

Manuali i

Librit të Mormonit

për Mësuesin e Seminarit

Manuali i

Librit të Mormonit

për Mësuesin e Seminarit

Botuar nga
Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme
Salt-Lejk-Siti, Juta

Komentet dhe korrigjimet vlerësohen. Ju lutemi, dërgojini ato, përfshirë gabimet tipografike, në adresën:

Shërbimet e Programit Mësimor të Seminareve dhe Instituteve të Fesë
50 E. North Temple St., Floor 8
Salt Lake City, Utah 84150-0008
USA

Posta Elektronike: ces-manuals@ldschurch.org

Ju lutemi, shënoni emrin e plotë, adresën, lagjen dhe kunjin tuaj.
Sigurohuni që të përfshini titullin e manualit. Më pas, bëni komentet tuaja.

© 2012 nga Intellectual Reserve, Inc.

I rezervohen të gjitha të drejtat

Shtypur në Shtetet e Bashkuara të Amerikës

Miratur për anglisht: 10/09

Miratur për përkthim: 10/09

Përkthim i *Book of Mormon Seminary Teacher Manual*

Albanian

09411 101

Përmbajtja

Hyrje në Manualin e Librit të Mormonit për Mësuesin e

<i>Seminarit</i>	vi
Qëllimi Ynë	vi
Përgatitja e Mësimit	vi
Përdorimi i Manualit të Mësuesit që Jep Mësim Përditë	vii
Programi i Përditshëm i Seminarit (Gjatë Orëve të Lira dhe Herët në Mëngjes)	ix
Përdorimi i Mësimeve të Studimit në Shtëpi	xi
Programi i Studimit të Seminarit në Shtëpi	xii
Burime të Tjera	xiii

Mësimet e Përditshme dhe të Studimit në Shtëpi

Mësimi 1 Roli i Nxënësit	1
Mësimi 2 Studimi i Shkrimeve të Shenjta	5
Mësimi 3 Plani i Shpëtimit	8
Mësimi 4 Faqja e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve	11
Mësimi 5 Vështrim i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit	14
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Studimi i Shkrimeve të Shenjta – Vështrim i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit (Njësia 1)</i>	18
Hyrje në Librin e Parë të Nefit	20
Mësimi 6 1 Nefi 1	21
Mësimi 7 1 Nefi 2	24
Mësimi 8 1 Nefi 3–4	27
Mësimi 9 1 Nefi 5	30
Mësimi 10 1 Nefi 6 dhe 9	33
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 1 Nefi 1–6; 9 (Njësia 2)</i>	36
Mësimi 11 1 Nefi 7	38
Mësimi 12 1 Nefi 8	41
Mësimi 13 1 Nefi 10–11	44
Mësimi 14 1 Nefi 12–13	47
Mësimi 15 1 Nefi 14	50
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 1 Nefi 7–14 (Njësia 3)</i>	53
Mësimi 16 1 Nefi 15	55
Mësimi 17 1 Nefi 16	58
Mësimi 18 1 Nefi 17	61
Mësimi 19 1 Nefi 18	64
Mësimi 20 1 Nefi 19	67
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 1 Nefi 15–19 (Njësia 4)</i>	71
Mësimi 21 1 Nefi 20–22	73
Hyrje në Librin e Dytë të Nefit	76
Mësimi 22 2 Nefi 1	77
Mësimi 23 2 Nefi 2 (Pjesa 1)	80
Mësimi 24 2 Nefi 2 (Pjesa 2)	83
Mësimi 25 2 Nefi 3	86
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 1 Nefi 20–2 Nefi 3 (Njësia 5)</i>	89

Mësimi 26 2 Nefi 4	91
Mësimi 27 2 Nefi 5	95
Mësimi 28 2 Nefi 6–8	98
Mësimi 29 2 Nefi 9:1–26	101
Mësimi 30 2 Nefi 9:27–54 dhe 2 Nefi 10	104
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 2 Nefi 4–10 (Njësia 6)</i>	107
Mësimi 31 2 Nefi 11 dhe 16	109
Mësimi 32 2 Nefi 12–15	112
Mësimi 33 2 Nefi 17–20	115
Mësimi 34 2 Nefi 21–24	118
Mësimi 35 2 Nefi 25	121
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 2 Nefi 11–25 (Njësia 7)</i>	124
Mësimi 36 2 Nefi 26	126
Mësimi 37 2 Nefi 27	129
Mësimi 38 2 Nefi 28	132
Mësimi 39 2 Nefi 29–30	135
Mësimi 40 2 Nefi 31	138
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 2 Nefi 26–31 (Njësia 8)</i>	141
Mësimi 41 2 Nefi 32	143
Mësimi 42 2 Nefi 33	147
Hyrje në Librin e Jakobit	150
Mësimi 43 Jakobi 1–2:11	151
Mësimi 44 Jakobi 2:12–35	154
Mësimi 45 Jakobi 3–4	157
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 2 Nefi 32–Jakobi 4 (Njësia 9)</i>	160
Mësimi 46 Jakobi 5:1–51	162
Mësimi 47 Jakobi 5:52–77; Jakobi 6	165
Mësimi 48 Jakobi 7	168
Hyrje në Librin e Enosit	171
Mësimi 49 Enosi	172
Hyrje në Librin e Jaromit	176
Hyrje në Librin e Omnit	177
Mësimi 50 Jaromi dhe Omni	178
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Jakobi 5–Oمني (Njësia 10)</i>	181
Hyrje në Fjalët e Mormonit	183
Hyrje në Librin e Mosias	184
Mësimi 51 Fjalët e Mormonit–Mosia 1	185
Mësimi 52 Mosia 2	188
Mësimi 53 Mosia 3	191
Mësimi 54 Mosia 4	194
Mësimi 55 Mosia 5–6	198
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Fjalët e Mormonit–Mosia 6 (Njësia 11)</i>	202
Mësimi 56 Mosia 7–8	204
Mësimi 57 Mosia 9–10	207

Mësimi 58	Mosia 11–12:17	210	Mësimi 98	Alma 41	360
Mësimi 59	Mosia 12:18–14:12	213	Mësimi 99	Alma 42	363
Mësimi 60	Mosia 15–17	216	Mësimi 100	Alma 43–44	367
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Mosia 7–17 (Njësia 12)</i>	220	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 39–44 (Njësia 20)</i>	370
Mësimi 61	Mosia 18	222	Mësimi 101	Alma 45–48	372
Mësimi 62	Mosia 19–20	226	Mësimi 102	Alma 49–51	375
Mësimi 63	Mosia 21–22	229	Mësimi 103	Alma 52–55	378
Mësimi 64	Mosia 23–24	232	Mësimi 104	Alma 56–58	381
Mësimi 65	Mosia 25	235	Mësimi 105	Alma 59–63	385
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Mosia 18–25 (Njësia 13)</i>	238	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 45–63 (Njësia 21)</i>	388
Mësimi 66	Mosia 26	240	Hyrje në Librin e Helamanit		390
Mësimi 67	Mosia 27	243	Mësimi 106	Helamani 1–2	391
Mësimi 68	Mosia 28–29	247	Mësimi 107	Helamani 3–4	394
Hyrje në Librin e Almës		250	Mësimi 108	Helamani 5	397
Mësimi 69	Alma 1–2	251	Mësimi 109	Helamani 6–7	401
Mësimi 70	Alma 3–4	254	Mësimi 110	Helamani 8–9	403
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Mosia 26–Alma 4</i>		<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Helamani 1–9 (Njësia 22)</i>	406
	<i>(Njësia 14)</i>	257	Mësimi 111	Helamani 10	408
Mësimi 71	Alma 5:1–36	259	Mësimi 112	Helamani 11–12	411
Mësimi 72	Alma 5:37–62	262	Mësimi 113	Helamani 13	415
Mësimi 73	Alma 6–7	265	Mësimi 114	Helamani 14	418
Mësimi 74	Alma 8	268	Mësimi 115	Helamani 15–16	421
Mësimi 75	Alma 9–10	271	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Helamani 10–16</i>	
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 5–10 (Njësia 15)</i>	274		<i>(Njësia 23)</i>	424
Mësimi 76	Alma 11	276	Hyrje në Tre Nefin: Libri i Nefit		426
Mësimi 77	Alma 12	279	Mësimi 116	3 Nefi 1	427
Mësimi 78	Alma 13	283	Mësimi 117	3 Nefi 2–5	431
Mësimi 79	Alma 14	287	Mësimi 118	3 Nefi 6–7	435
Mësimi 80	Alma 15–16	290	Mësimi 119	3 Nefi 8–10	438
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 11–16 (Njësia 16)</i>	293	Mësimi 120	3 Nefi 11:1–17	441
Mësimi 81	Alma 17	295	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>3 Nefi 1–11:17</i>	
Mësimi 82	Alma 18	298		<i>(Njësia 24)</i>	444
Mësimi 83	Alma 19–20	302	Mësimi 121	3 Nefi 11:18–41	446
Mësimi 84	Alma 21–22	305	Mësimi 122	3 Nefi 12	449
Mësimi 85	Alma 23–24	309	Mësimi 123	3 Nefi 13	453
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 17–24 (Njësia 17)</i>	312	Mësimi 124	3 Nefi 14	456
Mësimi 86	Alma 25–26	314	Mësimi 125	3 Nefi 15–16	460
Mësimi 87	Alma 27–29	317	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>3 Nefi 11:18–16:20</i>	
Mësimi 88	Alma 30	320		<i>(Njësia 25)</i>	463
Mësimi 89	Alma 31	323	Mësimi 126	3 Nefi 17	465
Mësimi 90	Alma 32	326	Mësimi 127	3 Nefi 18	468
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 25–32 (Njësia 18)</i>	330	Mësimi 128	3 Nefi 19	471
Mësimi 91	Alma 33	332	Mësimi 129	3 Nefi 20	475
Mësimi 92	Alma 34–35	336	Mësimi 130	3 Nefi 21–22	478
Mësimi 93	Alma 36	340	<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>3 Nefi 17–22 (Njësia 26)</i>	481
Mësimi 94	Alma 37	344	Mësimi 131	3 Nefi 23	483
Mësimi 95	Alma 38	348	Mësimi 132	3 Nefi 24–26	486
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>Alma 33–38 (Njësia 19)</i>	351	Mësimi 133	3 Nefi 27	490
Mësimi 96	Alma 39	353	Mësimi 134	3 Nefi 28	496
Mësimi 97	Alma 40	357	Mësimi 135	3 Nefi 29–30	497
			<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi</i>	<i>3 Nefi 23–30 (Njësia 27)</i>	500

Hyrje në Katër Nefin: Libri i Nefit	502	Shtojcë	596
Mësimi 136 4 Nefi	503	Tabela për Leximin e Shkrimit të Shenjtë	596
Hyrje në Librin e Mormonit	507	Udhërrëfyeni i Ritmit për Mësuesit që	
Mësimi 137 Mormoni 1–2	508	Japin Mësim Përditë	597
Mësimi 138 Mormoni 3–4	511	Sugjerime për Ditët e Ndryshueshme	599
Mësimi 139 Mormoni 5–6	514	Udhërrëfyeni i Ritmit për Mësuesit e	
Mësimi 140 Mormoni 7–8:11	517	Studimit në Shtëpi	600
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi 4 Nefi 1–Mormoni 8:11</i>		Hyrje në Zotërimin e Shkrimit të Shenjtë	601
(Njësia 28)	520	Veprimtaritë e Zotërimin të Shkrimit të Shenjtë	602
Mësimi 141 Mormoni 8:12–41	522	100 Fragmentet e Zotërimin të Shkrimit të Shenjtë	607
Mësimi 142 Mormoni 9	525	Hyrje në Doktrinat Bazë	608
Hyrje në Librin e Ethërit	528	Doktrinat Bazë	609
Mësimi 143 Ethëri 1	529	Fletët dhe Lidhja e Tyre me Librin e	
Mësimi 144 Ethëri 2	532	Botuar të Mormonit	614
Mësimi 145 Ethëri 3	535	Vështrim i përgjithshëm mbi Udhëtimet te	
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Mormoni 8:12–Ethëri 3</i>		Mosia 7–24	615
(Njësia 29)	538	Vendndodhje të Mundshme te Libri i Mormonit	
Mësimi 146 Ethëri 4–5	540	(në raport me njëra-tjetrën)	616
Mësimi 147 Ethëri 6	543		
Mësimi 148 Ethëri 7–11	546		
Mësimi 149 Ethëri 12:1–22	549		
Mësimi 150 Ethëri 12:23–41	552		
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Ethëri 4–12 (Njësia 30)</i>	555		
Mësimi 151 Ethëri 13–15	557		
Hyrje në Librin e Moronit	560		
Mësimi 152 Moroni 1–3	561		
Mësimi 153 Moroni 4–5	564		
Mësimi 154 Moroni 6	568		
Mësimi 155 Moroni 7:1–19	571		
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Ethëri 13–Moroni 7:19</i>			
(Njësia 31)	574		
Mësimi 156 Moroni 7:20–48	576		
Mësimi 157 Moroni 8	580		
Mësimi 158 Moroni 9	583		
Mësimi 159 Moroni 10:1–7, 27–29	586		
Mësimi 160 Moroni 10:8–26, 30–34	590		
<i>Mësimi i Studimit në Shtëpi Moroni 7:20–10:34</i>			
(Njësia 32)	594		

Hyrje në Manualin e Librit të Mormonit për Mësuesin e Seminarit

Qëllimi Ynë

Synimi i Seminareve dhe Instituteve të Fesë thotë:

“Qëllimi ynë është të ndihmojmë rininë dhe të rinjtë në moshë madhore që t’i kuptojnë dhe të mbështeten te mësimet dhe Shlyerja e Jezu Krishtit, të kualifikohen për bekimet e tempullit, si dhe të përgatiten vetë, të përgatitin familjet e tyre dhe të tjerët për jetën e përjetshme me Atin e tyre në Qiell”.

Për të arritur qëllimin tonë, ne u mësojmë studentëve doktrinat dhe parimet e ungjillit siç gjenden në shkrimet e shenja dhe në fjalët e profetëve. Këto doktrina e parime u jepen mësim në një mënyrë që çon drejt kuptueshmërisë dhe ngritjes shpirtërore. Ne i ndihmojmë studentët të përmbushin rolin e tyre në procesin e të nxënit dhe i përgatitim ata t’ua mësojnë ungjillin të tjerëve.

Për të ndihmuar në përmbushjen e këtyre synimeve, ju dhe studentët të cilëve u jepni mësim, nxiteni që të përfshini Bazat e Mësimdhënies dhe të Të Mësuarit në vijim ndërsa studioni shkrimet e shenja bashkë:

- Të jepni mësim dhe të mësoni me anë të Shpirtit.
- Të kultivoni një mjedis të të mësuarit të mbushur me dashuri, respekt dhe qëllimshmëri.
- T’i studioni shkrimet e shenja çdo ditë dhe ta lexoni tekstin e kursit. (Tabelat për ndjekjen e ecurisë së leximit të shkrimit të shenjtë mund të gjenden te shtojca në fund të këtij manuali.)
- Ta kuptoni kontekstin dhe përmbajtjen e shkrimeve të shenja dhe të fjalëve të profetëve.
- Ta dalloni, ta kuptoni, ta ndieni të vërtetën dhe rëndësinë e saj, si dhe t’i zbatoni doktrinat dhe parimet e ungjillit.
- Të shpjegoni, të tregoni e të dëshmoni për doktrinat dhe parimet e ungjillit.
- T’i zotëroni fragmentet kyçe të shkrimit të shenjtë dhe Doktrinat Bazë.

Ky manual i mësuesit është përgatitur për t’ju ndihmuar të jeni të suksesshëm në përmbushjen e këtyre synimeve.

Përgatitja e Mësimit

Zoti i urdhëroi ata që japin mësim ungjillin e Tij: “T’u mësojnë parimet e ungjillit tim, të cilat janë në Bibël dhe në Librin e Mormonit, në të cilin është plotësia e ungjillit” (DeB 42:12). Ai më tej udhëzoi se këto të vërteta duhet të jepen mësim ashtu siç “drejt[ohen] me anë të Shpirtit”, i cili “do t’[u] jepet me anë të lutjes së besimit” (DeB 42:13–14). Ndërsa përgatitni çdo mësim, kërkoni me lutje udhëheqjen e Shpirtit për t’ju ndihmuar të kuptoni shkrimet e shenja dhe doktrinat e parimet që ato përmbajnë. Në të njëjtën mënyrë, ndiqni nxitjet e Shpirtit kur planifikoni mënyrën si t’i ndihmoni studentët tuaj që t’i kuptojnë shkrimet e shenja, të marrin mësim nga Fryma e Shenjtë dhe të ndiejnë dëshirë që ta zbatojnë atë që mësojnë.

Në këtë kurs, Libri i Mormonit është materiali juaj parësor ndërsa përgatiteni dhe jepni mësim. Studiojini me lutje kapitujt apo vargjet që do të jepni mësim. Përpikuni që ta kuptoni kontekstin dhe përmbajtjen e bllokut të shkrimit të shenjtë, përfshirë radhën e ngjarjeve, njerëzit, vendet dhe ndodhitë. Ndërsa njiheni me kontekstin dhe përmbajtjen e secilit bllok të shkrimit të shenjtë, përpikuni që të dalloni doktrinat dhe parimet që përmban, si dhe të vendosni se cilat nga këto të vërteta janë më të rëndësishmet për studentët tuaj që t’i kuptojnë e t’i zbatojnë. Pasi të keni përcaktuar se ku do të përqëndroheni, ju mund të vendosni se cilat metoda,

qasje dhe veprimtari do t’i ndihmojnë më mirë studentët tuaj që t’i mësojnë e t’i zbatojnë të vërtetat e shenja që gjenden në shkrimet e shenja.

Ky manual është hartuar që t’ju ndihmojë në këtë proces. Përsëriteni me kujdes materialin mësimor që përputhet me bllokun e shkrimit të shenjtë që do të jepni mësim. Ju mund të zgjidhni t’i përdorni të gjitha sugjerimet ose disa prej tyre për një bllok të shkrimit të shenjtë, ose mund t’ia përshtatni idetë e sugjeruara nevojave dhe rrethanave të studentëve që mësoni. Ndërsa merrni parasysh se si t’i përshtatni materialet mësimore, sigurohuni që të ndiqni këtë këshillë nga Plaku Dallin H. Oaks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Shpesh e kam dëgjuar Presidentin Paker të japë mësim që ne së pari përvetësojmë, pastaj përshtatim. Nëse e ngulitim tërësisht mësimin e përshkruar që do të japim, atëherë mund të ndjekim Shpirtin për ta përshtatur atë” (“A Panel Discussion with Elder Dallin H. Oaks” [Transmetimi Satelitor i Seminareve dhe Instituteve të Fesë, 7 gusht 2012], f. 6, si.Lds.org).

Ndërsa përgatiteni që të jepni mësim, jini të vëmendshëm ndaj studentëve që kanë nevoja të veçanta. Përshtatini veprimtaritë dhe pritshmëritë që t’i ndihmoni t’ia dalin mbanë. Bashkëbisedimi me prindërit dhe udhëheqësit do t’ju ndihmojë të ndërgjegjësoheni për nevojat e studentëve dhe do t’ju ndihmojë t’ia dilni me sukses në sigurimin e një përvoje kuptimplote dhe lartësuese për ta.

Doktrina dhe Parime

Ndërsa doktrinat dhe parimet dalin natyrshëm nga studimi i tekstit të shkrimit të shenjtë, ato vihen në dukje me germa të theksuara për t’ju ndihmuar që t’i përcaktoni dhe t’i theksoni në diskutimin tuaj me studentët.

Fotografi

Fotografitë e udhëheqësve të Kishës dhe të ngjarjeve nga shkrimet e shenjta përbëjnë mjete ndihmëse pamore që, nëse ju gjenden, mund t’i paraqitni ndërsa jepni mësim.

...bërë "të bardha" (që do të thotë "të Qengjit").

- Çfarë do të thotë që njerëzit t’i kenë rrobat e tyre të bëra "të bardha nepërmjet gjakut të Qengjit"? (Kjo do të thotë që njerëzit të jenë bërë të pastër dhe të kulluar nga mëkati nepërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, Qengjit të Perëndisë; shih 1 Nefi 12:11; Alma 5:21.)

Shpjegoni se një emër tjetër për Jerusalem-in e Ri është *Sion* (shih Moisiu 7:62; Nenet e Besimit 1:10). Ndërsa Jerusalem-i e Ri dhe qyteti i Jerusalem-it do të themelohen në të ardhmen, të gjithë anëtarët e Kishës mund të kërkojnë tani të themelojnë Sionin kudo që ata jetojnë (shih DeB 6:6; 14:6). Në kuptimin më themelor, Sioni është "të kulluarit në zemër" (DeB 97:21). Ndani thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Sioni është Sion për shkak të karakterit, cilësive dhe të besnikërisë së qytetarëve të tij [shih Moisiu 7:18]. Kujtoni: 'Zoti e quajti popullin e tij Sion, ngaqë ata ishin të një zemre dhe të një mendjeje dhe banuan në drejtësi; dhe nuk kishte të varfër mes tyre' (Moisiu 7:18). Nëse do të dëshironim të ndërtonim Sionin në shtëpitë, lagjet dhe kunjet tona, ne duhet të ngrihem deri te ky standard. Do të jetë e domosdoshme 1) të bashkohemi në një zemër e një

Hapësira e Kolonës Bosh

Hapësira e kolonës bosh mund të përdoret për përgatitjen e mësimit, përfshirë shkrimin e shënimeve, parimeve, përvajave ose ideve të tjera, siç ndiheni të nxitur nga Fryma e Shenjtë.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë

25 fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë që gjenden te Libri i Mormonit, janë theksuar te konteksti në mësimet në të cilat shfaqen. Secili nga këto mësimet përmban edhe një ide për mësimdhënie për secilin nga këto fragmente. Për t’ju ndihmuar që të jeni të qëndrueshëm në mësimdhënien e zotërimit të shkrimit të shenjtë, nëpër manual gjenden të shpërndara veprimtari Përsëritjeje të Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë. Për Ide Shtesë për Mësimdhënien të zotërimit të shkrimit të shenjtë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Në fund të disa mësimëve jepen citate dhe shpjegime shtesë për t’ju dhënë më tepër kuptim për koncepte ose fragmente të veçanta të shkrimit të shenjtë. Përdorini të dhënat në këtë nënndarje për t’u përgatitur që t’u përgjigjeni pyetjeve ose të jepni pikëpamje shtesë ndërsa jepni mësim.

qëndrojmë për Atin tonë në Qiell" ("Kini Guxim të Qëndroni Vetëm", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 60, 67).

Përfundoni duke treguar një përvojë kur Zoti ju bekoj ngaqë ishit besnikë në një rrethanë të vetmuar ose të vështirë.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Shkruani *këshilloj* në tabelë. Shpjegoni se fjala *këshilloj* do të thotë t’i nxitësh fort të tjerët për të vepruar në një mënyrë të caktuar. Shpjegoni se fjalët e fundit të Mormonit te Mormoni 7 janë një shembull i mirë i një këshille. Jepuni studentëve fletë letre dhe u thoni se do të shkruajnë një këshillë bazuar në një prej fragmenteve të tyre të preferuara për zotërimin e shkrimit të shenjtë në Librin e Mormonit. Në krye të fletës së letrës, i vini studentët të shkruajnë: "Unë do të doja t’i flisja diçka të rinjve të ditëve të fundit". Ftojini çdo student të zgjedhë një fragment të preferuar të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe pastaj t’u shkruajnë një këshillë të rinjve të ditëve të fundit bazuar në fragmentin që kanë zgjedhur. Këshilla e tyre mund të përfshijë një përmbledhje të të vërtetave kryesore të gjendura në fragmentin e zotërimit të shkrimit të shenjtë, një shpjegim se përse këto të vërteta janë të rëndësishme për rininë sot dhe një ftesë për të vepruar në përputhje me këto të vërteta. Këshillat mund të përfundojnë me një premtim si ai që gjendet te Mormoni 7:7 ose Mormoni 7:10. Ju mund t’u kërkonin disa studentëve të ndajnë me klasën këshillat e tyre të përfunduara. Ju gjithashtu mund t’i mbledhni këto këshilla për t’i përdorur si të dhëna për veprimtari të ardhshme për zotërimin e shkrimit të shenjtë ose për t’i paraqitur në klasë.

Shënim: Ju mund ta përdorni këtë veprimtari në çfarëdo kohe gjatë mësimit. Për shembull, ju mund ta përdorni atë në fund të mësimit ose mund ta përdorni pas diskutimit të Mormonit 7.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mormoni 7. Lutja e fundit e Mormonit për të besuar në Krishtin

Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi lutjen e fundit të Mormonit për të besuar në Krishtin, një lutje që ai ua shkroi njerëzve në kohën tonë pasi pa shkatërrimin e tërë kombit të tij:

"Në një monolog vdekjeje, Mormoni depërtoi përtej kohës dhe hapësirës tek të gjithë, veçanërisht tek ajo 'mbetje [e] shtëpisë së Izraelit', e cila një ditë do ta lexonte analin e tij madhështor. Ata të një kohe dhe vendi tjetër duhet të mësojnë atë që ata që ishin të shtrirë përpara tij, e kishin harruar – se të gjithë duhet të 'besojnë' në Jezu Krishtin, se ai është Biri i Perëndisë', se pas kryqëzimit të tij në Jerusalem, Ai, 'nga

fuqia e Atit . . . u ngrit përsëri me anë të së cilës ai mori fitoren mbi varrin; dhe gjithashtu në të u gëlltit gjembi i vdekjes.

Dhe ai bën të ndodhë ringjalljen e të vdekurve . . . [dhe] shëlbimin e botës.' Ata që shëlbohen mundet atëherë, për shkak të Krishtit, të gëzojnë 'një gjendje lumturie që nuk ka fund'. [Mormoni 7:2, 5–7]. . .

Të 'beso[sh] në Krishtin', veçanërisht kur matet përkund drejt pasojave të tilla tragjike por të shmangshme, ishte lutja e fundit e Mormonit dhe shpresa e tij e vetme. Ai është qëllimi themelor i të gjithë librit, i cili do t’i vinte botës së ditëve të mëvonshme duke mbajtur emrin e Tij" (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 321–322).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Mormoni 7:8–9. Bibla dhe Libri i Mormonit

Paraqitni një kopje të Librit të Mormonit të etiketuar "ky". Pastaj paraqitni një kopje të Biblës të etiketuar "këtë". Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormoni 7:8–9, duke parë për atë që tha Mormoni

rreth marrëdhënies midis "ky" (Libri i Mormonit) dhe "këtë" (Bibla).

- Si e ka forcuar studimi juaj i Librit të Mormonit dëshminë tuaj për të vërtetat në Bibël? Si e ka forcuar studimi i Biblës dëshminë tuaj për Librin e Mormonit?

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Idetë shtesë për mësimdhënien shfaqen në fund të disa mësimëve. Ato japin sugjerime për mësimdhënien e doktrinave dhe parimeve që

mund të mos përcaktohen ose theksohen në strukturën e mësimit. Ato gjithashtu mund të sigurojnë sugjerime në përdorimin e mjeteve pamore, të tilla si paraqitjet me DVD.

Programi i Përditshëm i Seminarit (Gjatë Orëve të Lira dhe Herët në Mëngjes)

Ky manual përmban elementet vijuese për mësuesit e seminarit të përditshëm: 160 mësimet të përditshme të mësuesit, ndihmat për mësimdhënien dhe burime për mësimdhënien e zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe të Doktrinave Bazë.

Mësimet e Mësuesit që Jep Mësim Përditë

Formati i Mësimit

Në këtë manual, çdo mësim përqendrohet te një bllok i shkrimit të shenjtë më tepër sesa te një koncept, doktrinë apo parim i veçantë. Ky format do t'ju ndihmojë ju dhe studentët tuaj që t'i studioni shkrimet e shenjta në mënyrë të njëpasnjëshme dhe të diskutoni për doktrinat dhe parimet ndërsa ato dalin natyrshëm nga teksti i shkrimit të shenjtë. Teksa studentët mësojnë kontekstin në të cilin gjendet një doktrinë apo parim, kuptimi i tyre për atë të vërtetë mund të thellohet. Përveç kësaj, studentët do të jenë akoma më në gjendje ta shohin dhe ta kuptojnë qëllimin e plotë të mesazheve që kishin ndër mend të përçonin shkruarit e frymëzuar të shkrimit të shenjtë. Mësimdhënia e shkrimeve të shenjta në këtë mënyrë do t'ju ndihmojë gjithashtu studentët që të mësojnë se si t'i zbulojnë dhe t'i zbatojnë të vërtetat e përditshme gjatë studimit të tyre vetjak të shkrimeve të shenjta.

Në secilin mësim, jo të gjitha fragmentet e bllokut të shkrimit të shenjtë theksohen. Disa fragmente marrin më pak vëmendje pasi janë më pak qendrore nga mesazhi i përgjithshëm i shkruarit të frymëzuar ose ngaqë mund të gjejnë më pak zbatim për ririnë. Ju keni përgjegjësinë që t'i përshtatni këto materiale në përputhje me nevojat dhe interesat e studentëve që mësoni. Ju mund t'i përshtatni idetë mësimore në këtë manual duke përzgjedhur që t'i vini më shumë theks një doktrine apo parimi të veçantë nga sa i është dhënë në materialin mësimor ose duke përzgjedhur që t'i vini më pak theks një fragmenti të bllokut të shkrimit të shenjtë i cili është shtjelluar në thellësi në manual. Kërkoni udhëheqjen e Frymës së Shenjtë që t'ju ndihmojë t'i bëni këto përshtatje ndërsa përgatiteni dhe jepni mësim.

Doktrinat dhe Parimet

Në strukturën e secilit mësim, do të zbuloni që disa doktrina dhe parime kyçe janë vënë në dukje me germa të theksuara. Këto doktrina dhe parime dallohen te programi mësimor pasi: 1) ato pasqyrojnë një mesazh kryesor të bllokut të shkrimit të shenjtë, 2) ato gjejnë veçanërisht zbatim për nevojat dhe rrethanat e studentëve, ose 3) ato janë të vërteta kyçe që mund t'ju ndihmojnë studentët të thellojnë marrëdhënien e tyre me Zotin. Kini parasysh që Libri i Mormonit jep mësim mjaft të vërteta veç atyre të përcaktuara në programin mësimor. Presidenti Boyd K. Paker dha mësim se shkrimet e shenjta përmbajnë “ndërthurje të pafundme të vërtetash që do të përputhen me nevojën e çdo individi në çdo rrethanë” (“The Great Plan of Happiness”, [CES Symposium on the Doctrine and Covenants/Church History, 10 gusht 1993], f. 2, si.lids.org).

Ndërsa jepni mësim, jepuni vazhdimisht studentëve mundësi të përcaktojnë doktrina e parime në shkrimet e shenjta. Ndërsa studentët shprehin të vërtetat që zbulojnë, shpesh mund të përdorin fjalë që ndryshojnë nga mënyra se si është përmendur një doktrinë apo parim në këtë manual. Ata gjithashtu mund të zbulojnë të vërteta që nuk janë përcaktuar në planin mësimor. Kini kujdes të mos sugjeroni që përgjigjet e studentëve janë të gabuara vetëm ngaqë fjalët që përdorin për t'i shprehur ato ndryshojnë nga ato të përdorura në manual ose ngaqë ata përcaktojnë një të vërtetë që nuk është përmendur në programin mësimor. Gjithsesi, nëse një thënie e një studenti është jo e saktë nga ana doktrinale, është përgjegjësia juaj ta ndihmoni studentin apo studenten me të butë që ta korrigjojë thënien e vet duke mbajtur ndërkohë një mjedis dashurie dhe mirëbesimi. Bëra e kësaj mund të sigurojë një përvojë të rëndësishme mësimi për studentët në klasën tuaj.

Ritmi

Ky manual përmban 160 mësimet të seminarit të përditshëm, që duhet të mundësojë pushimet sipas programit shkollor e komunitar të studentëve dhe gjithashtu të lërë një numër ditësh për të përsëritur përmbajtjen e shkrimit të shenjtë ose për të punuar me zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t'i përshtatni mësimet dhe ritmin sipas nevojës për periudhën e kohës që duhet ta jepni mësim këtë kurs. (Shihni

shtojcën në fund të këtij manuali për një model të udhërrëfyesit të ritmit.)

Detyra për Shlyerje

Udhëzuesi i Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi mund të përdoret në programet e përditshme të seminarit si burim për t'ju dhënë studentëve detyra për shlyerje. Mësimet tek udhëzuesi i studimit për studentët e studimit në shtëpi shkojnë paralel me ato të paraqitura në këtë manual. Studentëve që kanë tepër mungesa, mund t'ju caktohet që të plotësojnë detyrat tek udhëzuesi i studimit, të cilat përputhen me përmbajtjen tek e cila kanë munguar në orën mësimore. Detyrat mund të shtypen nga faqja në internet e S&I-së, kështu që nuk ju duhet t'ua jepni të gjithë manualin studentëve të cilët duhet të bëjnë detyra për shlyerje. Te pjesa e titulluar “Programi i Studimit të Seminarit në Shtëpi” jepet më shumë informacion lidhur me *Udhëzuesin e Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi*.

Ndihmat për Mësimdhënien

Ndihmat për mësimdhënien shfaqen në anët e fletëve të këtij manuali. Këto ndihma për mësimdhënien shpjegojnë dhe paraqitin mënyrën se si ju dhe studentët të cilëve u jepni mësim, mund t'ju zbatoni Bazat e Mësimdhënies dhe të Të Mësuarit të Ungjillit në studimin e Librit të Mormonit prej jush. Ato gjithashtu japin sugjerime mbi mënyrën se si të përdorni me efektshmëri një mori metodash, aftësish dhe qasjesh mësimdhënëse. Ndërsa arrini të kuptoni parimet e përmbajtura te ndihmat për mësimdhënien, kërkoni mënyra si t'ju praktikoni e zbatoni vazhdimisht në mësimdhënien tuaj.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë dhe Doktrinat Bazë

Për t'ju ndihmuar studentët që t'ju ruajnë si thesar të vërtetat e përditshme dhe të rritin vetëbesimin e tyre në të mësuarin e shkrimeve të shenjta dhe dhënien mësim nga ato, Seminarat dhe Institutet e Fesë (S&I) kanë përzgjedhur një numër fragmentesh të shkrimit të shenjtë që studentët t'ju zotërojnë gjatë secilit kurs studimi. Veç kësaj, një listë Doktrina Bazë është përfshirë për të vënë në dukje doktrina kyçe që studentët duhet të arrijnë t'ju kuptojnë, t'ju besojnë dhe t'ju jetojnë gjatë katër viteve të tyre në seminar dhe gjatë gjithë jetës së tyre. Manuali për

secilin kurs u përgatit për të vënë në dukje Doktrinat Bazë ndërsa ato shfaqen gjatë studimit të njëpasnjëshëm të shkrimeve të shenjta nga studenti. Shumë nga fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë u zgjedhën duke pasur në mendje Doktrinat Bazë, kështu që ndërsa u mësoni studentëve fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ju do të jepni mësim edhe Doktrinat Bazë.

Kur individët i ruajnë si thesar në mendjet dhe në zemrat e tyre të vërtetat e përjetshme, Fryma e Shenjtë do t'ua sjellë këto të vërteta në kujtesë në kohë nevojë dhe do t'u japë guxim për të vepruar me besim (shih Gjoni 14:26). Presidenti Hauard W. Hanter dha mësim:

“Unë ju nxit fort që t'i përdorni shkrimet e shenjta në mësimdhënien tuaj dhe të bëni gjithçka që është në fuqinë tuaj, për t'i ndihmuar studentët që t'i përdorin ato dhe të mësohen me to. Do të doja që të rinjtë tanë të kenë mirëbesim në shkrimet e shenjta. . . .

. . . Ne dëshirojmë që studentët të kenë mirëbesim në forcën dhe të vërtetat e shkrimeve të shenjta, mirëbesim se Ati i tyre Qiellor po u flet vërtet atyre përmes shkrimeve të shenjta dhe mirëbesim se mund t'u drejtohen shkrimeve të shenjta dhe të gjejnë përgjigje për problemet dhe lutjet e tyre. . . .

. . . Ne do të shpresonim se asnjëri prej studentëve tuaj nuk do të largohet nga klasa i frikësuar ose në siklet apo i turpëruar që nuk mund ta gjejë ndihmën për të cilën ka nevojë pasi nuk i di shkrimet e shenjta aq mirë sa të gjejë fragmentet e duhura” (“Eternal Investments” [fjalim drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 10 shkurt 1989], f. 2, si.lds.org).

Shihni shtojcën në fund të këtij manuali për më tepër informacion rreth zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe Doktrinave Bazë.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Fjalët e Mormonit – Mosia 6 (Njësia 11)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësojnë ndërsa studiojnë Fjalët e Mormonit – Mosia 6 (njësia 11) nuk ka për qëllim që të jepet pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndëqini nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa imbiani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Fjalët e Mormonit – Mosia 2)

Duke studiuar përvojën e Mormonit që ndoqi Shpirtin dhe i përfshiu fletët e vogla të Nefit me analin e tij, studentët mësojnë që Zoti i di të gjitha gjërat. Mbreti Beniamin dhe mësimi se nëse nefitët nuk do t'i kishin pasur shkrimet e shenja, ata do të kishin rënë në mosbesim dhe se hetimi i shkrimeve të shenja na ndihmon t'i dimë dhe t'i mbajmë urdhërimet. Ai i dha mësim popullit të tij parime të rëndësishme të tilla si: Kur u shërbejmë të tjerëve, ne i shërbejmë Perëndisë. Kur ndihemi në borxh ndaj Perëndisë, ne dëshirojmë t'u shërbejmë të tjerëve dhe mirënjohja jonë rritet. Nëse i mbajmë urdhërimet, ne do të bekohemi si materialist edhe shpirtërisht.

Dita 2 (Mosia 3)

Mbreti Beniamin rrefeu fjalët e një engjëlli, i cili solli "lajme [të] gëzuarë të gëzimit të madh" rreth ardhjes së Zotit në vdekshmëri. Studentët mësojnë se që profetizuar më shumë se 100 vjet përpara se të ndodhin ngjarjet që Jezu Krishti do të vuanë në mënyrë që ne të mund të shpëtoheshim nga vdekshmëria. Ne mund të shpëtohemi nga mëkati dhe të jemi të besim në Jezu Krisht dhe të jemi të shpirtërisht.

Hyrje

Ky mësim do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë mësimet e mbretit Beniamin për bijtë e tij dhe popullin e tij tre vjet përpara vdekjes së tij. Mbreti Beniamin e mësoi popullin e tij se si ata të merrnin dhe të ruanin një heqje të mëkateve të tyre duke ushtruar besim në Jezu Krisht.

Sugjerime për Mësimdhënien

Fjalët e Mormonit

Nefi dhe Mormoni shprehin mirëbesimin e tyre në Perëndi

Ftoni një student të lexojë 1 Nefin 9:2–3 për t'u kujtuar studentëve që Nefi u urdhërua të bënte dy palë fletë. Ndihmijoni të kuptojnë se në këtë fragment, fraza "këto fletë" u referohet fletëve të vogla të Nefit, të cilat përmbanin kryesisht një anal të gjërave të shenja. Kërkojuni një student t'i lexojë me zë 1 Nefin 9:4. Vëreni klasën që të kërkojë qëllimin e fletëve të mëdha (një rrefim të mbretërimit të mbretërëve dhe të luftërave të popullit).

Kujtojuni studentëve se, kur Mormoni po përmbledhte fletët e mëdha të Nefit, ai zbuloi fletët e vogla me anavele të tjera. Ai u frymëzua nga Fryma e Shenjtë që të përfshinte çfarë kishte gjetur te fletët e vogla me përmbledhjen e tij, megjithëse nuk e dinte arsyes (shih Fjalët e Mormonit 1:7).

Ftojuni gjysmën e klasës të kërkojë te 1 Nefi 9:5–6 se përse Nefi u urdhërua që të bënte fletët e vogla. Vëreni gjysmën tjetër të klasës të kërkojë te Fjalët e Mormonit 1:6–7 se përse Mormoni vendosi t'i përfshinte fletët e vogla me përmbledhjen e tij. Pasi anëtarët e klasës të kenë raportuar, pyetini se çfarë u mësojnë rreth Zotit këto fragmente nga Nefi dhe Mormoni. (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që tregojnë se e kuptojnë që **Zoti i di të gjitha gjërat.**)

Cili që "qëllim[i] [ose]... cilin iu

Përdorimi i Mësimeve të Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studentit

Përmbledhja do t'ju ndihmojë të njiheni vetë me kontekstin dhe doktrinën e parimet që studentët studiojnë gjatë javës tek udhëzuesi i studimit i studentëve.

Hyrja e Mësimit

Hyrja e mësimit do t'ju ndihmojë të dini se cilat pjesë të bllokut të shkrimit të shenjtë do të theksohen në mësim.

Struktura e Mësimit

Struktura e mësimit përmban udhëzime për ju ndërsa studioni dhe jepni mësim. Ai sugjeron ide për mësimdhënie, përfshirë pyetje, veprimtari, citate, diagrame dhe tabela.

Grupimi i Vargjeve dhe Përmbledhja e Kontekstit

Vargjet janë grupuar sipas vendit ku ndodh ndryshimi në kontekst apo përmbajtje përgjatë bllokut të shkrimeve të shenja. Referenca për secilin grupim të vargjeve ndiqet nga një përmbledhje e shkurtër e ngjarjeve ose e mësimeve brenda atij grupi vargësh.

Doktrina dhe Parime

Ndërsa doktrinën dhe parimet dalin natyrshëm nga studimi i tekstit të shkrimit të shenjtë, ato vihen në dukje me germa të theksuara për t'ju ndihmuar që t'i dalloni dhe t'i theksoni në diskutimin tuaj me studentët.

Hyrje në Njësinë Tjetër

Paragrafi i fundit i secilit mësim jep një paraqitje të shkurtër të njësisë tjetër. Tregojani këtë paraqitje studentëve tuaj në fund të secilit mësim që t'i ndihmoni të presin plot dëshirë për të studiuar shkrimet e shenja gjatë javës në vijim.

gjithë... tek Ai dhe të marrin pjesë në... së gjithçka që Zoti bën është në dobi të botës?

- Përse do të ishte e rëndësishme për ne të mësojmë të jemi të nxitur nga dashuria për të tjerët sesa nga lakmia apo dëshira për të marrë lëvdatën e të tjerëve?
- Si mendoni se mund të jemi më bamirës, më të dashur dhe më shumë si Krishti në punët tona në Krishtë?

2 Nefi 28

Nefi paralajmëron për mashtrimet e Satanit

Tregojuni studentëve se te 2 Nefi 28, Nefi vazhdoi të demaskojë idetë e rreme që jepen mësim nga djalli. Rishikoni "doktrinën [të] rreme dhe të kota dhe të marra" të përshkruara te 2 Nefi 28:3–9, dhe drejtojuni studentëve pyetjet vijuese. Ato mund të përfshijnë përgjigje nga ato që shkruan në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenja gjatë javës së kaluar.

- Çfarë do të thotë të "përfitonin nga ndonjë për shkak të fjalëve të tij"? (2 Nefi 28:8). (Shembuj mund të përfshijnë talljen e të tjerëve dhe keqçitimin apo teprim të asaj që të tjerët kanë thënë.)
- Në çfarë mënyrash mundën njerëzit sot të "hapin gropën" (2 Nefi 28:8) për fqinjën e tyre?
- Cili është rreziku të përpjekja për të fshehur mëkatet nga Zoti apo që t'i mbajmë punët tona në errësirë? (Shih 2 Nefi 28:9.)
- Cila mësimdhënie e rreme te 2 Nefi 28:3–9 mendoni se është më e dëmshme për ririnë sot? Përse mendoni se është e dëmshme? Si joshet rinia nga ajo mësimdhënie e rreme? (Shih dita 2, detyra 1.)

Rishikoni 2 Nefin 28:20–23 dhe historinë e Presidentit Bojd K. Paker mbi krokodilët shpirtërorë nga mësimi i ditës 2. Ftoni studentët të ndajnë me klasën shenjat paralajmëruese që vizatuan në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenja (dita 2, detyra 5) që ilustrojnë rreziqet shpirtërore që mendojnë se rinia ka nevojë të paralajmërohet për kohën e sotme.

Pyetni: Nga të gjitha gjërat që Nefi mund të ketë shkruar ndërsa përfundonte analin e tij, përse mendoni se shkroi rreth

2 Nefi 31

Nefi jep mësim se si Shpëtimtari vendosi shembullin e përsosur për ne

Vizatoni një pikturë të thjeshtë të një shtegu që të çon nëpër një portë. Ftojuni studentët të lexojnë 2 Nefin 31:17–18 dhe të shohin mënyrat se si e përdori Nefi këtë figurë të shtegut dhe portës për të theksuar udhën e vetme për të ardhur te Jezu Krishti. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë përfaqësojnë porta dhe shtegu? (Porta përfaqëson pendimin, pagëzimin dhe marrjen e Frymës së Shenjtë.)
- Nga sa mësuat në studimin tuaj vetjak të 2 Nefit 31, përse përmendet marrja e Frymës së Shenjtë si "pagëzim [i] zjarrit"? (Shih 2 Nefi 31:13; shih edhe vargun 17.)

Ftojuni një student t'i lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:19–21. Kërkojuni studentëve të shohin çka kërkohet për nesh pasi kalojmë nëpër "portë". Pasi studentët përgjigjen me atë që kanë gjetur, drejtojuni pyetjet vijuese:

- Çfarë mendoni se donte të thoshte Nefi kur shkroi: "Kjo është doktrina e Krishtit"? (2 Nefi 31:21)
- Duke shqyrtuar atë që keni studiuar sot, çfarë mendoni se Ati Qiejlor dëshiron që ju të bëni për t'ju ndihmuar të përparoni në shtegun e ngushtë dhe të ngushtuar? (Ju mund të doni t'i nixtni studentët të vendosin një objektiv në përgjigje të kësaj pyetjeje.)

Njësia Tjetër (2 Nefi 32–Jakobi 4)

A ju pëlqen të hani? Në njësinë tjetër, studentët do të mësojnë rreth asaj se çfarë do të thotë të "ushqehesh" me bollëk me fjalët e Krishtit" (2 Nefi 32:3). Si duhet një profet të korrigjojë një popull që fillon të ndikohet nga dashuria për pasuri ose nga një rrezik që shkelin ligjin e dëlirësisë? Vini re se si i trajton Jakobi këto probleme.

Programi i Studimit të Seminarit në Shtëpi

Programi i studimit në shtëpi u mundëson studentëve t'u njihet si pjesëmarrje në seminar plotësimi i mësimëve të veçanta në shtëpi në vend që të marrin pjesë në orët mësimore të ditëve të javës. Këto mësim gjenden në një manual të veçantë të titulluar *Udhëzuesi i Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi*. Një herë në javë, studentët takohen me mësuesin e seminarit për të paraqitur punën e tyre dhe për të marrë pjesë në një orë mësimore. Udhëzuesi i studimit i studentëve dhe mësimet e orës së përjavshme mësimore shpjegohen më tej në vijim.

Udhëzuesi i Studimit për Studentët që Studiojnë në Shtëpi

Udhëzuesi i Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi ka qëllim ta ndihmojë studentin e studimit në shtëpi të fitojë një përvojë në studimin e Librit të Mormonit të ngjashme me atë të studentit të seminarit që merr pjesë në orët mësimore të ditëve të javës. Si rrjedhim, ritmi që ndjek udhëzuesi i studimit i studentëve si edhe doktrinën e parimet që thekson, korrespondojnë me materialin në këtë manual. Udhëzuesi i studimit i studentëve përfshin edhe udhëzim për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë përmenden në kontekst ndërsa shfaqen në tekstin e shkrimit të shenjtë. Veprimtari shtesë jepen në fund të mësimëve në të cilat trajtohen fragmentet.

Çdo javë, studentët e studimit në shtëpi të seminarit duhet të plotësojnë katër mësim nga udhëzuesi i studimit i studentëve dhe të marrin pjesë në një mësim të përjavshëm që jepet nga mësuesit i tyre i seminarit. Studentët i plotësojnë detyrat me numër të caktuar nga udhëzuesi i studimit në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Studentët duhet të

kenë dy ditarë të studimit të shkrimeve të shenjta në mënyrë që të mund t'ia lënë njërin mësuesit të tyre dhe të vazhdojnë të punojnë me tjetrin. Ndërsa studentët takohen me mësuesin e tyre çdo javë, një ditar i dorëzohet mësuesit të studimit në shtëpi dhe tjetri i kthehet studentit për ta përdorur për mësimet e javës tjetër. (Për shembull, gjatë një jave, studenti plotëson detyrat në ditarin numër 1. Pastaj studenti e merr në klasë këtë ditar dhe ia jep mësuesit. Gjatë javës tjetër, studenti plotëson detyrat te ditari numër 2. Kur studenti dorëzon ditarin numër 2, mësuesi do t'ia kthejë ditarin numër 1. Atëherë studenti përdor ditarin numër 1 për të plotësuar detyrat e javës tjetër.)

Të gjithë studentët e seminarit nxiten t'i studiojnë shkrimet e shenjta çdo ditë dhe ta lexojnë tekstin për kursin, por studentët e studimit në shtëpi duhet të kuptojnë që prej tyre pritet të harxhojnë 30 deri 40 minuta shtesë me secilin nga katër mësimet e studimit në shtëpi në secilën njësi dhe të marrin pjesë në mësimin e përjavshëm të studimit në shtëpi.

Mësimet e Përjavshme të Mësuesit të Studimit në Shtëpi

Secila njësi tek *Udhëzuesi i Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi* përputhet me pesë mësimet e manuali i mësuesit që jep mësim përditë. Në fund të secilit grup prej pesë mësimesh në këtë manual, do të gjeni një mësim të përjavshëm të mësuesit të studimit në shtëpi. Mësimet e studimit në shtëpi do t'ia ndihmojnë studentët të përsëritin doktrinën e parimet që mësuan gjatë javës kur plotësuan mësimet tek udhëzuesi i studimit i studentëve, të thellojnë të kuptuarin e tyre dhe t'ia zbatojnë ato. Këto mësim mund të analizojnë edhe të vërteta shtesë që nuk mbulojnë tek udhëzuesi i studimit i studentëve. (Për ndihmë me planifikimin e programit të mësimit tuaj, shihni udhërrëfyesin e ritmit për mësuesit e studimit në shtëpi të shtojca në fund të këtij manuali.)

Si mësues i studimit në shtëpi, duhet të zotëroni një kuptim tërësor të asaj që studentët tuaj po studiojnë në shtëpi çdo javë, në mënyrë që të mund t'u përgjigjeni pyetjeve dhe të krijoni diskutime kuptimplote kur të takoheni me ta. Kërkojuni studentëve të sjellin shkrimet e tyre të shenjta me vete, ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta dhe udhëzuesit e studimit të studentëve në orën e përjavshme mësimore në mënyrë që t'u drejtohen atyre gjatë mësimit. Përshtatini mësimet sipas nevojave të studentëve të cilëve u jepni mësim dhe sipas udhëheqjes së Frymës së Shenjtë. Ju mund të dëshironi edhe t'u drejtoheni mësimëve të përditshme të mësuesit në këtë manual ndërsa përgatiteni dhe jepni mësim. Një studim i ndihmave dhe metodave për mësimdhënie të përdorura në mësimet e përditshme mund të ndihmojë në pasurimin e mësimdhënies tuaj javore. Bëni përshtatjet për ndonjë nevojë të veçantë të studentëve që mësoni. Për shembull, nëse një student ka vështirësi në të shkruar, lejojeni atë të përdorë një mjet të regjistrimit të zërit ose t'ia diktojë mendimet e veta një anëtar të familjes ose shoku, i cili mund të shkruajë përgjigjet e tyre.

Në fund të çdo mësimi javor, mblidhni ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta të studentëve dhe nxitini në studimin e tyre të vazhdueshëm. Jepuni një ditar të studimit të shkrimeve të shenjta për detyrat e javës tjetër. Për shkak të kufizimeve kohore, nuk do t'ju duhet t'ia vini theks të mëtejshëm zotërimit të shkrimit të shenjtë në mësimet tuaja të përjavshme. Ndërsa i lexoni detyrat në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta të studentëve, reagoni herë pas here për punën e tyre duke shkruar një shënim të vogël ose duke komentuar herën tjetër që i takoni. Ju mund të dëshironi edhe të kërkonin mënyra të tjera për të dhënë mbështetje dhe përshtypje kuptimplote. Kjo do t'ia ndihmojë studentët të dinë që ju kujdeseni për punën e tyre dhe do të ndihmojë t'ia nxitë ata të jenë të plotë në përgjigjet e tyre.

Burime të Tjera

Mësuesit mund të vizitojnë faqen e internetit të Seminareve dhe Instituteve të Fesë (si.lds.org) për të marrë ndihmë për përgatitjen e mësimëve dhe për të marrë ide shtesë për mësimdhënien. Burimet në vijim janë të mundësuar në internet, nëpërmjet mbikëqyrësit tuaj, nëpërmjet qendrave vendore të shpërndarjes së Kishës dhe nëpërmjet dyqanit në internet të Kishës (store.lds.org):

DVD-ja si burim pamor i seminarit

Libri i Figurave Artistike të Ungjillit

Ditarë të studimit të shkrimeve të shenjta

Libërshenjuesit e seminarit (të cilët përfshijnë treguesit kohorë dhe listat e referencave të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe të fjalëve kyçe)

Kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë

Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin

Për Forcën e Rinisë

Afishe me boshtin kohor

MËSIMI 1

Roli i Nxënësit

Hyrje

Qëllimi i këtij mësimi është t'i ndihmojë studentët të përmbushin rolin e tyre në të nxënit e ungjillit. Ndonjëherë, studentët mendojnë se përgjegjësia për të nxënit e tyre qëndron vetëm te mësuesi. Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, foli rreth nevojës për të kërkuar drejtimin e Frymës së Shenjtë si nga nxënësi edhe mësuesi:

“Shqetësimet dhe tundimet me të cilat u përballën studentët tanë vetëm pesë vite më parë, janë shumë të përballueshme në krahasim me atë çka shohim tani, dhe madje kohë edhe më të vështira janë përpara. Kam ndier . . . se ajo që kemi bërë dhe po bëjmë, nuk do të mjaftonte. Neve na duhet fuqi më e madhe për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë dhe ta jetojnë ungjillin në një përmasë më të madhe. . . .

Ju duhet të keni Shpirtin si shoqëruesin tuaj të përherëshëm për t'ju mësuar me fuqi, dhe studentët tuaj nuk do të mbijetojnë shpirtërisht pa pasur Shpirtin si shoqërues” (“The Spirit Must Be Our Constant Companion” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 7 shkurt 2003], f. 1, si.lds.org).

Ndërsa jepni mësim nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë dhe i ndihmoni studentët të mësojnë nëpërmjet të njëjtës fuqi, ju mund t'i ndihmoni ata të kthehen vërtet në besim në ungjillin e rivendosur të Jezu Krishtit. Juve mund t'ju duhet t'i shqyrtoni shpesh parimet e marra në këtë mësim për t'i kujtuar studentët për përgjegjësitë e tyre në orën mësimore.

Sugjerime për Mësimdhënien

Përgjegjësia individuale për të mësuar me anë të studimit dhe me anë të besimit

Ftojini një student përpara klasës. Shpjegojini se ju dëshironi ta ndihmoni atë student të bëhet më i fortë fizikisht. Më pas kërkojini një student tjetër të dalë vullnetar dhe të bëjë pesë pompa.

Pasi student i dytë t'i ketë bërë pompat, pyeteni studentin e parë:

- A ju bënë më të fortë ato pompa?

Pyeteni klasën:

- Si lidhet ky shembull i ushtrimit fizik me përgjegjësinë tuaj për të mësuar ungjillin? Kush është përgjegjës për të nxënit tuaj të ungjillit?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Doktrinën e Besëlidhjet 88:118.

- Ç'mendoni se do të thotë “kërkoni të mësoni . . . me anë të studimit dhe gjithashtu me anë të besimit”? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se **të mësuarit me anë të studimit dhe besimit kërkon përpjekje individuale.**)

Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, foli rreth asaj se çfarë do të thotë të mësosh me anë të besimit. Nxitini studentët që ta shkruajnë diku këtë deklaratë (ndoshta në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta ose blloqet e tyre të detyrave të klasës) në mënyrë që të mund t'i referohen asaj shpesh gjatë gjithë vitit të seminarit:

“Mësimi me anë të besimit kërkon ushtrim shpirtëror, mendor dhe fizik dhe jo thjesht pranim pasiv. . . . Një student/e duhet ta ushtrorë besimin dhe të veprojë me qëllim që të sigurojë njohuri për veten e tij ose të saj” (“Seek Learning by Faith” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 3 shkurt 2006], f. 3, si.lds.org).

Studimi i përditshëm vetjak i shkrimeve të shenjta

Shpjegoni se studimi i përditshëm vetjak i shkrimeve të shenjta është një pjesë e rëndësishme e synimit për të mësuar me anë të studimit dhe besimit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Helamani 3:29–30.

Ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta ose blloqet e detyrave të klasës

Një ditar i studimit të shkrimeve të shenjta ose një bllok i detyrave të klasës mund të jetë një ditar i zakonshëm, një bllok shënimi ose faqet në një dosje. Në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta, studentët mund të mbajnë shënime dhe të hedhin në letër mbresat gjatë mësimave, gjatë studimit të tyre vetjak dhe në mbledhjet e tjera të Kishës. Ndërsa i hedhin në letër dhe i organizojnë mendimet e mbresat e tyre, ata do të jenë të përgatitur për të marrë pjesë në orën mësimore, për të përmirësuar kuptueshmërinë e tyre për ungjillin dhe për të marrë zbuluesë vetjake.

- Cili mendoni se është ndryshimi midis leximit të zakonshëm të shkrimeve të shenjta dhe “mbështet[jes] në fjalën e Perëndisë”?
- Sipas vargjeve që sapo lexuam, çfarë bekimesh vijnë nga mbështetja në fjalën e Perëndisë?
- Çfarë bekimesh të tjera vijnë përmes studimit të përditshëm të shkrimeve të shenjta?
- Kur keni marrë bekime përmes studimit të përditshëm vetjak të shkrimeve të shenjta?

Ndërkohë që studentët u përgjigjen këtyre pyetjeve, sigurohuni që ata ta kuptojnë se **studimi i përditshëm i shkrimeve të shenjta e forcon dëshminë tonë, fton Shpirtin e Shenjtë në jetën tonë dhe na ndihmon të mësojmë ungjillin.**

Ftojini studentët t’i përgjigjen njëres prej pyetjeve në vijim në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta:

- Si mund ta përmirësoni studimin tuaj të Librit të Mormonit këtë vit?
- Në ç’mënyra ka ndikuar leximi i Librit të Mormonit në ndjenjat tuaja për Jezu Krishtin?

Ftojini studentët që të vendosin një synim për ta studiuar këtë vit Librin e Mormonit çdo ditë. Ftojini ata gjithashtu që të vendosin një synim për ta lexuar të gjithë Librin e Mormonit gjatë vitit të seminarit. Ju mund t’u sugjeroni që t’i shkruajnë këto synime në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Kujtojuni atyre se synimet mund t’i ndihmojnë ata lidhur me kërkesat për broshurat “Detyrë ndaj Perëndisë” dhe “Përparimi Personal”.

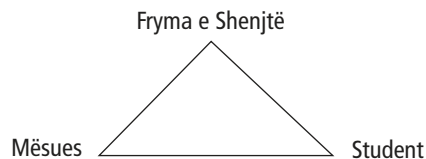
Studimi i përditshëm i shkrimeve të shenjta

Plaku Dallin H. Ouks, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve, dha mësim:

“Leximi i shkrimeve të shenjta na vë në harmoni me Shpirtin e Zotit. . . . Për shkak se ne besojmë se leximi i shkrimeve të shenjta mund të na ndihmojë të marrim zbulesë, ne nxitemi t’i lexojmë ato herë pas here. Nëpërmjet këtyre mënyrave, ne kemi qasje te ato çka Ati ynë Qiellor do të donte që ne të dinim dhe bënim në jetën tonë vetjake sot. Kjo është një arsye përse shenjtorët e ditëve të mëvonshme besojnë në studimin e përditshëm të shkrimeve të shenjta” (“Scripture Reading and Revelation”, *Ensign*, janar 1995, f. 8).

Të Mësuarit me Anë të Shpirtit

Kopjojeni skemën e mëposhtme në tabelë. Mos i shkruani fjalët në skemë. Ju do t’i shkruani ato ndërkohë që zhvillohet mësimi.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Doktrinën e Besëlidhjet 50:17–18.

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë kërkon Zoti nga një mësues i ungjillit? (Të japë mësim të vërtetën me anë të fuqisë së Shpirtit.)

Shkruani *Fryma e Shenjtë* dhe *Mësues* në skemë, siç tregohet më sipër. Ndërsa jepni mësim, ndani mendimet tuaja rreth kërimit të drejtimit të Frymës së Shenjtë. Ndihmohuni studentët që të dinë se gjatë përgatitjes dhe mësimdhënies tuaj, ju bëni një përpjekje të sinqertë për t’u drejtuar nga Shpirti.

Kërkojuni studentëve të vendosin një letër shënuese te Doktrina e Besëlidhje 50 (duke qenë se do t’i kthehen këtij shkrimi të shenjtë pas pak). Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 33:1.

- Çfarë bën Fryma e Shenjtë për nxënësin kur jepet mësim ungjilli?

Shpjegoni se për të mësuar ungjillin në mënyrën e Zotit, ne duhet të pranojmë përgjegjësinë për të mësuar me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Doktrinën e Besëlidhjet 50:19–21.

- Çfarë duhet të shkruajmë pranë këndit të poshtëm në të djathtë të trekëndëshit? (Shkruani *Student*.)
- Ç’mendoni se do të thotë ta marrësh të vërtetën me anë të Shpirtit?

Ju mund të dëshironi të jepni mësim disa parime rreth njohjes së ndikimit të Shpirtit të Shenjtë. Ndihmohuni studentët të kuptojnë se Shpirti zakonisht komunikon me ne qetësisht, përmes ndjenjave tona dhe në mendjet tona (shih 1 Nefi 17:45; DeB 8:2–3). Fryma e Shenjtë gjithashtu sjell ndjenja si dashuria, gëzimi, paqja, durimi, butësia, mirëdashja, besimi dhe shpresa (shih Galatasve 5:22–23; DeB 11:12).

- Çfarë mund të bëni në seminar që ta përgatitni veten për të mësuar me anë të Shpirtit?

Si pjesë e këtij diskutimi, ndihmojini studentët të kuptojnë se një mënyrë e rëndësishme për të mësuar me anë të Shpirtit është të jemi të gatshëm të ndajmë dëshmitë tona me njëri-tjetrin. Lexoni deklaratën në vijim nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kur studentët i shprehin të vërtetat me fjalët e tyre, [këto të vërteta] përforcohen në shpirtat e tyre dhe forcojnë dëshminë e tyre vetjake” (“To Understand and Live Truth” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 4 shkurt 2005], f. 3, si.lds.org).

Kujtojini studentët se programet Detyrë ndaj Perëndisë dhe Përparimi Personal përfshijnë sugjerime për të ndarë me të tjerët të vërtetat e ungjillit. Nxitini ata që të tregojnë përvojat e tyre në orët mësimore të seminarit, në mbledhjet e kuorumit ose të klasës dhe në bashkëbisedimet me pjesëtarët e familjes dhe miqtë e tyre. Theksoni se kur ata bëjnë përpjekje për të shpjeguar, ndarë dhe dëshmuar të vërtetat e ungjillit, Perëndia do ta rritë aftësinë e tyre për ta diskutuar ungjillin me të tjerët.

Referojuni sërish skemës në tabelë. Vëreni një student të lexojë me zë të lartë Doktrinën e Besëlidhjet 50:14, 22.

- Si i përmbledhin këto vargje rolet e Frymës së Shenjtë, të mësuesit dhe të studentit në të nxënëit e ungjillit? (Juve mund t’ju duhet të shpjegoni se Fryma e Shenjtë, e quajtur gjithashtu Shpirti dhe Ngushëlluesi në këtë fragment, jep mësim të vërtetën. Mësuesi duhet të japë mësim me anë të fuqisë së Shpirtit dhe studenti duhet të mësojë me anë të së njëjtës fuqi.)
- Çfarë ndodh kur një student mëson me anë të Shpirtit dhe mësuesi jep mësim me anë të Shpirtit? (Juve mund t’ju duhet të shpjegoni se folja *lartësoj* do të thotë të ndërtosh, forcosh, ndriçosh apo përmirësosh.)

Te Libri i Mormonit, Enosi dhe Alma janë shembuj të njerëzve që mësuuan me anë të Shpirtit. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Enosi 1:4–10 dhe Alma 5:45–47. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani në tabelë këto referenca.) Më pas pyetni:

- Çfarë bëri Enosi (ose Alma) për të mësuar me anë të Shpirtit?
- Çfarë bëri Shpirti për Enosin (ose Almën)?

Ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Plaku Bednar:

“Ne duhet të kujtojmë gjithmonë se Fryma e Shenjtë është mësuesi që, përmes ftesës së duhur, mund të hyjë në zemrën e nxënësit” (“Seek Learning by Faith”, f. 4).

- Si mund të zbatohet ajo që kemi studiuar deri tani, për përgjegjësitë tuaja individuale si një anëtar i kësaj klase? (Ndërkohë që studentët përgjigjen, sigurohuni që ata ta kuptojnë se **kur ne hapim zemrat tona dhe i kërkojmë Perëndisë me besim, Fryma e Shenjtë do të na ndihmojë t’i kuptojmë të vërtetat e ungjillit.**)

Në mënyrë që t’i ndihmoni studentët të marrin parasysht mënyrat se si mund ta ndihmojnë njëri-tjetrin për të mësuar me anë të Shpirtit, pyetni:

- Çfarë veprimesh mund të ndërmarim që do të ndihmojnë për ta ftuar Shpirtin në klasën tonë? (Përgjigjet mund të përfshijnë këndimin e himnit të hapjes, sjelljen e shkrimeve të shenjta në klasë dhe përdorimin e përditshëm të tyre, të qenit të gatshëm për t’u përgjigjur pyetjeve dhe për të ndarë përvojat, lutjen për njëri-tjetrin dhe të kërkuarit për drejtimin e Frymës së Shenjtë.)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se veprimet negative mund edhe të ndikojnë në pjesa tjetër e klasës, pyetni:

- Cilat lloje qëndrimesh apo sjelljesh e fyejnë Shpirtin në një orë mësimore të seminarit?

Ftojini studentët të mendojnë rreth vlerës së të pasurit të Shpirtit të Shenjtë si mësuesin e tyre.

- Kur e keni përjetuar Shpirtin të veprojë në rolin e Tij si mësues?

Mbylleni duke i ftuar studentët të mësojnë me anë të studimit dhe besimit ndërsa e studiojnë Librin e Mormonit në seminar këtë vit. Ju mund të dëshironi të ndiqni ecurinë e studentëve gjatë gjithë vitit për t’i nxitur ata të vazhdojnë në këtë përpjekje.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 33:1. Hapja e zemrave tona Frymës së Shenjtë

Si pjesë e diskutimit tuaj të 2 Nefit 33:1, merrni parasysh leximin e deklaratës së mëposhtme nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Nefi na mëson: ‘Kur një njeri flet nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë, fuqia e Frymës së Shenjtë e çon [mesazhin] në zemrat e fëmijëve të njerëzve’ (2 Nefi 33:1). Ju lutem, vini re se si fuqia e Shpirtit e çon mesazhin te por jo domosdoshmërisht *brenda në* zemër. Një mësues mund të shpjegojë, të tregojë konkretisht, të bindë dhe

të dëshmojë dhe të veprojë kështu me fuqi shpirtërore dhe efektshmëri të madhe. Megjithatë, përfundimisht, përmbajtja e një mesazhi dhe dëshmia e Frymës së Shenjtë depërtojnë në zemër vetëm nëse marrësi i lejon ato të hyjnë. . . .

Një nxënës/e që e ushtron lirinë e zgjedhjes duke vep-ruar sipas parimeve të drejta, ia hap zemrën e tij ose të saj Frymës së Shenjtë – dhe fton fuqinë e Tij mësimdhënëse, dëshmuese dhe dëshmimin e Tij pohues” (“Seek Learning by Faith” [drejtuar Mësuesve të Fesë së SAK-ut, 3 shkurt 2006], f. 1, 3, si.lds.org).

MËSIMI 2

Studimi i Shkrimeve të Shenjta

Hyrje

Ky mësim do t'i ndihmojë studentët që ta thellojnë kuptueshmërinë e tyre për qëllimet e shkrimeve të shenjta. Gjithashtu do t'i ndihmojë ata të studiojnë shkrimet e shenjta në një mënyrë më kuptimplote. Ai përfshin aktivitete të të mësuarit rreth kuptueshmërisë së rrethanave dhe mjedisit të shkrimeve të shenjta, dallimin dhe të kuptuarin e

doktrinave dhe parimeve, si dhe zbatimin e doktrinave dhe parimeve në jetën tonë. Teksa studentët përmirësohen në aftësinë e tyre për t'i studiuar shkrimet e shenjta, dashuria e tyre për to do të rritet, sikurse do të rritet dhe kuptueshmëria e tyre për ungjillin. Merrni parasysh mënyra për ta shqyrtuar materialin në këtë mësim gjatë gjithë vitit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Si duhet t'i qasemi studimit të shkrimeve të shenjta në seminar?

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani në tabelë deklaratën vijuese nga Presidenti Tomas S. Monson. (Deklarata gjendet në faqen 107 të Conference Report të tetorit 1970.)

"Synimi i mësimdhënies së ungjillit . . . nuk është që të 'derdhë informacion' në mendjet e anëtarëve të klasës. . . . Qëllimi është që të frymëzohet individi për të menduar, ndier dhe më pas për të bërë diçka për t'i jetuar parimet e ungjillit" (Presidenti Tomas S. Monson).

Kërkojini një student ta lexojë deklaratën me zë të lartë.

- Bazuar në këtë deklaratë, cili duhet të jetë synimi im si mësuesi juaj i seminarit? Cili duhet të jetë synimi juaj si studentë të seminarit?

Tregojuni studentëve se, në këtë mësim, ata do të shqyrtojnë mënyra "për të menduar, ndier dhe më pas për të bërë diçka për t'i jetuar parimet e ungjillit" të dhëna mësim në shkrimet e shenjta.

Të kuptuarit e rrethanave dhe mjedisit të shkrimeve të shenjta

Shpjegoni se një gjë që studentët mund të bëjnë për të përmirësuar studimin e tyre të shkrimeve të shenjta është të mësojnë për rrethanat dhe mjedisin e rrëfimeve dhe zbulesave në to. Rrethanat dhe mjedisi shpesh quhen konteksti.

Ftojini një student të lexojë këshillën në vijim nga Presidenti Tomas S. Monson:

*"Njihuni me mësimet që na japin shkrimet e shenjta. Mësoni për mjedisin dhe rrethanat e shëmbëlltyrave të Mjeshtrit dhe paralajmërimeve të profetëve. Studiojini ato sikur po ju flasin juve, sepse kështu është e vërteta" ("Të Jini më i Miri që Mundeni", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2009, f. 68).*

Vini në pah se të kuptuarit e rrethanave dhe mjedisit mund të na ndihmojë t'i kuptojmë mësimet në shkrimet e shenjta. Ai jep informacion që sqaron dhe sjell një kuptim më të thellë të rrëfimeve, mësimave, doktrinave dhe parimeve në tekstin e shkrimit të shenjta.

Shkruajini në tabelë pyetjet e mëposhtme:

Kush po flet në këto vargje?

Kujt po i drejtohet ai apo ajo?

Çfarë po ndodh në këtë rrëfim?

Shpjegoni se këto pyetje mund të na ndihmojnë të kuptojmë kontekstin e një mësimi ose rrëfimi në shkrimet e shenjta.

Kërkojuni studentëve të tregojnë atë që kanë bërë për të fituar një kuptueshmëri më të mirë të rrethanave dhe mjedisit të fragmenteve të shkrimeve të shenjta. Ju mund të dëshironi t'i renditni disa prej këtyre ideve në tabelë.

Studentët mund të përmendin praktika të tilla si kërkimin e kuptimit të fjalëve të vështira ose të panjohura, shqyrtimin e tekstit përreth, leximin e përmbledhjeve të kapitujve në

fillimet e kapitujve ose kontrollimin e shënimeve në fund të faqeve për shpjegime dhe referenca-kryq. Nëse studentët nuk i përmendin këto teknika sigurohuni që t'i përmendni ju. Për të marrë shembull një model për kuptimin e kontekstit të shkrimeve të shenjta, ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 17:1–10. Kërkojini klasës që të ndjekë së bashku, duke kërkuar përgjigjet për pyetjet që keni shkruar në tabelë. Ju mund të dëshironi edhe t'i inkurajoni ata të kërkojnë në përmbledhjen e kapitullit për një vështrim të shpejtë të përgjithshëm të tij.

- Kush po e tregon këtë rrefim në vargjet 1, 5–6 dhe 9–10? (Mormoni.)
- Kush po flet në këtë rrefim? Kush po e merr mesazhin?
- Çfarë ndodhi para ngjarjeve në këtë rrefim? (Shih përmbledhjet e kapitujve për 3 Nefin 8–16.) Në ç'mënyrë ndikon njohuria juaj për këto rrethana në kuptueshmërinë e arsyes përse njerëzit dëshironin që Shpëtimtari të qëndronte pak më gjatë? (Shih 3 Nefi 17:5–6.) Çfarë mrekullish ndodhën pasi Ai u tha se do të qëndronte? (Shih 3 Nefi 17:7–10.)

Dallimi dhe kuptimi i doktrineve dhe parimeve

Theksoni se kur studentët i kuptojnë rrethanat dhe mjedisin e një rrefimi të shkrimit të shenjtë, ata janë të përgatitur më mirë për t'i dalluar e kuptuar doktrinat dhe parimet që ai përmban. Ftojini një student të lexojë përshkrimin vijues për parimet e ungjillit, ndarë nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Parimet janë e vërteta e përqendruar, e mbledhur për zbatim për një mori të gjerë rrethanasash” (“Acquiring Spiritual Knowledge”, *Ensign*, nëntor 1993, f. 86).

Shpjegoni se doktrinat dhe parimet janë të vërteta të përditshme e të pandryshuara të ungjillit të Jezu Krishtit që sigurojnë drejtim për jetën tonë. Ato janë mësimet që profetët e lashtë synonin të na mësonin nga ngjarjet, historitë dhe predikimet që shënuan në shkrimet e shenjta. Vini në dukje se disa autorë në shkrimet e shenjta përdorën fraza të tilla si: “kështu ne shohim” (shih Helamani 3:27–29) ose fjalë të tilla si *prandaj* (shih Alma 32:16) për të nxjerrë në pah drejtpërdrejt doktrinat dhe parimet. Megjithatë, shumë doktrina dhe parime nuk shpallen kaq drejtpërdrejt në shkrimet e shenjta. Përkundrazi, këto të vërteta nënkuptohen dhe ilustrohen nëpërmjet jetës së personazheve në shkrimet e shenjta.

Në mënyrë që t'i ndihmoni studentët t'i dallojnë doktrinat dhe parimet që nuk janë shpallur drejtpërdrejt, sugjerojuni që teksta lexojnë t'i bëjnë vetes pyetje si ato në vijim: Cili është mesazhi i kësaj ndodhie? Çfarë synonte autori që ne të mësonim nga kjo ndodhi? Çfarë të vërtetash jepën mësim në këtë fragment të shkrimit të shenjtë? Ju mund të dëshironi t'i renditni këto pyetje në tabelë.

Për t'i ndihmuar studentët të ushtrohen në dallimin e doktrineve dhe parimeve, u thoni t'i kthehen 3 Nefit 17:1–10. Pyetini:

- Çfarë mund të mësojmë rreth të kuptuarit të fjalës së Tij, nga mësimet e Shpëtimtarit te 3 Nefi 17:2–3?
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë rreth Shpëtimtarit nga 3 Nefi 17:5–7?
- Në përgjigje të besimit të madh të njerëzve, Shpëtimtari ofroi t'i shëronte ata. Çfarë parimesh shihni rreth të kërkuarit të bekimeve nga Zoti te 3 Nefi 17:8–9? (Një parim që studentët mund të dallojnë është se Zoti i përgjigjet dëshirës sonë të sinqertë për t'u afruar më shumë me Të.)

Nëse ka kohë për t'u dhënë studentëve më shumë praktikë në dallimin e doktrineve dhe parimeve, ftojini ata të gjejnë ndodhitë e tyre të preferuara nga shkrimet e shenjta. Kërkojuni atyre të dallojnë parimet që kanë mësuar nga këto ndodhi. Më pas ftojini ata të tregojnë ndodhitë e tyre dhe parimet që kanë mësuar.

Zbatimi i doktrineve dhe parimeve

Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tha:

“Doktrina e vërtetë, kur kuptohet, ndryshon qëndrime dhe sjellje. Studimi i doktrineve të ungjillit do të përmirësojë sjelljen më shpejt sesa një studim i sjelljes do të përmirësojë sjelljen. . . . Kjo është arsyeja që ne i vëmë theksin kaq shumë studimit të doktrineve të ungjillit” (“Little Children”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 17).

Shpjegoni se, kur ne e kuptojmë një doktrinë ose parim, ne dimë më shumë sesa përkufizimet e fjalëve. Ne e dimë se çfarë do të thotë doktrina apo parimi në jetën tonë. Kur e dallojmë

një doktrinë apo parim dhe arrijmë ta kuptojmë atë, ne mund ta zbatojmë në jetën tonë. Shpjegoni se zbatimi ndodh kur ne bëjmë diçka për parimet që kemi mësuar. Studentët, të cilët veprojnë sipas parimeve që mësojnë, do të kenë një mundësi më të madhe për të ndier Shpirtin e Shenjtë t'u konfirmojë të vërtetën e këtyre parimeve (shih 2 Nefi 32:5; Moroni 10:5). Kjo është vlera e vërtetë e njohurisë së fituar nga studimi i shkrimeve të shenjta. Ndhimjoni studentët të kuptojnë se kurdoherë që ata i studiojnë shkrimet e shenjta – qoftë nëse janë në shtëpi, në kishë, në seminar, duke punuar me broshurën Përparimi Personal ose Detyrë ndaj Perëndisë, ose në çfarëdo mjedisi tjetër – një nga synimet e tyre kryesore duhet të jetë të përmirësohen në përpjekjet e tyre për ta jetuar ungjillin dhe për t'iu afruar më pranë Perëndisë.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë dhe zbatojnë parimet që zbulojnë në shkrimet e shenjta, nxitini ata të lutën për ndihmën e Frymës së Shenjtë në studimin e tyre vetjak. Gjithashtu nxitini ata që ndërsa studiojnë të bëjnë pyetje si ato në vijim: Çfarë dëshiron Zoti që unë të bëj me këtë njohuri? Çfarë ndryshimi mund të bëjë kjo në jetën time? Çfarë mund të filloj ose të ndaloj së bëri sot, për ta jetuar jetën pak më mirë? Nëse e bëj këtë, si do të përmirësohet jeta ime? (Ju mund të dëshironi t'i shkruani në tabelë disa ose të gjitha këto pyetje. Ju mund të dëshironi edhe të sugjeroni që studentët t'i shkruajnë këto pyetje në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta, në mënyrë që t'u drejtohen atyre shpesh.)

Për ta mbyllur, ndajini studentët në çifte. Kërkojuni atyre t'i tregojnë njëri-tjetrit parimet që kanë mësuar sot nga 3 Nefi 17:1–10. Nxitini ata të flasin rreth asaj që kanë bërë për të zhvilluar kuptueshmërinë e tyre për këto parime dhe se çfarë do të bëjnë për ta zbatuar atë që kanë mësuar dhe ndier. Kërkojuni atyre të flasin rreth mënyrës se si zbatimi i këtyre parimeve mund të bëjë një ndryshim në jetën e tyre.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Teknika dhe metoda për studimin e shkrimeve të shenjta

Teknikat në vijim do t'i ndihmojnë studentët në studimin e tyre të shkrimeve të shenjta. Ato përfshihen si kujtuese gjatë gjithë këtij manuali.

Përkufizime të fjalëve: Disa nga fjalët që përdorën profetët, nuk janë të njohura për ne. Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, shënimet në fund të faqeve të shkrimeve të shenjta dhe një fjalor i rregullt mund të na ndihmojnë t'i mësojmë përkufizimet e fjalëve dhe t'i njohim sinonimet e atyre fjalëve. Shembull: fjala *Mesia* te 1 Nefi 10:4–17.

Zëvendësimi i emrit: Për ta ndihmuar veten që t'i zbatoni shkrimet e shenjta në jetën tuaj, zëvendësojeni me emrin tuaj një emër në shkrimet e shenjta. Shembull: 1 Nefi 1:1.

Referencë-kryq: Lidhini fragmentet e shkrimeve të shenjta me njëra-tjetrën për të sqaruar domethënien dhe për të zbërthyer kuptueshmërinë. Shembull: Në tekstin anash 3 Nefi 12:28, ju mund të shkruani një shënim për të parë Doktrinën e Besëlidhjet 42:23.

Shkaku dhe pasoja: Kërkoni marrëdhëniet nëse-atëherë dhe ngaqë-prandaj. Shembull: 2 Nefi 1:9.

Fjalë kyçe: Fjalët dhe frazat si *vë re, prandaj, sepse, megjithatë* ose *kështu ne shohim* janë ftesa për të ndaluar dhe për të parë mesazhet kryesore. Shembull: Helamani 6:35–36.

Lista të shkrimeve të shenjta: Profetët shpesh na dhanë lista të paralajmërimeve dhe sfidave. Kur t'i gjeni listat,

mbani parasysh numërimin e secilit element. Shembull: Alma 26:22.

Mjedisi: Në rrëfimet e shkrimeve të shenjta, përcaktoni se kush po flet, personi ose personat të cilëve po u flet ai apo ajo, për çfarë po flet ai apo ajo dhe kur e ku po ndodh ngjarja. Shembull: Mjedisi për Almën 32:21–43 gjendet te Alma 31:1, 6–11 dhe 32:1–6.

Krahasime: Shkrimet e profetëve shpesh tregojnë krahasimet në ide, ngjarje dhe njerëz. Këto krahasime theksojnë parimet e ungjillit. Kërkoni krahasimet te vargjet e vetme, te kapitujt dhe kapitujt ngjitur si dhe librat. Shembull: 2 Nefi 2:27; Alma 48:1–17.

Përfytyrimi: Kërkoni detaje përshkrimi që mund t'ju ndihmojnë të krijoni një përfytyrim mendor ndërsa lexoni. Përfytyroni sikur jeni i pranishëm gjatë ngjarjeve të caktuara. Shembull: Enosi 1:1–8.

Simbolika: Fjalë të tilla si *si, sikurse, ose i ngjashëm me* ndihmojnë për të dalluar simbolet. Shihni përtej një simboli duke shqyrtuar karakterin e tij dhe duke përsiatuar për tiparet e tij. Shënimet në fund të faqeve, Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta dhe Udhëzuesi Tematik mund të ndihmojnë lidhur me interpretimin e disa simboleve. Shembull: Helamani 8:14–15, përfshirë shënimet në fund të faqeve për këto vargje.

Përsiatja: Përsiatja përfshin të menduarit, meditimin, bërjen e pyetjeve dhe vlerësimin e asaj që dini dhe asaj që keni mësuar. Përsiatja shpesh na ndihmon të kuptojmë se çfarë duhet të bëjmë për t'i zbatuar parimet e ungjillit.

Plani i Shpëtimit

Hyrje

Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i udhëzoi mësuesit e seminarit të paraqitin një vështrim të përgjithshëm të shkurtër të planit të shpëtimit në fillim të çdo viti shkollor:

“Një vështrim i përgjithshëm i shkurtër i ‘planit të lumturisë’ . . . nëse jepet në fillim fare dhe përmendet rregullisht, do të jetë me vlerë të jashtëzakonshme për studentët tuaj. . . .

Të rinjtë pyetin ‘përse’ – Përse jemi urdhëruar të bëjmë disa gjëra dhe përse jemi urdhëruar të mos bëjmë gjëra të tjera? Një njohuri për planin e lumturisë, qoftë edhe thjesht një përmbledhje, mund t’u japë mendjeve të reja një ‘arsye’. . . .

. . . Siguroni një ndjenjë bazë për gjithë planin, edhe thjesht me disa detaje. . . . Lërinë ata të dinë se për çfarë bëhet fjalë, atëherë ata do ta kenë ‘arsyen’. . . .

. . . Nëse jeni përpjekur t’u jepni atyre një ‘arsye’, ndiqni [këtë] model: ‘Perëndia u dha atyre urdhërime, pasi u

bëri të ditur planin e shëlbimit’. [Alma 12:32; theksimi i shtuar.]” (“The Great Plan of Happiness” [Simpozium i SAK-ut mbi Doktrinën e Besëlidhjet/Historinë e Kishës, 10 gusht 1993], f. 2–3, si.lds.org).

Në përgjigje të këshillës së Presidentit Paker, ky mesim jep një vështrim të përgjithshëm të shkurtër të planit të shpëtimit, siç jepet mesim në shkrimet e shenjta. Mësimi përqendrohet mbi Shlyerjen e Jezu Krishtit, që është “fakti qendror, themeli i rëndësishëm dhe doktrina kryesore e planit të madh e të përjetshëm të shpëtimit” (Xhefri R. Holland, “Puna Misionare dhe Shlyerja”, *Ensign*, mars 2001, f. 8 dhe Liahona, tetor 2001, f. 26). Kur studentët arrijnë të kuptojnë planin e shpëtimit, besimi i tyre tek Ati Qiellor dhe Jezu Krishti do të rritet. Ata do të rriten në vendosmërinë e tyre për të zbatuar urdhërimet, për të marrë ordinancat e shpëtimit dhe për të qenë të vërtetë në besëlidhjet e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Plani i shpëtimit në Librin e Mormonit

Shpjegoni se në botën paratokësore të shpirtave, ne mësuam rreth planit të Atit tonë Qiellor për shpëtimin tonë (shih Moisiu 4:1–2; Abraham 3:22–28). Nëpërmjet këtij plani, ne do të jemi të gjendje të bëhemi si Ai dhe të jetojmë në praninë e Tij përgjithmonë.

Shkruani në tabelë *Plani i shpëtimit përfshin* . . .

Kërkojuni studentëve që ta plotësojnë këtë mendim në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose blloqet e detyrave të klasës.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për të shkruar, tregoni përkufizimin e mëposhtëm për planin e shpëtimit. Ju mund të dëshironi ta shkruani atë në tabelë ose në një afishe përpara fillimit të orës mësimore.

Plani i shpëtimit është “plotësia e ungjillit të Jezu Krishtit, i krijuar që të shkaktojë pavdekësinë dhe jetën e përjetshme të njeriut. Ai përmban Krijimin, Rënien dhe Shlyerjen, së bashku me tërë ligjet, ordinancat dhe doktrinën e dhëna nga Perëndia. Ky plan bën të mundur që të gjithë njerëzit të ekzaltohen dhe të jetojnë përgjithmonë me Perëndinë” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Plani i Shëlbimit”, f. 152, scriptures.lds.org).

Nëse fjalët që ata shkruan përputhen me këtë përkufizim në ndonjë mënyrë, kërkojuni studentëve të ngrenë duart. Më pas drejtojani pyetjet vijuese disa prej studentëve që ngritën duart:

- Çfarë të përbashkëta ka përkufizimi juaj me këtë? Përse e përfshitë këtë ide në përkufizimin tuaj?

Caktoni studentë që të punojnë në çifte. Kërkojini një student nga çdo çift të lexojë Alma 22:12–14 dhe studentit tjetër të lexojë 2 Nefin 2:25–28. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani në tabelë këto referenca.) Vërinë studentët të kërkojnë pjesë të planit të shpëtimit të përmendura në fragmentet që u janë caktuar. Pasi studentët të kenë pasur kohë për të lexuar, kërkojuni partnerëve të tregojnë me radhë se çfarë kanë zbuluar.

Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *2 Nefi 9:6; 2 Nefi 11:5; Alma 12:25; Alma 24:14; Alma 42:8; Alma 42:15.* (Ju mund të dëshironi t'i shkruani ato në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore.)

Shpjegoni se, në Librin e Mormonit, profetët përdorën emra të ndryshëm për t'iu drejtuar planit të Atit Qiellor. Ftojini studentët t'i kthehen 2 Nefit 9:6 dhe kërkojini një student të lexojë vargun me zë të lartë.

- Në këtë varg, cila frazë i drejtohet planit të Perëndisë? (“Plani i mëshirshëm [i] Krijuesit të madh.” Shkruajini këtë në tabelë afër 2 Nefit 9:6.)

Kërkojuni studentëve që të lexojnë në heshtje fragmentet e tjera të shkrimeve të shenjta të renditura në tabelë, duke kërkuar fraza që i drejtohen planit të Atit Qiellor. Kur një student zbulon një frazë që i drejtohet planit të Atit Qiellor, ftojini atë ta shkruajë në tabelë afër referencës së shkrimit të shenjtë ku gjendet. Lista e plotësuar në tabelë duhet të duket pak a shumë si kjo:

2 Nefi 9:6 – Plani i mëshirshëm i Krijuesit të madh

2 Nefi 11:5 – Plani i madh dhe i përjetshëm i çlirimit nga vdekja

Alma 12:25 – Plani i shëlbimit

Alma 24:14 – Plani i shpëtimit

Alma 42:8 – Plani i madh i lumturisë

Alma 42:15 – Plani i mëshirës

(Për t'i ndihmuar studentët të rritin shkallën e vlerësimit të tyre për mësimet në Librin e Mormonit, ju mund të dëshironi të vini në dukje se fraza të tilla si “plani i shpëtimit”, “plani i lumturisë” dhe “plani i shëlbimit” përmenden disa herë në Librin e Mormonit, por jo në Bibël.)

- Çfarë theksojnë këta emra rreth planit të Atit Qiellor? (Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se **plani i Atit Qiellor është planifikuar që t'u sjellë fëmijëve të Tij shpëtim dhe lumturi të përjetshme.**)

Dëshmoni se ne nuk mund të kthehemi në praninë e Perëndisë dhe nuk mund të marrin shpëtim të përjetshëm pa ndihmë hyjnore. Ftojini studentët të lexojnë veçan Mosia 3:17, duke kërkuar figurën qendrore në planin e shpëtimit. Pasi të raportojnë ato që gjejnë, kërkojini një student që të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 2:8. Theksoni se **Jezu Krishti është figura qendrore në planin e shpëtimit dhe Shlyerja e Tij është ajo që e bën planin të funksionojë për të gjithë fëmijët e Perëndisë.** Kërkojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Profeti Jozef Smith:

“Parimet themelore të besimit tonë janë dëshmia e Apostujve dhe Profetëve në lidhje me Jezu Krishtin, që Ai vdiq, u varros, u ngrit sërish ditën e tretë dhe u ngjiti në qiell; dhe gjithë gjërat e tjera që i përkasin besimit tonë janë vetëm shtojca të kësaj” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith [2007], f. 52.*)

Ju mund të dëshironi të shprehni se fjala *shtojcë* i referohet një objekti ose koncepti lidhur me diçka me rëndësi më të madhe, si dega që është pjesë e një peme. Një pemë mund të jetojë pa një degë, por një degë nuk mundet nëse shkëputet nga rrënjët dhe trungu i një peme. Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymëdhjetë Apostujve, dha mësim se doktrina e Shlyerjes së Jezu Krishtit është “është vetë rrënja e doktrinës së krishterë. Ju mund të dini shumë rreth ungjillit kur ai degëzohet nga rrënja, por nëse njihni vetëm degët dhe ato degë nuk e prekin atë rrënjë, nëse janë prerë nga ajo e vërtetë, nuk do të ketë as jetë, as thelb, as shëlbim në to” (“The Mediator”, *Ensign*, maj 1977, f. 56).

Shpjegoni se plani i Atit Qiellor shpesh quhet plani i shpëtimit sepse përfshin shpëtimin tonë. Si Ai që bëri të mundur shpëtimin tonë përmes Shlyerjes, Jezu Krishti quhet Shpëtimtari.

Shkruani në tabelë *Ne duhet të shpëtohem nga . . .*

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 9:6–10 dhe më pas kërkojini një student tjetër të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 9:21–22. Ftojini pjesën tjetër të studentëve të ndjekë së bashku, duke kërkuar mënyra për ta përfunduar deklaratën në tabelë. Ju mund të sugjeroni që ata të shenjojnë gjetjet e tyre në shkrimet e shenjta vetjake.

Vështrim i përgjithshëm i shkurtër

Kur Presidenti Paker i këshilloi mësuesit të japin një mësim rreth planit të shpëtimit, ai gjithashtu u dha tyre një detyrë vetjake, “të përgatitnin një përmbledhje ose vështrim të përgjithshëm të shkurtër të planit të lumturisë” si pjesë e studimit të tyre të shkrimeve të shenjta. Ai këshilloi: “Hartojeni atë si një sistem në të cilin studentët tuaj mund të organizojnë të vërtetat që ju do të ndani me ta” (“The Great Plan of Happiness” [Simpozium i SAK-ut mbi Doktrinën e Besëlidhjet/Historinë e Kishës, 10 gusht 1993], f. 3, si.lds.org). Përdoreni këtë këshillë si një udhëzues ndërsa përgatiteni ta zhvilloni këtë mësim. Ju nuk duhet të përqipeni të jepni mësim çdo të vërtetë të ungjillit, edhe nëse e gjithë e vërteta përfshihet në plan.

Kërkojuni studentëve të tregojnë atë që kanë zbuluar, dhe shkruajini përgjigjet e tyre në tabelë. Sigurohuni që ata e kuptojnë se përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë njerëzit do të shpëtohen nga vdekja fizike. Gjithashtu qartësoni se, përmes Shlyerjes, ne mund të shpëtohemi nga mëkatet tona, që përndryshe do ta bënë të pamundur që ne të banonim në prani të Perëndisë.

Lexojini fjalët e mëposhtme nga profeti Jakob: “O sa e madhe mirësia e Perëndisë sonë” (2 Nefi 9:10). “O sa e madhe mirësia e Perëndisë sonë!” (2 Nefi 9:13).

- Si ju ndihmojnë fjalët e Jakobit te 2 Nefi 9:6–10 të kuptoni përse do t’i bënte ai këto thirrje?
- Sipas 2 Nefit 9:7, 9, çfarë do të ndodhte nëse nuk do të kishte Shlyerje? (Trupat tanë do të vdisnin e nuk do të ngjallehin kurrë më dhe shpirtrat tanë do t’i nënshtroheshin djallit.)

Drejtojuni fjalisë së fundit te përkufizimi i planit të shpëtimit që treguat në fillim të mësimin: “Ky plan bën të mundur që të gjithë njerëzit të ekzaltohen dhe të jetojnë përgjithmonë me Perëndinë”.

- Përse është e rëndësishme që të kuptojmë se plani e bën të *mundur* ekzaltimin tonë, por jo *të sigurt*? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, sigurohuni që ata ta kuptojnë se kanë lirinë e zgjedhjes, aftësinë për të zgjedhur dhe për të vepruar vetë. Ekzaltimi ynë varet pjesërisht nga mënyra se si reagojmë ndaj bekimeve që Perëndia na ka dhënë.)

Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: 2 Nefi 2:25–28; 2 Nefi 31:17–20; Alma 34:15–16. Kërkojuni studentëve t’i studiojnë në heshtje këto fragmente, dhe të renditin në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta gjërat që këto shkrime të shenjta thonë se ne duhet t’i bëjmë për të marrë të gjitha ato që na ofron Perëndia përmes planit të Tij të shpëtimit.

Kur studentët të kenë pasur kohë mjaftueshëm për ta kryer këtë detyrë, ftojini ata t’i ndajnë përgjigjet e tyre me njëri-tjetrin. Teksa e bëjnë këtë, vini në dukje shembuj të bindjes ndaj “ligjeve, ordinancave dhe doktrinave të dhëna nga Perëndia”, të përmendura në përkufizimin që treguat më herët. (Shembujt nga këto vargje përfshijnë ushtrimin e besimit në pendim, pagëzimin dhe marrjen e Frymës së Shenjtë.) Pasi studentët të raportojnë, merrni parasysh bërjen e pyetjeve të mëposhtme:

- Si ndikojnë veprimet tona në aftësinë tonë për të marrë bekimet e Shlyerjes? (Ndërsa studentët përgjigjen, gjeni mundësinë për të dëshmuar se **kur zgjedhim të jetojmë ungjillin e Jezu Krishtit dhe të ndjekim planin e Perëndisë, ne përgatitemi për të marrë jetën e përjetshme përmes Shlyerjes së Shpëtimtarit.**)
- Si mund të na ndihmojë të kuptuarit e planit të shpëtimit për të mbajtur urdhërimet?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 2:25.

- Në ç’ mënyra ju ka sjellë gëzim ndjekja e planit të shpëtimit?

Për ta përfunduar mësimin, shpjegoni se, kur studentët ta studiojnë Librin e Mormonit, ata do të mësojnë shumë e më shumë doktrina lidhur me planin e shpëtimit; ky mësim ka paraqitur vetëm një vështrim të përgjithshëm të shkurtër. Nxitini studentët që ndërsa studiojnë, ta shohin gjithçka që Perëndia ka bërë për ta si pjesë e planit të Tij të shpëtimit dhe të shohin gjithçka që u nevojitet të bëjnë për të marrë bekimet e plota që Perëndia ka përgatitur për ta. Jepni dëshminë tuaj mbi të vërtetat për të cilat është diskutuar në këtë mësim.

MËSIMI 4

Faqja e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve

Hyrje

Ndërsa e jepni mësim Librin e Mormonit, ju do t'i ndihmoni studentët të zbulojnë të vërtetat që do t'i afrojnë ata më shumë me Perëndinë. Që nga fillimi i librit, është e qartë se autorët e Librit të Mormonit synonin që të dëshmonin se Jezusi është Krishti. Libri gjithashtu pohon besëlidhjen e Perëndisë me shtëpinë e Izraelit dhe tregon nevojën e të gjithë fëmijëve të Perëndisë

për të bërë dhe mbajtur besëlidhje të shenjta. Ndërsa studentët e studiojnë me lutje Librin e Mormonit, ata do të fitojnë një dëshmi më të madhe për ungjillin e Jezu Krishtit dhe për Rivendosjen e Kishës së Tij në këto ditë të mëvonshme. Ata gjithashtu do të mësojnë të ushtrojnë besim më të madh te Jezu Krishti dhe Shlyerja e Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Sugjerimet për mësimdhënien e këtij mësimi mund të marrin më shumë kohë sesa koha e lejuar për klasën tuaj. Mbani parasysh me lutje se për cilat pjesë ka më tepër nevojë klasa juaj.

Faqja e Titullit

Ftojini studentët të kthehen tek faqja e titullit të Librit të Mormonit. Kjo faqe fillon me fjalët: "Libri i Mormonit, një rrëfim i shkruar mbi fletë nga dora e Mormonit nxjerrë nga fletët e Nefit". Profeti Jozef Smith shpjegoi origjinën e faqes së titullit:

"Faqja e titullit të Librit të Mormonit është një përkthim i fjalëpërfjalshëm, marrë nga fleta e fundit fare, në anën e majtë të . . . librit të fletëve, që përmbante analin që është përkthyer, . . . dhe . . . tha se faqja e titullit në fjalë nuk është në asnjë lloj mënyre një krijim modern, as i imi dhe as i dikujt tjetër që ka jetuar ose jeton në këtë brez" (në *History of the Church*, 1:71).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje faqen e titullit të Librit të Mormonit. Vëriini të kërkojnë fraza që dëshmojnë qëllimet e Librit të Mormonit. (Ju mund të dëshironi t'u jepni studentëve një të dhënë se këto qëllime shprehen si gjëra që Libri i Mormonit do t'u "tregojë" atyre që e lexojnë atë.) Ftojini disa studentë të shkruajnë në tabelë gjetjet e tyre. Kur të kenë mbaruar, kërkojuni studentëve ta rilexojnë paragrafin e dytë për veten e tyre, duke futur vetë emrat e tyre në vend të "mbetjës[së] shtëpisë së Izraelit".

- Pasi ta keni lexuar Librin e Mormonit, cili prej qëllimeve të tij është përmbushur në jetën tuaj? Në ç'mënyrë janë përmbushur ato?
- Si ju ndihmon kjo të dini se ata të cilët kanë bërë besëlidhje me Zotin nuk do të "braktis[en] përgjithmonë"?

Tregojuni studentëve se do të ketë kohë kur ata do të ndihen të vetmuar ose se janë "braktisur".

- Përse është e rëndësishme të dini gjatë këtyre kohëve se ju nuk jeni "braktisur përgjithmonë"?
- Në ç'mënyrë është ky premtim një shprehje e dashurisë së Perëndisë për ju?

Në mënyrë që t'i ndihmoni studentët ta vlerësojnë qëllimin kryesor të Librit të Mormonit, kërkojuni një student të lexojë deklaratën vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

"Misioni më i madh i Librit të Mormonit, sikurse shënohet edhe te faqja e titullit të tij, është 'për bindjen e Judenjve dhe Johebrenjve se Jezusi është Krishti, Perëndia i Amshuar, që ua shfaqti veten të gjitha kombeve'.

Kërkuesi i sinqertë pas të vërtetës mund të fitojë dëshminë se Jezusi është Krishti ndërsa përsiat me lutje fjalët e frymëzuara të Librit të Mormonit.

Më shumë se gjysma e të gjitha vargjeve në Librin e Mormonit i referohet Zotit tonë. Disa forma të emrit të Krishtit përmenden më shpesh në vargjet në Librin e Mormonit sesa madje në Dhiatën e Re.

Zëvendësimi i emrit

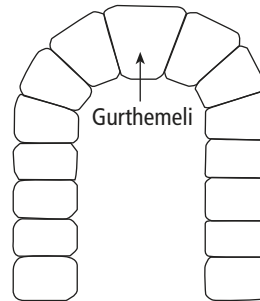
Të ftuarit e studentëve për të zëvendësuar vetë emrat e tyre me dikë që shfaqet në vargun e shkrimit të shenjtë, ndihmon që t'i bëjë mësimet e shkrimeve të shenjta më vetjake. Kur studentët i lexojnë emrat e tyre si pjesë e shkrimit të shenjtë, ata mund ta marrin më lehtësisht në konsideratë mënyrën se si doktrina apo parimi në varg zbatohet për vetveten.

Atij i jepen mbi njëqind emra të ndryshëm në Librin e Mormonit. Ato emra kanë një kuptim të veçantë në përshkrimin e natyrës së Tij hyjnore” (“Come unto Christ”, *Ensign*, nëntor 1987, f. 83).

Jepni dëshminë tuaj që **Libri i Mormonit është një dëshmi se Jezusi është Krishti.**

Parathënia e Librit të Mormonit

Vizatoni në tabelë një figurë të një harku (shih figurën shoqëruese), ose bëni një model të një harku prej druri ose materialesh të tjera.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë deklaratën nga Jozef Smithi në parathënien e Librit të Mormonit (shih paragrafin gjashtë). Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë deklaratën në shkrimet e tyre të shenjta.

- Për çfarë qëllimi shërben një gurthemel?

Shpjegoni se gurthemeli është guri qendror në majë të një harku. Kur ndërtohet një hark, të dyja anët ndërtohen me qëllim që t'i mbajnë ato. Hapësira në majë të harkut matet me kujdes dhe gurthemeli pritët që t'i përshtatet saktësisht. Kur gurthemeli vendoset në vend, harku mund të qëndrojë pa mbështetje.

- Çfarë i ndodh harkut nëse lëviz gurthemeli? (Nëse jeni duke përdorur një model, tregojeni konkretisht duke e lëvizur gurthemelin.)
- Në ç'mënyrë vepron Libri i Mormonit si një gurthemel në lidhje me ungjillin e rivendosur?

Ftojini një student ta lexojë me zë deklaratën vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson. (Ju mund të dëshironi ta përgatitni deklaratën në një fletushkë për studentët që ta vendosin atë te shkrimet e shenjta vetjake. Ose ndryshe, ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shkruajnë deklaratën e Presidentit Benson në shkrimet e tyre të shenjta, sipër ose poshtë faqes së parë të parathënies.)

“Ka tri mënyra në të cilat Libri i Mormonit është gurthemeli i fesë sonë. Ai është gurthemeli i dëshimit tonë për Krishtin. Ai është gurthemeli i doktrinës sonë. Ai është gurthemeli i dëshmisë” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 5).

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si Libri i Mormonit është gurthemeli i dëshmisë, ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Presidenti Benson:

“Libri i Mormonit është gurthemeli i dëshmisë. Ashtu si harku shembet në qoftë se i hiqet [gurthemeli], po kështu edhe e gjithë Kisha qëndron ose bie me vërtetësinë e Librit të Mormonit. . . . Në qoftë se Libri i Mormonit është i vërtetë . . . atëherë duhen pranuar pretendimet ndaj Rivendosjes dhe gjithçkaje që lidhet me të” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, f. 6).

- Si ka ndikuar dëshmia juaj për Librin e Mormonit në dëshminë tuaj për doktrinën dhe parimet e ungjillit?
- Si ju ka sjellë më pranë Perëndisë Libri i Mormonit?

Ju mund të dëshironi të tregoni rreth mënyrës se si studimi juaj për Librin e Mormonit e ka forcuar dëshminë dhe ju ka sjellë më pranë Perëndisë.

Ftojini studentët që të marrin pjesë në një interpretim me role. Kërkojuni atyre që të përfytyrojnë sikur po i japin një kopje të Librit të Mormonit një personi që nuk është anëtar i Kishës. Ndihmojini ata të përgatiten për interpretimin me role duke i ndarë në dy grupe.

Interpretim me role

Interpretimi me role i ndihmon studentët t'i zbatojnë zgjidhjet e ungjillit në situatat e jetës reale. Interpretimi me role do të jetë më i suksesshëm nëse u jepni pjesëmarrësve informacionin e nevojshëm dhe kohë për t'u përgatitur. Kur studentët të interpretojnë me role, ka gjasa që do të bëjnë gabime. Jini të ndjeshëm ndaj ndjenjave dhe qëndrimeve të tyre dhe kini kujdes që të mos i kritikoni gabimet e tyre. Në fund të interpretimit me role, mund të jetë e dobishme që t'u kërkoni vëzhguesve nëse ka ide të tjera që ata mund të kishin sjellë nëse do të kishin qenë pjesëmarrës.

Kërkojini grupit të parë të lexojë paragrafët 2–4 të parathënies së Librit të Mormonit. Kërkojini grupit të dytë të lexojë paragrafët 5–8. U thoni të dyja grupeve të kërkojnë informacion që ata mendojnë se do jetë i rëndësishëm për t’u ndarë kur të jepni mësim për Librin e Mormonit.

Pasi t’u jepni studentëve kohë për të studiuar dhe për t’u përgatitur, ftojini një student të dalë përpara klasës për të interpretuar rolin e një personi që nuk është anëtar i Kishës. Kërkojini gjithashtu një student nga secili prej të dy grupeve që të vijë përpara klasës. Shpjegoni se këta dy studentë do të veprojnë si çift misionarësh. Ata do të përdorin informacionin që zbuluan grupet e tyre te parathënia, për t’i dhënë mësim studentit të parë për Librin e Mormonit.

Kur studentët ta kenë përfunduar interpretimin me role, ju mund të dëshironi ta pyetni pjesën tjetër të klasës nëse ka detaje shtesë nga parathënia që ata mund të kishin ndarë nëse do të ishin përzgjedhur për të dhënë mësim.

Ju mund të dëshironi të vini në dukje se Libri i Mormonit nuk pretendon të na japë një histori për të gjithë njerëzit që jetuan në lashtësi në Hemisferën Perëndimore. Ai është shkruar vetëm për pasardhësit e Lehit (nefitët dhe lamanitët) dhe njerëzit e Jaredit. Mund të ketë pasur njerëz të tjerë që jetuan në kontinentet në Hemisferën Perëndimore më parë, gjatë dhe pas ngjarjeve të shënuara në Librin e Mormonit.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moroni 10:3–5.

- Sipas Moronit, si mund ta dimë që Libri i Mormonit është i vërtetë?

Ftojini studentët të lexojnë paragrafët 8–9 në parathënien e Librit të Mormonit. Kërkojuni atyre të dallojnë tri të vërtetat shtesë për të cilat ata do të fitojnë një dëshmi nëse e pranojnë sfidën e Moronit.

Dëshmojuni studentëve se **ndërsa lexojmë, përsiatim dhe lutemi për Librin e Mormonit, Fryma e Shenjtë do të dëshmojë se ai është i vërtetë, se Jezusi është Krishti, se Jozef Smithi ishte një profet i Perëndisë dhe se Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është mbretëria e Zotit në tokë.**

Dëshmitë e Tre Dëshmitarëve dhe Tetë Dëshmitarëve

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur kanë parë dikë të marrë një artikull me vlerë nga shtëpia e fqinjit të tyre.

- Kur hetojmë një krim, përse është me vlerë të kemi një dëshmitar?
- Përse do të ishte e dobishme të kemi më shumë se një dëshmitar?

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje “Dëshminë e Tre Dëshmitarëve”. Ftojini ata të kërkojnë fraza që janë veçanërisht domethënëse për ta. Ju mund të dëshironi t’u sugjeroni që t’i shenjojnë këto fraza.

- Cilat fraza shenjuat? Përse janë ato kuptimplote për ju? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se zëri i Perëndisë u shpalli Tre Dëshmitarëve se fletët u përkthyen nëpërmjet dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë.)

Kërkojini një student që të lexojë me zë të lartë “Dëshminë e Tetë Dëshmitarëve”.

Ftojini pjesën tjetër të klasës të dëgjojnë për të gjetur ndryshimet mes dëshmive të Tre Dëshmitarëve dhe të Tetë Dëshmitarëve.

- Çfarë ndryshimesh vutë re?

Ftojini studentët të shkruajnë dëshminë e tyre vetjake ose ndjenjat për Librin e Mormonit. Ata mund të dëshirojnë t’i shkruajnë në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në një faqe të bardhë në shkrimet e shenjta vetjake. Disa studentë mund të ndiejnë se ende nuk e dinë se Libri i Mormonit është i vërtetë. Ftojini ata të kërkojnë të fitojnë një dëshmi këtë vit.

Ndihma për studentët që të fitojnë një dëshmi

Një mënyrë për t’i ndihmuar studentët të fitojnë një dëshmi është t’i nxitni ata të ndajnë me të tjerët ndjenjat e tyre rreth ungjillit, përfshirë pjesëtarët e familjes dhe miqtë, jashtë klasës. Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, dha mësim: “Oh, nëse do mund t’ua jepja mësim këtë parim të vetëm. Një dëshmi *fitohet me dhënien e saj!* . . . Është një gjë të marrësh dëshmi nga ajo që keni lexuar apo ajo që dikush ka thënë; dhe ky është një fillim i domosdoshëm. Është pothuaj tjetër gjë të kesh Shpirtin që të të pohojë në kraharor atë që *ju* keni dëshmuar se është e vërtetë” (“The Candle of the Lord”, *Ensign*, janar 1983, f. 54–55).

Vështrim i përgjithshëm mbi Librin e Mormonit

Hyrje

Ky mësim jep një vështrim të përgjithshëm mbi Librin e Mormonit. Studentët do të studiojnë dëshminë e Jozef Smithit lidhur me daljen në dritë të Librit të Mormonit. Ata gjithashtu do të mësojnë se si u përpilua dhe u

përmblodh libri nën drejtimin qiellor. Autorët e Librit të Mormonit panë ditët e mëvonshme dhe përfshinë rrëfime e mësimë që e dinin se do të ishin me përfitim shumë të madh për ne.

Dhënia e vështrimeve të përgjithshme

Presidenti Bojd K. Paker, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve, tha: “Ka një vlerë të madhe në paraqitjen e një përmbledhjeje të shkurtër por shumë të organizuar të të gjithë rrjedhës që nga fillimi. . . . [Studentët] kujtojnë shumë më tepër kur e dinë se si të gjitha pjesët përputhen së bashku dhe drita e të nxënit shkëlqen më ndritshëm. Shikimi paraprak krijon një sistem dhe ia vlen më shumë se koha dhe puna e investuar në të” (“The Great Plan of Happiness” [Simpozium i SAK-ut mbi Doktrinën e Besëlidhjet/Historinë e Kishës, 10 gusht 1993], f. 2, si.lds.org).

Sugjerime për Mësimdhënien

Dëshmia e Profetit Jozef Smith

Përpara orës mësimore, vendosni një Libër të Mormonit në një kuti dhe mbështilleni atë si dhuratë. Paraqiteni dhuratën në tavolinë përpara klasës dhe tregojuni studentëve se kjo është një dhuratë me vlerë.

- Cilat janë disa nga dhuratat më me vlerë që keni marrë?
- Çfarë e bën një dhuratë të ketë vlerë?
- Si ndiheni kur jepni një dhuratë që e keni menduar me vlerë, dhe marrësi e pranon me gëzim?

Ftojini një student ta hapë dhuratën dhe t’u tregojë studentëve të tjerë se çfarë përmban.

- Kush na e dha këtë dhuratë?
- Përse ndieni se kjo dhuratë është me vlerë?

Paraqiteni figurën ku Moroni i Shfaqet Jozef Smithit në Dhomën e Tij (62492; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 91).

- Cila ngjarje përshkruhet në këtë figurë?
- Si ndikoi kjo ngjarje në Rivendosjen e ungjillit?

Shpjegojuni studentëve se tani ata do të lexojnë vetë fjalët e Profetit Jozef Smith rreth daljes në dritë të Librit të Mormonit. Tregojuni atyre se dëshmia e Profetit Jozef Smith që shfaqet në fillim të Librit të Mormonit, është marrë nga Joseph Smith – Historia te Perla me Vlerë të Madhe. Ndërsa studentët kryejnë veprimtarinë vijuese, u thoni atyre të lexojnë nga Perla me Vlerë të Madhe.

Caktojini studentët që të punojnë në çifte. Ftojini një student në secilin çift të lexojë në heshtje Joseph Smith – Historia 1:30, 32–35, 42. Kërkojini studentit tjetër në secilin çift të lexojë në heshtje Joseph Smith – Historia 1:51–54, 59–60. Shpjegoni se kur ata të përfundojnë së lexuari, secili partner do t’i japë mësim tjetrit rreth asaj që ka lexuar.

Pasi studentët të kenë pasur kohë mjaftueshëm për të lexuar dhe diskutuar, pyetini:

- Si mendoni se mund ta ketë ndihmuar kjo Jozef Smithin që të priste katër vjet përpara se të mund t’i merrte fletët e arta me vete? (Gjatë asaj kohe Jozefi u udhëzua nga Moroni dhe ai u poq në shumë mënyra. Shih Joseph Smith – Historia 1:54.)
- Çfarë faktesh shihni te rrëfimi i Jozef Smithit që **Zoti e ruajti Librin e Mormonit që të dilte në dritë në ditët e mëvonshme?**
- Çfarë faktesh shihni te rrëfimi i Jozef Smithit që **Libri i Mormonit doli në dritë nëpërmjet fuqisë së Perëndisë?**

Një Shpjegim i Shkurtër mbi Librin e Mormonit

Në mënyrë që t’i ndihmoni studentët të kuptojnë se si u përpilua Libri i Mormonit, bëjini ata t’i kthehen “Një Shpjegim i Shkurtër mbi Librin e Mormonit” në faqet hyrëse të

Librit të Mormonit. Ftoni katër studentë t'i lexojnë me radhë, me zë të lartë pikat 1–4. Ndërsa lexojnë, kërkojini pjesës tjetër të klasës të dëgjojë për të gjetur mënyrat se si çdo grup fletësh është i rëndësishëm për Librin e Mormonit. Shtojca e këtij manuali përfshin një ilustrim të quajtur “Fletët dhe Marrëdhënia e Tyre me Librin e Botuar të Mormonit”. Ky ilustrim mund t'i ndihmojë studentët për t'i përfytyruar fletët e diskutuara në “Një Shpjegim i Shkurtër mbi Librin e Mormonit”. (Nëse e ndieni se do të ishte e dobishme si pjesë e këtij diskutimi, vini në dukje paragrafin e fundit të shpjegimit të shkurtër, që fillon me frazën “Lidhur me këtë botim”. Shpjegoni se secili botim i Librit të Mormonit ka përfshirë korrigjime të vogla të shqiptimit dhe gabime të radhitjes.)

Paraqitni figurën Mormoni Përmbledh Fletët (62520; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 73). Shpjegoni se shumë individë i ruajtën analet, që përfundimisht u bënë Libri i Mormonit. Shkruani në tabelë referencat vijuese të shkrimeve të shenjta. Kërkojuni studentëve t'i studiojnë ato në heshtje, duke kërkuar disa prej parimeve që i ndihmuan autorët e Librit të Mormonit të përcaktonin se çfarë të përfshinin në analet e tyre. Ftojini studentët të tregojnë atë çka gjejnë. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani në tabelë përgjigjet e tyre.)

1 Nefi 1:20

2 Nefi 29:11–13

1 Nefi 6:4–6

Fjalët e Mormonit 1:4–8

2 Nefi 4:15

3 Nefi 16:4

2 Nefi 25:23, 26

Moroni 1:4

- Si mund t'ju ndihmojë të kuptuarit e këtyre parimeve udhëzuese ndërsa studioni Librin e Mormonit?

Jepni dëshminë tuaj se **autorët e Librit të Mormonit panë ditët tona dhe shkruan rreth asaj që do të ishte më ndihmuese për ne**. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormoni 8:35–38.

- Çfarë problemesh pa Moroni midis njerëzve të kohës sonë?
- Përse është e rëndësishme të dimë se Moroni dhe autorë të tjerë të Librit të Mormonit ishin në dijeni të problemeve me të cilat do të përballlemi?

Ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson, lidhur me mënyrën se si ta studiojmë Librin e Mormonit:

“Nëse ata e panë kohën tonë dhe zgjodhën ato gjëra që do të ishin me vlerë më të madhe për ne, a nuk mjafton kjo që ta studiojmë Librin e Mormonit? Ne duhet ta pyetim veten tonë vazhdimisht: ‘Përse Zoti e frymëzoi Mormonin (ose Moronin apo Almën) që ta përfshijë këtë [gjë] në analin e tij? Çfarë mesimi mund të mësoj nga kjo që të më ndihmojë të jetoj në këtë ditë dhe në këtë kohë?’ ” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 6).

Tregojuni studentëve se njerëzit që shkruan në Librin e Mormonit, u përballën me probleme pak a shumë si tonat. Edhe pse Libri i Mormonit është një dokument i lashtë, doktrinrat, historitë dhe ndodhitë janë me vlerë të madhe sot.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë deklaratën vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson. (Ju mund të dëshironi t'i jepni secilit student një kopje të deklaratës.) I thoni klasës të dëgjojë për bekimet që u premtoi Presidenti Benson atyre që fillojnë një studim serioz të Librit të Mormonit.

“Nuk është thjesht se Libri i Mormonit na mëson neve të vërtetën, edhe pse ai vërtet e bën këtë. Nuk është vetëm se Libri i Mormonit dëshmon për Krishtin, edhe pse vërtet e bën atë, gjithashtu. Por atje ka diçka më shumë. Ka një fuqi te libri që do të fillojë të vërshojë në jetën tuaj në çastin që filloni një studim serioz të tij. Ju do të gjeni një forcë më të madhe për t'i rezistuar tundimit. Ju do të gjeni forcë të shmangni mashtrimin. Ju do të gjeni forcën të qëndroni në shtegun e ngushtë dhe të ngushtuar. Shkrimet e shenjta quhen ‘fjalët e jetës’ (shih DeB 84:85) dhe askund nuk është ajo më e vërtetë sesa te Libri i Mormonit. Kur filloni të keni uri dhe etje për ato fjalë, ju do ta gjeni jetën në begati gjithnjë e më të madhe” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, f. 7).

- Kur keni përjetuar bekime nga studimi i Librit të Mormonit?

Përpara se të fillojë ora mësimore

Nëse është e mundur, gjeni kohë për ta përgatitur klasën përpara se të fillojë ora mësimore. Paraqitni referenca të shkrimeve të shenjta, pyetje dhe veprimtari të tjera në tabelë përpara fillimit të orës mësimore. Kjo do t'ju ndihmojë të ruani kohën e mjaftueshme të mësimin dhe të shmangni hutimet që mund të ndërpresin procesin e mësimdhënies dhe të nxënësit.

Jepni dëshminë tuaj se **Libri i Mormonit na jep një fuqi më të madhe për t'i rezistuar tundimit, për të shmangur mashtrimin dhe për të qëndruar në shtegun e ngushtë dhe të ngushtuar.** Tregojuni studentëve rreth një kohe kur ju i keni marrë këto bekime si pasojë e studimit të Librit të Mormonit.

Përpara orës mësimore, shkruani në tabelë listën vijuese të pyetjeve dhe të shkrimeve të shenjta:

A ka një Perëndi? (Shih Alma 30:37–44.) A mund ta njoh Perëndinë? (Shih Alma 22:18.)

A kujdeset Perëndia për mua? (Shih 3 Nefi 13:26–32.)

Si mund t'i rezistoj tundimit dhe mëkatit? (Shih Helamani 5:12.)

Cili është qëllimi i jetës? (Shih Alma 34:32–34.)

A ka jetë pas vdekjes? (Shih Alma 40:11–12, 21–23.)

Si mund të gjej paqe e gëzim dhe të jem i/e lumtur? (Shih Mosia 2:41; 4:2–3; Alma 41:10.)

Si mund të jetë më e lumtur dhe më e bashkuar familja ime? (Shih Mosia 4:14–15.)

Si mund të gjykoj midis të drejtës dhe të gabuarës? (Shih Moroni 7:16–17.)

Përse i lejon Perëndia të keqen dhe vuajtjen të ndodhin? (Shih 2 Nefi 2:1–2, 11–16, 22–27; Alma 14:9–11; 60:13.)

Shpjegoni se, përveç bekimeve të përmendura tashmë, **Libri i Mormonit përmban përgjigje për pyetjet më kuptimplote të jetës.** Ftojini studentët të përzgjedhin individualisht një ose dy prej pyetjeve dhe t'i shqyrtojnë fragmentet shoqëruese të shkrimeve të shenjta për përgjigje. Jepuni atyre pak minuta për t'i gjetur përgjigjet. Ju mund të dëshironi të ecni përreth klasës, duke dhënë ndihmë sipas nevojës.

- Si u përgjigjet Libri i Mormonit pyetjeve që zgjidhët?

Lexoni deklaratën vijuese nga Presidenti Boyd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kur e bëri këtë deklaratë, ai po u fliste mësuesve të seminarit dhe të institutit rreth fuqisë së shkrimeve të shenjta, për t'iu përgjigjur pyetjeve më kuptimplote të jetës.

“Nëse studentët tuaj njihen me zbulesat, nuk ka pyetje – vetjake, apo sociale, apo politike, apo profesionale – që ka nevojë të mbetet pa përgjigje. Këtu gjendet plotësia e ungjillit të përjetshëm. Këtu ne gjejmë parimet e së vërtetës që do ta zgjidhin çdo pështjellim, çdo problem dhe çdo mëdyshje që do të hasë familja njerëzore ose ndonjë individ në të” (“Teach the Scriptures” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 14 tetor 1977], f. 3–4, si.lds.org).

Tregoni se si e ka bekuar jetën tuaj Libri i Mormonit. Kujtojini studentët për synimin e tyre për ta lexuar Librin e Mormonit përditë dhe për ta lexuar të gjithë Librin e Mormonit të paktën një herë këtë vit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Një Shpjegim i Shkurtër mbi Librin e Mormonit. "Lidhur me këtë botim"

Ka dy dorëshkrime të Librit të Mormonit: dorëshkrimi origjinal dhe dorëshkrimi i shtypur. Një pjesë e vogël e radhitjes për botimin e vitit 1830 të Librit të Mormonit u bazua mbi dorëshkrimin origjinal dhe pjesa tjetër u bazua mbi dorëshkrimin e shtypur, i cili qe një kopje e dorëshkrimit origjinal. Kur Jozef Smithi përgatiti botimin e vitit 1840 të Librit të Mormonit, ai përdori dorëshkrimin origjinal për të korrigjuar gabimet dhe fshirjet e rastësishme që ndodhën në botimin e vitit 1830.

Për botimin e 1981-shit, dorëshkrimi origjinal sërish u diskutua për të kthyer formulimin origjinal në rreth 20 vende. Çdo gabim në Librin e Mormonit është gabim njerëzor dhe ndryshimet janë bërë vetëm për ta kthyer Librin e Mormonit në kuptimin dhe qëllimin e tij të vërtetë. (Shih *Book of Mormon Reference Companion*, red. Dennis Largey [2003], f. 124–125.)

Presidenti Jozef Fielding Smith shkroi:

"U kapën pas disa gabimeve tipografike në botimin e parë [të Librit të Mormonit], dhe ndoshta te heqja e një

apo dy fjalëve. Ata të cilët kanë botuar libra nën rrethanat më të kujdesshme dhe favorizuese, kanë gjetur, për llahtarinë e tyre, gabime tipografike dhe automatike, disa prej të cilave ndodhën pasi qe bërë kontrolli përfundimtar i bocave.

. . . Një kontroll i kujdesshëm i listës me ndryshime . . . tregon se nuk ka asnjë ndryshim ose shtesë që nuk është plotësisht në harmoni me tekstin origjinal. Ndryshime janë bërë në shenjat e pikësimit dhe në pak çështje të tjera të vogla që duhet të korrigjoheshin, por asnjë ndryshim ose shtesë nuk e ka ndryshuar kurrë asnjë mendim të vetëm origjinal. Sikurse na shfaqet neve, ndryshimet . . . janë të tilla që e bëjnë tekstin më të qartë dhe tregojnë se ishin lënë jashtë. Jam i sigurt se ndryshimet ose heqjet në botimin e parë përgjithësisht janë rezultat i defektit të radhitësit ose makinës së shtypit. *Shumica prej këtyre gabimeve, që ishin në bocat e para, u kapën nga vetë Profeti Jozef Smith, dhe ai i bëri korrigjimet*" (*Answers to Gospel Questions*, përmb. Joseph Fielding Smith Jr., 5 volume. [1957–1966], 2:199–200; theksimet në origjinal).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Studimi i Shkrimeve të Shenjta – Vështrim i Përgjithshëm për Librin e Mormonit (Njësia 1)

Materiali Përgatitor për Mësuesit e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Pjesa në vijim është një përmbledhje e ngjarjeve, doktrinave dhe parimeve që studentët mësuan ndërsa përfunduan katër mësimet e studimit në shtëpi për studentët për njësinë 1. Njohuria për atë çka studentët kanë studiuar, do t'ju ndihmojë të përgatiteni për orën tuaj mësimore. Përmbledhja nuk është pjesë e mësimin dhe nuk ka për qëllim t'u tregohet studentëve. Për shkak se mësimi që ju jepni mësim për njësinë 1 përqendrohet në vetëm pak prej këtyre doktrinave dhe parimeve, ndonjëherë ju do të keni mbresa për të shqyrtuar ose diskutuar të tjera sipas nxitjeve të Shpirtit dhe nevojave të studentëve tuaj.

Dita 1 (Studimi i Shkrimeve të Shenjta)

Studentët mësuan teknika për t'i ndihmuar ata të kuptojnë rrethanat dhe mjedisin e shkrimeve të shenjta, mënyrën si të studiojnë dhe dallojnë të vërtetat e ungjillit dhe mënyrën si t'i zbatojnë doktrinat dhe parimet e ungjillit në jetën e tyre.

Dita 2 (Plani i Shpëtimit)

Ky mësim ishte një vështrim i përgjithshëm i shkurtër i planit të shpëtimit. Libri i Mormonit jep mësim se plani i Atit Qiellor është planifikuar që t'u sjellë fëmijëve të Tij shpëtim dhe lumturi të përjetshme. Jezu Krishti është figura qendrore në planin e shpëtimit dhe Shlyerja e Tij është ajo që e bën planin të funksionojë për të gjithë fëmijët e Perëndisë. Kur zgjedhim të ndjekim planin e Perëndisë, ne përgatitemi për të marrë jetën e përjetshme.

Dita 3 (Faqa e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve)

Materiali te parathënia e Librit të Mormonit ndihmon që të rrenjose qëllimi i tij dhe shpjegon vërtetësinë dhe origjinin e tij hyjnore. Faqa e titullit jep mësim se Libri i Mormonit është një dëshmi se Jezusi është Krishti. Ndërsa lexojmë, përsiatim dhe lutemi për Librin e Mormonit, Fryma e Shenjtë do të dëshmojë se ai është i vërtetë, se Jezusi është Krishti, se Jozef Smithi ishte një profet i Perëndisë dhe se Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është mbretëria e Zotit në tokë.

Dita 4 (Vështrimi i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit)

Dëshmia e Profetit Jozef Smith i ndihmoi studentët të forcojnë dëshminë e tyre se Libri i Mormonit doli në dritë nëpërmjet dhuratës dhe fuqisë së Perëndisë. Zoti e ruajti Librin e Mormonit që të dilte në dritë ditët e mëvonshme. Autorët e Librit të Mormonit panë ditët tona dhe shkruan rreth asaj që do të ishte më ndihmuese për ne. Studentët u nxitën të mendonin për pyetjet që ata kanë dhe të shihnin për përgjigjet ndërsa e studiojnë Librin e Mormonit.

Hyrje

Mësimi i kësaj jave thekson përgjegjësinë që ka secili student për të nxënë e tij ose të saj të ungjillit. Ai thekson edhe rolin themelor të Librit të Mormonit për t'i ndihmuar studentët të ndërtojnë një dëshmi për Jezu Krishtin dhe Kishën e Tij. Ndërkohë që jepni mësim, ndihmohuni studentët të kuptojnë rëndësinë e studimit me zell të këtij libri të shenjtë të shkrimit të shenjtë dhe bekimit që do ta mbushin jetën e tyre ndërsa veprojnë kështu.

Sugjerime për Mësimdhënien

Studimi i Shkrimeve të Shenjta

Ju mund të dëshironi të filloni duke u bërë studentëve pyetjet në vijim:

- Cili është ndryshimi midis dikujt që e lexon Librin e Mormonit dhe fiton një dëshmi, dhe dikujt që e lexon atë dhe nuk fiton një dëshmi? (Disa mezi i lexojnë fjalët; disa lexojnë me besim, me qëllim të vërtetë dhe me zemra të hapura për Frymën e Shenjtë.)
- Si i mëson dikush të vërtetat shpirtërore? (Merrni parasysh të renditni në tabelë përgjigjet e studentëve. Drejtouni sërish kësaj liste pasi të lexoni deklaratën nga Plaku Dejvid A. Bednar më poshtë.)

Shkruani në tabelë deklaratën vijuese, duke lënë jashtë fjalët e nënvizuara: "*Kërkoni të mësoni, madje me anë të studimit dhe gjithashtu me anë të besimit*".

Shqyrtojini ato që mësuan studentët këtë javë duke i ftuar ata të mbushin vendet bosh. Nëse keni nevojë për ndihmë, bëjini ata të lexojnë Doktrinën e Besëlidhjet 88:118. Pyetini ata se çfarë do të thotë të mësosh me anë të studimit dhe me anë të besimit. Ndërsa e diskutoni këtë, sigurohuni që ata e kuptojnë se **të mësuarit me anë të studimit dhe besimit kërkon përpjekje individuale.**

Në mënyrë që t'i ndihmoni studentët të kuptojnë arsyen përse kërkohet përpjekje dhe punë për të mësuar ungjillin, bëjeni një student të lexojë shpjegimin e mëposhtëm nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ftojini studentët të dëgjojnë se çfarë ndodh kur ne bëjmë përpjekje për të nxënëit shpirtërisht.

“Një nxënës/e që e ushtron lirinë e zgjedhjes duke vepruar sipas parimeve të drejta, ia hap zemrën e tij ose të saj Frymës së Shenjtë dhe fton fuqinë e Tij mësimdhënëse, dëshmuose dhe dëshmimin e Tij pohues. Mësimi me anë të besimit kërkon ushtrim shpirtëror, mendor dhe fizik dhe jo thjesht pranim pasiv” (“Seek Learning by Faith”, *Ensign*, shtator 2007, f. 64).

Pyetini studentët: Çfarë tha Plaku Bednar se do t'i ndodhte një nxënësi që bën përpjekje për të nxënëit shpirtërisht?

Ftojini studentët të tregojnë përvojat që kanë pasur kur ata kanë bërë një përpjekje shpirtërore dhe kanë ndier si rezultat një rritje të shoqërimin të Frymës së Shenjtë. Ju mund të dëshironi të jepni dëshminë tuaj se **përpjekjet tona për të studiuar me lutje ungjillin do të ftojnë Frymën e Shenjtë në procesin e të nxënëit.**

Pyetini studentët: Cilat janë disa gjëra të posaçme që ju mund të bëni këtë vit për të “kërk[uar] të mësoni . . . me anë të studimit dhe gjithashtu me anë të besimit”?

Plani i Shpëtimit

Shqyrtojini emrat e ndryshëm të planit të shpëtimit duke u kërkuar studentëve të shkruajnë në tabelë emrat që ata shënuan në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për detyrën 1 të mësimin të ditës 2. Nëse ju nevojitet ndihmë, bëjini ata t'i kthehen faqes përkatëse në udhëzimet e tyre të studimit.

Ju mund të dëshironi të pyetni: Çfarë ju mësojnë këta emra rreth qëllimit të planit të shpëtimit? (Plani i Atit Qiellor është planifikuar që t'u sjellë fëmijëve të Tij shpëtim dhe lumturi të përjetshme.)

Shpjegoni se do të ketë shumë mundësi, gjatë gjithë vitit, për të mësuar se si të vërtetat që ne mësojmë nga Libri i Mormonit, përshtaten me planin e lumturisë së Atit Qiellor. Ju mund t'u kërkonit studentëve të shohin dhe të shenjojnë në shkrimet e tyre të shenjta parimet e lidhura me planin e shpëtimit ndërsa e studiojnë këtë vit. Merrni parasysh të siguroni disa shembuj të asaj që ata mund të gjejnë ndërsa studiojnë. Nxitini studentët të ndajnë gjetjet e tyre me klasën përgjatë vitit.

Faqja e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve

Ftojini studentët të marrin pjesë në interpretimin me role duke përfytyruar sikur po i japin një kopje të Librit të Mormoni një personi që nuk është anëtar i Kishës.

Ndajeni klasën në dy grupe dhe u thoni secilit grup të përgatitet për interpretimin me role duke diskutuar pyetjet e caktuara grupit të tyre. Mund të jetë e dobishme t'i shkruani në tabelë pyetjet përpara se të fillojë ora mësimore ose t'i siguroni secilit student një kopje të pyetjeve. Nxitini studentët të kërkojnë dhe të shenjojnë informacionin që ata ndiejnë se do jetë i rëndësishëm për t'u treguar kur të japin mësim rreth Librit të Mormoni.

Pyetjet për Grupin 1:

1. Çfarë është Libri i Mormoni? (Shih parathënien, paragrafët 1–3.)
2. Cili është qëllimi i Librit të Mormoni? (Shih faqen e titullit, paragrafi 2.)
3. Çfarë bekimesh vijnë nga të jetuarit sipas rregullave ose parimeve që jep mësim Libri i Mormoni? (Shih parathënien, paragrafi 6.)

Pyetjet për Grupin 2:

1. Si doli në dritë Libri i Mormoni? (Shih parathënien, paragrafët 4–5.)
2. Si mund të arrijmë të dimë se Libri i Mormoni është i vërtetë? (Shih parathënien, paragrafi 8.)
3. Çfarë tjetër mund të dimë me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë? (Shih parathënien, paragrafin e fundit.)

Pasi t'u jepni studentëve kohë për t'u përgatitur, zgjidhni një student që të përfaqësojë një person që nuk është anëtar i Kishës. Kërkoni një vullnetar nga secili grup që t'i paraqesë atij personi një kopje të Librit të Mormoni. Nxitini studentët të përdorin përgjigjet ndaj pyetjeve që studioan grupet e tyre për t'i dhënë mësim studentit të parë rreth Librit të Mormoni.

Kur të jenë duke përfunduar interpretimin me role, merrni parasysh që të pyetni pjesën tjetër të klasës se çfarë informacioni shtesë mund të kishin ndarë nëse do të kishin qenë personi që paraqiti kopjen e Librit të Mormoni. Ju gjithashtu mund të dëshironi të pyetni: Çfarë keni mësuar ose mbani mend rreth Librit të Mormoni gjatë kësaj veprimtarie?

Ndërsa studentët përgjigjen, sigurohuni që ata ta kuptojnë se **Libri i Mormoni është një dëshmi se Jezusi është Krishti**. Theksoni rëndësinë e kushtimit të vëmendjes ndaj mënyrës se Libri i Mormoni dëshmon për Jezu Krishtin. Përveç kësaj, shpjegoni se studimi i Librit të Mormoni do t'i ndihmojë ata të kuptojnë doktrinën dhe parimet e ungjillit të Jezu Krishtit dhe të forcojnë dëshminë e tyre për Kishën e Tij.

Kujtojini studentët se **autorët e Librit të Mormoni panë ditët tona dhe shkruan rreth asaj që do të ishte më ndihmuese për ne** (shih Mormoni 8:35).

Pyetini studentët: Çfarë mësuat këtë javë që do të ndikojë në mënyrën se si e studioni Librin e Mormoni?

Ftojini disa studentë që të tregojnë mënyrën se si ata planifikojnë të përmbushin përgjegjësinë e tyre për ta lexuar Librin e Mormoni gjatë vitit shkollor. Mbylleni duke ndarë ndjenjat dhe dëshminë tuaj rreth Librit të Mormoni dhe mënyrën se si studimi i tij ka ndikuar në jetën tuaj.

Njësia Tjetër (1 Nefi 1–6, 9)

Pyetini studentët nëse e kanë ditur ndonjëherë se diçka që e drejtë por bërja e saj dukej e vështirë ose madje e pamundur. Shpjegoni se, javën e ardhshme, ata do të zbulojnë se Nefi u përball me atë lloj sfide dhe ata do të mësojnë se si ai u mbështet te Perëndia për të përmbushur atë që dukej e pamundur.

Librin e Parë të Nefit

Përse të studiohet ky libër?

Kur studentët të studiojnë 1 Nefin, ata do të zbulojnë se “mëshirat e dhembshura të Zotit janë mbi të gjithë ata që ai ka zgjedhur, për shkak të besimit të tyre, për t’i bërë ata të pushtetshëm” (1 Nefi 1:20). Ata gjithashtu do të mësojnë se Perëndia dëshiron t’i bekojë fëmijët e Tij. Lehi dhe populli i tij i provuan mëshirën dhe bekimet e Perëndisë ndërsa ndoqën urdhërimet e Tij. Lehi dhe Nefi kërkuan drejtim nga Perëndia dhe e morën atë nëpërmjet ëndrrave, vegimeve, Liahonës [busullës] dhe drejtimit të Frymës së Shenjtë. Nefi pa dhe shënoi një vegim gjithëpërfshirës të historisë së tokës, që i tregoi atij gjithënjohurinë e Perëndisë; pagëzimin, shërbesën dhe kryqëzimin e Jezu Krishtit; shkatërrimin e nefitëve dhe ditët e mëvonshme. Perëndia i ndihmoi Nefin dhe vëllezërit e tij të merrnin fletët prej tunxhi në mënyrë që ata të mund të kishin shkrimet e shenja. Ai gjithashtu shpëtoi Lehin dhe popullin e tij nga uria në vendin e shkretë dhe nga shkatërrimi në oqean, duke i dërguar të sigurt në tokën e premtuar. Ndërsa studentët i studiojnë përvojat e Nefit dhe Lehit në këtë libër, ata mund të mësojnë se si të kërkojnë dhe të marrin bekimet e qiellit.

Kush e shkroi këtë libër?

Biri i Lehit, Nefi e shkroi këtë libër në përgjigje të urdhrit të Zotit që të mbante një anal të popullit të tij. Nefi ka gjasa të ketë lindur në Jerusalem ose afër tij. Ai jetoi atje gjatë shërbesës së profetit Jeremia dhe mbretërimit të mbretit Zedekia. Nefi kërkojë të kishte dëshminë e tij vetjake për fjalët e të atit lidhur me shkatërrimin e Jerusalem dhe nevojën e familjes së tyre për t’u larguar. Ndërsa vazhdoi të kërkonte dhe të ndiqte këshillën e Zotit, Nefi u bë një vegël në duart e Perëndisë. Ai u kthye me bindje dy herë në Jerusalem me vëllezërit e tij – së pari për të marrë fletët prej tunxhi dhe më pas për të bindur familjen e Ishmaelit që t’i bashkohej familjes së Lehit në vendin e shkretë. Me ndihmën e Zotit, Nefi ndërtoi anijen që e çoi familjen e tij dhe të tjerët përtej oqeanit në tokën e premtuar. Kur Lehi ndërroi jetë, Zoti zgjodhi Nefin që të ishte drejtuesi i popullit të tij.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Nefi e shkroi duke pasur tri grupe njerëzish në mendje: pasardhësit e të atit, popullin e besëlidhjes së Zotit në ditët e fundit dhe të gjithë njerëzit në botë (shih 2 Nefi 33:3, 13). Ai e shkroi për t’i bindur të gjithë të vijnë te Jezu Krishti dhe të shpëtohen (shih 1 Nefi 6:4).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Nefi e shkroi rrëfimin që u quajt 1 Nefi përafërsisht në vitin 570 Pr. K. – 30 vjet pasi ai dhe familja e tij u larguan nga Jerusalemi (shih 2 Nefin 5:30). Ai e shkroi kur që në tokën e Nefit.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

1 Nefi përmban disa rrëfime të shfaqjeve qiellore në ëndrra, vegime dhe zbulesa të drejtpërdrejta. Këto shfaqje tregojnë se Perëndia i udhëzon, i drejton dhe i mbron ata që e kërkojnë Atë:

- Ndërkohë që Lehi lutet, një shtyllë zjarri shfaqet dhe ai sheh e dëgjon shumë gjëra që e bëjnë të dridhet (shih 1 Nefi 1:6–7).
- Lehi merr një vegim, në të cilin sheh Perëndinë dhe lexon nga një libër që profetizon për shkatërrimin e Jerusalem dhe robërinë e banorëve të tij (shih 1 Nefi 1:8–14).
- Zoti e urdhëron Lehin të niset me familjen e tij për në vendin e shkretë (shih 1 Nefi 2:1–2).
- Zoti e urdhëron Lehin që t’i dërgojë bijtë e tij sërish në Jerusalem për fletët prej tunxhi (shih 1 Nefi 3:2–4).
- Një engjëll ndërhyr kur Lamani dhe Lemueli po rrihnin Nefin dhe Samin (shih 1 Nefi 3:29).
- Zoti urdhëron që Nefi dhe vëllezërit e tij të kthehen në Jerusalem për Ishmaelin dhe familjen e tij (shih 1 Nefi 7:1–2).
- Lehi dhe Nefi marrin vegime që përfshijnë në pemën e jetës, lindjen, shërbesën dhe Shlyerjen e Jezu Krishtit; historinë e tokës së premtuar; Rivendosjen e ungjillit dhe luftën midis forcave të djallit

dhe kishës së Qengjit të Perëndisë (shih 1 Nefi 8; 11–14).

- Nefi i tregohet se si të ndërtojë një anije që do t’i çojë njerëzit e tij për në tokën e premtuar (shih 1 Nefi 18:1).

1 Nefi përmban rrëfimin e drejtpërdrejtë të një populli që ndërmori udhëtimin për në tokën e premtuar. Libri i Mormonit më pas përmend dy grupe të tjera që lundruan drejt tokës së premtuar: mulekitët (shih Omni 1:14–17) dhe Jareditët (shih Ethëri 6:4–12).

Libri i 1 Nefit gjithashtu paraqet dy objekte domethënëse: shpatën e Labanit dhe një busull ose tregues, të quajtur Liahona (shih 1 Nefi 18:12; Alma 37:38). Nëpërmjet Liahonës, Zoti e drejtoi familjen e Lehit përtej vendit të shkretë dhe përmes oqeanit. Shpata e Labanit u kalua nëpër breza deri në fund të qytetërimit nefit. Liahona dhe shpata e Labanit, që të dyja, u grososën me fletët e arit dhe iu treguan Jozef Smithit dhe Tre Dëshmitarëve (shih DeB 17:1–2).

Përmbledhje

1 Nefi 1–7 Lehi e drejton familjen e tij për në vendin e shkretë. Bijtë e tij ia vënë veshin urdhrave të Zotit për t’u kthyer në Jerusalem, për të marrë fletët prej tunxhi dhe për t’u kthyer sërish që të bindnin Ishmaelin e familjen e tij të bashkoheshin me ta në vendin e shkretë.

1 Nefi 8–15 Lehi dhe Nefi shikojnë secili një vegim të pemës së jetës. Nefi rrëfen vegimin e tij për shërbesën e Shpëtimtarit dhe ngjarjet historike që çojnë në Rivendosjen e ungjillit në ditët e mëvonshme.

1 Nefi 16–18 Zoti e drejton Lehin dhe familjen e tij në udhëtimin e tyre nëpër vendin e shkretë dhe përtej oqeanit për në tokën e premtuar.

1 Nefi 19–22 Nefi profetizon për Jezu Krishtin dhe shpërndarjen e mbledhjen e Izraelit.

MËSIMI 6

1 Nefi 1

Hyrje

Libri i Mormonit fillon me Lehin duke përmbushur besnikërisht rolin e tij si profet. Lehi ishte një nga “shumë profetë, duke profetizuar te njerëzit se ata duhej të pendoheshin” (1 Nefi 1:4). Kur ai profetizoi për shkatërrimin e Jerusalemit dhe dëshmoi për shëlbimin përmes Mesias, shumë njerëz e përqeshën dhe donin ta vrisnin.

Megjithatë, Lehi gëzohej në mëshirën dhe fuqinë çli-ruese të Zotit. Teksa studentët mësojnë rreth shërbesës së Lehit, ata mund të rriten në kuptueshmërinë e tyre për rolin e profetëve sot. Ndërsa ata kërkojnë fakte për mëshirën dhe interesimin e Perëndisë në jetën e tyre, marrëdhënia e tyre me Të do të thellohet.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 1:1–3

Nefi fillon analin e tij

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 1:1–3. Kërkojuni atyre të përcaktojnë arsyen përse Nefi e shkroi analin e tij.

- Çfarë arsyes dha Nefi për bërjen e analit mbi përvojat e tij?
- Përse mendoni se Nefi u ndje “jashtëzakonisht i favorizuar nga Zoti” edhe pse kishte provuar “shumë vuajtje”?

1 Nefi 1:4–20

Lehi sheh një vegim dhe paralajmëron popullin se Jerusalemi do të shkatërrohet

Ftojini studentët të mendojnë rreth një rasti kur prindërit e tyre i paralajmëruan për rrezikun.

- Përse ju paralajmëruan prindërit tuaj për rrezikun?
- Në ç’mënyra i paralajmëron Ati Qiellor fëmijët e Tij?

Shpjegoni se rrëfimi i parë në Librin e Mormonit fillon në një kohë kur shumë njerëz në Jerusalemi ishin të këqij. Ftoni një student të lexojë 1 Nefin 1:4. Vëreni klasën që të kërkojë për mënyrën si Zoti i paralajmëroi njerëzit në Jerusalemi.

Shpjegoni se i ati i Nefit, Lehi, u bashkua me “shumë profetë” të përmendur në këtë varg. Ai i paralajmëroi njerëzit se ata duhej të pendoheshin. Për t’i ndihmuar studentët të zbulojnë paralajmërimet dhe mësimet e Lehit, organizojini ata në çifte dhe vëreni secilin çift të lexojë 1 Nefin 1:5–13. Kërkojuni atyre të përcaktojnë atë që Lehi pa në vegim, ose duke shenjuar shkrimet e tyre të shenjta ose duke bërë një listë në fletë. Jepuni çifteve disa minuta kohë për të diskutuar pyetjen në vijim. (Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë këtë pyetje.)

- Si do të ndiheshit nëse do shihnit në vegim se qyteti juaj do të shkatërrohej?

Pas veprimtarisë, ftojini studentët të këqyrin në heshtje 1 Nefin 1:15, duke kërkuar të gjejnë ndjenjat e Lehit pas këtij vegimi.

- Cila qe përgjigjja e Lehit për gjërat që kishte parë?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 1:14–15. Nxiteni klasën që të kërkojë arsyet përse Lehi u gëzua. (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se edhe pse Lehi mësoi se Jerusalemi do të shkatërrohej, ai gjithashtu pa se ata që patën mirëbesim në Perëndi nuk do të mbaronin.)

- Kur keni qenë në gjendje të lëvdoni Perëndinë, edhe gjatë periudhave të vështira në jetën tuaj?
- Cilat janë disa bekime të njohjes së “mirësi[së] dhe mëshir[ës]” së Zotit gjatë kohëve të vështira?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien në vijim:

Studimi i përditshëm i shkrimeve të shenjta

Ju mund t’i ndihmoni studentët të përmbushin rolin e tyre në procesin e të nxënimit duke i inkurajuar ta studiojnë Librin e Mormonit përditë. Gjatë gjithë vitit, merrni parasysh plot lutje mënyra për t’i ndihmuar ata të zhvillojnë zakonet e studimit të përditshëm të shkrimeve të shenjta. Herë pas here, ju mund të dëshironi të ndani dëshminë tuaj për bekimet e studimit të Librit të Mormonit përditë.

Kërkoni frazat kyçe

Një mënyrë për t'i ndihmuar studentët të kenë një përvojë më të mirë me leximin e tyre të përditshëm të shkrimeve të shenjta është që t'u mësoni atyre të kërkojnë frazat kyçe. Autorët e Librit të Mormonit shpesh përdorin fraza kyçe për të theksuar mësimet që po përpqeshin të përçonin ose për të përmbledhur parimet që dhanë mësim – fraza të tilla si “unë do t'ju tregoj”, “prandaj ne shohim” dhe “unë ju flas”. Nxitini studentët t'u kushtojnë vëmendje mësimet që ndjekin fraza të tilla.

“Ashtu si profetët e lashtë, profetët e sotëm dëshmojnë për Jezu Krishtin dhe mësojnë ungjillin e Tij. Ata bëjnë të njohur vullnetin dhe cilësitë e vërteta personale të Perëndisë. Ata flasin me guxim dhe qartë, duke e dënuar mëkatën e duke na paralajmëruar për pasojat e tij. Nganjëherë ata mund të frymëzohen që të profetizojnë për ngjarje të ardhshme, që kjo të na vlejë” (*Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 133).

Theksoni se Lehi është një shembull i të vërtetës se **profetët paralajmërojnë kundër mëkatit dhe japin mësim për shpëtimin nëpërmjet Jezu Krishtit**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë këtë të vërtetë.)

Ftojini studentët të lexojnë 1 Nefin 1:19–20.

- Çfarë dha mësim Lehi?
- Si iu përgjigj populli mësimet të Lehit?
- Përse disa njerëz në kohën tonë i refuzojnë mesazhet nga profetët e Zotit?
- Kur jeni bekuar ose mbrojtur për shkak se ndoqët profetin?

1 Nefi 1:20**Nefi dëshmon për mëshirat e dhembshura të Zotit**

Vini në dukje se në fjalinë e dytë të 1 Nefit 1:20, Nefi ndërpret tregimin e tij për të ndarë një mesazh me ata që lexojnë fjalët e tij. Vëreni studentët të lexojnë veç e veç 1 Nefin 1:20, duke kërkuar mesazhin që Nefi dëshiron që ne të kuptojmë. Sipas nevojës, drejtojeni vëmendjen e tyre te fraza që Nefi përdori për të prezantuar mesazhin (“unë, Nefi, do t'ju tregoj . . .”).

- Si mund t'ju ndihmojë të kushtuarit e vëmendjes së kujdesshme ndaj kësaj lloji fraze në studimin tuaj individual të Librit të Mormonit?
- Çfarë donte të na tregonte Nefi?

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 1:20. Ftoni një student tjetër të lexojë Moronin 10:3. Vëreni klasën që të kërkojë pikat e përbashkëta në të dyja vargjet.

- Çfarë ideje të ngjashme dëshironin Nefi dhe Moroni që të vinin re lexuesit e Librit të Mormonit?

Ndihmojini studentët të përcaktojnë këtë parim: **Mëshirat e dhembshura të Zotit shtrihen tek ata që ushtrojnë besim në Të**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani parimin në tabelë.)

Me qëllim që t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se çfarë janë mëshirat e dhembshura të Zotit dhe si t'i njohin ato në jetën e tyre, ndani deklaratën vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Mëshirat e dhembshura të Zotit janë bekimet tepër personale dhe individuale, forcë, mbrojtje, siguri, drejtim, dashamirësi, ngushëllim, mbështetje dhe dhuratat shpirtërore të cilat i marrin nga dhe nëpërmjet Zotit Jezu Krisht. . . .

. . . Mëshirat e dhembshura të Zotit nuk ndodhin rastësisht ose thjesht për koincidençë. Besnikëria dhe bindja na lejojnë të marrin këto dhuratat të rëndësishme dhe shpesh koha e zgjedhur nga Zoti na ndihmon t'i kuptojmë ato.

Ne nuk duhet të nënvlerësojmë ose të mos vëmë re fuqinë e mëshirave të dhembshura të Zotit” (“The Tender Mercies of the Lord”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 99–100; “Mëshirat e Dhembshura të Zotit”, Konferenca e Përgjithshme, prill 2005 (nr. art. 00074 101), f. 119–121).

- Si e shpjegoi Plaku Bednar frazën “mëshirat e dhembshura të Zotit”?
- Çfarë shembujsh të mëshirave të dhembshura të Zotit keni parë të tregohen ndaj jush ose dikujt që njihni?

Pasi studentët të kenë pasur kohë t'u përgjigjen këtyre pyetjeve, ftojini ata të marrin në konsideratë se si mund t'i dallojnë më mirë mëshirat e dhembshura të Zotit në jetën e tyre. Nxitini ata të jenë më të vetëdijshëm për mëshirat e dhembshura që Zoti shfaq ndaj tyre. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata t'i hedhin në ditarët vetjakë përvojat e tyre me mëshirat e dhembshura. Merrni parasysh që t'u jepni kohë të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e klasës rreth një ose dy mënyrave si Zoti i ka shprehur së fundi mëshirat e Tij të dhembshura kundrejt tyre.

Mbylleni duke përsëritur dëshminë e Nefit te 1 Nefi 1:20 lidhur me mëshirat e dhembshura të Zotit. Jepni dëshminë tuaj për vërtetësinë e bekimeve dhe kujdesit që jepen në mënyrë specifike nga Zoti. Nxitini studentët të kërkojnë shembuj të mëshirave të dhembshura të Zotit në jetën e tyre dhe përgjatë gjithë Librit të Mormonit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

1 Nefi 1:2. "Gjuha e Egjiptianëve"

Nefi tha se e përgatiti analin e tij në "gjuh[ën] e Egjiptianëve" (1 Nefi 1:2). Rreth 470 vjet më vonë, Mbreti Benjamin u mësoi të bijve "gjuhën e Egjiptianëve" (Mosia 1:1–4). Termi "egjiptiane të reformuara" shfaqet te Mormoni 9:32. Moroni tregoi se deri në kohën e tij, përafërsisht 1.000 vjet nga koha e Lehit dhe Nefit, populli e kishte ndryshuar gjuhën egjiptiane dhe hebraike që kishin përdorur Lehi dhe Nefi.

1 Nefi 1:4. "Shumë profetë"

Nefi tha se "shumë profetë" erdhën mes popullit në Jerusalemin. Ne e dimë se Jeremia, Abdia, Nahumi, Habakuku dhe Sofonia ishin të gjithë profetë

bashkëkohës, që dëshmuar në Mbretërinë e Judës. Jeremia 35:15 përfshin një koment të ngjashëm për profetët e shumtë që u dërguan nga Zoti për të paralajmëruar popullin (shih edhe 2 Kronikave 36:15–16).

Jeremia ishte një profet i fuqishëm në kohën e Lehit dhe Nefit dhe përmendet te 1 Nefi 5:13 dhe 7:14. Ai u shërbeu judenjve nga viti 626 Pr. K. deri në vitin 586 Pr. K. Ndryshe nga Lehi, Jeremia qëndroi në Jerusalemin dhe vazhdoi t'i bënte thirrje popullit për t'u penduar (shih Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, "Jeremia", f. 72). Pasi Lehi u largua nga Jerusalemi, Jeremia u fut në burg. Ndërsa që në burg, ai shkroi librin e Vajtimeve, ku vajtoi për shkatërrimin e Jerusalemit dhe faktin që njerëzit nuk u penduan.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

1 Nefi 1:2–3, 20. Mbajtja shënim e mëshirave të dhembshura në jetën tonë

- Cila është vlera e shkrimit të përvojave tuaja në ditar?

Nefi dëshmoi për mëshirat e dhembshura të Perëndisë në jetën e tij. Ai dha mësim se të gjithë ata që kanë besim në Jezu Krisht mund të përfytyrojnë të tilla bekime. Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë përshkroi një rast kur u nxit për të hedhur në letër fakte rreth mirësisë së Perëndisë kundrejt familjes së tij:

"U ktheva në shtëpi vonë nga një detyrë e Kishës. Ndërkohë ishte errësuar. Vjehri im, i cili jetonte pranë nesh, më habiti ndërsa po ecja në drejtim të derës kryesore të shtëpisë sime. Ai po mbante një sasi tubash në shpatull, ecte mjaft shpejt e ishte veshur me rrobat e tij të punës. E dija se po ndërtonte një sistem për të sjellë ujë me pompë në pronën tonë nga një përrua poshtë nesh.

Ai buzëqeshi, foli me butësi dhe më pas më kaloi me nxitim në errësirë për të vazhduar me punën e tij. Eca disa hapa drejt shtëpisë, duke menduar për atë që ai po bënte për ne, dhe sapo shkova tek dera, dëgjova në mendjen time – jo sipas zërit tim – këto fjalë: 'Nuk po t'i jap këto përvoja për veten tënde. Shkruaji ato.'

Hyra brenda. Nuk shkova drejt shtratit. Megjithatë isha i lodhur, mora një copë letër dhe fillova të shkruaj. Dhe ndërsa e bëra atë, e kuptova mesazhin që pata dëgjuar në mendjen time. Duhet të shkruaja që fëmijët e mi të

lexonin, një ditë në të ardhmen, se si e kisha parë dorën e Perëndisë ta bekonte familjen tonë. . . .

Shkrova pak rreshta përditë për vite me radhë. Nuk lashë asnjë ditë pa shkruar, pavarësisht sa i lodhur isha apo sa herët do të më duhej ta nisja ditën tjetër. Përpara se të shkruaja, mendohesha për këtë pyetje: 'A e kam parë dorën e Perëndisë të afrohet për të na prekur ne apo fëmijët ose familjen tonë sot?' Ndërsa vazhdoja ta bëja atë, diçka filloi të ndodhë. Ndërkohë që i ktheja mendimet rreth ditës që kisha kaluar, do të shihja provën e asaj që Perëndia kishte bërë për një nga ne, të cilën nuk e kisha kuptuar gjatë momenteve të zëna të ditës" ("O, Kujtoni, Kujtoni", *Ensign ose Liahona*, nëntor 2007, f. 66–67).

1 Nefi 1:4–20. Ngjashmëritë midis Lehit dhe Jozef Smithit

Ftojini studentët të lexojnë 1 Nefin 1:4–20, duke kërkuar për ngjarje madhore nga kjo periudhë e jetës së Lehit. Më pas kërkojuni atyre të shqyrtojnë Joseph Smith – Historia 1:1–35, duke kërkuar për ngjarje madhore në jetën e Profetit Jozef Smith. Kërkojuni studentëve të kërkojnë ngjashmëritë midis jetës së Lehit dhe jetës së Jozef Smithit. (Përgjigjet mund të përfshijnë se të dy kërkuan Perëndinë në lutje të sinqertë, panë Atin dhe Birin, u treguan të tjerëve për vegimet e tyre, u refuzuan nga shumë njerëz, jeta e tyre u kërcënua, iu kërkua të lëviznin në vende të reja dhe e vunë Perëndinë mbi pasuritë e kësaj bote e lavdërimin e botës.)

1 Nefi 2

Hyrje

Rrëfimi te 1 Nefi 2 tregon reagimet e ndryshme ndaj urdhërimeve të Zotit. Lehi iu bind urdhrit të Zotit për ta çuar familjen e vet në vendin e shkretë. Të ballafaquar

me vështirësinë e këtij urdhri, Lamani dhe Lemueli u rebeluan. Përkundrazi, Nefi kërkoi një dëshmim pohues.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 2:1–7

Perëndia e urdhëron Lehin të niset për në vendin e shkretë

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur prindërit e tyre u kanë thënë se familjet duhet t'i lënë shtëpitë e tyre nesër, duke braktisur thujat e gjitha pasuritë e tyre. Ata do të ecin në vendin e shkretë, duke marrë vetëm rezervat që u duhen për të qëndruar gjallë.

- Si mund të reagonit?
- Si do të ndryshonte reagimi juaj nëse do të dinit se urdhri për t'u shpërngulur në vendin e shkretë kishte ardhur nga Zoti?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 2:1–6. Vëreni klasën që të kërkojë arsyet përse Lehi e çoi familjen e tij në vendin e shkretë.

- Çfarë urdhërimi mori Lehi nga Zoti? (Shih 1 Nefi 2:2.)
- Çfarë mund të mësoni nga vendimet e Lehit për atë që duhet të marrim dhe atë që duhet të lëmë pas?

Kërkojuni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 2:7.

- Lehi i dha falënderime Zotit menjëherë pas lënies së shtëpisë dhe gjërave të tij personale. Çfarë mund të mësojmë nga kjo?
- Për çfarë ishte mirënjohës Lehi?

Shkruani në tabelë thënien në vijim: **Kur jemi besnikë dhe të bindur, Zoti do të na ndihmojë në kohë sprovash.**

- Kur e keni ndier ndihmën e Zotit në kohë sprovash? (Nxitini studentët të kërkojnë drejtimin e Shpirtit në përgjigje të kësaj pyetjeje. Ndihmojini ata të kuptojnë se nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.)

1 Nefi 2:8–15

Lamani dhe Lemueli murmurisin kundër të atit

Kërkojuni studentëve të pyetin veten në heshtje nëse janë ankuar ndonjëherë, ose me zë ose së brendshmi, për një urdhërim nga Zoti ose rreth një kërkese nga një prind apo udhëheqës i Kishës. Jepuni atyre një çast për të reflektuar mbi përvojat e tyre.

- Përse ndonjëherë ankohe mi kur na jepet udhëzim?

Shkruani në tabelë *Lumë* dhe *Luginë*. Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 2:8–10.

- Në ç'mënyrë dëshironte Lehi që Lamani të ishte si një lumë? Në ç'mënyrë dëshironte ai që Lemueli të ishte si një luginë? (Ju mund të dëshironi t'u kërkonit studentëve t'i shkruajnë përgjigjet e tyre në tabelë, afër fjalëve *Lumë* dhe *Luginë*.)
- Çfarë po përpiqej Lehi t'u mësonte Lamanit dhe Lemuelit?

Vëreni studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 2:11–14.

- Cilat janë disa arsye përse Lamani dhe Lemueli murmuritën kundër të atit?
- Te 1 Nefi 2:11, fjala *kokëfortësi* i referohet krenarisë ose kryeneçësisë. Përse ndjenjat e krenarisë ndonjëherë i bëjnë njerëzit të murmurisin?
- Përse mendoni se murmuritja nganjëherë ndodh kur njerëzit nuk i kuptojnë veprimet e Perëndisë?

Shpjegoni se një arsye pse Satani dëshiron që ne të murmurisim është se kjo na pengon të ndjekim profetët e gjallë, udhëheqës të tjerë të frymëzuar dhe prindërit. Si pjesë të diskutimit tuaj, ju mund të dëshironi të tregoni sa vijon, bazuar në një deklaratë nga Plaku H. Ros Uorkmen, i Të Shtatëdhjetëve:

“Murmurija përmban tre hapa, secili të çon tek tjetri në një rrugë që zbret drejt mosbindjes.” Së pari, njerëzit fillojnë të dyshojnë. Ata dyshojnë “fillimisht në vetë mendjet e tyre”, dhe më pas ata i rrenjosin dyshimet “në mendjet e të tjerëve”. Së dyti, ata të cilët murmurisin fillojnë të “arsyetojnë dhe të justifikojnë veten kundër bërjes së asaj që ata [janë] udhëzuar të bëjnë. . . . Në këtë mënyrë, ata [krijojnë] një justifikim për mosbindjen.” Justifikimet e tyre i çojnë tek hapi i tretë: “Plogështia në ndjekjen e urdhërimit të Mësuesit. . . .

Unë ju ftoj të përqendrohemi te urdhërimi nga profetët e gjallë që ju shqetëson më tepër. A e vini në dyshim nëse urdhërimi është i zbatueshëm për ju? A gjeni justifikime të lehta përse nuk mund t’i bindeni tani urdhërimit? A ndiheni i zemëruar ose i nervozuar me ata që jua kujtojnë urdhërimin? A jeni të ngadaltë në plotësimin e tij? Ruhuni nga dinakëria e kundërshtarit. Ruhuni nga murmuritja” (“Beware of Murmuring”, *Ensign*, nëntor 2001, f. 85–86).

Ftojini studentët t’i përgjigjen pyetjes në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e klasës:

- Çfarë mund të bëni nëse e gjeni veten duke murmuritur për profetët dhe urdhërimet e Zotit?

1 Nefi 2:16–19

Nefi kërkon kuptueshmëri nga Zoti

Vëri studentët të lexojnë dhe të përsiatin në heshtje 1 Nefi 2:16, 19.

- Si iu përgjigj Nefi mesazhit të të atit?
- Kur e keni thirrur Perëndinë dhe e keni ndier zemrën t’ju zbutet?

Jepuni studentëve mundësinë për të treguar rreth rasteve kur Zoti u ka zbutur zemrën (por kujtojuni atyre se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme). Përveç kësaj, ju mund të dëshironi të tregoni rreth një rasti kur Zoti zbuti zemrën tuaj. Sigurojini studentët se **kur e thërrasim Perëndinë, Ai mund t’i zbutë zemrat tona që t’i besojmë fjalëve të Tij.**

Lexoni me zë të lartë 1 Nefi 2:19. Vëri studentët të shpjegojnë me fjalët e tyre kuptimin e termave “me zell” dhe “me përulësinë e zemrës”. Nxitini ata ta kërkojnë Zotin sikurse bëri Nefi.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 2:17–18.

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga përgjigjet e ndryshme të Nefit, Samit, Lamanit dhe Lemuelit?
- Kur e kanë forcuar besimin tuaj fjalët e një pjesëtari të familjes ose miku, sikurse fjalët e Nefit e forcuan besimin e Samit?

1 Nefi 2:20–24

Ata që mbajnë urdhërimet do të përparojnë

Vëri studentët të lexojnë 1 Nefi 2:20–21. Ftojini ata të identifikojnë ose shenjojnë premtimin se “derisa ju do të zbatoni urdhërimet e mia, do të përparoni”. Shpjegoni se ndërsa ata e studiojnë Librin e Mormonit, do të lexojnë për shumë shembuj të përmbushjes së këtij premtimi.

Mermi parasysh të ndani thënien në vijim nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Bindja është ligji i parë i qiellit. I gjithë përparimi, e gjithë përsosja, i gjithë shpëtimi, e gjithë perëndishmëria, gjithçka që është e drejtë, e saktë dhe e vërtetë, të gjitha gjërat e mira u vijnë atyre të cilët i jetojnë ligjet e Atij që është i Përjetshëm. Nuk ka asgjë më të rëndësishme në gjithë përjetësinë sesa mbajtja e urdhërimeve të Perëndisë” (*The Promised Messiah: The First Coming of Christ* [1978], f. 126).

Jepni dëshminë tuaj se **Perëndia i bekon ata që janë të bindur dhe besnikë**. Sikurse Nefi, studentët mund të zhvillojnë mirëbesim në marrjen e drejtimit nga Zoti. Nxitini ata të përpiqen të bëhen më të bindur dhe të ndjekin drejtimin që marrin nga Shpirti i Shenjtë.

Pyetje që ftojnë frymëzim

Presidenti Henri B.

Ajring, i Presidencës së Parë dha mësim se disa pyetje ftojnë frymëzim. Ai i këshilloi mësuesit të bëjnë pyetje “që do t’i ftojnë individët të kërkojnë ndjenja në kujtimet e tyre”. Të bërit e pyetjeve që u mundësojnë studentëve të reflektojnë mbi përvojat e kaluara, në vend që thjesht të kujtojnë informacionin, mund t’i përgatitë ata të marrin mësim nga Shpirti. Presidenti Ajring tha: “Prisni me urtësi për një çast përpara thirrjes së emrit të dikujt që të përgjigjet. Edhe ata të cilët nuk flasin do të jenë duke menduar për përvojat shpirtërore. Kjo do ta ftojë Frymën e Shenjtë” (“The Lord Will Multiply the Harvest” [fjalim drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 6 shkurt 1998], f. 6, si.lids.org; Mësimdhënia dhe të Nxëniet e Ungjillit: Një Manual për Mësuesit dhe Udhëheqësit në Seminaret dhe Institutet e Fesë, f. 68).

Komente dhe Informacion për Rrethanat

1 Nefi 2:2–6. **Rrugëtimi i mundshëm i ndërmarrë nga familja e Lehit**

Lehi mund ta ketë udhëhequr familjen e tij drejt Detit të Kuq, afër gjirit të Aqabatës, rreth 180 milje (290 kilometra) larg Jerusalemit. Kjo do të kërkonte të udhëtoje përmes një vendi të nxehtë dhe jopjellor, të njohur për banditë që prisnin të vidhnin udhëtarët e papërgatitur. Pas mbërritjes në Detin e Kuq, familja udhëtoi tri ditë më shumë para se të fushonin në një luginë lumi. Udhëtimi nga Jerusalemi për në luginën e lumit mund të ketë zgjatur rreth 14 ditë. Ju mund të dëshironi t'u kujtoni studentëve këto distanca dhe kohëzgjatje, kur të lexojnë rreth Nefit dhe vëllezërve të tij duke udhëtuar sërish në Jerusalemin.

1 Nefi 2:7. **Duke i treguar mirënjohje Zotit**

Mirënjohja e Lehit për drejtimin dhe mbrojtjen e Zotit tregohet te 1 Nefi 2:7: "Ai ndërtoi një altar prej gurësh dhe i bëri një flijim Zotit, dhe i dha falënderime Zotit, Perëndisë sonë". Ky është i pari nga shumë shembuj në Librin e Mormonit kur ndjekësit besnikë të Krishtit ofruan sakrifica dhe olokauste për t'i shprehur falënderime Perëndisë (shih, për shembull, 1 Nefin 7:22; Mosia 2:3–4). Shprehjet e sinqerta të mirënjohjes dhe bindjes ndaj Atit Qiellor janë të domosdoshme për të gjithë fëmijët e Tij nëse duan ta kënaqin Atë (shih DeB 59:21).

Ide për Mësimdhënie Shtesë

1 Nefi 2:1–3, 16–19. **Zemër të butë dhe zbulesë**

Kujtojuni studentëve se te 1 Nefi 1, Nefi përshkruan zbulesën që mori Lehi ndërsa ishte "i mposhtur nga Shpirti" (1 Nefi 1:7). Në atë vegim, Lehi lexoi nga një libër që përmbante profeci dhe u "mbush me Shpirtin" (1 Nefi 1:12). Te 1 Nefi 2, vazhdon tema e zbulesës ndërsa Nefi tregon për të atin që merr një paralajmërim nga Zoti në një ëndërr (shih 1 Nefi 2:1–3). Nefi gjithashtu tregon për përvojën e tij vetjake të marrjes së zbulesës dhe të ndjekjes së zërit të Zotit.

Paraqitni dy objekte – një që është i butë dhe thithës (si p.sh. një copë veshjeje ose sfungjer) dhe një që është i fortë (si p.sh. një gur). Më pas vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 2:16–19.

- Në çfarë mënyrash ishin zemrat e Lehit, Nefit dhe Samit si ky objekt i butë?
- Në çfarë mënyrash ishin zemrat e Lamanit dhe Lemuelit si ky objekt i fortë?
- Si ndikon gjendja shpirtërore e zemrës sonë në aftësinë tonë për të marrë zbulesë?

Ndihmojini studentët të kuptojnë se **Zoti na zbulon njohuri kur e kërkojmë me zell Atë**. Si pjesë të këtij diskutimi, ju mund të dëshironi t'i ndani studentët në çifte dhe t'i vini ata të lexojnë hyrjen e titulluar "Zbulesë" te Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta. Kërkojuni atyre të diskutojnë pyetjen në vijim:

- Çfarë mund të bëjmë që ta përgatitim veten për të marrë zbulesë nga Zoti?

MËSIMI 8

1 Nefi 3–4

Hyrje

Zoti e urdhëroi Lehin t'i kthente bijtë e tij në Jerusalem për të marrë fletët prej tunxhi nga Labani. Lamani dhe Lemueli nuk shihnin ndonjë mënyrë si mund ta përmbushnin këtë urdhërim, por Nefi kishte besim se Zoti do të siguronte një mënyrë për ta për të përmbushur

atë që Ai kërkonte. Pavarësisht përballjes me vështirësi të përsëritura, Nefi ngulmoi me besnikëri në bërjen e asaj që Zoti i kërkonte atij. Si rezultat, ai u drejtua nëpërmjet Shpirtit të Shenjtë dhe i siguroi me sukses fletët.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 3:1–9, 19–20

Bijtë e Lehit kthehen në Jerusalem për të marrë fletët prej tunxhi

Shkruani në tabelë thëniet në vijim përpara se të fillojë ora mësimore. Kërkojuni studentëve të zgjedhin thënien që përshkruan më së miri mënyrën se si besojnë ata që, Zoti na ndihmon kur na kërkon të bëjmë gjëra të vështira.

Kur ju përpiqeni të përmbushni një urdhër ose detyrë të vështirë nga Zoti, Ai:

- Do ta ndryshojë urdhrin, kështu që do të jetë e thjeshtë dhe e lehtë për ju që ta përmbushni.*
- Do t'i bekojë përpjekjet tuaja duke ju siguruar një mënyrë për të përmbushur urdhrin, edhe pse ende mund të jetë i vështirë.*
- Do të ndërhyjë dhe bëjë të gjithë punën për ju.*
- Do t'ju kërkojë ta bëni atë plotësisht vetë, pa ndonjë ndihmë.*

Ftojini disa studentë të tregojnë përgjigjen që zgjedhën dhe arsyen e tyre për zgjedhjen e saj. Shpjegoni se ka shumë mënyra si Zoti mund t'i bekojë ata që përpiqen të përmbushin urdhërimet e Tij. Ndërsa studentët studiojnë rrëfimin e Nefit te 1 Nefi 3–4, ftojini të kërkojnë shembuj të këtij parimi. Gjithashtu nxitini studentët të vënë re mënyrën se si Nefi dhe vëllezërit e tij iu përgjigjen sfidave në mënyra të ndryshme.

Kërkojuni disa studentëve që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 3:1–9. Ftojini pjesën tjetër të klasës të dëgjojnë arsyet përse Nefi qe i gatshëm të bënte atë që i kërkonte i ati. Lamani dhe Lemueli ndien se urdhri për t'u kthyer në Jerusalem për fletët prej tunxhi ishte “një gjë e vështirë ajo që [Lehi] u [kishte] kërkuar” (1 Nefi 3:5). Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë disa arsye përse Lamani dhe Lemueli mund të jenë ndier në këtë mënyrë, mund të dëshironi t'u kujtoni se ata tashmë kishin udhëtuar në një distancë të largët nga Jerusalemi.

- Përse mendoni se Nefi ishte i gatshëm të bënte atë që i kërkonte i ati pa murmuritur?

Ftojini studentët ta rishprehin parimin që Nefi dëshmon te 1 Nefi 3:7 në formën e një shprehje “nëse-atëherë”. Për shembull, studentët mund të thonë se **nëse kërkojmë të bëjmë atë që Zoti urdhëron, atëherë Ai do të përgatitë një udhë për ne për ta plotësuar atë**. Vini në dukje se 1 Nefi 3:7 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Shpjegoni se studentët do të përqendrohen te 25 fragmente për zotërimin e shkrimit të shenjtë gjatë gjithë vitit (për më shumë informacion, shihni shtojcën në këtë manual). Të 25 fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë renditen në anën e pasme të letrës shënuese të seminarit. Ju mund t'i nxitni studentët t'i shenjojnë fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë në një mënyrë të dallueshme, që të jenë në gjendje për t'i gjetur lehtësisht fragmentet.

- Kur e keni ndier se Zoti “përgatit[i] një udhë” për ju për të mbajtur një prej urdhërimeve të Tij?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 3:3, 19–20. Kërkojuni pjesën tjetër të klasës të dëgjojë për [të vënë re] frazat që tregojnë arsyen përse fletët prej tunxhi ishin kaq me

1 Nefi 3:7 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

vlere për familjen e Lehit dhe pasardhësit e tyre. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fraza në shkrimet e tyre të shenjta.) Pasi studentët të kenë treguar atë që kanë zbuluar, shpjegoni se fletët prej tunxhi ishin një vëllim shkrimesh të shenjta të lashta që përmbanin shumë nga të njëjtat shkrime dhe të dhëna si Dhiata e Vjetër.

- Përse mendoni se përmbajtjet e fletëve prej tunxhi ishin aq të rëndësishme për Nefin dhe vëllezërit e tij sa të ktheheshin në Jerusalem për t'i marrë?
- Çfarë përmbajnë shkrimet e shenjta sot që është me vlerë për ju? Përse është me vlerë për ju?

1 Nefi 3:10–31

Labani vjedh pronën e Lehit dhe përpjket të vrasë Nefin dhe vëllezërit e tij

Ftoni gjysmën e klasës të studiojë përpjekjen e parë të Nefit dhe vëllezërve të tij për të marrë fletët prej tunxhi (shih 1 Nefi 3:10–18). Ftoni gjysmën tjetër të studiojë përpjekjen e dytë (shih 1 Nefi 3:21–31). Vëreni secilin student të punojë në mënyrë të pavarur dhe t'u përgjigjet pyetjeve të mëposhtme. Ju mund të dëshironi që t'u kërkonti ta plotësojnë këtë detyrë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e klasës. Paraqitini pyetjet në tabelë ose përgatitini si fletushkë për secilin student.

1. Kush shkoi?
2. Çfarë bënë ata?
3. Si reagueshan ata pas dështimit të përpjekjes?
4. Për ata që studiojnë përpjekjen e parë: Nefi dhe vëllezërit e tij ishin "jashtëzakonisht të brengosur" pasi nuk arritën t'i merrnin fletët prej tunxhi (shih 1 Nefi 3:14). Si qe reagimi i Nefit ndaj këtij dështimi i ndryshëm nga ai i vëllezërve të tij? (Shih 1 Nefin 3:15–16.)

Për ata që studiojnë përpjekjen e dytë: Lamani dhe Lemueli ishin të zemëruar me Nefin pasi dështoi përpjekja e tyre e dytë. Ata e goditën dhe i folën rëndë. Edhe pasi një engjëll u premtoi se Zoti do t'ua dorëzonte Labanin në duart e tyre, ata vazhduan të murmurisin dhe vunë në dyshim aftësinë e tyre për t'ia dalë me sukses. Si mund të ketë ndikuar zemërimi i Lamanit dhe Lemuelit në aftësinë e tyre për të pasur besim te premtimi i engjëllit? Si na pengon zemërimi, grindja, murmuritja dhe mosbesimi nga të kuptuarit e mesazheve të Perëndisë për ne? (Shih 1 Nefi 3:28–31; 3 Nefi 11:29.)

5. Çfarë pikëpamjesh fituat nga vargjet që studiuan?

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'iu përgjigjur pyetjeve, ftojini disa të tregojnë përgjigjet e tyre.

1 Nefi 4:1–38

Nefi siguron fletët prej tunxhi

Kërkojuni studentëve të përcaktojnë pyetjet që bënë Lamani dhe Lemueli te 1 Nefi 3:31.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 4:1–3. Kërkojini klasës të dëgjojë për [të vënë re] përgjigjet e Nefit ndaj pyetjeve të vëllezërve të tij.

- Si lidhet historia e Moisiut me pyetjet e Lamanit dhe Lemuelit?

Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë për t'iu përgjigjur kësaj pyetjeje, shpjegoni se Moisiu u përball me një sfidë të ngjashme kur iu kërkuar të nxirrte fëmijët e Izraelit nga Egjipti. Pavarësisht përpjekjeve të vazhdueshme, Moisiu nuk qe në gjendje ta bindte Faraonin të lironte fëmijët e Izraelit nga skllavëria. Megjithatë, Moisiu ngulmoi në bërjen e saj që Zoti e urdhëroi dhe Zoti siguroi një rrugë për të që t'i çlironte fëmijët e Izraelit. Nefi zbatoi shembullin e Moisiut në rrethanat e familjes së tij. Ai kishte mirëbesim se Perëndia do të përgatiste një udhë edhe për ta.

- Çfarë parimi mësoni nga përgjigja e Nefit për vëllezërit e tij?

Edhe pse studentët mund t'i shprehin përgjigjet e tyre pak ndryshe, ata duhet të shprehin se **nëse vazhdojmë me besnikëri në bërjen e asaj që Zoti kërkon, pavarësisht vështirësisë, Ai do të përgatitë një udhë për ne që të plotësojmë atë që urdhëron.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Drejtojuni thëniet që paraqiten në tabelë në fillim të mësimit.

- Tashmë që e keni studiuar përvojën e Nefit, cila thënie mendoni se përmbledh më mirë parimin që sapo përcaktuat?

Ndërkohë që studentët shqyrtojnë pjesën e mbetur të rrëfimit të Nefit, nxitini të kërkojnë pohim për këtë parim të rrjedhojat e këmbënguljes së Nefit.

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 4:4–6. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë 1 Nefin 4:6 në shkrimet e tyre të shenjta.

Ndihmohini studentët të kuptojnë se Zoti mund të na frymëzojë për të bërë diçka pa na i zbuluar menjëherë mënyrën, kohën apo arsyen pse duhet ta bëjmë atë. Nefi mësoi mënyrën, kohën dhe arsyen që Zoti do ta ndihmonte vetëm *pasi* e lejoi Frymën e Shenjtë ta drejtonte atë dhe *pasi* vendosi të shkonte përpara me besim.

Tregojuni studentëve se Presidenti Harold B. Li vërejti se ne shpesh dëshirojmë të shohim “fundin që në fillim”, ose përfundimin përpara se të ndjekim drejtimin e Zotit. Ai këshilloi:

“Ju duhet të mësoni të ecni në buzë të dritës, dhe ndoshta disa hapa drejt errësirës [të panjohurës], dhe do të zbuloni se drita do të shfaqet e lëvizë përpara jush” (në Lucile C. Tate, *Boyd K. Packer: A Watchman on the Tower* [1995], f. 137–138).

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 4:7.

- Çfarë është e rëndësishme rreth frazës “Megjithatë, vazhdova të ecja”, te 1 Nefi 4:7?
- Çfarë na mëson përvoja e Nefit rreth marrëdhënies midis gatishmërisë sonë për “të shk[uar] dhe bë[rë]” dhe aftësisë sonë për t’u drejtuar nga Zoti?

Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 4:8–18.

- Çfarë arsyes i dha Shpirti Nefit për urdhrin e Zotit për ta vlarë Labanin?

Përmbledhni pjesën e mbetur të rrëfimit të Nefit për marrjen me sukses të fletëve (shih 1 Nefi 4:19–38) ose ftoni një student që e di pjesën e mbetur të historisë që ta përmbledhë. Kërkojuni studentëve të përcaktojnë parimet që shohin të ilustruara në këtë përpjekje përfundimtare për të marrë fletët. Pasi të japin pikëpamjet e tyre, shtoni dëshminë tuaj se **kur ushtrojmë besim në Perëndi dhe kërkojmë të bëjmë atë që Ai kërkon, edhe kur nuk mund ta shohim përfundimin, Ai do të na drejtojë përmes ndikimit të Frymës së Shenjtë.**

Për t’i ndihmuar studentët të thellojnë dëshmitë e tyre për këtë parim, ftojini të tregojnë përvojën e tyre kur kanë vepruar me besim pa ditur më parë se si ose kur do t’i ndihmonte Perëndia.

Ftojini studentët të përsiatin rreth një situatë me të cilën po përballen tani, në të cilën kërkesat e Zotit janë të vështira për ta. Kërkojuni atyre të hedhin në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta atë që do të bëjnë për t’i treguar Zotit gatishmërinë e tyre për të “shk[uar] dhe bë[rë]” atë që Ai ka urdhëruar. Kur të kenë përfunduar së shkuari, shprehni mirëbesimin tuaj se ndërsa tregojmë besimin tonë, Zoti do të na ndihmojë të përmbushim çfarëdo që kërkon prej nesh.

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – 1 Nefi 3:7

Shkruani në tabelë *bindje*, *besim* dhe *mirëbesim*. Pyetni:

- Çfarë dëshmie të bindjes, besimit dhe mirëbesimit të Nefit shihni te 1 Nefi 3?
- Në ç’mënyrë mund ta ndihmojnë këto cilësi dikë që është thirrur për të shërbyer në një mision?

Ftojini secilin student t’i shkruajë një letër një misionari, duke e pyetur atë se si ai apo ajo e ka parë të funksionojë vargun te 1 Nefin 3:7. Nxitini studentët të tregojnë çfarëdo përgjigje që do marrin për letrat e tyre.

Shënim: Në fund të çdo mësimi që përmban një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ju do të zbuloni një veprimtari shtesë të planifikuar për t’i ndihmuar studentët të zotërojnë fragmentin. Ju mund t’i përdorni këto veprimtari në çdo kohë (për më shumë informacion, shihni shtojcën dhe manualin *Mësimdhënia dhe të Nxëniet e Ungjillit*). Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së mësimit të sotëm, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Leximi i shkrimeve të shenjta në orën mësimore

Leximi i shkrimeve të shenjta në orën mësimore mund t’i ndihmojë studentët t’i kuptojnë më mirë vargjet që po studiojnë. Ai gjithashtu mund t’i ndihmojë të bëhen më të sigurt në aftësinë e tyre për t’i lexuar shkrimet e shenjta në mënyrë të pavarur. Megjithatë, një mësues asnjëherë nuk duhet t’i vërë në siklet studentët duke i detyruar të lexojnë me zë të lartë nëse studentët nuk ndihen rehat për ta bërë këtë. Disa mënyra për t’i lexuar shkrimet e shenjta së bashku në orën mësimore përfshijnë:

1. Studentët të lexojnë me radhë me zë të lartë.
2. Mësuesi të lexojë me zë të lartë ndërsa studentët e ndjekin së bashku në shkrimet e tyre të shenjta.
3. Të caktuarit e disa studentëve për të lexuar kur shumë individë janë duke folur në një fragment të shkrimit të shenjtë.
4. Studentët t’i lexojnë me zë të lartë njëri-tjetrit në grupe të vogla ose në çifte.

1 Nefi 5

Hyrje

Ndërkohë që gruaja e Lehit, Saria, priste për djemtë e saj që të ktheheshin nga Jerusalemi, ajo pati frikë se mos kishin mbaruar në përpjekjet e tyre për të siguruar fletët prej tunxhi. Kur ata u kthyen të sigurt me fletët, ajo fitoi një dëshmi më të fortë se Perëndia po

e drejtonte dhe mbronte familjen e saj. Lehi i shqyrtoi fletët prej tunxhi dhe zbuloi se ato ishin me vlerë të madhe për familjen e tij. Teksa i lexoi, u mbush me Shpirtin e Shenjtë, dhe profetizoi se shkrimet e shenjta që ato përmbanin do të ruheshin për pasardhësit e tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 5:1–9

Bijtë e Lehit kthehen të sigurt në familjen e tyre në vendin e shkretë

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 5:1–3. Vëreni klasën që të kërkojë arsyet përse Saria filloi të ankohej.

- Cilat ishin ankesat e Sarias? (Përgjigjet mund të përfshijnë se Lehi ishte njeri vegimtar, se ai e kishte çuar familjen larg vendit të trashëgimit të tyre, dhe se kishte marrë vendime që mund të kishin çuar në humbjen e djemve të tyre dhe që mund të çonin në vetë vdekjen e tyre në vendin e shkretë.)

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth një kohe kur mund të jenë ankuar për një situatë edhe pse nuk e kishin të gjithë informacionin për atë situatë.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 5:4–6. Kërkojuni klasës t'i kushtojë vëmendje mënyrës me të cilën Lehi iu përgjigj ankesave të Sarias.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth mënyrës se si iu përgjigj Lehi ankimit të Sarias? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se Lehi u përgjigj me dëshmi dhe mirëbesim te Zoti në vend të frikës apo dyshimit. Ai nuk u përgjigj me inat apo padurim.)
- Çfarë mund të mësojmë nga përgjigja e Lehit drejtuar Sarias?

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 5:7–9.

- Çfarë fitoi Saria nga kjo përvojë?

1 Nefi 5:10–22

Lehi shqyrton fletët prej tunxhi

Kërkojuni studentëve të mendojnë nëse ka ndonjë gjë që, për ta fituar ose mbajtur, ata do të mendonin të sakrifikonin jetën e tyre.

Ftojuni një student të përmbledhë 1 Nefin 3–4 dhe tregoni për sakrificat që bëri familja e Lehit për të marrë fletët prej tunxhi. (Nefi dhe vëllezërit e tij rrezikuan jetën e tyre, sakrifikan pasuritë e tyre dhe udhëtuan në një distancë të largët.)

- Përse mendoni se ishte e nevojshme kjo sakrificë?

Shpjegoni se pasi familja ofroi sakrifica dhe i dha falënderime Zotit, Lehi menjëherë filloi të lexonte përmbajtjet e fletëve. Ftojuni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë 1 Nefin 5:11–16. Vëreni klasën që të kërkojë atë që Lehi zbuloi në fletët prej tunxhi. Ju mund të dëshironi t'i renditni shkurtimisht në tabelë përgjigjet e tyre.

Ftojuni studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 5:10. Vëreni ata të kërkojnë të gjejnë fjalën që përshkruan leximin e shkrimeve të shenjta nga Lehi. (Ai i "shqyrtoi ato".) Ftojuni studentët të organizohen në çifte për të diskutuar pyetjen në vijim:

- Cili është ndryshimi midis shqyrtimit të shkrimeve të shenjta dhe thjesht leximit të tyre? (Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët të tregojnë rreth rasteve kur kanë shqyrtuar shkrimet e shenjta.)

Lexoni thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kur unë them ‘shqyrtoni’, e kam për diçka më shumë se leximi. Ndonjëherë është gjë e mirë të lexoni një libër të shkrimeve të shenjta brenda një periudhe të caktuar kohe për të marrë një kuptim të përgjithshëm të mesazhit të tij, por për kthimin në besim, ju duhet të kujdeseni më shumë për sasinë e kohës që kaloni në shkrimet e shenjta sesa për sasinë e asaj që lexoni në atë kohë. Ju përfytyroj ndonjëherë duke lexuar pak vargje, duke ndaluar për të përsiatuar, duke i lexuar me kujdes vargjet sërish, dhe ndërsa mendoni rreth kuptimit të tyre, luteni për kuptueshmëri, bëni pyetje në mendjen tuaj, prisni për mbresa shpirtërore dhe i hidhni në letër mbresat dhe pikëpamjet që ju vijnë, që ju të mund t’i kujtoni dhe të mësoni më shumë. Duke studiuar në këtë mënyrë, ju mund të mos lexoni shumë kapituj ose vargje në gjysmë ore, por ju do t’i bëni vend në zemrën tuaj fjalës së Perëndisë dhe Ai do t’ju flasë juve. Mbani mend përshkrimin e Almës se si mund ta ndieni: ‘Po fillon të zmadhojë shpirtin tim; po, po fillon të ndriçojë kuptimin tim, po, po fillon të jetë e këndshme për mua’ [Alma 32:28]” (“When Thou Art Converted”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 11–12).

Jepuni studentëve kohë për të reflektuar mbi studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Kërkojuni atyre të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e klasës rreth mënyrave kuptimplote sipas të cilave i shqyrtojnë shkrimet e shenjta. Pasi t’i kenë shkruar, ftojini të marrin në konsideratë mënyrën se si mund ta përmirësojnë studimin e tyre të shkrimeve të shenjta. Kërkojuni të zgjedhin një mënyrë për të përmirësuar shqyrtimin e tyre personal të shkrimeve të shenjta. Nxitini ta shkruajnë këtë synim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta ndajnë synimin me dikë (për shembull, me ju, një prind ose një student tjetër) që do t’ua kujtojë synimin dhe do t’i nxitë për ta pëmbushur atë.

Shpjegoni se Zoti e bekoj Lehin që i shqyrtoi shkrimet e shenjta. Për t’i ndihmuar studentët të zbulojnë këto bekime, ftojini të lexojnë në heshtje 1 Nefin 5:16–20.

- Si ndikoi të shqyrtuarit e fletëve prej tunxhi tek Lehi?

Theksoni se kur Lehi i shqyrtoi shkrimet e shenjta, ai u mbush me Shpirtin e Shenjtë dhe mori zbulesë “në lidhje me farën e tij” (pasardhësit e tij). Sigurojini studentët se **ndërsa i shqyrtojmë shkrimet e shenjta, ne mund të mbushemi me Shpirtin e Shenjtë dhe të marrim zbulesë**. Në të njëjtën mënyrë, kur sakrifikojmë kohën dhe energjinë tonë për të shqyrtuar shkrimet e shenjta siç veproi Lehi, ne mund të marrim forcë për të mbajtur urdhërimet e Perëndisë.

- Në çfarë mënyrash keni qenë të bekuar nga shqyrtimi i shkrimeve të shenjta?
- Kur e keni ndier Shpirtin e Shenjtë ndërsa keni studiuar shkrimet e shenjta?

Ftoni një student të lexojë thënien vijuese, në të cilën Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve dëshmon për bekimet e të shqyrtuarit të shkrimeve të shenjta:

“Kur duam t’i flasim Perëndisë, ne lutemi. Dhe kur dëshirojmë që Ai të na flasë, ne hetojmë shkrimet e shenjta; sepse fjalët e Tij janë thënë nëpërmjet profetëve të Tij. Ai atëherë do të na mësojë ne ndërsa dëgjojmë nxitjet e Shpirtit të Shenjtë.

Nëse nuk e keni dëgjuar zërin e Tij t’ju flasë kohët e fundit, kthehuni me një shikim dhe dëgjim të ri tek shkrimet e shenjta. Ato janë shpëtimi ynë shpirtëror” (“Holy Scriptures: The Power of God unto Our Salvation”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2006, f. 26–27; “Shkrimet e Shenjta: Fuqia e Perëndisë për Shpëtimin Tonë”, Konferenca e Përgjithshme, Tetor 2006 (nr. art. 01637 101), f. 35).

Lexoni me zë të lartë 1 Nefin 5:21–22, duke u kërkuar studentëve t’ju ndjekin te shkrimet e shenjta vetjake. Ndërsa lexoni, theksoni këto fjalë: “Ishte urtësia e Zotit, që ne duhet t’i merrnim ato me vete, ndërsa udhëtonim në vendin e shkretëtë”.

- Përse është urtësi nga ana jonë që t’i marrim shkrimet e shenjta me vete në udhëtimet tona?
- Në ç’mënyra mund t’i marrim shkrimet e shenjta me vete?

Vini në dukje se Lehi dhe familja e tij i morën fletët prej tunxhi nëpërmjet sakrificës së madhe. Pa shkrimet e shenjta, Lehi dhe familja e tij nuk do të kishin qenë të suksesshëm në udhëtimin e tyre. Nxitini studentët t’i mbajnë shkrimet e shenjta me vete ndërsa udhëtojnë përmes vdekshmërisë.

Ftojini studentët të reflektojnë mbi studimin vetjak të shkrimeve të shenjta. Merrni parasysh të ftoni një student që i lexon rregullisht shkrimet e shenjta që t’i ofrojë inkurajim dhe dëshmi bashkëmoshatarëve të vet. Nxitini studentët ta bëjnë zakon që t’i kushtojnë kohë çdo ditë shqyrtimit të shkrimeve të shenjta.

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t’iu lejojë kohë për vepriprtarinë e zotërimit të shkrimit të shenjtë nga mësimi i mëparshëm.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

1 Nefi 5:10–22. Vlera e shkrimeve të shenjta

Për të dhënë mësim rreth mënyrës se si mund të marrim drejtim përmes studimit tonë të shkrimeve të shenjta, Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve ndau rrëfimin mbi Lehin duke shqyrtuar fletët prej tunxhi:

“Kur Nefi dhe vëllezërit e tij u kthyen [nga Jerusalemi me fletët prej tunxhi], Lehi, babai i tij, u gëzua. Ai filloi t’i shqyrtonte shkrimet e shenjta ‘që nga fillimi’, dhe ‘gjet[i] se ato ishin të dëshirueshme; po, madje me një vlerë të madhe . . . saqë [Lehi dhe pasardhësit e tij] të mund t’i [ruanin] urdhërimet e Perëndisë të fëmijët [e tyre]’.

Vërtet, fletët prej tunxhi ishin një dokument i paraardhësve të Lehit, përfshirë gjuhën, gjenealogjinë e tyre dhe më e rëndësishmja, ungjillin e dhënë mësim nga profetët e shenjtë të Perëndisë. Ndërsa Lehi shqyrtonte fletët, ai mësoi atë që të gjithë ne mësojmë duke studiuar shkrimet e shenjta se:

- Kush jemi ne.
- Çfarë mund të bëhemi.
- Profecitë për ne dhe për pasardhësit tanë.
- Urdhërimet, ligjet, ordinancat dhe besëlidhjet sipas të cilave duhet të jetojmë për të fituar jetën e përjetshme.
- Dhe si duhet të jetojmë në mënyrë që të durojmë deri në fund dhe të kthehemi tek Ati ynë Qiellor me nder.

Qaq themelore janë këto të vërteta, saqë Ati Qiellor i dha si Lehit edhe Nefit vegime ku fjala e Perëndisë paraqitet e gjallë si një shufër hekuri. Si babai edhe i biri mësuuan se duke u mbajtur te ky udhërrëfyes i fuqishëm,

i papërkulshëm dhe jashtëzakonisht i besueshëm është mënyra e *vetme* për të qëndruar në atë shteg të ngushtë dhe të ngushtuar që të çon drejt Shpëtimtarit tonë” (“Holy Scriptures: The Power of God unto Our Salvation”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2006, f. 25; “Shkrimet e Shenjta: Fuqia e Perëndisë për Shpëtimin Tonë”, Konferenca e Përgjithshme, Tetor 2006 (nr. art. 01637 101), f. 33–34).

1 Nefi 5:18–19. Fletët prej tunxhi

Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve dëshmoi për rëndësinë e marrjes së fletëve prej tunxhi nga familja e Lehit:

“Vlera e Fletëve prej Tunxhi për nefitët nuk mund të mbivlerësohet. Nëpërmjet tyre, nefitët ishin në gjendje të ruanin gjuhën (1 Nefi 3:19), pjesën më të madhe të qytetërimit dhe njohurinë fetare të popullit prej nga erdhën. (1 Nefi 22:30.) Si për dallim, mulekitët, që u drejtuan jashtë Jerusalemit afro 11 vjet pas largimit të Lehit, dhe të cilët nuk kishin asnjë anal të barasvlershëm me Fletët prej Tunxhi, shpejt ranë në braktisje e mosbesim dhe humbën gjuhën, qytetërimin dhe fenë e tyre. (Omni 14–18.)

Nga profeti në profet dhe brezi në brez Fletët prej Tunxhi u kaluan dhe u ruajtën nga nefitët. (Mosia 1:16; 28:20; 3 Nefi 1:2.) Në një kohë të ardhshme Zoti ka premtuar t’i nxjerrë në dritë, të pazbehura nga koha dhe duke ruajtur shkëlqimin e tyre origjinal, dhe rrëfimet e shkrimeve të shenjta të shkruara në to duhet të ‘shkujnë në çdo komb, fis, gjuhë dhe popull’. (Alma 37:3–5; 1 Nefi 5:18–19.)” (*Mormon Doctrine*, bot. i 2-të [1966], f. 103).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

1 Nefi 5:21. Shqyrtojini shkrimet e shenjta

Si klasë, këndoni ose lexoni fjalët e këngës “Kur Kërkoj Shkrimet e Shenjta” (*Hymns*, nr. 277). Ftojini studentët të kërkojnë në himn fraza që përshkruajnë bekimet që vijjnë nga të kërkuarit e shkrimeve të shenjta. Kërkojuni studentëve të dallojnë frazat që janë kuptimplote për ta dhe të tregojnë arsyet përse i pëlqejnë ato fraza.

Ju mund të dëshironi të lexoni thënien në vijim nga Presidenti Marion G. Romni, i Presidencës së Parë:

“Ndihem i sigurt që, nëse në shtëpitë tona, prindërit do të lexojnë nga Libri i Mormonit plot lutje dhe rregullisht,

si më vete ashtu dhe me fëmijët e tyre, shpirti i atij libri të mrekullueshëm do të arrijë të përshkojë shtëpitë tona dhe të gjithë ata që banojnë aty. Shpirti i nderimit do të rritet; respekti reciprok dhe interesimi për njëri-tjetrin do të rriten. Shpirti i grindjes do të largohet. Prindërit do t’i këshillojnë fëmijët e tyre me dashuri e urtësi më të madhe. Fëmijët do të jenë më të përgjegjshëm dhe më të bindur ndaj këshillës së tyre. Drejtësia do të rritet. Besimi, shpresa dhe dashuria hyjnore – dashuria e pastër e Krishtit – do të gëlojnë në shtëpitë dhe jetën tonë, duke sjellë me vete paqe, gëzim dhe lumturi” (në Conference Report, prill 1960, f. 112–113; cituar nga Ezra Taft Benson, “Cleansing the Inner Vessel”, *Ensign*, maj 1986, f. 6).

1 Nefi 6 dhe 9

Hyrje

Nefi shpalli: “I gjithë qëllimi im është që të mund të bind njerëzit, që të vijnë te Perëndia i Abrahamit, dhe te Perëndia i Isakut, dhe te Perëndia i Jakobit, dhe të shpëtohen” (1 Nefi 6:4). Ai mbajti dy komplete analesh: fletët e vogla të Nefit dhe fletët e mëdha të Nefit. Zoti e urdhëroi atë të bënte një përmbledhje të rrëfimit të

Lehit te fletët e vogla (shih 2 Nefi 5:28–31). Më vonë, Mormoni u frymëzua që t’i përfshinte fletët e vogla në përmbledhjen e tij të Librit të Mormoni (shih Fjalët e Mormoni 1:6–7). As Nefi dhe as Mormoni nuk e dinin arsyen, por të dy ndoqën udhëzimin e Zotit.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 6

Nefi shkruan për t’i bindur të gjithë që të vijnë te Jezu Krishti

Paraqitni disa libra ose filma të përshtatshëm që janë të njohur për rininë e sotme. Pyetini studentët se cili mendojnë se ishte qëllimi i autorit ose krijuesit për secilin prej librave apo filmave. Mbani lart një kopje të Librit të Mormoni. U thoni studentëve se te 1 Nefi 6, Nefi shpjegoi qëllimin e tij për shkrimin e analit të tij, që përfundimisht u bë pjesë e Librit të Mormoni.

Vëri studentët të lexojnë 1 Nefin 6:3–6 dhe të kërkojnë fjalë dhe fraza që shprehin qëllimin e Nefit për mbajtjen e analit të tij. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto fjalë.)

- Përse është e rëndësishme që Nefi shkroi gjëra “që i pëlqejnë Perëndisë” dhe jo gjëra “që i pëlqejnë botës”?
- Si do ta shprehnit qëllimin e Nefit me fjalët tuaja? (Mund të jetë ndihmuese të shpjegoni se fraza “te Perëndia i Abrahamit, dhe te Perëndia i Isakut, dhe te Perëndia i Jakobit” i referohet Jezu Krishtit. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët të shkruajnë *Jezu Krisht* në shkrimet e tyre të shenjta, afër 1 Nefit 6:4. Ju gjithashtu mund të dëshironi të shpjegoni se edhe emri Jehova i referohet Jezu Krishtit. [Shih 1 Nefi 19:10; 2 Nefi 11:4, 6–7; shih gjithashtu Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Jezu Krisht”, f. 75.]

Për t’i ndihmuar studentët të vlerësojnë që Libri i Mormoni është një dëshmi tjetër e Jezu Krishtit, ftojini t’i kthehen indeksit dhe të shqyrtojnë të gjithë titujt lidhur me Jezu Krishtin. Kërkojuni atyre të dallojnë disa prej mënyrave që Libri i Mormoni jep mësim rreth misionit të Shpëtimtarit.

Ftoni një student të shkruajë në tabelë të vërtetën në vijim: *Një qëllim i Librit të Mormoni është t’i bindë të gjithë njerëzit që të vijnë te Jezu Krishti.*

- Si mund të ndikojë të kuptuarit e qëllimit të Nefit kur e shkroi në mënyrën si planifikoni ta studioni Librin e Mormoni këtë vit?

Tregoni se si Libri i Mormoni ju ka ndihmuar t’i afroheni më shumë Atit Qiellor dhe Shpëtimtarit. Ftojini studentët të tregojnë mënyrën se si Libri i Mormoni ka ndikuar në jetën e tyre dhe i ka sjellë më pranë Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit. Nxitini të tregojnë ndjenjat e tyre rreth Librit të Mormoni dhe dëshmitë e tyre për Jezu Krishtin me një mik ose pjesëtar të familjes brenda disa ditëve në vijim.

1 Nefi 9

Nefi mban dy lloje fletësh

Tregojini klasës një libër historie dhe tregoni periudhën e kohës që mbulon libri. Më pas tregojini klasës një histori vetjake, bllok personal ose ditar që mbulon disa prej të njëjtave periudha kohore. (Si të jetë e përshtatshme, lexoni një përvojë shpirtërore nga ditari.)

Shpjegoni, tregoni ose dëshmoni jashtë klasës

Ndërsa studentët japin dëshmitë e tyre jashtë klasës, kuptueshmëria e tyre për të vërtetat që mësojnë në orën mësimore do të thellohet. Nxitini të kërkojnë mundësi për të dhënë mësim dhe për të dëshmuar mbi parimet e ungjillit ndërsa ndërveprojnë me pjesëtarët e familjes dhe miqtë.

- Si dallohen këto dy tekste në qasjen e tyre për shkrimin e historisë?
- A është njëri tekst më me vlerë se tjetri? Në ç'mënyrë? (Secili është me vlerë për arsye të ndryshme.)
- Si mund të krahasohen këto dy tekste me Librin e Mormonit?

Shpjegoni se te 1 Nefi 9:1–5, Nefi tregon për përpjekjen e tij për t'i mbajtur analet në dy lloje fletësh.

Në njërin lloj të fletëve, që tashmë njihen si fletët e mëdha të Nefit, ai regjistroi "histori[n]e [e] popullit [të tij]" (1 Nefi 9:2). Kjo histori përfshiu "një rrëfim [të] mbretërimit të mbretërve dhe [të] luftërave dhe [të] përpjekjeve të popullit [të tij]" (1 Nefi 9:4). Ishte anali i parë që bëri Nefi, por nuk është përfshirë në atë që tanimë e kemi si Librin e Mormonit.

Në llojin tjetër të fletëve, që tashmë njihen si fletët e vogla të Nefit, ai regjistroi "shërbesë[n] [e] popullit [të tij]" (1 Nefi 9:3). Ju mund të dëshironi të shpjegoni se fjala *shërbesë* i referohet mësimëve dhe veprimtarive fetare. Anali i Nefit në fletët e vogla tashmë gjendet te librat e 1 Nefit dhe 2 Nefit.

Për t'i ndihmuar studentët të bëjnë dallimin midis fletëve të vogla dhe fletëve të mëdha ndërsa lexojnë 1 Nefin 9, shkruani në tabelë sa vijon: "*këto fletë*" = *fletët e vogla* dhe "*fletët e tjera*" = *fletët e mëdha*. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shkruajnë këto fjalë në shkrimet e tyre të shenjta, afër vargjeve përkatëse.) Te 1 Nefi 9, fraza "*këto fletë*" gjithmonë i referohet fletëve të vogla. Fraza "*fletët e tjera*" i referohet fletëve të mëdha.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 9:3, 5–6.

- Çfarë arsyes dha Nefi për përgatitjen e fletëve të vogla, veç fletëve të mëdha? Si e tregojnë këto shpjegime besimin e Nefit në Zot?

Shpjegoni se thujse 1.000 vjet më vonë, profeti Mormoni bëri një përmbledhje ose variant të shkurtër, të të gjitha anave që ishin shkruar nga populli i tij. Ai u bë ajo që e njohim sot si Libri i Mormonit. Ndërsa krijoi këtë përmbledhje, ai gjeti fletët e vogla të Nefit dhe i përfshiu në analin e tij.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë Fjalët e Mormonit 1:3–7. Shpjegoni se Mormoni i shkroi këto fjalë pothuajse 385 p.e.k., në kohën e betejës së fundit midis nefitëve dhe lamanitëve. Ndërsa studentët i lexojnë këto vargje, vëriini të kërkojnë arsyet që dha Mormoni për përfshirjen e fletëve të vogla të Nefit në përmbledhjen e tij.

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Marvin J. Ashton, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Ndonjëherë kur na kërkohet të jemi të bindur, ne nuk e dimë arsyen, veç faktit që e ka urdhëruar Zoti. . . . Nefi ndoqi udhëzimet edhe pse nuk e kuptonte plotësisht qëllimin e urtë. Bindja e tij çoi në bekime për njerëzimin kudo nëpër botë" ("Who Will Forfeit the Harvest?" *Ensign*, nëntor 1978, f. 51).

Vini në dukje se nga shembujt e Nefit dhe Mormonit, ne mësojmë se **duhet t'i bindemi urdhërimeve të Perëndisë dhe të ndjekim nxitjet nga Shpirti edhe kur nuk i kuptojmë plotësisht arsyet për to.**

- Përse është e rëndësishme t'u bindemi urdhërimeve të Zotit dhe të ndjekim nxitjet nga Shpirti edhe kur nuk i kuptojmë plotësisht arsyet për to?
- Kur keni qenë i bindur ndaj Perëndisë ose keni ndjekur një mbresë të veçantë pa i kuptuar plotësisht arsyet?
- Në ç'mënyrë mund të zhvillojmë mirëbesim dhe kurajë më të madhe për të qenë besnikë ndaj udhëzimit të Perëndisë?

Dëshmoni se ndërsa u bindemi urdhërimeve të Perëndisë dhe nxitjeve të Frymës së Shenjtë, kuptueshmëria jonë për qëllimet pas tyre do të rritet dhe Zoti do të na bekojë për bindjen tonë.

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë shpjegimin në vijim. (Ju mund të dëshironi t'i jepni secilit student një kopje të vogël në mënyrë që të mund të ndjekin tek kopja e tyre dhe ta përfshijnë atë në shkrimet e tyre të shenjta për referencë në të ardhmen.)

Të paktën një pjesë e "qëllim[it] të urtë" të Zotit (1 Nefi 9:5; Fjalët e Mormonit 1:7) që e bëri Nefin të mbante dy lloj analesh, u duk qartë kur Jozef Smithi përktheu Librin e Mormonit. Jozefi përktheu në fillim përmbledhjen nga Mormoni të fletëve të mëdha të Nefit. Martin Herris, i cili e kishte ndihmuar Jozefin, dëshironte t'ia tregonte përkthimin

bashkëshortes dhe familjes së tij. Me gjysmë zemre, Profeti e lejoi Martinin t'i merrte hua 116 fletët e dorëshkrimit që ishin përfunduar deri në atë kohë. Të 116 fletët iu vodhën Martinit dhe, si pasojë, fletët, Urimi e Thumimi dhe dhurata e përkthimit iu hoqën përko-hësisht Jozef Smithit (shih DeB 3:14).

Pasi Jozef Smithi kaloi përmes një periudhe pendimi (shih DeB 3:10), Zoti i tha që të mos e përkthente sërish pjesën e humbur (shih DeB 10:30). Përkundrazi, Ai e urdhëroi të përkthente fletët e vogla të Nefit (shih DeB 10:41), që mbulonin të njëjtën periudhë kohore. Ai e informoi Jozefin se ata të cilët i kishin marrë 116 fletët i kishin ndryshuar dhe planifikonin t'i përdornin ato për të diskredituar punën (shih DeB 10:10–19). Zoti i kishte parashikuar këto ngjarje mjaft qindra vite më parë dhe kishte siguruar analin e dytë për të penguar planin e Satanit. (Shih *History of the Church*, 1:20–23; DeB 10:38–46.)

Ftojini studentët të lexojnë veçan 1 Nefi 9:6. Kërkojuni të përcaktojnë doktrinën që Nefi jep mësim në këtë varg. Vëreni një student të shkruajë në tabelë parimin vijues: **Perëndia i di të gjitha gjërat dhe përgatit një rrugë për plotësimin e të gjithë punës së Tij.**

- Përse është e dobishme të dini se “Zoti i di të gjitha gjërat që nga fillimi”? (1 Nefi 9:6; shih edhe 2 Nefi 9:20; Fjalët e Mormonit 1:7.)
- Si mund të ndikojë kjo doktrinë në mënyrën se si jetoni? (Ndërkohë që studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi të tregoni mendimet tuaja rreth mënyrës se si kjo doktrinë ka rritur besimin, shpresën dhe mirëbesimin tuaj te Perëndia.)
- Si mund t’ju ndihmojë kjo doktrinë kur hasni sprovat? (Një përgjigje e mundshme mund të jetë se ne mund të gjejmë ngushëllim në sigurinë se Perëndia mund të shohë rezultatin e sprovave dhe sfidave tona, edhe nëse ne nuk mundemi. Dhe përmes Frymës së Shenjtë, Ai mund të na japë forcë, ngushëllim dhe udhëzim për të mposhtur ose duruar vështirësitë e jetës.)

Shprehni bindjen tuaj se Perëndia i di të gjitha gjërat, përfshirë atë që është më e mira për secilin prej fëmijëve të Tij. Ndihmojini studentët të kuptojnë se gjatë gjithë jetës së tyre, ata do të ndeshin urdhërime dhe do të marrin frymëzim nga Perëndia që mund të mos e kuptojnë plotësisht në fillim. Bindja e tyre ndaj urdhërimeve të Perëndisë dhe nxitjeve të Frymës së Shenjtë do të bekojë jetën e tyre dhe jetën e të tjerëve.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

1 Nefi 6:4. “Te Perëndia i Abrahamit, dhe te Perëndia i Isakut, dhe te Perëndia i Jakobit”

Presidenti Ezra Taft Benson shpjegoi se kur shkrimet e shenjta i referohen Perëndisë së Abrahamit, Isakut dhe Jakobit, ato i referohen Jezu Krishtit: “Ne duhet të mbajmë në mendje se kush ishte Jezusi përpara se të lindte. Ai ishte Krijuesi i të gjitha gjërave, Jehova i madh, Qengji i bërë fli përpara krijimit të botës, Perëndia i Abrahamit, i Isakut dhe i Jakobit. Ai ishte dhe është i Shenjti i Izraelit” (“Five Marks of the Divinity of Jesus Christ”, *Ensign*, dhjetor 2001, f. 10).

1 Nefi 9:6. Perëndia i di të gjitha gjërat që nga fillimi

Ne mund të kemi mirëbesim se Perëndia i di të gjitha gjërat. “Pa njohurinë e të gjitha gjërave, Perëndia nuk do të ishte në gjendje të shpëtonte asnjë pjesë të krijesave të tij; pasi është për shkak të njohurisë që ka për të gjitha gjërat, që nga fillimi deri në fund, që e aftësojnë t’ia japë atë kuptueshmëri krijesave të tij, përmes së cilës ata janë bërë marrës të jetës së përfundshme; dhe nëse nuk do të ishte për idenë që ekziston në mendjet e njerëzve se Perëndia ka të gjithë njohurinë, do të ishte e pamundur për ta të ushtronin besim në të” (*Lectures on Faith* [1985], f. 51–52).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

1 Nefi 1–6; 9 (Njësia 2)

Material Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuin 1 Nefi 1–6; 9 (Njësia 2) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që ju jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (1 Nefi 1)

Ndërkohë që studentët studiuin rreth Lehit duke i profetizuar popullit dhe duke e paralajmëruar për t'u penduar, ata mësuan se profetët paralajmërojnë kundër kryerjes së mëkatit dhe japin mësim për shpëtimin përmes Jezu Krishtit. Përveç kësaj, ata mësuan se mëshirat e dhembshura të Zotit shtrihen te ata që ushtrojnë besim në Të.

Dita 2 (1 Nefi 2)

Lehi i përgjigjet urdhrin të Zotit për t'u larguar nga Jerusalemi. Ai tregoi me anë të shembullit parimin se kur jemi besnikë dhe të bindur, Zoti do të na ndihmojë në kohë sprovash. Nefi tregoi një shpirt bindjeje dhe mësoi për veten e tij se kur e thërrasim Perëndinë, Ai mund t'i zbutë zemrat tona për t'i besuar fjalëve të Tij. Studentët mësuan se Perëndia i bekon ata që janë të bindur dhe besnikë.

Dita 3 (1 Nefi 3–4)

Kur Lehi i tregoi Nefit dhe vëllezërve të tij për urdhrin e Perëndisë për ta për t'u kthyer në Jerusalemin dhe për të marrë fletët prej tunxhi, Nefi u përgjigj duke dëshmuar se nëse do të bëjmë atë që Zoti urdhëron, atëherë Ai do të përgatitë një udhë për ne për ta plotësuar atë. Nefi dhe vëllezërit e tij zbuluan se ishte e vështirë të plotësoje urdhrin e Zotit. Vendosmëria e Nefit për t'u kthyer në Jerusalemin i ndihmoi studentët të kuptonin se kur ushtrojmë besim në Perëndi dhe kërkojmë të bëjmë atë që Ai kërkon, edhe kur nuk mund ta shohim përfundimin, Ai do të na drejtojë përmes Frymës së Shenjtë.

Dita 4 (1 Nefi 5–6; 9)

Ndërsa studentët studiuin rreth përvojës së Lehit duke shqyrtuar fletët prej tunxhi, ata zbuluan parimin vijues: Ndërsa i shqyrtojmë shkrimet e shenjta, ne mund të mbushemi me Shpirtin e Shenjtë dhe të marrim zbulesë. Ndërsa mësuan për qëllimin e Nefit në shkrimin e analit të tij, studentët mësuan edhe se qëllimi i Librit të Mormonit është t'i bindë të gjithë njerëzit që të vijnë te Jezu Krishti.

Hyrje

Mësimi i kësaj jave do u japë studentëve mundësi për të shqyrtuar dhe diskutuar atë që mësuan nga shembulli i familjes së Lehit dhe veprave të tyre të besimit. Ndërsa jepni mësimin, theksoni bindjen besnike të Nefit ndaj urdhrave të Zotit dhe kërkimin e tij të zellshëm për të ditur vërtetësinë e "të gjitha fjalë[ve] që ishin thënë nga ati [i tij]" (1 Nefi 2:16). Ndërsa studentët ndjekin shembullin e Nefit për bindjen, ata do të ndërtojnë dëshminë e tyre vetjake për ungjillin.

Në mësimdhënien tuaj, ndiqni qortimin e Plakut Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Ne duhet t'i rijapim gjallëri dhe përparësi mësimi madhështor në Kishë – në shtëpi, nga podiumi, në mbledhjet tona administrative dhe sigurisht në klasë. Mësimdhënia e frymëzuar nuk duhet të bëhet kurrë një teknikë e humbur në Kishë, dhe ne duhet të sigurohemi që kërkimi ynë për të nuk bëhet një traditë e humbur. . . .

. . . E ekzaltoshim përvojën e mësimdhënies brenda shtëpisë dhe brenda Kishës, dhe e përmirësojmë çdo përpjekje tonën për të lartësuar dhe udhëzuar" ("A Teacher Come from God", *Ensign*, maj 1998, f. 25, 27).

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 1

Zoti i shtrin mëshirat e Tij të dhembshura mbi besnikët

Shkruani në tabelë parimin vijues: **Mëshirat e dhembshura të Zotit shtrihen te ata që ushtrojnë besim në Të.** Ftojini studentët të këqyrin 1 Nefi 1 dhe të dallojnë vargun në të cilin jepet mësim kjo e vërtetë (vargu 20).

Bëni pyetjet e mëposhtme për t'i ndihmuar studentët të kujtojnë dhe përmbledhin atë që mësuan ndërsa studiuin 1 Nefi 1–6; 9 gjatë javës:

- Nga ajo që mësuar te kapitujt që studiuar këtë javë, si i shtriu Zoti mëshirat e Tij të dhembshura te Lehi dhe familja e tij?
- Çfarë shembujsh bindjeje dhe besimi tregoi Lehi dhe familja e tij?
- Kur e keni parë Zotin të shtrijë mëshirat e Tij të dhembshura tek ju ose te dikush që njihni?

Ju mund të dëshironi të tregoni rreth një rasti kur Zoti e shtriu mëshirën tek ju dhe familja juaj ndërsa vepruat me besim, ose të tregoni një përvojë që keni gjetur te një botim i Kishës. Ndërsa studiojnë Librin e Mormonit gjatë gjithë vitit, nxitini studentët të kërkojnë shembuj kur Zoti e shtrin mëshirën e Tij ndaj besnikëve.

1 Nefi 2

Zoti mund të na i zbutë zemrat për t'i besuar fjalëve të Tij

Kujtojeni studentëve se pasi Lehi u urdhërua të largohej nga Jerusalemi me familjen e tij, i biri, Nefi, bëri një përpjekje vetjake për të ditur dhe kuptuar vërtetësinë e zbulësive të Atit të tij. Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 2:16, 19.

Pyetini studentët: Edhe pse Nefi nuk murmuriti, çfarë fakti ka te 1 Nefi 2:16 që largimi nga Jerusalemi mund të ketë qenë i vështirë për të? (Nefi shkroi se ai u lut për kuptueshmëri dhe Zoti ia zbuti zemrën. Kjo të lë të kuptosh se largimi nga Jerusalemi nuk ishte i lehtë për të, ndaj Zoti e ndihmoi ta pranonte atë.)

Pyetni: Çfarë fakti shihni që edhe pse Lehi dhe familja e tij ishin të bindur ndaj Zotit, jeta nuk ishte e lehtë për ta? (Shih 1 Nefi 2:4, 11.)

Kërkojeni studentëve të tregojnë mendimet që kanë pasur rreth dëshirave të Nefit dhe rreth asaj që ai bëri, të cilat e bënë të pranonte urdhërimet e Zotit të dhëna përmes të atit.

Ftojini disa studentë të tregojnë atë që shkruan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për ditën 2, detyra 4: Tregoni një shembull të një rasti kur, sikurse Nefi, i keni thirrur Atit Qiellor dhe përjetuat një zbutje të zemrës përmes Shpirtit, ose të një rasti kur morët një dëshmi për diçka që tha Zoti.

Jepni dëshminë tuaj vetjake se **kur e thërrasim Perëndinë, Ai mund t'i zbutë zemrat tona që t'i besojmë fjalëve të Tij.**

Kërkojeni studentëve të marrin parasysh atë që mund të bëjnë për të forcuar dëshmitë e tyre dhe për të fituar siguri vetjake, siç bëri Nefi. Jepuni atyre mundësinë për të ndarë idetë e tyre, nëse do t'u pëlqente. Nxitini ata të veprojnë sipas mendimeve dhe mbresave të tyre.

1 Nefi 3–4

Zoti do të përgatitë udhën ndërsa i bindemi me besnikëri urdhërimeve të Tij

Caktojini secilin student të punojë me një partner. Shkruani referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *1 Nefi 3:6–7* dhe *1 Nefi 4:6–13*. Ftojini studentët të lexojnë fragmentet dhe të diskutojnë pyetjet në vijim me partnerët e tyre:

- Çfarë mendoni se është e rëndësishme të deklarata e Nefit "Megjithatë, vazhdova të ecja"? (1 Nefi 4:7).
- Në ç'mënyrë besimi i Nefit e bëri të mundur për të që t'i merrte fletët prej tunxhi?

Pasi studentët të kenë diskutuar pikëpamjet e tyre me partnerët e tyre, shpjegoni se Zoti mund të na kërkojë të bëjmë diçka, siç ia kërkoi Nefit dhe vëllezërve të tij, pa na treguar menjëherë arsyen, kohën dhe mënyrën si duhet ta bëjmë atë. Nefi mësoi arsyen, kohën dhe mënyrën si Zoti do ta ndihmonte vetëm *pasi* ai lejoi Shpirtin ta drejtonte dhe *pasi* vendosi të ecte para me besim. Ndani dëshminë tuaj se **kur ushtrojmë besim në Perëndi dhe kërkojmë të bëjmë atë që Ai kërkon, edhe kur nuk mund ta shohim përfundimin, Ai do të na drejtojë përmes ndikimit të Frymës së Shenjtë.**

Nëse koha ju lejon, mund të dëshironi t'i pyetni studentët se nëse kanë pyetje ose dëshirojnë të japin pikëpamjet nga dita e tyre e 4-t e studimit mbi 1 Nefin 5–6; 9. Për shembull, ju mund t'i ftoni ata të tregojnë se si reagojnë ndaj detyrës 4, në të cilën iu kërkua të shkruanin rreth një rasti kur i shqyrtuan shkrimet e shenjta dhe ndien Shpirtin e Zotit.

Mbylleni duke i kërkuar një student të lexojë me zë të lartë (ose të thotë përmendsh) fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjta 1 Nefi 3:7. Më pas, bëni pyetjet në vijim:

- Çfarë parimi na mëson 1 Nefi 3:7 lidhur me bindjen ndaj urdhërimeve të Zotit? (Studentët duhet të jenë në gjendje të shprehin parimin se **nëse do të kërkojmë të bëjmë atë që Zoti urdhëron, atëherë Ai do të përgatitë një udhë për ne për ta plotësuar atë.**)
- Sipas asaj që lexoni te 1 Nefi 1–6 dhe 9, cilat qenë rezultatet e bindjes së Lehit dhe Nefit ndaj urdhërave të Perëndisë?
- Kur ka përgatitur Zoti një udhë për t'ju ndihmuar t'i bindeni një urdhërimi?

Ftojini studentët të përsiatin për një fushë në të cilën mund të tregojnë më plotësisht bindjen e tyre ndaj Perëndisë. Ju mund të dëshironi ta përfundoni mësimin duke dëshmuar për bekimet që kanë ardhur në jetën tuaj përmes përpjekjeve tuaja për t'ju bindur urdhërimeve të Zotit.

Njësia Tjetër (1 Nefi 7–14)

Në njësinë tjetër, studentët do të studiojnë vegimet e Lehit dhe të Nefit. Vegimet e Lehit dhe të Nefit për pemën e jetës janë të zbatueshme në jetën tonë sot. Rrëfimi i Nefit për vegimin e tij përfshin përshkrimet e jetës, shërbesës dhe Shlyerjes së Jezu Krishtit; zbulimin dhe kolonizimin e Amerikës nga johebrenjtë; dhe humbjen e të vërtetave domethënëse nga Bibla dhe rivendosjen e tyre përmes Librit të Mormonit. Rrëfimi i Nefit mbi vegimin e tij përmbillet me një përshkrim të Rivendosjes së ungjillit.

1 Nefi 7

Hyrje

1 Nefi 7 përfshin shembuj të përkushtimit të Nefit ndaj Perëndisë. Nefi bindet kur Zoti urdhëron atë dhe vëllezërit e tij të kthehen për t'i kërkuar Ishmaelit dhe familjes së tij të bashkoheshin me ta në vendin e shkretë,

që të mund të martoheshin dhe të rritnin fëmijë. Edhe kur Lamani dhe Lemueli u rebeluan kundër Nefit dhe u përpoqën ta vrisnin, ai mbeti besnik dhe u përpoq t'i ndihmonte edhe ata që të ishin besnikë.

Përdorimi i proklamatës mbi familjen

Motra Xhuli B. Bek, presidente e përgjithshme e Shoqatës së Ndihmës, i nxiti mësuesit e seminarit dhe të institutit të japin mësim rreth rëndësisë së familjeve dhe ta përdorin proklamata mbi familjen në mësimet e tyre:

“Në Kishë, shqetësimi primar është të jepni mësim . . . parimet mbi familjen, parime që do t'u mësojnë [studentëve] të krijojnë familje, t'i japin mësim asaj familjeve dhe ta përgatitin atë familje për ordinancat e besëlidhjet. . . .

. . . Kur t'i jepni mësim ato, ju mund t'i lidhni mësimet me deklaratat dhe frazat kyçe që janë në proklamata mbi familjen. Proklamata nuk është një mësim i pavarur” (“Teaching the Doctrine of the Family” [transmetim satelitor mbi Seminarin dhe Institutet e Fesë, 4 gusht 2009], f. 5, si.lds.org).

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 7:1–5

Zoti e urdhëron Nefin të kthehet në Jerusalem për Ishmaelin dhe familjen e tij

Paraqitni një figurë të një çifti të martuar dhe fëmijëve të tyre. (Ju mund të dëshironi të përdorni një figurë të vetë familjes suaj.)

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:1–2.

- Çfarë i urdhëroi Zoti bijve të Lehit që të bënin? Çfarë të vërtete mund të mësojmë nga ky urdhërim? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se **Zoti na urdhëron të martohem dhe t'i rritim fëmijët tanë në Të.**)

Kujtojeni studentëve se Nefit dhe vëllezërve të tij iu deshën disa ditë udhëtimi të vështirë përmes vendit të shkretë për t'u kthyer në Jerusalem.

- Përse janë martesat dhe familjat aq të rëndësishme për Nefin dhe vëllezërit e tij sa të ktheheshin sërish në Jerusalem për t'u takuar me Ishmaelin dhe familjen e tij?

Përpara se të filloni, ju mund të dëshironi t'i jepni secilit student një kopje të “Familja: Një Proklamata drejtuar Botës” ose bëjini ata t'i drejtohen kopjes së proklamatës në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Kërkojini një student të lexojë me zë deklaratën vijuese nga “Familja: Një Proklamata drejtuar Botës”. Ftojini studentët të dëgjojnë me kujdes dhe të dallojnë atë që profetët e ditëve të mëvonshme kanë shpallur rreth rëndësisë së martesës.

“Ne, Presidencia e Parë dhe Këshilli i Dymbëdhjetë Apostujve të Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, solemnisht shpallim se martesat midis një burri dhe një gruaje shugurohet nga Perëndia dhe se familja është thelbësore në planin e Krijuesit për destinacionin e përjetshëm të fëmijëve të Tij” (“Familja: Një Proklamata drejtuar Botës”, *Liahona*, nëntor 2010, f. 129).

Ftojini disa studentë të tregojnë atë që mësojnë nga kjo deklaratë. Sigurohuni që e kuptojnë se familja është thelbësore në planin e Krijuesit për fatin tonë të përjetshëm. Theksoni se kjo qe arsyeja përse Zoti i urdhëroi Nefin dhe vëllezërit e tij të ftonin familjen e Ishmaelit që të shkante me ta. Gjithashtu shpjegoni se një nga arsyet më të rëndësishme për martesën është të sjellin fëmijë në botë.

- Ç'mendoni se do të thotë t'i rritësh fëmijë “Zotit”? (1 Nefi 7:1).

Pasi studentët t'i jenë përgjigjur kësaj pyetjeje, nxitini të dëgjojnë për pikëpamje shtesë ndërsa lexoni deklaratën vijuese nga proklamata mbi familjen. Në qoftë se kanë kopjet e tyre personale të proklamatës, ju mund të dëshironi t'u sugjeroni që t'i shenjojnë fjalët dhe frazat që janë të rëndësishme për ta.

“Ne deklarojmë se urdhërimi i Perëndisë për fëmijët e Tij që të shumohen dhe të mbushin tokën, mbetet i vlefshëm. . . .

. . . Prindërit kanë një detyrë të shenjtë për të rritur fëmijët e tyre me dashuri dhe drejtësi, për të plotësuar nevojat e tyre fizike dhe shpirtërore dhe për t'i mësuar ata ta duan e t'i shërbejnë njëri-tjetrit, të zbatojnë urdhërimet e Perëndisë dhe të jenë qytetarë që u binden ligjeve kudo që jetojnë. Bashkëshortët dhe bashkëshortet – nënat dhe etërit – do të

mbahen përgjegjës përpara Perëndisë për plotësimin e këtyre detyrimeve” (“Familja: Një Proklamata drejtuar Botës”, f. 129).

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:3–5.

- Si është rrefimi te 1 Nefi 7:3–5 një shembull i së vërtetës te 1 Nefi 3:7? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se Zoti përgatiti një udhë për Nefin dhe vëllezërit e tij që t’i bindeshin urdhrat për t’u martuar dhe për të pasur fëmijë.)
- Si mund të përgatitet tani rinia që të martohet dhe të “rris[ë]” fëmijë në ungjill?

1 Nefi 7:6–15

I përballur me rebelimin e Lamanit dhe Lemuelit, Nefi dëshmoi për fuqinë e Zotit për t’i drejtuar ata te toka e premtuar

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:6–7.

- Përse Lamani, Lemueli dhe disa nga fëmijët e Ishmaelit u rebeluan gjatë udhëtimit të tyre në vendin e shkretëtë?

Nxitini studentët të mendojnë rreth asaj që mund t’i thonë Lamanit, Lemuelit dhe bijve e bijave të rebeluara të Ishmaelit për t’i bindur ata që të vazhdojnë udhëtimin e tyre drejt tokës së premtuar. Më pas kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje 1 Nefin 7:8–12 dhe të dallojnë pyetjet që Nefi i bëri Lamanit dhe Lemuelit.

- Çfarë të vërtetash tregoi Nefi ndërsa i bëri këto pyetje? (Ai i kujtoi vëllezërit e tij për bekimet që ata kishin marrë tashmë nga Zoti dhe për aftësinë e Zotit për të vazhduar t’i bekonte ata në përputhje me besimin e tyre.)
- Përse është e rëndësishme për ne që t’i kujtojmë këto të vërteta?

Ftojini studentët të lexojnë 1 Nefin 7:13–15 dhe të dallojnë pasojat nëse Lamani, Lemueli dhe bijtë e bijat e rebeluara të Ishmaelit do të ishin kthyer në Jerusalem.

1 Nefi 7:16–22

Nefi shpëtohet nga Zoti

Shpjegoni se pasi Nefi i kujtoi Lamanit dhe Lemuelit për shkatërrimin që do t’u vinte atyre në Jerusalem, ata u inatosën me të.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:16. Kërkojini klasës të përfytyrojë sikur janë në situatën e Nefit.

- Si do të ndiheshit nëse do të ishit në vend të Nefit? Çfarë do të bënit?

Vini në dukje se Nefi iu përgjigj kësaj situatë duke u lutur për ndihmë. Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë lutjen e Nefit te 1 Nefi 7:17–18.

- Për çfarë u lut Nefi? Çfarë gjeni domethënëse lidhur me lutjen e tij?

Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, sigurohuni se ata e kuptojnë që Nefi kërkoi të shpëtohet “sipas besimit të [tij]”. Gjithashtu vini në dukje se ndërsa kërkoi për shpëtim nga vëllezërit e tij, ai i kërkoi Perëndisë ta forconte në mënyrë që ai të mund ta zgjidhte problemin. Shpjegoni se të luturit me besim do të thotë se ne lutemi me besim në Zot dhe me një gatishmëri për të vepruar. Ftoni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Nefi është një shembull i personit që e njihje dhe e kuptonte dhe mbështetej mbi fuqinë ndihmuese të Shpëtimtarit. . . . Ju lutemi, vini në dukje lutjen e Nefit te vargu 17: ‘O Zot, sipas besimit tim që është te ti, a do të më shpëtosh nga duart e vëllezërve të mi; po, madje *më jep fuqinë që t’i këpus këta rripa* me të cilët jam i lidhur’ (theksimi i shtuar).

. . . Është veçanërisht interesante për mua se Nefi nuk u lut . . . që rrethanat e tij të ndryshonin. Në vend të kësaj, ai u lut për forcë për të ndryshuar rrethanat e tij. Dhe më lini të sugjeroj se ai u lut në këtë mënyrë pikërisht sepse e njihje dhe e kuptonte dhe e kishte provuar fuqinë ndihmuese të Shlyerjes së Shpëtimtarit” (“In the Strength of the Lord” [Fjalim i takimit shpirtëror në Universitetin “Brigam Jang”, 23 tetor 2001], f. 4, speeches.byu.edu).

Jepni dëshminë tuaj se **Perëndia u përgjigjet lutjeve sipas besimit tonë**. Vini në dukje se në këtë situatë, Perëndia iu përgjigj lutjes së Nefit thujse menjëherë. Megjithatë, lutjet nuk marrin gjithmonë përgjigje në këtë mënyrë. Ati Qiellor u përgjigjet lutjeve në kohën e Tij, në mënyrën e Tij dhe sipas vullnetit të Tij. Jepuni studentëve mundësinë që të dëshmojnë për fuqinë e lutjes duke iu bërë pyetjen në vijim:

- Kur jeni lutur me besim dhe keni marrë forcë apo ndihmë nga Zoti, ose menjëherë ose pas një farë kohe? (Ju mund të dëshironi të tregoni një përvojë që keni pasur me këtë parim.)

Tregojuni studentëve se pasi Nefi u çlirua nga rripat e tij, vëllezërit e tij u përpoqën ta sulmonin sërish. Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:19–20.

- Kush i bindi Lamanin dhe Lemuelin ta ndalonin përpjekjen për të vrarë Nefin?

Vini në dukje se lutjet tona shpesh marrin përgjigje dhe nevojat tona shpesh plotësohen përmes veprave besnike të të tjerëve. Ndërsa klasa juaj studion vargjet e mbetura të 1 Nefit 7, ftoni studentët të vënë re mënyrën se si u përgjigj Nefi vëllezërve të tij, edhe pas gjithçkaje që i kishin bërë. Kërkojuni atyre të mendojnë rreth pyetjes vijuese pa u përgjigjur me zë:

- Si jeni përgjigjur kur të tjerët janë përpjekur t’ju lëndojnë?

Kërkojuni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 7:21. Ju mund të dëshironi të sugjerojini që studentët ta shenjojnë deklaratën e Nefit rreth faljes.

- Çfarë do të thotë të falësh çiltërsisht? (Nëse studentët janë të pasigurt, shpjegoni se fjala *çiltërsisht* do të thotë ndershëmërisht dhe menjëherë.)
- Çfarë i nxiti Nefi vëllezërit e tij që të bënin? Përse qe e rëndësishme kjo këshillë?

Dëshmoni se **të kërkosh falje dhe të falësh të tjerët sjell unitet dhe paqe**. Ftojini studentët të mendojnë rreth situatave në familjet e tyre që kërkonin falje.

- Përse falja është veçanërisht e rëndësishme në familjet tona?
- Mendoni rreth një rasti kur keni falur një pjesëtar të familjes ose kur një pjesëtar i familjes ju ka falur. Si ndikoi kjo në marrëdhënien tuaj dhe shpirtin në shtëpinë tuaj?

Mbylleni duke u kujtuar studentëve se Zoti i urdhëroi Nefin dhe vëllezërit e tij të martoheshin dhe të kishin familje dhe se Zoti kërkon të njëjtën gjë sot. Gjithashtu dëshmoni se Zoti u përgjigjet lutjeve tona dhe na jep forcë për të mposhtur vështirësitë tona sipas besimit tonë në Të. Ftojini të marrin parasysh se si mund ta zbatojnë njërin prej parimeve të mësimin të sotëm për të ndihmuar familjet e tyre.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Shënim: Përsëritjet e zotërimit të shkrimit të shenjtë gjenden gjatë gjithë këtij manuali. Ato paraqesin një mori metodash që mund të përdorni për t’i ndihmuar studentët të përsëritin rregullisht vargjet për zotërimin e shkrimit të shenjtë.

Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t’u lejojë kohë për veprimtarinë përsëritëse të zotërimit të shkrimit të shenjtë në vijim. Ju mund ta kryeni veprimtarinë në fillim të orës mësimore, si një pushim midis pjesëve të mësimin ose në fund të orës mësimore. Sigurohuni të mos e zgjatni atë që të lini kohë për mësimin. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën.

Kur studentët mund t’i gjejnë fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë lehtësisht dhe të kuptojnë domethënien, kontekstin dhe zbatimin e tyre, ata do të kenë më shumë besim në studimin e tyre vetjak, në aftësinë e tyre për të zbatuar parimet e ungjillit dhe në mundësitë e tyre për të dhënë mësim nga shkrimet e shenjta. Merrni në konsideratë thënien në vijim nga Presidenti Hauard W. Hanter: “Ne do të shpresonim se asnjëri prej studentëve tuaj nuk do të largohet nga klasa i frikësuar ose në siklet apo i turpëruar që nuk mund ta gjejë ndihmën për të cilën ka nevojë pasi nuk i di shkrimet e shenjta aq mirë sa të gjejë pjesët e duhura” (“Eternal Investments” [fjalim drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 10 shkurt 1989], f. 2, si.lds.org; Mësimdhënia dhe të Nxënit e Ungjillit: Një Manual për Mësuesit dhe Udhëheqësit në Seminaret dhe Institutet e Fesë, fq. 38).

Për t’i ndihmuar studentët të familjarizohen me vendndodhjen e fragmenteve për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ftojini t’i referohen letrës shënuese për zotërimin e shkrimit të shenjtë, të gjejnë pesë fragmentet e para për zotërimin në shkrimet e tyre të shenjta dhe t’i lexojnë. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët t’i shenjojnë fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë në një mënyrë të dallueshme, që të jenë në gjendje për t’i gjetur lehtësisht ato.

1 Nefi 8

Hyrje

Te 1 Nefi 8, Lehi tregon vegimin e tij të pemës së jetës. Në vegim, Lehi merr nga fruta e pemës, e cila përfaqëson dashurinë e Perëndisë dhe bekimet që mund të marrim nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Lehit i tregohen grupe të ndryshme njerëzish. Disa humbasin dhe nuk e

arrijnë pemën. Të tjerë turpërohen pasi marrin nga fruta e pemës, dhe largohen në shtigje të ndaluara e humbasin. Të tjerë mbahen fort pas shufrës së hekurt, marrin nga fruta dhe mbeten të vërtetë dhe besnikë. Një grup tjetër zgjedh të mos e ndjekë fare shtegun për te pema e jetës.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 8:1–18

Lehi shikon një vegim në të cilin ai merr nga fruta e pemës së jetës dhe e fton familjen e vet të bëjë të njëjtën gjë

Ftojini studentët të mendojnë rreth rasteve kur e kanë ndier dashurinë e Atit Qiellor për ta. Kërkojini që të gjykojnë në heshtje se si ndikojnë zgjedhjet që bëjnë në afrimitetin e tyre me Perëndinë dhe në aftësinë e tyre për të ndier dashurinë e Tij. Pasi t'u keni dhënë kohë të mendohen, jepni dëshminë tuaj që Ati Qiellor e do secilin prej tyre. Teksa klasa studioon 1 Nefin 8, nxitini studentët të kërkojnë gjërat që mund të bëjnë dhe gjërat që duhet të shmangin nëse duan t'i afrohen më shumë Perëndisë dhe ta ndiejnë dashurinë e Tij më me bollëk në jetën e tyre.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 8:2. Kërkojini klasës të përcaktojë atë që Lehi përjetoi pak pasi bijtë e tij u kthyen nga Jerusalemi me fletët e tunxhit. U thoni disa studentëve të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 8:5–12.

- Çfarë objektësh ishin në qendër të vegimit të Lehit? (Pema e jetës dhe fruta e saj.)
- Çfarë fjalësh dhe frazash përdori Lehi për të përshkruar frutën? (Shih 1 Nefin 8:10–11; ju mund të dëshironi t'u thoni studentëve të lexojnë edhe 1 Nefin 11:8–9 për të parë se si e përshkroi pemën Nefi.)

Shpjegoni se Zoti shpesh përdor objekte të njohura si simbole që të na ndihmojnë të kuptojmë të vërtetën të përjetshme. Që t'i ndihmoni studentët të përcaktojnë se çfarë përfaqësojnë pema dhe fruta në ëndërrën e Lehit, ftojini një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Nil A. Maksuell i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës që të dëgjojë me kujdes dhe të përcaktojë se çfarë simbolizojnë pema dhe fruta.

“Pema e jetës . . . është dashuria e Perëndisë (shih 1 Nefin 11:25). Dashuria e Perëndisë për fëmijët e Tij është shprehur më thellësisht në dhuratën e Tij që është Jezusi, si Shëlbuesi ynë: ‘Perëndia e deshi aq botën, sa dha Birin e tij të vetëmlindurin’ (Gjoni 3:16). Të marrësh nga dashuria e Perëndisë është të marrësh nga Shlyerja e Jezusit dhe çlirimet e gëzimet që mund të sjellë ajo” (“Lessons from Laman and Lemuel”, *Ensign*, nëntor 1999, f. 8)

- Sipas Plakut Maksuell, pema e jetës përfaqëson dashurinë e Perëndisë e cila na tregohet veçanërisht përmes cilës dhuratë? (Ndihmojini studentët të kuptojnë që Shlyerja e Jezu Krishtit është shprehja më e madhe e dashurisë së Perëndisë për fëmijët e Tij. Kur njerëzit në vegimin e Lehit morën nga fruta e pemës së jetës, kjo nënkuptonte që ata po mermin bekimet e Shlyerjes.)
- Çlirim do të thotë lirim ose shpengim. Si na shpengon Shlyerja e Jezu Krishtit nga robërimi dhe na sjell gëzim?

Për t'i ndihmuar studentët të përcaktojnë një prej parimeve të ilustruara te 1 Nefi 8:10–12, kërkojuni të gjejnë te 1 Nefi 8:11 fjalët që përshkruajnë atë që bëri Lehi (“Unë shkova përpara dhe hëngra nga fruti”). Pastaj u kërkoni që të shikojnë pasojat e veprimit të tij te 1 Nefi 8:12 (“ai ma mbushi shpirtin tim me një gëzim jashtëzakonisht të madh”). Ju gjithashtu mund të dëshironi t'u vini në dukje studentëve se, te 1 Nefi 8:10, Lehi e përshkroi

Vënia e shenjave dhe e shënimeve në shkrimet e shenjta

Studentët mund të përfitojnë nga të shkruarit e referencave kryq, e interpretimeve të simboleve dhe e të dhënave të tjera në anët e fletëve të shkrimeve të tyre të shenjta. Ata mund të përfitojnë edhe prej nënvizimit të referencave kryq të shënimit në fund të faqeve. Këto shënime mund të shërbejnë si kujtesë për t'i ndihmuar që t'i kuptojnë dhe të japin mësim nga shkrimet e shenjta në të ardhmen. Këto shënime mund të jenë më të lehta për t'u përdorur dhe më të qëndrueshme se sa të dhënat e shkruara në një ditar apo në një copë letre të shkëputur. Megjithatë, ju duhet ta respektoni gjithmonë lirinë e zgjedhjes së studentëve dhe kurrë të mos u kërkoni të shkruajnë në shkrimet e tyre të shenjta. Në vend të kësaj, jepni këshilla dhe i lejoni studentët të vendosin atë që është e përshtatshme.

frutën si “të dëshirueshëm për ta bërë dikë të lumtur”. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto fraza në shkrimet e tyre të shenjta.)

- Çfarë ndjenjash përjetoi Lehi pasi mori nga fruta?
- Si mund të “m[arrim]” ne [përfitimet] nga Shlyerja? (Përmes procesit të pendimit.)
- Përse marrja prej Shlyerjes e mbush shpirtin tonë me “gëzim jashtëzakonisht të madh”?

Jepni dëshminë tuaj që **ardhja te Jezu Krishti dhe përfitimi prej Shlyerjes sjell gëzim e lumturi**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

- Kur i ka sjellë gëzim e lumturi jetës tuaj Shlyerja e Shpëtimtarit? (Kujtojeni studentëve që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.)

1 Nefi 8:19–35

Në vegimin e tij, Lehi sheh grupe të ndryshme njerëzish dhe suksesin ose dështimin e tyre në arritjen tek pema e jetës

Paraqitni figurën “Ëndrra e Lehit” (62620; *Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 69), dhe vini në dukje simbolet për të cilat klasa ka diskutuar tashmë: pemën dhe frutën. Shpjegoni se në këtë vegim, Zoti përdori edhe simbole të tjera që ta mësonte Lehin si të vinte te Jezu Krishti dhe të përfitonte prej Shlyerjes së Tij. Pyetini studentët se çfarë simbolesh të tjera shikojnë te figura. (Përgjigjet mund të përfshijnë lumin, shufrën e hekurit, mjegullën e errësirës dhe ndërtesën e gjerë dhe të madhe.)

Kujtojeni studentët se Zoti i tregoi të njëjtin vegim Nefit. Më vonë, Nefi shkroi kuptimet e simboleve dhe të shëmbëlltyrave të ndryshme të vegimit (shih 1 Nefin 11, 12 dhe 15).

Përgatiteni tabelën në vijim në fletushka për shpërndarje ose paraqiteni në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore. (Lëreni bosh kolonën e djathtë me përjashtim të referencave të shkrimeve të shenjta.) Ftojini studentët të përdorin referencat kryq që janë dhënë, për të përcaktuar shpjegimin e secilit element të vegimit të Lehit. Përsëritni së bashku si klasë simbolin e parë, pemën me frutën e bardhë. Lëri studentët të kalojnë pak minuta veçmas që të përcaktojnë kuptimin e katër simboleve të mbetura. (Ju mund të dëshironi të këshilloni që t’i shkruajnë përgjigjet e tyre te shkrimet e tyre të shenjta anash vargjeve përkatëse te 1 Nefi 8.)

Simboli tek Vegimi i Lehit	Shpjegimi i Dhënë prej Nefit
1 Nefi 8:10–12 – Pema me frutën e bardhë	1 Nefi 11:21–25 (Dashuria e Perëndisë; bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit)
1 Nefi 8:13 – Lumi me ujë të fëlliqur	1 Nefi 12:16; 15:26–29 (Fëlliqësia; thellësitë e ferrit)
1 Nefi 8:19 – Shufra e hekurit	1 Nefi 11:25 (Fjala e Perëndisë)
1 Nefi 8:23 – Mjegullat e errësirës	1 Nefi 12:17 (Tundimet e djallit)
1 Nefi 8:26 – Ndërtesa e gjerë dhe e madhe	1 Nefi 11:35–36; 12:18 (Kryelartësia dhe imagjinatat e kota të botës)

Ftojini studentët të tregojnë shpjegimet që kanë gjetur. Për t’i ndihmuar që të kuptojnë rëndësinë e 1 Nefit 8 në jetën e tyre, kërkoni një student që të lexojë thënien në vijim nga Presidenti Bojd K. Paker i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ftojini klasën që të dëgjojë arsyen përse është e rëndësishme që ta studiojnë vegimin e Lehit:

“Ju mund të mendoni se ëndrra apo vegimi i Lehit nuk ka ndonjë kuptim të veçantë për ju, por në fakt ka. Ju jeni pjesë e saj, të gjithë ne jemi në të. . .

Ëndrra apo vegimi i Lehit . . . ka brenda saj gjithçka që i duhet një shenjtori të ditëve të mëvonshme për të kuptuar provën e jetës” (“Finding Ourselves in Lehi’s Dream”, *Ensign*, gusht 2010, f. 22).

Ndërsa studentët studiojnë pjesën e mbetur të vegimit, nxitini që të kërkojnë të gjejnë njerëzit të cilët mund t’u shëmbëllojnë vetë atyre në vegim. Sigurojini se pavarësisht se ku e shohin veten në vegim, gjithsecili prej tyre ka fuqinë dhe aftësinë të zgjedhë që të kualifikohet për bekimet e Shlyerjes.

Ndajini studentët në dy grupe. Shpjegoni që secili grup do të kërkojë të gjejë gjëra të ndryshme ndërsa klasa lexon bashkërisht 1 Nefin 8:21–33.

Kërkojini grupit 1 që të kërkojë përgjigjet e pyetjeve në vijim. (Përpara orës mësimore, shkruajini këto pyetje në tabelë ose në një fletushkë.)

- Çfarë pengesash hasën njerëzit në vegimin e Lehit?
- Çfarë përfaqësojnë këto pengesa?
- Çfarë forme kanë sot këto pengesa?
- Çfarë parimesh shihni në këto vargje?

Ftojini grupin 2 që të kërkojë përgjigjet e pyetjeve në vijim. (Përpara orës mësimore, shkruajini këto pyetje në tabelë ose në një fletushkë.)

- Çfarë i ndihmoi njerëzit që të arrinin pemën dhe të hanin nga fruta?
- Në çfarë mënyrash ngjan shufra e hekurit me fjalën e Perëndisë?
- Si na ndihmon fjala e Perëndisë për t'i kapërcyer pengesat në shtegun drejt jetës së përjetshme?
- Çfarë parimesh shihni në këto vargje?

Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 8:21–33. Pastaj ftoni studentë nga grupi 1 që të japin përgjigjet e tyre ndaj pyetjeve të tyre të përcaktuara. Gjithashtu kërkojuni që të tregojnë parimet që shohin në këto vargje. Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se **kryelartësia, të qenit si bota dhe nënshtrimi ndaj tundimeve mund të na pengojnë që të marrim bekimet e Shlyerjes**. Ftojini studentët që të përsiatin se si këto pengesa mund të jenë duke e penguar përparimin e tyre shpirtëror.

Ftoni studentë nga grupi 2 që të japin përgjigjet e tyre ndaj pyetjeve që iu caktuan. Pasi të keni diskutuar për pikëpamjet e tyre, ftojini që të tregojnë parimet që shohin te 1 Nefi 8:21–33. Parimet e përcaktuara prej tyre mund të përfshijnë sa vijon:

Nëse kapemi fort pas fjalës së Perëndisë, ajo do të na ndihmojë që të mposhtim tundimin dhe ndikimet e botës.

Të kapurit fort pas fjalës së Perëndisë na ndihmon që t'i afrohem më shumë Zotit dhe të marrim bekimet e Shlyerjes.

- Te 1 Nefi 8:24 dhe 30, çfarë fjalësh përshkruajnë përpjekjet e njerëzve për t'u mbajtur te shufra e hekurit dhe për të arritur pemën?
- Çfarë mendoni se do të thotë të "shtyhe[sh] përpara"?
- Çfarë mendoni se do të thotë që të mbahesh fort dhe të mbahesh vazhdimisht me vendosmëri te fjala e Perëndisë? (Mund t'ju duhet të shpjegoni se te 1 Nefi 8:30, fjala *me vendosmëri* do të thotë i kapur fort.)
- Përse duhet t'i studiojmë shkrimet e shenjta çdo ditë?

Pasi të keni diskutuar për këto pyetje, ju mund të dëshironi që të vini në dukje se në vegim, disa njerëz, ata si Lamani dhe Lemueli, nuk donin të mermin nga fruta (shih 1 Nefin 8:22–23, 35–38). Kjo përfaqëson refuzimin e tyre për t'u penduar dhe për të marrë nga bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit. Disa njerëz u larguan edhe pasi hëngrën nga fruta (shih 1 Nefin 8:25, 28). Kjo na kujton se pasi kemi filluar të marrim bekimet e Shlyerjes, ne duhet të jemi të zellshëm e besnikë, duke u penduar për mëkatet tona dhe duke u përpjekur që të mbajmë besëlidhjet tona. Nxitini studentët që të ndjekin shembullin e njerëzve që hëngrën nga fruta dhe qëndruan te pema (shih 1 Nefin 8:33).

Që t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se si parimet në vegimin e Lehit e kanë bekuar jetën e tyre, ftojini ata që t'i përgjigjen njëres prej pyetjeve në vijim në fletoren e tyre të klasës ose në ditarin e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta:

- Kur ju ka udhëzuar ose ndihmuar fjala e Perëndisë që të mposhtni tundimin, kryelartësinë ose sjelljen si të botës?
- Kur e keni ndier dashurinë e Perëndisë për ju teksa e keni lexuar ose dëgjuar fjalën e Tij?

Ftoni disa studentë që të ndajnë përgjigjet e tyre me klasën.

Nxitini studentët që të veprojnë sipas asaj që kanë mësuar e ndier ndërsa kanë studiuar 1 Nefin 8, duke vendosur një qëllim real për të filluar ose për të vazhduar zhvillimin e zakonit të studimit të përditshëm vetjak të shkrimeve të shenjta. Tregojuni studentëve bekimet që kanë arritur në jetën tuaj nga studimi i rregullt i shkrimeve të shenjta.

Nxitni studimin e përditshëm të shkrimeve të shenjta

Pak gjëra kanë [më shumë] ndikim të përherëshëm për mirë, se sa të ndihmuarit e studentëve që të zhvillojnë zakonet e studimit të përditshëm vetjak të shkrimeve të shenjta. Nxitini studentët që të vendosin një kohë të caktuar çdo ditë për t'i studiuar shkrimet e shenjta. Gjithashtu jepuni studentëve mundësi të vazhdueshme në klasë që të shprehin atë që po mësojnë e ndiejnë gjatë studimit të tyre vetjak të shkrimeve të shenjta.

1 Nefi 10–11

Hyrje

Pasi dëgjoi rrëfimin e të atit, Lehit, mbi vegimin e tij, Nefi dëshiroi që t'i shihnte, t'i dëgjonte e t'i dinte vetë gjërat që kishte parë e dëgjuar Lehi (shih 1 Nefin 10:17). Teksa po mendonte mbi mësimet e të atit, Nefi u "rrëmb[ye] në Shpirtin e Zotit" (1 Nefi 11:1) dhe pa vegimin e vet. Vegimi rrëfëhet te 1 Nefi 11–14.

Te 1 Nefi 11 lexojmë për pemën e jetës, shufrën e hekurit dhe ndërtesën e gjerë dhe të madhe, si edhe për lindjen, pagëzimin, shërbesën dhe kryqëzimin e Shpëtimtarit. Teksa Nefi i dëshmonte këto gjëra, ai dallooi dashurinë që Perëndia ka për fëmijët e Tij.

Të shprehesh në mënyrë anonime

Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët që të tregojnë në mënyrë anonime me shkrim atë që po përjetojnë gjatë studimit të tyre të përditshëm të shkrimeve të shenjta. Mblidhni përgjigjet e tyre dhe lexojni klasës disa prej tyre. Të dëgjuarit e dëshmime të shokëve të klasës mund t'i nxitë studentët e tjerë në studimin e tyre vetjak. Disa studentë ngurrojnë që të japin haptazi dëshmi e përvoja shpirtërore pasi nuk duan të duken si mburraveçë ose kanë frikë se të tjerët do t'i gjykojnë ata ose do t'i quajnë të parëndësishme përvojat e tyre. Të shprehurit në mënyrë anonime u lejon studentëve që të tregojnë përvoja shpirtërore pa këtë frikë.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 10:1–16

Lehi profetizon për Mesian

Përmbliidhni shkurtimisht 1 Nefin 10:1–16 duke u treguar studentëve se pasi rrëfeu vegimin e tij mbi pemën e jetës, Lehi dha edhe një sërë profecish. Këto përfshinin hollësi mbi kohën kur Jezu Krishti do të vinte në tokë (shih 1 Nefin 10:4), pagëzimin e Tij nga Gjon Pagëzori (shih 1 Nefin 10:7–10), kryqëzimin dhe ringjalljen e Tij (shih 1 Nefin 10:11) dhe shpërndarjen e mbledhjen e pashmangshme të Izraelit (shih 1 Nefin 10:12–14).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 10:4–6. (Ju mund të dëshironi të shpjegoni që *Mesia* është "një formë e një fjale aramaike dhe hebraike që do të thotë 'i vajosuri'. Në Dhiatën e Re Jezusi quhet Krisht, që është ekuivalenti në greqisht i *Mesias*. Do të thotë Profeti i vajosur, Prift, Mbret dhe Çlirimtar, ardhjen e të cilit judenjtë mezi po e prisnin" [Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, "Mesia", f. 116, scriptures.lds.org; shih edhe Bible Dictionary, "Messiah"]).

- Sipas profecisë së Lehit, kur do të vinte Shpëtimtari? (Shih 1 Nefin 10:4.)
- Çfarë do t'i ndodhte njerëzimit nëse nuk do të mbështetej te Shpëtimtari? (Shih 1 Nefin 10:6.)

1 Nefi 10:17–22; 11:1–6

Nefi kërkon të shikojë, të dëgjojë dhe të dijë të vërtetat që dha mësim i ati

Kërkojuni studentëve ta marrin parasysht shembullin në vijim: Tre të rinj ndjekin të njëjtën mbledhje të Kishës. Pasi kthehen në shtëpi, një i ri ndien se mbledhja që e mërzitshme dhe harxhim kohe për të. Një tjetër mendon se mbledhja që e mirë, por nuk ndikohet prej saj. I treti kthehet në shtëpi i lartësuar prej Frymës së Shenjtë dhe merr frymëzim e udhëzim për jetën e vet, madje përtej asaj që u dha mësim në mbledhje.

- Si është e mundur që tre të rinj të marrin pjesë në të njëjtën mbledhje por të kenë përvoja kaq të ndryshme?

Shpjegoni se ky shembull është i ngjashëm me përvojën e Lamanit, Lemuelit dhe Nefit kur dëgjuan profecitë e të atit dhe rrëfimin e vegimit të tij. Lamani dhe Lemueli nuk i kuptuan fjalët e të atit dhe u grindën rreth asaj që dëgjuan (shih 1 Nefin 15:2). Nefi, nga ana tjetër, iu drejtua Zotit për kuptueshmëri. Ai dha një shembull të shkëlqyeshëm të mënyrës se si të kërkojë dhe të marrësh zbulësë.

Tregojuni studentëve se teksa studiojnë përvojën e Nefit, do të gjejnë parime që do t'i ndihmojnë të kërkojnë dhe marrin zbulësë për veten. Nxitini që t'i vënë re gjërat që bëri Nefi, që e lejuan të merrte një zbulësë të ngjashme me atë që mori Lehi.

Ndajeni klasën në tri grupe. Caktojini secilit grup një prej kategorive dhe grup-pyetjeve në tabelën në vijim. (Ju mund të dëshironi ta paraqitni tabelën në dërrasë para se të fillojë ora mësimore.) Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 10:17 dhe 11:1–6 dhe të përgatitin përgjigjet për pyetjet e caktuara atyre.

Dëshira	Çfarë dëshiroi Nefi që të shihte, të dëgjonte e të dinte? Si ndikojnë dëshirat tona te aftësia jonë për të marrë zbulesë? Çfarë dëshiroj të di prej Zotit?
Besimi	Çfarë bindjesh shprehu Nefi teksa kërkoi zbulesë? Si mund të ndikojnë këto bindje në aftësinë tonë për të marrë zbulesë? Si mund ta rrit dëshminë dhe besimin tim në Jezu Krisht?
Përsiatja	Çfarë ndodhi kur Nefi u ul që të përsiatej? Përse përsiatja mund të çojë te zbulesa? Çfarë mund të bëj që t'i përsiat më me zell fjalët e profetëve?

Ftoni disa studentë nga secili grup që të japin përgjigje për dy pyetjet e para të caktuara atyre. (Ju gjithashtu mund të ftoni studentët t'i përgjigjen pyetjes së tretë, por sigurojini që nuk nevojitet të japin përgjigje që janë tepër personale apo të brendshme.)

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 10:19.

- Kush mund t'i dijë misteret e Perëndisë?
- Me anë të cilës fuqi mund të shpalosen misteret e Perëndisë?
- Çfarë duhet të bëjmë që të marrim zbulesë nga fuqia e Frymës së Shenjtë?
- Si mendoni, çfarë do të thotë të kërkosh me zell?
- Çfarë bëri Nefi që tregoi se ai po kërkonte me zell që të shihte, të dëgjonte e të dinte gjërat që i ati dha mësim?

Shkruajeni në tabelë thënien në vijim:

Perëndia ua zbulon të vërtetën . . .

Kërkojuni studentëve që të përmbledhin atë që kanë mësuar nga përvoja e Nefit duke plotësuar thënien në tabelë. Edhe pse studentët mund të zgjedhin fjalë të ndryshme, përgjigjet e tyre duhet ta paraqesin saktë të vërtetën se **Perëndia ua zbulon të vërtetën të gjithë atyre që e kërkojnë me zell.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Nxitini studentët të mendojnë për një rast kur të kërkuarit me zell nga Perëndia i ka bërë të ndiejnë Shpirtin e Tij dhe të marrin zbulesë. (Mund të jetë e dobishme të përmendni se zbulesa mund të përfshijë marrjen e udhëzimit kur merret një vendim, fitimin e një kuptueshmërie më të madhe, marrjen e ngushëllimit ose marrjen e sigurisë që diçka është e vërtetë.) Ftoni studentët që t'ia tregojnë përvojat e tyre pjesës tjetër të klasës. Gjithashtu, ju mund të dëshironi të dëshmoni atë që keni përjetuar gjatë përpjekjeve tuaja për ta kërkuar me zell Zotin.

1 Nefi 11:7–36

Nefi dëshmon denjimin e Perëndisë

Shpjegojuni studentëve që Nefi vazhdoi të përsiatej e të kërkonte udhëzim hyjnor gjatë vegimit të tij. Kur Nefi kërkoi të mësonte shpjegimin e kuptimit të pemës që kishin parë ai dhe i ati, një engjëll iu shfaq atij. Engjëlli pyeti: “E di ti domethënien e pemës që ati yt pa?” (1 Nefi 11:21). Përsëritni domethënien e pemës duke vënë disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 11:18–23.

- Çfarë tha Nefi se ishte domethënia e pemës? (Pasi studentët të përgjigjen, ju mund të dëshironi të vini në dukje se Nefi pa Marien duke mbajtur foshnjën Jezus, dhe engjëlli e identifikoi foshnjën si “Birin e Atit të Amshuar”. Pastaj engjëlli e pyeti Nefin mbi domethënien e pemës, që ta ndihmonte të kuptonte se ajo përfaqësonte Jezu Krishtin. Kur Nefi u përgjigj se përfaqësonte “dashuri[në] e Perëndisë”, ai e kishte fjalën për dashurinë e Perëndisë të shprehur përmes dhurimit të Birit të Tij. Ne e përjetojmë dashurinë e Perëndisë duke marrë nga bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit.)
- Si e përshkruan Nefi dhe engjëlli dashurinë e Perëndisë?

Kërkojini një student të lexojë 1 Nefin 11:16. (Shpjegoni se fjala *denjim* do të thotë zbritje me dëshirë nga një pozitë me nivel ose dinjitet. Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shkruajnë këtë shpjegim në shkrimet e tyre të shenjta anash 1 Nefit 11:16.)

Vëri studentët të përcaktojnë përgjigjen e Nefit ndaj pyetjes së engjëllit duke lexuar me zë të lartë 1 Nefin 11:17.

- Çfarë dinte Nefi?
- Çfarë nuk dinte ai?

Pasi Nefi u përgjigj, engjëlli i tregoi disa shembuj të denjimit të Perëndisë që të ndihmonte në rritjen e kuptueshmërinë së tij për dashurinë së Perëndisë. Shpjegojuni studentëve që “denjim[i] [i] Perëndisë” i referohet si Perëndisë Atit edhe Jezu Krishtit.

Tregoni thënien në vijim nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i cili shpjegoi denjimin e Perëndisë, Atit tonë Qiellor:

“Denjimi i Perëndisë qëndron në faktin se ai, një Qenie e ekzaltuar, zbret nga fronti i tij i përjetshëm që të bëhet Ati i një Biri të vdekshëm” (*The Mortal Messiah* [1979], 1:314).

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se si “denjimi i Perëndisë” i referohet edhe Jezu Krishtit, tregoni figurën e “Lindj[es] [së] Jezusit” (62116; *Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 30). Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 11:13–21. Ftoni një student tjetër që të përcaktojë se çfarë lidhje kanë këto vargje me figurën.

Vëri një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Gerald N. Land, që më parë ishte i Shtatëdhjetë. Ftojini klasën të dëgjojë mënyrat se si e shfaqti Shpëtimtari dashurinë e Tij për ne.

“Ja Jezusi – anëtar i Kreut Perëndi, i Parëlinduri i Atit, Krijuesi, Jehovahi i Dhiatës së Vjetër – e lë tashmë vendin e Tij hyjnor e të shenjtë; duke e zhveshur Vetën prej gjithë asaj lavdie e madhështie dhe hyn në trupin e një foshnje të vogël; i pazotë, tërësisht i varur prej nënës dhe atit të Tij tokësor. Është e habitshme që Ai nuk duhej të vinte në një prej pallateve më të mira tokësore dhe të . . . mbulohej me xhevahire por duhej të vinte në një ahur të përuhur. Nuk është çudi që engjëlli i tha Nefit: ‘Vër re denjimin e Perëndisë!’” (*Jesus Christ, Key to the Plan of Salvation* [1991], f. 16).

- Si e tregon lindja e Shpëtimtarit dashurinë e Tij për ne?

Sigurohuni që të jetë e qartë se gatishmëria e Shpëtimtarit për të jetuar një jetë të vdekshme tregon dashurinë e Tij për ne.

Paraqitni figurat “Jezusi Ringjall të Bijën e Jairit” (62231; *Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 41) dhe “Krishti Shëron të Sëmurin në Betesda” (*Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 42). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 11:28 dhe 31. Nxiteni klasën të përcaktojë mënyrat se si figurat janë të ngjashme me vargjet.

- Çfarë pa Nefi: kujt po i shërbente Shpëtimtari dhe kë po shëronte?
- Si e tregojnë veprimet e Shpëtimtarit dashurinë e Tij?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 11:32–33. Ftojini klasën të dëgjojë shembullin përfundimtar të dashurisë së Shpëtimtarit.

Pasi studentët të tregojnë atë që kanë përcaktuar, tregoni figurën “Kryqëzimi” (62505; *Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 57).

Dëshmoni se **denjimi i Jezu Krishtit tregon dashurinë e Perëndisë për ne**. Shpëtimtari denjoi të jetonte në vdekshmëri, t’u shërbente e t’i shëronte të sëmurët e të përvuajturit, dhe të vdiste për të gjitha mëkatet tona që ne të mund të ktheheshim në shtëpi në prani të Atit Qiellor.

- Si ndikon dijenia për denjimin dhe dashurinë e Shpëtimtarit te ndjenjat tuaja për Të?

Mbylleni duke ftuar disa studentë të tregojnë se si dashuria e Perëndisë është “më e dëshirueshmja” dhe “më e gëzueshmja” për ta (shih 1 Nefin 11:22–23). Dëshmoni se teksta ndjekim shembullin e Nefit dhe e kërkojmë me zell Perëndinë, ne do të ndiejmë dashurinë e Tij dhe do të përjetojmë gëzimin e marrjes së bekimeve që janë të disponueshme përmes Shlyerjes së Krishtit.

Ftojini studentët të ndjekin shembullin e Nefit në përpjekjet që po bëjnë për të marrë zbulesë. Kujtojuni rolin e tyre si nxënës në klasën e seminarit dhe se besimi e përpjekja që i kushtojnë studimit të tyre të përditshëm vetjak të shkrimeve të shenjta dhe pjesëmarrja në klasë ndikojnë tek aftësia e tyre për t’u mësuar nga Shpirti.

1 Nefi 12–13

Hyrje

Pasi pa në vegim shërbesën në vdekshmëri të Shpëtimtarit dhe Shlyerjen, Nefi pa se pas katër brezash drejtësie, pasardhësit e tij do të bëheshin kryelartë dhe se do t'u dorëzoheshin tundimeve të djallit e do të shkatërroheshin. Atij iu tregua edhe ligësia e atyre që ndjekin Satanin në kishën e madhe dhe të neveritshme. Ai pa se ata do të hiqnin të vërteta të qarta e të çmueshme nga Bibla, duke bërë që shumë të mos përparonin shpirtërisht. Pavarësisht këtyre pamjeve shqetësuese, vegimi i Nefit i dha atij edhe arsye për shpresë të madhe. Ai pa se Perëndia do të përgatiste një udhë për Rivendosjen e ungjillit në ditët e mëvonshme. Ai dëshmoi edhe se anali i popullit të tij (Libri

i Mormonit) do të dilte në ditët e mëvonshme për të rivendosur të vërteta të qarta e të çmueshme që i kishin humbur botës.

Shënim: Mund të mos keni kohë të mjaftueshme për ta mbuluar të gjithë materialin e këtij mësimi. Gjatë përgatitjes suaj, kërkonit udhëheqjen e Frymës së Shenjtë që të dini se cilat pjesë të mësimit janë më të rëndësishmet dhe më të zbatueshmet për studentët tuaj. Mund t'ju duhet të përmbledhni disa pjesë të mësimit që të lini kohë të mjaftueshme për t'i dhënë mësim në mënyrë të efektshme doktrinat dhe parimet më të rëndësishme.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 12

Nefi sheh të ardhmen e kombeve nefitë dhe lamanitë

Përmbledhni 1 Nefin 12 duke shpjeguar që ky kapitull është vazhdim i vegimit të Nefit. Në të, engjëlli i tregoi Nefit se si simbolet në vegimin e pemës së jetës do të gjenin zbatim për pasardhësit e tij. Atij iu tregua se disa prej pasardhësve të tij do t'i mermin të gjitha bekimet e Shlyerjes. Gjithsesi, Nefi pa edhe se pasardhësit e tij në fund to të shkatërroheshin prej pasardhësve të vëllezërve të tij (lamanitëve). Ftoni studentët të lexojnë 1 Nefin 12:16–19. Vëri në kërkim arsyet përse nefitët do të shkatërroheshin (shih 1 Nefin 12:19). Kujtojeni studentëve se kur ushtrojnë besim në Jezu Krisht, ata mund ta mposhtin krenarinë dhe tundimin.

1 Nefi 13:1–9

Nefi sheh kishën e madhe dhe të neveritshme

Kërkojeni studentëve që të ngrenë duart nëse luajnë në ndonjë sport. Kërkojeni disave prej tyre që të tregojnë se çfarë sporti luajnë. Shpjegoni se në sporte, skuadrat shpesh përgatiten për ndeshjet duke studiuar ndeshjet dhe strategjitë e shkuara të kundërshtarëve.

- Përse do të ishte e dobishme që një skuadër të studionte strategjitë e një kundërshtari para se të garonin?

Shpjegoni se Nefi i pa në vegim dëshirat dhe strategjitë e atyre që do t'i kundërviheshin Kishës së Jezu Krishtit në ditët e mëvonshme. Nxitini studentët që t'i kërkojnë ato strategji ndërsa studiojnë këtë kapitull, në mënyrë që të mund të përgatiten për t'i dalluar ato dhe për të mos u mashtruar prej tyre.

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë 1 Nefin 13:1–4, 6. Kërkojeni një student të përcaktojë grupin që Nefi pa të formohej mes johebrenjve të ditëve të mëvonshme.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë përmbajtjen e këtyre vargjeve, thoni komentin në vijim nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojeni studentëve që të dëgjojnë me kujdes e të gjejnë një përkufizim për kishën e madhe dhe të neveritshme.

“Emrat e kishës së djallit dhe kishës së madhe dhe të neveritshme përdoren për të identifikuar të gjitha . . . organizatat me çfarëdoq emri e natyre – qoftë politike, filozofike, arsimore, ekonomike, shoqërore, vëllazërore, qytetare ose fetare – të cilat janë krijuar për t'i çuar

Përmbledhni

Ju nuk do të keni kohë që t'u mësoni çdo gjë që është në bllokun e shkrimeve të shenjtja, duke i vënë të njëjtin theks. Me raste, mund t'ju duhet të përmbledhni radhën e ngjarjeve ose mësimet e një pjese të bllokut të shkrimeve të shenjtja që të lini kohë të mjaftueshme për të mbuluar përmbajtje, doktrina ose parime më të rëndësishme të një pjese tjetër të bllokut. Përmbledhja, më tepër se sa heqja e disa pjesëve të një blloku të shkrimeve të shenjtja, i ndihmon studentët që ta kuptojnë më mirë radhën e përgjithshme të ngjarjeve dhe mesazhin e bllokut.

njerëzit në një udhë që i largon nga Perëndia e ligjet e Tij dhe si rrjedhim nga shpëtimi në mbretërinë e Perëndisë” (*Mormon Doctrine*, bot. i 2-të [1966], f. 137–138).

Jini të qartë se fraza “kishë [e] madhe dhe [e] neveritshme” nuk i drejtohet një feje ose kishe të caktuar. Ajo i drejtohet çdo organizate ose të gjitha atyre që janë krijuar për t’i larguar njerëzit nga Perëndia e ligjet e Tij.

Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që në anë të fletës pranë 1 Nefit 13:6, të shkruajnë frazën: ‘*të gjitha [organizatat] që janë krijuar për t’i larguar njerëzit nga Perëndia dhe ligjet e Tij*’.

- Përse mendoni se është e rëndësishme të dimë që Satani i organizon forcat e tij për të na larguar nga Perëndia dhe ligjet e Tij?

Shpjegoni që Nefi dha një përshkrim të kishës së madhe dhe të neveritshme. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 13:5–9.

- Çfarë gjërash dëshirojnë ata të kishës së madhe dhe të neveritshme? (Shih 1 Nefin 13:7–8.)
- Sipas 1 Nefit 13:5, 9, çfarë synojnë të arrijnë ata të kishës së madhe dhe të neveritshme? Përse? (Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë të vërtetën në vijim: **Satani dhe pasuesit e tij dëshirojnë t’i shkatërrojnë Shenjtorët e Perëndisë dhe t’i robërojnë ata.**)
- Si mund të na ndihmojë dijenia mbi dëshirat e qëllimet e Satanit dhe të pasuesve të tij, që t’i luftojmë ata?

Njoftojini studentët se më vonë në këtë kapitull, do të mësojnë rreth njëres prej mënyrave se si kisha e madhe dhe e neveritshme është përpjekur t’i shkatërrojë ata që kërkojnë Perëndinë.

1 Nefi 13:10–19

Nefi sheh dorën e Perëndisë në themelimin e një vendi të lirë ku do të rivendosej ungjilli

Dëshmoni se Zoti është siguruar që puna e Tij të ecë përpara pavarësisht përpjekjeve të kishës së madhe dhe të neveritshme për t’i bërë njerëzit që të mos përparojnë shpirtërisht. Ai e bëri këtë duke përgatitur udhën për Rivendosjen e ungjillit të Tij.

Thëniet e radhitura më poshtë përmbledhin ngjarjet e rëndësishme që pa Nefi në vegimin e tij. Vëriini studentët të lexojnë 1 Nefin 13:10–19 dhe lidheni secilën referencë të shkrimeve të shenja të radhitur më poshtë me ngjarjen që përshkruan ajo referencë. (Mund të dëshironi t’i paraqitni në tabelë këto referenca shkrimesh të shenja dhe thënie përpara se të fillojë ora mësimore. Ose mund të krijoni një fletushkë për shpërndarje që përmban referencat e shkrimeve të shenja dhe thëniet. Më poshtë, referencat e shkrimeve të shenja janë kombinuar saktësisht me thëniet. Që kjo veprimtari të jetë e suksesshme, do t’ju duhet të ndërroni radhën e thënieve kur t’i paraqitni në tabelë ose kur t’i shtoni te fletushka.)

1 Nefi 13:12	<i>Kolombi lundron drejt kontinentit amerikan</i>
1 Nefi 13:13	<i>Pelegrinët lundrojnë drejt kontinentit amerikan, në kërkim të lirisë fetare</i>
1 Nefi 13:14	<i>Amerikanët vendas dëbohen nga tokat e tyre</i>
1 Nefi 13:15	<i>Johebrenjtë përparojnë në kontinentin amerikan</i>
1 Nefi 13:16–19	<i>Megjithëse tepër të paktë në numër, ushtritë revolucionare amerikane dalin fitimtare</i>

Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, mund të dëshironi t’i nxitni që pranë secilit fragment të shkruajnë një fjalë ose frazë kyçe në shkrimet e tyre të shenja. Për shembull, mund të shkruajnë *Kolombi* anash 1 Nefit 13:12.

- Sipas 1 Nefit 13:12, përse lundroi Kolombi drejt kontinentit amerikan?
- Sipas 1 Nefit 13:13, përse emigruan pelegrinët drejt kontinentit amerikan?
- Sipas 1 Nefit 13:15–19, përse johebrenjtë lulëzuan dhe fituan pavarësi mbi “të gjitha kombe[t] [e] tjera”?

Ftojini një student që ta lexojë me zë të lartë thënien në vijim nga Presidenti Jozef F. Smith: “Këtë komb të madh amerikan e ka ngritur i Plotfuqishmi me anë të fuqisë së dorës së Tij të gjithëfuqishme, që në ditët e mëvonshme të ishte e mundur që mbretëria e Perëndisë të vendosej në tokë. Nëse Zoti nuk do të kishte përgatitur një udhë me anë të hedhjes së

themeleve të këtij kombi të lavdishëm, do të kishte qenë e pamundur që (nën ligjet e rrepta dhe fanatizmin e qeverive monarkike të botës) të hidheshin hapat për ardhjen e mbretërisë së Tij të mrekullueshme. Zoti e ka bërë këtë” (*Gospel Doctrine*, bot. i 5-të [1939], f. 409).

Dëshmoni se **Zoti e përgatiti udhën për Rivendosjen** duke ngritur një vend me liri fetare ku mund ta rivendoste Kishën e Tij. Dëshmoni se Zoti ka përgatitur dhe do të vazhdojë të përgatitë një udhë, që ungjilli i Tij i rivendosur të përshkojë çdo komb.

Nëse po e jepni këtë mësim në një vend jashtë Shteteve të Bashkuara të Amerikës, pyetni:

- Si e përgatiti Zoti udhën për predikimin e ungjillit të rivendosur në vendin tonë?

1 Nefi 13:20–42

Nefi sheh johebrenjtë e të ardhmes me Biblën, Librin e Mormonit dhe shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme

Ftojini një student të lexojë 1 Nefi 13:20–24. Kërkojini atij apo asaj të përcaktojë objektin që pa Nefi që kolonizatorët e hershëm amerikanë e “[kishin] sjellë mes tyre”. Ngrini lart një kopje të Biblës dhe shpjegoni se është libri në vegimin e Nefit. Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët që në anë të fletës, pranë 1 Nefit 13:20 të shkruajnë *Bibla*.

Shpjegoni se engjëlli i mësoi Nefit se Bibla është anal “[me] një vler[ë] të madhe” (1 Nefi 13:23). Kur u shkruan në fillim zbulesat në Bibël, ato “përmban[in] plotësinë e ungjillit të Zotit” (1 Nefi 13:24). Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 13:26–27.

- Çfarë hoqi prej Biblës kisha e madhe dhe e neveritshme? Përse u hoqën këto gjëra?

Kërkojini një student tjetër të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 13:29.

- Çfarë ndodhi si pasojë e heqjes nga Bibla të shumë gjërave të qarta e të çmueshme dhe shumë besëlidhjeve të Zotit?

Ftoni katër studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 13:34–36, 39.

Kërkojini klasës të gjejë atë që do të bënte Zoti për t’i ndihmuar njerëzit që t’i mposhtnin përpjekjet e kishës së madhe dhe të neveritshme.

- Sipas 1 Nefit 13:34, çfarë do të sillte Zoti për shkak të mëshirës së Tij?
- Sipas 1 Nefit 13:35–36, çfarë do të “fshihe[j]” për t’u ardhur johebrenjve? (Mund të dëshironi t’i këshilloni që anash 1 Nefit 13:35, studentët të shkruajnë se fraza “këto gjëra” i referohet Librit të Mormonit.)
- Sipas 1 Nefit 13:39, çfarë tjetër do të sillte Zoti në ditët e mëvonshme, përveç Librit të Mormonit? Çfarë “libra[sh] të tjerë” ka sjellë Zoti si pjesë e Rivendosjes? (Doktrinën e Besëlidhjet, Perlën me Vlerë të Madhe dhe Përktimin e Biblës prej Joseph Smith-it.)

Ftojini studentët të lexojnë 1 Nefi 13:40–41. Vëriini të kërkojnë të gjejnë një përshkrim të asaj që shkrimet e shenjta të Rivendosjes do t’ua bëjnë të ditur të gjithë njerëzve. Pasi studentët të tregojnë atë që kanë gjetur, ngrini lart një kopje të Biblës dhe jepni dëshminë tuaj mbi vërtetësinë e saj. Ngrini lart një kopje të Librit të Mormonit dhe vendoseni me Biblën. Dëshmoni se **Libri i Mormonit dhe shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme rivendosin të vërtetën të qarta e të çmueshme që na ndihmojnë të dimë se Jezu Krishti është Biri i Perëndisë dhe na ndihmojnë të dimë se si mund të vijmë tek Ai.**

Kërkojuni studentëve të gjejnë një frazë në fund të 1 Nefit 13:41 që përshkruan atë që do të bëjë Zoti me analin e hebrenjve (Biblën) dhe analet e pasardhësve të Nefit (Librin e Mormonit). Dëshmoni që këto anale janë “vendos[ur] në një” (1 Nefi 13:41) dhe janë “rrit[ur] së bashku” (2 Nefi 3:12) që të na ndihmojnë ta dimë qartazi se si të arrijmë te Shpëtimtari.

Që t’i ndihmoni studentët të çmojnë mënyrën se si ka ndikuar rivendosja e të vërtetave të qarta e të çmueshme në jetën e tyre, ftojini të përsiaten mbi pyetjen në vijim:

- Si ka ndikuar Libri i Mormonit te dëshmia juaj për Jezu Krishtin dhe si ju ka ndihmuar t’i afroheni Atij?

Pasi t’u lini kohë studentëve të përsiatin, ftojini disa prej tyre që të japin përgjigjet e veta. Gjithashtu, mund të dëshironi të jepni vetë dëshminë tuaj për Librin e Mormonit dhe se si e ka forcuar dëshminë tuaj për Jezu Krishtin dhe si ju ka ndihmuar të dini se si të vini tek Ai. Kur të mbyllni orën mësimore, nxitini studentët që ta studiojnë me kujdes Librin e Mormonit për gjatë gjithë vitit, duke kërkuar të gjejnë mësimet e rëfime që forcojnë dëshminë e tyre për Jezu Krishtin dhe u mësojnë se si të vijmë tek Ai.

1 Nefi 14

Hyrje

1 Nefi 14 përmbyll rrëfimin e vegimit të Nefit. Në këtë pjesë të vegimit, Nefi iu treguan bekimet e premtuara atyre që pendohen dhe e dëgjojnë Zotin, dhe mallkimet që do t'u vijnë të ligjve që i ngurtësojnë zemrat

para Zotit. Nefi iu tregua edhe se Zoti do t'i ndihmonte e do t'i mbronte ata që jetonin drejtësisht dhe i mbanin besëlidhjet e tyre dhe se do të shkatërronte kishën e madhe dhe të neveritshme të djallit.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 14:1–7

Nefi sheh pasojat e bindjes ose mosbindjes ndaj Zotit te brezat e ardhshëm

Ftojini studentët t'i hapin shkrimet e tyre të shenjta te 1 Nefi 14. Shpjegoni se sot ata do të vazhdojnë të studiojnë vegimin e Nefit. Kërkojuni studentëve të përsiatin për mënyrën se si do t'i plotësonin fjalitë në vijim:

Nëse e ndjek Zotin, atëherë . . .

Nëse kundërshtoj ta ndjek Zotin, atëherë . . .

Pasi studentët t'i kenë treguar përgjigjet e tyre, vini në dukje se fjala *nëse* nënkupton zgjedhje. Në varësi të asaj që zgjedhim, ne përjetojmë pasoja të ndryshme. Shpjegoni se Nefi pa brezat e ardhshëm dhe vuri re se nëse do të ishin të drejtë atëherë do të bekohehin; ose nëse do të zgjidhnin ligësinë, do të mallkoheshin. Ftojini klasën që gjatë gjithë mësimit të mendojnë se si zgjedhja për të qenë të bindur ndaj Zotit u ka sjellë bekime.

Vizatojeni në tabelë skicën në vijim:

Nëse → atëherë →

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 14:1–2. Kërkojini klasës të gjejë 1) zgjedhjen që Nefi tha se mund të bënin johebrenjtë dhe 2) bekimet që pa Nefi se do t'u vinin johebrenjve nëse do ta bënin atë zgjedhje. Kur studentët të tregojnë atë që kanë gjetur, plotësojini vendet bosh në tabelë në mënyrë që të duket pak a shumë si kjo në vijim:

Nëse → ata do ta dëgjojnë Qengjin e Perëndisë dhe nuk do t'i ngurtësojnë zemrat e tyre,

atëherë → ata do të . . .
Numërohen midis shtëpisë së Izraelit
Do të jenë një popull i bekuar përgjithmonë
Nuk do të çohen në robëri

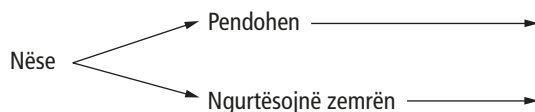
Mund t'ju duhet të shpjegoni se në shkrimet e shenjta, fraza “penges[a]” [ose “bll[o]k pengues”] (1 Nefi 14:1; 2 Nefi 26:20) shpesh u referohet pengesave që nuk i lejojnë njerëzit të ndjekin Zotin. Të “numërohe[sh] midis shtëpisë së Izraelit” (1 Nefi 14:2) do të thotë të numëroresh midis njerëzve të besëlidhur të Zotit.

- Përse është e rëndësishme të jesh mes njerëzve të besëlidhur të Zotit? (Për të marrë bekimet e besëlidhjes së Abrahamit [shih DeB 132:30–31].)
- Çfarë do të thotë “ta dëgjo[sh] Qengjin e Perëndisë”?
- Nga shpërblimet për bindjen të renditura në tabelë, cilat janë më kuptimplotat për ju? Përse?
- Kur e keni dëgjuar Zotin dhe keni parë bekimet e Tij në jetën tuaj? (Kujtojuni studentëve që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.)

Mjete ndihmëse pamore

Shumica e studentëve do të mësojnë më mirë dhe do të mbajnë mend më gjatë kur të përdorni mjete ndihmëse pamore për të paraqitur mendime. Skicat e thjeshta, si ajo e treguar në këtë ide për mësimdhënien, vizatohen lehtë në tabelë. Skica të tilla mund t'i ndihmojnë studentët që të përqendrohen tek ideja kryesore në shkrimet e shenjta.

Në një pjesë tjetër të tabelës vizatoni skicën në vijim:

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 14:5–7. Kërkojini klasës që të përpiqet të gjejë 1) bekimet që u vijnë atyre që pendohen dhe 2) pasojat negative që u vijnë atyre që i ngurtësojnë zemrat e tyre. Plotësoni skicën siç bëtë në ushtrimin e mëparshëm. (Nëse njerëzit pendohen “do të jetë mirë për ta” [1 Nefi 14:5] dhe ata do të kenë “paq[e] dhe jet[ë] [të] përjetshme” [1 Nefi 14:7]. Nëse njerëzit i ngurtësojnë zemrat e tyre, ata do të “mbaroj[në]” [1 Nefi 14:5] dhe do të “ç[ohen] në robëri” e “shkatërrim” [1 Nefi 14:7].)

Teksa studentët përgjigjen, mund t’ju duhet të shpjegoni se “vep[ra] [e] madhe dhe [e] mrekullueshme” e përmendur te 1 Nefi 14:7 i referohet rivendosjes së priftërisë, ungjillit dhe Kishës së Zotit në ditët e mëvonshme.

- Në ç’mënyrë Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është e “madhe dhe [e] mrekullueshme” për ju ? Si ju sjell ajo paqe? Si ju sjell shpresë për jetën e përjetshme?

Merrni parasysh t’u jepni kohë studentëve që të përsiatin me qetësi se cilin shteg të ilustruar në tabelë po ndjekin tani. Dëshmoni se **bindja ndaj Zotit dhe pendimi për mëkatet tona çon drejt bekimeve të mëdha**. Ju mund të dëshmoni edhe se ngurtësimi i zemrës sonë kundër Zotit dhe Kishës së Tij çon drejt robërisë shpirtërore dhe shkatërrimit.

1 Nefi 14:8–17

Nefi sheh betejën mes Kishës së Qengjit të Perëndisë dhe kishës së madhe e të neveritshme

Ftojini studentët që të përfytyrojnë sikur sapo janë rekrutuar për të luftuar në një luftë.

- Çfarë do të bënit për t’u përgatitur për betejë?

Shpjegoni se engjëlli i mësoi Nefit rreth një beteje të madhe që do të ndodhte në ditët e mëvonshme.

Ftoni tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 14:9–11. Kërkojini pjesës tjetër të klasës të gjejë dy grupet që janë në konflikt. (Ju mund të dëshironi t’u kujtoni studentëve që kisha e madhe dhe e neveritshme nënkupton çdo individ apo grup që i largon njerëzit nga Perëndia dhe ligjet e Tij.)

- Çfarë fjalësh dhe frazash përdoren për të përshkruar “kishë[n] [e] madhe dhe të neveritshme”?
- Sipas vegimit të Nefit, ku do të gjendet “kish[a] [e] madhe dhe [e] neveritshme” në ditët e fundit?

Kërkojuni tre studentëve të tjerë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 14:12–14. Ftojini klasën që të kërkojë arsyet përse ne mund të kemi shpresë për të ardhmen.

- Sipas 1 Nefit 14:12, cila kishë do të ketë më shumë njerëz?
- Përse Kisha e Qengjit do të ketë më pak njerëz se kisha e madhe dhe e neveritshme?
- Sipas 1 Nefit 14:13, me ç’qëllim kisha e madhe dhe e neveritshme do të mbledhë së bashku turma?

Dëshmoni se ne jemi përfshirë në një luftë që Nefi e përshkruan si – një betejë shpirtërore e ditëve të mëvonshme kundër së ligës. Si anëtarë të Kishës së Qengjit, neve na e tejkalojnë në numër, dhe kemi nevojë për ndihmë nëse duam që të jemi fitimtarë kundër forcave të djallit.

- Çfarë lexoni te 1 Nefi 14:14 që ju jep shpresë?

Theksoni se premtimet e dhëna në këto shkrime të shenjta gjejnë zbatim veçanërisht për ata që i bëjnë e i mbajnë besëlidhjet e bëra me Zotin. Kujtojuni studentëve se kanë hyrë në një besëlidhje pagëzimi me Zotin. Tërhiqeni vëmendjen e studentëve te fraza “[të] armatosur me drejtësi dhe me fuqinë e Perëndisë” te 1 Nefi 14:14.

- Çfarë do të thotë për ju fraza “[të] armatosur me drejtësi dhe me fuqinë e Perëndisë”?
- Në çfarë mënyrash të qenit “[të] armatosur me drejtësi dhe me fuqinë e Perëndisë” mund të jetë njësoj si të kemi parzmore e armë në betejën tonë kundër të ligës?
- Kur keni ndier se keni qenë “[të] armatosur me drejtësi dhe me fuqinë e Perëndisë”? Si u ndiet?

Pyetini studentët se si do ta përmbledhnin mesazhin te 1 Nefi 14:1–14. Sigurohuni që ta kuptojnë se **nëse jetojmë me drejtësi dhe i mbajmë besëlidhjet tona, fuqia e Perëndisë do të na ndihmojë të ngadhënëjmë mbi të ligën.**

Ftojini studentët të vlerësojnë jetën e tyre dhe të marrin parasysht se çfarë mund të bëjnë që të jenë të armatosur më mirë me drejtësi. Nxitini që të veprojnë sipas çdo nxitjeje që marrin. Sigurojini se ndërsa qëndrojnë besnikë, ata do të kenë mundësinë të hyjnë në tempujt e shenjtë dhe të bëjnë besëlidhje të tjera me Zotin. Premtimet dhe besëlidhjet që bëjnë atje, do të sjellin fuqi e mbrojtje të madhe në jetën e tyre.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 14:3–4. Kërkojini një student tjetër të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 14:15–17.

- Çfarë do t’i ndodhë Kishës së madhe dhe të neveritshme?
- Cili do të jetë rezultati përfundimtar i betejës mes Kishës së Qengjit (mbretërisë së Perëndisë) dhe forcave të djallit?
- Si mund t’ju ndihmojë dijenia mbi rezultatin e kësaj lufte?

Lexojini klasës thënien në vijim nga Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne [anëtarët e Kishës] jemi një pjesëz e vogël kur krahasohemi me miliarda njerëz në tokë. Por ne jemi ata që jemi, dhe ne e dimë atë që dimë, dhe ne duhet të shkojmë përpara dhe të predikojmë ungjillin.

Libri i Mormonit e bën të qartë se ne kurrë nuk do të dominojmë me anë të numrave. Por ne kemi fuqinë e priftërisë [shih 1 Nefi 14:14]. . . .

Ne mundemi, dhe në kohën e duhur sigurisht do të ndikojmë të gjithë njerëzimin. Do të bëhet e ditur kush jemi ne dhe përse jemi ne. Mund të duket e pashpresë; është tejet e vështirë, por ajo jo vetëm është e mundur, por e sigurt se ne do të fitojmë betejën kundër Satanit” (“Fuqia e Priftërisë”,

Ensign ose *Liahona*, maj 2010, f. 7).

Sigurojini studentët se **mbretëria e Perëndisë do të ngadhënëjë në ditët e fundit.** Shprehni bindjen se ata mund t’i mirëbesojnë Perëndisë dhe se fuqia e Tij do të mposhtë çdo ligësi. Nxitini që të jenë një forcë për mirë në ndikimin ndaj të tjerëve.

1 Nefi 14:18–27

Nefi sheh Gjon Zbuluesin

Shkruajini në tabelë pyetjet në vijim:

Cilin prej Dymbëdhjetë Apostujve të Shpëtimtarit pa Nefi në vegim?

Për çfarë do të shkruante ky Apostull?

Përse u urdhërua Nefi që të mos e shkruante pjesën e mbetur të vegimit?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 14:18–27. Pastaj diskutoni shkurtimisht për përgjigjet ndaj pyetjeve në tabelë.

Shpjegoni se këto vargje i referohen të paktën pjesërisht shkrimeve të Gjonit në librin e Zbuluesit. Një shtysë madhore e atij libri është që Perëndia do të triumfojë mbi forcat e djallit. Ashtu si Gjoni, edhe Nefi pa një vegim të fundit të botës, por u urdhërua të mos e shkruante pasi përgjegjësia për ta bërë këtë i ishte dhënë Gjonit. Nëse koha lejon, mund ta përmbyllni mësimin me një diskutim të shkurtër rreth asaj se si Bibla dhe Libri i Mormonit veprojnë së bashku që “të vendosin të vërtetën” e njëri-tjetrit dhe të jenë “një” (1 Nefi 13:40–41).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

1 Nefi 7–14 (Njësia 3)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 1 Nefin 7–14 (Njësia 3) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (1 Nefi 7)

Kur nxënësit studiuuan se si bijtë e Lehit u kthyen në Jerusalem për të marrë me vete familjen e Ishmaelit për në tokën e premtuar, ata mësuan që Zoti na urdhëron të marthohemi e të rritim fëmijë në Të dhe se Perëndia u përgjigjet lutjeve në përputhje me besimin tonë.

Dita 2 (1 Nefi 8)

Studentët studiuuan vegimin e Lehit mbi pemën e jetës. Ata mësuan se ardhja te Jezu Krishti dhe përfitimi nga Shlyerja e Tij sjell lumturi e gëzim. Kur lexuan rreth grupeve të ndryshme të njerëzve në ëndërr dhe sukseset e dështimet e tyre në vajtjen për te pema e jetës e marrjen e frutës, ata mësuan edhe parimet në vijim: Kryelartësia, të qenit si bota dhe nënshtrimi ndaj tundimeve mund të na pengojnë që të marrim bekimet e Shlyerjes. Nëse kapemi fort pas fjalës së Perëndisë, ajo do të na ndihmojë ta mposhtim tundimin dhe ndikimet e botës. Mbështetja fort te fjala e Perëndisë na ndihmon t'i afrohem Zotit dhe të marrim bekimet e Shlyerjes.

Dita 3 (1 Nefi 10–11)

Studentët mësuan atë që ndodhi kur Nefi kërkoi të “shih[te] dhe të dëgjo[nte] dhe të di[nte]” (1 Nefi 10:17) për vete gjërat që kishte parë i ati. Përmes shembullit të Nefit, ata panë se Perëndia ua zbulon të vërtetën atyre që e kërkojnë me zell. Nefi mori një vegim që jepte mësim për dashurinë e Perëndisë për ne, e shprehur përmes dhuratës së Birit të Tij. Studentët patën mundësi të shkruanin se çfarë do të thoshte kjo për ta.

Dita 4 (1 Nefi 12–14)

Në pjesën e mbetur të vegimit të tij, Nefi pa se si Zoti përgatiti udhën për Rivendosjen. Ai mësoi se të vërteta të qarta e të çmueshme do të hiqeshin nga Bibla, por që Libri i Mormonit dhe shkrimet e shenjta të ditëve të mëvonshme do të rivendosnin të vërteta të qarta dhe të çmueshme, që na ndihmojnë të dimë se Jezu Krishti është Biri i Perëndisë dhe na ndihmojnë të vijmë tek Ai. Nefi pa edhe ditët e fundit. Studentët përsiatën mbi parimin që kur jetojmë me drejtësi dhe i mbajmë besëlidhjet e shenjta, fuqia e Perëndisë do të na ndihmojë të ngadhënjëm mbi të ligën.

Hyrje

Në qendër të vëmendjes së mësimi të kësaj jave është vegimi i Lehit te 1 Nefi 8. Teksa e jepni këtë mësim, theksoni gëzimin që mund të sjellë në jetën tonë Shlyerja e Jezu Krishtit dhe se si mund t'i përjetojmë bekimet e Shlyerjes duke jetuar sipas fjalës së Perëndisë. Gjatë gjithë këtij mësimi, studentët do të përdorin shkrimet e tyre të shenjta, udhëzuesit studimor të studentit dhe ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 7

Zoti i urdhëron bijtë e Lehit që të kthehen në Jerusalem për Ishmaelin dhe familjen e tij

Paraqitni një fotografi të një çifti të martuar dhe të fëmijëve të tyre – ndoshta fotografinë e vetë familjes suaj ose të një studenti të cilin e ftuat që të sillte një fotografi.

Pyetini studentët: Përse janë të rëndësishme familjet në planin e Perëndisë për shpëtimin tonë?

Ftojini studentët të përsëritin e të përmbledhin 1 Nefin 7:1–5. Pyetini se çfarë parimesh kanë mësuar nga këto vargje. (Studentët mund të shprehin parime të ndryshme. Parimi i theksuar në manualin e studentit ishte që **Zoti na urdhëron të marthohemi e të rritim fëmijë në Të.**)

Në mësimin e tyre për ditën 1, studentëve iu caktua të pyetnin një prind, një udhëheqës të Kishës ose mësues që të përmendte tri mënyra se si mund të përgatiten të rinjtë sot për martesë dhe për t'i rritur fëmijë “Zotit”. Ftoni disa studentë të tregojnë atë që mësuan.

1 Nefi 8

Lehi sheh vegimin e pemës së jetës

Kujtojuni studentëve se pasi Nefi dhe vëllezërit e tij sollën Ishmaelin dhe familjen e tij në shkretëtirë, Lehi pa një ëndërr. Ndërsa një student lexon me zë të lartë 1 Nefin 8:10–13, vëreni një student tjetër të vizatojë në tabelë ose në një copë letër atë që përshkruajnë vargjet. Ju mund të dëshironi të tregoni figurën “Ëndërra e Lehit” (62620; *Paketa e Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 69), nëse ndieni që kjo është më e përshtatshme për klasën tuaj, dhe t'u kërkon studentëve që të përcaktojnë imazhet e ndryshme të përshkruara te vargjet.

Pyetini studentët: Nga përshkrimi i Lehit, çfarë e bën frutën e pemës ndjellës për ju?

Kujtojuni atyre se fruta e pemës simbolizon “më [të] madh[en] nga të gjitha dhuratat e Perëndisë” (1 Nefi 15:36) – bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit. Nëse caktuat një student të vizatonte figurën, ju mund të dëshironi të shkruani te vizatimi se çfarë përfaqëson fruta.

Pyetini studentët: Çfarë mund të mësojmë nga 1 Nefi 8:10–13 rreth marrjes së bekimeve të Shlyerjes? (Megjithëse studentët mund të përdorin fjalë të tjera për ta shprehur këtë, sigurohuni që parimi në vijim të jetë i qartë: **Ardhja te Jezu Krishti dhe përfitimi prej Shlyerjes së Tij sjell gëzim e lumturi.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Në mësimin e tyre të ditës 2, studentëve iu kërkua t'i përgjigjeshin pyetjes: "Kur ka sjellë gëzim e lumturi në jetën tuaj Shlyerja e Shpëtimtarit?" Ftojini studentët që t'u kthehen ditarëve të tyre të studimit të shkrimeve të shenjta dhe të lexojnë në heshtje përgjigjet e tyre.

Që t'i ndihmoni studentët të ndajnë të vërteta e dëshmi kuptimplotë me njëri-tjetrin, nxitini disa prej tyre që të lexojnë ose të flasin rreth asaj që kanë shkruar. Gjithashtu, ju mund të dëshironi të tregoni rreth një rasti kur Shlyerja solli gëzim e lumturi në jetën tuaj.

Shpjegoni se vegimi i Lehit jo vetëm jep mësim që Shlyerja sjell gëzim të madh, por tregon edhe atë që duhet të bëjmë që të marrim bekimet e Shlyerjes. Ftojini studentët të përsëritin 1 Nefi 8:19–26 dhe të vizatojnë simbolet e tjera nga vegimi i Lehit, ose vërinë të përcaktojnë simbolet e tjera tek figura "Ëndrra e Lehit". Teksa i vizatojnë ose i gjejnë simbolet, ftojini të shpjegojnë kuptimin e simboleve të ndryshme. (Nëse kanë nevojë për ndihmë, nxitini të përdorin skicën që kanë plotësuar tek udhëzuesi studimor i studentit.)

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 8:30. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Cili qe roli i shufrës së hekurit – fjalës së Perëndisë – te vegimi i Lehit?
- Kur studiua 1 Nefi 8, çfarë mësuat rreth rëndësisë së fjalës së Perëndisë?
- Çfarë frazash te 1 Nefi 8:30 tregojnë atë që duhet të bëjmë për të marrë bekimet e Shlyerjes?
- Si mendoni, çfarë do të thotë të "shty[sh] gjithnjë e më përpara, duke u mbajtur vazhdimisht me vendosmëri te shufra e hekurit"?

Shkruani në tabelë dy parime të tjera të ungjillit që ata i studiovan te udhëzuesi studimor i studentit: **Nëse kapemi fort pas fjalës së Perëndisë, ajo do të na ndihmojë që të mposhtim tundimin dhe ndikimet e botës.** Të kapurit fort pas fjalës së Perëndisë na ndihmon që t'i afrohem më shumë Zotit dhe të marrim bekimet e Shlyerjes.

Kërkojuni studentëve që të përfytyrojnë sikur janë misionarë dhe kanë mundësi të dëshmojnë rreth rëndësisë së studimit të fjalës së Perëndisë dhe të jetuarit sipas parimeve të saj. Kërkojuni që të tregojnë atë që do të thoshin bazuar te vetë përvojat e tyre. Merrni parasysh të shprehni ndjenjat tuaja rreth fuqisë së shkrimeve të shenjta dhe fjalëve të profetëve që ju ndihmojnë për t'iu afruar Shpëtimtarit.

1 Nefi 10–14

Për shkak të besimit e zellit të tij, Nefi mori zbulues personale rreth gjërave që i ati dha mësim dhe rreth shumë të tjerave

Kërkojuni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 10:17, 19. Vëreni klasën të përcaktojë bekimet që vijnë kur e kërkojmë me zell udhëzimin e Zotit. Kërkojuni një ose dy studentëve të tregojnë se çfarë mendojnë se do të thotë të "kërko[sh] me zell". (Gjatë mësimit të ditës 3, tek udhëzuesi i tyre studimor i studentit, atyre iu kërkua që të shkruanin se çfarë kuptimi ka kjo.)

Përmbledhni 1 Nefi 11–14 duke thënë se Nefi mori zbulues vetjake për shkak se e kërkoi me zell Zotin. Ai pa shërbesën dhe Shlyerjen e Jezu Krishtit (1 Nefi 11), shkatërrimin e popullit të tij në të ardhmen për shkak të kryelartësisë dhe ligësisë së tyre (1 Nefi 12), kolonizatorët e hershëm johebrenj të tokës së premtimit dhe rivendosjen e të vërtetave të qarta e të çmueshme (1 Nefi 13); dhe njerëzit e drejtë duke luftuar kundër punëve të kishës së madhe e të neveritshme në ditët e fundit (1 Nefi 14).

Shënim: Për të përgatitur veprimtarinë në vijim, mund të dëshironi t'i përsëritni mësimet përkatëse në këtë manual dhe materialet tek udhëzuesi studimor i studentit për ditën 4 të kësaj njësie.

Kërkojuni studentëve që të përzgjedhin një prej kapitujve te 1 Nefi 11–14 dhe bëni sa vijon. (Mund të dëshironi t'u kërkoni që ta bëjnë këtë në tabelë ose në një copë letër.)

- Shkruani një përmbledhje të kapitullit të përzgjedhur.
- Shkruani një prej parimeve të ungjillit që jepet mësim në atë kapitull. (Ata mund të përdorin një parim të nxjerrë në pah tek udhëzuesi studimor ose të përcaktojnë një vetë.)
- Shkruani se si zbatohet ai parim te ne sot.

Pasi të kenë pasur mjaft kohë për t'u përgatitur, ftojini studentët të tregojnë atë që kanë shkruar. Ftoni një ose dy studentë të japin dëshmitë e tyre për parimet që kanë mësuat kur studiovan 1 Nefi 7–14 këtë javë.

Para se t'i lini studentët të ikin, kujtohuni të mblidhni ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta dhe të ndiqni më tej si janë plotësuar detyrat.

Njësia Tjetër (1 Nefi 15–19)

Në njësinë tjetër, studentët do të studiojnë më shumë rreth sfi-dave të Lehit dhe njerëzve të tij teksa vazhduan udhëtimin e tyre në shkretëtirë dhe lundruan drejt tokës së premtimit. Përfytyroni habinë e tyre kur u zgjuan një mëngjes dhe zbuluan një "sferë . . . me mjeshtëri të çuditshme" – Liahonën. Si funksiononte Liahona, dhe si i udhërrëfente ata? Përse i qortoi Nefi vëllezërit e tij në anije? Si e përshkroi Nefi tokën e premtimit?

1 Nefi 15

Hyrje

Pasi Nefi pa një vegim të ngjashëm me vegimin që kishte parë i ati, ai u kthye te çadra e të atit. Aty gjeti vëllezërit e vet duke u grindur për mësimet e Lehit. Nefi i qortoi vëllezërit e tij për zemërgurtësinë e tyre dhe u kujtoi se si të merrnin zbulesë për vete. Pastaj shpjegoi

disa prej mësimëve të Lehit rreth degëve natyrale të pemës së ullirit dhe kuptimin e vegimit të Lehit mbi pemën e jetës. 1 Nefi 15 ballafaqon përpjekjet e zellshme të Nefit për të kërkuar të vërtetën me përpjekjet e shkujdesura të vëllezërve të tij (shih 1 Nefin 15:9–11).

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 15:1–11

Vëllezërit e Nefit ankohen se nuk mund ta kuptojnë vegimin e Lehit

Kërkojuni studentëve që të renditin disa veprimtari që kërkojnë përpjekje nga ana jonë para se të gëzojmë rezultatet. Ju mund të dëshironi t'i renditni në tabelë përgjigjet e tyre. (Përgjigjet mund të përfshijnë detyrat e shkollës, kopshtarinë, luajtjen e një vegle muzikore, luajtjen e një sporti dhe të ushtruarin fizik. Ftojini studentët të mendojnë për shembuj që kanë përjetuar.)

- Në lidhje me veprimtaritë për të cilat po mendoni, çfarë lidhje keni parë midis përpjekjes që bëni dhe pasojave që vijnë?

Pasi studentët t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, nxitini që të kërkojnë të njëjtin model në këtë mësim teksa studiojnë 1 Nefin 15.

Tregojuni studentëve se 1 Nefi 15 fillon me kthimin e Nefit te çadra e të atit pasi kishte parë një vegim të ngjashëm me të Lehit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 15:1–2, 7. Kërkojini klasës të gjejë se çfarë hasi Nefi kur u kthye te çadra e të atit.

- Çfarë hasi Nefi kur u kthye te çadra e të atit?
- Për çfarë po haheshin vëllezërit e Nefit? Përse?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 15:3. Kërkojini klasës të përcaktojë arsyen përse vëllezërit e Nefit kishin vështirësi për t'i kuptuar gjërat që u kishte mësuar Lehi.

- Sipas 1 Nefit 15:3, përse vëllezërit e Nefit kishin vështirësi të kuptonin gjërat që u mësoi Lehi?
- Çfarë bëri Nefi që të mësonte të vërtetat shpirtërore? (Që të ndihmoni studentët t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi t'i vini të lexojnë 1 Nefin 10:17.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 15:8.

- Duke pasur parasysh që Nefi sapo kishte marrë vegime qiellore në përgjigje të pyetjeve të tij (shih 1 Nefin 11–14), përse qe e natyrshme që t'i pyeste të vëllezërit nëse i kishin kërkuar Zotit?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 15:9. Pastaj kërkojini një student tjetër të shkruajë përgjigjen e vëllezërve të Nefit në tabelë:

Ne nuk i kemi kërkuar; pasi Zoti nuk na e bën të ditur asgjë të tillë neve

Në tabelë, nënvizoni frazën “ne nuk i kemi kërkuar”.

- Çfarë nuk kishin bërë vëllezërit e Nefit?

Përfshini përgjigjen (*kërkuar Zotit*) te fjalja në tabelë në mënyrë që tanimë të lexohet:

Ne nuk i kemi kërkuar Zotit; pasi Zoti nuk na e bën të ditur asgjë të tillë neve.

(Me fjalë të tjera: “Ne nuk kemi i kërkuar, pasi Zoti nuk na flet”.)

- Çfarë problemi kishte mënyra e të menduarit të Lamanit dhe Lemuelit?

Sigurohuni që studentët ta dallojnë të metën te mënyra e të menduarit të vëllezërve të Nefit. Ftojini që ta rindërtojnë ose rishprehin fjalinë në tabelë në mënyrë që të përshkruajë qartë se përse vëllezërit e Nefit nuk kishin marrë ndihmën e Zotit për t'i kuptuar mësimet Lehit. Përgjigje

Pyetje kërkimore

Pyetjet e efektshme kërkimore i nxitin studentët të kërkojnë në shkrimet e shenjta detaje rreth radhës së ngjarjes dhe të ndërtojnë kuptueshmërinë e tyre bazë për bllokun e shkrimit të shenjtë. Këto pyetje shpesh përfshijnë fjalë të tilla si *kush*, *çfarë*, *kur*, *si*, *ku* dhe *përse*. Për shkak se pyetjet kërkimore i nxitin studentët të kërkojnë informacion brenda shkrimeve të shenjta, është e dobishme që këto pyetje të bëhen përpara se t'i vini studentët të lexojnë vargjet ku gjenden përgjigjet. Kjo e përqendron vëmendjen e studentëve te gjetja e përgjigjeve në fragmentin e shkrimeve të shenjta teksa lexohet.

të mundshme mund të përfshijnë: “Zoti nuk na bën të ditura gjëra të tilla pasi nuk i kemi kërkuar Atij”; dhe: “Ngaqë nuk i kemi kërkuar Zotit, Ai nuk na i ka bërë të ditura këto gjëra”.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefi 15:10–11. Vëreni klasën të kërkojë të vërtetat që Nefi u mësoi vëllezërve të vet që t’i ndihmonte të mësonin se si të merrnin përgjigje nga Perëndia.

- Çfarë këshille u dha Nefi vëllezërve të vet për t’i ndihmuar të kuptonin fjalët e të atit dhe të merrnin përgjigje nga Perëndia? (Nefi i këshilloi vëllezërit e tij që të mos e ngurtësonin zemrën e tyre, të kërkonin me besim, të besonin se do të merrnin përgjigje dhe të ishin të zellshëm në mbajtjen e urdhërimeve. Ndihmojini studentët të kuptojnë se Nefi e njihte vlerën e këtyre parimeve pasi kishte vepruar vetë sipas tyre dhe si rrjedhim kishte marrë zbulësë.)

Që t’i ndihmoni studentët të gjejnë parime në këto vargje, shkruani në tabelë sa vijon:

Nëse . . . , atëherë . . .

- Bazuar në atë që lexojmë te 1 Nefi 15:10–11, si mund ta plotësojmë këtë thënie?

Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por duhet të tregojnë se e kuptojnë që **nëse ne i kërkojmë Zotit me besim dhe u bindemi urdhërimeve të Tij, atëherë do të jemi të përgatitur të marrim zbulësë dhe udhëheqje nga Ai.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Përgatitini pyetjet në vijim përpara orës mësimore, ose në tabelë ose në një fletushkë për shpërndarje:

1. Si mund ta shpjgoni këtë parim që të ndihmoni dikë të kuptojë se si të marrë mësim nga Zoti dhe të kuptojë të vërteta shpirtërore?
2. Si kanë ndikuar përpjekjet tuaja vetjake në aftësinë tuaj për të marrë udhëzimin e Zotit dhe për të kuptuar ungjillin?

Caktojini studentët në çifte. Në secilin çift, caktoni një pjesëtar të përsiatet mbi pyetjen e parë dhe pjesëtarin tjetër të përsiatet mbi pyetjen e dytë. Kërkojuni t’i ndajnë përgjigjet e tyre me njëri-tjetrin. Pasi studentët të kenë pasur mjaft kohë për të diskutuar përgjigjet e tyre, ftojini disa prej tyre që t’ia shprehin mendimet e tyre klasës. Vini në dukje se përpjekja dhe dëshira jonë për të kërkuar drejtimin e Shpirtit mund të ketë një ndikim të rëndësishëm në dëshmitë tona dhe në afërsinë tonë me Zotin.

1 Nefi 15:12–20

Nefi shpjegon shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit

Përmbledhni shkurtimisht 1 Nefi 15:12–20. Shpjegoni se për të ndihmuar në zgjidhjen e debateve të vëllezërve të vet, Nefi u mësoi kuptimin e profecisë së Lehit për “degët natyrale të pemës së ullirit” dhe johebrenjtë (shih 1 Nefi 10:12–14; 15:7). Ai shpjegoi se pema e ullirit përfaqësoonte shtëpinë e Izraelit. Pasi familja e Lehit kishte lënë Jerusalemin dhe qe ndarë nga pjesa tjetër e shtëpisë së Izraelit, ajo qe si një degë që ishte këputur nga pema e ullirit (shih 1 Nefi 15:12). Më tej shpjegoi se në ditët e mëvonshme, shumë vite pasi pasardhësit e Lehit të kishin “rënë në mosbesim” (1 Nefi 15:13), plotësia e ungjillit do t’u jepej johebrenjve. Atëherë johebrenjtë do t’ia sillnin ungjillin pasardhjes së Lehit, duke i rivendosur te njohuria e Shëlbuesit të tyre dhe te bekimet e besëlidhjes së etërve të tyre. Kjo është njësoj si ta mbledhësh e ta shartosh degën e tyre përsëri te pema e ullirit (shih 1 Nefi 15:13–17). Kjo rivendosje do të ndodhte jo vetëm për pasardhësit e Lehit, por për të gjithë shtëpinë e Izraelit (shih 1 Nefi 15:18–20; shih edhe 1 Nefi 10:12–14).

Dëshmoni se Zoti i mban premtimet e Tij dhe i kujton besëlidhjet e Tij me fëmijët e Tij. Ai dëshiron që të gjithë t’i marrin bekimet e ungjillit.

1 Nefi 15:21–36

Nefi u përgjigjet pyetjeve të vëllezërve të vet rreth vegimit të Lehit

Shpjegoni se te pjesa e mbetur e 1 Nefit 15, lexojmë përgjigjet e Nefit për pyetjet e vëllezërve të vet rreth vegimit të Lehit. Nefi përdori atë që mësoi në vegimin e vet për t’i mësuar ata. Paraqitini thënien në vijim nga Presidenti Ezra Taft Benson në tabelë ose në fletushka. Ftojini studentët që të gjejnë fjalën ose frazën që duhet të futet te secila fjali.

1. “Te . . . ne mund të gjejmë fuqinë për t’i bërë ballë tundimit.”

2. “ ___ . . . ka fuqi t’i përforcojë Shenjtorët dhe t’i armatosë me Shpirtin.”

3. “. . . e Tij ___ është një prej dhuratave më të vlefshme që na ka dhënë.”

Kur disa studentë të kenë bërë hamendësimet e tyre, kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 15:23–24. Ftojini studentët të gjejnë një frazë në këtë fragment që do t’i ndihmojë ta plotësojnë saktë thënien e Presidentit Benson. Pasi të jenë lexuar vargjet, kërkojuni studentëve që përsëri të hamendësojnë mbi fjalën ose frazën që plotëson secilën prej thënieve. Përsëritini përgjigjet e sakta me klasën. (Përgjigjet: 1 – fjala e Perëndisë; 2 – Fjala e Perëndisë; 3 – Fjala. [Shih “The Power of the Word”, *Ensign*, maj 1986, f. 80, 82.])

Vëriini studentët të studiojnë në heshtje 1 Nefin 15:24–25. Ftojini gjysmën e studentëve që në këto vargje të përcaktojnë disa bekime të zbatimit të fjalës së Perëndisë. Kërkojini gjysmës tjetër të klasës të përcaktojë fjalë ose fraza që sugjerojnë se si duhet ta ndjekim fjalën e Perëndisë në mënyrë që të marrim këto bekime. Kërkojini secilit grup të tregojë atë që gjejnë.

- Çfarë duhet të bëjmë që “ta dëgj[im]”, të “mbahe[mi] fort” dhe “t’ia [vëmë] veshin” fjalës së Perëndisë? (Përgjigjet mund të përfshijnë që t’i studiojmë përditë shkrimet e shenjta, ta dëgjojmë e t’ia vëmë veshin këshillës së udhëheqësve të frymëzuar të Kishës dhe të kërkojmë e të ndjekim zbuluesën personale përmes lutjes.)

Ftojini studentët të thonë me vetë fjalët e tyre një parim që përmbledh atë që këto vargje na mësojnë rreth studimit të shkrimeve të shenjta dhe bekimeve që sjell ai në jetën tonë. Një përgjigje e mundshme është se **studimi e ndjekja e fjalës së Perëndisë përditë na forcon kundër tundimeve të Satanit**. Që t’u jepni studentëve mundësi të dëshmojnë për këtë parim, pyetni:

- Kur ju ka forcuar kundër tundimit studimi i përditshëm vetjak i shkrimeve të shenjta? (Kujtojuni studentëve që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.)

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kaq themelore ishin këto të vërteta, saqë Ati Qiellor i dha si Lehit, edhe Nefit vegime ku fjala e Perëndisë paraqitet e gjallë si një shufër hekuri. Si babai edhe biri mësuari se të mbaheshin pas këtij udhërrëfyeti të fuqishëm, të papërkulshëm dhe jashtëzakonisht të besueshëm, është mënyra e *vetme* për të qëndruar në atë udhë të drejtë dhe të ngushtuar që të çon drejt Shpëtimtarit tonë” (“Holy Scriptures: The Power of God unto Our Salvation”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2006, f. 25; “Shkrimet e Shenjta – Fuqia e Perëndisë për Shpëtimin Tonë”, Konferenca e Përgjithshme tetor 2006 [nr. art. 01637 101], f. 34).

Kujtojuni studentëve se në vegimin e Lehit, ata që u mbajtën fort te shufra e hekurit u udhëhoqën të sigurt përmes mjegullave të errësirës, që përfaqësonin tundimet e djallit (shih 1 Nefin 12:17).

Përmbliidhni shkurtimisht 1 Nefin 15:26–29. U thoni studentëve se vëllezërit e Nefit i kërkuar Nefit që t’u shpjegonte kuptimin e lumit që pa i ati në vegimin e tij. Ai shpjegoi se përfaqësonte një ferr të tmerrshëm të përgatitur për të ligjtë, duke i ndarë nga Perëndia dhe populli i Tij.

- Çfarë vuri re Nefi rreth lumit të ujit që i ati nuk e kishte vënë re? (Që uji qe i fëlliqur.)

Shpjegoni se te 1 Nefi 15:33–36, Nefi jep mësim rreth drejtësisë së Perëndisë dhe arsyes përse të ligjtë do të ndahen nga të drejtët. Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 15:33–36.

- Përse të ligjtë do të ndahen nga të drejtët?
- Si mund t’i ketë ndihmuar Lamanin dhe Lemuelin njohuria se asnjë njeri i papastër nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë?

Nxitini studentët që të marrin parasysh parimet që mësuari te 1 Nefi 15 duke përsiatuar në heshtje për pyetjet në vijim:

- Në çfarë mënyrash vegimet e Lehit dhe Nefit tregojnë interesimin e Perëndisë për Lamanin dhe Lemuelin? Në çfarë mënyrash tregojnë interesimin e Perëndisë për ju?
- Çfarë mund të bëni që të zbatoni parimet që keni mësuar teksa keni studiuar këtë kapitull? (Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët që t’i shkruajnë përgjigjet e këtyre pyetjeve në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës.)

Merrni parasysh ta mbyllni mësimin duke i rilexuar klasës 1 Nefin 15:25. Jepni dëshminë tuaj për bekimet që vijnë kur ia vëmë veshin fjalës së Perëndisë dhe i mbajmë urdhërimet e Tij. Sigurojini për dashurinë e madhe që Perëndia ka për ta dhe se Ai do t’i bekojë në përpjekjet e tyre të drejta.

1 Nefi 16

Hyrje

Pasi u sëmbuan në zemrat e tyre nga fjalët e Nefit, Lamani dhe Lemueli e përlulën veten përpara Zotit. Familja e vazhdoi udhëtimin e saj nëpër vendin e shkretë dhe Zoti i bekoji ata me Liahonën, përmes së cilës Ai i udhëhoqi në udhëtimin e tyre. Ndërsa udhëtonin, ata përjetuan vështirësi, përfshirë humbjen e harkut

të Nefit, që ishte mjeti i tyre më i mirë për të siguruar ushqim. Pjesa më e madhe e familjes – madje edhe Lehi – filluan të mërmërisnin kundër Zotit. Nefi u foli ashpër vëllezërve të tij për shkak të ankimit, ndërtoi një hark të ri dhe kërkoi këshillën e të atit lidhur me vendin se ku duhej të shkonte për gjueti.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 16:1–6

Nefi i përgjigjet mërmëritjes së vëllezërve të tij

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth një kohe kur ata qenë qortuar për bërjen e diçkaje të gabuar dhe për mënyrën se si u përgjigjën. Pastaj kërkojuni një student të lexojë me zë të lartë te 1 Nefi 16:1. Përpara se ai apo ajo të lexojë, ftojuni klasën që të dëgjojë përgjigjen e Lamanit dhe të Lemuelit ndaj mësimëve të Nefit. Kujtojuni studentëve se Nefi dha mësim se të ligjtë do të ndahen nga të drejtët dhe do të flaken nga prania e Perëndisë (shih 1 Nefi 15:33–36).

Ftojuni studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 16:2. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata ta shenjojnë frazën që përdori Nefi për të përshkruar mënyrën se si disa njerëz reagojnë ndaj dëgjimit të së vërtetës kur nuk janë duke e jetuar atë.

- Çfarë mendoni se do të thotë se “fajtorët e marrin të vërtetën të jetë e rëndë”? Cila mendoni se është domethënia e frazës “i godet ata drejt në qendër”?
- Cilat janë disa nga mënyrat në të cilat ne mund të reagojmë kur një e vërtetë është e rëndë për t’u përballuar?

Ftojuni studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 16:3–4. Ju mund të dëshironi t’u sugjeroni që t’i shenjojnë fjalët *në qoftë se* dhe *atëherë* në vargun 3. Nxitini ata të kërkojnë këshillën që Nefi u dha vëllezërve të tij lidhur me mënyrën se si duhet të reagonin ndaj “gjëra[ve] të rënda” që u kishte thënë. Ftojuni një student të shpjegojë me fjalët e tij apo të saj atë që Nefi u mësoi vëllezërve të tij.

- Sipas 1 Nefit 16:5, si reagan vëllezërit e Nefit ndaj udhëzimit të tij?
- Çfarë sugjeron 1 Nefi 16:5 për mënyrën se si duhet të reagojmë kur e vërteta “[na] godet . . . drejt në qendër”?

1 Nefi 16:7–33

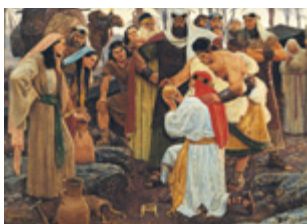
Zoti e udhëheq familjen e Lehit nëpërmjet Liahonës

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 16:9–10. Paraqitni figurën Liahona (62041; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 68). Vëreni në dukje paraqitjen e Liahonës nga artisti.

- Në çfarë mënyrash mendoni ju se një dhuratë e tillë do të ketë qenë e dobishme për Lehin dhe familjen e tij në rrethanat e tyre?

Ftojuni disa studentë që t’i lexojnë me radhë me zë të lartë vargjet nga 1 Nefi 16:16–19.

- Si i solli përfitim Liahona familjes së Lehit?
- Pasi familja e Lehit mori Liahonën, a qe udhëtimi i tyre i lehtë apo i vështirë? Çfarë tregon Nefi te 1 Nefi 16:17–19 për të mbështetur përgjigjen tuaj?
- Përse mendoni se njerëzit e drejtë, të tillë si Lehi dhe Nefi, ndonjëherë duhet të përballen me sprovë? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se shumë sprovë me të cilat përballemi

nuk janë domosdoshmërisht pasoja të zgjedhjeve të gabuara. Përkundrazi, ato janë mundësi për të mësuar e për t'u rritur si pjesë e udhëtimit tonë në vdekshmëri.)

Ftojini gjysmën e klasës të shqyrtojë në heshtje vargjet te 1 Nefi 16:20–22, duke kërkuar mënyrën se si reagoi një pjesë e familjes së Lehit ndaj sprovës së harkut të thyer të Nefit. Ftojini gjysmën tjetër të klasës të hetojë vargjet te 1 Nefi 16:23–25, 30–32, duke kërkuar reagimin e Nefit ndaj kësaj sprove dhe se si ndikoi reagimi i tij te familja e tij. Pasi çdo grup të raportojë atë që ka zbuluar, pyetni:

- Çfarë mund të mësojmë nga krahasimi i këtyre dy reagimeve ndaj së njëjtës sprovë?
- Përse është domethënëse që Nefi shkoi tek i ati për drejtim, edhe pse Lehi kishte mërmëritur? Çfarë parimesh mund të mësojmë nga kjo që t'i zbatojmë në jetën tonë? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se duke shkuar te Lehi për drejtim, Nefi tregoi respekt për të dhe e ndihmoi atë të kthehej te Zoti. Të kërkuarit e këshillës nga prindërit dhe udhëheqësit e priftërisë, pavarësisht papërsosmërive të tyre, është një mënyrë për t'i nderuar ata dhe për të ushtruar besim te Zoti.)
- Çfarë parimesh të tjera mund të mësojmë nga reagimi i Nefit ndaj fatkeqësisë së familjes së tij? (Teksa studentët japin idetë e tyre, sigurohuni që të theksoni se **nëse bëjmë gjithçka që mundemi dhe kërkojmë gjithashtu drejtim nga Zoti, atëherë Ai do të na ndihmojë përgjatë vështirësive tona.**)

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 16:26–29. Ftojini klasën që të kërkojë hollësi rreth mënyrës se si Zoti e përdori Liahonën për të udhëhequr familjen e Lehit. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë dhe të zbatojnë ato që na mësojnë këto vargje rreth marrjes së drejtimit nga Zoti, bëni pyetjet e mëposhtme:

- Cili është ndryshimi mes ndjekjes rastësore të drejtimit nga Zoti dhe ndjekjes së drejtimit nga Zoti me besim dhe zell?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefi 16:29, Alma 37:6–7 dhe Alma 37:38–41, duke kërkuar një parim që jepet mësim në të trija fragmentet.

- Çfarë parimi jepet mësim në këto tri fragmente? (Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se **nëpërmjet mjeteve të vogla, Zoti mund të shkaktojë gjëra të mëdha.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)
- Sipas këtyre vargjeve, çfarë “mjete[sh] të vogla” ka siguruar Zoti që të na japë drejtim?

Shkruajini pyetjet vijuese në tabelë, duke e bërë të qartë se në çdo pyetje ka një fjalë apo frazë që mungon. (Ju mund të dëshironi ta bëni këtë përpara se të fillojë ora mësimore.)

1. *Cilat janë dy ose tri mënyra se si . . . është si Liahona?*
2. *Cilat janë disa gjëra që mund të shkaktojnë që ne të mos i kuptojmë mesazhet e rëndësishme nga . . . ?*
3. *Kur jeni bekuar nga ndjekja e udhëzimit të . . . ?*

Ndajeni klasën në tri grupe, me një drejtues në çdo grup. Jepini çdo drejtuesi një kopje të njëres prej detyrave vijuese, në të cilën grupi i tyre do të studiojë një “mjet të vog[ël]” që Zoti e përdor për të na udhëhequr. (Nëse klasa juaj ka shumë studentë, ju mund të dëshironi t'i ndani studentët në më shumë se tri grupe për të zvogëluar madhësinë e grupit. Nëse veproni kështu, do t'ju duhet t'u jepni një ose më shumë grupeve të njëjtën detyrë.)

Grupi 1: Një Bekim Patriarkal

Lexojani grupit thënien e mëposhtme nga Presidenti Tomas S. Monson:

“I njëjti Zot që siguroi një Liahona për Lehin, siguron për ju dhe për mua sot një dhuratë të rrallë e me vlerë që të na japë drejtim në jetën tonë, që të shenjojë rreziqet për sigurinë tonë dhe për ta skicuar udhën, madje shtegun e sigurt – jo drejt një toke të premtuar, por për në shtëpinë tonë qiellore. Dhurata për të cilën e kam fjalën, njihet si bekimi juaj patriarkal. . . .

. . . Bekimi juaj nuk duhet të paloset me kujdes dhe të ruhet diku. Nuk është që të vihet në kornizë dhe të bëhet publik. Përkundrazi, është që ta lexoni. Është që ta doni. Është që ta ndiqni. Bekimi juaj patriarkal do t'ju udhëheqë përmes natës më të errët. Do t'ju udhëheqë përmes rreziqeve të jetës. . . . Bekimi juaj patriarkal është për ju një Liahonë personale që t'ju hartojë kursin dhe t'ju udhëheqë në rrugën tuaj” (“Your Patriarchal Blessing: A Liahona of Light”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 65–66).

Përshtatini pyetjet në tabelë në mënyrë që të jenë rreth bekimeve patriarkale. Diskutoni për këto pyetje si grup: Caktoni një njeri në grupin tuaj që t'i tregojë pjesës tjetër të klasës se çfarë ka mësuar grupi juaj. Ftoni gjithashtu dikë nga grupi juaj që të tregojë përvojën e tij apo të saj nga pyetja 3.

Grupi 2: Shkrimet e Shenjta dhe Fjalët e Profetëve të Ditëve të Mëvonshme

Lexojani grupit thënien e mëposhtme nga Plaku W. Rolf Ker, i Të Shtatëdhjetëve:

“Fjalët e Krishtit mund të jenë një Liahona vetjake për secilin prej nesh, duke na treguar udhën. Le të mos jemi përtacë për shkak të lehtësisë së udhës. Le t'i marrim me besim fjalët e Krishtit në mendjen dhe zemrën tonë siç shënohen në shkrimin e shenjtë dhe siç shprehen nga profetët, shikuesit dhe zbuluesit e gjallë. Le të marrim me bollëk dhe zell nga fjalët e Krishtit, sepse fjalët e Krishtit do të jenë Liahona jonë shpirtërore që na thotë të gjithë gjërat që duhet të bëjmë” (“The Words of Christ—Our Spiritual Liahona”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 37).

Përshtatini pyetjet në tabelë në mënyrë që të jenë rreth shkrimeve të shenjta dhe fjalëve të profetëve të ditëve të mëvonshme. Diskutoni për këto pyetje si grup. Caktoni një njeri në grupin tuaj që të ndajë me pjesën tjetër të klasës se çfarë ka mësuar grupi juaj. Ftoni gjithashtu dikë nga grupi juaj për të treguar përvojën e tij apo të saj nga pyetja 3.

Grupi 3: Fryma e Shenjtë

Lexojani grupit thënien e mëposhtme nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ndërsa përpiqemi që qëndrimet dhe veprimet tona të mbështesin drejtësinë, atëherë Fryma e Shenjtë bëhet për ne sot ashtu si Liahona ishte për Lehin dhe familjen e tij në kohën e tyre. Po të njëjtët faktorë që e bënë Liahonën të punonte për Lehin, do të ftojnë po ashtu Frymën e Shenjtë në jetën tonë. Dhe po ata faktorë që e bënë Liahonën të mos punonte në lashtësi, po ashtu do të na bëjnë të largohemi nga Fryma e Shenjtë sot” (“Që të Mund të Kemi Gjithmonë me Vete Shpirtin e Tij”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 30, Raporti i Konferencës, prill 2006, f. 50).

Përshtatini pyetjet në tabelë në mënyrë që të jenë rreth Frymës së Shenjtë. Diskutoni për këto pyetje si grup. Caktoni një njeri në grupin tuaj që të ndajë me pjesën tjetër të klasës se çfarë ka mësuar grupi juaj. Ftoni gjithashtu dikë nga grupi juaj për të treguar përvojën e tij apo të saj nga pyetja 3.

Shënim për mësuesin: Pas gjashtë deri tetë minutash, kërkojini çdo grupi t'i mësojë klasës atë që kanë mësuar nga diskutimi i tyre. Ju mund të dëshironi gjithashtu t'i ftoni studentët të shkruajnë në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës rreth një kohe kur Zoti i ka udhëhequr ata nëpërmjet mjeteve të vogla. Mbani parasysh që të tregoni për një kohë kur keni marrë drejtim nga Zoti nëpërmjet mjeteve të vogla.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

1 Nefi 16:10. Një Liahona vetjake

Presidenti Spenser W. Kimball i krahasoi ndërgjegjet tona me Liahonën:

“Ju duhet të kuptoni se keni diçka si busulla, si Liahona, në vetë sistemin tuaj. Ajo i jepet çdo fëmije. Kur është tetë vjeç, ai e njej të mirën nga e keqja, nëse prindërit e tij e kanë mësuar siç duhet. Nëse ai e shpërfill

Liahonën që ka në vetë përbërjen e tij, ajo përfundimisht mund të mos i pëshpërisë më atij. Por nëse do të kujtojmë se secili prej nesh e ka gjënë që do ta udhëheqë atë drejt, anija jonë nuk do të shkojë në kursin e gabuar dhe nuk do të ketë vuajtje, dhe harqet nuk do të prishen dhe familjet nuk do të qajnë për ushqim – nëse i dëgjojmë urdhërimet e Liahonës sonë vetjake, që e quajmë ndërgjegje” (“Our Own Liahona”, *Ensign*, nëntor 1976, f. 79).

1 Nefi 17

Hyrje

Pas udhëtimit në vendin e shkretë për tetë vjet, familja e Lehit mbërriti në një zonë bregdetare që e quajtën Begati. Pasi u sistemuan në Begati, Zoti e urdhëroi Nefin të ndërtonte një anije. Kur vëllezërit e tij e mësu- an se çfarë po përpiqej të bënte, ata u tallën me të dhe më pas u ankuan dhe nuk pranuan ta ndihmonin. Nefi

u mësoi vëllezërve të tij se megjithëse Zoti kishte kër- kuar t’u fliste atyre nëpërmjet zërit të qetë e të vogël të Shpirtit, ligësia e tyre i kishte penguar që t’i ndienin fjalët e Tij. Ai i qortoi ata për ligësinë e tyre dhe i nxiti që të pendoheshin.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 17:1–51

Familja e Lehit udhëton për në Begati, ku Nefi urdhërohet të ndërtojë një anije

Vizatojeni grafikun vijues në tabelë.

E lehtë ← → E vështirë

Kërkojuni studentëve të marrin parasysh nëse ata aktualisht do ta përshkruanin jetën e tyre si të lehtë apo të vështirë dhe përse. (Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që të diskutojnë për përgjigjet e tyre me një partner. Ose ftoni disa studentë që t’i ndajnë men- dimet e tyre me të gjithë klasën. Kujtojuni atyre që nuk nevojitet të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale ose e brendshme.)

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë të 1 Nefi 17:1, 4, 6. Ndërsa ai apo ajo lexon, vëreni klasën të kërkojë fjalë dhe fraza që tregojnë nëse koha që kaloi Nefi dhe familja e tij në vendin e shkretë ishte e lehtë apo e vështirë.

- A i përshkroi Nefi çastet e tyre në vendin e shkretë si të lehta apo të vështira? Cilat fjalë tregojnë se që e vështirë?

Shpjegoni se Nefi dhe familja e tij gjithashtu u bekuan bollshëm gjatë kësaj kohe. Ftojini studentët të këqyrin vargjet të 1 Nefi 17:2, 5, 12–13 për të dalluar disa nga mënyrat se si u bekua Nefi dhe familja e tij gjatë udhëtimit të tyre. Kërkojuni disa studentëve të shpjegojnë atë që kanë zbuluar.

Thuajuni studentëve se Nefi dha mësim një parim që shpjegon se përse familja e tij mundi të bekohej gjatë kësaj kohe të vështirë. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje të 1 Nefi 17:3 dhe të përcaktojnë parimin që fillon me fjalët *në qoftë se*. Shpjegoni shkurtimisht se në shkrimet e shenjta, parimet ndonjëherë shprehen në një model “në qoftë se – atëherë”. Fjalët *në qoftë se* paraqesin një veprim dhe fjala *atëherë* paraqet një pasojë (pozitive ose negative) që do të përjetojmë si rrjedhim i atij veprimi.

Edhe pse 1 Nefi 17:3 nuk e përmban fjalën *atëherë*, ai përshkruan një veprim, së bashku me disa bekime që do të vijnë si rrjedhim. Kërkojuni studentëve të shprehin pjesët “në qoftë se – atëherë” të parimit që përcaktuan. Ata duhet të shprehin diçka të ngjashme me sa vijon:

Në qoftë se i mbajmë urdhërimet, atëherë Zoti do të na forcojë dhe do të sigurojë mjete që ne të plotësojmë atë që Ai ka urdhëruar. (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.) Ftojini studentët të kërkojnë fakte të këtij parimi ndërsa studiojnë përvojën e Nefit dhe ndërsa reflektojnë për vetë jetën e tyre.

Shpërndani një fletushkë që përmban pyetjet vijuese (ose shkruajini pyetjet në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore):

1. Çfarë e urdhëroi Zoti që të bënte Nefin? (1 Nefi 17:7–8) Si u përgjigj Nefi? (1 Nefi 17:9–11, 15–16) Si u përgjigjën vëllezërit e tij? (1 Nefi 17:17–21)
2. Si e ndihmoi Zoti Moisiun që të përmbushte një detyrë për të cilën ishte urdhëruar? (1 Nefi 17:23–29)

Ndihmojni studentët që të mësojnë si t’i përcaktojnë parimet dhe doktrinën.

Teksa i ndihmoni stu- dentët të mësojnë se si t’i përcaktojnë doktrinën dhe parimet në shkrimet e shenjta, ata do të jenë në gjendje t’i studioj- në shkrimet e shenjta më me efektshmëri në mënyrë të pavarur. Mësojini studentët të kërkojnë fraza të tilla si “*kështu ne shohim*”, “*prandaj*”, “*ndaj*”, “*vër re*” ose “*në qoftë se . . . , atëherë . . .*”, që shpesh paraqesin parime ose pohime të doktrinës.

3. Si qenë vëllezërit e Nefit të ngjashëm me bijtë e Izraelit? (1 Nefi 17:30, 42)
4. Çfarë ka urdhëruar Zoti që mund të jetë e vështirë për mua?
5. Si mund të reagoj ashtu si Nefi dhe Moisiu? Si mund t'i shmang gabimet e vëllezërve të Nefit dhe të bijve të Izraelit?

Paraqitini pyetjet më lart duke shpjeguar se ato do t'i ndihmojnë studentët të kuptojnë se si vazhdoi ta jetonte parimin Nefi te 1 Nefi 17:3 pasi mbërriti në Begati. Pyetjet do t'i ndihmojnë studentët gjithashtu që ta zbatojnë parimin edhe vetë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 17:7–8. Kërkojini pjesës tjetër të klasës që të dallojë se çfarë u urdhërua Nefi të bënte. Bëjini studentët ta shënojnë përgjigjen nën pyetjen 1 në fletushkë ose në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

- Në çfarë mënyrash mund të ketë qenë i vështirë ky urdhërim për Nefin?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë te 1 Nefi 17:9–11 dhe një student tjetër të lexojë 1 Nefin 17:15–16. Përpara se të lexojnë, kërkojini klasës të dëgjojë për të gjetur përgjigjen e Nefit ndaj urdhërimit për të ndërtuar një anije.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth përgjigjes së Nefit?

Bëjini studentët të shkruajnë një përmbledhje të përgjigjes së Nefit nën pyetjen 1 në fletushkë ose në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Kërkojuni disa studentëve që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 1 Nefi 17:17–21.

Bëjini klasën të kërkojë fjalë dhe fraza që zbulojnë qëndrimin e Lamanit dhe të Lemuelit. Bëjini studentët të shkruajnë një përmbledhje të përgjigjes së Lamanit dhe të Lemuelit ndaj urdhërimit për të ndërtuar një anije. Ftoni një ose dy studentë që t'ua tregojnë klasës përmbledhjet e tyre.

Shpjegoni se Nefi iu përgjigj ankesave të vëllezërve të tij duke i kujtuar ata se Zoti e kishte ndihmuar Moisiun të përmbushte detyrën e vështirë të çlirimit të bijve të Izraelit nga robëria. Nefi gjithashtu e krahasoi zemërngurtësinë e vëllezërve të tij me atë të bijve të Izraelit. Ftojini studentët t'i studiojnë fragmentet e shkrimeve të shenjta dhe t'i shënojnë përgjigjet e tyre për pyetjet 2 dhe 3. Në varësi të nevojave të studentëve tuaj, ju mund t'i vini ata ta bëjnë këtë më vete ose me partnerë.

Pasi studentët t'i kenë plotësuar pyetjet 2 dhe 3, pyetni:

- Si e ndihmoi Zoti Moisiun që të përmbushte një detyrë për të cilën ishte urdhëruar?
- Si mendoni se shembulli i Moisiut mund ta ketë ndihmuar Nefin?
- Në çfarë mënyrash qenë vëllezërit e Nefit të ngjashëm me bijtë e Izraelit?

Vini në dukje se kur Zoti na jep detyra apo urdhëime sfiduese, ne mund të zgjedhim të përgjigjemi siç bëri Nefi, ose mund të përgjigjemi siç bënë Lamani dhe Lemueli. Shpjegoni se megjithëse Perëndia nuk na ka kërkuar të përmbushim detyra si ndërtimi i një anijeje ose ndarja e Detit të Kuq, Ai na ka dhënë urdhëime dhe na kërkoi të përmbushim gjëra që disa njerëzve u duken të vështira. Për shembull, Ai na ka urdhëruar të kemi mendime të vërtetshme dhe ta mbajmë ditën e Shabatit të shenjtë. Ai pret që ne t'i përmbushim thirrjet në Kishë (të tilla si president i kuorumit apo i klasës) dhe t'u shërbejmë të tjerëve. Ai gjithashtu pret që ne të mbajmë besëlidhjet tona dhe të qëndrojmë aktivë në Kishë, madje edhe përballë sfidave. Jepuni studentëve kohë për të shënuar përgjigjet për pyetjet 4 dhe 5. Nxitini ata që të përgjigjen për pyetjen 4 duke shkruar rreth çfarëdolloj gjëje që Zoti ka urdhëruar dhe që mund të jetë e vështirë për ta.

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, lexoni me zë të lartë shprehjen e besimit të Nefit te 1 Nefi 17:50. Më pas kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje te 1 Nefi 17:51 dhe të marrin parasysh se si zbatohet në jetën e tyre. Nxitini ata që të shtojnë emrat e tyre pas fjalës *unë* dhe ta zëvendësojnë frazën *të ndërtoj një anije* me një detyrë apo urdhërim që u duket i vështirë. Mbani parasysh që t'i ftoni studentët që ndihen rehat me leximin, që ta lexojnë vargun te 1 Nefi 17:51 me zë të lartë me zëvendësimet që kanë bërë. Drejtojuni sërish parimit të shkruar në tabelë.

- Çfarë përvoja kishte pasur tashmë Nefi me këtë parim që i dha atij sigurinë se Zoti do ta ndihmonte atë që të përmbushte cilindo urdhërim?
- Çfarë keni përjetuar që ju jep sigurinë se Perëndia do t'ju ndihmojë të përmbushni çfarëdo që Ai kërkon prej jush?

Jepni dëshminë tuaj se ndërsa i mbajmë urdhërimet, Zoti na forcon dhe siguron mënyra që ne t'i plotësojmë gjërat që Ai urdhëron.

Mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj ndërsa jepni mësim

Është me mend që t'i përshtatni metodat e mësimdhënies për t'i ndihmuar studentët që ta përmbushin me sukses rolin e tyre si nxënës. Për shembull, nëse studentët duken të lodhur, merrni parasysh t'i vini ata të punojnë me partnerë që t'i ndihmoni të mbeten të angazhuar në nxënie. Nëse studentët janë energjikë, ju mund t'u kërkoni atyre të studiojnë më vete që t'i ndihmoni ata t'i përmbahen detyrës.

1 Nefi 17:45–55

Nefi qorton Lamanin dhe Lemuelin për ligësinë e tyre

Paraqitni figurën Nefi i Nënshtron Vëllezërit e Tij Rebelë (62044; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 70). Ftojini studentët që të përmbledhin atë që po ndodh në figurë. Nëse studentët nuk kanë përgjigje, ftojini ata të gjejnë një përgjigje te 1 Nefi 17:48, 53–54.

- Sipas 1 Nefit 17:53, përse i tronditi Zoti vëllezërit e Nefit? (Ju mund të dëshironi ta tërhiqni vëmendjen e studentëve për te shënimi në fund të faqes nr. 53a për t'i ndihmuar ata të kuptojnë se fjala *trondit* në këtë kontekst do të thotë “të shkaktosh dridhje ose tundje”.)

Shpjegoni se tronditja që Zoti i dha Lamanit dhe Lemuelit ishte një nga shumë mënyrat me të cilat Zoti kishte komunikuar me ta. Ftojini studentët të lexojnë te 1 Nefi 17:45 dhe të dallojnë disa mënyra me të cilat Zoti kishte komunikuar me Lamanin dhe Lemuelin në të kaluarën.

- Cilat janë disa mënyra se si Zoti kishte komunikuar me Lamanin dhe Lemuelin? Cila prej këtyre duket se është mënyra më e zakonshme me të cilën Zoti kërkon të komunikojë me ne?

Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë pohimin e mëposhtëm te 1 Nefi 17:45: “Ai ju ka folur me një zë të qetë, të ulët”. Kërkojini një student të lexojë deklarimin e mëposhtëm nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Fryma e Shenjtë flet me një zë që më shumë e *ndieni* sesa e *dëgjon*. Ai përshkruhet si një ‘zë i vogël, i qetë’ [DeB 85:6]. Dhe ndërsa flasim për ‘dëgjimin’ e pëshpëritjeve të Shpirtit, më shpesh dikush përshkruan një shtysë shpirtërore duke thënë: ‘Pata një *ndjenjë* . . .’” (“Personal Revelation: The Gift, the Test, and the Promise”, *Ensign*, nëntor 1994, f. 60).

Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët ta shkruajnë të vërtetën vijuese në shkrimet e shenjta ngjitur me vargun 1 Nefi 17:45: **Fryma e Shenjtë flet me një zë të qetë e të vogël, që më shumë e ndiejmë sesa e dëgjojmë.** (Për ta theksuar këtë parim, ju mund të dëshironi t’i bëni studentët të lexojnë Doktrina e Besëlidhje 8:2–3.)

- Kur e keni ndier zërin e vogël e të qetë të Frymës së Shenjtë duke ju folur?
- Çfarë bëni ju që ju ndihmon ta ndieni dhe ta njihni zërin vogël e të qetë të Frymës së Shenjtë?

Pasi studentët të jenë përgjigjur, ju mund të dëshironi t’i nxitni ata ta shenjojnë frazën vijuese te 1 Nefi 17:45: “Por ju kishit humbur ndjesinë, që ju nuk mund të ndjenit fjalët e tij”. Bëjini studentët të lexojnë fjalinë e parë te 1 Nefi 17:45 dhe të dallojnë përse Lamani dhe Lemueli “kishin humbur ndjesinë”. Ftojini ata të raportojnë atë që zbulojnë.

- Përse të qenit “të shpejtë [për të bërë] paudhësi” shkaktoi që Lamani dhe Lemueli ta “humb[isnin] ndjesinë”?
- Si mund të ndikojnë mëkatet tona tek aftësia jonë për të ndier ndikimin e Frymës së Shenjtë?

Pasi studentët të jenë përgjigjur, lexoni deklarimin e mëposhtëm nga Presidenti Xhejms E. Faust, që shërbeu si anëtar i Presidencës së Parë:

“Telefonat celularë përdoren për shumë për komunikim në kohën tonë. Megjithatë, me raste, ne gjejmë vende pa valë ku nuk vjen sinjal te një telefon celular. Kjo mund të ndodhë kur përdoruesi i telefonit celular është në një tunel apo kanion ose ku ka një ndërhyrje tjetër valësh.

Po kështu ndodh edhe me komunikimin hyjnor. . . . Ne shpesh e vendosim veten në vende e situata – pa valë që i bllokojnë mesazhet hyjnore. Disa nga këto vende pa valë përfshijnë zemërimin, pornografinë, shkeljen, egoizmin dhe situata të tjera që e fyejnë Shpirtin” (“Did You Get the Right Message?” *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 67).

Për ta mbyllur, ftojini studentët të mbajnë parasysh mesazhet që Zoti ka dashur t’ua komunikojë atyre së fundmi. Nxitini ata të përsiatin nëse ka ndonjë “vend shpirtëror pa valë” që mund të jetë duke i penguar ata nga marrja e një komunikimi të tillë. (Ju mund të dëshironi t’i vini studentët të shkruajnë rreth kësaj në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.) Dëshmoni se Fryma e Shenjtë flet me një zë të qetë e të ulët, që më shumë ndiejmë sesa e dëgjojmë. Dëshmoni gjithashtu se ne mund ta përjetojmë këtë komunikim ndërsa synojmë të jemi të denjë për këto shtysa të buta.

1 Nefi 18

Hyrje

Duke ndjekur drejtimin e Zotit, Nefi dhe të tjerët përfunduan së ndërtuari anijen dhe u nisën për në tokën e premtuar. Gjatë udhëtimit të tyre, Lamani dhe Lemueli, dhe bijtë e Ishmaelit, si dhe gratë e tyre u rebeluan kundër Zotit. Kur Nefi i qortoi ata, Lamani dhe Lemueli e lidhën atë me litarë. Për pasojë, Liahona pushoi së

punuari dhe ata nuk qenë në gjendje të përcaktonin se nga cila anë ta drejtonin anijen. Kur një stuhi e madhe kërcënoi jetën e gjithsecilit në anije, ata u penduan dhe e liruan Nefin. Nefi u lut që ta qetësonte stuhinë dhe Zoti e drejtoi sërish udhëtimin e tyre për në tokën e premtuar.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 18:1–8

Familja e Lehi përgatitet për të lundruar për në tokën e premtuar

Shkruani *fuqia e Zotit* dhe *përppjekja ime* në tabelë. Kërkojuni studentëve të mendojnë për një problem që po përjetojnë. Ftojini ata të zgjedhin se cila (*fuqia e Zotit* apo *përppjekja e tyre*) mund të jetë më e efektshme për zgjidhjen e problemit dhe kërkojuni të shpjegojnë arsyen. Pas një diskutimi të shkurtër, ftojini studentët të kërkojnë mënyra se si shembulli i Nefit të 1 Nefi 18 mund t'i ndihmojë ata t'i përballojnë sfidat që hasin.

Paraqitni figurën Lehi dhe Njerëzit e Tij Arrijnë në Tokën e Premtuar (62045; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 71).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefi 18:1–8. Kërkojuni atyre të gjejnë 1) çfarë bëri Nefi dhe familja e tij për t'u përgatitur për udhëtimin e tyre për në tokën e premtuar dhe 2) çfarë bëri Zoti për t'u ardhur në ndihmë atyre.

- Përse mendoni se është domethënëse që Nefi mori zbuluesë “herë pas here”?
- Te 1 Nefi 18:2–3, çfarë marrëdhënie shihni mes veprimeve të Nefit dhe ndihmës që ai mori nga Zoti?
- Si qenë udhëzimi i Zotit dhe vetë përppjekjet e Nefit të dyja thelbësore për përfundimin e anijes dhe kryerjen e udhëtimit për në tokën e premtuar?

Kërkojuni studentëve të përmbledhin disa parime që mund të mësojmë nga shembulli i Nefit. Pasi studentët të kenë pasur mundësi t'i dallojnë të vërtetat që kanë mësuar, shkruajeni parimin vijues në tabelë: **Në mënyrë që të plotësojmë atë që Zoti urdhëron, ne duhet të kërkojmë ndihmën e Tij dhe të vëmë në punë përppjekjet tona vetjake.**

- Kur keni marrë udhëzim apo drejtim nga Zoti dhe gjithashtu u desh të vinit në punë përppjekjet tuaja vetjake në mënyrë që të mbani një prej urdhërimeve të Tij?

Ftojini studentët të shënojnë përgjigjet e njëri-tjetrit për pyetjen e mësipërme në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës.

Vini në dukje se ne të gjithë kemi nevojë për ndihmën e Perëndisë që t'u bindemi urdhërimeve të Tij dhe që të ndjekim standardet e ungjillit të përvijuara të broshurës *Për Forcën e Rinisë*. (Ju mund të dëshironi të merrni dhe të shqyrtoni një kopje të broshurës *Për Forcën e Rinisë* përpara se të fillojë ora mësimore.) Nxitini studentët të dallojnë një urdhërim ose standard të ungjillit për të cilin u duhet posaçërisht ndihma e Perëndisë për t'u bindur. Jepuni atyre kohë për të shkruar në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta rreth 1) asaj që ata mund të bëjnë për të kërkuar ndihmën e Zotit që t'i binden atij dhe 2) çfarë përppjekjesh vetjake u duhet të bëjnë për t'u bindur.

1 Nefi 18:9–25

Lamani dhe Lemueli udhëhoqën një rebelim që e pengon udhëtimin për në tokën e premtuar

Bëni pyetjen e mëposhtme:

- Cilat mendoni se janë disa arsye përse ne përjetojmë vështirësi?

Pas disa diskutimeve, ftojini një student të lexojë deklarin vijues nga Plaku L. Uitni Klejton, i Të Shtatëdhjetëve. Kërkojini klasës të dëgjojë për të gjetur tri arsye që dha Plaku Klejton për vështirësitë që ne përjetojmë:

“Në një kuptim të përgjithshëm, barrat tona vijnë nga tre burime. [1] Disa barra janë fryt normal i kushteve të botës në të cilën jetojmë. Sëmundje, paaftësi fizike, uraganet dhe tërmetet ngjasin herë pas here pa ndonjë faj tonin. . . .

[2] Barra të tjera na ngarkohen nga sjellja e keqe e të tjerëve. Abuzimi dhe varësitë mund ta bëjnë shtëpinë çdo gjë përveçse një qiell mbi tokë për anëtarët e pafajshëm të familjes. Mëkati, traditat e gabuara, shtypja dhe krimi shpërndajnë viktima të ngarkuara me barra nëpër shtigjet e jetës. . . .

[3] Vetë gabimet e të metat tona shkaktojnë shumë prej problemeve tona dhe vendosin barra të rënda mbi vetë shpatullat tona. Barra më e vështirë që ne ia ngarkojmë vetes, është barra e mëkati” (“Që Barrat Tuaja të Jenë të Lehta”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2009, f. 12–13).

Shkruani në tabelë 1) kushtet e botës, 2) sjellja e keqe e të tjerëve dhe 3) vetë gabimet e të metat tona.

Shpjegoni se pasi familja e Lehit u nis për në udhëtimin e tyre në oqean, Lamani, Lemueli dhe të tjerë bënë zgjedhje të gabuara që dhanë si rezultat vështirësi për të gjithë në anije. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë te 1 Nefi 18:9. Nxitini studentët t’i ngrënë duart kur të dëgjojnë një shembull të dikujt që po bën një zgjedhje të gabuar.

- Çfarë zgjedhjeje të gabuar bënë Lamani, Lemueli, bijtë e Ishmaelit dhe gratë e tyre? Përse ishte e gabuar ajo?

Ndihmohini studentët të kuptojnë se nuk është e gabuar të vallëzosh, të dëgjosh muzikë ose të zbavitësh, por ky varg tregon se Lamani, Lemueli dhe të tjerët i bënë këto gjëra “me shumë ashpërsi” (1 Nefi 18:9). Shpjegoni se në këtë kontekst fjala *ashpërsi* lidhet me të qenit harbut ose i vrazhdë. Kundërshtari mund ta përdorë vallëzimin, muzikën dhe mënyrën si flasin për t’i korruptuar zemrat e mendjet tona dhe për të na shkaktoar humbjen e shoqërimin të Frymës së Shenjtë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë te 1 Nefi 18:10.

- Sipas vargut te 1 Nefi 18:10, për çfarë frikësohej Nefi se do të ndodhte nëse ata që qenë rebeluar nuk pendoheshin?
- Çfarë bëri Nefi që të përpiqej t’i ndihmonte? (Studentëve mund t’u vijë në ndihmë të dinë se fjala *urtësi* do të thotë seriozitet.)

Ftojini studentët të mendojnë se si do të reagonin nëse një pjesëtar i familjes apo udhëheqës i Kishës do t’u kërkonte të ndryshonin muzikën që dëgjojnë, mënyrën si kërcejnë ose mënyrën se si flasin. Nxitini ata të përsiatin nëse do të ishin të gatshëm të dëgjonin e të ndryshonin.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë te 1 Nefi 18:11.

- Sipas vargut te 1 Nefi 18:10–11, si reaguan Lamani dhe Lemueli ndaj këshillës së Nefit?
- Përse i lejoi Zoti Lamanin dhe Lemuelin që ta lidhnin Nefin?

Ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë vargjet te 1 Nefi 18:12–14, 17–19. Kërkojuni studentëve të gjejnë fjalë dhe fraza që tregojnë pasojat e sjelljes së Lamanit dhe Lemuelit. Ftojini studentët të përcaktojnë parimet e ungjillit që mund të mësojnë nga ky tregim. Një përgjigje mund të jetë që **mëkati çon në vuajtje vetjake por ndonjëherë edhe për të tjerët gjithashtu**. Për t’i ndihmuar studentët që ta zbatojnë këtë parim, ju mund të bëni pyetje të tilla si:

- Si ndikuan veprimet rebeluese të pak vetave tek i gjithë grupi?
- Si mund ta pengojnë aftësinë tonë për të marrë zbuluesë zgjedhjet jo të urta ose rebele?

Si pjesë e këtij diskutimi, merrni parasysh të lexoni deklarinimin e mëposhtëm nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne kemi parë modele të nderimit dhe të mungesës së nderimit në Kishë. Ndërkohë që shumë janë për t’u lavdëruar, ne po shkasim nga të treguarit nderim. Kemi arsye për të qenë thellësisht të shqetësuar.

Bota sa vjen e bëhet më e zhurmshme. Veshja, paraqitja dhe sjellja janë më të lëshuara, më të shkujdesura dhe më të çrregullta. Muzika e ashpër . . . me tekste të pahijshme buçet përmes përforcuesve. . . Variante të këtyre gjërave po fitojnë pranueshmëri dhe ndikim të gjerë mbi rininë tonë. . . .

Kjo prirje për më shumë zhurmë, më shumë emocion, më shumë grindje, më pak vetëpërmbytje, më pak dinjitet, më pak formalitet nuk është rastësore, as e pafajshme dhe as e padëmshme.

Rregulli i parë i lëshuar nga një komandant që fillon një ndërhyrje ushtarake, është blloki mi i kanaleve të komunikimit të atyre që synon t’i mposhtë.

Mungesa e nderimit i përshtatet qëllimit të kundërshtarit duke i shkatërruar kanalet delikate të zbulesës edhe në mendje edhe në shpirt” (“Reverence Invites Revelation”, *Ensign*, nëntor 1991, f. 22).

- Nëse ju do të bëheshit rebelë dhe të pabindur, si do të ndikonte kjo te familja juaj? Si do të ndikonte kjo te miqtë tuaj? Si mund të ndikonte kjo te klasa ose kuorumi juaj?

Drejtojueni sërish tri burimeve të vështirësive të renditura në tabelë. Shpjegoni se pjesa tjetër e këtij kapitulli mund të na ndihmojë të mësojmë se si duhet të reagojmë kur vijnë vështirësitë, qoftë nëse vijnë si pasojë e zgjedhjeve tona vetjake apo e zgjedhjeve të tjerëve. Ftojini studentët të lexojnë veçan 1 Nefin 18:15–16, 20–23. Nxitini ata të kërkojnë të vërteta që mund të zbatohen për secilën situatë. Bëjini ata të thonë me vetë fjalët e tyre atë që mësojnë. Përgjigjet e tyre mund të përfshijnë sa vijon:

Ne mund të shikojmë te Perëndia dhe të mbetemi besnikë gjatë sprovave tona.

Lutja mund të na ndihmojë të gjejmë paqe gjatë sprovave tona.

Ndërsa studentët japin idetë e tyre, sigurohuni që të theksoni shembullin e drejtë të Nefit gjatë kohës së sprovës së tij. Ftojini një student të lexojë dëshminë vijuese nga Plaku L. Uitni Klejton. Bëjini klasën të dallojë se çfarë na këshilloi të bëjmë Plaku Klejton kur përballemi me prova:

“Pavarësisht barrave që hasim në jetë si pasojë e kushteve natyrore, sjelljes së keqe të të tjerëve ose vetë gabimeve e të metave tona, ne jemi të gjithë fëmijë të një Ati Qiellor të dashur që na dërgoi në tokë si pjesë e planit të Tij të përjetshëm për ritjen e përparimin tonë. Përvojat tona vetjake unikale mund të na ndihmojnë të përgatitemi që të kthehemi tek Ai. . . . Ne duhet të bëjmë gjithçka mundemi për t’i mbajtur ‘mirë’ barrat tona [shih DeB 121:7–8]. . . .

. . . E di se kur mbajmë urdhërimet e Perëndisë dhe besëlidhjet tona, Ai na ndihmon për barrat tona. Ai na forcon. Kur pendohemi, Ai na fal dhe na bekon me paqe të ndërgjegjes e gëzim” (“Që Barrat Tuaja të Jenë të Lehta”, f. 13–14).

Ftojini studentët të mendojnë rreth njëres prej të vërtetave që kanë përvetësuar nga ky mësim.

- Kur e keni parë këtë të vërtetë në jetën tuaj ose në jetën e dikujt që njihni?

Ju mund të dëshironi të shtoni dëshminë tuaj që Perëndia mund të na ndihmojë gjatë sprovave tona ndërsa jemi besnikë dhe ndërsa pendohemi e kthehemi tek Ai.

Për ta mbyllur, kujtojueni studentëve që pavarësisht vështirësive që hasi Nefi dhe familja e tij, ata përfundimisht arritën në tokën e premtuar. Dëshmoni se teksa kërkojmë drejtimin e Zotit dhe punojmë zellshëm për ta ndjekur atë, edhe ne mund ta përfundojmë me sukses udhëtimin që Zoti na ka dërguar të përjetojmë në tokë.

1 Nefi 19

Hyrje

Në këtë kapitull, Nefi shpjegoi se disa njerëz nuk do ta nderonin Perëndinë e Izraelit, Jezu Krishtin. Në mënyrë figurative, ata do ta shkelnin Jezu Krishtin me këmbë duke përçmuar dhe duke mos pranuar të dëgjonin zërin e këshillave të Tij. Edhe Nefi i përmendi mësimet e profetëve të lashtë që parathënë se përgjegjësit për fshikullimin dhe kryqëzimin e Shpëtimtarit, gjithashtu edhe pasardhësit e tyre, do të shpërndareshin dhe do

të vuanin derisa t'i kthenin zemrat e tyre te Zoti. Në atë kohë, Zoti do të "kujtojë besëlidhjet që ai bëri tek etërit e tyre" (shih 1 Nefi 19:15). Nefi shpjegoi se ai i shkroi këto gjëra për t'i bindur njerëzit që ta kujtojnë Zotin dhe që të besojnë tek Ai. Ai gjithashtu e mësoi popullin e tij që t'i përqaqnin shkrimet e shenjta për vete që t'i ndihmonin ata të besonin te Zoti.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 19:1–19

Nefi shënon profecitë e Jezu Krishtit për të ndihmuar njerëzit që të kujtojnë Shëlbuesin e tyre

Ngrini lart një kopje të Librit të Mormonit. Përmbliidhni vargjet te 1 Nefi 19:1–4 duke shpjeguar se Nefi u urdhërua që të bënte dy grupe fletësh – një për të shënuar historinë e shenjtë (fetare) dhe një tjetër për historinë laike të popullit të tij. Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 19:3, 5–6. Kërkojini pjesës tjetër të klasës të gjejnë atë që tha Nefi për gjërat "e shenjt[a]".

- Çfarë arsye dha Nefi për mbajtjen e një anali të gjërave të shenjta?

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 19:7. Përpara se ai ose ajo të lexojë, shpjegoni se në këtë varg, fraza "Perëndinë e Izraelit" i drejtohet Jezu Krishtit. Vargu gjithashtu përfshin fjalët *pa vlerë*, që kanë kuptimin "asgjë". Ta quash dikë pa vlerë është ta trajtosh atë njeri sikur ai apo ajo të jetë i padobishëm.

- Pasi tha se do të shkruante vetëm për atë që ishte e shenjtë, për çfarë filloi të shkruante Nefi?
- Sipas vargut te 1 Nefi 19:7, si e shkelin disa njerëz Shpëtimtarin me këmbë ose "[e] quajnë si pa vlerë"?
- Në ç'mënyrë refuzimi për të dëgjuar këshillën e Zotit është i ngjashëm mesazhi ta quash Atë si pa vlerë ose ta shkelësh Atë me këmbë?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 1 Nefin 19:8–10. Kërkojini klasës të gjejë mënyrat se si njerëzit e kanë trajtuar Shpëtimtarin si gjë pa vlerë gjatë shërbesës së Tij të vdekshme. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë fjalët dhe frazat që gjejnë.)

- Në çfarë mënyrash e kanë trajtuar njerëzit Shpëtimtarin si gjë pa vlerë gjatë shërbesës së Tij të vdekshme?
- Cilat detaje në këto vargje tregojnë se Shpëtimtari nuk na konsideron ne si "një gjë pa vlerë"? (Studentët duhet të kuptojnë se Shpëtimtari vuajti gjithçka që vuajti "për shkak të dashurisë së përzemërt të tij dhe të shpirtmirësisë së tij kundrejt fëmijëve të njerëzve".)
- Teksa mendoni për këto vargje, cilat janë ndjenjat tuaja për Shpëtimtarin?

Ftojeni një student të lexojë 1 Nefin 19:13–14 dhe vëreni klasën të kërkojë ato që profeti Zenos shpalli se do të ishin arsyet përse ata që e kryqëzuan Shpëtimtarin (dhe pasardhësit e tyre) do të "ndëshkohe[shin] nga të gjithë njerëzit".

- Çfarë arsyes dha Zenosi për faktin se ata që e kryqëzuan Shpëtimtarin (dhe pasardhësit e tyre) do të "ndëshkohe[shin] nga të gjithë njerëzit"?

Shkruajeni pohimin e mëposhtëm në tabelë: *Ata i kthejnë zemrat e tyre mënjanë.*

- Çfarë mendoni se do të thotë të kthesh zemrën mënjanë nga Zoti?

Pasi të përgjigjen studentët, thuajini klasës se do t'ju pëlqente që disa studentë t'ju ndihmojnë të shpjegoni se si mund të zbatohet kjo frazë për ne sot. Ftoni disa studentë të vijnë pranë tabelës. Kërkojini secilit prej tyre të shkruajë një shembull të një veprimi që mund të tregojë se një njeri e ka kthyer zemrën e tij ose të saj mënjanë nga Zoti. Pastaj kërkojuni atyre të shpjegojnë se cilat mund të jenë disa nga pasojat e kthimit të zemrës mënjanë në mënyrën që ata renditën. (Për shembull, një student mund të shkruajë *ndalimi i studimit të shkrimeve të shenjta* dhe më pas të shpjegojë se një pasojë e këtij veprimi është aftësia më e pakët për të marrë zbulësë.)

Pasi disa studentë t'i kenë shpjeguar shembujt e tyre, thuajini klasës që pavarësisht arsyes përse ne mund t'i kthejmë zemrat tona mënjanë nga Zoti, ne mund të zgjedhim t'i kthejmë zemrat prapë tek Ai. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 1 Nefin 19:14–17, duke kërkuar premtimet e Zotit për ata që i kthejnë zemrat prapë tek Ai.

- Kur e shpërndan Zoti Izraelin? (Kur ata i kthejnë zemrat mënjanë nga Ai.)
- Kur e mbledh Zoti Izraelin? (Kur ata i kthejnë zemrat e tyre tek Ai.)
- Çfarë tha Zoti se do të bënte për ata që nuk i kthejnë më zemrat e tyre kundër Tij?
- Çfarë mendoni se do të thotë që Zoti do t'i kujtojë këta njerëz dhe besëlidhjet që Ai bëri me etërit e tyre?

Ndihmojini studentët të kuptojnë se Zoti nuk i harroi këta njerëz. Ata kishin jetuar në një mënyrë të tillë që Ai nuk mund t'u jepte atyre të gjitha bekimet e ungjillit. Teksa pasardhësit e tyre i kthejnë zemrat tek Ai, Zoti premtonte t'i kujtojë ata, t'i mbledhë ata në Kishën e Tij dhe t'u japë të gjitha bekimet e ungjillit.

- Çfarë kuptimi mendoni se kanë premtimet në vargjet 15–17 për ne? (Një ide që duhet të dalë nga ky diskutim është se, **ndërsa i kthejmë zemrat te Zoti, Ai do t'i respektojë besëlidhjet që ne kemi bërë me Të.**)

Kërkojuni studentëve të përsiaten për pyetjet vijuese dhe t'i shkruajnë përgjigjet në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani pyetjet në tabelë.)

- Çfarë lloj veprimesh tregojnë se ju dhe familja juaj i keni kthyer zemrat te Zoti?
- Kur ju kanë ndihmuar ju ose familjen tuaj veprime të tilla për të marrë bekimet e Zotit?

Mbani parasysh që t'i ftoni disa studentë që t'ia tregojnë përgjigjet e tyre klasës. Kujtojuni atyre që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.

Shpjegoni shkurtimisht se Nefi e shkroi analin e tij për të gjithë pjesëtarët e shtëpisë së Izraelit – duke na përfshirë ne. Ftojini një student të lexojë 1 Nefin 19:18–19 dhe kërkojini klasës të dallojë se për çfarë dëshironte Nefi të na bindte. Dëshmoni se ndërsa e kujtojmë Zotin dhe i kthejmë zemrat tek Ai, Ai na jep bekimet e ungjillit të Tij.

1 Nefi 19:20–24

Nefi shpjegon përse ai përdori një shkrim të shenjtë të lashtë për t'i dhënë mësim popullit të tij

Tregoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, përshtatur nga një fjalim drejtuar mësuesve të fesë të Sistemit Arsimor të Kishës:

“Do t'ju bëj këtë premtim rreth leximit të Librit të Mormoni: Ju do të tërhiqeni prej tij tekta e kuptoni se Zoti ka ngulitur në të mesazhin e Tij për ju. Nefi, Mormoni dhe Moroni e dinin atë dhe ata që e mblodhën atë, vendosën mesazhe për ju. Shpresoj te keni sigurinë se libri u shkrua për studentët tuaj. Ka mesazhe të thjeshta, të drejtpërdrejta për ata që do t'u tregojnë atyre si të ndryshojnë. Për këtë bën fjalë libri. Është një dëshmi për Zotin Jezu Krisht dhe për Shlyerjen si dhe për mënyrën se si ajo mund të veprojë në jetën e tyre. Ju do të keni një përvojë këtë vit duke ndier ndryshimin që vjen nga fuqia e Shlyerjes për shkak të studimit të këtij libri” (“The Book of Mormon Will Change Your Life”, *Ensign*, shkurt 2004, f. 11).

- Ndërsa e studioni Librin e Mormonit, si ju vjen në ndihmë të dini se Nefi, Mormoni dhe Moroni përfshinë mesazhe për ju?

Lexoni deklaratimet vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Libri i Mormonit u shkrua për ne në kohën tonë. Perëndia është autori i librit. Është anali i një populli të rënë, i përpiluar nga burra të frymëzuar për bekimin tonë. Ata njerëz nuk e patën kurrë librin – u paracaktua për ne. Mormoni, profeti i lashtë emrin e të cilit ka marrë librin, përmbledhi shekuj shkrimesh. Perëndia, i cili e di fundin që prej fillimit, i tha atij se çfarë të përfshinte në përmbledhjen e tij që do të na duhej për kohën tonë” (“The Book of Mormon Is the Word of God”, *Ensign*, janar 1988, f. 3).

“Nëse ata panë ditën tonë dhe zgjodhën ato gjëra që do të jenë me vlerën më të madhe për ne, a nuk është kjo se si ne duhet ta studiojmë Librin e Mormonit? Ne duhet vazhdimisht të pyetim veten: ‘Përse Zoti e frymëzoi Mormonin (ose Moronin apo Almën) që ta përfshijë atë në analin e tij? Çfarë mësimi mundem të nxjerr unë nga ai që të më ndihmojë të jetoj në këtë kohë dhe epokë?’” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 6).

Ftojini klasën të lexojë në heshtje vargjet te 1 Nefi 19:22–23, duke kërkuar përshkrimin e Nefit për mënyrën se si i ndihmoi ai vëllezërit e tij që të gjenin mesazhet për veten e tyre në shkrimet e shenjta.

- Çfarë rezultati priste Nefi nga përqasja e shkrimeve të shenjta me veten dhe me popullin e tij?
- Çfarë do të thotë fjala *përfitim*? (Dobi, avantazh, zotërim me vlerë.)

Përgatiteni tabelën e mëposhtme si një fletushkë, ose paraqiteni atë në dërrasë dhe bëjini studentët ta kopjojnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Përqasja e Shkrimeve të Shenjta me Vetën Tonë		Zbatimi i të Vërtetave të Shkrimeve të Shenjta	
Çfarë situatë apo rrethanë përshkruhet në fragmentin e shkrimit të shenjtë?	Si është kjo e ngjashme me një situatë në jetën time ose në botën që më rrethon?	Çfarë e vërtete apo mesazhi jepet mësim në këtë fragment të shkrimit të shenjtë?	Si mund të veprojmë sipas kësaj të vërtete apo mesazhi në situatën time?

Prezantoheni tabelën duke shpjeguar se *të përshtatësh* do të thotë të krahasosh. Përshtatja e shkrimeve të shenjta me veten do të thotë se ne e krahasojmë një rrethanë në shkrimet e shenjta me një situatë në jetën tonë vetjake ose në botën që na rrethon. Dallimi i ngjashmërive midis rrethanave në shkrimet e shenjta dhe situatave në jetën tonë vetjake na përgatit t’i gjejmë dhe t’i zbatojmë të vërtetat e shkrimeve të shenjta. Po ato të vërteta që u zbatuan për popullin rreth të cilit ne lexojmë në shkrimet e shenjta, mund të zbatohen për ne kur jemi në rrethana të ngjashme.

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se si të çon përshtatja te zbatimi, ftojini ata t’i plotësojnë tabelat e tyre ndërsa ju shqyrtoni me ta fragmentin e parë për zotërimin e shkrimit të shenjtë në Librin e Mormonit, 1 Nefi 3:7. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargun te 1 Nefi 3:7.

- Cilave rrethana po u përgjigjej Nefi kur i tha këto fjalë? (Atij i ishte kërkuar nga një profet – i ati, Lehi – që të kthehej në Jerusalem për të marrë fletët prej tunxhi. Vëllezërit e tij ishin ankuar për vështirësinë e kësaj detyre.)
- Si ngjasonte rrethana e Nefit me një situatë në jetën tuaj? Kur ka pritur Zoti nga ju që të bëni diçka të vështirë?
- Cila e vërtetë e ndihmoi Nefin në situatën e tij? (Nefi e dinte se kurdoherë që Zoti u jep një urdhërim fëmijëve të Tij, Ai siguron një mënyrë që ata ta plotësojnë atë.)
- Çfarë mund të bëni që të veproni sipas kësaj të vërtete në situatën tuaj?

Ftojini disa studentë që të tregojnë se si e përshtatën vargun te 1 Nefi 3:7 me veten dhe se si mund ta zbatojnë atë në jetën e tyre. (Kujtojeni atyre që nuk nevojitet të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e brendshme.)

Përqasja e shkrimeve të shenjta me veten tonë

Një qëllim i rëndësishëm i mësuesve të ungjillit është që t’i ndihmojnë studentët t’i përqasin shkrimet e shenjta me veten. Mësuesit mund t’i ndihmojnë studentët ta bëjnë këtë duke bërë pyetje si ato që gjenden në tabelë dhe në mësim. Ndërsa jepni mësim, kërkonit mundësi për t’i ndihmuar studentët të mësojnë t’i përqasin shkrimet e shenjta me veten e tyre.

Për ta përfunduar mësimin, ngrini përsëri lart një kopje të Librit të Mormonit. Kujtojuni studentëve se Nefi i konsideronte shkrimet e tij rreth Shpëtimtarit se ishin të shenjta dhe me vlerë të madhe për veten dhe për të tjerët. Nxitini studentët që t'i studiojnë shkrimet e shenjta dhe të kërkojnë mesazhet që Zoti dhe profetët e Tij kanë vendosur tek ato për ne. Dëshmoni **se ndërsa i përshtatim shkrimet e shenjta me veten, ne do të mësojmë dhe do të përfitojmë prej tyre.**

Nxitini studentët që t'i studiojnë shkrimet e shenjta në mënyrë të pavarur dhe të gjejnë fragmente të cilat mund t'i përshtatin me veten e tyre. Ata mund të provojnë t'i vendosin emrat e tyre në disa vargje dhe t'i lexojnë vargjet njësoj si të ishte duke u folur atyre drejtpërdrejt Zoti ose profeti i Tij. Për shembull, ata mund të lexojnë pjesën e parë të 2 Nefi 31:20 kështu: "Kështu që, ju [vendos emrin] duhet të shkoni përpara me një vendosmëri në Krisht".

Ju mund të dëshironi të siguronit kopje të paplotësuara të tabelës që studentët t'i përdorin në shtëpi. Ftojini ata të vijnë në orën tjetër mësimore të përgatitur për të treguar se si i kanë përshtatur shkrimet e shenjta me veten dhe si kanë mësuar dhe përfituar nga kjo përvojë.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

1 Nefi 15–19 (Njësia 4)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuin kapitujt 1 Nefi 15–19 (Njësia 4) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës tuaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (1 Nefi 15)

Nefi dhe vëllezërit e tij reaguuan ndryshe ndaj profecive të Lehit. Nga studimi i veprimeve të Nefit, studentët zbuluan që, nëse i kërkojmë Zotit me besim dhe u bindemi urdhërimeve të Tij, ne do të jemi të përgatitur të marrim zbulës dhe drejtim prej Tij. Nefi e shpjegoi kuptimin e shufrës së hekurit, duke treguar se studimi dhe ndjekja e fjalës së Perëndisë çdo ditë na forcon ne kundër tundimeve të Satanit.

Dita 2 (1 Nefi 16)

Nga reagimet e Lamanit dhe të Lemuelit ndaj mësimeve të Nefit, studentët panë se “fajtorët e marrin të vërtetën të jetë e rëndë” (1 Nefi 16:2). Kur Nefi theu harkun, ai tregoi se nëse ne bëjmë gjithçka që mundemi dhe kërkojmë drejtimin e Zotit, Zoti do të na ndihmojë gjatë vështirësive tona. Nga studimi i mënyrës se si Liahona e drejtoi familjen e Lehit, studentët mësuan se “nëpërmjet mjeteve të vogla, Zoti mund të shkaktojë gjëra të mëdha” (1 Nefi 16:29).

Dita 3 (1 Nefi 17)

Nefi rrëfeu qëndrimin e familjes së tij në vendin e shkretë dhe mbërritjen në tokën Begati. Kur u urdhërua të ndërtonte një anije, ai tregoi që nëse i mbajmë urdhërimet, atëherë Zoti do të na forcojë dhe do të na sigurojë mjetet që ne të plotësojmë atë që Ai ka urdhëruar. Zoti u bëri thirrje për pendim në disa mënyra vëllezërove të Nefit. Studentët mësuan se Fryma e Shenjtë zakonisht flet me një zë të qetë e të ulët që më shumë e ndiejmë sesa e dëgjojmë. Ata renditën situata dhe vende që do t'i pengonin ata ta dallonin zërin e qetë e të ulët.

Dita 4 (1 Nefi 18–19)

Shembulli i Nefit në ndërtimin e anijes u tregoi studentëve se për të plotësuar atë që Zoti urdhëron, ne duhet të kërkojmë ndihmën e Tij dhe të vëmë në punë përpjekjet tona vetjake. Studimi i udhëtimit të familjes së Lehit për në tokën e premtuar u mësoi se mëkati çon në vuajtje për veten tonë dhe ndonjëherë për të tjerët. Shembulli i Nefit kur ai u përdoq nga vëllezërit e tij, u mësoi se ne mund të shikojmë te Perëndia dhe të qëndrojmë besnikë gjatë sprovave tona dhe se lutja mund të na ndihmojë të gjejmë paqe gjatë sprovave tona.

Hyrje

Këtë javë studentët studiuin ngjarje të rëndësishme që ndodhën teksa familja e Lehit udhëtoi përmes vendit të shkretë dhe oqeanit për në tokën e premtuar. Ky mësim do t'i ndihmojë studentët t'i rishikojnë ato ngjarje dhe të diskutojnë e të dëshmojnë për parimet që mësuan. Ndhimojini studentët të dallojnë se si Nefi qëndroi besnik në rrethana të vështira. Nxitini ata të ndjekin shembullin e tij të bindjes dhe mirëbesimit te Zoti gjatë kohëve të vështira.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 15–18

Nefi bëhet shembull i bindjes dhe i mirëbesimit te Zoti gjatë sprovave

Nëse figurat e mëposhtme janë të disponueshme, përgatituni për t'i paraqitur ato:

- Liahona (62041; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 68)
- Nefi i Nënshtron Vëllezërit e Tij Rebelë (62044; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 70)
- Lehi dhe Njerëzit e Tij Arrijnë në Tokën e Premtuar (62045; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 71)

Për t'i ndihmuar studentët që ta këqyrin dhe ta kuptojnë sfondin e asaj që studiuin këtë javë, paraqitini figurat në mënyrë rastësore dhe bëjini studentët t'i vendosin në rend kronologjik. Ftojini ata të përfytyrojnë se janë redaktorë lajmesh dhe u duhet të shkruajnë një titull kryesor me tri deri në gjashtë fjalë për secilën figurë. Paraqitini figurat sipas rendit dhe kërkojini klasës të përgjigjet me nga një titull kryesor. Ju mund të dëshironi t'i lexoni me zë të lartë përmbledhjet e kapitullit për 1 Nefin 15–18 për t'u dhënë atyre disa ide.

Për t'i përgatitur studentët që të diskutojnë për kapitullin 1 Nefi 15, vëriini ata të tregojnë rreth një veprimtarie në të cilën marrin pjesë, që kërkon përpjekje nga ana e tyre përpara se të jenë në gjendje t'i gëzojnë rezultatet. Këto mund të përfshijnë veprimtari të tilla si detyra shkolle, luajtja e një instrumenti muzikor ose atletika.

Shkruani në tabelë 1 Nefi 15:2–3, 7–11 dhe jepuni studentëve kohë për t'i lexuar këto vargje. Pyetini ata se përse vëllezërit e Nefit nuk morën të njëjtën kuptueshmëri që mori Nefi lidhur me zbulësat e Lehit.

Pasi t'i dëgjoni përgjigjet e tyre, ndihmojini ata të dallojnë se **marrja e frymëzimit dhe e drejtimit nga Zoti së pari kërkon jetesë me drejtësi, përpjekje dhe besim nga ana jonë**. Ju mund të dëshironi ta nënvizoni këtë parim duke e shkruar atë në tabelë.

Kërkojuni studentëve të përsiatin dhe të përgjigjen për pyetjen në vijim: Cilat përvoja keni pasur që ju kanë ndihmuar të dini se ky parim është i vërtetë?

Shkruani *i patundur* në tabelë. Pyetini studentët se çfarë do të thotë të jesh *i patundur*. Pas përgjigjeve të tyre, shkruani në tabelë: *i fortë dhe i pathyeshëm në situata vështirësie ose shtrëngimi*.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si lidhet fjala *i patundur* me Nefin, caktojini secilit student një nga kapitujt e mëposhtëm: 1 Nefi 16, 17, ose 18. Nëse keni shumë studentë, mund t'ju vijë në ndihmë që t'i ndani studentët në grupe dhe t'i vini ata të punojnë së bashku me një kapitull.

Shkruajini pyetjet vijuese në tabelë. Nxitini studentët që ta përdorin kapitullin që u është caktuar dhe materialin përkatës të manualit të studentit për t'iu përgjigjur pyetjeve.

- Çfarë provash përjetoi Nefi në kapitullin që shqyrtouat?
- Si ushtroi Nefi besim në atë rrethanë? Cilat vargje apo fraza tregojnë fakte se besimi i Nefit që *i patundur*?
- Cilat parime të ungjillit ilustrohen në kapitull? Çfarë përvojash keni pasur me këto parime që e kanë rritur dëshminë tuaj?

Lëruni studentëve kohë të mjaftueshme për ta plotësuar këtë ushtrim. Më pas kërkojini të paktën një student për çdo kapitull të caktuar që të thotë përgjigjet e tij ose të saj. (Nëse keni mjaftueshëm studentë, ju mund të vini një student të ndryshëm që të raportojë për secilën pyetje të çdo kapitulli.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë deklarin vijues nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Përse na duhet një besim kaq *i patundur*? Sepse përpara kemi ditë të vështira. Në të ardhmen, rrallë do të jetë e lehtë apo në modë që të jesh një shenjtor besnik i ditëve të mëvonshme. Secili prej nesh do provohet. . . . Persekutime[t] mund, ose

t'ju dërrmojnë deri në dobësi të heshtur, ose t'ju motivojnë për të qenë më shembullor dhe të guximshëm në jetën tuaj të përditshme.

Mënyra se si përballeni me sprovat e jetës është pjesë e rritjes së besimit tuaj. Forcë vjen kur kujtoni që keni natyrë hyjnore, një trashëgimi me vlerë të pafundme” (“Të Përballosh të Ardhmen me Besim”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 35–36).

Ftojini studentët të japin ide rreth mënyrës se si mund t'i kalojnë sfidat e jetës dhe provat vetjake ashtu siç bëri Nefi.

1 Nefi 19

Nefi shënon profecitë rreth Jezu Krishtit për të na bindur ne që ta kujtojmë Atë

Si ta lejojë koha, kërkojuni studentëve të këqyrin atë që shkruan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për ditën 4, detyra 5. Pyetini nëse ndonjëri prej tyre do të ishte i gatshëm të tregonte se çfarë shkroi rreth dashurisë për Shpëtimtarin. Më pas tregoni ndjenjat tuaja rreth Shpëtimtarit.

Nefi e donte Shpëtimtarin dhe e kujtonte Atë në sprovat e tij. Dëshmoni se kur e duam dhe e kujtojmë Shpëtimtarin, Ai do të na ndihmojë e do të na mbështesë në sprovat tona.

Njësia Vijuese (1 Nefi 20–2 Nefi 3)

Në njësinë vijuese, studentët do të studiojnë disa nga fjalët e fundit të Lehit drejtuar familjes së tij përpara se të vdiste. Ata do të lexojnë gjithashtu një profeci të një kohe shumë të lashtë, shumë kohë përpara Krishtit, rreth Profetit Jozef Smith.

MËSIMI 21

1 Nefi 20–22

Hyrje

Ndërsa Nefi u dha mësim pjesëtarëve të familjes së tij, ai lexoi nga fletët prej tunxhi, duke u përqendruar te profecitë e Isaias rreth shpërndarjes dhe mbledhjes së Izraelit. Pastaj ai iu përgjigj pyetjeve të vëllezërve të tij rreth atyre profecive. Ai shpjegoi se profecitë zbatoheshin drejtpërdrejt për familjen e tyre. Duke u

bërë jehonë fjalëve të Isaias, Nefi dëshmoi se Zoti do ta mblidhte popullin e Tij të besëlidhjes – që madje edhe kur njerëzit nuk jetonin sipas besëlidhjeve të tyre, Zoti i donte ata dhe i ftonte të pendoheshin e të ktheheshin tek Ai.

Sugjerime për Mësimdhënien

1 Nefi 20

Zoti e qorton popullin e Tij dhe e fton atë të kthehet tek Ai

Tregojuni studentëve figurën Isaia Shkruan për Lindjen e Krishtit (62339; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 22). Shpjegoni se kjo pikturë portretizon profetin Isaia duke shkruar një profeci rreth lindjes së Jezu Krishtit. Pyetini se sa prej tyre kanë dëgjuar për Isaian.

Shpjegoni se Isaia qe një profet që jetoi në Jerusalem dhe i profetizoi popullit në vitet mes 740 p.r.k. dhe 701 p.r.k., jo shumë kohë përpara se Lehi dhe familja e tij të niseshin për në tokën e tyre të premtuar. Nefi kënaqej në fjalët e Isaias dhe i përdori profecitë e Isaias që t'i jepte mësim familjes së tij (shih 1 Nefi 19:23; 2 Nefi 25:5). Duke qenë se fjalët e Isaias janë poetike dhe të mbushura me simbolika, mësimet e tij ndonjëherë njerëzve u duken të vështira për t'u kuptuar. Megjithatë, ne mund të marrim bekime ndërsa i studiojmë fjalët e tij dhe kërkojmë t'i kuptojmë ato.

Shpjegoni se kur Nefi i dha mësim familjes së tij, Ai lexoi disa nga fjalët e Isaias që qenë përfshirë në fletët prej tunxhi. Ai e bëri këtë që të “mund t'i bind[te] më plotësisht ata të besonin në Zotin, Shëlbuesin e tyre” (1 Nefi 19:23; shih edhe vargun 24).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargjet te 1 Nefi 20:1–2. Përpara se ai apo ajo të lexojë, shpjegoni se në këtë fragment, Isaia u flet njerëzve të pagëzuar që nuk kanë qenë besnikë ndaj besëlidhjeve të tyre. Ju mund të dëshironi ta shpjegoni frazën “shtëpi e Izraelit” duke përmendur sa vijon: Dhiata e Vjetër përmban historinë e Jakobit, i cili ishte biri i Isakut dhe nipi i Abrahamit. Zoti i dha Jakobit emrin Izrael (shih Zanafilla 32:28). Termi “shtëpia e Izraelit” u drejtohet pasardhësve të Jakobit dhe popullit të besëlidhur të Zotit (shih Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta “Izrael” f. 68).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje vargjet te 1 Nefi 20:3–4, 8. Kërkojuni atyre të gjejnë fjalë dhe fraza që tregojnë se shtëpia e Izraelit nuk ka qenë besnike ndaj Zotit. Nxitini studentët që të tregojnë atë që zbulojnë.

Paraqitni një copë metali që është i vështirë të përkulet. Pyetini studentët çfarë mendojnë se do të thotë që qafa e dikujt të jetë “një brez i hekurt” (1 Nefi 20:4). Shpjegoni se një brez [këtu] është një gilcë. Ashtu sikurse hekuri nuk përkulet kollaj, një njeri krenar nuk do ta ulë qafën e tij apo të saj në përlulesi. Fraza “brez i hekurt” tregon se shumë njerëz në shtëpinë e Izraelit qenë të mbushur me krenari.

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë vargun te 1 Nefi 20:22.

- Përse mendoni se njerëzit e ligj nuk gjejnë paqe?

Kujtojuni studentëve se kur Nefi tregoi profecitë e Isaias, ai u bëri thirrje vëllezërve të tij: “I përshtatni te vetja juaj” (1 Nefi 19:24).

- Si ngjasonin disa pjesëtarë të familjes së Nefit me njerëzit të cilëve Isaia u bëri thirrje për pendim?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë vargjet te 1 Nefi 20:14, 16, 20.

- Çfarë dëshironte Zoti që të bënte e të thoshte populli i Tij i besëlidhur? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se largimi nga Babilonia dhe kaldeasit simbolizon lënien prapa të gjërave të botës dhe ardhjen te Zoti.)

Ftojini studentët të japin shembuj të njerëzve që i kanë parë të vijnë te Zoti dhe t'i lënë prapa gjërat e botës. Bëjini studentët të hetojnë vargun te 1 Nefi 20:18, duke kërkuar beki-met që Zoti u jep atyre që vijnë tek Ai dhe u vënë veshin urdhërimeve të Tij.

- Si mund të jetë paqja si një lumë? Si mund të jetë drejtësia si dallgët e detit?

Ftojini disa studentë që të përmbledhin të vërtetat që kanë mësuar nga 1 Nefi 20. Edhe pse ata mund të përdorin fjalë të ndryshme, sigurohuni që ata ta kuptojnë se **Zoti i fton ata që kanë qenë të pabindur, që të pendohen dhe të kthehen tek Ai.**

Vëreni një student të lexojë deklarinimin e mëposhtëm nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë. Ftojini studentët të përsiatin se si lidhet kjo me 1 Nefin 20.

“Satani . . . dëshiron që ne të ndiejmë se ne nuk mund të marrim më falje (shih Zbulesa 12:10). Satani dëshiron që ne të mendojmë se kur kemi mëkatuar ne kemi shkuar në një ‘pikë pa kthim’ – që është shumë vonë për ta ndryshuar drejtimin tonë. . . .

. . . Shlyerja e Jezu Krishtit është dhurata e Perëndisë për fëmijët e Tij që të korrigjojnë e të kapërcejnë pasojat e mëkatit. Perëndia i do të gjithë fëmijët e Tij dhe Ai nuk do të pushojë kurrë së na dashuri dhe së shpresuari për ne. . . .

Krishti erdhi që të na shpëtonte. Nëse kemi marrë një drejtim të gabuar, Shlyerja e Jezu Krishtit na jep sigurinë se mëkati *nuk* është një pikë e moskthimit. Një kthim i sigurt është i mundur nëse do të ndjekim planin e Perëndisë për shpëtimin tonë. . . .

. . . Është *gjithmonë* një pikë e kthimit të sigurt; gjithmonë ka shpresë” (“Pikë Kthimi të Sigurt”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 99, 101).

- Si ngjason mesazhi i Presidentit Uhtdorf me mesazhin e Isaia?

Dëshmoni se **Zoti i fton ata që kanë qenë të pabindur, që të pendohen dhe të kthehen tek Ai.** Sigurojini studentët se Zoti na do individualisht dhe gjithnjë na fton të vijmë tek Ai. Ftojini ata të përsiatin se për çfarë do t'i ftonte Zoti që të linin prapa në mënyrë që ata të mund të vijnë tek Ai më plotësisht.

1 Nefi 21:1–17

Isaia profetizon se Jezu Krishti nuk do ta harrojë popullin e Tij të besëlidhur.

Përmbledhni shkurtimisht vargjet te 1 Nefi 21:1–13 duke u tërhequr vëmendjen studentëve për dy pohimet e para në përmbledhjen e kapitullit: “Mesia do të jetë një dritë për Johebenjtë dhe do të lirojë të burgosurit” dhe “Izraeli do të mbledhet me fuqi në ditët e fundit”. Shpjegoni se te vargjet 1–13, fjalët e Zotit zbulojnë dashurinë e Tij për popullin e Tij – madje edhe për ata që kanë humbur rrugën dhe e kanë harruar Atë.

Shkruani në tabelë **Zoti na do dhe nuk do të na harrojë kurrë.** Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargun te 1 Nefi 21:14.

- Përse mendoni se njerëzit ndonjëherë ndiejnë se Zoti i ka harruar ata?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargjet te 1 Nefi 21:15–16. Pastaj bëni disa ose të gjitha pyetjet e mëposhtme:

- Përse Isaia jep mësim duke e krahasuar Shpëtimtarin me nënën e një foshnjeje?
- Çfarë nënkupton fjala *gdhendur*? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se ne zakonisht mendojmë rreth gdhendjes në gur ose metal në një mënyrë që do të jetë e përhershme.)
- Çfarë do të thotë për ju që të gdhendeni “në pëllëmbët e duarve të [Shpëtimtarit]”?
- Cilat përvoja ju kanë ndihmuar të dini se Zoti nuk ju ka harruar?

Ndërkohë që studentët mendojnë rreth këtyre pyetjeve dhe dëgjojnë përgjigjet e njëritjetrit, ata do të jenë të përgatitur të ndiejnë Frymën e Shenjtë duke dhënë dëshmi për Shpëtimtarin. Jepni dëshminë tuaj për dashurinë e Shpëtimtarit. Kujtojuni studentëve se Nefi i tregoi profecitë e Isaia për të na bindur ne që të besojmë te Shëlbuesi dhe për të na ndihmuar të kemi shpresë.

1 Nefi 21:18–26; 22:1–22

Nefi shpjegon profecinë e Isaia për shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit

Vendosni së bashku sende të ndryshme (të tilla si filxhane) mbi një tavolinë ose karrige. Vëreni studentët në dijeni se këto sende përfaqësojnë grupe njerëzish. Shpjegoni se Nefi

Jepuni studentëve kohë për t'u menduar.

Kur bëni pyetje, jepuni studentëve kohë për të menduar rreth përgjigjeve të tyre. Pyetjet e efektshme shpesh çojnë në mendim e reflektim, dhe studentët mund të kenë nevojë për kohë që të gjejnë përgjigjet në shkrimet e shenjta ose që të formulojnë përgjigje kuptimplote. Edhe nëse përgjigjet e studentëve nuk janë të përsosura, studentët do të marrin mësim të rëndësishme ndërsa përsiaten për të vërtetat e ungjillit dhe japin idetë e tyre.

dha mësim se Izraeli do të shpërndahej në të gjitha kombet sepse ata i ngurtësuan zemrat kundër Shpëtimtarit (shih 1 Nefi 22:1–5). Ndërsa flisni, lëvizini sendet për në pjesë të ndryshme të dhomës. Shpjegoni se kjo ishte një temë e rëndësishme për Nefin. Familja e tij ishte pjesë e shpërndarjes. Ata qenë shpërndarë nga Jerusalemi, atdheu i tyre, për shkak të ligësisë së njerëzve që jetonin në atë zonë.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje vargjet te 1 Nefi 21:22–23 dhe 22:6–8. Përpara se të lexojnë, shpjegoni se 1 Nefi 21 përfshin një profeci nga Isaia rreth mbledhjes së Izraelit dhe se 1 Nefi 22 përfshin mësimet e Nefit rreth profecisë së Isaia.

- Cila është “pun[a e] mrekullueshme” e përmendur te 1 Nefi 22:7–8? (Rivendosja e ungjillit.)
- Si mund të jetë përhapja e ungjillit ashtu si mbajtja e të tjerëve në krahët dhe supet tona?

Për t’i ndihmuar studentët që të kuptojnë shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit, ju mund të dëshironi të lexoni thënien e mëposhtme nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Përse u shpërnda Izraeli? Përgjigja është e qartë; e dukshme; rreth saj nuk ka asnjë dyshim. Paraardhësit tanë izraelitë u shpërndanë sepse ata nuk e pranuan ungjillin, e ndynë priftërinë, e braktisën kishën dhe u larguan nga mbretëria. . . .

Atëherë, çfarë përfshihet në mbledhjen e Izraelit? Mbledhja e Izraelit përbëhet nga besimi dhe pranimi si dhe të jetuarit në harmoni me gjithçka që Zoti i ofroi dikur popullit të tij të zgjedhur në lashtësi. . . . Përbëhet nga besimi në ungjill, bashkimi me Kishën dhe hyrja në mbretëri. . . . Ajo mund të përbëhet gjithashtu nga mbledhja në një vend ose tokë të caktuar adhurimi” (*A New Witness for the Articles of Faith* [1985], f. 515).

Lexoni vargjet te 1 Nefi 22:9–12. Shpjegoni se kur shkrimet e shenjta e përmendin Zotin “[duke] zhvesh[ur] krahun”, ato nënkuptojnë se Zoti po tregon fuqinë e Tij.

- Te 1 Nefi 22:11, çfarë thotë Nefi se do të bëjë Zoti në ditët e fundit për të treguar fuqinë e Tij?
- Si i mban njerëzit larg robërisë dhe errësirës mbledhja e tyre në Kishë?

Kërkojuni studentëve t’i marrin sendet përreth dhomës dhe t’i grumbullojnë sërish në një vend. Shpjegoni se mbledhja mund të jetë shpirtërore si dhe fizike. Ndërsa e ndajmë ungjillin me të tjerët dhe ata pagëzohen e marrin dhuratën e Frymës së Shenjtë, ata mblidhen shpirtërisht në Kishën e Zotit. Gjatë ditëve të hershme të Kishës, të sapokthyerve në besim iu kërkua të mblidheshin fizikisht në një vend (për shembull, Kirtland në Ohajo, Navu në Illinois dhe Solt-Lejk-Siti në Jutë). Sot të kthyerit në besim nxiten që ta ndërtojnë Kishën kudo që të jenë dhe të mblidhen në degët, lagjet dhe kunjet e tyre vendore.

- Sipas vargut te 1 Nefi 22:25, çfarë bekimesh u vijnë atyre që mblidhen nga Zoti? Çfarë mendoni se do të thotë që do të “ketë një vathë”? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se vatha është një vend ku mbrohet një tufë deleesh.) Çfarë mendoni se do të thotë se do të “gjejnë kullotë”?

Në kohën tonë, Perëndia kërkon që të gjithë anëtarët e Kishës të ndihmojnë për t’i mbledhur “fëmijët e tij nga të katër anët e tokës” (1 Nefi 22:25). Dëshmoni se **Zoti premtoi ta rivendosë ungjillin dhe ta mbledhë Izraelin në ditët e mëvonshme.**

- Si mendoni se do të ndihen ata që janë mbledhur (të kthyerit në besim) rreth atyre që i kanë mbledhur ata (atyre që kanë ndarë ungjillin me ta)?
- Çfarë mund të bëni për ta ndarë ungjillin e Jezu Krishtit me të tjerët?

Kujtojuni studentëve se Nefi e citoi Isaian për t’i ndihmuar pjesëtarët e tij të familjes të kishin bindje dhe shpresë më të madhe te Jezu Krishti. Profecitë e Isaia dhe dëshmia e Nefit mund të na ndihmojnë ne në të njëjtën mënyrë. Dëshmoni se Jezu Krishti nuk do të na harrojë dhe se Ai po kërkon në mënyrë aktive që të na mbledhë.

Përsëritje për 1 Nefin

Gjeni pak kohë për të përsëritur librin 1 Nefi duke u kërkuar studentëve të sjellin ndër mend atë që kanë mësuar në seminar dhe në studimin e tyre vetjak deri më tani gjatë këtij viti. Ju mund t’i nxitni ata të shqyrtojnë përmbledhjet e kapitujve te 1 Nefi. Kërkojuni atyre të përgatiten për të treguar diçka nga libri i 1 Nefit që i ka frymëzuar apo që ua ka forcuar besimin në Jezu Krisht. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, kërkojuni disa studentëve që të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre. Mbani parasysh që të tregoni një prej përvajave tuaja vetjake rreth mënyrës se si e kanë bekuar jetën tuaj mësimet te 1 Nefi.

Dhënia e dëshmisë

Ju duhet të jepni dëshmi mbi doktrinat e caktuara që jepni në çdo mësim, jo thjesht në përgjithësi rreth vërtetësisë së ungjillit. Kur dëshmoni, mbajeni mend këtë këshillë nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: “Jepeni dëshminë tuaj nga thellësia e shpirtit. Do të jetë gjëja më e rëndësishme që do t’u thoni atyre gjatë të gjithë orës. . . . Nëse do të dëshmojmë për të vërtetat që kemi dhënë mësim, Perëndia do ta pohojë në zemrat tona dhe në ato të studentëve tanë mesazhin e ungjillit të Jezu Krishtit” (“Teaching and Learning in the Church”, *Ensign*, qershor 2007, f. 104–105).

Librin e Dytë të Nefit

Përse të studiohet ky libër?

Libri i 2 Nefit do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë doktrinat bazë të ungjillit, të tilla si Rënia e Adamit dhe Evës, Shlyerja e Jezu Krishtit dhe liria e zgjedhjes. Përveç këtyre, ky libër është i mbushur me profeci nga Nefi, Jakobi dhe Isaia, që ishin dëshmitarë të veçantë të Shpëtimtarit. Ata profetizuan për Rivendosjen e ungjillit në ditët e mëvonshme, shpërndarjen dhe mbledhjen e popullit të besëlidhjes së Perëndisë, Ardhjen e Dytë të Jezu Krishtit, daljen në dritë të Librit të Mormonit dhe Mijëvjeçarit. Libri i 2 Nefit përmban gjithashtu shpjegimin e Nefit mbi doktrinën e Krishtit dhe përfundon me dëshminë e Nefit për Shpëtimtarin.

Kush e shkroi këtë libër?

I biri i Lehit, Nefi, e shkroi këtë libër. Nefi ishte profet dhe udhëheqësi i parë i madh i popullit nefit pas ndarjes së tyre me lamanitët. Shkrimet e tij zbulojnë se ai përrjetoj fuqinë shëlbuese të Zotit (shih 2 Nefi 4:15–35; 33:6) dhe donte me gjithë shpirt t'i sillte shpëtim popullit të tij (shih 2 Nefi 33:3–4). Për ta përbushur këtë qëllim, ai i mësoi popullit të tij të besonte në Jezu Krisht dhe ndërtoi një tempull.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Nefi e shkroi duke pasur në mendje tri grupe njerëzish: pasardhësit e të atit, popullin e besëlidhjes së Zotit në ditët e fundit dhe të gjithë njerëzit në botë (shih 2 Nefi 33:3, 13). Libri i 2 Nefit u shkrua në fletët e vogla të Nefit, që ishin caktuar nga Zoti për të qenë një anal i "shërbes[ës] dhe profeci[së]" së Nefit dhe të pasardhësve të tij (1 Nefi 19:3–5). Në këto fletë, Nefi regjistroi "gjërat e shpirtit [të tij] dhe shumë nga shkrimet e shenjtja, që [ishin] të gdhendura mbi fletët prej tunxhi". Ai shpjegoi se shkroi "për mësimin dhe përfitimin e fëmijëve të [tij]" (2 Nefi 4:15). Ai deklaroi: "Ne flasim për Krishtin,

ne gëzohemi në Krishtin, ne predikojmë për Krishtin, ne profetizojmë mbi Krishtin dhe shkruajmë sipas profecive tona, që fëmijët tanë të mund të dinë se cilit burim t'i drejtohen për heqjen e mëkateve të tyre" (2 Nefi 25:26). Ai e mbylli analin e tij duke i ftuar të gjithë njerëzit që t'u "vinin veshin. . . fjalëve [të tij] dhe [të] besoni[n] në Krisht" (2 Nefi 33:10).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Nefi e filloi shkrimin e rrëfimit që u quajt 2 Nefi afërsisht në vitin 570 p.r.κ, 30 vite pasi ai dhe familja e tij u larguan nga Jerusalemi. Ai e shkroi atë kur ishte në tokën e Nefit (shih 2 Nefi 5:8, 28–34).

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Edhe pse Nefi është autori i 2 Nefit, libri është një përmbledhje mësimesh nga burime të ndryshme. Siç tregohet në listën e mëposhtme, shumë kapituj të librit përfshijnë citime nga profetë të tjerë. Ngaqë Lehi, Jakobi dhe Isaia e kishin parë Jezu Krishtin dhe ishin dëshmitarë të Tij, Nefi përfshiu disa nga mësimet e tyre në një përpjekje që të bindë lexuesit të besojnë në Jezu Krisht. Lehi dhe Jakobi gjithashtu cituan profetë të tjerë në predikimet e tyre.

- Mësimet nga Lehi janë regjistruar te 2 Nefi 1–4. Te 2 Nefi 3:6–21, Lehi citon Jozefin e Egjiptit.
- Mësime të Nefit janë regjistruar te 2 Nefi 4–5 dhe 2 Nefi 11–33. Nefi citon Isaian gjerësisht te 2 Nefi 12–24 dhe 2 Nefi 27.
- Mësime të Jakobit janë regjistruar te 2 Nefi 6–10. Te 2 Nefi 6:6–7 dhe 2 Nefi 7–8, Jakobi citon Isaian.

Libri i 2 Nefit gjithashtu përmend vdekjen e Lehit (shih 2 Nefi 4:12) dhe ndarjen e pasardhësve të Lehit në dy popuj – lamanitë dhe nefitë (shih 2 Nefi 5).

Përmbledhje

2 Nefi 1–4 Pak përpara se të vdiste, Lehi këshillon dhe bekon pasardhësit e tij.

2 Nefi 4–8 Nefi lavdërohet në Zot. Ai udhëheq pasuesit e tij në një vend që ata e quajnë Nefi. Ai regjistron mësimet e Jakobit mbi shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit.

2 Nefi 9–10 Jakobi jep mësim rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Ai gjithashtu profetizon për mospranimin e Jezu Krishtit nga judenjtë dhe grumbullimin e ardhshëm të judenjve dhe të johebrenjve në tokën e premtuar.

2 Nefi 11–24 Nefi shpreh kënaqësi në që dëshmon për Jezu Krishtin. Ai citon profecitë e Isaia lidhur me shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit, përluljen e krenarëve dhe të ligjve përpara Ardhjes së Dytë dhe lindjen, misionin dhe mbretërimin mijëvjeçar të Mesias.

2 Nefi 25–27 Nefi profetizon për Kryqëzimin e Shpëtimtarit, Ringjalljen dhe vizitën te nefitët; shpërndarjen dhe mbledhjen e judenjve; shkatërrimin e nefitëve; Braktisjen, daljen në dritë të Librit të Mormonit dhe Rivendosjen.

2 Nefi 28–30 Nefi paralajmëron kundër ligësisë në ditët e mëvonshme, shpjegon rolin e ardhshëm të Librit të Mormonit dhe profetizon për mbledhjen e shpirtave te besëlidhja.

2 Nefi 31–33 Nefi na këshillon të ndjekim Krishtin, të ushqehemi me bollëk me fjalët e Tij dhe të durojmë deri në fund. Ai dëshmon se ka shkruar fjalët e Krishtit.

2 Nefi 1

Hyrje

Të vërtetat te 2 Nefi 1 qenë thënë nga një prind dhe udhëheqës i dashur që po i afrohej vdekjes. Lehi iu lut bijve të tij, bijve të Ishmaelit dhe Zoramit që t'u bindeshin urdhërimeve të Perëndisë. Ai u premtoi atyre

se nëse do t'i mbanin urdhërimet e Perëndisë, ata do të përparonin në tokë. Ai gjithashtu i këshilloi ata të ndiqnin udhëheqjen profetike të Nefit.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 1:1–23

Lehi i këshillon njerëzit e tij që të jetojnë me drejtësi

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se papritur duhet të lënë anëtarët e familjeve të tyre dhe mund të mos i shohin kurrë përsëri.

- Nëse do t'ju duhej t'i thoni disa fjalë të fundit këshille familjes tuaj, çfarë do të thoshit? Përse?

Pas dëgjimit të disa studentëve, shpjegoni se kapitujt 1–4 nga 2 Nefi përmbajnë analin e Nefit për këshillën e fundit të babait të tij. Ky mësim përqendrohet te 2 Nefi 1, që përmban këshillën që Lehi ndau me bijtë e tij, bijtë e Ishmaelit dhe Zoramit.

- Përse mundet këshilla e fundit e një prindi apo një profeti të jetë veçanërisht e rëndësishme?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 1:1–5. Kërkojini klasës të gjejë “gjëra[t e] mëdha [që] kishte bërë Zoti” për familjen e Lehit.

- Si u shfaq te këto gjëra të mëdha mëshira e Zotit?
- Cili është një shembull i një gjëje të madhe që Zoti ka bërë për ju apo familjen tuaj?
- Cilat janë ndjenjat tuaja kur mendoni rreth mëshirës së Perëndisë ndaj jush dhe familjes suaj?

Në një rën anë të tabelës, shkruani *Veprimet*. Në anën tjetër të tabelës, shkruani *Pasojat*. Ndajeni klasën në dy grupe. Ftojuni grupin e parë të lexojë 2 Nefin 1:6–9 dhe grupin e dytë të lexojë 2 Nefin 1:10–12. Kërkojuni të dy grupeve që të gjejnë veprimet, që Lehi u tha pasardhësve të tij se duhej t'i kryenin. Gjithashtu kërkojuni të kërkojnë pasojat e atyre veprimeve. Për shembull, Lehi tha se nëse njerëzit do t'i shërbenin Zotit sipas urdhërimeve të Tij, vendi do të jetë një tokë e lirisë për ta (shih 2 Nefi 1:7). Ndërsa studentët thonë përgjigjet e tyre, vëreni një student që t'i shkruajë ato në tabelë.

- Ndërsa i shqyrtoni përgjigjet në tabelë, si do ta përmbledhni mesazhin e Lehit për familjen e tij? (Studentët mund të përgjigjen me fjalë të ndryshme, por jini të sigurt që mesazhi i mëposhtëm të jetë i qartë: **Zoti na bekon ne kur mbajmë urdhërimet e Tij, dhe Ai i ndal bekimet kur ne nuk i mbajmë urdhërimet e Tij.**)
- Te 2 Nefi 1:9, fraza “këtë tokë” nënkupton Amerikën. Çfarë i premtoi Zoti të bindurit që do të jetonte në “këtë tokë”?

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë domethënien e metaforës që Lehi përdori për t'i nxitur bijtë e tij të mbajnë urdhërimet e Zotit, paraqitni një orë alarmi, një zinxhir dhe diçka me pluhur përsipër (sigurohuni që të theksoni pluhurin, jo objektin).

Përqendrimi te studentët

Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve shpjegoi se të ndihmuarit e studentëve për të arritur të kuptojnë, është më i rëndësishëm sesa të mbuluarit e gjithë materialit të një plani mësimor: “Kujtoni, përparësia juaj më e lartë nuk është të përshkoni të gjithë materialin nëse kjo nënkupton që ai nuk mund të asimilohet siç duhet. Bëni atë që jeni në gjendje të bëni me kuptim. . . Nëse një parim kyç është kuptuar [dhe] përvetësuar. . . atëherë objektivi më i rëndësishëm është përmbushur” (“To Understand and Live Truth” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 4 shkurt 2005], f. 2–3, si.lds.org).

Metaforat në shkrimet e shenjta

Një metaforë është një e folur figurative në të cilën një fjalë apo frazë përshkruan një objekt apo veprim pa pasur lidhje të mirëfilltë me atë objekt apo veprim. Për shembull, bijtë e Lehit nuk ishin qenësisht të mbuluar me pluhur kur Lehi u tha atyre “ngrihuni nga pluhuri” (2 Nefi 1:14). Zoti dhe profetët e Tij kanë përdorur shpesh metafora në mësimdhënien e tyre për të na ndihmuar të hymimë te parimet e ungjillit. Këto metafora mund të na shërbejnë si kujtuese të fuqishme. Ndërsa diskutoni për metaforat, ndihmohuni studentët të përqendrohen në domethënien shpirtërore të shprehur nga fjalët.

Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 1:13–14 qetësisht, duke kërkuar fjalë dhe fjali që lidhen me këto tri objekte. Pasi të kenë lexuar, ngrijeni secilin objekt dhe kërkojuni studentëve të tregojnë fjalët dhe frazat që kanë gjetur. (Përgjigjet mund të përfshijnë “zgjoheni”, “gjumi i ferrit”, “hidhni tutje zinxhirët e tmerrshëm”, “zinxhirët të cilët lidhin” dhe “ngrihuni nga pluhuri”.) Pyetini studentët çfarë domethënie mund të ketë të jesh në një “gjum[ë të] thellë”, të jesh i lidhur me “zinxhirët e tmerrshëm” apo të të duhet të “ngrih[esh] nga pluhuri”.)

- Kur Lehi i përdori këto fjalë dhe fraza, për çfarë po i nxiste bijtë e tij? (Për t’u penduar, për të ndërruar udhët e tyre.)
- Çfarë paralajmëroi Lehi se do të ndodhte nëse bijtë e tij nuk i “hidhni[n] tutje zinxhirët [e tyre]”? (Shih 2 Nefi 1:13.)

Ftojini studentët të studiojnë 2 Nefin 1:14–18 qetësisht. Shpjegoni se Lehi e dha këtë këshillë me shpirtmirësi e dashuri dhe me merak të madh (“shqetësim”) për mirëqenien e fëmijëve të tij. Kërkojuni studentëve të kërkojnë arsyet përse Lehi donte që familja e tij të mbante urdhërimet e Zotit.

- Përse Lehi ishte i merakosur për pasardhësit e tij? (Ai ishte i merakosur për pasojat që mund të vuanin prej veprimeve të tyre dhe donte që ata të përjetonin dashurinë e Perëndisë, siç e kishte provuar ai.)

Vëriini disa studentë ta lexojnë përsëri më vete 2 Nefin 1:15.

- Çfarë bekimi pati marrë Lehi për shkak të besnikërisë së tij?
- Kur jeni ndier të rrethuar në krahët e dashurisë së Perëndisë?

Ndajeni klasën në çifte. Kërkojini një student i secilin çift të kërkojë te 2 Nefi 1:19–22 premtime që mund t’i kenë frymëzuar bijtë e Lehit që të pendohen. Kërkojini studentit tjetër në secilin çift të kërkojë tek të njëjtat vargje pasojat që Lehi tha se do të vinin nëse bijtë e tij do të zgjidhnin të mos e pranonin këshillën e tij. (Ju mund të doni ta shkruani këtë detyrë në tabelë.) Jepuni studentëve tre ose katër minuta për të plotësuar detyrën dhe t’i ndajnë gjetjet e tyre me njëri-tjetrin. Ju mund të doni të lëvizni nëpër klasë ndërsa ata japin raportimet e tyre kështu që ju të mund të ndihmoni në drejtimin e diskutimeve të tyre.

Lexojeni me zë të lartë për studentët sfidën e Lehit te 2 Nefi 1:23. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shënojnë këtë varg. Ju mund gjithashtu t’i nxitni të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoren e klasës rreth diçkaje që ata mund të kenë nevojë të bëjnë që të “zgjohen” ose “të [hedhin] tutje zinxhirët” apo “[të] ngrih[en] nga pluhuri” në mënyrë që të marrin bekimet për të cilat foli Lehi.

- Çfarë do të thotë për ju të “vishni parzmoren e drejtësisë”? (Shih edhe DeB 27:15–18.)

2 Nefi 1:24–32

Lehi këshillon bijtë e tij që të ndjekin udhëheqjen profetike të Nefit

Shpjegoni se Lehi dha mësim mbi burimin e forcës dhe frymëzimit që Zoti kishte siguruar për familjen e tij. Ftojini studentët ta gjejnë atë burim te 2 Nefi 1:24. (Burimi ishte Nefi, që do të shërbente si profeti i tyre pasi vdiq Lehi.)

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 1:25–28. Kërkojini klasës të kërkojë arsyet që Lehi dha që njerëzit të ndiqnin Nefin.

- Çfarë cilësish theksoi Lehi kur foli për udhëheqjen nga Nefi? A do t’i besonit një udhëheqësi me këto cilësi?
- Kur keni parë udhëheqës të Kishës që i mishërojnë këto cilësi?

Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 1:30–32 qetësisht. Ftojini ata të kërkojnë premtimet që Lehi i dha Zoramit.

- Çfarë premtimesh gjetët?
- Si mund të zbatohen këto premtime për ne dhe familjet tona ndërsa ndjekim profetin?

Pas këtij diskutimi, siguroni që studentët të kuptojnë se **ndërsa i ndjekim ata që Perëndia i ka thirrur të na udhëheqin, ne bekohe mi me begati shpirtërore dhe siguri**. Për të mbështetur këtë parim, jepni dëshminë tuaj për bekimet që vijnë kur ne ndjekim udhëheqësit tanë të Kishës.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 1:22. “Shkatërrim [i] përjetshëm”

Te 2 Nefi 1:22, Lehi flet për “shkatërrimin e përjetshëm si të shpirtit ashtu edhe të trupit”. Thënia e mëposhtme nga Presidenti Jozef Filding Smith mund t’ju ndihmojë të shpjegoni fjalët e Lehit:

“Shkatërrimi nuk do të thotë asgjësim. Ne e dimë, sepse ne jemi mësuar nga zbulesat e Zotit, që një shpirt nuk mund të shkatërrohet.

Çdo shpirt i lindur në këtë botë do të ketë ringjallje e pavdekësi dhe do të durojë përgjithmonë. Veç kësaj, shkatërrim nuk do të thotë asgjësim. Kur Zoti thotë se ata do të shkatërrohen, ai nënkupton se ata do të dëbohen nga prania e tij, se atyre do t’u ndalohet prania e dritës dhe e vërtetës, dhe nuk do të kenë privilegjin e arritjes së këtij ekzaltimi; dhe ky është shkatërrim” (*Doctrines of Salvation*, përmb. Bruce R. McConkie, 3 volume [1954–1956], 2:227–228).

2 Nefi 1:28. “Nëse ju do të dëgjoni zërin e Nefit, ju nuk do të mbaroni”

Lehi premtoi se ata që do të “dëgjoni[n] zërin e Nefit” do të bekoheshin (shih 2 Nefi 1:28). Për të lexuar rreth premtimeve që Zoti u ka bërë atyre që ndjekin profetët e gjallë në kohën tonë, shih Doktrina e Besëlidhjet 21:5–6.

Presidenti Uillford Udraf tha: “Unë shpresoj se ne të gjithë do të ndjekim drejtimin e përcaktuar për ne nga shërbëtorët e Zotit, sepse nëse e bëjmë këtë unë e di se ne do të jemi të sigurt në këtë botë, dhe do të sigurojmë lumturi dhe ekzaltim në botën që vjen. . . Nëse jemi besnikë ata do të na udhëheqin në udhën e jetës, dhe për aq sa ne kemi besë t’u besojmë udhëzimeve të tyre, mësimëve të Shpirtit së Shenjtë përmes tyre, ne jemi gjithmonë në shtegun e sigurt dhe do të jemi të sigurt për shpërblimin tonë” (*Teachings of Presidents of the Church: Wilford Woodruff* [2004], f. 199).

2 Nefi 2 (Pjesa 1)

Hyrje

2 Nefi 2 përmban një vazhdim të mësimëve të Lehi pikërisht para se të vdiste. Duke i folur drejtpërdrejt birit të tij Jakobit, Lehi dëshmoi për aftësinë e Zotit për të shenjtëruar hidhërimet tona për të mirën tonë. Duke u folur të gjithë bijve të tij, ai dha mësim rreth

Rënies së Adamit – pse ajo ishte e nevojshme dhe si e ndikon njerëzimin – dhe rreth nevojës për Shlyerjen e Jezu Krishtit. (Lehi gjithashtu dha mësim rreth doktrinës së lirisë së zgjedhjes. Kjo doktrinë do të trajtohet në mësimin tjetër.)

Ndihmojini studentët të kuptojnë se shkrimet e shenjta kanë lidhje me ta

Një nga mënyrat më të efektshme për t'i ndihmuar studentët të përgatiten për të mësuar është t'u kërkonit atyre të përsiaten mbi një pyetje apo situatë që ka lidhje me ta dhe që do të trajtohet në shkrimet e shenjta nga të cilat ju po jepni mësim. Kjo do t'i ndihmojë studentët të studiojnë shkrimet e shenjta me qëllim.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 2:1–4

Lehi i flet Jakobit rreth sprovave dhe bekimeve

Për të ndihmuar studentët që të shohin se 2 Nefi 2 ka lidhje me jetën e tyre, kërkojuni atyre të mendojnë për dikë që njohin, i cili ka përjetuar vështirësi apo hidhërimet të mëdha. Ftojini ata të përsiatin se çfarë mund të thonë për ta inkurajuar atë person. Kërkojuni të përgatiten për t'i ndarë mendimet e tyre me klasën.

Shpjegoni se 2 Nefi 2 përmban një anal për Lehin që i flet të birit i cili ka përjetuar vështirësi. Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 2:1 qetësisht. Kërkojuni atyre të gjejnë cilin bir (Jakobin) mësoi Lehi dhe çfarë e kishte shkaktuar vuajtjen e këtij biri (vrazhdësia e vëllëzërve të tij). Më pas, vëriini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 2:2–3. Ju mund të doni të sugjeroni që ata të shënojnë fjalë dhe fraza që përshkruajnë çfarë do të bënte Zoti për Jakobin.

Kërkojuni studentëve t'i tregojnë frazat që gjetën. Pastaj bëjuni pyetjen e mëposhtme për t'i ndihmuar të kuptojnë se **Zoti mund të shenjtërojë hidhërimet tona për të mirën tonë:**

- Çfarë do të thotë për ju fraza “shenjtërojë hidhërimet e tua për të mirë”? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se *shenjtëroj* do të thotë të përkushtosh ose të bësh të shenjtë.)
- Kur keni parë se Zoti mund t'i shenjtërojë hidhërimet tona për të mirën tonë?

2 Nefi 2:5–25

Lehi u mëson bijve të tij rreth Rënies dhe rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit

Shpjegoni se Lehi i mësoi Jakobit dhe bijve të tjerë të tij rreth Rënies së Adamit dhe Evës. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala “Rënia” nënkupton gjendjen që u krijua për Adamin dhe Evën dhe pasardhësve të tyre, për shkak të zgjedhjes së Adamit dhe Evës për të marrë nga fruta e ndaluar në Kopshtin e Edenit.

- Çfarë zgjedhje i dha Zoti Adamit dhe Evës në Kopshtin e Edenit? (Ai i lejoi ata të zgjidhnin nëse do ta hanin apo jo frutën e ndaluar.)
- Sipas 2 Nefit 2:15, përse Zoti ua dha atyre këtë zgjedhje? (“Për të plotësuar synimet e tij të përjetshme përkundrejt njeriut”. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët ta shënojnë këtë frazë.)
- Cilat janë qëllimet e përjetshme të Perëndisë për ne? (Të na japë mundësinë të marrim jetë të përjetshme dhe të bëhemi si Ai. Ju mund të doni t'i nxitni studentët të bëjnë një shënim të kësaj në librat e tyre të shkrimeve të shenjta pas frazës “synimet e . . . përjetshme”. Ju gjithashtu mund të doni t'i vini ata të lexojnë Moisiun 1:39.)

Kopjojeni tabelën e mëposhtme në dërrasë, duke lënë bosh dy kutitë e poshtme. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta kopjojnë këtë skemë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta apo fletoret e klasës.)

Pa Rënien	Për Shkak të Rënies
<p>Të gjitha gjërat do të kishin qëndruar siç ishin kur ato u krijuan (shih 2 Nefi 2:22).</p> <p>Adami dhe Eva nuk do të kishin pasur fëmijë (shih 2 Nefi 2:23).</p> <p>Adami dhe Eva do të kishin qëndruar në një gjendje pafajësie, të paaftë të njohin gëzim apo mjerim, të mirë apo mëkat (shih 2 Nefi 2:23).</p>	<p>Adami dhe Eva u dëbuan nga kopshti për të punuar tokën (shih 2 Nefi 2:19).</p> <p>Adami dhe Eva lindën fëmijë – familjen e të gjithë tokës (shih 2 Nefi 2:20).</p> <p>Adami dhe Eva dhe pasardhësit e tyre do të përjetonin jetë të vdekshme, përfshirë mjerim, gëzim dhe aftësi për të bërë mirë dhe për të mëkatuar (shih 2 Nefi 2:23, 25).</p> <p>Ne i nënshtrohemi vdekjes fizike dhe shpirtërore (shih 2 Nefi 9:6; Helamani 14:16).</p>

Ftoni një student të vijë në tabelë dhe të jetë shkruar për klasën. U thoni studentëve të kërkojnë qetësisht te 2 Nefi 2:19–25, duke gjetur 1) pasojat që do të shkaktoheshin nëse Adami dhe Eva nuk do të kishin ngrënë frutën e ndaluar e nuk do të binin dhe 2) pasojat që erdhën nga Rënia. Kërkojini shkruarit t'i shkruajë përgjigjet e studentëve në tabelë. Përgjigjet duhet të përfshijnë ato të renditura më sipër (përveç informacionit lidhur me vdekjen fizike dhe shpirtërore, që do të shtohet më vonë).

Ftojini studentët t'i rishqyrtojnë përgjigjet e tyre nën titullin “Pa Rënien”.

- Si do t'i kishin penguar kushtet në Kopshtin e Edenit Adamin dhe Evën që të përparonin në planin e shpëtimit të Atit Qiellor? (Shih 2 Nefi 2:22–23.)

Ftojini studentët të rishqyrtojnë listën nën titullin “Për Shkak të Rënies”. Siguroni që ata të kuptojnë se për shkak se jemi pasardhës të Adamit dhe Evës, ne u nënshtrohemi kushteve që iu krijuan atyre pas Rënies (shih 2 Nefi 2:21).

- Fraza “pun[oj] tokën” do të thotë se pasi Adami dhe Eva qenë dëbuar nga kopshti, ata duhej të punonin që të siguronin ushqim. Si mendoni se na ndihmon puna që të përparojmë në planin e Atit Qiellor?
- Si do t'i ndihmonte Adamin dhe Evën të pasurit e fëmijëve që të bëheshin më shumë si Ati Qiellor? Në çfarë mënyrash familjet janë të rëndësishme në planin e Atit Qiellor?
- Si na ndihmon mundësia për të përjetuar gëzim dhe mjerim për të përparuar në planin e Atit Qiellor?

Pas diskutimit të këtyre pyetjeve, theksoni se **rënia e Adamit dhe e Evës është një pjesë thelbësore e planit të Atit Qiellor për lumturinë.**

Theksoni se 2 Nefi 2:25 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t'i nxitni studentët ta shënojnë atë. Ngaqë është i shkurtër, ju mund të dëshironi të lini kohë për t'i ndihmuar studentët ta mësojnë përmendsh.

Shpjegoni se edhe pse Rënia na hapi një udhë për të përparuar, ajo gjithashtu futi dhembje, vuajtje, mëkat dhe vdekje në botë. Për t'i ndihmuar studentët ta zgjerojnë kuptimin e tyre mbi këtë të vërtetë, vëreni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 9:6. Pastaj vëreni një student tjetër të lexojë me zë të lartë Helamani 14:15–17. Kërkojini klasës të kërkojë pasojat e Rënies përshkruar në këto vargje.

- Çfarë mësimi japin këto vargje rreth Rënies? (Ajo solli vdekje fizike, që është vdekja e trupit, dhe vdekje shpirtërore, që është gjendja e të qenit i përjashtuar nga prania e Perëndisë. Shkruani *Ne i nënshtrohemi vdekjes fizike dhe shpirtërore* në tabelë të “Për Shkak të Rënies”.)

Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë mbi mënyrën se si i kanë përjetuar pasojat e Rënies që janë renditur në tabelë, nxitini ata të përsiaten qetësisht për pyetjet që vijojnë. (Lexojini ngadalë pyetjet dhe ndaluni ndërmjet tyre, për t'u dhënë studentëve kohë të mjaftueshme për t'u menduar.)

- Cilat janë disa shkaqe të mjerimit në këtë jetë?
- Përse vdekja është pjesë e domosdoshme e planit të shpëtimit?
- Si mundën shqetësimet dhe brengat të na ndihmojnë të mësojmë dhe të rritemi?

2 Nefi 2:25

Drejtojuuni idesë për mësimdhënien e zotërimin të shkrimit të shenjtë në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Shpjegoni se ndërsa kuptojmë se si na ndikon Rënia, ne kuptojmë se kemi nevojë për Shlyerjen e Jezu Krishtit. Lexoni deklarin vijues nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Po ashtu si një njeri nuk dëshiron vërtet ushqim derisa të jetë i uritur, po ashtu ai nuk e dëshiron shpëtimin e Krishtit derisa ta dijë se përse ka nevojë për Krishtin.

Asnjë nuk e di mjaftueshëm dhe siç duhet se përse ka nevojë për Krishtin derisa të kuptojë e të pranojë doktrinën e Rënies dhe pasojat e saj mbi të gjithë njerëzimin. Dhe asnjë libër tjetër në botë nuk e shpjegon këtë doktrinë jetike as afërsisht aq mirë sa Libri i Mormonit” (“The Book of Mormon and the Doctrine and Covenants”, *Ensign*, maj 1987, f. 85).

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme të përsiaten për këto pyetje, tregoni një pikturë të Shpëtimtarit. Jepni dëshminë tuaj se **nëpërmjet Shlyerjes, Jezu Krishti na shëmben nga pasojat e Rënies dhe ofron shëlbim nga mëkatet tona.**

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 2 Nefi 2:5–10, 21 dhe Alma 7:11–13. Kërkojini klasës të gjejë fraza në këto vargje që tregojnë se çfarë ka bërë Shpëtimtari që të na shëlbejë nga pasojat e Rënies dhe nga mëkatet tona individuale. (Në lidhje me vargun 9, ju mund të keni nevojë të shpjegoni që fraza “bëjë ndërmjetësim” do të thotë të lutesh në emër të një personi tjetër ose të veprosht në vend të një personi tjetër.) Që t’i ndihmoni studentët t’i analizojnë frazat që kanë gjetur, pyetni:

- Cilat fraza në këto vargje tregojnë se nëpërmjet Shlyerjes, Shpëtimtari do të na shëlbejë nga vdekja fizike?
- Cilat fraza tregojnë se Shpëtimtari do të na shëlbejë nga vdekja shpirtërore (të përjashtuar nga prania e Perëndisë)?
- Cilat fraza tregojnë se Shpëtimtari mund të na shëlbejë nga mëkatet tona?
- Cilat fraza tregojnë se Shpëtimtari mund të na ndihmojë përmes kohëve të provës si sëmundje dhe dhembje?

Sipas 2 Nefit 2:7–9, 21, çfarë duhet të bëjmë që të marrim të gjitha bekimet e mundësuar nëpërmjet Shlyerjes? (Në lidhje me vargun 7, ju mund të keni nevojë të shpjegoni se një person që ka “një zemër të thyer dhe një shpirt të penduar” është i përlurur dhe gati për të ndjekur vullnetin e Perëndisë. Një person i tillë ndien dëshpërim të thellë për mëkatet dhe dëshiron sinqerisht të pendohet.)

Pas diskutimit të këtyre pyetjeve, vëri studentët të shqyrtojnë vargjet e caktuara qetësisht, duke kërkuar fraza që janë veçanërisht domethënëse për ta. Kërkojuni studentëve të ndahen në dyshe dhe të ndajnë me njëri-tjetrin frazat që kanë zgjedhur. Ftojini ata të tregojnë përse këto fraza janë domethënëse për ta.

Ftoni një ose dy studentë të përmbledhin për klasën përse Rënia është një pjesë thelbësore e planit të Atit Qiellor për shpëtimin. Pastaj kërkojuni atyre të tregojnë ndjenjat e tyre rreth asaj se si Shlyerja e Jezu Krishtit na shëmben nga Rënia.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 2:25

Shënim: Merrni parasysh përdorimin e veprimtarisë vijuese për t’i ndihmuar studentët të përdorin vargun 2 Nefi 2:25 kur japin mësim ungjillin. Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së mësimin të sotëm, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Ftojini studentët të përgatitin një mësim rreth doktrinës së Rënies, duke përdorur vargun e 2 Nefit 2:25. Ata mund ta japin këtë mësim në një mbrëmje familjare ose në një mjedis tjetër. Pyetini disa studentë nëse do të ishin të gatshëm të flisnin mbi përvojat e tyre pasi të japin mësim. Lejojini studentët të fillojnë përgatitjen e tyre gjatë klasës, kur e lejon koha.

MËSIMI 24

2 Nefi 2 (Pjesa 2)

Hyrje

Mësimi i kaluar mbi 2 Nefin 2 përqendrohej në Rëniën e Adamit dhe Evës dhe Shlyerjen e Jezu Krishtit. Ky mësim përqendrohet në mësimet e Lehit rreth doktrinës së lirisë së zgjedhjes, përfshirë të vërtetën që ne jemi të lirë të zgjedhim lirinë dhe jetën e përjetshme nëpërmjet Jezu Krishtit.

Në këtë mësim, studentët do të kenë rastin t'i japin mësim njëri-tjetrit. Përpara se të fillojë ora mësimore, përgatitni fletë të shtypura që përmbajnë udhëzimet e këtij mësimi. Njihuni me secilin grup udhëzimesh në mënyrë që të mund t'i ndihmoni studentët ndërsa përgatiten të japin mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 2:11–18, 25–30

Lehi jep mësim rreth lirisë së zgjedhjes dhe pasojave të zgjedhjeve tona

Shkurtimisht u kujtoni studentëve se në mësimin e kaluar, ata studiuin mësimet e Lehit të 2 Nefi 2 rreth Rëniës së Adamit dhe Evës dhe bekimeve të Shlyerjes së Jezu Krishtit. Zgjedhja e Adamit dhe Evës na lejoi ne të vijmë në tokë (shih 2 Nefi 2:25), ku përjetojmë dëshpërim, dhembje dhe vdekje. **Me anë të Shlyerjes, Jezu Krishti na shëlbën nga Rënia dhe ofron shëlbim nga mëkatet tona** (shih 2 Nefi 2:26). Për shkak të Shlyerjes, **ne jemi të lirë të zgjedhim lirinë dhe jetën e përjetshme ose robërinë dhe vdekjen** (shih 2 Nefi 2:27).

Shpjegoni se ndërsa studentët vazhdojnë studimin e 2 Nefit 2 në këtë mësim, ata do të kenë rastin t'i japin mësim njëri-tjetrit parimet e lirisë së zgjedhjes që Lehi i shpjegoi birit të tij Jakob. I ndani studentët në katër grupe. I jepni çdo grupi një nga grupet vijuese të udhëzimeve për t'i ndihmuar të përgatiten të japin mësim (përpara se të fillojë ora mësimore përgatitni fletushka të shtypura që përmbajnë këto udhëzime). Nëse klasa ka më pak se katër studentë, i jepni një grup udhëzimesh çdo studenti dhe jepeni vetë mësim materialin që përmbajnë grupet e tjera.

Çdo grup udhëzimesh përmban pesë detyra. Nxitini të gjithë studentët të marrin pjesë duke u siguruar që çdo person në çdo grup të marrë një detyrë. Në grupe me më shumë se pesë, studentët mund të kenë detyrë së bashku. Në grupe me më pak se pesë studentë, disa individë do të duhet të bëjnë më shumë se një detyrë. Informojini studentët se do të kenë rreth tre minuta kohë për t'u përgatitur dhe se çdo grup do të ketë rreth pesë minuta për të dhënë mësim.

Grupi 1: Perëndia na krijoi që të veprojmë

- Ngrini një copë shkëmbi përpara klasës. Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 2:14. Përpara se ai apo ajo të lexojë, kërkojini klasës të kërkojë përshkrimin e Lehit të dy llojeve të gjërave që Perëndia krijoi në qiej dhe në tokë. ("Gjërat që veprojnë dhe gjërat që pësojnë".) Pyetni: Si lidhet ky varg me ne dhe me shkëmbin? (Ne ishim krijuar për të vepruar, ndërsa shkëmbi ishte krijuar për të pësuar. Shkëmbi, si shumë krijime të tjera, nuk mund të veprojë vetë.)
- Kërkojini një student të lexojë fjalinë e parë të 2 Nefi 2:16. Pyeteni klasën: Përse mendoni se është e rëndësishme në planin e Atit Qiellor për shpëtimin që ne të veprojmë vetë? Pasi studentët të jenë përgjigjur, pyetni: Si ndodh që ndonjëherë ne presim më mirë të pësojmë sesa të veprojmë vetë?
- Shkruani *DeB* 58:26–28 në tabelë. Ftojini klasën t'i kthehet këtij fragmenti. Udhëhiqini ata në leximin e tij së bashku me zë të lartë.
- Pyetni: Çfarë mund të mësojmë nga Doktrina e Besëlidhje 58:26–28 rreth të vepruarit vetë? Cilat janë disa mënyra që mund të kërkojmë për të qenë të përfshirë me zell për të shkaktuar shumë drejtësi? Kur keni parë që zelli juaj ka shkaktuar shumë drejtësi? (Pasi janë përgjigjur një apo dy studentë, ju mund gjithashtu të doni të ndani një përvojë.)

2 Nefi 2:27

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë mësimore të zotërimin të shkrimit të shenjtë në fund të mësimin që t'i ndihmoni studentët në zotërimin e këtij fragmenti.

- E. Jepni dëshminë tuaj rreth rëndësisë së të vepruarit vetë dhe të kërkuarit për të shkaktuar shumë drejtësi.

Grupi 2: Joshja e mirë dhe joshja e keqe

- A. Ftoni një student që të lexojë fjalinë e dytë në 2 Nefi 2:16. Pyeteni klasën: Çfarë do të thotë fjala *josh*? (Të ftosh, të bindësh apo të tërheqësh.)
- B. Pyeteni klasën: Cilat janë disa mënyra që Ati Qiellor na josh të bëjmë mirë? (Studentët mund të përmendin nxitje nga Fryma e Shenjtë, bekime të premtuara për bindje ndaj urdhërimeve dhe mësimet nga profetë të ditëve të mëvonshme.)
- C. Lexoni 2 Nefin 2:17–18 me zë të lartë dhe ftojini studentët t’ju ndjekin në librat e tyre të shkrimeve të shenjta. Kërkojuni të gjejnë çfarë kërkon djalli për të gjithë ne. (Ai do që ne të jemi të mjerë.)
- D. Pyetni: Si mund ta dini se cilat joshje vijnë nga Perëndia dhe cilat vijnë nga djalli? (Si pjesë e këtij diskutimi, ju mund të doni t’i drejtoheni Moronit 7:16–17.) Pasi klasa të jetë përgjigjur, pyetni: Cilat janë disa shembuj gjërash që i joshin njerëzit të veprojnë ligësisht dhe që çojnë në mjerim?
- E. Jepni dëshminë tuaj rreth joshjeve të Perëndisë që çojnë në mirësi dhe lumturi dhe joshjeve të djallit që çojnë në ligësi dhe mjerim. Si pjesë e dëshmisë suaj, ju mund të doni të tregoni një përvojë për të ilustruar se si e dini që kjo është e vërtetë.

Grupi 3: Ne jemi përgjegjës për zgjedhjet tona

- A. Lexojini këtë thënie klasës:
 “Ju jeni i lirë të zgjidhni dhe të veproni, por nuk jeni i lirë të zgjidhni pasojat e veprimeve tuaja. Pasojat mund të mos jenë të menjëhershme, por gjithmonë do të vijnë nga pas” (*Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 76).
 Pyetni: Cilët janë disa shembuj pasojash që mund të mos jenë të menjëhershme por që mund të vijnë? (Një përgjigje e mundshme është se kanceri shpesh vjen nga pirja e duhanit.)
- B. Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 2:26–27 qetësisht, duke kërkuar fjalë dhe fraza që tregojnë pasoja të ardhshme të zgjedhjeve që bëjmë tani. Kërkojuni studentëve të raportojnë mbi atë që gjejnë. (Përgjigjet mund të përfshijnë “ndëshkimi[n] nga ligji, në ditën e madhe dhe të fundit”, “lirinë”, “jetën e përjetshme”, “robërinë”, “vdekjen” dhe “mjerimin”.) Shkruani përgjigjet e studentëve në tabelë.
- C. Pyetni: Përse mendoni se është e rëndësishme për ne që të kuptojmë pasojat e zgjedhjeve tona në këtë jetë? Pasi studentët të jenë përgjigjur, pyetni: Si mund të na nxitë njohja e këtyre pasojave që të bëjmë zgjedhje të drejta?
- D. Theksoni që te 2 Nefi 2:27, Lehi thotë se ne “[jemi] të lirë të zgjedhi[m] lirinë”. Pyetni: Në përvojën tuaj, si na ndihmojnë zgjedhjet e drejta të qëndrojmë të lirë të zgjedhim? A mund të jepni shembuj lidhur me këtë? (Jini të përgatitur të jepni një shembull vetjak.)
- E. Jepni dëshminë tuaj që ne jemi përgjegjës te Perëndia për zgjedhjet tona dhe se pasojat gjithmonë vijnë pas zgjedhjeve tona.

Grupi 4: Zgjedhja e pjesës së mirë

- A. Vini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 2:28. Kërkojini klasës të kërkojë katër gjëra që Lehi donte për bijtë e tij. Pasi të jetë lexuar vargu, ftojini studentët të tregojnë atë që kanë gjetur.
- B. Pyetni: Cilat janë disa mënyra që mund të shohim te Ndërmjetësi i madh, Jezu Krishti, për të na ndihmuar të bëjmë zgjedhje të drejta?
- C. Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefi 2:29. Pyeteni klasën: Si mund zgjedhjet tona t’i japin fuqi djallit të na robërojë? Si pjesë e këtij diskutimi, theksoni se shumë nga tundimet e Satanit synojnë “dëshirë[n e] mishit” apo orekset tona fizike. Kur njerëzit u dorëzohen këtyre tundimeve, ata mund të bëhen të varur ndaj substancave dhe sjelljeve të dëmshme. Lexoni thënien pasuese nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Nga një eksperiment fillestar i menduar të jetë parëndësi, mund të pasojë një rreth vicioz. Nga prova vjen një zakon. Nga një zakon vjen vartësi. Nga një vartësi vjen vartësia e plotë. Pushtimi i tij është aq gradual. Hallkat skllavëruese të zakonit janë tepër të vogla për t’u ndier gjersa ato bëhen tepër të forta për t’u thyer. . . Drogimi dorëzon më vonë lirinë e zgjedhjes” (“Addiction or Freedom”, *Ensign*, nëntor 1988, f. 6–7).

Ndani dëshminë tuaj rreth drejtësisë që çon në liri nga zakonet dhe vartësitë e dëmshme.

D. Lexojini klasës 2 Nefin 2:30. Ndërsa ju ndjekin, i ftoni ata të përqendrohen te këto fjalë: “Unë kam zgjedhur pjesën e mirë”. Pyetni: Çfarë mësimi jep kjo thënie rreth Lehit?

E. Kërkojuni studentëve t’i përsiatin pyetjet vijuese: Cilin njihni që ka “zgjedhur pjesën e mirë” si Lehi? Në cilat mënyra do të donit ta ndiqni shembullin e këtij personi? Pasi studentët të kenë pasur kohë për t’u përsiatuar, kërkonin nga një apo dy të japin mendimet e tyre. Pastaj jepni vetë mendimet tuaja.

Shënim për mësuesin: Për të përfunduar, ftojini studentët të përsiaten nëse zgjedhjet e tyre po i çojnë drejt lirisë dhe jetës së përjetshme apo drejt robërisë, vdekjes shpirtërore dhe mjerimit. Sigurojini studentët se çfarëdo zgjedhjes të dobëta që mund të kenë bërë tashmë, mund të kapërcehet nëpërmjet besimit në Jezu Krisht dhe pendimit. Dëshmoni për Shpëtimtarin, Shlyerjen e Tij dhe aftësinë e Tij për të na fokusuar në përpjekjet tona për të bërë zgjedhje që do të na çojnë në lumturi dhe jetë të përjetshme.

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 2:27

Për të ndihmuar studentët të mbajnë mend përmendsh 2 Nefin 2:27, shkruani germën e parë të çdo fjale në tabelë, si më poshtë: *K q, n j j t l s m; dh t g j g j u j dh a t c j t n p n j. Dh a j t l t z l dh j e p n N t m t t g j n j, o t z r dh v, s r dh f s d; p a k q t g j n j t j t m s ë a v.* (Ju gjithashtu mund të doni të nxitni studentët ta shënojnë këtë fragment në një mënyrë të dallueshme që të mund ta gjejnë shpejt.)

Vini studentët të deklamojnë 2 Nefin 2:27 së bashku (duke përdorur librat e tyre të shkri-meve të shenjta sipas nevojës) gjersa ata të mund ta deklamojnë të gjithë vargun duke përdorur vetëm gerrat e para për t’i ndihmuar. Pastaj fshini disa nga gerrat dhe vërin përsëri ta deklamojnë shkrimin e shenjtë së bashku. Vazhdojeni këtë proces derisa të gjitha gerrat të jenë fshirë dhe klasa të mund ta recitojë të gjithë vargun përmendsh. Si pjesë e këtij aktiviteti, ju mund të doni të tregoni thënien e mëposhtme nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: “Një shkrim i shenjtë që futet në kujtesë, bëhet një mik i përhershëm që nuk dobësohet me kalimin e kohës” (“Fuqia e Shkrimeve të Shenjta” *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 6).

Shënim: Ju mund të keni kohë ta përdorni këtë veprimtari diku në këtë mësim. Nëse nuk keni kohë, merrni parasysh përdorimin e tij në një mësim tjetër.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 2:29. “Dëshir[a e] mishit dhe ligësisë që është në të”

Ky varg nuk do të thotë se trupat tanë janë të këqinj. Më saktë, ai përshkruan një aspekt të gjendjes sonë të rënë. *Libri “Të Vërtetë Ndaj Besimit”* përfshin këtë shpjegim: “Në këtë gjendje të rënë ne kemi kontraktë brenda nesh. Ne jemi fëmijët shpirtërorë të

Perëndisë, me mundësinë që të jemi ‘pjesëtarë të natyrës hyjnore’ (2 Pjetri 1:4). Megjithatë, ‘jemi të padenjë para [Perëndisë]; për shkak të rënies, natyra jonë është bërë e ligë vazhdimisht’ (Ethëri 3:2). Na nevojitet të përpiqemi vazhdimisht që të mposhtim ndjenjat dhe dëshirat e padrejta” (*Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 142).

2 Nefi 3

Hyrje

2 Nefi 3 përmban fjalët e Lehit për birin e tij më të vogël, Jozefin. Lehi rrëfeu profecinë nga Jozefi i Egjiptit

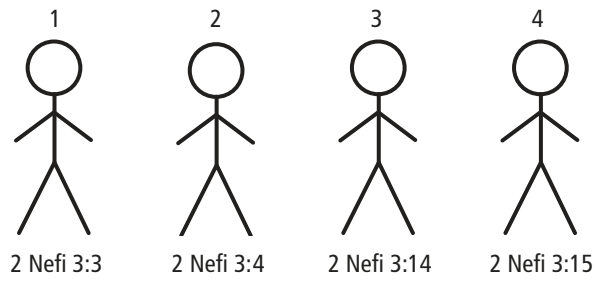
lidhur me rolin e Profetit Jozef Smith, daljen në dritë të Librit të Mormonit dhe Rivendosjen e ungjillit.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 3:1–25

Lehi rrëfen përsëri profecinë e Jozefit të Egjiptit rreth Profetit Jozef Smith

Përpara se të fillojë ora mësimore, vizatoni diagramën vijuese në tabelë.

Për t'i përgatitur studentët të kuptojnë mësimet që jepen te 2 Nefi 3, informojini se ky kapitull përfshin informacion mbi katër burra me të njëjtin emër. Ftojini studentët të kërkojnë shpejt në shkrimet e shenjta referencën poshtë secilës figurë në tabelë për të përcaktuar cili paraqitet nga secila figurë. Kur një student gjen një përgjigje, vëreni ta shkruajë në tabelë. (Figura e parë paraqet birin e Lehit, Jozefin. E dyta paraqet profetin Jozef që qe shitur në Egjipt afërsisht 1.700 vite përpara lindjes së Jezu Krishtit. E treta paraqet Profetin Jozef Smith. E katërta paraqet Jozef Smithin Plakun.)

Paraqitni një figurë të Profetit Jozef Smith, të tillë si Vëllai Jozef (62161; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 87). Informojini studentët se shumë nga 2 Nefi 3 përqendrohet në profecinë e Jozefit të Egjiptit mbi Profetin Jozef Smith.

Ftoni tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 2 Nefi 3:6–8. Kërkojini klasës që të gjejë fjalë dhe fraza që Jozefi i Egjiptit i përdori për të përshkruar Jozef Smithin dhe punën që ai do të përmushte. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se kur Jozefi i Egjiptit përdori frazën “frytit të ijeve të mia”, ai po i referohej pasardhësve të tij.) Në tabelë poshtë figurës që paraqet Jozef Smithin, renditni fjalët dhe frazat që gjejnë studentët. Ata duhet të gjejnë fraza të tilla si “një shikues i zgjedhur prej frytit të ijeve të mia”, “vlerësohet shumë”, “sjelljen e tyre në njohurinë e besëlidhjeve” dhe “do ta bëj atë të madh në sytë e mi”.

- Ndërsa kemi studiuar 2 Nefin 3:6–8, çfarë keni mësuar rreth Profetit Jozef Smith? (Ndhimojini studentët të kuptojnë se **Zoti ngriti Profetin Jozef Smith që të ndihmojë të sillet Rivendosja e ungjillit.**)

Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 3:11–15 qetësisht. Kërkojuni të kërkojnë fraza të tjera rreth asaj që Perëndia do të përmushte nëpërmjet Profetit Jozef Smith. Kur ata të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'i studiuar këto vargje, pyetni se çfarë kanë gjetur. Shtojani përgjigjet listës në tabelë nën figurën që paraqet Profetin Jozef Smith. (Përgjigjet mund të përfshijnë “sjellë fjalën time”, “nga dobësia ai do të bëhet i fortë”, “ata që do të kërkojnë ta shkatërrojnë atë, do të ngatërrohen” dhe “emri i tij. . . sikurse ai i atit të tij”.)

Për të ndihmuar studentët që të kuptojnë dhe përsiaten më tej mbi rolin e Profetit Jozef Smith në Rivendosjen e ungjillit, lexoni 2 Nefin 3:11 me zë, duke i vënë theks të veçantë frazës “fuqi që t’ia sjellë fjalën time”.

- Cilat janë disa shembuj të fjalës së Perëndisë që Jozef Smithi solli? (Përgjigjet mund të përfshijnë Librin e Mormonit, Doktrina e Besëlidhjet, Perlën me Verë të Madhe, Përkthimin e Jozef Smithit dhe predikimet e vetë Profetit.)

Përgjatë këtij diskutimi, sigurohuni të nxirrni në pah se Jozefi i Egjiptit profetizoi se Profeti Jozef Smith do të nxirrte në dritë Librin e Mormonit. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se 2 Nefi 3:12 përmend dy libra: libri i shkruar nga pasardhësit e Jozefit të Egjiptit ishte Libri i Mormonit; libri i shkruar nga pasardhësit e Judës ishte Bibla. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'i shënojnë këto shpjegime në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

Ftojini studentët të kërkojnë 2 Nefin 3:12 fraza që përshkruajnë ndikimin që Libri i Mormonit dhe Bibla do të kenë në botë ndërsa ato "rriten së bashku". (Për shembull, studentët mund të gjejnë "ngatërrimin e doktrinave të rreme", "dhënien fund të grindjeve" dhe "vendosjen e paqes".)

Për t'i ndihmuar studentët të reflektojnë mbi atë se si Libri i Mormonit e ka ndikuar jetën e tyre pyetni:

- Kur e keni përjetuar fuqinë e Librit të Mormonit në jetën tuaj apo parë ndikimin e tij në jetën e miqve apo anëtarëve të familjes?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 3:15. Kërkojini klasës t'i japë vëmendje të veçantë frazës "ta sjellë popullin tim në shpëtim".

- Në çfarë mënyrash Libri i Mormonit ndihmon të sillet populli në shpëtim?
- Çfarë ndryshimi ka bërë Libri i Mormonit në jetën tuaj?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë dhe vlerësojnë misionin e paracaktuar të Profetit Jozef Smith, kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Presidenti Brigam Jang:

"Ishte dekretuar në këshillat e përjetësisë, shumë kohë më parë se të hidheshin themelet e tokës, se ai, Jozef Smithi, duhej të ishte njeriu, në periudhën e fundit ungjillore të kësaj bote, që do t'ia sillte fjalën e Perëndisë njerëzve dhe do të merrte plotësinë e çelësave dhe fuqisë së Priftërisë të Birit të Perëndisë. Zoti e kishte ruajtur atë dhe atin e tij, dhe atin e atit të tij, dhe paraardhësit e tyre të gjithë deri tek. . . Adami. Ai e ka vëzhguar atë familje e atë gjak ndërsa ka qarkulluar që nga burimi i tij deri te lindja e atij njeriu. Ai qe paracaktuar në përjetësi të kryesonte në këtë periudhë të fundit ungjillore" (*Discourses of Brigham Young*, vepra të zgjedhura John A. Widtsoe [1954], f. 108).

Përmbliidhni 2 Nefin 3:16–24 duke shpjeguar se Jozefi i Egjiptit e krahasoi Jozef Smithin me Moisiun. Vëriini studentët të kërkojnë fjalë dhe fraza që përshkruajnë Profetin Jozef Smith te 2 Nefi 3:24. Ndërsa ata tregojnë fjalët dhe frazat që kanë gjetur, shtojini përgjigjet e tyre në listën e tabelës.

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Gordon B. Hinkli. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë të vërtetat e zbuluara nga Profeti Jozef Smith:

"Më lejoni të përmend disa nga shumë doktrina dhe praktika që na dallojnë ne nga të gjitha kishat e tjera, dhe të cilat kanë ardhur të gjitha nëpërmjet zbulësës te Profeti rinor [Jozef Smith]. . . .

Njohuria e Hyjnisë. . . .

Libri i Mormonit. . . .

. . . Priftëria e rivendosur. . . .

. . . Plani për jetë të përjetshme i familjes. . . .

Pafajësia e fëmijëve të vegjël. . . .

. . . Doktrina e madhe e shpëtimit për të vdekurit. . . .

Natyrë e përjetshme e njeriut. . . .

. . . Parimi i zbulësës moderne. . . .

. . . Gjatë atyre pak 38 vite e gjysmë të jetës së tij, nëpërmjet tij erdhi një vërshim njohurish, dhuratash dhe doktrine të pakrahasueshme" ("The Great Things Which God Has Revealed", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 80–83).

Pyetje rreth ndjenjave

Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë i këshilloi mësuesit të bëjnë pyetje që “ftoj[në] individët të kërkojnë për ndjenja në kujtimet e tyre”. Ai tha: “Pasi të pyetim, ne mund të presim me urrejtje për një çast përpara thirrjes së emrit të dikujt që të përgjigjet. Edhe ata të cilët nuk flasin do të jenë duke menduar për përvojat shpirtërore. Kjo do ta ftojë Frymën e Shenjtë” (The Lord Will Multiply the Harvest” [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 6 shkurt 1998], f. 6, si.lds.org; Mësimdhënia dhe të Nxëniet e Ungjillit: Një Manual për Mësuesit dhe Udhëheqësit në Seminaret dhe Institutet e Fesë, fq. 68).

Ftoni një student ta shtojë listën e Presidentit Hinkli te lista në tabelë.

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë Doktrina e Besëlidhje 135:3. Shpjegoni se Plaku Xhon Tejlör, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, që më vonë u bë Presidenti i tretë i Kishës, shkroi këto fjalë pak pas vdekjes së Profetit Jozef Smith. Vëreni studentët të kërkojnë gjëra në këtë varg që ata mund t’i shtojnë te lista në tabelë. Shtoni përgjigjet e tyre në listë.

Jepuni studentëve kohë për ta rishqyrtuar listën në tabelë. Ftojini ata të përsiaten mbi atë që kanë mësuar rreth rolit të Profetit Jozef Smith. Ftojini ata të reflektojnë mbi atë që dinë dhe ndiejnë rreth Profetit duke shkruar një përgjigje për një nga pyetjet vijuese në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoren e klasës:

- Çfarë keni mësuar apo ndier sot që ka forcuar dëshminë tuaj për Profetin Jozef Smith?
- Çfarë bëri, dha mësim apo rivendosi Jozef Smithi, që ju ndieni se është “me vlerë të madhe” (2 Nefi 3:7) për ju?

I ndani studentët në çifte. Nxitini të ndajnë me njëri-tjetrin dëshmitë e tyre mbi Profetin Jozef Smith. Nëse keni kohë, ju mund të nxitni disa studentë t’i ndajnë me gjithë klasën. Jepni dëshminë tuaj që Perëndia ngriti Jozef Smithin për të sjellë Rivendosjen. Ftojini studentët tuaj që plot lutje të kërkojnë mënyra për të ndarë dëshmitë e tyre mbi Profetin Jozef Smith dhe Librin e Mormonit me të tjerët, veçanërisht me miqtë dhe me familjen e tyre.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 3:12. Si Libri i Mormonit dhe Bibla do të “rriten së bashku”

Pak pas botimit të SHDM-së të Variantit të Mbretit Jakob të Biblës, me Udhëzuesin e tij Tematik dhe shënime në fund të faqes që u referohen të gjitha vepërave standarde, Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve shpjegoi: “Dhiata e Vjetër dhe Dhiata e Re dhe. . . Libri i Mormonit. . . tani janë thurur së bashku në mënyrë të tillë që, ndërsa ju studioni me zell njërin, tërhiqeni tek tjetri; ndërsa mësoni nga njëri, ndriçoheni nga tjetri. Ata janë vërtet një në duart tona” (“Scriptures”, *Ensign*, nëntor 1982, f. 53).

2 Nefi 3:18. Kush është zëdhënësi?

Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve komentoj mbi identitetin e njerëzve për të cilët flitet te 2 Nefi 3:18. Fjalët në kllapa janë shtojca të Plakut Mek-Konki. Ai tha: “Vini re këto fjalë të Zotit: ‘Dhe unë, vër re, do t’i jap atij [Mormonit] që të shkruajë fjalët e frytit të ijeve të tua [nefitët], te fryti i ijeve të tua [lamanitët], dhe zëdhënësi i ijeve të tua [Jozef Smithi] do ta shpallë atë.’ Që do të thotë, Mormoni shkroi Librin e Mormonit, por ajo që ai shkroi ishte marrë nga shkrimet e profetëve nefitë; dhe këto shkrime, të mbledhura në një libër, qenë përkthyer nga Jozef Smithi dhe u dërguan prej tij te lamanitët” (*A New Witness for the Articles of Faith* [1985], f. 426).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

1 Nefi 20–2 Nefi 3 (Njësia 5)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studionin 1 Nefi 20 deri te 2 Nefi 3 (njësia 5) nuk ka për qëllim që të jepet mësim si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni nga njësia 5 përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (1 Nefi 20–22)

Ndërsa Nefi i citonte disa nga profecitë e Isaia vëllezërve të tij, studentët mësuan se Zoti i fton ata që kanë qenë të pabindur të pendohen dhe të kthehen tek Ai. Kjo na tregon se Zoti na do dhe kurrë nuk do të na harrojë. Studentët gjithashtu mësuan se edhe pse Izraeli do të shpërndahej për mosbindjen e tij, Zoti premtoi ta rivendoste ungjillin dhe ta mbliidhte Izraelin në ditët e mëvonshme.

Dita 2 (2 Nefi 1)

Studentët studiuar mësimit e fundit që Lehi i dha familjes së tij përpara se të vdiste. Lehi theksoi se Zoti na bekon ne kur mbajmë urdhërimet e Tij, dhe Ai i ndal bekimet kur ne nuk i mbajmë urdhërimet e Tij. Kur Lehi e dinte se së shpejti do të vdiste, ai e nixti familjen e tij që të ndiqte Nefin. Studentët panë se ndërsa ndjekim ata, që Perëndia i ka thirrur të na udhëheqin, ne bekohemi me begati shpirtërore dhe siguri.

Dita 3 (2 Nefi 2)

Lehi i shpjegoi birit të tij Jakobit dy të vërteta themelore: 1) që Rënia e Adamit dhe e Evës është një pjesë thelbësore e planit të lumturisë të Atit Qiellor dhe 2) që nëpërmjet Shlyerjes, Jezu Krishti na shëmben ne nga pasojat e Rënies dhe ofron shëlbim nga mëkatet tona. Lehi shpjegoi se si rezultat i Rënies dhe Shlyerjes, ne jemi të lirë të zgjedhim lirinë dhe jetën e përjetshme ose robërinë dhe vdekjen (shih 2 Nefi 2:27).

Dita 4 (2 Nefi 3)

Duke i folur birit të tij Jozefit, Lehi tregoi profecinë e Jozefit të Egjiptit gjetur në fletët prej tunxhi. Kjo profeci paratha se Zoti ngriti Profetin Jozef Smith që të ndihmojë për të sjellë Rivendosjen e ungjillit. Studentëve u qe kërkuar të shkruanin në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj se si kontributet e Profetit Jozef Smith kanë qenë të një vlere të madhe për ta.

Hyrje

Ky mësim ka për qëllim që të ndihmojë studentët të kuptojnë qëllimet e përjetshme të Perëndisë. Lehi e dinte se pasardhësit e tij mund të bënin zgjedhjet që do t'i çonin ata në gëzim, liri dhe jetë të përjetshme vetëm nëse do të kuptonin dhe besonin doktrinat kyçe – të tilla si Rënia, Shlyerja e Jezu Krishtit, liria e zgjedhjes dhe bindja (shih 2 Nefi 2:25, 27). Nxitini studentët të zgjedhin jetë të përjetshme në mënyrë që ata të mund të jenë në fund të "rrethuar përjetësisht në krahët e dashurisë së [Perëndisë]" (2 Nefi 1:15), siç ishte Lehi.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 1–2

Përpara se të vdesë, Lehi i këshillon fëmijët e tij të mbajnë urdhërimet e Perëndisë dhe u mëson atyre doktrinat bazë të planit të shpëtimit

Filloni duke i vënë studentët të lexojnë fjalinë e fundit të 2 Nefit 3:25 ("Kujto fjalët e atit tënd që po vdes"). Pyetini se si mund të ndryshojë vëmendja e tyre ndaj këshillës së një anëtarit të familjes nëse ata e dinë se personi do të vdesë.

Veprimtaria vijuese mund t'i ndihmojë studentët të kuptojnë më mirë të vërtetat që Lehi theksoi në fjalët e tij të fundit drejtuar familjes së tij. Ajo gjithashtu do t'i lejojë ata të ndajnë me njëri-tjetrin mënyrën se si këto të vërteta mund t'i ndihmojnë të ndjekin planin e Atit Qiellor për shpëtimin e tyre.

1. Caktoni secilin nga fragmentet vijuese të shkrimit të shenjtë për studentët të veçantë apo grupe: 2 Nefi 1:16–20; 2 Nefi 2:6–10; 2 Nefi 2:19–20, 22–25 dhe 2 Nefi 2:11–13, 27–29. (Nëse keni më pak se katër studentë, ju mund ta përshtatni këtë veprimtari duke u caktuar studentëve më shumë se një fragment të shkrimit të shenjtë ose duke zgjedhur më pak fragmente për të diskutuar.)
2. Ndërsa studentët i studiojnë këto fragmente, vërieni ata t'u përgjigjen pyetjeve vijuese në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të mbani parasysh shkrimin e pyetjeve në tabelë.)
  - a. Cilat të vërteta kyçe dha mësim Lehi?
  - b. Përse janë këto të vërteta të rëndësishme për mirëqenien tonë të përhershme?
3. Pasi t'u jepni studentëve kohë për të plotësuar detyrën e tyre, ftoni secilin student apo grup të raportojë atë që ka gjetur. Nxitni sa më shumë studentë që është e mundur që të tregojnë atë që kanë gjetur dhe arsyen përse ishte e rëndësishme për ta.

Pas veprimtarisë, shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Rënia e Adamit dhe e Evës është një pjesë thelbësore e planit të lumturisë të Atit Qiellor.**

Thoni thënien vijuese nga Presidenti Jozef Filding Smith:

“Adami bëri vetëm atë që duhej të bënte. Ai mori nga ai frut për një arsye të mirë, dhe ajo ishte që të hapte derën për t’ju sjellë ju dhe mua dhe kujdo tjetër në këtë botë. . . .

. . . Nëse nuk do të ishte për Adamin, unë nuk do të isha këtu; ju nuk do të ishit këtu; ne nuk do të ishim duke pritur në qiejt si shpirtra” (në Conference Report, tetor 1967, f. 121–122).

Bëjuni studentëve pyetjet vijuese:

- Cilat janë disa nga pasojat e Rënies që Lehi përshkroi te 2 Nefi 2:21–24?
- Si e bëjnë këto pasoja të mundur për ne që të përparojmë sipas planit të Atit Qiellor për shpëtimin tonë?

Shtoni të vërtetën vijuese në tabelë: **Me anë të Shlyerjes, Jezu Krishti na shëlbën ne nga Rënia dhe ofron shëlbim nga mëkatet tona.**

Për t’i ndihmuar studentët të fitojnë një kuptim më të thellë të kësaj të vërtete, vëreni një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku Jozef B. Uirthlin, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Shlyerja e Jezu Krishtit, një akt dashurie të pastër, mposhti pasojat e Rënies dhe siguroi udhën për të gjithë njerëzimin që të kthehet në praninë e Perëndisë. Si pjesë e Shlyerjes, Shpëtimtari mposhti vdekjen fizike dhe siguroi pavdekësinë për secilin nga fëmijët e Perëndisë nëpërmjet Ringjalljes. Ai gjithashtu mposhti vdekjen shpirtërore dhe siguroi mundësinë e jetës së përjetshme, jetën që Perëndia jeton dhe më të madhen nga të gjitha dhuratat e Perëndisë” (“Christians in Belief and Action”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 71).

Pyetini studentët: Cilat janë disa nga bekimet e Shlyerjes?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë rëndësinë e lirisë së zgjedhjes në planin e Atit Qiellor, lexoni thënien vijuese nga Plaku Nil A. Maksiuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Pa ekzistencën e zgjedhjeve, pa lirinë tonë për të zgjedhur dhe pa kundërshtimin, nuk do të ketë ekzistencë të vërtetë. . . . Është e vërtetë se ne as nuk mund të rritemi shpirtërisht dhe në këtë mënyrë as të jemi vërtetë të lumtur përveçse dhe gjersa të kemi

përdorur me urtësi lirinë tonë morale të zgjedhjes” (*On More Strain of Praise* [1999], f. 80).

Shkruani parimin vijues në tabelë: **Ne jemi të lirë të zgjedhim lirinë dhe jetën e përjetshme ose robërinë dhe vdekjen.**

Vëreni studentët t’i kthehen detyrës 4 të ditës së 3-të në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Ftoni disa prej tyre të shpjegojnë çfarë mësuan rreth lirisë së zgjedhjes nga 2 Nefi 2:26–29.

Lexoni me zë të lartë thënien vijuese nga Profeti Jozef Smith:

“Që të marrim shpëtimin, ne jo vetëm që duhet të bëjmë disa gjëra, por gjithçka që Perëndia ka urdhëruar” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2007], f. 168).

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë rëndësinë e bindjes, ju mund të bëni pyetjet vijuese:

- Përse mendoni se Lehi theksoi bindjen në këshillën e tij të fundit drejtuar familjes së tij para se të vdiste?
- Çfarë përvojash keni pasur që ju kanë ndihmuar të dini se **Zoti na bekon ne kur mbajmë urdhërimet e Tij, dhe Ai i ndal bekimet kur ne nuk i mbajmë urdhërimet e Tij?** (Shtojeni këtë të vërtetë te lista në tabelë.)

Për ta përfunduar këtë mësim, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Bojd K. Paker, President i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Bindja është ilaç i fuqishëm shpirtëror. Ajo afrohet tek të qenit një shërues i gjithçkaje” (“Balm of Gilead”, *Ensign*, nëntor 1987 f. 18).

Jepni dëshminë tuaj për dashurinë e Perëndisë për studentët tuaj dhe për dëshirën e Tij për t’i ndihmuar ata të mposhtin pasojat e Rënies dhe të marrin jetë të përjetshme.

Njësia Tjetër (2 Nefi 4–10)

Pasi Lehi vdiq, Lamani dhe Lemueli përsëri kërkonin t’i merrnin jetën Nefit. Çfarë paralajmërimi dha Zoti që shpëtoi jetën e Nefit? Gjithashtu, çfarë do të ndodhte me trupat dhe shpirtrat tanë nëse nuk do të kishte Shlyerje? Studentët do t’i gjejnë përgjigjet për këtë pyetje te 2 Nefi 9:7–9.

2 Nefi 4

Hyrje

Pas vdekjes së Lehit, Lamani dhe Lemueli u zemëruan me Nefin “për shkak të qortimeve të Zotit” që Nefi u pati thënë atyre (shih 2 Nefi 4:13–14). I shqetësuar nga qëndrimet dhe veprimet e vëllezërve të tij dhe nga vetë dobësitë e mëkatet e tij, Nefi i shënoi ndjenjat e

tij në një gjuhë shprehëse dhe poetike. Ai e përshkroi dashurinë e tij për shkrimet e shenjta dhe mirënjohjen e tij për bekimet dhe forcën që ai pati marrë nga Zoti (shih 2 Nefi 4:15–35).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 4:1–11

Lehi këshillon dhe bekon familjen e tij

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani pyetjen vijuese në tabelë:

Nëse do të ishit një gjysh besnik dhe fëmijët tuaj nuk do të qenë duke jetuar sipas standardeve të ungjillit, çfarë këshille do t’u jepnit nipërve tuaj?

Fillojeni orën mësimore duke i ftuar studentët t’i përgjigjen pyetjes në tabelë. Pasi përgjigjen studentët, pyetni:

- Çfarë përgjegjësish kanë prindërit dhe gjyshërit në mësimin dhe këshillimin e fëmijëve dhe nipërve e mbesave të tyre?

Si pjesë e këtij diskutimi, ju mund të doni të lexoni apo t’i kërkoni një student të lexojë thënien vijuese:

“Prindërit kanë një detyrë të shenjtë për të rritur fëmijët e tyre me dashuri dhe drejtësi, për të plotësuar nevojat e tyre fizike dhe shpirtërore për t’i mësuar ata ta duan e t’i shërbejnë njëri-tjetrit, të zbatojnë urdhërimet e Perëndisë dhe të jenë qytetarë që u binden ligjeve kudo që jetojnë. Bashkëshortët dhe bashkëshortet – nënat dhe etërit – do të mbahen përgjegjës përpara Perëndisë për plotësimin e këtyre detyrimeve... Të afërm të tjerë duhet të ndihmojnë kur është e nevojshme” (“Familja: Një Proklamatë drejtuar Botës”, *Ensign*, nëntor 2010, f. 129).

Paraqitni 2 Nefin 4 duke shpjeguar se përpara se të vdiste Lehi i këshilloi pasardhësit e tij që të mbajnë urdhërimet. Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 4:3–11, duke gjetur njerëzit të cilëve Lehi u dha mësim dhe këshillën që ai u dha atyre.

- Cilit i dha mësim Lehi? (Shih 2 Nefi 4:3, 8, 10–11.)
- Çfarë premtimi u dha Lehi fëmijëve të Lamanit dhe Lemuelit? (Shih 2 Nefi 4:7, 9.)
- Bazuar te 2 Nefi 4:5, çfarë do të thoshit se është një përgjegjësi që Zoti ua ka dhënë prindërve? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme për t’iu përgjigjur kësaj pyetjeje, por sigurohuni që ata kuptojnë se **prindërit kanë një përgjegjësi të dhënë nga Zoti për t’u mësuar fëmijëve të tyre ungjillin.**)
- Cilat janë disa të vërteta që keni mësuar nga prindërit apo gjyshërit tuaj?

Nxitini studentët të bëhen hallka të forta në zinxhirin e familjeve të tyre – të jetojnë ungjillin dhe të përgatiten të bëhen prindër të drejtë. Ju mund të doni ta paraqitni posterin me titull “Be a Strong Link” [“Ji një Hallkë e Fortë”] (shih <http://lds.org/liahona/2003/09/poster?lang=eng>).

2 Nefi 4:12–35

Nefi njeh dobësitë e tij dhe shpreh besimin e tij te Zoti

Në tabelë, shkruani *Shpirti im kënaqet në . . .*

Shkrimi në tabelë

Një citim apo pyetje në tabelë që nxit mendimin mund të ndihmojë që studentët të bëhen të interesuar në mësim dhe të mbajnë vëmendjen. Ju gjithashtu mund ta gjeni të dobishme të vendosni material mësimi të tillë si referenca nga shkrimet e shenjta, grafika dhe skema në tabelë. Në varësi të kohëzgjatjes dhe përdorimit të materialit, ju mund të dëshironi ta vendosni atë në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore. Kjo mund t’ju ndihmojë të kurseni kohë gjatë orës mësimore dhe të shmangni ndërprerje të panevojshme.

Kërkojuni studentëve ta shkruajnë këtë frazë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e klasës dhe të përfundojnë thënien, duke renditur gjërat që janë të kënaqshme për shpirtin e tyre.

Kërkojuni studentëve të lexojnë me zë të lartë 2 Nefin 4:15–16 për të mësuar se si Nefi e plotësoi këtë frazë.

- Cilat janë disa gjëra që mund të bëjmë nëse shpirti ynë kënaqet në shkrimet e shenjta?
- Çfarë do të thotë për ju të kënaqesh në gjërat e Zotit?
- Nefi tha se zemra e tij meditoi mbi gjërat që ai pati parë dhe dëgjuar. Çfarë nënkupton kjo për ju?

Theksoni se Nefi përjetoi gëzim të madh në jetën e tij. Sidoqoftë, ai gjithashtu ndeshi vështirësi. Vëriuni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 4:12–13 për të parë disa nga sfidat që Nefi përjetoi në këtë kohë në jetën e tij. (Vdekja e Lehit dhe zemërimi i Lamanit, Lemuelit dhe i bijve të Ishmaelit.)

Shumë nga sprovat e Nefit erdhën për shkak të veprimeve dhe qëndrimeve të vëllezërve të tij më të mëdhenj. Por Nefi gjithashtu u brengos për shkak të vetë dobësive të tij. Shkruani në tabelë *Zemra ime brengoset për shkak të . . .*

Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 4:17–18 dhe gjeni shkaqet që Nefi u brengos.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për t'i lexuar këto vargje, i pyetni se çfarë kanë gjetur.

Drejtojeni vëmendjen e tyre te fjalët *i mjerë*, *mishit*, dhe *ngacmojnë* në këto vargje.

Shpjegojuni se fjala *i mjerë* do të thotë fatkeq ose i një cilësie të ulët. Në shkrimet e shenjta, fjala *mishit* shpesh nënkupton dobësinë që kemi ngaqë jetojmë në gjendje të rënë. Fjala *ngacmojnë* do të thotë të rrethosh ose të ushtrosh presion nga të gjitha anët.

- Cilat janë disa shembuj të vështirësive që mund të na ngacmojnë ne? (Përgjigjet mund të përfshijnë shqetësimet në shtëpi, presionin nga bashkëmoshatarët, punë të vështirë shkolle dhe tundime.)

Vëreni një student të lexojë 2 Nefi 4:19. Ju mund të doni t'i nxitni studentët të nënvizojnë thënien "Megjithatë, unë e di në cilin kam besuar". Theksoni se te 2 Nefi 4:19, fjalët e Nefit ndryshojnë nga gjendje dëshpërimi në gjendje shprese.

- Çfarë mendoni se kuptonte Nefi kur tha: "Unë e di në cilin kam besuar"?
- Si mundet të kujtuarit e Zotit dhe të mirësisë së Tij të na ndihmojë gjatë kohëve të shkurajimit?

Lexoni me zë të lartë 2 Nefin 4:20–25. Kërkojuni studentëve t'ju ndjekin së bashku në shkrimet e tyre të shenjta. Ftojini ata të kërkojnë fjalë dhe fraza që ilustrojnë se **Perëndia mbështet ata që vënë besimin e tyre në Të**.

- Cilat fjalë apo fraza te 2 Nefi 4:20–25 i gjeni kuptimplotë? Përse?
- Mendoni për një kohë kur Zoti ju mbështeti apo ju ndihmoi në kohë vështirësie. Si ju ndihmoi Ai? Si ka ndikuar ajo përvojë tek ju?

Mund të jetë e dobishme t'ju jepni studentëve kohë të mendojnë rreth përvojave të tilla dhe t'i shënojnë ato në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Studentët gjithashtu mund të përfitojnë nëse u tregoni rreth një kohe kur Perëndia ju ndihmoi apo mbështeti.

Ndihmojini studentët të kuptojnë se aftësia e Nefit për të kujtuar dhe vlerësuar atë që Zoti pati bërë për të në të kaluarën i dha atij shpresë dhe e nxiti atë të bëhej më i mirë. Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 4:26–30, duke kërkuar mënyrën se si përvojat e Nefit ndikuan në dëshirën e tij për të qenë i drejtë. Kërkojuni disa studentëve të tregojnë atë që zbulojnë.

Kërkojuni disa studentëve të lexojnë me radhë nga 2 Nefi 4:30–35. Si klasë, gjeni zotimet që Nefi i bëri Zotit dhe bekimet që ai kërkoi.

- Çfarë mund të mësojmë nga kjo lutje që mund të na ndihmojë në lutjet tona vetjake? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme për t'iu përgjigjur kësaj pyetjeje, por siguroni që ata e kuptojnë se **lutja e sinqertë mund të forcojë zotimin tonë për të kapërcyer mëkatën dhe shkurajimin**.)

Ftojini studentët të mendojnë rreth një kohe kur lutja i ndihmoi të kapërcejnë mëkatën apo shkurajimin. Ju mund të doni të sugjeroni që ata të tregojnë përvojat e tyre apo t'i shënojnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Leximi me zë të lartë i shkrimeve të shenjta

Herë pas here, lexojuni me zë të lartë studentëve tuaj fragmente të shkrimit të shenjtë. Kjo jep një mundësi për ta që të dëgjojnë dhe të ndiejnë dashurinë tuaj për shkrimet e shenjta, dhe kjo mund t'i motivojë ata t'i lexojnë vetë shkrimet e shenjta. Ajo gjithashtu mund të krijojë mundësi për të siguruar që të theksohet një çështje, e vërtetë apo zbatim i veçantë. Studentët gjithashtu do të përfitojnë nga leximi me zë të lartë i shkrimeve të shenjta për njëri-tjetrin dhe madje në studimin e tyre vetjak.

Jepuni studentëve një çast për të kërkuar për një fragment te 2 Nefi 4 që pasqyron një dëshirë që ata kanë. Pas një kohe të mjaftueshme, lexoni thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve mbi atë se si lutja mund të nxitë rritje shpirtërore:

“Në karakterin tonë, në sjelljen tonë apo lidhur me rritjen tonë shpirtërore mund të ketë gjëra për të cilat ne kemi nevojë të këshillohemi me Atin Qiellor në lutjen e mënngjesit. Mbas shprehjes së falënderimeve të duhura për bekimet e marra, ne lutemi për aftësinë që të kuptojmë, për drejtim dhe për ndihmë për të bërë gjërat që vetë nuk mundemi vetëm me forcën tonë. Për shembull, kur lutemi, ne mund të:

- Mendojmë për ato raste kur u kemi folur ashpërsisht ose në mënyrë të papërshtatshme atyre që i duam më shumë.
- Pranojmë se dimë të veprimjëm edhe më mirë, por që jo gjithmonë veprimjëm në përputhje me atë që dimë.
- Shprehim keqardhje për dobësitë tona dhe që nuk zhveshim më seriozisht njeriun tonë të natyrshëm.
- Vendosim t’i japim formë jetës sonë më plotësisht sipas Shpëtimtarit.
- Përgjrohemi për fuqi më të madhe dhe për të vepruar e për t’u bërë më të mirë” (“Lutuni Kurdoherë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2008, f. 41).

Përfundoni duke iu drejtuar frazave që keni shkruar në tabelë më herët në mësim (“Shpirti im kënaqet në . . .” dhe “Zemra ime brengoset për shkak të . . .”). Shprehni besim në vetvete se edhe kur përballemi me situata të vështira, ne mund të përjetojmë lumturi dhe paqe teksa kërkojmë ndihmën e Zotit.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t’i lejojë kohë veprimtarisë së mëposhtme të përsëritjes për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund ta kryeni veprimtarinë në fillim të orës mësimore, si një pushim midis pjesëve të mësimi ose në fund të orës mësimore. Sigurohuni të mos e zgjatni atë që të lioni kohë për mësimin. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Lojërat me pyetje-përgjigje mund t’i ndihmojnë studentët të kujtojnë çka kanë mësuar dhe të masin mësimin e tyre. Zgjidhni disa fragmente të reja për zotërimin e shkrimit të shenjtë dhe ftojini studentët t’i lexojnë dhe shënojnë ato në librat e tyre të shkrimeve të shenjta. Pastaj jepuni atyre një lojë me pyetje-përgjigje me gojë mbi ato fragmente dhe fragmente të tjera për zotërimin e shkrimit të shenjtë që ata kanë mësuar tashmë. Për çdo fragment, lexoni një fjalë apo frazë kyçe nga letra shënuese e seminarit. Pastaj kërkojuni studentëve të gjejnë fragmentin e saktë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 4:16–35. Kapërcimi i mëkateve dhe dobësive tona

Ndërsa studiojmë lutjen nga zemra të Nefit për Zotin që ta ndihmojë atë të kapërcejë mëkatet dhe dobësitë e tij, shohim se mund të shkojmë te Zoti për të njëjtën ndihmë. Fjalëve të Nefit u bëhet jehonë në fjalët e profetëve të ditëve të mëvonshme.

Profeti Jozef Smith na mësoi:

“Sa më pranë t’i afrohet njeriu përsosjes, aq më të qarta janë pikëpamjet e tij dhe aq më të mëdha gëzimet e tij, derisa ai të ketë kapërcyer të ligat e jetës së tij dhe të ketë humbur çdo dëshirë për mëkat” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2007], f. 221).

Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve dëshmoi për bekimet që marrim kur ne pendohemi:

“Përse Ati ynë dhe Biri i Tij na kanë urdhëruar të pendohemi? Sepse ata na duan. Ata e dinë se të gjithë ne do të shkelim ligje të amësuara. Qofshin [mëkate] të vogla apo të mëdha, drejtësia kërkon që çdo ligj i thyer

të zbatohet për të mbajtur premtimin e gëzimit në këtë jetë dhe privilegjin e kthimit tek Ati në Qiell. Nëse nuk plotësohet, në Ditën e Gjykimit drejtësia do të bëjë që ne të dëbohemi nga prania e Perëndisë për të qenë nën kontrollin e Satanit [shih 2 Nefi 9:8–10; 2 Nefi 2:5].

Është Mësuesi ynë dhe akti i Tij shëlbues që e bëjnë të mundur për ne që ta shmangim një dënim të tillë. Kjo bëhet me besim në Jezu Krisht, bindje ndaj urdhërimeve të Tij dhe duke duruar në drejtësi deri në fund.

A po përfitoni plotësisht nga fuqia shëlbuese e pendimit në jetën tuaj në mënyrë që të mund të keni paqe dhe gëzim më të madh? Ndjenjat e shqetësimit dhe dëshpërimin shpesh sinjalizojnë nevojën për pendim. Gjithashtu mungesa e drejtimit shpirtëror që kërkoni në jetën tuaj mund të vijë nga ligjet e thyera. Nëse nevojitet, pendimi i plotë do ta mbledhë jetën tuaj. Ai do të zgjidhë të gjithë kompleksin e dhembjeve shpirtërore që vijnë nga shkelja. Por në këtë jetë nuk mund të ndreqë disa nga pasojat fizike që mund të vijnë prej një mëkati të rëndë. Jini të urtë dhe jetoni vazhdimisht plotësisht brenda kufijve të drejtësisë të përcaktuara nga Zoti” (“The Path to Peace and Joy”, *Ensign*, nëntor 2000, f. 25).

2 Nefi 5

Hyrje

Duke mbajtur vesh një paralajmërim të Zotit, Nefi dhe ndjekësit e tij u ndanë nga Lamanit, Lemueli dhe bijtë e Ishmaelit. Ata jetuan në drejtësi dhe lumturi, ndërsa

ndjekësit e Lamanit dhe Lemuelit e shkëputën veten nga Zoti.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 5:1–8

Zoti i ndan ndjekësit e Nefit nga ndjekësit e Lamanit dhe Lemuelit

Ftojini studentët të përsiaten rreth disa prej problemeve dhe vendimeve të vështira me të cilat përballen. Nxitini ata t'i mbajnë këto sfida personale në mendje ndërsa studiojnë se si iu përgjigj Nefi sfidave. Kujtojuni atyre se kur Lehi vdiq, Nefi u la të ishte drejtuesi shpirtëror i familjes. Vëreni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 5:1–4 për të parë sfidën që përjetoi Nefi.

- Sipas 2 Nefit 5:1, çfarë bëri Nefi për t'u ndihmuar të gjente zgjidhje për sfidën e tij?
- Edhe pasi Nefi ishte lutur për ndihmë, çfarë u përpoqën të bënin Lamanit dhe Lemueli?

Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, ju mund të doni të theksoni se lutjet tona jo gjithmonë mundet të marrin përgjigje menjëherë ose në mënyrën që ne duam.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 5:5–8. Vëreni klasën t'ju ndjekë së bashku, duke kërkuar atë çka bëri Zoti për të ndihmuar Nefin e ndjekësit e tij.

Kërkojuni studentëve të përmbledhin atë që kanë mësuar nga 2 Nefi 5:1–8. Një e vërtetë që mund të theksoni është se **Zoti i drejton ata që besnikërisht e kërkojnë Atë në lutje**. Në lidhje me këto vargje, bëni pyetjet vijuese:

- Përse është e rëndësishme të vazhdojmë të jemi besnikë kur lutjet tona nuk marrin përgjigje menjëherë apo në mënyrën që ne dëshirojmë?
- Në cilat mënyra mund Zoti të na japë paralajmërim?

Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, merrni parasysh të lexoni thënien vijuese nga Presidenti Boyd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne nuk mund të fillojmë një kurs të gabuar pa kundërshtuar më parë një paralajmërim” (cituar në Kenneth Johnson, “Yielding to Enticings of the Holy Spirit”, *Ensign*, nëntor 2002, f. 90).

- Në cilat mënyra mund të ndjekim shembullin e Nefit kur përballemi me sfida?

Si pjesë e diskutimit të studentëve të 2 Nefit 5:1–8, theksoni se ndarja e nefitëve nga lamanitët ishte rezultat i urrejtjes së Lamanit dhe Lemuelit për Nefin. Kjo ndarje vazhdoi për shekuj, me pasardhësit e Lamanit dhe Lemuelit që u mësonin fëmijëve të tyre të urrenin pasardhësit e Nefit (shih Mosia 10:12–17).

2 Nefi 5:9–18, 26–27

Nefitët jetojnë sipas mënyrës së lumturisë

Drejtojini studentët në leximin së bashku me zë të lartë të 2 Nefit 5:27. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shënojnë këtë varg. Shkruani fjalën *lumturi* në tabelë.

- Çfarë mendoni se do të thotë të jetosh “sipas mënyrës së lumturisë”?

Thërritini studentët në emër

Kur ju i kërkonit një studentit të lexojë apo të marrë pjesë në një diskutim, thirrreni atë në emër. Kjo do të ndihmojë të nxitet një mjedis mësimi me dashuri dhe respekt.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku Marlin K. Xhensen, i Të Shtatëdhjetëve:

“Disa parime dhe të vërteta të pandryshueshme sjellin lumturi në jetën tonë. Kjo temë ka qenë me interes për mua për shumë vite sepse edhe pse unë jam bekuar mjaft dhe kam çdo arsye të jem i lumtur, unë ndonjëherë luftoj dhe jo gjithmonë kam prijeten e natyrshme drejt lumturisë dhe një gjendje gazmendi që disa njerëz duket se e gëzojnë.

Për këtë arsye, disa vite përpara një fragment nga Libri i Mormonit më tërhoqi vëmendjen... Nefi krijoi një shoqëri të bazuar në të vërteta të ungjillit; dhe për atë shoqëri ai thotë: ‘Dhe ndodhi që ne jetuam sipas mënyrës së lumturisë’ (2 Nefi 5:27). Fragmenti më la një përshtypje të thellë... Unë pyetja veten... cilët mund të jenë elementë të veçantë të një shoqërie dhe jete vërtet të lumtur, dhe unë fillova të shqyrtoj shkrimet e Nefit për të dhëna. Unë... ju ftoj të kryeni shqyrtimin tuaj vetjak. Ai mund të jetë një kërkim për gjatë gjithë jetës dhe i vlefshëm... .

... Të njëjtat modele dhe elementë të jetës së përditshme që i mundësuan Nefit dhe popullit të tij të jetë i lumtur 560 vite përpara Krishtit funksionojnë po aq mirë sot” (“Living after the Manner of Happiness”, *Ensign*, dhjetor 2002, f. 56, 61).

Nxitini studentët të pranojnë ftesën e Plakut Xhensen. Kërkojuni atyre të lexojnë qetësisht 2 Nefin 5:6, 10–18, 26–27, duke kërkuar për “elementë të një shoqërie dhe jete vërtet të lumtur”. Ju mund të doni të sugjeroni që ata t’i shënojnë parimet që kontribuan në lumturinë e Nefit. Pas disa minutash, ftoni disa studentë të shkruajnë në tabelë gjetjet e tyre. (Përgjigjet mund të përfshijnë që Nefi dhe ndjekësit e tij shkuan me familjet e tyre [shih vargu 6]; iu bindën Zotit [shih vargun 10]; punuan shumë për të ndihmuar veten [shih vargjet 11, 15–17]; morën me vete shkrimet e shenjta [shih vargun 12]; ndërtuan një tempull [shih vargun 16] dhe ndoqën udhëheqësit e drejtë [shih vargjet 18, 26].)

Ftojini studentët të zgjedhin një apo dy nga parimet në tabelë dhe tregoni se si këto parime i kanë ndihmuar ata të “jet[ojnë] sipas mënyrës së lumturisë”.

Në vartësi të asaj që theksojnë studentët, ju mund të doni të vijoni me disa pyetje të tilla si më poshtë:

- Sipas 2 Nefit 5:10–11, 16, çfarë bekimesh morën njerëzit ngaqë zbatuan urdhërimet e Zotit? Kur keni ndier se Zoti ka qenë me ju? Si ka ndihmuar ndikimi i Zotit në jetën tuaj për lumturinë tuaj?
- Si mund t’i ketë ndihmuar tempulli njerëzit të “jet[ojnë] sipas mënyrës së lumturisë”? Si ju ka sjellë tempulli një lumturi më të madhe juve ose dikujt që ju e njihni?
- Në çfarë mënyrash ndihmon puna e madhe për lumturinë?

Ftojini studentët të përmbledhin atë që kanë mësuar rreth mënyrës se si të rritin lumturinë e tyre. Edhe pse studentët mund të thonë parime të ndryshme, sigurohuni që ata e kuptojnë se **ndërsa ungjilli i Jezu Krishtit bëhet mënyra jonë e jetës, ne rritemi në lumturi.** Ju mund të doni ta shkruani këtë parim në tabelë.

Ftojini studentët të shqyrtojnë jetën e tyre dhe të përcaktojnë diçka që do të bënin për të jetuar më plotësisht “sipas mënyrës së lumturisë”. Nxitini ata që ta shkruajnë këtë veprim në ditarët e tyre të studimit të shkrimit të shenjtë ose në fletoret e klasës. Jepni dëshminë tuaj rreth parimeve dhe praktikave që kanë sjellë lumturi në jetën tuaj.

2 Nefi 5:19–25

Lamanitët janë mallkuar për shkak të mosbindjes së tyre

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 5:19–24, duke kërkuar për ndryshime midis mënyrës që jetonin lamanitët dhe mënyrës që jetonin nefitët.

- Sipas 2 Nefit 5:20, cila ishte pasoja e mosbindjes së lamanitëve?

Ndarje mendimesh dhe ndjenjash

Kur të rinjtë/të rejat shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre rreth parimeve të ungjillit, ata ftojnë Frymën e Shenjtë që të thellojë kuptimin e tyre dhe të forcojë dëshmitë e tyre. Ju mund të ndihmoni që kjo të ndodhë në klasë duke i nxitur studentët të shpjegojnë parimet e ungjillit me fjalët e veta. Ju mund gjithashtu të ftoni studentët të tregojnë përvoja përkatëse dhe të përshtatshme dhe të dëshmojnë për atë që kanë arritur të njohin në sajë të këtyre përvojave.

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se mallkimi i përmendur në këtë kapitull ishte ndarja nga Perëndia. Ndryshimi i ngjyrës së lëkurës së tyre ishte vetëm një tregues ose shenjë e mallkimit. Për të sqaruar këtë pikë, vëreni një student të lexojë thënien vijuese nga Presidenti Jozef Fielding Smith:

“Lëkura e errët iu vu lamanitëve në mënyrë që ata të mund të dalloheshin nga nefitët dhe të ndaleshin dy popujt nga përzierja. Lëkura e errët ishte shenja e mallkimit. Mallkimi ishte tërheqja e Shpirtit të Zotit. . . .

Lëkura e errët e atyre që kanë ardhur në Kishë nuk konsiderohet më si shenjë e mallkimit. Shumë nga këta të kthyer në besim janë plot hir dhe kanë Shpirtin e Zotit” (*Answers to Gospel Questions*, përmb. Joseph Fielding Smith

Jr., 5 volume [1957–1966], 3:122–123).

- Si ju ndihmon 2 Nefi 5:21 të kuptoni arsyen përse lamanitët u përjashtuan nga Zoti? (Ju mund të doni të shpjegoni se stralli është një gur i fortë. Duke thënë se lamanitët “ishin bërë si strall”, Nefi theksonte ngurtësimin e zemrave të lamanitëve.)
- Çfarë paralajmërimi dha Zoti rreth nefitëve që martoheshin me lamanitë që nuk kishin pranuar ungjillin? (Shih 2 Nefi 5:23.)
- Përse është e rëndësishme të shmangim takimet dhe martesat me ata që nuk e dëgjojnë me vëmendje Zotin? Si mendoni se do të ndikojnë njerëzit me të cilët dilni në takime dhe përfundimisht martoheni në përpjekjet tuaja për ta jetuar ungjillin? (Mund të jetë e dobishme t’u kujtoni studentëve se Presidenca e Parë ka këshilluar: “Zgjidhni të dilni në takime vetëm me ata që kanë standarde të larta morale dhe në shoqërimin e të cilëve ju mund të mbani standardet tuaja” [*Për Forcën e Rinisë* (broshurë, 2011), f. 4].)
- Cilët janë disa parime që mund të mësojmë nga 2 Nefi 5:20–24? (Ndërsa studentët thojnë parime, sigurohuni që ata kuptojnë se **kur njerëzit ngurtësojnë zemrat e tyre ndaj Zotit, ata e ndajnë veten nga Ai.**)

Theksoni se 2 Nefi 5 paraqet një kontrast të madh midis nefitëve dhe lamanitëve. Ne mund të zgjedhim se cilin shembull do të ndjekim. Nxitini studentët të kujtojnë atë që kanë përcaktuar se do të bëjnë për të jetuar më plotësisht “sipas mënyrës së lumturisë”. Shprehni besimin tuaj në vetvete se ata mund ta ndjekin shembullin e nefitëve dhe të jenë vërtet të lumtur.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 5:16. “Unë, Nefi, ndërtova një tempull”

Plaku Marlin K. Xhensen, i Të Shtatëdhjetëve shpjegoi se si vajta në tempull të çon në lumturi:

“Nefi shkruan: ‘Dhe unë, Nefi, ndërtova një tempull’ (2 Nefi 5:16). Tempulli i Nefit mund të ketë pasur ndryshime në disa gjëra nga tempujt tanë të ditëve të mëvonshme, por qëllimi i tij qendror ishte sipas gjithë gjasave i njëjti: të jepte mësim dhe të njihte fëmijët e Perëndisë lidhur me planin e Tij për lumturinë e tyre, dhe të siguronte ordinancat e besëlidhjet thelbësore për arritjen e asaj lumturie.

Pasi kam jetuar mbi këtë tokë të mirë për më shumë se pesë dekada, mund të them ndershmërisht se njerëzit

më të pjekur shpirtërisht dhe të lumtur që njoh janë frekuentuesit e flaktë të tempullit. Ka një arsye të mirë për këtë. Është në tempull ku ajo gamë e plotë e programit të Perëndisë për ne tregohet dhe ritregohet, çdo tregim duke sjellë kuptim dhe zotim më të madh për ta jetuar jetën sipas mënyrës së Tij. . . .

Një provë e dobishme e asaj se sa mirë po veprojmë në kërkimin tonë për të ardhur te Krishti mund të jetë ajo se si ndihemi rreth tempullit dhe përvojave tona atje. *Tempulli* mund të jetë sinonim me *lumturi* dhe *gëzim*. Kjo ishte për Nefin dhe popullin e tij” (“Living after the Manner of Happiness”, *Ensign*, dhjetor 2002, f. 60).

2 Nefi 6–8

Hyrje

Kur Nefi regjistroi shërbesën e popullit të tij, ai përfshiu një predikim dyditor nga vëllai i tij më i ri Jakobi. Predikimi gjendet te 2 Nefi 6–10, dhe ky është i pari nga tre mësimet rreth tij. Në fillim të predikimit, Jakobi

lexon profeci të Isaias lidhur me shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit, duke treguar se “Zoti Perëndi do t’i përmbushë besëlidhjet e tij, që u ka bërë fëmijëve të tij” (2 Nefi 6:12).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 6

Jakobi dëshmon se Zoti do ta kujtojë popullin e Tij të besëlidhjes

Për t’i ndihmuar studentët të shohin se mësimet e Jakobit lidhen me jetën e tyre, kërkojuni të përsiaten se si do të vepronin nëse një mik apo anëtar i familjes do t’i trajtonte ata në mënyrë të ashpër, nuk do të besonte ato që thoshin ata apo do të tregonin me veprimet apo qëndrimet e tyre se marrëdhënia për ta nuk kishte më rëndësi.

Kërkojuni studentëve të mendojnë për pyetjen vijuese:

- A keni shfaqur ndonjëherë veprime apo qëndrime të ngjashme ndaj Zotit?

Shpjegojuni se te 2 Nefi 6–8, ne shohim se si Zoti u përgjigjet atyre që janë larguar prej Tij. Këta kapituj përmbajnë analin e Nefit për një pjesë të një predikimi nga vëllai i tij Jakobi. Pjesa tjetër e predikimit të Jakobit është regjistruar te 2 Nefi 9–10. Këta kapituj do të mbuloohen në dy mësimet e tjera.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 6:3–4 dhe 9:1, 3. Kërkojuni klasës të gjejë arsyet përse Jakobi e dha këtë predikim.

Ftoni një student të veprojë si shkrues. Kërkojuni atij apo asaj të shkruajë titullin *Qëllimet e Predikimit të Jakobit* në tabelë. Pastaj kërkojuni studentëve të tregojnë atë që kanë zbuluar në vargjet që sapo janë lexuar. Vëreni shkruesin të shkruajë përgjigjet e tyre poshtë titullit. Ndhimojni studentët të shohin se Jakobi e mësoi popullin e tij për “mirëqenien e shpirtit [të tyre]” (2 Nefi 6:3). Ai donte t’i ndihmonte ata “të lavdëroni[n] emrin e Perëndisë [së tyre]” (2 Nefi 6:4), “të dini[n] për besëlidhjet e Zotit” (2 Nefi 9:1) dhe “të gëzohe[shin] dhe të ngrini[n] kokat përgjithmonë” (2 Nefi 9:3). Sigurohuni që këto qëllime të jenë përfshirë në listën e studentëve. Sugjeroni që ndërsa studiojnë predikimin e Jakobit, ata mund të kërkojnë mësimet që ndihmojnë të plotësohen këto qëllime.

Kopjojeni diagramën kohore në tabelë. (Ju mund të doni ta kopjoni atë përpara se të fillojë ora mësimore.) Ftoni një student të lexojë 2 Nefin 6:4. Theksoni se Jakobi e filloi predikimin e tij duke thënë se ai do të fliste rreth kushteve që ekzistonin në kohën e tij dhe do të ekzistonin në të ardhmen (“gjërat që janë dhe që do të vijnë”).

Tregoni numrin 1 në diagramën kohore.

- Te 2 Nefi 6:8, çfarë thotë Jakobi se u ndodhi judenjve në Jerusalem ngaqë ata u larguan nga Zoti? (Disa u vranë dhe disa u morën robër. Ju mund të doni t’u kujtoni studentëve se Lehi, Jeremia dhe profetë të tjerë patën profetizuar se këto gjëra do të ndodhnin. Profecitë e tyre ishin përmbushur rreth 587 Pr.K., kur babilonasit pushtuan Jerusalem dhe morën robër shumë judenj në Babiloni. Shih “Kronologji” te Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, f. 90 për këtë datë dhe të tjera.)

Tregoni numrin 2.

- Sipas fjalisë së parë të 2 Nefit 6:9, çfarë do t'u ndodhte më në fund pasardhësve të judenjve që ishin marrë robër në Babiloni? (Ata do të ktheheshin përsëri në Jerusalem. Kjo profeci ishte përmbushur rreth 537 p.K., kur Mbreti Kiri i lejoi judenjtë të rikthehen në atdheun e tyre.)

Tregoni numrin 3, dhe shpjegojuni se Jakobi profetizoi që Shpëtimtari do ta jetonte jetën e Tij të vdekshme midis judenjve.

- Te 2 Nefi 6:9–10, cilat fraza përshkruajnë se si disa nga judenjtë do të vepronin dhe ndiheshin përballë Shpëtimtarit gjatë shërbesës së Tij të vdekshme? (Përgjigjet mund të përfshijnë “ta fshikullojnë”, “kryqëzojnë atë” dhe “ngurtësua[n] zemrat e tyre dhe janë bërë kryelartë kundër” Tij.)
- Sipas 2 Nefit 6:10–11, çfarë do t'u ndodhte judenjve që nuk do ta pranonin Mesian? (Ata do të pikëlloheshin në mish, do të shpërmdaheshin, do të goditeshin dhe urreheshin.)

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 6:6–7, 11–12, 14, 17. Ju mund të doni të shpjegoni se në vargjet 6–7, Jakobi lexon një profeci të Isaias rreth Rivendosjes së ungjillit dhe grumbullimit të shtëpisë së Izraelit. Kërkojuni studentëve të gjejnë fraza që përshkruajnë se si do t'i përgjigjej Zoti shtëpisë së Izraelit, popullit të besëlidhjes së Zotit, edhe pse ata nuk do ta pranonin Atë. Kërkojuni studentëve të tregojnë frazat që gjetën. Ndhimojini ata të kuptojnë domethënien e disa prej këtyre frazave duke iu drejtuar pyetjet vijuese:

- Te 2 Nefi 6:7, çfarë mendoni se do të thotë “presin për” Zotin?
- Jakobi premtoi se “Zoti do të [ishte] i mëshirshëm” me Izraelin (2 Nefi 6:11). Në ç'mënyra u referohen mëshirës së Zotit disa prej frazave që gjetët?
- Jakobi gjithashtu premtoi se Zoti do të “shpëto[nte]” Izraelin (2 Nefi 6:14). Çfarë mendoni se do të thotë për Shpëtimtarin të shpëtojë dikë?
- Sipas 2 Nefit 6:11–12, 14, çfarë duhet të bëjmë që të marrim mëshirën e Zotit?

Ndërsa studentët japin pikëpamjet e tyre, sigurohuni që ata e kuptojnë se **Zoti është i mëshirshëm ndaj atyre që rikthehen tek Ai.**

Theksoni se te 2 Nefi 6, Jakobi tregon për Zotin që është i mëshirshëm ndaj popullit të Tij të besëlidhjes madje edhe pasi ata kanë qenë shumë të këqinj. Sigurojini studentët se nëse Zoti do të jetë i mëshirshëm ndaj këtyre njerëzve, Ai me siguri do të jetë i mëshirshëm ndaj nesh individualisht kur vijmë tek Ai dhe mbajmë besëlidhjet tona me Të. Ftojini studentët të përsiaten mbi mënyrat se si Zoti ka qenë i mëshirshëm ndaj tyre. Kërkojuni atyre të shkruajnë frazën e mëposhtme në ditarët e tyre të studimit të shkrimit të shenjtë ose në fletoret e klasës. *Unë e di se Zoti është i mëshirshëm sepse...* Pastaj ftojini ata të shkruajnë mendimet dhe ndjenjat e tyre për të plotësuar thënien. Pasi ata të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, ju mund të doni të ftoni disa për të treguar atë që kanë shkruar.

2 Nefi 7–8

Jakobi thotë profecinë e Isaias rreth aftësisë së Shpëtimtarit për të shëlbuer popullin e Tij të besëlidhjes

Shpjegojuni se te 2 Nefi 7 dhe 8, Jakobi lexon një profeci nga shkrimet e Isaias. Kapitulli 7 përmban fjalën e Zotit për anëtarët e shtëpisë së Izraelit që ishin të shpërndarë dhe ishin në robëri për shkak të mëkateve të tyre. Kërkojuni një studenti të lexojë 2 Nefin 7:1. Ju mund të doni ta ftoni klasën t'i shënojnë pyetjet që bën Zoti.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë pyetjet në vargun 1, shpjegoni se frazat “të kam shporrur”, “letra e shkurorëzimit të nënës suaj” dhe “të kam shitur” i referohen idesë së shkëlqes apo prishjes së një besëlidhjeje. Ndhimojini studentët të kuptojnë se pyetjet e Zotit mund të rishpreheshin si më poshtë: “A ju jam larguar? A e kam lënë mënjane besëlidhjen që kemi bërë?”

- Cila është përgjigja për këto pyetje? (Përgjigja është jo. Zoti nuk do të largohet kurrë prej nesh apo të harrojë besëlidhjet që Ai ka bërë.)
- Sipas fundit të 2 Nefit 7:1, përse këta njerëz qenë shkurorëzuar nga Zoti dhe vuanin në robëri? (Sepse ata patën mëkatuar dhe ishin larguar nga Zoti.)

Theksoni se te 2 Nefi 7:2, Zoti bën një pyetje tjetër që mund të na ndihmojë të shohim se Ai do që të na ndihmojë dhe që Ai ka fuqi ta bëjë këtë. Ftojini studentët ta gjejnë dhe ta

Shkrimi e përmirëson tregimin [e mendimeve]

Kur i ftoni studentët për t'iu përgjigjur një pyetjeje me shkrim, përpara se t'ia tregojnë mendimet e tyre klasës, u jepni kohë për t'iu organizuar idetë e tyre dhe për të marrë mbresa nga Fryma e Shenjtë. Studentët mund të jenë më të prirur për t'iu treguar mendimet e tyre kur i kanë shkruar ato më përpara dhe ajo që ata do të tregojnë, shpesh, do jetë më domethënëse.

nënvizojnë pyetjen. (“Është shkurtuar dora ime kaq shumë, që ajo nuk mund të shëlbejë, ose nuk kam fuqi të shpëtoj?”)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë këtë pyetje, kërkojuni atyre se si do ta rishprehnin pyetjen me fjalët e tyre. (Nëse ata e kanë të vështirë të kuptojnë shprehjen “është shkurtuar dora ime”, ftoni një student ta mbajë dorën e tij apo saj drejtuar një student tjetër si për t’i ofruar ndihmë. Pastaj kërkojuni studentit të parë ta “shkurt[ojë]” dorën e tij apo saj, duke ilustruar idenë e tërheqjes së ndihmës apo mosdhënien e saj.) Studentët mund ta thonë përsëri pyetjen e Zotit duke thënë diçka si kjo: “Unë po përmbahem ose nuk po zgjatem për t’ju shëlbyer juve? A besoni se unë kam fuqi t’ju shpëtoj juve?”

Tregojuni studentëve se në përgjigje të kësaj pyetjeje, pjesa tjetër e 2 Nefit 7 dhe 8 përmban disa shembuj që tregojnë dëshirën e Shpëtimtarit për të shëlbyer popullin e Tij të besëlidhjes dhe shembuj që demonstrojnë se Ai ka fuqi ta bëjë këtë.

Për t’i ndihmuar studentët të zbulojnë të dhëna që **Shpëtimtari dëshiron për ta shëlbyer popullin e Tij të besëlidhjes dhe ka fuqi ta bëjë këtë**, ndajini të gjashtë fragmentet vijuese të shkrimit të shenjtë të 2 Nefi 8 midis grupeve të studentëve: vargjet 1–3, 4–6, 7–8, 10–11, 12–13 dhe 14–16. (Nëse keni 12 ose më shumë studentë në klasën tuaj, i caktoni fragmentet për çifte ose grupe të tjerë më të vegjël. Nëse keni më pak se 12 studentë, caktoni më shumë se një fragment për disa grupe.) Kërkojuni secilit grup të gjejë një frazë në fragmentin ose fragmentet e tij që tregojnë dëshirën e Zotit për të na shëlbyer dhe fuqinë e Tij për ta bërë këtë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftojuni secilin grup të lexojë për klasën frazën që ka gjetur. Kërkojuni atyre të tregojnë atë që kanë mësuar nga fragmenti. Ju mund të doni t’i ftoni studentët të shënojnë frazat që tregojnë shokët e tyre të klasës.

Për ta përfunduar, drejtojuni listës së qëllimeve të Jakobit shkruar në tabelë. Ftojuni studentët të mendojnë rreth besëlidhjeve që kanë bërë me Zotin dhe bekimet që Ai u ka premtuar atyre ndërsa i mbajnë ato besëlidhje. Jepni dëshminë tuaj për besnikërinë e Zotit ndaj nesh dhe besëlidhjeve të Tij me ne, dhe dëshmoni për mëshirën dhe shëlbimin që ne mund të marrim kur jemi besnikë ndaj besëlidhjeve tona me Të.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 6:2. Çfarë priftërie mbanin Lehi, Nefi dhe Jakobi?

Jakobi tha se ai ishte “thirrur nga Perëndia dhe i shuguruar sipas mënyrës së urdhërit të tij të shenjtë dhe duke qenë shenjtëruar nga vëllai [i tij] Nefi” (2 Nefi 6:2). Kur foli për këtë “urdhër. . . të shenjtë”, ai e kishte fjalën për Priftërinë Melkizedeke. Presidenti Jozef Filding Smith shkroi se “Nefitët mbanin cilësinë e Priftërisë Melkizedeke që nga koha e Lehit deri në ditët e shfaqjes së Shpëtimtarit tonë midis tyre” (*Answers to Gospel Questions*, përmb. Joseph Fielding Smith Jr., 5 volume [1957–1966], 1:124).

2 Nefi 8. Mbledhja e ditëve të mëvonshme

Profecia e Isaias cituar te 2 Nefi 8 flet për mbledhjen e ditëve të mëvonshme të Izraelit. Plaku Brus R.

Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve na mësoi rreth natyrës shpirtërore të kësaj mbledhjeje:

“Atëherë, çfarë përfshihet në mbledhjen e Izraelit? Mbledhja e Izraelit është besimi, pranimi dhe të jetuarit në përputhje me të gjitha çka Zoti i ofroi dikur popullit të tij të lashtë të zgjedhur. Ai është të pasurit besim në Zotin Jezu Krisht, të penduarit, të pagëzuarit e marrjes së dhuratës së Frymës së Shenjtë dhe të mbajturit të urdhërimeve të Perëndisë. Ai është të besosh në ungjill, të bashkohesh me Kishën dhe të futesh në mbretëri. Ai përmban marrjen e priftërisë së shenjtë, marrjen e dhuratës në vende të shenjta me fuqi nga lart dhe marrjen e të gjitha bekimeve të Abrahamit, Isakut dhe Jakobit, nëpërmjet ordinancës së martesës çelestiale” (*A New Witness for the Articles of Faith* [1985], f. 515).

2 Nefi 9:1–26

Hyrje

Në një predikim drejtuar nefitëve, Jakobi filloi duke cituar disa nga profecitë e Isaias rreth Zotit që shëmben popullin e Tij të besëlidhjes. Kjo pjesë e predikimit të Jakobit gjendet te 2 Nefi 6–8 (shih gjithashtu mësimin 28 në këtë manual). Vazhdimi i këtij predikimi dyditor gjendet në 2 Nefi 9–10. Pas citimit të Isaias, Jakobi dha dëshminë e tij vetjake për Shlyerjen e Jezu Krishtit – për fuqinë e

Shpëtimtarit për të na shpëtuar nga pasojat e Rënies dhe pasojat e mëkateve tona. Presidenti Jozef Filding Smith na mësoi se 2 Nefi 9 përmban “një nga ligjëratat më ndriçuese të mbajtur ndonjëherë në lidhje me shlyerjen”. Ai tha: “Ajo duhet të lexohet me kujdes nga çdo person që kërkon shpëtim” (*Answers to Gospel Questions*, përmb. Joseph Fielding Smith Jr., 5 volume [1957–1966], 4:57).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 9:1–9

Jakobi shpjegon pasojat e Rënies

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani *përbindësh [i] tmerrshëm* në qendër të tabelës.

Fillojeni mësimin duke shpjeguar se 2 Nefi 9 përmban një vazhdim të predikimit që studentët filluan ta studionin në mësimin e mëparshëm. Kujtojeni studentëve se në pjesën e parë të predikimit, që gjendet te 2 Nefi 6–8, Jakobi citoi Isaian që jepte mësim rreth mëshirës së Shpëtimtarit dhe fuqisë së Tij për të çliruar popullin e Tij të besëlidhjes nga gjendja e humbur dhe e shpërndarë. Ndërsa vazhdonte predikimin, Jakobi dha mësim për atë se si Shpëtimtari na shëmben ne nga gjendja jonë e rënë dhe mëkatore.

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te fraza që keni shkruar në tabelë.

- Çfarë ju vjen në mendje kur mendoni për një përbindësh të tmerrshëm?

Në përgjigje të kësaj pyetjeje, studentët mund të përmendin krijesa imagjinare. Nëse e bëjnë këtë, shpjegoni se disa gjëra që janë të vërteta mund të jenë më frikësuese sesa krijesat imagjinare sepse ato janë në gjendje të sjellin një dëmtim të përhershëm. Informojini studentët se Jakobi përdori frazën “përbindësh [i] tmerrshëm” për të përshkruar një gjendje me të cilën përballemi të gjithë ne dhe dëmin e përjetshëm që mund të rezultojë prej tij. Kërkojeni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 9:10, duke kërkuar për dy elementët e përbindëshit që përshkroi Jakobi. Kur studentët të tregojnë atë që kanë gjetur, shtojni përgjigjet tek tabela siç tregohet më poshtë:

Për t'i ndihmuar studentët të përdorin termat e Jakobit *vdekja* dhe *ferr*, shpjegoni se të dy termat nënkuptojnë një lloj ndarjeje. Kur Jakobi përdori fjalën *vdekj[e]* në këtë predikim, ai nënkuptoi “vdekj[en] [e] trupit”, që është ndarja e trupit fizik nga shpirti. Kur përdori fjalën *ferr[i]*, ai nënkuptoi “vdekj[en] e shpirtit”, që është ndarja e një personi nga prania e Perëndisë. Në shkrimet e shenjta, kjo ndarje shpesh përmendet si “vdekje shpirtërore”.

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 9:6. Vëriini të kërkojnë arsyen e vdekjes fizike dhe vdekjes shpirtërore.

- Cila ngjarje solli vdekje fizike dhe vdekje shpirtërore tek të gjithë ne? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se si rezultat i Rënies, të gjithë njerëzit janë përjashtuar nga prania e Perëndisë dhe të gjithë njerëzit përfundimisht do të vdesin fizikisht.)

Shpjegojeni se te 2 Nefi 9:7–9, Jakobi jep mësim se çfarë do të na ndodhte neve nëse nuk do të kishte Shlyerje dhe pasojat e Rënies do të mbeteshin përgjithmonë. Për t'i përgatitur

studentët të shqyrtojnë këto vargje, ju mund të doni të shpjegoni disa terma në vargun 7: Kur Jakobi foli për “grykimi[n e] parë që erdhi mbi njeriun”, ai e kishte fjalën për pasojat e Rënies së Adamit dhe të Evës. Kur ai foli për “korrupsion”, ai nënkuptoi trupat tanë të vdekshëm, që do të vdesin. Kur foli për “pakorrupsion”, ai nënkuptoi trupat tanë të ringjallur, që do të jetojnë përgjithmonë.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 9:7–9. Ftojini klasën të kërkojë fraza që përshkruajnë atë që do t’u ndodhte trupave dhe shpirtëve tanë nëse vdekja fizike dhe shpirtërore do të qëndronte përgjithmonë.

- Nëse nuk do të kishte Shlyerje, çfarë do t’u ndodhte trupave tanë?
- Nëse nuk do të kishte Shlyerje, çfarë do t’u ndodhte shpirtëve tanë?

Për të theksuar cili do të ishte fati ynë pa Shlyerjen e Jezu Krishtit, kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve.

“Nëse ndarja jonë nga Perëndia dhe vdekja jonë fizike do të ishin të përhershme, liria e zgjedhjes morale do të ishte pa kuptim. Po, ne do të ishim të lirë të bënim zgjedhje, por cili do të ishte qëllimi? Rezultati i fundit do të ishte gjithmonë i njëjti, pavarësisht nga veprimet tona: vdekje pa shpresë ringjalljeje dhe pa shpresë qielli. Të mirë apo të këqinj që mund të zgjedhim të jemi, të gjithë ne do të përfundonim në ‘engjëj të një djalli’. [2 Nefi 9:9.]” (“Moral Agency”, *Ensign*, qershor 2009, f. 50).

2 Nefi 9:10–26

Jakobi na mëson se nëpërmjet Shlyerjes, Shpëtimtari na çliron nga pasojat e Rënies dhe na ofron falje të mëkateve tona

Kërkojuni studentëve të lexojnë përsëri 2 Nefin 9:10.

- Sipas këtij vargu, çfarë ka përgatitur Perëndia për ne?

Theksoni se mesazhi kryesor i Jakobit në këtë predikim është se Perëndia ka përgatitur “një udhë për udhëdaljen tonë nga kapja [prej]. . . vdekjes] dhe ferri[t]”. Kjo udhëdalje – nga vdekja fizike dhe shpirtërore e sjellë nga Rënia – është siguruar për shkak të sakrificës shlyese të Jezu Krishtit.

Ndajeni klasën në dy grupe. Ftojini grupin e parë të lexojë qetësisht 2 Nefin 9:5, 19–21, duke parë për shkrime të sakrificës së Shpëtimtarit për ne. Ftojini grupin e dytë të lexojë qetësisht 2 Nefin 9:11–12, 15, 22, duke parë për fraza rreth Jezu Krishtit që na shpëton nga vdekja fizike. (Mund të jetë e dobishme t’i shkruani këto referenca në tabelë.)

Pasi studentët të kenë pasur kohë për të lexuar, drejtojini grupit të parë pyetjet vijuese:

- Çfarë ishte i gatshëm të vuante Shpëtimtari në mënyrë që të mund të na çlironte ne nga vdekja fizike dhe shpirtërore? Çfarë përshkrimesh gjetët që janë domethënëse për ju?
- Jakobi theksoi se Jezu Krishti vuajti dhembjet e të gjithë njerëzve. Çfarë do të thotë kjo për ju? Si ndikon kjo njohuri në ndjenjat tuaja rreth Shpëtimtarit? (Për t’i ndihmuar studentët të përsiatin pafundësinë e sakrificës së Shpëtimtarit, ju mund të doni të ndërprisni diskutimin dhe të theksoni që Shpëtimtari vuajti dhembjet e të gjithëve që kanë jetuar dhe që do të jetojnë në tokë. Për t’i ndihmuar studentët të përsiatin natyrën vetjake të sakrificës së Shpëtimtarit, merrni parasysh t’i ftoni ata të shkruajnë emrat e tyre anash 2 Nefit 9:21, si një kujtesë që Shpëtimtari vuajti dhembjet e tyre.)

Drejtojini grupit të dytë pyetjet vijuese:

- Cilat fraza gjetët rreth Jezu Krishtit që na shpëtojnë nga vdekja fizike?
- Sipas 2 Nefit 9:22, kush do të ringjallet dhe kthehet përsëri në praninë e Perëndisë?

Drejtojuni përsëri frazës “përbindësh [i] tmerrshëm” në tabelë. Ftojini studentët të thonë, me fjalët e tyre, çfarë dha mësim Jakobi rreth mënyrës se si mund të shpëtohem nga ky “përbindësh”. Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **nëpërmjet Shlyerjes, Jezu Krishti çliron të gjithë njerëzimin nga vdekja fizike dhe shpirtërore e sjellë nga Rënia**. Ftojini një student ta shkruajë në tabelë këtë të vërtetë.

Kujtojuni studentëve se përveç çlirimit të të gjithë njerëzimit nga vdekja fizike dhe shpirtërore shkaktuar nga Rënia, Jezu Krishti mund të na çlirojë nga vdekja shpirtërore që shkaktohet nga vetë mëkatet tona.

Shpjegojuni se Jakobi përshkroi gjendjen e njerëzve që paraqiten përpara Perëndisë me mëkatet e tyre. Ftojini studentët t'i kërkojnë këto përshkrime ndërsa një student lexon me zë të lartë 2 Nefin 9:15–16, 27.

- Si e përshkroi Jakobi gjendjen e njerëzve që paraqiten përpara Perëndisë me mëkatet e tyre?

Shpjegoni se Jakobi përshkroi gjithashtu gjendjen e njerëzve që paraqiten përpara Perëndisë në pastërti. Ftojini studentët t'i kërkojnë këto përshkrime ndërsa një student lexon me zë të lartë 2 Nefin 9:14, 18.

- Si e përshkroi Jakobi gjendjen e njerëzve që paraqiten përpara Perëndisë në pastërti?

Vini në dukje se ndërsa çlirimi nga Rënia është dhuratë për gjithë njerëzimin, çlirimi ynë nga pasojat e mëkateve tona varet pjesërisht nga vetë dëshirat dhe veprimet tona. Shkruajini sa vijon në tabelë: *Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të kapërcejmë pasojat e mëkateve tona ndërsa ne . . .*

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 9:21, 23–24. Vëreni klasën të kërkojë për fraza që plotësojnë fjalën në tabelë.

- Sipas këtyre vargjeve, si do ta plotësonit ju këtë fjalë? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë plotësimin vijues të fjalisë: **Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të kapërcejmë pasojat e mëkateve tona ndërsa ne kemi besim në Jezu Krisht, pendohemi, pagëzohemi dhe durojmë deri në fund.** Ndërsa ata japin përgjigjet e tyre, plotësoni thënien në tabelë.)

Përfundojeni këtë mësim duke zgjedhur një nga veprimtaritë vijuese. Të dyja veprimtaritë synojnë t'i ndihmojnë studentët të mendojnë mbi domethënien e Shlyerjes së Shpëtimtarit për ta dhe të tregojnë ndjenjat e tyre rreth Tij.

1. Kërkojuni studentëve të lexojnë me shpejtësi 2 Nefin 9:1–22 dhe të gjejnë të gjitha vargjet që fillojnë me fjalën *O*. Ftojini studentët të lexojnë me zë të lartë fjalitë e para të atyre vargjeve.

Ftojini studentët të shkruajnë thënie të ngjashme në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës, duke përshkruar ndjenjat e tyre vetjake të mirënjohjes për Shpëtimtarin dhe sakrificën e Tij për ta. Kërkojuni atyre të ndjekin shembullin e Jakobit, duke e filluar çdo thënie me fjalën *O* dhe duke e përfunduar me një pikëquditje. Kërkojuni disa studentëve të tregojnë thënien e tyre si të jetë e përshtatshme. Sigurohuni që ata ta kuptojnë se nuk nevojitet të ndihen të detyruar të tregojnë ndjenja apo përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.

2. Si klasë, këndoni apo lexoni fjalët “Qëndroj Plot Habi” (*Himne dhe Këngë të Fëmijëve*, nr. 22) ose një himn tjetër rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Ftoni studentët të zgjedhin vargje nga himni që pasqyrojnë ndjenjat e tyre rreth Shpëtimtarit dhe sakrificës së Tij shlyese. Lejojini që t'i tregojnë klasës rreth rreshtave që kanë zgjedhur dhe të shpjegojnë arsyet përse i vlerësojnë ato strofa.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 9:7. Cilat do të ishin ndikimet e Rënies pa Shlyerjen?

Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve shpjegoi se si do të ishte fati ynë pa Shlyerjen e Jezu Krishtit:

“Ashtu si do të na dënonte vdekja dhe do ta bënte lirinë tonë të zgjedhjes të pakuptimtë pa shëlbimin e Krishtit, po ashtu pa hirin e Tij, mëkatet dhe zgjedhjet tona të këqija do të na linin përgjithmonë të humbur.

Nuk do të kishte mënyrë për shërim të plotë nga gabimet tona dhe të qenit të papastër, ne nuk do të jetonim kurrë përsëri në praninë e [Perëndisë].

. . . Ne kemi nevojë për një Shpëtimtar, një Ndërmjetës që mund të kapërcejë pasojat e mëkateve dhe të gabimeve tona, në mënyrë që ato të mos jenë domosdoshmërisht shkatërrimtare. Është për shkak të Shlyerjes së Krishtit që ne mund ta marrim veten nga zgjedhjet e këqija dhe të përligjemi sipas ligjit si të mos kishim mëkatuar” (“Moral Agency”, *Ensign*, qershor 2009, f. 50).

2 Nefi 9:27–54 dhe 2 Nefi 10

Hyrje

Pasi dëshmoi se Jezu Krishti çliron të gjithë njerëzimin nga pasojat e Rënies dhe na ofron falje për mëkatet tona, Jakobi përfundoi predikimin e tij. Ai paralajmëroi kundër qëndrimeve dhe veprimeve që çojnë në ndarje nga Zoti dhe dëshmoi për qëndrime dhe veprime që u lejojnë njerëzve të vijnë te Krishti dhe të shpëtohen. Në ditën tjetër, Jakobi përsëriti se edhe pse shtëpia e Izraelit do të shpërndahej për shkak të mëkatit, Zoti do t'i kujtojë besëlidhjet e Tij me ta dhe do t'i mbledhë kur

ata do të pendoheshin dhe ktheheshin tek Ai. Jakobi profetizoi për Kryqëzimin e Jezu Krishtit. Ai gjithashtu profetizoi se toka e premtuar e popullit të tij do të ishte një vend lirie, i fortifikuar kundër të gjitha kombeve dhe i lirë nga sundimi i mbretërve. Jakobi e nxiti popullin e tij të pajtonte veten me vullnetin e Perëndisë dhe të kujtonte se ata mund të shpëtoheshin vetëm nëpërmjet hirit të Perëndisë.

Jepni Mësim me Anë të Shpirtit

Si një mësues i ungjillit, ju duhet të kërkonit drejtimin e Frymës së Shenjtë gjatë përgatitjes dhe mësimdhënies tuaj. “Shpirti do t’ju jepet me anë të lutjes së besimit; dhe nëse nuk e merrni Shpirtin, ju s’duhet të jepni mësim” (DeB 42:14).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 9:27–54

Jakobi i fton të vijnë të gjithë në Krisht dhe i paralajmëron për qëndrime dhe veprime që na ndajnë nga Zoti

Në tabelë, shkruani frazat *përse kam nevojë për ndihmë* dhe *çfarë duhet të bëj*. Vëreni klasën të përfytyrojë një person që ka një sëmundje të tmerrshme.

- Përse është e rëndësishme që ky person të kuptojë nevojën për të kërkuar ndihmë?
- Përse është e rëndësishme që personi të kuptojë gjithashtu se çfarë duhet të bëjë për të marrë ndihmë?
- Çfarë do të rezultojë nëse personi kupton nevojën për ndihmë por nuk kupton se çfarë duhet të bëjë për ta marrë atë?

Kujtojeni studentëve se në mësimin e mëparshëm, ata studiuuan pasojat e Rënies dhe rrjedhimet e mëkateve tona, duke mësuar përse kemi nevojë për Shpëtimtarin. Dëshmoni se Ai do që të na ndihmojë dhe të na çlirojë nga mëkatet tona. Kërkojeni studentëve të mendojnë nëse e dinë çfarë duhet të bëjnë për të marrë të gjitha bekimet e Shlyerjes.

Shpjegoni se Jakobi donte ta ndihmonte popullin e tij të zgjidhte “udhën e jetës së përjetshme” (2 Nefi 10:23). Ai i ndihmoi ata të kuptojnë se do të merrnin jetë të përjetshme vetëm nëse do të “[vinin] te Zoti” (2 Nefi 9:41). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 9:41. Vëreni klasën të kërkojë për përshkrimin e Jakobit për “udhën” që ne duhet të ndjekim.

- Çfarë do të thotë të vish te Zoti? (Ju mund të doni t’i nxitni studentët ta përfytyrojnë jetën e tyre si një udhë. Vëreni ata të mendojnë qetësisht se për ku çon udha e tyre. A po i çojnë zgjedhjet e tyre më afër Shpëtimtarit?)
- Çfarë fjalësh përdori Jakobi për të përshkruar “udhën”? Çfarë na mësojnë fjalët *e ngushtë dhe [e] drejtë* rreth mënyrës se si duhet të jetojmë?

Vini në dukje se në lidhje me udhën e ngushtë dhe të drejtë, Jakobi përdori përfytyrimin e një porte. Ai e kishte fjalën për Shpëtimtarin si ruajtësi i asaj porte. Ndani dëshminë tuaj që ne mund të falemi për mëkatet tona dhe të marrim jetë të përjetshme vetëm nëpërmjet Jezu Krishtit dhe Shlyerjes së Tij. Çdo gjë që bëjmë që të çon në jetë të përjetshme – përfshirë ordinancat që marrim, lutjet që bëjmë, dëshmitë që ndajmë dhe mënyra se si jetojmë – duhet të bëhen në emër të Jezu Krishtit.

- Përse është e rëndësishme për ju që Shpëtimtari “nuk punëson shërbëtorë aty”? (Ju mund të doni të vini në dukje se Zoti vërtet i quan shërbëtorë, të tillë si peshkopët dhe presidentët e kuneve, që të veprojnë në emër të Tij si gjykatës të njerëzve. Sidoqoftë, Ai do të jetë Gjykatësi ynë përfundimtar dhe do të japë miratimin përfundimtar sipas mënyrës që kemi jetuar.)

- Si mund njohuria që Zoti “nuk mund të mashtrohet” të ndikojë në përpjekjet tona për të ardhur tek Ai?

Shpjegoni se te gjithë pjesa tjetër e 2 Nefit 9, mësimet e Jakobit na ndihmojnë të kuptojmë se si qëndrimet dhe veprimet tona ndikojnë aftësinë tonë për të ardhur te Shpëtimtari. Disa qëndrime dhe veprime na ndihmojnë të vijmë te Krishti, ndërsa të tjera na pengojnë në ardhjen tek Ai.

Për t’i ndihmuar studentët të zbulojnë disa nga këto qëndrime dhe veprime, hiqni një vijë vertikale te qendra e tabelës. Në një anë të vijës, shkruani *Të Larguarit e Vetes Tonë nga Krishti*. Poshtë saj, shkruani:

1. 2 Nefi 9:27–33

2. 2 Nefi 9:34–39

Në anën tjetër të vijës, shkruani *Ardhja te Krishti*. Poshtë saj, shkruani:

3. 2 Nefi 9:23, 39, 42, 45–46

4. 2 Nefi 9:49–52

Caktojini çdo student një numër midis 1-shit dhe 4-ës. Ftojini studentët që të lexojnë qetësisht vargjet që shoqërohen nga numri që u është caktuar atyre. Kërkojuni studentëve të caktuar në grupet 1 dhe 2 të përcaktojnë qëndrimet dhe veprimet që mund të na largojnë nga Shpëtimtari. Kërkojuni studentëve të caktuar në grupet 3 dhe 4 të përcaktojnë qëndrimet dhe veprimet që na ndihmojnë të vijmë te Shpëtimtari dhe të marrim bekimet e Shlyerjes së Tij. Ju mund të doni t’i nxitni studentët t’i shënojnë gjetjet e veta në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

Pas disa minutash, ftoni vullnetarë nga grupet 1 dhe 2 të vijnë në tabelë dhe të renditin qëndrimet dhe veprimet që kanë përcaktuar të cilat na largojnë nga Shpëtimtari. Diskutoni disa nga paralajmërimet e Jakobit duke drejtuar disa prej pyetjeve vijuese ose të gjitha:

- Jakobi përmendi të mësuarin dhe paratë, të cilat mund të jenë të dyja të mira. Në ç’ mënyrë zgjedhjet tona rreth të mësuarit dhe parave mund të na largojnë nga ardhja te Zoti? (Vini në dukje se 2 Nefi 9:28–29 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t’i nxitni studentët ta shënojnë këtë fragment.)
- Si mendoni, çfarë do të thotë të jesh shpirtërisht i shurdhër apo i verbër? (Shih 2 Nefi 9:31–32.)
- Fraza “nuk janë rrethprerë në zemër” (2 Nefi 9:33) u drejtohet atyre, zemrat e të cilëve nuk janë të hapura për Perëndinë dhe që nuk janë të gatshëm të mbajnë besëlidhjet me Të. Si na pengon kjo rrethanë nga marrja e bekimeve të plota të Shlyerjes?
- Cilat janë disa forma të adhurimit të idhujve sot? (Shih 2 Nefi 9:37.)

Ftoni studentë nga grupet 3 dhe 4 të dalin tek tabela dhe të renditin qëndrime dhe veprime që kanë zbuluar të cilat do të na sjellin te Shpëtimtari dhe do të na ndihmojnë të marrim bekimet e Shlyerjes. Për t’i ndihmuar studentët të analizojnë atë që kanë zbuluar, drejtojini disa nga pyetjet vijuese apo të gjitha:

- Te 2 Nefi 9:23, Jakobi na kujton për urdhrin e Zotit për t’u penduar dhe pagëzuar. Si na ndihmon përtëritja e besëlidhjeve të pagëzimit nëpërmjet sakramentit për të ardhur te Zoti dhe për të marrë bekimet e Shlyerjes së Tij?
- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “mendje-kontrolluar nga shpirti”? (2 Nefi 9:39). Cilat janë disa veprimtari që mund të na ndihmojnë të jemi mendje-kontrolluar nga shpirti?
- Çfarë do të thotë të “largoh[esh] nga mëkatet [e tua]”? (2 Nefi 9:45).
- Çfarë mendoni se donte të thoshte Jakobi kur tha të pish, të hash dhe “kënaqe[sh] në bollëk”? (Shih 2 Nefi 9:50–51. Ju mund të doni të shpjegoni se këto vargje flasin për ushqimin shpirtëror.)

Dëshmoni se **ndërsa vijmë te Zoti dhe jetojmë sipas vullnetit të Tij, ne do të marrim bekimet e plota të Shlyerjes**. Shkruajeni këtë parim në tabelë mbi listën që kanë krijuar studentët.

Nxitini studentët të përsiaten mbi fakte që kanë parë për këtë parim në jetën e tyre. Ftojini ata të shkruajnë në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës rreth mënyrës se si kanë ardhur më afër Shpëtimtarit nëpërmjet një apo më shumë qëndrimeve dhe veprimeve në listën e dytë në tabelë. Ftoni disa studentë të tregojnë atë që kanë

Shkrimi i detyrave në tabelë

Kur studentët caktohen që të lexojnë grupe-vargjeshe, mund të jetë e dobishme të shkruhen referencat në tabelë. Kjo i ndihmon studentët të kujtojnë çfarë u është kërkuar të bëjnë dhe ndihmon të shmanget ngatërrimi për detyrën.

2 Nefi 9:28–29

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë në fund të mësimit për t’i ndihmuar studentët në zotërimin e këtij fragmenti.

shkruar (por ndihmojini të kuptojnë se duhet të mos ndihen të detyruar të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme).

2 Nefi 10

Jakobi nxit popullin e tij të gëzohet dhe të vijë te Zoti

Pyetini studentët nëse kanë marrë ndonjëherë një dhuratë që ishte veçanërisht domethënëse, sepse dikush kishte bërë përpjekje të madhe apo sakrificë të madhe për ta dhënë dhuratën. Merrni parasysht të ftoni një apo dy studentë të tregojnë përvojat e tyre.

- Si mund të shprehim mirënjohje për dhurata të tilla?
- Si mund të shprehim mirënjohje për dhuratën e Shlyerjes së Shpëtimtarit?

Shpjegoni se ditën pasi Jakobi bëri predikimin e tij mbi Shlyerjen e Jezu Krishtit, ai përsëri dëshmoi për çlirimin e Zotit nga pasojat e mëkatit. Ai e mësoi popullin e tij rreth mënyrës se si ata duhet të përgjigjen ndaj dhuratës së Shlyerjes.

Përmbliidhni 2 Nefin 10:1–19 duke shpjeguar se Jakobi përsëriti se edhe pse shtëpia e Izraelit do të shpërndahej për shkak të mëkatit, Zoti do t'i kujtojë besëlidhjet e Tij me ta dhe do t'i mbledhë kur ata do të pendohen dhe kthehen tek Ai. Ju mund të doni të vini në pah se 2 Nefi 10:3 është vargu i parë në Librin e Mormonit që përdor titullin *Krisht* kur i drejtohet Shpëtimtarit.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 10:20, 23–25. Ftojini klasën të përcaktojë se çfarë na nxit Jakobi të bëjmë në përgjigje të dhuratës së Shlyerjes. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shënojnë atë që kanë gjetur në këto vargje. Ftojini të tregojnë atë çka gjejnë.

Përgatitni një fletushkë me pyetjet vijuese (ose i shkruani pyetjet në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore). Ftojini studentët të zgjedhin një pyetje dhe të ndajnë mendimet dhe ndjenjat e tyre rreth asaj pyetjeje me një partner/e.

- Duke pasur parasysht atë që kemi studiuar rreth Shpëtimtarit, çfarë doni të kujtoni gjithmonë rreth Tij?
- Përse është pendimi një mënyrë e rëndësishme për të treguar mirënjohjen tonë për atë që Zoti ka bërë për ne?
- Çfarë keni mësuar rreth Shpëtimtarit që ju ndihmon të ndieni shpresë?

Përfundoni duke shpjeguar se fjala *pajtoj* te 2 Nefi 10:24 do të thotë të sjellësh njerëzit apo gjërat në harmoni apo marrëveshje me njëra-tjetrën. Për shembull, dy miq duhet të pajtohen me njëri-tjetrin pas një mosmarrëveshjeje.

- Çfarë mendoni se do të thotë të pajtojmë veten me vullnetin e Perëndisë?

Ftojini studentët të përsiaten mbi çfarë kanë mësuar dhe ndier ndërsa kanë studiuar dhe diskutuar 2 Nefin 9–10. Ftojini të kërkojnë drejtim nga Shpirti i Shenjtë që t'i ndihmojë të përcaktojnë diçka që do të bëjnë për ta pajtuar veten me vullnetin e Perëndisë dhe të marrin më plotësisht nga bekimet e Shlyerjes. Për shembull, një student mund të zotohet që të dëgjojë disa këshilla nga Perëndia (shih 2 Nefi 9:29), të largohet nga një mëkat i caktuar (shih 2 Nefi 9:45), apo të përcaktojë një mënyrë për të kujtuar Shpëtimtarin më shpesh gjatë çdo dite (shih 2 Nefi 10:20). Nxitini studentët të bëjnë çfarëdo që nevojitet për të "pajtu[uar veten e tyre] me vullnetin e Perëndisë" (2 Nefi 10:24). Dëshmoni për bekimet nga të bërit e kësaj.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 9:28–29

Shënim: Veprimtaria vijuese është hartuar për t'i ndihmuar studentët që të zotërojnë 2 Nefin 9:28–29. Për shkak të kohëzgjatjes së mësimin të sotëm, ju mund të doni ta përdorni veprimtarinë një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Udhëhiqeni klasën në leximin me zë të lartë së bashku të 2 Nefit 9:28–29.

- Cilat janë disa kurthe ku mund të biem ndërsa përpigemi të mësojmë? Si mund të përpigemi të mësojmë por t'i shmangim këto kurthe?
- Çfarë mund të na ndihmojë "të dëgjoj[më] këshillat e Perëndisë" ndërsa përpigemi të mësojmë?

Nxitini studentët të vazhdojnë të marrin pjesë në seminar tani dhe të planifikojnë të marrin pjesë në institut pasi të diplomohen nga seminari.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

2 Nefi 4–10 (Njësia 6)

Materiali Përgatitor për Mësuesit e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 2 Nefin 4–10 (njësia 6) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndëqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (2 Nefi 4–5)

Ndërsa studentët mësonin 2 Nefin 4, ata u përqendruan në parimin që Perëndia i mbështet ata që e vënë besimin e tyre tek Ai (shih 2 Nefin 4:12–35) dhe shkruan në ditarin e tyre të studimit të shkruimeve të shenjta rreth një mënyre që do t'u pëlqente për të rritur mirëbesimin e tyre në Perëndi. Te 2 Nefi 5 ata panë shembuj të të vërtetave vijuese: Siguria vjen nga bindja ndaj zbulësive të Perëndisë (shih 2 Nefi 5:1–8). Ndërsa ungjilli i Jezu Krishtit bëhet mënyra jonë e jetesës, ne do të rritemi në lumturi (shih 2 Nefi 5:9–18, 26–27). Studentët shqyrtuan jetën e tyre dhe përcaktuan diçka që do të bënin për të jetuar më plotësisht "sipas mënyrës së lumturisë".

Dita 2 (2 Nefi 6–8)

Në këtë mësim studentët mësuan se Zoti është i mëshirshëm me ata që kthehen tek Ai (shih 2 Nefi 6). Ata përsiatën se si Zoti ka qenë i mëshirshëm ndaj tyre. Ata gjithashtu mësuan se Shpëtimtari dëshiron ta shëlbejë popullin e Tij të besëlidhjes dhe ka të gjithë fuqinë për ta bërë këtë (shih 2 Nefi 7–8).

Dita 3 (2 Nefi 9)

Kur filluan studimin e 2 Nefit 9, studentët mësuan çfarë do të ndodhte nëse nuk do të kishte Shlyerje. Ata gjithashtu studiuuan të vërtetat vijuese: Shlyerja e Jezu Krishtit e çliron të gjithë njerëzimin nga vdekja fizike dhe shpirtërore sjellë nga Rënia (shih 2 Nefi 9:1–22). Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të kapërcejmë pasojat e mëkateve tona nëse jemi besnikë në Jezu Krisht, pendo kemi, pagëzohemi dhe durojmë deri në fund (shih 2 Nefi 9:14–27). Studentët shkruan një paragraf që shprehnin ndjenjat e tyre rreth sakrificës së Shpëtimtarit për ta.

Dita 4 (2 Nefi 9–10)

Kur studiuani pjesën tjetër të 2 Nefit 9 dhe studiuani 2 Nefin 10, studentët përsiatën se cilat nga zgjedhjet e tyre mund të jenë duke i ndarë nga Zoti dhe cilat duke i ndihmuar që të vijnë më afër Tij. Ata mësuan se kur zgjedhim të vijmë te Zoti dhe të jetojmë sipas vullnetit të Tij, ne do të marrim bekimet e plota të Shlyerjes.

Hyrje

Midis shumë të vërtetave të rëndësishme që studentët kanë studiuar këtë javë, theksoni rëndësinë e Shlyerjes së Jezu Krishtit. Lutuni për drejtim për mënyrën si mund t'i ndihmoni sa më mirë të kuptojnë e mbështeten te Shlyerja. Ndërsa jepni mësim, nxitini studentët të përsiaten mbi atë çfarë kanë nevojë të bëjnë për të marrë bekimet e Shlyerjes së Shpëtimtarit.

Shënim: Ndërsa përgatitni plot lutje mësimin tuaj, shqyrtoni nevojat e studentëve tuaj – veçanërisht nevojat e atyre që mund të jenë duke luftuar. Ndërsa luteni për studentë të veçantë dhe për drejtim për mënyrën si t'u mësoni sa më mirë doktrinën dhe parimet që gjenden në shkrimet e shenjta, Fryma e Shenjtë do t'ju frymëzojë të dini si t'u përgjigjeni nevojave të studentëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 4–5

Nefi shpreh mirëbesimin e Tij në Zot; Zoti i ndan nefitët nga lamanitët; nefitët jetojnë sipas mënyrës së lumturisë

Shkruajeni informacionin në skemën vijuese në tabelë, ose përgatiteni si një fletushkë.

2 Nefi 4	2 Nefi 5
<ol style="list-style-type: none"> Lexoni kreun e kapitullit, dhe përgatituni ta përmbledhni kapitullin me fjalët tuaja. Lexoni 2 Nefin 4:19 dhe shpjegoni se çfarë mendoni se do të thotë "e di në cilin kam besuar". Lexoni atë që keni shkruar në ditarin tuaj të studimit të shkrimit të shenjtë për ditën 1, detyra 4, dhe përgatituni të tregoni një mënyrë që do ta pëlqenit për të rritur mirëbesimin tuaj në Zot.	<ol style="list-style-type: none"> Lexoni kreun e kapitullit, dhe përgatituni ta përmbledhni kapitullin me fjalët tuaja. Lexoni 2 Nefin 5:27 dhe shpjegoni çfarë mendoni se do të thotë të jetosh "sipas mënyrës së lumturisë". Lexoni atë që keni shkruar në ditarin tuaj të studimit të shkrimit të shenjtë për ditën 1, detyra 6. Përgatituni që të ndani një nga veprimet apo qëndrimet e nefitëve dhe mënyrën si kryerja e të njëjtit veprim apo pasja e të njëjtit qëndrim ka ndikuar lumturinë tuaj.

Ndajeni klasën në mes. Vëreni një nga gjysmat e studentëve të përgatiten të japin mësim materialin e 2 Nefit 4 dhe gjysmën tjetër të përgatitet të japë mësim materialin e 2 Nefit 5.

Bashkoheni çdo student të caktuar te 2 Nefi 4 me një student të caktuar te 2 Nefi 5. Ftojini studentët ta ndajnë me partnerët e tyre materialin që kanë përgatitur për detyrat e tyre.

2 Nefi 6–8

Jakobi profetizon për shpërndarjen dhe mbledhjen e Izraelit dhe citon profecitë e Isaia për besnikërinë e Shpëtimtarit ndaj popullit të besëlidhjes

Kujtojeni studentëve se 2 Nefi 6–9 është dita e parë e predikimit që Jakobi i bëri popullit të tij. Dita e dytë e mësimdhënies së tij vazhdon te 2 Nefi 10. Te 2 Nefi 6, Jakobi profetizoi se judenjtë nuk do ta praninin Zotin dhe do të shpërndaheshin. Vërieni studentët të lexojnë 2 Nefin 7:1–2, dhe ftojini ta përsëritin domethënien me vetë fjalët e tyre.

2 Nefi 9

Jakobi jep mësim se si Shlyerja e Shpëtimtarit na çliron nga pasojat e Rënies dhe rrjedhimet e mëkatit

Thoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Ashtu si njeriu vërtet nuk do ushqim gjersa të jetë i uritur, po ashtu ai nuk e dëshiron vërtet shpëtimin e Krishtit derisa ta dijë se përse i nevojitet Krishti.

Askush nuk e di mjaftueshëm dhe siç duhet se përse i nevojitet Krishti, derisa të kuptojë e të pranojë doktrinën e Rënies dhe pasojat e saj mbi të gjithë njerëzimin. Dhe asnjë libër tjetër në botë nuk e shpjegon këtë doktrinë jetësore pothuajse si Libri i Mormonit” (“The Book of Mormon and the Doctrine and Covenants”, *Ensign*, maj 1987, f. 85).

Vërieni studentët të përfytyrojnë sikur një mik pyeti: “Përse kemi nevojë për Shpëtimtarin?” Ftojini klasën të përgatitet t’i përgjigjet kësaj pyetjeje bazuar në atë që kanë mësuar te 2 Nefi 9. Vërieni të rishikojnë 2 Nefin 9:7–10, 19–22 për një përgjigje. Kërkojuni studentëve të japin përgjigjet e tyre për pyetjen.

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë se si Jezu Krishti mund të na shpëtojë nga pasojat e Rënies, lexoni analogjinë nga Presidenti Jozef Filding Smith në materialin mësimor për 2 Nefi 9:10–27, në Njësinë 6: Dita 3, në manualin e studentit. Ju mund të merrni parasysh t’i ftoni studentët të vizatojnë në tabelë ose në një fletë atë që përshkroi Presidenti Smith. Nëse ju zgjidhni të vini një student të vizatojë në tabelë ose në një letër, ju mund të doni ta ftoni studentin gjithashtu që ta shpjegojë vizatimin.

Ftoni studentë të mendojnë rreth ndjenjave të tyre mbi të rënit në kurth në një gropë të thellë dhe të shkëputurit nga Perëndia për shkak të zgjedhjeve që kanë bërë. Shpjegoni se nëse nuk do të ishte për Shlyerjen e Jezu Krishtit, nuk do të kishte mundësi për pendim, nuk do të kishte shpresë dhe askush nuk do mund t’u shpëtonte këtyre pasojave të mëkatit.

Vini një student të lexojë 2 Nefin 9:21–23, dhe ftoni disa studentë ta shpjegojnë atë me fjalët e tyre. Edhe pse mund ta thonë ndryshe, jini të sigurt se e vërteta vijuese është e qartë: **Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të kapërcejmë pasojat e mëkateve tona.**

Shpjegoni se një nga mundësitë e mëdha, të mundësuar në mbledhje si grup, është të jesh në gjendje të tregosh ndjenjat dhe dëshmitë. Ftojini studentët të tregojnë ndjenjat dhe dëshmitë e tyre rreth Jezu Krishtit dhe Shlyerjes së Tij. Nëse e kanë të vështirë ta tregojnë, mund t’i vini të lexojnë atë që kanë shkruar në ditarin e tyre të studimit të shkrimit të shenjtë për ditën 3, detyra 4. Ju mund të doni të shtoni dëshminë tuaj tek të tyre.

Vërieni klasën të përfytyrojë se dikush që goditur nga një sëmundje e tmerrshme. Pastaj diskutoni për pyetjet e mëposhtme:

- Përse është e rëndësishme që personi të kuptojë nevojën për të kërkuar ndihmë?
- Përse është e rëndësishme që personi të kuptojë gjithashtu se çfarë të bëjë për të marrë ndihmë?
- Çfarë do të rezultojë nëse personi kupton nevojën për ndihmë por nuk kupton se çfarë duhet të bëjë për ta marrë atë?

Pyetini studentët nëse e dinë se çfarë duhet të bëjnë për të marrë bekimet e Shlyerjes. Kujtojeni se ata studioan 2 Nefin 9:23, 42–52 dhe përcaktuan disa veprime dhe qëndrime që na ndihmojnë të vijmë në Krisht dhe të ftojmë fuqinë e sakrificës së Tij shlyese në jetën tonë. Vërieni ata të rishikojnë shkrimet e shenja që kanë shënuar dhe listën që bënë në ditarët e tyre të studimit të shkrimit të shenjtë të atyre gjërave që na çojnë te Shpëtimtari (dita 4, detyra 1). Ftojini studentët të tregojnë se si një apo më shumë nga këto veprime dhe qëndrime i kanë sjellë ata më afër Shpëtimtarit. Jepni dëshminë tuaj se ndjekja e parimeve të dhëna mësim në këto vargje do të na ndihmojë të marrim bekimet e plota të Shlyerjes.

2 Nefi 6–10

Jakobi nxit njerëzit e tij të gëzohen dhe të vijnë te Zoti

Lexoni 2 Nefin 10:23–24 me studentët. Kujtojeni studentëve se në ditën 3, detyra 6, ata qenë ftuar të përcaktojnë diçka që do të bënin për ta pajtuar veten me vullnetin e Perëndisë. Nxitini që t’i përgjigjen plotësisht kësaj ftese.

Kërkojuni studentëve të japin pikëpamje shtesë që morën nga kapitujt që studioan këtë javë. Nëse ka mjaft kohë, përfundojeni këtë mësim të javës duke kënduar apo lexuar së bashku fjalët e himnit “Qëndroj Plot Habi” (*Himne dhe Këngë të Fëmijëve*, nr. 22) ose një himn tjetër rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Jepni dëshminë tuaj për rëndësinë e ardhjes te Shpëtimtari dhe vërtësinë e bekimeve të Shlyerjes.

Njësia Tjetër (2 Nefi 11–25)

Ndërsa studiojnë 2 Nefin 11–25 javën që vjen, studentët do të dallojnë disa nga fjalët e Isaia dhe si e pa kohën tonë dhe na paralajmëroi duke u bazuar në atë që pa. Disa nga paralajmërimet e tij lidhen me median tonë, veshjet tona, mënyrën tonë të jetesës dhe qëndrimet tona. Nxitini studentët të lexojnë dhe të qëmtojnë atë që munden nga 2 Nefi 11–25, edhe nëse nuk e kuptojnë çdo fjalë.

2 Nefi 11 dhe 16

Hyrje

Te 2 Nefi 11, Nefi shprehu dashurinë e tij për fjalët e Isaias. Ai gjithashtu dëshmoi se Jakobi dhe Isaia patën parë “Shëlbuesin. . . , madje ashtu siç e kam parë unë” (2 Nefi 11:2). 2 Nefi 16 përmban rrëfimin e Isaias mbi pastrimin nga mëkatet dhe thirrjen e tij si profet kur ai “[pa] . . . Zotin të ulur në një fron” (shih 2 Nefi 16:1, 5–8). Edhe Nefi edhe Jakobi dhanë mësim mbi vlerën e krahasimit të shkrimeve të Isaias me veten tonë (shih

1 Nefi 19:23; 2 Nefi 6:5; 11:2), dhe Zoti shpalli: “të mëdha janë fjalët e Isaias” (3 Nefi 23:1). 2 Nefi 11 përmban disa nga shpjegimet e Nefit për përfshirjen e profecive të Isaias në analin e tij, që shërbejnë kështu si hyrje për fjalët e Isaias te 2 Nefi 12–24. 2 Nefi 25 shërben si përmbyllje e këtyre kapitujve, duke përfshirë këshillën e Nefit mbi mënyrën se si të kuptohen fjalët e Isaias (shih mësimin 35 në këtë manual).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 11

Nefi shpreh kënaqësinë e tij në dëshmimin se shpëtimi vjen nëpërmjet Jezu Krishtit

Ftoni tre studentët të shkruajnë qetësisht një fjali secili rreth asaj çfarë ndodhi herën e fundit kur u mblodh klasa. Mos i lejoni të krahasojnë apo diskutojnë atë që po shkruajnë. Për të demonstruar epërsitë e pasjes së më shumë se një dëshmitar, vini tre studentët të lexojnë me zë të lartë fjalitë e tyre. Pasi studenti i parë lexon fjalinë e tij apo saj, pyeteni klasën nëse ajo është një paraqitje e plotë e asaj çka ndodhi në orën e tyre të fundit mësimore. Pastaj vini studentin/en e dytë të ndajë fjalinë e tij apo të saj dhe pyetni nëse ajo është një paraqitje e plotë e orës së tyre të fundit mësimore. Pasi lexon studenti i tretë, bëni të njëjtën pyetje.

- Çfarë epërsish ka në pasjen e dëshmitarëve të shumtë?

Shpjegoni se Zoti thërret profetë për të qenë dëshmitarë të Tij ndaj botës. Nxitini studentët të përsiaten mbi atë çfarë do të thotë për ta të dëgjojnë profetët të dëshmojnë për Jezu Krishtin.

Shkruani thënien vijuese në tabelë: ***Duke i studiuar dëshmitë e profetëve të Jezu Krishtit, ne mund të forcojmë besimin tonë në Jezu Krisht dhe të gëzohemi në Të.***

Ftoni një student të lexojë 2 Nefin 11:2–3.

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë bëri përvoja e Nefit, Isaias dhe Jakobit që i aftësoi ata të jenë dëshmitarë të veçantë të Jezu Krishtit?
- Përse mendoni se është e rëndësishme të ketë një dëshmi për Jezu Krishtin nga profetë të shumtë? (Shih edhe Mosia 13:33–35.)

Ftojini studentët të kontrollojnë rreshtat e para të çdo vargu te 2 Nefi 11:4–6, duke kërkuar për një frazë që Nefi e përsëriti në çdo varg.

- Çfarë do të thotë të “kënaq[sh] në” diçka? (Ju mund të shpjegoni se fjala *kënaqem* sugjeron një ndjenjë që është më e thellë sesa thjesht pëlqimi apo interesimi në diçka. Ajo nënkupton një përvojë gëzimi dhe përmbushjeje.)

Vëriini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 11:4–7, duke gjetur gjëra që e kënaqnin Nefin. Pastaj ndajeni klasën në çifte. Kërkojuni studentëve të tregojnë frazat që u kanë lënë më shumë mbresa dhe arsyet. Gjithashtu ftojini të tregojnë çfarë i kënaq apo i bën të gëzojnë për Jezu Krishtin.

Lexoni me zë të lartë 2 Nefin 11:8 dhe vëriini studentët të kërkojnë arsyen përse Nefi i përfshiu shkrimet e Isaias në këtë anal.

- Çfarë shpresonte Nefi se populli i tij dhe lexuesit e ardhshëm të Librit të Mormomit do të përjetonin kur të lexonin fjalët e Isaias?

Të kuptuarit e Isaias

Mësuesit dhe studentët mund ta kenë të vështirë të kuptojnë fjalët e Isaias në Librin e Mormomit. Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve pohoi se kur studiojmë Librin e Mormomit, këta kapituj mund të duken si një pengesë. Pastaj ai tha: “Mos e ndërpriti leximin! Ecnit përpara nëpër këta kapituj të vështirë për t’u kuptuar. . . edhe nëse kuptoni fare pak prej tyre. Shkoni përpara, edhe nëse gjithçka që bëni është një lexim kalimthi dhe thjesht merrni një përshlyetje herë pas here” (“The Things of My Soul”, *Ensign*, maj 1986, f. 61).

Lista vijuese jep disa shembuj të arsyes se përse Nefi i përfshiu shkrimet e Isaia në analin e tij:

1. Isaia pati parë Shpëtimtarin, siç e patën parë Nefi dhe Jakobi (shih 2 Nefi 11:2–3; shih edhe 2 Nefi 16:1–5, që përfshin përshkrimin e Isaia për një vegim në të cilin ai pa Shpëtimtarin).
2. Nefi kënaqej në dëshmimin për Krishtin, dhe Isaia gjithashtu dëshmoi për Krishtin (shih 2 Nefi 11:4, 6; shih edhe 2 Nefi 17:14 dhe 19:6–7, dy shembuj të profecive të Isaia për Shpëtimtarin).
3. Nefi kënaqej në besëlidhjet e Zotit (shih 2 Nefi 11:5). Profecitë e Isaia lidhur me besëlidhjet e Zotit. Për shembull, ai profetizoi për punën në tempull të ditëve të mëvonshme (shih 2 Nefi 12:1–3).

Shpjegoni se në këtë mësim dhe në tre të tjerët, studentët do të mësojnë dhe diskutojnë fjalët e Isaia te 2 Nefi 12–24. Nxitini ata që të kërkojnë në këta kapituj për të vërteta që forcojnë më tej dëshmitë e tyre për Shpëtimtarin dhe u ndihmojnë të gëzohen në Të. Ftojini studentët të ndajnë disa nga vargjet e tyre të parapëlqyera nga këta kapituj me anëtarët e familjes dhe miqtë e tyre.

2 Nefi 16

Isaia thirret të shërbejë si profet

Shpjegoni se klasa do të studiojë 2 Nefin 16 më pas sepse ai përmban rrëfimin e Isaia për një vegim ku ai mori thirrjen për të qenë një profet. Për t'i ndihmuar studentët të përgatiten për të kuptuar këtë vegim, shpjegojini se shkrimet e Isaia kanë një gjuhë simbolike. Shkrimet e shenjta janë të pasura me simbole, shembuj dhe shprehje figurative. Nxirri në pah se në një nga vargjet që ata lexuan më parë, Nefi tha: “Çdo gjë që është dhënë nga Perëndia nga fillimi i botës ndaj njeriut, janë shenja që e tipizojnë [Jezu Krishtin]” (2 Nefi 11:4). Përdorimi i simboleve dhe shembujve është një mënyrë me të cilën shkrimet e shenjta na mësojnë për misionin shpëtimtar të Zotit.

Shkruajini fjalët dhe frazat vijuese në tabelë: *cepat e mantelit, serafinë (engjëj) me gjashtë krahë secili, tym, thëngjill i ndezur*.

Pyetini studentët çfarë mendimesh u shkojnë në mendje kur shohin apo dëgjojnë këto fjalë. Pas një diskutimi të shkurtër, shpjegojini se Isaia i përdori këto fjalë në rrëfimin e tij për thirrjen e për të qenë profet i Perëndisë. (Përpiquni t'i ndihmoni studentët të kuptojnë domethëniet që synonte Isaia. Jini të kujdesshëm që të mos analizoni me tepri domethëniet e gjuhës simbolike. Më mirë, ndihmojini studentët të kuptojnë se si zbatohet mesazhi i Isaia në jetën e tyre.)

Kërkojini një student të lexojë 2 Nefin 16:1. (Nëse studentët kanë qasje në botimin e Biblës të Variantit të Mbretit Jakob për shenjtorët e ditëve të mëvonshme, ju mund të doni t'i vini të kthehen te Isaia 6, që përmban shënime në fund të faqes dhe mjete ndihmëse studimore që do të lartësojnë kuptimin e fragmenteve të shkrimit të shenjtë që mbulohet në këtë mësim.)

Shpjegoni se në këtë varg, fjala *cepa të mantelit* i do të thotë anës apo buzës së një robeje.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 16:2–3. Shpjegoni se “serafinë” janë engjëj që banojnë në prani të Perëndisë.

- Çfarë mund të përfaqësojnë gjashtë krahët e serafinëve? (Ju mund të sugjeroni që studentët të lexojnë Doktrina e Besëlidhjeve 77:4 për një të dhënë. Imazhi i krahëve është simbol i fuqisë për të lëvizur dhe vepruar.)
- Cilat fjalë tregojnë qëndrimin e serafinëve ndaj Zotit?
- Kur keni ndier një qëndrim të ngjashëm ndaj Perëndisë?

Vini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 16:4 dhe Zbulesa 15:8. Vëreni klasën të kërkojë për domethënien e frazës “u mbush me tym”. (Ju mund t’ju nevojitet t’i ndihmoni studentët të kuptojnë se tymi përfaqëson praninë, fuqinë dhe lavdinë e Zotit.) Merrni parasysh të sugjeroni që studentët të shkruajnë Zbulesa 15:8 në anë të librit të tyre të shkrimit të shenjtë te 2 Nefi 16:4.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 16:5. Vëreni klasën të kërkojë për fraza që shprehin se si ndihej Isaia në praninë e Zotit. (Nëse botimi i Biblës i Variantit të Mbretit Jakob për shenjtorët e ditëve të mëvonshme është i mundësuar, vëreni studentët të shohin Isaia 6:5, shënimet në fund të faqes *a* dhe *b*.)

- Çfarë mendoni se kishte ndër mend Isaia kur tha: “Unë jam i humbur, sepse jam një njeri me buzë të papastra”? (Ju mund t’ju duhet të shpjegoni se te Isaia 6:5, fjala *i humbur* qe përkthyer nga fjala hebraisht që do të thotë “i përjashtuar”, dhe fraza *buzë të papastra* i referohet ndërgjegjes së Isaia për mëkatet e tij dhe mëkatet e popullit të tij. Isaia po shprehej se ndihej i padenjë të ishte në praninë e Zotit.)

Jepuni studentëve një moment që të përsiaten mbi arsyen përse Isaia mund të jetë ndier në këtë mënyrë. Shpjegoni që disa profetë janë shprehur se sa të pamjaftueshëm ndiheshin kur morën thirrjet e tyre. Presidenti Spenser W. Kimball e përshkroi thirrjen telefonike në të cilën Presidenti J. Ruben Klark i Riu, i Presidencës së Parë, e informoi atë se ishte thirrur në Kuorumin e Të Dymbëdhjetëve:

“‘Oh, Vëllai Klark! Jo unë? Ju nuk e keni fjalën për mua? Duhet të ketë ndonjë gabim. Unë sigurisht nuk mund t’ju kem dëgjuar saktë.’ Kjo ndërsa unë fundosesha pas karriges në dysHEME. . . .

‘Oh, Vëllai Klark! Duket e pamundur. Unë jam kaq i dobët e i parëndësishëm dhe i kufizuar e i paaftë’” (Edward L. Kimball and Andrew E. Kimball Jr., *Spencer W. Kimball: Presidenti i Dymbëdhjetë i Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme* [1977], f. 189).

Ndihmijini studentët të kuptojnë se Isaia, një burrë i drejtë, ndihej “i humbur” dhe “[i] papast[ër]” në praninë e Zotit. Cili midis nesh nuk do të ndihej i padenjë duke qëndruar përpara Perëndisë?

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Ne mund të jemi të pastër nga padenjësitë tona nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.***

Nëse është e mundur, tregojuni studentëve një copë qymyr druri apo një copë dru të dje-gur. Pyetini se si do të dukej nëse sapo do të qe nxjerrë nga zjarri.

- Çfarë do t’i ndodhte dikujt që do e prekte një thëngjill të nxehtë?

Lexoni me zë të lartë 2 Nefin 16:6–7. Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht, duke kërkuar për përvojë të Isaia lidhur me një thëngjill të ndezur. (Nëse botimi i Biblës i Variantit të Mbretit Jakob për shenjtorët e ditëve të mëvonshme është i mundësuar, vëriuni studentët të shohin Isaia 6:6, shënimet në fund të faqes *a*, dhe Isaia 6:7, shënime në fund të faqes *a* dhe *b*.)

- Sipas 2 Nefit 16:7, çfarë do të thoshte kur një engjëll simbolikisht prekte buzët e Isaia me një thëngjill të nxehtë? (Ju mund t’ju duhet të shpjegoni se thëngjilli i ndezur është një simbol i pastrimit. Kur engjëlli në vegimin e Isaia preku buzët e tij me një thëngjill, ai përfaqësonte Zotin që pastronte Isaian nga padenjësia e tij dhe që i falte mëkatet e tij.)

Jepuni studentëve disa çaste të mendojnë rreth çasteve kur ata kanë ndier fuqinë pastruese të Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Ftoni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 16:8–13. Ftojuni një student të përmbledhë atë që Zoti tha rreth shërbesës së Isaia midis njerëzve. (Ju mund t’ju duhet të shpjegoni se Zoti e këshilloi Isaian që predikimi i tij të izraelitët kryengritës do të shpërfillej së shumti por që ai duhej të vazhdohej të predikonte gjersa “toka të jetë krejtësisht e shkretuar”. Me fjalë të tjera, Zoti do të vazhdojë me mirësi misionin e Tij të shpëtimit nëpërmjet shërbëtorëve të Tij “përderisa të zgjasë koha ose derisa të qëndrojë toka, ose përderisa të ketë një njeri mbi faqen e dheut që të shpëtohet” [Moroni 7:36].)

Shpjegoni se Isaia u bë një dëshmitar i fuqishëm i Zotit Jezu Krisht dhe i ungjillit të Tij. Dëshmoni se Shpëtimtari është i vërtetë dhe mund të na falë për mëkatet tona dhe se ndërsa përjetojmë fuqinë e Shlyerjes në jetën tonë, ne gjithashtu mund të bëhemi dëshmitarë të Shpëtimtarit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 16:2–3. A kanë krahë engjëjt?

“Një engjëll i Perëndisë kurrë nuk ka krahë” (Joseph Smith, në *History of the Church*, 3:392). Atëherë përse Isaia i përshkroi engjëjt si të kishin krahë? Plaku Brus R. Mek-Konki shpjegoi se përshkrimi është simbolik: “Fakti

që këto qenie të shenjta i qenë paraqitur atij sikur të ishin me krahë qe thjesht për të simbolizuar “fuqinë [e tyre] për të lëvizur, për të vepruar, etj.” siç ishte rasti gjithashtu në vegimet që të tjerë kishin pasur. (D.&B 77:4.)” (*Mormon Doctrine*, bot. 2-të. [1966], f. 703).

2 Nefi 12–15

Hyrje

Isaia e dënoi ligësinë e njerëzve të kohës së tij si dhe ligësinë e shumë njerëzve në ditët e fundit. Ai paralajmëroi kundër thirrjes së të keqes të mirë dhe të së mirës të keqe. Ai gjithashtu theksoi Rivendosjen e ungjillit

në ditët e fundit, duke përfshirë rëndësinë e tempullit dhe rëndësinë e të qenit i pastër nga mëkatet e botës. Për më shumë informacion rreth Isaia, shih mësimin 21 në këtë manual.

Mbajtja e vëmendjes së studentëve

Sugjerimet vijuese mund t’ju ndihmojnë të mbani vëmendjen e studentëve gjatë orës mësimore:

- 1) Ndihmohuni studentët të shohin se si zbatohet mësimi në jetën e tyre.
- 2) Ndryshojeni modulimin e zërit tuaj kur jepni mësim.
- 3) Mbani kontakt shikimi me studentët.
- 4) Nëse është e mundur, lëvizni përreth klasës ndërsa jepni mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 12–15

Isaia ndan Izraelin e lig nga Izraeli i drejtë

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë kontekstin e mësimin të sotëm, fillojeni orën mësimore duke u kujtuar atyre se në mësimin e mëparshëm ata patën mësuar rreth thirrjes së Isaia për të qenë profet. Sot ata do të mësojnë rreth njerëzve që ai u dha mësim.

Ndihmohuni studentët të kuptojnë se kur Isaia përshkroi veprimet e popullit të besëlidhjes së Zotit të kohës së tij, ai gjithashtu përshkroi disa njerëz të kohës sonë. Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve shpjegoi: “Libri i Isaia përmban profeci të shumta që duket të kenë përmbushje të shumëfishta... Fakti që shumë nga këto profeci mund të kenë domethënie të shumëfishta thekson rëndësinë e përpjekjes sonë për zbuluesë nga Fryma e Shenjtë që të na ndihmojë t’i interpretojmë ato” (“Scripture Reading and Relevation”, *Ensign*, janar 1995, f. 8).

Përpara se të fillojë ora mësimore, kopjoni skemën vijuese në tabelë ose përgatiteni atë si fletushkë. Lini mjaft hapësirë për studentët që të shkruajnë në çdo kolonë.

	2 Nefi 12:5–12, 17–19; 13:8–9	2 Nefi 13:16–26
Çfarë qëndrimesh dhe praktikash pasqyrojnë mëkatet e këtyre njerëzve?		
Çfarë do t’u ndodhë këtyre njerëzve si rrjedhim i mëkateve të tyre?		

Shpjegoni se kjo skemë do ta ndihmojë klasën të shqyrtojë pasojat e veprimeve të njerëzve që jetuan në kundërshtim me besëlidhjet e tyre.

Ndajeni klasën në mes. Kërkojini gjysmës së studentëve të studiojnë 2 Nefin 12:5–12, 17–19; 13:8–9. Kërkojini gjysmës tjetër të studiojë 2 Nefin 13:16–26. Ftojini studentët të lexojnë vargjet që u janë caktuar dhe të gjejnë përgjigjet për dy pyetjet në kolonën e majtë të skemës. Nëse skema është paraqitur në tabelë, ftojini një student nga secili grup të shkruajë përgjigjet e tyre në kolonën e duhur. Nëse skema ishte shpërndarë si fletushkë, vëri studentët të shkruajnë përgjigjet e tyre në fletushka.

Shpjegojini grupit të dytë se Isaia parashikoi pasojat për veshjen dhe sjelljet ekstravagante të grave të botës në kohën e tij dhe në të ardhmen. 2 Nefi 13:16–26 përshkruan atë që ai pa. Edhe pse Isaia konkretisht iu drejtua “të bija[ve të] Sionit”, fjalët e tij zbatohen gjithashtu për burrat. (Ju mund të doni të vini në dukje se profecia te 2 Nefi 14:1 nuk lidhet me martesën me më shumë se një grua. Ajo ka lidhje me burrat që vdesin në luftë përshkruar te 2 Nefi 13:25–26, duke lënë shumë gra të veja.)

Pasi studentët të kenë pasur kohë për t’iu përgjigjur pyetjeve në skemë, pyetni:

- Çfarë mëkatesh patën kryer këta njerëz? (Përgjigjet mund të përfshijnë krenarinë, idhujtarinë, karakterin materialist dhe kotësinë.) Cilat fraza tregojnë se njerëzit ishin fajtorë për këto mëkate? Cilat qenë pasojat e këtyre mëkateve?
- Isaia foli për tokën “plot idhuj” (2 Nefi 12:8). Cilat janë disa nga format e idhujtarisë sot? Si pjesë të këtij diskutimi, lexoni këshillën vijuese nga Presidenti Spenser W. Kimball: “Idhuj modernë ose perëndi të rreme mund të marrin forma të tilla si veshje, shtëpi, biznese, makineri, automobila, barka për qejf dhe gjëra të shumta të kësaj bote që na devijojnë nga shtegu i perëndishmërisë. . . . Shumë të rinj vendosin të shkojnë në kolegji kur duhet të jenë së pari në mision. Titulli, dhe pasuria e siguria që vijnë nëpërmjet tij, duken aq të dëshirueshme sa që misioni merr vendin e dytë. . . . Shumë adhurojnë gjuetinë, udhëtimin për peshkim, pushimet, piknikët e shëtijtjet për fundjavë. Të tjerë kanë si idhuj të tyre lojërat sportive, bejzbollin, futbollin, ndeshjet me dema, ose golfin. . . . Përsëri një imazh tjetër që burrat e adhurojnë është ajo e fuqisë dhe prestigjit” (*The Miracle of Forgiveness* [1969], f. 40–41).
- Isaia profetizoi për njerëz që do të tregojnë krenarinë dhe karakterin e tyre materialist me mënyrën e tyre të veshjes. Si mund të ruhemi kundër qëndrimeve dhe prirjeve të kësaj bote?

Në tabelë, shkruani fjalën *mjerë*. Shpjegoni se fjala *mjerë* i referohet hidhërimit dhe vuajtjes. Profetët e lashtë ndonjëherë e përdornin këtë fjalë për të theksuar pasojat e mëkatit. (Studentët mund të kujtojnë duke parë këtë fjalë të përsëritet te 2 Nefi 9:27–38.) Ftojini studentët të mbajnë vesh ndërsa lexoni me zë të lartë 2 Nefin 15:18–23. (Ju mund të doni t’i nxitni studentët të shënojnë fjalën *mjerë* dhe frazat që përshkruajnë veprimet dhe qëndrimet që do të sjellin hidhërim dhe vuajtje. Ju mund gjithashtu të sugjeroni që ata të shkruajnë përkufizimin e fjalës *mjerë* në anë të këtyre vargjeve.)

- Çfarë do të thotë për ju 2 Nefi 15:20?
- Si i keni parë njerëzit që e quajnë “të keqen të mirë dhe të mirën të keqe” në kohën tonë?

Tregojuni studentëve se do të lexojnë tani rreth një grupi njerëzish që i mbanin besëlidhjet e tyre. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 14:2–4. Vëreni pjesën tjetër të klasës të kërkojë për përshkrim të Isaia mbi këtë grup njerëzish.

- Cilat fjalë apo fraza tregojnë se ky grup ishte i ndryshëm nga grupet e tjera që shqyrtuam? (Merrni parasysh të renditni në tabelë përgjigjet e studentëve.)

Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 14:5–6, duke kërkuar për tre vende që përmendi Isaia, që do të jepnin mbrojtje shpirtërore. Sigurohuni që studentët t’i gjejnë dhe t’i kuptojnë fjalët *vendbanim* (banesë apo shtëpi), *asambletë* (vende mbledhjeje, të tilla si degë, lagje apo kunjë) dhe *tabernakull* (tempull). Shpjegoni se “re[ja] dhe tym[i] gjatë ditës dhe shkëlqimi [i] një zjari me flakë gjatë natës” i referohet mbrojtjes dhe drejtimin që Moisiu dhe populli i tij morën nga Zoti në shkretëtirë (shih Eksodi 13:21–22). Këto fjalë na kujtojnë për mbrojtjen dhe drejtimin që mund të marrim nga Zoti. Gjithashtu vini në pah se Isaia e krahasoi tempullin me një strehë mbrojtëse nga nxehtësia dhe një “mbulesë” apo strofkë nga stuhitë dhe shiu.

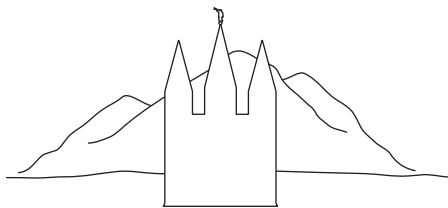
- Kur e keni ndier mbrojtjen apo drejtimin e Zotit në shtëpinë tuaj apo në kishë?
- Kur keni gjetur lehtësim apo mbrojtje shpirtërore në tempull?
- Çfarë lloj njerëzish do të banojnë në shtëpitë dhe do të adhurojnë në kishat dhe tempujt të përshkruar në vargjet 5–6?
- Çfarë mund të bëjmë për t’i bërë shtëpitë dhe degët apo lagjet tona vende mbrojtjeje nga bota?

Përmblidhni kapitujt 12–15 duke shpjeguar se në këta kapituj ne mësojmë se **mbajtja e besëlidhjeve tona sjell bekime të mbrojtjes shpirtërore, ndërsa shkelja e besëlidhjeve na lë pa mbrojtjen e Zotit**. Sigurojini studentët se ata mund të krijojnë në jetën e tyre një mjedis si ai që përshkruhet te 2 Nefi 14:5–6.

2 Nefi 12:1–5; 15:26

Isaia profetizoi për tempujt dhe Kishën e Zotit të rivendosur në ditët e fundit

Vizatoni skicën vijuese të një mali dhe një tempulli në tabelë:

- Cilat janë disa ngjashmëri midis një mali dhe një tempulli? (Përgjigje të mundshme mund të përfshijnë se të dy janë fisnikë dhe madhështorë dhe se të dy na frymëzojnë të shohim drejt qiellit.)

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 12:2–5, duke parë për çka Perëndia premtoi të ngrrej në ditët e fundit dhe si kjo do t'i bekonte jetët e njerëzve.

- Kujt i referohet termi “mali [i] Zotit”? (Ai ka një referencë konkrete për Tempullin e Solt-Lejkut, por ai gjithashtu mund t'i referohet tempujve të tjerë që Zoti ka ngritur në ditët e fundit.)
- Çfarë bekimesh vijnë nga “shtëpia e Zotit” në ditët e fundit? (Një parim që studentët mund ta përcaktojnë është se **Perëndia ka ngritur tempuj që të na mësojë udhët e Tij dhe të na ndihmojë të ecim në shtigjet e Tij** [shih 2 Nefi 12:3].)
- Si na ndihmojnë tempujt të ecim në shtigjet e Zotit?

Lexoni thënien vijuese në të cilën Presidenti Gordon B. Hinkli flet për rëndësinë e tempujve:

“Këto ndërtesa unike dhe të mrekullueshme, dhe ordinancat e kryera brenda tyre, përfaqësojnë kulmin e adhurimit tonë. Këto ordinanca bëhen shprehjet më të thella të teologjisë tonë. Unë i nxit njerëzit tanë kudo, me gjithë forcën time bindëse që kam, të jetojnë të denjë për të mbajtur një rekomandim tempulli, të sigurojnë një të tillë dhe ta konsiderojnë atë si një pasuri të çmuar dhe të bëjnë një përpjekje më të madhe për të shkuar në shtëpinë e Zotit dhe të marrin nga shpirti dhe bekimet që gjenden vetëm aty” (“Of Missions, Temples, and Stewardship”, *Ensign*, nëntor 1995, f. 53).

- Si mund të na ndihmojnë tempujt t'i shmangim pasojat e ligësisë përshkruar te 2 Nefi 12–15? (Përgjigjet mund të përfshijnë sa vijon: Bërja dhe mbajtja e besëlidhjeve të tempullit na forcon ne dhe familjet tona kundër ligësisë. Adhurimi rregullisht në tempull na kujton për Shpëtimtarin tonë, sakrificën e Tij shlyese dhe besëlidhjet që kemi bërë. Kur jetojmë denjësisht për të mbajtur një rekomandim tempulli, ne kemi shpresë për bekimet e jetës së përjetshme. Ajo shpresë na nxit ne që të vazhdojmë të jetojmë me drejtësi.)
- Si ju ka frymëzuar dhe bekuar tempulli?

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 15:26. Kërkojini klasës të gjejë frazën që tregon se Zoti do të “ngrejë” me qëllim që të mbledhë njerëzit në ditët e fundit. Shpjegoni se fjala *emblemë* i referohet një standardi, flamuri apo banderole që përdoret si pikë grumbullimi apo si sinjal për t'u mbledhur, veçanërisht në një betejë.

- Çfarë është “emblem[a] për kombet” për të cilën Isaia profetizoi?

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Jozef Filding Smith:

“Ajo emblemë [është] Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, që është ngritur për herën e fundit, për të mos u shkatërruar kurrë më apo dhënë një populli tjetër. Ishte ngjarja më e madhe që bota ka parë qysh prej ditës kur Shëlbuesi u ngrit mbi kryq dhe bëri shlyerjen e pafund dhe të përjetshme. Ajo kishte më shumë rëndësi për njerëzimin nga çfarëdo gjëje tjetër që ka ndodhur qysh nga ajo ditë” (*Doctrines of Salvation*, 3 volume [1954–1956], 3:254–255).

- Në çfarë mënyrash Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është një “emblemë për kombet”?
- Çfarë bekimesh kanë ardhur në jetën tuaj për shkak të anëtarësisë në Kishë?
- Mendoni rreth të gjitha bekimeve që keni marrë dhe të vërtetave që keni mësuar si anëtar i Kishës. Cila është një e vërtetë që mund të tregoni me të tjerët që mund t'i ndihmojë ata të mblidhen te “emblem[a] për kombet”?

Dëshmoni se Zoti na ka bekuar me ndihmë të madhe për të jetuar suksesshëm në ditët e fundit. Ai do t'i bekojë dhe shenjtërojë ata që zgjedhin të vijnë tek Ai. Ndërsa bëjmë dhe respektojmë besëlidhjet me Të, Ai do të na ndihmojë të ecim në shtigjet e Tij.

2 Nefi 17–20

Hyrje

Te 2 Nefi 17–20, Nefi shënon një rrëfim të Isaia qe përpiqet të bindë mbretin e Judës dhe popullin e tij që të besojnë në Zot më mirë se në aleanca të kësaj bote.

Duke përdorur tipa dhe hije, Isaia profetizoi lidhur me ngjarjet e vetë kohës së tij, lindjen e Jezu Krishtit dhe shkatërrimin e të ligjve në Ardhjen e Dytë të Zotit.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 17–18; 19:1–7

Populli i mbretërisë së Judës nuk e vë besimin e tij në Jezu Krisht

Fillojeni orën mësimore duke u kërkuar studentëve të renditin sa më shumë tituj përshkrues të Jezu Krishtit që mundën. Shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Pastaj i ftoni të lexojnë 2 Nefin 17:14. Shtoni titullin *Emanuel* në listën në tabelë, ose futeni në rreth nëse tashmë është atje. Ftojini studentët të gjejnë kuptimin e këtij emri te Mateu 1:23 ose te Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, fq. 41.

- Cili është kuptimi i titullit *Emanuel*? (“Zoti me ne.”)

Vini në dukje se rëndësia më e madhe e profecisë së Isaia rreth Emanuelit gjendet te Mateu 1:18–25. mundësuar një student ta lexojë këtë fragment me zë të lartë.

- Si u përmbush profecia e Isaia rreth Emanuelit?
- Kur e keni parë realitetin e Zotit si Emanueli, ose “Zoti me ne”, në jetën tuaj?

Shpjegoni se 2 Nefi 19:6–7 është një nga profecitë më të famshme rreth Shpëtimtarit. Lexojeni këtë fragment me zë të lartë. Nxirrni në pah se ky fragment përmban disa tituj për Jezu Krishtin. (Nëse ndonjëri nga këta tituj nuk është tashmë në tabelë, shtojini në listë.)

- Cili nga këta tituj përshkruan më mirë se si ndiheni ju rreth Shpëtimtarit? Përse?

Përpara se të jepni pjesën tjetër të këtij mësimi, u jepni studentëve disa të dhëna historike për 2 Nefin 17–18. Shpjegojuni se këta kapituj shpesh u referohen tre kombeve të vegjël–Judës, Izraelit dhe Sirisë – dhe mbretërve të tyre, si dhe Perandorisë asiriane, që kërkonte t’i pushtonte të tre kombet e vegjël. Nëse studentët kanë qasje te botimi i Biblës për shenjtorët e ditëve të mëvonshme, mund të jetë e dobishme t’i vini të shkojnë te hartat 1, 3 dhe 5, që tregojnë zonat gjeografike për të cilat ka referenca në këta kapituj. Ju gjithashtu mund të doni t’i ndihmoni studentët të kuptojnë kontekstin e këtyre kapitujve duke treguar hartën vijuese (përshtatur nga Victor L. Ludlow, *Isaiah: Prophet, Seer, and Poet* [1982], f. 140). Drejtojuni asaj sipas nevojës gjatë mësimi.

Vendi	Juda	Siria	Izraeli
Kryeqyteti	Jerusalemi	Damasku	Samaria
Territor ose fisi kryesor	Juda	Arami	Efraimi
Udhëheqës	Ashazi (mbret), nga shtëpia e Davidit	Retsini (mbret)	Pekahu (mbret), biri i Remaliahut

Shkruani *aleancë* në tabelë.

- Çfarë është një aleancë? (Përgjigje të mundshme përfshijnë një shoqatë, bashkim, traktat apo pakt.)
- Cilat janë disa arsye që një komb mund të kërkojë aleancë me kombe të tjerë?

Shpjegoni se gjatë shërbesës së profetit Isaia në mbretërinë e Judës, mbretërit e Izraelit dhe Sirisë donin që Mbreti Ashaz i Judës t’u bashkohej atyre në aleancë kundër perandorisë së fuqishme të Asirisë. Kur Mbreti Ashaz kundërshtoi, Izraeli dhe Siria e sulmuan Judën gjatë një përpjekjeje për ta imponuar aleancën dhe për të vendosur një sundues tjetër në

fronin e Judës (shih 2 Nefi 17:1, 6). 2 Nefi 17–18 përshkruan këshillën që profeti Isaia i dha mbretit Ashaz ndërsa mbreti përpigëj të përcaktonte mënyrën si ta mbronte Judën kundër kërcënimeve të bëra nga Izraeli, Siria dhe Asiria.

Ftojini një student të lexojë 2 Nefin 17:1–2.

- Çfarë mendoni se do të thotë që “zemra e [Ashazit] u drodh; dhe zemra e popullit të tij u drodh, sikurse dridhen pemët e pyllit nga era”? (Ashazi dhe populli i tij ishin plot frikë dhe të pasigurt rreth asaj se çfarë duhej të bënin pasi Izraeli dhe Siria i sulmuan.)

Shpjegoni se ngaqë Ashazi i trembej Izraelit dhe Sirisë, ai mori parasysh të formonte një aleancë me Asirinë për të mbrojtur mbretërinë e tij (shih 2 Mbretërve 16:7). Isaia i tregoi Ashazit se nëse ai (Ashazi) do ta vinte besimin e tij në Zot në vend që të bënte aleanca politike, Zoti do ta mbronte mbretërinë e Judës.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 17:3–8. (Nëse botimi për shenjtorët e ditëve të mëvonshme i Variantit të Biblës së Mbretit Jakob është i mundësuar, ftojini studentët të lexojnë Isaian 7:4, shënimet në fund të faqes a. Nëse nuk është i mundësuar, shpjegoni se fraza *urfa el zjarrit që nxjerr tymi* referohet një pishtari të konsumuar. Zoti po thoshte në thelb: “Mos u alarmoni nga sulmi. Ata dy mbretër kanë lënë pak zjar”. Izraeli dhe Siria e kishin shpenzuar fuqinë e tyre. Ata shpejt do të dërmohen nga Asiria dhe nuk do të jenë më një kërcënim për Judën.)

Vini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 2 Nefi 17:9, 17–25. Ndërsa lexojnë, vëreni klasën të gjejë çfarë zbuloi Zoti se do t’i ndodhte popullit të Judës, nëse do të mbështeteshin mbi aleanca politike në vend që të besonin në Zot.

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë do të ndodhte nëse Ashazi nuk do të mirëbesonte në Zot? (Juda do të shkatërrohej.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 17:10–12. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se kur Isaia e drejtoi Ashazin që të kërkonte për një shenjë, ai në të vërtetë po e nxiste Ashazin të kërkonte këshillën e Zotit lidhur me problemin e tij. Kur Ashazi kundërshtoi, ai po thoshte se nuk kishte nevojë për ndihmën e Perëndisë dhe se ai synonte të mbështetej në gjykimin e vet.)

Ftojini një student të lexojë 2 Nefin 17:13–14. Drejtojini studentët që përsëri të vërejnë fjalën *Emanuel* te 2 Nefi 17:14 dhe kuptimin e saj, “Zoti me ne”.

- Përse ishte e rëndësishme për Ashazin të donte që Perëndia të ishte me të gjatë krizës së kombit të tij?
- Përse është e rëndësishme për ne të drejtohem nga Zoti në vend që të mbështetem vetëm në urtësinë tonë?

Lexoni me zë të lartë për studentët 2 Nefin 18:5–8. Kur lexoni vargun 6, shpjegoni se fjala *Siloe* ndonjëherë i referohet Jezu Krishtit. Kur lexoni vargun 8, shpjegoni frazën “do të arrijë madje deri te qafa” duke theksuar se koka, ose kryeqyteti i Judës ishte Jerusalemi. Isaia profetizoi se asirianët do të përparonin te muret e Jerusalemit – me fjalë të tjera, qafa e qytetit. Kjo profeci u përmbush kur 185.000 ushtarë asirianë erdhën për të sulmuar Jerusalemin, duke ndaluar te muret e qytetit. Zoti e mbrojti popullin e Tij duke dërguar një engjell për të shkatërruar ushtrinë sulmuese. (Shih 2 Mbretërve 19:32–35.)

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 18:9–10, duke kërkuar për paralajmërimin e Zotit ndaj atyre që do të punonin së bashku për të luftuar kundër Judës.

- Cilat do të ishin pasojat për ata që do të luftonin kundër Judës?
- Sipas 2 Nefit 18:10, përse do të shkatërroheshin këto kombe?

Kujtojuni studentëve se Mbreti Ashaz i trembej kërcënimit nga Izraeli dhe Siria dhe ai po mendonte për bashkimin e forcave me Asirinë. Ftoni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 18:11–13.

- Çfarë tha Zoti lidhur me atë se a duhej Juda të formonte një bashkim (t’i bashkohej Asirisë)?
- Te cili i tha Isaia popullit që ta vendoste mirëbesimin e tij?

Për të ndihmuar studentët t’i zbatojnë këta kapituj në jetën e tyre, pyetni:

- Cilat janë rreziqet e vendosjes së mirëbesimit tonë në fuqi dhe ndikime të kësaj bote në vend të vendosjes te Zoti? (Nxitini studentët të mendojnë për situata që mund t’i tundojnë të marrin vendime bazuar te frika.)
- Kur jeni drejtuar te Perëndia për fuqi kur fillimisht ishit tunduar të drejtoheshit te burime të tjera? Si ju ndihmoi Perëndia? Çfarë mësuat nga përvoja?

Dëshmoni se **Perëndia do të jetë me ne kur mirëbesojmë në Të, madje gjatë kohëve të vështirësisë dhe frikës.** (Ju mund të doni ta shkruani këtë parim në tabelë.)

2 Nefi 19:8–21; 20:1–22

Isaia përshkruan shkatërrimin e të ligut në Ardhjen e Dytë

Përmbliidhni kontekstin historik të 2 Nefit 19–20 duke shpjeguar se Ashazi nuk e pranoi këshillën e Isaia dhe zgjodhi të bënte aleancë me Asirinë (shih 2 Mbretërve 16:7–20). Juda u bë shtet vasal, duke i paguar haraçe Asirisë për mbrojtje nga kërcënimi prej Sirisë dhe Izraelit. Siç profetizoi Isaia, Asiria më në fund i pushtoi këto mbretëri më të vogla – Damaskun (Siri) në vitin 732 p.k. dhe Samarinë (Izrael) në vitin 722 p.k. Asiria pati pushtuar gjithashtu gjithë Judën, përveç Jerusalemit, në vitin 701 p.k.

Shpjegoni se kur Asiria pushtoi Sirinë dhe Izraelin dhe vendosi rrethimin e kryeqytetit të Judës, Jerusalemit, Ashazi nuk ishte më mbret i Judës. Një mbret i drejtë, Ezekia, ishte në fron atëherë. Ngaqë Ezekia e vuri mirëbesimin e vet në Zot, Zoti e mbrojti qytetin e Jerusalemit kundër rrethimit të ushtrisë asiriane. Natën, një engjëll i Zotit dërrmoi kampin e asirianëve. Në mëngjes, 185.000 ushtarë të ushtrisë asiriane u gjendën të vdekur (shih 2 Mbretërve 19:34–35; 2 Kronikave 32:21; Isaia 37:36).

Profecitë e Isaia te 2 Nefi 19–20 përqendrohen te ndëshkimet që do të pllakosnin Izraelin dhe Judën nga dora e Asirisë. Isaia paralajmëroi Izraelin se shkatërrimi dhe robëria do të binin shpejt mbi ta dhe ai parathu një sulm tjetër mbi Judën. Profecitë mesianike të 2 Nefit 17–18 janë zhvilluar më tej te 2 Nefi 19–20. Profecia e Emanuelit është përforcuar te 2 Nefi 19 kur Isaia premtonte një ditë të re dhe një udhëheqës të ri: Ezekia historikisht dhe Mesia nga ana profetike. Ky është një shembull i një profecie me përmbushje të dyfishtë. Ai është gjithashtu një shembull i një simboli, që nënkupton se një ndodhi shërben si profeci e një ndodhie të ardhshme. Profecia e Isaia për shkatërrimin e Asirisë te 2 Nefi 20 është një simbol i shkatërrimit të të ligut në Ardhjen e Dytë.

Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: 2 Nefi 19:12, 17, 21; 20:4.

Vëri studentët të gjejnë një frazë që është përsëritur në këto vargje. Shkruajeni frazën në tabelë. (“Megjithatë, zemërimi i tij nuk shuhet, por dora e tij është akoma e shtrirë.”) Shpjegoni se këto vargje bëjnë fjalë për pasojat që i vijnë popullit që rebelohet kundër Zotit dhe kundërshton të pendohet. Ato shprehin pakënaqësinë e Zotit me popullin që vazhdon në mëkat.

Shpjegoni se në fragmente të tjera të shkrimit të shenjta, fjalë të ngjashme përdoren për të shprehur mëshirën e Zotit për ata që do të pendohen. Edhe pse Ai është Perëndi i drejtësisë, Ai është gjithashtu pafundësisht i mëshirshëm ndaj atyre që do të vijnë tek Ai. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefi 28:32. Pastaj lexoni thënien vijuese nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Të gjithë juve që mendoni se keni humbur apo jeni pa shpresë, ose që mendoni se keni bërë me tepri shumë mëkate të rënda për një kohë tepër të gjatë (për t’u falur), të gjithë ju që keni negcur diku në fusha dimërore të jetës dhe ju është shkatërruar karroca e dorës gjatë procesit, kjo konferencë ju përsërit me zë të lartë refrenin e paepur të Jehovas: ‘Dora [ime] rri e shtrirë’ [shih Isaia 5:25; 9:17, 20]. ‘Unë do të zgjat krahun drejt tyre’, tha Ai, ‘[edhe nëse ata] do të më mohojnë; megjithatë, unë do të jem i mëshirshëm ndaj tyre, . . . nëse ata do të pendohen dhe do të vijnë tek unë; pasi krahu im është i shtrirë gjithë ditën e ditës, thotë Zoti, Perëndia i Ushtrive’ [2 Nefi 28:32]. Mëshira e Tij zgjat përgjithmonë, dhe krahu i Tij rri i shtrirë. Dashuria e Tij është dashuria e pastër e Krishtit, dashuria hyjnore që nuk ligëstohet kurrë, ajo dhembshuri që duron edhe kur të gjitha forcat e tjera zhduken [shih Moroni 7:46–47]” (“Prophets in the Land Again”, *Ensign*, nëntor 2006, f. 106–107).

Ftojini studentët të thonë me fjalët e tyre një të vërtetë që e mësojnë nga këto vargje.

(Bëjini studentët të kuptojnë se **Jezu Krishti është një Perëndi i gjykimit dhe mëshirës. Mëshira e Tij shtrihet tek ata që pendohen dhe mbajnë urdhërimet e Tij.**)

- Si do ta zbatoni këtë parim në jetën tuaj?

Isaia parashikoi se në ditët e fundit populli i Zotit do të rikthehej tek Ai dhe do pushonte së mbështeturi mbi shoqëri jo të perëndishme për siguri dhe paqe. Nëse studentët kanë qasje te botimi për shenjtorët e ditëve të mëvonshme të Variantit të Biblës së Mbretit Jakob, ftojini të lexojnë Isaia 10:20, shënimet në fund të faqes c, dhe shpjegojuni kuptimin e fjalës *mbështeten*. Ju mund të doni të shpjegoni se, në këtë kontekst, fjala *mbështeten* do të thotë mbështetesh të, apo ta vendosësh besimin në diçka ose te dikush. Sigurojini studentët se kur e vendosim besimin te Zoti, ne nuk ka pse të trembemi nga gjykimet që do të bien mbi njerëzit e tokës që shpien tek Ardhja e Dytë.

Përmbledhje

Ndonjëherë ju nuk do të jeni në gjendje të jepni mësim gjithë bllokun e shkrimeve të shenjta të programuar për një ditë të dhënë. Mos u shkurajoni. Kur blloqe të mëdha të shkrimeve të shenjta mbulojnë disa kapituj, ju mund të keni nevojë të përmbliidhni ndodhitë, radhën e ngjarjeve, dhe, nganjëherë, doktrinën. Titujt e kapitujve, materiali nga manuali i mësimi dhe pikëpamjet nga vetë studimi juaj do t’ju ndihmojnë gjatë përgatitjes për të përmbledhur me efektshmëri.

2 Nefi 21–24

Hyrje

Shumë nga profecitë e Isaia në Librin e Mormonit janë rreth ditëve të fundit. Ai profetizoi rreth Rivendosjes së ungjillit, Profetit Jozef Smith, Ardhjes së Dytë dhe shkatërrimit të të ligjve. Ai parashikoi se Zoti do të “ngrejë një embleme për kombet” për të mbledhur popullin e

Tij në ditët e fundit (shih 2 Nefi 21:11–12). Isaia gjithashtu dëshmoi se Zoti do të triumfojë mbi Satanin dhe do të shpallë në Mijëvjeçar, një epokë të paqes dhe gëzimit.

Ndarja e dëshmisë

Një dëshmi është një deklarami i thjeshtë e i drejtpërdrejtë i besimit. Ndërsa përgatiteni të jepni secilin mësim, lutuni për Shpirtin që t’ju ndihmojë të dini kur të dëshmoni për të vërtetat që po diskutoni. Ju mund të nxiteni të jepni dëshmi disa herë gjatë një mësimi, jo thjesht në mbyllje të tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 21:1–5, 10–12

Isaia parashikon Rivendosjen e ungjillit të Jezu Krishtit në ditët e mëvonshme

Paraqiteni figurën ku Moroni i shfaqet Jozef Smithit në Dhomën e Tij (62492; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 91). Shpjegoni se kur Moroni iu shfaq për herë të parë Jozef Smithit, “ai citoi kapitullin e njëmbëdhjetë të Isaia, duke thënë se ai ishte gati të përmbushej” (Joseph Smith – Historia 1:40). Profecia e Isaia 11 gjendet gjithashtu te 2 Nefi 21.

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 21:1. Drejtojeni vëmendjen e tyre te fraza “do të dalë një degëz nga trugu i Isait”. Pastaj ftojini të lexojnë qetësisht 2 Nefin 21:10. Drejtojeni vëmendjen e tyre te fraza “trugu i Isait”. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shënojnë këto fraza. Shpjegojuni që Profeti Jozef Smith mori zbulësë rreth këtyre frazave. Ftojini studentët t’i kthehen Doktrinave e Besëlidhjeve 113:1–6. Lexojeni këtë fragment me zë të lartë. Përpara se të lexoni, kërkojuni studentëve ta ndjekin leximin dhe të kërkojnë domethëniet e frazave. Ju mund të doni t’i shkruani këto domethënie në tabelë, siç tregohet më poshtë. Ju mund të doni t’i nxitni studentët t’i shkruajnë këto domethënie në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

Trugu i Isait – Jezu Krishti

Degëz – një shërbëtor i Krishtit “mbi të cilin është vendosur shumë fuqi”

Rrënja e Isait – një individ në ditët e mëvonshme që do të mbajë priftërinë dhe “çelësat e mbretërisë”

Kërkojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës të mbajë vesh për identitetin e “degës” dhe “rrënjës së Isait”.

“A e kemi gabim të themi se profeti që përmendet këtu është Jozef Smithi, të cilit iu dha priftëria, që mori çelësat e mbretërisë dhe që ngrii emblemen për mbledhjen e popullit të Zotit në periudhën tonë ungjillore? Dhe a nuk është ai ‘shërbëtor në duart e Krishtit, i cili është pjesërisht pasardhës i Isait, sikurse edhe i Efraimit ose i shtëpisë së Jozefit, mbi të cilin është vendosur shumë fuqi’”? (*The Millennial Messiah: The Second Coming of the Son of Man* [1982], f. 339–340).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 21:10, 12. Vëreni klasën të kërkojë fjalë dhe fraza që lidhen me Jozef Smithin dhe Rivendosjen e ungjillit dhe të Kishës së Zotit. Përpara se studentit të lexojë, ju mund të doni t’u kujtoni atyre se fjala *embleme* i referohet një standardi, flamuri apo banderole që përdoret si pikë grumbullimi ose si një sinjal për t’u mbledhur (shih mësimin 32).

- Si e përmbushi puna e Jozef Smithit profecinë lidhur me rrënjën e Isaia?
- Në çfarë mënyrash mblidhemi ne sot si anëtarë të Kishës? Në çfarë mënyrash e ngremë ne një embleme për të ndihmuar të tjerët të dinë ku të mblidhen?

Dëshmoni se **Zoti ka rivendosur ungjillin e Tij dhe Kishën e Tij nëpërmjet Profetit Jozef Smith dhe tani po mbledh popullin e Tij në ditët e fundit.**

2 Nefi 21:6–9; 22

Isaia përshkruan Mijëvjeçarin

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se një mik që është anëtar i një kishe tjetër i ka pyetur ata se çfarë besojnë rreth Mijëvjeçarit. Vërieni ata të studiojnë qetësisht 2 Nefin 21:6–9 dhe 22:1–6, duke kërkuar të vërtetat që mund të tregojnë në një bashkëbisedim të tillë. Ftojini ata të shkruajnë idetë në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoren e tyre të klasës. Për t’i ndihmuar ata të diskutojnë çfarë kanë gjetur, drejtojuni disa ose të gjitha pyetjet vijuese:

- Çfarë sugjerojnë përshkrimet te 2 Nefi 21:6–8 rreth kushteve në tokë gjatë Mijëvjeçarit?
- Sipas 2 Nefit 21:9, përse toka do të jetë një vend paqeje gjatë Mijëvjeçarit? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se **gjatë Mijëvjeçarit, toka do të jetë një vend paqeje sepse do të jetë plot me njohuri për Zotin.**)
- Si mundet njohuria për Zotin të na ndihmojë të jetojmë më paqësisht tani?
- Te 2 Nefi 22:1–6, Isaia përshkruan shpirtin e adhurimit që populli do të ketë gjatë Mijëvjeçarit. Si mundemi ne të zhvillojmë të njëjtin qëndrim sot?
- Cilat janë disa aspekte të Mijëvjeçarit që ju do t’ju pëlqente t’i kishit në jetën tuaj pikërisht tani? (Nxitini studentët të përsiaten rreth asaj që mund të bëjnë për të marrë disa nga këto bekime në jetën e tyre.)

2 Nefi 23–24

Isaia jep mësim se të ligjtë do të vdesin dhe se Zoti do të ketë mëshirë për popullin e Tij

Shpjegoni se te 2 Nefi 23, Isaia profetizon për shkatërrimin e Babilonisë dhe e krahason atë me shkatërrimin e të ligut në Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit. Ftojini studentët të lexojnë shënimin për “Babel, Babiloni” në Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta, f. 12. Shpjegoni se në disa fragmente të shkrimit të shenjtë, fjala *Babiloni* i referohet në përgjithësi ligësisë së botës. Isaia profetizoi se shkatërrim i madh do të vijë mbi të ligjtë në Babiloni edhe në ditët e fundit.

Për t’i ndihmuar studentët të gjejnë pasojat për të ligjtë në ditët e fundit, vërieni të lexojnë qetësisht 2 Nefin 23:1, 5–9, 11, 15, 19 dhe 22.

Shpjegoni se Isaia iu referua rënies së Luciferit apo Satanit, si një ilustrim tjetër i mënyrës se si do të vdesin të ligjtë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 24:12–16.

- Cilat fraza në këtë varg tregojnë arrogancën e Satanit?
- Si e përshkruan 2 Nefi 24:16 mënyrën si do të ndiheshim ne rreth Satanit nëse do të mund ta shihnim për atë që është?

Ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Në këshillin paratokësor, ishte krenaria që rrëzoi Luciferin, ‘një bir i mëngjesit’. (2 Nefi 24:12–15; shih edhe DeB 76:25–27; Moisiu 4:3). . . Në këshillin paratokësor, Luciferi e vuri propozimin e tij në konkurrim me planin e Atit të mbrojtur nga Jezu Krishti. (Shih Moisiu 4:1–3.) Ai donte të nderohej mbi të gjithë të tjerët. (Shih 2 Nefi 24:13.) Me pak fjalë, dëshira e tij krenare ishte të hiqte nga fronin Perëndinë. (Shih DeB 29:36; 76:28.)” (“Beware of Pride”, *Ensign*, maj 1989, f. 4–5).

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te fjala e Zotit në mbyllje të 2 Nefit 23:22: “Unë do të jem i mëshirshëm ndaj njerëzve të mi, por të ligjtë do të mbarojnë”. Ju mund të doni t’i nxitni studentët ta shënojnë këtë deklaratë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta. (Vini re se fjalia e fundit në këtë varg nuk duket në vargun përkatës në librin e Isaia në Variantin e Biblës të Mbretit Jakob. Kjo sugjeron se fletët prej tunxhi përmbanin informacion që nuk është në Bibël.)

- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh midis popullit të Zotit?

Kërkojuni disa studentëve të lexojnë me zë të lartë 2 Nefin 24:1–7, 24–27, duke lexuar me radhë nga një apo dy vargje. Ftojini klasën të kërkojë premtimet e Zotit për popullin e Tij. Nxitini ata të ndajnë ato që kanë vërejtur me njëri-tjetrin. Ju mund të merrni parasysh të vini një student t’i shkruajë këto vërejtje në tabelë.

- Çfarë mesazhesh japin këto vargje për ata që vuajnë për shkak të ligësisë së njerëzve të tjerë?
- Çfarë të dhënash për lumturi dhe shpresë shihni në këto vargje?

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **Zoti do të jetë i mëshirshëm me popullin e Tij, por të ligjtë do të mbarojnë**. Ndhimojini studentët të kuptojnë se profecitë e Isaia te 2 Nefi 21–24 pasqyrojnë një nga mesazhet kryesore të Librit të Mormonit – që i binduri do të përparojë dhe i pabinduri do të mbarojë. Dëshmoni se ne mund të jetojmë në drejtësi dhe të përparojmë sot kur mezi presim për Mijëvjeçarin.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 21:1. “Dhe një filiz do të rritet nga rrënjët e tij”

Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve shpjegoi se filizi i përmendur te 2 Nefi 21:1:

“Ja, ditët po vijnë, thotë Zoti, në të cilat do të shkaktojnë që të dalë nga Davidi një filiz i drejtë, që do të mbretërojë si mbret, do të ketë mbarësi . . .’ (Jeremia 23:3–6). Që do të thotë, Mbreti që do të mbretërojë personalisht mbi tokë gjatë Mijëvjeçarit do të jetë Filizi

që doli nga shtëpia e Davidit. Ai do të ushtrojë gjykimin dhe drejtësinë në të gjithë tokën sepse ai është Zoti Jehovah, madje Ai të cilin ne e thërrasim Krisht. Që Filizi i Davidit është Krishti është plotësisht e qartë. Ne do të shohim tani që ai është thirrur gjithashtu David, që ai është një David i ri, një David i Përjetshëm, që do të mbretërojë përgjithmonë në fronin e paraardhësit të tij të lashtë [shih Jeremia 30:8–9]” (*The Promised Messia: The First Coming of Christ* [1978], f. 193).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

2 Nefi 21:9. “Toka do të jetë plot me diturinë e Zotit, sikurse ujërat mbulojnë detin”

Vëreni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefi 21:9. Ndani thënien vijuese nga Plaku Dallin H. Oaks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Në kohën tonë ne po përjetojmë një shpërthim të diturisë mbi botën dhe njerëzit e saj. Por njerëzit e botës nuk po përjetojnë një shtrirje të krahasueshme diturie

mbi Perëndinë dhe planin e Tij për fëmijët e Tij. Mbi atë temë, çfarë i nevojitet botës nuk është më shumë dituri dhe teknologji, por më shumë drejtësi dhe zbulësë. Unë e dëshiroj ditën e profetizuar nga Isaia kur ‘toka do të jetë plot me diturinë e Zotit’. (Isaia 11:9; 2 Nefi 21:9.)” (“Alternate Voices”, *Ensign*, maj 1989, f. 30).

- Sipas Plakut Oaks, për çfarë ka nevojë bota?
- Si mund të ndihmojmë ne të shkaktojmë përmbushjen e profecisë së Isaia?

2 Nefi 25

Hyrje

Duke vazhduar të theksojë rëndësinë e profecive të Isaias, Nefi shpjegoi se kushdo që ka shpirtin e profecisë mund të arrijë të kuptojë dhe të vlerësojë fjalët e Isaias. Ai e tregoi qëllimin e shkrimit të tij që: “të bindim fëmijët tanë dhe gjithashtu vëllezërit tanë të besojnë

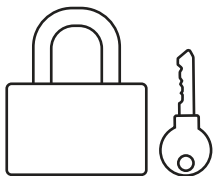
në Krisht dhe të pajtohen me Perëndinë” (2 Nefi 25:23). Ai i ftoi të gjithë të besojnë në Jezu Krisht dhe ta “adhurolin atë me gjithë fuqinë, mendjen dhe forcën [e tyre] dhe me tërë shpirtin [e tyre]” (2 Nefi 25:29).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 25:1 8

Nefi na mëson se mund t’i kuptojmë fjalët e Isaias kur kemi shpirtin e profecisë

Tregoni një dryn që nuk mund të hapet pa çelës (ose vizatoni figurën e një dryni dhe të një çelësi në tabelë). Theksoni se kur njerëzit duan të mbajnë të sigurt sende me vlerë, ata shpesh i kyçin ato. Ata mund të mbajnë të vetmin çelës për bravën, ose mund ta japin një kopje të çelësit të një mik i besuar apo anëtar i familjes.

Shpjegoni se Nefi e dinte se profecitë e Isaias ishin “[me] vlerë të madhe” (2 Nefi 25:8). Sidoqoftë, ai nuk i mbajti sekret. Ai madje dha mësim rreth një çelësi për këdo që dëshiron të zbulojë kuptimin e fjalëve të Isaias. Ftojuni një student të lexojë fjalinë e parë të 2 Nefi 25:4. Vëreni klasën të kërkojë çelësin e të kuptuarit të fjalëve të Isaias.

- Çfarë çelësi gjetët? (“Shpirtin e profecisë.”)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë çfarë do të thotë të kesh “shpirtin e profecisë”, lexoni thënien vijuese nga Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta:

“Një profeci përbëhet nga fjalë ose shkrime të frymëzuara në mënyrë hyjnore, që një njeri i merr nëpërmjet zbulësës nga Fryma e Shenjtë. Dëshmia e Jezusit është shpirti i profecisë. (Zbulesa. 19:10). Një profeci mund t’i përkasë së kaluarës, së tashmes ose së ardhmes. Kur një njeri profetizon, ai flet ose shkruan atë që Perëndia dëshiron që ai të dijë, për të mirën e tij ose të tjerëve. Individët mund të marrin profeci apo zbulësia për jetën e tyre” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Profeci, Profetizoj”, f. 157, scriptures.lds.org).

Ndihmohjini studentët të shohin se kuptimi i tyre për fjalët e Isaias do të rritet ndërsa ata 1) kërkojnë drejtimin e Frymës së Shenjtë dhe 2) kanë një dëshmi për Jezu Krishtin dhe një dëshirë për të mësuar për Të. Kur u qasen fjalëve të Isaias në këtë mënyrë, gjithmonë duke kërkuar mënyra me të cilat profecitë e tij dëshmojnë për Shpëtimtarin, ata do të jenë në gjendje të mësojnë se çfarë Perëndia dëshiron që ata të dinë, për të mirën e vetë atyre dhe për të mirën e të tjerëve.

Theksoni se Nefi dha ide të tjera që mund të rritin të kuptuarin tonë për fjalët e Isaias. Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 25:1, duke parë për shkakun përse shumë nga populli i Nefit i gjeti të vështira për t’u kuptuar profecitë e Isaias.

- Çfarë gjetët ju? (Ata nuk dinin “mënyrën e profetizimit midis Judenjve.”)
- Bazuar në atë që keni lexuar nga fjalët e Isaias, cilat janë disa karakteristika të profecive të judenjve të lashtë? (Përgjigjet mund të përfshijnë që Isaia dhe profetë të tjerë përdorën simbolizmin dhe gjuhën poetike.)

- Kur lexoni fjalët e Isaia, përse është me dobi ta vlerësoni këtë mënyrë profetizimi?

Shpjegoni se një ide tjetër e dobishme gjendet te 2 Nefi 25:5–6. Ftojuni një student t'i lexojë me zë të lartë këto vargje. Vëreni klasën të kërkojë përvojat që pati Nefi, të cilat e ndihmuan t'i kuptonte fjalët e Isaia.

- Përse mendoni se Nefin e ndihmoi fakti që kishte jetuar në Jerusalem? Bazuar në atë që keni lexuar nga fjalët e Isaia, përse mendoni se ishte epërsi për Nefin që pati “parë gjërat e judenjve” dhe që “di[n]te” në lidhje me zonat përreth” Jerusalem?
- Çfarë mund të bëjmë për të fituar njohuri për këto gjëra? (Ne mund të studiojmë kulturën, historinë dhe gjeografinë e Izraelit të lashtë.)

Lexojuni studentëve 2 Nefin 25:7–8. Ndërsa lexoni, theksoni se profecitë e Isaia do të jenë me vlerë të madhe për ne ndërsa shohim se ato janë përmbushur. Për ta ilustruar këtë të vërtetë, pyetni:

- Në ditët e fundit, cilat profeci kemi studiuar që tashmë janë përmbushur? (Studentët mund të kujtojnë profecitë rreth Tempullit të Solt-Lejkut [shih 2 Nefi 12:2–3], lindjes së Jezu Krishtit [shih 2 Nefi 19:6], dhe Jozef Smithit [shih 2 Nefi 21:1, 10].) Në çfarë mënyrash bëhen më domethënëse këto profeci kur ju shihni se ato janë përmbushur?

Për ta përmbyllur këtë pjesë të mësimit, shprehni mirëbesimin tuaj se studentët mund të rriten në të kuptuarit e fjalëve të Isaia ndërsa kërkojnë shpirtin e profecisë. Theksoni se ata mund ta rritin kuptimin e tyre nëpërmjet studimit të mënyrës së judenjve të lashtë për profetizimin dhe kulturën, historinë dhe gjeografinë e Izraelit të lashtë.

2 Nefi 25:9 19

Nefi profetizon rreth shpërndarjes dhe mbledhjes së judenjve

Përmbledhni 2 Nefin 25:9–19 duke thënë se Nefi profetizoi rreth judenjve dhe vendit të tyre në Jerusalem dhe në zonat përreth. Ai tha se judenjtë që qenë zënë robër nga Babilonia pas shkatërrimit të Jerusalem do të ktheheshin në “tokën e trashëgimit të tyre” (shih 2 Nefi 25:9–11). Jezu Krishti, Mesia, do të jetonte midis tyre, por shumë nuk do ta praninin Atë dhe do ta kryqëzonin (shih 2 Nefi 25:12–13). Pas vdekjes dhe Ringjalljes së Shpëtimtarit, Jerusalem do të shkatërrohej përsëri dhe judenjtë do të shpërndaheshin dhe ndëshkoheshin nga kombet e tjera (shih 2 Nefi 25:14–15). Ata do të besonin më në fund te Jezu Krishti dhe Shlyerja e Tij, dhe Zoti do t'i rivendoste ata “nga gjendja e tyre e humbur dhe e rënë” (shih 2 Nefi 25:16–19).

2 Nefi 25:20 30

Nefi dëshmon për Jezu Krishtin

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth mënyrës se si mund t'i përgjigjeshin dikujt që pretendon se shenjtorët e ditëve të mëvonshme nuk besojnë në Jezu Krisht. Ju mund t'i kërkonti një apo dy studentëve të tregojnë shkurtimisht rreth përvojave që kanë pasur kur njerëz të tjerë e kanë sfiduar besimin e tyre në Jezu Krisht. Ndërsa studentët lexojnë dhe diskutojnë 2 Nefin 25:20–30, ftojuni të kërkojnë fragmente që mund të jenë në gjendje t'i tregojnë në situata të tilla.

Kërkojuni studentëve të gjejnë “udhën e drejtë” te 2 Nefi 25:28–29. Pasi ata e kanë gjetur se “udha e drejtë është që të besoni në Krisht dhe të mos ta mohoni atë”, shkruani në tabelë *Përse të besuarit në Jezu Krisht është udha e drejtë*. Pastaj u thoni studentëve të shqyrtojnë 2 Nefin 25:20, 23–26, duke kërkuar arsyet përse të besuarit në Jezu Krisht është udha e drejtë. Ftojuni të shkruajnë përgjigjet e tyre në tabelë nën titullin që keni shkruar ju. Përgjigjet mund të përfshijnë sa vijon:

Shpëtimi vjen vetëm nëpërmjet Jezu Krishtit.

Për shkak të Jezu Krishtit, ne mund të shpëtohem nga hiri pas gjithçkaje që mund të bëjmë.

Nëpërmjet Shlyerjes së Shpëtimtarit, ne mund të marrim një heqje të mëkateve tona.

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 25:23 dhe 2 Nefin 10:24. Theksoni se këto vargje përfshijnë fjalën *pajtoj*, që do të thotë të sjellësh njerëz apo gjëra në harmoni apo marrëveshje me njëra-tjetrën.

- Në të dy këta vargje, profetët na nxitin që ta pajtojmë veten me Perëndinë. Si mendoni, çfarë do të thotë kjo?

2 Nefi 25:23, 26

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni t'i nxitni studentët ta shënojnë atë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimit për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Shpjegoni se të dy këta vargje përfshijnë gjithashtu fjalën *hiri*. Hiri është një dhuratë nga Ati Qiellor dhënë nëpërmjet Birit të Tij, Jezu Krishtit. Fjala *hiri*, siç përdoret në shkrimet e shenjta, i referohet së pari fuqisë ndihmuese dhe shërimit shpirtëror ofruar nëpërmjet mëshirës dhe dashurisë së Jezu Krishtit.

- Çfarë na mësojnë 2 Nefi 10:24 dhe 25:23 rreth marrëdhënies midis hirit dhe përpjekjeve tona?

Ftojini studentët të zbatojnë atë që kanë mësuar duke shkruar përgjigjet për pyetjet vijuese në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta apo fletoren e tyre të klasës. Ju mund të dëshironi ta shkruani pyetjen në tabelë.

- Çfarë do të thotë për ju të jeni i shpëtuar nga hiri?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë pohimin e Nefit te 2 Nefi 25:24–25 që ligji ka vdekur për njerëzit e tij, shpjegoni se ai po i referohej ligjit të Moisiut. Ai ligj, me sistemin e tij të ceremonive, ritualeve, simboleve dhe urdhërimeve, përfshirë flijimeve të kafshëve, praktikohet ende gjatë kohës së Nefit. Nefi dhe të tjerët e dinin se ligji do të përmbushej nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Pas Shlyerjes, dishepujtë të Shpëtimtarit nuk do t'u kërkohej më të mbanin ligjin e Moisiut. Por nefitët besnikë vazhdonin t'i bindeshin ligjit të asaj kohe, madje duke e ditur se ligji aktual një ditë do të zëvendësohej.

Kur Nefi tha se ligji ka vdekur për të dhe të tjerët, ai kuptonte se ligji nuk do t'i shpëtonte ata. Ata e mbanin ligjin sepse donin të ishin të bindur dhe sepse e dinin se ligji i drejtonte te Jezu Krishti, që do t'u sillte atyre shpëtim.

- Çfarë mund të mësojmë nga 2 Nefi 25:23–26 rreth arsyeve përse duhet t'i mbajmë urdhërimet?
- Çfarë do të bëni që të “[flisni] për Krishtin” dhe të “gëzohe[ni] në Krishtin”? (2 Nefi 25:26). Çfarë do të bëni që t'i ndihmoni të tjerët të besojnë në Krisht?

Kërkojuni studentëve të tregojnë fragmentet që kanë gjetur që do t'i ndihmonin t'u përgjigjen pretendimeve se shenjtorët e ditëve të mëvonshme nuk besojnë në Jezu Krisht. Kërkojuni të tregojnë rreth arsyes përse u pëlqejnë ato fragmente.

Shprehni dëshminë tuaj për të vërtetat që keni diskutuar sot. Ju gjithashtu mund të doni t'u jepni studentëve mundësinë të japin dëshmi për këto të vërteta.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 25:23, 26

Shënim: Merrni parasysh të përdorni idenë vijuese për mësimdhënie gjatë pjesës së fundit të këtij mësimi. Nëse nuk keni kohë për ta përdorur këtë ide në këtë mësim, ju mund ta përdorni në një mësim tjetër si përsëritje.

Për t'i ndihmuar studentët të mësojnë përmendsh 2 Nefin 25:26, një nga vargjet në këtë fragment për zotërimin e shkrimeve të shenjta, shkruani sa vijon në tabelë:

Flasim

Gëzohemi

Predikojmë

Profetizojmë

Shkruajmë

Që fëmijët tanë . . .

Se cilit burim . . .

Për heqjen . . .

Ftojini studentët të përdorin fjalët kyç në tabelë për të deklamuar 2 Nefin 25:26. Pasi të përsëritet vargu disa herë, pyetni nëse ndonjëri në klasë dëshiron të përpiqet ta deklamojë vargun përmendsh. Pastaj ftojini pjesën tjetër të studentëve ta deklamojë vargun së bashku pa parë tek tabela. Për të përfunduar, ju mund të doni të sugjeroni se ka një vlerë në mbajtjen vesh me kujdes kur prindërit, udhëheqësit dhe mësuesit përpiqen të na bindin të shohim te Shpëtimtari.

Jepini një copë letre secilit student. Ftojini studentët të shkruajnë një letër për fëmijët e tyre të ardhshëm, duke i nxitur ata ta përqendrojnë jetën e tyre në Jezu Krisht. Studentët mund të duan t'i vendosin letrat e tyre në librat e tyre të shkrimeve të shenjta për t'i ruajtur ato për të ardhmen.

Nxitja e studentëve për të dhënë dëshmi

Kur studentët dëgjojnë njëri-tjetrin të dëshmojnë për të vërtetat e ungjillit, ata mund të rriten në kuptimin e parimeve të ungjillit dhe dëshirën për t'i zbatuar ato parime në jetën e tyre. Ju mund t'i nixitni studentët të japin dëshmitë e tyre në klasë duke bërë pyetje që fillojnë me fraza të tilla si “Si e fituat dëshminë tuaj për . . .” ose “Kur e ditët për herë të parë se . . .” ose “Si do të shpjegoni apo dëshmoni mbi . . .” Pasi një student ka dhënë dëshmi mbi një të vërtetë, ju mund të pyetni: “Kush tjetër mund të dëshmojë për këtë të vërtetë?”

Mësimi i Studimit në Shtëpi

2 Nefi 11–25 (Njësia 7)

Materiali Përgatitor për Mësuesit e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 2 Nefin 11–25 (njësia 7) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (2 Nefi 11–16)

Isaia përshkroi krenarinë dhe ligësinë e Izraelit të lashtë dhe gjykimet që i prisnin ata. Ai gjithashtu profetizoi për një tempull që do të ndërtohej në ditët e fundit dhe dha mësim se Perëndia ngre tempuj për të na mësuar udhët e Tij dhe na ndihmon të ecim në shtigjet e Tij. Isaia pa Zotin dhe u pastrua nga mëkati. Nga përvoja e Isaia, studentët mësuan se mund të pastrohemi nga padenjësitë tona nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Dita 2 (2 Nefi 17–20)

Isaia qortoi mbretërinë e Judës për mos vënien e mirëbesimit të tyre në Atin Qiellor dhe Jezu Krishtin. Studentët mësuan që Perëndia do të jetë me ne kur ne mirëbesojmë në Të, madje gjatë kohëve të vështirësish dhe frikës. Isaia përshkroi shkatërrimin e të ligut në Ardhjen e Dytë dhe dha mësim se Jezu Krishti është një Perëndi i gjykimet dhe mëshirës, dhe mëshira e Tij shtrihet tek ata që pendohen dhe mbajnë urdhërimet e Tij.

Dita 3 (2 Nefi 21–24)

Në këtë mësim, studentët mësuan se Jezu Krishti do të gjykojë në drejtësi dhe se më në fund, nëpërmjet Profetit Jozef Smith, Zoti do të rivendosë Kishën e Tij për të mbledhur popullin e Tij në ditët e fundit. Nefi gjithashtu u kënaq në profecinë e Isaia që gjatë Mijëvjeçarit, paqja dhe njohuria për Zotin do të mbushin tokën. Studentët u nxitën të mendojnë rreth kësaj të vërtete dhe si mund të jenë më të përgatitur për këtë kohë.

Dita 4 (2 Nefi 25)

Ndërsa Nefi përmbodhi mesazhet kryesore të shkrimeve të Isaia, ai rishikoi të vërtetat e thjeshta lidhur me punën e Perëndisë midis fëmijëve të njerëzve: Jezu Krishti është i vetmi emër nën qiell “nga i cili njeriu mund të shpëtohet” (2 Nefi 25:20), dhe Jezu Krishti është i vetmi burim tek i cili mund të kërkojmë për heqje të mëkateve tona. Nefi donte që secili të dinte se nëse ne bëjmë “gjithçka që ne mund të bëjmë”, Jezu Krishti do të na bekojë me hir – ndihmë dhe forcë hyjnore (shih 2 Nefi 25:23).

Hyrje

Këtë javë studentët studiojnë kapituj të zgjedhur të Isaia që Nefi i përfshiu në shkrimet e tij. Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tha për këta kapituj të Isaia: “Mos e ndërprisni leximin! Ecnë përpara nëpër këta kapituj të vështirë për t’u kuptuar të profecisë së Dhiatës së Vjetër, edhe nëse kuptoni fare pak prej tyre. Shkoni përpara, edhe nëse gjithçka bëni është lexim kalimthi dhe thjesht mësoni paksa aty-këtu” (“The Things of My Soul”, *Ensign*, maj 1986, f. 61).

Ndërsa takoheni me studentët këtë javë, nxitini të jenë të durueshëm kur studiojnë fjalët e Isaia. Ju mund gjithashtu t’i ftoni të tregojnë se si i kanë ndihmuar ata shkrimet e Isaia të “ngre[në] zemrën e [tyre] dhe të gëzohe[n]” në mirësinë e Perëndisë (2 Nefi 11:8).

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 11–25

Nefi citon profecinë të Isaia në lidhje me Jezu Krishtin

Paraqitni një pasqyrë zmadhuese ose vizatoni një pikturë të dikujt në tabelë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 25:13. Kërkojini klasës të kërkojë atë që Nefi “lartësoi”. Shpjegojini se një arsye që Nefi i regjistroi fjalët e Isaia, gjendet te 2 Nefi 11–25, ishte që të lartësonte emrin, shërbesën dhe Shlyerjen e Jezu Krishtit në jetën e atyre që do të lexonin fjalët e Nefit.

Vini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 11:4–8. Vëreni klasën të kërkojë fraza që përcaktojnë qëllimet e Nefit për citimin e fjalëve të Isaia.

Gjatë studimit të tyre në shtëpi, studentëve iu kërkua të shënonin emrin “Krisht” çdo herë që shfaqej te 2 Nefi 25:20–30. Ftojini ata të kthehen te 2 Nefi 25:28–29 dhe të kërkojnë një frazë që përsëritet në këto vargje. (“Udha e drejtë është të besoni në Krishtin dhe të mos ta mohoni atë”).

Pyetini studentët: Cilat përvoja në jetën tuaj ju kanë mësuar se të besuarit te Jezu Krishti dhe ndjekja e Tij është udha e drejtë për të jetuar?

Lista vijuese përmban të vërteta, doktrina dhe parime që studentët i studiojnë te 2 Nefi 11–25 këtë javë. Shkruani nëntë thëniet vijuese në tabelë ose përfshijini ato në një fletushkë për çdo student. Ftojini studentët të lexojnë listën dhe t’i kërkojnë këto të vërteta, doktrina dhe parime në vargjet e cituara.

Kuptimi i Mësimdhënive të Isaia në Kohën Tonë

1. Perëndia ka ngritur tempuj për të na mësuar udhët e Tij dhe për të na ndihmuar të ecim në shtigjet e Tij (shih 2–Nefi 12:2–3).
2. Ne mund të pastrohemi nga padenjësitë tona nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit (shih 2 Nefi 16:5–7).

3. Perëndia do të jetë me ne kur ne mirëbesojmë në Të, madje gjatë kohëve të vështirësisë dhe frikës (shih 2 Nefi 17:4, 7, 14).
4. Jezu Krishti është një Perëndi i gjykimit dhe i mëshirës. Mëshira e Tij shtrihet tek ata që pendohen dhe mbajnë urdhërimet e Tij (shih 2 Nefi 19:12, 17, 21; 20:4).
5. Zoti ka rivendosur ungjillin e Tij dhe Kishën e Tij nëpërmjet Profetit Jozef Smith dhe tani po mbledh popullin e Tij në ditët e fundit (shih 2 Nefi 21:10, 12).
6. Gjatë Mijëvjeçarit, toka do të jetë një vend paqeje sepse do të jetë plot me njohuri për Zotin (shih 2 Nefi 21:6-9).
7. Zoti do të jetë i mëshirshëm ndaj popullit të Tij, por të ligjtë do të mbarojnë (shih 2 Nefi 23:22).

Mësimet e Nefit

8. Në saje të Jezu Krishtit, ne mund të shpëtohem nga hiri pas gjithçkaje që mund të bëjmë (shih 2 Nefi 25:23).
9. Nëpërmjet Shlyerjes së Shpëtimtarit, ne mund të marrim heqje të mëkateve tona (shih 2 Nefi 25:26).

Pas një kohe të mjaftueshme, drejtoni pyetjet vijuese:

- Çfarë temash shihni në këto mësimet nga Isaia dhe Nefi? (Tema të mundshme janë: Ati Qiellor dërgoi Birin e Tij, Jezu Krishtin, që të ofrojë shpëtim dhe paqe te fëmijët e Tij. Ne mund të besojmë në Perëndi në çfarëdo rrethane. Tempujt na mësojnë rreth Perëndisë.)
- Cila nga këto nëntë thënie ju duket më domethënëse? Përse?

Caktojini çdo student një doktrinë apo parim nga lista e mësipërme dhe vëriini studentët të bëjnë sa vijon:

1. Të lexojnë fragmentin e shkrimit të shenjtë nga i cili është marrë doktrina apo parimi.
2. T'i përgjigjet kësaj pyetjeje: Si mund t'ju ndihmojë kjo doktrinë apo ky parim të "kënaqe[ni]" në Zot? (Shih 2 Nefi 11:4-6.)
3. Mendoni për një rrethanë në të cilën pasja e një njohurie për këtë doktrinë apo parim mund t'ju sjellë shpresë dhe forcë.

Ftojini studentët të japin mendimet e tyre. Ndërsa e bëjnë këtë, ju mund t'i pyetni: "Kush tjetër ka dëshmi apo pikëpamje rreth

asaj që sapo u dha mësim?" Lejimi i tyre që të japin pikëpamje dhe dëshmi do të konfirmojë të vërtetën në zemrat e tyre dhe te zemrat e bashkëmoshatarëve të tyre. Falënderojini për pjesëmarrjen.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 25:13. Vëreni klasën të ndjekë së bashku, duke kërkuar arsyet që Nefi kënaqej në lartësimin e emrit të Zotit. Kërkojuni studentëve të tregojnë çka gjejnë.

Ftojini një student të lexojë dëshminë vijuese nga Presidenti Tomas S. Monson:

"Besoj se asnjë prej nesh nuk mund ta konceptojë rëndësinë e plotë të asaj që bëri Krishti për ne në Gjetseman, por çdo ditë të jetës sime jam mirënjohës për sakrificën e Tij shlyese në të mirën tonë.

Në çastin e fundit, Ai mund të kthehej pas. Por nuk u kthye. Ai kaloi nën të gjitha gjërat, që të mund t'i shpëtonte të gjitha gjërat. Duke vepruar ashtu, Ai na dha jetë përtej kësaj ekzistence tokësore. Ai na ka rifituar prej Rënies së Adamit.

Deri në thellësinë e vetë shpirtit tim, i jam mirënjohës Atij. Ai na mësoi si të jetojmë. Ai na mësoi si të vdesim. Ai na siguroi shpëtimin" ("Në Lamtumirë", *Ensign ose Liahona*, maj 2011, f. 114).

Pyetni: Çfarë ngjashmëri shihni midis fjalëve të Nefit te 2 Nefi 25:13 dhe fjalëve të Presidentit Monson?

Përfundojeni mësimin e sotëm duke u kërkuar studentëve të përshkruajnë mënyra që shenjtore të ditëve të mëvonshme të rinj mund të lartësojnë emrin e Zotit. Pasi studentët të jenë përgjigjur, nxitini ta lartësojnë emrin e Zotit çdo ditë.

Njësia Tjetër (2 Nefi 26–31)

Në njësinë tjetër, studentët do të studiojnë disa nga profecitë e Nefit rreth ditëve të mëvonshme. Nefi pa që kisha të rreme dhe lidhje të fshehta do të gëlonin. Ai pa gjithashtu se Zoti do të bënte "një punë të mrekullueshme dhe një çudi" (2 Nefi 27:26) dhe se shumë nuk do ta pranonin Librin e Mormonit sepse ata tashmë kishin Biblën. Përveç kësaj, Nefi shpjegoi doktrinën e Krishtit.

2 Nefi 26

Hyrje

Nefi profetizoi se pasardhësit e tij do të vizitoheshin dikur nga Jezu Krishti i ringjallur dhe pas kësaj përvore ata do të jetonin përgjatë tre brezave në drejtësi. Sidoqoftë, Nefi qe vrerosur që midis brezit të katërt të pasardhësve të tij, disa do të binin nga drejtësia, nuk do

të pranonin Mesian dhe përfundimisht do të shkatërrroheshin. Nefi i paralajmëroi ata që jetonin në ditët e fundit kundër krenarisë, përbërjeve të fshehta dhe intrigave të priftërinjve. Ai dha mësim se Zoti i do të gjithë njerëzit dhe i fton të vijnë tek Ai.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 26:1–13

Nefi profetizoi se populli i tij do të shkatërrohej sepse ata nuk do ta pranonin Jezu Krishtin

Shkruani në tabelë *Gjykime të Perëndisë*.

- Kur e shihni ose dëgjoni këtë frazë, çfarë mendimesh ju vijnë në mendje?

Shpjegoni se edhe pse shumë njerëz kanë mendime negative kur i shohin këto fjalë, gjykimet e Perëndisë në të vërtetë sjellin bekime te shumë njerëz. Te 2 Nefi 26, ne lexojmë rreth pasojave që drejtësia sjell tek të ligjtë dhe të drejtët.

Për të krijuar kontekstin për mesazhin kryesor të 2 Nefit 26, shpjegoni se Nefi tha që shumë shenja do të shoqëronin lindjen, vdekjen dhe Ringjalljen e Jezu Krishtit. Ai profetizoi se shumë njerëz do të mbaronin shpejt pas vdekjes së Shpëtimtarit sepse ata do t'i dëbonin profetët dhe ndjekësit besnikë të Jezu Krishtit që patën jetuar midis tyre. Ai gjithashtu profetizoi se edhe pasi qenë vizituar një herë nga Shpëtimtari i ringjallur, shumë nga pasardhësit e tij do të "zgjidhnin" punë të errësirës në vend të dritës" dhe do të shkatërrroheshin. (Shih 2 Nefi 26:1–11.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 26:7. Vëreni klasën të kërkojë reagimin e Nefit ndaj vegimit të shkatërrimit të popullit. Ftoni disa studentë të tregojnë atë që gjetën. Ju mund të doni të sugjeroni që ata ta shënojnë thënien e Nefit në fund të vargut: "Udhët e tua janë të drejta".

- Çfarë do të thotë për ju thënia "Udhët e tua janë të drejta"? (Ju mund të doni të shpjegoni se dikush që është i drejtë do t'i trajtojë njerëzit gjithmonë me drejtësi.)

Pasi t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se drejtësia e Perëndisë kërkon që të ligjtë të ndëshkohen për veprimet e tyre, shpjegojuni se drejtësia e Perëndisë gjithashtu kërkon që të drejtët të shpërblehen për veprimet e tyre. Si pjesë e këtij shpjegimi, ju mund të doni t'i ftoni studentët të lexojnë Doktrina e Besëlidhje 130:20–21. Vëreni studentët të lexojnë 2 Nefin 26:8–9, 13, duke kërkuar për bekime që Nefi tha se do të vinin te pasardhësit e tij të drejtë.

- Te vargjet 8 dhe 13, cilat fraza përshkruajnë veprimet e të drejtëve?
- Kur keni qenë dëshmitar i bekimeve të përmendura te vargu 13? Cilat janë disa mënyra të ndryshme që Zoti e shfaq Vetën te ne?

Shkruani parimin vijues në tabelë: *Ndërsa ushtrojmë besim në Jezu Krisht, Ai e shfaq Vetën te ne nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë.*

- Si mundet njohuria e kësaj të vërtete të rritë besimin tuaj në Jezu Krisht?

2 Nefi 26:14–33

Nefi profetizon lidhur me ditët e fundit dhe i fton të gjithë të vijnë te Krishti

Përmbledheni 2 Nefin 26:14–19 duke shpjeguar se Nefi profetizoi që Libri i Mormonit do të dalë në dritë në ditët e fundit, gjatë një kohe kur shumë njerëz do të jenë krenarë dhe mosbesues.

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth një kohe kur ata u penguan mbi diçka (ose ju mund t'i vini të përfytyrojnë rrëzimin mbi një pengesë në errësirë). Ftojini të shqyrtojnë qetësisht 2 Nefin 26:20–21, duke kërkuar të gjejnë pengesat në të cilat njerëzit mund të rrezohen në ditët e fundit.

- Sipas 2 Nefit 26:20–21, cilat janë disa pengesa që Nefi i pa se do të bënin që johebrenjtë të pengoheshin?
- Cilët janë disa shembuj të tjerë pengesash që Satani i përdor për t'i bërë njerëzit të pengohen?

Shpjegoni se përveç vendosjes së “bloqeve penguese” në udhën tonë për të na larguar nga Perëndia, Satani kërkon të na lidhë. Ngrini një copë peri dhe ftojini studentët të lexojnë me shpejtësi 2 Nefin 26:22, duke kërkuar për atë që Nefi shkroi rreth një objekti të ngjashëm. Ftojini një student të dalë përpara klasës. Lidhni bashkë kyçet e duarve të studentit lirshëm me një fije të vetme peri. Kërkojini atij apo asaj ta këputë perin. Përsëriteni procesin, këtë herë duke e kaluar perin rreth kyçeve të duarve të tij apo të saj disa herë. Vazhdoni ta bëni këtë derisa studenti të mos mund ta këputë perin – duke e paralajmëruar studentin të jetë i kujdesshëm të mos e dëmtojë veten. (Nëse nuk keni penj në dispozicion, ju mund të doni t'u kërkon studentëve ta përfytyrojnë këtë demonstrim.) Kërkojuni studentëve të studiojnë 2 Nefin 26:22, duke kërkuar mënyrën se si vargu lidhet me demonstrimin.

- Te 2 Nefi 26:22, çfarë është e rëndësishme rreth frazës “derisa i lidh me litarët”? Çfarë ju mëson ky varg rreth mënyrës se si punon Satani?
- Si e keni parë Satanin t'i tërheqë njerëzit me “fije liri”? (Liri është një material që përdoret për të bërë ndërresa.)
- Cilët nga këto mëkate (fije liri) mendoni se janë më të rrezikshme për njerëzit e moshës tuaj?

Kujtojuni studentëve se Satani na josh që të bëjmë punë të errësirës në mënyrë që të na lidhë dhe të na largojë nga udha e drejtësisë. Shpjegojuni se vargjet e fundit te 2 Nefi 26 tregojnë një kontrast midis udhëve të Satanit dhe udhëve të Perëndisë. Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 26:23–24.

- Sipas këtyre vargjeve, si punon Zoti? Cili është qëllimi i gjithçkaje që bën Zoti? (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shënojnë pjesën e 2 Nefit 26:24 që na mëson se **gjithçka që Zoti bën është në dobi të botës.**)

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një çast mbi kohën kur ata ndiheshin të shkurajuar apo të larguar nga Zoti. Për t'i ndihmuar studentët të japin se mesazhi i Nefit mbi dashurinë e Zotit gjen zbatim në jetën e tyre, ftojini të shqyrtojnë 2 Nefin 26:24–28, 33. Ju mund të doni të sugjeroni që ata të shënojnë fjalët *të gjithë, ndonjë, dhe asnjëri* (përveç rastit të parë të fjalës *asnjë* në vargun 33). Vëriuni studentët të gjejnë disa minuta për të rilexuar fjalitë që përmbajnë këto fjalë.

Kërkojini çdo student të kthehet te një tjetër anëtar i klasës dhe shkurtimisht të diskutojnë çfarë mund të kuptojmë nga këto vargje. Pasi studentët të kenë ndarë mendimet me njëri-tjetrin, merrni parasysh të ftoni disa studentë të ndajnë idetë kryesore nga bashkëbisedimet e tyre. Një ide kryesore që duhet të dalë nga ky diskutim është që **Zoti i do të gjithë njerëzit dhe i fton të gjithë të vijnë tek Ai dhe të marrin pjesë në shpëtimin e Tij**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë thënie në tabelë. Ju gjithashtu mund të doni t'i ftoni studentët t'i shkruajnë përgjigjet për pyetjet vijuese në ditarët e studimit të shkruarve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës:

- Kur e keni njohur mirësinë e Zotit në jetën tuaj?
- Si mund t'ju ndihmojë dijenia se Zoti i do të gjithë njerëzit dhe i fton të gjithë të vijnë tek Ai?

Për të përfunduar, ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 26:25, 33. Përpara se ai apo ajo të lexojë, sugjeroni që studentët t'i shënojnë frazat që janë nxitëse për ta. Për t'i ndihmuar studentët të shohin një zbatim shtesë të këto vargje, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Shpresoj që ne të mirëpresim dhe të duam gjithë fëmijët e Perëndisë, përfshirë ata që mund të vishen, të kenë pamjen, të flasin, apo thjesht t'i bëjnë gjërat ndryshe. Nuk është mirë t'i bësh të tjerët të ndihen sikur janë të mangët. Le t'i ngremë moralisht ata që janë rreth nesh. Le të zgjasim një dorë mirëseardhjeje. Le t'u dhurojmë vëllezërve

Ftuarja e studentëve që të veprojnë

Mësimdhënia e efektshme zakonisht përfshin një ftesë për të vepruar sipas parimeve të dhëna mësim. Nëse njohuria e një parimi të ungjillit është mësuar por nuk është zbatuar, mësimi nuk është i plotë. Ftesat për të vepruar mund të vijnë nga një mësues dhe madje më fuqishëm, nga Fryma e Shenjtë.

dhe motrave tona në Kishë një shkallë të veçantë humanizmi, dhembshurie dhe dashurie hyjnore që kështu ata të ndiejnë, më në fund, se përfundimisht kanë gjetur shtëpi. . . .

Duket veçse e drejtë dhe me vend që t'u shtrijmë të tjerëve atë që dëshirojmë me kaq zell për vete.

Nuk po sugjeroj që të pranojmë mëkatin apo të mos vëmë re të ligën, në jetën tonë vetjake ose në botë. Megjithatë, në zellin tonë, nganjëherë ngatërrojmë mëkatin me mëkatarin dhe dënojmë tepër shpejt dhe me shumë pak dhembshuri. . . .

. . . Zemrat dhe duart tona le të shtrihen me dhembshuri drejt të tjerëve, sepse gjithkush po ecën në vetë shtegun e vet të vështirë" ("Ju Jeni Duart e Mia", *Ensign ose Liahona*, maj 2010, f. 68–69).

- Cilat janë disa mënyra me të cilat mund të zbatohet 2 Nefin 26:33 dhe mësimet nga Presidenti Uhtdorf?

Ftojini studentët të shqyrtojnë se çfarë mund të bëjnë për të gjetur të tjerët në nevojë dhe për t'i ndihmuar të ndiejnë dashurinë e Zotit.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

2 Nefi 26:29–31. Nefi paralajmëron për mëkatin e intrigave të priftërinjve

Shkruajini emrat vijues në tabelë: *Sherem, Nehor, Korihor*. Pyetini studentët se çfarë dinë rreth këtyre burrave. Nëse studentët përpiqen të përgjigjen, shpjegoju-ni shkurtimisht se këta tre burra u përpoqën t'i largonin njerëzit nga besimi në Jezu Krisht. Ata qenë fajtorë për mëkatin e intrigave të priftërinjve.

Nefi e paralamëroi popullin e tij – dhe ata nga ne që jetojnë në ditët e fundit – për intrigat e priftërinjve. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 26:29–31. Kërkojini klasës të dëgjojë për një përkufizim për intrigat e priftërinjve.

- Cili është synimi i njerëzve të përfshirë në intrigat e priftërinjve?

Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, paralajmëroi se intrigat e priftërinjve mund të ndodhin në Kishë. Kërkojini një student të lexojë këshillën e tij:

"Le të jemi të kujdesshëm ndaj profetëve të rremë dhe mësuesve të rremë, burra e gra, që janë deklarues të

vetëemëruar të doktrinave të Kishës, dhe që kërkojnë të përhapin ungjillin e tyre të rremë dhe të tërheqin pasues duke financuar simpoziume, libra dhe revista, përmbajtja e të cilave sfidon doktrinat themelore të Kishës. Të ruhem nga ata që flasin dhe botojnë në kundërshtim të profetëve të vërtetë të Perëndisë dhe që aktivisht kthejnë të tjerët në besim me shpërfillje të dalldisur ndaj mirëqenies së përjetshme të atyre që kandisin. Si Nehori dhe Korihoi në Librin e Mormonit, ata mbështeten mbi sofizmin për të mashtruar dhe joshur të tjerët me pikëpamjet e tyre. Ata 'e vënë veten si një dritë për botën, që të marrin fitime dhe të kenë lëvdata nga bota; por ata nuk kërkojnë mirëqenien e Sionit' (2 Nefi 26:29)" ("Beware of False Prophets and False Teachers", *Ensign*, nëntor 1999, f. 63).

- Si mund të bien anëtarët e Kishës në kurthin e intrigave të priftërinjve?
- Sipas 2 Nefit 26:30, çfarë mund t'i parandalojë intrigat e priftërinjve? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se ne mund të shmangim mëkatin e intrigave të priftërinjve duke pasur dashuri hyjnore ndaj të gjithë njerëzve.)

2 Nefi 27

Hyrje

Duke iu referuar shpesh fjalëve të Isaias, Nefi profetizoi se Zoti do të “bëj[ë] një punë të mrekullueshme dhe një çudi” në ditët e fundit. Kjo punë e madhe do të jetë Rivendosja e ungjillit të Jezu Krishtit. Një pikë qendrore e profecisë së Nefit ishte dalja në dritë e Librit të Mormonit. Nefi paratha se dëshmitarë do të shihnin Librin e Mormonit dhe do të dëshmonin vërtetësinë e tij. Ai

gjithashtu dëshmoi për rolin themelor që Libri i Mormonit do të luante në punën e Zotit në ditët e mëvonshme – që ai do të ishte një dhuratë e mrekullueshme për botën. (Shënim: 2 Nefi 27 është një paralele e ngushtë me Isaia 29. Në botimin e Biblës për shenjtoret e ditëve të mëvonshme, shënimet në fund të faqeve të Isaia 29 japin pikëpamje të dobishme për studimin e të dy kapitujve.)

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 27:1–5

Nefi profetizon se në ditët e fundit toka do të mbushet me ligësi

Paraqitni objektet vijuese: një mbajtës deodoranti, një tubet paste dhëmbësh dhe një kallëp apo mbajtëse sapuni. Shpjegojuni se secili objekt është synuar të jetë zgjidhje për një problem. Kërkojuni studentëve të gjejnë problemin që secili objekt është synuar për ta zgjidhur. (Ju mund të zgjidhni të përdorni objekte të tjera që mund të konsiderohen zgjidhje për probleme konkrete.)

Shpjegoni se profecia e Nefit të 2 Nefi 27 tregon për problemet që do të ekzistonin në kohën tonë. Ai dha mësim se njerëzit do të pengoheshin shpirtërisht për shkak të paudhësive të tyre, që ata do të vuanin nga verbëria shpirtërore dhe se ata nuk do t’i pranonin profetët. Nefi gjithashtu profetizoi rreth asaj që Perëndia do të bënte për t’i zgjidhur këto probleme.

Ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë 2 Nefin 27:1–5. Vëreni klasën të kërkojë fjalë dhe fraza që përshkruajnë disa probleme të ditëve të fundit. Kërkojuni disa studentëve të thonë frazat që kanë gjetur. Për t’i ndihmuar studentët të analizojnë këto fraza, ju mund të doni të drejtoni pyetjet vijuese:

- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “[i] dehur me paudhësi”?
- Te 2 Nefi 27:3, disa njerëz në ditët e fundit krahasohen me një njeri të uritur që ëndërron të hajë apo një njeri të etur që ëndërron të pijë, por pastaj zgjohet dhe ndien se shpirti i tij është i zbrazët. Çfarë mund të mësojmë nga kjo? (Ngrënia apo pirja në një ëndërr nuk jep kënaqësi të vazhdueshme dhe nuk përmbush asgjë, gjersa uria apo etja mbeten pas ëndrës. Po kështu, ata që “luftojnë kundër malit Sion” nuk do të kenë kënaqësi të vazhdueshme, as do të përmbushin ndonjë gjë me rëndësi.)
- Çfarë mendoni se do të thotë fraza “ju keni mbyllur sytë tuaj”?

Për t’i ndihmuar studentët të gjejnë të vërteta të ungjillit të 2 Nefi 27:1–5, ftojini të përmbledhin atë që kanë mësuar nga këto vargje. Shkruajini përgjigjet e tyre në tabelë. Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **në ditët e fundit, shumë njerëz do të jenë plot paudhësi dhe nuk do t’i pranojnë profetët.**

- Përse mendoni se është e rëndësishme të dimë për këtë profeci dhe përmbushjen e saj?

2 Nefi 27:6–23

Nefi profetizon për daljen në dritë të Librit të Mormonit

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 27:6–7. Vëreni të kërkojnë të gjejnë diçka që Zoti do të siguronte për të ndihmuar në zgjidhjen e problemeve shpirtërore të njerëzve në ditët e fundit.

- Çfarë do të siguronte Zoti?
- Çfarë do të përmbante libri?

Pyetje që çojnë në analizë

Duke përdorur pyetje analizuuese, ju mund t’i nxitni studentët të mendojnë rreth kuptimit të vargjeve që po studiojnë. Ju duhet t’i drejtoni këto pyetje zakonisht pasi studentët t’i kenë njohur vargjet. Pyetjet analizuuese shpesh fillojnë me fraza si “përse mendoni” ose “çfarë mendoni”. Për shembull, mund të pyetni: “Çfarë mendoni se do të thotë kjo (frazë apo fjalë)?”

- Cilin libër mendoni se po përshkruajnë këto vargje? (Për të ndihmuar studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, mund t’u sugjeroni që të shohin referencat e shkrimeve të shenjta të renditura te 2 Nefi 27:6, shënimi në fund të faqes b. Ju gjithashtu mund të doni të shpjegoni se fraza “atyre që kanë fjetur” u referohet profetëve të vdekur që mbajtën analet që u bënë Libri i Mormonit.)

Ngrini një kopje të Librit të Mormonit. Shpjegojuni se Zoti e solli këtë libër për të ndihmuar në korrigjimin e problemeve në ditët e fundit dhe për të sjellë dritë në një botë të errësuar. Zoti u zbuloi profetëve të lashtë hollësi lidhur me daljen në dritë të Librit të Mormonit. Nefi i regjistroi këto hollësi te 2 Nefi 27. Shpjegoni se një profeci e ngjashme gjendet te Isaia 29. (Ju mund të doni të shpjegoni se disa njerëz e kanë kundërshtuar Librin e Mormonit duke pyetur përse Bibla nuk e përmend atë. Vini në dukje se profecia te Isaia 29 tregon se Bibla vërtet dëshmon për Librin e Mormonit.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 27:12–14. Vëreni klasën të kërkojë se për kë tha Nefi se do të lejohet ta shohë librin.

- Cilët ishin tre dëshmitarët që ishin lejuar ta shihnin Librin e Mormonit “nëpërmjet fuqisë së Perëndisë”? (Oliver Kaudri, Dejvid Uitmer dhe Martin HERRIS. Shih “Dëshmia e Tre Dëshmitarëve”, f. vii, Libri i Mormonit.)

Theksoni se Nefi përmendi “disa” të tjerë që do të lejoheshin gjithashtu ta shihnin librin.

- Cilët mendoni se ishin këta dëshmitarë të tjerë? (Ju mund të keni nevojë t’u kujtoni studentëve për tetë dëshmitarë shtesë të Librit të Mormonit. Shih “Dëshmia e Tetë Dëshmitarëve”, f. viii, Libri i Mormonit.)

Theksoni se te 2 Nefi 27:14 përmendet se Zoti do të “vendos[te] fjalën e tij” në “gojën e aq shumë dëshmitarëve, sa i duket atij e përshtatshme”.

- Çfarë mendoni se donte të thoshte Nefi kur tha se dëshmitarët do të vendosin fjalën e Perëndisë? (Ata që marrin dhe pranojnë fjalën e Perëndisë nëpërmjet Librit të Mormonit do ta ndajnë atë me të tjerë dhe do të dëshmojnë vërtetësinë e tij.)
- Cilët mund të jenë këta dëshmitarë?
- Për t’i ndihmuar studentët të vlerësojnë se ata gjithashtu mund të jenë dëshmitarë të vërtetësisë së Librit të Mormonit, ju mund të doni t’i ftoni të shkruajnë emrat e tyre në tekstin anash 2 Nefit 27:14. Si mundet çdo anëtar i Kishës, përfshirë ju, të ndihmojë të vendoset e vërteta e Librit të Mormonit?
- Kur e keni ndarë dëshminë tuaj për Librin e Mormonit me të tjerë?

Në një mësim të mëparshëm, ju mund t’i keni nxitur studentët të ndajnë dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit me dikë tjetër. Nëse po, vazhdoni me atë detyrë duke ftuar disa studentë të tregojnë atë që kanë bërë. Nxitini studentët të vazhdojnë të kërkojnë mundësi për të ndarë dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit me të tjerë, përfshirë ata të feve të tjera.

Kopjojeni skemën vijuese në tabelë. (Për të kursyer kohë, ju mund të doni ta bëni këtë përpara se të fillojë ora mësimore.)

Ndiqni ecurinë

Herë pas here kërkojuni studentëve të tregojnë për ftesa dhe detyra të mëparshme. Kjo i lejon studentët të tregojnë përvoja pozitive dhe mund të sigurojë nxitje për disa studentë që të vazhdojnë në ftesat që ju u keni dhënë. Gjithashtu kjo ju lejon t’u jepni një vëmendje të veçantë gjërave të mira që kanë ndodhur ndërsa studentët kanë vepëruar sipas ftesave dhe detyrave.

	Profecia e Nefit për atë që njeriu do të bënte	Emri i njeriut	Përbushja e profecisë Joseph Smith – Historia 1:63–65
Njeriu i 1-rë (“i pamësuar”) 2 Nefi 27:9, 15, 19			
Njeriu i 2-të (“një tjetri”) 2 Nefi 27:15, 17			
Njeriu i 3-të (“i] mësuar”) 2 Nefi 27:15–18			

Ndajini studentët në çifte. Shpjegojuni se çdo çift do të studiojë një profeci lidhur me daljen në dritë të Librit të Mormonit si dhe përmbushjen e asaj profecie. Vëri studentët të kopjojnë skemën në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e tyre të klasës, dhe të shkruajnë përgjigjet duke përdorur referencat e dhëna të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të doni të shpjegoni se fjala *shkronjat*, që gjendet te Joseph Smith – Historia 1:63–65, i referohet shkrimit të skalitur në fletët e arit nga të cilat ishte përkthyer Libri i Mormonit.) Pasi studentët të kenë mbaruar, ftojini të ndajnë përgjigjet e tyre me klasën.

- Sipas 2 Nefit 27:15 dhe Joseph Smith – Historia 1:64, kush është njeriu i mësuar tek i cili Martin Herrisi çoi fjalët e librit? (Charles Anthon [Çarlz Entëni].)
- Në çfarë mënyrash mundet dikush pa një arsim formal, si Jozef Smithi, të jetë më i përshtatshëm për të përkthyer Librin e Mormonit sesa një dijetar si Charles Anthon [Çarlz Entën]?

Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 27:20–21, duke kërkuar një frazë që përsëritet në çdo varg. (“Unë jam në gjendje të bëj punën time”.)

- Çfarë do të thotë për ju fraza: “Unë jam në gjendje të bëj punën time”?
- Si janë Rivendosja e ungjillit dhe dalja në dritë e Librit të Mormonit një konfirmim se Perëndia është në gjendje të bëjë punën e Tij?
- Cilat janë disa parime që jepen mësim nëpërmjet këtyre vargjeve? (Ndërsa studentët japin idetë e tyre, theksoni se **dalja në dritë e Librit të Mormonit është një mënyrë që Perëndia do të përmbushë punën e Tij në ditët e mëvonshme.**)
- Si e forcon përmbushja e kësaj profecie dëshminë tuaj për Librin e Mormonit dhe rolin e tij në Rivendosjen e Kishës së Zotit?

2 Nefi 27:24–35

Nefi profetizon për ndikimin pozitiv të ungjillit të rivendosur të Jezu Krishtit dhe të Librit të Mormonit

Lexoni me zë të lartë 2 Nefin 27:24–26 ndërsa studentët ju ndjekin së bashku në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

- A ju kujtohet t’i keni dëgjuar këto fjalë më parë? Nëse po, ku? (Nëse studentët kanë vështirësi të përgjigjen, shpjegoni se Zoti përdori fjalë të ngjashme kur i foli Jozef Smithit te Korija e Shenjtë; shih Joseph Smith – Historia 1:19.)

Ngrini një nga objektet që shfaqët në fillim të këtij mësimi, dhe kujtojuni studentëve se ai ishte krijuar për të zgjidhur një problem të veçantë.

- Te 2 Nefi 27:25, çfarë problemesh thotë Zoti do të ekzistojnë midis njerëzve të ditëve të mëvonshme? (Ju mund të doni t’i shkruani përgjigjet e studentëve në tabelë.)

Kujtojuni studentëve për probleme të tjera shpirtërore të shenjtorëve të ditëve të mëvonshme të përmendura te 2 Nefi 27:5. (Ju mund të doni të shtoni *paudhësi, verbëri shpirtërore*, dhe *mospranim të profetëve* te lista në tabelë.)

- Si ndihmojnë Libri i Mormonit dhe Rivendosja e ungjillit të Jezu Krishtit për të zgjidhur këto probleme?

Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 27:29–30, 34–35, duke parë për mënyra me të cilat Zoti tha se ungjilli i rivendosur dhe Libri i Mormonit do të bekonin njerëzit e ditëve të mëvonshme. Ftojini një student t’i renditë këto bekime në tabelë.

- Sipas 2 Nefit 27:29, Libri i Mormonit do të ndihmojë “sytë e të verbërve. . . të shohin në terr dhe në errësi”. Si mendoni, çfarë do të thotë kjo?

Ndihmojini studentët të kuptojnë se **Libri i Mormonit dhe ungjilli i rivendosur i Jezu Krishtit sjellin gëzim dhe kuptim tek ata që i studiojnë dhe i pranojnë ato**. Nxitini studentët të kërkojnë zgjidhje për sfidat e tyre në Librin e Mormonit dhe të ndajnë dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit me të tjerë.

2 Nefi 28

Hyrje

Nefi profetizoi për disa nga kushtet sfiduese në ditët e mëvonshme, përfshirë mësimdhëniet e rreme dhe kryelartësinë e shumë kishave që do të ngriheshin. Ai dha

mësim se si të njihen doktrinat e rreme dhe qëndrimet e kësaj bote, dhe paralajmëroi për mënyrat me të cilat Satani do të përpiqet të na largojë nga drejtësia.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 28:1–19

Nefi përshkruan kishat e rreme dhe idetë e rreme të kohës sonë

Në tabelë, vizatoni shenja paralajmëruese që janë të njohura në kulturën tuaj. Për shembull, ju mund të vizatoni një shenjë trafiku apo simbol që komunikon se një substancë e caktuar është e rrezikshme apo helmuese.

- Cili është qëllimi i këtyre shenjave?

Shpjegoni se Libri i Mormonit mund të na ndihmojë të shohim shenjat paralajmëruese për ndikimet shpirtërisht të dëmshme. Presidenti Ezra Taft Benson shpjegoi se një nga qëllimet e Librit të Mormonit është të vëjë në dukje se si kundërshtari dhe armiq të tjerë të Kishës do të punojnë në ditët e mëvonshme. Ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Presidenti Benson:

“Libri i Mormonit vë në dukje armiqtë e Krishtit. Ai hedh poshtë doktrinat e rreme... Ai fortifikon ndjekësit e përlurur të Krishtit kundër projekteve, strategjive dhe doktrinave të liga të djallit në kohën tonë. Tipi i braktisësve në Librin e Mormonit është i ngjashëm me tipin që kemi sot” (“The Book of Mormon Is the Word of God”, *Ensign*, janar 1988, f. 3).

- Si i vë në dukje Libri i Mormonit armiqtë e Krishtit? (Ai përfshin rrëfime për njerëz që u përpoqën të largojnë të tjerët nga besimi në Krisht. Ai na lejon të shohim gabimet e tyre dhe idetë e rreme.)
- Si na përforcon Libri i Mormonit sot ndaj kundërshtarit?

Dëshmoni se **Libri i Mormonit vë në dukje idetë e rreme të djallit dhe na forcon kundër projekteve të tij të liga**. Shpjegoni se studentët do të shohin një shembull të kësaj te 2 Nefi 28. Ky kapitull përmban një nga profecitë e Nefit rreth ditëve të mëvonshme. Në këtë profeci, Nefi paralajmëroi për mësimdhënie të rreme që do të mbizotërojnë në kohën tonë.

Ftojini studentët të shqyrtojnë qetësisht 2 Nefin 28:3–9, duke parë për paralajmërimet të Nefit rreth mësimdhënies të rreme. Vini në dukje se 2 Nefi 28:7–9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t’i nxitni studentët ta shënojnë këtë fragment në mënyrë të dukshme që ata të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftë për ta studiuar fragmentin, ftoni disa studentë të vijnë në tabelë. Kërkojini secilit prej tyre të shkruajë një mësimdhënie apo ide të rreme nga ky fragment, përfshirë vargun ku gjendet. Pastaj pyetini studentët e tjerë nëse kanë vënë re mësimdhënie apo ide të tjera të rreme në fragment. Nëse po, ftojini t’i shtojnë te lista në tabelë.

Për t’i ndihmuar studentët të diskutojnë disa nga këto doktrina dhe ide të rreme, drejtoni pyetjet vijuese:

- Cili është shembull i ditëve tona për një nga këto ide të rreme? (Siguroni që klasa të mos përmendë kisha konkrete kur u përgjigjen kësaj pyetjeje.)
- Si i pengon njerëzit kjo ide e rreme nga ndjekja e planit të Atit tonë Qiellor?

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 28:12–14. Ftojini klasën të kërkojë paralajmërimin e Nefit rreth asaj që do t’u ndodhë shumë kishave dhe njerëzve në ditët e fundit për shkak të kryelartësisë dhe doktrinave të rreme.

- Në cilat mënyra kryelartësia dhe mësimdhëniet e rreme ndikojnë te njerëzit?

2 Nefi 28:7–9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

- Përse “pasuesit e përlur të Krishtit” nuk devijohen nga kryelartësia dhe ligësia? Si mund ta shmangim të qenit të mashtuar nga “parimet e njerëzve”? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fraza “parimet e njerëzve” i referohet mësimdhënies të njerëzve – në kontrast me mësimdhëniet e Zotit.)

Ftoni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 28:15–16, 19, duke kërkuar pasojat e mësimdhënies të rreme.

- Cilat fjalë apo fraza shihni në këto vargje që përshkruajnë rezultatet e kryelartësisë dhe të mësimdhënies të rreme?

2 Nefi 28:20–32

Nefi paralajmëron rreth mënyrës se si Satani përpiket të na mashtrorë

Ndani historinë vijuese me studentët:

Ndërsa ishte në një detyrë në Afrikë, Presidenti Bojd K. Paker shkoi të shihte kafshë në një rezervat gjahu. Ai vuri re se kafshët në një gropë të cekët me ujë ishin të acaruar. Kur pyeti shoqëruesin përse kafshët nuk pinin ujë, ai tha se ishte për shkak të krokodilëve. Presidenti Paker kujtonte:

“Unë e dija se ai duhej të ishte duke bërë shaka dhe e pyeta seriozisht: ‘Si është problemi?’ Përgjigja përsëri: ‘Krokodilët’ . . .

Ai e vuri re se nuk e besova dhe vendosi, mendoj, të më vinte të mësoja vet. Ne lëvizëm me makinë te një vend tjetër, ku ajo qëndronte mbi një breg mbi gropën me baltë nga ku mund të shihnim poshtë. ‘Atje’, tha ai. ‘Shikoje vetë’.

Unë nuk mund të shihja gjë përveç baltës, pak ujë dhe kafshët e acaruar në largësi. Pastaj befaz e pashë! – një krokodil i madh, i ngulur në baltë, duke pritur për ndonjë kafshë, jo dyshuese, që ta zinte etja aq sa të vinte për të pirë.

Papritmas e besova atë që shoqëruesi tha! Kur mundi të shihte se isha i gatshëm të mbaja vesh, ai vazhdoi me mësimin. ‘Ka krokodilë kudo në park’, tha, ‘jo vetëm në lumenjtë. Ne nuk kemi asnjë vend me ujë pa krokodil diku pranë tij dhe do bënit mirë ta mbanit parasysh këtë’ . . .

Në një udhëtim tjetër në Afrikë e diskutova këtë përvojë me një rojtar gjahu në një tjetër park. . . .

Atëherë ai më tregoi një vend ku pati ndodhur një tragjedi. Një i ri nga Anglia po punonte në hotel për sezonin. Me gjithë paralajmërimet e vazhdueshme dhe të përsëritura, ai shkoi përmes gardhit të kompleksit për të kontrolluar diçka nëpër një pellg të cekët uji, që nuk i mbulonte majat e këpucëve të tij të tenisit.

‘Ai nuk ishte futur as dy hapa brenda’, tha rojtari, ‘përpara se krokodili ta kapte dhe ne nuk mund të bënim gjë për ta shpëtuar’ ” (“Spiritual Crocodiles”, *Ensign*, maj 1976, f. 30–31).

- Çfarë e bëri këtë të ri që të binte viktimë e krokodilit? Si mund ta kishte shmangur këtë tragjedi? (Duke iu bindur paralajmërimeve që i qenë dhënë.)

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë këshillën vijuese nga Presidenti Paker:

“Ata që janë më të moshuar se ju kanë provuar diçka rreth gropave me ujë dhe ngrenë një zë paralamëruar nga krokodilët. Jo pikërisht zvarranikët e mëdhenj gri që mund t’ju kafshojnë copash, por *krokodilët shpirtërorë*, pafundësisht më të rrezikshëm, dhe më mashtrues dhe më pak të dukshëm, madje, edhe se ata zvarranikë të mirëmaskuar të Afrikës.

Këta krokodilë shpirtërorë mund të vrasin apo gjymtojnë shpirtat tuaj. Ata mund të shkatërrojnë lumturinë dhe mirëqenien tuaj dhe lumturinë e mirëqenien e atyre që ju duan. Janë ata kundër të cilëve duhet paralajmëruar dhe është e vështirë të gjendet tani një vend kudo në botë i pa infektuar me ta” (“Spiritual Crocodiles”, f. 31).

- Në çfarë mënyrash janë të ngjashëm krokodilat në historinë e Presidentit Paker me tundimet dhe taktikat e Satanit? Çfarë paralajmërimesh marrim që na ndihmojnë të shmangim rrezikun shpirtëror?

Lexoni me zë të lartë 2 Nefin 28:19 ndërsa studentët ju ndjekin së bashku. Pastaj shkruani në tabelë *Satani kërkon të na kapë në fuqinë e tij nëpërmjet* . . .

Shpjegoni se ndërsa Nefi vazhdonte profecinë e tij, ai foli për taktikat që Satani do të përdorte kundër nesh në ditët e mëvonshme. Ndajini studentët në çifte. Ftojeni secilin çift të lexojë 2 Nefin 28:20–29, duke kërkuar mënyrat për të plotësuar fjalinë në tabelë.

Përdorimi i historive

Një histori mund të ndihmojë për të angazhuar studentët duke ngjallur interes dhe duke i ndihmuar të marrin pjesë në procesin e të nxënies nëpërmjet dëgjimit të përvojave të të tjerëve. Historitë gjithashtu mund t’i ndihmojnë studentët të shohin se si parimet e ungjillit zbatohen në jetën e njerëzve.

Pas disa minutash, ftoni partnerët të raportojnë se si e kanë plotësuar thënien në tabelë. Si pjesë e këtij diskutimi, siguron që studentët të kuptojnë se **Satani përdor shumë taktika në përpjekje për të na mposhtur, të tilla si duke na nxitur në zemërim, duke na paqësuar e përkundur, dhe duke na lajkatur.**

- Cilët janë disa shembuj të Satanit që përpiqet të “nxitë [njerëz] në zemërim kundër asaj që është e mirë”? Si i ngatërron zemërimi njerëzit rreth asaj që është e mirë dhe asaj që është e ligë?
- Pse mendoni se është e rrezikshme për njerëzit të jenë të “shkujdesur në Sion”, duke menduar se nuk nevojitet asnjë përmirësim? Përse mendoni se Satani është në gjendje t’i çojë njerëz të tillë “me kujdes poshtë në ferr”?
- Çfarë do të thotë ta lajkatosh dikë? (T’i bësh lavdërime dhe komplimente të pasinqerta.) Përse mendoni se lajkatimi mund t’i largojë disa njerëz nga Zoti?
- Përse Satani do të përpiquej t’i bindte njerëzit se ai nuk ekziston?
- Cilat janë disa gjëra që mund të bëjmë për t’u ruajtur nga zemërimi? Si mund të ruhem nga ndjenja se gjithçka është mirë? Si mund të ruhem nga lajkat?

Për ta përfunduar mësimin, informojini studentët se fundi i 2 Nefit 28 përmban një paralajmërim të fundit dhe një siguri nga Zoti. Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 28:30–32.

- Zoti nderon lirinë tonë të zgjedhjes dhe përpjekjet tona që të mësojmë prej Tij. Sipas 2 Nefit 28:30, Ai na jep mësim “rresht pas rreshti, parim pas parimi”. Çfarë do të thotë kjo për juve? Sipas këtij vargu, çfarë u ndodh atyre që thonë: “Ne kemi mjaft”?
- Te 2 Nefi 28:32, Zoti u flet njerëzve që e kanë mohuar Atë. Në këtë varg, çfarë mendoni se do të thotë Ai me: “Unë do të zgjat krahun drejt tyre nga dita në ditë”? (Në këtë varg, Zoti tregon për mëshirën e Tij dhe dëshirën e Tij për të na ndihmuar çdo ditë kur përpiqemi të ndjekim vullnetin e Tij, madje edhe nëse nuk e kemi pranuar Atë në të kaluarën. Ndihmohuni studentët të kuptojnë se **Zoti do të jetë i mëshirshëm ndaj të gjithë njerëzve që pendohen dhe vijnë tek Ai.**)

Shkruani sa vijon në tabelë: *Për shkak të asaj që kam mësuar sot, unë do të . . .* Ftoni studentët ta përfundojnë këtë fjali në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e tyre të klasës duke përshkruar çka do të bëjnë si rezultat i studimit të profesisë së Nefit te 2 Nefi 28. Ju mund të doni të ftoni disa studentë të ndajnë me klasën atë që kanë shkruar. Sidoqoftë, sigurohuni që ata ta kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë mendime ose përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.

Dëshmoni se me drejtimin dhe fuqinë nga Zoti, ne mund ta mposhtim tundimin. Madje edhe kur mëkatojmë, Zoti do të jetë i mëshirshëm me ne nëse pendohemi sinqerisht.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 28:7–9

Shpjegoni se njerëzit ndonjëherë e arsyetojnë mëkatin duke thënë me vete se secili po e bën atë ose se ata mund të pendohen më vonë. Ndajeni klasën në dy grupe të vogla. Ftoni grupet të lexojnë së bashku 2 Nefin 28:7–9, duke kërkuar fjalë dhe fraza që lidhen me këto ide të reme. Ftojini studentët të diskutojnë pyetjet vijuese në grupet e tyre (ju mund të doni të shkruani pyetjet në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore):

- Cili është rreziku i kryerjes së një “mëkati të vogël”?
- A do ta justifikojë Perëndia kryerjen nga ne të mëkateve të vogla apo jo të shpeshta? (Kërkojuni studentëve të lexojnë Doktrina e Besëlidhjeve 1:31 për një pikëpamje shtesë.)
- Si mundet një person të “përfitojë” nga ndonjë për shkak të fjalëve të tij? Si mundet që ndonjëherë t’i “hap[im] gropën fqinjit [tonë]”?

Ftojini secilin grup të shkruajë përsëri vargjet në një gjuhë që njerëzit mund t’i përdorin sot për të bindur të rinjtë të ndjekin këto doktrina të marra.

Kërkojuni studentëve të mendojnë për kohëra kur kanë mbajtur forcën e tyre shpirtërore pavarësisht ideve të reme në shkollë, në media apo nga miqtë. Ftojini të shkruajnë rreth këtyre përvojave në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Merrni parasysh t’u kërkon disa studentëve të tregojnë atë që kanë shkruar.

Shënim: Ju mund ta përdorni këtë ide gjatë mësimin ndërsa paraqitni fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ose mund ta përdorni atë në fund të mësimin.

2 Nefi 29–30

Hyrje

Nefi profetizoi rreth Rivendosjes së ungjillit në ditët e mëvonshme, që Zoti tha se do të ishte “një punë [e] mrekullueshme” (2 Nefi 29:1). Nefi dëshmoi se në ditët e fundit, të gjitha shkrimet e shenjta do të funksiononin së bashku për të treguar se Perëndia i kujton

fëmijët e Tij. Ai profetizoi se shumë do ta hedhin poshtë Librin e Mormonit por se ata që besojnë do të mblidhen në Kishë. Përveç kësaj, ai dha mësim se populli i besëlidhjes së Perëndisë janë ata që pendohen dhe besojnë te Biri i Perëndisë.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 29

Nefi profetizon se në ditët e fundit, shumë do ta hedhin poshtë Librin e Mormonit

Ftojini studentët të përfytyrojnë se një mik në shkollë pyet sinqerisht: “Përse mormonët kanë një Bibël tjetër?” Ju mund t’u kërkonit studentëve të ngrenë dorën nëse u është bërë një pyetje si kjo. Pastaj ftoni disa që të tregojnë se si i janë përgjigjur pyetjes.

Shpjegojuni se Nefi dha disa përgjigje për këtë pyetje duke regjistruar fjalët e Zotit rreth rolit të Librit të Mormonit në Rivendosjen e ditëve të mëvonshme të ungjillit, që Zoti e quajti “një punë [e] mrekullueshme”. Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 29:1–2 dhe të përcaktojnë çfarë do të bënin fjalët e Zotit në ditët e fundit. (Ato do të “dalin” te fara ose pasardhësit e Nefit dhe gjithashtu ato do të “ushtojnë në fundet e tokës”.) Presidenti Ezra Taft Benson shpjegoi se “ne, anëtarët e Kishës, dhe veçanërisht misionarët, duhet të jemi ‘ushtuesit’, apo treguesit dhe dëshmuesit e Librit të Mormonit në fundet e tokës” (“The Book of Mormon Is the Word of God”, *Ensign*, maj 1975, f. 65).

Shpjegoni se fjala *flamur* te 2 Nefi 29:2 i referohet një objekti që përdoret për të mbledhur dhe bashkuar njerëz. Flamujt shpesh janë quajtur standarde. (Shih shpjegimin e fjalës *emblemë* te mësimi 32.)

- Sipas 2 Nefit 29:2, cili është “flamur[i]” që do të dalë “në fundet e tokës” për të mbledhur popullin e Zotit? (Libri i Mormonit – fjalët e farës apo pasardhësve të Nefit.)
- Sipas 2 Nefit 29:1–2, cili është qëllimi i Zotit për të siguruar shkrime të shenjta shtesë, të tilla si Libri i Mormonit? (Ndihmohjini studentëve të kuptojnë se **Zoti i siguron shkrimet e shenjta si një dëshmitar të dytë dhe për të mbledhur popullin te besëlidhja e Tij.**)

Në tabelë, shkruani thënien vijuese nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve (nga *Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 4.):

“Libri i Mormonit është deklarata themelore e besëlidhjes së Perëndisë dhe dashurisë së Tij për fëmijët e Tij këtu në tokë”. (Plaku Xhefri R. Holland)

Shpjegoni se te 2 Nefi 29, fjala *johebrenj* u referohet njerëzve që nuk janë të shtëpisë së Izraelit. Fjala *judenj* u referohet njerëzve që janë të shtëpisë së Izraelit, përfshirë familjen dhe pasardhësit e Lehit. Vërinë studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 29:3–6, duke kërkuar reagimin që disa johebrenj do të kishin ndaj shkrimeve të shenjta shtesë.

- Si do të reagonin disa ndaj shkrimeve të shenjta shtesë?
- Çfarë tha Zoti rreth njerëzve që reagojnë në këtë mënyrë?

Shpjegoni se Nefi ishte profetik në përshkrimin e tij për reagimin e njerëzve ndaj Librit të Mormonit. Njerëzit sot shpesh shprehin dyshime rreth Librit të Mormonit ngaqë kanë Biblën tashmë.

Caktoni studentët të studiojnë në çifte 2 Nefin 29:7–11. Ftojini të gjejnë qëllimet e Zotit për të dhënë shkrime të shenjta përveç Biblës. Pas disa minutash, kërkojuni të tregojnë atë që kanë gjetur. Përgjigje të mundshme përfshijnë që: 1) Zoti i kujton të gjithë njerëzit dhe

Praktikë e studentëve

Kur u kërkoni studentëve të praktikojnë shpjegimin e të vërtetave të ungjillit, juve u jepni atyre një rast për të fituar kuptim më të thellë për ato të vërteta dhe të përgatiten t'ua mësojnë ungjillin të tjerëve. (Kujtoni të mbani drejtpeshim në përdorimin që i bëni kësaj metode mësimdhënieje. Mësuesit nuk duhet ta dorëzojnë rolin e tyre dhe t'i vënë studentët të marrin mësimdhënien e klasës.)

dërgon fjalën e Tij tek të gjithë kombet (shih vargu 7); 2) Zoti u thotë të njëjtin mesazh të gjithë kombeve, dhe Libri i Mormonit është një dëshmi e dytë për të vërtetat në Bibël (shih vargu 8); 3) Zoti është kurdoherë i njëjti, dhe Ai flet sipas dëshirës së Tij (shih vargu 9); 4) puna e Zotit nuk ka mbaruar, dhe Ai do të vazhdojë të flasë për të përmbushur punën e Tij (shih vargu 9); 5) njerëzit nuk duhet të mendojnë se Bibla i përmban të gjitha fjalët e Zotit apo se Zoti nuk ka bërë që më shumë fjalë të shkruhen (shih vargu 10); dhe 6) Zoti urdhëron njerëzit në të gjithë kombet që të hedhin në letër fjalët e Tij (shih vargu 11). Për t'i ndihmuar studentët që të përmbledhin dhe të zbatojnë atë që kanë mësuar nga kjo pjesë e mësimit, drejtoni disa ose të gjitha pyetjet vijuese:

- Si mund të përdoret 2 Nefi 29 për të zgjidhur shqetësimet rreth Librit të Mormonit si një libër shtesë i shkrimeve të shenja?
- Si e kanë rritur këto vargje vlerësimin tuaj për Librin e Mormonit?

Ndajini studentët në çifte përsëri. Kërkojuni të praktikojnë t'i përgjigjen pyetjes: “Përse mormonët kanë një Bibël tjetër?” Ftojini një person që të drejtojë pyetjen dhe një tjetër që t'i përgjigjet pyetjes. Pastaj kërkojuni të ndërrojnë rolet dhe të përsëritin diskutimin. Në fund të kësaj veprimtarie, ju mund të doni t'i nxitni studentët të mendojnë për njerëz që njohin, të cilët mund të përfitojnë nga një diskutim i këtyre parimeve dhe për të kërkuar drejtim nga Shpirti i Shenjtë mbi mënyrën se si të flasin me këta njerëz.

Ndërsa përfundoni këtë pjesë të mësimit, sigurohuni që studentët të kuptojnë se **Zoti i kujton të gjithë njerëzit dhe do të dërgojë fjalët e Tij tek ata.**

2 Nefi 30:1–8***Nefi profetizon rolin e Librit të Mormonit në ditët e fundit***

Shpjegoni se pasi dha mësim që Perëndia do ta kujtonte shtëpinë e Izraelit, Nefi paralajmëroi popullin e tij që të mos mendonte se ishte më i drejtë sesa mund të ishin johebrenjtë. Ai gjithashtu u kujtoi atyre se të gjithë popujt mund të bëhen popuj të besëlidhjes së Perëndisë. Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 30:2, dhe ftojini klasën të kërkojë dy gjëra që duhet të bëjmë për t'u bërë pjesë e popullit të besëlidhjes së Perëndisë. Ftojini studentët të tregojnë atë çka gjejnë. Sigurohuni që ata të kuptojnë se **ne bëhemi pjesë e popullit të besëlidhjes së Perëndisë kur pendohe mi dhe besojmë në Jezu Krisht.**

Shpjegoni se te 2 Nefi 30:3, Nefi përshkruan një mënyrë se si Zoti e mbledh popullin e Tij në besëlidhje në ditët e fundit. Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 30:3 dhe të gjejnë këtë proces. (Zoti dërgon Librin e Mormonit. Shumë besojnë në të dhe e ndajnë me të tjerët.) Ju mund të dëshironi të vini në pah se Nefi përmendi veçanërisht se fjalët e Librit të Mormonit do të çohen përpara te “mbetj[a e] farës sonë”, duke pasur parasysh pasardhësit e Lehit.

Nxitini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 30:4–8, duke kërkuar fraza që tregojnë se si njerëzit do të bekohen kur pranojnë Librin e Mormonit.

- Në cilat mënyra do të bekohen pasardhësit e Lehit ndërsa mësojnë rreth paraardhësve të tyre?
- Çfarë mësimi japin këto vargje për ndikimin që mund të ketë Libri i Mormonit te gjithë popujt?

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **Libri i Mormonit mund t'i ndihmojë të gjithë popujt të arrijnë të njohin Jezu Krishtin dhe të jetojnë ungjillin e Tij.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë thënie në tabelë.

- Çfarë mund të bëjmë për t'i ndihmuar të tjerët të njohin Jezu Krishtin nëpërmjet Librit të Mormonit?
- Si ju ka ndihmuar Libri i Mormonit për të arritur të njihni Shpëtimtarin?

Ftojini studentët të tregojnë një përvojë që kanë pasur duke ndarë Librin e Mormonit. Nxitini studentët të lutën për mundësi të ndarë Librin e Mormonit me të tjerë.

2 Nefi 30:9–18

Nefi profetizon për kushtet në tokë gjatë Mijëvjeçarit

Shpjegoni se Nefi profetizoi gjithashtu lidhur me Mijëvjeçarin – 1.000 vitet që pasojnë Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit.

Përmbliidhni 2 Nefin 30:9–10 duke shpjeguar se në Ardhjen e Dytë të Zotit, të ligjtë do të shkatërrohen. Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 30:12–18, duke kërkuar përshkrime të jetës gjatë Mijëvjeçarit. Ftojini studentët të përfytyrojnë se po shkruajnë një artikull lajmesh gjatë Mijëvjeçarit, duke përshkruar një situatë që kanë gjetur. Kërkojuni të shkruajnë titujt për artikullin dhe të ndajnë titujt e tyre me njëri-tjetrin.

- Nga kushtet e mijëvjeçarit që keni studiuar te 2 Nefi, cilin mezi e prisni më shumë? Përse?

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te thënia vijuese te 2 Nefi 30:18: “Satani nuk do të ketë më fuqi në zemrat e fëmijëve të njerëzve për një kohë të gjatë”. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shënojnë këtë deklaratë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta.

- Përse është e dobishme të dish se drejtësia më në fund do të triumfojë mbi ligësinë?

Pasi studentët të përgjigjen, dëshmoni se **Satani nuk do të ketë fuqi mbi zemrat e njerëzve gjatë Mijëvjeçarit, dhe drejtësia dhe paqja do të triumfojnë**. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë deklaratën vijuese nga Presidenti Xhorxh Q. Kenon, i Presidencës së Parë. Kërkojuni klasës të mbajë vesh për arsyet përse Satani nuk do të ketë fuqi gjatë Mijëvjeçarit.

“Ne flasim rreth Satanit të jetë i lidhur. Satani do të jetë lidhur nga fuqia e Perëndisë; por Satani do të jetë lidhur gjithashtu nga vendosmëria e popullit të Perëndisë që të mos e dëgjojë atë, të mos qeveriset prej tij. Zoti nuk do ta lidhë Satanin dhe të heqë fuqinë e tij nga toka, ndërsa ka burra dhe gra të gatshëm të drejtohen te Satani. Ajo është në kundërshtim me planin e shpëtimit. T’u heqësh njerëzve lirinë e tyre të zgjedhjes është në kundërshtim me qëllimet e Perëndisë sonë. Kishte një kohë në këtë kontinent, për të cilën ne kemi një tregim, kur njerëzit ishin aq të drejtë sa që Satani nuk pati fuqi ndër ta. Thujse katër breza kaluan në drejtësi. Ata jetonin në pastërti dhe vdisnin pa mëkat. Ajo ishte nëpërmjet kundërshtimit të tyre për t’iu dorëzuar Satanit. Nuk është shkruar që Satani të mos kishte fuqi në pjesë të tjera të tokës gjatë asaj periudhe. Sipas gjithë historisë që kemi në dispozicion, Satani pati të njëjtën fuqi mbi njerëzit që qenë të gatshëm të mbanin vesh atë. Por në këtë vend ai nuk pati fuqi, dhe ai ishte në kuptimin e plotë të fjalës i lidhur. Unë besoj se kështu do të jetë në mijëvjeçar; dhe unë e mendoj atë ashtu si atë gjendje të lumtur që përshkruhet në analin për të cilin po flas. Unë pres që përpara se Satani të jetë plotësisht i lidhur të ligjtë do të jenë shkatërruar” (në Conference Report, tetor 1897, f. 65).

- Si do të lidhet Satani gjatë Mijëvjeçarit?

Nxitini studentët të jetojnë drejtësisht në mënyrë që kundërshtari të mos ketë fuqi mbi ta.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

2 Nefi 29:12–14. Cilat janë bekimet e anave shtesë të shkrimeve të shenjta?

Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 29:12–14, duke kërkuar çka do të ndodhë në ditët e mëvonshme me të gjitha fjalët që Perëndia ka urdhëruar të shkruhen kudo në tokë.

- Si mendoni se popujt e ndryshëm të botës do të përfitojnë nga pasja e anave të njëri-tjetrit?

Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve dha mësim se anale të tjera do të dalin në dritë për të dëshmuar për Jezu Krishtin:

“Librat e humbur janë midis thesarëve ende për të dalë në dritë. Mëse njëzetë prej këtyre janë përmendur në

shkrimet e shenjta ekzistuese. Ndoshta më befasese dhe voluminoze do të jenë analet e fiseve të humbura të Izraelit (shih 2 Nefi 29:13). Ne as nuk do të dinim për dëshmitarin e tretë të afërt për Krishtin përveç nëpërmjet të çmuarit Libër të Mormonit, dëshmitarit të dytë për Krishtin! Ky komplet i tretë analesh të shenjta do të kompletojë kështu një treshe të vërtete. Pastaj, pikërisht siç ka thënë Barii i Përsosur: ‘Fjala ime gjithashtu do të mbliidhet në një’ (vargu 14). Do të ketë ‘një vathë dhe një bari’ (1 Nefi 22:25) në një shkrim të bashkuar të të gjitha periudhave ungjillore të krishtera të historisë njerëzore (shih DeB128:18)” (“God Will Yet Reveal”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 52).

2 Nefi 31

Hyrje

Shumë vite përpara se të lindej Jezu Krishti, Nefi mori një zbulësë rreth pagëzimit të Shpëtimtarit. Pasi Nefi i tregoi popullit të tij për këtë zbulësë, ai dha mësim atë që e quajti “doktrin[a] e Krishtit” – që me qëllim që

të marrim jetën e përjetshme, ne duhet të ushtrojmë besim në Jezu Krisht, të pendo kemi për mëkatet tona, të pagëzohemi, të marrim Frymën e Shenjtë dhe të durojmë deri në fund.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 31:1–13

Nefi jep mësim se kur pagëzohemi, ne ndjekim shembullin e Shpëtimtarit

Fillojeni orën mësimore duke u drejtuar studentëve pyetjet vijuese:

- Çfarë kujtoni rreth pagëzimit tuaj? Si ndiheshit kur qetë pagëzuar?

Shpjegoni se kur studentët qenë pagëzuar, ata ndiqnin një model që ka qenë gjithmonë pjesë e ungjillit të Jezu Krishtit. Nefi përdori një frazë të caktuar për t’iu referuar këtij modeli. Ftojini studentët të kërkojnë një frazë që gjendet te 2 Nefi 31:2 dhe 2 Nefi 31:21. Pasi ata e kanë gjetur frazën “doktrina e Krishtit”, pyetni:

- Cilat fjalë apo fraza te 2 Nefi 31:2, 21 sugjerojnë për rëndësinë e “doktrin[ës së] Krishtit”? (Përgjigjet mund të përfshijnë “Duhet të them në lidhje me”, “s’ka udhë tjetër” dhe “e vetmja doktrinë e vërtetë”.)

Paraqitni figurën Gjon Pagëzori Pagëzon Jezusin (62133; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 35). Ftojini studentët të studiojnë qetësisht 2 Nefin 31:5–9, duke kërkuar fraza që përcaktojnë arsyen përse Jezu Krishti u pagëzua. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata t’i shënojnë këto fraza.) Pas disa minutash, kërkojuni studentëve të lexojnë frazat që kanë gjetur.

- Çfarë mendoni se do të thotë të “përbush[ësh] të gjithë drejtësinë”? (Pasi studentët të jenë përgjigjur, ju mund të doni të shpjegoni që ajo do të thotë të mbash urdhërimet. Presidenti Jozef F. Smith tha se “të përbush[ësh] të gjithë drejtësinë” është “të përbushësh ligjin” [në Conference Report, prill 1912, f. 9].)

Kërkojini një studenti të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:10–12.

- Si e shpjegojnë këto vargje rëndësinë e pagëzimit? (Nefi jep mësim se pagëzimi është një urdhërim nga Ati Qiellor, që kërkohet me qëllim që të merret dhurata e Frymës së Shenjtë, dhe ajo është e nevojshme në përpjekjet tona për të ndjekur Jezu Krishtin.)

Kërkojuni studentëve të përmbledhin doktrinën dhe parimet që kanë mësuar nga 2 Nefi 31:5–12. Ndërsa tregojnë idetë e tyre, sigurohuni që ata të kuptojnë parimet vijuese:

Jezu Krishti vendosi shembullin e përkryer të bindjes për t’u ndjekur nga ne.

Ne duhet ta ndjekim Jezu Krishtin, të pagëzohemi dhe të marrim Frymën e Shenjtë.

Jezu Krishti, edhe pse pa mëkat, u pagëzua për të përbushur të gjithë drejtësinë.

Kërkojini një studenti të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:13. Drejtojeni vëmendjen e studentëve te frazat “me qëllim të plotë të zemrës”, “pa bërë hipokrizi dhe mashtrim para Perëndisë” dhe “me bindje të vërtetë”. Ju mund të dëshironi t’u sugjeroni që t’i shënojnë këto fraza.

- Çfarë domethënie kanë këto fraza për ju? (Ju mund të keni nevojë të nxirni në pah se të treja frazat i referohen nevojës për të qenë të sinqertë në përpjekjet tona për të ushtuar besim te Shpëtimtari, për t’u penduar për mëkatet tona dhe për të ndjekur shembullin e Shpëtimtarit.)

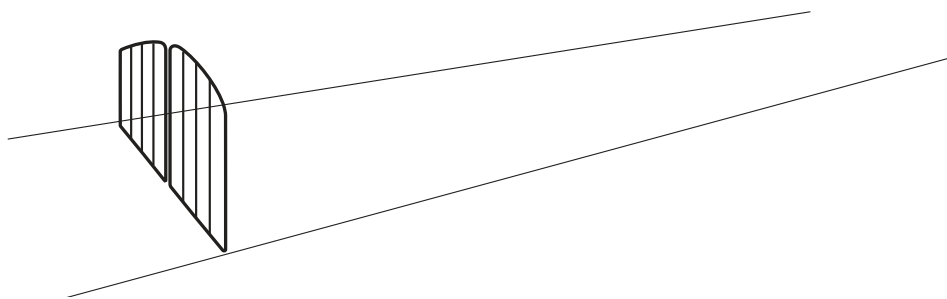
Për t’i ndihmuar studentët të thellojnë kuptimin e tyre mbi mënyrën se si ta ndjekin shembullin e Shpëtimtarit në situata të ndryshme, drejtoni pyetje të tilla si ato që vijojnë:

- Si munden këto fraza të zbatohen për veprimtari të tilla si studimi i përditshëm i shkri-meve të shenjta dhe pjesëmarrja në Kishë?
- Cili është ndryshimi midis “thënies së një lutjeje” dhe lutjes “me qëllim të plotë të zemrës”?
- Cili është ndryshimi midis ngrënies së bukës së sakramentit dhe marrjes së bukës së sakramentit “me bindje të vërtetë”?
- Cili është ndryshimi midis thënies se ju vjen keq rreth diçkaje që keni bërë dhe pendimit “me qëllim të plotë të zemrës”?

2 Nefi 31:14–21

Nefi jep mësim se pas pagëzimit, ne duhet të marrim Frymën e Shenjtë dhe të vazhdojmë të ndjekim shembullin e Shpëtimtarit

Shpjegoni se Nefi foli për një portë që hapet në një shteg. Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:17–18. Kur student i të ketë mbaruar leximin, vizatoni një ilustrim të thjeshtë si ai vijues në tabelë:

- Bazuar te 2 Nefi 31:17, çfarë është porta? (Pendim dhe pagëzim. Shkruani *Pendim dhe Pagëzim* poshtë portës.) Si ngjajnë pendimi dhe pagëzimi me një portë?
- Sipas 2 Nefit 31:18, për ku të çon shtegu? (Jetë e përjetshme. Shkuaj *Jetë e Përjetshme* në fund të shtegut. Mund t’ju duhet të shpjegoni se fraza “jetën e përjetshme” i referohet ekzaltimit në mbretërinë celestiale.)
- Nefi dha mësim se pas pagëzimit, ne marrim dhuratën e Frymës së Shenjtë (shih 2 Nefi 31:13–14). Sipas 2 Nefit 31:17–18, çfarë bën Fryma e Shenjtë për ne? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se **Fryma e Shenjtë dëshmon për Atin dhe Birin dhe sjell një heqje të mëkateve.**)
- Përse është thelbësore për ne të marrim një dëshmi për Atin dhe Birin nëpërmjet Frymës së Shenjtë?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë rolin e Frymës së Shenjtë në heqjen e mëkateve, ju mund t’ju duhet të shpjegoni frazën “pagëzimi [i] zjarrit dhe [i] Frymës së Shenjtë” (2 Nefi 31:13–14; shih edhe vargun 17). Ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës të dëgjojë se çfarë do të thotë të pagëzohesh me anë të zjarrit dhe me anë të Frymës së Shenjtë.

“[Porta] e pagëzimit të çon drejt shtegut të ngushtë dhe të ngushtuar. . . .

Ne urdhërohemi dhe udhëzohemi të jetojmë në një mënyrë të tillë që natyra jonë e rënë të ndryshojë me anë të fuqisë shenjtëruese të Frymës së Shenjtë. Presidenti Marion G. Romney mëson se pagëzimi nga zjarri me anë të Frymës së Shenjtë ‘[na] kthen nga natyra mishtore në atë shpirtërore. Ai e pastron, e shëron dhe e dëlir shpirtin. . . Besimi te Zoti Jezu Krisht, pendimi dhe pagëzimi me ujë janë së bashku hapa paraprakë dhe parakushte për të, por [pagëzimi me zjar] është përfundimi i kërkuar. Të marrësh [këtë pagëzim nga zjarri], do të thotë të të pastrohen rrobat në gjakun shlyes të Jezu Krishtit’ (*Learning for the Eternities*, përmb. George J. Romney [1977], f. 133; shih edhe 3 Nefi 27:19–20).

Prandaj, kur lindim rishtas dhe përpiqemi të kemi gjithmonë Shpirtin e Tij me ne, Fryma e Shenjtë e shenjtëron dhe e pastron shpirtin tonë si me zjarr (shih 2 Nefi 31:13–14, 17). Si përfundim, ne duhet të gjendemi të panjollë para Perëndisë” (“Duar të Pafajshme dhe Zemër të Pastër”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 81).

Ilustrime

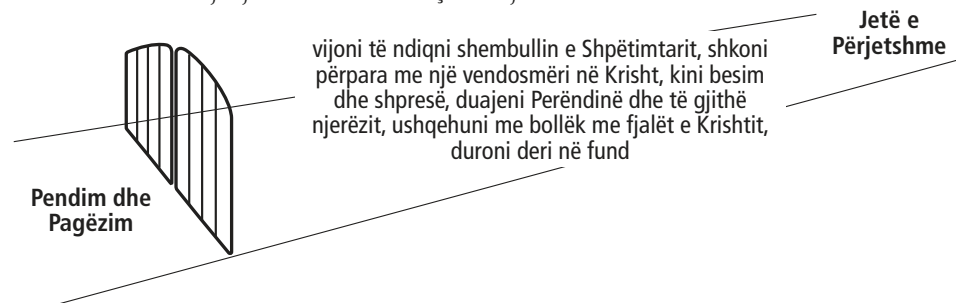
Ilustrimet në tabelë mund t’i ndihmojnë studentët të kuptojnë ide abstrakte. Kur ju vizatoni në tabelë, kujtoni që vizatimet e thjeshta janë zakonisht më të mira se ato të ndërlikuarat. Zakonisht është ide e mirë të praktikohet një ilustrim disa herë para se studentët të vijnë në klasë. Nëse keni vështirësi të vizatoni në tabelë, merrni parasysh t’i kërkonti një student i të vizatojë për ju.

- Çfarë thanë Plaku Bednar dhe Presidenti Romni se bën për ne “pagëzimi [i] zjarrit”?
- Çfarë bekimesh shtesë mund të marrim me anë të ndikimit të Frymës së Shenjtë?
- Si “përipiqe[n]i të ke[n]i gjithmonë Shpirtin e Tij” me ju?
- Kur e keni ndier Frymën e Shenjtë të veprojnë në jetën tuaj?

Shpjegoni se te 2 Nefi 31:18, fjala *i ngushtë* do të thotë i ngushtuar, i rreptë, i saktë dhe që nuk lejon asnjë shmangie. Nefi e përdori këtë fjalë për të përshkruar shtegun që ne duhet të ndjekim pas pagëzimit me qëllim që të marrim jetën e përjetshme. Kërkojuni studentëve që të përsiatin qetësisht pyetjen vijuese:

- Çfarë duhet të bëjmë pas pagëzimit me qëllim që të qëndrojmë në shtegun e jetës së përjetshme?

Ndërsa studentët përsiaten mbi këtë pyetje, ftojini t’i kërkojnë përgjigjet te 2 Nefi 31:15–16, 19–21. Ju mund të sugjeroni që ata t’i shënojnë fjalët apo frazat që shpjegojnë se çfarë duhet të bëjmë për të marrë jetë të përjetshme. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë të tregojnë çfarë kanë shënuar. Ndërsa ata përgjigjen, shkruajini përgjigjet e tyre në tabelë. Ilustrimi juaj duhet të duket diçka si kjo:

2 Nefi 31:19–20

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **nëse jetojmë sipas doktrinës së Krishtit, ne do të marrim jetë të përjetshme.**

Për ta përfunduar mësimin, kërkojini një studenti të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:20. Nxirimi në pah se 2 Nefi 31:19–20 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t’i nxitni studentët ta shënojnë këtë fragment në mënyrë të dukshme që ata të mund ta gjejnë lehtësisht. Ftojini studentët t’i përgjigjen njëres prej pyetjeve vijuese në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës:

- Bazuar në çka keni studiuar në këtë mësim, çfarë ju jep shpresë se ju mund të merrni jetë të përjetshme?
- Si ka ndikuar besëlidhja që bëtë në pagëzim në jetën tuaj?

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 2 Nefi 31:19–20

Lexoni deklaratën në vijim nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Fuqi e madhe mund të vijë nga futja në kujtesë e shkrimeve të shenjta. Futja në kujtesë e shkrimeve të shenjta është si të krijosh miqësi të re. Ajo është si të zbulosh një individ të ri që mund të të ndihmojë në kohë nevoje, të japë frymëzim e ngushëllim dhe të jetë një burim nxitjeje për ndryshimin e nevojshëm” (“Fuqia e Shkrimeve të Shenjta”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 6).

Në një afishe (apo në një copë letër), shkruani *Unë kam futur në kujtesë 2 Nefin 31:19–20*. Vendoseni afishen në një vend ku do ta shohin studentët. Ftojini studentët ta futin në kujtesë këtë fragment ata vetë ose me familjet e tyre. Ftojini të shkruajnë emrin në afishe në ditët e ardhshme kur ta kenë futur në kujtesë fragmentin. Nëse ata punojnë me familjet e tyre për ta futur në kujtesë atë, ata mund të shkruajnë gjithashtu në afishe emrat e anëtarëve të familjes. Kujtohuni ta përshtatni këtë sfidë sipas aftësive dhe rrethanave të individëve në mënyrë që secili student të mund të jetë i suksesshëm.

Jepni dëshminë tuaj rreth vlerës së futjes në kujtesë të shkrimeve të shenjta, të tilla si 2 Nefi 31:19–20, që përmbajnë fjalë shprese.

Shënim: Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së mësimin të sotëm, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari në një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

2 Nefi 26–31 (Njësia 8)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 2 Nefin 26–31 (njësia 8) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndëqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (2 Nefi 26–27)

Studentët studiuuan profecitë e Nefit lidhur me ditët e fundit. Ata mësuan se gjithçka që Zoti bën është në dobi të botës dhe se Zoti i do të gjithë njerëzit dhe i fton të gjithë të vijnë tek Ai dhe të marrin pjesë në shpëtimin e Tij. Studentët gjithashtu zbuluan të vërtetën se dalja në dritë e Librit të Mormonit është një mënyrë që Perëndia do të përbushë punën e Tij në ditët e mëvonshme. Përveç kësaj, ata mësuan se Libri i Mormonit dhe ungjilli i rivendosur do të sjellin gëzim dhe kuptim tek ata që i studiojnë dhe i pranojnë ato.

Dita 2 (2 Nefi 28)

Ndërsa studiojmë paralajmërimet e Nefit rreth mësimeve të rreme mbizotëruese në ditët e fundit, studentët mësuan se Libri i Mormonit vë në dukje idetë e rreme të djallit dhe na forcon kundër projekteve të tij të liga. Për më tepër, ata mësuan se si Satani përdor shumë taktika në përpjekje për të na mposhtur, të tilla si duke na nxitur në zemërim, duke na paqësuar e përkundur, dhe duke na lajkatur.

Dita 3 (2 Nefi 29–30)

Studentët mësuan se Zoti i siguron shkrimet e shenjta për të mbledhur popullin te besëlidhja e Tij dhe që Libri i Mormonit mund t'i ndihmojë të gjithë popujt të arrijnë të njohin Jezu Krishtin dhe të jetojnë ungjillin e Tij. Zoti i tregoi Nefit se shumë njerëz në ditët e fundit do ta hedhin poshtë Librin e Mormonit. Studentët patën një mundësi të mendojnë rreth vetë jetës së tyre dhe se si bashkësia e tyre do të jetë e ndryshme gjatë Mijëvjeçarit pasi Satani nuk do të ketë fuqi mbi zemrat e njerëzve, dhe drejtësia dhe paqja do të triumfojnë.

Dita 4 (2 Nefi 31)

U theksuan të vërtetat vijuese lidhur me doktrinën e Krishtit dhe shembullin e Shpëtimtarit: Jezu Krishti përmbushi të gjithë drejtësinë duke iu bindur të gjitha urdhërimeve të Atit, dhe ne duhet të ndjekim shembullin e Jezu Krishtit ndaj bindjes duke u pagëzuar dhe marrë Frymën e Shenjtë. Fryma e Shenjtë dëshmon për Atin dhe Birin dhe sjell heqje të mëkateve. Nëse jetojmë sipas doktrinës së Krishtit, ne do të marrim jetë të përjetshme.

Hyrje

Ky mësim thekson se çdo gjë që Ati Qielor bën është për të mirën e botës dhe është nxitur nga dashuria për fëmijët e Tij. Ky mësim gjithashtu prek atë se si Libri i Mormonit demaskon mësimet e rreme të Satanit që janë mbizotëruese në kohën tonë dhe se si jeta e përjetshme vjen tek ata që ndjekin doktrinën e Krishtit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Pyetini studentët nëse kanë ndonjë mendim apo ide nga studimi i shkrimeve të shenjta vetjake që do të donin ta ndanin me klasën përpara se ju të filloni orën mësimore. Nxitini studentët të drejtojnë çfarëdo pyetje që kanë rreth asaj që kanë studiuar. Ftojini t'i hedhin në letër mbresat shpirtërore që marrin ndërsa lexojnë dhe i përsiatin shkrimet e shenjta dhe detyrat e tyre. Kjo do të ftojë shpirtin e zbulës në jetën e tyre.

Kërkojuni studentëve t'ju ndihmojnë të renditni në tabelë ose në një copë letër disa përgjigje për pyetjen vijuese: Nëse do ta dinit se kohës tuaj në tokë po i afrohej fundit dhe se ju mund të shkruanit një letër që pasardhësit tuaj dhe pjesa tjetër e botës do ta lexonte, çfarë çështjesh do të zgjidhnit të përfshinit në mesazhin tuaj?

Ftojini studentët të lexojnë shpejt 2 Nefin 26–31 dhe ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për të parë çfarë çështjesh preku Nefi kur po i afrohej fundit të jetës së vet. Krahasoni atë që gjejnë me përgjigjet që ata shkruan në tabelë. Këshilla e fundit e Nefit u shkrua për ata prej nesh që jetojnë në ditët e fundit dhe përmban të dhëna që na ndihmojnë të dallojmë të vërtetën, të shmangim pengesat e Satanit dhe të ndjekim doktrinën e Jezu Krishtit.

2 Nefi 26

Pasi Nefi profetizoi lidhur me shkatërrimin e popullit të tij, ai profetizoi rreth ditëve të fundit dhe i fton të gjithë të vijnë te Krishti

Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 26:29–31 dhe të kërkojnë një nga taktikat e Satanit rreth së cilës na paralajmëroi Nefi. Pasi disa studentë të përgjigjen për atë që kanë gjetur, drejtoni pyetjet vijuese:

- Sipas 2 Nefit 26:29, çfarë janë intrigat e priftërinjve?
- Cila duket të jetë shtypa për disa që praktikojnë intrigat e priftërinjve?
- Nga se pret Zoti që ne të nxitemi ndërsa punojmë në Kishë? Cilin njihni ju që është një shembull i mirë për këtë?

Rishikoni 2 Nefin 26:23–28, 33 dhe ditën 1, detyra 3. Pyetni: Çfarë e nxit Zotin në punën e Tij?

Pasi disa studentë të jenë përgjigjur, vëreni klasën t'u përgjigjet pyetjeve vijuese:

- Cilat fraza te 2 Nefi 26:23–28, 33 na mësojnë se **Zoti i do të gjithë njerëzit dhe i fton të gjithë të vijnë tek Ai dhe të marrin pjesë në shpëtimin e Tij** dhe se **gjithçka që Zoti bën është në dobi të botës**?
- Përse do të ishte e rëndësishme për ne të mësojmë të jemi të nxitur nga dashuria për të tjerët sesa nga lakmia apo dëshira për të marrë lëvdatën e të tjerëve?
- Si mendoni se mund të jemi më bamirës, më të dashur dhe më shumë si Krishti në punët tona në Kishë?

2 Nefi 28

Nefi paralajmëron për mashtrimet e Satanit

Tregojuni studentëve se te 2 Nefi 28, Nefi vazhdoi të demaskojë idetë e rreme që jepen mësim nga djalli. Rishikoni “doktrina[e] rreme dhe të kota dhe të marra” të përshkruara te 2 Nefi 28:3–9, dhe drejtojuni studentëve pyetjet vijuese. Ato mund të përfshijnë përgjigje nga ato që shkruan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta gjatë javës së kaluar.

- Çfarë do të thotë të “përfitonin nga ndonjë për shkak të fjalëve të tij”? (2 Nefi 28:8). (Shembujt mund të përfshijnë talljen e të tjerëve dhe keqçitim apo teprim të asaj që të tjerët kanë thënë.)
- Në çfarë mënyrash mundën njerëzit sot të “hapin gropën” (2 Nefi 28:8) për fqinjën e tyre?
- Cili është rreziku te përpjekja për të fshehur mëkatet nga Zoti apo që t’i mbajmë punët tona në errësirë? (Shih 2 Nefi 28:9.)
- Cila mësimdhënie e rreme te 2 Nefi 28:3–9 mendoni se është më e dëmshme për rininë sot? Përse mendoni se është e dëmshme? Si joshet rinia nga ajo mësimdhënie e rreme? (Shih dita 2, detyra 1.)

Rishikoni 2 Nefin 28:20–23 dhe historinë e Presidentit Bojd K. Parker mbi krokodilët shpirtërorë nga mësimi i ditës 2. Ftoni studentët të ndajnë me klasën shenjat paralajmëruese që vizatuan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta (dita 2, detyra 5) që ilustrojnë rreziqet shpirtërore që mendojnë se rinia ka nevojë të paralajmërohet për kohën e sotme.

Pyetni: Nga të gjitha gjërat që Nefi mund të ketë shkruar ndërsa përfundonte analin e tij, përse mendoni se shkroi rreth

mashtimeve dhe taktikave të Satanit? (Ju mund të doni të dëshmoni për ndihmën dhe fuqinë që marrim për t’u rezistuar taktikave të Satanit kur studiojmë me kujdes Librin e Mormonit.)

2 Nefi 31

Nefi jep mësim se si Shpëtimtari vendosi shembullin e përsosur për ne

Vizatoni një pikturë të thjeshtë të një shtegu që të çon nëpër një portë. Ftojini studentët të lexojnë 2 Nefin 31:17–18 dhe të shohin mënyrat se si e përdori Nefi këtë figurë të shtegut dhe portës për të theksuar udhën e vetme për të ardhur te Jezu Krishti. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë përfaqësojnë porta dhe shtegu? (Porta përfaqëson pendimin, pagëzimin dhe marrjen e Frymës së Shenjtë.)
- Nga sa mësuat në studimin tuaj vetjak të 2 Nefit 31, përse përmendet marrja e Frymës së Shenjtë si “pagëzim [i] zjarri”? (Shih 2 Nefi 31:13; shih edhe vargun 17.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 31:19–21. Kërkojuni studentëve të shohin çka kërkohet prej nesh pasi kalojmë nëpër “portë”. Pasi studentët përgjigjen me atë që kanë gjetur, drejtojuni pyetjet vijuese:

- Çfarë mendoni se donte të thoshte Nefi kur shkroi: “Kjo është doktrina e Krishtit”? (2 Nefi 31:21).
- Duke shqyrtuar atë që keni studiuar sot, çfarë mendoni se Ati Qiellor dëshiron që ju të bëni për t’ju ndihmuar të përparoni në shtegun e ngushtë dhe të ngushtuar? (Ju mund të doni t’i nxitni studentët të vendosin një objektiv në përgjigje të kësaj pyetjeje.)

Njësia Tjetër (2 Nefi 32–Jakobi 4)

A ju pëlqen të hani? Në njësinë tjetër, studentët do të mësojnë rreth asaj se çfarë do të thotë të “ushqeh[esh] me bollëk me fjalët e Krishtit” (2 Nefi 32:3). Si duhet një profet të korrigjojë një popull që fillon të ndikohet nga dashuria për pasuri ose nga njerëz që shkelin ligjin e dëlirësisë? Vini re se si i trajton Jakobi këto probleme.

2 Nefi 32

Hyrje

Pas dhënies së mësimi rreth “shteg[ut] të ngushtë dhe të ngushtuar që të çon në jetën e përjetshme” (2 Nefi 31:18), Nefi kuptoi se populli i tij po pyeste veten se çfarë duhej të bënte pas fillimit në atë shteg. Ai iu përgjigj pyetjeve të

tyre duke i nxitur të “ushqeh[eshin] me bollëk me fjalët e Krishtit” dhe “të lute[shin] gjithmonë” (2 Nefi 32:3, 9). Ai i siguroi ata se nëse do t’i bënin këto gjëra, Fryma e Shenjtë do t’i ndihmonte të dinin se çfarë të bënin.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 32:1–7

Nefi na këshillon të kërkojmë drejtim hyjnor nëpërmjet fjalëve të Jezu Krishtit dhe nxitjeve të Frymës së Shenjtë

Ftojini studentët të mendojnë për një kohë kur ata kanë shpjeguar mënyrën për të shkuar nga një vend në një tjetër. Kërkojuni të shpjegojnë përse ishte qoftë e lehtë apo e vështirë t’i jepje ato udhëzime.

Kujtojuni studentëve se në mësimin e mëparshëm, ata studiuuan udhëzimet që Nefi i dha popullit të tij. Pas ndarjes së këtyre udhëzimeve, ai tha: “Kjo është udha” (2 Nefi 31:21). Për t’i ndihmuar studentët të rishikojnë atë që mësuuan, drejtojuni pyetjet vijuese:

- Nëse ndjekim udhëzimet e Nefit, ku do të na çojnë ato? (Te jeta e përjetshme; shih 2 Nefi 31:20.)
- Sipas 2 Nefit 31:17–18, si fillojmë ne në shtegun që të çon drejt jetës së përjetshme?

Shpjegoni se 2 Nefi 32 është një vazhdim i mësimëve që jep Nefi te 2 Nefi 31. Kërkojuni studentëve të shohin te 2 Nefi 32:1 për një pyetje që populli i Nefit kishte lidhur me atë që ai u pati mësuar atyre. Ftoni disa studentë ta shprehin këtë pyetje me fjalët e tyre. (Siguroni që studentët të kuptojnë se populli pyeste veten se çfarë duhej të bënte pasi kishin filluar në shtegun drejt jetës së përjetshme.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 2 Nefin 32:2–3. Kërkojuni klasës të kërkojë përgjigjen e Nefit ndaj pyetjes së popullit. Nxirni në pah se 2 Nefi 32:3 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t’i nxitni studentët ta shënojnë atë në një mënyrë të dallueshme që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

- Cilat fjalë te 2 Nefi 32:3 përshkruajnë mënyrën se si duhet të marrim fjalët e Krishtit? Si ndryshon të ushqyerit me bollëk nga marrja e disa kafshatave?
- Çfarë mendoni se do të thotë të ushqehesh me bollëk me fjalët e Krishtit?
- Cili tha Nefi se do të jetë rezultati kur ne ushqehemi me bollëk me fjalët e Krishtit?
- Cilat janë disa vende ku mund t’i gjejmë fjalët e Jezu Krishtit? (Përgjigjet mund të përfshijnë shkrimet e shenjta, fjalët e profetëve bashkëkohorë dhe frymëzimin nga Fryma e Shenjtë.)

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **kur ne ushqehemi me bollëk me fjalët e Krishtit, fjalët e Krishtit do të na tregojnë të gjitha gjërat që duhet të bëjmë.**

Për t’i ndihmuar studentët të mendojnë rreth asaj se sa mirë ushqehen me fjalët e Jezu Krishtit, lexoni listën vijuese, duke ndaluar pas secilës pikë. Kërkojuni studentëve ta shkruajnë listën në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta apo në fletoret e tyre të klasës ose në një copë letre.

1. Studimi vetjak i shkrimeve të shenjta
2. Mbledhja e sakramentit
3. Konferenca e përgjithshme
4. Studimi familjar i shkrimeve të shenjta

2 Nefi 32:3

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimi për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

5. Seminari
6. Mbrëmja familjare
7. Mbledhja e kuorumit të Priftërisë Aarone ose e klasës së Të Rejave
8. Lutja vetjake

Ftojini studentët të mendojnë rreth asaj se sa mirë i kërkojnë ata fjalët e Jezu Krishtit në secilën nga këto situata. Për çdo pikë, vërieni ata të shkruajnë *ushqehem me bollëk, marr disa kafshata, ose ngordh urie*. Për shembull, një student mund të ushqehet me bollëk gjatë studimit vetjak të shkrimeve të shenjta, por merr vetëm disa kafshata gjatë një konference të përgjithshme. Një student që nuk tregon vëmendje në mbledhjen e sakramentit mund të shkruajë fjalën *ngordh urie* pranë asaj pike.

Kërkojuni studentëve të zgjedhin një nga veprimtaritë në të cilën ata aktualisht “po marrin disa kafshata” apo “po ngordhin urie”, dhe ftojini të vendosin objektiva që do t’i ndihmojnë “të ushqeh[en] me bollëk me fjalët e Krishtit” më shumë në atë situatë. (Ju mund t’i nxitni ata të mendojnë rreth objektivave të tyre te broshura Detyrë ndaj Perëndisë apo Përparimi Personal në lidhje me këto objektiva).

Për të përforcuar kuptimin e studentëve për përgjegjësinë e tyre për të kërkuar drejtim vetjak nga Fryma e Shenjtë, vërieni të lexojnë qetësisht 2 Nefin 32:4–7. Pastaj kërkojuni të diskutojnë pyetjet vijuese me një pjesëtar/e. (Ju mund të doni t’i jepni këto pyetje me një fletushkë ose t’i shkruani në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore.)

- Te vargu 4, çfarë mendoni se do të thotë të “pyesni” apo “trokitni”? Cilat thotë Nefi se janë pasojat për ata që nuk do të pyetin apo trokasin?
- Çfarë bekimi premton Nefi se mund të kemi kur marrim Frymën e Shenjtë?
- Përse mban zi Nefi për popullin e tij?

Shprehni besimin tuaj se ndërsa studentët ushqehen me bollëk me fjalët e Jezu Krishtit, Fryma e Shenjtë do t’i ndihmojë ata të ndjekin shtegun drejt jetës së përzetshme.

2 Nefi 32:8–9

Nefi na këshillon të lutemi gjithmonë

Shpjegoni se Nefi u përqendrua pastaj në një gjë që mund ta bëjmë për të marrë fjalët e Jezu Krishtit. Ftojini studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 32:8, duke kërkuar atë që Nefi tha se duhet të bëjmë. Pasi ata të kenë gjetur përgjigjen, drejtojuni pyetjet vijuese për t’i ndihmuar të përsiaten për rëndësinë e lutjes:

- Përse mendoni se Fryma e Shenjtë do që të lutemi?
- Përse mendoni se Satani nuk do që të lutemi? Në cilat mënyra mund të përpiqet Satani t’i bindi njerëzit që të mos luten?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargun te 2 Nefi 32:9. Vini në dukje se 2 Nefi 32:8–9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjta. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shënojnë në një mënyrë të dukshme që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

- Sa shpesh duhet të lutemi? Çfarë mendoni se do të thotë “të luteni kurdoherë”?

Ndani thënien e mëposhtme nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. (Nëse është e mundur, bëni kopje të këtij citati në mënyrë që studentët të mund të lexojnë së bashku dhe të përqendrohen te fjalët e Plakut Bednar. Nëse bëni kopje, shënoni që citimi vijon më pas në mësim pas një diskutimi të shkurtër. Përfshijeni atë pjesë të thënies gjithashtu.) Ftoni studentët të mbajnë vesh këshillën e Plakut Bednar se si “të lut[emi] kurdoherë”.

“Në karakterin tonë, në sjelljen tonë ose lidhur me rritjen tonë shpirtërore mund të ketë gjëra për të cilat na nevojitet të këshillohemi me Atin Qiellor në lutjen e mëngjesit. . . .

“Gjatë gjithë ditës mbajmë në zemër një lutje për ndihmë dhe udhëheqje të vazhdueshme. . . .

“Gjatë kësaj dite të veçantë ne vëmë re se ka rrethana kur zakonisht ne do të kishim prirje të flisnim ashpër, por nuk bëjmë kështu; ose mund të prireshim nga zemërimi, por nuk jemi ashtu. Ne shquajmë një ndihmë e fuqi qiellore dhe me përlutje njohim përgjigjet

 2 Nefi 32:8–9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjta. Drejtojuni idesë së mësimdhënies në fund të mësimit për t’i ndihmuar studentët në zotërimin e këtij fragmenti.

për lutjet tona. Dhe madje në atë çast pranimi, ofrojmë një lutje të heshtur mirënjohjeje” (“Pray Always”, *Ensign* ose “Lutuni Kurdoherë” *Liahona*, nëntor 2008, f. 41–42).

Për t’i ndihmuar studentët të përsiaten mbi këtë këshillë, pyetni:

- A mund të mendoni për çaste sot apo ditët e fundit kur ju mund ta kishit ndjekur këtë sugjerim nga Plaku Bednar? (Ju mund të doni t’u kërkoni studentëve që më mirë të përsiaten qetësisht mbi këtë pyetje sesa të përgjigjen me zë të lartë.)

Vazhdoni të lexoni këshillën e Plakut Bednar:

“Në përfundim të ditës sonë ne gjuhëzohemi përsëri dhe i raportojmë Atit tonë. Ne shqyrtojmë sërish ngjarjet e ditës dhe shprehim falënderime të përzemërta për bekimet dhe ndihmën që morëm. Ne pendohemi dhe, me ndihmën e Shpirtit të Zotit, përcaktojmë mënyra për të vepruar e për t’u bërë më të mirë nesër. Prandaj lutja e mbrëmjes mbështetet dhe është vazhdim i lutjes sonë të mëngjesit. Dhe lutja jonë e mbrëmjes është gjithashtu përgatitje për lutje kuptimplote në mëngjes.

Lutjet e mëngjesit e të mbrëmjes – dhe të gjitha lutjet e ndërmjetme – nuk janë ngjarje pa lidhje ose të shkëputura; përkundrazi, lidhen së bashku për çdo ditë dhe përgjatë ditëve, javëve, muajve dhe viteve. Kjo është pjesërisht mënyra me të cilën ne përmbushim këshillën “lutuni kurdoherë” (Lluka 21:36; 3 Nefi 18:15, 18; DeB 31:12). Lutje të tilla kuptimplote janë dobiprurëse në marrjen e bekimeve më të larta që Perëndia mban rezervë për fëmijët e Tij besnikë” (“Lutuni Kurdoherë”, f. 42).

Për t’u ndihmuar studentët të kuptojnë pjesën e fundit të 2 Nefit 32:9, shpjegoni se fjala *shenjtëroj* do të thotë “të përkushtosh, të bësh të shenjtë, ose të bëhesh i drejtë” (Guide to the Scriptures, “Consecrate, Law of Consecration”, scriptures.lds.org).

- Përse duhet të lutemi kurdoherë që “kryej[me ndonjë] gjë ndaj Zotit”?
- Çfarë mendoni se do të thotë për Zotin të shenjtërojë atë që bëjmë për mirëqenien e shpirttrave tanë?
- Si mund të na ndihmojë këshilla e Plakut Bednar të jetojmë një jetë më të shenjtëruar?

Dëshmoni se **kur lutemi gjithmonë, ne do të jemi në gjendje të bëjmë gjithçka që Zoti do të donte të bënim për mirëqenien e shpirttrave tanë.**

Për të përmbledhur atë që studentët kanë diskutuar në këtë mësim, ndani thënien vijuese nga Plaku Spenser J. Kondi, i Të Shtatëdhjetëve:

“Ju mund të jeni duke u përballur me vendime lidhur me një mision, karrierën tuaj të ardhshme, dhe, më në fund, me martesën. Ndërsa lexoni shkrimet e shenjta dhe luteni për drejtim, ju në të vërtetë mund të mos shihni përgjigjen në formën e fjalëve të shtypura në një fletë, por ndërsa lexoni ju do të merrni përshtypje të qarta, dhe nxitje, dhe, siç është premtuar, Fryma e Shenjtë ‘do t’ju tregojë të gjitha gjërat që duhet të bëni’. [2 Nefi 32:5.]”

(“Becoming a Great Benefit to Our Fellow Beings,” *Ensign*, maj 2002, f. 45).

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë—2 Nefi 32:3

Pyetini studentët sa kohë mendojnë se do t’u duhet të mësojnë përmendsh 2 Nefin 32:3 nëse do ta recitonin sa herë që ushqehen. Ftojini të rishikojnë këtë shkrim — duke u ushqyer me bollëk me fjalët e Krishtit — sa herë që hanë një vakt ushqimi gjatë disa ditëve që pasojnë. Pasi ta kenë mësuar përmendsh vargun, i ftoni të raportojnë sa vakte u deshën.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë—2 Nefi 32:8–9

Pyetini studentët nëse janë përpjekur ndonjëherë të kenë një lutje në zemrën e tyre për një ditë të tërë ose një javë të tërë. Ftojini të tregojnë përvojat e tyre. Ftojini klasën të shqyrtojë mënyrat se si ata mund të “luten kurdoherë” për 24 orët e ardhshme. Ftojini ta bëjnë këtë dhe të tregojnë mbi përvojën e tyre në fillim të mësimit të radhës.

Shënim: Nëse nuk keni kohë për të përdorur këto ide mësimdhënieje në këtë mësim, merrni parasysh t’i përdorni ato si rishikim në mësimet e ardhshme.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

2 Nefi 32:2. Çfarë do të thotë të flasësh me gjuhën e engjëjve?

Disa mund të pyesin veten çfarë do të thotë “të flasësh me gjuhën e engjëjve”. Presidenti Bojd K. Paker na

mësoi se të flasësh me gjuhën e engjëjve “thjesht do të thotë se ju mund të flisni me fuqinë e Frymës së Shenjtë” (“The Gift of the Holy Ghost: What Every Member Should Know”, *Ensign*, gusht 2006, f. 50).

2 Nefi 33

Hyrje

Nefi e përfundoi analin e tij duke deklaruar se fjalët e shkruara prej tij dëshmojnë për Jezun Krishtin dhe bindin njerëzit të bëjnë mirë dhe të durojnë deri në fund. Ai tha se megjithëse shkroi “në dobësi”, fjalët e tij qenë “me vlerë të madhe” dhe “do të bëhe[shin] të

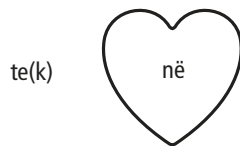
forta” për ata që do t’i lexonin ato (shih 2 Nefi 33:3–4). Ai dëshmoi se shkrimet e tij qenë “fjalët e Krishtit” dhe se njerëzit do të qenë përgjegjës ndaj Perëndisë për përgjigjen ndaj tyre (shih 2 Nefi 33:10–15).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

2 Nefi 33:1–2

Nefi jep mësim rreth fuqisë së Frymës së Shenjtë për të sjellë të vërtetën në zemrat tona.

Vizatojeni në tabelë skicën në vijim:

- Cili është ndryshimi midis një mesazhi që shkon *te* zemra e dikujt dhe një mesazhi që shkon *në* zemrën e dikujt?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë vargun te 2 Nefi 33:1. Pastaj kërkojuni studentëve të përsiaten në heshtje për pyetjen vijuese.

- Përse mendoni se është e rëndësishme që Fryma e Shenjtë e çon të vërtetën *te* zemra jonë por jo *në* zemrën tonë?

Ndërsa studentët përsiaten për këtë pyetje, lexoni me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Shpjegoni se në këtë thënie, Plaku Bednar po flet rreth 2 Nefit 33:1.

“Lutem vini re se si fuqia e Shpirtit e çon mesazhin *te* por jo domosdoshmërisht *në* zemër. Një mësues mund të shpjegojë, të tregojë konkretisht, të bindë dhe të dëshmojë dhe të veprojë kështu me fuqi shpirtërore dhe efektshmëri të madhe. Megjithatë, përfundimisht përmbajtja e një mesazhi dhe dëshmia e Frymës së Shenjtë depërtojnë në zemër vetëm nëse marrësi i lejon ato të hyjnë”. (“Seek Learning by Faith” [bisedë me edukatorët fetarë të SAK-ut, 3 shkurt 2006], f. 1, si.lds.org).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë deklarin vijues nga Plaku Xherald N. Lund I të Shtatëdhjetëve:

“Përse pikërisht *te* zemra? Liria e individit është aq e shenjtë sa që Ati Qiellor kurrë nuk do ta detyronte zemrën njerëzore, edhe pse fuqia e Tij është e pafund... Perëndia na lejon të jemi rojat, apo portierët, e zemrave tona. Ne duhet, me vullnetin tonë të lirë, të hapim zemrat tona për Shpirtin” (“Opening Our Hearts”, “Duke Hapur Zemrat Tona”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2008, f. 33)

- Çfarë e përcakton nëse një mesazh hyn në zemrën e një personi?
- Kur e keni ndier se një mesazh i ungjilli hyri në zemrën tuaj? Çfarë ju tregon kjo lidhur me zemrën tuaj në atë kohë?

Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 33:2, duke përcaktuar mënyrën se si njerëzit i përgjigjen Frymës së Shenjtë kur ata i ngurtësojnë zemrat e tyre.

- Cilat janë disa sjellje dhe qëndrime të njerëzve me zemër të ngurtësuar?
- Për ju, cili është mesazhi i 2 Nefit 33:2? (Studentët mund të përgjigjen se ne zgjedhim t'i hapim apo mbyllim zemrat tona për frymëzimin e Frymës së Shenjtë. Sigurohuni që ata e kuptojnë se **kur ne i hapim zemrat tona, mesazhet nga Fryma e Shenjtë mund të futen në to.**)

Përpara se të vazhdoni me mësimin, u jepni studentëve një çast për të shqyrtuar qetësisht gjendjen e zemrave të tyre dhe për të përcaktuar nëse po i lejojnë mesazhet e së vërtetës të futen në zemrat e tyre.

2 Nefi 33:3–15

Nefi shpjegon qëllimin e analizës së tij dhe shpresën e tij se lexuesit do të besojnë në Krisht

Shkruani sa vijon në tabelë:

2 Nefi 33:3 – Unë lutem vazhdimisht për . . .

2 Nefi 33:4 – Unë e di . . .

2 Nefi 33:6 – Unë ngazëllem . . .

2 Nefi 33:7 – Unë kam . . .

Ftoni studentët të lexojnë qetësisht 2 Nefin 33:3–7, duke kërkuar shpresa të Nefit për ata që do t'i lexonin fjalët e tij. Ftoni disa studentë të vijnë tek tabela dhe të plotësojnë fjalitë, duke përdorur vetë fjalët e tyre ose fjalët e Nefit. (Disa nga frazat në tabelë çojnë në më shumë se një përgjigje.)

- Si mund t'i forcojmë dëshmitë tona vetjake për Jezun Krishtin dhe Shlyerjen e Tij?

Vini pesë studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 2 Nefi 33:10–14. Kërkojini klasës t'i ndjekin, duke kërkuar fraza të lamtumira e Nefit që janë me rëndësi për ta. Ju mund të sugjeroni që studentët t'i shënojnë këto fraza.

- Cilat fraza janë me rëndësi për ju? Përse?
- Nëse njerëzit besojnë në Krisht, si do të ndihen ata rreth Librit të Mormonit? (Shih 2 Nefi 33:10.)
- Çfarë paralajmëroi Nefi se do t'u ndodhë atyre që nuk do t'i pranonin fjalët e tij? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të sugjeroni që ata të mendojnë gjithashtu rreth mënyrës se si do të ndiheshin në praninë e Zotit nëse do të kenë besuar dhe ndjekur fjalët e Nefit dhe të profetëve të tjerë.)

Kërkojuni studentëve të lexojnë qetësisht 2 Nefin 33:15 dhe të përsiaten mbi fjalët e fundit të Nefit: "Unë duhet të bindem". Pastaj jepuni disa minuta për t'u kthyer 1 dhe 2 Nefit, duke gjetur shembuj të bindjes së Nefit. Pas disa minutash, kërkojuni studentëve të tregojnë çka kanë gjetur. Përgjigjet mund të përfshijnë largimin nga Jerusalemi, rikthimin në Jerusalemin për të marrë fletët prej tunxhi, rikthimin në Jerusalemin përsëri për t'i kërkuar familjes së Ishmaelit të bashkohej me ta, mbajtjen e dy grupeve të fletëve, ndjekjen e drejtimeve në Liahona, ndërtimin e një anijeje, udhëtimin për tek toka e premtuar, ndarjen nga Lamani dhe Lemueli dhe çuarjen e njerëzve të tij në drejtësi. Ndërsa studentët japin shembuj, ju mund t'i renditni ato në tabelë.

Shkruani sa vijon në tabelë: *Unë duhet të . . .*

Ftojini studentët që ta plotësojnë këtë fjali në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Shprehni besimin tuaj që ata mund të zgjedhin të jenë të bindur. Jepni mendimet tuaja rreth asaj se si fjalët e Nefit mund t'i ndihmojnë ata të forcojnë besimin e tyre në Jezun Krisht dhe të rriten në aftësinë e tyre për të bërë mirë.

Përsëritje e 2 Nefit

Merrni pak kohë për t'i ndihmuar studentët të përsëritin 2 Nefin. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe gjatë studimit të tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse është e nevojshme, nxitini të lexojnë shpejt 2 Nefin për t'i ndihmuar që ta kujtojnë. Kërkojuni të përgatiten për të treguar diçka nga 2 Nefi që i ka frymëzuar të bëjnë mirë dhe të kenë besim në Jezun Krisht, siç tha Nefi (shih 2 Nefi 33:4). Pas një kohe të mjaftueshme, kërkojuni disa studentëve të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre.

Nxitja e studentëve që të diskutojnë të vërtetat

Studentët përfitojnë nga mundësitë e shpeshta për të shprehur mendimet dhe ndjenjat e tyre, për të shpjeguar parimet e ungjillit dhe për të dëshmuar të vërtetën. Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve vërejt: "Kur studentët i shprehin të vërtetat me fjalët e tyre, ato përforcohen në shpirtat e tyre dhe forcojnë dëshminë e tyre vetjake" ("To Understand and Live Truth" [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 4 shkurt 2005], f. 3, si.lds.org). Sidoqoftë, ndërsa është e rëndësishme t'u jepni studentëve mundësi për t'u shprehur, ata nuk duhet të ndihen të detyruar apo në presion për ta bërë këtë.

Tregoni thëniet vijuese rreth përgjegjësisë që kemi për të lexuar Librin e Mormonit dhe bekimet që vijnë në jetën tonë kur ne e përmbushim këtë përgjegjësi:

Presidenti Jozef Filding Smith tha: “Më duket se asnjë anëtar i kësaj Kishë nuk do të kënaqet kurrë derisa ai ose ajo ta ketë lexuar Librin e Mormonit përsëri e përsëri dhe ta mbajë atë tërësisht parasysht në mënyrë që ai ose ajo të mundet të japë dëshmi se ai është me plot kuptimin e fjalës, një anal me frymëzimin e Të Plotfuqishmit mbi vete dhe se historia e tij është e vërtetë” (në Conference Report, tetor 1961, f. 18).

Presidenti Gordon B. Hinkli na mësoi se nëse anëtarët e Kishës do ta lexojnë Librin e Mormonit, “do të vijë në jetën [e tyre] dhe në shtëpitë [e tyre] më shumë nga sa keni prej Shpirtit të Zotit, më shumë vendosmëri për të jetuar me bindje ndaj urdhërimeve të Tij, dhe një dëshmi më e fortë për realitetin e gjallë të Birit të Perëndisë” (“A Testimony Vibrant and True”, *Ensign*, gusht 2005, f. 6).

Për ta përfunduar mësimin, ju mund të merrni parasysht të tregoni një përvojë vetjake si dëshmi që fjalët e Nefit në këtë kapitull kanë qenë përmbushur në jetën tuaj.

Librin e Jakobit

Përse të studiohet ky libër?

Duke studiuar librin e Jakobit, studentët mund të marrin mësim të rëndësishme nga një njeri që pati besim të patundur në Jezu Krisht. Jakobi vazhdimisht dëshmoi për Shpëtimtarin dhe i ftoi njerëzit e tij dhe ata që do t'i lexonin fjalët e tij, që të pendoheshin. Ai dha mësim dhe e tregoi me vepra rëndësive dhe plotësimi me zell të thirrjeve nga Zoti. Ai i paralajmëroi njerëzit e tij kundër rreziqeve nga krenaria, pasuritë dhe pamoralshmëria. Jakobi gjithashtu citoi dhe komentoi alegorinë e Zenosit për pemët e ullirit, që ilustron përpjekjet e palodhura të Shpëtimtarit për të sjellë shpëtimin e të gjithë fëmijëve të Perëndisë dhe jep një vështrim të përgjithshëm të marrëdhënieve të Perëndisë me shtëpinë e Izraelit. Në përballjen e tij me Sheremin, një anti-Krisht, Jakobi tregoi me vepra se si të përgjigjesh drejt ndaj atyre që vënë në dyshim apo kritikojnë besimin tonë.

Kush e shkroi këtë libër?

Jakobi, biri i pestë i Sarias dhe Lehit, e shkroi këtë libër. Ai u lind në shkretëtirë gjatë udhëtimit të familjes së tij për në tokën e premtuar. Në rininë e tij, Jakobi "vuajt[i] hidhërimi dhe shumë brenga, për shkak të ashpërsisë së vëllezërve të [tij]" (2 Nefi 2:1). Gjithsesi, Lehi i premtoi Jakobit se Perëndia do të "shenjter[onte] hidhërimet e [tij] për të mirë" dhe se ai do t'i kalonte ditët e tij "në shërbimin e Perëndisë [së tij]" (2 Nefi 2:2–3). Në rininë e tij, Jakobi pa lavdinë e Shpëtimtarit (shih 2 Nefi 2:3–4). Nefi e përkushtoi Jakobin që të ishte prift dhe mësues i nefitëve (shih 2 Nefi 5:26) dhe më vonë i besoi atij fletët e vogla të Nefit (shih Jakobi 1:1–4). Si udhëheqës priftërie dhe mësues besnik, Jakobi punoi me zell për t'i bindur njerëzit e tij që të besonin në Krisht (shih Jakobi 1:7). Ai mori zbulesa lidhur

me Shpëtimtarin, përjetoi shërbesa nga engjëj, dëgjoji zërin e Zotit (shih Jakobi 7:5) dhe pa Shëlbuesin e tij (shih 2 Nefi 11:2–3). Jakobi ishte babai i Enosit, të cilit ai i besoi fletët para vdekjes së vet.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Nefi e udhëzoi Jakobin që të shënonte mësimet, zbulesat dhe profecitë e shenjta "për hir të Krishtit dhe për hir të popullit tonë" (Jakobi 1:4). Jakobi iu bind këtij udhëzimi dhe i ruajti shkrimet që ai "i konsideron[te] më të çmueshme" (Jakobi 1:2). Ai shkruante: "Ne punojmë me zell për t'i gdhendur këto fjalë mbi fletë, duke shpresuar se vëllezërit tanë të dashur dhe fëmijët tanë do t'i marrin ato me zemra mirënjohëse. . . . Pasi, për këtë qëllim ne i kemi shkruar këto gjëra, që ata të mund të dinë se ne dinim për Krishtin dhe ne kishim një shpresë të lavdisë së tij, shumë qindra vjet para ardhjes së tij" (Jakobi 4:3–4). Jakobi komentoi mbi një çështje qendrore të shkrimeve të tij kur vërente: "Pse të mos flasim për shlyerjen e Krishtit dhe të arrijmë te një njohuri e përkryer për të . . . ?" (Jakobi 4:12).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Libri i Jakobit fillon afërsisht në vitin 544 Pr.K., kur Nefi i besoi Jakobit fletët e vogla. Ai përfundon afër fundit të jetës së Jakobit, kur ai ia kaloi fletët birit të tij Enosit. Jakobi e shkroi këtë anal kur jetonte në tokën e Nefit.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Libri i Jakobit jep informacion lidhur me qeverinë nefite pas vdekjes së Nefit. Nefi vajosi një burrë për ta pasuar atë si mbret dhe sundimtar të popullit, ndërsa

Jakobi dhe vëllai i tij, Jozefi, vazhduan si udhëheqës shpirtërorë të nefitëve. Një karakteristikë tjetër dalluese e këtij libri është dënimi nga Jakobi i praktikës së paautorizuar të martesës me më shumë se një grua. E vetmja referencë për këtë çështje në Librin e Mormonit është te Jakobi 2. Libri i Jakobit përfshin gjithashtu kapitullin më të gjatë të Librit të Mormonit, Jakobi 5, që përmban alegorinë e Zenosit me pemët e ullirit. Për më tepër, libri i Jakobit shënon rastin e parë të një profeti të Librit të Mormonit që i paralajmëron nefitët drejtpërdrejt kundër krenarisë – mëkatit që do të shkaktonte shkatërrimin e tyre përfundimtar (shih Jakobi 2:12–22; Moroni 8:27). Ai shënon gjithashtu shfaqjen e parë të një anti-Krishti midis nefitëve.

Përmbledhje

Jakobi 1 Jakobi i bindet urdhërimit të Nefit për të mbajtur një anal të shenjtë. Nefi vdes. Jakobi dhe Jozefi shërbejnë midis njerëzve, duke u dhënë mësim atyre fjalën e Perëndisë.

Jakobi 2–3 Duke folur në tempull, Jakobi i paralajmëron nefitët kundër krenarisë, etjes për pasuri dhe imoralitetit.

Jakobi 4–6 Jakobi dëshmon për Krishtin dhe citon alegorinë e pemëve të ullirit. Ai i nxit njerëzit e tij të pendohen, të marrin mëshirën e Zotit dhe të përgatiten për gjykim.

Jakobi 7 Me ndihmën e Zotit, Jakobi e huton Sheremin, një anti-Krisht. Ai përmend konfliktet midis nefitëve dhe lamanitëve dhe ia kalon fletët e vogla Enosit.

Jakobi 1–Jakobi 2:11

Hyrje

Pas vdekjes së Nefit, nefitët filluan të “jepe[n] pak a shumë në praktika të liga” nën sundimin e një mbreti të ri (Jakobi 1:15). Jakobi dhe vëllai i tij Jozefi patën qenë përkushtuar nga Nefi si priftërinj dhe mësues të

popullit, dhe ata punonin me zell për të bindur njerëzit që të pendoheshin dhe të vinin te Krishti. Jakobi iu bind urdhërimit të Nefit për të shënuar mësimet, zbulesat dhe profecitë e shenjta në fletët e vogla.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 1:1–8

Jakobi shënon të vërtetën të shenjta dhe punon për t’i ndihmuar të tjerët të vijnë te Jezu Krishti

Kërkojuni studentëve të japin shembuj titujsh të ndryshëm të udhëheqësve të priftërisë. (Përgjigjet mund të përfshijnë profetë dhe apostuj, Autoritete të Përgjithshme, presidentë kunji, peshkopë dhe presidentë kuorumi.) Ftojini disa studentë të tregojnë shkurtimisht disa mënyra me të cilat udhëheqësit e priftërisë kanë bekuar jetën e tyre nëpërmjet shërbimit të priftërisë.

Shpjegoni që Nefi pati përkushtuar vëllezërit e tij më të vegjël, Jakobin dhe Jozefin, si priftërinj dhe mësues të njerëzve (shih 2 Nefi 5:26; Jakobi 1:18). Ndërsa Nefi i afrohej fundit të jetës së vet, ai i dha përgjegjësi Jakobit për fletët që përmbanin analin e popullit të tyre.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 1:1–4. Kërkojuni atyre të gjejnë se çfarë e urdhëroi Nefi Jakobin të shënonte në fletët dhe përse. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shënojnë udhëzimet e Nefit për Jakobin.) Pasi studentët të kenë pasur mjaft kohë për të lexuar, ftoni disa prej tyre që t’i tregojnë klasës se çfarë kanë gjetur.

Nëse studentët nuk e përmendin, theksojeni frazën e fundit të Jakobit 1:4 – “për hir të popullit tonë”.

- Çfarë do të thotë fraza “për hir të popullit tonë”? (Për përfitim të tyre.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 1:5–6. Kërkojuni klasës të gjejë se çfarë i zbuloi Zoti Jakobit dhe Jozefit që do t’i ndihmonte ata t’i jepnin mësim popullit të tyre. (Ju mund të doni të shpjegoni se “shqetësimi [i] madh” nënkupton shqetësimin e tyre të thellë për njerëzit.)

- Çfarë i zbuloi Zoti Jakobit dhe Jozefit? (Ai u tregoi atyre atë që do t’u ndodhte në të ardhmen nefitëve, dhe Ai zbuloi hollësira rreth ardhjes së Krishtit.)
- Si mund t’i ketë ndihmuar njohja e këtyre gjërave Jakobin dhe Jozefin për mësimin e popullit të tyre?

Shkruani fjalën *bind* në tabelë. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Jakobin 1:7–8, duke parë për atë që Jakobi dhe Jozefi donin t’i bindnin njerëzit të bënin. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shënojnë atë që gjejnë.) Ftojini disa studentë të shkruajnë në tabelë një gjë që zbulojnë.

Nga lista në tabelë, ftojini studentët të veçojnë një apo dy fraza që do të donin t’i kuptonin më mirë. Ndërsa studentët veçojnë këto fraza, pyetni nëse studentët të tjerë mund të ndihmojnë për t’i shpjeguar. Në këtë diskutim, përkufizimet pasuese mund të jenë të dobishme: “Hynin në prehjen e tij” – Hyrje në prehjen e Zotit do të thotë të gëzosh paqe në këtë jetë dhe të marrësh “plotësi[në] e lavdisë së [Perëndisë]” në jetën tjetër (DeB 84:24).

“Konsideroj vdekjen [e Krishtit]” – Një përkufizim i *konsideroj* është të shikosh apo të shqyrtosh me vëmendje. Kur Jakobi shkruajti se donte t’i bindte njerëzit të “besojnë në Krisht dhe ta konsiderojnë vdekjen e tij”, ai mund të ketë dashur të thoshte se ai donte që ata të merrnin parasysh me vëmendje Shlyerjen e Jezu Krishtit, të kuptonin rëndësinë e saj dhe të fitonin dëshmi vetjake për të.

Përkufizimi i fjalëve dhe frazave të vështira

Kur i ndihmoni studentët të kuptojnë fjalë dhe fraza të vështira nga shkrimet e shenjta, ata do të jenë në gjendje t’i zbatojnë ato më mirë në jetën e tyre. Kur përpiqemi të përkufizojmë një fjalë apo frazë të vështirë, mund të jetë e dobishme të përdoret një fjalor apo të studiohet fjala apo fraza ndërsa shfaqet diku tjetër në shkrimet e shenjta.

“Durojnë kryqin e tij” – Kjo frazë nënkupton gatishmërinë tonë për t’i mohuar vetes paperëndishmërinë dhe epsheet e botës dhe për të mbajtur urdhërimet e Zotit (shih Joseph Smith Translation, Matthew 16:26 [në Matthew 16:24, shënimi i fundfaqes *d*]; Lluka 9:23; 2 Nefi 9:18). Ajo nënkupton gjithashtu gatishmërinë tonë për të duruar dhe sakrifikuar ndërsa ndjekim Shpëtimtarin.

“Mbajnë turpin e botës” – Kjo frazë nënkupton mbajtjen e urdhërimeve megjithë presionin, poshtërimin dhe kundërshtimin e botës që shpesh u vjen dishepujve të Jezu Krishtit.

Kërkojuni studentëve të përmbledhin atë që kanë mësuar nga Jakobi 1:1–8 rreth përgjegjësisë të udhëheqësve të priftërisë. Ndërsa studentët japin idetë e tyre, theksoni se **udhëheqësit e priftërisë punojnë me zell për të na ndihmuar të vijmë te Krishti**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

- Si punojnë udhëheqësit tanë të priftërisë për të na ndihmuar të vijmë te Krishti?

Jepuni studentëve disa minuta që të shkruajnë në ditarin e studimit të shkrimeve të shenjta rreth mënyrave me të cilat profetët apo udhëheqës të tjerë të priftërisë i kanë ndihmuar në një apo dy çështje që gjetën te Jakobi 1:7–8. Ftoni disa studentë të tregojnë atë që kanë shkruar. (Kujtojuni atyre që nuk ka nevojë të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e brendshme.)

Jakobi 1:9–2:11

Jakobi i paralajmëron njerëzit rreth ligësisë së tyre

Nxitiini studentët të përsiatin pyetjen vijuese gjatë pjesës tjetër të mësimit:

- Përse udhëheqësit e Kishës na paralajmërojnë kundër mëkatit?

Jakobi shënoi se pas vdekjes së vëllait të tij Nefi, njerëzit filluan të jepen pas disa praktikave të liga. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 1:15–16. Kërkojuni të gjejnë tri çështje që e shqetësonin Jakobin. (Kur studentët të jenë përgjigjur, ju mund të dëshironi të shkruani në tabelë fjalët *pamoralshmëri*, *të qenit si bota* dhe *krenari*.)

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Jakobin 1:17–19, duke kërkuar atë që Jakobi dhe Jozefi bënë për të ndihmuar popullin e tyre. Ftojini ata të raportojnë atë që gjejnë. Ftojini një student të shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë.

- Çfarë mendoni se do të thotë të marrësh një “detyrë nga Zoti”? (Jakobi 1:17). (Të mësosh çfarë Zoti do të na vinte të bënim.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë deklaratën në vijim nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës të dëgjojnë mënyrat me të cilat udhëheqësit e Kishës kërkojnë detyrat e tyre nga Zoti ndërsa përgatiten të japin mësim në konferencën e përgjithshme:

“Ndoshta ju e dini tashmë (por nëse nuk e dini duhet ta dini) se me përjash-time të rralla, asnjë burri ose gruaje që flet [në një konferencë të përgjithshme] nuk i caktohet një temë. Secili duhet të agjërojë e të lutet, të studiojë e të kërkojë, të fillojë të shkruajë, të ndalojë e të fillojë sërish, derisa ai ose ajo të ketë besim se për këtë konferencë, në këtë kohë, tema e tij ose e saj është ajo që Zoti dëshiron që ai ose ajo folëse të paraqesë, pavarësisht nga dëshirat vetjake ose parapëlqimet personale. . . . Secili ka qarë, është shqetësuar dhe ka kërkuar me zell drejtimin e Zotit për të udhëhequr mendimet dhe shprehjen e tij ose të saj” (“Një Flamur për Kombet”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 111).

- Çfarë bëjnë folësit e një konference të përgjithshme për të kërkuar detyrën e tyre nga Zoti?
- Përse është e rëndësishme të kuptohet se udhëheqësit e Kishës kërkojnë të na mësojnë atë që Zoti do që ne të dimë? Si mundet të ndikojë te qëndrimi ynë mbajtja në mendje e kësaj kur i dëgjojmë duke na mësuar?
- Sipas Jakobit 1:19, cilat ishin përgjegjësitë e Jakobit dhe të Jozefit? (Ndërsa studentët përgjigjen, siguroni që ata të kuptojnë se **udhëheqësit e priftërisë kanë një përgjegjësi të dhënë hyjnisht për të dhënë mësim fjalën e Perëndisë dhe të paralajmërojnë kundër mëkatit**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë.)
- Përse është bekim të kesh prindër dhe udhëheqës të Kishës që na paralajmërojnë për qëndrimet dhe sjelljet mëkatuese?
- Çfarë fjalësh përdori Jakobi për të përshkruar se si duhej të jepnin mësim ata? Cilat do të ishin pasojat nëse ata nuk do t’i kryenin detyrat e tyre?

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth asaj se si do të ndiheshin nëse, si Jakobi, do të ishin në një pozitë udhëheqëse dhe do të frymëzoheshin t'i bënin thirrje popullit të pen- dohej për pamoralshmëri, të qenit si bota dhe krenari. Ndajeni klasën në çifte. Ftojini part- nerët të lexojnë me radhë për njëri-tjetrin nga Jakobi 2:1–3, 6–7, 10–11. Kërkojuni të gjejnë fraza që tregojnë ndjenjat e Jakobit rreth detyrës së tij për t'i thirrur njerëzit për pendesë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë t'ia tregojnë klasës gjetjet e tyre.

- Çfarë tregojnë këto fraza rreth ndjenjave të Jakobit ndaj thirrjes së njerëzve të tij për pendesë? (Sigurohuni që studentët të kuptojnë se edhe pse Jakobit iu duk e vështirë kjo përgjegjësi, ai e kreu atë sepse ai kujdesej për njerëzit dhe sepse ai donte t'u bindej urdhërave të Perëndisë.)

Për të përfunduar, vëriuni studentët të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta rreth 1) çfarë u kanë mësuar udhëheqësit e Kishës së fundi dhe si mund ta zbatojnë atë në jetën e tyre apo 2) si mund ta zbatojnë atë që kanë mësuar sot në thirrjet e tyre në klasë apo në presidenca kuorumi, në përgjegjësitë e tyre si mësues shtëpie, apo në mundësi të tjera udhëheqëse. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto udhëzime në tabelë.) Nxitini studentët të ndjekin këshillën e udhëheqësve të tyre të priftërisë. Përfundoni duke dhënë dëshmi mbi parimet e dhëna në këtë mësim.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Jakobi 1:19. “Ne lartësuar detyrën tonë ndaj Zotit”

Presidenti Tomas S. Monsoni shpjegoi çfarë do të thotë të lartësosh një thirrje:

“Çfarë do të thotë të lartësosh një thirrje? Do të thotë ta ngrësh në dinjitet dhe rëndësi, ta bësh të nderueshme dhe të lavdërueshme në sytë e të gjithë njerëzve, ta rritësh dhe ta forcosh, të lejosh përmes saj dritën e qiellit të shkëlqejë që ta shohin njerëzit e tjerë.

Dhe si e lartëson dikush një thirrje? Thjesht duke kryer shërbimin që i përket asaj. Një plak lartëson thirrjen e shuguruar të një plaku duke mësuar se cilat janë detyrat e tij si plak dhe pastaj duke i bërë ato. Si me plakun, ashtu edhe me dhjakun, mësuesin, priftin, peshkopin dhe këdo që mban një detyrë në priftëri” (“The Sacred Call of Service”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 54).

Jakobi 1:19; 2:2. “Duke u përgjigjur me kokën tonë për mëkatet e popullit”

Ata që kanë detyra udhëheqëse në Kishë, mbajnë një përgjegjësi që kërkon thellim. Jakobi dha mësim se, kur udhëheqësit shpërfillin t'u japin mësim fjalën e Perëndisë atyre të cilëve janë thirrur t'i udhëheqin, ata bëhen pjesërisht përgjegjës për mëkatet e njerëzve. Kur po u fliste vëllezërve të priftërisë, Presidenti Xhon Tejlor shtjelloi përgjegjësinë që përshkroi Jakobi:

“Në qoftë se nuk e lartësoni thirrjen tuaj, Perëndia do t'ju mbajë përgjegjës për ata që mund t'i kishit shpëtuar po ta kishit kryer detyrën tuaj” (*Teachings of Presidents of the Church: John Taylor* [2001], f. 164).

Presidenti Hju B. Braun, i Presidencës së Parë, më vonë komentoi mbi thënien e Presidentit Tejlor:

“Kjo është një thënie sfiduese. Nëse unë, për shkak të mëkateve të bërjes apo mosbërjes, humbas atë që mund të kisha paskëtaj, unë vetë duhet të vuaj dhe, pa dyshim, të dashurit e mi me mua. Por nëse dështoj në detyrën time si peshkop, president kunji, president misioni, apo si një nga Autoritetet e Përgjithshme të Kishës – nëse njëri prej nesh dështon të japë mësim, të udhëheqë, të drejtojë dhe të ndihmojë të shpëtohen ata që janë nën drejtimin tonë dhe brenda jurisdiksionit tonë, atëherë Zoti do të na mbajë ne përgjegjës nëse ata humbasin si pasojë e dështimit tonë” (në Conference Report, tetor 1962, f. 84).

Jakobi 2:8. “Fjalën [e Perëndisë] që shëron shpirtin e plagosur”

Kur një informacion i ri është çoroditës apo i mërzitshëm për ata që mësojnë ungjillin, është më mirë për ta që të kërkojnë përgjigje nga Perëndia, që i di të gjitha gjërat, sesa të bëjnë një kërkim të përgjithshëm në internet apo të drejtohen te materiale anti-mormone. Të shkruarit drejt- përdrejt te Perëndia për përgjigje tregon besimin tonë tek Ai dhe na lejon të marrim përgjigje nëpërmjet Frymës së Shenjtë. Ne duhet gjithashtu t'u drejtohem shkrimeve të shenjta dhe fjalëve të apostujve dhe profetëve të ditëve të mëvonshme, që mund t'u përgjigjen pyetjeve të vështira dhe të shërojnë plagë. Shkrimet e shenjta vijuese na mësojnë ku duhet të drejtohem dhe çfarë duhet të bëjmë kur kemi pyetje apo shqetësime sfiduese:

Jakobi 2:8 – “Fjal[e e Perëndisë] që shëron shpirtin e plagosur.”

Jakobi [Bibël] 1:5–6 – “Në qoftë se ndonjërit nga ju i mungon urtia, le të kërkojë nga Perëndia, . . . dhe atij do t'i jepet. Por le ta kërkojë me besim.”

Moroni 10:5 – “Dhe nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë, ju mund të dini të vërtetën e të gjitha gjërave.”

Jakobi 2:12–35

Hyrje

I vërtetë në përgjegjësinë e tij si udhëheqës priftërie, Jakobi u bëri thirrje njerëzve të tij për pendesë, duke i paralajmëruar për mëkatet e krenarisë dhe të

pamoralmërisë seksuale. Ai dha mësim rreth rreziqeve dhe pasojave të këtyre dy mëkateve mbizotëruese.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 2:12–21

Jakobi i qorton ashpër njerëzit e tij për krenarinë e tyre

Shkruajeni sa vijon në tabelë: *para, inteligjencë, miq, talente, njohuri ungjilli*. Ftojini studentët të mendojnë rreth bekimeve që Zoti u ka dhënë atyre në këto fusha. Nxitini të përsiaten se si ndihen rreth këtyre bekimeve ndërsa studiojnë Jakobin 2.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 2:12–13. Ftojini pjesën tjetër të klasës ta ndjekin, duke gjetur atë që po kërkonin shumë nefitë.

Pasi studentët përgjigjen, theksoni se Jakobi u tregoi njerëzve të tij se ata patën fituar pasuri nëpërmjet “dor[ës së] providencës”. Ju mund të doni të shpjegoni se fjala *providencë* i referohet Perëndisë.

- Përse është e rëndësishme që ne të kujtojmë se të gjitha bekimet tona vijnë nga Ati ynë Qiellor?
- Sipas Jakobi 2:13, përse shumë nefitë qenë ngritur në krenari?

Ftojini një student që ta lexojë me zë të lartë thënien në vijim nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë. Kërkojini klasës të mbajë vesh për kuptime rreth asaj se çfarë do të thotë të ngrihesh në krenari:

“Në thelbin e vet, krenaria është një mëkat krahasimi, pasi edhe pse zakonisht fillon me ‘Shih sa i mrekullueshëm jam dhe çfarë gjëra të mëdha kam bërë’, ajo gjithmonë duket se mbaron me ‘Prandaj, unë jam më i mirë se ty’ . . .

. . . Ky është mëkati i ‘Falë Perëndisë unë jam më i veçantë sesa ty’. Në thelbin e saj është dëshira për të qenë i admiruar apo për t’u pasur zili. Është mëkati i vetëlavdërimit” (“Krenaria dhe Priftëria”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2010, f. 56).

Nxitini studentët të përsiaten në qetësi nëse kanë qenë ndonjëherë fajtorë për mëkatin e të menduarit se janë më të mirë se dikush tjetër.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 2:14–16. Kërkojini klasës të shohë për fraza që tregojnë pasojat e krenarisë. Ftojini ata të raportojnë atë që gjejnë.

- Përse mendoni se krenaria ka fuqinë të “shkatërrojë shpirtrat [tanë]”? (Jakobi 2:16).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 2:17–21. Kërkojuni të kërkojnë fraza që mësojnë se si mund të kapërcejmë krenarinë dhe qëndrime të papërshtatshme rreth pasurisë materiale. Ju mund të sugjeroni që ata t’i shënojnë frazat që gjejnë. Pasi t’i kenë studiuar këto vargje, ftojini të zgjedhin një frazë që kanë gjetur. Jepuni disa studentëve mundësinë të shpjegojnë se si frazat që kanë zgjedhur, mund të na ndihmojnë të kapërcejmë krenarinë apo qëndrimet e papërshtatshme ndaj pasurisë materiale. (Si pjesë e këtij aktiviteti, ju gjithashtu mund të sugjeroni që studentët të lexojnë fragmentet vijuese të shkrimeve të shenjta: 1 Mbretërve 3:11–13; Markut 10:17–27; përfshirë Përkthimi i Joseph Smith-it në shënim fundfaqeje 27a; 2 Nefi 26:31; Alma 39:14; DeB 6:7.)

- Çfarë mendoni se do të thotë të kërkosh mbretërinë e Perëndisë? Çfarë mendoni se do të thotë të marrësh një shpresë në Krisht?
- Si mund kërkimi i mbretërisë së Perëndisë dhe arritja e një shprese në Krisht të ndikojë qëndrimet tona ndaj pasurisë dhe zotërimeve materiale?

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se si do ta përmblihdnin çështjen kryesore të Jakobit 2:12–21 për një student që nuk është në klasë sot. Jepuni dy apo tre studentëve një mundësi për të treguar atë që do të thoshin. Studentët mund të thonë parime të vërteta të ndryshme. Siguroni që ata të kuptojnë se **ne duhet ta kërkojmë mbretërinë e Perëndisë mbi të gjitha interesat e tjera**. Jepuni studentëve kohë që të shkruajnë në ditarët e tyre të shkrimeve të shenjta apo në fletoren e klasës, rreth një mënyre që mund t'i përdorin bekimet dhe mundësitë që Zoti u ka dhënë, për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë dhe të bekojnë jetën e të tjerëve.

Jakobi 2:22–35

Jakobi qorton njerëzit që kanë shkelur ligjin e dëlirësisë

Shkruajeni në tabelë thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Mëkati shqetësues i këtij brezi është . . .”

Ftojini studentët të mendojnë rreth asaj se si mund ta ketë përfunduar këtë fjali Presidenti Benson. Pastaj lexoni thënien vijuese:

“Mëkati shqetësues i këtij brezi është pamoralshmëria seksuale. Ky, tha Profeti Jozef, do të ishte burimi i më shumë tundimeve, më shumë goditjeve dhe më shumë vështirësive për pleqtë e Izraelit sesa ndonjë tjetër” (The Teachings of Ezra Taft Benson [1988], f. 277).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 2:22–23, 28, duke gjetur fjalë dhe fraza që përdori Jakobi për të përshkruar sa e rëndë është pamoralshmëria seksuale. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *kurvërira* i referohet mëkateve seksuale.) Kërkojuni studentëve të tregojnë fjalët dhe frazat që zbulojnë.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë ligjin e dëlirësisë, lexoni thënien vijuese nga broshura *Për Forcën e Rinisë*. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë me kujdes për veprime që ata duhet të shmangin.

“Standardi i Zotit lidhur me pastërtinë seksuale është i qartë dhe i pandryshueshëm. Mos kryeni marrëdhënie seksuale para martesë dhe jini plotësisht besnikë/e ndaj bashkëshortes/bashkëshortit tuaj pas martesës. . . .

Kurrë mos bëni ndonjë gjë që mund t'ju drejtojë në shkelje seksuale. Trajtojini të tjerët me respekt, jo si objekte të përdorura për të kënaqur epshin dhe dëshirat vetjake. Përpara martesës mos u përfshini në puthje pasionante, mos u shtrini mbi trupin e një personi tjetër, ose mos prekni pjesët intime e të shenjta të trupit të një personi tjetër, me ose pa roba. Mos bëni asgjë tjetër që zgjon emocione seksuale. Mos i zgjoni ato emocione në vetë trupin tuaj” (Për Forcën e Rinisë [broshurë, 2011], f. 35–36).

Theksoni se sipas Jakobit 2:23–24, disa njerëz në kohën e Jakobit përpiqeshin t'i justifikonin mëkatet e tyre seksuale.

- Si përpiqen ndonjëherë njerëzit ta justifikojnë pamoralshmërinë seksuale sot?
- Cilat janë disa gjëra që rinia mund të bëjë për të shmangur mposhtjen nga tundimet seksuale? (Përgjigjet mund të përfshijnë lutjen për forcë, shoqërimin me miq të mirë, zgjedhjen e argëtimit të shëndetshëm dhe shmangien e situatave dhe vendeve ku tundi-mi është i mundshëm.)

Ju mund të doni të theksoni se një nga mëkatet e nefitëve duket të ketë qenë praktikimi i paautorizuar i martesës me më shumë se një grua. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 2:27–30. Përpara se të lexojnë, ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *konkubinë* i referohet një gruaje që ishte e martuar ligjërisht me një burrë por që kishte një status më të ulët sesa një bashkëshorte.

- Sipas Jakobit 2:27, cila është “[fjala e] Zotit” lidhur me të pasurin e më shumë se një gruaje? (Sigurohuni që të jetë e qartë se qysh nga fillimi, Zoti ka urdhëruar që një burrë duhet të martohet me një grua. Shih edhe DeB 49:15–16.)

Shpjegoni se një martesë e paautorizuar me më shumë se një grua është një shembull prostitucioni apo mëkati seksual. Në sytë e Perëndisë, mëkatet seksuale janë shumë të rënda.

- Sipas Jakobit 2:30, kur janë të autorizuar njerëzit e Zotit të praktikojnë martesë me më shumë se një grua? (Kur Zoti e urdhëron atë.)

Mësimi rreth ligjit të dëlirësisë

Kur jepni mësim rreth ligjit të dëlirësisë, jini plot respekt, pozitivë dhe të qartë në udhëzimet tuaja. Ndërsa qëndroni të vërtetë ndaj materialit mësimor dhe ndiqni drejtimin nga Fryma e Shenjtë, ju do të jeni në gjendje t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se çfarë duhet të bëjnë për të mbajtur ligjin e dëlirësisë.

Theksoni se në kohë të caktuara të historisë së botës, Zoti ka urdhëruar njerëzit e Tij të praktikojnë martesë me më shumë se një grua. Për shembull, martesë me më shumë se një grua që praktikuar në kohët e Dhiatës së Vjetër nga Abrahami dhe Sara (shih Zanafilla 16:1–3; DeB 132:34–35, 37) e nga nipi i tyre Jakobi (shih DeB 132:37) dhe ajo praktikohet për një kohë gjatë ditëve të hershme të Kishës së rivendosur, duke filluar me Jozef Smithin (shih DeB 132:32–33, 53).

Për të theksuar që pamoralshmëria seksuale ka një ndikim shkatërrues te familjet, lexoni me zë të lartë Jakobin 2:31–35. Kërkojuni studentëve të shoqërojnë leximin, duke kërkuar për disa nga pasojat e pamoralshmërisë. Theksoni se edhe pse Jakobi flet vetëm për burra, ligji i dëlirësisë është njësoj i rëndësishëm për gratë.

- Sipas Jakobit, si ndikohen familjet kur një anëtar i familjes shkel ligjin e dëlirësisë? Si ndihmon kjo për të shpjeguar përse thyerja e ligjit të dëlirësisë është një mëkat kaq i rëndë?
- Disa të rinj arsyetojnë se ata mund ta shkelin ligjin e dëlirësisë sepse veprimet e tyre nuk dëmtojnë askënd tjetër. Si mundet që pamoralshmëria e një personi të prekë njerëz të tjerë?

Për ta përmbyllur këtë diskutim rreth pasojave të mëkateve seksuale, merrni parasysh të lexoni thënien vijuese nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ftojini studentët të dëgjojnë me vëmendje për pasojat e pamoralshmërisë seksuale.

“Ato akte intime ndalohen nga Zoti jashtë zotimit të qëndrueshëm të martesës, sepse ato minojnë qëllimet e Tij. Brenda besëlidhjes së shenjtë të martesës, të tilla marrëdhënie janë sipas planit të Tij. Kur përjetohen në ndonjë mënyrë tjetër, ato janë kundër vullnetit të Tij. Ato shkaktojnë dëm të rëndë emocional dhe shpirtëror. Edhe pse pjesëmarrësit nuk e kuptojnë atë që po ndodh tani, ata do ta kuptojnë më vonë. Pamoralshmëria seksuale

krijon një pengesë ndaj ndikimit të Shpirtit të Shenjtë me të gjithë ngritjen morale, ndriçimin dhe aftësitë fuqizuese të tij. Ajo shkakton një nxitje të fuqishme fizike dhe emocionale. Me kalimin e kohës krijon një oreks të pashueshëm që e shtyn shkelësin në një mëkat gjithnjë më të rëndë. Ajo shkakton egoizëm dhe mund të prodhojë veprime agresive të tilla si vrazhdësia, aborti, abuzimi seksual dhe krimi i dhunshëm. Të tilla stimulime mund të çojnë në akte homoseksualiteti, dhe ato janë ligësi dhe absolutisht të gabuara” (“Making the Right Choices”, *Ensign*, nëntor 1994, f. 38).

Ftojini studentët të rishikojnë fillimin e Jakobit 2:28 dhe të gjejnë se në çfarë kënaqet Zoti. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shënojnë atë që gjejnë. Siguroni që ata të kuptojnë se **Zoti kënaqet në dëlirësi.**)

- Bazuar në atë që kemi diskutuar sot, përse mendoni se Zoti kënaqet në dëlirësi?

Merrni parasysh të tregoni një fotografi të familjes suaj. Dëshmoni për bekimet që ju kanë ardhur juve dhe familjes tuaj ndërsa keni jetuar ligjin e Zotit për dëlirësinë. Theksoni se fuqia për të pasur fëmijë është një dhuratë e mrekullueshme nga Ati ynë në Qiell kur përdoret brenda kufijve që Ai ka vendosur. Nxitini studentët të jenë të dëlirë dhe të pastër në mënyrë që Zoti të mund të “kënaqe[t] në dëlirësinë [e tyre]” (Jakobi 2:28).

Për t’i ndihmuar studentët t’i japin dëshmitë e tyre rreth të jetuarit të ligjit të dëlirësisë, ju mund të doni të drejtoni pyetjen vijuese:

- Çfarë mund t’i thoshit dikujt që pretendon se ligjit të dëlirësisë i ka ikur koha dhe është i panevojshëm? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, nxitini të dëshmojnë për bekimet e mbajtjes së ligjit të dëlirësisë, jo thjesht për rreziqet nga mosbindja ndaj tij.)

Tregojuni studentëve se ju besoni që ata mund të jenë moralisht të pastër. Theksoni se, nëse ata kanë mëkatuar kundër ligjit të dëlirësisë, ata duhet të kërkojnë ndihmë nga peshkopi apo presidenti i tyre i degës, që mund t’i ndihmojnë të pendohen dhe të bëhen të pastër nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Jakobi 3–4

Hyrje

Te Jakobi 3, ne lexojmë përfundimin e një predikimi që Jakobi u bëri njerëzve të tij. Jakobi shkurtimisht tha fjalët e ngushëllimit dhe premtimin për të kulluarit në zemër. Ai gjithashtu i qortoi krenarët dhe ata që nuk janë të dëlirë ndër njerëzit e tij, duke i paralajmëruar për pasojat që do të vinin nëse nuk do të pendoheshin. Jakobi 4 përmban fjalë që Jakobi qe i frymëzuar t'i

shkruajë për njerëzit që një ditë do ta lexonin analin e tij. Ai dëshmoi për Shlyerjen e Jezu Krishtit dhe i këshilloi lexuesit e tij që ta pajtonin veten me Perëndinë Atin nëpërmjet Shlyerjes. Me një zë paralajmërues, ai tregoi për judenj që do ta kundërshtonin Jezu Krishtin dhe qartësinë e ungjillit të Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 3

Jakobi i ngushëllon dhe i këshillon të kulluarit në zemër dhe i nxit të tjerët të pendohen

Ftojini studentët të mendojnë se çfarë këshille mund t'u japin njerëzve në situatat vijuese:

1. Një e re po përpiket të jetojë në drejtësi por vuan ngaqë babai i saj është i varur nga alkooli.
2. Një e re bën më të mirën e saj për të jetuar ungjillin, por përjeton sprovë për shkak të shkurorëzimit të prindërve të saj.
3. Një e re përpiket me zell ta dojë familjen e saj, por lufton në shtëpi për shkak të egoizmit dhe të veprimeve të pakujdesshme të motrës së saj.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje fjalinë e parë të Jakobit 3:1. Kërkojuni të gjejnë se kujt i drejtohet së pari Jakobi në këtë kapitull.

Shpjegoni se Jakobi po u fliste drejtpërdrejt njerëzve që qenë fajtorë për krenari dhe mëkate seksuale. Pastaj ai e drejtoi vëmendjen e tij te njerëzit e drejtë që po përjetonin sprovë për shkak të ligësisë së të tjerëve. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 3:1–2. Kërkojuni atyre të kërkojnë katër gjëra që Jakobi u kërkoi të kulluarve në zemër që të bëjnë.

- Cilat qenë katër gjërat që Jakobi u këshilloi të bënin të kulluarve në zemër? (“Shikoni te Perëndia me fortësi të mendjes dhe lutjuni atij me besim të jashtëzakonshëm, . . . ngrini lart kokat tuaja dhe merrni fjalën e këndshme të Perëndisë dhe ushqehuni me bollëk me dashurinë e tij”). Çfarë u premtoi Jakobi të kulluarve në zemër nëse do të qëndronin besnikë? (Ngushëllim në pikëllim dhe mbrojtje nga armiqtë.)
- Çfarë mendoni se mund të bëjmë për të marrë fjalën e Perëndisë?

Në lidhje me pyetjen rreth premtimit të Jakobit të kulluarve në zemër, sigurohuni që studentët të kuptojnë se **Perëndia do t'i ngushëllojë të kulluarit në zemër në pikëllimet e tyre**. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *ngushëlloj* do të thotë të ngushëllosh dikë që është i trishtuar apo i shqetësuar. Për t'i ndihmuar studentët ta përsiatin dhe ta zbatojnë këtë të vërtetë, pyetni:

- Si ju ka ngushëlluar Zoti?
- Si ju ka ndihmuar lutja me besim gjatë një kohe sprove?
- Kur ju ka ndihmuar fjala e Perëndisë të ndieni dashurinë e Tij?

Shpjegoni se pasi u foli të kulluarve në zemër, Jakobi përsëri u foli atyre që nuk ishin të kulluar në zemër.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 3:3–4. Kërkojini klasës të gjejë për çfarë i nxiti Jakobi që të bënin ata që nuk ishin të kulluar.

- Çfarë do të ndodhte nëse njerëzit e Jakobit nuk do të pendoheshin?

Theksoni se Jakobi deklaroi se lamanitët ishin më të drejtë se disa nga nefitët në këtë kohë. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Jakobin 3:5–7, duke gjetur mënyrat se si lamanitët ishin më të drejtë se disa nga nefitët.

- Në çfarë mënyrash lamanitët ishin më të drejtë se disa nefitë?
- Çfarë parimesh mësoni nga Jakobi 3:7 rreth marrëdhënieve familjare? (**Bashkëshortët dhe bashkëshortet duhet ta duan njëri-tjetrin dhe prindërit duhet t'i duan fëmijët e tyre.**)
- Cilat janë disa pasoja që mund të vijnë kur anëtarët e familjes nuk e duan njëri-tjetrin dhe nuk përmbushin përgjegjësitë e tyre familjare?

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Jakobin 3:10, duke parë për paralajmërimin që Jakobi u dha posaçërisht baballarëve nefitë.

- Çfarë paralajmërimi u dha Jakobi baballarëve nefitë?
- Përse mendoni se është me rëndësi për anëtarët e familjes të jenë shembuj të mirë për njëri-tjetrin?

Lexojuni studentëve me zë të lartë Jakobin 3:11–12. Ju mund të keni nevojë të shpjgoni se te vargu 11, fraza “ngrini aftësitë e shpirtave tuaj” nënkupton nevojën për t'u zgjuar shpirtërisht nga gjumi. Te Jakobi 3:12, fraza “[lavirësi] dhe dhënie pas epsheve” nënkupton mëkatet seksuale. Ndërsa lexoni këto vargje, theksoni “pasoja të tmerrshme” të mëkateve seksuale. Përveç këtyre, kujtojuni studentëve për premtimet e Jakobit të kulluarve në zemër (shih Jakobi 3:1–2). Ndhimojini studentët të kuptojnë se mënyra më e mirë për t'i marrë ato bekime të premtuara është që të jenë gjithmonë të kulluar në zemër. Sidoqoftë, njerëzit që kanë kryer mëkate seksuale mund të kërkojnë ndihmë nga peshkopi apo presidenti i tyre i degës, të cilët do t'i ndihmojnë të pendohen, të bëhen të pastër nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe të marrin bekimet e premtuara të kulluarve në zemër.

Jakobi 4

Jakobi dëshmon se nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të pajtohemi me Perëndinë.

Përpara klasës, vendosni një pikturë të vogël të Jezu Krishtit në mes të tabelës. Rreth pikturës shkruani disa fjalë që përfaqësojnë gjëra që mund t'i shkëpusin njerëzit nga Shpëtimtari dhe ungjilli i Tij. Për shembull, ju mund të përfshini disa gjëra të mira – të tilla si arsimi, sportet dhe miqtë – që janë të rëndësishme, por që nuk duhet të bëhen fokusi parësor në jetën tonë. Ju gjithashtu mund të renditni gjëra të tjera – të tilla si pornografia, muzika jo e mirë dhe drogat – që janë të dëmshme për shpirtin tonë dhe na largojnë nga Shpëtimtari.

Kërkojuni studentëve të drejtohen te Jakobi 4:14. Shpjegoni se ky varg përfshin frazën “duke parë përtej shenjës”. Plaku Nil A. Maksudell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi se në këtë varg, “shenja është Krishti” (“Jesus of Nazareth, Savior and King”, *Ensign*, dhjetor 2007, f. 45). Ju mund të doni t'i nxitni studentët ta shkruajnë këtë thënie në librat e tyre të shenjta pranë Jakobit 4:14.

Pas dhënies së këtij shpjegimi, ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 4:14–15.

- Çfarë mendoni se mund të jetë domethënia e të parit përtej shenjës? (Ta përqendrojmë jetën tonë veçse te Shpëtimtari dhe ungjilli i Tij.)
- Sipas Jakobit, çfarë qëndrimesh dhe veprimesh i penguan judenjët nga pranimi i Jezu Krishtit?

Shpjegoni se ndërsa Jakobi u drejtohej konkretisht mëkateve të disa judenjve, pjesë nga Jakobi 4:14–15 mund të zbatohen edhe për ne dhe mund të na shërbejnë si paralajmërim. Për t'i ndihmuar studentët ta shohin këtë zbatim, drejtoni pyetjen vijuese:

- Përse ndonjëherë njerëzit kundërshtojnë “fjalët e qartësisë” dhe kërkojnë më mirë gjëra që nuk mund t'i kuptojnë? Cilët janë disa rreziqe nga mosvënia re e të vërtetave të thjeshta të ungjillit?
- Çfarë mund të shtonim në tabelë si shembuj të tjerë shkëputjesh nga Shpëtimtari dhe ungjilli i Tij? (Shtoni përgjigje studentësh te fjalët që tashmë keni shkruar në tabelë.)

Fshini fjalët që keni shkruar në tabelë dhe shkruani pyetjen vijuese: *Çfarë mund të bëjmë që të mos shohim përtej shenjës por të qëndrojmë të përqendruar te Jezu Krishti?*

Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *Jakobi 4:4–5; Jakobi 4:6–7; Jakobi 4:8–9; Jakobi 4:10; Jakobi 4:11–13*. Shpjegoni se te Jakobi 4, Jakobi tregon parimet që mund të na ndihmojnë të qëndrojmë të përqendruar te Jezu Krishti. Caktoni studentët të punojnë në çifte dhe t'i kërkojnë këto parime në një nga fragmentet e shkrimeve të shenjta të renditura në tabelë. (Në vartësi nga numri i studentëve në klasën tuaj, ju mund të keni nevojë ta caktoni çdo fragment të më shumë se një çift studentësh. Ose ju mund të keni nevojë t'i kërkonin një çift studentësh të lexojë më shumë se një fragment.)

Pas disa minutash, ftojini studentët të thonë përgjigjet e tyre. Ndërsa bëjnë këtë, ju mund të doni të drejtoni pyetje që t'i ndihmoni ata të mendojnë më thellë rreth asaj që kanë mësuar në vargjet. Për t'ju ndihmuar ta drejtoni këtë diskutim, pyetjet vijuese janë organizuar sipas vargjeve të caktuara:

- Jakobi 4:4–5. Si ju kanë ndihmuar dëshmitë e profetëve që të përqendrohemi te Jezu Krishti? Si keni qenë forcuar nga dëshmitë e njerëzve të tjerë për Shpëtimtarin? Jakobi tha se bindja e njerëzve të tij ndaj ligjit të Moisiut ishte e efektshme në “[drejtimin e shpirtit tanë] tek” Zoti. Në çfarë mënyrash mundet që përpjekjet tona për marrjen e ordinancave të priftërisë dhe mbajtjen e urdhërimeve ta drejtojnë shpirtin tonë te Zoti?
- Jakobi 4:6–7. Si na ndihmon zbulesa e profetëve për të fituar shpresë dhe besim te Jezu Krishti? Si e kanë forcuar besimin tuaj fetar zbulesa vetjake, apo dëshmitë shpirtërore që keni marrë? Përse mendoni se është e rëndësishme të kujtohet se është vetëm nëpërmjet hirit të Zotit që ne jemi në gjendje të bëjmë punën e Tij?
- Jakobi 4:8–9. Përse mendoni se është e rëndësishme të njihni se veprat e Zotit janë “të mëdha dhe të mrekullueshme”? Si e ndikon vepra e Shpëtimtarit si Krijues i tokës dëshminë tuaj për Të? Çfarë do të thotë për ju të “mos i përbuzni zbulosat e Perëndisë”? Si mund t'i tregojmë Zotit se ne i vlerësojmë zbulosat që Ai ka dhënë?
- Jakobi 4:10. Cilët janë disa shembuj se si një person mund të “mos kërkoj[ë] të këshilloj[ë] Zotin, por [të marrë] këshilla nga dora e tij”?
- Jakobi 4:11–13. Siç përmendet në mësimin 35, fjala *pajtoj* do të thotë të sjellësh në përputhje. Si na ndihmon Shlyerja për të ardhur në harmoni me Atin tonë Qiellor? Jakobi na kujtoi për rëndësinë e mësimdhënies rreth Shlyerjes, duke pyetur: “Pse të mos flasim për shlyerjen e Krishtit . . . ?” Si mundemi ta ndjekim këtë parim kur ndajmë dëshmitë tona me të tjerët dhe kur ne kemi mundësi të tjera për të dhënë mësim ungjillin? Kur ndajmë dëshmitë tona, përse është e rëndësishme ta bëjmë këtë në një mënyrë që njerëzit të jenë në gjendje të kuptojnë? Në çfarë mënyrash na ndihmon Shpirti që ta përbushim këtë?

Si përfundim për këtë diskutim, sigurohuni që e vërteta vijuese të jetë e qartë: **Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të mbushemi me shpresë dhe ta pajtojmë veten me Perëndinë.**

Shprehni ndjenjat tuaja të mirënjohjes për Shpëtimtarin dhe Shlyerjen e Tij. Dëshmoni që Jezu Krishti është “shenja” mbi të cilën ne duhet të qëndrojmë jetën tonë. Për ta përfunduar mësimin, kërkojini studentëve të marrin parasysht atë që do të bëjnë për t'u përqendruar te Shpëtimtari gjatë ditëve vijuese. Ju mund t'u sugjeroni që t'i shkruajnë planet e tyre në ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Merrni parasysht të ftoni disa prej tyre për t'i treguar klasës çfarë planifikojnë të bëjnë.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Përsëritja i ndihmon studentët të kujtojnë vendin e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Një mënyrë për të nxitur përsëritjen është të përdoren karta të zotërimit të shkrimit të shenjtë (numri i materialit 32335; gjithashtu i gjindshëm në format PDF në si.lds.org). Nëse nuk keni qasje te kartat, ndihmojini studentët të krijojnë kartat e tyre, me fjalë kyç nga fragmenti në njërin anë të secilës kartë dhe referencë në anën tjetër. Ndajini studentët në çifte. Vëri në kalonjë disa minuta duke pyetur njëri-tjetrin me kartat. Për shembull, një student mund të lexojë fjalë kyç ndërsa studenti tjetër përcakton referencën e shkrimit të shenjtë. Ftojini studentët t'i përdorin shpesh këto karta për të pyetur veten dhe njëri-tjetrin.

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t'i lejojë kohë veprimtarisë së mëposhtme të përsëritjes për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund ta kryeni veprimtarinë në fillim të orës mësimore, si një pushim midis pjesëve të mësimin ose në fund të orës mësimore. Mos e zgjatni veprimtarinë që të lini kohë për mësimin. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën në këtë manual.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

2 Nefi 32–Jakobi 4 (Njësia 9)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 2 Nefi 32–Jakobi 4 (Njësia 9) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (2 Nefi 32)

Ndërsa studiuani 2 Nefin 32, studentët mësuan se kur ushqehemi me bollëk me fjalët e Krishtit, fjalët e Krishtit do të na tregojnë të gjitha gjërat që duhet të bëjmë. Ata mësuan gjithashtu se ndërsa lutemi gjithmonë, ne do të jemi në gjendje të bëjmë gjithçka që Zoti do të na vinte të bënim për mirëqenien e shpirtit tonë. Mësimi i ftoi studentët të përfshijnë në një periudhë 24-orëshe atë që mësuan rreth të luturit vazhdimisht.

Dita 2 (2 Nefi 33)

Në këtë mësim rreth dëshmisë përfundimtare të Nefit, studentët mësuan se ne zgjedhim nëse do ta hapim apo jo zemrën tonë për frymëzimin nga Fryma e Shenjtë. Ata gjithashtu rishikuan 1 Nefin dhe 2 Nefin, duke përzgjedhur një fragment shkrimi të shenjtë që i ka frymëzuar të bëjnë mirë apo të besojnë në Krisht.

Dita 3 (Jakobi 1–2)

Në mësimin e tyre rreth Jakobit 1–2, studentët mësuan se udhëheqësit e priftërisë punojnë me zell për të na ndihmuar të vijmë te Krishti dhe se ata kanë një përgjegjësi të dhënë hyjnisht për të dhënë mësim fjalën e Perëndisë dhe të paralajmërojnë kundër mëkatit. Duke studiuar predikimin e Jakobit për njerëzit e tij, studentët mësuan se ne duhet të kërkojmë mbretërinë e Perëndisë mbi të gjitha interesat e tjera. Ata shkruan në ditarët e tyre të shkrimeve të shenjta rreth një mënyre që të mund t'i përdorin bekimet dhe mundësitë që Zoti u ka dhënë për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë dhe të bekojnë jetën e të tjerëve. Ata gjithashtu u përqendruan tek e vërteta se Zoti kënaqet në dëlirësinë e të gjithë njerëzve, të burrave dhe të grave. Atyre iu kërkua të përsiatnin se si të jetuarit e ligjit të dëlirësisë bekon familjet dhe kënaq Zotin.

Dita 4 (Jakobi 3–4)

Ndërsa studentët vazhduan të studiojnë predikimin e Jakobit, ata mësuan se Perëndia do të ngushëllojë të kulluarit në zemër në hidhërimet e tyre. Mësimi u përqendrua në këtë doktrinë: Njëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të mbushemi me shpresë dhe ta pajtojmë veten me Perëndinë. Studentët shkruan rreth arsyeve të tyre vetjake për dëshirën që të dëshmojnë për Jezu Krishtin dhe Shlyerjen.

Hyrje

Ky mësim do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë se Nefi dëshmoi për misionin e Jezu Krishtit. Studentët do të kenë mundësi që të tregojnë se si fjalët e Jakobit mund t'i ndihmojnë të kapërcejnë krenarinë dhe të përdorin bekimet e tyre nga Perëndia për të ndërtuar mbretërinë e Tij. Ata do të kenë mundësi të përdorin parimet dhe doktrinat që mësojnë te Jakobi 2 për të diskutuar rëndësinë e bindjes ndaj ligjit të Zotit për dëlirësinë. Ata do të diskutojnë mënyra kërkimi mundësish për të folur për Jezu Krishtin dhe Shlyerjen.

Sugjerime për Mësimdhënien

2 Nefi 32–33

Nefi na këshillon të kërkojmë drejtim hyjnor njëpërmjet fjalëve të Jezu Krishtit.

Fillojeni këtë mësim duke drejtuar pyetjet vijuese:

- Cili është një nga sportet apo veprimtaritë tuaja të parapëlqyera?
- Çfarë aftësish bazë duhet të praktikoni shpesh që të shquheni në atë sport apo veprimtari?
- Çfarë ndodh nëse dikush e shpërfill praktikimin e atyre aftësive bazë?

Tregojni klasës se ka veprime bazë që e ftojnë Frymën e Shenjtë për të na dhënë drejtim nga Ati ynë në Qiell. Kopjojeni tabelën vijuese në dërrasë ose përgatiteni si fletushkë.

Lutja	Marrja e Udhëzimit nga Fryma e Shenjtë	Studimi i Shkrimit të Shenjtë
2 Nefi 32:8–9	(Shih 2 Nefi 32:5; 33:1–2)	2 Nefi 32:3; 33:4

Kërkojini secilit student të zgjedhë një nga veprimet në tabelë dhe të lexojë fragmentet përkatëse të shkrimit të shenjtë.

Ndajeni klasën në çifte ose grupe të vogla. Kërkojuni studentëve ta bëjnë me radhë për të treguar se si lutja, marrja e udhëzimit nga Fryma e Shenjtë dhe studimi i shkrimit të shenjtë i kanë ndihmuar të marrin udhëzim nga Perëndia.

Ju mund të doni t'u kërkonit studentëve të tregojnë se si udhëzimet e Plakut David A. Bednar mbi urdhrin që të luten, i ka ndihmuar gjithmonë ata. Ju gjithashtu mund t'i pyetni se si lutjet e tyre qenë përmirësuar nëpërmjet detyrës që t'i përfshinin për 24 orë ato që mësuan rreth të luturit vazhdimisht. (Këto qenë detyra nga dita 1.)

Jakobi 1–2

Jakobi ndëshkon njerëzit e tij për etjen e tyre për pasuri, krenari dhe pamoralshmëri seksuale.

Shkruajeni fjalinë vijuese në tabelë: *Për shkak se disa njerëz kanë më shumë . . . sesa të tjerët, ata mund të ndihen të tunduar të besojnë se janë më të mirë se të tjerët.*

Ftojini studentët të sugjerojnë fjalë të ndryshme që mund ta plotësojnë këtë thënie. Përgjigje të mundshme përfshijnë para, pasuri, aftësi muzikore, aftësi atletike, talente, shkollim, inteligjencë, mundësi për t'u zhvilluar, njohuri ungjilli dhe të mira materiale. Ftojini studentët të shqyrtojnë në heshtje nëse kjo thënie, me ndonjë nga fjalët e ndryshme që kanë sugjeruar, ka qenë ndonjëherë e vërtetë për ata.

Kujtojuni studentëve se për shkak të dashurisë së Jakobit për njerëzit e tij dhe bindjes së tij ndaj urdhrave të Zotit, ai i paralajmëroi njerëzit e tij për dobësitë dhe mëkatet e tyre. Ftojini studentët të lexojnë Jakobin 2:12–13 dhe të sugjerojnë mënyra sesi ata mund ta plotësojnë thënien në tabelë, në mënyrë që ajo të përshkruajë disa nga nefitët gjatë shërbesës së Jakobit.

Ftojini studentët të lexojnë Jakobin 2:17–21 dhe gjeni fjalë këshille që mund t'i ndihmojnë të kapërcejnë krenarinë. (Ata mund t'i kenë shënuar këto fjalë këshille në studimin e tyre vetjak.) Ftojini studentët të thonë disa nga fjalët e këshillës që kanë gjetur dhe të shpjegojnë se si kjo këshillë mund t'i ndihmojë të kapërcejnë krenarinë.

Shpjegoni se këto vargje na mësojnë të vërtetën vijuese: **Ne duhet të kërkojmë mbretërinë e Perëndisë mbi të gjitha interesat e tjera.** Ftojini disa studentë të tregojnë një mënyrë që ata mund të përdorin bekimet dhe mundësitë që Zoti u ka dhënë, për të ndërtuar mbretërinë e Perëndisë dhe për të bekuar të tjerët.

Për t'i përgatitur studentët të rishikojnë mësimet e Jakobit mbi dëlirësinë seksuale, ftojini të përfytyrojnë se dikush i ka pyetur përse besojnë në të jetuarit e ligjit të dëlirësisë. Kërkojuni studentëve të lexojnë Jakobin 2:28–35 si ndihmë në përgjigjen e kësaj pyetjeje. Mund të jetë me dobi t'u rikujtoni se ata e mësuan të vërtetën vijuese si pjesë të studimit të tyre vetjak: **Zoti kënaqet në dëlirësi.** Ata studiuuan gjithashtu pasojat e pamoralshmërisë seksuale të përshkruar në këto vargje. Ftojini studentët të tregojnë se si mund të shpjegojnë, bazuar te Jakobi 2:28–35, si do t'i përgjigjeshin kësaj pyetjeje.

Pyetni: Sipas Jakobit 2:27, cila është "[fjala e] Zotit" lidhur me pasjen e më shumë se një gruaje? (Siguroni që të jetë e qartë se Zoti ka urdhëruar që një burrë duhet të martohet vetëm me një grua.)

Theksoni se në kohë të caktuara të historisë së botës, Zoti i ka urdhëruar njerëzit e Tij të praktikojnë martesë me më shumë se një grua. Për shembull, martesë me më shumë se një grua që praktikuar në kohët e Dhiatës së Vjetër nga Abrahami dhe Sara (shih Zanafilla 16:1–3; DeB 132:34–35, 37) dhe nga biri Isaku, dhe nipi i tyre Jakob (shih DeB 132:37), dhe ajo gjithashtu praktikohet për një kohë gjatë ditëve të hershme të Kishës së rivendosur, duke filluar me Profetin Jozef Smith (shih DeB 132:32–33, 53). Gjithsesi, në 1890-ën, Perëndia urdhëroi profetin e Tij Uilford Udraf që t'i jepte fund praktikës së martesës me më shumë se një grua (shih DeB, Deklarata Zyrtare 1).

Jepuni studentëve kohë që të përsiatin se si zgjedhjet që po bëjnë për të qenë të dëlirë dhe të pastër do kënaqnin Zotin dhe të tjerët. Ftojini ata të shpjegojnë se si mbajtja e ligjit të dëlirësisë tani do t'i bekojë ata dhe familjet e tyre – tani dhe në të ardhmen. Shpjegoni sesi mbajtja e ligjit të dëlirësisë ju ka bekuar ju dhe familjen tuaj.

Jakobi 3–4

Jakobi i nxit njerëzit e tij të pendohen dhe të marrin shpresë se mund të kthehen në praninë e Perëndisë

Vendosni një pikturë të vogël të Jezu Krishtit në mes të tabelës, në një poster, apo në një copë letër. Rreth pikturës shkruani disa fjalë që përfaqësojnë gjëra që mund t'i shkëputin njerëzit nga Shpëtimtari dhe ungjilli i Tij. Kërkojuni studentëve të drejtohen te Jakobi 4:14. Shpjegoni se ky varg përfshin frazën "duke parë përtej shenjës". Pyetini se çfarë nënkupton "shenja" në këtë varg. (Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi se "shenja është Krishti" ["Jesus of Nazareth, Savior and King", *Ensign*, dhjetor 2007, f. 45].) Pas ndarjes së këtij shpjegimi, ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobin 4:14–15.

Pyetni: Çfarë mendoni se mund të jetë domethënia e të parit përtej shenjës? (Ta përqendrojmë jetën tonë veçse te Shpëtimtari dhe ungjilli i Tij.)

Ftojini studentët të lexojnë Jakobin 4:4–12 dhe përcaktoni disa arsye përse Jakobi besonte te Jezu Krishti dhe përse ai ndiente se që e rëndësishme t'u bënte të ditur të tjerëve për Shlyerjen. Si përfundim për këtë diskutim, siguroni që e vërteta vijuese të jetë e qartë: **Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të mbushemi me shpresë dhe ta pajtojmë veten me Perëndinë.**

Tregoni ndjenjat tuaja të mirënjohjes për Shpëtimtarin dhe Shlyerjen e Tij. Dëshmoni që Jezu Krishti është "shenja" mbi të cilën ne duhet ta përqendrojmë jetën tonë. Për ta përfunduar mësimin, kërkojuni studentëve të marrin parasysh atë që do të bëjnë për t'u përqendruar te Shpëtimtari gjatë disa pak ditëve vijuese.

Njësia Tjetër (Jakobi 5 deri te Omni)

Pyetini studentët: Çfarë është një anti-Krisht? Si do t'i përgjigjesht një anti-Krishti? Ndërsa lexoni shkrimet e shenjta në njësien tjetër, vini re çfarë tha dhe bëri Jakobi kur u përball me Sheremin, një anti-Krisht. Gjithashtu, kërkonit për bekimet që mori Enosi ngaqë e kërkoi Perëndinë me gjithë zemrën e tij, duke u lutur gjithë ditën dhe natën. Vëreni për arsyet përse nefitët e lanë vendin e trashëgimit të tyre të parë dhe u bashkuan me mulekitët.

Jakobi 5:1–51

Hyrje

Duke mësuar njerëzit e tij, Jakobi citoi alegorinë e pemëve të ullirit të butë dhe të egër, që fillimisht qe dhënë nga një profet që quhej Zenos dhe qe përfshirë në fletët prej tunxhi. Jakobi e përdori këtë alegori për

të dhënë mësim se Zoti do të kërkonte të sillte shpëtim tek të gjithë njerëzit – edhe tek ata midis popullit të besëlidhjes që ishin larguar prej Tij. Për arsye të gjatësisë së Jakobit 5, ai është ndarë në dy mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 5:1–14

Jakobi citon Zenosin, që e krahasonte shtëpinë e Izraelit me një pemë ulliri të butë

Merrni parasysh ta filloni këtë mësim duke lexuar shembujt vijues të të rinjve që vënë në dyshim gatishmërinë e Zotit për t'i falur ata për mëkatet e tyre:

- Një i ri mbajtës priftërie zhvillon një zakon mëkatar. Ai beson se të tjerët mund të falen, por ai dyshon që Zoti do ta pranojë pendimin e tij.
- Një e re shkel një urdhërim. Ajo përjeton faj, ndihet shumë keq për veten dhe vë në dyshim nëse Zoti e do ende atë.

Ftojini studentët të përsiatin pyetjen vijuese pa u përgjigjur me zë të lartë:

- A e keni pyetur ndonjëherë veten rreth gatishmërisë së Zotit për t'ju falur për mëkatet tuaja?

Shpjegoni se Jakobi profetizoi se judenjtë do ta kundërshtonin Jezu Krishtin (shih Jakobi 4:15). Ai gjithashtu dha mësim se Jezu Krishti do të vazhdonte të punonte për shpëtimin e popullit të Tij edhe pasi ata e patën kundërshtuar Atë (shih Jakobi 4:17–18). Për të ilustruar këtë të vërtetë, Jakobi citoi një alegori të dhënë nga një profet që quhej Zenos. Një alegori përdor personazhe, objekte dhe veprime simbolike për të dhënë mësim të vërtetat. Ndërsa studentët studiojnë këtë alegori, ata mund të marrin mësim të rëndësishme rreth gatishmërisë së Jezu Krishtit për të ndihmuar ata që janë larguar prej Tij.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 5:1–2 dhe vëreni klasën të shohë se për kë po fliste Zenosi (shtëpinë e Izraelit). Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se kur profeti Jakob i Dhiatës së Vjetër bëri besëlidhje me Zotin, Zoti e ndryshoi emrin e tij në Izrael. Frazja “shtëpia e Izraelit” nënkupton pasardhësit e Jakobit dhe të gjithë njerëzit që janë pagëzuar dhe kanë bërë besëlidhje me Zotin.

- Cili në këtë klasë është anëtar i shtëpisë së Izraelit? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se të gjithë anëtarët e pagëzuar të Kishës janë pjesë e shtëpisë së Izraelit. Ata janë pjesë e alegorisë të Jakobit 5.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 5:3. Kërkojini klasës të shohë se çfarë përdori Zenosi te alegoria e tij për të përfaqësuar shtëpinë e Izraelit. Pasi studentët të thonë se çfarë gjetën, shpjegoni se pemët e ullirit qenë jashtëzakonisht të vlefshme në Izraelin e lashtë, ku jetoi Zenosi. Ullinjtë përdoren për ushqim dhe vaji i ullirit përdorej për gatim e ilaç dhe si karburant për llamba. Pemët e ullirit kërkonin shumë kujdes dhe punë që t'i bëje të prodhonin fryt të mirë. Theksoni se në këtë alegori, pema e ullirit të butë ndodhet në një vresht, që përfaqëson botën.

- Sipas Jakobit 5:3, çfarë filloi t'i ndodhë pemës së ullirit të butë? Çfarë simbolizon kalbja e pemës? (Nxiti studentët të përdorin shënimin fundfaqeje 3d për t'iu përgjigjur kësaj pyetjeje.)
- Çfarë është braktisja? (Largimi nga Zoti dhe ungjilli i Tij.)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobin 5:4–6. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj se cili ishte mjeshtri i vreshtit dhe çfarë mund të përfaqësojnë veprimet e tij të krasitjes,

gërmimit dhe ushqimit. Pastaj vëri ata të shpjegojnë se çfarë mendojnë se përfaqësojnë këto simbole. (Ju mund të keni nevojë t’i ndihmoni të kuptojnë se mjeshtri i vreshtit përfaqëson Jezu Krishtin. Krasitja, gërmimi dhe ushqimi përfaqësojnë përpjekjet e Zotit për të na ndihmuar të marrim bekimet e Shlyerjes së Tij dhe përpjekjet e profetëve për të dhënë mësim dhe për t’i ftuar njerëzit të pendesa.)

Ftojini një student të lexojë deklaratën në vijim nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kjo alegori siç tregohet nga Jakobi, është synuar qysh në fillim të jetë rreth Krishtit. . . . Ndërkohë që Zoti i vreshtit dhe punëtorët e tij përpiqen të ndihmojnë, krasitin, pastrojnë dhe me fjalë të tjera t’i bëjnë frutdhënëse pemët e tyre në atë që përbën një skicë historike me një kapitull të shpërndarjes dhe grumbullimit të Izraelit, domethënia më e thellë e Shlyerjes i përforcon fund e krye punët e tyre” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 165).

Për të ndihmuar studentët shihni se si kjo alegori ilustron shqetësimin e Zotit për ta, i mëson se mund të vendosin emrat e tyre në vend të referencave të pemëve të ullirit. Ju mund ta paraqitni këtë duke dhënë shembullin vijues nga Jakobi 5:7: “Më hidhëron që ta humb [emrin tënd]”. Shpjegoni se ndërsa vendosim emrat tanë te Jakobi 5 në vendet që janë domethënëse dhe të përshtatshme, ne mund të mësojmë më shumë rreth shqetësimit të Zotit për ne.

Tregoni tabelën vijuese. Shpjegoni se ajo rendit kuptimet e simboleve në alegorinë e Zenosit. (Ju mund të doni të bëni kopje të tabelës si fletushkë apo të vini studentët të kopjojnë tabelën në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.)

Jakobi 5: Alegoria e Pemëve të Ullirit të Butë dhe të Egër	
Simboli	Kuptimi i Mundshëm
Pema e ullirit të butë	Shtëpia e Izraelit, populli i besëlidhjes së Perëndisë
Vreshti	Bota
Kalbja	Mëkati dhe braktisja
Zoti dhe pronari i vreshtit	Jezu Krishti
Krasitja, gërmimi dhe ushqimi	Përpjekjet e Zotit për të ndihmuar njerëzit të marrin bekimet e Shlyerjes së Tij
Shërbëtori i pronarit të vreshtit	Profetët e Zotit
Degët	Grupe njerëzish
Pema e ullirit të egër	Johebrenjtë – ata që nuk kanë bërë besëlidhje me Zotin. Më vonë në alegori, pemët natyrale të ullirit bëhen të egra, duke përfaqësuar pjesë të shtëpisë së Izraelit që bien në braktisje.
Shartim dhe mbjellje degësh	Shpërndarja dhe grumbullimi i popullit të besëlidhjes. Përveç kësaj, shartimi i degëve të egra në pemën e ullirit të butë përfaqëson kthimin e atyre që bëhen pjesë e popullit të besëlidhjes së Zotit.
Djegje degësh	Gjykime të Perëndisë për të ligjtë
Fryti	Jeta ose veprat e njerëzve

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobin 5:7, 9–10 dhe vëreni klasën të kërkojë për atë që pronari i vreshtit bëri më pas për të shpëtuar pemën e ullirit të butë. I vini studentët të tregojnë atë që gjejnë. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se shartimi është futja e një dege nga një pemë në një pemë tjetër. Shartimi në këto vargje përfaqëson përpjekjet e Zotit për të ndihmuar johebrenjtë të bëhen pjesë e popullit të Tij të besëlidhjes nëpërmjet pagëzimit dhe kthimit në besim. Djegia e disa degëve përfaqëson gjykimet e Zotit mbi anëtarët më të ligj të shtëpisë së Izraelit.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobin 5:11. Kërkojini klasës të shohë për fakte mbi shqetësimin e pronarit për rrënjët e pemës së ullirit të butë. I vini studentët të tregojnë atë që gjejnë.

Kujtojuni studentëve se Jakobi 5:6 thotë se pema e ullirit të butë pati filluar të prodhonte degë të reja dhe delikate. Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Jakobin 5:8, 13–14. Kërkojini klasës të gjejë çfarë bëri pronari me këto degë. Ju gjithashtu mund t'ju kërkonti atyre të shqyrtojnë se si udhëtimi i familjes së Lehit jep një shembull të veprimeve të pronarit të Jakobi 5:8, 13–14.

Jakobi 5:15–40

Pronari i vreshtit dhe shërbëtori i tij punojnë për të bërë që vreshti të prodhojë fryt të mirë.

Ndajeni klasën në dy grupe. Caktojuni grupin e parë të studiojë Jakobin 5:15–28 dhe grupin e dytë të studiojë Jakobin 5:29–40. Kërkojuni studentëve të bëjnë sa vijon ndërsa studiojnë (ju mund të doni të shkruani këto udhëzime në tabelë):

1. Përmbliidhni atë që ndodhi në vresht dhe atë që mund të përfaqësojë ajo.
2. Gjeni fraza që tregojnë përpjekjet e pronarit të vreshtit për të ruajtur pemën e ullirit të butë (apo natyrale) dhe degët e saj.

Pasi studentët të kenë pasur mjaft kohë për të studiuar vargjet që u janë caktuar, kërkojuni të përmbledhin atë që ndodhi në vresht dhe të shpjegojnë çfarë mund të përfaqësojë ajo. Filloni me studentët që studiuuan Jakobin 5:15–28. Më poshtë janë shembuj përmbledhjesh dhe interpretimesh.

Jakobi 5:15–28. Çfarë ndodhi: Të gjitha degët që qenë shartuar dhanë frut të mirë. Gjithsesi, një degë, megjithëse e mbjellë në një pjesë të mirë të vreshtit, dha edhe fryt të butë edhe fryt të egër. Çfarë mund të përfaqësojë kjo: Fryti i mirë apo i butë kudo në shumicën e vreshtit përfaqëson drejtësinë mbi tokë gjatë kohës së Krishtit dhe Apostujve të Tij. Dega që dha disa fryte të mira dhe disa fryte të egra përfaqëson pasardhësit e drejtë dhe të ligj të Lehit.

Jakobi 5:29–40. Çfarë ndodhi: Të gjitha frytet kudo në vresht u prishën. Çfarë mund të përfaqësojë kjo: Prishja e të gjitha fryteve përfaqëson Braktisjen e Madhe, gjatë së cilës plotësia e ungjillit të Jezu Krishtit humbi nga toka pas shërbesës tokësore të Apostujve të Krishtit.

Pasi të dy grupet t'i kenë thënë këto përmbledhje, pyetni:

- Çfarë frazash tregojnë përpjekjet e pronarit për të ruajtur pemën e ullirit të butë dhe degët e tij? Çfarë ilustron kjo rreth ndjenjave të Zotit ndaj popullit të Tij të besëlidhjes?
- Ndërsa kemi diskutuar këtë alegori, çfarë keni mësuar rreth Jezu Krishtit, pronarit të vreshtit? (Ndër shumë të vërtetave të dhëna mësim në këto vargje, studentët duhet të kuptojnë se **Zoti na do dhe punon me zell për shpëtimin tonë.**)
- Si lidhet kjo alegori me shembujt në fillimin e mësimit për dy të rinjtë që pyetnin veten rreth gatishmërisë së Zotit për t'i falur ata për mëkatet e tyre?

Jakobi 5:41–51

Pronari pikëllohet për vreshtin e tij

Ftojuni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Jakobi 5:41–42, 46–50. (Ju mund të doni të theksoni se ajo frazë “lartësia e vreshtit” të Jakobi 5:48 mund të nënkuptojë krenarinë.) Kërkojini klasës të shohë fraza që tregojnë dashurinë dhe shqetësimin e pronarit për vreshtin e tij dhe pikëllimin e tij kur pemët nuk prodhojnë frut të mirë. Ftojuni studentët të thonë fraza nga këto vargje që janë veçanërisht domethënëse për ta dhe të shpjegojnë përse frazat janë domethënëse. Pasi studentët t'i kenë ndarë, pyeteni klasën:

- Si e përfaqëson kujdesi i pronarit për vreshtin e tij dashurinë e Zotit për ne?
- Cilët janë disa shembuj, nga shkrimet e shenja apo nga jeta juaj, që ilustrjnë se Zoti vazhdon t'i dojë dhe të kujdeset për njerëzit edhe pasi ata janë larguar prej Tij?

Për të përfunduar, kujtojuni studentëve se pronari mori parasysht t'i priste të gjitha pemët sepse fryti ishte prishur tek të gjitha, pavarësisht nga gjithçka që ai pati bërë (shih Jakobi 5:49).

- A mendoni se pronari do të heqë dorë nga vreshti i tij? Përse po ose përse jo?

Pasi studentët të kenë dhënë përgjigjet e tyre, lexoni Jakobi 5:51 për klasën. Dëshmoni se Zoti na do dhe demonstroi mëshirë dhe durim të madh ndërsa punon për të na ndihmuar të vijmë tek Ai dhe të sjellim vepra të drejta. Shpjegoni se mësimi tjetër do të përfshijë diskutim për përpjekjet e fundit të pronarit për të shpëtuar vreshtin e tij.

Jakobi 5:52–77; Jakobi 6

Hyrje

Në mësimin e mëparshëm, studentët filluan të studiojnë alegorinë e Zenosit për pemët e ullirit të butë dhe të egër. Në këtë mësim, ata do të studiojnë pjesën e fundit të alegorisë, në të cilën pronari i vreshtit punon

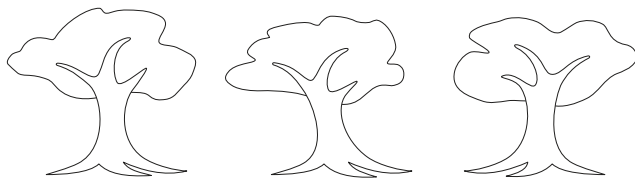
me shërbëtorët e tij për herë të fundit për të bërë që pemët të prodhojnë fryt të mirë. Ata do të studiojnë gjithashtu Jakobin 6, në të cilin Jakobi komenton mbi alegorinë dhe i këshillon njerëzit e tij që të pendohen.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 5:52–60

Në alegorinë e pemëve të ullirit të butë dhe të egër, pronari i vreshtit shpëton pemët dhe u shërben që të prodhojnë fryt të mirë

Përpara klasës vizatoni në tabelë një figurë me tri pemë.

Kujtojuni studentëve se në mësimin e mëparshëm, ata filluan të studionin alegorinë e Zenosit me pemët e ullirit të butë dhe të egër te Jakobi 5. Në fund të atij mësimi, të gjitha pemët në vresht po jepnin fryt të egër (shih Jakobi 5:30–42). Kjo përfaqëson Braktisjen e Madhe.

Për ta rishikuar mësimin e mëparshëm, ndajeni klasën në çifte. Vëreni çdo çift të diskutojë përgjigjet e tyre për fjalitë vijuese të paplota (ju mund të doni t'i shkruani këto thënie në tabelë):

1. Pronari i vreshtit përfaqëson . . .
2. Përpjekjet e pronarit të vreshtit për të shpëtuar pemët e tij përfaqëson . . .
3. Një gjë që unë mësova rreth Jezu Krishtit nga fjalët apo veprimet e pronarit të vreshtit është . . .
4. Pasi të gjitha pemët dhe frytet e vreshtit u prishën, pronari vendosi të . . .

Pasi studentët të kenë diskutuar këto thënie si çifte, rishikoni shkurtimisht përgjigjet e tyre si klasë. Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre për dy thëniet e para, sigurohuni që të jetë e qartë se pronari i vreshtit përfaqëson Jezu Krishtin dhe se përpjekjet e tij për të shpëtuar pemët e tij përfaqësojnë përpjekjet e Shpëtimtarit për të ndihmuar njerëzit e Tij të kthehen tek Ai. Studentët mund të thonë mësim të ndryshme të vlefshme ndërsa plotësojnë thënien e tretë. Vëreni studentët të kontrollojnë përgjigjet për thënien e katërt duke parë te Jakobi 5:51, që thotë se pronari vendosi ta mbante vreshtin “pak më gjatë”.

Shpjegoni se mësimi i sotëm mbulon pjesën e fundit të alegorisë, që përfaqëson ditët e fundit, duke përfshirë Rivendosjen e ungjillit.

Theksoni se pronari i vreshtit vendosi ta mbante vreshtin duke shartuar më shumë degë. Vini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Jakobi 5:52–58. Ftojuni klasën të kërkojë për çka bëri pronari për të forcuar degët dhe rrënjët. (Ndihmojini studentët të shohin se pronari i vreshtit shartoi degë nga pemët natyrore përsëri në pemën e tyre të origjinës – pema që përfaqëson shtëpinë e Izraelit. Pastaj ai shartoi degë nga ajo pemë në pemë të tjera natyrore. Ai gjithashtu i flaku degët më të këqija në zjarr. Ju mund të përdorni pemët në tabelë për të ilustruar këtë shembull. Për shembull, ju mund të fshini një degë nga një pemë dhe të vizatoni një degë të re te një tjetër.)

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 5:59. Kërkojuni klasës të dëgjojë për atë çka shpresonte pronari i vreshtit që këto veprime do të bënin për rrënjët e pemëve.

Caktojini studentët që të punojnë në çifte

Të punuarit në çifte mund t’u japë studentëve mundësinë t’ia “mësoni njëri-tjetrit doktrinën e mbretërisë” (DeB 88:77). Jini të vëmendshëm në vendimet tuaja për studentët që do të caktoni të punojnë së bashku – disa studentë mund të ndihmohen ose t’u hiqet vëmendja nëse janë shokë me njëri-tjetrin.

- Çfarë shpresonte pronari se do të ndodhte me rrënjët? (Ai donte që ato të “marrin fuqi”.) Kujtojeni studentëve se në këtë kohë, të gjitha pemët po jepnin fryte të këqija, duke përfaqësuar të gjithë botën në një gjendje braktisjeje. Shpjegoni se ndërsa rrënjët do të marrin fuqi, degët kudo në vresht do të ndryshonin që “të mirat mund të mposhtin të ligat” (Jakobi 5:59).

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se këto vargje na mësojnë se **ndikimi i besëlidhjeve të ungjillit i lejon fëmijët e Atit Qiellor të kapërcejnë mëkatin dhe të sjellin drejtësi.**

- Në çfarë mënyrash mund të na forcojnë besëlidhjet e ungjillit? Si kanë ndikuar besëlidhjet tuaja në jetën tuaj? (Ju mund të doni të shprehni vetë ndjenjat dhe dëshminë tuaj rreth këtij parimi.)

Jakobi 5:61–77

Pronari i vreshtit punon në vresht me shërbëtorët e tij

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 5:61–62, duke parë për atë çfarë i udhëzoi pronari i vreshtit shërbëtorët e tij që të bëjnë dhe përse u kërkoi që ta bënin.

- Shërbëtori në fillim të alegorisë përfaqëson profetët e Zotit. Cili mund të jetë përfaqësuar nga shërbëtorët e shumtë të Jakobi 5:61? (Ndihmojini studentët të shohin që këta shërbëtorë mund të përfaqësojnë të gjithë anëtarët e Kishës: profetët dhe apostujt, udhëheqësit e përgjithshëm dhe vendorë të Kishës, misionarët, mësuesit e shtëpisë, mësueset vizitore dhe cilindo që merr pjesë në punën e Zotit.)
- Çfarë është e rëndësishme rreth fjalëve *ne* dhe *tonë* të Jakobi 5:61–62? (Zoti punon me ne. Ne nuk jemi lënë ta bëjmë punën e Tij vetëm.)
- Sipas Jakobit 5:62, çfarë është unike rreth kohës në të cilën këta shërbëtorë qenë thirrur të punonin? (Ishte “her[a] e fundit” që pronari do të krasiste vreshtin. Profetët i janë referuar kësaj “her[e] të fundit” si “periudha ungjillore e plotësisë së kohëve”. Për shembull, shih Efesianëve 1:10 dhe DeB 128:20.)

Për t’i ndihmuar studentët të shohin se si lidhet me ta kjo pjesë e alegorisë, vini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Din L. Larsen, i Të Shtatëdhjetëve:

“[Tani] është periudha gjatë së cilës Zoti dhe shërbëtorët e tij do të bëjnë përpjekjen e fundit të madhe për të çuar mesazhin e së vërtetës tek të gjithë njerëzit e tokës dhe të rivendosin pasardhësit e Izraelit të lashtë që kanë

humbur identitetin e tyre të vërtetë. . . .

Ju keni ardhur në tokë kur u hodh themeli për këtë punë madhështore. Ungjilli qe vendosur për herë të fundit. Kisha qe rivendosur thujse në çdo pjesë të botës. Skena u hap që të luheshin aktet e fundit dramatike. Ju do të jeni aktorët kryesorë. Ju jeni ndër punëtorët e fundit në vresht. . . . Ky është shërbimi për të cilin ju jeni zgjedhur” (“A Royal Generation”, *Ensign*, maj 1983, f. 33).

- Si ndikon te ju dija se jeni thirrur të shërbeni me Zotin gjatë kësaj periudhe të fundit të punës?
- Kur keni ndier se Zoti ka punuar me ju ndërsa keni marrë pjesë në punën e Tij?
- Cilat janë disa mundësi që keni për t’i shërbyer Zotit dhe t’i ndihmoni të tjerët të sjellin “frut të mirë”? (Studentët mund të përmendin thirrjet dhe detyrat e tyre në Kishë; përgjegjësinë e tyre për të ndihmuar anëtarët e familjes, miqtë dhe të tjerë për t’iu afuar më shumë Shpëtimtarit; dhe mundësia që do të kenë për t’i shërbyer Zotit si misionarë kohëplotë.)

Shkruani *Jakobi 5:70–75* në tabelë. Paraqitini këto vargje duke shpjeguar se ata japin mesim rreth marrëdhënies që Zoti ka me shërbëtorët e Tij. Ata gjithashtu përshkruajnë atë që Zoti dhe shërbëtorët e Tij janë në gjendje të përmbushin nëpërmjet punës së tyre së bashku. Ftojini studentët të lexojnë këto vargje në heshtje dhe të zgjedhin një varg që jep përshkrimin e parapëlqyer të tyre për marrëdhënien e Zotit me shërbëtorët e Tij. Pasi studentët të kenë pasur kohë për të lexuar, ftojini disa prej tyre të thonë se cilin varg kanë zgjedhur, përse e pëlqejnë atë dhe si mund t’i ndihmojë ata ndërsa i shërbejnë Zotit.

Ndërsa studentët marrin pjesë në këtë veprimtari, siguroni që ata të kuptojnë se **Zoti na premtim gëzim ndërsa punojmë me Të për të përmbushur punën e Tij.** Për t’i

ndihmuar studentët të thellojnë kuptimin e tyre për Jakobin 5:70–75, merrni parasysh të drejtoni disa nga pyetjet vijuese:

- Çfarë u premtoi pronari i vreshtit atyre që punonin me të? (Shih Jakobi 5:71, 75.) Kur keni ndier gëzim në punën e Zotit?
- Përse mendoni se është e rëndësishme që shërbëtorët punuan “me fuqitë e tyre” dhe “me gjithë zell[in]”? (Shih Jakobin 5:72, 74.) Çfarë mësimesh mund të merrni nga këto fraza ndërsa i shërbeni Zotit?

Përfundojeni këtë pjesë të mësimin duke u kërkuar studentëve t’i përgjigjen pyetjes vijuese në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta apo fletoren e klasës (ju mund të doni ta shkruani atë në tabelë):

- Ndërsa merrni parasysh mundësitë tuaja për t’i shërbyer Zotit, si do t’i zbatonit të vërtetat që kemi diskutuar te Jakobi 5?

Pasi studentët të kenë pasur mjaft kohë për të shkruar, ju mund të kërkonin nga një ose dy prej tyre të lexojnë përgjigjet e tyre për klasën.

Jakobi 6

Jakobi jep mësim për mëshirën dhe drejtësinë e Zotit dhe i fton njerëzit e tij të pendohen

Shkurtimisht paraqitni Jakobin 6 duke shpjeguar se ai përmban përmbledhje të Jakobit mbi të vërtetën të rëndësishme nga alegoria e pemëve të ullirit të butë dhe të egër.

Ftojini një student të lexojë Jakobi 6:4–6. Kërkojini gjysmës së klasës të kërkojë atë që donte Jakobi që njerëzit të mësonin rreth Zotit. (Që Ai i kujton njerëzit e Tij, që Ai “qëndron besnik tek [ata]” dhe që “krahu i tij i mëshirës është shtrirë drejt [tyre]”. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se në këtë fragment, fjala *qëndroj besnik* do të thotë të ngulesh pranë të diçka apo dikush.) I kërkonin gjysmës tjetër të klasës të kërkojë atë që e nxiti Jakobi popullin e tij të bënte si rezultat i kësaj njohurie. (Të mos i ngurtësojnë zemrat e tyre, të pendohen, të vijnë te Zoti “me synim të plotë të zemrës” dhe të “qëndrojnë] besnikë te Perëndia, sikurse ai qëndron besnik [tek ata].”) Pasi studentët i tregojnë klasës se çfarë kanë mësuar, pyetni:

- Si e përshkroi Jakobi Zotin? Çfarë do të thotë për ju që “krahu i tij i mëshirës është shtrirë drejt jush”?
- Çfarë mësuat rreth Zotit nga alegoria e pemëve të ullirit që ilustron se si Ai qëndron besnik te ju? Çfarë mund të bëni që të tregoni se ju po qëndroni besnikë te Zoti?

Përmbledhni Jakobin 6:7–10 duke shpjeguar që pasi kemi qenë “ushqyer nga fjala e mirë e Perëndisë”, ne nuk duhet të sjellim fryt të lig. Ne duhet të ndjekim fjalët e profetëve. Nëse nuk pendohemi, paralajmëroi Jakobi, ne do të mbahemi përgjegjës për mëkatet tona te shufra e gjykimit e Zotit. Nxitini studentët të lexojnë në heshtje Jakobi 6:11–13 dhe të kërkojnë këshillën e fundit të Jakobit. Pasi të tregojnë atë që kanë gjetur, pyetni:

- Përse është diçka e urtë të zgjedhësh të pendohesh dhe të përgatitesh tani për të qëndruar përpara Zotit dhe të gjykohesh prej Tij?

Pohoni se **ne jemi të urtë për t’u përgatitur tani për gjykim duke u penduar dhe duke marrë mëshirën e Zotit.**

Për ta përfunduar mësimin, theksoni se pendimi na përgatit jo vetëm për gjykimin e fundit përfundimtar por gjithashtu për të qenë në gjendje t’i shërbejmë Zotit tani. Dëshmojuni studentëve se Zoti do që ata të shërbejnë me Atë dhe të gjejnë gëzim me Atë, dhe që ata mund të jenë të denjë ta bëjnë këtë ndërsa u binden urdhërimeve të Tij, pendohen dhe marrin mëshirën e Tij.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Jakobi 5. Paraqitje Filmike

Ndërsa jepni mësimin 47, ju mund të doni të tregoni pjesën e fundit nga paraqitja filmike “Alegoria

e Pemës së Ullirit”, që gjendet në DVD-në me titull *Paraqitje në DVD e Librit të Mormonit 1–19*. Ju mund ta tregoni këtë fragment gjatë seksionit të dytë të mësimin, pas thënies nga Plaku Din L. Larsen.

Jakobi 7

Hyrje

Jakobi u mbështet te Zoti dhe në dëshminë e tij të patundur për të kapërcyer idetë dhe argumentet e rreme të Sheremit, një anti-Krisht. Ai merrte forcë veçanërisht nga përvojat e shkuara që e patën forcuar besimin e tij te Jezu Krishti. Ai u mbështet gjithashtu tek udhëzimi nga Shpirti i Shenjtë, njohuria e tij nga shkrimet e shenjta dhe fjalët e profetëve dhe te dëshmia e tij për

Jezu Krishtin. Kur Sheremi kërkoi një shenjë që do t'i vërtetonte fjalët e Jakobit, ai u godit nga Perëndia. Jakobi përfundoi analin e tij duke përshkruar se si nefitët besonin te Zoti ndërsa forconin veten kundër lamani-tëve. Përpara se të vdiste, Jakobi ia besoi fletët e vogla birit të tij Enosit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 7:1–14

Jakobi mbështetet te Zoti ndërsa përballet me Sheremin, një anti-Krisht

Përpara se të fillojë mësimi, shkruani në tabelë thënien vijuese nga Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve (cituar nga "Kuraja e Krishterë: Çmimi i Qenies Dishepull", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2008, f. 72):

"Një nga provat më të mëdha në jetën e vdekshme është kur besimi ynë vihet në dyshim apo kritikohet" (Plaku Robert D. Hejls).

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një rast kur dikush i vuri në dyshim apo i kritikoi bindjet e tyre. Ftojini disa prej tyre të tregojnë se si u ndien kur ndodhi kjo. Ju gjithashtu mund të doni të tregoni shkurtimisht një përvojë nga jeta juaj.

Shpjegoni se Jakobi 7 tregon përvojën e Jakobit me Sheremin, një anti-Krisht. (Ju mund të doni të shpjegoni se një anti-Krisht është "cilido apo çfarëdo që falsifikon ungjillin e vërtetë apo planin e shpëtimit dhe që haptas apo fshehtas vihet në kundërshtim të Krishtit" [Bible Dictionary, "Antichrist"].) Sheremi e kërkoi Jakobin që t'ia sfidonte besimin.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobin 7:1–5. Kërkojuni atyre të gjejnë 1) çfarë po përpiquej të bënte Sheremi dhe 2) si përpiquej ai të përmbushte qëllimet e tij. Pasi studentët të kenë mbaruar së lexuari, kërkojuni të përshkruajnë çfarë kanë mësuar rreth Sheremit. Ju mund të doni t'u drejtoni disa nga pyetjet vijuese për të përmirësuar diskutimin:

- Çfarë ndikimi kishte Sheremi te njerëzit?
- Çfarë shihni te Jakobi 7:1–5 që ju kujton për raste kur të tjerë kanë vënë në dyshim apo kritikuar besimin tuaj? (Ndërsa diskutoni këtë pyetje, ju mund të keni nevojë t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se jo të gjithë njerëzit që vënë në dyshim apo kritikojnë besimin tonë kanë të njëjtat shtysa si Sheremi. Ndërsa disa njerëz si Sheremi me qëllim përpiquejnë të shkatërrojnë besimin, të tjerë mund ta vënë në dyshim besimin tonë sepse janë kureshtarë apo sepse kanë qenë të keqinformuar lidhur me bindjet tona.)
- Përse ndonjëherë është e vështirë ta mbrojmë besimin tonë nga njerëz si Sheremi?

Shkruajini referencat dhe thëniet vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë. (Për të kursyer kohë, ju mund të doni t'i shkruani këto në tabelë përpara fillimit të orës mësimore. Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i përgatitni ato si fletushka.)

1. Jakobi 7:5	a. Dëshmoi për shkrimet e shenjta dhe fjalët e profetëve.
2. Jakobi 7:8	b. E la përfundimin në duart e Perëndisë.
3. Jakobi 7:10–11	c. U mbështet në drejtimin dhe forcën e Frymës së Shenjtë.
4. Jakobi 7:12	d. Kujtoi përvoja të kaluara që patën forcuar besimin e tij.
5. Jakobi 7:13–14	e. Dha dëshminë që pati marrë nëpërmjet Frymës së Shenjtë.

Ftojini studentët të tregojnë përvoja

Kur studentët tregojnë përvoja frymëzuese, shpirti i Zotit ftohet në klasë. Ndërsa studentët dëgjojnë përvojat dhe dëshmitë e shokëve të tyre, dëshmitë e tyre forcohen dhe ata mësojnë mënyra të reja për të zbatuar në jetën e tyre parimet e ungjillit. Zakonisht është e mjaftueshme të kesh një deri në tre studentë që të tregojnë përvoja. Shmangni thirrjen e studentëve të njëjtë që të tregojnë çdo ditë; përpiquini të përfshini gjithsecilin.

Shpjegoni që vargjet në këtë listë përshkruajnë përgjigjet e Jakobit kur Sheremi sfidoi besimet e tij. Thëniet në të djathtë përfaqësojnë përgjigjet e Jakobit, por nuk janë në renditjen e duhur dhe nevojitet të përputhen me vargjet e tyre përkatëse. Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë e me zë të lartë nga Jakobi 7:5–14. Ndërsa lexojnë, i lini të ndalen pas çdo fragmenti të renditur në tabelë. Kërkojuni studentëve të përputhin secilin fragment me thëniet përkatëse të tij. Ju mund të doni të ftoni një student të vijë në tabelë dhe të lidhë me viza referencat e shkrimeve të shenjta me thëniet përkatëse. (Përgjigjet: 1-d; 2-c; 3-a; 4-e; 5-b.)

Kur studentët kanë përfunduar aktivitetin përputhës, pyetni:

- Cilat parime shihni se jepen mësim në vargjet që sapo lexuat?

Nëse asnjë nuk e sugjeron, sigurohuni që studentët të kuptojnë se **ndërsa mbështetemi te Zoti, ne mund të kapërcejmë sfidat ndaj besimit tonë.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Shpjegoni se përgjigjet e Jakobit për Sheremin japin një shembull që ne ta ndjekim ndërsa u përgjigjemi atyre që vënë në dyshim apo kritikojnë besimin tonë.

Pyetjet plotësuese të renditura më poshtë janë përcaktuar për t'i ndihmuar studentët që të mendojnë më thellë rreth asaj që bëri Jakobi për t'u mbështetur te Zoti. Përgjigja për këto pyetje do t'u japë studentëve një mundësi për të ilustruar dhe dëshmuar se si veprime të ngjashme i kanë ndihmuar ata, kur të tjerë e kanë sfiduar besimin e tyre. Kjo gjithashtu do t'i ndihmojë të mësojnë se si të përgjigjen siç duhet ndaj sfidave të ardhshme për besimin e tyre. Ngaqë ka më shumë pyetje më poshtë nga sa do të keni mundësi kohe për t'i përdorur në mësim, zgjidhni vetëm disa pyetje për t'i përdorur në diskutimin tuaj. Ndërsa bëni këtë, kërkon drejtimin nga Fryma e Shenjtë, dhe mbani në mendje përvojat që studentët treguan në fillim të orës së mësimt. Ju gjithashtu mund të merrni parasysh t'i pyetni studentët se cilin nga veprimet e Jakobit do të donin të diskutonin më tej.

- Çfarë i ndodhi Jakobit në të kaluarën që e bëri besimin e tij të palëkundshëm? (Shih Jakobi 7:5.)
- Cilat janë disa përvoja që e kanë forcuar besimin tuaj? (Ju mund t'u jepni studentëve kohë ta përsiatin këtë pyetje përpara se t'u kërkon të përgjigjen. I siguroni që nuk ka nevojë të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.) Si mund t'ju ndihmojë të kujtuarit e këtyre përvojave kur dikush vë në dyshim apo kritikon besimin tuaj?
- Kur ju ka ndihmuar Fryma e Shenjtë t'u përgjigjeni pyetjeve apo kritikave rreth besimit tuaj? (Shih Jakobi 7:8.)
- Si mund t'ju ndihmojnë zakoni i përditshëm i studimit të shkrimeve të shenjta dhe fjalëve të profetëve të ditëve të mëvonshme, kur të tjerët vënë në dyshim apo kritikojnë besimin tuaj? (Shih Jakobi 7:10–11.)
- Kur e keni ndarë dëshminë tuaj me dikë që ka vënë në dyshim apo kritikuar besimin tuaj? (Shih Jakobi 7:12.) Cili qe rezultati?
- Kur Sheremi kërkoi një shenjë, përse ishte e mençur për Jakobin ta linte përfundimin më mirë në duart e Zotit sesa të përipiqej ta vërtetonte vetë vërtetësinë e dëshmisë së tij? (Shih Jakobi 7:17.) Si ju ndihmon dijenia se nuk është e nevojshme që t'ua vërtetoni atyre që jua sfidojnë besimin vërtetësinë e dëshmisë suaj?

Drejtoni pyetje plotësuese

Kur drejtoni pyetje plotësuese, studentëve u jepet mundësia të shprehin atë që kanë mësuar, të thellojnë kuptimin e tyre dhe të mendojnë se si të vërtetat e ungjillit lidhen me jetën e tyre. Kini kujdes që të mos nguteni me një listë të gjatë pyetjesh plotësuese. Zakonisht është më mirë të drejtosh disa pyetje dhe t'u japësh kohë studentëve të përgjigjen me maturi.

Jakobi 7:15–27

Pasi Sheremit i mbyllet goja, ai i pranon mëkatet e tij, dëshmon për të vërtetën dhe pastaj vdes, duke udhëhequr turmën nefite të rikthehej te Zoti.

Lexoni deklaratën në vijim nga Plaku Robert D. Hejls:

“Nëpër vite ne mësojmë se sfidat ndaj besimit tonë nuk janë të reja dhe ato nuk ka të ngjarë të zhduken shpejt. Por *dishepujt e vërtetë të Krishtit shohin mundësi në mes të kundërshtisë*. . . .

. . . Fatmirësisht, Zoti i njeh zemrat e akuzuesve tanë dhe mënyrën si ne mund t'u përgjigjemi atyre më me efikasitet. *Kur dishepujt e vërtetë kërkojnë drejtim nga Shpirti, ata marrin frymëzim të përshtatur për çdo përballje.* Dhe në çdo përballje, *dishepujt e vërtetë përgjigjen në mënyra që ftojnë Shpirtin e Zotit*” (“Kuraja e Krishterë: Çmimi i Qenies Dishepull”, f. 72–73; kursivet në origjinal).

- Çfarë mendoni se do të thotë të “shohin mundësi në mes të kundërshtisë”? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ndihmojini të kuptojnë se e mira mund të rezultojë ndërsa u përgjigjemi sfidave ndaj besimit tonë në mënyra që ftojnë Shpirtin e Zotit.)

Ndajini studentët në çifte. Vëreni secilin çift të lexojë Jakobin 7:15–23, duke kërkuar për ndonjë gjë të mirë që rezultoi nga përballja e Jakobit me Sheremin. Pasi studentët të kenë përfunduar leximin, ftoni disa prej tyre të shpjegojnë çfarë kanë gjetur. Merrni parasysht të përdorni disa nga pyetjet vijuese për t’i ndihmuar studentët të analizojnë këto vargje:

- Çfarë prove shihni që Jakobi shpresonte se përballja e tij me Sheremin do t’i ndihmonte të tjerët? (Shih Jakobi 7:22. Ndihmojini studentët të shohin se Jakobi qe lutur për turmën nefite që qe dëshmitare e rrëfimit dhe vdekjes së Sheremit.)
- Sipas Jakobit 7:23, si e ndikoi përfundimisht turmën përballja e Jakobit me Sheremin?
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga rezultatet e përballjes së Jakobit me Sheremin? (Studentët mund të gjejnë përgjigje të shumëfishta për këtë pyetje. Disa mund të sugjerojnë parimet e renditura më poshtë.)

Të gjithë profetët dëshmojnë për Jezu Krishtin.

Ndërsa u përgjigjemi këtyre pyetjeve apo kritikave ndaj besimit tonë në mënyra që ftojnë Shpirtin, ne mund t’i ndihmojmë të tjerët të kthehen te Zoti.

Profetët na ndihmojnë të njohim dhe të kapërcejmë mashtrimet e Satanit.

Ata që rebelohen kundër Perëndisë dhe predikojnë aktivisht kundër së vërtetës, do të përballin pasoja të ashpra nga Zoti.

Kërkimi në shkrimet e shenjta do të na ndihmojë të shmangim të qenit të mashtruar.

Ndërsa studentët gjejnë parime të tilla si ato të renditura më sipër, merrni parasysht të drejtoni pyetje plotësuese për t’i ndihmuar ata që t’i praktikojnë parimet në jetën e tyre.

- Si mund t’ju ndihmojë të jetuarit sipas këtij parimi?
- Si mund t’ju ndihmojë njohja e këtij parimi që të ndihmoni të tjerët?
- Si mund të kërkoni ta zbatoni këtë parim në jetën tuaj?

Ftojini studentët t’i përgjigjen pyetjes në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta:

- Cila është një gjë që do të filloni të bëni (ose vazhdoni ta bëni) që t’ju ndihmojë të përgatiteni për një kohë kur dikush do ta sfidojë besimin tuaj?

Jepni dëshmi se ne mund të kapërcejmë me sukses sfidat ndaj besimit tonë fetar, ndërsa ndjekim shembullin e Jakobit për mbështetje te Zoti.

Rishikim i Jakobit

Shpenzoni pak kohë për t’i ndihmuar studentët të rishikojnë librin e Jakobit. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse nevojitet, ftojini t’u hedhin një sy katër kapitujve të Jakobit për t’i ndihmuar t’i kujtojnë. Kërkojuni të përgatiten për të ndarë diçka rreth Jakobit apo shkrimeve të tij që u ka lënë mbresë. Ju mund t’u kujtoni se Jakobi u lind në shkretëtirë në tokën e Begatisë (pranë Detit të Kuq) dhe vdiq në tokën e Nefit. Ai qe bekuar gjithashtu nga Lehi (shih 2 Nefi 2:1–4) dhe ai pa Shpëtimtarin (shih 2 Nefi 11:3). Vëllai i tij më i madh, Nefi, përfshiu disa nga predikimet e tij në fletët e vogla (shih 2 Nefi 6–10). Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre. Merrni parasysht të jepni dëshmi rreth asaj se si shembulli dhe mësimet e Jakobit jua kanë bekuar jetën.

Librin e Enosit

Përse të studiohet ky libër?

Libri i Enosit ilustron fuqinë e Shlyerjes së Jezu Krishtit për të pastruar njerëzit nga mëkati dhe për t'i bërë të shëruar. Enosi u përlesh përpara Perëndisë në lutje të fuqishme përpara se t'i faleshin mëkatet. Ai më pas u lut për mirëqenien shpirtërore të nefitëve dhe të lamanitëve dhe e kaloi pjesën tjetër të jetës së tij duke punuar për shpëtimin e tyre. Ndërsa studentët mësojnë librin e Enosit, ata mund zbulojnë mësimet të rëndësishme rreth lutjes, pendimit dhe zbulesës. Ata mund të mësojnë gjithashtu se ndërsa individët marrin bekimet e Shlyerjes, ata do të dëshirojnë t'i ndajnë ato bekime me të tjerët.

Kush e shkroi këtë libër?

Këtë libër e shkroi Enosi, një bir i Jakobit dhe nip i Lehit dhe Sarias. Enosi shënoi se babai i tij e mësoi atë "në kujdesin dhe këshillën e Zotit" (Enosi 1:1). Nga fundi i jetës së tij, Enosi shkroi se ai kishte deklaruar "[të vërtetën] që është në Krisht" gjatë gjithë ditëve të tij (Enosi 1:26). Përpara vdekjes së tij, Enosi ia kaloi fletët e vogla të Nefit birit të tij Jarom (shih Jaromi 1:1). Enosi e përfundoi analin e tij duke thënë se ai gëzohej për ditën kur do të qëndronte përpara Shëlbuesit të tij. Ai tha: "Atëherë unë do të shikoj fytyrën e tij me gëzim dhe ai do të më thotë: Eja tek unë, ti i bekuar; ka një vend të përgatitur për ty në pallatet e Atit tim" (Enosi 1:27).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Kur Enosi mori fletët e vogla nga ati i tij, ai premtoi të skaliste vetëm shkrimet që ai i konsideronte më të çmueshmet, që përfshinin mësimet, zbulesa dhe profeci të shenjta (shih Jakobi 1:1–4; 7:27). Enosi e dinte se populli i tij, nefitët, përfundimisht do të shkatërroheshin. Ai u lut që Zoti të ruante një anal të nefitëve "që ato të mund t'u shkonin një ditë të ardhshme Lamanitëve, që ndoshta ata të mund të sillleshin në shpëtim" (Enosi 1:13).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Enosi e mbylli analin e tij duke deklaruar se 179 vite patën kaluar që kur Lehi la Jeruzalemin (shih Enosi 1:25). Kjo e vendos datën e shkrimit të tij afërsisht midis viteve 544 p.r.k. (kur Jakobi e mbylli analin e tij) dhe 421 p.r.k. Enosi e shkroi këtë anal ndërsa jetonte në tokën e Nefit.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Libri i Enosit paraqet një model që tregon se si individët mund të marrin bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe t'i ndajnë ato bekime me të tjerët. Së pari, Enosit iu mësuua ungjilli i Jezu Krishtit (shih Enosi 1:1, 3). Mandej, ai dalloi nevojën e vet për Shpëtimtarin dhe u lut për falje (shih Enosi 1:2–4). Pastaj, pasi mori një falje të mëkateve të tij, ai u lut dhe punoi me zell për të sjellë të tjerë në shpëtim (shih Enosi

1:5–27). Ky model shfaqet nëpër të gjithë Librin e Mormonit. Shembujt përfshijnë Almën (shih Mosia 17:1–2; 18:1–2), Almën të Riun dhe bijtë e Mosias (shih Mosia 27–28), dhe Lamonin dhe njerëzit e tij (shih Alma 18–19).

Përveç kësaj, libri i Enosit është i pari që e përshkruan në hollësi gjendjen e braktisjes të pasardhësve të Lamanit dhe të Lamuelit (shih Enosi 1:20). Ai përmend gjithashtu se kishte "jashtëzakonisht shumë profetë" mes nefitëve, edhe ngaqë shumica e tyre qenë "një popull kokëfortë" që duhej të nixte vazhdimisht "për t'i mbajtur në frikën e Zotit" (Enosi 1:22–23).

Përmbledhje

Enosi 1:1–8 Enosi lutet për heqje të mëkateve të tij dhe merr falje për shkak të besimit të tij te Jezu Krishti.

Enosi 1:9–18 Enosi lutet për nefitët dhe lamanitët dhe i kërkon Zotit të ruajë analet e nefitëve.

Enosi 1:19–24 Enosi përshkruan ligësinë e lamanitëve dhe natyrën kokëfortë të nefitëve. Ai dhe profetë të tjerë punojnë vazhdimisht për shpëtimin e tyre.

Enosi 1:25–27 Enosi e përfundon analin e tij dhe shkruan për sigurinë e jetës së përjetshme që ai ka marrë nëpërmjet Shëlbuesit të tij.

Enosi

Hyrje

Pas reflektimit për fjalët e atit të tij, Enosi u lut për falje dhe mori falje të mëkateve të tij. Ai atëherë u lut për

mirëqenien shpirtërore të nefitëve dhe të lamanitëve dhe e kaloi jetën e tij duke punuar për shpëtimin e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Enosi 1:1–8

Pas reflektimit për fjalët e atit të tij, Enosi lutet për falje dhe merr falje për mëkatet e tij.

Shkruajini fjalët *shpirti im ishte i uritur* në tabelë. Ftojini studentët të mendojnë për një kohë kur ata ndiheshin shumë të uritur.

- Cilat janë disa fjalë që do të përdornit për të përshkruar atë që ndieni kur jeni i uritur? (Studentët mund ta përshkruajnë urinë si një ndjenjë zbrazëtie, dhembjeje, dobësie apo dëshirë për t'u plotësuar.)
- Çfarë mund të thotë një person me frazën “shpirti im ishte i uritur”? (Ndjenja të zbrazëtisë shpirtërore, dhembjes apo dobësisë ose dëshirës për t'u mbushur shpirtërisht.)

Ftojini studentët të mendojnë për një kohë kur shpirti i tyre qe i uritur. Shpjegoni se sot ata do të studiojnë përvojën e një personi shpirti i të cilit qe i uritur. Paraqitni figurën Enosi duke u Lutur (62604; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 72).

- Çfarë dini rreth personit në pikturë? (Nëse studentët janë të pasigurt, shpjegoni se kjo është një pikturë e Enosit, që ishte nip i Lehit dhe i Sarias dhe bir i Jakobit. Atij iu besuan fletët e vogla pak pas vdekjes së atit të tij [shih Jakobi 7:27].)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Jakobi 1:1, 3. Kërkojini klasës të gjejë se si Jakobi kishte ndikuar tek Enosi. Ftojini disa studentë t'i tregojnë klasës atë që gjejnë.

Tregoni tabelën vijuese në dërrasë. (Për kursim kohe, ju mund të doni ta shkruani tabelën në dërrasë para fillimit të orës mësimore.) Tabela synon të ndihmojë grupet e studentëve të përqendrohen në hollësi të ndryshme të përvojës së Enosit ndërsa studiojnë Enosi 1:2–8.

Çfarë dëshironte Enosi	Çfarë bëri Enosi	Rezultatet e asaj që bëri Enosi
Enosi 1:2	Enosi 1:2	Enosi 1:5
Enosi 1:3	Enosi 1:4	Enosi 1:6
	Enosi 1:8	Enosi 1:8

Shpjegoni se ndërsa Enosi mendonte rreth mësimëve të atit të tij, ai përjetoi ndjenja shpirtërore që e çuan të bënte disa gjëra, të cilat më tej dhanë disa rezultate në jetën e tij.

Ndajeni klasën në tri grupe. Lexoni me zë të lartë Enosin 1:2–8. Ndërsa lexoni, vëreni grupin një të shohë për fraza që tregojnë dëshirat e Enosit. Ftojini grupin dy të shohë për atë që Enosi bëri. Kërkojini grupit të tretë të kërkojë përfundimet e dëshirave dhe veprimeve të Enosit. (Theksoni se vargjet e renditura në tabelë përmbajnë informacion lidhur me detyrën e secilit grup.)

Pasi të keni mbaruar së lexuari Enosin 1:2–8, ftojini studentët e grupit të parë të tregojnë frazat që gjetën lidhur me dëshirat e Enosit. Ndërsa studentët përmendin këto fraza, vëreni t'i shkruajnë frazat në tabelë. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që t'i shënojnë këto fraza në shkrimet e tyre të shenjta. Studentët mund të përmendin fraza të tilla si “heqje të mëkateve të mia”, “jetën e përjetshme” dhe “gëzimin e shenjtoreve”.

Gjetje hollësirash në fragmente të gjata shkrimesh të shenjta

Disa studentë ndihen të hutuar kur u kërkohet të gjejnë hollësira të shumta në fragmente të gjata të shkrimeve të shenjta. Për t'i ndihmuar këta studentë, ndajeni klasën në disa grupe. Drejtojeni secilin grup të kërkojë për një hollësi të ndryshme në një fragment të gjatë. Kjo mund t'i ndihmojë studentët të përqendrohen në ide kyç ndërsa lexojnë. Kjo u jep gjithashtu një mundësi për t'i mësuar njëri-tjetrit hollësitë e rëndësishme që zbulojnë në shkrimet e shenjta.

Pasi plotësohet kolona e parë, ftojini klasën të lexojë kalimthi fillimin e Enosit 1:4. Vëriini të gjejnë çfarë përjetoi Enosi ndërsa fjalët e atit të tij “në lidhje me jetën e përjetshme dhe me gëzimin e shenjtoreve, . . . hynë thellë në zemrën [e tij]” (Enosi 1:3). Studentët duhet të vënë re frazën “dhe shpirti im ishte i uritur”. (Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që ta shënojnë këtë frazë në shkrimet e tyre të shenjta.)

- Si mundet që të menduarit mbi mësimet e një profeti lidhur me jetën e përjetshme dhe gëzimin e shenjtoreve ta bëjnë shpirtin e një personi të jetë i uritur? (Kjo mund ta ndihmojë një person që të dëshirojë të jetë i denjë për të qenë me Zotin dhe të dëshirojë lumturinë që vjen nga të jetuarit e ungjillit.)

Theksoni se Enosi gjithashtu dëshironte falje të mëkateve të tij. Shpjegoni se fraza “shpirti im ishte i uritur” mund të tregojë një ndjenjë zbrazëtie shpirtërore që vjen nga mëkati. Ajo mund të tregojë edhe dëshirën e madhe të një personi për t’u afruar më shumë te Zoti dhe për të mësuar për Të.

- Përse mëkati na bën të ndihemi shpirtërisht të zbrazët? (Mëkati bën që Fryma e Shenjtë të largohet nga ne dhe ne ndihemi të larguar nga Zoti.)

Për t’i ndihmuar studentët të lidhin përvojën e Enosit me veten, kërkojuni të shqyrtojnë në heshtje nëse kanë disa nga po ato ndjesi të urisë shpirtërore që përshkroi Enosi.

Për ta ndihmuar klasën të shohë se çfarë bëri Enosi për të kënaqur urinë e tij shpirtërore, ftojini studentët e grupit dy të tregojnë gjetjet e tyre dhe të shënojnë përgjigjet e tyre në tabelë. Përgjigjet duhet të përfshijnë sa vijon: “përleshjen . . . para Perëndisë”, “iu përgjërova atij në lutje të fuqishme” dhe “[ushtrova besim] në Krishtin”.

- Si mundet që fraza “përleshjen . . . para Perëndisë” të përshkruajë përpjekjen e një personi për të marrë një heqje të mëkateve? (Theksoni se Enosi nuk u përlesh *me* Perëndinë, por *para* Perëndisë në lutje. Kjo përleshje tregon përpjekjen e Enosit për t’i treguar Atit Qiellor sinqeritetin e dëshirës së tij dhe të gatishmërisë së tij për t’u penduar duke bërë ndryshimet e nevojshme në jetën e tij.) Përse është *përleshja* një fjalë e mirë për të përshkruar përpjekjet tona për t’u penduar?
- Te Enosi 1:4, çfarë të dhënash shihni që Enosi ishte i sinqertë ndërsa kërkonte heqje të mëkateve të tij? (Ju mund të keni nevojë t’i ndihmoni studentët të kuptojnë se *përgjërim* do të thotë të kërkosht përulësisht dhe me dëshirë të madhe.)
- Në çfarë mënyrash mund ta tregojmë sinqeritetin tonë ndërsa kërkojmë faljen e Zotit? (Ju mund të dëshironi të theksoni se lutjet tona nuk kanë nevojë të jenë aq të gjata sa të Enosit, por ato duhet të jenë të sinqerta.)

Për ta ndihmuar klasën të shohë përfundimet e asaj që bëri Enosi, ftojini studentët e grupit tre të tregojnë gjetjet e tyre dhe të shënojnë përgjigjet e tyre në tabelë. Përgjigjet duhet të përfshijnë sa vijon: “mëkatet e tua të janë falur”, “fajësia ime u fshi” dhe “besimi yt të ka bërë ty të shëruar”. (Ju mund të doni të shpjegoni se të jesh i shëruar do të thotë të jesh shëruar ose pastruar nga mëkati.)

- Sipas Enosit 1:7–8, çfarë ia mundësoi Enosit të jetë i falur dhe i shëruar? (Besimi i tij te Jezu Krishti.)
- Çfarë mësimesh mund të marrim nga Enosi rreth procesit të marrjes së faljes për mëkatet tona? (Përveç të vërtetave të tjera që studentët mund të përmendin, sigurohuni që të kuptojnë se **ndërsa ushtrojmë besim te Jezu Krishti, mëkatet tona mund të falen dhe ne mund të shërohemi**. Përse ushtrimi i besimit te Jezu Krishti është i nevojshëm për ne që t’i marrim këto bekime? (Jezu Krishti shleu për mëkatet tona. Është vetëm nëpërmjet Shlyerjes së Tij që ne mund të shërohemi.)
- Sipas Enosit 1:5–6, si e mësoi Enosi se ishte falur? (Ju mund të doni të theksoni se zëri i përmendur te Enosi 1:5 që një zë që erdhi te mendja e Enosit [shih Enosi 1:10].)
- Si mund ta dini se jeni falur nga mëkatet tuaja?

Si pjesë e diskutimit të pyetjes së fundit më sipër, lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Sapo ne të jemi penduar vërtet, Krishti do të heqë barrën e fajit për mëkatet tona. Ne mund ta dimë vetë se ne jemi falur dhe bërë të pastër. Fryma e Shenjtë do të na e vërtetojë këtë; Ai është Shenjtëruesi. Asnjë dëshmi tjetër për falje nuk mund të jetë më e madhe” (“Pikë Kthimi të Sigurt”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 101; Konferenca e Përgjithshme, Prill 2007, f. 125).

- Përse është e dobishme të dimë që Krishti do të heqë barrën e fajit për mëkatet tona pasi ne të jemi penduar me të vërtetë ?

Kërkojuni studentëve të përsiaten në heshtje për pyetjet vijuese:

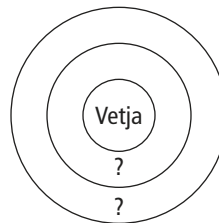
- Kur keni ndier se Zoti ju ka falur për mëkatet tuaja?
- Si e ushtruat besimin te Shlyerja e Jezu Krishtit?
- Si e dinit se u falët?
- A e keni ndier së fundi faljen e Zotit?

Dëshmoni që ne do të falemi ndërsa ushtrojmë besim te Jezu Krishti dhe pendo kemi vërtet për mëkatet tona. Në saje të Shpëtimtarit, faji ynë mund të fshihet dhe ne mund të shërohem.

Enosi 1:9–27

Enosi lutet për mirëqenien shpirtërore të nefitëve e të lamanitëve dhe punon me zell për shpëtimin e tyre.

Vizatojeni diagramën vijuese në tabelë. Shpjegoni se pasi Enosi u lut për veten, ai i zgjeroi lutjet e tij për të përfshirë kërkesa për mirëqenien e të tjerëve. Caktojini studentët që të punojnë në çifte. Ftojini studentët në secilin çift që me radhë të lexojnë me zë të lartë nga Enosi 1:9–14. Kërkojuni të gjejnë dy grupet e njerëzve për të cilët Enosi u lut dhe për çfarë u lut ai në secilin rast. Ndërsa studentët tregojnë çka kanë mësuar, shtoni në skemë fjalët *Nefitë* dhe *Lamanitë* në vend të pikëpyetjeve.

- Sipas Enosit 1:14, cilat qenë synimet e lamanitëve ndaj nefitëve?
- Çfarë mësojmë rreth Enosit nga lutja e tij për lamanitët?

Lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Hauard W. Hanter. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë me vëmendje se si lidhet ajo me përvojën e Enosit:

“Kurdo që përjetojmë bekimet e Shlyerjes në jetën tonë, ne nuk mund veçse të kemi një shqetësim për mirëqenien e vëllezërve tanë. . . .

Një tregues i madh i kthimit vetjak në besim te dikush është dëshira për të ndarë ungujllin me të tjerët” (*The Teachings of Howard W. Hunter*, red. Clyde J. Williams [1997], f. 248–249).

- Si lidhet kjo thënie me përvojën e Enosit? (Enosi provoi se **ndërsa përjetojmë bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne do të kërkojmë t’i ndihmojmë të tjerët të marrin shpëtim**. Ju mund të doni t’i nxitni studentët që ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta.)

Kërkojuni studentëve të studiojnë në heshtje Enosin 1:12, 15–20, duke parë për çka tregoi Enosi rreth marrëdhënies midis lutjes, besimit dhe zellit.

- Çfarë mendoni se do të thotë të lutesh me besim?
- Sipas Enosit 1:12, 19–20, si e tregoi zellin Enosi gjatë dhe pas lutjes së tij?
- Çfarë mund të mësojmë rreth lutjes nga shembulli i Enosit? (Studentët duhet të jenë në gjendje të shohin se **Zoti u përgjigjet lutjeve tona sipas besimit dhe zellit tonë**.)

Për t’i ndihmuar studentët të shqyrtojnë mënyra me të cilat mund të ndjekin shembullin e Enosit, shkruajini thëniet e mëposhtme në tabelë ose jepuani në një fletushkë. Ftojini studentët të zgjedhin një thënie dhe t’i përgjigjen asaj në ditarët e tyre të studimit të shkri-meve të shenjta.

1. Si Enosi, unë dëshiroj të marr një heqje të mëkateve të mia. Unë do t'i tregoj Zotit se jam i sinqertë në këtë dëshirë duke . . .
2. Si Enosi, unë dëshiroj t'i ndihmoj anëtarët e familjes dhe miqtë e mi të vijnë te Krishti. Një person që unë do të përpiqem ta ndihmoj është . . . Unë do të përpiqem ta ndihmoj këtë person duke . . .
3. Enosi u lut për lamanitët, që qenë konsideruar si armiq të tij. Si Enosi, unë dua të tregoj dashurinë e Zotit ndaj atyre që janë të ashpër me mua. Një mënyrë me të cilën do ta bëj këtë është . . .

Pasi studentët të kenë mbaruar së shkruari, vini një student të lexojë Enosin 1:26–27.

Ftojeni klasën të shohë për fakte të gëzimit që përjetonte Enosi për shkak të përpjekjeve të tij. Pasi studentët të kenë treguar çfarë gjetën, nxitini të plotësojnë atë që kanë shkruar në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Dëshmoni se ndërsa ushtrojmë besim te Jezu Krishti, ne mund të përjetojmë falje dhe gëzim, dhe dëshirat tona për t'i ndihmuar të tjerët që të vijnë te Krishti do të rriten.

Librin e Jaromit

Përse të studiohet ky libër?

Ndërsa studentët studiojnë librin e Jaromit, ata do të shohin që Perëndia e mban premtimin e Tij për t'i bekuar ata që u binden urdhërimeve të Tij. Ata gjithashtu do të mësojnë për përpjekjet e mbretërve, profetëve, mësuesve dhe priftërinjve nefitë të kohës së Jaromit për ta ndihmuar popullin të pendohet dhe të shmangë shkatërrimin.

Kush e shkroi këtë libër?

Këtë libër e shkroi i biri i Enosit, Jaromi. Ashtu si i ati – dhe ashtu si gjyshi i tij, Jakobi, dhe stërgjyshi i tij, Lehi – Jaromi kishte shpirtin e profecisë dhe të zbulesës (shih Jaromi 1:2). Kur e përfundoi analin e tij, ia kaloi fletët të birit, Omnit.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Jaromi tha se e shkroi “sipas urdhërimit të atit [të] tij, Enosit, kështu që gjenealogjia [e tyre] të mund të mbahej” (Jaromi 1:1). Ai gjithashtu vuri në dukje se anali i tij qe “shkruar për . . . përfitimi[n] [e] vëllezërve [të tij] Lamanitëve” (Jaromi 1:2; shih edhe Enosi 1:13–18). Jaromi nuk i shkroi profecitë dhe zbulesat e tij vetjake, pasi besonte se ato që ishin shkruar nga etërit

e tij, e “zbul[onin] . . . planin e shpëtimit” në mënyrë të mjaftueshme (Jaromi 1:2). Përkundrazi, ai përshkroi veprat e udhëheqësve nefitë gjatë kohës së shërbesës së tij. Këta udhëheqës “ishin njerëz të fuqishëm në besimin e Zotit” (Jaromi 1:7) të cilët i nxitnin vazhdimisht njerëzit që të pendoheshin dhe t’u bindeshin urdhërimeve (shih Jaromi 1:3–5, 10–12). Jaromi vuri re që, kur njerëzit zgjidhnin të ndiqnin këshillën e udhëheqësve të tyre të drejtë, ata përparonin dhe qenë në gjendje ta fortifikonin veten kundër lamanitëve. Ai dëshmoi: “Fjala e Zotit u vërtetua, të cilën ai e foli tek etërit tanë, duke thënë që: Përderisa ju do të zbatoni urdhërimet e mia, ju do të përparoni në tokë” (Jaromi 1:9; shih edhe 1 Nefi 2:19–20).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Libri i Jaromit mbulon afërsisht 59 vite, afërsisht nga viti 420 Pr.K. deri në vitin 361 Pr.K. (shih Enosi 1:25; Jaromi 1:13). Ai u shkrua në tokën e Nefit.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Libri i Jaromit është libri më i shkurtër në Librin e Mormonit. Ai jep detaje rreth rritjes së qytetërimit nefit, duke pohuar

se ata ishin “shtua[r] jashtëzakonisht dhe [ishin] përhap[ur] mbi faqen e tokës” (Jaromi 1:8). Ata gjithashtu ishin pasuruar për nga zotërimet e tyre dhe ishin bërë të aftë në punimin me dru e metale, duke bërë ndërtesa, makineri zejtarie dhe duke bërë vegla e armë (shih Jaromi 1:8).

Përmbledhje

Jaromi 1:1–2 Jaromi merr fletët dhe shpjegon qëllimin e tij për shkrimin e tyre.

Jaromi 1:3–12 Jaromi shkruan plotësimin e premtimit të Zotit për të bekuar e begatuar nefitët kur ata i mbanin urdhërimet e Tij. Ai dëshmon për fuqinë e Shpëtimtarit për t’i shpëtuar njerëzit nga mëkati edhe përpara shërbesës së Tij të vdekshme, duke u dhënë mundësi njerëzve që të “besonin në [të] . . . sikur ai tashmë të kish-te ardhur” (Jaromi 1:11).

Jaromi 1:13–15 Jaromi thotë se një rrëfim i luftërave mes nefitëve dhe lamanitëve u mbajt në fletët e mëdha të Nefit. Ai ia kalon fletët e vogla të birit, Omnit.

Librin e Omnit

Përse të studiohet ky libër?

Përmes studimit vetjak të librit të Omnit, studentët do të mësojnë se Zoti i mbrojti nefitët e drejtë dhe i udhëhoqi për në tokën e Zarahemlës (shih Omni 1:7, 12–13). Ata do të mësojnë edhe për grupe të tjera – mulekitët (ose populli i Zarahemlës) dhe Jareditët – të cilët Zoti i udhëhoqi drejt tokës së premtuar.

Kush e shkroi këtë libër?

Libri i Omnit u shkrua nga pesë burra të ndryshëm: Omni, Amaroni, Çemishi, Abinadomi dhe Amaleki. Omni që biri i Jaromit dhe një stër-stërnip i Lehit dhe Sarias. Ai e përshkroi veten si “njeri [të] lig” që “nuk k[ishte] zbatuar . . . urdhërimet e Zotit” (Omni 1:2). Amaroni (biri i Omnit), Çemishi (vëllai i Amaronit) dhe Abinadomi (biri i Çemishit) shtuan secili nga një shënim të vogël. Biri i Abinadomit, Amaleki, shkroi pjesën më të madhe të librit të Omnit dhe që personi i fundit që shkroi në fletët e vogla të Nefit. Ai ia besoi fletët mbretit Beniamin.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Omni pohoi se ai që “urdhëruar nga ati [i tij], Jaromi, që [ai] të shkrua[nte] . . . për të ruajtur gjenealogjinë [e tyre]” (Omni 1:1). Ky pohim sugjeron që Omni shkroi

për përfitimim e pasardhësve të tij. Tre shkruarit e tjerë në librin e Omnit nuk i drejtohen një audience të veçantë, as nuk japin një qëllim për shkrimet e tyre. Por ftesa e Amalekit për të gjithë njerëzit që “të vijjnë] te Krishti . . . dhe të m[arri] pjesë në shpëtimin e tij” (Omni 1:26) tregon se ai ishte i shqetësuar për shpëtimin e atyre që do t’i lexonin fjalët e tij.

Kur dhe ku u shkrua ai?

Autorët e ndryshëm të librit të Omnit shkruan diku mes viteve 361 Pr.K. dhe 130 Pr.K. Katër autorët e parë shkruan në tokën e Nefit. Amaleki e bëri analin e tij në tokën e Zarahemlës.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Libri i Omnit është libri i fundit i fletëve të vogla të Nefit. Omni përfshin një periudhë më të gjatë se çdo libër tjetër në fletët e vogla. Në të gjithë Librin e Mormonit, vetëm librat e 4 Nefit dhe Ethërit mbulojnë një periudhë më të gjatë kohe sesa libri i Omnit.

Libri i Omnit jep hollësi edhe rreth mbretërimit të mbretit Mosia të parë, që që ati i mbretit Beniamin dhe gjyshi i mbretit Mosia të dytë. Mbreti Mosia i parë i udhëhoqi nefitët e drejtë jashtë tokës së Nefit dhe i bashkoi me popullin

e Zarahemlës (shih Omni 1:12–23). Libri i Omnit tregon se Zoti e udhëhoqi popullin e Zarahemlës (të njohur edhe si mulekitë) nga Jerusalemi drejt tokës së premtuar, jo shumë kohë pasi Lehi dhe familja e tij u larguan nga Jerusalemi (shih Omni 1:15).

Omni është libri i parë në Librin e Mormonit që përmend Jareditët. Ai përmend edhe që disa nefitë u larguan nga Zarahemla për t’u kthyer në tokën e Nefit, duke dhënë një parathënie të ngjarjeve të rrëfyera te Mosia 7–24. Së fundmi, libri i Omnit paraqet mbretin Beniamin dhe shpjegon arsyen përse Amaleki ia besoi atij analet e shenjtja (shih Omni 1:25).

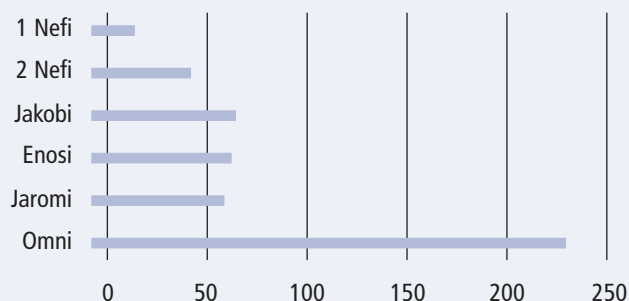
Përmbledhje

Omni 1:1–3 Omni përshkruan periudhat e paqes dhe të luftës mes nefitëve dhe lamanitëve.

Omni 1:4–11 Amaroni, Çemishi dhe Abinadomi shkruajnë në fletët e vogla të Nefit. Në këtë kohë, nefitët qenë në një gjendje braktisjeje.

Omni 1:12–30 Amaleki shkruan ngjarjet kyçe që ndodhën gjatë mbretërimit të mbretit Mosia dhe mbretit Beniamin. Ai i fton të gjithë njerëzit që të vijnë te Krishti.

Numri i Përafërt i Viteve që Mbulohet nga Secili Libër në Fletët e Vogla

Jaromi dhe Omni

Hyrje

Librat e Jaromit dhe Omnit përmbajnë shkrimet e fundit në fletët e vogla të Nefit. Jaromi i mori fletët nga i ati, Enosi, dhe shkroi vështirësitë dhe bekimet e nefitëve gjatë një periudhe prej afro 60 vjetësh. Më pas, ai ia kaloi fletët të birit, Omnit. Libri i Omnit

përmban shkrimet e pesë mbajtësve të ndryshëm nefitë të anave dhe mbulon afërsisht 230 vjet. Amaleki, shkruasi i fundit në librin e Omnit, e mbyll analin e tij me një ftesë që të "vini te Krishti . . . dhe [të] dhuronit tërë shpirtrat tuaj si një dhuratë ndaj tij" (Omni 1:26).

Paraqitni fotografi të udhëheqësve të Kishës

Paraqitja e fotografi-ve të udhëheqësve të Kishës, ndërsa jepni mesazh fjalët e tyre, do t'i ndihmojë studentët të njihen me ata të cilët Zoti i ka thirrur si profetë, shikues dhe zbulues. Kjo gjithashtu do të rritë interesin e studentëve për fjalët e tyre. Nëse planifikoni të përdorni një thënie nga një fjalim i konferencës së përgjithshme, merrni parasysh që ta paraqitni atë duke përdorur një video dixhitale ose një material zanor, të gjindshëm në LDS.org.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jaromi 1:1–15

Jaromi përshkruan se si nefitët përparuan kur mbajtën urdhërimet e Zotit.

Lexoni thënien në vijim nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, nga Presidenca e Parë. Nëse është e mundur, paraqitni një fotografi të Presidentit Uhtdorf ndërsa lexoni:

"Më kujtohet kur po përgatitesha të trajnohesha si pilot luftarak. Kaluam një pjesë të madhe të trajnimit ushtarak paraprak në stërvitje fizike. Ende nuk jam tamam i sigurt përse vrapimi i pafund konsiderohej një pjesë përgatitore kaq thelbësore për t'u bërë pilot. Sidoqoftë, ne vrapuam e vrapuam e vrapuam më tepër.

Kur po vrapoja fillova të vë re diçka që, sinqerisht, më shqetësoi. Vazhdimisht, po ma kalonin burra që pinin duhan, pije alkoolike dhe bënë gjithë llojet e gjërave që ishin në kundërshtim me ungjillin dhe, veçanërisht, me Fjalën e Urtësisë.

Më kujtohet që mendova: 'Pa prit pak! A nuk supozohej që unë të isha në gjendje të vrapoja e të mos lodhesha?' Por unë *isha* i lodhur dhe po ma kalonin njerëz që, pa dyshim, nuk po ndiqnin Fjalën e Urtësisë. E pranoj, kjo më shqetësoi në atë kohë. Unë pyetja veten: 'A ishte i vërtetë ai premtim apo jo?' ("Vazhdoni me Durim", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2010, f. 58).

Ftojini studentët të mendojnë nëse janë ndier ndonjëherë të shqetësuar në mënyrë të ngjashme, duke pyetur veten nëse ose se si Zoti do të përmbushte premtimin e Tij për t'i bekuar ata për mbajtjen e urdhërimeve të Tij.

Shkruani fjalën *vërtetoi* në tabelë dhe kërkoni studentëve që të shpjegojnë se çfarë kuptimi ka kjo fjalë (të pohosh ose të provosh se diçka është e vërtetë). Shpjegoni se Jaromi, që qe biri i Enosit, e përdori fjalën *u vërtetua* kur shkroi rreth një premtimi dhënë paraardhësve të tij. Kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje Jaromin 1:9, duke përcaktuar premtimin e Zotit që u vërtetua. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë premtim në shkrimet e tyre të shenjta.) Sigurohuni që studentët të kenë përcaktuar thënien: "Përderisa ju do të zbatoni urdhërimet e mia, ju do të përparoni në tokë".

Shkruajini në tabelë referencat e shkrimeve të shenjta dhe pyetjet në vijim. (Për të kursyer kohë, ju mund të dëshironi t'i shkruani ato në tabelë përpara fillimit të orës mësimore.)

Jaromi 1:4–5, 8	Cilët janë disa shembuj të mënyrës se si nefitët qenë të bindur dhe se si u bekuar ata?
Jaromi 1:7, 10–12	Si i ndihmuan udhëheqësit dhe profetët nefitët që të bindeshin dhe të përparonin?
Omni 1:5–7	Si u vërtetua premtimi i Perëndisë në një mënyrë tjetër më vonë?

Ndajini studentët në grupe me nga tre veta. Caktojini një nga referencat e shkrimeve të shenjta në tabelë një personi në secilin grup. Vërin studentët t'i lexojnë në heshtje fragmentet e shkrimit të shenjtë të caktuar atyre, duke kërkuar përgjigjet për pyetjet përkatëse. Pastaj jepini një ose dy minuta kohë secilit person në grup, për të përmbledhur atë që ai

apo ajo ka lexuar dhe për t'iu përgjigjur pyetjes së caktuar atyre. Ftojini një ose dy studentë të përmbledhin për klasën një të vërtetë që kanë mësuar nga studimi dhe diskutimi i këtyre shkrimeve të shenjta. Teksa studentët japin përgjigjet e tyre, sigurohuni që e kuptojnë se, **kur u bindemi urdhërimeve të Perëndisë, ne do të përparojmë.**

- Në bazë të asaj që keni mësuar nga përvoja e nefitëve, cilat janë disa mënyra se si Perëndia do t'i bekojë ata që u binden urdhërimeve të Tij?

Për ta përforcuar këtë parim, kujtojini klasës përvojën e Presidentit Uhtdorf kur ai pyeste veten nëse premtimi i Zotit dhënë te Fjala e Urtësisë do të vërtetohej. Pastaj lexoni pjesën tjetër të thënies së tij:

“Përgjigjja nuk erdhi menjëherë. Por përfundimisht unë mësova se premtimet e Perëndisë nuk përmbushen gjithmonë aq shpejt ose në mënyrën si mund të shpresojmë; ato vijnë sipas kohës së Tij dhe në mënyrat e Tij. Vite më vonë, munda të shihja provën e qartë të bekimeve fizike që u vijnë atyre që i binden Fjalës së Urtësisë – përveç bekimeve shpirtërore që vijnë menjëherë nga bindja ndaj cilitdo prej ligjeve të Perëndisë. Duke kujtuar të kaluarën, e di me siguri se premtimet e Zotit, në mos ndoshta jo gjithmonë aty për aty, janë gjithmonë të sigurta” (“Vazhdoni me Durim”, f. 58).

Ftojini studentët të përsiaten mbi pyetjet vijuese:

- Kur ju ka bekuar apo begatuar Zoti për mbajtjen e urdhërimeve të Tij? Nga përvoja juaj, çfarë dëshmie mund të jepni rreth Zotit dhe premtimeve të Tij?

Omni 1:1–30

Mbajtësit e anave rrëfejnë historinë nefite

Shkurtimisht paraqitni librin e Omnit duke shpjeguar se ai u shkrua nga pasardhësit e Jaromit dhe se mbulon afërsisht 230 vjet. Ftojini studentët që t'i hedhin një sy me shpejtësi librit të Omnit për të gjetur emrat e burrave që mbajtën fletët e vogla pas Jaromit. Për t'i ndihmuar studentët t'i gjejnë me shpejtësi emrat, merrni parasysh t'u jepni referencat në vijim të shkrimit të shenjtë: Omni 1:1, 4, 8, 10, 12, 25.

Shpjegoni se libri i Omnit përshkruan disa ngjarje të rëndësishme në historinë e popullit të Libri i Mormonit. Ai përmend popullin e Zarahemlës (të njohur edhe si mulekitët) dhe Koriantumrin (jareditin e fundit) dhe gjithashtu rrëfen shkurtimisht se si nefitët u zhvendosën në Zarahemla dhe u bashkuan me mulekitët. Ju mund të dëshironi t'i drejtoni studentët te kronologjia në libërshenjuesin e Librit të Mormonit (numri i artikullit 32336) dhe t'i ndihmoni të gjejnë bashkimin e nefitëve me mulekitët. Gjithashtu vëri studentët të gjejnë te libërshenjuesi emrin e Koriantumrit nën kreun “Jareditët”.

Në tabelë, vizatoni hartën e treguar në këtë faqe, por mos i përfshini shigjetat. Nxitimi studentët që ta kopjojnë hartën në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës.

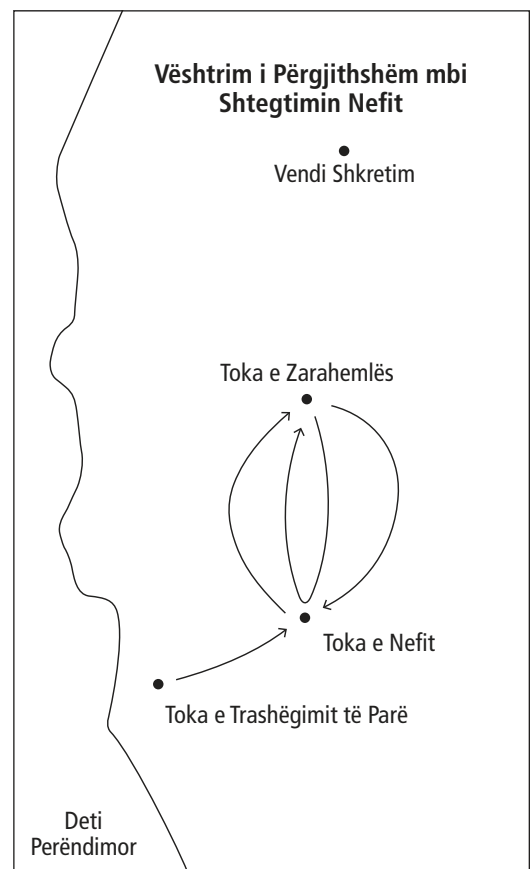
Kujtojuni studentëve që në kohën e Nefit, nefitët u ndanë nga lamanitët dhe u vendosën në një vend që e quajtën toka e Nefit. Në hartë, vizatoni një shigjetë nga toka e trashëgimit të parë drejt tokës së Nefit. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Omnin 1:12–13 dhe të përcaktojnë se si nefitët erdhën për të jetuar në tokën e Zarahemlës. Teksa studentët shprehin atë që kanë gjetur, vizatoni një shigjetë nga toka e Nefit drejt tokës së Zarahemlës. Vini në dukje që Omni 1:12–13 jep mësim se **Zoti u jep udhëheqje të drejtëve.**

Ftojini një student të lexojë me zë Omnin 1:14–19. Kërkojini klasës të shikojë ngjashmëritë dhe ndryshimet mes nefitëve dhe popullit që ata zbuluan në tokën e Zarahemlës. Ftoni disa studentë që të tregojnë atë që kanë mësuar.

Përmbledhni Omnin 1:20–22 duke shpjeguar se populli i Zarahemlës takoi Koriantumrin, i cili qe një nga dy të mbijetuarit e fundit të kombit Jaredit (tjetri qe profeti Ethër). Në hartë, tregoni me gisht vendin Shkretim dhe shpjegoni se ky është vendi në tokën në veri ku “kockat e

Përqendrohuni te doktrinat dhe parimet

Ndërsa faktet lidhur me historinë dhe gjeografinë mund të jenë të rëndësishme për të përcaktuar kontekstin e shkrimeve të shenjta që jepni mësim, mësimet duhet të përqendrohen në të ndihmuarin e studentëve për të përcaktuar, kuptuar dhe zbatuar doktrinat dhe parimet e ungjillit. Bëni kujdes që të mos e lini pas dore doktrinën e dhënë mësim tek Omni duke harxhuar shumë kohë me historinë dhe gjeografinë.

[popullit Jaredit] gjenden të shpërndara” pasi u shkatërruan (Omni 1:22). U thoni studentëve që do të mësojnë rreth Jareditëve kur të studiojnë librin e Ethërit. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët të shkruajnë *Jareditë* në shkrimet e tyre të shenjta pranë Omnit 1:20–22.

Vizatoni një shigjetë që shtrihet nga toka e Zarahemlës drejt tokës së Nefit dhe kthehet sërish drejt Zarahemlës. Vizatoni një shigjetë tjetër nga toka e Zarahemlës që shtrihet në një drejtim drejt tokës së Nefit. Pyetini studentët nëse mund të shpjegojnë se çfarë përfaqësojnë këto dy shigjeta. Nëse kanë nevojë për ndihmë, përmbliidhni Omnin 1:27–30 duke shpjeguar se dy grupe nga Zarahemla u përpoqën të ktheheshin tek toka e Nefit. Grupi i parë nuk ia doli dhe u kthye në Zarahemla. Kur Amaleki e mbylli analin e tij, ai përmendi se nuk e dinte fatin e grupit të dytë. U thoni studentëve se do të mësojnë rreth këtij grupi, popullit të Zenifit, kur të studiojnë librin e Mosias. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që të shkruajnë *populli i Zenifit* në shkrimet e tyre të shenjta pranë Omnit 1:29–30.

Shpjegoni se Libri i Mormonit nuk pretendon të jetë anali i të gjithë popujve që banuan në kontinentet e lashta amerikane. Përveç Jareditëve, mulekitëve dhe grupit të Lehit, ka të ngjarë të ketë pasur grupe të tjera popujsh që kanë ardhur në kontinentin amerikan.

Shpjegoni se kur Amaleki përmblylli analin e tij, ai shkroi një ftesë të rëndësishme drejtuar atyre që do t’i lexonin fjalët e tij. Kërkojuni studentëve që të lexojnë në heshtje ftesën e Amalekit te Omni 1:25–26, duke kërkuar një ide që ai e përsëriti tri herë. (Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.)

- Çfarë do të thotë për ju të vish te Krishti?

Vini në dukje se si pjesë e ftesës së Amalekit për të ardhur te Krishti, ai na këshilloi që të bëjmë gjëra të caktuara. Shkruani sa vijon në tabelë:

Ejani te Krishti dhe . . .

Kërkojuni studentëve që t’i referohen sërish Omnit 1:25–26. Ftoni disa prej tyre të plotësojnë fjalinë në tabelë duke përdorur fraza nga këto vargje.

- Sipas Omnit 1:26, si do të bekohemi ne kur i bëjmë këto gjëra? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se **nëse vijmë te Krishti dhe durojmë deri në fund, ne do të shpëtohem.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Kërkojuni studentëve që të zgjedhin një nga frazat në tabelë. Ftojini që të shkruajnë ose të përvijojnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta një bisedë të shkurtër që mund ta japin në mbledhjen e sakramentit, në lidhje me si mund të vijnë te Krishti nëpërmjet asaj mënyre. Sugjeroni që bisedat e tyre të mund të përfshijnë [sa vijon]: 1) të lexojnë Omnin 1:25–26 dhe të shpjegojnë me vetë fjalët e tyre frazën që kanë zgjedhur, 2) të lexojnë shkrime të tjera të shenjta që qartësojnë ose i japin më kuptim frazës, 3) të tregojnë një përvojë të ngjashme nga jeta e tyre ose nga jeta e njerëzve që njohin, apo 4) të shprehin mendimet, ndjenjat dhe dëshminë e tyre. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani këto sugjerime në tabelë, t’ua jepni në një fletushkë ose t’i lexoni me zë në mënyrë që studentët të mund t’i shkruajnë ato në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.)

Jepuni studentëve gjashtë deri shtatë minuta kohë që të përgatitin bisedat e tyre. Ftoni disa studentë të japin bisedat e tyre përpara klasës. (Nëse nuk ka kohë për këtë, merrni parasysh t’u kërkon disave prej tyre që t’i japin bisedat e tyre në fillim të mësimit tjetër ose si pjesë të mendimeve shpirtërore të orës mësimore në të ardhmen. Ju gjithashtu mund t’i nxitni që t’i japin bisedat e tyre gjatë mbrëmjes familjare ose në bisedat me anëtarët e familjes apo miqtë.) Në mbyllje, jepni dëshminë tuaj që nëse vijmë te Krishti dhe durojmë deri në fund, ne do të shpëtohem.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Njihini studentët me disa fragmente të reja të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Për ta bërë këtë, shkruani disa referenca në tabelë dhe kërkojuni studentëve që t’i gjejnë se ku ndodhen dhe t’i lexojnë fragmentet në shkrimet e tyre të shenjta. Ju gjithashtu mund t’i nxitni studentët t’i shenjojnë ato në një mënyrë të dallueshme që të jenë në gjendje t’i gjejnë me lehtësi. Për t’i ndihmuar studentët t’i kujtojnë referencat dhe fjalët kyçe të fragmenteve, merrni parasysh që të përdorni veprimtarinë “Praktika me Qëllim të Caktuar” te shtojca në fund të këtij manuali.

Shënim: Ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër kur të keni më shumë kohë.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Jakobi 5 – Omni (Njësia 10)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuin Jakobin 5 – Omnin (njësia 10), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e mësimin tuaj. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Jakobi 5–6)

Në mësimin e tyre mbi alegorinë e pemëve të ullirit të Jakobi 5, studentët u përqendruan te parimi që Zoti na do dhe punon me zell për shpëtimin tonë. Studentët shkruan mbi atë që mësuan nga Jakobi 5 lidhur me dashurinë e Zotit për ta. Te Jakobi 6, studentët mësuan se ne jemi të urtë nëse përgatitemi tani për gjykimin duke u penduar dhe duke marrë mëshirën e Zotit.

Dita 2 (Jakobi 7)

Studentët studiuin takimin e Jakobit me Sheremin, një anti-Krisht. Ata mësuan se, kur mbështetemi te Zoti, ne mund t'i mposhtim sfidat ndaj besimit tonë. Nga shembulli i Jakobit, ata gjithashtu mësuan se nuk mund të lëkundemi në besimin tonë nëse dëshmitë tonë bazohen te zbulesa dhe te përvoja të vërteta shpirtërore. Përveç kësaj, studentët panë një ilustrim të parimit se, kur u përgjigjemi pyetjeve ose kritikave drejtuar besimit tonë në mënyra që e ftojnë Shpirtin, ne mund t'i ndihmojmë të tjerët të kthehen te Zoti. Studentët shkruan rreth mënyrës se si do ta zbatojnë një parim që e përcaktuan te Jakobi 7:15-23.

Dita 3 (Enosi)

Nga shembulli i Enosit, studentët mësuan se, kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht, mëkatet tona mund të falen dhe ne mund të shërohemi. Ata gjithashtu mësuan se, ndërsa përjetojmë bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne do të përpiqemi t'i ndihmojmë të tjerët të marrin shpëtim. Studentët shkruan rreth një mënyre se si mund t'i zbatojnë këto parime.

Dita 4 (Jaromi dhe Omni)

Në studimin vetjak të librit të Jaromit dhe të Omnit, studentët përcaktuan të vërtetën në vijim: Kur u bindemi urdhërimeve të Perëndisë, ne do të përparojmë. Ata shënuan se si Zoti i ka bekuar ata për mbajtjen e urdhërimeve të Tij. Studentët gjithashtu studiuin shkurtimisht shtegtimin nefit për në tokën e Zarahemlës dhe u njohën me popullin e Zarahemlës, Jareditët, dhe një grup nefitësh (popullin e Zenifit) që u kthyen tek toka e Nefit. Studentët mësuan parimin në vijim: Nëse vijmë te Krishti dhe durojmë deri në fund, ne do të shpëtohem. Ata e mbyllën këtë mësim duke shkruar një bisedë një deri dy minuta të gjatë mbi një nga mënyrat se si Amaleki na nxiti që të vijmë te Krishti.

Hyrje

Në këtë mësim, studentët do të kenë mundësinë të marrin në konsideratë dashurinë e Zotit për ta siç tregohet te Jakobi 5. Nëse koha premton, ju mund të dëshironi t'u mësoni atyre edhe nga Jakobi 5 rreth rolit të tyre si shërbëtorë të Zotit. Studentët do të mund të diskutojnë mbi të vërtetat nga Jakobi 7 që mund t'i ndihmojnë kur të tjerët vënë në pikëpyetje ose i kritikojnë bindjet e tyre. Ata gjithashtu do të kenë mundësi t'i tregojnë klasës se si e kanë zbatuar atë që kanë mësuar nga libri i Enosit. Përveç kësaj, studentët mund të japin bisedat që përgatitën rreth mënyrës se si mund t'ia vëmë veshin ftesës së dhënë te Omni për të ardhur te Krishti. Nëse do të dëshironit që ta bënin këtë, mund të jetë e dobishme të lidheni që përpara me disa studentë dhe t'i ftoni të përgatiten për të ndarë bisedat e tyre me klasën.

Sugjerime për Mësimdhënien

Jakobi 5–6

Jakobi citon alegorinë e pemëve të ullirit për të treguar që Zoti punon me zell për shpëtimin tonë

Kujtojeni studentëve që, në alegorinë e pemëve të ullirit, degët nga pema e ullirit të butë janë të shpërndara nëpër vresht. Kjo përfaqëson shpërndarjen e popullit të besëlidhur të Perëndisë – anëtarët e shtëpisë së Izraelit – nëpër botë. Gjithsesi, përfundimisht, të gjitha pemët e vreshtit u prishën (shih Jakobi 5:46). Shpjegoni se kjo përfaqëson periudhën e Braktisjes së Madhe.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Jakobin 5:61–62, duke kërkuar për atë që Zoti e udhëzoi shërbëtorin e Tij (profetin e Tij) që të bënte, në mënyrë që t'i ndihmonte pemët të prodhonin frut të mirë edhe një herë. Pastaj bëni pyetjet në vijim:

- Si mendoni, cilët mund të quhen këta “shërbëtorë”? (Udhëheqësit e Kishës, misionarët dhe të gjithë anëtarët e Kishës.)
- Çfarë është e veçantë rreth kohës në të cilën këta shërbëtorë janë thirrur për të punuar?

Shkurtimisht shpjegoni se këto përpjekje përfaqësojnë mbledhjen e Izraelit. Për t'i ndihmuar studentët që të kuptojnë se janë pjesë e grupit të shërbëtorëve që u thirrën për të punuar në vreshtin e Zotit, lexoni thënien në vijim nga Plaku Din L. Larsen, i Të Shtatëdhjetëve. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë se kë quan ai “punëtorë[t] [e] fundit në vresht”.

“[Tani] është periudha gjatë së cilës Zoti dhe shërbëtorët e Tij do të bëjnë përpjekjen e fundit të madhe për të çuar mesazhin e së vërtetës tek të gjithë njerëzit e tokës dhe për të rivendosur pasardhësit e Izraelit të lashtë që e kanë humbur identitetin e tyre të vërtetë. . . .

Ju keni ardhur në tokë në kohën kur është hedhur themeli për këtë punë madhështore. Ungjilli është rivendosur për të fundit herë. Kisha është vendosur thuajse në çdo anë të botës. Skena është përgatitur për të luajtur aktet e fundit dramatike. Ju do të jeni aktorët kryesorë. Ju jeni ndër punëtorët e fundit në vresht. . . . Ky është shërbimi për të cilin ju jeni zgjedhur” (“A Royal Generation”, *Ensign*, maj 1983, f. 33).

Bëni pyetjet në vijim:

- Kush tha Plaku Larsen se janë shërbëtorët apo “punëtorë[t] [e] fundit” të thirrur për të punuar në vresht?
- Çfarë mundësish keni për t'i shërbyer Zotit dhe për t'i ndihmuar të tjerët që të japin “frut të mirë”?

Si klasë, lexoni me zë Jakobin 5:71. Ftojini studentët të gjejnë se çfarë u premtot Zoti atyre që punojnë me Të. Pyetini studentët se kur janë ndier të bekuar për përpjekjet e tyre për t'i shërbyer Zotit.

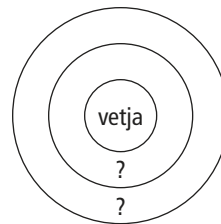
Jakobi 7

Jakobi mbështetet te Zoti teksa përballet me Sheremin dhe udhëheq një turmë nefitësh të kthehen te Zoti

Shënim: Te Jakobi 7 studentët mësuajnë rreth asaj se si Jakobi e mposhti kundërshtimin drejtuar besimit të tij në Jezu Krisht me një burrë i quajtur Sherem, një anti-Krisht. Ndonëse ky mësim nuk përqendrohet te përvoja e Jakobit me Sheremin, ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët të përmbledhin ngjarjet dhe të përcaktojnë një të vërtetë që mësuajnë nga shembulli i Jakobit. Në veçanti, ju mund të dëshironi të theksoni të vërtetën që **ne nuk mund të lëkundemi në besimin tonë nëse dëshmitë tona janë bazuar te zbulesa dhe te përvoja të vërteta shpirtërore.**

Enosi

Pasi merr një heqje të mëkateve të tij, Enosi lutet për të tjerët dhe punon për shpëtimin e tyre

Vizatojeni këtë skicë në tabelë ose në një copë letër. Kërkojuni studentëve që të shpjegojnë se si lidhet ajo me përvojën e Enosit.

Ndajini studentët në tri grupe. (Nëse keni klasë me pak studentë, një grup mund të përbëhet nga një person i vetëm.) Kërkojuni grupit të parë të lexojë Enosin 1:4–6 dhe të përgatitet të shpjegojë një të vërtetë që mund të mësojmë nga lutja e Enosit për veten e vet. Kërkojuni grupit të dytë të lexojë Enosin 1:9–10 dhe të përgatitet të shpjegojë një të vërtetë që mund të mësojmë nga kjo pjesë e lutjes së Enosit. Kërkojuni personave në grupin e tretë të lexojë Enosin 1:11–14 dhe të përgatiten të shpjegojnë një të vërtetë që mund të mësojmë nga kjo pjesë e lutjes së Enosit. Pastaj kërkojuni një anëtar të secilit grup të tregojë atë që ka përgatitur. Kërkojuni studentëve që te ditaret e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta të rishikojnë detyrën 9 te dita 3 dhe ftoni disa prej tyre që të tregojnë se si zgjedhën që t'i zbatojnë të vërtetat nga libri i Enosit.

Jaromi dhe Omni

Mbajtësit e anave rrëfejnë vështirësitë dhe bekimet e nefitëve

Nëse studentët kanë pyetje rreth shtegtimeve të popujve të ndryshëm në tokat e Hemisferës Perëndimore, ju mund të dëshironi të diskutoni me ta materialin te manuali i studentit rreth Omnit 1:1-30, përfshirë thënien nga Presidenti Entoni W. Ajvins, i Presidencës së Parë.

Ftojini studentët të rishikojnë bisedat që përgatitën rreth ardhjes te Krishti (dita 4, detyra 4). Nëse koha premtot, ju mund t'u kërkonte disa studentëve t'ia paraqesin bisedat e tyre klasës. Nëse u kërkuat studentëve që më përpara të japin bisedat e tyre, sigurohuni që t'u lini atyre kohë të mjaftueshme për ta bërë këtë.

Sigurohuni që t'i falënderoni studentët për pjesëmarrjen e tyre. Jepni dëshmi për dashurinë që Ati Qiellor dhe Jezu Krishti ka për secilin prej studentëve tuaj dhe sigurojini që, ndërsa vijnë te Krishti me gjithë shpirtin e tyre, ata do të shpëtohen në mbretërinë e Tij.

Njësia Tjetër (Fjalët e Mormonit–Mosia 6)

Në njësinë tjetër, studentët do të lexojnë për një engjell të Perëndisë që i shfaqet mbretit Beniamin, duke e udhëzuar atë dhe duke i treguar atij se çfarë t'i thotë popullit të tij (shih Mosia 3). Mbreti Beniamin ia shprehu këto fjalë popullit të tij, të cilët përjetuan një ndryshim të madh në zemrat e tyre.

Fjalët e Mormonit

Përse të studiohet ky libër?

Përmes studimit të Fjalëve të Mormonit, studentët mund të rritin besimin e tyre që “Zoti i di të gjitha gjërat” (Fjalët e Mormonit 1:7) dhe se Ai i udhëheq shërbëtorët e Tij që të bëjë të ndodhin qëllimet e Tij. Si një rrëfim historik, libri shërben si një urë lidhëse midis fletëve të vogla të Nefit (1 Nefi–Omni) dhe përmbledhjes së Mormonit të fletëve të mëdha të Nefit (Mosia–4 Nefi). Ai mund t’i ndihmojë studentët të kuptojnë më mirë se cilat anale përmbledhi Mormoni kur përpiloi Librin e Mormonit. Ai gjithashtu i njeht studentët me besimin dhe arritjet e mbretit Beniamin.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni e shkroi këtë libër. Ai qe një profet, mbajtës analesh dhe përmbledhësi e përpiluesi i Librit të Mormonit. Ai qe gjithashtu një baba i drejtë dhe një udhëheqës ushtarak mes nefitëve. Profeti Moroni qe biri i tij.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni iu drejtua një audience të ardhshme, me shpresën që shkrimet e tij dhe shkrimet e të birit, Moroni, “të mund t’u shërbe[nin] atyre” (Fjalët e Mormonit 1:2). Në mënyrë të veçantë, ai shkroi për përfitimin e lamanitëve. Në lidhje me ta, ai tha: “Lutja ime ndaj Perëndisë është në lidhje me vëllezërit e mi, që ata të mund të vijnë edhe një herë në njohurinë e Perëndisë, po, në shëlbimin e Krishtit; që ata të mund të jenë përsëri një popull i këndshëm” (Fjalët e Mormonit 1:8).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Mormoni e shkroi këtë libër afërsisht rreth viti 385 Ps.K., pasi kishte “dëshmuar, pothuaj të gjithë shkatërrimin e popullit [të] tij], Nefitëve” (Fjalët e Mormonit 1:1). Mormoni nuk shkroi se ku ishte kur e shkroi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Ky libër i shkurtër e ndërpret renditjen kronologjike të librave në fillim të Librit të Mormonit. Mormoni e shkroi atë mbi 500 vjet pasi Amaleki kishte përmbyllur librin e Omnit. Në këtë libër, Mormoni shpjegon shkurtimisht përpilimin dhe përmbledhjen prej tij të aneve të popullit të tij. Për të kuptuar shpjegimin e tij, është e dobishme të kujtoni se Zoti e urdhëroi Nefin të bënte dy palë fletë për një qëllim “[të] veçantë” dhe “të urtë” (shih 1 Nefi 9:3, 5). Një palë fletë, shpesh të quajtura fletët e mëdha, përmbanin historinë laike të nefitëve, ndërsa pala tjetër, shpesh të quajtura fletët e vogla, përmbanin një anal të shenjtë të predikimit, të zbulave dhe të profecive të nefitëve (shih 1 Nefi 9:2–4; Jakobi 1:3–4).

Mormoni i zbuloi fletët e vogla të Nefit pasi e kishte bërë tashmë një përmbledhje të një pjese të fletëve të mëdha (shih Fjalët e Mormonit 1:3). I udhëhequr nga Shpirti i Zotit, Mormoni i përfshiu fletët e vogla me përmbledhjen që u bëri fletëve të mëdha. Ai e bëri këtë “për një synim të urtë” në përputhje me vullnetin e Zotit (shih Fjalët e Mormonit 1:4–7).

Shumë vite më pas, një arsye për këtë frymëzim u shfaq dukshëm. Kur Jozef Smithi filloi të përkthente Librin e Mormonit, ai nisi me përmbledhjen e Mormonit të fletëve të mëdha të Nefit – historinë laike. Martin Herrisi, i cili qe shkruesi i Profetit për këtë pjesë të përkthimit, humbi 116 faqe të dorëshkrimit. Zoti i zbuloi Jozef Smithit se njerëz të ligj i kishin marrë ato faqe dhe i kishin ndryshuar fjalët (shih DeB 10:8–10). Nëse Jozefi do ta kishte përkthyer të njëjtin material sërish, ata burra do të kishin pretenduar se ai nuk ishte profet pasi nuk mund ta përkthente librin në të njëjtën mënyrë dy herë (shih DeB 10:11–19). Zoti i tha Jozefit të mos e përkthente sërish atë pjesë, por të përkthente fletët e vogla të Nefit që Mormoni

i kishte përfshirë me përmbledhjen e tij të fletëve të mëdha (shih DeB 10:30–45). Kështu, Fjalët e Mormonit na ndihmojnë të shohim se si Zoti përgatiti një udhë për të penguar planin e njerëzve të ligj dhe për të përfshirë shkrimin e shenjtë që jo vetëm mbulonte të njëjtën periudhë kohore si dorëshkrimi i humbur, por që i jepte “kuptim më të madh ungjillit [të Zotit]” (DeB 10:45). Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, dha mësim: “Sigurisht që do të qe emocionuese nëse dikush një ditë do të gjente 116 faqet e humbura të dorëshkrimit original të Librit të Mormonit. Por çfarëdo që të përmbajnë ato faqe, nuk mund të jenë më të rëndësishme apo më themelore për qëllimin e Librit të Mormonit sesa mësimet . . . e shkruara në fletët e vogla” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 35–36).

Përveçse ndau vështrime rreth përpilimit të aneve të shenja të popullit të tij, Mormoni dha një përshkrim të shkurtër të shërbesës së mbretit Beniamin (shih Fjalët e Mormonit 1:10–18). Ky përshkrim ndihmon në lidhjen e fletëve të vogla të Nefit me përmbledhjen që u bëri Mormoni fletëve të mëdha. Mbreti Beniamin përmendet në mbyllje të librit të Omnit, i cili është libri i fundit të fletëve të vogla (shih Omni 1:23–25). Libri i Mosias, libri i parë nga ajo që kemi nga përmbledhja e Mormonit e fletëve të mëdha, fillon duke treguar mbylljen e mbretërimit dhe shërbesës së mbretit Beniamin (shih Mosia 1:1, 9).

Përmbledhje

Fjalët e Mormonit 1:1–9 Mormoni zbulon fletët e vogla të Nefit dhe i përfshin ato me përmbledhjen e tij të fletëve të mëdha.

Fjalët e Mormonit 1:10–18 Mormoni përmbledh mbretërimin e mbretit Beniamin.

Librin e Mosias

Përse të studiohet ky libër?

Gjatë studimit vetjak të librit të Mosias, studentët do të lexojnë dëshmi të fuqishme për misionin e Jezu Krishtit. Ata do të mësojnë edhe rreth popullit që Zoti e çliroi nga robërimi prej mëkatit ose nga shtypja fizike. Për më tepër, studentët do të mësojnë se si përpjekjet e drejta të njerëzve të tillë si mbreti Beniamin, Abinadi dhe Alma u sollën bekime të pamasa të tjerëve. Anasjelltas, studentët do të shohin se si zgjedhjet jo të mira të njerëzve të tillë si Zenifi dhe biri i tij, mbreti Noe, u sollën pasoja negative atyre dhe popullit të tyre.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni përpiloi dhe përmbodhi analet e disa shkruarëve të tjerë për të krijuar librin e Mosias. Librit iu vu emri i Mosias, i cili që i biri i mbretit Beniamin. Mosia që profet, shikues, zbulues dhe mbret që sundoi në Zarahemla afërsisht nga viti 124 Pr.K. deri në vitin 91 Pr.K. Ai u quajt si gjyshi i tij, Mosia, që ishte gjithashtu mbret i Zarahemlës (shih Omni 1:12–13, 19).

Mormoni mori nga një numër analesh për të përpiluar librin e Mosias. Ai përmbodhi dhe citoi nga anali i mbajtur nga Mosia në fletët e mëdha të Nefit, që jepte me hollësi historinë e nefitëve në tokën e Zarahemlës (shih Mosia 1–7; 25–29). Ai gjithashtu mori materiale nga anali i Zenifit, i cili rrëfen historinë e popullit të Zenifit që nga koha kur u larguan nga Zarahemla derisa u rikthyen (shih Mosia 7–22). Përveç kësaj, Mormoni citoi dhe përmbodhi pjesë të shkrimeve të Almës, i cili i ruajti fjalët e Abinadit dhe mbajti një anal të vetë popullit të tij (shih Mosia 17:4; 18; 23–24).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni nuk ia drejtoi librin e Mosias një audience të veçantë, as nuk tha përse e shkroi këtë libër. Gjithsesi, libri i Mosias kontribuon dukshëm në qëllimet gjithëpërfshirëse të Librit të Mormomit – për të

dëshmuar se Jezusi është Krishti dhe për t'i bërë të ditura besëlidhjet e Zotit (shih faqen e titullit të Librit të Mormomit). Libri i Mosias përfshin dy ligjëratat mjeshtërore mbi misionin e Jezu Krishtit: fjalët e mbretit Beniamin te Mosia 2–5 dhe fjalët e Abinadit te Mosia 12–16. Përveç kësaj, libri i Mosias vazhdimisht ilustron rëndësinë e bërjes dhe mbajtjes së besëlidhjeve me Zotin (shih Mosia 5:5–9; 18:5–10; 21:31–32; 24:13–15; 25:16–18; 26:20).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Analet origjinale të përdorura si burime për librin e Mosias ka të ngjarë të jenë shkruar mes viteve 200 Pr.K. dhe 91 Pr.K. Mormoni i përmbodhi ato anale diku mes viteve 345 Ps.K. dhe 385 Ps.K.. Mormoni nuk shkroi se ku ishte kur e përpiloi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Mosia është libri i parë në Librin e Mormomit që është përmbledhje nga fletët e mëdha të Nefit. Ai jep mësim lidhur me aftësitë e një shikuesi (shih Mosia 8:13–18; 28:10–17). Përveç kësaj, libri i Mosias është i veçantë në rrëfimin që u bën përvojave dhe udhëtimeve të grupeve të veçanta të nefitëve – atyre në tokën e Zarahemlës; atyre që u sunduan nga Zenifi, Noe dhe Limhi në tokën e Nefit; dhe atyre që u arratisën nga toka e Nefit me Almën. Për të mësuar më shumë rreth këtyre grupeve, ju mund të dëshironi t'i drejtoheni përmbledhjes së udhëtimeve te Mosia 7–24, që gjendet te shtojca në fund të këtij manuali.

Libri i Mosias përshkruan bashkimin e popujve të udhëhequr nga Limhi e Alma me nefitët në tokën e Zarahemlës (shih Mosia 25:1–13). Ai gjithashtu jep hollësi rreth administrimit të Kishës së Jezu Krishtit kudo nëpër tokën e Zarahemlës (shih Mosia 25:14–24; 26). Së fundmi, libri i Mosias paraqet mbretërimin e gjykatësve (shih Mosia 29).

Përmbledhje

Mosia 1–5 Mbreti Beniamin cakton të birin, Mosian, si pasuesin e tij dhe jep një rrëfim të mbretërimit të tij. Beniamini jep mësim rreth Jezu Krishtit dhe e fton popullin e tij të hyjë në besëlidhje me Perëndinë.

Mosia 6–8 Mosia fillon mbretërimin e tij. Amoni dhe 15 të tjerë kërkojnë pasardhësit e popullit të Zenifit në tokën e Nefit. Amoni takon mbretin Limhi, nip i Zenifit, dhe mëson se si populli kishte rënë në robëri.

Mosia 9–17 Jepet një histori e popullit të Zenifit. Pas vdekjes së Zenifit, i biri, Noe, sundon me ligësi. Abinadi dëshmon për Jezu Krishtin dhe e nxit mbretin Noe dhe popullin e tij të pendohen. Abinadi ekzekutohet me zjarr.

Mosia 18–20 Alma, një prift i mbretit Noe, pendohet. Ai jep mësim ungjillin dhe arratiset me pasuesit e tij në vendin e shkretëtë. Nefitët në tokën e Nefit sulmohen nga lamanitët dhe bien në robëri. Noe vritet nga njerëzit e vet dhe pasohet nga i biri, Limhi.

Mosia 21–22 Limhi dhe populli i tij pendohen. Zoti i çliron ata nga robëria dhe Amoni i udhëheq drejt tokës së Zarahemlës.

Mosia 23–24 Alma dhe pasuesit e tij themelojnë qytetin e Helamit. Ata bien në robëri nga lamanitët dhe përndiqen nga Amuloni dhe vëllezërit e tij, më parë priftërinj të mbretit Noe. Zoti e çliron Almën dhe popullin e tij dhe i udhëheq ata drejt tokës së Zarahemlës.

Mosia 25–29 Nefitët bashkohen nën sundimin e Mosias dhe Alma administron Kishën. Biri i Almës, Alma, (shpesh i quajtur Alma i Riu) dhe bijtë e Mosias kthehen në besim. Përpara se të vdesë, Mosia vendos mbretërimin e gjykatësve.

Fjalët e Mormonit–Mosia 1

Hyrje

Libri i titulluar Fjalët e Mormonit shërben si një urë lidhëse mes fletëve të vogla të Nefit dhe përmbledhjes së Mormonit të fletëve të mëdha të Nefit. Në këtë libër, të cilin Mormoni e shkroi afro 400 vjet pas lindjes së Jezu Krishtit, Mormoni shpjegoi se ai kërkoi drejtim nga Perëndia dhe u udhëhoq nga Shpirti i Shenjtë rreth asaj që duhej të përfshinte në analin e tij. Ai gjithashtu

përmendi mbretin Beniamin dhe dha vështrime me vlerë rreth arsyes përse mbreti Beniamin pati një ndikim aq të fuqishëm te populli i tij. Mosia 1 përmban disa nga mësimet e mbretit Beniamin drejtuar të bijve. Ai u mësoi atyre se shkrimet e shenjta na ndihmojnë të kujtojmë Perëndinë dhe të mbajmë urdhërimet e Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Fjalët e Mormonit 1:1–11

Mormoni dëshmon se Perëndia ka ruajtur anale të ndryshme për një synim të urtë

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth një rasti kur Shpirti i nxiti të bënin diçka. Ju mund të dëshironi t'i vini që të shkruajnë rreth kësaj përvoje në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Për t'i ndihmuar që të mendojnë rreth përvojave të tyre, ju mund të dëshironi të tregoni një përvojë të shkurtër nga vetja. U bëni të ditur studentëve që më vonë gjatë mësimin, ju do t'u kërkonin disave prej tyre që të ndajnë përvojat e tyre me klasën.

Shpjegojuni studentëve që sot ata do të studiojnë shembullin e dikujt që ndoqi një nxitje edhe pse nuk i kuptonte të gjitha arsyet përse duhej ta bënte atë.

Bëjini studentët të kthehen te Fjalët e Mormonit dhe të gjejnë (në fund të faqes ose në përmbledhjen e kapitullit) datën e përafërt kur Mormoni e shkroi librin. Kërkojuni që ta krahasojnë atë datë me datat e librit të Omnit dhe të Mosias.

- Çfarë mësojnë rreth Fjalëve të Mormonit nga këto data?

Paraqitni figurën 'Mormoni Përmbledh Fletët' (62520; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 73). Ftojuni një student të lexojë me zë Fjalët e Mormonit 1:1–2. Ndihmojuni studentët të kuptojnë se Mormoni e shkroi librin e titulluar Fjalët e Mormonit, pasi shumica e ngjarjeve të Librit të Mormonit kishin ngjarë. Shpjegoni se Fjalët e Mormonit na ndihmojnë të kuptojmë se Libri i Mormonit u përpilua nga anale të ndryshme. Ai gjithashtu tregon se ky proces u udhëhoq nga zbuluesi.

Për t'i ndihmuar studentët që të përfytyrojnë se si Fjalët e Mormonit, fletët e vogla të Nefit dhe përmbledhja e Mormonit e fletëve të mëdha të Nefit kombinohen së bashku në Librin e Mormonit, merrni parasysh t'u tregoni skicën e titulluar "Fletët dhe Marrëdhënia e Tyre me Librin e Mormonit të Botuar" te shtojca në fund të këtij manuali. Ju mund të përgatitni edhe materialin ndihmues pamor që vijon përpara fillimit të orës mësimore:

Bashkoni dy libra dhe një copë letër. Një libër duhet të jetë afërsisht dy herë më i trashë se tjetri. Në pjesën anësore të librit më të hollë, ngjitni një shirit letre të etiketuar *Fletët e Vogla të Nefit*. Në pjesën anësore të librit më të trashë, ngjitni një shirit letre të etiketuar *Përmbledhja e Mormonit e Fletëve të Mëdha të Nefit*. Te copa e letrës, shkruani *Fjalët e Mormonit*.

Për ta përdorur këtë material ndihmues pamor në klasë, ngrijeni lart librin që përfaqëson përmbledhjen e Mormonit të fletëve të mëdha të Nefit. Shpjegoni se analet në fletët e mëdha të Nefit qenë burimi kryesor për Librin e Mormonit. Nga përmbledhja që i bëri Mormoni këtij anali, Jozef Smithi përktheu librat e Mosias, Almës, Helamanit, 3 Nefit dhe 4 Nefit.

Ftojuni studentët të lexojnë në heshtje Fjalët e Mormonit 1:3. Kërkojuni që të kërkojnë atë që Mormoni zbuloi pasi kishte përmbledhur një pjesë të fletëve të mëdha të Nefit. Ndërsa studentët tregojnë mbi atë që kanë zbuluar, ndihmojuni të kuptojnë se fraza "këto fletë" nënkupton fletët e vogla të Nefit. Ngrijeni lart librin që përfaqëson fletët e vogla të Nefit. Shpjegoni se nga ky anal, Jozef Smithi përktheu librat nga 1 Nefi deri tek Omni.

Vëri studentët të lexojnë Fjalët e Mormonit 1:4–6 që të mësojnë se çfarë ndjeu Mormoni për fletët e vogla të Nefit.

- Çfarë e kënaqi Mormonin te fletët e vogla të Nefit?
- Çfarë bëri Mormoni me fletët e vogla të Nefit?

Për të treguar që Mormoni i përfshiu fletët e vogla të Nefit me përmbledhjen e tij të fletëve të mëdha të Nefit, vendoseni librin më të hollë mbi librin më të trashë.

Ftojini një student të lexojë me zë Fjalët e Mormonit 1:7. Kërkojini klasës që të shikojë për arsyen e Mormonit për përfshirjen e fletëve të vogla të Nefit me përmbledhjen që u bëri fletëve të mëdha të Nefit.

- Përse Mormoni i përfshiu fletët e vogla me përmbledhjen e tij të fletëve të mëdha? (Ai ndoqi një nxitje nga Shpirti.) A i kuptoi ai të gjitha arsyet përse duhej ta bënte këtë?

Ndihmojini studentët të kuptojnë se Mormoni i kuptoi disa arsye përse fletët e vogla mund të ishin të rëndësishme. Ai e dalloi vlerën e tyre të madhe shpirtërore dhe u kënaq nga profecitë që ato përmbanin për Jezu Krishtin (shih Fjalët e Mormonit 1:4–6). Megjithatë, ai nuk i dinte të gjitha arsyet përse duhej t'i përfshinte si shtesë të pjesës së fletëve të mëdha që mbulonin po të njëjtën periudhë historike. (Për të lexuar rreth një arsyeje që Mormoni nuk e dinte në atë kohë, shihni hyrjen për Fjalët e Mormonit në këtë manual.)

Vëri studentët të përsëritin në heshtje Fjalët e Mormonit 1:7, duke shikuar për doktrinat që Mormoni dha mësim rreth Zotit. Sigurohuni që ata e kuptojnë se **Zoti i di të gjitha gjërat** dhe se **Zoti mund të punojë përmes nesh për të përmbushur vullnetin e Tij**.

- Si mund ta kenë ndihmuar këto doktrina Mormonin, që të vepronte në përputhje me nxitjen që mori?
- Si mund t'ju ndihmojnë këto të vërteta kur merrni nxitje nga Shpirti?

Nxitini studentët të rishikojnë situatën për të cilën shkruan ose rreth së cilës menduan në fillim të orës mësimore. Ftojini disa prej tyre të tregojnë rreth nxitjeve që kanë marrë, se si vepruan sipas atyre nxitjeve dhe se çfarë ndodhi për pasojë. (Sigurohuni që ata e kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.) Teksa studentët tregojnë përvojat e tyre, ju mund të dëshironi të bëni disa nga pyetjet në vijim:

- A e dinit se si do të shkonin gjërat nëse do ta ndiqnit këtë nxitje?
- Çfarë jua dha vendosmërinë dhe besimin për të vepruar sipas nxitjes?

Ngrini lart librin që përfaqëson përmbledhjen e Mormonit të fletëve të mëdha, me librin që përfaqëson fletët e vogla të Nefit duke qëndruar mbi të. Pastaj ngrini lart copën e letrës që përfaqëson Fjalët e Mormonit.

- Ku e kanë vendin Fjalët e Mormonit në raport me këto anale të tjera?

Teksa studentët përgjigjen, vendoseni copën e letrës që përfaqëson Fjalët e Mormonit midis dy librave. Shpjegoni që libri Fjalët e Mormonit shërben si një urë që lidh rrjedhën e ngjarjeve mes fletëve të vogla të Nefit dhe përmbledhjes së Mormonit të fletëve të mëdha të Nefit.

Ftojini një student të lexojë me zë Fjalët e Mormonit 1:8. Kërkojini klasës të shikojë për atë që Mormoni shpresonte se do të ishte rrjedhoja e ndjekjes së nxitjes, për të përfshirë fletët e vogla të Nefit në përmbledhjen e tij të analeve.

Theksoni se të gjitha shkrimet që studentët kanë studiuar deri më tani këtë vit në Librin e Mormonit (1 Nefi–Omni) janë të mundësuar për ta ngaqë Mormoni ndoqi përshtypjen shpirtërore [që pati] për t'i përfshirë fletët e vogla.

- Si e ka bekuar jetën tuaj bindja e Mormonit ndaj nxitjeve të Shpirtit të Shenjtë?
- Cilat janë disa mësim nga 1 Nefi deri tek Omni për të cilat jeni mirënjohës që i keni? Përse jeni mirënjohës për ato mësim?
- Mendoni rreth gatishmërisë së Mormonit për të ndjekur nxitjet shpirtërore. Si mund të ndikojë gatishmëria jonë për të ndjekur nxitjet shpirtërore në jetën tonë? Si mund të ndikojë kjo gatishmëri në jetën e të tjerëve? (Shpjegoni që Zoti mund t'i bekojë të tjerët përmes nesh kur ndjekim nxitjet e Frymës së Shenjtë.)

Dëshmoni se kur jemi besnikë ndaj nxitjeve të Shpirtit të Shenjtë, Zoti do të punojë “tek [ne] që të bëj[më] sipas vullnetit të tij” (Fjalët e Mormonit 1:7).

Fjalët e Mormonit 1:12–18

Mbreti Beniamin vendos paqe në vend

Shkruani në tabelë nga grindja në paqe. Shpjegoni që Fjalët e Mormonit 1:12–18 paraqesin mbretërimin e mbretit Beniamin. Ky burrë i drejtë u përball me shumë pengesa gjatë shërbesës së tij si profet dhe mbret i popullit. Vëri studentët të ndahen dyshe-dyshe dhe të lexojnë Fjalët e Mormonit 1:12–18 me partnerët e tyre. Kërkojuni që të përcaktojnë atë që mbreti Beniamin dhe profetët e tjerë bënë për të vendosur paqe në tokë.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për të lexuar, kërkojini secilit student që të shkruajnë një thënie në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta që përmbledh atë që mbreti Beniamin dhe populli i tij bënë për të përparuar nga grindja në paqe. Ftojini disa studentë që t'i shkruajnë thëniet e tyre në tabelë. Përmbledhjet e studentëve mund të jenë të ngjashme me thëniet në vijim:

Kur ndjekim udhëheqjen e frymëzuar të profetëve, ne mund të vendosim paqe.

Në fuqinë e Zotit, ne mund t'i mposhtim sfidat.

Ne jemi thirrur për të punuar me të gjithë forcën tonë për të vendosur paqe.

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te Fjalët e Mormonit 1:17, në të cilat Mormoni thotë se mbreti Beniamin dhe “shumë njerëz të shenjtë në tokë . . . folën fjalën e Perëndisë me fuqi dhe me autoritet”. Shpjegoni që në disa nga mësimet në vijim, studentët do të studiojnë një predikim nga mbreti Beniamin që përbën shembull të shkëlqyer të fuqisë dhe të autoritetit të mësimdhënies së tij.

Mosia 1:1–18

Mbreti Beniamin i mëson bijtë e tij mbi rëndësinë e shkrimeve të shenjta

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur nuk kanë ditur kurrfarë gjëje rreth shkrimeve të shenjta.

- Si do të ishte jeta juaj nëse nuk do t'i kishit pasur kurrë shkrimet e shenjta?
- Cilat janë të vërtetat pa të cilat do ta kishit më tepër të vështirë të jetonit?

Shkurtimisht paraqitni librin e Mosias. Shpjegoni se fillimi i këtij libri tregon dëshirën e mbretit Beniamin që bijtë e tij të vazhdonin të mësonin nga shkrimet e shenjta (shih Mosia 1:2). Teksa mbreti Beniamin i mësoi të bijtë, ai shpjegoi se si jeta e tyre do të kishte qenë ndryshe nëse nuk do t'i kishin marrë kurrë shkrimet e shenjta.

Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë, me zë nga Mosia 1:3–8. Kërkojini klasës të shikojë për mënyrat sipas të cilave u bekuan nefitët për shkak se kishin shkrimet e shenjta. Kërkojuni studentëve të tregojnë atë që kanë mësuar.

- Në çfarë mënyrash besonte mbreti Beniamin se shkrimet e shenjta do t'i ndihmonin bijtë e tij?
- Çfarë sugjeroi mbreti Beniamin se është marrëdhënia mes kërkimit në shkrimet e shenjta dhe mbajtjes së urdhërimeve të Perëndisë? (Ndonëse studentët mund të përdorin fjalë të tjera për të shprehur përgjigjet e tyre, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën në vijim: **Kërkimi [hetues] në shkrimet e shenjta na ndihmon që të dimë dhe të mbajmë urdhërimet.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 1:3–8.)
- Kur ju ka ndihmuar studimi i shkrimeve të shenjta që t'i mbani urdhërimet?

Jepni dëshminë tuaj se shkrimet e shenjta janë të vërteta dhe se ato na ndihmojnë që të mbajmë urdhërimet.

Shkruajini pyetjet në vijim në tabelë. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani ato përpara fillimit të orës mësimore.)

Çfarë lajmërimi planifikoi mbreti Beniamin që të bënte për të birin, Mosian?

Çfarë tha mbreti Beniamin rreth “një em[ri]” për ta dalluar popullin?

Përse nuk ishin shkatërruar nefitët nga lamanitët?

Për çfarë gjërash mbreti Beniamin i kërkoi Mosias që të kujdesej?

Kërkojuni studentëve që të marrin një minutë kohë dhe të shikojnë se për sa nga këto pyetje mund të gjejnë përgjigje te Mosia 1:10–18.

Pasi studentët të japin përgjigje të shkurtra për këto pyetje, tregoni që gjatë disa prej mësimëve në vijim do të studiojnë predikimin gjatë të cilit mbreti Beniamin i dha populli të tij “një emër që nuk do të fshihej] kurrë, veçse në rast shkeljeje” (Mosia 1:12).

Lejojini studentët të shprehin me vetë fjalët e tyre

Teksa studentët shprehin doktrinat dhe parimet që gjejnë në shkrimet e shenjta, mos sugjeroni që përgjigjet e tyre janë të gabuara thjesht pasi ndryshojnë nga fjalët e përdorura në këtë manual. Megjithatë, nëse thënia e një studenti është e gabuar nga ana doktrinale, është përgjegjësia juaj ta ndihmoni me butësi për ta korrigjuar thënien. Të vepruarit në këtë mënyrë mund të sigurojë një përvojë të rëndësishme mësimore teksa ruani atmosferën e dashurisë dhe të mirëbesimit.

Mosia 2

Hyrje

Kur mbreti Beniamin ishte afër fundit të jetës së tij, ai kishte dëshirë t'i jepte një predikim të fundit popullit të tij. Predikimi i tij, i shënuar te Mosia 2–5, është tema e këtij mësimi dhe e mësimëve 53–55. Në fillim të

predikimit, ai foli për shërbesën e tij mes popullit, duke theksuar që ne i shërbejmë Perëndisë kur u shërbejmë të tjerëve. Ai gjithashtu dëshmoi për gjendjen e lumtur të atyre që mbajnë urdhërimet e Perëndisë.

Dhënia e vështrimeve të përgjithshme mbi ligjëratat e gjata

Ky manual mësimor u kushton vëmendje të veçantë ligjëratave të gjata profetike të tilla si Mosia 2–5. Këto ligjëratat shpesh mbulohen nga më shumë se një mësim. Mund të jetë e dobishme të jepni vështrime të shkurtra të përgjithshme të këtyre ligjëratave. Në rastin e mësimin të sotëm, një vështrim i përgjithshëm mund t'i ndihmojë studentët që të fitojnë kuptime më të thella mbi qëllimin e predikimit të mbretit Beniamin dhe "ndryshim[in] [e] madh" që përjetuan njerëzit në zemrat e tyre kur e dëgjuan atë (shih Mosia 5:2).

Sugjerime për Mësimdhënien

Shënim: Përmbledhja në vijim mund të jetë e dobishme nëse zgjidhni të jepni një vështrim të përgjithshëm të ligjëratës së mbretit Beniamin në fillim të këtij mësimi.

Nga fundi i jetës së tij, mbreti Beniamin iu drejtua popullit të mbretërisë së tij pranë tempullit në Zarahemla. Ai dha një rrëfim të shërbesës së tij për popullin dhe ndërgjegjes së tij të pastër përpara Perëndisë, dhe ai paraqiti të birin, Mosian, si mbretin e ri të popullit. Në këtë ligjëratë të fundit, e cila gjendet te Mosia 2–5, mbreti Beniamin dha mesazhe mbi tema të ndryshme, përfshirë rëndësinë e shërbimit ndaj të tjerëve, qenien përjetësisht në borxh ndaj Atit tonë Qiellor, shërbesën e Jezu Krishtit në vdekshmëri dhe Shlyerjen, nevojën për të zhveshur njeriun e natyrshëm, të besuarit në Perëndi për shpëtim, dhënien e të mirave materiale në ndihmë të të varfërve, ruajtjen e heqjes së mëkateve dhe të bërit bij e bija të Krishtit përmes besimit dhe veprave të mira [të bëra] rregullisht. Me rëndësi të veçantë, Mosia 3 përmban një mesazh që mbreti Beniamin e mori nga një engjell.

Mosia 2:1–9

Familjet mblidhen dhe përgatiten për të marrë fjalët e mbretit Beniamin

Shkruajini pyetjet vijuese në krye të tabelës: *Kush? Ku? Çfarë? Përse?*

Kërkojuni studentëve të shqyrtojnë në heshtje Mosian 2:1–6, duke kërkuar për hollësi që do t'u përgjigjeshin pyetjeve në tabelë. Pasi të kenë lexuar, ftojini disa studentë që të shkruajnë në tabelë sa më shumë hollësi që mundën nën secilën pyetje. (Juve mund t'ju duhet të shpjegoni që populli u përgatit për të marrë fjalët e mbretit Beniamin duke ofruar sakrifica që lidheshin me ligjin e Moisiut. Me bërjen e këtyre sakrificave, njerëzit i shprehën mirënjohje Perëndisë dhe ia kushtuan veten Atij.)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 2:9, duke kërkuar fjalë dhe fraza që tregojnë atë që mbreti Beniamin dëshironte që të bënin njerëzit teksa dëgjonin fjalët e tij.

- Nga fjalët dhe frazat që keni gjetur, si mendoni se u ndje mbreti Beniamin rreth mesazhit të tij?
- Sipas pjesës së fundit të Mosias 2:9, çfarë besonte mbreti Beniamin se do të ndodhte nëse populli i hapte veshët dhe zemrat ndaj mesazhit të tij?
- Si mendoni, çfarë do të thotë të hapim veshët dhe zemrat tona kundrejt atyre që janë thirrur për të dhënë mësim?

Nxitini studentët që ta mbajnë mend ftesën e mbretit Beniamin teksa studiojnë mesazhin e tij dhe teksa dëgjojnë fjalët e profetëve të ditëve të mëvonshme.

Mosia 2:10–28

Mbreti Beniamin jep mësim rreth rëndësisë që t'i shërbejmë Perëndisë e njëri-tjetrit dhe rreth qenies përjetësisht në borxh ndaj Perëndisë

Tregojuni studentëve figurën 'Mbreti Beniamin i Drejtohet Popullit të Tij' (62298; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 74). Kujtojuni studentëve që mbreti Beniamin e kishte thirrur popullin e tij që të mblidheshin bashkë për të shpallur që i biri, Mosia, do të zinte vendin e tij si mbret dhe që t'u jepte "një emër, me anë të të cilit të dallohe[shin] mbi të gjithë popujt, që Zoti Perëndi [kishte] nxjerrë nga toka e Jeruzalemit" (shih Mosia 1:9–12).

Lexojeni me zë Mosian 2:10–15 përpara klasës. Kërkojuni studentëve që të përcaktojnë fraza që tregojnë shqetësimin e mbretit Beniamin për t'u shërbyer njerëzve, jo rreth vetë pozitës apo famës së tij. Ftojini të ngrenë duart e tyre kurdoherë që dëgjojnë një nga këto fraza. Kur të ngrenë duart lart, ndaloni së lexuari dhe kërkojuni që të shpjegojnë atë që kanë përcaktuar dhe se çfarë tregon ajo rreth mbretit Beniamin.

Si pjesë të këtij diskutimi, shprehni thënien në vijim nga Presidenti Hauard W. Hanter:

“Mos u shqetësoni më tepër se ç'duhet me pozitën. . . . Është e rëndësishme të vlerësohesh. Por përqendrimi ynë duhet të jetë te drejtësia, jo te fama; te shërbimi, jo te pozita” (“To the Women of the Church”, *Ensign*, nëntor 1992, f. 96).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 2:16–17 dhe të gjejnë se çfarë dëshironte mbreti Beniamin që të mësonte populli i tij. Ndhimojini të kuptojnë se **kur u shërbejmë të tjerëve, ne i shërbejmë Perëndisë**. Shkruajeni këtë thënie në tabelë. Vini në dukje që Mosia 2:17 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që ta shenjojnë këtë fragment në një mënyrë të dallueshme që të jenë në gjendje ta gjejnë me lehtësi.

Ftojini studentët të mendojnë për raste kur u kanë shërbyer njerëzve të tjerë.

- Kur u dhatë këtë shërbim të tjerëve, si po i shërbenit edhe Perëndisë?
- Kur e kanë bekuar jetën tuaj njerëzit e tjerë përmes shërbimit? Kur ju shërbyen juve, si i shërbyen edhe Perëndisë?

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë, me zë nga Mosia 2:18–24, 34.

- Përse mbreti Beniamin e quajti veten dhe popullin e tij “shërbëtorë të padobishëm”? (Mund t'ju duhet të shpjegoni që njerëzit kanë përfitim kur marrin më shumë sesa japin. Ne jemi shërbëtorë të padobishëm para Atit tonë Qiellor pasi vlera e bekimeve që na jep Ai do ta tejkalojë gjithmonë së tepërmi vlerën e shërbimit që Ai merr nga ne.)
- Çfarë bekimesh keni marrë për të cilat ndiheni në borxh ndaj Perëndisë?
- Përse është e rëndësishme të kuptojmë që ne jemi “përjetë në borxh” ndaj Perëndisë? (Përgjigjet mund të përfshijnë që kur kuptojmë se jemi në borxh ndaj Perëndisë, mirënjohja jonë rritet, ne dëshirojmë të mbajmë urdhërimet dhe dëshirojmë t'u shërbejmë më shumë të tjerëve.)

Shpjegoni që te Mosia 2:34, fjala *kth[ej]* do të thotë të japësh ose të nënshtrohesh. Ftojini studentët të përsiaten rreth mënyrës se si ata mund “t'i kth[ejnë] [Atit Qiellor] çdo gjë që . . . k[anë] dhe j[anë]”. Dëshmoni se kur i mbajmë urdhërimet e Perëndisë dhe synojmë të japim shërbim të singertë, Ai na bekon.

Mosia 2:29–41

Mbreti Beniamin e nxit popullin e tij që të jetë i bindur ndaj Perëndisë

Shkruani në tabelë *KUJDES*. Kërkojuni studentëve që të tregojnë për rastet kur kanë parë një shenjë që përdorte këtë fjalë ose përçonte këtë ide. Vini në dukje që paralajmërimet të tilla mund të na mbrojnë ose të na shpëtojnë jetën.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 2:32–33, 36–38, duke kërkuar se për çfarë mbreti Beniamin i tha popullit të tij që të bënte kujdes. Mund t'ju nevojitet të shpjegoni se te Mosia 2:33, fjala *mallkim* i referohet dhembjes dhe vuajtjes.

- Çfarë paralajmërimesh i dha popullit të tij mbreti Beniamin?
- Si mund ta dimë nëse po fillojmë të ndjekim shpirtin e gabuar? Përse është e rëndësishme që ta kuptojmë këtë që herët?
- Sipas Mosias 2:38, çfarë pasojash u vijnë atyre që vdesin në mëkatet e tyre?

Ju mund të dëshironi të theksoni mësimin te Mosia 2:36 që një njeri, me anë të vetë sjelljes së tij apo të saj, mund të largohet nga Shpirti i Zotit. Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, komentoi mbi rëndësinë e dallimit se kur mund të jemi duke u larguar nga Shpirti:

“Ne duhet . . . të përpiqemi të dallojmë kur ‘largo[hemi] nga Shpirti i Zotit, që ai të mos ketë më vend në [ne] për [të na] udhëhequr në udhët e urtësisë, që [ne] të mund të je[m]i të bekuar, të begatuar dhe të ruajtur’ (Mosia 2:36). . . .

 Mosia 2:17 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin që t'i ndihmoni studentët për ta zotëruar këtë fragment.

... Nëse diçka që mendojmë, shikojmë, dëgjojmë, ose bëjmë na largon nga Fryma e Shenjtë, atëherë ne duhet të mos vazhdojmë më ta mendojmë, shikojmë, dëgjojmë ose bëjmë atë gjë. Për shembull, nëse ajo që ka për qëllim të na argëtojë, na largon nga Shpirti i Shenjtë, atëherë me siguri ky lloj argëtimi nuk është për ne. Duke qenë se Shpirti nuk pajtohet me atë që është vulgare, e vrazhdë ose jo modeste, atëherë me siguri që të tilla gjëra nuk janë për ne. Meqenëse kur merremi me ato aktivitete të cilat e dimë se duhet t'i shmangim, e largojmë Shpirtin e Zotit, atëherë të tilla gjëra pa dyshim nuk janë për ne" ("That We May Always Have His Spirit to Be with Us", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 30; "Që të Mund të Kemi Gjithmonë me Vete Shpirtin e Tij", Konferenca e Përgjithshme prill 2006 [nr. i artikullit 01636 101], f. 49).

- Çfarë tha Plaku Bednar që do të na largonte nga Fryma e Shenjtë?
- Si mund ta dimë se kur e kemi larguar veten nga Fryma e Shenjtë?

Shkruani *KUJTONI* dhe *KINI PARASYSH* në tabelë, anash fjalës *KUJDES*.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 2:40–41. Kërkojini klasës të përcaktojë se çfarë dëshironte mbreti Beniamin që populli i tij të kishte parasysh dhe se çfarë dëshironte që ata ta mbanin mend. Teksa studentët përgjigjen, ju mund të vini në dukje mësimin e mbretit Beniamin duke shkruar të vërtetën në vijim në tabelë: ***Nëse i mbajmë urdhërimet, ne do të bekohemi materialisht dhe shpirtërisht.***

- Kur e keni dëshmuar apo përjetuar lumturinë që vjen nga të qenit të bindur ndaj urdhërimeve të Zotit?

Dëshmoni për vërtetësinë e gjërave që studentët kanë diskutuar sot. Përfundojeni duke i nxitur studentët që të vendosin synime të posaçme për të qenë më të bindur në një fushë që është e vështirë për ta apo që të synojnë të përmirësohen në një fushë të përmendur te Përparimi Personal (për të rejat) ose te Detyra ndaj Perëndisë (për të rinjtë).

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Mosia 2:17

Ftojini studentët të lexojnë Mosian 2:17, Mateun 22:36–40 dhe Mateun 25:40. Fragmentet te Mateu ndihmojnë në shpjegimin e doktrinës, çelin të kuptuarin dhe qartësojnë kuptimin e Mosias 2:17. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që të bëjnë një zinxhir shkrimesh të shenjta duke shkruar *Mateu 22:36–40* pranë Mosias 2:17, *Mateu 25:40* pranë Mateut 22:36–40 dhe *Mosia 2:17* pranë Mateut 25:40.

Kërkojuni disa studentëve që të tregojnë për rastet kur kanë ndier që po i shërbenin Perëndisë duke u shërbyer njerëzve të tjerë.

Ftojini studentët t'i shërbejnë dikujt deri në orën tjetër mësimore të seminarit. Sugjeroni që të përgatiten për të treguar përvojat e tyre me këtë detyrë (por sigurohuni që ata e kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme).

Ju gjithashtu mund t'i sfidoni studentët që të mësojnë përmendsh Mosian 2:17 përpara se të takoheni herës tjetër si klasë.

Dëshmoni se kur u shërbejmë me sinqeritet të tjerëve, ne i shërbejmë Zotit.

Shënim: Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së këtij mësimi, veprimtaria e mëposhtme do të të përdorej më së miri një ditë tjetër kur të keni më shumë kohë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mosia 2:33, 38–39. "Ndëshkim [i] përjetshëm", "zjarr i pashuar" dhe "mundim [i] pafund"

Në një paralajmërim rreth pasojave të rebelimit kundër Perëndisë, mbreti Beniamin përdori frazat "ndëshkim

[i] përjetshëm" (Mosia 2:33), "zjarr i pashuar" (Mosia 2:38) dhe "mundim [i] pafund" (Mosia 2:39). Për të fituar një kuptim më të mirë të këtyre termave, shihni fjalët e Zotit te Doktrina e Besëlidhje 19:6–12.

Mosia 3

Hyrje

Duke vazhduar fjalimin e tij drejtuar popullit të tij, mbreti Beniamin përçoi fjalët që një engjell i kishte thënë lidhur me shërbesën e Jezu Krishtit. Mbreti Beniamin dëshmoi se përmes besimit të Jezu Krishti dhe pendimit, ata që kanë mëkatuar mund të marrin

shpëtim. Ai gjithashtu dha mësim se përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, një individ që i dëgjon thirrjet e Shpirtit të Shenjtë e “zhvesh njeriun e natyrshëm dhe . . . bëhet një shenjtor” (Mosia 3:19).

Sugjerime për Mësimdhënien

Shënim: Nëse në mësimin e mëparshëm ju i nxitët studentët që të mësonin përmendsh dhe të zbatonin Mosian 2:17, merrni parasysh që t’u jepni mundësi për të treguar përvojat e tyre në ndonjë çast sot. Bëni kujdes që të mos merrni shumë kohë për këtë rishikim. Lini kohë të mjaftueshme për të diskutuar doktrinat dhe parimet të Mosia 3.

Mosia 3:1–10

Mbreti Beniamin tregon fjalët e një engjëlli rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit

Paraqitni një gotë bosh dhe një mbajtëse uji. Ftojini një student të tregojë se sa ujë ai apo ajo do të hidhte në gotë për dikë që dëshiron vetëm të provojë shijen e ujit. Pastaj vëretni studentin të tregojnë se sa ujë ai apo ajo do të hidhte për dikë që dëshiron të nginjet. Kërkojuni studentëve të përsiaten rreth pyetjes në vijim:

- Nëse uji përfaqëson gëzimin, sa do të dëshironit në gotën tuaj?

Shpjegojuni studentëve që mësimet të Mosia 3 do t’i ndihmojnë të kuptojnë se si mund të nginjen me gëzim.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 3:2–5. Kërkojini klasës të gjejnë burimin e mesazhit të mbretit Beniamin të Mosia 3.

Theksoni se Mosia 3 përmban shpalljen nga një engjell të “lajme[ve] [të] gëzuara të gëzimit të madh” (Mosia 3:3). Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë, me zë nga Mosia 3:5–10. Kërkojini klasës të kërkojnë fjalë apo fraza që i ndihmojnë të vlerësojnë më mirë misionin e Jezu Krishtit. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që t’i shenjojnë këto fjalë dhe fraza. Ftoni disa studentë të tregojnë fjalët dhe frazat që kanë gjetur.

- Çfarë ju ndihmon që të kuptoni rreth misionit të Shpëtimtarit Mosia 3:7?
- Përse mendoni se engjëlli tha se ky mesazh do të sillte gëzim të madh?

Ftojini studentët të shkruajnë një përmbledhje me një fjali nga Mosia 3:5–10 në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose fletoret e tyre të klasës. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, ftojini disa prej tyre të tregojnë atë që kanë shkruar. Përmbledhjet e studentëve duhet të tregojnë që është kuptuar mësimi i engjëllit se **Jezu Krishti vuajti që ne të mund të shpëtohem nga mëkatet tona**.

Ju mund të dëshironi t’i vijoni përgjigjet e studentëve me pyetjen e mëposhtme:

- Çfarë ndjenjash keni kur mendoni rreth asaj që Shpëtimtari ka bërë për ju?

Për t’i ndihmuar studentët të thellojnë të kuptuarin e tyre rreth vuajtjes së Shpëtimtarit, ndani thënien në vijim nga Plaku Xhejms E. Talmeixh, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Agonia e Krishtit në kopsht është e pakuptueshme nga mendja e kufizuar, si për sa i përket intensitetit edhe shkakut. . . . Ai u përpoq dhe rënkoi nën një barrë të atillë që asnjë genie tjetër që ka jetuar në tokë nuk mund ta marrë as si të mundur. Nuk qe dhembja fizike, as vetëm vuajtja mendore, që e bënë Atë të vuante një torturë të atillë sa të prodhonte rrjedhje gjaku nga çdo por; por një agoni shpirtërore e shpirtit e tillë që vetëm Perëndia që në gjendje ta përjetonte. . . . Në atë orë ankthi, Krishti u ndesh dhe i mposhti të gjitha

Bëni pyetje që i ftojni studentët të shprehin ndjenja dhe dëshmi

Për t’i ndihmuar studentët të përgatiten për të ndarë ndjenjat dhe dëshmitë e tyre, merrni parasysh të bëni pyetje që do t’i ndihmojnë të përsiaten mbi përvojat që kanë pasur me parimin ose doktrinën që po diskutohet. Ju mund të thoni: “Si keni arritur të dini se . . . ?” ose “Kur keni ndier . . . ?” Pastaj ftojini të thonë përvojat dhe ndjenjat e tyre. Pranimi i kësaj ftese nga ana e tyre do t’i mundësojë Frymës së Shenjtë që t’u dëshmojë për të vërtetën atyre dhe shokëve të tyre të klasës.

tmerret që Satani, ‘princi i kësaj bote’, mund të shkaktonte. . . . Në një farë mënyre, aktuale dhe tmerrsisht të vërtetë megjithëse të pakuptueshme për njeriun, Shpëtimtari mori mbi Vete barrën e mëkateve të njerëzimit nga Adami deri në fund të botës” (*Jesus the Christ*, bot. i 3-të [1916], f. 613).

Mosia 3:11–27

Mbreti Beniamin dëshmon se përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të zhveshim njeriun e natyrshëm dhe të bëhemi shenjtore

U thoni studentëve që mbreti Beniamin tregoi përshkrimin nga engjëlli të grupeve të ndryshme të popujve dhe se si Shlyerja e Jezu Krishtit gjen zbatim për secilin grup. Shkruajini pyetjet në vijim në tabelë. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 3:11–13, 16, duke kërkuar përgjigjet e pyetjeve në vijim:

Si gjen zbatim Shlyerja:

Për ata që vdesin pa një njohuri mbi ungjillin?

Për ata që ngrenë krye kundër Perëndisë dhe mëkatojnë me qëllim?

Për fëmijët që vdesin para se të arrijnë moshën e përgjegjshmërisë?

Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, kërkojuni studentëve që të tregojnë përgjigjet e tyre për këto pyetje. (Për t’i ndihmuar që t’i përgjigjen pyetjes së parë, ju mund të dëshironi t’i vini të lexojnë Doktrina e Besëlidhje 137:7–10. Për t’i ndihmuar për pyetjen e tretë, mund të dëshironi t’i vini të lexojnë Moronin 8:8, 17 dhe Doktrina e Besëlidhje 29:46–47.)

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Dallin H. Oaks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, reth ndikimit të Shlyerjes mbi të gjithë fëmijët e Atit Qiellor:

“Ne . . . lexojmë se ‘gjaku i tij shlyen për mëkatet e atyre . . . që kanë vdekur pa ditur vullnetin e Perëndisë në lidhje me ta, ose që kanë bërë mëkat nga padituria’ (Mosia 3:11). Po ashtu ‘gjaku i Krishtit shlyen për [fëmijët e vegjël]’ (Mosia 3:16). Këto mësimë, që fuqia ringjallëse dhe pastruese e Shlyerjes është për të gjithë, kundërshtojnë thënien se hiri i Perëndisë shpëton vetëm disa të zgjedhur. Hiri i tij është për të gjithë. Këto mësimë të Librit të Mormonit zgjerojnë vizionin tonë dhe rritin kuptimin tonë për dashurinë e plotë të Perëndisë dhe ndikimin e madh të Shlyerjes së Tij për të gjithë njerëzit kudo” (“All Men Everywhere”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 77; “Të Gjithë Njerëzit Kudo”, Konferenca e Përgjithshme prill 2006 [nr. i artikullit 01636 101], f. 119–120).

- Çfarë parimi mësojmë nga Mosia 3:12 rreth mënyrës se si Shlyerja gjen zbatim për ne? (**Ne do të shpëtohem nga mëkatet tona kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe pendohem.**)
- Sipas këtij vargu, çfarë do t’u ndodhë atyre që zgjedhin të mos ushtrojnë besim në Jezu Krisht e të pendohen?

 Mosia 3:19 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Drejtijuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Vini në dukje se Mosia 3:19 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që ta shenjojnë këtë fragment në një mënyrë të dallueshme që të jenë në gjendje ta gjejnë me lehtësi. Gjithashtu tërhiqni vëmendjen te Mosia 3:19 te përdorimi i termit “njeriu i natyrshëm” nga engjëlli. Për t’i ndihmuar studentët ta kuptojnë këtë frazë, lexoni shpjegimin në vijim nga Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta:

Njeri i natyrshëm është: “Një person i cili zgjedh të ndikohet prej pasioneve, dëshirave, orekseve dhe ndjesive të mishit më shumë sesa prej pëshpëritjeve të Shpirtit të Shenjtë. Një njeri i tillë mund të kuptojë gjëra trupore, por jo gjëra shpirtërore. Të gjithë njerëzit janë mishtorë, ose të vdekshëm, për shkak të rënies së Adamit dhe Evës. Çdo njeri duhet të lindet përsëri nëpërmjet shlyerjes së Jezu Krishtit” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Njeri i Natyrshëm”, f. 134; Guide to the Scriptures, “Natural Man”, scriptures.lds.org).

Shkruajini pyetjet në vijim në tabelë. Vëriuni studentët që, teksa shqyrtojnë në heshtje Mosian 3:19, të kërkojnë përgjigje për pyetjet.

Si e përshkroi engjëlli marrëdhënien e një njeriu të natyrshëm me Perëndinë?

Sipas këtij vargu, si mund ta zhveshim njeriun e natyrshëm?

Vini në dukje se përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, një person bën më shumë sesa thjesht ndalon së qeni “njeri i natyrshëm”. Ai ose ajo “bëhet një shenjtor”. Përveçse na shpëton nga mëkatet tona, Shpëtimtari na bën njerëz më të mirë sesa do të mund të ishim

ndonjëherë nga vetja. Ai na ndihmon të bëhemi më shumë si Ai. Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë këtë doktrinë, lexoni thënien në vijim nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Si duar të pafajshme edhe një zemër e pastër kërkohen për t’u ngjitur në malin e Zotit dhe për të qëndruar në vendin e Tij të shenjtë [shih Psalmeve 24:3–4].

Më lejoni të sugjeroj se duart bëhen të pafajshme përmes procesit të zhveshjes së njeriut të natyrshëm dhe nëpërmjet mposhtjes së mëkatit dhe ndikimeve të liga në jetën tonë me anë të Shlyerjes së Shpëtimtarit. Zemra pastrohet kur marrim fuqinë e tij forcuese për të bërë të mirën dhe për t’u bërë më të mirë. Të gjitha dëshirat e denja dhe veprat tona të mira, sido që janë të nevojshme, nuk mund të prodhojnë duar të pafajshme dhe zemër të pastër. Është Shlyerja e Jezu Krishtit ajo që siguron qoftë *pastrimin dhe fuqinë shëlbuese* që na ndihmon të kapërcejmë mëkatin, qoftë *shenjtërimin dhe fuqinë forcuese* që na ndihmon të bëhemi më të mirë nga sa mund të ishim duke u mbështetur vetëm tek forca jonë. Shlyerja e pafundme është si për mëkatarin, ashtu edhe për shenjtorin tek secili prej nesh” (“Duar të Pafajshme dhe Zemër të Pastër”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 82).

Për t’i ndihmuar studentët të përmbledhin doktrinën që kanë mësuar nga Mosia 3:19, pyetni:

- Cilat janë disa të vërteta të ungjillit që i gjeni te Mosia 3:19?

Studentët mund të renditin disa doktrina nga ky varg, duke përfshirë sa vijon:

Njeriu i natyrshëm është një armik ndaj Perëndisë.

Kur i dëgjoni thirrjet e Shpirtit të Shenjtë, ne e zhveshim njeriun e natyrshëm.

Përmes Shlyerjes së Krishtit, ne mund ta zhveshim njeriun e natyrshëm dhe të bëhemi shenjtorë.

Ftojini studentët t’i përgjigjen njëres prej pyetjeve në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani këto pyetje në tabelë përpara fillimit të orës mësimore, të përgatitni një fletushkë për shpërndarje me pyetjet ose t’i lexoni pyetjet me ngadalë në mënyrë që studentët të mund t’i shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.)

- Çfarë mund të bëni për t’i dëgjuar më plotësisht “thirrjet e Frymës së Shenjtë”? Çfarë do të bëni gjatë javës në vijim për t’u përmirësuar në këtë fushë të jetës suaj?
- Çfarë cilësie të një fëmije, të renditur te Mosia 3:19 ju duhet që ta zhvilloni më tepër? Çfarë do të bëni gjatë javës tjetër për t’ju ndihmuar ta zhvilloni atë cilësi?

Për t’i ndihmuar studentët të fitojnë një vlerësim më të madh për Shlyerjen e Shpëtimtarit, lexojuni Mosian 3:23–26. Shpjegoni që fraza “kupa e inatit të Perëndisë” te vargu 26 nënkupton vuajtjen përfundimtare të atyre që mëkatojnë me dëshirë dhe nuk pendohen. Pastaj kërkoni një student të lexojë Doktrina e Besëlidhje 19:16–19. Kërkojuni studentëve që të dëgjojnë për fjalën *kupë* në vargun 18.

- Çfarë ka bërë Jezu Krishti kështu që ne nuk do të na duhet të pimë “nga kupa e inatit të Perëndisë”? (Ai e ka pirë atë kupë Vetë, duke marrë mbi Vete ndëshkimin për mëkatet tona. Nëse pendohemi me të vërtetë, nuk do të na duhet ta vuajmë atë ndëshkim.)

Mbylleni duke dhënë dëshminë tuaj për të vërtetat e diskutuara në këtë mësim.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Mosia 3:19

Për t’i ndihmuar studentët ta mësojnë përmendsh Mosian 3:19, ndajini dyshe-dyshe. Kërkojuni që të lexojnë me zë Mosian 3:19, [duke lexuar secili] vetëm nga një fjalë, duke u këmbyer me shokun e tyre pas çdo fjale. Kërkojuni që ta përsëritin këtë ushtrim disa herë. Ju mund të dëshironi t’i shtoni larmishmëri kësaj veprimtarie duke i kërkuar partnerit tjetër të lexojë dy ose tri fjalë njëherazi.

Përsëritja e kësaj veprimtarie do t’i ndihmojë studentët të njihen me përmbajtjen e vargut dhe do ta bëjë më të lehtë për ta që ta mësojnë përmendsh të gjithë vargun. Sfidojini që ta përfundojnë vetë mësimin përmendsh të Mosias 3:19.

Shënim: Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së këtij mësimi, veprimtaria e mëposhtme do të të përdorej më së miri një ditë tjetër kur të kenë më shumë kohë.

Mosia 4

Hyrje

Të prekur nga mësimet e mbretit Benjamin, njerëzit u penduan dhe morën heqje të mëkateve të tyre. Ata u “mbushën me gëzim” dhe patën “paqe të ndërgjegjes” (Mosia 4:3). Mbreti Benjamin vazhdoi t’i mësonte ata, duke i ndihmuar të kuptonin se çfarë duhet të bënin

që të “mbani[n] një heqje të mëkateve [të tyre]” (Mosia 4:12). Duke e bërë këtë, ai i krahasoi ata me lypësit, që varen nga Perëndia për shpëtim. Ai gjithashtu i paralajmëroi për rrezikun e lënies pas dore të kontrollit të mendimeve, fjalëve dhe veprave të tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 4:1–8

Populli i mbretit Benjamin merr një heqje të mëkateve të veta dhe mbushet me gëzim e paqe

Kërkojuni studentëve të përsiaten rreth pyetjes në vijim:

- Si mund ta dimë që jemi falur për mëkatet tona?

Lexoni thënien në vijim nga Presidenti Harold B. Li:

“Nëse vjen koha kur keni bërë gjithçka mundeni që të pendoheni për mëkatet tuaja, kushdo qofshi, kudo qofshi, dhe keni bërë korrigjimet dhe zhdëntimin në përputhje me maksimumin e aftësisë suaj; nëse është diçka që prek qëndrimin tuaj në Kishë dhe keni shkuar tek autoritetet e duhura, atëherë ju do ta dëshironi atë përgjigje vërtetuese lidhur me faktin nëse Zoti e ka pranuar këtë nga ju apo jo. Gjatë kërkimit tuaj shpirtëror, nëse e kërkoni dhe e gjeni atë paqe të ndërgjegjes, përmes kësaj shenje të paqes së mendjes ju mund ta dini që Zoti e ka pranuar pendimin tuaj” (“Stand Ye in Holy Places”, *Ensign*, korrik 1973, f. 122).

Kujtojuni studentëve që mbreti Benjamin tregoi fjalët e një engjëlli rreth mënyrës se si merrin një heqje të mëkateve. Ju mund t’u kujtoni në mënyrë të veçantë fjalët e engjëllit lidhur me atë që njeriu i natyrshëm është armik ndaj Perëndisë dhe për pasojat që i presin ata që vdesin pa qenë penduar për mëkatet e tyre (shih Mosia 3:19, 23–27).

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 4:1–2, duke kërkuar frazat që tregojnë se si populli i mbretit Benjamin iu përgjigj fjalëve të engjëllit. Vëri disa studentë të tregojnë frazat që gjejnë. Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që të kuptojnë frazën “gjendje . . . trupore”, shpjegoni se fjala *trupore* është e kundërta e fjalës *shpirtërore*. Ajo i referohet orekseve tona fizike më tepër sesa dëshirës sonë shpirtërore për t’u afruar më pranë Zotit. Ju mund t’u kërkoni studentëve të lexojnë Almën 41:11 dhe pastaj ta shpjegojnë me vetë fjalët e tyre frazën “gjendje [e] mishit”. Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë frazën “më të paktë se pluhuri i tokës”, ftojini të lexojnë Helamanin 12:4–8. Pastaj kërkoni të shpjegojnë me vetë fjalët e tyre se si një individ që kundërshton të ndjekë këshillën e Zotit mund të cilësohet se është më i paktë se pluhuri i tokës. Sigurohuni që e kuptojnë se Ati Qellor nuk i konsideron fëmijët e Tij më të paktë se pluhuri i tokës.

Vini në dukje se kur njerëzit e pranuan gjendjen e tyre mëkatore, ata u penduan, duke shprehur besimin e tyre te Jezu Krishti dhe te Shlyerja e Tij. Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 4:3. Kërkojini klasës që t’i kushtojë vëmendje mënyrës se si e kuptuan njerëzit që ishin falur për mëkatet e tyre.

- Sipas Mosias 4:3, çfarë ndjenjash u vijnë atyre që janë falur nga Zoti?
- Njerëzit morën heqje të mëkateve të tyre për shkak të “besimit të jashtëzakonshëm që ata kishin në Jezu Krishtin”. Cilat veprime nxorën në pah besimin e tyre? (Shih Mosia 4:1–2.)

- Me vetë fjalët tuaja, çfarë mund të mësojmë nga Mosia 4:1–3 rreth marrjes së heqjes së mëkateve tona? (Një përgjigje e mundshme është që **kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe pendo kemi sinqerisht, ne marrim heqje të mëkateve tona**. Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët të shenjojnë fjalë dhe fraza kyçe të Mosia 4:1–3 që e theksojnë këtë parim.)

Lexojeni thënien në vijim nga Plaku Nil L. Andersen, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i cili përmbledh atë që duhet të bëjmë për të marrë heqje të mëkateve:

“Kur i rrëfejmë ndershmërisht mëkatet tona, kur i kthejmë atë që mundet personit të çenuar dhe i braktisim mëkatet tona nëpërmjet zbatimit të urdhërimeve, ne jemi në procesin e marrjes së faljes. Me kalimin e kohës, ne ndiejmë që ankthi i trishtimit tonë qetësohet, duke e ‘nxjerrë fajin nga zemrat tona’ (Alma 24:10) e duke sjellë ‘paqe të ndërgjegjes’ (Mosia 4:3).

Për ata që janë vërtet të penduar, por duken jo në gjendje që të ndiejnë lehtësim: vazhdoni të zbatoni urdhërimet. Ju premtoj, lehtësimi do të vijë në kohën e duhur të Zotit. Shërimi po ashtu kërkon kohë” (“Pendohuni . . . Që të Mund t’Ju Shëroj”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2009, f. 42).

Ftojini studentët të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës rreth asaj që kanë mësuar për pendimin ndërsa kanë diskutuar rreth Mosias 4:1–3. Gjithashtu kërkojuni që të shkruajnë rreth asaj se si mund të ushtrojnë besim në Jezu Krisht ndërsa kërkojnë heqje të mëkateve të tyre.

Shpjegoni se pasi dëshmoi qëndrimin prej pendestari të njerëzve, mbreti Beniamin u kujtoi varësinë e tyre nga Zoti. Kërkojuni disa studentëve që me radhë të lexojnë me zë nga Mosia 4:4–8. Kërkojuni klasës të shikojë se çfarë dëshironte mbreti Beniamin që populli i vet të kuptonte pasi kishin marrë një heqje të mëkateve të tyre.

- Sipas këtyre vargjeve, cilat janë të vetmet “kushte . . . nëpërmjet të cilave [ne] mund të shpëtohe[m]”?

Pasi studentët t’i jenë përgjigjur kësaj pyetjeje, ftojini të përsëritin në heshtje Mosian 4:4–8, duke kërkuar fraza që përshkruajnë njerëzit që marrin shpëtimin. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që t’i shenjojnë këto fraza. Merrni parasysh të bëni pyetjet në vijim:

- Çfarë mendoni se do të thotë të “[jesh] i zellshëm në zbatimin e urdhërimeve të [Zotit]”?
- Cilat janë disa veprime që tregojnë se një individ e ka “vendos[ur] besimin e tij [ose të saj] në Zotin”?
- Në çfarë mënyrash e keni parë “mirësi[në] [e] Perëndisë” dhe “fuqi[në] [e] tij të pamasë”?

Vini në dukje se pendimi dhe bindja kërkojnë shumë punë e përpjekje nga ana jonë.

Mirëpo, pavarësisht se sa fort punojmë, ne kurrë nuk mund të marrim falje të mëkateve tona dhe dhuratën e shpëtimit pa Shlyerjen e Jezu Krishtit.

Mosia 4:9–30

Mbreti Beniamin jep mësim se si të mbahet heqja e mëkateve

Shkruani në tabelë *mbajtja e heqjes së mëkateve tona*. Bëjuni të ditur studentëve se pasi njerëzit kishin marrë një heqje të mëkateve të tyre, mbreti Beniamin i mësoi se si ta ruanin, ose ta mbanin, atë gjendje të pastër e të dëlirë.

- Përse edhe kjo është e rëndësishme për t’u ditur nga secili prej nesh?

Ftojini studentët të shqyrtojnë në heshtje Mosian 4:9–11 duke kërkuar për atë që duhet të bëjmë që të ruajmë një heqje të mëkateve tona. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, vëriini studentët të tregojnë atë që kanë gjetur. Merrni parasysh t’i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Përgjigjet mund të përfshijnë që ne kemi nevojë të kujtojmë madhësitë e Perëndisë, të përuhim veten, të lutemi çdo ditë dhe të qëndrojmë me vendosmëri në besim.

Merrni parasysh që të bëni pyetjet në vijim, për t’i ndihmuar studentët të thellojnë të kuptuarin e tyre dhe të zbatojnë ato që kanë lexuar:

- Mbreti Beniamin dha mësim se ne duhet të “besojmë në Perëndinë” (Mosia 4:9). Ai foli edhe për shijimin e dashurisë së Perëndisë dhe që gjithmonë ta kujtojmë “madhësitë

e Perëndisë” (Mosia 4:11). Çfarë përvojash ju kanë ndihmuar të kuptoni se Perëndia është i vërtetë dhe i fuqishëm dhe se Ai ju do?

- Si ndikon të kujtuarit e fuqisë, madhësisë dhe dashurisë së Perëndisë në gatishmërinë tonë për t’iu bindur Atij?

Lexojuni me zë studentëve Mosian 4:12. Kërkojuni që të përcaktojnë në këtë varg bekimet që u vijnë atyre që zbatojnë atë që jepet mësim te Mosia 4:5–11.

Shpjegoni se Mosia 4:13–16 përmban përshkrimin që mbreti Beniamin u bën njerëzve që e ruajnë heqjen e mëkateve të tyre. Ndajeni klasën në tri grupe. Kërkojini grupit të parë të shqyrtojë Mosian 4:13, grupit të dytë të shqyrtojë Mosian 4:14–15 dhe grupit të tretë të shqyrtojë Mosian 4:16. Vëreni secilin student që të lexojë veçan vargun apo vargjet e caktuara atyre, dhe të përcaktojë qëndrimet e cilësitë që mbreti Beniamin përshkroi tek ata që synojnë të ruajnë një heqje të mëkateve të tyre.

Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, ftojini studentët të tregojnë atë që kanë gjetur. Ndërsa e bëjnë këtë, theksoni të vërtetën që **nëse e përlim veten para Perëndisë dhe përpiqemi të zhvillojmë cilësi si të Krishtit, ne mund të ruajmë një heqje të mëkateve tona**. Ndihmojini studentët që të zbatojnë atë që po mësojnë duke bërë njërën ose të dyja pyetjet në vijim ndërsa përmendet secili qëndrim apo secila cilësi:

- Përse mendoni se ky qëndrim (ose kjo cilësi) është e dobishme për ruajtjen e heqjes së mëkateve tona?
- Kur keni parë shembuj të këtij qëndrimi (ose të kësaj cilësie)?

Mbreti Beniamin përdori një analogji të fuqishme që mund t’i ndihmojë studentët të vlerësojnë bekimet që kanë marrë nga Zoti dhe t’i nxitë ata që të zhvillojnë cilësitë që kanë studiuar te Mosia 4:13–16. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 4:16–23.

- Sipas mbretit Beniamin, në ç’mënyrë që të gjithë ne jemi lypësa?
- Si mund të na ndihmojë kjo njohuri që të jemi më të dhembshur ndaj të tjerëve?
- Për ata që nuk janë në gjendje t’u japin lypësve, ose për ata që kanë pak për të dhënë, çfarë këshille jep mbreti Beniamin te Mosia 4:24–26?
- Po sot në Kishë, si na ndihmon dhënia e ofertave të agjërimit që të ndjekim këshillën te Mosia 4:26? Si mund të marrë pjesë rinia në ofertat e agjërimit? (Përgjigjet mund të përfshijnë që ata mund të agjërojnë, disa mund të japin oferta agjërimi; dhe mbajtësit e Priftërisë Aarone në disa vende të botës i mbledhin ofertat e agjërimit nga anëtarët e lagjes ose të degës.)

Vini në dukje se me gjithë gjërat e mira që na kërkohet të bëjmë, ndonjëherë mund të jetë sfiduese që të gjejmë ekuilibrin në jetën tonë. Vini një student të lexojë me zë Mosian 4:27.

- Çfarë mendoni se do të thotë t’i bësh të gjitha gjërat në “urtësi dhe rregull”?
- Si mund t’ju ndihmojë kjo këshillë?

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 4:29–30. Vini në dukje që Mosia 4:30 është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t’i nxitni studentët që ta shenjojnë këtë fragment në një mënyrë të dallueshme që të jenë në gjendje ta gjejnë me lehtësi.

- Cila është marrëdhënia midis mendimeve, fjalëve dhe veprave tona? Çfarë mund të bëjmë që ta shikojmë veten tonë? Në çfarë mënyrash mund ta ndihmojmë njëri-tjetrin?

 Mosia 4:30 është fragment i zotërimi të shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Mermi parasysh që t'u jepni studentëve disa minuta kohë që të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta se si parimet te Mosia 4:9–30 mund t'u vijnë në ndihmë ndërsa përpiqen që të ruajnë një heqje të mëkateve të tyre. Dëshmoni për dashurinë e Zotit për secilin prej tyre dhe për dëshirën e Tij që ata të pendohen dhe të ruajnë një heqje të mëkateve të tyre.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Mosia 4:30

Për t'i ndihmuar studentët që të kuptojnë marrëdhënien midis mendimeve, fjalëve dhe veprave siç shpjegohet te Mosia 4:30, lexoni thënien në vijim nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Kini mendime të pastra. Ata që kanë mendime të pastra nuk bëjnë veprime të pista. Ju nuk jeni përgjegjës përpara Perëndisë vetëm për veprimet tuaja por edhe për kontrollimin e mendimeve tuaja. Kështu që jetoni në një mënyrë që nuk do të skuqeni nga turpi nëse mendimet dhe veprat tuaja do të shfaqeshin në një ekran në kishën tuaj. Thënia e vjetër është ende e vërtetë, që ju mbillni mendime e korrni vepra, mbillni vepra dhe korrni zakone, mbillni zakone dhe korrni një karakter dhe karakteri juaj përcakton fatin tuaj të përjetshëm. ‘[Njeriu] ashtu si mendon, ashtu është ai’ ” (në Conference Report, tetor 1964, f. 60; citohet Fjalët e Urta 23:7).

Shpjegoni që drita dhe errësira nuk mund të zënë të njëjtën hapësirë në të njëjtën kohë. Drita e davarit errësirën. Për shembull, muzika e përshtatshme, imazhet pamore moralisht lartësuese, veprimtaritë e shëndosha dhe mendimet e fjalët e pastra do të ftojnë Shpirtin në jetën tonë dhe do t'i nxjerrin mendimet e padenja nga mendjet tona. Ndihmojini studentët të kuptojnë se mund ta luftojnë errësirën duke e mbushur jetën e tyre me dritë.

- Çfarë mund të bëjmë që t'i mbajmë mendimet, fjalët dhe veprat tona të pastra?

Nxitini studentët që të bëjnë plane specifike për ta mbushur jetën e tyre me dritë. Ju mund të dëshironi t'i vini që t'i shkruajnë planet e tyre në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Shkrimi i përshtypjeve

Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i nxiti studentët që t'i shkruajnë përshtypjet që marrin: “Zhvilloni aftësinë për të mësuar nga ajo që shihni dhe veçanërisht nga ajo që Fryma e Shenjtë ju nxit të ndieni. . . . Shkruani në një vend të sigurt gjërat e rëndësishme që mësoni nga Shpirti. Ju do të zbuloni se ndërsa i shkruani përshtypjet e çmuara, shpesh edhe më shumë do të vijnë” (“To Acquire Knowledge and the Strength to Use It Wisely”, *Ensign*, qershor 2002, f. 32).

Mosia 5–6

Hyrje

Mosia 5 përmban përmbylljen e fjalimit të mbretit Beniamin drejtuar popullit të tij, rrëfimi i të cilit fillon te Mosia 2. Për shkak të besimit të tyre në fjalët e mbretit Beniamin, njerëzit përjetuan një ndryshim të madh në zemër. Ata hynë në besëlidhje me Perëndinë

dhe morën mbi vete emrin e Jezu Krishtit. Siç është shënuar te Mosia 6, mbreti Beniamin ia kaloi mbretërinë e tij të birin, Mosias, i cili sundoi sipas shembullit të dhënë nga i ati.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 5:1–4

Populli i mbretit Beniamin përshkruan ndryshimin e madh që ata kanë përjetuar përmes Shpirtit

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini pyetjet në vijim në tabelë:

A keni ndier ndonjëherë që kishit nevojë të ndryshonit shpirtërisht?

Çfarë bëtë rreth kësaj?

Nëse keni përjetuar një ndryshim, a e keni ruajtur atë ndryshim deri më sot?

Kërkojuni studentëve që t’iu përgjigjen këtyre pyetjeve në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Pastaj lexoni thënien në vijim nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Thelbi i ungjillit të Jezu Krishtit shkakton një ndryshim themelor e të përhershëm në vetë natyrën tonë, i mundësuar nga mbështetja mbi [meritat dhe mëshirën dhe hirin e] Mesias së Shenjtë’ (2 Nefi 2:8). Kur zgjedhim që t’i shkojmë pas Mësuesit, zgjedhim të ndryshojmë – të rilindim shpirtërisht” (“Ye Must Be Born Again”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 20; “Duhet të Lindni Sërisht”, Konferenca e Përgjithshme prill 2007 [nr. i artikullit 02368 101], f. 20).

Ju mund të sugjeroni që studentët ta shkruajnë citatin në vijim në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 5:2 ose në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta: “Kur zgjedhim që t’i shkojmë pas Mësuesit, zgjedhim të ndryshojmë” (Plaku Dejvid A. Bednar).

- Në çfarë mënyrash zgjedhim që të ndryshojmë kur zgjedhim të ndjekim Jezu Krishtin?

Jepuni studentëve pak minuta kohë që të përsërisin Mosian 2–4. Ju mund të sugjeroni që të lexojnë përmbledhjet e kapitujve. Pyetini se çfarë u kujtohet rreth përmbajtjes së këtyre kapitujve. Pastaj ftojini që të lexojnë në heshtje Mosian 5:1.

- Çfarë dëshironte të dinte prej popullit të tij mbreti Beniamin?

Kërkojuni studentëve që të lexojnë në heshtje Mosian 5:2–5, duke kërkuar përgjigjen e popullit ndaj pyetjes së mbretit Beniamin. Përpara se studentët të lexojnë, ju mund të dëshironi të shpjegoni që te vargu 2, fjala *prirje* i referohet natyrës së individit – dëshirave dhe temperamentit të tij apo të saj. Pasi të kenë lexuar, bëni pyetjet në vijim për t’i ndihmuar që të analizojnë vargjet:

- Çfarë thanë njerëzit rreth prirjeve të tyre?
- Çfarë e solli këtë ndryshim në prirjet e tyre? (Ata i besuan mësimet e mbretit Beniamin rreth Jezu Krishtit e Shlyerjes, dhe Shpirti i ndryshoi zemrat e tyre.)

Theksoni se një ndryshim i zëmres është më shumë sesa thjesht një ndryshim i sjelljes. Kur përjetojmë një ndryshim të zëmres, ne bëhemi njerëz të rinj, të ndryshuar përmes fuqisë së Shlyerjes së Shpëtimtarit. Për t’i ndihmuar studentët që ta kuptojnë këtë të vërtetë, ftojini një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ungjilli i Jezu Krishtit përfshin shumë më tepër se shmangien, mposhtjen dhe pastrimin nga mëkati dhe ndikimet e këqija në jetën tonë; ai gjithashtu kërkon të bësh të mirën, të jesh i mirë dhe të bëhesh më i mirë. . . . Ky ndryshim i madh nuk është thjesht rezultat i një pune më të zellshme ose i vendosjes së një disipline më të fortë vetjake. Më saktë, ai është rrjedhoja e një ndryshimi themelor të dëshirave tona, motiveve tona dhe natyrës sonë, të mundësuar përmes Shlyerjes së Krishtit Zot. Qëllimi ynë shpirtëror është që të mposhtim edhe mëkatin, edhe dëshirën për mëkat, si njollën, ashtu edhe zgjedhën e mëkatis” (“Duar të Pafajshme dhe Zemër të Pastër”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 81–82).

- Si mendoni, përse kemi nevojë për Shlyerjen e Jezu Krishtit në mënyrë që të ndryshojmë me të vërtetë?

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te fraza “për shkak të Shpirtit të Zotit të Plotfuqishëm” te Mosia 5:2. Mund t’ju duhet të përkufizoni fjalën *i plotfuqishëm*, që do të thotë i gjithëfuqishëm.

- Çfarë mund të mësojmë nga Mosia 5:2–4 për mënyrën se si mund të përjetojmë një ndryshim të madh në jetën tonë?

Ndërsa studentët diskutojnë për këtë pyetje, sigurohuni që ta kuptojnë se **kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe marrim Shpirtin e Shenjtë, ne mund të përjetojmë një ndryshim të madh të zemrës.**

Shpjegoni se të përjetosh një ndryshim të madh të zemrës është një proces që ndodh gjatë gjithë jetës sonë, jo një ngjarje e vetme. Thoni thënien në vijim nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Të bërit si Krishti përbën një përpjekje [që zgjat] gjithë jetën dhe shumë shpesh përfshin rritje dhe ndryshim që është i ngadalshëm, pothuaj i padukshëm. . . .

. . . Pendimi i vërtetë përfshin një ndryshim të zemrës dhe jo vetëm një ndryshim të sjelljes. . . . Më së shumti, pendimi nuk përfshin ndryshime të jashtëzakonshme apo dramatike, por më tepër është një lëvizje hap pas hapi, e vazhdueshme dhe e qëndrueshme drejt përdishmërisë” (“A Mighty Change of Heart”, *Ensign*, tetor 1989, f. 5).

Për t’i ndihmuar studentët që ta zbatojnë këtë parim dhe të vlerësojnë përparimin e tyre në përjetimin e një ndryshimi të madh në zemrat e tyre, kërkojuni që t’i përgjigjen pyetjeve në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi që përpara fillimit të orës mësimore t’i shkruani këto pyetje në tabelë, të përgatitni një fletushkë për shpërndarje me pyetjet ose t’i lexoni pyetjet me ngadalë në mënyrë që studentët të mund t’i shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.)

- Si ka ndryshuar prirja juaj ndërsa keni ndjekur Shpëtimtarin?
- Çfarë duhet të bëni që Zoti të vazhdojë t’ju ndihmojë ta përjetoni këtë ndryshim?

Jepuni mundësinë një apo dy studentëve që të tregojnë përgjigjet e tyre për këto pyetje. Sigurohuni që ata e kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë përvoja ose mendime që janë tepër personale apo të brendshme.

Mosia 5:5–15

Populli i mbretit Beniamin hyn në besëlidhje me Perëndinë dhe atyre u jepet një emër i ri

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 5:5. Kërkojini klasës që të shikojë se çfarë ishte i gatshëm të bënte populli i mbretit Beniamin për shkak se zemrat e tyre ishin ndryshuar.

- Çfarë ishin të gatshëm të bënin njerëzit tani që prirjet e tyre kishin ndryshuar nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit?

Për t’i ndihmuar studentët të rritin të kuptuarin e besëlidhjeve nga ana e tyre, jepuni pak minuta kohë që ta studiojnë individualisht [këtë] temë. Ju mund të sugjeroni që ta studiojnë temën te Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta apo tek *Të Vërtetë Ndaj Besimit* ose që të kërkojnë shkrime të shenjta mbi këtë temë te renditja alfabetike e temave te Libri i Mormonit apo tek kombinimi tresh. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, vërin studentët të ndahen dyshe-dyshe dhe t’ia shpjegojnë besëlidhjet njëri-tjetrit me vetë fjalët e tyre.

Lëri studentët të shpjegojnë

Herë pas here, kërkoni studentëve që t'i shpjegojnë doktrina dhe parime njëri-tjetrit. Duke vepruar kështu, ju do t'i ndihmoni studentët të forcojnë besimin e tyre dhe të rritin të kuptuarin e ungjillit të Jezu Krishtit nga ana e tyre. Ju gjithashtu do t'i ndihmoni të mësojnë se si t'i ndajnë të vërtetat e ungjillit me të tjerët.

- Cilat fjalë apo fraza te Mosia 5:5 tregojnë sinqeritetin e dëshirës së popullit për të bërë dhe për të mbajtur besëlidhjen me Perëndinë? (Përgjigjet mund të përfshijnë “të bëjmë vullnetin e tij”, “në të gjitha gjëra” dhe “për të gjithë pjesën tjetër të ditëve tona”.)
- Cilat fjalë apo fraza te Mosia 5:5 ju kujtojnë premtimet që ripërtërijmë sa herë që marrim sakramentin?
- Si mendoni që na ndihmon bërja dhe mbajtja e besëlidhjeve për të vazhduar me procesin e përjetimit të ndryshimit të zemrës?

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 1:11. Kërkoni që të gjejnë një arsye përse mbreti Beniamin e mblodhi popullin bashkë. (Për t'u dhënë një emër.) Sqaroni se Mosia 5:7–15 jep shpjegimin e mbretit Beniamin për emrin që ai kishte premtuar t'ia jepte popullit të tij. Jepuni studentëve pak minuta kohë që ta lexojnë me shpejtësi Mosian 5:7–14, duke kërkuar fjalët *emër* dhe *thirret*, *thirreni ose quheni*. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fjalë sa herë që ato shfaqen.

Ftoni disa studentë që të thonë arsyen përse u kanë vënë emrat që kanë. Për shembull, ju mund t'i pyetni që të tregojnë rreth asaj se si prindërit e tyre vendosën që t'u vinin emrin, ose mund t'i pyetni nëse emrat e tyre kanë ndonjë kuptim të veçantë. Pastaj pyeteni klasën:

- Cila është domethënia e një emri? (Në tabelë, përmbledhni përgjigjet e studentëve për këtë pyetje. Përgjigjet mund të përfshijnë që emri është ai përmes të cilit na njohin, ai lidhet me identitetin tonë, është një mënyrë si dallohemi nga të tjerët dhe shpesh mbart me vete një reputacion dhe pritshmëri për shkak të familjes me të cilën lidhet.)

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 5:7–8. Kërkoni klasës që të gjejnë emrin të cilin mbreti Beniamin ia dha popullit të tij. Gjithashtu kërkoni atyre që të kërkojnë fjalë dhe fraza që tregojnë rëndësinë e atij emri. Ju mund të dëshironi t'i nxitni që t'i shenjojnë këto fjalë dhe fraza.

- Çfarë emri i dha mbreti Beniamin popullit të tij?
- Cilat fjalë dhe fraza vutë re? Çfarë ju mësojnë ato fjalë dhe fraza rreth emrit të Krishtit?
- Kur e marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se **ne e marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit kur bëjmë dhe mbajmë besëlidhje të shenjta.**)

Ndërsa studentët diskutojnë mbi këto vargje, atyre mund t'u duhet ndihmë për të kuptuar doktrinën që ne mund të bëhemi “fëmijët e Krishtit” (Mosia 5:7). Ju mund të dëshironi të vini në dukje që një atë i jep jetë një fëmije. Ne jemi fëmijët shpirtërorë të Atit Qielor. Ne jemi gjithashtu fëmijë të etërve tanë tokësorë, të cilët, me nënat tona, na dhanë mundësinë për të jetuar në tokë në trupat tanë fizik. Duke iu referuar Mosias 5:7, Presidenti Jozef Filding Smith dha mësim që edhe Jezu Krishti “bëhet Ati ynë” për shkak se Ai “na jep jetë, jetën e përjetshme, nëpërmjet shlyerjes të cilën e bëri për ne”. Presidenti Smith shpjegoi: “Ne bëhemi fëmijët, bijtë dhe bijat e Jezu Krishtit, nëpërmjet besëlidhjeve tona për t'iu bindur Atij” (*Doctrines of Salvation*, përmb. Bruce R. McConkie, 3 vëll. [1954–1956], 1:29).

Drejtojeni studentët te fjalët në tabelë që përshkruajnë domethënien e emrit.

- Si mund të na ndihmojnë fjalët në tabelë të kuptojmë rëndësinë e marrjes mbi vete të emrit të Jezu Krishtit?

Kërkoni studentëve që të lexojnë në heshtje Mosian 5:9–13, duke kërkuar për këshilla të tjera nga mbreti Beniamin rreth marrjes së emrit të Jezu Krishtit mbi vete. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i lexojnë këto vargje sikur mbreti Beniamin të ishte duke u folur atyre personalisht. Ndajini studentët dyshe-dyshe dhe kërkoni që të diskutojnë mbi pyetjet në vijim bazuar tek ajo që kanë lexuar. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë ose t'ua jepni në një fletushkë.)

- Mendoni rreth domethënies që ka marrja mbi vete e emrit të Krishtit. Çfarë mendoni se do të thotë ta keni emrin e Krishtit të shkruar në zemrën tuaj? Çfarë bekimesh u vijnë atyre që e kanë emrin e Krishtit të shkruar në zemrën e tyre?
- Mendoni rreth njerëzve që njihni, të cilët e nderojnë emrin e Krishtit. Çfarë bëjnë këta njerëz për të treguar nderimin dhe dashurinë që kanë për emrin e Krishtit?

Kërkoni një student të lexojë me zë Mosian 5:15. Ftojini klasën të kërkojë veprimet që i dallojnë ata që i mbajnë besëlidhjet e tyre.

- Cilat janë disa pyetje që mund t'i bëjmë vetes për të vlerësuar se sa mirë e kemi marrë mbi vete emrin e Krishtit?

Shprehni ndjenjat tuaja rreth asaj se çfarë do të thotë për ju të marrësh mbi vete emrin e Jezu Krishtit. Dëshmoni për rëndësinë e tij në jetën tuaj.

Mosia 6:1–7

Mosia fillon mbretërimin e tij si mbret

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 6:1–3, për të përcaktuar se çfarë bëri mbreti Benjamin përpara se ta linte turmën të ikte.

- Përse mendoni se qe e rëndësishme të shënonin emrat e të gjithë njerëzve që kishin hyrë në besëlidhje? Përse mbreti Benjamin caktoi priftërinj mes njerëzve?

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Fjalët e Mormonit – Mosia 6 (Njësia 11)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Fjalët e Mormonit – Mosia 6 (njësia 11) nuk ka për qëllim që të jepet pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa imbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Fjalët e Mormonit – Mosia 2)

Duke studiuar përvojën e Mormonit që ndoqi Shpirtin dhe i përfshiu fletët e vogla të Nefit me analin e tij, studentët mësuan që Zoti i di të gjitha gjërat. Mbreti Beniamin dha mësim se nëse nefitët nuk do t'i kishin pasur shkrimet e shenjta, ata do të kishin rënë në mosbesim dhe se hetimi i shkrimeve të shenjta na ndihmon t'i dimë dhe t'i mbajmë urdhërimet. Ai i dha mësim popullit të tij parime të rëndësishme të tilla si: Kur u shërbejmë të tjerëve, ne i shërbejmë Perëndisë. Kur ndihemi në borxh ndaj Perëndisë, ne dëshirojmë t'u shërbejmë të tjerëve dhe mirënjohja jonë rritet. Nëse i mbajmë urdhërimet, ne do të bekohemi si materialisht edhe shpirtërisht.

Dita 2 (Mosia 3)

Mbreti Beniamin rrëfeu fjalët e një engjëlli, i cili solli "lajme [të] gëzuara të gëzimit të madh" rreth ardhjes së Zotit në vdekshmëri. Studentët mësuan se qe profetizuar më shumë se 100 vjet përpara se të ndodhnin ngjarjet që Jezu Krishti do të vante në mënyrë që ne të mund të shpëtoheshim nga mëkatet tona. Ne mund të shpëtohemi nga mëkatet tona kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe pendo kemi. Nëse dëgjojmë thirrjet e Shpirtit të Shenjtë, ne mund ta mposhtim njeriun e natyrshëm nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Dita 3 (Mosia 4)

Mesazhi i mbretit Beniamin e mbushi popullin e tij me Shpirtin e Zotit. Studentët mësuan se, kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe pendo kemi sinqerisht, ne marrim heqje të mëkateve tona. Mbreti Beniamin e mësoi popullin e tij se nëse e përlim veten para Perëndisë dhe përpiqemi të zhvillojmë cilësi si të Krishtit, ne mund të ruajmë një heqje të mëkateve tona.

Dita 4 (Mosia 5–6)

Ndërsa lexuan rreth ndryshimit që i ndodhi popullit të mbretit Beniamin, studentët mësuan se, kur ushtrojmë besim në Jezu Krisht dhe marrim Shpirtin e Shenjtë, ne mund të përjetojmë një ndryshim të madh të zemrës. Populli i mbretit Beniamin u besëlidh se do të bënte vullnetin e Zotit dhe do të mbante urdhërimet e Tij, duke treguar se, kur bëjmë e mbajmë besëlidhje të shenjta, ne marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit.

Hyrje

Ky mësim do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë mësimet e mbretit Beniamin për bijtë e tij dhe popullin e tij tre vjet përpara vdekjes së tij. Mbreti Beniamin e mësoi popullin e tij se si ata të merrnin dhe të ruanin një heqje të mëkateve të tyre duke ushtruar besim në Jezu Krisht.

Sugjerime për Mësimdhënien

Fjalët e Mormonit

Nefi dhe Mormoni shprehin mirëbesimin e tyre në Perëndi

Ftojuni një student të lexojë 1 Nefi 9:2–3 për t'u kujtuar studentëve që Nefi u urdhërua të bënte dy palë fletë. Ndhimjojni të kuptojnë se në këtë fragment, fraza "këto fletë" u referohet fletëve të vogla të Nefit, të cilat përmbanin kryesisht një anal të gjërave të shenjta. Kërkojuni një student të lexojë me zë 1 Nefi 9:4. Vëreni klasën që të kërkojë qëllimin e fletëve të mëdha (një rrëfim të mbretërimit të mbretërve dhe të luftërave të popullit).

Kujtojuni studentëve se, kur Mormoni po përmbledhte fletët e mëdha të Nefit, ai zbuloi fletët e vogla mes analeve të tjera. Ai u frymëzua nga Fryma e Shenjtë që të përfshinte çfarë kishte gjetur te fletët e vogla me përmbledhjen e tij, megjithëse nuk e dinte arsyen (shih Fjalët e Mormonit 1:7).

Ftojuni gjysmën e klasës të kërkojë te 1 Nefi 9:5–6 se përse Nefi u urdhërua që të bënte fletët e vogla. Vëreni gjysmën tjetër të klasës të kërkojë te Fjalët e Mormonit 1:6–7 se përse Mormoni vendosi t'i përfshinte fletët e vogla me përmbledhjen e tij. Pasi anëtarët e klasës të kenë raportuar, pyetini se çfarë u mësojnë rreth Zotit këto fragmente nga Nefi dhe Mormoni. (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që tregojnë se e kuptojnë që **Zoti i di të gjitha gjërat.**)

- Cili qe “qëllim[i] [ose] synim[i] [i] urtë” i ardhshëm të cilit iu referua si Nefi edhe Mormoni? (Zoti e dinte se në vitin 1828, fletët e vogla do të zinin vendin e 116 faqeve të humbura të dorëshkrimit të Librit të Mormoni. Shih ditën 1 te njësia 6 tek udhëzuesi studimor i studentit.)
- Si mund t’ju japë besim për t’u bindur nxitjeve shpirtërore që merrni, të kuptuarit se Zoti i di të gjitha gjërat e të ardhmes?

Nëse ndieni nevojën për të kaluar më shumë kohë me këtë pjesë të mësimit, pyetini studentët nëse mund të tregojnë përvoja kur janë ndier të nxitur nga Shpirti për të bërë diçka dhe nuk i mësuan qëllimet e nxitjeve deri kohë më vonë.

Mosia 1

Mbreti Benjamin e thërret popullin të mbledhet së bashku

Shpjegoni se fletët e vogla të Nefit mbulojnë historinë e nefitëve që nga shërbesa e Lehit deri në periudhën kur mbreti Mosia bashkoi popujt e Nefit dhe të Zarahemlës, dhe kur i biri i Mosias, Beniamini, sundoi me drejtësi mbi mbretërinë. Mbretit Beniamin iu dhanë në ngarkim analet e shenjta. (Shih Omni 1:23, 25.)

Nga fundi i jetës së vet, mbreti Benjamin i kërkoi të birin, Mosias, ta mbledhte popullin së bashku. Ftojini studentët të lexojnë Mosian 1:10–11 dhe të kërkojnë arsyet përse mbreti Benjamin dëshironte t’i fliste popullit. (Ai dëshironte të shpallte që Mosia do të ishte mbreti i ardhshëm dhe dëshironte t’i jepte popullit një emër.)

Mosia 2–6

Mbreti Benjamin e mëson popullin e tij rreth Shlyerjes së Shpëtimtarit

Tregojuni studentëve figurën ‘Mbreti Benjamin i Drejtohet Popullit të Tij’ (62298; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 74). Lexojini klasës Mosian 2:12–19. Ftojini studentët që të ngrenë duart lart kur të gjejnë fraza që tregojnë karakterin e mbretit Benjamin. Kur studentët t’i ngrenë duart lart, ndaloni së lexuari dhe kërkojuni që të shpjegojnë atë që kanë gjetur dhe se si ajo vë në dukje karakterin e mbretit Benjamin.

Ju mund të dëshironi t’i pyetni studentët se çfarë mësuan rreth shërbimit te Mosia 2:17. (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë se e kanë kuptuar që **kur u shërbejmë të tjerëve, ne i shërbejmë Perëndisë.**) Ju gjithashtu mund të dëshironi ta vini klasën të përsëritë përmendsh Mosian 2:17, fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Merrni parasysh t’i ftoni studentët të tregojnë se si, këto kohët e fundit, i kanë shërbyer Perëndisë duke u shërbyer të tjerëve.

Shkruajini në tabelë ose në një copë letër fragmentet e shkrimit të shenjtë në vijim. Mos i përfshini përgjigjet në kllapa. Caktojini secilit student të shqyrtojë një nga fragmentet e shkrimit të shenjtë. Kujtojuni atyre se predikimi i mbretit Benjamin u përqendrua te kjo temë: “Shpëtimi mund të vijë te fëmijët e

njerëzve, vetëm në dhe nëpërmjet emrit të Krishtit, Zotit të Plotfuqishëm” (Mosia 3:17). Secili nga fragmentet e shkrimit të shenjtë jep mësim diçka rreth kësaj teme.

1. Mosia 2:20–25, 34. (Kur e pranojmë borxhin tonë ndaj Perëndisë, mirënjohja jonë rritet.)
2. Mosia 3:7–11, 17–18. (Jezu Krishti vuajti në mënyrë që ne të mund të shpëtohem nga mëkatet tona. Nëse ushtrojmë besim në Jezu Krisht përmes pendimit, ne mund të shpëtohem nga mëkatet tona.)
3. Mosia 3:12–16, 19–21. (Nëse i dëgjojmë thirrjet e Shpirtit të Shenjtë, ne mund ta mposhtim njeriun e natyrshëm dhe të bëhemi shenjtore përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit.)
4. Mosia 4:5–8, 19–21, 26. (Nëse e përlim veten para Perëndisë dhe përpiqemi të zhvillojmë cilësi si të Krishtit, ne mund të mbajmë një heqje të mëkateve tona.)

Pasi t’u keni dhënë kohë të mjaftueshme studentëve, lejojini që të tregojnë përpara klasës ose në grupe të vogla se çfarë kanë mësuar. Pastaj kërkojuni disa studentëve të zgjedhin një nga parimet dhe të shpjegojnë se si mund ta zbatojnë atë në jetën e tyre.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 4:1–3. Kërkojini klasës që ta ndjekë gjatë [leximit], duke shikuar për mënyrën se si populli iu përgjigj fjalëve të mbretit Benjamin. Pastaj ftoni një student tjetër të lexojë me zë Mosian 5:1–2, 5–8. Kërkojini klasës që të gjejë se si e marrim ne mbi vete emrin e Zotit. Sigurohuni që studentët e kuptojnë këtë parim: **Ne e marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit kur bëjmë dhe mbajmë besëlidhjet e shenjta.** Ju mund të dëshironi t’u kujtoni studentëve që një nga arsyet përse mbreti Benjamin e mbledhi popullin bashkë ishte që t’u mësonte rreth bërjes së besëlidhjeve. Ai gjithashtu e shuguroi të birin, Mosian, që të ishte mbret mbi popullin (shih Mosia 6:3).

Për ta mbyllur, pyetini studentët nëse ndonjëri prej tyre do të pëlqente të tregonte se si ndihet që ka marrë mbi vete emrin e Jezu Krishtit në pagëzim. Kërkojuni që të përsiaten rreth pyetjeve në vijim:

- Si mund t’i zbatoni personalisht parimet nga fjalimi i mbretit Benjamin?
- Çfarë do të thotë për ju të merrni mbi vete emrin e Jezu Krishtit?

Ju gjithashtu mund të dëshmoni për gëzimin që vjen nga besimi në Jezu Krisht dhe mbështetja te Shlyerja e Tij.

Njësia Tjetër (Mosia 7–17)

Pyetini studentët: A do të qëndronit për Jezu Krishtin edhe nëse bërija e kësaj do të thoshte që do të vriteshit? Bëjuni të ditur studentëve që javën tjetër ata do të studiojnë mësimet e profetit Abinadi. Nxitini që të kërkojnë mesazhin që Abinadi qe i gatshëm t’ua jepte nefitëve, megjithëse e dinte se do të vritej.

Mosia 7–8

Hyrje

Afërsisht 80 vjet përpara se i biri i mbretit Beniamin, Mosia, të bëhej mbret, një burrë me emrin Zenif udhëhoqi një grup nefitësh nga Zarahemla për të banuar në tokën e Nefit, të cilën e konsideronin “tokën e trashëgimit të tyre” (shih Omni 1:27–30). Mbreti Mosia autorizoi një burrë të quajtur Amon për të udhëhequr një grup të vogël për në tokën e Nefit, për të mësuar fatin e grupit të Zenifit. Amoni dhe shokët e tij i gjetën

pasardhësit e grupit të Zenifit duke jetuar nën robërinë e lamanitëve. Nipi i Zenifit, Limhi, ishte mbreti i tyre. Mbërritja e Amonit i solli shpresë Limhit dhe popullit të tij. Limhi i kërkoi Amonit nëse mund t’i përkthente gdhendjet në 24 fletët e arit që kishte zbuluar populli i tij. Amoni shpjegoi se mbreti në Zarahemla, mbreti Mosia, që një shikues i cili mund t’i përkthente ato anale të lashta.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 7

Amoni gjen tokën e Lehi-Nefit dhe mëson se si populli i mbretit Limhi ra në robëri

Shkruani sa vijon në tabelë: *vajtoj: të ndiesh keqardhje ose hidhërim*

- Cilat janë disa arsye përse njerëzit mund të vajtojnë?

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 7:24 dhe kërkojini pjesës tjetër të klasës ta ndjekë gjatë leximit. Vini në dukje frazën “gjithçka për shkak të paudhësisë”. Shpjegoni se ky varg i referohet rethanave që pasuan për shkak të zgjedhjeve të padrejta të një grupi njerëzish.

Ftojini studentët të përsiaten nëse kanë vajtuar ndonjëherë lidhur me një situatë që ndodhi “për shkak të paudhësisë”. Shpjegoni se sot do të studiojnë Mosian 7–8 për të mësuar rreth një mbreti të quajtur Limhi dhe shkaqet e pendesës së popullit të tij. Ftojini studentët të kërkojnë se çfarë e nxiti Limhi popullin e vet që të bënte, për të mposhtur hidhërimin e tyre.

Ftoni një student të lexojë me zë Mosian 7:1. Kërkojini klasës që të gjejë dy vendet e përmendura në këtë varg. Kopjojini në tabelë skicën e parë që shoqëron këtë mësim, dhe ftojini studentët të bëjnë të njëjtën gjë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenja ose në fletoret e tyre të klasës. Ndërsa e përdorni këtë skicë, shpjegoni që Kisha nuk ka një qëndrim zyrtar rreth gjeografisë së Librit të Mormonit përveçse që ngjarjet ndodhën në kontinentet amerikane.

Shënim: Gjatë studimit vetjak të librit të Mosias, studentët do t’i shtojnë më shumë detaje skicave të tyre. Për t’u siguruar që ata kanë hapësirë të mjaftueshme për t’i shtuar këto detaje, kopjojini në tabelë skicën siç është paraqitur. Vini në dukje hapësirën shtesë përpara se studentët të fillojnë të vizatojnë. (Skica e plotë gjendet te shtojca në fund të këtij manuali.)

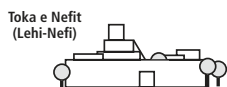
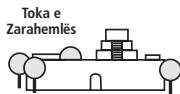
Shpjegoni që kur familja e Lehit arriti në tokën e premtuar, ata u vendosën në tokën e Nefit (e quajtur ndonjëherë toka e Lehi-Nefit ose toka e trashëgimit të parë). Pak pasi vdiq Lehi, Zoti e urdhëroi Nefin të arratisë në vendin e shkretë, duke marrë të gjithë ata që dëshironin të shkonin me të.

Populli i Nefit vazhdoi të jetonte në tokën e Nefit por qenë

të ndarë nga ata që ndoqën Lamanin dhe Lemuelin. Shumë vite më vonë, Zoti e urdhëroi një grup nefitësh të largoheshin nga toka e Nefit. Ky grup përfundimisht u vendos në një tokë të quajtur Zarahemla, e cila që në veri të tokës së Nefit.

Disa breza më vonë, një burrë i quajtur Zenif udhëhoqi një grup nefitësh për në tokën e Nefit që të “zotëronin tokën e trashëgimit të tyre” (shih Omni 1:27–30). Zenifi kishte qenë

Përmbledhje e Udhëtimeve të Mosia 7–24

pjesë e një grupi tjetër që nuk kishin arritur të siguronin tokë në atë zonë (shih Mosia 9:1–2). Ftojini studentët të vizatojnë një shigjetë nga Zarahemla për në tokën e Nefit dhe ta emërtojnë atë: “Grupi nefit i udhëhequr nga Zenifi”. Ky grup u largua nga Zarahemla rreth 80 vjet përpara se Mosia të bëhej mbret.

Ftojini studentët ta këqyrin sërish Mosian 7:1, për të parë se çfarë dëshironte të dinte Mosia. Pasi të raportojnë, ftojini të lexojnë Mosian 7:2–3 për të gjetur se çfarë bëri Mosia për të marrë përgjigje për pyetjen e tij. Kërkojuni studentëve që të vizatojnë një shigjetë të dytë nga Zarahemla për në tokën e Nefit, që përfaqëson udhëtimin e ekipi kërkimor të udhëhequr nga Amoni dhe ta emërtojnë atë në përputhje me këtë.

Përmbledhni Mosian 7:4–11 duke shpjeguar që Amoni e gjeti qytetin ku banonin pasardhësit e popullit të Zenifit nën sundimin e nipit të Zenifit, Limhit. Limhi e pa grupin e Amonit jashtë mureve të qytetit. Duke menduar se ata ishin disa nga priftërinjtë e ligj të babait të tij të vdekur, Noeut, ai bëri që rojat e tij t’i arrestonin dhe t’i burgosnin (shih Mosia 21:23). Ai i mori në pyetje dy ditë më vonë. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 7:12–15, duke parë reagimin e Limhit kur mësoi se cili ishte Amoni dhe se nga ishte ai.

- Përse qe aq i lumtur Limhi kur mësoi se Amoni qe nga toka e Zarahemlës?

Kthehuni sërish te fjala *vajtoj* në tabelë. Përmbledhni Mosian 7:16–19 duke shpjeguar se mbreti Limhi e mblodhi tok popullin e vet për t’u paraqitur Amonin, për t’u folur për shkaqet e hidhërimit dhe të keqardhjes së tyre dhe për t’i ndihmuar që të dinin nga të drejtoheshin për të gjetur çlirim.

Shkruani në tabelë fjalën *shkaqe* nën përkufizimin e fjalës *vajtoj*. Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë nga Mosia 7:20–28. Kërkojini klasës që të gjejë veprimet që Limhi i përcaktoi si shkaqet e vështirësive dhe brengës së popullit të tij. (Mund të jetë e dobishme t’u bëni të ditur studentëve që profeti i përmendur te Mosia 7:26 është Abinadi, i cili u dogji për vdekje gjatë mbretërimit të të atit të Limhit, Noeut.) Pasi të jenë lexuar vargjet, ftoni disa studentë të renditin në tabelë nën fjalën *shkaqe* atë që kanë zbuluar.

- Cili duket të ketë qenë shkaku kryesor i brengës së këtij populli? (Paudhësia, ose mëkati.)

Kërkojuni studentëve që të lexojnë në heshtje Mosian 7:29–32. Ftojini që të zgjedhin një frazë që tregon se Limhi e kuptonte lidhjen mes mëkateve të popullit dhe brengës së popullit. (Mund t’ju duhet të shpjegoni se fjala *byk* i referohet copërave të mbetura pasi drithi është ndarë nga kërcëjtë e grurit. Te Mosia 7:30, “korrë byk” do të thotë të marrësh diçka të padobishme.) Ftojini disa studentë të lexojnë dhe të shpjegojnë frazat që kanë zgjedhur.

- Si mund të jetë e dobishme për ne njohja e pasojave të mëkateve tona?

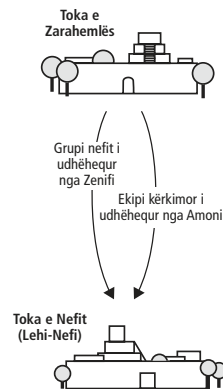
Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 7:33. Kërkojini klasës të gjejë se çfarë e nxiti Limhi popullin e vet që të bënte.

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga Limhi dhe populli i tij rreth ndikimit të pranimi të mëkateve tona dhe të ndierit të brengës për to? (Ndërsa studentët përcaktojnë të vërtetat nga ky kapitull, ndihmojini të kuptojnë se **pranimi i mëkateve tona dhe të ndierit e brengës për to mund të na bëjnë të kthehemi te Zoti për çlirim**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

Për t’i ndihmuar studentët ta kuptojnë më mirë këtë parim, kërkojuni të përfytyrojnë sikur kanë një njeri të dashur i cili ndien keqardhje për mëkatet e tij apo të saj, dhe i cili dëshiron të pendohet dhe të kthehet te Zoti por nuk është i sigurt se si ta bëjë këtë. Dëshmoni se këshilla e Limhit për popullin e tij te Mosia 7:33 përmban çelësat për mposhtjen e brengës dhe keqardhjes që bashkëshoqërojnë mëkatin. Ftojini studentët të shqyrtojnë në heshtje Mosian 7:33, duke kërkuar fraza që do ta ndihmonin një person të mësonte se si “të kthehej] te Zoti”. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që t’i shenjojnë këto fraza.)

Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, ftoni disa studentë të tregojnë frazat që u bëjnë përshtypje. Vëreni secilin student të shpjegojë kuptimin e frazës që ai apo ajo ka zgjedhur

Përmbledhje e Udhëtimeve te Mosia 7–24

duke 1) e thënë me fjalët e veta ose 2) duke dhënë shembuj të veprimeve apo të qëndrimeve të një personi që po përpiqet të zbatojë parimin e shprehur nga fraza.

Kërkojuni studentëve të përsiaten nëse kanë mëkate për të cilat nuk janë penduar, që mund t'u shkaktojnë hidhërim e brengë atyre dhe personave që ata duan. Ftojini studentët të shkruajnë një përgjigje për pyetjen vijuese në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta:

- Si mund ta zbatoni Mosian 7:33 në jetën tuaj sot?

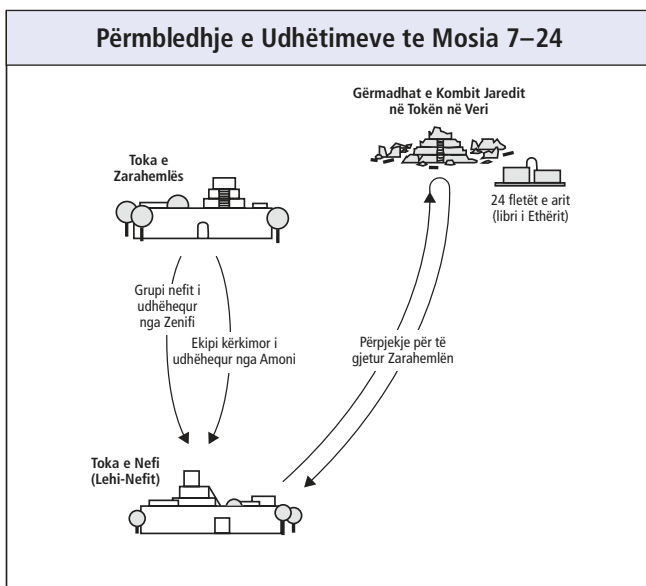
Jepni dëshminë tuaj se ndërsa kthehemi te Zoti me të gjithë zemrën e mendjen tonë, Ai do të na çlirojë nga vajtimi që vjen prej mëkateve tona.

Mosia 8

Amoni mëson për 24 fletët e arit dhe i tregon Limhit për një shikues, i cili mund t'i përkthejë gdhendjet që ato përmbajnë

Kërkojuni dy studentëve të vijnë përpara klasës. Lidhjeni sytë një studentit dhe pastaj vendosni libra, copa letrash ose objekte të tjera jo të rrezikshme mbi dysheme nëpër dhomë. Kërkojuni studentit të dytë të japë udhëzime me fjalë për ta ndihmuar studentin e parë që ta kalojë dhomën pa prekur ndonjë nga objektet mbi dysheme. Pastaj kërkojuni studentit të dytë të lidhë sytë. Vendosini ndryshe objektet në dysheme dhe kërkojuni studentit të parë të japë udhëzime. Megjithatë, këtë herë, studentit me sytë e lidhur do t'i shpërfillë me qëllim udhëzimet. (Përpara fillimit të orës mësimore, fshehtas flisni me këtë student dhe kërkojuni atij apo asaj që t'i shpërfillë udhëzimet.)

- Çfarë vlere ka që të dëgjojmë dikë që mund të shohë gjëra që ne nuk mundemi t'i shikojmë?

Përmbledhni Mosian 8:5–12 duke shpjeguar që Limhi kishte dërguar një ekspeditë për të marrë ndihmë nga Zarahemla diçka përpara mbërritjes së Amonit. Grupi u end në vendin e shkretët dhe në vend që të gjenin Zarahemlën, ata gjetën mbetjet e një qytetërimi të shkatërruar. Aty ata zbuluan 24 fletë ari me gdhendje mbi to. (Ju mund të dëshironi të shpjegoni që gërmadhat e zbuluara nga populli i Limhit ishin gjithçka që kishte mbetur nga qytetërimi Jaredit. Një anal i Jareditëve, i marrë nga 24 fletët e arit, është përfshirë në Librin e Mormonit si libri i Ethërit.) Shtojani këtë udhëtim skicës në tabelë, siç tregohet tek ilustrimi në këtë faqe. Vëri studentët që t'ia shtojnë edhe skicave të tyre. Shpjegoni se mbreti Limhi dëshironte t'i kuptonte shkrimet që ishin gdhendur në 24 fletët. Ai e pyeti Amonin nëse njihnte dikë që mund t'i përkthente ato.

Ftojini një student të lexojë përgjigjen e Amonit te Mosia 8:13–15. Kërkojuni klasës të gjejë titullin që përdori Amoni për të treguar personin që kishte fuqi për të përkthyer analët të tilla. Kërkojuni studentëve që ta shqyrtojnë në heshtje Mosian 8:16–19, duke kërkuar për aftësitë e tjera të një shikuesi. Kërkojuni disa studentëve që të tregojnë se çfarë kanë gjetur.

Shkruani thënien vijuese në tabelë: **Zoti siguron profetë, shikues dhe zbulues në dobi të njerëzimit.**

- Sa shikues kemi sot në tokë? (pesëmbëdhjetë – anëtarët e Presidencës së Parë dhe të Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve.)
- Çfarë janë disa gjëra që profetët, shikuesit dhe zbuluesit na bëjnë të ditur? (Nëse studentët e kanë të vështirë të përgjigjen, pyetini se çfarë na kanë bërë të ditur shikuesit rreth çështjeve të tilla si martesë e familja, arsimimi, argëtimi e media ose pastërtia seksuale.)
- Si është bekuar jeta juaj nga profetët, shikuesit e zbuluesit e ditëve të sotme?

Ju mund të dëshironi t'u tregoni se si profetët, shikuesit e zbuluesit e kanë bekuar jetën tuaj. Ftojini studentët që të lexojnë e të përsiaten më vete mbi një fjalim të konferencës së kohëve të fundit nga një anëtar i Presidencës së Parë ose i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve dhe të ndjekin këshillën e atij fjalimi.

Mosia 9–10

Hyrje

Gjatë sundimit të mbretit Beniamin, Zenifi udhëhoqi një grup nefitësh nga Zarahemla për t'u vendosur mes lamanitëve, në tokën e Nefit. Mosia 9–22 përmban një rrëfim të përvojave të këtyre njerëzve. Mbreti i lamanitëve e lejoi popullin e Zenifit të vendosej mes tyre sepse

ai planifikoi fshehtas që t'i sillte në robëri. Traditat e rreme dhe urrejtja e lamanitëve ndaj nefitëve përfundimisht çuan në luftë. Populli i Zenifit u mbështet te Zoti për forcë dhe ata qenë në gjendje t'i dëbonin lamanitët nga toka e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 9:1–13

Zenifi udhëheq një grup nefitësh për t'u kthyer në tokën e Nefit

Kërkojuni studentëve që të mendojnë për një rast kur ata e dëshironin fort diçka. Ftoni disa prej tyre të tregojnë rreth këtyre përvojave. Shpjegoni se sot ata do të mësojnë rreth një njeriu që dëshironte kaq fort diçka sa nuk arriti të shihte pasojat e mundshme të dëshirave të tij.

Ftojini studentët të shikojnë skicën e udhëtimeve që filluan ta vizatonin gjatë mësimit të mëparshëm. Kujtojuni se një burrë i quajtur Amon udhëhoqi një grup që udhëtuan nga Zarahemla dhe gjetën Limhin dhe popullin e tij në tokën e Nefit. (Ju mund të dëshironi të shpjegoni që Libri i Mormonit flet rreth dy burrave të quajtur Amon. Njëri qe burri për të cilin studentët po mësojnë sot. Tjetri ishte një nga bijtë e Mosias, i cili u bë një misionar i fuqishëm për lamanitët. Studentët do të fillojnë të lexojnë rreth tij te Mosia 27.) Kërkojuni studentëve të kthehen te Mosia 7–8 dhe të shikojnë datën që jepet ose në fund të faqeve ose në përmbledhjet e kapitujve (rreth vitit 121 Pr.K.). Vëriini ta krahasojnë atë datë me datën te Mosia 9 (rreth vitit 200 Pr.K., afro 80 vjet më parë). Pyetni nëse ndonjëri mund ta shpjegojë ndryshimin e menjëhershëm të datave.

Shpjegoni se nga Mosia 8 deri te Mosia 9, radha e ngjarjeve kthehet 80 vjet prapa në kohë për të dhënë një rrëfim të gjyshit të mbretit Limhi, Zenifit. Ftojini një student të lexojë me zë parathënien e Mormonit për analin e Zenifit në fillim të Mosias 9. Pastaj kërkojuni një studentit tjetër të lexojë me zë Mosian 9:1–2.

Vëriini studentët t'u shtojnë skicave të tyre një shigjetë që paraqet udhëtimin e ndërmarrë nga grupi i parë që shkoi nga Zarahemla për në tokën e Nefit. Vini në dukje që Zenifi qe pjesë e këtij grupi. Siç paraqitet te skica në këtë faqe, shigjeta duhet të tregojë edhe që grupi u kthye në Zarahemla. Emërtimi duhet të shkruajë "Disa nefitë përpigën të rizotërojnë tokën e Nefit". (Për skicën e plotë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.)

Kërkojuni një studentit tjetër të lexojë Mosian 9:3–4. Ftojini pjesën tjetër të klasës ta ndjekë, duke kërkuar se 1) çfarë dëshironte kaq shumë që te kishte Zenifi dhe 2) cilat [gjëra] qe i ngadaltë të kujtonte.

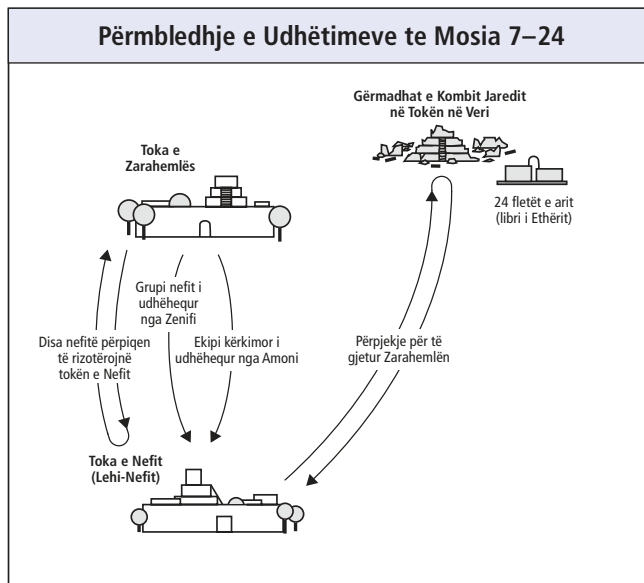
- Çfarë do të thotë të jesh shumë i zellshëm? (Të jesh tepër i paduruar ose jashtë mase i interesuar në kërkim të diçkaje.)
- Si mendoni, çfarë do të thotë të jesh i ngadaltë të kujtosh Zotin?

Shpjegoni se për shkak se Zenifi qe i ngadaltë të kujtonte Zotin dhe shumë i zellshëm, ai bëri një gabim. Vëriini studentët të lexojnë Mosian 9:5–7, 10, duke kërkuar të gjejnë atë gabim.

Datat te shënimet në fund të faqeve dhe te përmbledhjet e kapitujve

Tregojuni studentëve që data të përafërta paraqiten në fund të secilës faqe (ose te përmbledhjet e kapitujve) të Librit të Mormonit për të ndihmuar në krijimin e kontekstit historik të ngjarjeve të përshkruara në ato faqe. Ndërsa studentët njihen me këto data, ata do të shohin se si ngjarjet e përshkruara te Libri i Mormonit lidhen me njëra-tjetrën dhe ngjarje të tjera në histori.

Përmbledhje e Udhëtimeve te Mosia 7–24

- Çfarë nuk arriti të shihte Zenifi nga dëshira e tij tepër e zellshme për të zotëruar tokën e Nefit?
- Cilat janë rreziqet e të qenit tepër i paduruar kur merren vendime?
- Cilat janë rreziqet e marrjes së vendimeve pa u këshilluar me Zotin?

Përmbledhni Mosian 9:11–13 duke u treguar studentëve që pas 12 vjetësh, populli i Zenifit kishte përparuar aq shumë sa mbreti lamanit u shqetësua se mos nuk do të ishte në gjendje t'i sillte në robëri, kështu që ai "filloi t[a] ngacmonte popullin e tij, që ata të grindeshin me popullin [e Zenifit]" (Mosia 9:13).

Mosia 9:14–10:22

Lamanitët përpiqen ta sjellin popullin e Zenifit në robëri

Shkruajini fjalët dhe frazat vijuese në tabelë: *detyrat e shkollës, përballimi i tundimit, problemet me miqtë, udhëheqja, puna, mosmarrëveshjet me anëtarët e familjes, sportet*. (Në varësi të nevojave dhe të interesave të studentëve, ju mund të dëshironi t'i shtoni gjëra të tjera kësaj liste.)

Ftojini një student të vijë përpara klasës dhe të shtrijë krahët. Vendosni objekte të vogla, si libra ose gurë, në duart e studentit dhe kërkojini atij ose asaj që t'i ngrejë ato lart. Shpjegoni që objektet përfaqësojnë sfidat e renditura në tabelë. Pyeteni klasën:

- Në cilat nga këto fusha do të donit të kishit më shumë forcë dhe mbështetje?

Shtoni një ose dy objekte të tjerë në secilën dorë të studentit. Pyeteni klasën:

- A jeni ndier ndonjëherë sikur po mbanit tepër shumë dhe dëshironit të kishit më shumë aftësi ose forcë për t'u përballur me sfidat tuaja?

Ftoni dy studentë të vijnë përpara klasës dhe të mbajnë krahët e studentit që po mban objektet. Shpjegoni që pjesa e mbetur e mësimit të sotëm është rreth një grupi njerëzish të cilët kishin nevojë për më shumë forcë për veten e tyre. Sugjeroni që, gjatë gjithë këtij mësimi, studentët të kërkojnë mënyrat se si mund të marrin më shumë forcë në jetën e tyre. (Ftojini studentët që janë përpara klasës të kthehen në vendet e tyre.)

Shpjegoni që Mosia 9 dhe 10 rrëfen dy raste kur lamanitët erdhën të luftonin kundër Zenifit dhe popullit të tij. Kopjoni në tabelë pasqyrën përmbledhëse në vijim, por mos i përfshini përgjigjet në kllapa. Tregojuni studentëve që ata do të shqyrtojnë fragmentet e shkrimit të shenjtë në pasqyrën përmbledhëse, duke kërkuar përgjigjet e pyetjeve në krye të pasqyrës përmbledhëse. Ftoni gjysmën e klasës të përdorë fragmentet në rreshtin e parë për të gjetur përgjigjet lidhur me Zenifin dhe popullin e tij. Ftoni gjysmën tjetër të klasës që të kërkojë te fragmentet në rreshtin e dytë përgjigjet lidhur me lamanitët. Vini një student nga secili grup që t'i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë ndërsa ata i gjejnë.

	Çfarë bënë njerëzit për t'u përgatitur?	Çfarë bënë ata që ta vendosnin besimin e tyre te Zoti?	Cili qe rezultati?
Zenifi dhe populli i tij	Mosia 9:14–16; 10:1–2, 7, 9–10 (Ata u armatosën dhe shkuan për të luftuar.)	Mosia 9:17; 10:19 (Ata u lutën dhe kujtuan që Zoti i kishte çliruar paraardhësit e tyre.)	Mosia 9:18; 10:20 (Zoti i forcoi dhe ata qenë të suksesshëm në nxjerrjen e lamanitëve nga toka e tyre.)
Lamanitët	Mosia 10:6–8 (Ata u armatosën dhe shkuan për të luftuar.)	Mosia 10:11 (Asgjë. Ata u mbështetën në fuqinë e tyre.)	Mosia 10:19–20 (Lamanitët u nxorën nga toka me një gjakderdhje të madhe.)

Pasi studentët ta plotësojnë pasqyrën përmbledhëse, pyetni:

- Çfarë ngjashmëri dhe ndryshimesh shihni mes mënyrës se si populli i Zenifit dhe lamanitët iu qasën betejave të tyre?
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga ky krahasim?

Shkruani parimin në vijim në tabelë: **Zoti do të na forcojë ndërsa bëjmë gjithçka mundemi dhe e vëmë besimin tonë tek Ai.**

Drejtojuni sërish sfidave të renditura në tabelë dhe kujtojuni studentëve mësimin me objektet.

- Si mendoni se mund të zbatohet ky parim për disa nga këto sfida?

Merrni parasysh të përdorni shembujt në vijim për t'i ndihmuar studentët të mendojnë rreth asaj se si mund të bëjnë pjesën e tyre dhe të kenë besim te Zoti ndërsa kërkojnë fuqi:

1. Në shkollë keni një provim me rëndësi që po afrohet, dhe do të dëshironit të kishit forcë për të dalë mirë.
2. Jeni përpjekur të ndërprisni një zakon të keq dhe nuk ndieni që jeni mjaftueshëm i fortë për ta bërë këtë i vetëm.
3. Po përjetoni vështirësi në familjen tuaj dhe nuk ndieni se mund të përballeni pa një farë ndihme me emocionet e forta që pasojnë.

Kërkojuni studentëve që të rishqyrtojnë tri rreshtat e parë të Mosia 9:18. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që t'i shenjojnë këto rreshta në shkrimet e tyre të shenjta.)

- Kur e keni përjetuar të vërtetën e shprehur në këto rreshta?

Ju mund të dëshironi të tregoni një përvojë vetjake që tregon gatishmërinë e Zotit për të na forcuar kur bëjmë gjithçka mundemi dhe e vëmë besimin tonë tek Ai.

Shpjegoni se, herën e dytë, përpara se Zenifi dhe populli i tij të shkonin në betejë, Zenifi i shpjegoi popullit të tij se përse lamanitët ishin të mbushur me urrejtje për nefitët. Shkruani në tabelë fjalët *zemëruar* dhe *trajtuar padrejtësisht*, dhe kërkojuni studentëve nëse mund të shpjegojnë se çfarë kuptimi kanë këto fjalë. (Të jesh i zemëruar do të thotë të jesh mjaft i inatosur; të trajtohesh padrejtësisht do të thotë të fyesh ose të veprojnë pandershëmrisht ndaj teje apo në një mënyrë jo të drejtë.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë që **të ndierit i fyer, kapja pas zemërimit dhe kundërshtimi për të falur mund të ndikojë breza [me radhë]**, ndajini ata dyshe-dyshe dhe vëreni secilën dyshe të lexojë Mosian 10:12–18. Vëreni që të kërkojnë arsyet përse pasardhësit e Lamanit dhe Lemuelit vazhduan t'i urrenin pasardhësit e Nefit.

Pasi partnerët t'i kenë lexuar së bashku vargjet, vëreni të diskutojnë përgjigjet për pyetjet vijuese. (Merrni parasysh t'i shkruani pyetjet në tabelë ndërsa studentët lexojnë vargjet që iu caktuan ose jepjani pyetjet secilës dyshe studentësh në një fletushkë.)

- Përse lamanitët i urrenin kaq fort nefitët?
- Kush lëndohet kur jemi të zemëruar ose nuk pranojmë të falim?
- Si mund të ndikojë zemërimi i një personi të familja e tij apo e saj, tani dhe në të ardhmen?

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Donald L. Hallstrom, i Të Shtatëdhjetëve. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë atë që mund të bëjmë kur ndihemi të fyer ose të zemëruar me dikë.

“Nëse ndieni se ndaj jush është bërë padrejtësi – nga cilidoqoftë (një anëtar i familjes, një mik, një anëtar tjetër i Kishës, një udhëheqës i Kishës, një partner biznesi) apo nga çfarëdo qoftë (vdekja e një të dashuri, probleme shëndetësore, ndryshim gjendje financiare, abuzim, vartësi nga droga), – trajtojuni çështjen direkt dhe me të gjithë forcën që keni. . . . Dhe, pa vonesë, kthehu nga Zoti. Ushtroje gjithë besimin që ke tek Ai. Lëre Atë të marrë nga barra jote. Lëre hirin e Tij të lehtësojë ngarkesën tënde. . . . Asnjëherë mos lejoni që ndonjë rrethanë tokësore t'ju çarmatosë shpirtërisht” (“Kthehu te Zoti”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2010, f. 80).

Kërkojuni studentëve të përsiaten rreth secilës pyetje në vijim: (Ju mund të dëshironi t'i nxitni që t'i shkruajnë përgjigjet në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës.)

- A keni ndonjë ndjenjë që jeni trajtuar padrejtësisht ose ndjenja zemërimi kundrejt dikujt?
- Kujt mund t'i drejtoheni për ndihmë në përpjekjet tuaja për të falur? Si mund t'i shmangni ndjenjat e fyerjes dhe të zemërimit në të ardhmen?

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një rast kur falën dikë. Ftoni disa prej tyre të tregojnë se si u ndien kur falën dhe i braktisën ndjenjat e tyre të fyerjes apo të zemërimit. Merrni parasysh të shprehni dëshminë tuaj vetjake rreth kërkimit të ndihmës së Zotit për të falur të tjerët.

Mosia 11–12:17

Hyrje

Për shkak se krenaria dhe jeta e shturur e mbretit Noe i çoi shumë prej njerëzve të tij në ligësi, Zoti dërgoi profetin Abinadi për ta paralajmëruar Noeun dhe popullin e tij. Abinadi i paralajmëroi ata se do të binin në robëri

nëse nuk pendoheshin. Njerëzit zgjodhën të mos ua vinin veshin paralajmërimeve dhe mbreti Noe urdhëroi që Abinadi të futej në burg.

Përshtatini mësimet me nevojat e studentëve

Shumica e mësimeve përmbajnë më shumë të vërteta nga shkrimet e shenjta sesa mund të mbulonin në kohën që ju është dhënë. Ndërsa studentët shkruan shkrimet e shenjta dhe programin mësimor, kërkoni udhëheqjen e Frymës së Shenjtë që të dini se cilat doktrina e parime janë më të rëndësishmet për studentët tuaj që t'i mësojnë e t'i diskutojnë në mësim. Fryma e Shenjtë do t'ju ndihmojë ta përshtatni secilin mësim me nevojat e studentëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 11:1–19

Mbreti Noe e çon popullin e tij në ligësi

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini pyetjet në vijim në tabelë:

Si do të përgjigjeshit nëse prindërit do t'ju sugjeronin që disa nga miqtë tuaj kanë ndikim të keq te ju?

Si do të përgjigjeshit nëse një udhëheqës i Kishës do të thoshte që një nga veprimtaritë tuaja të parapëlqyera po zë rrugën e përparimit tuaj shpirtëror?

Si do të përgjigjeshit nëse profeti do të fliste hapur kundër një forme argëtimi që ju pëlqen?

Ftojini studentët të përsiaten në heshtje mbi këto pyetje. Pastaj pyetni:

- Përse janë sfiduese këto situata?
- Çfarë mund të bëni që të ndiqni këshillën e prindërve ose të udhëheqësve tuaj në situata si këto?
- Përse njerëzit e drejtë janë të gatshëm ta ndjekin këshillën edhe kur kërkon një ndryshim të vështirë në jetën e tyre?

Shpjegoni që në këtë mësim, studentët do të mësojnë rreth një grupi njerëzish që nuk qenë të gatshëm t'i bindeshin këshillës nga një profet.

Për të dhënë kontekstin për këtë mësim, kujtojuni studentëve që Zenifi udhëhoqi një grup njerëzish për në tokën e Nefit, ku u sollën në robëri nga lamanitët. Megjithëse zellshmëria e tepruar e Zenifit bëri që ai të mashtrohej nga lamanitët, ai qe një njeri i mirë dhe e mësoi popullin e tij që ta vinin besimin e tyre në Zot. Përpara se të vdiste, Zenifi ia kaloi mbretërinë të birit, Noeut. (Shih Mosian 9–10.)

Shpjegoni që Noeu ishte njeri i lig. Për të treguar se si ligësia e tij ndikoi te populli i tij, ndajeni klasën në dy grupe. Kërkojini grupit të parë të lexojë Mosian 11:1–2, 5–7, dhe kërkojini grupit të dytë të lexojë Mosian 11:14–19. Ftojini të dy grupet që të kërkojnë hollësi rreth asaj se si ligësia e mbretit Noe ndikoi te populli. Ndihmojini studentët t'i analizojnë këto vargje duke u bërë pyetje si këto në vijim:

- Përse mendoni që njerëzit qenë të gatshëm ta mbështetnin Noeun në ligësinë e tij?
- Përse “fjalët e kota dhe lajkatuere” mund të bëjnë që njerëzit të gënjejnë? (Ndërsa studentët diskutojnë mbi këtë pyetje, ju mund të dëshironi të vini në dukje që lajkat janë lavdërime të reme, që zakonisht bëhen për ta manipuluar personin që lavdërohet.)
- Nga ky rrëfim i popullit të Noeut, çfarë mund të mësojmë rreth mënyrës se si duhet t'i përgjigjemi fjalëve të kota dhe lajkatuere? (Kur u besojmë fjalëve të kota dhe lajkatuere të të tjerëve, ne e lejojmë veten të çorientohemi.)
- Çfarë mund të bëjmë kur njerëzit kudo rreth nesh bëjnë jetë të padrejtë?

Mosia 11:20–12:17

Abinadi i paralajmëron njerëzit që do të sillen në robëri nëse nuk pendohen

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 11:20.

- Çfarë bëri Zoti për ta ndihmuar popullin e Noeut? (Ai dërgoi një profet që t'i thërriste në pendim.)

Shkruani parimin në vijim në tabelë: **Perëndia dërgon profetë për të na ndihmuar të pendohemi dhe të shmangim mjerimin.** Shpjegoni që Zoti e dërgoi Abinadin dy herë për të paralajmëruar popullin.

Kopjoni pasqyrën përmbledhëse në vijim në tabelë. Lini hapësirë të mjaftueshme për të shkruar një përmbledhje nën secilën referencë të shkrimit të shenjtë.

	Mesazhi i Abinadit	Reagimi i Popullit
Paralajmërimi i Parë	Mosia 11:20–25	Mosia 11:26–29
Paralajmërimi i Dytë	Mosia 12:1–8	Mosia 12:9–17

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë mesazhin e Abinadit, kërkojini gjysmës së tyre që të lexojë Mosian 11:20–25, që tregon për paralajmërimin e parë të Abinadit; dhe kërkojini gjysmës tjetër të lexojë Mosian 12:1–8, që tregon për paralajmërimin e tij të dytë. Ftojini studentët në secilin grup që të përmbledhin mesazhet e Abinadit ndërsa një student shkruan përmbledhjet e tyre nën referencat e duhura në tabelë.

- Çfarë ndryshimesh shihni midis dy paralajmërimeve të Abinadit?

Për t'i ndihmuar studentët t'i kuptojnë këto ndryshime, merrni parasysh të tërhiqni vëmendjen e tyre te Mosia 11:20–25 dhe te frazat që përsëriten “në qoftë se nuk pendohen” dhe “nëse ky popull nuk pendohet”. Ju mund të dëshironi t'i nxitni që t'i shenjojnë këto fraza. Pastaj nxitini që të gjejnë dallimin midis formulimeve të përdorura në këto fraza dhe formulimeve të Mosia 12:1–8. Ju mund të sugjeroni që studentët t'u japin vëmendje të veçantë fjalëve *do të*, *do t'i* dhe *do ta* në këto vargje. (Ndhimojini studentët të kuptojnë që njerëzit mund t'i kishin shpëtuar këtyre pasojave nëse do të ishin penduar pas paralajmërimit të parë. Ngaqë njerëzit nuk pranuan të pendoheshin, pasojat u bënë më të vendosura dhe më të rënda te paralajmërimi i dytë i Abinadit.)

- Çfarë ju mësojnë këto ndryshime rreth pasojave nga mosdëgjimi i paralajmërimit të profetit?
- Cilat janë rreziqet e këmbënguljes në mëkatet tona dhe të mospendimit?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë reagimin e popullit ndaj mesazheve të Abinadit, kërkojini gjysmës së studentëve të lexojë Mosian 11:26–29, duke vënë re reagimin e njerëzve dhe të mbretit të tyre ndaj mesazhit të parë të Abinadit. Kërkojini gjysmës tjetër të studentëve të lexojë Mosian 12:9–17, duke vënë re reagimin ndaj mesazhit të dytë të Abinadit. Kërkojuni studentëve në secilin grup të përmbledhin reagimet ndërsa një student i shkruan përmbledhjet në pasqyrën përmbledhëse.

- Si mendoni, përse njerëzit reagues me zemërim ndaj Abinadit, i cili po përpiquej t'i ndihmonte? Përse mendoni se e mbrojtën mbretin Noe, i cili po i çonte në mjerim?
- Te Mosia 11:29, ne lexojmë që “sytë e njerëzve ishin verbuar”. Si ishin verbuar këta njerëz ndaj së vërtetës?

Ndërsa studentët diskutojnë mbi këto pyetje, ndihmojini që të përcaktojnë parimin në vijim: **Mëkati mund të na verbojë të dallojmë të vërtetën e fjalëve të profetëve.** Shpjegoni që, në verbërinë e tyre, njerëzit menduan se Noe ishte miku i tyre dhe se Abinadi ishte armiku i tyre, ndërkohë që e kundërta ishte e vërtetë. Kërkojuni studentëve të përsiaten në heshtje rreth pyetjeve vijuese:

- A jeni zemëruar ndonjëherë ose i keni mbrojtur ndonjëherë gabimet tuaja kur dikush ju korrigjoi, edhe pse e dinit se ata kishin të drejtë?

Ftojini studentët të shkruajnë në tabelë

Kur studentët shkruajnë në tabelë, ju mund të qëndroni përballë klasës dhe të vazhdoni të ndihmoni me diskutimin. Kjo e tërheq vëmendjen e studentëve tek tabela dhe nxit pjesëmarrjen. Kujtojuni studentëve se nuk ka nevojë t'i shkruajnë të plota përgjigjet – vetëm disa fjalë kyçe nga komentet e personave. Për të rritur pjesëmarrjen, ju mund të ftoni një student të shkruajë për disa minuta dhe pastaj t'i jepni një student tjetër mundësinë të veprojë si shkruer.

- Çfarë mund të bëni që ta pranoni këshillën e anëtarëve të familjes, udhëheqësve vendorë të Kishës dhe profetëve kur ju këshillojnë rreth mënyrës se si t'i bindeni fjalës së Perëndisë?

Vini në dukje që shumë njerëz na nxitin të jetojmë në përputhje me fjalën e Perëndisë. Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë më tej rreth mënyrës se si të reagojmë siç duhet ndaj atyre që na këshillojnë që të ndryshojmë ose të pendohemi, kthehuni te tri pyetjet që shkruat në tabelë përpara fillimit të orës mësimore. Kërkojuni studentëve që t'i përgjigjen njëres prej pyetjeve në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, ftojini disa prej tyre të tregojnë rreth një rasti kur u bekuan për shkak se ndoqën këshillën e prindërve ose të udhëheqësve. Nxitini që ta kërkojnë e ta ndjekin këshillën e prindërve, të udhëheqësve vendorë të Kishës dhe të profetëve.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Të kuptuarit e fragmenteve të shkrimit të shenjtë prej studentëve do të rritet kur të krijojnë vetë pyetjet e tyre rreth fragmenteve. Ftojini studentët të punojnë së bashku, si klasë ose në grupe të vogla, që të shkruajnë të dhëna që drejtojnë te fragmente të caktuara të zotërimit të shkrimit të shenjtë. (Ju mund të dëshironi të zgjidhni një grup fragmentesh që ju do të dëshironit që studentët t'i mësonin ose t'i përsëritnin.) Pastaj vëriini t'jua lexojnë të dhënat e tyre juve. Përkët ju jepen juve nëse e gjeni si duhet një fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Përkët i jepin klasës nëse nuk jeni në gjendje ta gjeni siç duhet.

Shënim: Nëse nuk keni kohë ta përdorni këtë veprimtari si pjesë të këtij mësimi, ju mund ta përdorni atë një ditë tjetër. Për veprimtari të tjera përsëritëse, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Mosia 12:18–14:22

Sugjerime për Mësimdhënien

Hyrje

Kur mbreti Noe dhe priftërinjtë e tij e morën në pyetje Abinadin, profeti i qortoi se nuk i jepnin mësim urdhërimit, as nuk i zbatonin ato. Mbreti Noe i urdhëroi priftërinjtë e tij ta vrisnin Abinadin, por Perëndia e

mbrojti Abinadin dhe i dha fuqi të vazhdonte me mesazhin e tij. Duke cituar Isaian, Abinadi dëshmoi për Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij.

Mosia 12:18–13:26

Abinadi e qorton mbretin Noe dhe priftërinjtë e tij që refuzojnë t’u binden e t’i japin mësim urdhërimit

Për të filluar këtë mësim, shkruajini thëniet vijuese në tabelë:

UNË E DI se çfarë do të thotë të jetosh ungjillin e Jezu Krishtit.

UNË E JETOJ ungjillin e Jezu Krishtit.

Kërkojuni studentëve që në heshtje të gjykojnë se sa mirë këto thënie i përshkruajnë ata [personalisht], duke përdorur një shkallë nga 1 në 10 (10-ta do të thotë që thënia i përshkruan ata shumë mirë).

- Përse mendoni se është e rëndësishme që të mund t’i thuash sinqerisht të dyja këto thënie?

Shpjegoni se ndërsa studentët diskutojnë rreth fjalëve të Abinadit, ata do të mësojnë më shumë rreth rëndësisë së njohjes dhe të jetuarit të ungjillit. Kujtojeni se në mësimin e mëparshëm, ata diskutuan mbi rrefimin për mbretin Noe dhe priftërinjtë e tij, që e futën në burg Abinadin për shkak të profecive të tij kundër tyre (shih Mosia 12:1–17). Përmblihdni Mosian 12:18–24 duke shpjeguar që Abinadi më vonë u soll përpara mbretit Noe dhe priftërinjve të tij. Priftërinjtë e morën në pyetje, duke u përpjekur ta ngatëronin që të thoshte diçka që mund ta përdornin kundër tij. Pastaj, njëri prej tyre i kërkoi që të shpjegonte një fragment të shkrimit të shenjtë.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 12:25–30, duke kërkuar arsyet për të cilat Abinadi e qortoi Noeun dhe priftërinjtë e tij. Pasi studentët të tregojnë se çfarë kanë gjetur, pyetini:

- Abinadi tha se Noeun dhe priftërinjtë e tij i kishin përdhosur udhët e Zotit (shih Mosia 12:26). Me fjalë të tjera, ata i kishin prishur gjërat e shenjta dhe ishin larguar nga udha e drejtë për të jetuar. Në çfarë mënyrash qenë Noeun dhe priftërinjtë e tij fajtorë për përdhosjen e udhëve të Zotit?

Për t’i ndihmuar studentët që t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi të vini në dukje që priftërinjtë pretendonin se shpëtimi vinte nga ligji i Moisiut (shih Mosia 12:32). Megjithatë, ata nuk i zbatonin Dhjetë Urdhërimit, të cilat qenë pjesë e atij ligji, dhe ata nuk i mësonin njerëzit që t’i zbatonin urdhërimit (shih Mosia 11:1–15; 12:27–29, 37; 13:25–26).

Tregoni me gisht te thëniet në tabelë.

- Në një shkallë nga 1 në 10, si mendoni, sa mirë e përshkruan secila thënie Noeun dhe priftërinjtë e tij?

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 12:31–33. Kërkojini klasës të gjejë parimin që Abinadi i mësoi Noeun dhe priftërinjve të tij. (Ai dha mësim që **në qoftë se i zbatojmë urdhërimit e Perëndisë, ne do të shpëtohem.**)

Tregoni shembujt vijues të dhënë nga Plaku F. Melvin Hamond, i Të Shtatëdhjetëve. Nxitini studentët të dëgjojnë rëndësinë si të njohjes edhe të zbatimit të urdhërimeve.

“Shumë vite më parë, një misionar i kthyer u ngrit me guxim në një mbledhje sakramenti dhe shpalli me forcë se e dinte nga studimi vetjak i shkrimeve të shenjta se ungjilli ishte

i vërtetë dhe se do të jepte jetën për Zotin dhe Kishën e Tij. Dy javë më vonë, ai u ndodh para peshkopit të lagjes së tij studentore [universitare], i turpëruar dhe i frikësuar, ndërsa rrëfeu që në një çast dobësie ai kishte humbur dëlirësinë e tij. Në një farë mënyre, përkushtimi i tij i shpallur ndaj Shpëtimtarit ishte harruar në vorbullën e pasionit të tij. Megjithëse studiues i fjalës së Perëndisë, ai nuk e kishte lidhur studimin e tij me zbatimin praktik në jetën e përditshme, me këmbë në tokë, si të Krishtit.

Lexime aktrimi

Leximet për aktrim të shkrimeve të shenjta mund t'i ndihmojnë studentët që t'i përfytyrojnë njerëzit dhe ngjarjet në shkrimet e shenjta. Nxitini studentët ta bëjnë përvojën [në fjalë] interesante dhe të gëzueshme pa zvogëluar shenjtërinë e ngjarjeve të shkrimeve të shenjta.

Një vajzë e bukur i plotësoi të gjitha kërkesat për të arritur Njohjen e së Resë. Qëllimet e saj vetjake qenë shkruar me maturi dhe qenë vendosur me kujdes në librin e saj të kujtimeve. E paepur, ajo shkroi që do të dilte në takime vetëm me të rinj të denjë dhe se do të gjente atë të ri të veçantë që do të martohej me të në tempull. Kur ishte tetëmbëdhjetë vjeçe, qëllimet e saj u harruan; ajo u arratis pa lejen e prindërve me një djalë që nuk ishte anëtar i Kishës. Shumë lot u derdhën nga ata që e donin më fort – prindërit, mësuesit dhe miqtë e saj. Ajo kishte rënë në zbrazëtinë e tmerrshme të mos lidhjes së kërkesave të ligjit me realitetin e dishepullimit të vërtetë” (“Eliminating the Void between Information and Application”, transmetim satelitor i trajnimit të SAK-ut, gusht 2003, f. 17, si.lds.org).

• Përse nuk është e mjaftueshme njohja e urdhërimeve për të na cilësuar për shpëtim?

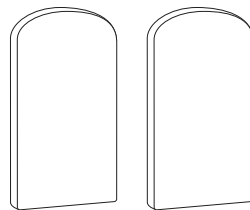
Paraqitni figurën “Abinadi përpara Mbretit Noe” (62042; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 75). Kërkojuni studentëve të përshkruajnë se çfarë po ndodh në figurë. (Mbreti ka urdhëruar që Abinadi të vritet. Zoti po e mbron Abinadin.) Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë këtë rrëfim, merrni parasysh të vini tre studentë që të ngrihen dhe të interpretojnë në një lexim aktrimi. Një student do të luajë tregimtarin. Studenti i dytë do të lexojë fjalët e mbretit Noe. Studenti i tretë do të lexojë fjalët e Abinadit. Së pari, kërkojini tregimtarin dhe studentit që luan rolin e Noeut të lexojnë pjesët e tyre te Mosia 13:1–2. Pastaj vini studentin që luan rolin e Abinadit të përgjigjet me vargjet te Mosia 13:3–4. Pastaj tregimtari do të lexojë Mosian 13:5–6. Pastaj studentin që luan rolin e Abinadit do të përfundojë me Mosian 13:7–11.

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te Mosia 13:11.

• Çfarë mendoni se do të thotë t'i kemi urdhërimet të shkruara në zemrat tona? (Ndihmohuni studentët të kuptojnë se që t'i kemi urdhërimet të shkruara në zemrat tona, ne duhet ta njohim *dhe* ta jetojmë ungjillin.)

Vini në dukje se përpara se Noeu të përpiqej ta dënonte Abinadin me vdekje, Abinadi kishte filluar t'u përsëriste një fragment të shkrimit të shenjtë që ndoshta qe i njohur për mbretin dhe priftërinjtë e tij dhe që qe provë e ligësisë së tyre. Vëreni klasën të lexojë në heshtje Mosian 12:34–36 për të parë nëse shkrimi i shenjtë që Abinadi i lexoi Noeut dhe priftërinjtë të tij duket i njohur. Ndihmohuni të kuptojnë që Abinadi kishte filluar të thoshte Dhjetë Urdhërimet.

Vizatoni në tabelë dy pllaka të mëdha guri bosh. Ftojini një student të shkruajë një nga Dhjetë Urdhërimet në një nga këto pllaka. Kërkojini studentit t'ia kalojë shkumësin një student tjetër për të shkruar një tjetër nga Dhjetë Urdhërimet. Përsëriteni këtë proces derisa studentët t'i kenë renditur të gjitha urdhërimet që mund të kujtojnë. Ftojini që t'i kontrollojnë përgjigjet e tyre me Mosian 12:34–36 dhe 13:12–24. Ju mund të dëshironi t'i nxitni që t'i shenjojnë Dhjetë Urdhërimet te këto vargje dhe te Eksodi 20:3–17 (një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë).

Thoni thënie në vijim nga Presidenti Gordon B. Hinkli:

“Dhjetë Urdhërimet [t] [u] shkruan nga gishti i Jehovahit në pllakat prej guri për shpëtimin dhe sigurinë, për mbrojtjen dhe lumturinë e fëmijëve të Izraelit dhe për të gjithë brezat që do të vinin pas tyre” (“Our Solemn Responsibilities”, *Ensign*, nëntor 1991, f. 51).

Nxitini studentët të përsëritin Dhjetë Urdhërimet dhe në heshtje të gjykojnë përpjekjet e tyre vetjake për t'i mbajtur ato.

Mosia 13:27–14:12

Abinadi jep mësim për shpëtimin nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit

Shkruani sa vijon në tabelë (ju mund të dëshironi ta shkruani këtë përpara se të fillojë ora mësimore). Kërkojuni studentëve të mendojnë se çfarë mund të shkruhet te vendi bosh.

“Pas gjithë bindjes dhe veprave tona të mira, ne nuk mund të shpëtohem nga vdekja apo pasojat e mëkateve tona vetjake pa . . .”

Lexoni me zë thënien në vijim nga Plaku Dallin H. Oaks:

“Pas gjithë bindjes dhe veprave tona të mira, ne nuk mund të shpëtohem nga vdekja apo pasojat e mëkateve tona vetjake pa hirin e ofruar nga shlyerja e Jezu Krishtit. Libri i Mormonit e bën të qartë këtë. Ai jep mësim se ‘shpëtimi nuk vjen vetëm nëpërmjet ligjit’ (Mosia 13:28). Me fjalë të tjera, shpëtimi nuk vjen thjesht nga zbatimi i urdhërimeve. . . . Edhe ata që përpiqen t’i binden e t’i shërbejnë Perëndisë me të gjithë zemrën, fuqinë, mendjen e forcën e tyre, janë ‘shërbëtorë të padobishëm’ (Mosia 2:21). Njeriu nuk mund ta fitojë vetë shpëtimin vetjak” (“Another Testament of Jesus Christ”, *Ensign*, mars 1994, f. 67).

Plotësojeni thënien në tabelë duke shkruar *hirin e ofruar nga shlyerja e Jezu Krishtit*. Pastaj kërkojuni disa studentëve që me radhë të lexojnë me zë nga Mosia 13:28, 32–35. Kërkojuni klasës të shikojë për fjalë dhe fraza që lidhen me thënien e Plakut Oaks. Ftoni disa studentë të tregojnë se çfarë kanë zbuluar. (Përgjigje të mundshme përfshijnë “shlyerjen”, “shëlbimi[n] [e] Perëndisë”, “ardhjen e Mesias” dhe premtimin se “Perëndia vetë do të vinte poshtë mes fëmijëve të njerëzve”.)

Shpjegoni se pohimet e Abinadit rreth “ligjit” të Mosia 13:28 dhe 32 i referohen ligjit të Moisiut, i cili përfshinte një grup të rreptë urdhërimesh që përfshinin flijimet, festat fetare dhe kryerje të tjera. Ligji që dhënë për t’i ndihmuar izraelitët ta kujtonin Perëndinë dhe të shikonin me shpresë nga Shlyerja e Jezu Krishtit. Me kohë, shumë izraelitë nuk arritën ta kuptonin rolin e Jezu Krishtit si Shpëtimtari i tyre, duke menduar se mund të shpëtoheshin thjesht përmes bindjes ndaj ligjit të Moisiut.

- Abinadi dëshmoi se **asnjë nuk mund të shpëtohet përveçse nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit** (shih Mosia 13:28, 32). Përse është e rëndësishme për ne që ta kuptojmë këtë të vërtetë?

Shpjegoni se ndërsa Abinadi iu foli Noeut dhe priftërinjve, ai citoi disa nga profecitë e Isaiaas për Jezu Krishtin. Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 14:3–12. Kërkojuni që të kërkojnë fjalë ose fraza që përshkruajnë se çfarë ka bërë Shpëtimtari për të bërë të mundur shpëtimin e tyre.

Pasi studentët t’i kenë studiuar këto vargje për disa minuta, kërkojuni që të tregojnë se çfarë kanë zbuluar. Ju mund të merrni parasysh t’i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Për t’i ndihmuar studentët që të mendojnë rreth hidhërimit dhe dhembjes që mbarti Shpëtimtari për ta dhe për t’i ndihmuar që të mendojnë rreth vuajtjes së Tij për mëkatet e tyre, lexojuni atyre thëniet vijuese. Ftojini që t’i plotësojnë këto thënie në mendjet e tyre:

Jezu Krishti ka mbartur dhembjet e mia, të tilla si . . .

Jezu Krishti u lëndua dhe u godit për shkeljet e mia, të tilla si . . .

Pyetini studentët se çfarë do të thotë për ta thënia në vijim: “Me vurratat e tij, ne u shëruam” (Mosia 14:5). Mund t’ju duhet të shpjegoni që fjala *vurrata* i referohet në mënyrë specifike plagëve që mbetën në trupin e Shpëtimtarit kur u fshikullua apo u godit me kamxhik (shih Gjoni 19:1). Përgjithësisht, kjo fjalë i referohet të gjithë vuajtjes së Tij.

Pasi studentët të kenë ndarë ndjenjat e tyre rreth kësaj thënieje, dëshmoni se përmes vuajtjes së Shpëtimtarit dhe vetë përpjekjeve tona për të mbajtur urdhërimet, ne mund të marrim paqe dhe falje në këtë jetë dhe shpëtim në jetën që do të vijë (shih DeB 59:23; Nenet e Besimit 1:3). Ftojini studentët të tregojnë dashurinë dhe vlerësimin e tyre për Shpëtimtarin duke mbajtur urdhërimet.

Mosia 15–17

Hyrje

Ndërsa Abinadi vijoi t'i predikonte mbretit Noe dhe priftërinjve të tij, ai dëshmoi për rolin e Jezu Krishtit si Shëlbues. Një nga priftërinjtë e mbretit Noe, Alma, e besoi Abinadin. Mbreti Noe e dëboi Almën nga oborri i tij dhe i urdhëroi shërbëtorët e tij që ta vrisnin, por Alma u arratis dhe i shënoi mësimet që kishte dëgjuar nga Abinadi. Pasi Abinadi dha mesazhin që Zoti e

kishte dërguar të jepte, mbreti Noe dhe priftërinjtë e tij e kërcënuan se do ta vrisnin nëse nuk do të tërhiqte mbrapsht çfarë kishte thënë. Duke refuzuar të mohonte dëshminë e tij, ai "vuajt[i] vdekje nga zjarri" dhe e "vulos[i] të vërtetën e fjalëve të tij me vdekjen e tij" (Mosia 17:20).

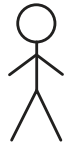
Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 15–16

Abinadi jep mësim për rolin e Jezu Krishtit si Shëlbues

Jepuni studentëve dy minuta kohë për të gjetur fjalët *shëlbejë*, *shëlben*, *shëlbente*, *shëlbeu*, *shëlbuar* dhe *shëlbimin* të Mosia 15–16. Ju mund të dëshironi t'u sugjeroni që t'i shenjojnë këto fjalë. Shpjegoni që kur forma të ndryshme të së njëjtës fjalë përsëriten në një bllok të shkrimit të shenjtë, kjo mund të jetë një shenjë që fjala është e rëndësishme për mesazhin e shkruarit. Nxitini studentët që, në mësimin e sotëm, të vënë re mësimet e Abinadit rreth të genit i shëlbuar.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë rolin e Jezu Krishtit si Shëlbues, vizatoni në tabelë skicën vijuese:

Shkelësi

Gjobat

Ndëshkimi

Tregoni nga figura e emërtuar "Shkelësi" dhe kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur kanë kryer një krim. Ata janë dënuar të paguajnë gjoba të mëdha si ndëshkim dhe nuk ka rrugë ligjore e të ndershme përmes të cilës t'i shmangen pagimit të gjobave të tyre. Pyetini studentët se si do të ndiheshin nëse do të përballëshin me një dënim të tillë. Pastaj kërkojuni që të përfytyrojnë sikur një anëtar i familjes ose mik ofron të paguajë gjobat për ta.

- Si do të ndiheshit kundrejt këtij personi?

Shpjegoni se duke paguar gjobat, anëtari i familjes ose miku do t'i shëlbente nga ndëshkimi i tyre. Fjala *shëlbim* do të thotë të lirosh nga borxhi ose të shpengosh duke paguar haraçin. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që t'i shkruajnë këto përkufizime anash njërit prej vargjeve të Mosia 15 që përmban një formë të fjalës *shëlbej*.

Shkruani fjalën *Ne* nën fjalën *Shkelësi*. Shkruani *Drejtësi* nën fjalën *Ndëshkimi*. Shpjegoni se ngaqë kemi mëkatuar dhe kemi thyer ligjet e Perëndisë, ne duhet të ndëshkohemi. Me fjalë të tjera, ne duhet t'i përmbushim kërkesat e drejtësisë. Lexoni thënien në vijim nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë disa nga pasojat e thyerjes së ligjeve të Perëndisë:

"Drejtësia kërkon . . . që për çdo ligj të thyer të bëhet kompensim. Kur ju u bindeni ligjeve të Perëndisë bekoheni, por nuk ka avantazhe të fituara që mund të përdoren për të kompensuar ligjet që shkelni. Nëse nuk zgjidhet, ligjet e thyera mund të bëjnë që jeta tuaj të bëhet e mjeruar dhe t'ju pengojnë që të ktheheni tek Perëndia" ("The Atonement Can Secure Your Peace and Happiness", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2006, f. 42; Konferenca e

Përgjithshme Tetor 2006 [nr. i artikullit 01637 101], “Shlyerja Mund të Sigurojë Paqen dhe Lumturinë Tuaj”, f. 58).

- Sipas Plakut Skot, cilat janë disa nga pasojat e thyerjes së ligjeve të Perëndisë?

Ndërsa studentët përcaktojnë pasojat e thyerjes së ligjeve të Perëndisë, fshihni nga tabela fjalën *Gjobat*. Në vend të saj, shkruani *Mjerim* dhe *Të dëbuar nga prania e Perëndisë*. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 15:1, 8–9. Ju mund të dëshironi të bëni pyetjet në vijim që t’i ndihmoni të kuptojnë një pjesë të doktrinës që gjendet në ato vargje:

- Fjala *ndërmjetësim* i referohet një personi që hyn mes dy njerëzve ose grupesh njerëzish për t’i ndihmuar që të pajtohen – me fjalë të tjera, që të arrijnë harmoninë me njëri-tjetrin. Çfarë mendoni se do të thotë që Jezu Krishti erdhi “të bëjë ndërmjetësim” për ne?
- Fjala *mes* do të thotë ndërmjet. Çfarë mendoni se do të thotë që Shpëtimtari qëndron “mes [nesh] dhe drejtësisë”? Çfarë mendoni se do të thotë të plotësosh “kërkesat e drejtësisë”?

Ndihmojini studentët të kuptojnë që drejtësia kërkon që ne të ndëshkohemi për mëkatet tona. Shpëtimtari nuk i fshin kërkesat e drejtësisë; Ai qëndron mes nesh dhe drejtësisë për të plotësuar kërkesat e drejtësisë duke marrë ndëshkimin për ne. Ai ka paguar çmimin për të na shëlbuar ne – për të na çliruar nga ndëshkimi. Në tabelë, ndërmjet shkelësit dhe ndëshkimit vendosni një tablo të Shpëtimtarit (të tillë si figura e titulluar “Zoti Jezu Krisht” [64001]).

Ndëshkimi
Drejtësia
Mjerimi
Të dëbuar nga prania e
Perëndisë

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 15:5–7, duke menduar për çmimin që Jezu Krishti pagoi për t’i shëlbuar ata – për të qëndruar ndërmjet tyre dhe kërkesave të drejtësisë.

Shkruajini sa vijon në tabelë:

Ata që zgjedhin të shëlbehen	Ata që refuzojnë të shëlbehen
Mosia 15:11–12	Mosia 16:2–5, 12

Ndajeni klasën në dy pjesë. Kërkojini gjysmës së klasës të shqyrtojë Mosian 15:11–12, duke kërkuar karakteristikat e njerëzve që zgjedhin të shëlbehen. Kërkojini gjysmës tjetër të klasës të shqyrtojë Mosian 16:2–5, 12, duke kërkuar karakteristikat e njerëzve që refuzojnë të shëlbehen. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, kërkojini grupit të parë të studentëve të tregojë se çfarë ata kanë gjetur.

- Sipas Mosias 15:11–12, kush do të shëlbehet nga mëkatet vetjake? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se **Jezu Krishti i plotëson kërkesat e drejtësisë për ata që ua vënë veshin fjalëve të profetëve, besojnë në fuqinë e Tij shëlbuese dhe pendohen për mëkatet e tyre.**)

Shpjegoni se çmimi që Shpëtimtari ka paguar është një dhuratë personale për këdo që do të zgjedhë të cilësohet për shëlbimin, duke u penduar dhe duke u përpjekur të mbajë urdhërimet e besëlidhjet e veta të bëra me Zotin.

Për të theksuar natyrën personale të Shlyerjes, ftoni një student të lexojë me zë Mosian 15:10. Pastaj drejtojeni vëmendjen e studentëve te fraza “ai do të shohë farën e tij” në atë varg. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ta shenjojnë këtë frazë. Shpjegoni se në këtë varg, fjala *farë* i referohet fëmijëve.

- Kur kemi mësuar që bëhemi “fëmijë [të] Krishtit”? (Kujtojuni studentëve fjalët e mbretit Beniamin mbi këtë temë, që gjenden te Mosia 5. Shih edhe mësimin 55.)

Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta bëjnë një varg personal Mosian 15:10 duke shkruar emrat e tyre në vend të frazës “farën e tij”. Ftojini që të përsiatin për një çast se çfarë do të thotë kjo për ta.

- Si e ndikon ky mësim kuptueshmërinë tuaj për Shlyerjen?

Kërkojuni studentëve që lexuan Mosian 16:2–5, 12 të tregojnë se çfarë kanë gjetur rreth atyre që refuzojnë të shëlbhen. Për të theksuar sa i rëndë është refuzimi për t'u shëlbuar, kërkojuni të gjithë studentëve që të lexojnë në heshtje Mosian 16:5.

- Çfarë ndodh te skica në tabelë nëse shkelësi vazhdon në mëkat dhe nuk pranon të pendohet? (Ndërsa studentët përgjigjen, hiqeni figurën e Jezu Krishtit nga skica. Ju mund të theksoni se për këta persona, “është sikurse të mos ishte bërë shëlbimi”.)

Ftojini studentët të lexojnë Doktrina e Besëlidhje 19:16–17 për të zbuluar se çfarë do t'u ndodhë atyre që refuzojnë të pendohen e të pranojnë shëlbimin e Shpëtimtarit. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që të shkruajnë *DeB 19:16–17* në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 16:5.

Vendoseni përsëri figurën e Shpëtimtarit te vendi i vet në tabelë.

- Çfarë të vërtetash keni mësuar sot rreth Shëlbuesit tuaj?

Pasi studentët t'i jenë përgjigjur kësaj pyetjeje, shpjegoni se përveçse dha mësim që Shpëtimtari ofrohet të na shëlbëjë nga ndëshkimi për mëkatet tona, Abinadi dha mësim se Shpëtimtari na shëlbën nga vdekja. Kërkojuni disa studentë që me radhë të lexojnë me zë nga Mosia 16:6–11. Jepni dëshminë tuaj se **për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë njerëzit do të ringjallen**. Ju gjithashtu mund të vini në dukje që të drejtët do të ringjallen në një gjendje lumturie.

Ftojini studentët të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës rreth ndjenjave vetjake për Shëlbuesin e tyre dhe se çfarë do të bëjnë në mënyrë që të jenë në gjendje të marrin shëlbimin që ofron Ai.

Mosia 17

Alma e beson Abinadin dhe dëbohet; Abinadi digjet

Pyetini studentët:

- A keni parë ndonjëherë ndonjë njeri të qëndrojë për atë që është e drejtë kur qe e vështirë që ta bënin këtë? Çfarë ndodhi?

Paraqitni figurën “Abinadi përpara Mbretit Noe” (62042; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 75). Përmbliidhni Mosian 17:1–6 duke shpjeguar që kur Abinadi e mbylli mesazhin e tij, një prift i quajtur Alma u përpoq ta bindte mbretin që Abinadi kishte thënë të vërtetën dhe duhej të lirohej. Mbreti e dëboi Almën dhe dërgoi shërbëtorë që ta vrisnin. Alma u fsheh dhe shkroi fjalët e Abinadit. Tri ditë më vonë, mbreti dhe priftërinjtë e tij e dënuan Abinadin me vdekje.

Ndajini studentët dyshe-dyshe. Kërkojuni që të studiojnë me partnerët e tyre fragmentet e shkrimit të shenjtë në vijim: Mosian 17:7–10, që është rreth zgjedhjeve të Abinadit; dhe Mosian 17:11–12, që është rreth zgjedhjeve të mbretit Noe. Kërkojuni që të krahasojnë zgjedhjet e Abinadit me zgjedhjet e mbretit Noe. Gjithashtu kërkojuni që të diskutojnë rreth pyetjeve në vijim: (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë.)

- Përse mendoni që fjalët e Abinadit ndikuan te mbreti Noe në atë mënyrë? (Shih Mosia 17:11.) Si ndikuan priftërinjtë e mbretit Noe tek ai? (Shih Mosia 17:12–13.)
- Çfarë mësimesh mund të marrim nga shembulli i Abinadit? (Një përgjigje që mund të japin studentët është që **ne mund të jemi të vërtetë ndaj Perëndisë në të gjitha rrethanat**.)

Nëse është e mundur, jepuni studentëve një kopje të thënies në vijim nga Presidenti Gordon B. Hinkli:

*“Jini të fortë – në qëndresën tuaj për të drejtën. Ne jetojmë në një epokë kompromisi. . . . Në situatat me të cilat përballemi përditë, ne e dimë se çfarë është e drejtë. . . . Ne duhet të kultivojmë forcën për të ndjekur bindjet tona” (“Building Your Tabernacle”, *Ensign*, nëntor 1992, f. 52).*

Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët që të shkruajnë *Unë do të jem i vërtetë ndaj Perëndisë në të gjitha rrethanat* në shkrimet e tyre të shenjta pranë vargjeve te Mosia 17:9–12.

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te fjalët e fundit të Abinadit, që gjenden te Mosia 17:19 – “O Perëndi, merre shpirtin tim”. Pastaj kërkojini një student të lexojë me zë Mosian 17:20.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth fjalëve të fundit të Abinadit?

Kërkojuni studentëve që t'i përgjigjen pyetjes në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkri-meve të shenjta:

- Çfarë do të bëni ju që të jeni të vërtetë ndaj Perëndisë në të gjitha rrethanat?

Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, ftoni disa studentë që të tregojnë atë që kanë shkruar. Gjithashtu, pyetni nëse ka studentë që do të donin të tregonin se çfarë do të thotë ungjilli për ta dhe se çfarë kanë bërë në të shkuarën për të qenë të vërtetë ndaj Zotit gjatë kohëve të vështira. Mbylleni me dëshminë tuaj.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Mosia 7–17 (Njësia 12)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Mosian 7–17 (njësia–12) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Mosia 7–8)

Ndërsa studiuuan Mosian 7–8, studentët u përqendruan te lidhja mes paudhësisë dhe robërisë. Ata gjithashtu mësuan nga fjalët e mbretit Limhi që pranimiti i paudhësive tona dhe të ndjerit keq për to mund të na bëjnë që t'i drejtohem Zotit për çlirim. Amoni e siguroi Limhin që Zoti siguron profetë, shikues dhe zbulues në dobi të njerëzimit.

Dita 2 (Mosia 9–10)

Studentët mësuan më shumë rreth asaj se si një grup nefitësh, të quajtur populli i Zenifit, u vendosën mes lamanitëve. E vërteta në vijim u theksua kur Zenifi dhe populli i tij shkuan në betejë kundër lamanitëve ndërluftues: Zoti do të na forcojë ndërsa bëjmë gjithçka mundemi dhe e vëmë besimin tonë tek Ai.

Dita 3 (Mosia 11–14)

Mbreti Noe e çoi popullin e vet drejt kryerjes së neverive dhe ligësisë. Studentët zbuluan që Perëndia dërgon profetë për të na ndihmuar të pendohemi, të shmangim mjerimin dhe të fitojmë shpëtimin. Përmes mësimeve të profetit Abinadi, studentët mësuan që nëse i zbatojmë urdhërimet e Perëndisë, ne do të shpëtohem. Ata gjithashtu mësuan që Shlyerja e Jezu Krishtit është burimi i shpëtimit.

Dita 4 (Mosia 15–17)

Përpara martirizimit të tij, Abinadi me guxim shpalli që Shlyerja e Jezu Krishtit i plotëson kërkesat e drejtësisë për të gjithë ata që besojnë në fuqinë shëlbuese të Shpëtimtarit, pendohen për mëkatet e tyre dhe i zbatojnë urdhërimet. Abinadi gjithashtu dha mësim që për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë njerëzit do të ringjallen. Përmes studimit të këtyre doktrinave, studentët përsiatën mbi rëndësinë e mbështetjes të Shpëtimtarit dhe të qenit të vërtetë ndaj Perëndisë në të gjitha rrethanat.

Hyrje

Mosia 7–17 përshkruan udhëtimet dhe përvojat e individëve dhe grupeve të ndryshme të njerëzve. Zgjedhja e Zenifit për të udhëhequr një grup nefitësh që të vendoseshin mes lamanitëve pati një ndikim tek të dy kombet. Për shembull, populli i Zenifit dhe pasardhësit e tyre përjetuan sfida, braktisje, robërim, rilindje shpirtërore dhe çlirim. Pjesa e parë e këtij mësimi do t'u japë studentëve mundësi të përsëritin emrat, vendet dhe ngjarjet që studiuuan këtë javë. Pjesa e dytë e mësimi do t'i ndihmojë studentët të dallojnë temën qendrore të mesazhit të profetit Abinadi për popullin – Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij. Ky qe një mesazh për të cilin Abinadi qe i gatshëm të vdiste.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 7–17

Përsëritje e vendngjarjeve historike dhe e doktrinës

Për t'ju ndihmuar të shpjegoni ngjarjet në këtë mësim, rishqyrtoni pasqyrën përmbledhëse: “Shikim i Përgjithshëm i Mosias 7–24” te njësia 12, dita 1 e udhëzuesit studimor të studentit. Ftojini studentët të lexojnë Mosian 7:1–2, dhe vërin të përcaktojnë dy vendet që përmenden. Kërkojuni që të shpjegojnë përse grupet e ndryshme të nefitëve dëshironin të udhëtonin nga një tokë te tjetra.

Shkruajini emrat e dy vendeve në skajet e kundërta të tabelës (ose në një copë letre):

Toka e Zarahemlës	Toka e Nefit (Lehi-Nefit)
-------------------	---------------------------

Pyetjet në vijim mund të jenë të dobishme ndërsa ju dhe studentët përsëritin ngjarjet. Shkruajini në tabelë emrat e individëve për të cilët po diskutoni. Në varësi të komenteve të studentëve, ju mund t'i përdorni të gjitha ose vetëm disa nga pyetjet në vijim:

- Përse dëshironte Zenifi të largohej nga toka e Zarahemlës? (Shih Mosia 9:1, 3.)
- Ç'lidhje gjaku kishte mes Zenifit, Noeut dhe Limhit? (Shih Mosia 7:9.)
- Çfarë lloj mbreti qe Noeu? (Shih Mosia 11:1–5, 11.)
- Çfarë bëri Perëndia që ta bindte Noeun dhe popullin e tij të ktheheshin nga ligësia dhe neveritë e tyre të mëdha? (Ai dërgoi profetin e Tij, Abinadin, që t'i thërriste në pendim.)
- Çfarë mund të na tregoni rreth Almës? (Përgjigjet mund të përfshijnë që ai ishte një nga priftërinjtë e mbretit Noe, që ai i besoi dhe i shkroi fjalët e Abinadit dhe se u arratis që t'i shpëtonte vrasjes.)

- Përse janë të rëndësishëm Moisiu dhe Isaia në këta kapituj, megjithëse jetuan shumë më përpara Abinadit dhe në një anë tjetër të botës?
- Përse i dërgoi Limhi 43 nga njerëzit e tij në vendin e shkretët? (Limhi dhe populli i tij qenë nën robërinë e lamanitëve dhe u përpoqën të merrnin ndihmë nga populli i Zarahemlës.) Çfarë gjetën ata në vend të Zarahemlës? (Ata gjetën një qytetërim të rrënuar dhe 24 fletët e arit me shkrime në to.)
- Çfarë bënë Amoni dhe 15 burrat e tjerë? (Ata u dërguan nga Mosia për të zbuluar se çfarë i kishte ngjarë popullit të Zenifit. Ata i gjetën pasardhësit e atyre njerëzve në robëri. Nipi i Zenifit, Limhi, ishte mbreti i tyre.)
- Kush shërbente si mbret në Zarahemla dhe si profet, shikues e zbulues? (Mosia.) Përse roli i tij si shikues qe i rëndësishëm për Limhin? (Limhi mësoi që Mosia mund t'i përkthente shkrimet mbi 24 fletët e arit.)

Vini në dukje që kishin kaluar afërsisht 80 vjet që nga koha e largimit të Zenifit dhe e popullit të tij nga Zarahemla deri te mbërritja e Amonit dhe e shokëve të tij në tokën e Nefit.

Pasi t'i keni ndihmuar studentët që ta kuptojnë më mirë rrëfimin historik, kujtojini që është [dhe] një individ tjetër për të cilin studiuani këtë javë, emri i të cilit nuk është ende në tabelë.

Kërkojini secilin student të lexojë Mosian 16:6–8 dhe të përcaktojë emrin e këtij individi. U thoni studentëve se pavarësisht se kjo pjesë e Librit të Mormonit përfshin shumë histori, ajo gjithashtu thekson doktrinën e shpëtimit përmes Jezu Krishtit.

Për të theksuar rëndësinë e shpëtimit përmes Jezu Krishtit, kopjojeni në tabelë pasqyrën përmbledhëse në vijim ose jepeni në një fletushkë. Ftojini studentët të punojnë në dyshe për të studiuar referencat e shkrimit të shenjtë të renditura në pasqyrën përmbledhëse dhe diskutoni atë që do të zbulojnë ata. Për shkak se disa prej pyetjeve për zbatim janë të një natyre tepër personale, studentët mund të vendosin t'i përgjigjen me zë njëri-tjetrit për ato, t'i shkruajnë përgjigjet në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta, ose t'i mendojnë në heshtje përgjigjet e tyre.

Për t'i ndihmuar studentët të përsiaten për atë çfarë kanë studiuar në këtë veprimtari të shkrimit të shenjtë dhe mësimet e tyre për javën, pyetini: Si ju ndihmojnë parimet dhe doktrinat që keni studiuar këtë javë të shpresoni për një heqje të mëkateve tuaja?

Jepuni studentëve një mundësi për të dëshmuar për Jezu Krishtin.

Një mënyrë si mund ta mbyllni mësimin e sotëm është që të lexoni Mosian 16:13–15 dhe të jepni dëshminë tuaj për nevojën tonë për Shpëtimtarin. Një mënyrë tjetër do të ishte t'u theksonit studentëve tuaj dy doktrina apo parime që mësuani këtë javë: që **Shlyerja e Jezu Krishti është burimi i shpëtimit** dhe që **Jezu Krishti i plotëson kërkesat e drejtësisë për të gjithë ata që do të pendohen**.

Njësia Tjetër (Mosia 18–25)

Mosia 18–25 zbulon se si dy grupe njerëzish u arratisën nga robëria e armiqve të tyre dhe u kthyen shëndoshë e mirë në Zarahemla. Ju do të mësoni se si Perëndia e udhëzoi secilin grup që të arratiseshin. Njëri grup ndoqi planin e Gideonit duke i bërë rojat të deheshin; dhe grupi tjetër u arratis duke ndjekur Almën ndërsa lamanitët flinin. Kush bëri që lamanitët të flinin?

Shkrimi i Shenjtë	Për Çfarë të Kërkoni	Pyetje për Zbatim
Mosia 7:33	Si nxirremi nga robëria shpirtërore dhe fizike?	Nga të tri pikat që theksoi Limhi, me cilën pikë ndieni se keni nevojë të punoni për ta përmirësuar në këtë periudhë?
Mosia 13:11	Përse mbreti Noe dhe shumë nga njerëzit e tij nuk arritën ta kuptonin misionin e Jezu Krishtit?	Çfarë faktesh keni në jetën tuaj që urdhërimet janë shkruar në zemrën tuaj? Në çfarë mënyrash mund ta studioni dhe ta jepni mësim drejtësinë?
Mosia 14:3–7	Fjalë dhe fraza kuptimplotë rreth vuajtjes dhe braktisjes së Shpëtimtarit.	Në çfarë mënyrash njerëzit sot e përbuzin dhe e braktisin Shpëtimtarin? Si e fsheh një person fytyrën e tij apo të saj nga Ai? Si do të bënte një person të kundërtën e kësaj?
Mosia 15:6–9, 11	Çfarë "këput[i]" Jezu Krishti dhe çfarë "korr[i]" Ai; gjithashtu, çfarë korrin ne për shkak të sakrificës së Shpëtimtarit?	Në çfarë mënyrash ka ndërhyrë Zoti në interesin tuaj këto kohë e fundit? Si ka qëndruar Ai mes jush dhe kërkesave të drejtësisë?

Mosia 18

Hyrje

Pas vdekjes së Abinadit, Alma, në fshehtësi, dha mësim fjalët e Abinadit mes popullit. Ata që i besuan atij u mblodhën tek Ujërat e Mormonit për të mësuar më tepër. Alma predikoi mesazhin e “pendim[it] dhe shëlbim[it] dhe besim[it] në Zotin” (Mosia 18:7). Ata,

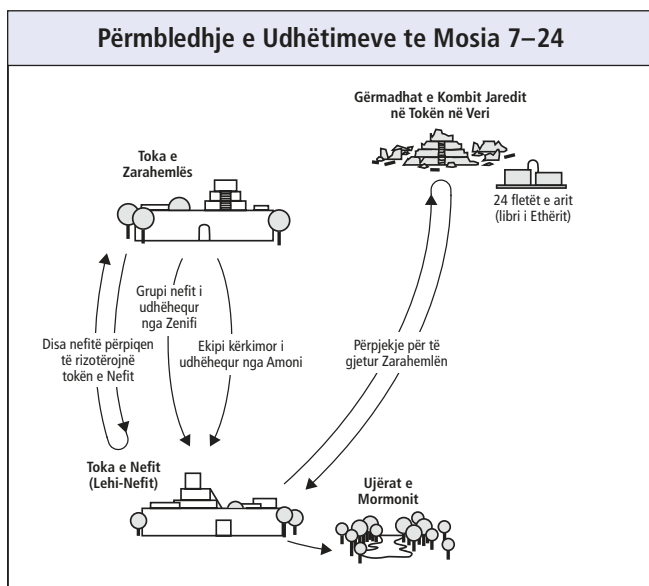
që i pranuan mësimet e tij dhe u penduan për mëkatet e tyre, hynë në një besëlidhje pagëzimi. Njerëzit qenë besnik ndaj kësaj besëlidhjeje dhe e ndihmuan njëri-tjetrin materialisht dhe shpirtërisht.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 18:1–16

Alma mëson dhe pagëzon njerëzit

Paraqitni figurën “Abinadi përpara Mbretit Noe” (62042; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 75). Vini në dukje priftërinjtë në sfondin e figurës. Shpjegoni që Mosia 18 flet për përvojën e Almës, i cili qe një nga priftërinjtë e mbretit Noe.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 18:1, 3–6. Kërkojini klasës të gjejë atë që bëri Alma pasi dëgjoji dëshminë e Abinadit. Pasi studentët të kenë treguar se çfarë kanë mësuar, ftojini që t’u drejtohen skicave të tyre që tregojnë përmbledhjen e udhëtimeve të Mosia 7–24. Udhëzoni që t’i vizatojnë Ujërat e Mormonit në vendin e duhur. (Për skicën e plotë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.)

Shpjegoni që Alma kishte për qëllim që mësimet e tij t’i përgatitnin njerëzit për pagëzim. Kërkojuni studentëve që të mendojnë për një çast rreth pagëzimit të tyre. Për t’i ndihmuar që të përsiatin se çfarë domethënie kanë pagëzimet e tyre për ta, ju mund të bëni pyetje si këto në vijim:

- Çfarë hollësisht mund të kujtoni rreth përvojës suaj?
- Si ju ndihmuan prindërit, mësuesit dhe udhëheqësit tuaj të përgatiteshit për pagëzim?
- Çfarë vlerësoni më shumë rreth pagëzimit tani, sesa e vlerësonit kur u pagëzuat?

Shpjegoni që historia e Almës, duke dhënë mësim e duke pagëzuar njerëzit tek Ujërat e Mormonit, mund të na ndih-

mojë të fitojmë një kuptim më të thellë për besëlidhjen e pagëzimit.

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 18:2, 7 duke parë se çfarë u mësoi Alma njerëzve ndërsa i përgatiti për pagëzim.

- Sipas këtyre vargjeve, cilat doktrina e parime theksoi Alma?
- Si mendoni se të kuptuarit e këtyre të vërtetave mund ta ndihmojë një person të përgatitet për pagëzim?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se çfarë mund të bëjnë për të mbajtur besëlidhjen e pagëzimit, dhe për t’i ndihmuar që të vlerësojnë bekimet që do të marrin si rrjedhojë, kopjojeni pasqyrën përmbledhëse në vijim në tabelë. Mos i përfshini thëniet apo referencat e shkrimit të shenjtë në gjysmën e poshtme të pasqyrës përmbledhëse.

Jam i gatshëm . . .	Perëndia premtion . . .
Të ndihmoj në mbajtjen e barrave të të tjerëve që ato të mund të jenë të lehta (shih Mosia 18:8). Të vajtoj me ata që vajtojnë (shih Mosia 18:9). Të ngushëlloj ata që kanë nevojë të ngushëllohen (shih Mosia 18:9). Të qëndroj si dëshmitar i Perëndisë në të gjitha kohërat, në të gjitha gjërat dhe në të gjitha vendet (shih Mosia 18:9). T'i shërbej Perëndisë dhe të zbatoj urdhërimet e Tij (shih Mosia 18:10).	Që unë do të shëlbhem nga Perëndia (shih Mosia 18:9). Që unë do të jem pjesë e ringjalljes së parë (shih Mosia 18:9). Që unë do të marr jetën e përjetshme (shih Mosia 18:9). Që Ai do të derdhë Shpirtin e Tij mbi mua (shih Mosia 18:10).

Shpjegoni që përpara se t'i ftonte njerëzit të pagëzoheshin, Alma u foli rreth qëndrimeve dhe veprimeve që do të tregonin se ata qenë të gatshëm ta bënë dhe ta mbanin këtë besëlidhje me Zotin. (Ju mund të dëshironi t'iu kujtoni studentëve që një besëlidhje është një marrëveshje ndërmjet Perëndisë dhe njeriut por që Perëndia dhe njeriu “nuk veprojnë si të barabartë në këtë marrëveshje. Perëndia jep kushtet e besëlidhjes dhe njerëzit pranojnë të bëjnë atë që ai u kërkon të bëjnë. Perëndia më pas u premtion njerëzve bekime të caktuara për bindjen e tyre.” [Guide to the Scriptures, “Covenant,” scriptures.lds.org; Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Besëlidhje”, f. 14]. Për një shpjegim të ditëve të mëvonshme rreth kërkesave për t'u pagëzuar, shih Doktrina e Besëlidhje 20:37.)

Ndajeni klasën në dy pjesë. Ftojini njëren gjysmë të klasës të kërkojë te Mosia 18:8–11 se çfarë dha mësim Alma që ne duhet të jemi të gatshëm të bëjmë kur pagëzohemi. Ftojini gjysmën tjetër të klasës të shqyrtojë të njëjtin fragment dhe të përcaktojë se si premtion Zoti të na bekojë nëse e mbajmë besëlidhjen tonë. Pasi studentët të kenë pasur kohë për t'i studiuar vargjet, kërkojuni disave prej tyre që të vijnë në tabelë dhe të shkruajnë në kolonat e duhura atë që kanë zbuluar.

Që t'i ndihmoni studentët të vlerësojnë besëlidhjen e tyre të pagëzimit, pyetni:

- Çfarë domethënie kanë për ju veprimet dhe qëndrimet në kolonën e parë?
- Përse janë të rëndësishme për ju premtimet e renditura në kolonën e dytë?

Kërkojuni studentëve të shqyrtojnë në heshtje Mosian 18:12–16, duke kërkuar mënyrat se si u bekuan Alma dhe populli i tij ndërsa u besëlidhën që t'i shërbenin Zotit. Ftojini studentët të tregojnë atë që gjejnë. Ju mund të dëshironi të vini në dukje që Alma u mbush me Shpirtin e Zotit ndërsa u përgatit të pagëzonte Helamin, dhe se të dy Alma dhe Helami u mbushën me Shpirtin kur u plotësua pagëzimi, duke treguar që tashmë Zoti kishte filluar të plotësonte besëlidhjen e Tij për të derdhur Shpirtin e Tij mbi popullin.

Jepni dëshminë tuaj që **ne e marrim Shpirtin e Zotit dhe premtimin për jetën e përjetshme duke bërë dhe duke mbajtur besëlidhjen e pagëzimit.**

Mosia 18:17–30

Alma themelon Kishën e Jezu Krishtit mes popullit

Lexoni thënien në vijim nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë:

“Që nga dita e pagëzimit përmes kulmeve shpirtërore të jetëve tona, ne i bëjmë premtime Perëndisë dhe Ai na bën premtime neve. Ai gjithmonë i mban premtimet e Tij të dhëna përmes shërbëtorëve të Tij të autorizuar, por prova kritike e jetëve tona është që të shohim nëse do t'i bëjmë e do t'i mbajmë besëlidhjet tona me Të” (“Witnesses for God”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 30).

Drejtojini studentët te pasqyra përmbledhëse në tabelë. Shpjegoni se tani ata do të mësojnë në rreth asaj se si populli i Almës jetoi sipas besëlidhjes së pagëzimit dhe se si u bekuan ngaqë e bënë këtë. Ndajini studentët në dy grupe. Kërkojini njërit grup të studiojë Mosian 18:17–23 dhe grupit tjetër të studiojë Mosian 18:24–30. Ndërsa lexojnë, ftojini të dy grupet të kërkojnë disa nga mënyrat sipas të cilave Alma e mësoi popullin që ata duhej të jetonin në mënyrë që të mbanin besëlidhjen e pagëzimit. Kërkojuni studentëve të veçantë nga secili grup që t'ia tregojnë ato që kanë zbuluar një partneri të përzgjedhur nga grupi tjetër.

Ose vini një përfaqësues nga secili grup që t'i tregojë të gjithë klasës atë që ai apo ajo ka mësuar.

- Si ndikon besëlidhja juaj e pagëzimit në mënyrën si jetoni çdo ditë? (Merrni parasysh të ftoni studentë që t'i përgjigjen kësaj pyetjeje duke folur rreth asaj se si besëlidhja e tyre e pagëzimit ndikon në mënyrën si i trajtojnë anëtarët e familjes, cilat lloje argëtimi zgjedhin apo në mënyrën se si ndërveprojnë me bashkëmoshatarët.)

Ftojini studentët të rishqyrtojnë Mosian 18:17, 22, 29 për të gjetur fjalë dhe fraza që tregojnë se si njerëzit u bekuan për shkak se i mbajtën besëlidhjet e tyre. Renditini këto bekime në tabelë poshtë pasqyrës përmbledhëse të besëlidhjes së pagëzimit. (Mund t'ju duhet t'iu kujtoni studentëve që fraza "fëmijët e Perëndisë" [Mosia 18:22] ka lidhje me atë që në bëhemi trashëgimtarë të jetës së përjetshme përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit [shih Mosia 5:6–8, 15].)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë që **bekime të mëdha u vijjnë atyre që e mbajnë besëlidhjen e pagëzimit**, drejtojini studentët te pasqyra përmbledhëse në tabelë dhe pyetini:

- Në çfarë mënyrash keni parë të bekohen miqtë tuaj, anëtarët e familjes apo lagjes tuaj për shkak se i mbajtën besëlidhjet e tyre?
- Si ju ka bekuar Zoti për mbajtjen e besëlidhjeve tuaja të pagëzimit?

Jepni dëshminë tuaj rreth asaj se si mbajtja e besëlidhjeve ka sjellë bekime në jetën tuaj.

Mosia 18:31–35

Ata që i përkasin Kishës i arratisen përndjekjes së mbretit Noe

Përmbledhni Mosian 18:31–33 duke shpjeguar që, një ditë, kur Alma dhe populli i tij ishin mbledhur për të dëgjuar fjalën e Zotit, ata u zbuluan nga shërbëtorët e mbretit Noe. Atëherë mbreti dërgoi ushtrinë e tij për t'i shkatërruar ata.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 18:34. Vini në dukje që shënimi në fund të faqes *a* i drejton lexuesit te Mosia 23:1. (Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shenjojnë këtë shënim në fund të faqes.) Shpjegoni që rrëfimi te Mosia 18:34 vijon te Mosia 23:1, pasi kapitujt 19–22 shënojnë përvojat e popullit të Limhit. Kërkojini një student të lexojë me zë Mosian 23:1–2.

- Si u "lajmërua" Alma për rrezikun që i kanosej popullit të tij?

Shkruani parimin në vijim në tabelë: **Zoti mund t'i paralajmërojë të drejtët kur ata janë në rrezik**. (Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shkruajnë këtë parim në anë të faqes, pranë Mosias 18:34.) Për ta ilustruar këtë të vërtetë, lexoni historinë në vijim të treguar nga Plaku Nil L. Andersen, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Në punën e tij si agjent i posaçëm për FBI-në, miku im hetonte grupe kriminale të organizuara që transportonin droga të paligjshme për në Shtetet e Bashkuara.

Në një rast, ai dhe një agjent tjetër iu afruan një apartamenti ku ata besonin se një shitës i njohur droge po shpërndante kokainë. Miku im përshkruan atë që ndodhi:

"Trokitem në derën e shitësit të drogës. I dyshuari e hapi derën dhe, me të na parë, u përpoq të na zinte pamjen. Por ishte tepër vonë; ne arritëm ta shihnim kokainën mbi tryezë.

Një burrë dhe një grua që ishin tek tryeza, filluan menjëherë të hiqnin kokainën. Na duhej t'i ndalnim në shkatërrimin e provave, kështu që unë menjëherë e shtyva të dyshuarin e drogës, i cili po bllokonte derën anash. Kur e shtyva, sytë më hasën me sytë e tij. Çuditërisht, nuk dukej i zemëruar apo i frikësuar. Ai po më buzëqeshte.

Sytë dhe buzëqeshja e tij çarmatosëse më dhanë përshtypjen se ishte i parrezikshëm dhe prandaj me të shpejtë e lashë atë dhe zura t'i afrohem tryezës. I dyshuari tashmë ndodhej pas. Në atë çast, një përshtypje e qartë dhe e fuqishme më erdhi në mendje: "Ruhu nga e keqja prapa syrit të qeshur".

Menjëherë u ktheva në drejtim të të dyshuarit. Dorën e kishte në xhepin e madh të përparëm. Instiktivisht ia mbërtheva dorën dhe ia nxora nga xhepi. Vetëm atëherë e pashë, në dorën e shtrenguar, revolen gjysmëautomatike gati për zjarr. Pasoi një veprim i rrufeshëm dhe unë e çarmatosa atë. . . .

... Fryma e Shenjtë e paralajmëroi mikun tim për rrezikun fizik; Fryma e Shenjtë do t'ju paralajmërojë juve edhe për rrezikun shpirtëror" ("Beware of the Evil behind the Smiling Eyes", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 46–47; "Ruhuni nga e Keqja Prapa Syrit të Qeshur", Konferenca e Përgjithshme prill 2005 [nr. i artikullit 00074 101], f. 55, 57).

Pohoni që Zoti shpesh i paralajmëron të drejtët për rrezikun që i kërcënon, por ne nuk duhet të supozojmë që jemi të padrejtë nëse nuk ndiejmë një paralajmërim nga Fryma e Shenjtë sa herë që hasim rrethana të rrezikshme.

- Kur e keni ndier Zotin t'ju paralajmërojë për rrezikun fizik apo shpirtëror? (Pasi studentët të tregojnë përvojat e tyre, ju mund të dëshironi të tregoni një përvojë nga vetja.)

Mosia 19–20

Hyrje

Pasi Alma dhe populli i tij iu shmangën ushtrisë së mbretit Noe, mbreti Noe dhe populli i tij filluan të vu-anin pasojat e padrejtësisë së tyre, siç ishte profetizuar nga Abinadi – ata u sulmuan dhe u sollën në robëri nga lamanitët, dhe mbreti Noe vuajti vdekje nga zjarri. I biri i Noeut, Limhi, u bë mbret pas vdekjes së Noeut. Kur priftërinjtë e mëparshëm të Noeut rrëmbyen një grup

të bijave të lamanitëve, lamanitët fajësuan popullin e Limhit dhe u përgatitën që t'i sulmonin. Populli i Limhit luftoi me trimëri dhe ata e plagosën dhe e kapën rob mbretin e lamanitëve. Limhi e qetësoi mbretin lamanit, i cili pastaj e bindi popullin e tij që ata të ktheheshin në paqe në tokën e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 19–20

Nefitët në tokën e Lehi-Nefit përjetojnë përmbushjen e profecive të Abinadit

Ftojini studentët të mendojnë për një rast kur dikush i paralajmëroi për një rrezik që nuk mund ta parashikonin. Kërkojini që t'iu tregojnë se si janë bekuar ngaqë kanë ndjekur një paralajmërim. Ndihmojini studentët të diskutojnë qëllimin e paralajmërimeve duke bërë pyetjet në vijim:

- Cili është qëllimi i një paralajmërimi? Kush ju paralajmëron për gjërat që duhet të shmangni apo gjërat që mund të jenë të dëmshme për ju?
- Kujt ia zbulon Perëndia paralajmërimet shpirtërore për Kishën e Tij?

Kujtojini studentët që Zoti dërgoi Abinadin për t'i paralajmëruar nefitët për pasojat e mëkateve të tyre. Për t'i ndihmuar studentët të përsëritin profecitë e Abinadit për nefitët në tokën e Lehi-Nefit, kopjoni në tabelë pasqyrën përmbledhëse në vijim. Sigurohuni që u keni lënë studentëve hapësirë të mjaftueshme për të shkruar nën secilin grup të referencave të shkrimit të shenjtë.

Profeci rreth popullit të mbretit Noe (Mosia 12:1–2; 17:17)	Përmbushja (Mosia 19:10, 14–15; 20:20; 21:2–4)
Profeci rreth mbretit Noe (Mosia 12:3; 17:18)	Përmbushja (Mosia 19:18–20)

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 12:1–2. Kërkojini klasës që të përcaktojë atë që profetizoi Abinadi se do t'i ndodhte popullit të mbretit Noe për shkak se nuk u penduan. Ftojini një student t'i renditë këto pasoja në kutinë në anën e sipërme të majtë të pasqyrës përmbledhëse në tabelë. Vëreni një student tjetër të lexojë me zë Mosian 12:3. Kërkojini klasës që të përcaktojë se çfarë profetizoi Abinadi që do t'i ndodhte mbretit Noe. Vëreni një student ta shkruajë këtë pasojë në pasqyrën përmbledhëse.

Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë rreth domethënies së paralajmërimeve shpirtërore që marrim përmes profetëve, tregoni historinë në vijim të treguar nga Plaku Dejvid R. Stoun, i Të Shtatëdhjetëve:

“Një të diel në mëngjes, më shumë se një vit më parë, ne u zgjuam një ditë të bukur në Santo-Domingo në Republikën Dominikane. Dielli i Karaibeve po ndriçonte dhe qielli ishte i kthjellët. Po frynte një fllad i butë, [që] mezi shpupurishte gjethet në pemë; ishte ngrohtë, si dhe qetësi e prehje. Por diku larg në det, përtej aftësive perceptuese të shqisave tona fizike atë ditë, shkatërruesi vdekjeprurës po vinte drejt nesh, i paqetësueshëm dhe i

pafrenueshëm. Qendra e Uraganeve, me përgjegjësinë për të ndjekur dhe për të parashikuar drejtimin e Uraganit Xhorxh, po freskonte vazhdimisht të dhënat e disponueshme në internet. Në qetësinë e patrazuar e të pazhurmshme të atij mëngjesi, përmes atyre syve vëzhgues satelitor në qiell, unë pashë udhën e parashikuar të stuhisë, të drejtuar si shigjetë për në zemër të Santo-Domingos.

Brenda 48 orëve stuhia goditi ishujt me forcë . . . [e] tërbim, duke lënë në udhën e vet shkatërrim, shkretim dhe vdekje. . . .

Po aq të mëdha sa mund të jenë dëmtimi dhe shkatërrimi e vdekja nga këto fenomene të tmerrshme të forcës fizike, ka edhe më tepër shkretim të shkaktuar në jetën e njerëzve nga uraganet shpirtërorë. Këto forca të tërbuara shpesh shkaktajnë shumë më tepër dëmtim rrënues sesa ciklonet fizikë, pasi ata shkatërrojnë shpirtat tanë dhe na grabisin të ardhmen dhe premtimin e përjetshëm. . . .

Por ne gjithashtu kemi rojet tona ndaj uraganeve shpirtërorë, ata, thirrja e të cilëve është të vëzhgojnë dhe të paralajmërojnë, duke na ndihmuar të shmangim dëmtimin shpirtëror, shkatërrimin dhe madje vdekjen. Rojet tona mbi kullë njihen nga ne si apostuj dhe profetë. Ata janë sytë tanë shpirtërorë në qiell, dhe ata e dinë, përmes frymëzimit dhe tejshtikimit e inteligjencës së pastër, drejtimin që mund të marrin këto stuhi. Ata vijnë në ngrenë zërat e tyre të paralajmërimit për të na treguar pasojat tragjike nga shkeljet e vullnetshme dhe të papërmbytshme të urdhërimeve të Zotit. T'i injorosh me qëllim paralajmërimet e tyre është t'i vish rrotull mjerimit, brengës dhe rrënim. T'iu bindesh atyre është t'iu bindesh shërbëtorëve të zgjedhur të Zotit nëpër kullotat shpirtërore të paqes dhe begatisë" ("Spiritual Hurricanes", *Ensign*, nëntor 1999, f. 31–32).

- Si lidhet kjo histori me rolin e Abinadit mes popullit të mbretit Noe?

Tregojuni studentëve se veprimtaria në vijim do t'i ndihmojë që të njihen më nga afër me radhën e ngjarjeve të Mosia 19–20 dhe që të shikojnë përmbushjen e profecive të Abinadit në këta kapituj. Pas kësaj veprimtarie, studentët do të plotësojnë kolonën e djathtë të pasqyrës përmbledhëse në tabelë.

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini të 11 thëniet në vijim në tabelë, ose përgatitini si fletushka për shpërndarje për secilin student. Ftojini studentët të këqyrin Mosian 19–20. Ndërsa lexojnë, kërkojuni që t'u vënë numra radhës së ngjarjeve në listë. Ju mund të dëshironi t'u thoni studentëve që përmbledhjet e kapitujve japin të dhëna të dobishme.

_____ *Gideoni përpiqet të vrasë mbretin Noe.*

_____ *Gratë e fëmijët nefitë u luten lamanitëve që të mos i vrasin.*

_____ *Mbreti Noe vuan vdekje nga zjarri.*

_____ *Një ushtri lamanite vjen në kufijtë e Shemlonit.*

_____ *Priftërinjtë e Noeut rrëmbejnë 24 bija lamanite.*

_____ *Mbreti lamanit i lutet ushtrisë së tij ta kursejë popullin e Limhit.*

_____ *Noeu dhe disa nga njerëzit e tij ia mbathin para lamanitëve, duke i lënë gratë dhe fëmijët e tyre pas.*

_____ *Limhi e urdhëron popullin e tij të mos e vrasë mbretin lamanit.*

_____ *Për dy vjet ka paqe mes nefitëve dhe lamanitëve.*

_____ *Limhi premton që populli i tij do t'ia paguajë lamanitëve gjysmën e zotërimeve të veta.*

_____ *Nefitët zmbarsin një sulm lamanit dhe kapin mbretin lamanit.*

Jepuni studentëve 5 deri në 10 minuta kohë për ta përfunduar këtë veprimtari. Pastaj përdorni listën për të përsëritur radhën e ngjarjeve të Mosia 19–20. (Rendi i duhur i ngjarjeve, duke filluar nga kreu i listës, është si vijon: 1, 4, 5, 2, 8, 11, 3, 10, 7, 6, 9.)

Drejtojini përsëri studentët të pasqyra përmbledhëse në tabelë. Ndajeni klasën në dy grupe. Kërkojini njërit grup të shqyrtojë Mosian 19:10, 14–15; 20:20; 21:2–4 për të parë si u përmbushën profecitë e Abinadit për popullin e mbretit Noe. Kërkojini grupit të dytë të shqyrtojë Mosian 19:18–20 për të parë si u përmbush profecia e Abinadit për mbretin Noe. Ftojini një student nga secili grup që të përmbledhë se si u përmbushën profecitë e Abinadit. Ftojini një student tjetër që t'i shkruajë përmbledhjet e tyre në pasqyrën përmbledhëse.

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 20:21.

- Cili tha Gideoni se ishte shkaku i vuajtjes së popullit?

Kërkojuni studentëve që të shpjegojnë me vetë fjalët e tyre se çfarë dëshironte Gideoni që populli të kuptonte. Ndërkohë që mund të përdorin fjalë të ndryshme, studentët duhet të tregojnë që e kanë kuptuar se **refuzimi i fjalëve të shërbëtorëve të Zotit sjell vuajtje dhe brengë**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)

U thoni studentëve që Zoti i ka dhënë një paralajmërim të ngjashëm atyre njerëzve në ditët e fundit që nuk ia vënë veshin zërit të Tij. Kërkojuni një student të lexojë me zë Doktrina e Besëlidhje 133:70–72. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë referencë në anë të faqes të shkrimit e tyre të shenjta pranë Mosias 20:21.

- Çfarë janë disa gjëra që na mësojnë profetët dhe apostujt në kohën tonë që do të na ndihmojnë të shmangim vuajtjen dhe brengën? Çfarë japin mësim ata që do të na ndihmojnë duke sjellë paqe e lumturi dhe që do të na ndihmojnë të kthehemi në praninë e Perëndisë? (Ju mund t'u tregoni studentëve një botim të fundit të konferencës së përgjithshme të *Liahonës* dhe të përmendni disa nga titujt e fjalimeve të dhëna nga profetët.)

Ftojini studentët të tregojnë për raste kur janë bekuar për shkak se i janë bindur këshillës së udhëheqësve të Kishës.

Për t'i ndihmuar studentët që të kuptojnë se dëgjimi i fjalëve të profetëve mund të na sjellë paqe dhe të na ndihmojë të kthehemi në praninë e Perëndisë, ndani thënien në vijim nga

Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Siguria jonë shpirtërore gjendet kur kthehemi për të dëgjuar zërin e qartë të profetit tonë të gjallë. Nëse e dëgjojmë zërin e tij dhe i bindemi këshillës së tij, ne do të mund të jetojmë ashtu si Krishti do të donte që të jetonim dhe do të durojmë deri në fund në mënyrë që një ditë ne, së bashku me familjet tona, do të kthehemi sërish në prani të Atit tonë Qiellor dhe të

Shpëtimtarit tonë, Jezu Krishtit” (“Hear the Prophet’s Voice and Obey”, *Ensign*, maj 1995, f. 17).

Përmylleni mësimin duke dëshmuar për paqen dhe sigurinë shpirtërore që vjen nga ndjekja e këshillës së shërbëtorëve të Zotit.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Nëse koha premtan, ju mund të dëshironi të përsëritni fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë që keni dhënë mësim deri tani këtë vit, për t'i ndihmuar studentët që të kujtojnë fjalë kyçe në secilin fragment.

Jepuni studentëve disa minuta për të përsëritur fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë që kanë mësuar deri tani në këtë vit shkollor. Ftojini një student që të vijë përpara klasës me shkrimet e tij apo të saj të shenjta. Kërkojuni studentit që t'i kthehet njërit prej fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë pa ia treguar atë askujt tjetër. (Nëse janë të disponueshme kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ju mund t'i kërkonin studentit që të përdorë njërin.) Vëreni studentin të shkruajë në tabelë një fjalë nga fragmenti i zotërimit të shkrimit të shenjtë. (Nxiteni studentin të përzgjedhë fjalë kyçe nga fragmenti në vend të fjalëve më pak të dallueshme të tilla si *dhe* ose *të*.) Ftojini pjesën tjetër të klasës të kërkojë në shkrimet e shenjta vetjake fragmentin e zotërimit të shkrimit të shenjtë nga i cili ata mendojnë se vjen fjala. Nëse asnjë nuk mund ta gjejë fragmentin e duhur duke përdorur një fjalë, vëreni studentin të shkruajë në tabelë një fjalë tjetër nga fragmenti i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Përsëriteni këtë proces derisa të paktën një student ta ketë gjetur fragmentin e duhur. Ftojini pjesën tjetër të klasës që të shkojë te fragmenti dhe vëreni studentët ta thonë atë së bashku. Pastaj përsëriteni këtë veprimtari me një student tjetër dhe me një fragment tjetër të zotërimit të shkrimit të shenjtë.

Mosia 21–22

Hyrje

Pasi dështuan tri herë për t'u çliruar nga robëria lamanite, populli i Limhit përfundimisht iu drejtua Zotit që t'i shpëtonte ata. Më pas, Amoni dhe vëllezërit e tij

mbërritën në tokën e Lehi-Nefit. Pasi u besëlidh që t'i shërbente Zotit, populli i Limhit u arratis nga robëria lamanite dhe Amoni i udhëhoqi ata drejt Zarahemlës.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 21:1–22

Pasi populli i Limhit rebelohet kundër lamanitëve dhe mundet tri herë, ata përuken përpara Zotit dhe fillojnë të përparojnë

Shkruani në tabelë fjalët *robëri* dhe *çlirim*.

- Çfarë pamjesh ju vijnë në mendje kur mendoni për këto fjalë?
- Për çfarë emocione mendoni në lidhje me këto fjalë?
- Ç'lidhje mund të kenë këto fjalë me planin e shpëtimit?

Shpjegoni që Mosia 21–24 përmban rrëfimet e dy grupe popujsh të cilët ishin nën zgjedhën e forcave lamanite dhe përfundimisht u çliruan nga Zoti. Te Mosia 21–22, ne lexojmë për Limhin dhe popullin e tij, që u zunë robër për shkak të paudhësive të tyre. Robërimi i tyre fizik pasqyrore robërinë shpirtërore që përjetuan për shkak të mëkateve të tyre. Rrëfimi për grupin e dytë, te Mosia 23–24, do të trajtohet në mësimin tjetër. Ai flet për popullin e Almës, të cilët ranë në robëri e vuajtje pasi ishin pagëzuar. Të dyja rrëfimet na japin mësim të vërteta të rëndësishme rreth fuqisë së Zotit për të na çliruar nga mëkati dhe fatkeqësitë. Nxitini studentët të mendojnë rreth fuqisë së Zotit për të na çliruar nga mëkati ndërsa studiojnë robërimin dhe çlirimin e popullit te Mosia 21–22.

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 21:2–6. Kërkojuni që të gjejnë fjalë dhe fraza që përshkruajnë atë që po përjetonin Limhi dhe populli i tij, dhe si ndiheshin ata rreth asaj. Për të theksuar vështirësinë që përjetoi populli i Limhit, ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët ta shenjojnë frazën “nuk kishte mënyrë sesi ata të mund të shpëtonin” te Mosia 21:5.

- Çfarë hollësish te Mosia 21:6 sugjerojnë që populli ende nuk ishte përlur dhe nuk ishte kthyer te Zoti?
- Çfarë zgjidhjeje sugjeroi populli i Limhit, që të gjenin lehtësim nga fatkeqësitë e tyre?

Përmbledhni Mosian 21:7–12 duke u thënë studentëve që populli i Limhit shkoi të luftonte tri herë për t'u çliruar nga lamanitët, por, secilën herë, u mundën dhe pësuan humbje të mëdha.

- Cilat janë disa mënyra se si populli mund të kishte reaguar pas përpjekjes së tyre të tretë të pasuksesshme për t'u çliruar?

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë nga Mosia 21:13–16 për të mësuar se si u përgjigj populli. Merrni parasysh të bëni disa nga pyetjet në vijim ose të gjitha:

- Si ndryshoi populli pas shpartallimit të tyre të tretë?
- Sipas Mosias 21:15, përse qe Zoti i ngadaltë të dëgjonte lutjet e tyre?
- Te Mosia 11:23–25, çfarë i kishte thënë Abinadi popullit se do të kishin nevojë përpara se Zoti të dëgjonte lutjet e tyre për shpëtim?
- Edhe pse populli nuk u çlirua menjëherë nga robëria, si i bekoj Zoti kur ata filluan të pendoheshin? (Ndërsa studentët përgjigjen, merrni parasysh t'i nxitni që ta shenjojnë frazën “të përparonin pjesërisht” te Mosia 21:16.)
- Çfarë mësimi jep kjo lidhur me atë që Zoti do të bëjë kur njerëzit përuken, fillojnë të pendohen dhe i thërrasin Atij për ndihmë?

Përmbliidhni Mosian 21:16–22 duke shpjeguar se gjatë pjesës tjetër të kohës që populli i Limhit qe në robëri, Zoti i begatoi kështu që ata nuk ishin të uritur. Gjithashtu nuk pati “më trazira mes Lamanitëve dhe popullit të Limhit” (Mosia 21:22).

Ftojini studentët të përmendin parimet që kanë mësuar nga rëfimi i popullit të Limhit. Megjithëse studentët mund të thonë parime të ndryshme, sigurohuni që e kuptojnë se **kur përulemi, i thërrasim Zotit dhe pendohemi për mëkatet tona, Ai do t’i dëgjojë lutjet tona dhe do të lehtësojë barrën e mëkateve tona në kohën e Tij të caktuar.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë. Ju gjithashtu mund të dëshironi t’i ftoni studentët që ta shkruajnë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 21:15–16 ose në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta apo në fletoret e tyre të klasës.)

- Si mendoni se mund të përfitojmë kur detyrohemi të presim që të na çlirojë Zoti nga barra e mëkateve tona?

Për t’i ndihmuar studentët që të zbatojnë atë që kanë mësuar, jepuni disa çaste që të përsiaten rreth pyetjeve në vijim dhe t’i shkruajnë përgjigjet në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani pyetjet në tabelë.)

- Çfarë po bëni që të kërkonte fuqinë e Zotit për çlirim nga mëkatet tuaja?
- Në çfarë mënyrash keni “përpar[uar] pjesërisht” kur keni kërkuar ndihmën e Zotit?

Mosia 21:23–22:16

Limhi, Amoni dhe Gideoni punojnë bashkërisht për ta ndihmuar popullin që të arratiset nga robëria dhe të kthehet në Zarahemla

Shënim: Ju mund të dëshironi t’u kujtoni studentëve që Mosia 7 dhe 8 përfshin rëfimin e Amonit dhe të vëllezërve të tij që gjejnë mbretin Limhi dhe popullin e tij. 14 kapitujt në vijim, Mosia 9–22, rëfejnë historinë e popullit të Limhit, duke filluar që rreth 80 vjet përpara se Amoni t’i gjente. Kjo histori përfundon me ritregimin e disa prej ngjarjeve që trajtohen në kapitujt e mëparshëm. Për këtë arsye, shumica e përmbajtjes nga Mosia 21:23–30 u trajtua te mësimet mbi Mosian 7–8 dhe Mosian 18. Për t’i ndihmuar studentët që të kujtojnë ngjarjet e shënuara te Mosia 21:23–30, mund të jetë e dobishme që të përsëritni shkurtimisht përmbledhjen e udhëtimeve te Mosia 7–24 te shtojca në fund të këtij manuali.

Kujtojuni studentëve që populli i Limhit e pranoi se mjerimet e tyre kishin ardhur për shkak se ata e kishin hedhur poshtë ftesën e Zotit për t’u penduar (shih Mosia 12:1–2; 20:21). Me këtë pranim të mëkateve të tyre, populli i Limhit filloi procesin e pendimit dhe të kthimit në besim. Ndani përkufizimin vijues të pendimit:

“[Pendimi] është thelbësor për lumturinë tuaj në këtë jetë dhe gjatë gjithë përjetësisë. Pendimi është shumë më tepër sesa thjesht të pranosh gabimet. Është një ndryshim i mendjes dhe i zemrës. . . . Ai përfshin largimin nga mëkati dhe kthimin tek Perëndia për falje. Është i motivuar nga dashuria për Perëndinë dhe dëshira e sinqertë për t’iu bindur urdhërimeve të Tij” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 115).

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 21:32–35. Vëri që të gjejnë fjalë dhe fraza që tregojnë se Limhi dhe populli i tij ishin penduar dhe i kishin kthyer zemrat e tyre te Zoti. Ju mund të dëshironi t’u sugjeroni që t’i shenjojnë këto fjalë dhe fraza. Ftoni disa studentë të tregojnë atë që kanë gjetur. (Përgjigjet e tyre duhet të përfshijnë që Limhi dhe shumë nga njerëzit e tij kishin hyrë në një besëlidhje për t’i shërbyer Perëndisë dhe për të mbajtur urdhërimet e Tij, që ata dëshironin të pagëzoheshin dhe se ishin të gatshëm t’i shërbenin Perëndisë me gjithë zemrat e tyre.)

Veprimtaria në vijim do t’i ndihmojë studentët të kuptojnë që Zoti e ndihmoi popullin e Limhit të arratiset nga robëria kur ata nderuan besëlidhjen e tyre për t’i shërbyer Atij dhe për të mbajtur urdhërimet e Tij. Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini pyetjet dhe referencat në vijim të shkrimeve të shenjta në tabelë:

Si qe mbërritja e Amonit dhe e vëllezërve të tij një përgjigje për lutjet e popullit të Limhit? (Shih Mosia 7:14–15, 18–20; 21:14–15, 22–24.)

Përveçse kërkoi ndihmën e Zotit përmes lutjes, çfarë bëri populli i Limhit për t’u çliuar me udhëheqjen nga Gideoni? (Shih Mosia 21:36; 22:1–10.)

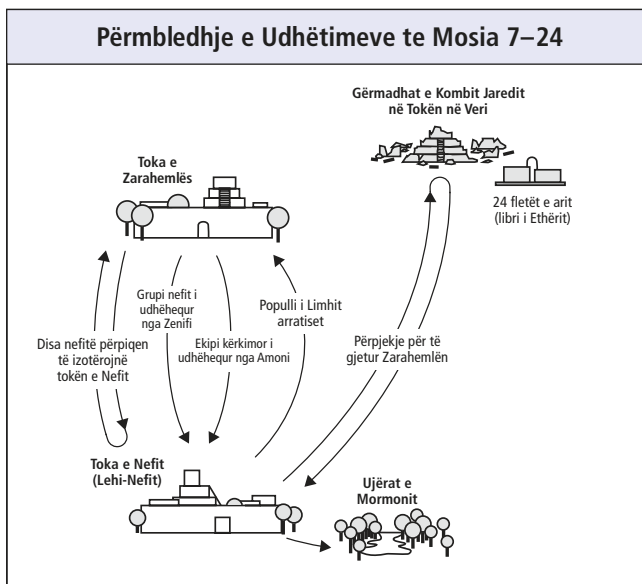
Çfarë hollësisë në këto vargje tregojnë se Zoti e ndihmoi popullin e Limhit që të arratiset pa rrezik? (Shih Mosia 22:11–16; 25:15–16.)

Ndajini studentët në tri grupe. Vëreni secilin grup të përgatitet për t'iu përgjigjur njërës prej pyetjeve në tabelë duke studiuar fragmentet shoqëruese të shkrimeve të shenjta. Pas disa minutash, ftoni një student nga secili grup të tregojë përgjigjet që kanë përgatitur. Kjo do të jetë gjithashtu një kohë e përshtatshme t'i vini studentët që të shtojnë "Populli i Limhit arratiset" te skicat e tyre të përmbledhjes së udhëtimeve te Mosia 7–24. (Për skicën e plotë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.) Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i vini studentët që t'i drejtohen libërshenjuesit të Librit të Mormonit për të përcaktuar se çfarë i ndodhi vërtet popullit të Limhit (shih Mosia 22:13–14).

Vini në dukje se ndërkohë që ne mund të mos kemi nevojë të kërkojmë çlirim nga robëria fizike si populli i Limhit, ne të gjithë kemi nevojë për çlirim nga mëkati.

- Çfarë keni mësuar nga Mosia 21–22 që do t'i jepte kurajë kujtdo që ka nevojë të përfutur fuqinë e Zotit për të na çliruar nga mëkati?

Përmbylleni duke dhënë dëshminë tuaj për fuqinë e Zotit për të na çliruar nga mëkati. Thëksoni se kur e përlumim veten tonë, i thërrasim Zotit dhe pendohemi për mëkatet tona, Ai do t'i dëgjojë lutjet tona dhe do të lehtësojë barrën e mëkateve tona në kohën e Tij të caktuar.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mosia 21:15, 29–30. Vuajtja që vjen nga mëkati, mund t'i shërbejë një qëllimi

Kur mëkatojmë dhe refuzojmë të pendohemi, ashtu si populli i mbretit Limhi, ne i sjellim vetes më shumë dhembje – ndonjëherë fizike dhe gjithmonë shpirtërore. Plaku Kent F. Riçards, i Të Shtatëdhjetëve, shpjegoi se si dhembja mund të jetë pjesë e nevojshme e shërimit dhe rritjes sonë shpirtërore:

"Dhembja është një mjet [matës] i procesit shërues. Ajo shpesh na mëson neve durimin. . . .

Plaku Orson F. Uitni shkroi: 'Asnjë dhembje që ne vuajmë, asnjë provë që ne përjetojmë, nuk shkon kot. Ajo na edukon dhe i shërben zhvillimit të cilësive të tilla si durimi, besimi, qëndresa dhe përlumësia. . . . Ndodh nëpërmjet brengës dhe vuajtjes, mundit dhe fatkeqësisë që ne fitojmë edukatën për të cilën vijmë këtu që ta arrijmë.'

Po ashtu, Plaku Robert D. Hejls ka thënë:

'Dhembja ju sjell në një përlumësia që ju lejon të mendoni thellë. Ajo është një përjetim që unë jam mirënjohës që e kam duruar. . . .

Unë mësova se dhembja fizike dhe shërimi i trupit . . . janë shumë të ngjashme me dhembjen shpirtërore dhe shërimin e shpirtit në procesin e pendimit'" ("Shlyerja Mbulon të Gjitha Dhembjet", *Ensign ose Liahona*, maj 2011, f. 15).

Mosia 21:15–16. Cilat janë qëndrimet tuaja gjatë fatkeqësisë?

Plaku Riçard G. Skot, i Kuorunit të Dymbëdhjetë Apostujve, dha mësim për qëndrimet që duhet të përpiqemi t'i shmangim dhe për qëndrimet që duhet të përpiqemi të zhvillojmë gjatë brengave tona:

"Zoti do të na japë lehtësim me fuqi hyjnore kur e kërkon çlirim me përlumësia dhe *besim në Jezu Krisht*.

Mos thoni: 'Askush nuk më kupton; nuk mund ta terezis këtë gjë ose të marr ndihmën që më duhet'. Këto komente janë disfatiste. Askush nuk mund t'ju ndihmojë pa besim dhe përpjekje nga ana juaj. Rritja juaj vetjake e kërkon këtë. Mos kërkon një jetë pothuaj pa shqetësim, dhembje, trysni, sfidë apo brengë, pasi këto janë mjete që një Atë i dashur i përdor për të nxitur rritjen dhe kuptimin tonë vetjak. Ashtu siç pohojnë vazhdimisht shkrimet e shenjta, ju do të merrni ndihmë kur ushtroni *besim në Jezu Krisht*. . . . Besimi në Krisht do të thotë që ne i mirëbesojmë Atij; ne i mirëbesojmë mësimet e Tij. Ky besim çon në shpresë dhe shpresa sjell dashurinë hyjnore, dashurinë e pastër të Krishtit – atë ndjenjë paqeje që vjen kur ndiejmë shqetësimin e Tij, dashurinë e Tij dhe aftësinë e Tij për të na shëruar apo për të lehtësuar barrat tona me fuqinë e Tij shëruese" ("To Be Healed", *Ensign*, maj 1994, f. 8).

Mosia 23–24

Hyrje

Pasi Alma dhe populli i tij ia mbathën nga ushtria e mbretit Noe, ata themeluan një qytet të drejtë. Edhe pse ishin kthyer në besim tek ungjilli, ata përjetuan pikëllime dhe sfida. Lamanitët i robëruan. Ndërsa Alma

dhe populli i tij ushtruan besim dhe durim, Zoti i lehtësoi barrat e tyre dhe përfundimisht i çliroi nga robëria. (Vini re që Mosia 23–24 mbulon përafërsisht të njëjtën periudhë kohore si Mosia 19–22.)

Sugjerime për Mësimdhënien

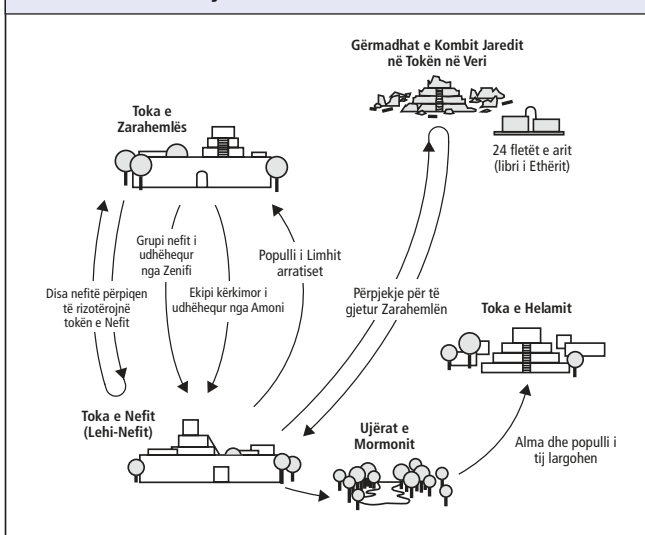
Mosia 23:1–20

Zoti e ndihmon Almën dhe popullin e tij të arratisen nga ushtritë e mbretit Noe dhe të themelojnë një qytet të drejtë

Tregojuni studentëve figurën “Alma Pagëzon në Ujërat e Mormonit” (62332; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 76). Ftojuni një student t’i tregojë klasës atë që ai apo ajo di rreth njeriut që po pagëzon të tjerët në figurë. (Nëse studentët e kanë të vështirë të përgjigjen, ju mund të sugjeroni që të lexojnë përmbledhjen e kapitullit për Mosian 18 për t’u kujtuar rrëfimin e Almës dhe të popullit të tij tek Ujërat e Mormonit.)

Ndajini studentët dyshe-dyshe. Ftojuni secilën ortakëri që me radhë t’i lexojnë njëri-tjetrit nga Mosia 23:1–5, 19. Kërkojuni që të gjejnë fraza që tregojnë se si Zoti e bekoj Almën dhe popullin e tij kur u penduan dhe zgjodhën të jetojnë me drejtësi. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që t’i shenjojnë këto fraza.) Kërkojuni studentëve të tregojnë se çfarë kanë gjetur.

Përmbledhje e Udhëtimeve të Mosia 7–24

Ftojuni studentët të shikojnë skicat e tyre që tregojnë përmbledhjen e udhëtimeve të Mosia 7–24. Udhëzoni që të vizatojnë tokën e Helamit në vendin e duhur në skicat e tyre. Gjithashtu vëriini të vizatojnë një shigjetë nga Ujërat e Mormonit për në tokën e Helamit dhe ta emërtojnë këtë shigjetë “Alma dhe populli i tij largohen”. (Për skicën e plotë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.)

Shpjegoni shkurtimisht se te Mosia 23:6–14 lexojmë që Alma e hedh poshtë kërkesën e popullit për t’u bërë mbreti i tyre. Ftojuni një student të lexojë me zë Mosian 23:9–10, 12. Kërkojuni klasës të shikojë përshkrimin e Almës për ndikimin që mbreti Noe pati tek ai dhe populli i tij. Kërkojuni studentëve të tregojnë se çfarë kanë gjetur.

- Çfarë na mësojnë rreth pasojave të mëkatit frazat “rashë në një kurth” dhe “u lidhët me rripat e paudhësisë”?
- Përse është e dobishme për ne që të dallojmë ndikimet që na kanë bërë të mëkatojmë në të shkuarën?
- Pasi të pendohemi, përse mund të jetë e rëndësishme të kujtojmë se sa i “rëndë” mund të jetë pendimi?

Kërkojuni një student t’i lexojë me zë Mosian 23:13. Vini në dukje këshillën e Almës që “të qëndroni të vendosur në këtë liri, me të cilën u bëtë të lirë”.

- Si gjen zbatim kjo këshillë për procesin e pendimit? (Ndihmohuni studentët të kuptojnë që kur Zoti na ka çliruar nga mëkati dhe ne përjetojmë lirinë e faljes, ne duhet të bëjmë zgjedhje të drejta për ta mbajtur atë liri.)

Ftojuni studentët të shqyrtojnë në heshtje Mosian 23:14–18 duke kërkuar për disa nga gjërat që Alma i mësoi popullit që të bënin për të ruajtur lirinë e tyre. Kërkojuni disa studentëve që të tregojnë atë që gjejnë.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 23:19–20. Kërkojini klasës të përcaktojë frazën që tregon se Zoti e bekoj popullin kur ata zgjedhën të jetonin me drejtësi (“të përparojnë jashtëzakonisht”).

- Si do ta përmbledhni atë që keni mësuar nga përvoja e Almës dhe e popullit të tij? (Mes të vërtetave të tjera, studentët mund të thonë se **kur pendohemi dhe zgjedhim të jetojmë me drejtësi, Zoti do të na bekojë dhe do të na çlirojë nga prangat e paudhësisë.**)
- Kur e keni parë të përmbushet ky parim në jetën tuaj ose në jetën e një shoku apo anëtarit të familjes? (Kujtojuni studentëve që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të brendshme.)

Mosia 23:21–29

Një ushtri lamanitësh dhe priftërinjtë e ligj të Noeut e sjellin Almën dhe popullin e tij në robëri

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se ata që janë të drejtë, ende duhet të përjetojnë sfida, kërkojuni studentëve të mendojnë për një rast në jetën e tyre kur thënia në vijim nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, gjente zbatim për ta:

“Vënia në provë . . . është e nevojshme edhe kur jetoni një jetë të denjë e të drejtë dhe jeni i bindur ndaj urdhërimeve [të Perëndisë]. Pkërisht kur gjithçka duket se po shkon siç duhet, sfidat shpesh vijnë në doza të shumëfishta që zbatohen njëherësh” (“Trust in the Lord”, *Ensign*, nëntor 1995, f. 16).

Kërkojuni studentëve të shqyrtojnë Mosian 23:21–22 për të zbuluar përse Zoti lejon që ata të cilët zgjedhin të jetojnë me drejtësi të përjetojnë sfida dhe vështirësi. Ndërsa studentët tregojnë atë që kanë gjetur, ndihmojini të kuptojnë se **Zoti do ta vërë në provë durimin e besimin tonë për të na ndihmuar që të rritim mirëbesimin tonë tek Ai.**

Ftojini studentët të shkruajnë pyetjet vijuese në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Kërkojuni që t’i përsiatin këto pyetje ndërsa studiojnë pjesën e mbetur të Mosias 23. Ata nuk duhet t’i shkruajnë përgjigjet e tyre derisa t’i nxitni që ta bëjnë këtë më vonë në mësim.

- Çfarë sfidash po përjetoni tani?
- Si mund të ushtroni besim dhe mirëbesim në Perëndi gjatë periudhave tuaja të sfidës?

Kërkojuni studentëve të lexojnë Mosian 23:23–29. Ftojini që të kërkojnë mënyrat si u vu në provë Alma dhe populli i tij dhe se çfarë bënë ata për të treguar mirëbesimin e tyre te Perëndia.

- Si mund të na ndihmojë lutja dhe ndjekja e këshillës së një profeti gjatë një sfide? (Ato mund të na ndihmojnë të rritemi në durim dhe besim. Ato gjithashtu mund të na ndihmojnë të marrim forcë, zbulesë personale, paqe dhe vetëbesim në mënyrë që të mund t’i durojmë sfidat tona ose të gjejmë çlirim prej tyre.)

Mosia 23:30–24:25

Alma dhe populli i tij përndiqen, por Zoti ua lehtëson barrat dhe i çliron në mënyrë të mrekullueshme

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë marrëdhënien e Amulonit me lamanitët dhe mbretin e tyre, përmbledhni Mosian 23:30–39 dhe 24:1–7. Shpjegoni që Amuloni qe udhëheqësi i priftërinjve të ligj të mbretit Noe, i cili e kishte dëbuar Almën ngaqë mbështeti Abinadin. Amuloni, bashkë me priftërinjtë e tjerë të ligj dhe gratë e tyre lamanite ishin bashkuar me lamanitët. Amuloni fitoi përkrahje në sytë e mbretit lamanit, i cili më pas e caktoi të sundonte mbi të gjithë nefitët në tokën e Helamit, përfshirë popullin e Almës.

Ftojini një student të vijë përpara dhomës dhe kërkojini atij ose asaj të mbajë në shpinë një çantë shpine boshë. (Studentit do t’i duhen shkrimet e tij apo të saj të shenjta.) Pyeteni studentin se sa e lehtë [apo e vështirë] do të ishte ta mbante çantën bosh për pjesën tjetër të ditës. Ftojini këtë student të lexojë me zë Mosian 24:8–11. Sa herë që studenti lexon rreth diçkaje që do të kishte qenë sfidë për Almën dhe popullin e tij, vendosni një gur ose një objekt tjetër të rëndë brenda çantës së shpinës. Pasi studenti të ketë përfunduar së lexuari, pyeteni atë se sa e lehtë [apo e vështirë] do të ishte ta mbante çantën e shpinës të

Pjesëmarrja e studentëve

Të ftuarit e studentëve për të marrë pjesë në veprimtaritë përpara klasës i ndihmon të gjithë studentët të ndihen më të përfshirë në mësim, pasi një prej shokëve të tyre po ndihmon me mësimdhënien. Kur ftoni studentë të marrin pjesë përpara klasës për një periudhë të gjatë kohe, kërkojuni të sjellin shkrimet e tyre të shenjta me vete në mënyrë që përsëri të mund të marrin pjesë në leximin e shkrimeve të shenjta dhe diskutimin me pjesën tjetër të klasës.

mbushur për pjesën tjetër të ditës. (Studenti duhet të qëndrojë përpara klasës dhe ta mbajë çantën e rëndë të shpinës derisa të udhëzohet që të ulet.) Pyeteni klasën:

- Çfarë mund të përfaqësojnë gurët apo objektet e rënda në çantën e shpinës, në jetën tonë?
- Si ndikojnë këto lloje barrash te ne?

Kërkojini një student të lexojë me zë Mosian 24:10–12. Ftojini klasën që të kërkojë se çfarë bëri populli i Almës për të marrë ndihmë për barrat e tyre. Ftojini studentët të shpjegojnë atë që gjejnë.

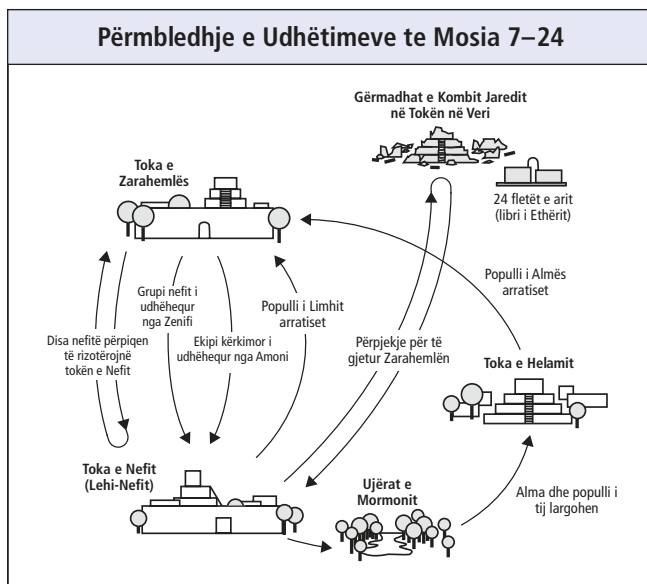
- Si mund të na ndihmojë lutja kur kemi barra të vështira?
- Kur provojmë sfida, përse mund të jetë ngushëlluese të dimë që Perëndia i njeh “mendimet e zemrave [tona]”?

Ftojini studentët të lexojnë Mosian 24:13–15 për të gjetur se çfarë i ndodhi popullit të Almës ndërsa vazhduan të luteshin për ndihmë.

- Çfarë premtoi Zoti se do të bënte për popullin e Almës? (Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund t’i kërkonti një apo dy studentëve të tjerë që ta ngrënë çantën e shpinës nga fundi për të lehtësuar barrën për studentin që po e mban atë – për të treguar në mënyrë simbolike se si Zoti mund të na i lehtësojë barrat.) Si lidhej ky premtime me besëlidhjen që kishin bërë tek Ujërat e Mormonit? (Shih Mosia 18:8–10.)
- Përse është e dobishme të dini që Zoti nuk i heq gjithmonë menjëherë barrat tona apo i largon sfidat tona?
- Çfarë mund të mësojmë nga mënyra se si iu përgjigjën Alma dhe populli i tij sfidave të tyre?
- Kur keni ndier që Zoti ju ka dhënë forcë për të duruar një sfidë apo për të mbajtur një barrë?

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 24:16–17, 21. Kërkojuni që të gjejnë fjalë dhe fraza që përshkruajnë më tej se si njerëzit iu përgjigjën sfidave të tyre dhe se si Zoti i ndihmoi ata. Ftoni një apo dy studentë që të shpjegojnë me vetë fjalët e tyre ndonjë lidhje që shohin midis veprimeve të popullit dhe veprimeve të Zotit. Shkruani parimin në vijim në tabelë: ***Kur i nënshtrohemi me durim vullnetit të Zotit, Ai do të na forcojë dhe do të na çlirojë nga sfidat tona në kohën e Tij.***

Ftojini studentin përpara klasës që të heqë çantën e shpinës. Kërkojini atij apo asaj që të përshkruajë ndjenjën e të qenit i lirë nga barra. Ftoni po të njëjtin student që të lexojë Mosian 24:21–22. Ju mund t’i kërkonti studentit që të tregojë se si ai apo ajo mund ta lidhë [përvojën e vet] me atë që bëri populli në këto vargje.

Përmbledhni Mosian 24:18–25 duke shpjeguar që Alma dhe populli i tij qenë në gjendje të shpëtonin pasi Zoti bëri që mbi lamanitët të vinte një gjumë i rëndë. Pastaj Zoti e udhëhoqi Almën dhe popullin e tij për në Zarahemla, ku mbreti Mosia i mirëpriti me gëzim. Alma dhe populli i tij “i derdhën falënderimet e tyre Perëndisë”, duke e ditur që “askush nuk mund t’i çlironte veçse në ishte Zoti, Perëndia i tyre” (Mosia 24:21; shih edhe Mosia 25:16).

Në skicat e tyre ku është vizatuar përmbledhja e udhëtimeve të Mosia 7–24, vëri studentët të vizatojnë një shigjetë nga toka e Helamit për në tokën e Zarahemlës. Udhëzojini që ta emërtojnë këtë udhëtim “Populli i Almës arratiset”.

Për ta përmbyllur, ftojini studentët të shkruajnë përgjigjet ndaj dy pyetjeve që shkruan më përpara në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta gjatë mësimin. Kërkojini që të përsiaten mbi sfidat e tyre dhe se si mund të ushtrorjnë besim dhe mirëbesim te Perëndia për t’i ndihmuar që të durojnë. Jepni dëshminë tuaj që, nëse i nënshtrohemi me durim vullnetit të Zotit, Ai do të na forcojë dhe do të na çlirojë nga sfidat tona në kohën e Tij. Ju gjithashtu mund të dëshironi t’i ftoni studentët të tregojnë shembuj se si Zoti i ka forcuar në sfidat e tyre.

Mosia 25

Sugjerime për Mësimdhënien

Hyrje

Mosia 25 jep një mbyllje të rrëfimit të popullit të Zenifit (shih Mosia 7–24). Populli i Limhit dhe pasuesit e Almës u kthyen në Zarahemla dhe u bashkuan të sigurt nën sundimin e mbretit Mosia. Pasi këto grupe mbërritën,

Limhi dhe populli i tij u pagëzuan. Mbreti Mosia i dha Almës autoritet për të themeluar kisha kudo në vend dhe për të rregulluar punët e Kishës së Perëndisë mes popullit të Nefit.

Mosia 25:1–13

Njerëzit e mbledhur në Zarahemla bashkohen dhe fillojnë të njihen si nefitë

Ftojini studentët të mendojnë për rrëfimet që kanë lexuar ose dëgjuar të cilat ilustrjnë mënyrën se si Zoti e ka ndihmuar një person duke i dhënë udhëzime, forcë, mbrojtje apo çlirim. Ju mund të sugjeroni që të mendojnë për rrëfime në shkrimet e shenjta, historinë e Kishës ose jetën e anëtarëve të familjes apo miqve. Si shembull, tregoni historinë në vijim të treguar nga një e re e cila po endej përpara grupit të saj dhe zbriti teposhtë një kodre gjatë një aktiviteti në natyrë të lagjes:

“Një zë paralajmëruar, i prerë por prapëseprapë i qetë, tha: ‘Kthehu’. Unë pothuaj nuk e mora parasysh, por ai erdhi përsëri. Këtë herë e dëgjova dhe u ktheva te grupi. Ndërsa filluam për poshtë, pamë dy dema të zinj vigan që po ecnin shpejt dhe me zemërim përpjetë kodrës. Më i madhi filloi të godiste tokën me thundrat kur na pa. . . . Udhëheqësi ynë i priftërisë e hutoi dhe ne qemë në gjendje të kalonim përtej një gardhi në vend të sigurt.

Kur hymë sërish në kamp, unë kuptova se nëse nuk do ta kisha dëgjuar paralajmërimin nga Shpirti, unë mund të isha plagosur rëndë ose madje vvarë. E dija se Ati Qiellor kujdesej për mua personalisht dhe më kishte ruajtur. I jam kaq mirënjohës Zotit për atë paralajmërim. Kjo përvojë e forcoi dëshminë time dhe më dha një dashuri më të madhe për Zotin” (“Turn Back”, *New Era*, nëntor 2010, f. 47).

Ftoni një apo dy studentë që të tregojnë një histori për të cilën menduan që ilustron mirësinë dhe fuqinë e Perëndisë në jetën e dikujt tjetër. Pyeteni klasën:

- Si ju ndihmon dëgjimi i shembujve të mirësisë dhe të fuqisë së Perëndisë në jetën e të tjerëve?

Përmbledhni Mosian 25:1–6 duke shpjeguar që pasi populli i Limhit dhe populli i Almës (të cilët të gjithë ishin pasardhës të popullit të Zenifit) shpëtuan nga robëria dhe u bashkuan me popullin që jetonte në Zarahemla, mbreti Mosia ua lexoi analet e tyre të gjithë njerëzve. Vëri studentët të lexojnë në heshtje Mosian 25:7, duke kërkuar për përgjigjen e përgjithshme të njerëzve ndaj rrëfimeve të marrëdhënieve të Perëndisë me popullin e Zenifit. Ftojini një student të tregojë se çfarë ka gjetur.

Kopjojeni në tabelë pasqyrën përmbledhëse në vijim. Shpjegoni se te Mosia 25:8–11, ne mësojmë më shumë rreth mënyrës se si iu përgjigj populli rrëfimeve të popullit të Zenifit dhe të Almës. Vëri studentët që të kërkojnë në referencat e shkrimeve të shenjta lidhur me çfarë dëgjoi populli dhe se si u ndien rreth asaj që dëgjuan. Përgjigjet për referencën e parë janë dhënë në kllapa si shembull.

	Çfarë dëgjo populli	Si u ndie populli
Mosia 25:8	(Ata dëgjuan se si populli i Limhit u çlirua nga robëria.)	(Kjo i mbushi ata me gëzim të madh.)
Mosia 25:9		
Mosia 25:10		
Mosia 25:11		

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të studiuar referencat e shkrimit të shenjtë, ftoni disa prej tyre që të shkruajnë në tabelë atë që kanë zbuluar. Kërkojuni studentëve që të përmbledhin atë që kanë mësuar nga Mosia 25:8–11 duke thënë parime nga ky fragment që mund t'i zbatojnë te vetja. Ndërsa studentët përgjigjen, ndihmojini që të dallojnë se **duke studiuar analet e marrëdhënieve të Perëndisë me të tjerët, ne mund të ndiejmë gëzim dhe mirënjohje për mirësinë e Perëndisë.** (Ndërsa studentët i lexojnë këto vargje, ata gjithashtu mund të vënë re brengën dhe humbjen që vijnë si pasojë e mëkatit.)

- Te çfarë burimi mund të kthehemi për të mësuar për përvojat e të tjerëve me mirësinë e Perëndisë? (Shkruani përgjigjet e studentëve në tabelë. Ato mund të përfshijnë shkrimet e shenjta, fjalime të konferencave të përgjithshme, revista të Kishës, biografi të udhëheqësve të Kishës dhe të të tjerëve, dhe histori familjare.)

Ftojini studentët të mendojnë për rastet kur kanë mësuar për mirësinë e Perëndisë ndaj të tjerëve nga burimet e renditura në tabelë.

- Si keni përfituar nga të mësuarit për mirësinë e Perëndisë ndaj të tjerëve nga një prej këtyre burimeve?
- Cili mendoni se mund të jetë ndikimi afatgjatë mbi dikë që mëson rregullisht për mirësinë e Perëndisë në marrëdhëniet e Tij me të tjerët?

Nxitini studentët që të kalojnë kohë veç e veç për të zgjedhur një prej burimeve të renditura në tabelë dhe të kërkojnë histori frymëzuese për mirësinë e Perëndisë.

Mosia 25:14–24

Alma themelon Kishën e Perëndisë kudo në tokën e nefitëve

Për t'i përgatitur studentët që të studiojnë organizimin dhe mësimet e Kishës mes nefitëve, pyetni:

- Kur keni marrë pjesë në një lagje apo degë të shenjtorëve të ditëve të mëvonshme që nuk ishte lagja apo dega juaj ku banoni? Çfarë ngjashmëri vutë re mes lagjes apo degës suaj ku banoni dhe asaj që vizituat?
- Në çfarë mënyre është e dobishme të kuptosh që organizimi dhe mësimet e Kishës janë të njëjta në çdo lagje apo degë të Kishës?

Përmbliidhni Mosian 25:14–17 duke shpjeguar se pasi Mosia u foli dhe u lexoi njerëzve, ai e ftoi Almën që t'i mësonte ata. Pastaj mbreti Limhi dhe populli i tij kërkuar pagëzimin. Alma i pagëzoi dhe filloi të organizonte Kishën kudo në vend.

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë nga Mosia 25:18–22. Kërkojini klasës që të shikojë se si u organizua dhe u drejtua Kisha mes nefitëve në kohën e Almës. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se **organizimi i Kishës siguron që të gjithë anëtarët të marrin të vërtetën**, bëni pyetje si këto në vijim:

- Si ngjan Kisha mes nefitëve me Kishën sot? (Ne kemi lagje dhe degë që janë si “grupe[t] [e] ndryshme” të përmendura te Mosia 25:21. Presidentët e degëve, peshkopët dhe presidentët e kunjeve janë si priftërinjtë dhe mësuesit që drejtonin Kishën në kohën e Almës.)

- Sipas Mosias 25:15–16, 22, çfarë të vërtetash theksuan priftërinjtë dhe mësuesit e Kishës në kohën e Mosias? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se Zoti i ka dhënë udhëzime të ngjashme prindërve, udhëheqësve të Kishës dhe misionarëve në ditët e mëvonshme. [Shih DeB 15:6; 19:31; 68:25.]
- Përse është e rëndësishme që të jepet vazhdimisht mësim për pendimin dhe besimin në Perëndi?

Kërkojuni studentëve që të lexojnë Mosian 25:23–24, duke parë për fraza që përshkruajnë bekimet e marra nga ata që u bashkuan me Kishën e Perëndisë.

- Si u bekuan njerëzit për shkak se u pagëzuan dhe u bashkuan me Kishën e Perëndisë?
- Në çfarë mënyrash ju ka bekuar Zoti përmes anëtarësisë suaj në Kishë?

Shkruajeni parimin në vijim në tabelë: ***Ndërsa marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit dhe jetojmë në përputhje me të, Zoti do të derdhë Shpirtin e Tij mbi ne.***

Dëshmojuni studentëve se bekimet që kanë përjetuar si anëtarë të Kishës mund të rriten ndërsa mbajnë besëlidhjet e tyre dhe marrin Shpirtin.

Dëshmoni për bekimet e premtuara

Vëllai Rasëll T.

Osguthorp, president i përgjithshëm i Shkollës të së Dielës, tregoi një model të thjeshtë të mësimdhënies efektive: 1) jepni mësim doktrina kyçe, 2) ftojini nxënësit të veprojnë dhe 3) dëshmoni për premtimet e bekuara (shih “Mësimdhënia Ndihton Shpëtimin e Jetëve”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2009, f. 15). Ndërsa dëshmoni për premtimet që gjenden në shkrimet e shenjta dhe fjalët e profetëve të ditëve të mëvonshme, studentët mund të ndiejnë nxitje më të madhe për ta zbatuar atë që mësojnë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mosia 25:17–22. Autoriteti i priftërisë mes nefitëve

Libri i Mormonit nuk jep hollësi të veçanta rreth priftërisë së mbajtur nga profetët dhe vëllezërit e tjerë mes nefitëve dhe lamanitëve. Megjithatë, përmendja e ordinancave dhe e mënyrës sipas së cilës u drejtua Kisha, sigurojnë të dhëna të mjaftueshme që ata mbanin Priftërinë Melkizedeke. Presidenti Jozef Filding Smith dha mësim se “priftëria që mbanin [nefitët] dhe nën

të cilën vepronin, që Priftëria sipas *urdhrit të shenjtë*, urdhrit të Birit të Perëndisë [shih Alma 13:1–20]. Kjo priftëri më e lartë mund kryesojë në çdo ordinancë të ungjillit” (*Doctrines of Salvation*, red. Bruce R. McConkie, 3 vëll. [1954–1956], 3:87).

Për të dhëna shtesë rreth autoritetit të priftërisë në Librin e Mormonit, shih Komente dhe Informacion për Rrethanat të Mosia 18.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Mosia 18–25 (Njësia 13)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Mosian 18–25 (njësia–13) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Mosia 18)

Pas vdekjes së Abinadit, Alma u pendua dhe i mësoi ungjillin e Jezu Krishtit të tjerëve në Ujërat e Mormonit. Duke studiuar këtë përvojë, studentët mësuan që ne e marrim Shpirtin e Zotit dhe premtimin e jetës së përjetshme duke bërë e duke mbajtur besëlidhjen e pagëzimit, dhe se bekime të mëdha u vijnë atyre që e mbajnë besëlidhjen e pagëzimit.

Dita 2 (Mosia 19–20)

Pasi mbreti Noe dhe populli i tij nuk i pranuan mësimet e Abinadit dhe u përpoqën të shkatërronin Almën dhe pasuesit e tij, ata u sulmuan nga lamanitët. Noeu u vra nga njerëzit e vet, dhe i biri, Limhi, u bë mbret. Ndërsa studentët lexuan se si populli i Limhit u soll në robëri prej lamanitëve, ata mësuan që mospranimi i fjalëve të shërbëtorëve të Zotit sjell vuajtje dhe brengë. Ata u nxitën të mendonin për një rast kur përjetuan paqe dhe siguri shpirtërore ngaqë ndoqën këshillën e shërbëtorëve të Zotit.

Dita 3 (Mosia 21–24)

Studentët mësuan që Alma dhe populli i tij, megjithëse të drejtë, u sollën gjithashtu në robëri nga lamanitët. Studentët bënë një pasqyrë përmbledhëse në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta që krahasonte robërimin dhe çlirimin e Limhit dhe të popullit të tij me atë të Almës dhe popullit të tij. Rrëfimi i popullit të Limhit na mësoi se kur dëshirojmë të bëjmë dhe të mbajmë besëlidhje, Zoti do të sigurojë një udhë për çlirimin tonë. Nga grupi i Almës, studentët mësuan se kur i nënshtrohemi me durim vullnetit të Zotit, Ai do të na forcojë dhe do të na çlirojë nga sfidat tona në kohën e Tij.

Dita 4 (Mosia 25)

Pasi populli i Limhit dhe populli i Almës u ribashkuan të sigurt nën mbretin Mosia në Zarahemla, rrëfimet e tyre i lexuan të gjithë popullit. Studentët mësuan që, duke studiuar analet e marrëdhënieve të Perëndisë me të tjerët, ne mund të ndiejmë gëzim dhe mirënjohje për mirësinë e Perëndisë. Ndërsa studentët përsiatën se si anëtarësia e Kishës në kohën e nefitëve i ngjante anëtarësisë së Kishës sot, ata mësuan se kur marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit dhe jetojmë në përputhje me të, Zoti do të na bekojë me Shpirtin e Tij. Studentët shkruan se si të qenit të gatshëm për të marrë mbi veten e tyre emrin e Jezu Krishtit sjell ndryshim në jetën e tyre.

Hyrje

Krahasimi dhe dallimi mes përvojave të popullit të Almës dhe të popullit të Limhit mund t'i ndihmojë studentët të zbulojnë parime me vlerë lidhur me burimet e sfidave tona dhe se si mund të çlirohemi nga fatkeqësia përmes besimit tonë në Jezu Krisht. Ndihmohuni studentët të dinë që kur bëjnë dhe mbajnë besëlidhjet e shenjta, mirëbesojnë në Zot dhe i luten Atij me përlulësi për ndihmë, Ai do t'i forcojë dhe do t'i çlirojë nga fatkeqësitë e tyre në vetë mënyrën e Tij dhe në vetë kohën e Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 18

Alma i predikon ungjillin popullit të mbretit Noe dhe shumë njerëz pendohen dhe dëshirojnë të pagëzohen

Kërkojuni studentëve që të mendojnë rreth vetë pagëzimit të tyre. Ftojini që të tregojnë disa hollësi të paharrueshme rreth përvojës së tyre. Pastaj, nëse është e gjindshme, tregoni figurën “Alma Pagëzon në Ujërat e Mormonit” (62332; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 76) dhe kërkojuni që të kujtojnë ngjarjet e përshkruara te Mosia 18:8–11. Pyetini studentët se çfarë kuptuan rreth qëllimit të pagëzimit dhe të besëlidhjes së pagëzimit kur u pagëzuan.

Pasi studentët të kenë diskutuar rreth rrëfimit te Mosia 18, vëriini të kthehen te detyra 1 e ditës 1 në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta, ku pasqyruan atë që Alma u mësoi rreth

besëlidhjes së pagëzimit siç shpjegohet te Mosia 18:8–11. Ftojini një student ta riprodhojë pasqyrën e tij apo të saj përmbledhëse në tabelë ose t’ia tregojë klasës dhe kërkojuni studentëve të tjerë nëse kanë për të shtuar ndonjë gjë te kolonat e emërtuara: “Unë Premtoj” dhe “Perëndia Premton”. Pastaj shkruani parimin në vijim në tabelë ose në një copë letër: **Ne e marrim Shpirtin e Zotit dhe premtimin për jetën e përjetshme kur bëjmë dhe mbajmë besëlidhjen e pagëzimit.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta pranë vargjeve te Mosia 18:8–11.

Pyetni: Si ndikon kuptimi juaj për besëlidhjen e pagëzimit në dëshirën tuaj për ta mbajtur këtë besëlidhje?

Mosia 19–24

Populli i Limhit dhe pasuesit e Almës çlirohen nga robëria e lamanitëve

Kërkojini një student të lexojë thënien e parë nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, te mësimi për ditën e 3-të të kësaj njësie në udhëzuesin studimor të studentit. Pyetini studentët se çfarë tha Plaku Skot për dy llojet e provave që hasin në jetën tonë. (Ata duhet ta kenë nënvizuar këtë në manualin e tyre.) Shkruani në tabelë *Sfida që vijnë nga shkelja dhe Përmirësimi që vjen nga vënia në provë.*

Kërkojuni studentëve që të rishqyrtojnë përgjigjet e tyre për detyrën 1 të ditës së 3-të në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Pastaj shkruani *populli i Limhit* poshtë nëntitullit “Sfida që vijnë nga shkelja” (shih Mosia 19:10, 25–28; 20:20–21) dhe shkruani *populli i Almës* poshtë nëntitullit “Përmirësimi që vjen nga vënia në provë” (shih Mosia 23:18–21). Ftojini studentët që të renditin në tabelë disa shembuj të mënyrës se si njerëzit mund të përjetojnë secilën nga këto lloj sfidash sot.

Ndërsa përsëritni parimet në vijim me studentët tuaj, shkruajini ato në tabelë.

Ftojini studentët të lexojnë dyshe-dyshe Mosian 21:13–16. Kërkojuni që të përcaktojnë fjalë dhe fraza të cilat japin mësim se **kur e përulim veten, i thërrasim Zotit dhe pendo kemi për mëkatet tona, Perëndia do t’i dëgjojë lutjet tona dhe do ta lehtësojë barrën e mëkateve tona në vetë kohën e Tij.** Kërkojuni studentëve që të tregojnë se si mendojnë që dikush mund ta zbatojë këtë parim nëse ata do të ishin duke përjetuar një nga sfidat në tabelë.

Ftojini studentët të lexojnë Mosian 21:31–32, 35 dhe të përmbledhin arratisjen e popullit të Limhit te Mosia 22 për të treguar se **kur besëlidhemi që t’i shërbejmë Perëndisë dhe t’i zbatojmë urdhërimet e Tij, Zoti do të na sigurojë një mënyrë për shpëtimin tonë.** Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 21:31–35.

Për të rishikuar një parim që studentët e mësuan nga studimi rreth popullit të Almës, kërkojini një student të përmbledhë rëfimin se si populli i Almës ra në robëri nga lamanitët (shih

Mosia 23:25–24:11). Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë nga Mosia 24:12–17. Kërkojuni që të vënë në dukje fjalë ose fraza që japin mësim se **kur përulemi me durim ndaj vullnetit të Zotit, Ai do të na forcojë dhe do të na çlirojë nga sfidat tona në kohën e Tij.** Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që t’i shenjojnë fjalët apo frazat e rëndësishme në këto vargje.

Kopjojini shembujt në vijim në tabelë ose përgatitini në një fletushkë për shpërndarje. Kërkojuni studentëve që të shpjegojnë se si mund t’i përdorin këto të vërteta që kanë mësuar nga studimi rreth popullit të Limhit dhe të Almës për ta ndihmuar personin e çdo shembulli.

1. Një shok ka kuptuar nevojën për t’u penduar dhe ka përjetuar ndjenja të forta padenjësie dhe shkurajimi, duke pyetur veten nëse do të jetë ndonjëherë e mundur t’i mposhti tundimet dhe ndjenjat e fajit. Si mund ta përdorni rëfimin e popullit të Limhit për t’i dhënë shokut tuaj kurajën dhe shpresën për t’u penduar? (Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që të përcaktojnë vargje të veçanta te Mosia 21 të cilat mund t’i ndajnë me këtë shok. Ftojini studentët të shpjegojnë se përse mendojnë që vargjet që kanë zgjedhur do t’i vinin në ndihmë shokut.)
2. Një shok është tip popullor nga ana shoqërore dhe përpiqet të jetojë sipas standardeve të ungjillit. Disa njerëz nuk dëshirojnë të shoqërohen me këtë person, duke thënë se ai (apo ajo) është thjesht “më i mirë se ç’duhet” për ta. Si mund ta përdorni rëfimin e popullit të Almës për ta ndihmuar shokun tuaj të ketë besim te Zoti dhe të gjejnë forcë e ngushëllim gjatë kësaj sfide? (Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që të përcaktojnë vargje të veçanta te Mosia 24 të cilat mund t’i ndajnë me shokun e tyre. Ftojini që të shpjegojnë se përse mendojnë që vargjet që kanë zgjedhur do të ishin të dobishme.)

Ftojini studentët të tregojnë rreth rasteve kur ata ose njerëz që ata njohin, kanë dëshmuar për fuqinë e çlirimit të Zotit në jetën e tyre. (Bëni kujdes të mos i nxitni apo lejoni studentët që të tregojnë në klasë hollësi të papërshtatshme të shkeljeve të shkuara.) Nxitini studentët t’i mbajnë besëlidhjet e tyre, t’i thërrasin Zotit për ndihmë dhe të mirëbesojnë në fuqinë e çlirimit të Tij për çfarëdo sfide që hasin në jetën e tyre. Mbylleni orën mësimore duke dhënë dëshminë tuaj për fuqinë e Zotit për të na çliuar nga sfidat dhe vështirësitë që vijnë, ose nga vetë shkeljet tona, ose nga vënia në provë që ka për qëllim të na përmirësojë.

Njësia Tjetër (Mosia 26 – Alma 4)

Në javën që vjen, studentët do të mësojnë rreth një engjëlli që u dërgua për ta ndaluar Almën të Riun që të shkatërronte Kishën. Ata do të studiojnë se çfarë i ndodhi Almës pas kësaj përvoje dhe do të lexojnë disa nga mësimet më të rëndësishme mbi rilindjen shpirtërore që gjendet në shkrimet e shenjta. Kur mbreti Mosia vdiq, Alma u zgjodh që të ishte udhëheqësi i kishës. Amlici, një njeri i lig, u përpoq ta përmbyste atë. Nxitini studentët që të kërkojnë se çfarë bëri Alma për të ftuar fuqinë e çlirimit të Zotit në këtë situatë.

Mosia 26

Hyrje

Gjatë mbretërimit të Mosias, shumë nga brezi i ri – ata që kishin qenë fëmijë të vegjël në kohën e ligjëratës së fundit të mbretit Beniamin – nuk besonin në mësimet e Kishës dhe kundërshtonin t’i luteshin Zotit. Këta të rinj jobesimtarë ndikuan tek anëtarë të tjerë të Kishës që të bënin mëkate të rënda. Shumë nga këta shkelës u sollën përpara Almës, udhëheqësit të Kishës. Alma në fillim nuk dinte se çfarë të bënte, por përfundimisht

i kërkoi Zotit udhëzim në lidhje me mënyrën si t’i gjykonte anëtarët e pabindur. Zoti zbuloi procesin që duhet të ndiqte Alma për t’i mbajtur anëtarët e Kishës përgjegjës për mëkatet e tyre. Alma gjithashtu mësoi për mëshirën dhe gatishmërinë e Perëndisë për t’i falur ata që pendohen. Alma ndoqi këshillën e Zotit dhe vuri rregull në Kishë.

Dhënia mësim të rinjve

Presidenti J. Ruben Klark i Riu, i Presidencës së Parë, dha mësim:

“Rinia e Kishës është e uritur për gjërat e Shpirtit; ata janë të etur për të mësuar ungjillin, dhe ata duan që ai të jetë i qartë, i papërzier. . . .

. . . Ju nuk keni nevojë t’i fshihni të vërtetat e fesë me një mantel të gjërave të botës; ju mund t’i sillni këto të vërteta tek [ata] haptazi” (*The Charted Course of the Church in Education*, bot. i rish. [pamflet, 1994], f. 3, 9).

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 26:1–6

Shumë nga brezi i ri nuk besojnë në ungjill dhe i çojnë të tjerët në bërjen e mëkatit

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini pyetjet në vijim në tabelë:

Si do ta përshkruanit dëshminë tuaj sot?

Në çfarë mënyrash do të donit që të rritej dëshmia juaj?

Kërkojuni studentëve që t’u përgjigjen këtyre pyetjeve në ditarët e tyre të studimit të shkri-meve të shenjta ose në fletoret e tyre të klasës. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, shpjegoni që Mosia 26 përmban rrëfimin e një grupi njerëzish që nuk bënë atë që duhej të bënin për të ushqyer dëshmitë e tyre. Si rrjedhim, besimi i tyre në Perëndi kurrë nuk u zhvillua dhe ata bënë që shumë anëtarë të Kishës të binin në mëkat dhe gabim. Sugjeroni që ndërsa studentët të studiojnë këtë rrëfim, të marrin parasysh se çfarë u mëson ai lidhur me zhvillimin dhe forcimin e dëshmimeve të tyre.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 26:1–3. Pastaj pyeteni klasën:

- Çfarë zgjedhjeje bënë shumë nga brezi i ri? (Ata zgjodhën të mos besonin në traditat e etërve të tyre.)
- Përse mendoni që mosbesimi që kanë njerëzit e pengon aftësinë e tyre për të “kupt[uar] fjalën e Perëndisë”? (Mosia 26:3).

Shpjegoni që të besuarit (ose madje pasja e një dëshire për të besuar) çon në veprime që i forcojnë dëshmitë tona. Nga ana tjetër, kur njerëzit zgjedhin të mos besojnë, ata gjithashtu zgjedhin të mos bëjnë disa gjëra që do t’i ndihmonin të zhvillonin dëshmi të forta. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 26:3–4, 6. Kërkojini gjysmës së klasës të shikojë se çfarë nuk dëshironte brezi i ri që të bënte për shkak të mosbesimit të tyre. Kërkojini gjys-mës tjetër të klasës të kërkojë pasojat e këtij mosbesimi.

- Çfarë nuk pranoi të bënte brezi i ri për shkak të mosbesimit të tyre?
- Cilat ishin pasojat e mosbesimit të tyre?

Pasi studentët të kenë diskutuar mbi këto pyetje, shkruani sa vijon në tabelë: *Për ta zhvillu-ar dhe ruajtur dëshminë, ne duhet të . . .*

Ftojini një student të lexojë me zë thënien vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. Kërkojini klasës të dëgjojë për të gjetur mënyra si të plotësojë fjalën në tabelë.

“Dëshmia kërkon ushqimin nëpërmjet lutjes me besim, urinë për fjalën e Perëndisë në shkrimet e shenjta dhe bindjen ndaj së vërtetës që kemi marrë. Ka rrezik në lënien pas dore të lutjes. Ka rrezik për dëshminë tonë te studimi

dhe leximi vetëm rastësor i librave të shenjta. Ato janë ushqyes të domosdoshëm për dëshminë tonë. . . .

Të ushqyerit me bollëk me Fjalën e Perëndisë, lutja e ndier me zemër dhe bindja ndaj urdhërimeve të Zotit, duhet të zbatohen rregullisht dhe vazhdimisht që dëshmia juaj të rritet dhe të sjellë sukses" ("Një Dëshmi e Gjallë", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 127).

- Çfarë zakonesh tha Presidenti Ajring do të na ndihmojnë të ushqejmë dëshmitë tona? (Ndërsa studentët i përcaktojnë këto zakone, përfshijini te fjalë në tabelë: ***Për ta zhvilluar dhe ruajtur dëshminë, ne duhet të ushqehemi me fjalën e Perëndisë, të lutemi me besim dhe t'u bindemi urdhërimeve të Zotit.***)
- Si kanë ndikuar këto zakone në dëshminë tuaj?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 26:5–6, duke kërkuar mënyrën se si të rinjtë jobesimtarë ndikuan te disa anëtarë të Kishës.

- Merrni parasysh thënien në vijim: "U bë e nevojshme që ata që bënë mëkat, që ishin në kishë, duhej të qortoheshin nga kisha" (Mosia 26:6). Çfarë mendoni se do të thotë kjo? (Qe e nevojshme që anëtarët e Kishës që kishin mëkatuar të gjykoheshin dhe të mbaeshin përgjegjës.)

Mosia 26:7–14

Alma i kërkon Zotit udhëzim në lidhje me mënyrën se si t'i gjykojë ata që bëjnë mëkat

Vëri studentët të përfytyrojnë se si do të qe po të ishin peshkopi i një lagjeje me anëtarë që kanë bërë mëkate të rënda dhe nuk janë penduar. Kërkojuni atyre të përsiaten në heshtje se çfarë do të bënin në këtë situatë. Si do ta përmbushnin përgjegjësinë e tyre për t'i mbajtur anëtarët përgjegjës për mëkatet e tyre dhe për t'i ndihmuar të pendoheshin? Shpjegoni që Alma, udhëheqësi i Kishës, hasi një sfidë të ngjashme.

Përmbliidhni Mosian 26:7–12 duke shpjeguar se ata që kishin mëkatuar u sollën përpara Almës. Diçka si kjo nuk kishte ndodhur kurrë më parë në Kishë, dhe Alma nuk dinte se çfarë të bënte. Ai vendosi që t'i dërgonte shkelësit te mbreti Mosia për t'u gjykuar. Mbreti Mosia i ktheu te Alma, i cili mbante autoritetin nga Perëndia për të gjykuar anëtarët e Kishës që kishin mëkatuar.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 26:13–14. Vëri klasën të kërkojë për atë se si u ndje Alma rreth përgjegjësisë së tij për t'i gjykuar ata që kishin mëkatuar.

- Kur Alma u ndje i shqetësuar për detyrën e tij për t'i gjykuar shkelësit, çfarë bëri ai?
- Përse është e rëndësishme të dimë që peshkopët dhe presidentët e degëve kërkojnë dhe marrin udhëzim nga Zoti kur ndihmojnë ata që kanë mëkatuar?

Mosia 26:15–32

Zoti i zbulon Almës mënyrën se si t'i mbajë anëtarët e Kishës përgjegjës për mëkatet e tyre dhe vendos kushtet e pendimit

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë kontekstin e Mosias 26:15–32, vini në dukje se këto vargje përmbajnë përgjigjen e Zotit ndaj pyetjes së Almës lidhur me atë që duhet të bënte me shkelësit. Ndërsa studentët studiojnë përgjigjen e Zotit, nxitini që të kërkojnë parimet dhe doktrinat që i ndihmojnë të kuptojnë më mirë rolin e gjykatësve priftërorë, të tillë si peshkopët dhe presidentët e degëve (dhe, për mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke, presidentët e kunjeve, të distrikteve dhe të misioneve). Gjithashtu vëri në qendër të kërkojnë parime dhe doktrina rreth kërkimit të faljes.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 26:17–28, duke vënë re çdo herë që Zoti përdor fjalën *tim*, [*ime*, *e mi*, *e mia*, *të mitë*] ose *unë*. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fjalë sa herë që shfaqen. Pastaj pyeteni klasën:

- Te Mosia 26:17–28, çfarë sugjerojnë fjalët *unë* dhe *tim* rreth rolit të Zotit në procesin e pendimit? (Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët të thonë fraza ose vargje të veçanta në mbështetje të përgjigjeve të tyre.)
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga Mosia 26:20–21 rreth rolit të shërbëtorëve të Zotit në procesin e pendimit? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se **udhëheqësit e**

priftërisë përfaqësojnë Zotin dhe se në rastet e mëkatit të rëndë, peshkopët dhe presidentët e degëve mund të na ndihmojnë që të pendohemi dhe të marrim falje.)

- Në çfarë mënyrash peshkopi apo presidenti i degës mund t’i ndihmojë ata që luftojnë me mëkatin dhe tundimet?

Shpjegoni që Zoti e mësoi Almën se çfarë duhet të bëjnë ata që kërkojnë falje në mënyrë që të pendohen. Ftojini studentët ta shqyrtojnë në dyshe Mosian 26:29–32 dhe të përcaktojnë parimet që i ndihmojnë të kuptojnë se çfarë kërkon Zoti prej nesh kur pendohemi.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për t’i studiuar këto vargje, ftoni disa prej tyre të shkruajnë në tabelë parimet që kanë zbuluar, duke përdorur fjalë nga vetja. Përgjigjet e tyre mund të përfshijnë sa vijon:

Rrëfimi i mëkateve çon te falja.

Zoti do t’i falë ata që pendohen me çiltërsinë e zemrës së tyre.

Ne duhet t’i falim të tjerët që të marrim faljen e Zotit.

Për t’i ndihmuar studentët që t’i kuptojnë më mirë këto parime, bëni disa prej pyetjet vijuese ose të gjitha:

- Te Mosia 26:29, cili është kuptimi i frazës “i rrëfen mëkatet e tij para teje dhe meje”? (Mund t’ju duhet të vini në dukje që në këtë varg, fjala *teje* i referohet Almës.)
- Kur një person ka bërë një mëkat të rëndë, përse mendoni që personit i kërkohet që t’ia rrëfejë Zotit dhe udhëheqësit të duhur të Kishës? (Shkeljet e rënda, të tilla si thyerja e ligjit të dëlirësisë, mund të vënë në rrezik anëtarësinë e personit në Kishë. Si rrjedhim, në raste të tilla personi duhet t’ia rrëfejë mëkatin si Zotit edhe përfaqësuesit të Tij në Kishë. Peshkopët dhe presidentët e degëve mbajnë çelësat e priftërisë për t’i ndihmuar ata që kanë mëkatuar të përpiqen të marrin falje. Ndërkohë që vetëm Zoti mund t’i falë mëkatet, udhëheqësit e priftërisë luajnë një rol mbështetës duke i ndihmuar njerëzit ta marrin atë falje. Ata ruajnë fshehtësinë e të gjitha rrëfimeve dhe i ndihmojnë ata që rrëfehen gjatë procesit të pendimit.)
- Çfarë mendoni se do të thotë që dikush është penduar “me çiltërsinë e zemrës së tij [apo të saj]”? (Mosia 26:29.)
- Përse mendoni që Zoti na kërkon që t’i falim të tjerët? Si lidhet pendimi me faljen e të tjerëve? (Shih 3 Nefi 13:14–15; DeB 64:8–11.)
- Cilat fraza në këto vargje mund t’i japin kurajë apo mbështetje dikujt që dëshiron të pendohet por nuk ndien se ai apo ajo mund të falet?

Mosia 26:33–39

Alma i bindet këshillës së Zotit, duke gjykuar ata që kanë mëkatuar dhe duke vënë rregull në Kishë

Shpjegoni që Mosia 26:33–37 rrëfen se si i ndoqi Alma udhëzimet e Zotit, se si gjykoi anëtarët e Kishës që kishin mëkatuar dhe vuri rregull në Kishë. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mosian 26:34–37, duke kërkuar pasojat e përpjekjeve të Almës për të ndjekur këshillën e Zotit. Jepni dëshminë tuaj se kur pendohemi dhe jetojmë me drejtësi, ne mund të kemi paqe në zemrën tonë dhe të përparojmë shpirtërisht.

Mosia 27

Hyrje

Alma i Riu dhe bijtë e mbretit Mosia u rebeluan kundër etërve të tyre dhe Zotit, dhe u përpoqën të shkatërronin Kishën e Perëndisë. Përpyekjet e tyre morën fund kur një engjëll, i dërguar në përgjigje të lutjeve të të drejtëve, i thirri ata në pendim. Si rrjedhojë e kësaj

përvoje të jashtëzakonshme, ata u lindën rishtas përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe udhëtuan anembanë tokës së Zarahemlës për të predikuar ungjillin dhe për të korrigjuar dëmtimet që kishin shkaktuar.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 27:1–22

Një engjëll e thërret Almën të Riun dhe bijtë e Mosias në pendim

Për të dhënë sfondin për këtë mësim, përmbledhni Mosian 27:1–7 duke shpjeguar që shumë prej jobesimtarëve në Zarahemla filluan të përndjekin ata që i përkisnin Kishës. Pasi mbreti Mosia nxori një shpallje duke ndaluar veprime të tilla, shumica e njerëzve u bindën dhe paqja u rikthye. Megjithatë, disa njerëz vazhduan të përpiqeshin ta shkatërronin Kishën. Pesë nga ata njerëz ishin biri i Almës, Alma, dhe bijtë e Mosias, Amoni, Aaroni, Omneri dhe Himni. Biri i Almës, Alma, shpesh është quajtur Alma i Riu.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 27:8–10. Kërkojini klasës të gjejë fjalët ose frazat që përshkruajnë Almën të Riun dhe bijtë e Mosias.

- Cila pjesë nga përshkrimi i Almës dhe i bijve të Mosias ju bën më shumë përshtypje? Përse? (Renditini fjalët dhe frazat në tabelë ndërsa studentët i përcaktojnë ato. Lini hapësirë në tabelë për të krijuar një listë të dytë më vonë gjatë mësim.)

Kërkojuni studentëve të përsiaten në heshtje për pyetjen vijuese:

- Nëse do të kishit jetuar në Zarahemla në këtë kohë, si mendoni se do të kishit reaguuar ndaj veprimeve të Almës dhe të bijve të Mosias?

Paraqitni figurën “Kthimi në Besim i Alma të Riut” (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 77). Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mosian 27:11–13, që përbën ngjarjen e përvijuar në këtë figurë. Pastaj ftoni një student të lexojë me zë Mosian 27:14. Kërkojini klasës të shikojë arsyet që dha engjëlli për ardhjen e tij te Alma dhe bijtë e Mosias.

- Çfarë na mëson ky varg rreth asaj se si mund t’i ndihmojmë të tjerët të cilët janë duke luftuar [me probleme]? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se **Zoti u përgjigjet lutjeve tona besimplotë për të tjerët**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë dhe të sugjeroni që studentët ta shkruajnë në shkrimet e tyre të shenja pranë Mosias 27:14. Gjithashtu mund të dëshironi të sugjeroni që të shtojnë si referencë-kryq Jakobin [Bibël] 5:16. Vini në dukje që Zoti u përgjigjet lutjeve tona jo vetëm për ata që po përpiqen shpirtërisht por edhe për ata që kanë lloje të tjera sfidash dhe nevojash.)
- Kur kanë pasur ndikim ndryshues në jetën tuaj lutjet e dikujt tjetër?
- Kur keni ndier që lutjet tuaja kanë pasur ndikim ndryshues në jetën e dikujt?

Nxitini studentët të vazhdojnë të luten për të tjerët. Dëshmoni që rrëfimi për Almën të Riun dhe për bijtë e Mosias është provë që Zoti i dëgjon lutjet tona të bëra për të tjerët. Ai nuk do të shkelë zgjedhjen e lirë të atyre për të cilët ne lutemi, por Ai do t’i dëgjojë lutjet tona dhe do të përgjigjet në mënyrën e Tij dhe në kohën e Tij.

Ftoni një student të qëndrojë përpara klasës dhe të lexojë me zë Mosian 27:15–16. Shpjegoni që këto janë fjalët e engjëllit drejtuar Almës dhe bijve të Mosias. Theksoni që engjëlli foli “me një zë rufeje që e bëri të dridhej tokën” (Mosia 27:11).

- Çfarë ju bën përshtypje rreth asaj që bëri dhe tha engjëlli? Përse ju bën përshtypje?

Përmbledhni Mosian 27:19–22 duke shpjeguar që pasi engjëlli dha mesazhin e tij, Alma nuk mund të fliste, u bë i dobët dhe u mbart i pafuqishëm për tek i ati (shih Mosian 27:19).

Mësimdhënia me Anë të Shpirtit të Shenjtë

Zoti ka thënë që ne duhet “[ta] predik[ojmë] ungjillin [e Tij] me anë të Shpirtit, madje të Ngushëlluesit, i cili u dërgua për të predikuar të vërtetën” (DeB 50:14). Ndërsa jepni mësim, kërkonit udhëheqjen e Shpirtit që t’ju ndihmojë ta përshtatni mësimin në përputhje me nevojat e studentëve tuaj.

Kur babai i Almës dëgjoji se çfarë kishte ndodhur, ai “u gëzua, pasi ai e dinte se qe fuqia e Perëndisë” (Mosia 27:20). Ai i mblodhi njerëzit “që të mund të dëshmonin se ç’kishte bërë Zoti për të birin” (Mosia 27:21). Ai gjithashtu bëri të mblidheshin priftërinjtë, dhe ata agjëruan e u lutën që biri i tij të mund ta rifitonte forcën dhe të ishte në gjendje të fliste (shih Mosian 27:22).

Mosia 27:23–31

Alma i Riu pendohet dhe lindet rishtas

Kthehuni te lista që përshkruan Almën dhe bijtë e Mosias, të cilën e shkruat në tabelë më përpara. Emërtojeni atë listë *Përpara*. Shkruani *Më pas* në anën tjetër të tabelës. Ftojini studentët të lexojnë Mosian 27:23–24, 28–29, duke kërkuar fjalët dhe frazat që tregojnë se si ndryshoi Alma. Jepuni disa studentëve mundësinë që t’i shkruajnë këto fjalë dhe fraza në tabelë.

- Sipas Mosias 27:24 dhe 28, çfarë bëri Alma që çoi në këtë ndryshim? Çfarë bëri Zoti? Ndërsa kërkojmë të ndryshojmë dhe të ndjekim Shpëtimtarin, përse është e rëndësishme të kuptojmë se çfarë duhet të bëjmë? Përse është e rëndësishme të kuptojmë se çfarë do të bëjë Zoti për ne?
- Si mundet të mësuarit e përvojës së Almës të ndihmojë dikë që mendon se ai apo ajo nuk mund të marrë falje?

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 27:25–26. Kërkojini klasës të përcaktojë doktrinën që Zoti i mësoi Almës. (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, sigurohuni që e kuptojnë se **secili nga ne duhet të lindet rishtas përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë.)

Shpjegoni që të lindesh rishtas do të thotë që Shpirti i Zotit të shkaktojë një ndryshim të madh në zemrën e një personi saqë personi nuk ka më dëshirë të bëjë keq por përkundrazi dëshiron të kërkojë gjërat e Perëndisë (shih Mosia 5:2).

Ju gjithashtu mund të dëshironi të shpjegoni që edhe pse ndryshimi i madh i zemrës me sa duket ndodhi shpejt për Almën dhe bijtë e Mosias, shumica prej nesh ndryshojnë më gradualisht përmes Shlyerjes. Është më tepër një proces sesa një ndodhi [e vetme]. Për t’i ndihmuar studentët ta kuptojnë më mirë këtë doktrinë, ftoni njërin prej tyre të lexojë thënien në vijim nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Ne duhet të bëjmë kujdes që, ndërsa kërkojmë të bëhemi edhe më shumë të perëndishëm, të mos shkurajohemi e të humbasim shpresën. Të bërit si Krishti është një përpjekje [që zgjat] gjithë jetën dhe shumë shpesh përfshin rritje dhe ndryshim që është i ngadalshëm, pothuajse i padukshëm. Shkrimet e shenjta shënojnë rrefime të mrekullueshme për njerëz jeta e të cilëve ndryshoi rrënjësisht, në një çast, siç ndodhi me: Almën të Riun, Palin në rugën për Damask, Enosin duke u lutur deri natën vonë, mbretin Lamoni. Shembuj të tillë të mahnitshëm të fuqisë për të ndryshuar edhe ata që ishin zhytur në mëkat, japin besim se Shlyerja mund të arrijë edhe ata që janë në dëshpërimin më të thellë.

Por duhet të tregojmë maturi ndërsa i shtjellojmë këta shembuj të mrekullueshëm. Megjithëse janë të vërtetë dhe të fuqishëm, ata janë më shumë një përjashtim sesa diçka e zakonshme. Për çdo Pal, për çdo Enos dhe për çdo mbret Lamoni, ka qindra dhe mijëra njerëz për të cilët procesi i pendimit është shumë më i hollë, shumë më i padallueshëm. Ditë pas dite ata i afrohen më pranë Zotit, duke mos e kuptuar që janë duke ndërtuar një jetë të perëndishme. Ata bëjnë jetë të qeta mirësie, shërbimi dhe zotimi” (“A Mighty Change of Heart”, *Ensign*, tetor 1989, f. 5).

Pasi studentët të tregojnë se çfarë kanë mësuar nga kjo thënie, ftojini të kushtojnë disa minuta për t’iu përgjigjur njëres prej pyetjeve në vijim në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani këto pyetje në tabelë përpara fillimit të orës mësimore, të përgatitni një fletushkë për shpërndarje me pyetje ose t’i lexoni pyetjet me ngadalë në mënyrë që studentët të mund t’i shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.)

- Si keni ndryshuar përmes Shlyerjes ndërsa jeni penduar dhe keni bërë më të mirën për të ndjekur Shpëtimtarin?
- Çfarë është një gjë që mund të bëni për të ardhur më plotësisht te Zoti në mënyrë që të mund të ndryshoheni përmes Shlyerjes?

Ndarja e thënieve profetike

Kur një citat është i gjatë, mund të jetë shumë e dobishme t’ua jepni studentëve si fletushkë ose ta shkruani në tabelë. Pa një ndihmë të tillë, studentët mund të shpërqendrohen ose mund ta kenë të vështirë të kuptojnë.

Ftoni disa studentë të tregojnë atë që kanë shkruar dhe të flasin rreth ndryshimit që mund të ndodhë brenda nesh kur pendohemi dhe ushtrojmë besim te Jezu Krishti dhe Shlyerja e Tij. (Kujtojeni studentëve që nuk nevojitet të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e brendshme.) Sigurohuni që e kuptojnë se nuk duhet të flasin rreth mëkateve të tyre të shkuara.)

Mosia 27:32–37

Alma i Riu dhe bijtë e Mosias udhëtojnë anembanë vendit, duke u përpjekur të ndreqin dëmtimet që kanë shkaktuar dhe të forcojnë Kishën

Shpjegoni që pendimi i vërtetë është ndryshim i zemrës, jo vetëm vendosmëria për të ndalur së bëri diçka të gabuar. Ftojeni një student të lexojë me zë Mosian 27:32–37. Kërkojini klasës të përcaktojë se çfarë bënë Alma dhe bijtë e Mosias që shkoi përtej thjesht ndalimit të të bërit të asaj që qe e gabuar.

- Çfarë prove shikoni që Alma dhe bijtë e Mosias vërtet ndryshuan?
- Çfarë mund të mësojmë nga shembulli i tyre?

Përgjigjet e studentëve mund të përfshijnë sa vijojnë:

Edhe ata që ngrenë krye kundër Zotit dhe mësimeve të Tij, mund të falen.

Që të pendohet vërtet, një person duhet të bëjë çdo gjë që është e mundshme për të ndrequr dëmin që ai ose ajo ka bërë. (Ju mund të shpjegoni që ndonjëherë përdorim fjalën *dëmshpërblim* për t’iu referuar veprimit të ndreqjes së dëmit që është bërë dhe të korrigjimit të zgjedhjeve tona të pamatura.)

Përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne mund të ndryshohemi në një gjendje drejtësie.

Përmbylleni duke dëshmuar që rrëfimi i Almës dhe i bijve të Mosias është një shembull i fuqisë së Shlyerjes së Jezu Krishtit për të na ndryshuar. Dëshmoni rreth dëshirës së Shpëtimtarit për t’i falur të gjithë ata që, si këta të rinj, ushtrojnë besim tek Ai dhe kërkojnë ta ndjekin Atë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mosia 27:25 I lindur rishtas

Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, përshkroi procesin e lindjes rishtas:

“Ne e fillojmë procesin e lindjes rishtas nëpërmjet ushtrimit të besimit të Krishti, pendimit për mëkatet tona dhe pagëzimit me zhytje për heqjen e mëkateve, realizuar nga një njeri që ka autoritetin e priftërisë.

. . . Pasi dalim nga uji i pagëzimit, qenia jonë e ka të nevojshme të zhytet e të ngopet vazhdimisht me të vërtetën dhe dritën e ungjillit të Shpëtimtarit. Një kredhje e rastit dhe e përciptë në doktrinën e Krishtit dhe pjesëmarrja e pjesshme në Kishën e tij të rivendosur, nuk mund të sjellë shndërrimin shpirtëror që të bën të aftë për të ecur në risinë e jetës. Më tepër se aq, kërkohet besnikëri në besëlidhje, qëndrueshmëri në zotim dhe ofrim ndaj Perëndisë me gjithë shpirt, nëse do t'i marrim bekimet e përjetësisë. . . .

Zhytja e gjithanshme dhe ngopja me ungjillin e Shpëtimtarit janë hapa themelorë në procesin e lindjes rishtas” (“Ye Must Be Born Again”, *Ensign ose Liahona*, maj 2007, f. 21; “Duhet Të Lindni Sërisht”, Konferenca e Përgjithshme prill 2007 [nr. i artikullit 02368 101], f. 21).

Plaku Brus R. Mek-Konki, gjithashtu i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi:

“Ne lindemi rishtas kur vdesim për sa i përket padrejtësisë dhe kur jetojmë për sa i përket gjërave të Shpirtit. Por kjo nuk ndodh menjëherë, papritmas. Ky . . . është një proces. Të rilindesh është një gjë graduale, me përjashtim të disa rasteve të veçuara të cilat janë aq të mrekullueshme që shkruhen në shkrimet e shenjta. Për sa i përket shumicës së anëtarëve të Kishës, ne lindemi rishtas hap pas hapi dhe lindemi rishtas te drita më e madhe dhe te njohuria më e madhe dhe te dëshira më të mëdha për drejtësi ndërsa mbajmë urdhërimet. . . .

Si anëtarë të Kishës, nëse planifikojmë një drejtim që çon te jeta e përjetshme; nëse i fillojmë proceset e rilindjes shpirtërore dhe shkojmë në drejtimin e duhur; nëse planifikojmë drejtimin e shenjtërimin të shpirtave tanë dhe hap pas hapi shkojmë në atë drejtim; nëse hartojmë drejtimin e bërjes të përsosur dhe, hap pas hapi dhe etapë pas etape, i përsosim shpirtat tanë duke e mposhtur botën, atëherë është krejt e sigurt – nuk vihet asfare në dyshim – që ne do të marrim jetën e përjetshme. Edhe pse kemi rilindjen shpirtërore përpara nesh, përsosmërinë përpara nesh, shkallën e plotë të shenjtërimin përpara nesh, nëse planifikojmë një drejtim dhe e ndjekim atë me shkallën më të lartë të aftësisë sonë në këtë jetë, atëherë kur të ikim nga kjo jetë ne do të vazhdojmë pikërisht në po atë drejtim” (“Jesus Christ and Him Crucified”, *Brigham Young University 1976 Speeches*, 5 shtator 1976, f. 5–6, speeches.byu.edu).

Mosia 28–29

Hyrje

Pasi ishin kthyer në besim, bijtë e mbretit Mosia ndien një dëshirë të fortë për t'u predikuar ungjillin lamanitëve. Mosia, pasi pyeti Zotin dhe mori siguri që ata do të bekoheshin me sukses dhe mbrojtje, i lejoi që të shkonin. Në po këtë kohë, Mosia ishte duke punuar për

t'u kujdesur për analet e shenjta që i ishin besuar atij. Ai përktheu analet e Jareditëve dhe ia kaloi të gjitha analet Alma të Riut. Për shkak se bijtë e tij nuk e pranuan mundësinë për të qenë mbret, ai themeloi një sistem gjykatësish si mënyra e re e qeverisjes në vend.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 28:1–9

Bijtë e Mosias dëshirojnë t'u predikojnë lamanitëve

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini thëniet në vijim në tabelë:

1. *Unë kam dëshirë të sinqertë për lumturinë e përjetshme të të tjerëve.*
2. *Unë jam i gatshëm të sakrifikoj për t'i ndihmuar të tjerët.*
3. *Unë kam dëshirë të ndaj ungjillin me të tjerët.*

Për të filluar orën mësimore, kërkojuni studentëve t'i përdorin thëniet në tabelë për ta analizuar veten në heshtje. Vëriini të përdorin një sistem vlerësimi nga 1 deri në 10, ku numri 1 të tregojë që thënia nuk përbën një përshkrim të mirë të tyre [si individë] dhe numri 10 të tregojë që thënia përbën një përshkrim jashtëzakonisht të mirë të tyre.

Ftojini studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 27:8–10.

- Si do të ishin vlerësuar Alma dhe bijtë e Mosias me po të njëjtin sistem vlerësimi në këtë periudhë të jetës së tyre?

Kërkojini një student të lexojë me zë Mosian 28:1–4.

- Si do të ishin vlerësuar bijtë e Mosias me po të njëjtin sistem vlerësimi pas kthimit të tyre në besim? Cilat fraza te Mosia 28:1–4 tregojnë se sa shumë kishin ndryshuar ata?
- Përse ndryshuan dëshirat e bijve të Mosias? (Ata ushtruan besim te Jezu Krishtit, u penduan për të gjitha mëkatet e tyre dhe u kthyen në besim; shih Mosian 27:34–36. Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i referoheni Mosias 28:4 për të nxjerrë në pah se si ndikoi Shpirti i Zotit tek ata.)
- Nga ajo që keni mësuar rreth lamanitëve në këtë kohë të historisë së tyre, çfarë vështirësish mund të hasnin misionarët midis tyre?
- Sipas Mosias 28:2 çfarë ndryshimi besonin bijtë e Mosias se mund të bënte predikimi i tyre në jetën e lamanitëve?
- Si ndikoi kthimi në besim i bijve të Mosias mbi dëshirën e tyre për të shpërndarë ungjillin? Çfarë parimesh mund të mësojmë nga përvoja e tyre? (Përmbliidhni përgjigjet e studentëve duke shkruar në tabelë parimin në vijim: ***Ndërsa kthimi ynë në besim thellohet, dëshira jonë për të shpërndarë ungjillin rritet.***)

Kërkojini një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët që ta shkruajnë këtë thënie në anë të faqes te shkrimet e tyre të shenjta pranë Mosias 28:1–4.

“Thellësia e dëshirës sonë për të shpërndarë ungjillin është tregues i madh i masës së kthimit tonë vetjak në besim” (“Sharing the Gospel”, *Ensign*,

nëntor 2001, f. 7).

Ftojini studentët të mendojnë se si dëshira e tyre për të shpërndarë ungjillin me të tjerët është rritur ndërsa ata janë afruar më shumë me Zotin.

Situata nga jeta e përditshme

Lidhja e një parimi të ungjillit me situata nga jeta e përditshme mund t'i ndihmojë studentët ta analizojnë parimin dhe të dallojnë lidhjen që ka me jetën e tyre. Ju mund të dëshironi t'i këshillo- ni studentët që sa më çiltërsisht t'i përgjigjen një shembulli të këtillë, aq më i dobishëm do të jetë në procesin e tyre të mësimit.

• Çfarë përvojash në jetën tuaj ju kanë bërë që të dëshironi të ndani ungjillin me të tjerët? Kërkojuni studentëve që të përfytyrojnë sikur njohin një të ri i cili është anëtar i Kishës, por ka pak dëshirë për të shërbyer një mision kohëplotë.

• Çfarë mund të bëjë ky i ri për të rritur dëshirën e tij për të shpërndarë ungjillin? (Ndërsa studentët japin pikëpamjet e tyre, nxitini që të sjellin ndërmend se çfarë e ka thëlluar kthimin e tyre në besim tek ungjilli i Jezu Krishtit dhe se si mund të rekomandojnë veprimtari ose përvoja të ngjashme për këtë të ri. Ndihmojini që të kuptojnë se një kthim më i madh në besim çon në shtim të dëshirës për të ndarë ungjillin me të tjerët.)

Ju mund të dëshironi të shpjegoni si e morët dëshirën për t'ua mësuar ungjillin të tjerëve. Ndërsa e bëni këtë, merrni parasysh të jepni dëshminë tuaj që ndërsa i afrohemi Zotit dhe ndiejmë Shpirtin e Tij, dëshira jonë për të ndarë ungjillin më të tjerët do të rritet.

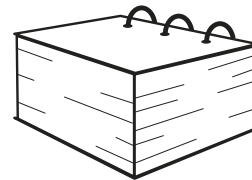
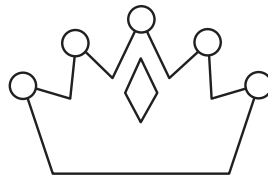
Vëriuni studentët të lexojnë Mosian 28:5–8 dhe të përcaktojnë se përse Mosia i la bijtë e tij të shkonin në një mision kaq të rrezikshëm.

• Në përgjigje të lutjes së Mosias, çfarë bekimesh i premtoi Zoti bijve të Mosias?

Mosia 28:10–20

Mosia përkthen fletët e Jareditëve dhe ia kalon analet e shenjta Almës

Vizatoni sa vijon në tabelë:

Tregoni me gisht figurën e kurorës, dhe vëni një student të lexojë Mosian 28:10. Kërkojuni klasës që të gjejë një problem që pati mbreti kur të bijtë u nisën në mision. (Ai duhej të gjente dikë për të marrë vendin e tij si mbret.)

Përmbliidhni Mosian 28:11–19 duke shpjeguar që Mosia po plakej dhe ai ia kushtoi një pjesë të vëmendjes së tij anave të shenjta që i ishin besuar atij: anave që ia kishte dhënë i ati dhe të cilat i kishte thënë që të mirëmbante, dhe anave që ia kishte dhënë mbreti Limhi. Në detyrën e tij si shikues, ai përktheu analet e Jareditëve – fletët që ishin gjetur nga grupi të cilin mbreti Limhi e kishte dërguar për të gjetur tokën e Zarahemlës (shih Mosia 8:7–9). Drejtojeni vëmendjen e studentëve te figura e fletëve të arit në tabelë.

Shpjegoni që përveç caktimit të një udhëheqësi për mbretërinë, Mosias gjithashtu i duhej të caktonte një kujdestar për fletët. Kërkojuni studentëve që të lexojnë në heshtje Mosian 28:20.

- Kush i mori analet e shenjta?
- Përse Alma ishte personi i duhur i zgjedhur për t'u kujdesur për këto anale?

Mosia 29

Njerëzit ndjekin këshillën e Mosias për të krijuar një sistem gjykatësish si mënyrën e tyre të qeverisjes

Vëriuni studentët të ngrenë duart nëse do t'u pëlqente të ishin një mbret ose mbretëreshë. Zgjidhni një prej këtyre studentëve që të vijë para klasës dhe të qëndrojë pranë kurorës të vizatuar në tabelë (ose vendosni një kurorë prej letre mbi kokën e tij ose të saj). Vëriuni studentin të përshkruajë se çfarë përfitimesh do të kishte ai ose ajo nëse do të ishte mbret ose mbretëreshë.

Kërkojuni një studentit të lexojë me zë Mosian 29:1–3.

- Cilin dëshironin njerëzit që të ishte mbreti i tyre?
- Nga çfarë hoqën dorë bijtë e Mosias në mënyrë që të mund t'u predikonin lamanitëve?
- Cilat janë disa mundësi nga të cilat të rinjtë dhe të rejtat sot heqin dorë ose i shtojnë që të mund të shërbejnë në misione?

Përmbliidhni Mosian 29:4–10 duke shpjeguar që mbreti Mosia ishte i shqetësuar se caktimi i një mbreti të ri mund të çonte në grindje dhe madje luftë. Ai gjithashtu përmendi probleme të tjera që mund të dilnin nëse një mbret i padrejtë do të vinte në pushtet. Vëri studentët që të lexojnë Mosian 29:16–18 dhe t'i dallojnë ato probleme.

Shpjegoni që mbreti Mosia propozoi që qeveria nefite nuk duhej të drejtohej më nga një mbret. Përkundrazi, ai propozoi një sistem gjykatësish, me gjykatës të zgjedhur nga zëri i popullit.

Vëri studentët që të lexojnë në heshtje Mosian 29:11, 25, për të gjetur se si gjykatësit duhej ta gjykonin popullin. (“Sipas urdhërimeve të Perëndisë” dhe “sipas ligjeve që ju janë dhënë nga etërit tanë”).

Shkruani *Mosia* 29:26–27, 30, 33–34, 37–38 në tabelë. Ndajeni klasën dyshe-dyshe. Vëri studentët t'i shqyrtojnë këto vargje dhe të dallojnë përgjegjësinë e popullit në qeverinë e propozuar nga mbreti Mosia. Pastaj vëri secilën dyshe të diskutojë mbi pyetjet në vijim. (Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë ose t'ua jepni në një fletushkë.)

- Sipas mbretit Mosia, çfarë përfitimesh do të vinin prej marrjes së vendimeve nga zëri i popullit? (Ai tha që zëri i popullit përgjithësisht nuk dëshiron gjëra që janë “kundër asaj që është e drejtë”. Ai gjithashtu foli rreth nevojës që të gjithë qytetarët të ndanin barrën e qeverisjes së tyre dhe të kishin “të njëjtat të drejta”.)
- Çfarë pasojash do të vinin nëse zëri i popullit do të zgjidhte paudhësi? (Gjykimet e Zotit do të binin mbi ta dhe ata do të shkatërroheshin.)
- Te Mosia 29:34, cili mendoni se është kuptimi i frazës “që çdo njeri të mbajë pjesën e tij”? Si mund të gjejë zbatim kjo frazë për përgjegjësitë e qytetarëve për të marrë pjesë në qeveritë e tyre vendore dhe kombëtare?

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: “Si udhëheqësit edhe përkrahësit janë në të vërtetë përgjegjës për atë që ndodh në rënie kulturore. . . . Është e thjeshtë të kritikosh udhëheqësit e këqij, por ne nuk duhet t'i lemë përkrahësit të mos marrin përgjegjësinë e tyre mbi vete” (“Repent of [Our] Selfishness”, *Ensign*, maj 1999, f. 24).

- Përse është e rëndësishme si për udhëheqësit edhe për përkrahësit që të jenë të përgjegjshëm për veprimet e tyre?
- Çfarë mund të bëni për të mbështetur ligjet dhe udhëheqësit e drejtë? (Ju mund të dëshironi t'i drejtoni studentët te Nenet e Besimit 1:12.)

Shprehni bindjen tuaj që edhe pse jo çdo vend në botë e ka mundësinë të zgjedhë udhëheqësit e vet, Zoti gjithmonë do t'i ndihmojë ata që kanë besim tek Ai, pavarësisht se ku jetojnë.

Ftojini një student të lexojë me zë Mosian 29:41–43.

- Kë zgjodhi populli që të ishte kryegjykatësi i parë? A jetoi ai në përputhje me përgjegjësinë e tij për të qenë udhëheqës i drejtë dhe i ndershëm? Çfarë rezultoi nga udhëheqja e tij?

Kërkojuni studentëve të shpjegojnë me vetë fjalët e tyre se çfarë kanë mësuar nga Mosia 29. Ata mund të dallojnë disa nga të vërtetat në vijim:

Udhëheqja e padrejtë mund të sjell grindje dhe mëkat.

Nuk është e zakonshme që zëri i popullit të zgjedhë diçka që nuk është e drejtë.

Nëse njerëzit zgjedhin paudhësi, gjykimet e Zotit do të bien mbi ta.

Çdo person ka për detyrë që t'i përkrahë ligjet dhe udhëheqësit e drejtë.

Përmbylleni duke dhënë dëshmi rreth parimeve në mësimin e sotëm.

Përsëritje e Mosias

Merrni ca kohë për t'i ndihmuar studentët të përsëritin Librin e Mosias. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse është e nevojshme, ftojini që t'i hedhin një sy të shpejtë librit që t'i ndihmoni ta kujtojnë. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, ftojini disa studentë që të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre rreth diçkaje në këtë libër që u ka bërë përshtypje.

Librin e Almës

Përse ta studioni këtë libër?

Duke studiuar librin e Almës, studentët do të mësojnë rreth Jezu Krishtit dhe domosdoshmërisë për Shlyerjen dhe Ringjalljen e Tij në planin e shpëtimit. Ata gjithashtu do të mësojnë rreth fuqisë së fjalës së Perëndisë për të mposhtur intrigat e priftërinjve, doktrinën e rreme, mëkatin, urrejtjen e braktisjen dhe për t'i udhëhequr individët që të përjetojnë një ndryshim të fuqishëm të zemrës. Studentët mund të lartësohen dhe frymëzohen kur lexojnë rreth përpjekjeve misionare të Almës, Amulekut dhe bijve të Mosias, si dhe rreth kthimit në besim dhe besnikërisë së anti-nefi-lehitëve (popullit të Almës). Ndërsa studiojnë kapituj që japin me hollësi luftërat midis nefitëve dhe lamanitëve, ata mund të mësojnë parime që do t'i udhëheqin në kohët e trazuara në të cilat jetojnë dhe do t'i ndihmojnë të dalin fitimtarë në betejat e tyre vetjake me kundërshtarin.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni i përmbloodhi dhe shkurtio analet nga fletët e mëdha të Nefit për të krijuar librin e Almës. Libri ka marrë emrin e Almës, i cili, ngaqë ishte biri i Almës, shpesh quhet Alma i Riu. Kur mbreti Mosia krijoi mbretërimin e gjykatësve mes nefitëve, Alma i Riu u bë kryegjykatësi i parë dhe pasoi atin e tij si prift i lartë mbi Kishën (shih Mosia 29:42). Ai përfundimisht hoqi dorë nga detyra e tij si kryegjykatës dhe ia përkushtoi veten “tërisisht kryepriftërisë” dhe që “të përhapte në popull fjalën e Perëndisë” nëpër të gjithë vendin e nefitëve (Alma 4:20; 5:1). Mormoni i përdori analet e shërbesës së Almës (shih Alma 1–44) dhe shkrimet e bijve të Almës, Helamanit (shih Alma 45–62) dhe Shiblunit (shih Alma 63) për të hartuar librin e Almës.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni nuk ia drejtoi librin e Almës një publiku të veçantë ose nuk tha përse e shkroi. Megjithatë, mësimet e shumta të librit lidhur me misionin shëlbues të Jezu Krishtit kontribuojnë në qëllimin qendror të Librit të Mormomit, i cili është të dëshmojë “se Jezusi është Krishti, Perëndia i Amshuar” (faqja e titullit e Librit të Mormomit; shih edhe Alma 5; 7; 13; 32–34; 36; 39–42).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Analet origjinale të përdorura si burime për librin e Almës ka mundësi të jenë shkruar midis 91 Pr.K. dhe 52 Pr.K. Mormoni i përmbloodhi ato analet diku midis 345 Ps.K. dhe 385 Ps.K. Mormoni nuk e shënoi se ku ishte kur e hartoi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Edhe pse libri i Almës është më i gjati në Librin e Mormomit, ai mbulon një periudhë prej vetëm 39 vjetësh – afërsisht 91 Pr.K. deri 52 Pr.K. Libri rrëfen rastin e parë të punëve të suksesshme misionare mes lamanitëve. Ai gjithashtu vë në pah besnikërinë e lamanitëve të kthyer në besim në mbajtjen e besëlidhjeve të tyre

(shih Alma 23:6–7; 24). Përveç kësaj, libri i Almës përfshin mësimet rreth doktrinës së parashugurimit dhe të shërbesës së Melkizedekut (shih Alma 13); fuqisë së fjalës së Perëndisë (shih Alma 31); se si të zhvillojmë besim në Jezu Krishtin (shih Alma 32–34); gjendjen e rëndë të thyerjes së ligjit të dëlirësisë (shih Alma 39); gjendjen e shpirtrave tanë pas vdekjes (shih Alma 40); doktrinën e ringjalljes dhe të rivendosjes (shih Alma 40–41); dhe rolet e drejtësisë dhe të mëshirës në planin e Atit Qiellor për shëlbimin (shih Alma 42). Ky libër gjithashtu përmban udhëzimet e Zotit lidhur me vetëmbrojtjen dhe përligjen për luftë (shih Alma 43:45–47).

Përmbledhje

Alma 1–3 Nehori paraqet intriga të priftërinjve mes nefitëve. Alma i udhëheq nefitët e drejtë për t'u vetëmbrojtur nga Amlici dhe pasuesit e tij, që janë bashkuar me një ushtri lamanite. Pas pengimit të përpjekjes së Amlicit për t'u bërë mbret dhe për të shkatërruar Kishën, nefitët mundin një ushtri tjetër lamanitësh.

Alma 4–16 Alma jep dorëheqjen si kryegjykatës. Ai udhëton nëpër mbarë vendin e nefitëve për të luftuar krenarinë dhe ligësinë nëpërmjet predikimit të fjalës së Perëndisë. Amuleku bashkohet me Almën dhe ata japin mësim për Shlyerjen e Jezu Krishtit, Ringjalljen dhe nevojën për besim në Zotin e për pendim. Zizromi kthehet në besim dhe pagëzohet.

Alma 17–28 Bijtë e Mosias dhe të tjerë predikojnë fjalën e Perëndisë mes lamanitëve në vendin e Nefit. Mijëra kthehen në besim te Zoti. Të kthyerit në besim braktisin armët e tyre të luftës dhe shkojnë për të banuar mes nefitëve. Shumë njerëz vdesin në një betejë të madhe midis nefitëve dhe lamanitëve.

Alma 29–42 Alma dëshiron të sjellë shpirtra në pendim. Ai e ngatërron Korihorin, një anti-Krisht. Ndërsa po mësonte zoramitët, një grup

të larguarish nga nefitët, Alma e krahason fjalën e Perëndisë me një farë që duhet të ushqehet me anë të besimit. Amuleku dëshmon për Shlyerjen dhe i mëson zoramitët që të ushtrojnë besim deri në pendim. Alma u jep këshillë dhe dëshmi individuale bijve të tij Helamanit, Shiblunit dhe Koriantonit. Alma ia beson analet e shenjta Helamanit. Ai jep mësim rreth botës së shpirtrave pas vdekjes, ringjalljes dhe roleve të drejtësisë e mëshirës në planin e Perëndisë.

Alma 43–45 Të nxitur në zemërim nga të larguarit prej nefitëve, lamanitët filluan luftën kundër nefitëve. Moroni i udhëheq nefitët drejt fitores mbi ushtrinë e Zerahemnës. Alma interviston dhe bekon Helamanin, profetizon për shkatërrimin e nefitëve dhe largohet nga vendi.

Alma 46–63 Moroni, Lehi, Teankumi, Helamani dhe Pahorani i udhëheqin nefitët drejt fitores ndaj ushtrive lamanite të kontrolluara nga Amalikia dhe Amaroni. Moroni dhe Pahorani gjithashtu shtypin kryengritjen e të larguarve prej nefitëve, të njohur si njerëzit e mbretit. Shibluni i merr analet nefite dhe më pas ia jep ato Helamanit, birit të Helamanit. Ushtria e Moronihës i mund lamanitët në një betejë tjetër.

Alma 1–2

Hyrje

Pak kohë pasi Alma u bë kryegjykatës, një burrë i quajtur Nehor e shpalli veten si predikues mes njerëzve. Ai foli kundër Kishës e doktrinave të saj dhe i bindi shumë njerëz që ta besonin dhe t'i jepnin para. Kur Nehori vrau Gideonin, i cili ishte një anëtar besnik i Kishës, ai u soll përpara Almës. Duke e gjetur Nehorin fajtor për intrigat e priftërinjve dhe që po përpiqej t'i vendoste intrigat e priftërinjve me anën e shpatës, Alma e dënoi Nehorin me vdekje. Kisha përparoi, e udhëhequr nga

priftërinj të zellshëm dhe të përlur, por intrigat e priftërinjve vazhduan. Amlici, një njeri dinak i urdhrat të Nehorit, grumbulloi mbështetje mes shumë njerëzve dhe u përpoq në mënyrë të pasuksesshme për t'u bërë mbret i nefitëve. Ai dhe pasuesit e tij ngritën krye, erdhën të luftonin kundër nefitëve dhe më së fundi i bashkuan forcat e tyre me një ushtri lamanite. Të forcuar nga Zoti, nefitet vuajtën humbje të shumta, por iu bënë ballë sulmeve të këtyre ushtrive.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 1

Pavarësisht nga përhapja e intrigave të priftërinjve dhe e përndjekjes, shumë njerëz qëndrojnë të paepur në besim

Shkruani i njohur në tabelë.

- Cilat janë disa nga rreziqet e kërkimit të të qenit të njohur? Cilat janë disa nga rreziqet e ndjekjes së njerëzve thjesht ngaqë ata janë të njohur?

Shpjegoni se një burrë i quajtur Nehor u bë i njohur për disa njerëz në Zarahemla. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 1:2–6, duke kërkuar atë që Nehori u dha mësim dhe se si njerëzit iu përgjigjën asaj. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, merrni parasysh bërjen e pyetjeve të tilla si ato që vijojnë:

- Përse mësimi i Nehorit tek Alma 1:4 ishte i rrezikshëm? (Nëse studentët kanë vështirësi për t'iu përgjigjur kësaj pyetjeje, vini në dukje se Nehori na mësoi se “të gjithë njerëzit do të [kenë] jetë të përrjetshme”, pavarësisht nga ajo që bëjnë. Ky mësim nuk e përfill nevojën për pendim, për ordianca dhe për zbatimin e urdhërimeve të Perëndisë. Shih edhe Alma 15:15.)
- Cilat janë pasojat që mund t'i vijnë një njeriu i cili e beson këtë doktrinë?
- Si pati ndikim mbi Nehorin suksesi i tij? (Shih Alma 1:6.)

Përmbledhni Almën 1:7–15 duke shpjeguar se një ditë Nehori po shkonte për t'i predikuar një grupi të pasuesve të tij, kur u takua me Gideonin, i cili e kishte ndihmuar popullin e Nefit të çlirohej nga robëria dhe i cili tashmë po shërbente si mësues në Kishë. Nehori “filloi të grindej rreptë me [Gideonin], kështu që ai të mund të largonte njerëzit nga kisha; por [Gideoni] i bëri ballë atij duke e qortuar me fjalët e Perëndisë” (Alma 1:7). Nehori, në një shpërthim zemërimi, nxori shpatën e tij dhe e vrau Gideonin. Njerëzit e Kishës e çuan Nehorin tek Alma, i cili ishte kryegjykatësi, për t'u gjykuar për krimet e tij. Alma e dënoi Nehorin me vdekje dhe Nehori “vuajti një vdekje të turpshme” (Alma 1:15). Mund t'ju duhet të shpjegoni se *e turpshme* do të thotë e pahijshme, poshtëruese ose çnderuese.

I ftoni studentët të kërkojnë në dy rreshtat e parë të Almës 1:12 për fjalën që Alma përdori për ta përshkruar atë që Nehori i kishte paraqitur këtij populli për herë të parë. I ftoni studentët të shohin te shënimi 12a në fund të faqes. I bëni të kthehen te referenca e parë e renditur: 2 Nefi 26:29. U kërkoni atyre ta lexojnë këtë varg në heshtje.

- Sipas mendimit tuaj, çfarë janë intrigat e priftërinjve? Çfarë mendoni se do të thotë që njerëzit ta “vënë veten si një dritë për botën”? Përse është kjo e rrezikshme?
- Si ishte predikimi i Nehorit një shembull i intrigave të priftërinjve?
- Sipas Almës, çfarë do t'u ndodhte njerëzve nëse intrigat e priftërinjve u futeshin atyre me forcë?

Përdorimi i manualeve të Kishës dhe përshtatja e mësimave

Manualet e Kishës përgatiten me kujdes për të siguruar që doktrinën e Kishës të mbahen të pastra. Me kujdes merrni parasysh sugjerimet e mësimdhënies në këtë manual, i cili do t'ju ndihmojë të jeni të vërtetë ndaj qëllimit të profetëve, të cilët shkruan shkrimet e shenjtja. Megjithatë, ju mund t'i përshtatni mësimet sipas nevojave dhe rrethanave të studentëve tuaj.

- Si mendoni, përse është tunduese për njerëzit të japin mësim që të lavdërohen nga të tjerët?

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Almën 1:16. I kërkoni klasës të përcaktojë se si dhe përse vazhduan të përhapeshin intrigat e priftërinjve, edhe pas vdekjes së Nehorit. Pasi studentët të raportojnë se çfarë kanë gjetur, i pyetni:

- Sipas Almës 1:16, cilat janë synimet e njerëzve që praktikojnë intriga të priftërinjve? (Ata e bëjnë atë “për të fituar pasuri dhe nderime” – me fjalë të tjera, për të fituar para dhe për t’u bërë të njohur.)

Shpjegoni se intrigat e priftërinjve dhe ndikimet e tyre i shqetësuan nefitët për shumë vjet (shih Alma 2; 15:15; 24:28). Vini në dukje se në kohën tonë, ne kemi nevojë të jemi të vetëdijshëm për intrigat e priftërinjve, si brenda Kishës ashtu edhe jashtë Kishës. Ne nuk duhet ta lejojmë veten tonë që të mashtrohemi nga njerëz që praktikojnë intriga të priftërinjve. Ne gjithashtu duhet të ruhem ndaj sjelljeve dhe veprimeve të intrigave të priftërinjve në vetë përpjekjet tona për të dhënë mësim për ungjillin.

- Çfarë mundësish keni ju për t’ua mësuar ungjillin të tjerëve? (I ndihmoni studentët të kuptojnë se ata kanë shumë mundësi për ta dhënë mësim ungjillin. Ata i japin mësim njëri-tjetrit teksa marrin pjesë në seminar, në kuorimet e tyre dhe në orët e tjera të mësimt. Ata mund t’u japin mësim familjeve të tyre në mbrëmjet familjare. Djemtë e rinj shërbejnë si mësues shtëpie. Të rinjve dhe të rejave mund t’iu kërkohet të flasin në mbledhjen e sakramentit. Ata mund ta ndajnë ungjillin me të tjerët tani dhe mund të përgatiten për të shërbyer si misionarë kohëplotë.)

Ftojani një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Gjithçka që ju ose unë bëjmë si mësimdhënës, e cila në mënyrë të vetëdijshme dhe të qëllimshme tërheq vëmendjen te vetja jonë – në mesazhet që paraqesim, në metodat që përdorim ose në sjelljen tonë vetjake – është një formë e intrigave të priftërinjve që e pengon efektshmërinë e mësimdhënësive të Frymës së Shenjtë” (“Seek Learning by Faith”, *Ensign*, shtator 2007, f. 66–67).

Theksoni se, nëse me vetëdije tërheqim vëmendje ndaj vetes sonë në përpjekjet tona për të dhënë mësim ungjillin, ne vërtet do ta pengojmë efektshmërinë e mësimdhënësive të Frymës së Shenjtë.

Lexoni listën vijuese të shtysave që njerëzit mund të kenë kur japin mësim. I ftoni studentët të diskutojnë se cilat shtysa mund të jenë shembuj të intrigave të priftërinjve dhe përse.

T’i udhëheqin të tjerët drejt Shpëtimtarit.

Të tregojnë sesa zbavitës janë ata.

T’i ndihmojnë të tjerët ta ndiejnë Shpirtin.

Të mburren me inteligjencën e tyre.

T’i ndihmojnë të tjerët t’i zbatojnë të vërtetat e ungjillit në jetën e tyre.

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Almën 1:26–27. I kërkoni klasës të përcaktojë mënyrat se si priftërinjtë e Perëndisë vepruan ndryshe nga Nehori.

- Si na ndihmon shembulli i priftërinjve nefitë për t’iu shmangur intrigave të priftërinjve?
- Si e treguan këta priftërinj zotimin e tyre ndaj Perëndisë?

Shpjegoni se intrigat e priftërinjve çuan në grindje dhe përndjekje mes nefitëve. Për t’i ndihmuar studentët që të përgatiten për të studiuar Almën 1:19–33, bëni pyetjet e mëposhtme:

- Kur keni parë njerëz që tallin, përqeshin apo përndjekin ata që i zbatojnë urdhërimet e Perëndisë?
- A jeni ndier ndonjëherë i talluar, i përqeshur apo i përndjekur për shkak të zbatimit të urdhërimeve? Nëse po, si u përgjigjët?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 1:19–20, duke kërkuar shembuj anëtarësh të Kishës që po përndiqeshin. Pasi studentët të raportojnë atë që gjejnë, i shkruani në tabelë përgjigjet vijuese dhe i ftoni studentët t’i kopjojnë ato në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. U jepni kohë për t’i lexuar në heshtje fragmentet e shkrimeve të shenjta dhe për t’iu përgjigjur vetë pyetjeve.

Sipas Almës 1:21–24, si iu përgjigjen disa anëtarë përndjekjes? Cilat ishin pasojat e veprimeve të tyre?

Sipas Almës 1:25–31, si jetuan njerëz të tjerë të Kishës pavarësisht nga përndjekja? Çfarë beki-mesh morën ata?

Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'i studiuar këto fragmente, i pyetni se çfarë mund të mësojmë nga fragmentet. Studentët mund të përcaktojnë disa ose të gjitha parimet vijuese:

Edhe kur njerëzit përreth nesh janë të pabindur, ne mund të jemi të paepur dhe të patundur në zbatimin e urdhërimeve.

Kur e jetojmë ungjillin, ne mund të kemi paqe në jetën tonë, edhe nëse përndiqemi.

- Kur e keni parë që këto parime janë të vërteta?

Alma 2

Amlici dhe të tjerët ngrenë krye dhe më së fundi bashkohen me lamanitët për të luftuar kundër nefitëve

Shpjegoni se rreth katër vjet pas vdekjes së Nehorit, nefitët u ndeshën me një tjetër burrë të lig, i cili qe në gjendje të fitonte mbështetjen e popullit. I ndani studentët në dyshe. Në secilën dyshe, vëreni njërin student të lexojë Almën 2:1–7, ndërsa tjetri lexon Almën 2:8–18. I udhëzoni studentët të përgatitin tituj për artikuj lajmesh bazuar në vargjet caktuar atyre, duke përkrahur atë që bënë njerëzit e drejtë për t'i bërë ballë ligësisë. Pas katër ose pesë minutash, i ftoni studentët t'ua tregojnë titujt e tyre shokëve të dyshes. Ju mund të dëshironi t'ua kërkonin dy ose tre studentëve t'ua tregojnë titujt e tyre klasës.

Bëni pyetjet që vijojnë për t'u siguruar që studentët i kuptojnë vargjet që kanë studiuar:

- Çfarë donte të bënte Amlici?
- Sipas Almës 2:18, përse ishin në gjendje nefitët ta ndalonin përpjekjen e Amlicit për t'ua bërë mbret? (“Zoti forcoi dorën e nefitëve.” Ju mund të doni t'i nxitni studentët ta shenjojnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta.)

I kërkonin klasës të renditin shembuj të ligësisë me të cilën ndeshet sot rinia. Ata mund të përmendin tundime dhe gjithashtu mund të përmendin sprova që hasin për shkak të ligësisë së të tjerëve. Ndërsa vazhdojnë të studiojnë Almën 2, i ftoni ata të përsiaten për mënyrën se si mund ta marrin ndihmën e Zotit për t'i mposhtur tundimet dhe sfidat që hasin.

Shpjegoni se ushtarët nefitë i mposhtën shumicën e amliciteve, por ata u çuditën kur panë se amlicitët e mbetur u bashkuan me një ushtri lamanitësh (shih Alma 2:19–25). Përpara se ushtritë nefite të mund të ktheheshin në qytetin e Zarahemlës, ushtria e bashkuar i sulmoi ata. U kërkonin studentëve të shohin tek Alma 2:27 për një frazë që tregon madhësinë e ushtrisë së bashkuar të lamanitëve dhe amliciteve.

I ftoni studentët të ndalojnë për një çast dhe të përfytyrojnë se çfarë do të mendonin dhe se si do të ndiheshin nëse do të ishin pjesë e ushtrisë nefite. I kërkonin një student të lexojë me zë të lartë Almën 2:28–31, 36 dhe vëreni klasën të kërkojë mënyrën se si mbaroi beteja. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, ju mund të dëshironi t'ua sugjeroni që t'i shenjojnë fjalët *fuqizuar* dhe *fuqizoi* në këto vargje.

- Sipas Almës 2:28, përse i fuqizoi Zoti nefitët? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme për këtë pyetje. I ndihmoni të përcaktojnë parimin vijues: **Kur i bëjmë thirrje Perëndisë për të na ndihmar që t'i bëjmë ballë ligësisë, Ai do të na fuqizojë.**)
- Përse mendoni se është më e rëndësishme për të marrë fuqi nga Perëndia për t'i bërë ballë ligësisë, sesa t'i kemi ndikimet e liga plotësisht të hequra nga jeta jonë?
- Si mund ta ndiqni shembullin e Almës kur i bëni ballë ligësisë?

I ftoni studentët të shkruajnë përgjigje për një nga pyetjet vijuese:

- Si ju ka fuqizuar Zoti kur keni hasur ligësi?
- Cila është një mënyrë për t'i bërë ballë ligësisë tani?

Pasi studentët të kenë pasur kohë për të shkruar, ftoni dy ose tre prej tyre t'i japin përgjigjet e tyre. Ju mund të dëshironi të jepni përgjigjet tuaja gjithashtu. I nxitni studentët ta ndjekin shembullin e nefitëve – të lutën për ndihmën e Zotit dhe të jenë të denjë për t'ua fuqizuar nga Perëndia në përpjekjet e tyre. Përfundoni duke dëshmuar se Perëndia do të na fuqizojë ndërkohë që i bëjmë ballë ligësisë.

Alma 3–4

Hyrje

Pas bashkimit me një ushtri lamanite, amlicitët e dalluan vetveten nga nefitët duke vënë shenja të kuqe mbi ballin e tyre. Amlicitët dhe lamanitët luftuan kundër nefitëve dhe “mijëra dhe dhjetra mijëra” vdiqën në betejë (shih Alma 3:26). Pas kësaj beteje, shumë nefitë u përlulën dhe “u zgjuan që ta kujtonin detyrën e tyre” (Alma 4:3). Rreth 3.500 u pagëzuan dhe u bashkuan

me Kishën. Megjithatë, në vitin pasues, shumë anëtarë të Kishës u bënë kryelartë dhe filluan t’i përndiqnin të tjerët. I shqetësuar nga kjo ligësi, Alma hoqi dorë nga detyrat e tij si kryegjykatës dhe vazhdoi të shërbente si prifti i lartë mbi Kishën. Në këtë detyrë, ai planifikoi të udhëtonte nëpër krahinë, duke dhënë dëshmi të pastër dhe duke i thirrur njerëzit drejt pendimit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 3:1–19

Nefitët luftojnë me amlicitët dhe lamanitët

Ndajeni klasën në grupe të vogla. I jepni secilit grup një fletë letre me fjalët vijuese të shkruara në të: *veshje, modele flokësh, vathë dhe bizhuteri, tatuazhe*. U kërkoni grupeve të diskutojnë se çfarë mesazhesh mund të dërgojnë njerëzit, qoftë me qëllim ose pa qëllim, me këto artikuj.

I kujtoni studentët se amlicitët u shkëputën nga nefitët dhe u bashkuan me një ushtri lamanite (shih Alma 2). I ftoni studentët të lexojnë Almën 3:4 dhe të përcaktojnë se si amlicitët e ndryshuan pamjen e tyre të jashme.

- Çfarë donin të bënin amlicitët që të “dalloheshin nga” [nefitët]?
- Si mund ta dallojnë vetveten disa njerëz sot nga të drejtët nëpërmjet pamjes së tyre të jashtme? (Ndërsa studentët përgjigjen, sigurohuni që e bëni të qartë se disa njerëz me qëllim e ndryshojnë pamjen e tyre që ta shkëpusin vetveten nga të drejtët ose që të ngrenë krye kundër standardeve të Kishës. Të tjerë ndjekin prirje të botës pa e kuptuar se po dërgojnë mesazhe rreth vetes së tyre.)

Shpjegoni se kur amlicitët e shenjua ballin e tyre për t’u dalluar nga nefitët, ata treguan se kishin sjellë mbi vete mallkimin e lamanitëve. I ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 3:14–19. E ndihmoni klasën t’i analizojë këto vargje duke u bërë disa nga pyetjet e mëposhtme ose të gjitha pyetjet:

- Çfarë fraze tek Alma 3:18 i përshkruan veprimet dhe sjelljen e amlicitëve ndaj Perëndisë? (“Rebelim të hapur kundër Perëndisë.”)
- Si e sollën amlicitët një mallkim “mbi vete”? (Alma 3:19).
- Cilat janë disa të vërteta që mund të mësojmë nga këto vargje? (Përgjigjet mund të përfshijnë që, **ata që dalin në rebelim të hapur ndaj Perëndisë, sjellin pasoja negative mbi veten e tyre dhe që nëse shkëputemi nga Perëndia, është ngaqë ne e kemi shkëputur veten tonë prej Tij.**)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë rëndësinë e dallimit të vetvetes në mënyra të drejta, u bëni pyetjen që vijon:

- Cilat janë disa mënyra që mund të tregojmë nëpërmjet veshjes dhe pamjes sonë të jashtme se jemi dishepuj të Jezu Krishtit? (Nëse studentët kanë vështirësi për t’iu përgjigjur kësaj pyetjeje, ju mund t’i vini të lexojnë pjesën “Veshja dhe Pamja e Jashtme” të pamfletit *Për Forcën e Rinisë* [2011], faqet 6–8. Theksoni se dëshmia jonë e brendshme për ungjillin duhet të ndikojë mbi veshjen dhe pamjen tonë të jashtme.)

I nxitni studentët të tregojnë se ata e ndjekin Zotin kur bëjnë zgjedhje të përditshme, duke përfshirë zgjedhjet rreth veshjes dhe pamjes së tyre të jashtme. Theksoni që, **nëpërmjet veshjes dhe pamjes sonë të jashtme, ne mund ta dallojmë veten tonë si dishepuj të Jezu Krishtit.**

Alma 3:20–27

Mijëra vriten në betejë ndërmjet nefitëve dhe lamanitëve e amlicitëve

Përmbledhni Almën 3:20–25 duke thënë se nefitët i dëbuan lamanitët, por që të dy palët patën mijëra të vdekur. Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 3:26–27. I kërkoni klasës të dëgjojë për një mësim që Mormoni donte që ne ta kuptojmë.

- Sipas këtyre vargjeve, çfarë shpërblimi u vjen atyre që i binden Zotit?
- Çfarë pasoje u vjen atyre që nuk e ndjekin Zotin?

Si përmbledhje, ju mund të dëshironi ta shkruani parimin vijues në tabelë: **Ne marrim lumturi ose mjerim në varësi të atij që zgjedhim për t’iu bindur.**

I ftoni studentët të mendojnë rreth bekimeve që vijnë nga zgjedhja për të ndjekur Zotin.

- Çfarë bekimesh keni marrë nga Zoti ndërkohë që keni zgjedhur ta ndiqni Atë?

Alma 4:1–14

Pas një periudhe rritjeje në Kishë, anëtarë të Kishës bëhen krenarë dhe grinden me njëri-tjetrin

Shkruani i përlurur dhe krenar në tabelë.

- Çfarë do të thotë të jesh i përlurur? (Të jemi të përlurur është të jemi të mësueshëm dhe ta njohim me mirënjohje varësinë tonë nga Zoti – për të kuptuar se ne kemi nevojë të vazhdueshme për mbështetjen e Tij.)

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 4:1–5. Vëreni klasën të kërkojë prova që nefitët u bënë të përlurur. Ndërsa studentët shpjegojnë atë që kanë gjetur, mund të jetë e dobishme për të vënë në dukje se ne nuk kemi nevojë të durojmë një tragjedi që të bëhemi të përlurur – ne mund të zgjedhim të jemi të përlurur.

Vini në dukje që përshkrimi i nefitëve tek Alma 4:6 është shumë i ndryshëm nga përshkrimi tek Alma 4:3–5. Tregoni në tabelë drejt fjalës *krenar*.

- Çfarë do të thotë të jesh krenar? (Krenaria është e kundërta e përlësisë. Njerëzit që janë krenarë, e vendosin vetveten në kundërshtim me të tjerët dhe me Perëndinë. Ata e vendosin vetveten mbi ata që janë përreth tyre dhe ndjekin vetë dëshirat e tyre më tepër sesa vullnetin e Perëndisë.)

E ftoni gjysmën e klasës të lexojë në heshtje Almën 4:6–8 dhe gjysmën tjetër të klasës të lexojë në heshtje Almën 4:9–12. U kërkoni të dy grupeve të përcaktojnë veprimet krenare të disa nefitëve dhe se si ato veprime ndikuan tek të tjerët. Pas një kohe të mjaftueshme, i bëni të dy grupet të tregojnë atë që kanë gjetur.

- Çfarë na mësojnë këto vargje lidhur me mënyrën se si krenaria e ndikon mënyrën se si i trajtojmë të tjerët?
- Çfarë paralajmërimi shihni tek Alma 4:10? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se, **nëse japim një shembull të padrejtë, veprimet tona mund t’i pengojnë të tjerët që ta pranojnë ungjillin.**)

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 4:13–14. Vëreni klasën të kërkojë shembuj të asaj se si disa nefitë ishin të përlurur edhe kur të tjerë ishin krenarë.

- Çfarë na mësojnë këto vargje lidhur me mënyrën se si përlësia ndikon në mënyrën se si i trajtojmë të tjerët?

Theksoni se **vendimet tona për qenë të përlurur ose krenarë na ndikojnë ne dhe të tjerët.** Nëse e lejon koha, i ftoni studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth përvojave që kanë pasur, të cilat treguan për vërtetësinë e kësaj thënieje.

Alma 4:15–20

Alma heq dorë si kryegjykatës me qëllim që të mund t’ia përkushtojë kohën e tij thirrjes së njerëzve në pendim

I ftoni studentët të përfytyrojnë se ata janë në vendin e Almës. Ata janë kryegjykatësi dhe shumë njerëz janë bërë krenarë dhe po i përndjekin ata që mbeten të përlurur.

I ftoni studentët që të zbulojnë më tej

Herë pas here, përfundojeni një mësim duke u dhënë studentëve diçka për ta kërkuar në shkrimet e shenjta. Sugjerime të tilla mund t'i ndihmojnë ata të përqendrohen te studimi i tyre vetjak dhe mund t'i ndihmojnë të arrijnë të kuptojnë rreth mënyrës se si një kapitull lidhet me një kapitull tjetër apo me një grup kapitujsh.

- Çfarë mund të bëni për t'i ndihmuar njerëzit që të ndryshojnë?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 4:15–19. Vëreni klasën të kërkojë atë që Alma zgjodhi të bënte.

- Çfarë vendosi të bënte Alma? (Ai vendosi ta linte pozitën e tij si kryegjykatës me qëllim që të mund t'ia përkushtonte kohën e tij mësimdhënies ndaj njerëzve.)
- Çfarë sugjeron fraza “t'u sillte . . . dëshmi të kulluar” (Alma 4:19) rreth mënyrës se si do t'u jepte mësim Alma?
- Kur i keni dëgjuar njerëzit të japin “dëshmi të kulluar”? Si kanë ndikuar këto përvoja te ju?
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga shembulli i Almës tek Alma 4:19?

Përgjigjet e studentëve për këtë pyetje mund të përfshijnë sa vijon:

Përmeshja e detyrave tona shpirtërore mund të kërkojë sakrificë.

Dhënia e një dëshmie të kulluar i ndihmon të tjerët të tërhiqen më pranë Perëndisë.

I nxitni studentët të kërkojnë dëshminë e kulluar të Almës ndërsa lexojnë Almën 5–16 në studimin e tyre vetjak dhe ndërsa i diskutojnë këta kapituj në mësimet e ardhshme. Gjithashtu i nxitni t'i kushtojnë vëmendje ndikimit që pati dëshmia e Almës mbi njerëzit.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Paraqitni për studentët disa fragmente të reja të zotërimit të shkrimit të shenjtë, ose rishikoni disa pjesë që ata tashmë i dinë. Përgatitni pyetje që do t'i ndihmojnë ata të zbulojnë parimet te fragmentet. I ftoni të shkruajnë një synim në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që do të bëjnë për ta jetuar më mirë një nga këto parime. U jepni një kohë të caktuar për t'i plotësuar synimet e tyre dhe u kërkonit të përgatiten për t'i raportuar një anëtar të klasës ose të gjithë klasës kur t'i kenë plotësuar ato.

Shënim: Nëse nuk keni kohë për ta përdorur këtë aktivitet si pjesë të këtij mësimi, përdoreni në një ditë tjetër. Për veprimari të tjera përsëritjeje, shih shtojcën në fund të këtij manuali.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 3:6–17. Shenja dhe mallkimi

Ndërsa studentët studiojnë Almën 3, ata mund të kenë pyetje rreth shenjës dhe mallkimit të vendosur mbi lamanitët. Ju mund të doni të shpjegoni se ka ndryshim midis shenjës dhe mallkimit. Shenja e vendosur mbi lamanitët ishte lëkura e errët (shih Alma 3:6). Qëllimi i kësaj shenje ishte t'i dallonte dhe t'i veçonte lamanitët nga nefitët (shih Alma 3:8). Mallkimi, i cili ishte më i rëndë, ishte gjendja e të qenit “të përjasht[uar] nga prania e Zotit” (2 Nefi 5:20). Lamanitët dhe amlicitët e sollën këtë mallkim mbi vete për shkak të ngritjes krye kundër Perëndisë (shih 2 Nefi 5:20; Alma 3:18–19). Edhe pse lëkura e errët u përdor në këtë rast si shenjë për mallkimin e vendosur mbi lamanitët, Libri i Mormonit na mëson se Zoti “nuk . . . mohon ask[ënd] që shkon tek ai, të zinj dhe të bardhë, skllevër dhe të lirë, burra dhe gra; . . . të gjithë janë njësoj para Perëndisë”

(2 Nefi 26:33). Ungjilli i Jezu Krishtit është për këdo. Kisha e kundërshton racizmin pa asnjë mëdyshje, përfshirë cilindo dhe të gjitha paragjykimet e kaluara racore nga individë si jashtë, edhe brenda Kishës. Presidenti Gordon B. Hinkli shpalli:

Asnjë njeri që bën vërejtje diskriminuese lidhur me ata të racave të tjera, nuk mund ta konsiderojë veten e tij një dishepull të vërtetë të Krishtit. As nuk mund ta konsiderojë veten të jetë në harmoni me mësimet e Kishës. . . .

Le ta pranojmë të gjithë se secili prej nesh është një bir ose bijë e Atit tonë në Qiell, i cili i do të gjithë fëmijët e Tij” (“Nevoja për më Shumë Mirësi”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 58; Konferenca e Përgjithshme, prill 2006, f. 93). Për ndihmë shtesë mbi këtë çështje, shih mësimin 27.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Mosia 26–Alma 4 (Njësia 14)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Mosian 26–Almën 4 (njësia 14) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Mosia 26)

Duke studiuar rreth një brezi nefitësh që nuk zhvilluan dëshmi për ungjillin, studentët zbuluan se për të zhvilluar e ruajtur një dëshmi, ne kemi nevojë të ushqehemi me bollëk me fjalën e Perëndisë, të lutemi me besim dhe t'u bindemi urdhërimeve të Zotit. Nga përpjekjet e Almës për t'i ndihmuar të tjerët të pendohen, studentët mësuan se Zoti do t'i falë ata që pendohen në mënyrë të sinqertë në zemrën e tyre.

Dita 2 (Mosia 27)

Ndërsa studentët studiuuan kthimin në besim të Almës së Ri dhe të bijve të Mosias, ata mësuan tri të vërtetat vijuese të ungjillit. Zoti iu përgjigjet lutjeve tona besimtare për të tjerët, por përsëri iu lejon atyre lirinë e zgjedhjes; secili prej nesh duhet të lindet përsëri nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit; dhe që të pendohet me të vërtetë, një njeri duhet të bëjë gjithçka të mundur për ta riparuar dëmin që ai ose ajo ka bërë. Studentët shënuan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta se si janë ndryshuar ata nëpërmjet Shlyerjes.

Dita 3 (Mosia 28–29)

Ndërsa studentët studiuuan rreth dëshirës së bijve të Mosias për t'u predikuar ungjillin lamanitëve, ata mësuan se tekta kthimi ynë në besim thellohet, dëshira jonë për ta ndarë ungjillin rritet. Ata gjithashtu shkruan rreth përvojave që kanë pasur, të cilat i ndihmuuan ata të dëshironin ta ndanin ungjillin. Studentët lexuan rreth ndryshimit të nefitëve në qeverisje dhe mësuan se qytetarët kanë për detyrë t'i përkrahin ligjet dhe udhëheqësit e drejtë.

Dita 4 (Alma 1–4)

Duke studiuar shembujt e nefitëve të përulur, studentët mësuan se kur e jetojmë ungjillin, ne mund të kemi paqe në jetën tonë, edhe nëse përndiqemi. Teksa lexuan rreth ngritjes krye të amlicitëve, ata zbuluan se ne marrim lumturi ose mjerrim në varësi të atij që zgjedhim për t'u bindur. Alma ishte një shembull i dikujt që zgjodhi t'i bindej Zotit. Përkushtimi i tij i palëkundur për t'i thirrur nefitët kryelartë në pendim, i ndihmoi studentët të shihnin se shërbëtorët e Zotit japin dëshmi dhe u bëjnë thirrje mëkatarëve të pendohen.

Hyrje

Ky mësim i lejon studentët t'i rishikojnë parimet e pendimit dhe të përsiatin për nevojën tonë për t'u ndryshuar nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit – sikurse u ndryshuan Alma i Riu dhe bijtë e Mosias. Lutuni për udhëzim, për të ditur se si mund t'i ndihmoni më mirë studentët që ta kërkojnë këtë ndryshim në jetën e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mosia 26

Alma merr frymëzim rreth mënyrës se si t'i gjykojë ata që bëjnë mëkate të rënda

Për ta filluar këtë mësim, ftoni një student të lexojë përmbledhjen e kapitullit në fillim të Mosias 26. I lexoni klasës situatat që vijnë. U kërkoni studentëve të mendojnë rreth asaj që mund të bëjnë për ta ndihmuar personin në secilën situatë.

1. Një e re ka kryer një mëkat të rëndë, por ka frikë të flasë me peshkopin e saj.
2. Një i ri ka dëshirë të pendohet, por ai nuk e di si të pendohet.
3. Një e re përsërit një mëkat që e ka kryer më parë, dhe ajo shqetësohet se Zoti nuk do ta falë më.
4. Një i ri vendos të pendohet, por ai nuk pranon ta falë dikë prej të cilit është fyer.

Shkruani referencën vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *Mosia 26:21–23, 29–31*. U shpjegoni studentëve se këto vargje shënojnë zbulesën e Zotit dhënë Almës lidhur me njerëz që kishin kryer mëkate të rënda. I ftoni studentët t'i lexojnë këto vargje dhe të përcaktojnë të paktën një parim që mund ta ndihmojë një nga individët e përshkruar në listën paraprirëse. U kërkoni disa studentëve t'ia tregojnë përgjigjet e tyre klasës. Ju mund të doni gjithashtu të jepni një përgjigje dhe dëshminë tuaj për një parim rreth pendimit që gjendet te Mosia 26.

I kujtoni studentët që ata kishin në plan të zbatonin një nga parimet që mësuan nga Mosia 26 në vetë përpjekjet e tyre për t'u penduar. I nxitni të vazhdojnë deri në fund me planet e tyre.

Mosia 27–28

Alma i Riu dhe bijtë e Mosias pendohen dhe linden përsëri

Për t'iu dhënë studentëve një shembull të dikujt që përjetoi një ndryshim të madh të zemrës, ftoni dy ose tre prej tyre ta bëjnë me radhë duke lexuar me zë të lartë përvojën vijuese të treguar nga Plaku Kith K. Hilbig, i Të Shtatëdhjetëve:

“[Një misionar i ri që shërbente në Europën Lindore] dhe shoku i tij kishin gjetur dhe mësuar një mesoburrë të quajtur Ivan. . . . Kërkuesi i tyre vinte nga një jetesë e vështirë, sikurse pasqyrohej nga rrobat e tij shumë të përdorura, mjekra e shprishur dhe sjellja ngurruese. Jeta kishte qenë e ashpër dhe mizore për të.

Pa ndonjë trajnim të mëparshëm fetar, Ivani kishte shumë për të mësuar. Praktika që nuk përputheshin me ungjillin e rivendosur,

duhej të lireshin mënjanë. Parime të reja ishin të nevojshme të pranoheshin dhe më pas të përfshiheshin. Ivani donte të mëson-te dhe e përgatiti veten me zell për pagëzim dhe konfirmim e tij. Rrobat i mbetën të vjetëruara dhe mjekra e shprishur, por ai i kishte ndërmarre hapat e parë. Pak kohë pas pagëzimit të Ivanit, misionari u transferua. Ai shpresoi se mund t’u puqeshin udhët përsëri me Ivanin.

Gjashtë muaj më vonë presidenti i misionit e ricaktoi misionarin e ri tek dega e tij e mëparshme. I habitur, por plot dëshirë që të kthehej, misionari, me një shok të ri, erdhi herët në mbledhjen e sakramentit të dielën e parë që ishte kthyer në degë. . . .

Misionari njohu pothuajse çdo njeri në grupin e vogël. Megjithatë, ai kërkoi më kot mes fytyrave për burrin që ai dhe shoku i tij e kishin mësuar dhe e kishin pagëzuar gjashtë muaj më parë. Misionarit i lindi brenda vetes një ndjenjë zhgënjimi dhe trishtimi. . . .

Frika dhe mendimet e misionarit u ndërprejnë nga afrimi i një burri të panjohur, i cili po nxitonte drejt tij për ta përfunduar misionarin. Burri i rruar kishte një buzëqeshje mirëbesuese dhe një mirësi të dukshme që shkëlqente nga pamja e fytyrës së tij. I veshur me një këmishë të bardhë dhe një kravatë të lidhur me kujdes, ai ishte në rrugë e sipër për të përgatitur sakramentit për grumbullimin e vogël atë mëngjes Shabati. Vetëm kur burri filloi të fliste, misionari e njohu. Ishte Ivani i ri, jo Ivani i mëparshëm të cilit ata i kishin dhënë mësim dhe e kishin pagëzuar! Misionari pa të trupëzuar në mikun e tij mrekullinë e besimit, pendimit dhe faljes; ai pa realitetin e Shlyerjes.

. . . [Ivani] pati provuar një ‘ndryshim të zemrës’ (Alma 5:26) të mjaftueshëm si për t’u pagëzuar, edhe për të ecur përpara në procesin e vazhdueshëm të kthimit në besim” (“Experiencing a Change of Heart”, *Ensign*, qershor 2008, f. 29–31).

Pyetni: Çfarë prove tregon se Ivani kishte ndryshuar? (Sigurohuni që është e qartë se ndryshimet e jashtme që bëri Ivani, ishin tregues të një ndryshimi më të thellë brenda tij.)

I kujtoni studentët që Mosia 27 përshkruan një përvojë tjetër të ndryshimit nëpërmjet Shlyerjes. Ftojeni një student të qëndrojë përpara klasës dhe të përmbledhë Mosian 27. Nëse është e mundur, studentit mund të paraqesë fotografinë Kthimi në Besim i Almës, të Riut (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], f. 77). I kërkoni një student tjetër të lexojë Mosian 27:24–26. Më pas i kërkoni klasës të përcaktojnë se kush duhet të ndryshohet nëpërmjet Shlyerjes, apo “të lind[et] nga Perëndia”. Ndërsa përgjigjen, studentët duhet të shprehin kuptim për të vërtetën vijuese: **Secili prej nesh duhet të lindet përsëri nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.**

Pyetni: Si e keni parë dikë të ndryshojë për më mirë nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit?

I ftoni studentët të përsiatin pyetjet që misionari te historia i bëri vetes pas ribashkimit me Ivanin: “Sa shumë ‘ndryshim të zemrës’ kam përjetuar *unë* në gjashtë muajt e fundit?’ . . . ‘A jam ‘rilindur *unë* përsëri?’” (cituar në Keith K. Hilbig, “Experiencing a Change of Heart”, f. 31).

I ftoni studentët të lexojnë Mosian 27:24, 28, duke kërkuar atë që bëri Alma dhe për atë që bëri Zoti, të cilat bënë të ndodhte ndryshimi tek Alma. U kërkoni atyre të shpjegojnë përse besojnë se individit dhe Zoti duhet të marrin pjesë së bashku në një ndryshim të madh të zemrës.

I kujtoni studentët se ata plotësuan një tabelë me fraza që tregonin dallimin tek Alma përpara dhe pas ndryshimit të tij të zemrës (në mësimin për ditën 2). Në detyrën 2 për ditën 2, studentët shkruan në ditarët e tyre të studimit të shkruarve të shenjta një frazë nga kolona “Pas” që shpresuan se do t’i përshkruante ata gjatë gjithë jetës së tyre dhe shpjeguan përse. I ftoni disa studentë të tregojnë për atë që shkruan. Dëshmoni se një ndryshim i madh i zemrës është i mundshëm për ne nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

U kërkoni studentëve të përsiaten se si janë ndryshuar ata nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. I ftoni t’i japin mendimet e tyre, nëse dëshirojnë. Gjithashtu mund të dëshironi të tregoni se si jeni ndryshuar ju nëpërmjet Shlyerjes.

I nxitni studentët të punojnë drejt përjetimit të një ndryshimi të zemrës që ata të mund të afrohen më pranë Zotit dhe ta lejojnë Shlyerjen për të bërë një tjetërsim në zemrat e tyre.

Kopjoni tabelën që vijon në dërrasë përpara orës së mësimit ose bëni një kopje të saj për secilin student:

Mosia 27:32–37	Mosia 28:1–4
Si ndryshuan Alma dhe bijtë e Mosias? Çfarë parimi mësuar nga këto vargje? Si mendoni ju, përse bërja e zhdëmtimit është një pjesë e rëndësishme e pendimit?	Si ndryshuan Alma dhe bijtë e Mosias? Çfarë parimi mësuar nga këto vargje? Çfarë përvojash në jetën tuaj ju kanë bërë të dëshironi ta ndani ungjillin me të tjerët?

I kërkoni gjysmës së klasës t’u përgjigjet pyetjeve në kolonën e parë të tabelës dhe gjysmës tjetër t’u përgjigjet pyetjeve në kolonën e dytë. Bëjeni secilin student të punojë në mënyrë individuale. Ftoni dy ose tre studentë nga secili grup që t’i raportojnë përgjigjet e tyre.

I ftoni studentët të përsiatin se si mund të bëjnë zhdëmtim për mëkatet e tyre dhe se si ta shtojnë dëshirën e tyre për ta ndarë ungjillin me të tjerët.

Mosia 29–Alma 4

Perënda i bekoi nefitët që mbetën të drejtë në kohë përndjekjeje

I kujtoni studentët se kapitulli i parë i Almës përshkruan kohë shqetësimi dhe përndjekjeje për nefitët e drejtë. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 1:25, 27. U kërkoni atyre të përcaktojnë se çfarë bënë këta nefitë gjatë një kohe përndjekjeje.

Vini në dukje se Zoti i bekoi nefitët e drejtë me qëllim që ata të përparonin më shumë sesa ata që ishin të ligj (shih Alma 1:29–32). U kërkoni studentëve të përpiqen për ta ndjekur shembullin e këtyre nefitëve besnikë, ndërkohë që hasin vështirësi në jetën e tyre.

Njësia pasuese (Alma 5–10)

Si e dini ju nëse jeni lindur përsëri? Çfarë do të thotë të lindesh përsëri? Teksa studiojnë Almën 5–10, studentët do të gjejnë disa pyetje që mund t’ia bëjnë vetvetes për të vlerësuar nëse ata janë lindur përsëri dhe kanë përjetuar një ndryshim të madh të zemrës. Përveç kësaj, ata do të fitojnë një kuptim më të mirë për thellësinë dhe fuqinë e Shlyerjes.

Alma 5:1–36

Hyrje

Kur Kisha u kërcënua nga grindja dhe ligësia e brendshme (shih Alma 4:9–11), Alma e dorëzoi fronin e gjykimit me qëllim që të mund t'i përqendronte përpjekjet e tij në forcimin e Kishës. Ai u nis në një mision për t'i rifituar njerëzit e Nefit duke u "[sjellë] atyre një dëshmi të kulluar kundër tyre" (Alma 4:19). Alma e filloi misionin

e tij duke i kujtuar popullit të Zarahemlës se Zoti i kishte çliruar paraardhësit e tyre nga robëria fizike dhe shpirtërore. Ai i nxiti të përgatiteshin për ditën e fundit të gjykimit duke besuar në fjalën e Perëndisë dhe duke e vlerësuar gjendjen shpirtërore të zemrave të tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 5:1–14

Alma tregon kthimin në besim të atit të tij dhe të atyre që e ndoqën atë

Shkruani fjalën *ndryshim* në tabelë. U kërkoni studentëve të tregojnë shembuj për mënyrat se si njerëzit mund ta ndryshojnë pamjen e tyre të jashtme ose sjelljen e tyre. I ftoni ata të shpjegojnë se çfarë mund t'i sjellë ose t'i bëjë të ndodhin disa nga këto ndryshime te njerëzit.

I kujtoni studentët se Alma shqetësohej rreth ligësisë që kishte filluar të rritej mes nefitëve. Ju mund të shihni se, nëse nuk do të ndryshonin, ata do t'i humbisnin bekimet e premtuara të besëlidhjeve që kishin bërë. Ai hoqi dorë nga froni i gjykimit dhe ia përkushtoi veten shërbesës ndaj njerëzve dhe thirrjes së tyre drejt pendimit. Ai e filloi duke i dhënë mësim popullit të Zarahemlës.

Ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 5:3–6. Vëreni klasën t'i ndjekë, duke kërkuar ngjarje që Alma theksoi ndërsa filloi t'i mësonte njerëzit.

- Si mund ta kishte ndihmuar popullin e Almës dëgjimi i rrëfimit të robërisë, çlirimit dhe kthimit në besim të atit të Almës dhe atyre që e ndoqën atë?
- Shihni tek Alma 5:7. Sipas këtij vargu, çfarë lloj ndryshimi kishte ndodhur në jetën e atit të Almës dhe të popullit të tij?

Në tabelë, shtoni fjalët *i zemrës* pas fjalës *ndryshim*, që të lexohet si *ndryshim i zemrës*.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të përjetosh një "ndryshim të zemrës"? (Për t'i ndihmuar studentët t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund t'u thoni atyre se Plaku Xherald N. Land, i Të Shtatëdhjetëve, na mësoi se në shkrimet e shenjta fjala *zemër* shpesh nënkupton "personin e vërtetë, të brendshëm" ["Understanding Scriptural Symbols", *Ensign*, tetor 1986, f. 25].)
- Cili është dallimi midis një ndryshimi të zemrës dhe llojeve të ndryshimeve që diskutuam në fillim të mësimin?

Shpjegoni se tek Alma 5:7–9, 14, Alma përdori një llojshëmëri frazash që përshkruajnë se me çfarë ngjan një ndryshim i zemrës. Shtoni në tabelë frazën që të lexohet si, *Një ndryshim i zemrës ngjan me . . .*

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:7–9, 14, duke kërkuar përshkrimet e Almës me atë që ngjan një ndryshim i zemrës. I ftoni të raportojnë atë që kanë zbuluar. Ndërsa studentët raportojnë, shtoni fraza në tabelë. (Lista juaj mund të duket si ajo që vijon: *Një ndryshim i zemrës ngjan me . . . zgjimin nga një gjumë i thellë; ndriçimin nga drita; çlirimin nga zinxhirët; ngritjen e shpirtrave; të kënduarit rreth dashurisë shëlbuese; lindjen nëpërmjet Perëndisë; marrjen e shëmbëlltyrës së Perëndisë në pamjen tuaj.*)

- Si është një ndryshim i zemrës i ngjashëm me përshkrimet e renditura në tabelë?
- Si mund të shihet një ndryshim i zemrës në veprimet e një njeriu? Si është nganjëherë një ndryshim i zemrës i dukshëm në pamjen e jashtme të një njeriu? (Ju mund të doni t'u kërkoni studentëve të përshkruajnë pamjen e jashtme ose qëndrimin e dikujt që e njohin, për të cilin mendojnë se ka "marrë shëmbëlltyrën e [Zotit] në pamjen [e tij ose të saj]".)

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 5:10 dhe i kërkonte klasës të përcaktojë tri pyetjet që iu bëri Alma njerëzve. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto pyetje.) Leximi i këtyre pyetjeve do t’i ndihmojë studentët të përcaktojnë në vargjet pasuese faktorët që e bënë Almën dhe popullin e tij të përjetonin një ndryshim të madh të zemrës.

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 5:11–13 dhe i kërkonte klasës të përcaktojë çfarë e bëri të ndodhte ndryshimin e madh të zemrës tek ati i Almës dhe pasuesit e tij. (Të besuarit e tyre në fjalën e Perëndisë dhe, si rrjedhim, besimi dhe mirëbesimi i tyre te Perëndia. Ju gjithashtu mund të dëshironi të vini në dukje ndikimin e fjalës së Perëndisë të përmendur tek Alma 5:5, 7.)

- Çfarë lidhje shihni midis të besuarit në fjalën e Perëndisë dhe të përjetuarit të një ndryshimi të zemrës? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë parimin vijues: **Kur besojmë në fjalën e Perëndisë dhe ushtrojmë besim në Jezun Krishtin, ne mund të përjetojmë një ndryshim të madh të zemrës.** Theksoni se fjala e Perëndisë, siç u predikua nga Abinadi dhe Alma, u përqendrua te shëlbimi që vjen nëpërmjet Jezut Krishtit [shih Mosia 16:4–9; 18:1–2].)

Shpjegoni se një mënyrë tjetër për ta shprehur që dikush ka pasur një ndryshim të madh të zemrës, është të thuhet që ata janë lindur përsëri. I ndihmoni studentët të kuptojnë se të qenit i “lindur nëpërmjet Perëndisë” ose i “lindur përsëri” nënkupton ndryshimin që një njeri përjeton kur pranon Jezun Krishtin dhe fillon një jetë të re si dishepulli i Tij. Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se përjetimi i një ndryshimi të madh të zemrës, ose të qenit i lindur përsëri, është shumë më shpesh një proces i ngadalshëm, lexoni thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ju mund të pyetni: ‘Përse ky ndryshim i madh nuk më ndodh mua më shpejt?’ . . . Për shumicën prej nesh, ndryshimet janë më graduale dhe ndodhin me kalimin e kohës. Të qenit i lindur përsëri . . . është më shumë një proces sesa një ngjarje. Dhe përfshirja në atë proces është qëllimi thelbësor i vdekshmërisë” (“I Lindur Përsëri”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2008, f. 78).

- Kur keni ndier një ndryshim në zemrën tuaj, ndërkohë që jeni përpjekur për të jetuar në përputhje me fjalën e Perëndisë?
- Si do t’i përshkruanit ndjenjat dhe veprimet që shoqërojnë një ndryshim të zemrës?
- Si ka ndryshuar zemra juaj ndërsa keni studiuar Librin e Mormonit në seminar këtë vit?

Lejoni pak minuta që studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth një ose dy gjërave që ata do të bëjnë për të jetuar në mënyrë më të zellshme në përputhje me fjalën e Perëndisë.

Alma 5:15–36

Alma na mëson se kërkohet një ndryshim i madh i zemrës për t’u futur në mbretërinë e qiellit

I jepni çdo student një fletushkë që përmban tabelën e mëposhtme, ose paraqiteni tabelën në dërrasë që studentët ta kopjojnë.

Kardiograma Shpirtërore											
	Alma 5:15		Alma 5:16		Alma 5:19		Alma 5:26		Alma 5:27		Alma 5:28
Gjithmonë											
Pothuajse gjithmonë											
Zakonisht											
Ndonjëherë											
Rrallë, nëse ndonjëherë											

Shpjegoni se një kardiogramë është një tabelë që doktorët nganjëherë e përdorin për të vlerësuar ose kontrolluar funksionimin e zemrës tonë fizike. Ajo i ndihmon ata të përcaktojnë probleme ose gjendje që kanë nevojë për kurim.

U thoni studentëve se, pasi Alma dha mësim se fjala e Perëndisë e kishte bërë atin e tij dhe të tjerët të përjetonin një ndryshim të madh të zemrës, ai u bëri njerëzve pyetje që do t'i ndihmonin ta vlerësonin gjendjen e vetë zemrës së tyre. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:14, duke kërkuar tri pyetjet që Alma u bëri njerëzve. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto pyetje.)

Shpjegoni se Alma bëri disa pyetje shtesë për ta ndihmuar popullin e tij të merrte në shqyrtim gjendjen e zemrave të tyre. I ftoni studentët të harxhojnë pak minuta duke studiuar dhe përsiatur për fragmentet e shkrimeve të shenjta të renditura në krye të kardiogramës shpirtërore. I nxitni të shenjojnë kutitë në tabelë që përshkruajnë më mirë se si mendojnë ata se po veprojnë në lidhje me pyetjet në secilin fragment. (Vini në dukje që disa vargje kanë më shumë se një pyetje.) Për shkak të natyrës personale të këtij aktiviteti, studentëve nuk duhet t'u kërkohej t'ia tregojnë klasës përgjigjet e tyre.

Kur studentët t'i kenë plotësuar kardiogramat e tyre, i ftoni të lexojnë në heshtje Almën 5:29–31, duke kërkuar disa pyetje të tjera që bëri Alma për t'i ndihmuar njerëzit e tij që t'i vlerësonin zemrat e tyre. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i ndryshojnë paksa pyetjet për t'i zbatuar ato për veten e tyre: “A kam hequr dorë nga zilia?” “A tallem me të tjerët?” “A i përdjek të tjerët?”)

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 5:17–18, 20–25. Vëreni klasën të kërkojë për arsye se përse zemra jonë duhet të ndryshohet që të përgatitet për ditën e gjykimit. Bëni pyetjet vijuese për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se **duke përjetuar një ndryshim të zemrës, ne e përgatitim veten tonë për të marrë një vend në mbretërinë e qiellit:**

- Çfarë fjalësh dhe frazash përdori Alma, të cilat përshkruajnë gjendjen në të cilën do të donit të ishit kur të qëndroni përpara Perëndisë për t'u gjykuar? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të doni ta drejtoni vëmendjen e tyre tek Alma 5:16, 19.)
- Si do t'ju ndihmojë të përjetuarit e një ndryshimi të zemrës tani, që të përgatiteni për të marrë një vend në mbretërinë e qiellit?

Shkruajini pyetjet vijuese në tabelë. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani ato në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore.)

Çfarë po na fton Zoti të bëjmë?

Cilat janë pasojat e pranimit ose të mospranimit të kësaj ftese?

Çfarë mësimi japin këto vargje rreth Shpëtimtarit?

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 5:33–36, ndërkohë që pjesa tjetër e klasës kërkon përgjigje për pyetjet në tabelë. I ftoni studentët të japin përgjigjet që kanë gjetur.

Përfundoni duke u dhënë studentëve pak minuta për të shkruar. U kërkoni të zgjedhin një varg ose një frazë nga Alma 5:1–36. I ftoni të shkruajnë rreth asaj që ai varg ose ajo frazë do të thotë për ta dhe se si mund të bëjnë atë që sugjerohet, kur kërkojnë t'i kenë zemrat e tyre të ndryshuara nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Dëshmoni që, në qoftë se përjetojmë në mënyrë të vazhdueshme një ndryshim të zemrës dhe sjellim në dritë vepra drejtësie, ne vërtet do të përgatitemi për të hyrë në mbretërinë e Perëndisë.

U jepni studentëve kohë për të përsiatur

Sigurimi i kohës për studentët që të përsiatin gjatë orës së mësimi është një mënyrë për t'i ndihmuar ata të mësojnë me anë të Shpirtit. Gjatë kësaj kohe, shmangni ndërhyrjen me pyetje shtesë, udhëzime ose bisedë që do t'u tërhiqnin vëmendjen.

Alma 5:37–62

Hyrje

Ndërsa Alma vazhdonte predikimin në Zarahemla, ai i paralajmëroi njerëzit që vendimi për t'i ndjekur ose për të mos i pranuar fjalët e tij mbante pasoja të rënda. Alma gjithashtu e krahasoi Jezu Krishtin me një bari

të mirë, i cili i thirri ata dhe dëshironte t'i kthente në tufën e tij. Ai i nxiti njerëzit të pendoheshin dhe t'u shmangeshin gjërave të papastra të botës që të mund të trashëgonin mbretërinë e qiellit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 5:37–42, 53–62

Alma i paralajmëron të ligjtë dhe i fton të gjithë t'i binden zërit të Bariut të Mirë
Paraqitni fotografinë Jezusi Mban një Dele të Humbur (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 64).

- Në çfarë mënyrash është Shpëtimtari Bariu i Mirë?

Pasi të jenë përgjigjur dy ose tre studentë, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Në kohën e Jezusit, bariu palestinez shquhej për mbrojtjen e deleve të tij. Ndryshe nga ruajtësit modernë të deleve, bariu gjithmonë ecte në krye të tufës së tij. Ai e udhëhiqte atë. Bariu e njihnte secilën dele dhe zakonisht kishte një emër për secilën. Delet e njihnin zërin e tij dhe e besonin atë e nuk do të ndiqnin një të panjohur. Prandaj, kur i thërriste, delet do të vinin tek ai. (Shih Gjoni 10:14, 16.) . . .

Jezusi e përdori këtë ilustrim të zakonshëm të kohës së tij për të shpallur se Ai ishte Bariu i Mirë, Bariu i Vërtetë. Për shkak të dashurisë së Tij për vëllezërit dhe motrat e Tij, Ai me dëshirë dhe vullnetarisht do ta jepte jetën e Tij për ta” (“A Call to the Priesthood: ‘Feed My Sheep’”, *Ensign*, maj 1983, f. 43; shih edhe John R. Lasater, “Shepherds of Israel”, *Ensign*, maj 1988, f. 74–75).

I ndihmoni studentët të kujtojnë përmbajtjen e Almës 5 duke shpjeguar se Alma shkoi për t'i predikuar popullit të Zarahemlës, i cili ishte si “dele që nuk kanë bari” (Alma 5:37). U kërkoni studentëve të rikujtojnë sfidat që hasi populli i Zarahemlës dhe atë që Alma i nxiti të bënin. Ju shkurtimisht mund të rishikoni disa vargje kyç nga mësimi i mëparshëm, të tilla si Alma 5:14–20, për t'i ndihmuar studentët të kujtojnë një pjesë të këtij sfondi të ngjarjeve. Sigurohuni që studentët e kuptojnë se populli i Zarahemlës ishte në një gjendje të mjerueshme për shkak të ligësisë së tyre (shih Alma 7:3).

I ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 5:37–42. Vëreni klasën të kërkojë mënyrat se si një njeri mund ta dallojë nëse ai ose ajo është një nga delet e Shpëtimtarit. Pasi studentët tregojnë atë që kanë gjetur, bëni pyetjet vijuese:

- Në ç'mënyrë janë njerëzit si delet që kanë nevojë për një bari?
- Sipas Almës 5:37–38, si e tregon Bariu i Mirë dashurinë dhe përkujdesjen e Tij për delet? (Ai vazhdon t'i thërrasë ato me vetë emrin e Tij.)
- Sipas Almës 5:41, si mund ta dallojmë nëse po i bindemi zërit të Bariut të Mirë?
- Cilat janë disa vepra që mund të tregojnë se një njeri po e ndjek Bariun e Mirë?

Pasi të jenë përgjigjur studentët, i kërkoni një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Presidenti Ezra Taft Benson, i cili përshkroi burrat dhe gratë që zotohen për ta ndjekur Jezu Krishtin. (Ju mund të dëshironi të përgatitni një kopje të kësaj thënieje për secilin student.)

“Kur zgjidhni për të ndjekur Krishtin, ju zgjidhni të ndryshoheni. . . .

Burrat [dhe gratë] e ndryshuara për Krishtin do të kryesohen nga Krishti. . . .

Vullneti i tyre përpihet brenda vullnetit të Tij. (Shih Gjoni 5:30.)

Ata gjithmonë bëjnë ato gjëra që e kënaqin Zotin. (Shih Gjoni 8:29.)

Jo vetëm ata do të vdisnin për Zotin, por për më tepër ata dëshirojnë të jetojnë për Të.

... Hyni në shtëpitë e tyre dhe pikturat në muret e tyre, librat në raftet e tyre, muzika që dëgjohej, fjalët dhe veprimet e tyre i tregojnë ata si të krishterë.

Ata qëndrojnë si dëshmitarë të Perëndisë në të gjitha kohërat, dhe në të gjitha gjërat, dhe në të gjitha vendet. (Shih Mosia 18:9.)

Ata kanë Krishtin në mendje, ndërsa shohin drejt Tij në çdo mendim. (Shih DeB 6:36.)

Ata kanë Krishtin në zemër, ndërsa dashuria e tyre vendoset tek Ai përgjithmonë. (Shih Alma 37:36.)

Pothuajse çdo javë ata marrin sakramentin dhe i dëshmojnë sërish Atit të tyre të Amshuar se janë të gatshëm të marrin mbi vete emrin e Birit të Tij, gjithmonë ta kujtojnë Atë dhe t'i zbatojnë urdhërimet e Tij. (Shih Moroni 4:3.)" ("Born of God", *Ensign*, nëntor 1985, f. 5, 6–7).

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:53–56, duke kërkuar për sjellje dhe veprime që e bëjnë të vështirë për dikë që t'i bindet zërit të Shpëtimtarit. Pas pak minutash, ftoni dy ose tre studentë t'i shkruajnë në tabelë gjetjet e tyre. I bëni t'i shkruajnë përgjigjet e tyre me qëllim që ata të mbulojnë në tabelë sa më shumë vend që është e mundshme. U kërkonti të shtojnë ndonjë sjellje apo veprim tjetër që e kanë parë përreth tyre, që e bën të vështirë për t'u bindur zërit të Shpëtimtarit. (Përgjigjet e studentëve mund të përfshijnë lënien mënjane [shpërfilljen] e mësimëve të Perëndisë, krenarinë, kotësinë, dhënien e zemrës pas pasurive dhe gjërave të botës, të menduarit se jemi më të mirë se të tjerët, përndjekjen e të drejtëve ose lënien pas dore të të varfërve dhe nevojtarëve. Ju mund të doni ta tërhiqni vëmendjen e studentëve të përdorimi i përsëritur nga Alma i fjalës *vazhdoni*, duke theksuar se populli i Zarahemlës vazhdoi në këto sjellje dhe qëndrime mëkatore.)

Krijoni një hapësirë për të shkruar në mes të tabelës duke fshirë një pjesë të përgjigjeve të studentëve. Në atë hapësirë, shkruani *ndiqni zërin e Bariut të Mirë*.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 5:57. I kërkonti klasës të përcaktojnë fraza që na mësojnë se si duhet t'u përgjigjemi ndikimeve të liga. ("Dilni nga të këqijat", "veçohuni" dhe "mos prekni gjërat e tyre të papastra".) Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fraza në shkrimet e tyre të shenjta. Vini në dukje që këto fraza theksojnë nevojën për të shmangur gjithçka që mund të na korruptojë ose ndotë shpirtërisht. Për t'i ndihmuar studentët të diskutojnë se si mund t'i lënë jashtë gjërat që u shpëpusin vëmendjen, se si mund t'i shmangin ndikimet e liga dhe se si mund ta ndjekin zërin e Bariut të Mirë, bëni pyetje të tilla si ato që vijojnë:

- Çfarë mund të bëjë një i ri shenjtor i ditëve të mëvonshme për të qëndruar i veçuar nga të ligjtë? (Për t'i përforcuar përgjigjet e studentëve, merrni parasysh të tregoni për një shembull pozitiv që keni parë te njëri nga studentët në klasën tuaj. Ju gjithashtu mund t'i ftoni studentët të tregojnë për shembuj të mirë që kanë parë te njëri-tjetri.)
- Sipas Almës 5:56–57, cilat janë pasojat e vazhdimit në ligësi? (**Nëse vazhdojmë në ligësi, ne vërtet do të jemi të paaftë për ta dëgjuar zërin e Bariut të Mirë dhe nuk mund të numërohem mes të drejtëve.**)

Nëse keni kohë, u jepni studentëve pak minuta për ta përsiatur pyetjen vijuese. Ju mund të dëshironi t'i bëni ata t'i përgjigjen pyetjes në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

- Çfarë do t'ju bënte Zoti të bënit për ta pranuar më mirë ftesën e Tij për të ardhur tek Ai? Ju mund të sugjeroni se përgjigja mund të jetë diçka që ata ndiejnë nevojë për ta bërë më mirë ose mund të jetë diçka që ata duhet të mos e bëjnë më.)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:58–62, duke kërkuar bekime të premtuara atyre që mbliidhen me Zotin dhe popullin e Tij. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto bekime në shkrimet e tyre të shenjta.)

- Si do t'juja përmbliidhni premtimet e Zotit atyre që i binden zërit të Tij? (Edhe pse studentët mund të sugjerojnë parime të ndryshme, sigurohuni që ata kuptojnë se **nëse e ndjekim zërin e Zotit [Bariut të Mirë], ne vërtet do të mbliidhem në mbretërinë e Tij**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)
- Çfarë zakonesh keni zhvilluar që ju ndihmojnë t'i bindeni zërit të Bariut të Mirë?
- Si ju kanë ndihmuar këto zakone për të mos i përfillur ndikimet e liga të renditura në tabelë?

Dëshmoni se, kur iu bindemi fjalëve të Shpëtimtarit, ne vërtet do të jemi mes të drejtëve të cilët mbledhen në mbretërinë e Zotit.

Alma 5:43–52

Alma përmbush përgjegjësinë e tij për të predikuar pendim

U kërkoni studentëve të renditin pesë shqisat fizike (pamja, tingulli, prekja, era dhe shija). Merrni parasysh të sillni disa objekte që do t'i lejojnë studentët t'i përdorin këto shqisa.

- Çfarë është diçka që keni mësuar nga secila prej këtyre pesë shqisave?
- A ka ndonjë mënyrë për të ditur ose mësuar diçka pa i përdorur të pesë shqisat tuaja?

I ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 5:44–48. I kërkoni klasës të kërkojnë atë që Alma tha se dinte dhe se si tha se e dinte atë.

- Sipas Almës 5:48, çfarë dinte Alma?
- Si tha Alma, çfarë ishte burimi i dëshmisë së tij?
- Çfarë kishte bërë Alma me qëllim që ta merrte këtë dëshmi nga Fryma e Shenjtë?
- Si mund të na ndihmojnë lutja dhe agjërimi për të fituar ose forcuar një dëshmi për ungjillin?
- Kur e keni ndier se dëshmia juaj është forcuar nëpërmjet lutjes ose agjërimit?

Dëshmoni se **ne mund ta dimë vetë, nëpërmjet Frymës së Shenjtë, se Jezu Krishti është Shëlbuesi i njerëzimit**. Për ta theksuar rëndësinë e kërkimit dhe fitimit të një dëshmie vetjake se Jezu Krishti është Shëlbuesi i njerëzimit, lexoni thënien vijuese nga Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Dëshmia individuale, vetjake për të vërtetën e ungjillit, veçanërisht për jetën dhe misionin hyjnor të Zotit Jezu Krisht, është thelbësore për jetën tonë të përjetshme. . . . Me fjalë të tjera, jeta e përjetshme bazohet në vetë diturinë tonë individuale, vetjake për Atin tonë në Qiell dhe Birin e Tij të Shenjtë. Thjesht të dimë për ta nuk mjafton. Ne duhet të kemi përvoja vetjake, shpirtërore për të na mbështetur. Këto vijnë nëpërmjet kërkimit të tyre me të njëjtën mënyrë të fortë, të përqendruar se si një njeri i uritur kërkon ushqim” (“Feasting at the Lord’s Table”, *Ensign*, maj 1996, f. 80).

U jepni studentëve kohë për t'i shkruar përgjigjet e tyre për pyetjen që vijon. Gjithashtu i nxitni ata të shkruajnë atë që do të bëjnë për t'i fituar ose forcuar dëshmitë e tyre për Jezu Krishtin. I nxitni ata t'i plotësojnë synimet e tyre, edhe nëse do të duhen “shumë ditë” (Alma 5:46).

- Kur e keni ndier Frymën e Shenjtë t'ju dëshmojë që Jezu Krishti është Shëlbuesi i botës?
- Përse është pendimi thelbësor për të hyrë në mbretërinë e Perëndisë?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:49–52, duke kërkuar atë që Alma u tha njerëzve se kishin nevojë të bënin që të përgatiteshin për të trashëguar mbretërinë e qiellit.

- Përse është pendimi thelbësor për të hyrë në mbretërinë e Perëndisë?

Për t'i ndihmuar studentët t'i zbatojnë mësimet e Almës rreth përgatitjes për të hyrë në mbretërinë e Perëndisë, i kërkoni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Po sikur dita e ardhjes së Tij të ishte nesër? Sikur ta dinim që do ta takonim Zotin nesër – nëpërmjet vdekjes sonë të parakohshme ose nëpërmjet ardhjes së papritur të Tij – çfarë do të bënit ju sot? Çfarë rrëfimesh do të bënim? Çfarë praktikash nuk do të vazhdonim? Cilat llogari do t'i shlyenim? Çfarë faljesh do të jepnim? Çfarë dëshmish do të jepnim?

Nëse do t'i bënim ato gjëra atëherë, përse jo tani? Përse të mos kërkojmë paqe, ndërkohë që pagja mund të fitohet?” (“Preparation for the Second Coming”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 9).

Përfundoni duke u dhënë studentëve kohë për të përsiatur për atë që do të kishin nevojë të ndryshonin në jetën e tyre për t'u përgatitur të takojnë Shpëtimtarin dhe për të hyrë në mbretërinë e Tij. I ftoni t'i shkruajnë mendimet dhe ndjenjat e tyre që të mund t'i rilexojnë mendimet e tyre më vonë dhe të kujtohen që të vazhdojnë me nxitjet që marrin.

Nxitni zbatimin

Presidenti Tomas S. Monson tha: “Qëllimi [i mësimdhënies së ungjillit] është që ta frymëzojë individin për të menduar, ndier dhe më pas për të bërë diçka për t'i jetuar parimet e ungjillit” (në *Conference Report*, tetor 1970, f. 107). Ndërsa u mësoni parime të ungjillit, i ftoni studentët të ndjekin nxitjet e Frymës së Shenjtë për të zgjedhur mënyra se si mund ta përmirësojnë sjelljen e tyre dhe ta forcojnë besimin e tyre në Jezu Krishtin.

Alma 6–7

Hyrje

Pasi vuri Kishën në rregull në Zarahemla, Alma shkoi në qytetin e Gideonit. Ai i gjeti njerëzit atje të ishin më besnikë sesa kishin qenë ata në Zarahemla. Si rrjedhim, mesazhi i tij në Gideon ishte i ndryshëm nga mesazhi i tij në Zarahemla. Ai i nxiti njerëzit që të mbështeteshin vazhdimisht te Zoti dhe të përpiqeshin

ta zbatonin Shlyerjen e Tij në jetën e tyre. Ai dëshmoi se Shpëtimtari do të merrte mbi veten e Tij vdekjen e mëkatet tona dhe se Ai gjithashtu do të merrte mbi veten e Tij dhembjet, hidhërimet, sëmundjet dhe dobësitë tona, që Ai të mund të dinte se si të na ndihmonte.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 6

Alma vendos në rregull Kishën në Zarahemla dhe shkon të predikojë në Gideon

Përpara mësimit, ftojeni një student të përgatitet për t'i treguar shkurtimisht klasës për disa mënyra se si ai ose ajo është ndier i bekuar për përpjekjet e veta për të ardhur në kishë. Për ta filluar orën e mësimit, i kërkoni këtij studentit të dalë përpara klasës dhe të japë mendimet që ai ose ajo ka përgatitur. Ju gjithashtu mund të tregoni se si jeni bekuar ju nëpërmjet ardhjes në Kishë.

Paraqitni Almën 6 duke shpjeguar se ky kapitull na mëson se si Alma dhe udhëheqës të tjerë të priftërisë e fuqizuan Kishën në Zarahemla.

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 6:4–6. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar atë që anëtarët e Kishës në Zarahemla bënë për ata që nuk e njihnin Perëndinë. U kërkoni studentëve të raportojnë për atë që mësojnë.

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Kisha është themeluar për të mirën e gjithë njerëzve.** Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë rreth mënyrës se si kjo e vërtetë mund ta ndikojë jetën e tyre, pyetni:

- Si mendoni se Kisha sot mund t'i bekojë ata që nuk e njohin Perëndinë?

I ftoni studentët të mendojnë për dikë që ka nevojë ta njohë më mirë Perëndinë. Ky njeri mund të jetë anëtar i Kishës ose anëtar i një feje tjetër. Dëshmoni për bekimet që marrim ngaqë jemi anëtarë të Kishës, dhe i nxitni studentët t'i ftojnë të tjerët të marrin pjesë në ato bekime.

Alma 7:1–13

Alma profetizon për ardhjen e Jezu Krishtit

Ndajeni klasën në grupe me dy vetë dyshe. I kërkoni secilës dyshe të diskutojnë përgjigjet e tyre për pyetjen që vijon:

- Cilat janë disa ngjarje të ardhshme për të cilat jeni të gëzuar?

Pasi dyshet të kenë pasur kohë për t'i diskutuar përgjigjet e tyre për këtë pyetje, u kërkoni dy ose tre studentëve t'i tregojnë të gjithë klasës për përgjegjësitë e tyre. Më pas shpjegoni se pasi vuri në rregull Kishën në Zarahemla, Alma shkoi në qytetin e Gideonit. Ai u tha njerëzve atje se, nga të gjitha gjërat që do të vinin në të ardhmen, një gjë ishte me "rëndësi më të madhe nga të gjitha të tjerat" (Alma 7:7). Ai u mësoi parime që do t'i ndihmonin njerëzit të përgatiteshin për bekimet që do të vinin për shkak të kësaj ngjarjeje të ardhshme.

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 7:3–6. Vëreni klasën të kërkojë shpresat që kishte Alma lidhur me njerëzit në Gideon. Më pas ftojeni një student tjetër të lexojë me zë të lartë Almën 7:18–19. U kërkoni studentëve të përshkruajnë atë që Alma mësoi me anë të frymëzimit rreth njerëzve të Gideonit.

Jepni Mësim nga Shkrimet e Shenjta

Në përpjekjet e tyre për të qenë të përgatitur, disa mësues të ungjillit tërhiqen drejt burimesh jashtë shkrimeve të shenjta. Ndërkohë që disa burime shtesë, të tilla si ky manual, mund t'ju ndihmojnë, përqedrohuni në mësimdhënien drejtpërsëdrejti nga vetë teksti i Librit të Mormonit. Kjo do ta lejojë Frymën e Shenjtë t'iu japë dëshmi studentëve tuaj lidhur me vërtetësinë e shkrimeve të shenjta dhe vlerën e studimit të tyre.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 7:7, 9–10, duke kërkuar ngjarjen që Alma mendoi se ishte më e rëndësishmja që njerëzit të dinin rreth saj.

- Sipas Almës, cila ishte “një [gjë] . . . [që kishte] rëndësi më të madhe” sesa çfarëdo gjë tjetër që do të vinte? Si mendoni ju, përse ardhja e Shpëtimtarit është ngjarja më e rëndësishme e të gjithë kohës?
- Si mendoni ju, përse Alma do t’i thoshte një populli që tashmë besonte dhe kishte besim të fortë, se ata kishin nevojë të pendoheshin?

 Alma 7:11–13 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Shpjegoni se Alma më pas u mësoi arsyen përse ardhja e Jezu Krishtit ishte ngjarja më e rëndësishme në të gjithë historinë njerëzore. U kërkoni dy ose tre studentëve që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 7:11–13. Ftoni pjesën tjetër të klasës t’i ndjekin dhe të përcaktojnë atë që Shpëtimtari mori mbi veten e Tij për ne. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se *ndihmojë* do të thotë të japë lehtësim ose të vijë në ndihmë të dikujt.)

Vini në dukje se Alma 7:11–13 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë fragment në mënyrë të dukshme që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

Renditni përgjigjet e studentëve si tituj përgjatë kreut të tabelës. Përgjigjet mund të përfshijnë *dhembjet, hidhërimet, tundimet, sëmundjet, vdekjen, dobësitë (pasiguritë ose paaftësitë)* dhe *mëkatet*.

Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë frazën “të çdo lloji” tek Alma 7:11. U kërkoni atyre të përmendin shembuj për secilën gjendje të shkruar në tabelë. Teksa studentët japin shembuj, i shkruani ata nën titujt përkatës. (Për shembull, *kancer* mund të renditet nën *sëmundje* dhe *paftësi fizike* mund të renditet nën *dobësitë*.)

Ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Brus C. Heifën, i Të Shtatëdhjetëve: “Shlyerja nuk është thjesht për mëkatarët” (“Beauty for Ashes: The Atonement of Jesus Christ”, *Ensign*, prill 1990, f. 7). Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë thënie në tabelë dhe t’u sugjeroni studentëve ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 7:11–13.

- Bazuar në atë që kemi lexuar tek Alma 7:11–13, si mendoni ju, çfarë donte të thoshte Plaku Heifën kur tha se “Shlyerja nuk është vetëm për mëkatarët”?

Shkruani në tabelë të vërtetën që vijon: **Jezu Krishti vuajti për të na shpëtuar nga mëkati e vdekja dhe për të na ndihmuar përmes sfidave të vdekshmërisë.**

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë më tej se si ata mund të mbështeten në Shlyerjen e Shpëtimtarit, lexoni thënien që vijon nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorunit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“A po ndesheni me një demon të varësisë – duhanin ose drogën, apo bixhozin ose murtajën bashkëkohore, shkatërruese të pornografisë? . . . A ndiheni i hutuar lidhur me identitetin gjinor apo kërkimin për vetëvlerësim? A ndesheni ju – ose dikush që doni – me sëmundje apo depresion ose vdekje? Çfarëdo hapash të tjerë mund të keni nevojë të ndërmermi për t’i zgjidhur këto shqetësime, ejani *fillimisht* tek ungjilli i Jezu Krishtit. Besoni te premtimet e qiellit. . . .

Kjo mbështetje te natyra e mëshirshme e Perëndisë është vërtet në qendër të ungjillit që na mësoi Krishti. Unë dëshmoj se Shlyerja e Shpëtimtarit ngre nga ne jo vetëm barrën e mëkateve tona, por edhe barrën e zhgënjimeve dhe hidhëremeve tona, të dhembjeve tona dhe dëshpërimit tonë. [Shih Alma 7:11–12.] Që nga fillimi, të besuarit në një ndihmë të tillë ishte që të na jepte si një arsye, ashtu edhe një mënyrë për t’u përmirësuar, një nxitës për t’i ulur poshtë barrat tona dhe për të ngritur shpëtimin tonë” (“Gjëra të Rrënuara për t’u Rimëkëmbur”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 70–71; Konferenca e Përgjithshme, prill 2006, f. 106).

- Si mund të na ndihmojë ne të kuptuarit e Almës 7:11–13 kur ndeshemi me sfida?

Për t’i ilustruar disa nga mënyrat se si mund të marrim ndihmë dhe forcë nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, lexoni situatat vijuese. Pasi ta lexoni secilën prej tyre, u kërkoni studentëve të shpjegojnë se si Jezu Krishti, nëpërmjet Shlyerjes së Tij, mund ta ndihmonjë një njeri që ndeshet me një sfidë të tillë.

1. Një e re pati një aksident automobilistik që e la të paralizuar nga këmbët.

2. Një i ri ndien turp për disa zgjedhje të këqija që ka bërë. Ai ndihet i dëshpëruar dhe i pavlerë.
3. Babai i një të riu ndërroi jetë kohët e fundit dhe i riu ka lëvizur në një qytet të ri me nënën e tij. Ai ndihet i trishtuar dhe i vetmuar e nuk mund të shohë se si ndonjë gjë do të shkojë ndonjëherë përsëri mirë.

Jepni dëshminë tuaj për fuqinë e Shlyerjes dhe shtrirjen që ajo arrin. Më pas u jepni studentëve pak minuta që t'i përgjigjen njëres prej pyetjeve vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të doni t'i shkruani këto pyetje në tabelë përpara orës së mësimit, të përgatitni një fletushkë me pyetjet ose t'i lexoni pyetjet me ngadalë me qëllim që studentët të mund t'i shkruajnë ato.)

- Kur ju ka ndihmuar Shlyerja ju ose dikë që njihni në një nga mënyrat e përmendura tek Alma 7:11-13?
- Çfarë do të bëni për t'u mbështetur te Shlyerja, ndërkohë që ju ndesheni me sfida?

Ftoni dy ose tre studentë për të përgatitni me klasën atë që kanë shkruar. (U kujtoni atyre që nuk nevojitet të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e brendshme.)

Alma 7:14-27

Alma i nxit njerëzit të vazhdojnë përgjatë shtegut të mbretërisë së Perëndisë

Për t'i kujtuar studentët se si Alma e përshkroi gjendjen shpirtërore të njerëzve në Gideon, ftojini një nga ata të lexojë me zë të lartë Almën 7:19. Theksoni se njerëzit ishin "në shtegun që të çon në mbretërinë e Perëndisë". Shpjegoni se Alma donte t'i ndihmonte ata për të qëndruar në atë shteg.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se **duke i jetuar parimet e ungjillit, ne ndjekim shtegun drejt mbretërisë së Perëndisë**, vizatoni një shteg përmes tabelës. Në fillim të shtegut, shkruani *Vdekshmëria*. Në fund të shtegut, shkruani *Mbretëria e Perëndisë*. Ndajeni klasën në dy grupe. Ftojini njërin grup të studiojë Almën 7:14-16 dhe grupin tjetër të studiojë Almën 7:22-24. U kërkoni grupeve të kërkojnë atë që na duhet të bëjmë dhe atë që na duhet të jemi me qëllim që të ndjekim shtegun që çon drejt mbretërisë së Perëndisë.

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, i ftoni dy ose tre prej tyre të vijnë tek tabela. U kërkoni të shkruajnë përgjatë shtegut veprimet dhe tiparet që kanë gjetur, të cilat çojnë drejt mbretërisë së Perëndisë. Ju mund të merrni parasysht t'i pyetni studentët se çfarë domethënie kanë për ta disa nga veprimet ose cilësitë përgjatë shtegut. Ju mund t'u kërkoni gjithashtu të mendojnë rreth mënyrës se si mund ta ndjekin këtë shteg në jetën e tyre. Dëshmoni se kur jetojmë besnikërisht, ne jemi "në shtegun që . . . çon në mbretërinë e Perëndisë" (Alma 7:19).

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Alma 7:11-13

Ngaqë Alma 7:11-13 është një fragment i gjatë i zotërimit të shkrimit të shenjtë, mund të jetë e vështirë për studentët që ta mësojnë përmendsh. Por gjuha e Almës përmban fjalë të veçanta që mund t'i ndihmojnë studentët që të kujtojnë gjatë gjithë jetës së tyre fuqinë dhe arritjen gjithëpërfshirëse të Shlyerjes. Për t'i ndihmuar t'i mësojnë përmendsh këto fjalë kyçe, shkruani tekstin e Almës 7:11-13 në tabelë përpara orës së mësimit, duke i zëvendësuar me hapësira fjalët kyçe që vijnë, kurdoherë që ato shfaqen: *dhembjet, hidhërimet, tundimet, sëmundjet, vdekja, dobësitë, mëkatet, shkeljet*. (Për shembull, shkrimi juaj i Almës 7:11 do të fillonte kështu: "Dhe ai do të shkojë përpara, duke vuajtur . . . dhe . . . dhe . . . të çdo lloji".)

Ndërsa lexoni me zë të lartë Almën 7:11-13 si klasë, vëriini studentët të japin fjalët që mungojnë. Pasi ta kenë bërë këtë gjë dy ose tre herë, u kërkoni studentëve nëse mund të shkruajnë në një fletë të veçantë letre fjalët që tregojnë atë që Shpëtimari mori mbi Vetën e Tij për ta. I ftoni studentët të kujtojnë gjithmonë atë që Jezu Krishti ka bërë për ta, kështu që kur përjetojnë sfida, ata të mund të kenë besim më të madh në "fuqi[në] çliruese të tij".

Shënim: Ju mund të dëshironi të përdorni pak minuta në fillim të orës suaj të ardhshme mësimore për të parë nëse studentët ende mund t'i kujtojnë këto fjalë kyçe lidhur me shtrirjen e pafundme të Shlyerjes së Shpëtimtarit.

Alma 8

Hyrje

Pasi shumë njerëz e pranuan mesazhin e Almës në Zarahemla, Gideon dhe Melek, populli i Amonihës nuk e pranoi Almën dhe e dëbuan nga qyteti i tyre. Ndërsa Alma ishte i brengosur për ligësinë e këtyre njerëzve, i njëjti engjëll që i ishte shfaqur atij dhe bijve të Mosias, erdhi tek ai përsëri. Engjëlli e përgëzoi Almën për

besnikërinë e tij dhe e urdhëroi të kthehej në Amonihë. Alma iu bind me besnikëri urdhërimeve të Zotit dhe Zoti thirri Amulekun për ta ndihmuar atë në shërbesën e tij. Alma dhe Amuleku u nisën besnikërisht për ta mësuar popullin e Amonihës, të mbushur me Frymën e Shenjtë dhe fuqinë për ta bërë punën e Zotit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 8:1–6

Shumë njerëz në Melek pranojnë mesazhin e Almës dhe pagëzohen

U kërkoni studentëve të ngrënë dorën nëse kanë ndonjë të afërm ose mik që ka shërbyer një mision për Kishën. Ftoni dy ose tre studentë të tregojnë për një përvojë që i afërmi ose miku i tyre u ka treguar e cila ilustron se si ndihen misionarët kur mesazhi i tyre pranohet. (Ju gjithashtu mund të merrni parasysht t'i ftoni studentët të tregojnë rreth rasteve kur dikush ishte pranues ndaj përpjekjeve të tyre për të ndarë ungjillin. Ju gjithashtu mund të dëshironi të tregoni një përvojë tuajën.)

Ftoni një student të lexojë në heshtje Almën 8:1–5. Vërinë të gjejnë tre qytetet në të cilat Alma kishte predikuar ungjillin. Shkruani emrat e këtyre tre qyteteve në tabelë. (*Zarahemla, Gideoni dhe Meleku.*)

- Cilat ishin rezultatet e predikimit të Almës në këto tre qytete? (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'u drejtohen përmbledhjeve të kapitujve për Almën 6–8 për t'i ndihmuar ata t'i përgjigjen kësaj pyetjeje.)

Vini në dukje se, edhe pse njerëzit e këtyre qyteteve e pranuan mesazhin e Almës, shërbimi i tij misionar nuk ishte pa sfida.

Alma 8:7–32

Pasi Alma nuk pranohet në Amonihë, Zoti e urdhëron të kthehet

U kërkoni studentëve nëse të afërmit ose miqtë e tyre, të cilët kanë shërbyer misione kohë-plota, kanë parë ndonjëherë njerëz që nuk e pranuan mesazhin e ungjillit. Merrni parasysht të ftoni dy ose tre studentë të tregojnë rreth mënyrës se si të afërmit ose miqtë e tyre iu janë përgjigjur përvojave të tilla.

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 8:7–14. Nxiteni klasën të mendojë rreth mënyrës se si mund të jetë ndier Alma kur u përpoq t'i mësonte ungjillin popullit të Amonihës. Ndërsa studentët lexojnë këto vargje, i ndërprisni sipas rastit për t'u përgjigjur pyetjeve të tilla si në vijim:

- Çfarë na tregojnë këto vargje rreth karakterit të Almës? (Shih Alma 8:8–10.)
- Si mund t'i ishit përgjigjur ju trajtimit që iu bë Almës? (Shih Alma 8:11–13.)
- Si do të ngjasonte apo ndryshonte reagimi i Almës me reagimin që mund të kishit ju në një situatë të ngjashme? (Shih Alma 8:14. Ju mund të doni të sugjeroni se vendimi i Almës për ta vazhduar punën e Zotit në qytetin e Aaronit tregoi se ai kishte besim në Zotin dhe se ai nuk do të hiqte dorë.)

Vini në dukje se, edhe pse lutjet e Almës për popullin e Amonihës ishin të sinqerta (shih Alma 8:10), kërkesat e tij nuk u plotësuan menjëherë. (Disa njerëz në Amonihë vërtet u penduan më vonë. Shih Alma 14:1.)

Lexoni thënien vijuese nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Unë e pranoj se, me raste, disa nga lutjet tona më të zjarrta mund të duket sikur kalohen pa përgjigje. Pyetim veten: ‘Përse?’ E e njoh atë ndjesi! E njoh frikën dhe i njoh lotët e çasteve të tilla. Por, di gjithashtu se lutjet tona kurrë nuk shpërfillen. Besimi ynë nuk mbetet kurrë i pavlerësuar. E di se një këndvështrim tërësisht i urtë i Atit Qiellor është shumë më i gjerë sesa këndvështrimi ynë. Ndërsa i dimë problemet dhe dhembjen tonë në vdekshmëri, Ai e njuh përparimin dhe aftësinë tonë të pavdekshme” (“Jezu Krishti – Mësuesi Shërues”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 86; Konferenca e Përgjithshme, tetor 2005, f. 116, 117).

- Çfarë na mësoi Plaku Nelson që mund të na ndihmojë të kemi besim edhe kur lutjet tona të drejta nuk marrin përgjigje menjëherë ose në mënyrën si ne shpresojmë ose e presim përgjigjen?

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Almën 8:14–17. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar mesazhet ngushëlluese në fjalët e engjëllit dhe për urdhrat që mund të kenë qenë për Almën të vështira për t’iu bindur.

- Si mund ta kenë ngushëlluar Almën fjalët e engjëllit tek Alma 8:15? Si mund të jenë ngushëlluese për ju fjalët e engjëllit?
- Përse mund të ketë qenë e vështirë për Almën të ishte i bindur në këtë situatë?

I bëni studentët të lexojnë Almën 8:18, duke kërkuar fjalën që përshkruan mënyrën në të cilën Alma iu përgjigj urdhrat të Zotit për t’u kthyer në qytetin e Amonihës. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenojnë fjalën *me të shpejtë*.)

- Çfarë mund të mësojmë rreth Almës nga fakti që ai u kthye me të shpejtë për në Amonihë?

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. U kërkon studentëve të dëgjojnë për mënyrën se si mund të përfitojmë kur i bindemi Zotit me të shpejtë:

“Sado shumë besim që kemi tani për t’iu bindur Perëndisë, ne vërtet do të na duhet ta forcojmë vazhdimisht dhe ta mbajmë të ripërtëritur në mënyrë të vazhdueshme. Ne mund ta bëjmë këtë duke vendosur tani që të jemi më të shpejtë për t’u bindur dhe më të vendosur për të duruar. Të mësoni që të filloni herët dhe të jeni të qëndrueshëm janë kyçet e përparimit shpirtëror. . . .

. . . Një Atë i dashur Qiellor plot dashuri dhe Biri i Tij i Dashur na kanë dhënë të gjithëve ndihmën që Ata munden, për ta kaluar provën e jetës që është vendosur përpara nesh. Por ne duhet të vendosim të bindemi dhe më pas ta bëjmë atë. Ne e ndërtojmë besimin për t’i kaluar provat e bindjes me kalimin e kohës dhe nëpërmjet zgjedhjeve tona të përditshme. Ne mund të vendosim tani që ta bëjmë me të shpejtë çfarëdo që Perëndia kërkon prej nesh. Dhe ne mund të vendosim për të qenë të qëndrueshëm në provat e vogla të bindjes, të cilat ndërtojnë besimin për të na mbartur përmes provave të mëdha, të cilat me siguri që do të vijnë” (“Përgatitja Shpirtërore: Fillo Herët dhe Ji i Qëndrueshëm”, *Ensign*, nëntor 2005, f. 38, 40; Konferenca e Përgjithshme, tetor 2005, f. 54-56).

- Sipas Presidentit Ajring, çfarë i ndodh besimit tonë kur zgjedhim t’i bindemi Zotit me të shpejtë?
- Kur e keni ndier besimin tuaj në Zotin të forcohet për shkak të bindjes suaj të shpejtë dhe të qëndrueshme?

Për secilën nga situatat që vijojnë, i pyetni studentët se si bindja e menjëhershme mund t’i bekojë ata:

1. Teksa një e re po niset për në shkollë, nëna e saj i kërkon të veshë një këmishë më të hijshme.
2. Në një intervistë me peshkopin e tij, një prift i ri ftohet që të fitojë çmimin Detyra ndaj Perëndisë.
3. Dy misionarë, gjatë kohës së tyre të planifikimit ditor, kanë përshtypjen se duhet të vizitojnë një familje më pak aktive ku nëna nuk është anëtare e Kishës.

Lexime dramatike

Studentët mund të fitojnë një të kuptuar më të madh të parimeve të ungjillit duke dramatizuar rrëfime nga shkrimet e shenjta. I nxitni studentët ta bëjnë përvojën tërheqëse dhe të kënaqshme pa u larguar nga shenjtëria e ngjarjeve të paraqitura në shkrimet e shenjta.

Shpjegoni se Zoti e bekoji Almën për bindjen e tij të menjëhershme. I ftoni tre studentë që të dalin përpara klasës për të bërë një dramatizim të takimit të Almës me Amulekun tek Alma 8:19–26. E vini një student të lexojë fjalët e Almës, një student të dytë fjalët e Amulekut dhe një student të tretë fjalët që tregojnë ngjarjen. I nxitni studentët t'i lexojnë pjesët e tyre me emocionet që mendojnë se mund të kenë përjetuar Alma dhe Amuleku.

Pas dramatizimit, bëni pyetjet:

- Si e bekoji Zoti Almën ngaqë ishte i bindur?
- Si është përvoja e Almës me Amulekun një tregues që Zoti i dëgjoi dhe iu përgjigj lutjeve të Almës? (Shih Alma 8:10.)
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga përvoja e Almës? (Studentët mund të sugjerojnë një larmi parimesh. Një përgjigje e mundshme është që, **kur ne i përgjigjemi menjëherë fjalës së Zotit, Ai na ndihmon për t'iu bindur urdhërimeve të Tij.**)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 8:27–32, duke kërkuar për të dhëna shtesë që, nëse jemi besnikë dhe të zellshëm, Zoti do të na ndihmojë t'u bindemi urdhërimeve të Tij.

- Çfarë sfidash hasën Alma dhe Amuleku kur shkuan për t'i mësuar njerëzit? (Shih Alma 8:28–29. Njerëzit ishin bërë më të ligj dhe Zoti i urdhëroi Almën dhe Amulekun për t'u bërë thirrje që të pendoheshin.)
- Si e ndihmoi Zoti Almën dhe Amulekun? (Shih Alma 8:30–31. Ata u mbushën me Frymën e Shenjtë dhe morën fuqi hyjnore që t'i mbronte. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto bekime në shkrimet e tyre të shenjta.)
- Kur e keni ndier se Zoti ju ka ndihmuar kur keni qenë besnikë dhe të zellshëm?

I ftoni studentët ta shkruajnë thënien që vijon nga Presidenti Hauard W. Hanter në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

“Sigurisht Zoti do, më shumë se çdo gjë tjetër, një vendosmëri të patundur për t'iu bindur këshillës së tij” (“Commitment to God”, *Ensign*, nëntor 1982, f. 58).

Më pas u jepni atyre pak minuta për të shkruar një përgjigje për pyetjen që vijon:

- Çfarë është diçka që do ta bëni sot për t'i treguar Atit Qiellor se ju do t'i bindeni këshillës së Tij menjëherë dhe do t'i shërbeni Atij me besnikëri dhe zell?

Dëshmoni për bekimet që marrim, kur e ndjekim këshillën e Zotit me besnikëri. Ju gjithashtu mund të doni t'u jepni studentëve një mundësi për të dhënë dëshmitë e tyre për këtë të vërtetë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 8:10. “Lutje [e] fuqishme”

Fraza “lutje [e] fuqishme” tregon komunikim të fuqishëm me Perëndinë, të mbushur plot besim. Plaku Jozef B. Uirthlin, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, sugjeroi mënyra se si mund ta vlerësojmë dhe të përpiqemi ta përmirësojmë forcën e lutjeve tona:

“A mund t’ju kërkoj juve sot që të merrni parasysh efektshmërinë e lutjeve tuaja? Sa pranë Atit tuaj Qiellor ndiheni? A e ndieni se lutjet tuaja kanë marrë përgjigje? A e ndieni që koha që kaloni në lutje, e pasuron dhe e ngre moralisht shpirtin tuaj? A ka vend për përmirësim?”

Ka shumë arsye që lutjeve tona u mungon fuqia. Nganjëherë ato bëhen rutinë. Lutjet tona bëhen të zbrazta kur ne themi fjalë të ngjashme në mënyra të

ngjashme herë pas here, kaq shpesh sa fjalët bëhen më shumë një recitim sesa një komunikim. Kjo është ajo që Shpëtimtari e përshkroi si ‘përsëritje të kota’ (Mateu 6:7). Lutje të tilla, tha Ai, nuk do të dëgjojnë. . . .

A tingëllojnë ose ndihen të njëjta lutjet tuaja nganjëherë? A keni thënë ndonjëherë një lutje në mënyrë mekanike, duke dalë fjalët sikurse të ishin prerë nga një makinë? A mërzenitëni nganjëherë vetë kur luteni?

Lutjet që nuk kërkojnë shumë mendim nga ju, vështirë se do të meritojnë shumë vëmendje nga Ati ynë Qiellor. Kur e gjeni veten duke u futur në një rutinë me lutjet tuaja, tërhiquni dhe mendoni. Përsiatni për njëfarë kohe mbi gjërat për të cilat jeni me të vërtetë mirënjohës” (“Improving Our Prayers”, [fjalim i takimit shpirtëror në Universitetin “Brigam Jang”, 21 janar 2003], f. 2, speeches.byu.edu).

Alma 9–10

Hyrje

Alma dhe Amuleku patën pak sukses në predikimin popullit të Amonihës, sepse Satani i kishte “fituar zemrat e njerëzve” (shih Alma 8:9). Shumë prej tyre i kishin ngurtësuar zemrat e tyre ndaj ungjillit dhe ata e kundërshtuan ftesën e Almës dhe të Amulekut për t’u penduar. Megjithatë, Alma dhe Amuleku me besnikëri u bënë atyre thirrje për pendim, duke dëshmuar se ngaqë

u ishte mësuar e vërteta dhe e kishin përjetuar fuqinë e Perëndisë, Zoti priste që ata të ishin më të drejtë sesa lamanitët, të cilëve nuk u ishte mësuar e vërteta. Alma dhe Amuleku i mësuar se, nëse populli i Amonihës nuk do të pendohej, ata do të përballeshin me shkatërrim. Ata gjithashtu u mësuar njerëzve se shëlbimi ishte i mundshëm vetëm nëpërmjet Jezu Krishtit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 9

Alma e paralajmëron popullin e Amonihës për t’u penduar dhe përgatitur për ardhjen e Jezu Krishtit

Paraqitni skenarin që vijon: Dy studentë arrijnë në shkollë dhe mësuesi i tyre shpall se ata duhet të bëjnë një provim të papritur. Studenti i parë ka qenë në klasë çdo ditë, por student i dytë i ka humbur dy javët e fundit të shkollës ngaqë ishte i sëmurë.

- Cili student prisni që ta kryejë më mirë provimin?

I ftoni studentët t’i hedhin një sy Almës 9:1–7, duke kërkuar fjalë dhe fraza që tregojnë sesa mirë e kuptonte populli i Amonihës ungjillin dhe fuqinë e Perëndisë. U kërkonte të raportojnë për atë që zbulojnë.

I ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 9:8–13. Vëreni klasën të kërkojë fjalë dhe fraza që tregojnë nëse këtyre njerëzve u ishte mësuar ungjilli apo nëse ata kishin njohuri për fuqinë e Perëndisë. (Përgjigjet duhet të përfshijnë “keni harruar” dhe “nuk mbani mend”.)

- A e kishte mësuar ndonjëherë ungjillin populli i Amonihës apo a u ishte mësuar atyre rreth fuqisë së Perëndisë?
- Cilat janë disa arsye përse njerëzit, të cilëve u është mësuar ungjilli, mund ta harrojnë atë që kanë mësuar ose nuk e kuptojnë atë që u është mësuar?

I ftoni studentët t’i hedhin një sy Almës 8:9, 11; 9:5, 30; dhe 12:10–11, duke kërkuar fjalë dhe fraza që sugjerojnë përse populli i Amonihës i kishte harruar ose nuk i kuptonte gjërat që u ishin mësuar. (“Satani i kishte fituar zemrat e [tyre]”; “ata ngurtësuan zemrat e tyre”; “[ata] ishin një popull me zemër të ngurtësuar dhe kokëfortë”; “zemrat [e tyre] janë ngurtësuar rëndë kundër fjalës së Perëndisë”.)

Kopjoni tabelën e mëposhtme në dërrasë dhe u kërkonte studentëve ta kopjojnë në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Sigurohuni që të lejoni hapësirë të shumtë për të shkruar.)

	Sfondi shpirtëror i njerëzve	Çfarë priste Zoti nga njerëzit dhe çfarë u premtoi Zoti njerëzve
Lamanitët (Alma 9:14–17)		
Populli i Amonihës (Alma 9:18–24)		

I ndani studentët në dyshe. Ftoni secilën dyshe të plotësojë tabelën duke përdorur referencat e shkrimeve të shenjta. Pasi ta kenë mbaruar tabelën, i bëni studentët të shkruajnë

një fjali nën tabelat e tyre duke përmbledhur atë që kanë mësuar. Ftoni dy ose tre prej tyre për të ntreguar atë që kanë shkruar. Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë të vërtetën vijuese: **Zoti pret bindje më të madhe nga ata që i kanë marrë njohuritë dhe bekimet e ungjillit.** Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si zbatohet ky parim në jetën e tyre, bëni pyetjet që vijojnë:

- Si mendoni ju, përse Zoti kishte pritshmëri më të mëdha nga populli i Amonihës?
- Përse është e drejtë për Zotin që të ketë pritshmëri më të mëdha nga ata që i kanë marrë njohuritë dhe bekimet e ungjillit?

Vini në dukje frazën “një popull kaq shumë i favorizuar nga Zoti” tek Alma 9:20. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë frazë.)

- Në çfarë mënyrash janë anëtarët e Kishës sot “një popull kaq shumë i favorizuar nga Zoti”?
- Sipas Almës 9:19–23, çfarë dhuratash dhe bekimesh patën përjetuar nefitët (përfshirë popullin e Amonihës) ngaqë ishin populli i besëlidhjes së Zotit?
- Çfarë dhuratash dhe bekimesh keni përjetuar ngaqë jeni anëtar i Kishës së Zotit?
- Cilat janë disa gjëra që Zoti pret nga ne për shkak të dhuratave dhe bekimeve që kemi marrë prej Tij?

E caktoni gjysmën e klasës të studiojnë në mënyrë individuale Almën 9:24–27 dhe gjysmën tjetër të klasës të studiojnë në mënyrë individuale Almën 9:28–30. U kërkoni studentëve të përgatiten për t'i përmbledhur me fjalët e veta fragmentet që iu caktuan. Shkruani pyetjet që vijojnë në tabelë për t'i udhëzuar, ndërkohë që përgatiten për përmbledhjet e tyre:

Çfarë prove shihni në këto vargje që Zoti pret bindje më të madhe nga ata që kanë njohuri më të mëdha për ungjillin?

Çfarë bekimesh u kujtoi Alma njerëzve se mund të merrnin?

Çfarë tha Alma se duhej të bënin njerëzit për t'i marrë këto bekime?

Pasi studentët kanë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, i kërkoni një student nga secila gjysmë e klasës të përmbledhë fragmentet e caktuara. Më pas pyetni klasën:

- Cilat janë disa mënyra se si mund të qëndrojmë të vërtetë ndaj dritës dhe njohurisë që kemi marrë? (Studentët mund të sugjerojnë studimin e shkrimeve të shenjta, shprehjen e mirënjohjes ndaj Perëndisë për bekimet tona, dhënien e dëshmimeve tona rregullisht, pjesëmarrjen çdo javë në mbledhjet e Kishës, shkrimin në një ditar e kështu me radhë.)

Alma 10:1–12

Amuleku i bindet thirrjes së Zotit dhe pohon thirrjen hyjnore të Almës

Shpjegoni që pasi Alma u foli njerëzve, ata u zemëruan dhe donin ta flaknin në burg. Amuleku me trimëri u foli njerëzve dhe i shtoi dëshminë e tij asaj të Almës. (Shih Alma 9:31–34.) Përmbledhni Almën 10:1–4 duke shpjeguar se Amuleku ishte një pasardhës i Nefit. Ai ishte një burrë shumë punëtor, i cili kishte ndërtuar pasuri të konsiderueshme. Ai gjithashtu ishte i mirënjohur dhe ishte një njeri “me nam jo të vogël” mes shumë anëtarëve të familjes së tij dhe miqve të tij (shih Alma 10:4). Megjithatë, ai nuk po jetonte sipas të vërtetave të ungjillit që i ishin mësuar.

- Si mendoni ju, përse mund të ketë qenë e dobishme për Amulekun, i cili ishte i mirënjohur në komunitet, që ta shoqëronte Almën?

I pyetni studentët se si u zgjuan këtë mëngjes. (Për shembull, a u zgjuan nga një orë me zile apo i zgjoi një anëtar tjetër i familjes? Nëse keni një orë me zile ose një fotografi të një ore me zile, merreni parasysh ta paraqitni.) I pyetni studentët se sa shumë prej tyre u duhej të “thirreshin” më shumë se një herë për t'u ngritur nga shtrati.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 10:5–6. Vëreni klasën të kërkojë përgjigjen e Amulekut ndaj “thirrjeve të zgjimit” shpirtëror që kishte marrë nga Zoti.

- Çfarë mendoni se donte të thoshte Amuleku kur tha “nuk doja të dëgjoja” dhe “nuk doja t'i dija”?
- Në çfarë mënyrash na thërret Zoti ne? (Përgjigje të mundshme përfshijnë nxitje nga Fryma e Shenjtë, udhëzime nga prindër e udhëheqës të Kishës dhe thirrje në Kishë.)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 10:7–10, duke kërkuar pika kyç të dëshmisë së hapjes së Amulekut ndaj popullit të tij.

I ftoni studentët për të përmbledhur

Kur i ftoni studentët për të përmbledhur grupe vargjeshe, ju po i ftoni t'i analizojnë shkrimet e shenjta me më shumë kujdes. Nëse ndieni se një student ka humbur hollësi të rëndësishme në përmbledhjen e tij ose të saj, ju mund t'u kërkoni studentëve të tjerë të shohin nëse kanë hollësi domethënëse për të shtuar.

- Si e kishin përgatitur përvojat e veta Amulekun për t’u bërë një dëshmitar i dytë i mesazhit të Almës për popullin e Amonihës?
- Si mendoni ju se solli ndryshim në jetën e tij vendimi i Amulekut për t’u bindur?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 10:11–12 dhe e vini klasën të kërkojë për mënyrat se si u ndikuan të tjerët nga vendimi i Amulekut për t’u bindur thirrjes së Zotit. I ftoni të tregojnë për atë që gjejnë.

Shkruani parimin vijues në tabelë: ***Kur e dëgjojmë dhe i bindemi thirrjes së Zotit, bekime na vijnë neve dhe të tjerëve.*** (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 10:11–12.) Për t’i ndihmuar studentët të ndiejnë të vërtetën dhe rëndësinë e këtij parimi, pyetni:

- Kur keni ndier se u bekuat ngaqë iu bindët një thirrjeje nga Zoti?
- Si keni parë që bekime t’iu vijnë të tjerëve ngaqë ju ose dikush tjetër iu përgjigjet thirrjes së Zotit?
- Si e ndikojnë këto përvoja dëshirën tuaj për të dëgjuar për thirrje nga Zoti dhe për t’u bindur atyre?

Alma 10:13–32

Amuleku u përgjigjet atyre që e kundërshtojnë, dhe i këshillon njerëzit të pendohen

Shkruani frazat vijuese në tabelë:

1. Zemërohet dhe vihet në mbrojtje
2. Dyshon te rëndësia e këshillës
3. Kritikon njeriun që e dha këshillën
4. Vë në dyshim ose debaton këshillën
5. Dëgjon me përvullësi dhe bindet

U kërkoni studentëve të shqyrtojnë në heshtje se cila frazë në tabelë i ngjan më shumë mënyrës se si mund të përgjigjen ata, në qoftë se një prind ose udhëheqës i Kishës do t’i korrigjonte ose do t’u kërkonte atyre të ndryshonin diçka që po bënin.

- Cilat janë disa arsye që njerëzit mund t’i përgjigjen korrigjimit në këto mënyra?

Shkruajini në tabelë referencat vijuese të shkrimeve të shenjta: *Alma 9:2–3; Alma 9:4–5; Alma 10:13, 16–17; Alma 10:24, 28–30*

I ftoni studentët të zgjedhin një nga fragmentet në tabelë për ta studiuar në mënyrë individuale. U kërkoni të shohin se si e përshkruan fragmenti i shkrimeve të shenjta popullin e Amonihës duke iu përgjigjur mesazhit të Almës dhe Amulekut. Gjithashtu i vini të zgjedhin frazën në tabelë që pasqyron më mirë përgjigjen e njerëzve. Pas një kohe të mjaftueshme, u kërkoni studentëve të shpjegojnë se cilat nga pesë përgjigjet në tabelë i përshtatet më mirë fragmentit që studiuuan.

- Përse janë katër përgjigjet e para në tabelë shpirtërisht të rrezikshme?

I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 10:19–23. I nxitni të kërkojnë atë që Amuleku u mësoi rreth pasojave të mëkatit dhe dëbimit të të drejtëve.

Për t’i ndihmuar studentët të shqyrtojnë pasojat shkatërruese të mospendimit për mëkatet tona, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Gordon B. Hinkli:

“Ka kaq shumë ligësi kudo. Tundimi, me të gjitha ndikimet e tij gudulisëse, është kudo përreth nesh. Ne i humbasim disa njerëz drejt këtyre forcave shkatërruese, fatkeqësisht. Na vjen keq për këdo që humbet. Ne iu drejtohem atyre për t’i ndihmuar, për t’i shpëtuar, por në tepri rastesh përpjekjet tona nuk pranohen. Tragjike është udha që po ndjekin. Është udha që çon drejt shkatërrimit” (“My Testimony”, *Ensign*, maj 2000, f. 69).

- Cilat janë disa nga pasojat shkatërruese që u vijnë individëve ose grupeve të njerëzve kur nuk u binden urdhërimeve të Perëndisë?

Nëse keni kohë, i ftoni studentët të shkruajnë përgjigje lidhur me pyetjen që vijon:

- Si mund t’ju bekojnë të vërtetat që keni mësuar nga mësimi i sotëm?

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 5–10 (Njësia 15)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan, ndërsa studiuan Almën 5–10 (njësia–15), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Alma 5:1–36)

Ndërsa studiuan predikimin e Almës dhënë popullit të Zarahemlës, studentët zbuluan se, kur besojmë në fjalën e Perëndisë dhe ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të përjetojmë një ndryshim të madh të zemrës. Teksa studentët u përgjigjeshin pyetjeve të Almës, ata gjithashtu mësuan se, duke përjetuar një ndryshim të zemrës, ne përgatitemi për të marrë një vend në mbretërinë e qiellit.

Dita 2 (Alma 5:37–62)

Teksa studiuan gjysmën e dytë të Almës 5, studentët mësuan këto parime: Nëse e ndjekim zërin e Zotit (Bariut të Mirë), ne vërtet do të mblidhemi në mbretërinë e Tij. Ne mund ta dimë vetë, nëpërmjet Frymës së Shenjtë, se Jezu Krishti është Shëlbuesi i njerëzimit.

Dita 3 (Alma 6–7)

Duke studiuar Almën 6, studentët mësuan se, në kohën e nefitëve dhe në kohën tonë Kisha ngrihet për mirëqenien e të gjithë njerëzve. Nga predikimi i Almës drejtuar njerëzve në Gideon, studentët mësuan se Jezu Krishti vuajti për të na shpëtuar nga mëkati e vdekja dhe për të na ndihmuar përmes sfidave të vdekshmërisë. Ata gjithashtu mësuan se, duke jetuar parimet e ungjillit, ne ndjekim shtegun drejt mbretërisë së Perëndisë.

Dita 4 (Alma 8–10)

Duke studiuar rreth gatismërisë së Almës për t'u kthyer te populli i Amonihës pasi ata nuk e kishin pranuar, studentët mësuan se, kur i përgjigjemi me të shpejtë fjalës së Zotit, Ai na ndihmon që t'u bindemi urdhërimeve të Tij. Alma u bëri thirrje njerëzve për pendim dhe i mësoi për nevojën që të përgatiteshin për ardhjen e Shpëtimtarit. Nga përvoja e Amulekut me një engjell, studentët mësuan se, kur e dëgjojmë thirrjen e Zotit dhe i bindemi asaj, bekime na vijnë neve dhe të tjerëve.

Hyrje

Në këtë mësim, kërkoni t'i ndihmoni studentët që të përqendrohen në parime të cilat mund të çojnë drejt një ndryshimi të zemrës. Kërkoni mënyra për t'i ndihmuar të mbështeten në fjalën e Perëndisë dhe për t'i rritur dëshmitë e tyre për Shpëtimtarin.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 5:1–36

Alma na mëson se një ndryshim i madh i zemrës kërkohet për të hyrë në mbretërinë e qiellit

Shkruani fjalën *ndryshim* në tabelë ose në një fletë letre. U kërkoni studentëve të tregojnë shembuj për mënyrat se si njerëzit mund të ndryshojnë, të tilla si pamja e tyre e jashtme, sjellja ose qëndrimi i tyre. I ftoni të shpjegojnë çfarë mund të shkaktojë që njerëzit t'i bëjnë këto ndryshime.

U kërkoni studentëve të lexojnë Almën 5:14 dhe të përcaktojnë tri pyetjet që Alma u kërkoi njerëzve në Zarahemla që t'i shqyrtonin. Merrni parasysh të ftoni dy ose tre studentë të përshkruajnë atë që nënkuptohet prej një "ndryshim[i] të madh në zemrat tuaja".

I ftoni studentët të lexojnë Almën 5:3–7 dhe përcaktini atë që Alma i tha popullit të Zarahemlës, gjë që i ndihmoi t'i përgatitnin zemrat e tyre për të ndryshuar.

Alma i tregoi popullit të Zarahemlës rreth kthimit në besim të atit të tij dhe të tjerëve, si edhe për çlirimin e tyre nga robëria. Pyetni: Si mendoni se të mësuarit rreth këtyre përvojave i ndihmoi njerëzit të përgatiteshin për të përjetuar një ndryshim të zemrës? (Ju mund të doni t'i kujtoni studentët se ata shkruan një përgjigje të kësaj pyetjeje në mësimin për ditën 1 në udhëzuesin e tyre të studimit të studentëve.)

Pyetni nëse një student do të ishte i gatshëm t'u tregonte për një përvojë që çoi në një ndryshim në zemrën e tij ose të saj. Ju mund të dëshironi të tregoni për një përvojë nga vetja juaj. Ju gjithashtu mund të doni t'u kujtoni studentëve një thënie nga Plaku D. Tod Kristoferson (në mësimin për ditën 1 në udhëzuesin e studimit të studentëve). Shpjegoni se për shumicën e njerëzve, ndryshimi i madh në zemrat tona ndodh dalëngadalë, ndërsa mësojmë ungjillin dhe rritemi në të.

U kërkoni studentëve të shohin tek tabela "Alma 5 Kardiorama Shpirtërore" në mësimin për ditën 1 në udhëzuesin e studimit të studentëve. I ftoni të rishikojnë disa nga shkrimet e shenjta tek Alma 5 që janë në tabelë. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Cilat nga pyetjet e Almës janë veçanërisht domethënëse për ju?
- Si mund ta ndihmojnë këto pyetje një njeri që të përjetojë një ndryshim të zemrës?

U shpjegoni studentëve se Shpëtimtari dëshiron shumë që të gjithë njerëzit të vijnë tek Ai dhe të përjetojnë një ndryshim të madh të zemrës, me qëllim që ata të mund të marrin jetë të përvetshme. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 5:33–36. Pyetni:

- Çfarë po na fton Zoti të bëjmë?
- Cilat janë shpërblimet për pranimin e ftesës së Tij?

Alma 5:43–52

Alma tregon se si fitoi një dëshmi dhe na mëson rreth pendimit

Shpjegoni se për ta nxitur popullin e Zarahemlës që të kërkonte një ndryshim të zemrës, Alma dha dëshminë e tij dhe shpjegoi se si ai e mori atë. Nga këshilla e tij, ne mund të mësojmë se si t'i fitojmë ose forcojmë dëshmitë tona. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 5:45–48. U kërkoni të përcaktojnë atë që Alma tha se e dinte. Gjithashtu u kërkoni të përcaktojnë përgjigjet e Almës për pyetjen “Dhe si mendoni që unë di për sigurinë e tyre?”

U kërkoni studentëve të tregojnë atë që mësuan dhe i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Shkruani edhe këtë parim: **Ne mund ta dimë vetë, nëpërmjet Frymës së Shenjtë, se Jezu Krishti është Shëlbuesi i njerëzimit.**

I ndihmoni studentët të kuptojnë se një ditë dëshmitë e tyre do të sfidohen nga dikush ose diçka. Kjo mund të ketë ndodhur tashmë. Këshilla e Almës na jep një mënyrë se si të qëndrojmë të paepur dhe të fortë pavarësisht sfidave ndaj dëshmitë tona. Merrni parasysh të tregoni rreth një kohe kur u përballët me një sfidë ndaj dëshmisë suaj dhe e kapërcyët atë, apo me një kohë kur dikush që njihni u përball me një sfidë të tillë. Ju gjithashtu mund të tregoni një përvojë nga një bisedë e konferencave të përgjithshme ose nga një artikull i një reviste të Kishës. Ju gjithashtu mund të ftoni një student të tregojë për një përvojë të tillë.

Shpjegoni se Alma vazhdoi t'i mësonte njerëzit rreth pendimit. Ju mund të doni ta vini një student të lexojë Almën 5:50 dhe thënien nga Plaku Dallin H. Ouks që gjendet në njësinë 15, dita 2 e udhëzuesit të studimit të studentëve. U kërkoni studentëve të japin idetë e tyre rreth arsyes përse duhet ta jetojmë çdo ditë sikur po përgatitemi për t'u takuar me Zotin.

Alma 7–10

Alma jep mësim në Gideon dhe Amoniha

Paraqitni situatat e mëposhtme dhe u kërkoni studentëve t'i mbajnë ato në mendje kur rishikojnë mësimet e Almës për popullin e Gideonit:

1. Një e re kupton se Shlyerja mund ta ndihmojë t'i mposhtë mëkatet, por ajo u diagnostikua me një sëmundje të rëndë dhe nuk mendon se Shlyerja mund të ndihmojë.
2. Një i ri ka vështirësi ndërkohë që prindërit e tij po divorcohen, por ai nuk e kërkon ndihmën e Shpëtimtarit.
3. Një e re has vështirësi për ta kontrolluar gjaknxehtësinë e saj. Ajo nuk e ka menduar thellë se si Shlyerja mund ta ndihmojë atë.

I ftoni studentët të lexojnë Almën 7:11–13 dhe të rishikojnë kushtet që Shpëtimtari ishte i gatshëm t'i “[merre] përsipër” Vetë për të mirën tonë. I ftoni dy ose tre studentë të përmbledhin atë që këto vargje na mësojnë rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Gjithashtu i nixitni studentët të shohin tabelën, duke treguar disa nga kushtet që ne vuajmë në vdekshmëri (në mësimin për ditën 3 në udhëzuesin e studimit të studentëve).

U shpjegoni studentëve se, nëpërmjet fuqisë së Shlyerjes, dhembja dhe hidhësia e vuajtjeve të jetës mund të largohen prej nesh. Sigurohuni që studentët e kuptojnë këtë parim: **Jezu Krishti vuajti për të na shpëtuar nga mëkati e vdekja dhe për të na ndihmuar përmes sfidave të vdekshmërisë.**

I ftoni studentët të tregojnë për atë që do t'u thoshin të rinjve dhe të rejave në tri situatat që u paraqitët. Pyetni: Si mund të zbatohen në këto situata mësimet e dhëna nga Alma rreth Shlyerjes?

I kujtoni studentët për tri pikturat dhe referencat e shkrimeve të shenjta rreth Almës në Amoniha (në mësimin për ditën 4 në udhëzuesin e studimit të studentëve), të cilat i studiuani dhe për të cilat shkruani tituj. Ju mund të doni t'u kërkoni dy ose tre studentëve të tregojnë titujt që shkruani rreth përvojës së Almës me engjëllin. U kërkoni studentëve të shprehin ndjenjat e tyre rreth mënyrës se si kjo përvojë lidhet me parimin vijues: **Kur i përgjigjemi me të shpejtë fjalës së Zotit, Ai na ndihmon t'u bindemi urdhërimeve të Tij.**

Njësia Tjetër (Alma 11–16)

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth pyetjeve që vijojnë, ndërsa përgatiten për të studiuar detyrën e caktuar për javën e ardhshme: Si do të ndiheshit nëse detyroheshit të shihnit njerëz të pafajshëm të vriten për shkak të besimit të tyre të Jezu Krishti dhe ungjilli i Tij? Si mendoni se u ndien Alma dhe Amuleku duke parë të ndodhte kjo? Çfarë i thanë njëri-tjetrit kur e panë të ndodhte kjo? Çfarë bënë ata?

Alma 11

Hyrje

Ndërsa Alma dhe Amuleku vazhduan ta mësonin popullin e Amonihës, një doktor i ligjit, i quajtur Zizrom, i ofroi Amulekut para për ta mohuar ekzistencën e Perëndisë. Zizromi gjithashtu u përpoq t'i shtrembëronte fjalët e Amulekut dhe t'i diskreditonte mësimet e tij rreth Jezu Krishtit. Ndërsa mbrohej kundër përpjekjeve

të Zizromit për ta zënë në kurth, Amuleku dëshmoi se shpëtimi nga mëkati vjen vetëm nëpërmjet Jezu Krishtit. Amuleku gjithashtu dëshmoi se i gjithë njerëzimi do të ringjallet dhe do të sillet për t'u "[nxjerrë] para shufrës së Krishtit, Birit, dhe Perëndisë Atit, dhe Frymës së Shenjtë" në Ditën e Gjykimit (Alma 11:44).

Ftoni Frymën e Shenjtë

I nxitni studentët të ftojnë ndikimin e Frymës së Shenjtë ndërsa studiojnë së bashku shkrimet e shenjta. Disa veprime që e ftojnë Shpirtin, janë lutja e sinqertë, mësimdhënia nga shkrimet e shenjta, dhënia e dëshmisë, shprehja e dashurisë për Perëndinë e të tjerët dhe të treguarit për përvoja shpirtërore. Sipas rastit, ju mund të ndieni nxitje për t'i ndihmuar studentët të dallojnë ndikimin e Frymës së Shenjtë gjatë orëve mësimore.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 11:1–25

Amuleku e kundërshton tundimin e Zizromit për ta mohuar ekzistencën e Perëndisë

U kërkoni studentëve të mendojnë për diçka që zotërojnë, e cila është kaq me vlerë për ta sa që nuk do ta shisnin kurrë atë. I ftoni dy ose tre studentë të tregojnë për atë që menduan dhe përse ato gjëra janë kaq me vlerë për ta.

Shpjegoni se Alma 11 përmban tregimin e Almës dhe të Amulekut duke i dhënë mësim popullit të Amonihës. Ndërsa jepte mësim, Amuleku u ndesh me një doktor të ligjit, të quajtur Zizrom, i cili i ofroi para në këmbim të diçkaje që ishte shumë me vlerë për Amulekun.

I ftoni studentët të kërkojnë Almën 11:21–22 për të zbuluar sesa shumë para i ofroi Zizromi Amulekut dhe për çfarë arsyeje. I vini studentët të raportojnë për atë që mësojnë.

Vini në dukje që shpjegimi i Mormonit për sistemin monetar të nefitëve tek Alma 11:4–19 na ndihmon të kuptojmë madhësinë e ryshfetit të Zizromit. I ndihmoni studentët të kuptojnë se një *onti* ishte një monedhë argjendi me vlerën më të madhe (shih Alma 11:6, 11–13). Një onti ishte i barabartë me afërsisht rrogën e një jave për një gjykatës (shih Alma 11:3, 11–13), që do të thotë se gjashtë onti ishte e barabartë me gati rrogën e gjashtë javëve për një gjykatës.

- Përse mund të kishte qenë oferta e Zizromit joshëse për disa njerëz?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 11:23–25.

- Çfarë tregon përgjigjja e Amulekut rreth tij?
- Sipas Almës 11:25, çfarë planifikoi të bënte Zizromi nëse Amuleku do ta pranonte ofertën e tij? Si është e ngjashme kjo me atë që bën Satani kur njerëzit iu dorëzohen tundimeve të tij?

Për t'i ndihmuar studentët të përcaktojnë se si Amuleku ishte në gjendje t'i bënte ballë ofertës së Zizromit, shkruani sa vijon në tabelë: *Unë nuk do të . . . asgjë që është në kundërshtim me Shpirtin e Zotit.*

Ftojini një student të lexojë Almën 11:22. Vëreni klasën të kërkojë fjalën që përdori Amuleku për ta plotësuar këtë thënie.

- Çfarë fjalësh të tjera mund të vendosim në hapësirën bosh, të cilat mund të na ndihmojnë në që të mbështetemi te Fryma e Shenjtë për t'i bërë ballë tundimit? (“Bëj”, “mendoj” ose “vështroj”).

U kërkoni studentëve të thonë një parim bazuar tek Alma 11:22 që mund t'i ndihmojë ata të kujtojnë se si mund ta mposhtin tundimin. Ndërsa përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, ato duhet të pasqyrojnë parimin vijues: **Kur mbështetemi te Fryma e Shenjtë, ne mund ta mposhtim tundimin.** (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 11:22.)

- Si mendoni se mund të na ndihmojë të qenit të ndjeshëm ndaj nxitjeve të Frymës së Shenjtë për ta mposhtur tundimin?

Lexoni këshillën vijuese nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Nëse ju po përfshihen në gjëra që nuk duhet, ose nëse ju po shoqërohemi me njerëz që po ju tërheqin në drejtim të gabuar, ajo është koha që të ushtroni pavarësinë tuaj, lirinë tuaj të zgjedhjes. Mbani vesh zërin e Shpirtit dhe ju nuk do të udhëhiqeni në udhë të shtrembër.

... Si shërbëtor i Zotit, unë pretoj se ju do të jeni të mbrojtur dhe të ruajtur nga sulmet e kundërshtarit *nëse* ju do t’u vini veshin nxitjeve që vijnë nga Fryma e Shenjtë” (“Këshillë për Rininë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 18).

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë dhe të ndiejnë rëndësinë e ndjekjes së nxitjeve të Frymës së Shenjtë, bëni pyetjet që vijojnë:

- Cilat janë disa situata në të cilat rinia mund të tundohet për të vepruar në kundërshtim me dëshmitë e tyre?
- Çfarë bëni që të mbështeteni te Fryma e Shenjtë? Si ju ndihmon ajo juve?
- Kur ju ka ndihmuar Fryma e Shenjtë që ta mposhtni tundimin?

I nxitni studentët të zbatojnë atë që kanë mësuar, duke kujtuar shembullin e Amulekut herën tjetër që do të tundohen për të komprometuar bindjet e tyre. Dëshmoni se, ndërsa jetojnë të denjë për shoqërimin e Frymës së Shenjtë, ata mund të përfytyrojnë besim më të madh të vetja për ta mbrojtur të vërtetën dhe për ta mposhtur tundimin.

Alma 11:26–40

Amuleku dëshmon për Birin e Perëndisë dhe i mposht përpjekjet e Zizromit për ta diskredituar fjalën e tij

I pyetni studentët nëse dikush e ka provuar ndonjëherë t’i vërë në dyshim ose t’i kundërshtojë bindjet e tyre me anë të grindjes ose mashtrimit. Ftoni një ose dy studentë të tregojnë për përvojat e tyre.

Shpjegoni se, pasi Zizromi nuk arriti ta bënte Amulekun ta mohonte ekzistencën e Perëndisë, ai i ndryshoi taktikat e veta dhe filloi të sulmonte besimin e Amulekut te Jezu Krishti.

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 11:26–35. Vëreni klasën të kërkojë mënyrën se si Zizromi u përpoq t’i shtrembëronte fjalët e Amulekut. U kërkonte studentëve të raportojnë për atë që kanë gjetur. Më pas ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 11:36–37. I kërkonte klasës të shënojë se si Amuleku i korrigjon gjërat e rreme që u mësoi Zizromi. I ftoni studentët të shohin te shënimi 34a. në fund të faqes. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë shënimin 34a në shkrimet e tyre të shenjta.) I kërkonte një student të lexojë me zë të lartë Helamanin 5:10–11.

- Përse është e pamundur për t’u shpëtuar në mëkatet tona? Cili është ndryshimi midis të qenit të shpëtuar në mëkatet tona dhe të qenit të shpëtuar nga mëkatet tona?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 11:40. Shpjegoni se ky varg përmban një parim që duhet ta ndjekim me qëllim që të shpëtohem nga mëkatet tona. Shkruani parimin vijues në tabelë: ***Kur besojmë në Jezu Krishtin, ne mund të shëlbemi nga mëkatet tona.***

- Çfarë do të thotë për ju të besoni te Jezu Krishti?
- Përse kemi nevojë të besojmë te Jezu Krishti për t’u shpëtuar nga mëkatet tona?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se si besimi te Jezu Krishti na çon drejt shëlbimit nëpërmjet pendimit, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Ne kemi nevojë për besim të fortë te Krishti për të qenë në gjendje të pendohemi. Besimi ynë duhet të përfshijë një ‘ide të saktë për karakterin, përsosmëritë dhe tiparet e [Perëndisë]’ (*Lectures on Faith* [1985], f. 38). Nëse besojmë se Perëndia i di të gjitha gjërat, është i dashur dhe është i mëshirshëm, ne do të jemi vërtet në gjendje ta vendosim të patundur besimin tonë tek Ai për shpëtimin tonë. Besimi te Krishti do t’i ndryshojë mendimet,

bindjet dhe sjelljet tona që nuk janë në përputhje me vullnetin e Perëndisë” (“Pikë Kthimi të Sigurt”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 100; Konferenca e Përgjithshme, prill 2007, f. 124).

Nxitni vënien në jetë nga studentët

Nëse njohuria e një parimi të ungjillit mësohet, por nuk vihet në jetë, të mësuarit nuk është i plotë. Vënia në jetë ndodh kur një njeri e pranon të vërtetën në zemrën dhe mendjen e tij ose të saj dhe më pas vepron në përputhje me atë të vërtetë. I nxitni studentët të veprjnë sipas nxitjeve shpirtërore që marrin për t’i vënë në jetë të vërtetë e ungjillit që mësojnë.

I ndani studentët në dyshe. I kërkoni secilës dyshe ta bëjë me radhë duke i shpjeguar njëri-tjetrit se si do të përgjigjeshin nëse një më i ri në moshë do t'u bënte pyetje si ato që vijojnë. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë.)

- Përse kam nevojë të besoj te Jezu Krishti me qëllim që të pendohem dhe të shpëtohem nga mëkatet e mia?
- Si ju ka ndihmuar të pendoheni pasja e besimit te Jezu Krishti?

Dëshmoni se duke pasur besim te Jezu Krishti, ne mund të pendohemi, të shpëtohem nga mëkatet tona dhe të marrim jetë të përjetshme.

Alma 11:41–46

Amuleku jep mësim rreth ringjalljes dhe gjykimit të mbarë njerëzimit

Për t'i ndihmuar studentët që të marrin parasysh përse është e rëndësishme të dimë se ne vërtet do të ringjallemi dhe gjykohe mi në fund të fundit, pyetni:

- Si mund ta jetojë dikush jetën e tij ndryshe, në qoftë se do të besonte se nuk kishte jetë pas vdekjes?

Shkruani në tabelë fjalët *Ringjallje* dhe *Gjykim*. I ftoni studentët të hetojnë në heshtje tek Alma 11:41–45, duke kërkuar sa më shumë informacion që munden rreth ringjalljes dhe gjykimit. Teksa studentët raportojnë atë që gjejnë, i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Sigurohuni që një nga thëniet në tabelë përçon të vërtetën se të gjithë njerëzit që jetojnë në tokë, do të ringjallen më së fundi. Vini në dukje përkufizimin e thjeshtë të ringjalljes tek Alma 11:45: “Ata të mos vdesin më; shpirtrat e tyre duke u bashkuar me trupat e tyre, për të mos u ndarë kurrë më”. (Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët për ta shenjuar këtë thënie.) Pasi studentët të kenë raportuar atë që kanë mësuar, ju mund të doni të sugjeroni që ata ta shkruajnë të vërtetën vijuese në krye të faqes në shkrimet e tyre të shenjta: **Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë do të ringjallen dhe gjykohe mi sipas veprave të tyre.**

- Cilat të vërteta në tabelë ju nxisin të përgatiteni për të takuar Perëndinë?
- Përse të vërtetat rreth ringjalljes u sjellin paqe dhe shpresë të drejtëve?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 11:46, duke parë për ndikimin që mësimet e Amulekut patën mbi Zizromin.

- Si mendoni ju, përse dikush mund të reagojë në këtë mënyrë ndaj mësimet të Amulekut?
- Si mendoni ju, cilat nga mësimet tek Alma 11:41–45 mund ta kenë shqetësuar Zizromin? Përse?

Dëshmoni se, për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë njerëzit do të ringjallen dhe qëndrojnë përpara Perëndisë “për t'u gjykuar sipas veprave të tyre” (Alma 11:44). U jepni studentëve kohë për të përsiatuar për atë që kanë mësuar sot dhe se ç'lidhje ka ajo me ta. Më pas i vini të shkruajnë përgjigje për pyetjet vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studentit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë.)

- Si ndiheni kur mendoni rreth qenies të ringjallur dhe të gjykuar?
- Çfarë keni nevojë të bëni për t'u përgatitur që të qëndroni para Perëndisë?
- Si ndikon besimi juaj se do të ringjallen dhe gjykohe mi, te mënyra që zgjidhni për të jetuar çdo ditë?

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 11:38–39. Si është Jezu Krishti Ati i Përjetshëm?

Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që të kuptojnë se si Jezu Krishti mund të jetë si Biri i Perëndisë ashtu

edhe Ati i Përjetshëm, ju mund t'u mësoni ose të rishikoni idenë shtesë për mësimdhënien e Mosias 15:1–9 në mësimin 60.

Alma 12

Hyrje

Pasi fjalët e Amulekut e bënë Zizromin “të dridhej në vetëdije të fajit të tij” (Alma 12:1), Alma u ngrit që të sqaronte atë që u kishte mësuar Amuleku. Alma u përqendrua në të vërteta që do ta ndihmonin popullin e Amonihës të pendohej për ngurtësinë e zemrave të

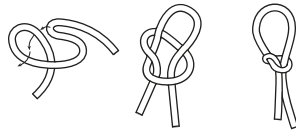
tyre dhe për mëkate të tjera. Ai theksoi kurthet dinake të Satanit, gjykimet që bien mbi të ligjtë, dhe planin e shëlbimit, i cili bën të mundur për ata që pendohen që të falen për mëkatet e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 12:1–7

Alma ia zbulon planin e Zizromit – dhe planin e kundërshtarit – popullit të Amonihës

Ndiqui ilustrimin shoqëruar për të lidhur një lak rrëshqitës, ose kurth, me një copë litari ose kordoni. Demonstroni se si vepron kurthi duke e mbajtur lakun përpara një karameljeje apo ushqimi mbi një tavolinë apo banak. I kërkoni një studentit ta futë dorën përmes kurthit për të marrë ushqimin. Kur ai ose ajo e bën këtë, shtrëngojeni lakun. (Jini të kujdesshëm që të mos e lëndoni studentin.)

Ftojini një student që të rishikojë për klasën mënyrën se si Zizromi u përpoq ta kapte në kurth Amulekun (shih Alma 11:21–25). Shpjegoni se, pasi Amuleku e kuptoi qëllimin e Zizromit dhe iu përgjigj atij, Alma gjithashtu u ngrit për t’iu drejtuar Zizromit dhe njerëzve që po dëgjonin (shih Alma 12:1–2). I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 12:3–6, duke kërkuar fjalë dhe fraza që Alma i përdori për të përshkruar taktikat e Zizromit. (Ju mund të doni t’i nxitni studentët t’i shenjojnë këto fjalë dhe fraza.) I vini të raportojnë për atë që gjejnë.

- Planin e kujt po ndiqte Zizromi?
- Çfarë tha Alma se ishin synimet e djallit?
- Çfarë e bëri Almën të aftë për ta vënë në jetë këtë plan?

I ftoni studentët të thonë parime që përmbledhin atë që kanë mësuar nga Alma 12:3 rreth mënyrës se si mund t’i dallojnë mashtrimet e kundërshtarit. Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë parimin vijues: **Fryma e Shenjtë mund të na ndihmojë t’i dallojmë mashtrimet e kundërshtarit.** Ju mund të doni t’i kujtoni studentët që në mësimin e mëparshëm, ata mësuan se, kur mbështetemi te Fryma e Shenjtë, ne mund ta kapërcejmë tundimin. Shpjegoni se, për ta mposhtur një tundim ose mashtrim, ne duhet fillimisht ta njohim atë dhe dëmin që mund të na shkaktojë. Më pas ne duhet të bëjmë gjithçka mundemi për ta shmangur.

- Kur ju ka ndihmuar Fryma e Shenjtë që të dalloni dhe shmangni tundimin? (Pasi studentët të jenë përgjigjur, ju gjithashtu mund të doni të tregoni një përvojë nga vetja juaj.)

U jepni studentëve pak minuta për të shkruar në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth mënyrës se si mund ta rritin ndjeshmërinë e tyre ndaj nxitjeve të Frymës së Shenjtë, që të mund t’i dallojnë dhe t’i shmangin kurthet e kundërshtarit.

Alma 12:8–18

Alma jep mësim rreth gjykimit përfundimtar të gjithë njerëzimit

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth karrierave që janë të interesuar t'i ndjekin. I ftoni dy ose tre prej tyre të flasin rreth karrierës që ju intereson. U kërkoni atyre të vlerësojnë se sa shumë mund të paguajnë për shkollimin në një kolegji, universitet ose shkollë profesionale për të fituar dijen dhe aftësitë e kërkuara për t'u bërë të suksesshëm në atë karrierë. Ftojeni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: I kërkoni klasës të dëgjojnë për “pagesën e shkollimit” që Plaku Bednar tha se ne duhet të paguajmë për të marrë dije shpirtërore.

“Kuptueshmëria shpirtërore . . . thjesht nuk mund [të na jepet neve]. Pagesa për shkollim, e zellit dhe e mësimin me anë të studimit e me anë të besimit, duhet të paguhet për të siguruar dhe “zotëruar” personalisht dije të tillë. Vetëm në këtë mënyrë mundet ajo që njihet në mendje gjithashtu të ndihet në zemër” (“Duke Ndenjur Zgjuar . . . me Çdo Ngulmim”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2010, f. 43).

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 12:7–8. Vëreni klasën ta ndjekin, duke kërkuar prova që Zizromi po fillonte të paguante “pagesën e shkollimit” shpirtëror që nevojitej për të fituar dije shpirtërore. I ftoni studentët të shpjegojnë atë që shohin në këto vargje, që tregojnë se zemra e Zizromit po fillonte të ndryshonte.

Vini në dukje që Zizromi i bëri Almës një pyetje rreth ringjalljes. Në vend që t'i përgjigjej asaj pyetjeje menjëherë, Alma i mësoi atij rreth fitimit të dijes shpirtërore. Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë Almën 12:9–11. Vëreni klasën të kërkojë atë që Alma i mësoi Zizromit rreth fitimit të dijes shpirtërore. Shpjegoni se “misteret e Perëndisë janë të vërteta shpirtërore të njohura vetëm nëpërmjet zbulesës . . . [nga ata] që janë të bindur ndaj ungjillit” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Mistere të Perëndisë”, scriptures.lds.org). (Ju mund të doni ta shkruani këtë thënie në tabelë. Ju mund të sugjeroni gjithashtu që studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 12:9.)

U kërkoni studentëve të shprehin me vetë fjalët e tyre atë që Alma 12:9 na mëson rreth asaj që duhet të bëjmë për të marrë të vërtetë shpirtërore. (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por përgjigjet e tyre duhet të shprehin se **Zoti na zbulon të vërtetë shpirtërore në përputhje me bindjen dhe zellin që u kushtojmë fjalëve të Tij**. Ju mund të doni t'i nxitni studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 12:9.)

- Cila është lidhja midis gjendjes së zemrave tona dhe aftësisë për të marrë të vërtetë shpirtërore?

Tek Alma 12:10–11, vini në dukje pasojat e kundërta për ata që nuk i ngurtësojnë zemrat e tyre ndaj së vërtetës dhe për ata që i ngurtësojnë.

- Si e ndikon njohja e këtyre pasojave dëshirën tuaj për të marrë dije më të madhe shpirtërore?

Shpjegoni se, pasi Alma na mësoi se si të arrijmë ta njohim të vërtetën shpirtërore, ai u përgjigj pyetjes që Zizromi kishte bërë më përpara. U kërkoni studentëve të rithonë me fjalët e tyre pyetjen e Zizromit tek Alma 12:8. I ftoni të lexojnë në heshtje Almën 12:12–15, duke kërkuar atë që Alma i mësoi Zizromit rreth ringjalljes dhe gjykimit. Ndërsa studentët lexojnë, shkruani sa vijon në tabelë: *Ne vërtet do të mbahemi përgjegjës përpara Perëndisë për . . . dhe . . . tona*.

Kur studentët të kenë mbaruar së lexuari, u kërkoni të plotësojnë fjalinë të tabelës: *Ne vërtet do të mbahemi përgjegjës përpara Perëndisë për mendimet, fjalët dhe veprimet tona*.

- Si mendoni se kjo e vërtetë mund ta ketë ndikuar Zizromin? (I vini studentët të kthehen tek Alma 14:6 dhe 15:3 për ta gjetur përgjigjen.) Si mendoni, përse kjo e vërtetë pati një ndikim kaq të fuqishëm mbi Zizromin? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se Zizromi nuk shqetësohej vetëm për veten e tij. Ai shqetësohej për njerëzit që i kishte çuar në udhë të shtrembër.)
- Me çfarë lloj mendimesh, fjalësh dhe veprimesh përpigjen njerëzit, që mund t'i mallkojnë ata nëse nuk pendohen? (Për t'i ndihmuar studentët të përsiatin dhe të diskutojnë se si zgjedhjet e tyre të argëtimit dhe medias mund t'i ndikojnë mendimet, fjalët dhe veprimet e tyre, ju mund të doni t'i drejtoheni këshillës mbi argëtimin dhe median te broshura *Për Forcën e Rinisë*.)

- Çfarë ndryshimi do të sjellë ajo në zgjedhjet tuaja të përditshme nëse e kujtoni të vërtetën e shkruar në tabelë?

Vini në dukje referencën e kombinuar me Mosian 4:30 tek Alma 12:14, shënimi 14a në fund të faqes dhe ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mosian 4:30. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë referencë të kombinuar.) Nëse ka kohë të mjaftueshme, i vini studentët t'i drejtohen përsëri asaj që shkruan rreth rritjes së ndjeshmërisë së tyre ndaj nxitjeve të Frymës së Shenjtë. I ftoni të shtojnë disa mendime rreth mënyrës së si të kuptuarit e përgjigjesisë së tyre vetjake para Perëndisë e ndikon dëshirën e tyre për ta dalluar dhe shmangur tundimin.

Alma 12:19–37

Alma shpjegon se si plani i shëlbimit na ndihmon të mposhtim efektet e Rënies

U tregoni studentëve fotografinë e Adamit dhe Evës të Gjunjzuar te një Altar (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 4). Shpjegoni se një burrë i quajtur Antionah, i cili ishte një nga kryesundimtarët në Amonihë, bëri pyetje lidhur me atë që Alma dhe Amuleku kishin dhënë mësim rreth ringjalljes. Ai erdhi ta pyeste Almën se si njerëzimi ndoshta mund të bëhej i pavdekshëm. (Shih Alma 12:20–21.)

U kërkoni studentëve se sa besim kanë te vetja për t'i shpjeguar dikujt që nuk është anëtar i Kishës, se si ne mund të shëlbemi nga Rënia. Për t'i ndihmuar ata të përgatiten që t'ia mësojnë këtë të vërtetë dikujt tjetër, i vini të kërkojnë vargjet në tabelën vijuese dhe shkruajeni në kolonat e duhura atë që ata mësojnë. (Ju mund të dëshironi ta kopjoni këtë tabelë në dërrasë para se të fillojë ora mësimore. I ftoni studentët ta kopjojnë atë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.)

Efektet e Rënies (Alma 12:22, 24)	Çfarë ka bërë Perëndia për të sjellë shëlbimin tonë (Alma 12:24–25, 28–33)	Çfarë duhet të bëjmë ne që të shëlbemi (Alma 12:24, 30, 34, 37)

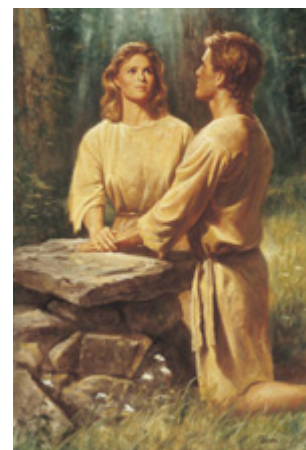
Ndërsa studentët e plotësojnë tabelën, disa prej tyre mund të kenë nevojë për ndihmën tuaj. (Një mënyrë për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë shkrimet e shenjta, është t'iu tregoni shënimet në fund të faqes. Për shembull, referencat e shkrimeve të shenjta të dhëna në shënimin 22c në fund të faqes, mund t'i ndihmojnë studentët të kuptojnë se çfarë do të thotë për gjithë njerëzimin që të humbasin dhe të bien.) Kur studentët ta kenë plotësuar tabelën, bëni pyetjet vijuese. (Ju mund të doni t'i shkruani këto pyetje në tabelë përpara orës së mësimit në mënyrë që studentët të mund të shqyrtojnë përgjigjet e tyre ndërsa e plotësojnë tabelën.)

- Si na lejon Shlyerja e Jezu Krishtit të dalim fitimtarë mbi efektet e Rënies? (Për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit, ne vërtet do të dalim fitimtarë ndaj vdekjes fizike nëpërmjet ringjalljes. Dhe nëpërmjet Shlyerjes së Shpëtimtarit dhe pendimit tonë, ne mund të kthehemi te Perëndia nga gjendja jonë “e humbur dhe e rënë”.)
- Sipas Almës 12:24, çfarë na mësoi Alma se është qëllimi i jetës? (Ai tha se **kjo jetë është një kohë për ne për t'u përgatitur që të takojmë Perëndinë**. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë tek Alma 12:24 frazën që na e mëson këtë të vërtetë.)

Për t'i ndihmuar studentët të zbatojnë atë që kanë mësuar, bëni pyetje si ato që vijojnë:

- Si ju ka ndihmuar për t'ju drejtuar ju njohja e qëllimit të jetës?
- Si ju ka ndihmuar besimi juaj në Atin Qiellor dhe Jezu Krishtin për t'u përgatitur që t'i takoni Ata?

Përfundoni me dëshminë tuaj se tani është koha për t'u përgatitur që të takojmë Perëndinë.

I ndihmoni studentët individualisht

Gjatë një detyre të caktuar klasës, lëvizni me qetësi përreth klasës për t'i ndihmuar studentët me detyrën e caktuar ose për t'i ndihmuar të jenë të përqendruar. Duke e bërë këtë, do t'ju jepet një mundësi për t'i forcuar marrëdhëniet me studentët të veçantë dhe për t'i kuptuar më mirë nevojat e tyre.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 12:24. "Gjendje prove"

Në të gjitha shkrimet e shenjta, termi "gjendje prove" ose "kohë prove" shfaqet vetëm në librin e Almës (shih Alma 12:24; 42:4, 10, 13). Plaku L. Tom Peri, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, e përshkroi këtë kohë prove:

"Qëllimi kryesor i jetës në tokë është që t'i lejojë shpirtat tanë, të cilët ekzistojnë përpara se të ishte bota, të bashkohen me trupat tanë për një kohë mundësie të

madhe në vdekshmëri. Shoqërimi i të dyve së bashku na ka dhënë privilegjin e rritjes, zhvillimit dhe pjekurisë që mund ta kemi vetëm me shpirtin dhe trupin të bashkuar. Me trupat tanë, ne kalojmë përmes një sasive të caktuar sprove në atë që përkufizohet si gjendje prove e ekzistencës sonë. Kjo është një kohë mësimi dhe testimi për ta provuar vetveten të denjë për mundësi të përjetshme. Është e gjitha pjesë e një plani hyjnor që Ati ynë ka për fëmijët e tij" ("Proclaim My Gospel from Land to Land", *Ensign*, maj 1989, f. 14).

Alma 13

Hyrje

Kur Alma fillimisht i dha mësim popullit kryengritës të Amonihës, ata u grindën me të, duke i thënë, “Kush je ti?” dhe duke vënë në dyshim autoritetin e tij (shih Alma 9:1–6). Ata ishin në një gjendje braktisjeje, ngaqë ishin bashkuar me urdhrin e Nehorit – intrigat e priftërinjve, së bashku me qëllimin e tij për përfitim vetjak (shih Alma 1:2–15; 15:15; 16:11). Në ndryshim nga mësimet e Nehorit, Alma u mësoi atyre rreth “priftërisë së lartë të urdhrin të shenjtë të Perëndisë”, me synimin e

saj për t’i ndihmuar të tjerët të pendohen dhe të hyjnë në prehjen e Zotit (shih Alma 13:6). Ai përmendi shembullin e Melkizedekut, i cili predikoi besim e pendim dhe i ndihmoi njerëzit e tij të jetonin në paqe. Alma gjithashtu i mësoi rreth ekzistencës para lindjes dhe parachugurimit. Ai e përfundoi predikimin e tij duke i ftuar njerëzit t’i bindeshin fjalëve të tij, kështu që të mund të përgatiteshin për të hyrë në prehjen e Zotit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 13:1–12

Alma i jep mësim popullit të Amonihës rreth thirrjes së priftërinjve të lartë

Shpjegoni se Alma 13 përmban mësimet e Almës rreth një grupi njerëzish që janë një përfitim i madh për Kishën. Në fakt, të gjithë anëtarët e Kishës janë bekuar nëpërmjet shërbimit të këtyre njerëzve.

U thoni studentëve se ata njohin njerëz që janë pjesë e këtij grupi. Pastaj u kërkon studentëve të lexojnë në heshtje Almën 13:1 për të përcaktuar se cilët janë këta njerëz. Pasi të kenë pasur kohë për ta lexuar këtë varg, sugjeroni që të lexojnë edhe Almën 13:10, 14 dhe Doktrinën e Besëlidhjet 107:1–3. Ju mund të doni të sugjeroni që ata t’i shkruajnë këto referenca në anë të faqes pranë Almës 13:1.

Vini në dukje që Alma foli për priftërinjtë sipas urdhrin të Birit të Perëndisë, që është Priftëria Melkizedeke. Me fjalë të tjera, ai foli për burra që mbajtën detyrën e priftit të lartë në Priftërinë Melkizedeke. Ptojeni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Këta nefitë, që ishin besnikë dhe të vërtetë në zbatimin e ligjit të Moisiut, patën Priftërinë Melkizedeke, që do të thotë se ata gjithashtu patën plotësinë e ungjillit. . . . Një pjesë e informacionit më të mirë rreth Priftërisë Melkizedeke gjendet te Alma 13” (*The Promised Messiah* [1978], f. 421).

- Çfarë bekimesh ju kanë ardhur në jetën tuaj nëpërmjet Priftërisë Melkizedeke? (Studentët mund të përmendin dhuratën e Frymës së Shenjtë, bekime patriarkale, bekime të tjera të priftërisë, udhëheqjen e Autoriteteve të Përgjithshme, udhëheqjen e drejtuesve vendorë si peshkopë ose presidentë degësh dhe bekime që marrin nëpërmjet besëlidhjeve që prindërit e tyre kanë bërë në tempull. Ata gjithashtu mund të përmendin pagëzimin dhe sakramentin, që kryhen me anë të autoritetit të Priftërisë Aarone, por nën drejtimin e udhëheqësve të Priftërisë Melkizedeke.)

Paraqitni pyetjet vijuese në tabelë ose i përfshini ato në një fletushkë. U jepni studentëve kohë të lexojnë Almën 13:2–10 dhe të gjejnë përgjigjet e pyetjeve.

Kur u thirrën dhe u përgatitën për herë të parë mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke? (Shih Alma 13:3–5.)

Çfarë detyre kryejnë të gjithë mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke? (Shih Alma 13:6.)

Çfarë frazash tek Alma 13:7 përshkruajnë Priftërinë Melkizedeke?

Cilat janë disa kualifikime për t’u shuguruar në Priftërinë Melkizedeke? (Shih Alma 13:10.)

Kur studentët të kenë pasur kohë për t’i gjetur përgjigjet e pyetjeve, u kërkon të raportojnë përgjigjet e tyre. Ju mund të dëshironi t’i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë.

U jepni mësim studentëve, mos jepni mësim materialin mësimor

Përparësia juaj më e madhe është t’i ndihmoni studentët të kuptojnë të vërtetat e ungjillit dhe t’i zbatojnë ato të vërteta në jetën e tyre. Shmangni çdo tundim për ta kaluar me të shpejtë një mësim thjesht që të mund ta mbulonin të gjithë materialin. Mbani mend që ju po mësoni studentët, jo materialin mësimor.

Për t'i ndihmuar studentët që të kuptojnë dhe diskutojnë më tej atë që kanë lexuar, merrni parasysh bërjen e pyetjeve që vijojnë:

- Në çfarë mënyrash na ndihmon shërbimi i mbajtësve të priftërisë të dimë se si të shohim te Jezu Krishti për shëlbim? (Shih Alma 13:2, 8, 16. Nëpërmjet shembullit dhe mësimdhënies së tyre dhe nëpërmjet ordinancave që kryejnë, ata na tregojnë udhën drejt Shpëtimtarit.)
- Çfarë donte të thoshte Alma kur tha se priftërinjtë e lartë janë “të thirrur dhe të përgatitur, që nga krijimi i botës”? (Alma 13:3). (Ai donte të thoshte se disa burra janë parashuguar për të marrë detyra të caktuara në priftëri.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë parashugurimin dhe se si zbatohet në jetën e tyre, ju mund të doni t'i kërkonin një student për të lexuar thëniet vijuese.

Profeti Jozef Smith na mësoi: “Çdo njeri që ka një thirrje për t'u shërbyer banorëve të botës, u shugurova pikërisht për atë qëllim në Këshillin e Madh të qiellit përpara se të ishte kjo botë. Supozoj se unë u shugurova pikërisht për këtë detyrë në atë Këshill të Madh” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2007], f. 545).

Presidenti Spenser W. Kimball tha: “Përpara se të vinim këtu, grave besnike iu dhanë detyra të caktuara, ndërsa burra besnikë u parashuguruan në detyra të caktuara priftërie. Edhe pse tani nuk i kujtojmë hollësitë, kjo nuk e ndryshon realitetin e lavdishëm të asaj për të cilën ne dikur ramë dakord” (*Teachings of Presidents of the Church: Spencer W. Kimball* [2006], f. 215–216).

- Çfarë na mëson Alma 13:3 rreth asaj që kemi nevojë të bëjmë për t'i përmbushur misionet tona të parashuguruara?
- Kur një burrë shugurohet në një detyrë në priftëri, çfarë domethënie duhet të ketë ai shugurim për të? (Shih Alma 13:8. Vini në dukje që kësaj pyetjeje mund t'i jepet përgjigje nga të rejat po ashtu edhe të rinjtë. Të rinjtë mund të përfitojnë nga dëgjimi i përgjigjeve të të rejave.)

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 13:11–12, duke kërkuar mënyrat se si mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke që përmendi Alma, u ndryshuan nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

- Çfarë mendoni se do të thotë që “rrobat [e dikujt] u lanë dhe u zbardhën nëpërmjet gjakut të Qengjit”?
- Si mendoni ju, përse mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke kanë nevojë të ndryshohen nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit? Në çfarë mënyrash mund ta ndjekim shembullin e tyre?

I kujtoni studentët se Alma ia mësoi këto të vërteta popullit të Amonihës. Shumë prej këtyre njerëzve “ishin të besimit të Nehorit” (Alma 14:18; 15:15), domethënë që ata kishin përfaqëuar mësimet e Nehorit. Nehori ishte një burrë i cili kishte ngritur një urdhër të remë, që Alma e kishte quajtur “intriga të priftërinjve” (shih Alma 1:12–15).

- Si janë mbajtësit besnikë të Priftërisë Melkizedeke të ndryshëm nga ata që ndoqën mësimet e Nehorit? (Ju mund të doni t'i ftoni studentët të rishikojnë Almën 1:2–6, duke kërkuar dallimet midis intrigave të priftërinjve të Nehorit dhe Priftërisë Melkizedeke.)
- Populli i Amonihës ishte mësuar më parë rreth Priftërisë Melkizedeke dhe mori bekime nëpërmjet Priftërisë Melkizedeke (shih Alma 9:21; 13:1). Si mendoni ju, përse ishte e rëndësishme për popullin e Amonihës që të kujtohej për atë që ata kishin mësuar më parë rreth Priftërisë Melkizedeke?
- Çfarë keni mësuar rreth priftërisë deri tani në këtë mësim? (Ndërkohë që studentët mund të sugjerojnë një numër të vërtetash, përgjigjet e tyre duhet të shprehin se **ordinancat e priftërisë dhe shërbimi i mbajtësve të priftërisë na ndihmojnë të dimë se si të shohim te Jezu Krishti për shëlbim.**)

Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta këtë parim dhe parime të tjera që kanë gjetur. Nëse e lejon koha, u kërkonin atyre të shkruajnë rreth mënyrës se si këto parime mund ta ndikojnë mënyrën se si ata i shohin fuqinë dhe bekimet e priftërisë.

Alma 13:13–20

Alma jep mësim rreth Melkizedekut, një prift i lartë, i madhërishëm, i cili vendosi paqe mes popullit të tij

Shkruajini fjalët dhe frazat vijuese në tabelë: *prift i lartë, mbret, ushtroi besim të fuqishëm, predikoi pendim, vendosi paqe, princ i paqes, mbretëroi nën atin e tij*. Pushoni pasi të shkruani secilën fjalë ose frazë për t'i lejuar studentët të hamendësojnë, pa parë në shkrimet e tyre të shenjta, se cilin përshkroi Alma me këto fjalë dhe fraza. (Ai përshkroi Melkizedekun.) Nëse studentët nuk kanë hamendësuar siç duhet, kur t'i keni shkruar të gjitha fjalët dhe frazat në tabelë, i vini të lexojnë Almën 13:14.

Nëse disa studentë hamendësuan që Alma po fliste rreth Jezu Krishtit, i pyetni përse përshkrimi i një prifti të lartë, të drejtë do t'u kujtonte atyre Shpëtimtarin. I ndihmoni të kuptojnë se mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke janë “sipas urdhrat të Birit, të Vetëmlindurit të Atit” (Alma 13:9; shih edhe DeB 107:2–4). Vini në dukje që mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke duhet të përpiqen për ta ndjekur shembullin e Jezu Krishtit në shërbimin e tyre dhe në mësimdhëniet e tyre. Gjithashtu i kujtoni studentët që ordinancat e kryera nga autoriteti i Priftërisë Melkizedeke na ndihmojnë të afrohem me pranë Shpëtimtarit.

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 13:14–19. Nxiteni klasën të mendojë rreth mënyrës se si njerëzit e lig të Amonihës mund të kishin përfituar nga të mësuarit rreth Melkizedekut.

- Tek Alma 13:17, cilat fjalë përshkruajnë popullin e Melkizedekut? Si ishin këta njerëz të ngjashëm me popullin e Amonihës? (Shih Alma 8:9; 9:8.)
- Çfarë bëri Melkizedeku si udhëheqësi i popullit të tij? Si e ndikoi popullin udhëheqja e tij? Si ishte ky ndikim i ndryshëm nga ndikimi i atyre në Amonihë, të cilët ndoqën mësimet e Nehorit? (Shih Alma 8:17; 10:27, 32.)

I ftoni studentët të përmbledhin Almën 13:16–18, duke shprehur të vërteta që na mësojnë këto vargje rreth përgjegjësive të udhëheqësve të priftërisë. Ndërsa ata sugjerojnë përmbledhje, sigurohuni që ata shprehin se **udhëheqësit e priftërisë na ndihmojnë të shohim te Jezu Krishti, të pendothem dhe të jetojmë në paqe**. (Ju mund të doni t'i nxitni studentët t'i shkruajnë përmbledhjet e tyre në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 13:16–18.) Vini në dukje se udhëheqës të tjerë të Kishës, të tillë si udhëheqëset e Shoqatës së Ndihmës dhe të Të Rejave, janë pjesëmarrës thelbësorë në këtë përpjekje. Duke shërbyer me udhëheqës të priftërisë, ato ndihmojnë për t'i udhëzuar individët dhe familjet për të ardhur te Krishti.

- Si jeni bekuar nëpërmjet shërbimit të udhëheqësve të Kishës?

Alma 13:21–31

Alma i fton njerëzit t'i binden zërit të Zotit dhe të hyjnë në prehjen e Tij

I ftoni studentët të kërkojnë një ide që përsëritet tek Alma 13:12, 13, 16, 29. Ata duhet të gjejnë fjalën *prehje* dhe frazën “prehje e Zotit”. Ju mund të doni t'i nxitni ata ta shenjojnë këtë ide në secilin varg. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë çfarë do të thotë të hysh në prehjen e Zotit në këtë jetë dhe pasi të vdesim, lexoni thëniet që vijojnë:

“Profetët e lashtë flasin për ‘hyrje në prehjen e Perëndisë’ [shih Alma 12:34; DeB 84:23–24]; çfarë do të thotë kjo? Sipas meje, kjo do të thotë të futesh në dijen dhe dashurinë e Perëndisë, duke pasur besim në qëllimin e Tij dhe në planin e Tij, në një masë të tillë që e dimë se jemi korrekt, dhe që nuk po kërkojmë për diçka tjetër” (Joseph F. Smith, *Teachings of Presidents of the Church: Joseph F. Smith* [1998], f. 56).

“Shenjtorët e vërtetë hyjnë në *prehjen e Zotit* ndërkohë që janë në këtë jetë dhe, duke u mbështetur tek e vërteta, ata vazhdojnë në atë gjendje të bekuar derisa të prehen me Zotin në qiell. . . . Prehja e Zotit, në përjetësi, është të trashëgosh jetë të përjetshme, të fitosh plotësinë e lavdisë së Zotit” (Bruce R. McConkie, *Mormon Doctrine*, botimi i 2-të [1966], f. 633).

Shpjegoni se Alma e paralajmëroi popullin e Amonihës për t'u penduar dhe përgatitur për ardhjen e Krishtit (shih Alma 13:21–26). Më pas ai ndau parime që ata kishin nevojë t'i ndiqnin për të hyrë në prehjen e Zotit.

U kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 13:27.

- Çfarë fjalësh tek Alma 13:27 tregojnë se si u ndje Alma rreth njerëzve dhe rreth mesazhit të tij?

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 13:27–29. Vëreni klasën të kërkojë parimet që Alma shpresoi se njerëzit do t'i ndiqnin. Më pas u kërkoni studentëve të renditin parimet që kanë gjetur. Për shembull, ata mund të thonë se **ndërsa i përgjigjemi me përlësi ftesës për t'u pënduar, Shpirti do të na drejtojë te prehja e Zotit.**

I ftoni studentët të shkruajnë synime lidhur me mënyrën se si do ta ndjekin këshillën tek Alma 13:27–29. Dëshmoni se ne mund të hyjmë në prehjen e Zotit në këtë jetë dhe në jetën pas saj, kur i ndjekim parimet që na mësoi Alma.

Alma 14

Hyrje

Pasi i dëgjuan të predikonin Almën dhe Amulekun, disa njerëz në Amoniha besuan dhe u penduan. Shumica e njerëzve u zemëruan dhe u përpoqën t'i shkatërronin Almën, Amulekun dhe ata që i besuan fjalët e tyre. Alma dhe Amuleku u arrestuan, u gjykuan dhe së fundi u burgosën. Njerëzit e ligj në Amoniha i dëbuan burrat

që besuan dhe i dogjën gratë, fëmijët dhe shkrimet e tyre të shenjta, ndërkohë që Alma dhe Amuleku u detyruan të shihnin. Pas shumë ditësh, Zoti i çliroi Almën dhe Amulekun nga burgu dhe i shkatërroi udhëheqësit e ligj të Amonihës.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 14:1–13

Alma dhe Amuleku burgosen dhe njerëzit besimtarë të Amonihës dëbohen ose digjen

I ftoni studentët të mendojnë për sfidat që kanë hasur ose që po hasin. Më pas ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese:

“Fatkeqësia vjen nga burime të ndryshme. Ju nganjëherë mund të përballeni me prova si pasojë e vetë krenarisë dhe mosbindjes suaj. Këto prova mund të shmangen nëpërmjet një jete të drejtë. Prova të tjera janë pjesë e natyrshme e jetës dhe mund të vijnë hera-herës kur po jetoni drejt. Për shembull, ju mund të përjetoni prova në kohë sëmundjeje ose të pasigurisë apo gjatë vdekjeve të njerëzve të dashur. Fatkeqësia mund të vijë nganjëherë për shkak të zgjedhjeve të dobëta dhe fjalëve e veprimeve lënduese të të tjerëve.

Suksesi dhe lumturia juaj, si tani edhe në përjetësi, varen shumë nga reagimi juaj ndaj vështirësive të jetës” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 50–51).

Shpjegoni se në mësimin e sotëm studentët do të diskutojnë një tregim për njerëz që përjetuan sprova të vështira. Shumica e këtyre sprovave u shkaktuan nga të tjerët. I nxitni studentët të marrin parasysh se si lidhen me ta të vërtetat që do të diskutojnë në këtë mësim, pavarësisht se çfarë sprovash mund të hasin.

Shkruani sa vijon në tabelë:

Alma dhe Amuleku   Zizromi   Burra të kthyer në besim   Gra të kthyer në besim dhe fëmijë

I ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 14:1–10. Vëreni klasën t'i ndjekë, duke kërkuar shembuj të vuajtjes së përjetuar nga njerëzit e renditur në tabelë.

- Çfarë vuajtjeje patën këta njerëz? (I renditin përgjigjet e studentëve në tabelë.)

Vini në dukje se kur Amuleku pa vuajtjen e grave dhe fëmijëve, ai donte ta ushtronte fuqinë e priftërisë për t'i shpëtuar ata. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 14:11 dhe vëreni klasën të kërkojnë përgjigjen e Almës ndaj kërkesës së Amulekut.

- Përse i lejoi Zoti të digjeshin këto gra dhe fëmijë? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se në këtë varg, fraza “ai lejon” do të thotë “ai i lë”. Zoti i lejoi njerëzit të vuanin që vdekjet e tyre të mund të qëndronin si dëshmi kundër njerëzve që i vranë ata. Shih edhe Alma 60:13.)
- Sipas Almës, si do të bekoheshin gratë dhe fëmijët për besimin e tyre në Zotin?

Ju mund të keni nevojë të theksoni se në këtë rast konkret, ishte vullneti i Zotit për t'i lejuar njerëzit të vuanin. Megjithatë, nuk është gjithmonë kështu. I siguron studentët se Zoti i do dhe dëshiron që ata të jenë të gëzuar dhe të kenë paqe në jetën e tyre. Nëse lëndohen apo abuzohen në çfarëdo mënyre, ata duhet të kërkojnë ndihmë nga një prind ose udhëheqës i Kishës që të mund ta zgjidhin problemin.

- Cilat janë disa arsye të tjera që Zoti mund të na lejojë të vuajmë? (Përgjigjet mund të përfshijnë se Ai dëshiron që ne të kuptojmë pasojat e vendimeve të pamatura, se Ai

dëshiron që ne të zhvillojmë durim, se Ai dëshiron që ne të kemi simpati për të tjerët që vuajnë dhe se Ai dëshiron që ne të kuptojmë se kemi nevojë të mbështetemi tek Ai.)

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Kur kemi besim në Zotin, Ai na forcon gjatë provave tona.** I kërkoni një studenti të lexojë me zë të lartë Almën 14:12–13.

- Si e treguan fjalët e Almës besimin e tij te Zoti?

Ju mund të doni t'i kërkoni një studenti të lexojë thëniet që vijonë nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Shembulli i Almës dhe Amulekut është ndriçues për mendjen. Ndërsa përpiqeshin të bënin mirë mes popullit të Amonihës, ata u zunë robër. Amuleku pati besim te shoku i tij më i regjur, Alma, i cili e kishte udhëhequr drejt mirëbesimit më të madh te Zoti. Të detyruar që t'i shihnin gratë dhe fëmijët të digjeshin në zjarr, Amuleku tha: ‘Ndoshta ata do të na djegin edhe ne’. Alma u përgjigj: ‘U bëftë sipas vullnetit të Zotit’ – një parim jetësor. ‘Por . . . puna jonë nuk është mbaruar; prandaj ata nuk na djegin’ [Alma 14:12–13; theksimi i shtuar]” (“To Be Healed”, *Ensign*, maj 1994, f. 8).

Kjo jetë është një përvojë në besim të thellë – besimin në Jezun Krishtin. . . . Të besosh do të thotë të bindesh me dëshirë, pa e ditur mbarimin që nga fillimi (shih Fjalët e Urta 3:5–7). Për të dhënë fryt, besimi i juaj në Zotin duhet të jetë më i fuqishëm dhe më i durueshëm se sa besimi juaj në ndjenjat dhe përvojat tuaja personale” (“Trust in the Lord”, *Ensign*, nëntor 1995, f. 17).

Shpjegoni se tek Alma 14:14–29, studentët do të shohin më shumë shembuj të Almës dhe Amulekut duke besuar në Zotin. Do të shohin gjithashtu se si Zoti i forcoi ata që të mund ta bënin punën e Tij.

Alma 14:14–29

Perëndia i çliron Almën dhe Amulekun nga burgu dhe i shkatërron udhëheqësit e ligj të Amonihës

Ndajeni klasën në dy pjesë. E bëni gjysmën e klasës të kërkojnë Almën 14:14–19, ndërsa gjysmën tjetër të kërkojnë Almën 14:20–25. U kërkoni të dy grupeve të kërkojnë atë që Alma dhe Amuleku vuajtën nga duart e udhëheqësve të ligj të Amonihës. Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, u kërkoni të tregojnë atë që kanë gjetur. I renditni përgjigjet e tyre në tabelë nën “Alma dhe Amuleku”.

- Cilat nga këto sprova do të kishin qenë më të vështirat për ju? Përse?
- Kur keni parë njerëz të vuajnë sprova edhe pse përpiqeshin të ishin të drejtë?

Ftoni studentët që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 14:25–29. Vëreni klasën t'i ndjekë, duke kërkuar atë që bëri Zoti për t'i çliruar Almën dhe Amulekun nga burgu. Për t'i ndihmuar studentët të përcaktojnë dhe të dallojnë parimet në këto vargje, u bëni disave ose të gjithëve pyetjet e mëposhtme:

- Përse ishin Alma dhe Amuleku në gjendje të merrnin fuqi dhe forcë nga Zoti? (Shih Alma 14:26, 28.)
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga përvoja e Almës dhe e Amulekut në burg? (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, por ato duhet të pasqyrojnë të vërtetën që, **nëse i thërrasim Zotit me besim, Ai do të na forcojë në vështirësitë tona dhe do të na çlirojë sipas mënyrës së Tij dhe në vetë kohën e Tij.** Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë frazat që theksojnë këtë parim tek Alma 14:26, 28.)
- Cilat janë disa mënyra se si njerëzit mund të ushtrojnë besim në Jezun Krishtin gjatë kohëve të vështira?

I ftoni studentët të tregojnë për përvoja që kanë pasur kur kanë qenë dëshmitarë të forcës që mund të na vijë në jetën tonë, ndërkohë që ushtrojmë besim në Jezun Krishtin dhe presim me përlulesi për Të. Ata mund të tregojnë për përvoja të vetat ose për përvoja nga jeta e njerëzve që njohin. Ju gjithashtu mund të tregoni për një përvojë nga jeta juaj ose nga jeta e dikujt që njihni.

Përfundoni duke dëshmuar për fuqinë e Zotit që na jep forcë dhe na çliron nga sprovat sipas vetë mënyrës së Tij dhe në vetë kohën e Tij. I siguroni studentët se kur ne besojmë në vullnetin e Zotit, Ai do ta rritë forcën dhe fuqinë tonë për t'i duruar vështirësitë.

Përvoja vetjake

Studentët do të përfitojnë nga dëgjimi i përvojave vetjake të njëri-tjetrit. I nxitni të tregojnë për përvoja në një mënyrë që do ta ftojë ndikimin e Frymës së Shenjtë dhe që do t'i bëjë ata ta ndjekin Shpëtimtarin. I paralajmëroni të mos tregojnë për përvoja që janë tepër personale ose vetjake apo që mund të çojnë në gjendje shqetësimi ose brengje.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 14:7–11. “Zoti i pranon ata te vetja e tij”

Edhe pse brengosemi nga vdekja e të drejtëve, ne gëzojmë në diturinë e shpërblimeve të tyre në botën e shpirtave (shih Alma 40:12) dhe gjendjen e tyre përfundimtare në mbretërinë çelestiale (shih DeB 76:50–70). Zoti tha: “Ata që vdesin në mua, nuk do ta shijojnë vdekjen, sepse ajo do të jetë e ëmbël për ta” (DeB 42:46). Presidenti Jozef Filding Smith shpjegoi:

“Është e vërtetë që jam mjaft i dobët sa të vajtoj në vdekjen e miqve dhe të afërmeve të mi. Unë mund të derdh lotë kur shoh pikëllimin e të tjerëve. Ndiej simpati në shpirt për fëmijët e njerëzve. Mund të vajtoj me ta kur ata vajtojnë; mund të gëzohem me ta kur ata gëzohen; por nuk kam asnjë arsye përse të mbaj zi, as për t’u trishtuar ngaqë vdekja vjen në botë. . . . Gjithë frika e kësaj vdekjeje është hequr nga shenjtoret e ditëve të mëvonshme. Ata nuk kanë asnjë frikësim nga vdekja e përkohshme, ngaqë e dinë se, ashtu si vdekja u

erdhi nëpërmjet shkeljes së Adamit, po ashtu nëpërmjet drejtësisë së Jezu Krishtit do t’iu vijë vërtet jeta dhe, edhe pse vdesin, ata do të jetojnë përsëri. Duke zotëruar këtë dituri, ata kanë gëzim edhe në vdekje, sepse e dinë se do të ringjallen përsëri dhe do të takohen përsëri përtej varrit” (në Conference Report, tetor 1899, f. 70).

Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve na mësoi:

“Nganjëherë njerëzit e Zotit përndiqen dhe persekutohen. Nganjëherë Ai me vetëdije i lë shenjtoret e Tij besnikë të enden dhe të vuajnë, si në trup edhe në shpirt, për t’i provuar në të gjitha gjërat dhe për të parë nëse ata do të jetojnë sipas besëlidhjes së Tij, madje deri në vdekje, që ata të mund të gjenden të denjë për jetë të përjetshme. Nëse i tillë është fati i ndonjërit prej nesh, ashtu qoftë” (“The Dead Who Die in the Lord”, *Ensign*, nëntor 1976, f. 108).

Alma 15–16

Hyrje

Pasi Zoti i çlirroi Almën dhe Amulekun nga burgu, ata shkuan për t'u predikuar njerëzve në qytetin e Sidomit. Atje ata gjetën besimtarë që ishin dëbuar nga Amonihja, duke përfshirë Zizromin, i cili po vuante fizikisht dhe shpirtërisht për shkak të mëkateve të tij. Kur Zizromi e shpalli besimin e tij në Jezu Krishtin, Alma e shëroi atë dhe e pagëzoi atë. Alma krijoi Kishën në Sidom dhe më pas u kthye me Amulekun në Zarahemla.

Në përmbushjen e profecisë së Almës, lamanitët e shkatërruan qytetin e Amonihës në një ditë. Përveç kësaj, lamanitët kapën robër disa nefitë nëpër vendet përreth. Pasi zgjodhën të ndiqnin udhëzimin profetik të Almës, ushtritë nefite i çliruan të burgosurit dhe i dëbuan lamanitët nga vendi. Gjatë një periudhe paqeje, Alma, Amuleku dhe shumë të tjerë e forcuan Kishën nëpër të gjithë vendin e nefitëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 15

Alma shëron Zizromin, krijon Kishën në Sidom dhe kthehet me Amulekun në Zarahemla

Për t'i ndihmuar studentët t'i kujtojnë njerëzit dhe ngjarjet kryesore të treguara tek Alma 11–14, shkruani fjalët e mëposhtme në tabelë:

Zizromi

Onti

Zjarr

Alma

Amuleku

Amonihja

U jepni studentëve një minutë për t'u përpjekur që t'i përdorin të gjithë emrat dhe fjalët në tabelë për të përmbledhur ngjarjet e treguara te Alma 11–14. (Ju mund të sugjeroni që ata t'u drejtohen përmbledhjeve të kapitujve për ndihmë.) Pasi dy ose tre studentë të jenë përgjigjur, i fshini të gjitha fjalët përveç fjalës *Zizromi*.

Shpjegoni se pasi u larguan nga Amonihja, Alma dhe Amuleku arritën në Sidom, ku gjetën besimtarë që ishin dëbuar nga Amonihja, përfshirë Zizromin. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 15:3–5, duke kërkuar fjalë dhe fraza që përshkruajnë gjendjen e Zizromit. Ndërsa studentët raportojnë atë që gjejnë, i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë nën emrin e Zizromit.

- Si mendoni ju, përse faji i Zizromit e çoi atë drejt vuajtjes si shpirtërore ashtu dhe fizike? Çfarë kanë nevojë të bëjnë njerëzit në këtë gjendje me qëllim që të ndryshohet gjendja e tyre?
- Ndihmën e kujt kërkoi Zizromi? (Shih Alma 15:4.) Si mendoni ju, përse i dërgoi ai fjalë Almës dhe Amulekut? (Përgjigjet mund të përfshijnë se ai kishte besim tek ata dhe se ai e dinte se ishin burra të Perëndisë dhe kishin autoritet priftëror.)

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 15:6–10. Vëreni klasën të kërkojë fjalët që tha Alma për ta ndihmuar Zizromin që të ushtronte besim në Jezu Krishtin dhe në Shlyerjen e Tij.

- Si mendoni ju, përse Zizromi kishte nevojë që të ushtronte besim në Jezu Krishtin dhe në Shlyerjen e Tij përpara se të mund të shërohej?

U kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 15:11–12 për të gjetur se çfarë i ndodhi Zizromit. Kur ata të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, i fshini të gjitha fjalët dhe frazat në tabelë nën emrin e Zizromit.

- Çfarë prove shihni që Zizromi u pendua dhe mori mëshirën e Zotit? (Ai u shërua nëpërmjet besimit në Jezu Krishtin, u pagëzua dhe filloi të predikonte ungjillin.)

Shkruani parimin vijues në tabelë: *Nëpërmjet besimit tonë në Jezu Krishtin, ne mund të shërohem dhe forcohem.*

Vini në dukje se Alma, si udhëheqës i priftërisë, nuk tërhoqi vëmendje ndaj vetes. Qëllimi i tij në këtë bashkëbisedim me Zizromin ishte ta ndihmonte Zizromin për të ushtruar besim në Jezu Krishtin dhe për të marrë mëshirë nëpërmjet Shlyerjes. Për të ilustruar një mënyrë se si udhëheqësit tanë të priftërisë na ndihmojnë që t'i marrim bekimet e Shlyerjes, lexoni përvojën e mëposhtme të treguar nga Plaku Xhej E. Xhensen, i Të Shtatëdhjetëve:

“Ndërsa shërbeja si peshkop, kam qenë dëshmitar i bekimeve të Shlyerjes në jetën e anëtarëve të Kishës që kryen shkelje serioze. . . .

Një i ri beqar në moshë madhore në lagjen tonë po dilte në takime njohjeje me një vajzë të re. Ai dhe shoqja e tij i lejuan ndjenjat t’u dilnin jashtë kontrollit. Ai m’u drejtua mua për këshillë dhe ndihmë. Bazuar në atë që u rrëfye dhe në përshtypjet që pata nga Shpirti, midis gjërave të tjera, ai nuk u lejua të merrte sakramentin për një farë kohe. Ne u takuam rregullisht për të siguruar që u bë pendimi dhe, pas një kohe të duhur, unë e autorizova që ta merrte sërish sakramentin.

Ndërsa qëndroja në panel në atë mbledhje sakramenti, sytë e mi shkuan drejt tij ndërsa tani e merrte sakramentin denjësisht. Unë isha dëshmitar i krahëve të mëshirës, të dashurisë dhe të sigurisë që e rrethonin atë, ndërkohë që shërimi i Shlyerjes ia ngrohu shpirtin dhe ia hoqi barrën e tij, duke dhënë si rezultat faljen, paqen dhe lumturinë e premtuar” (“Krahët e Sigurisë”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2008, f. 49).

Dëshmoni se peshkopët dhe udhëheqës të tjerë të priftërisë mund të na ndihmojnë të marrim mëshirën dhe forcën që kemi nevojë nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se udhëheqësit e Kishës u shërbejnë grupeve të njerëzve dhe individëve, i vini të studiojnë Almën 15:13–18. I caktoni të punojnë në dyshe. Vëreni një student në secilën dyshe që të hetojë tek Alma 15:13–15, 17, duke kërkuar mënyra se si njerëzit e Sidomit u bekuan nëpërmjet shërbesës së Almës. Vëreni studentin tjetër në secilën dyshe që të hetojë tek Alma 15:16, 18, duke kërkuar mënyra se si Amuleku u bekua nëpërmjet shërbesës së Almës. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, i ftoni ata t’i shpjegojnë njëri-tjetrit atë që kanë gjetur.

I ftoni dyshet që të mendojnë për tri deri në pesë mënyra se si udhëheqësit e Kishës sot mund të ndihmojnë grupe dhe individë. I nxitni studentët të mendojnë për vetë përgjegjësitë e tyre si udhëheqës në kuorimet e tyre të priftërisë dhe në klasat e Të Rejave. I kërkonin secilës dyshe që t’i tregojnë klasës për një nga idetë e tyre.

Alma 16:1–12

Lamanitët shkatërrojnë Amonihën, por nuk janë në gjendje t’i mposhtin nefitët që ndjekin këshillën e Almës

U kërkonin studentëve të mendojnë për një kohë kur ata u ndien të zënë në befasi apo papritur të frikësuar. Ju mund të doni t’u kërkonin një ose dy studentëve të tregojnë për përvojat e tyre. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 16:1–3, duke kërkuar mënyrën se si nefitët në Amonihë u zunë në befasi dhe përse disa prej tyre ndoshta u frikësuan. U kërkonin studentëve të raportojnë për atë që gjejnë. (Nëse është e nevojshme, i ndihmoni ata të kuptojnë që lamanitët papritur e sulmuan qytetin e Amonihës dhe i shkatërruan banorët e tij, përpara se nefitët të mund të mblidhnin një ushtri për të shkuar kundër tyre.)

E ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 16:4–6 dhe i kërkonin klasës të përcaktojnë se ku kërkuan udhëzim nefitët e drejtë. I kërkonin një student tjetër të lexojë me zë të lartë Almën 16:7–8, ndërkohë që pjesa tjetër e klasës kërkojnë rezultatin e ndihmës që ata morën.

- Si i ndihmoi nefitët udhëzimi profetik i Almës?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga ky tregim? (Studentët mund të gjejnë një llojshmëri parimesh. Sigurohuni që ata kuptojnë se, *ndërsa kërkojmë dhe ndjekim udhëzim nga profetët e Zotit, Zoti na forcon dhe na mbron*. Shkruajeni këtë parim në tabelë.)
- Si bekohet rinia kur ndjekin udhëzim profetik? (Për t’i ndihmuar studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, merrni parasysh që t’i bëni ata të kthehen te dy ose tre pjesë te broshura *Për Forcën e Rinisë*. I ftoni t’i përgjigjen kësaj pyetjeje për secilën pjesë që zgjidhni.)

U kërkonin studentëve të mendojnë për përvoja kur udhëzimi profetik i ka ndihmuar të bëjnë zgjedhje të duhura në situata të vështira. Ftoni dy ose tre studentë t’i tregojnë klasës për

përvojat e tyre. (Sigurohuni që ata ta kuptojnë se nuk kanë nevojë të ndihen të detyruar për të treguar përvoja që janë tepër personale apo e brendshme.) Ju mund të dëshironi të ndani një përvojë nga vetja juaj. Për ta përforcuar të vërtetën se fjalët e profetëve gjithmonë përmbushen, ju mund të vini në dukje se Alma 16:9–11 tregon përmbushjen e profecisë së Almës rreth popullit të Amonihës (shih Alma 9:12).

Alma 16:13–21

Alma, Amuleku dhe të tjerë ngrenë Kishën mes nefitëve

Ndërsa studentët përfundojnë së studiuar Almën 16, i nxitni të kërkojnë shembuj të dy parimeve që keni shkruar në tabelë. Përmbledhni Almën 16:13–15 duke shpjeguar se Alma dhe Amuleku vazhduan të predikonin fjalën e Perëndisë nëpër të gjithë vendin, me ndihmën e të tjerëve “që ishin zgjedhur për punën” (Alma 16:15). I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 16:16–21, duke kërkuar rezultatet e këtyre përpjekjeve. Pas një kohe të mjaftueshme, u kërkon studentëve të tregojnë rreth asaj që kanë gjetur. I pyetni se si këto shembuj ilustron një ose të dy parimet e shkruara në tabelë.

Përfundojeni mësimin duke i nxitur studentët të kopjojnë një nga këto parime në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. I ftoni ata të shkruajnë një përmbledhje të asaj që kanë mësuar sot rreth atij parimi. Gjithashtu u kërkon të shkruajnë rreth mënyrës se si ata planifikojnë ta zbatojnë atë që kanë mësuar.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Ky mësim shënon pikën e mesit të këtij kursi. Për t'i ndihmuar studentët ta përforcojnë njohurinë e tyre për fragmentet e zotërimit të shkrimeve të shenjta, merrni parasysht t'u bëni një test ose provim për të përcaktuar se sa i njohin pjesët e zotërimit të shkrimeve të shenjta që keni zhvilluar në klasë. Ju mund të përgatitni një test të thjeshtë gojor ose me shkrim, të tillë si dhënien e një të dhëne nga një fragment i shënuar i seminarit dhe lejimin e studentëve që të shkruajnë referencën e duhur, ose mund të merrni parasysht të kryeni një rishikim të disa pjesëve që studentët i kanë mësuar përmendsh. Ju mund të doni t'u tregoni studentëve rreth provimit të shpejtë ose testit që më parë, që ata mund të përgatiten për të.

Shënim: Nëse nuk keni kohë për ta përdorur këtë aktivitet si pjesë të këtij mësimi, ju mund ta përdorni një ditë tjetër. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shih shtojcën në fund të këtij manuali.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 15:3–5. Vuajtja fizike e shkaktuar nga çrregullime shpirtërore

Ndërsa Zizromi po pendohej, mëkatet e tij “ia brenë mendjen, derisa vuajtja iu bë jashtëzakonisht e rëndë” (Alma 15:3). Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, foli për realitetin e vuajtjes fizike që mund të shkaktohet nga çrregullime shpirtërore:

“[Njëherë] unë pyeta një doktor të mjekësisë familjare se sa shumë nga koha e tij i kushtohej tërësisht korrigjimit të çrregullimeve fizike. Ai ka një praktikë të zgjeruar dhe, pasi e shqyrtoi vëmendshëm, u përgjigj: ‘Jo më shumë se 20 përqind. Pjesën tjetër të kohës më duket se po punoj për probleme që e ndikojnë së tepërmi mirëqenien fizike të pacientëve të mi, por nuk e kanë pikënisjen nga trupi.’

‘Këto çrregullime fizike’, përfundoi doktori, ‘janë thjesht simptoma të ndonjë tjetër lloj shqetësimi’.

Në brezat e kohëve të fundit, njëra pas tjetrës, sëmundjet kryesore i janë ‘dorëzuar’ kontrollit apo shërimit. Disa sëmundje shumë kryesore ende mbeten, por tani duket se ne jemi të aftë të bëjmë diçka për shumicën prej tyre.

Është një pjesë tjetër në ne, jo aq e prekshme, por po aq reale sa trupi ynë fizik. Kjo pjesë e paprekshme e jona përshkruhet si mendje, emocion, intelekt, temperament dhe shumë gjëra të tjera. Shumë rrallë përshkruhet ajo si shpirtërore.

Por ka një *shpirt* brenda njeriut; ta shpërfillim atë është të shpërfillim realitetin. Ka çrregullime shpirtërore, gjithashtu, dhe sëmundje shpirtërore që mund të na shkaktojnë vuajtje të fuqishme.

Trupi dhe shpirti i njeriut janë të lidhur së bashku” (“The Balm of Gilead”, *Ensign*, nëntor 1977, f. 59).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 11–16 (Njësia 16)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuan Almën 11–16 (njësia–16), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 11)

Nëpërmjet shembullit të Amulekut duke u përballur me Zizromin, studentët mësuan se, kur mbështetemi në Frymën e Shenjtë, ne mund ta mposhtim tundimin. Gjatë mësimit të Zizromit dhe të popullit të Amonihës, Amuleku theksoi doktrinën vijuese lidhur me rolin e Shpëtimtarit: Besimi i vërtetë në Jezu Krishtin është një fillim i procesit të shëlbimit nga mëkatet tona. Nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, të gjithë do të ringjallen dhe gjykojnë sipas veprave të tyre.

Dita 2 (Alma 12)

Si Amuleku, Alma iu dha mësim Zizromit dhe popullit të Amonihës. Ai shpjegoi qëllimet e djallit dhe shpalli se Zizromi ishte nën fuqinë e djallit. Alma dhe Amuleku treguan me shembuj se Fryma e Shenjtë mund të na ndihmojë të dallojmë tundimet e kundërshtarit. Alma i ndihmoi njerëzit të kuptonin se Zoti na zbulon të vërtetën shpirtërore në përputhje me vëmendjen dhe zellin që u japim fjalëve të Tij. Ai gjithashtu dha mësim për Gjykimin e Fundit, duke shpjeguar se ne vërtet do të mbahemi përgjegjës përpara Perëndisë për fjalët, veprat dhe mendimet tona. Ai theksoi se vdekshmëria është një kohë për ne që të përgatitemi për ta takuar Perëndinë.

Dita 3 (Alma 13)

Alma e kujtoi Zizromin dhe popullin që Perëndia shuguroi mbajtës të priftërisë që nga krijimi i botës. Burrat që ushtrojnë besim të madh dhe zgjedhin drejtësinë, marrin Priftërinë Melkizedeke për t'i sjellë të tjerët te Perëndia. Studentët mësuan rreth Melkizedekut dhe popullit të tij dhe menduan për këtë të vërtetë: Kur përgjigjemi me përlulesi ndaj ftesës për t'u penduar, Fryma e Shenjtë do të na udhëheqë drejt prehjes së Zotit.

Dita 4 (Alma 14–16)

Studentët lexuan rreth grave dhe fëmijëve të pafajshëm që vdesin nga duart e njerëzve të ligj. Ata përsiatën për thënie profetike që na mësojnë se Zoti i lejon të drejtët të vuajnë nga duart e të ligjve, me qëllim që gjykimet e Tij të mund të jenë të drejta. Studentët vunë re në jetën e Almës dhe të Amulekut se kur besojmë në Zotin, Ai na forcon gjatë sprovave tona. Nëse i bëjmë thirrje Atij me besim, Ai do të na forcojë në vështirësitë tona dhe do të na çlirojë sipas mënyrës së Tij dhe në vetë kohën e Tij.

Hyrje

Ndërsa Alma dhe Amuleku filluan t'i jepnin mësim popullit të Amonihës, ata u ndeshën me kundërshtim. Pasi shpjeguan disa të vërteta të përjetshme, shumë njerëz "filluan të pendohen dhe të kërkojnë shkrimet e shenjtë" (Alma 14:1). Tregimet tek Alma 11–16 ilustrojnë sakrificën që njerëzit janë të gatshëm të bëjnë për dëshminë e tyre për të vërtetën. Këta kapituj gjithashtu japin prova se kur të ligjtë "i dëbojnë të drejtët", Zoti do t'i bëjë të goditen "nga zia e bukës dhe nga epidemia dhe nga shpata" (Alma 10:23). Alma dhe Amuleku e paralajmëruan popullin e Amonihës se, nëse nuk do të arrinin të pendoheshin, gjykimet e Perëndisë do të binin mbi ta. Duke mos e pranuar thirrjen për t'u penduar, populli i Amonihës më vonë u shkatërrua nga një ushtri lamanite.

Ky mësim do të përqendrohet tek Alma 14–15. Përveç këtyre, ju mund të doni t'u mësoni ose të rishikoni të vërtetën nga kapitujt e tjerë të caktuar për këtë javë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 14–15

Perëndia i bekon ata që i besojnë Atij në vështirësitë e tyre

Merni parasysh ta filloni mësimin e sotëm duke përmendur ngjarje të kohëve të fundit në të cilat njerëz të pafajshëm kanë vuajtur për shkak të zgjedhjeve të të tjerëve. Ose mund t'u kërkonit studentëve të tregojnë për shembuj nga shkrimet e shenjtë, të njerëzve të drejtë, që u përdoqën për shkak të dëshmive të tyre për ungjillin. Pas diskutimit të dy ose tre shembujve, i ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 14:7–11 dhe Alma 60:13.

Pyetni: Çfarë arsyes jepen në këto vargje se përse të drejtët lejohen nganjëherë të vuajnë nga duart e të ligjve? (Një të vërtetë që mësuan studentët ndërsa po studionin këtë pjesë të Almës 14, është se **Zoti i lejon të drejtët të vuajnë nga duart e të ligjve që gjykimet e Tij të mund të jenë të drejta.**)

Shpjegoni se drejtësia dhe mëshira e Perëndisë shtrihen përtej vdekjes për t'i mbajtur përgjegjës ata që kanë mëkatuar dhe për t'u shfaqur mëshirë të drejtëve. Më pas ndani thënien vijuese nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës të Parë:

“Gjithë kjo vuajtje me të vërtetë mund të jetë e padrejtë nëse gjithçka mbaronte me vdekjen, por nuk është ashtu. Jeta nuk është si një pjesë teatrale me një akt. Ajo ka tre akte. Ne patëm një akt të së shkuarës, kur ishim në ekzistencën para lindjes; dhe tani kemi një akt të së tashmes, që është vdekshmëria; dhe do të kemi një akt të së ardhmes, kur të kthehemi te Perëndia. . . . Ne u dërguam në vdekshmëri për t'u provuar dhe testuar [shih Abraham 3:25]. . . .

Vuajtjet tona të së shkuarës dhe të së tashmes, sikurse tha Pali, nuk mund ‘të krahasohen me lavdinë që do të shfaqet në ne’ [Romakëve 8:18] në përjetësitë. ‘Sepse pas shumë mundimesh vijjnë bekimet. Si rrjedhim dita vjen që ju do të kurorëzoheni me shumë lavdi’ [DeB 58:4]. Kështu që mundimi është i dobishëm, në kuptimin që na ndihmon për t'u futur në mbretërinë çelestiale. . . .

Nuk është e rëndësishme ajo që na ndodh, por mënyra se si veprojmë me atë që na ndodh” (“Where Do I Make My Stand?” *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2004, f. 19–20).

Shpjegoni se vuajtja dhe mundimi mund të na ndihmojnë të fitojmë ekzaltim duke na e forcuar besimin tonë. Të mbeturit besnikë gjatë sprovave dhe vështirësive tregojnë besim absolut te Perëndia dhe plani i Tij, duke forcuar kështu besimin tonë dhe aftësinë tonë për të duruar deri në fund.

Bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si mundet pasja e një dëshmie për planin e shpëtimit, përfshirë jetën para lindjes dhe pas vdekjes, të na lehtësojë vuajtjen që përjetojmë në vdekshmëri?
- Duke marrë parasysh atë që studiuar këtë javë tek Alma 14–15, në çfarë mënyrash bekohen të drejtët në mundimet e tyre?
- Në kohë mundimi, si mund ta tregojmë se ne i besojmë Perëndisë?

I bëni studentët të krahasojnë pyetjen që bëri Alma tek Alma 14:26 me pyetjen që bëri Jozef Smithi te Doktrina e Besëlidhje 121:3. Më pas pyetni: Sipas Almës 14:26, si ishin në gjendje Alma dhe Amuleku t'i mposhtnin vuajtjet?

Shpjegoni se kur Profeti Jozef Smith u burgos padrejtësisht në Misuri, ai bëri pyetjen e shënuar te Doktrina e Besëlidhje 121:3. Ndryshe nga Alma dhe Amuleku, ai nuk u çlirua menjëherë nga burgu. Çfarë mund të mësojmë nga përgjigjja e Perëndisë dhënë lutjes së tij? (Shih DeB 121:7–9; 122:4–9.) E vërteta vijuese u theksua këtë javë në studimin vetjak të studentëve: **Nëse i bëjmë thirrje Zotit me besim, Ai do të na forcojë në vuajtjet tona dhe do të na çlirojë sipas mënyrës së Tij dhe në vetë kohën e Tij.**

Bëni pyetjet vijuese:

- Si ju ka ndihmuar Zoti kur keni përjetuar sprova?
- Çfarë ju ndihmon që t'i nënshtroheni vullnetit të Tij dhe të pranoni kohën e Tij?

I ndihmoni studentët të kuptojnë se si Zizromi dhe Amuleku patën besim te Perëndia në vuajtjet e tyre dhe u shpërblyen sipas vullnetit të Tij dhe në vetë kohën e Tij.

E udhëzoni gjysmën e klasës të lexojë Almën 15:5–12 dhe të përcaktojë informacion rreth Zizromit që tregon besimin në rritje të tij te Zoti. E udhëzoni gjysmën tjetër të studiojë Almën 15:16, 18 dhe të përcaktojë informacion rreth asaj që Amuleku sakrifiko për t'i shërbyer Zotit.

I nxitni studentët të besojnë te Zoti dhe ta pranojnë vullnetin dhe kohën e Tij kur vështirësitë dhe mundimet të vijjnë mbi ta. I siguroni ata që Perëndia e shtrin fuqinë dhe ndikimin e Tij në një llojshmëri mënyrash të mrekullueshme dhe vetjake.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Ky mësim shënon pikën e mesit në programin mësimor të seminarit për Librin e Mormonit. Për t'i përforcuar përpjekjet e studentëve që t'i mësojnë dhe t'i kuptojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, merrni parasysh t'u jepni një provim të shpejtë për të përcaktuar se sa i njohin 13 pjesët që kanë studiuar deri tani. Ky mund të jetë një provim i shpejtë i thjeshtë gojor ose me shkrim, duke u dhënë studentëve një të dhënë nga fragmenti i shënuar i parapëlqyer dhe duke i lënë ta shkruajnë referencën, ose mund të jetë një rishikim i disa pjesëve që kanë mësuar përmendsh. Kohëzgjatja e këtij mësimi mund të lejojë kohë që provimi të bëhet këtë javë ose mund ta shpallni se do të jetë një provim i shpejtë i ardhshëm me qëllim që studentët të mund të përgatiten.

Njëësia e Ardhsme (Alma 17–24)

Bijtë e Mosias shkojnë për t'i predikuar një populli të lig dhe mizor. Fillimisht ata vuajnë shumë mundime, por kur u predikojnë ungjillin lamanitëve, mrekulli ndodhin. Vini në dukje se besnikëria e Amonit ndaj Perëndisë dhe mbretit bën të vijë shumë drejtësi.

Alma 17

Hyrje

Në përgatitje për t'u predikuar ungjillin lamanitëve, bijtë e Mosias kërkuar udhëzimin e Zotit me anë të agjërimit dhe lutjes. Zoti i ngushëlloi dhe u premtoi se ata do të ishin mjete në duart e Tij "për shpëtimin e shumë shpirtave" (Alma 17:11). Më përpara Ai u kishte premtuar atyre, me anë të një zbuluese dhënë atit të tyre, se Ai

do t'i "shpëton[te] . . . nga duart e Lamanitëve" (Mosia 28:7). Të forcuar prej premtimeve të Zotit dhe duke besuar se një ditë do të takoheshin përsëri, ata shkuan veç e veç për të ndarë ungjillin në zona të ndryshme. Amoni shkoi në tokën e Ishmaelit, ku ai u përgatit për t'i mësuar njerëzit duke u shërbyer mbretit të tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 17:1–16

Bijtë e Mosias kërkojnë shkrimet e shenjta, luten dhe agjërojnë që të mund të dinë fjalën e Perëndisë dhe që të japin mësim me fuqi

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani në tabelë thënien e paplotë që vijon: "Gjëja e vetme, më e rëndësishme që mund të bëni për t'u përgatitur për një thirrje për të shërbyer [një mision] është të . . ." (Ju do t'i drejtoheni kësaj pak më vonë në mësim).

I pyetni studentët nëse kanë qenë të pranishëm kur të afërm ose shokë janë kthyer në shtëpi nga misionet, pasi kishin shërbyer me besnikëri. Ftoni dy ose tre studentë t'i përshkruajnë karakteristikat e ngjashme me Krishtin të këtyre misionarëve kur ata u kthyen.

- Çfarë ndryshimesh pozitive patë tek ata pas misioneve të tyre? Si mendoni ju, çfarë i shkaktoi këto ndryshime?

Shpjegoni se pasi predikuan ungjillin për 14 vjet në tokën e Nefit, bijtë e Mosias po ktheheshin për në Zarahemla, kur u bashkuan përsëri me Almën. Nëse studentët kanë nevojë për një rishikim të shkurtër të historisë së Almës dhe të bijve të Mosias, pyetni:

- Cila ishte marrëdhënia midis Almës dhe bijve të Mosias? (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, merrni parasysh t'u kërkonit atyre të lexojnë përmbledhjen e kapitullit për Mosian 27).

Shpjegoni se, ndërkohë që Alma ishte duke predikuar pendim dhe duke themeluar Kishën mes nefitëve në tokën e Zarahemlës dhe në toka të tjera, bijtë e Mosias ishin duke iu predikuar ungjillin lamanitëve në tokën e Nefit. (Ju mund të doni t'i drejtoheni libërshenjuesit të Librit të Mormonit si pjesë e këtij shpjegimi). Emrat e bijve të Mosias ishin Amoni, Aaroni, Omneri dhe Himni (shih Mosia 27:34). Alma 17–26 tregon për disa nga përvojat e tyre misionare.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Alma 17:1–2.

- Si u ndje Alma kur i pa përsëri shokët e tij? Si mendoni ju, përse u ndje ai në këtë mënyrë?

Drejtojeni vëmendjen e studentëve te thënia e paplotë që shkruat në tabelë përpara orës së mësimt. I ftoni studentët të sugjerojnë mënyra se si ta plotësojnë thënien. Më pas ndani me ta se si e përfundoi thënien Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: "Gjëja e vetme, më e rëndësishme që mund të bëni për t'u përgatitur për një thirrje për të shërbyer [në mision] është të bëheni një misionar, kohë përpara se ju të shkoni në mision" ("Becoming a Missionary", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 45). Plotësoni thënien në tabelë.

Vini në dukje se një mënyrë që mund ta dimë se si të bëhemi një misionar, është të mësojmë rreth shërbimit të misionarëve besnikë në shkrimet e shenjta. Ftojini klasën të lexojë në heshtje Alma 17:2–4, duke kërkuar arsye përse bijtë e Mosias patën sukses në sjelljen e njerëzve në njohurinë e së vërtetës.

Rishikimi i përmbajtjes

Një rishikim i informacionit të përmbajtjes mund ta shtojë më shumë kuptueshmërinë e studentëve për një ngjarje ose mësimdhënie nga shkrimet e shenjta. Kur i ndihmoni studentët ta rishikojnë një material të tillë, u jepni atyre referenca të veçanta për t'i ndihmuar të gjejnë informacionin që iu nevojitet.

- Çfarë gjërash bënë bijtë e Mosias që i ndihmuan ata të bëheshin misionarë të sukses-shëm? (Përgjigjet mund të përfshijnë se ata “i kërkua[n] me zell shkrimet e shenjta”, u lutën dhe agjëruan).
- Çfarë bekimesh morën ata për shkak të studimit, agjërimit dhe lutjes së tyre? (Ndërkohë që studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, i ndihmoni ata të përcaktojnë parimin që vijon: **Kur kërkohet shkrimet e shenjta, lutemi dhe agjërojmë, ne mund të marrim Frymën e Shenjtë dhe mund të japim mësim me fuqi.**)

I kërkoni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Bednar, duke theksuar se çfarë mund të bëjmë ne për t'u bërë misionarë:

“Ju mund ta rritni dëshirën tuaj për t’i shërbyer Perëndisë (shih DeB 4:3) dhe mund të filloni të mendoni se si mendojnë misionarët, të lexoni çfarë lexojnë misionarët, të luteni si lutën misionarët dhe të ndieni çfarë ndiejnë misionarët. Ju mund t’iu shmangeni ndikimeve të botës që e bëjnë të largohet Frymën e Shenjtë, dhe mund të rriteni në besim te vetja që të dalloni dhe që t’iu përgjigjeni nxitjeve shpirtërore. Rregull mbi rregull dhe urdhër mbi urdhër, pak këtu dhe pak atje, ju dalëngadalë mund të bëheni misionari që shpresoni të bëheni dhe misionari që Shpëtimtari pret [të bëheni]. . . .

Përgatitja që po përshkruaj, nuk drejtohet vetëm te shërbimi juaj misionar si 19- ose 20- apo 21-vjeçar. . . . Ju po përgatiteni për një jetë të tërë pune misionare. . . . Ne jemi misionarë gjithmonë” (“Becoming a Missionary”, f. 46).

Për t’i ndihmuar studentët të zbatojnë parimet që na mësoi Plaku Bednar dhe na mësohen tek Alma 17:2–4, u kërkoni të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta se çfarë do të bëjnë që të bëhen misionarë përpara se të thirren për të shërbyer.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Alma 17:9, duke përcaktuar se për çfarë u lutën bijtë e Mosias dhe shokët e tyre të misionit. Pasi studentët të raportojnë se çfarë kanë gjetur, u kërkoni atyre të lexojnë Alma 17:10–12, duke kërkuar për përgjigjen e Zotit ndaj lutjeve të tyre.

- Si mendoni ju, përse zemrat e tyre “morën guxim” kur e morën përgjigjen e Zotit ndaj lutjeve të tyre?
- Alma 17:11 përmban premtimin e Zotit që Ai do t’i bënte këta misionarë mjete në duart e Tij. Çfarë do të thotë kjo për ju? Në çfarë mënyrash mund të jemi mjete në duart e Zotit?
- Zoti i udhëzoi këta misionarë që të “tregoni[n] shembuj të mirë” (Alma 17:11). Si mendoni ju, përse dhënia e një shembulli të mirë ishte pjesë e rëndësishme e punës së tyre misionare? (Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, i ndihmoni ata të përcaktojnë parimin që vijon: **Kur japim një shembull të mirë, Zoti mund të na bëjë mjete në duart e Tij.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë).
- Cilat janë disa gjëra që njerëzit mund të mësojnë rreth ungjillit, ndërsa shohin shembuj tanë të mirë?
- Kur ju kanë ndihmuar ju shembujt e mirë të të tjerëve?

Dëshmoni për rëndësinë e dhënies së shembullit të mirë dhe i nxitni studentët që të jenë shembuj të mirë për njerëzit përreth tyre. Nëse mund të mendoni për raste të veçanta kur i keni parë studentët të japin shembuj të mirë, ju mund të doni t’i lavdëroni studentët për atë që kanë bërë. Megjithatë, mos bëni komplimente të përgjithshme ose të paqarta, të cilat mund të duken të pasinqerta.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Alma 17:13–16, duke menduar rreth vështirësisë së dhënies mësim lamanitëve në atë kohë.

- Përse ishin të gatshëm bijtë e Mosias të vuanin pikëllime dhe të shkonin mes lamanitëve? (Shih Alma 17:16; shih edhe Mosia 28:1–3).

Alma 17:17–39

Amoni bëhet shërbëtor i mbretit Lamoni dhe ruan grigjat e mbretit

Përmbledhni Alma 17:18–20 duke shpjeguar se, përpara se këta misionarë të ndaheshin për të predikuar ungjillin në zona të ndryshme, Amoni i mësoi dhe i bekoji ata. Më pas ai

shkoi te një vend i quajtur Ishmael. Kur hyri në atë vend, atë e kapën dhe e sollën përpara mbretit. U kërkoni dy studentëve të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 17:21–25.

- Si mendoni ju, çfarë është domethënëse lidhur me thënien e Amonit ndaj mbretit që “unë do të jem shërbëtori yt”? (Alma 17:25).
- Kur e keni parë që shërbimi çon drejt mundësish për të ndarë ungjillin?

Shkurtimisht përmbledhni Alma 17:26–27 duke shpjeguar se kur Amoni po ruante grigjat e mbretit, një grup lamanitësh i shpërndanë ato.

Ndajeni klasën në grupe me nga tre studentë secili. Shkruani referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *Alma 17:28–32*; *Alma 17:33–35*; *Alma 17:36–39*. U kërkoni studentëve në secilin grup t’i ndajnë këto fragmente mes tyre. I bëni studentët të lexojnë në heshtje fragmentet e caktuara atyre, duke kërkuar përgjigje për pyetjet që vijnë. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani këto pyetje në tabelë).

- Çfarë ndodhi në pjesën tuaj të historisë?
- Si mund të kishte ndihmuar kjo për t’i përgatitur njerëzit që të merrnin ungjillin?
- Çfarë karakteristikash paraqiti Amoni?

U jepni grupeve kohë për t’i diskutuar përgjigjet e tyre. Më pas pyetni:

- Çfarë mund të mësojmë nga ky tregim? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme. Për shembull, ata mund të thonë që **nëpërmjet shërbimit, ne mund t’i ndihmojmë të tjerët të përgatiten për ta pranuar ungjillin** ose që **kur jemi në shërbim të Zotit, ne mund të kemi kurajë dhe të marrim zemër**. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët që t’i shkruajnë këto parime në shkrimet e tyre të shenjta).

I ftoni studentët të shkruajnë në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për atë që mund të bëjnë për të dhënë shembuj të mirë të të jetuarit të ungjillit. Për të rejat, ky synim mund t’i ndihmojë ato të përmbushin një përvojë shtesë të vlerave në Përparimin Personal në pjesën “Veprat e Mira”. Për priftërinjtë, ky synim mund t’i ndihmojë ata të mësojnë detyrat e tyre dhe t’i përmbushin ato, siç renditen në broshurën Detyra ndaj Perëndisë në pjesët “Detyrat e Priftërisë” dhe “Ftojini të Gjithë të Vijnë te Krishti”.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 17. Shërbimi misionar kohëplotë nga të rinjtë dhe të rejat

Presidenti Tomas S. Monson u dha këshillën vijuese të rinjve dhe të rejave lidhur me përgjegjësinë për të shërbyer një mision kohëplotë:

“Të rinjve të Priftërisë Aarone dhe ju të rinjve që po kaloni në detyrën e plakut: unë ju përsërit atë që kanë dhënë mësim prej kohësh profetët – që çdo i ri i denjë dhe i aftë duhet të përgatitet që të shërbejë në mision. Shërbimi misionar është një detyrë priftërie – një detyrim që Zoti e pret prej nesh, të cilëve na është dhënë kaq shumë. Të rinj, ju këshilloj që të përgatiteni për

shërbimin si misionar. Mbajeni veten të pastër, të dëlirë dhe të denjë për të përfaqësuar Zotin. Ruani shëndetin dhe forcën tuaj. Studioni shkrimet e shenjta. Atje ku mundësohen, merrni pjesë në seminar ose institut. Familjarizohuni me manualin misionar *Predikoni Ungjillin Tim*.

Një fjalë për ju motra të reja: ndonëse ju nuk keni të njëjtën përgjegjësi priftërore siç e kanë të rinjtë për të shërbyer misione kohëplotë, ju gjithashtu jepni një kontribut të çmuar si misionare dhe ne e mirëpresim shërbimin tuaj” (“Ndërsa Prapë Takohemi së Bashku”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 5–6).

Alma 18

Hyrje

Mbreti Lamoni u habit nga fuqia që kishte treguar Amoni në mbrojtjen e grigjave të mbretit. Ai madje arriti të besonte se Amoni ishte Shpirti i Madh. Amoni i kuptoi mendimet e mbretit me anë të fuqisë së Frymës

së Shenjtë dhe Amoni filloi t'i mësonte atij ungjillin. Mbreti Lamoni i besoi ato që i mësoi Amoni, ndjeu nevojën për një Shpëtimtar, i thërriti Zotit për mëshirë dhe u mposht nga Shpirti.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 18:1–11

Mbretit Lamoni i bën përshtypje besnikëria e Amonit

Një rishikim i shpejtë i tregimit në fund të kapitullit Alma 17 do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë përmbajtjen tek Alma 18. Gjithashtu do t'i ndihmojë ata të kuptojnë mesazhet tek Alma 18. Për ta rishikuar Almën 17, i pyetni studentët nëse thëniet e mëposhtme janë të vërteta ose të rreme. Ju mund të dëshironi t'i bëni ata t'i shkruajnë përgjigjet e tyre.

1. Ngaqë mbreti Lamoni ishte i kënaqur me Amonin, ai ofroi që një nga bijat e tij të bëhej bashkëshortja e Amonit. (E vërtetë. Shih Alma 17:24).
2. Amoni tha se dëshironte të ishte shërbëtori i mbretit. (E vërtetë. Shih Alma 17:25).
3. Amoni pati frikë për jetën e tij kur një grup lamanitësh i shpërndanë grigjat e mbretit. (E rremë. Shih Alma 17:28–30).
4. Me fuqi të madhe, Amoni u ndesh me lamanitët dhe ua preu krahët atyre që i ngritën topuzët e tyre kundër tij. (E vërtetë. Shih Alma 17:37–38).

Pasi ta kryeni këtë ushtrim, sigurohuni që studentët i dinë përgjigjet e sakta.

Pyetini studentët nëse ndonjëherë kanë pasur frikë ose janë ndier të paaftë, apo nëse ndonjëherë kanë ndier se një detyrë ishte shumë e vështirë për ta për ta plotësuar. U thoni atyre se në mësimin e sotëm, ata do të mësojnë parime që do t'i ndihmojnë në situata të tilla.

Ndajeni klasën në dy grupe. Caktوني njëren gjysmë të lexojë Almën 18:1–4 dhe gjysmën tjetër të lexojë Almën 18:8–11. Ndërsa lexojnë, i bëni të marrin parasysh se si besnikëria e Amonit përgatiti udhën për të që t'i jepte mësim Lamoni dhe popullit të tij. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, u bëni pyetjet që vijojnë:

- Çfarë idesh patën mbreti dhe shërbëtorët e tij rreth identitetit të Amonit?
- Sipas Almës 18:2, 4, çfarë mendoi Lamoni se ishte qëllimi i ardhjes së Amonit? (Për t'i ndëshkuar njerëzit për shkak të vrasjeve të tyre dhe për ta ndaluar Lamoni të vriste më shumë prej shërbëtorëve të tij).
- Sipas Almës 18:10, çfarë i bëri përshtypje Lamoni përveç fuqisë që tregoi Amoni në mbrojtjen e grigjave? (Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët të shenjojnë fjalët *besnikërisë* dhe *besnik*.)

Shkruani në tabelë thënien e paplotë që vijon: *Kur u shërbejmë të tjerëve me besnikëri, . . .*

U kërkoni studentëve të marrin parasysh se si mund ta plotësojnë këtë fjali, ndërkohë që vazhdojnë studimin e Almës 18.

Alma 18:12–43

Teksa Amoni i mëson planin e shëlbimit, Lamoni kupton nevojën e tij për Shpëtimtarin

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë fuqinë e mësimëve të Amonit dhe ndryshimin e madh që mbreti Lamoni filloi të përjetonte, paraqitni Alma 18:12–35 si një dramatizim të lexuesve. Përzgjidhni katër studentë dhe i caktوني secilit nga një pjesë. E bëni njërin të

jetë tregimtari dhe i bëni tre të tjerët të lexojnë fjalët e Amonit, mbretit Lamoni dhe një të shërbëtorëve të mbretit. Merrni parasysh t'i ndihmoni studentët se si të përgatiten duke ua caktuar pjesët e tyre që më parë, ndoshta një ditë përpara orës së mësimit ose pikërisht përpara se të fillojë ora e mësimit.

I bëni të katërt studentët t'i lexojnë pjesët e tyre tek Alma 18:12–15. Vëreni klasën t'i ndjekë në shkrimet e shenjta vetjake, duke kërkuar për ndikimin që pati shërbimi i Amonit mbi Lamoni. Pasi të lexohet vargu 15, ndalojeni dramatizimin e lexuesve dhe u kërkon studentëve të raportojnë se çfarë kanë gjetur.

- Si mendoni ju, përse Lamoni ishte i heshtur para Amonit? (Nëse nevojitet, i ndihmoni studentët të kujtojnë se Lamoni kishte frikë për shkak të vrasjeve që kishte kryer dhe se ai u shqetësua ngaqë Amoni ishte Shpirti i Madh dhe kishte ardhur ta ndëshkonte atë).

Vazhdoni me dramatizimin e lexuesve duke i ftuar pjesëmarrësit të lexojnë pjesët e tyre tek Alma 18:16–21. E nxitni klasën që të kërkojë prova që fuqia e Perëndisë ishte me Amonin.

- Si e ndihmoi Shpirti i Perëndisë Amonin në këtë situatë?
- Çfarë donte të dinte Lamoni prej Amonit?
- Deri në këtë pikë të tregimit, çfarë dinte Lamoni rreth Amonit? (Ai e dinte se Amoni vepronte me fuqi të pazakontë dhe mund t'i kuptonte mendimet e njerëzve të tjerë).

I drejtoni studentët te thënia e paplotë që shkruat në tabelë: *Kur u shërbejmë të tjerëve me besnikëri, . . .*

- Bazuar në çfarë kemi mësuar sot nga Alma 17–18, si do ta plotësonit këtë fjali? (Studentët mund të përgjigjen në mënyra të ndryshme. Për t'i përmbledhur përgjigjet e tyre, plotësoni thënien në dërrasë si vijon: ***Kur u shërbejmë të tjerëve me besnikëri, ne mund t'i ndihmojmë ata të përgatiten për të marrë të vërtetat e ungjillit.***)

I ftoni pjesëmarrësit të lexojnë pjesët e tyre tek Alma 18:22–32. Vëreni klasën t'i ndjekë, duke kërkuar të vërteta të veçanta që Amoni ia mësoi Lamoni. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto të vërteta në shkrimet e tyre të shenjta. Më pas u kërkon atyre të raportojnë për të vërtetat që kanë përcaktuar. I shkruani përgjigjet e tyre në tabelë.

I ftoni pjesëmarrësit të lexojnë pjesët e tyre tek Alma 18:33–35. Vëreni klasën që të kërkojë se si Amoni e shpjegoi aftësinë e tij për t'i ditur mendimet e mbretit dhe aftësinë e tij për t'i mbrojtur grigjat e mbretit. Pasi pjesëmarrësit në dramatizimin e lexuesve të kenë mbaruar leximin, i falënderoni ata për ndihmën e tyre. I ftoni studentët të raportojnë për gjetjet e tyre. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si Perëndia e bekoji Amonin të ishte në gjendje për t'i shërbyer Lamoni dhe popullit të tij, pyetni:

- Cilat janë disa gjëra që Amoni ishte në gjendje të bënte, që ishin përtej aftësisë së tij natyrore?

Vini në dukje që kur Amoni po i shërbente mbretit Lamoni, ai gjithashtu po i shërbente Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit. Shkruajeni sa vijon në tabelë: *Kur i shërbejmë Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit me besnikëri, . . .*

- Bazuar në atë që keni mësuar nga shembulli i Amonit, si do ta plotësonit ju këtë thënie? (Studentët mund të përgjigjen në mënyra të ndryshme. Për t'i përmbledhur përgjigjet e tyre, plotësojeni thënien në tabelë si vijon: ***Kur i shërbejmë Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit me besnikëri, aftësia jonë për ta bërë punën e Tyre rritet.***)
- Si mund të zbatohet ky parim për dikë që ka frikë ose ndihet i papërshtatshëm, apo ndien se një detyrë e caktuar është shumë e vështirë?
- Kur e keni ndier se Ati Qiellor dhe Jezu Krishti ju kanë ndihmuar ta bëni punën e Tyre? (Ju mund të doni të tregoni se si Ati Qiellor dhe Jezu Krishti i kanë rritur aftësitë tuaja në shërbimin e Tyre. Ose mund të tregoni një shembull nga jeta e dikujt tjetër).

Për t'i ndihmuar studentët ta vënë në jetë këtë parim, shkruani pyetjet vijuese në tabelë. U kërkon studentëve t'i shkruajnë përgjigjet e tyre për një nga këto pyetje.

Si mund t'ju ndihmojë ky parim në përgjegjësitë tuaja të tanishme dhe të ardhme?

Si mund të jeni më shumë besnikë që të mund të ndieni se Zoti po e rrit aftësinë tuaj për të bërë punën e Tij?

Shpjegoni se mënyra e Amonit për t'i dhënë mësim Lamoni tek Alma 18:36–39 është një model i përdorur nga misionarët sot. Ai i dha mësim rreth planit të shëlbimit, duke

I përgatitni studentët që më parë për dramatizimet e lexuesve

Në një teatër të lexuesit, pjesëmarrësit nuk i luajnë pjesët e tyre. Megjithatë, ata duhet të përgatiten që t'i lexojnë pjesët e tyre në një mënyrë të qartë e të kuptueshme. Sigurohuni që ata t'i kuptojnë rolet e tyre dhe të kenë kohë të mjaftueshme për t'i studiuar pjesët e tyre. Ju mund të dëshironi të caktoni detyra që më parë, me qëllim që ata të mund të familjarizohen me tregimin dhe të praktikojnë leximin e pjesëve të tyre.

përfshirë Krijimin, Rënien e Adamit e të Evës dhe Shlyerjen e Jezu Krishtit. U kërkoni studentëve të përsiaten mbi pyetjen në vijim:

- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme të japim mësim rreth Krijimit dhe Rënies, kur i mësojmë rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit?

Ftojani një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Përpara se të mund ta kuptojmë Shlyerjen e Krishtit, . . . ne duhet fillimisht të kuptojmë Rënien e Adamit. Dhe përpara se të mund të kuptojmë Rënien e Adamit, ne duhet fillimisht të kuptojmë Krijimin. Këto tri pjesë përbërëse vendimtare të planit të shpëtimit lidhen me njëra-tjetrën. . . .

. . . Jeta e përrjetshme, e mundësuar me anë të Shlyerjes, është qëllimi më i lartë i Krijimit” (“The Atonement”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 33, 35).

Nëse këto tri doktrina nuk janë tashmë në tabelë, ia shtoni ato listës që shkruat gjatë dramatizimit të lexuesve. Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Alma 18:36–39. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar për elementë të Krijimit, Rënies dhe Shlyerjes në mësimet e Amonit të dhëna Lamonit. I bëni ata të raportojnë atë që zbulojnë.

- Si mund ta kishte ndihmuar Lamonin të mësuarit e doktrinave të Krijimit, të Rënies dhe të Shlyerjes për ta dalluar nevojën e tij për një Shpëtimtar?

Vëreni studentët të lexojnë në heshtje Alma 18:40–43 dhe të përcaktojnë atë për të cilën u lut Lamoni në përgjigje të mësimit që i dha Amoni. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shenjojnë përgjërimit e Lamonit.

- Çfarë tregoi lutja e Lamonit se ai kuptoi rreth vetvetes dhe popullit të tij? (Ai kuptoi se ata kishin mëkatuar dhe kishin nevojë për falje).
- Çfarë mund të mësojmë nga Lamoni rreth asaj që ndodh kur e kuptojmë se kemi nevojë për Shpëtimtarin? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, i ndihmoni ata të përcaktojnë parimin vijues: **Kur e kuptojmë nevojën tonë për Shpëtimtarin, ne do të kemi vërtet dëshirë të pendohejmë.** Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 18:40–41. Vini në dukje se, ndërkohë që përvojat tona vetjake lidhur me pendimin mund të ndryshojnë, ne të gjithë mund ta ndjekim shembullin e mbretit Lamoni kur sinqerisht kërkojmë mëshirën e Perëndisë).

I ftoni studentët t’i shkruajnë përgjigjet e tyre për pyetjen që vijon:

- Çfarë mund të bëni që do t’ju ndihmojë të kujtoni nevojën tuaj për Shpëtimtarin?

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 18:36–39. Mësimdhënia për planin e shpëtimit

Kur Amoni i dha mësim Lamonit, “ai filloi me krijimin e botës” dhe më pas e mësoi atë “në lidhje me rënien e njeriut” (Alma 18:36). Së fundi, ai “u paraqiti atyre [mbretit dhe shërbëtorëve të tij] planin e shëlbimit”, veçanërisht “në lidhje me ardhjen e Krishtit” (Alma 18:39). Po ashtu, Aaroni ia mësoi këto doktrina atit të Lamonit (shih Alma 22:12–14).

Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i quajti këto doktrina themelore – Krijimi, Rënia dhe Shlyerja – “tri shtyllat e përjetësisë” dhe “ngjarjet më të mëdha që kanë ndodhur ndonjëherë në gjithë përjetësinë”. Ai shpjegoi:

“Nëse mund të fitojmë kuptim për to, atëherë i tërë plani i përjetshëm i gjërave do të zërë vend dhe ne do të jemi vërtet në një pozicion për të punuar për shpëtimin tonë. . . .

. . . Këto tri [doktrina] janë themelet mbi të cilat qëndrojnë të gjitha gjërat. Pa ndonjëherë prej tyre, të gjitha gjërat do ta humbisnin qëllimin dhe kuptimin e tyre dhe planet e projektet e Hyjnisë do të bëheshin

pavlerë” (“The Three Pillars of Eternity” [Bisedë shpirtërore në Universitetin “Brigam Jang”, 17 shkurt 1981], f. 1, speeches.byu.edu).

Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi se si secila pjesë përbërëse e planit është thelbësore:

“Plani kërkoi Krijimin dhe ai në këmbim kërkoi si Rënie edhe Shlyerjen. Këto janë tri pjesët themelore të planit. Krijimi i një planeti parajsor erdhi nga Perëndia. Vdekshmëria dhe vdekja erdhën në botë nëpërmjet Rënies së Adamit. Pavdekësia dhe mundësia e jetës së përjetshme u siguruan me anë të Shlyerjes së Jezu Krishtit. Krijimi, Rënia dhe Shlyerja u planifikuan kohë përpara se të fillonte puna e vërtetë e Krijimit” (“The Creation”, *Ensign*, maj 2000, f. 84).

Përveç mësimdhënies së të njëjtave doktrina, Amoni dhe Aaroni përdorën një mënyrë të ngjashme në mësimdhënien e tyre. Ata u dhanë mësim me thjeshtësi, në një mënyrë që dëgjuesit e tyre mund të kuptonin (shih Alma 18:24–30; 22:7–11). Ata u dhanë mësim nga shkriemet e shenjta (shih Alma 18:36–39; 22:12–14). Mësimet e tyre i bënë të tjerët të luteshin (shih Alma 18:40–41; 22:15–18).

Alma 19–20

Hyrje

Mbreti Lamoni përjetoi një ndryshim zemre, që çoi në kthimin në besim të bashkëshortes së tij dhe shumë prej njerëzve të tij. Amoni dhe mbreti Lamoni më pas udhëtuuan drejt Midonit për të çliruar vëllezërit e burgosur të Amonit. Në rrugë e sipër, ata takuan atin e Lamonit, mbret mbi gjithë vendin. Mbreti u mahnit nga fjalët

e Lamonit dhe Amonit, nga forca e Amonit dhe nga dashuria e Amonit për Lamonin. Zemra e tij u zbut dhe ai i siguroi se vëllezërit e Amonit do të liroheshin nga burgu. Ai shprehu dëshirë të mësonte rreth fjalëve që kishte dëgjuar nga biri i tij dhe Amoni.

Sugjerime për Mësimdhënien

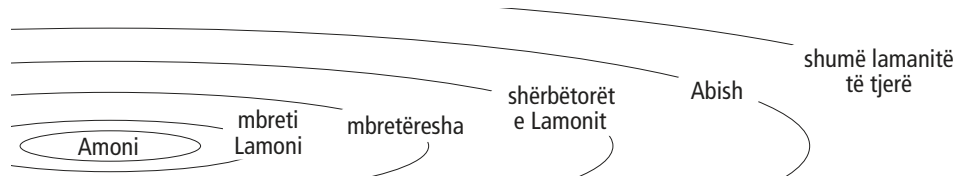
Alma 19

Mbreti Lamoni dhe shumë nga njerëzit e tij pendohen dhe pagëzohen

I pyetni studentët:

- Kur hidhni një gur në një pellg uji, çfarë ndodh me ujin?

Ndërsa studentët përshkruajnë ndikimin e një guri të hedhur në ujë, vizatoni diagramën e mëposhtme në tabelë, duke mos i shkruar fjalët.

Shkruajeni sa vijon në tabelë:

Duke dhënë dëshmitë tona dhe duke dhënë shembujt tanë të drejtë, ne mund . . .

I ftoni studentët ta kujtojnë këtë thënie gjatë gjithë mësimit dhe të marrin parasysh se si mund ta plotësojnë atë.

- Si mund të jenë veprimet e një njeriu si guri që u hodh në ujë? (I ndihmoni studentët të kuptojnë se, si dallgëzimet që zgjerohen nga përplasja e një guri, njerëz të tjerë mund të ndikohen nga veprimet tona).

Shkruani *Amoni* në rrethin e parë në diagram.

- Kë mësoi Amoni fillimisht? (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata të rishkojnë përmbledhjen e kapitullit për Almën 18. Shkruani *mbreti Lamoni* në rrethin e dytë në diagram).

Përmbledhni Alma 18:40–43 dhe 19:1–5, duke shpjeguar se, kur mbreti Lamoni e dëgjoi Amonin, ai dalloj mëkatësinë e vet dhe nevojën e tij për Shpëtimtarin. Ai iu lut Zotit për mëshirë dhe më pas ra përdhe. Duke besuar se ai kishte vdekur, shërbëtorët e dërguan atë te bashkëshortja e tij dhe e vunë mbi një shtrat. Dy ditë dhe dy net më vonë, shërbëtorët ishin gati ta çonin trupin e tij në varr, kur mbretëresha tha se ajo donte të fliste me Amonin. Ajo nuk mendonte se Lamoni kishte vdekur dhe donte që Amoni të shkonte tek ai.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 19:6, duke kërkuar një frazë që ata mendojnë se përshkruan veçanërisht mirë përvojën e Lamonit. U kërkoni dy ose tre prej studentëve që të lexojnë frazat që kanë përzgjedhur. I pyetni ata përse i përzgjedhën ato fraza të caktuara.

Në diagram, shkruani *mbretëresha* në rrethin pasues. I bëni studentët të shqyrtojnë Almën 19:7–11 për të parë se si kjo përvojë ndikoi te mbretëresha.

- Çfarë mund të mësojmë për mbretëreshën nga këto vargje? (Përgjigjet mund të përfshijnë se ajo e donte bashkëshortin e saj, se kishte besim tek Amoni dhe se kishte besim të madh).

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Alma 19:12–14. I ftoni studentët e tjerë ta ndjekin atë, duke i kushtuar vëmendje të veçantë shprehjes së besimit nga Lamoni.

- Çfarë të vërtetash kishte mësuar Lamoni gjatë dy ditëve të mëparshme?
- Lamoni, mbretëresha dhe Amoni u “mposht[ën] nga Shpirti” dhe u “mposht[ën] nga gëzimi”. Kur e keni ndier ndikimin e Shpirtit në një mënyrë të fuqishme? Kur keni ndier gëzim të madh?

Shkruani *shërbëtorët e Lamoni* në rrethin pasues në diagram. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 19:15–16. Vëreni klasën të kërkojë për prova se këta shërbëtorë po ktheheshin te Perëndia.

- Cilat fjalë dhe fraza tregojnë se shërbëtorët po ktheheshin te Perëndia?

Shkruani *Abishi* në rrethin pasues. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 19:17. Ftojini klasën të kërkojë se si Abishi u ndikua nga këto ngjarje.

- Çfarë bëri Abishi? Çfarë shpresei ajo se do të ndodhte për shkak të veprimeve të saj?

Merrni parasysh t’u jepni studentëve mundësinë për të përmbledhur Almën 19:18–28. U jepni atyre kohë për t’i lexuar këto vargje në heshtje. Më pas kërkoni një vullnetar që ta tregojë historinë me fjalët e veta. I lejonit studentët e tjerë të ndihmojnë. Sipas nevojës, i ndihmoni ata të përfshijnë informacionin e mëposhtëm: Pasi e dëgjuan lajmin e Abishit, njerëzit u mbledhën në shtëpinë e mbretit. Kur i panë pa ndjenja Amonin, mbretin, mbretëreshën dhe shërbëtorët, mes tyre filloi grindje e madhe. Një burrë u përpoq ta vriste Amonin, por ra i vdekur për tokë gjatë përpjekjes. Disa shpallën se Amoni ishte Shpirti i Madh dhe të tjerë thanë se ishte një përbindësh. Kur Abishi pa gjithë grindjen që kishte ndodhur ngaqë ajo i mbledhi njerëzit së bashku, u trishtua shumë.

I bëni studentët të marrin parasysh se çfarë mund të bëjnë në një situatë si e Abishit. Më pas i kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 19:29.

- Si e tregoi veprimi i Abishit forcën e dëshmisë së saj? Si e tregoi mbretëresha se kishte marrë një dëshmi?

Lexoni me zë të lartë Almën 19:30–36. U kërkoni studentëve të ndjekin leximin dhe të marrin parasysh ndikimin që dëshmia dhe shembulli i Amonit patën mbi të tjerët.

Shkruani *shumë lamanitë të tjerë* në rrethin e fundit në diagram.

U kërkoni studentëve ta plotësojnë thënien që shkruat në tabelë në fillim të orës së mësimin. Një parim që mund të shprehin është që **duke i dhënë dëshmitë tona dhe duke dhënë shembuj të drejtë, ne mund t’i ndihmojmë të tjerët të kthehen te Zoti.**

- Kur ka ndikuar te ju për mirë shembulli ose dëshmia e dikujt?

I ftoni studentët të përsiatin se si dëshmitë dhe shembujt e tyre mund të ndikojnë tek anëtarët e familjes, miqtë dhe komuniteti i tyre. U kërkoni atyre të shkruajnë një përgjigje për pyetjen vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

- Çfarë mund të bëni sot që mund të ketë ndikim të mirë mbi njerëzit përreth jush?

I nxitni studentët t’i lejojnë dëshmitë dhe shembujt e tyre të drejtë për të ndikuar tek të tjerët, sikurse një gur bën dallgëzime në pellg. U thoni studentëve se në një mësim të ardhshëm (mësimi 85), ju mund t’u kërkoni të raportojnë rreth përpjekjeve të tyre.

Alma 20

Ati i mbretit Lamoni dëshiron të mësojë rreth ungjillit dhe fillon të përjetojë ndryshim të zemrës

I ftoni studentët të mendojnë për një kohë kur ata ndien se ishin trajtuar keq ose padrejtësisht.

Shpjegoni se Amoni dhe Lamoni përjetuan një situatë në të cilën ata u trajtuan keq. Vini në dukje se ne mund të mësojmë mësim të rëndësishme nga përgjigjet e tyre ndaj mënyrës se si u trajtuan.

Për t'i ndihmuar studentët të familjarizohen me tregimin tek Alma 20, përmbliidhni Alma 20:1–7 si vijon: Lamoni donte ta çonte Amonin të takohej me atin e tij, i cili ishte mbreti mbi të gjithë vendin. Zoti i zbuloi Amonit se Amoni nuk duhej të shkonte, sepse ati i Lamoni do të përpiqej ta vriste atë. Zoti gjithashtu zbuloi se vëllai i Amonit, Aaroni, dhe dy shokët e tij të misionit ishin në burg në tokën e Midonit. Amoni donte t'i çlironte vëllezërit e tij. Duke dëgjuar se Amoni i kishte mësuar këto gjëra me anë të zbulësës, Lamoni shkoi ta ndihmonte Amonin që t'i çlironte vëllezërit e tij.

Përpara orës së mësimit, kopjoni skicën e mëposhtme në tabelë ose në një fletushkë për secilin student:

1. Alma 20:8–13	Çfarë ndjenjash do të kishit, në qoftë se ju do të ishit në vendin e Amonit dhe dikush ju akuzonte se ishit gënjeshtar dhe vjedhës?
2. Alma 20:14–16	Çfarë mësimesh mund të mësojmë nga përgjigjja e Lamoni dhënë atit të tij?
3. Alma 20:17–25	Kur babai i Lamoni pa se Amoni mund ta vriste atë, çfarë i ofroi ai Amonit? Çfarë kërkoi Amoni në vend të saj?
4. Alma 20:26–27	Si ndikoi tek ati i Lamoni dashuria e Amonit për Lamoni? Në çfarë mënyrash ndikuan tek ati i Lamoni fjalët e Amonit dhe të Lamoni?

I caktoni studentët që të punojnë në dyshe. Në këto bashkëpunime, i bëni ata të lexojnë vargjet e renditura në rreshtat 1–2 dhe diskutoni përgjigjet ndaj pyetjeve shoqëruese. I nxitni ata të përgatiten për t'i ndarë përgjigjet e tyre me tërë klasën.

Pasi studentët të kenë diskutuar rreshtat 1–2 në dyshe, u kërkoni disave të raportojnë mbi atë që kanë mësuar. Më pas pyetni:

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Studentët mund të japin disa përgjigje, por i ndihmoni ata të përcaktojnë parimin vijues: **Ne mund t'i japim dëshmitë tona me anë të fjalës dhe të shembullit, edhe kur të tjerët përpiqen të na mbushin mendjen të bëjmë atë që është e gabuar.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata ta shkruajnë këtë parim pranë Almës 20:15.)

I ftoni dyshet të studiojnë vargjet e renditura në rreshtat 3–4 dhe diskutoni mbi përgjigjet shoqëruese. U kërkoni atyre të raportojnë për çfarë kanë zbuluar. Më pas pyetni:

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Edhe pse studentët mund të ndajnë një llojshmëri parimesh, sigurohuni që parimi vijues është i qartë: **Ndërsa tregojmë dashuri dhe japim mësim për të vërtetën, ne mund t'i ndihmojmë të tjerët t'i zbutin zemrat e tyre dhe të bëhen marrës të ungjillit.** Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët ta shkruajnë këtë parim pranë Almës 20:26–27).

I ftoni studentët të tregojnë për përvoja që kanë pasur, të cilat tregojnë të vërtetën e një prej parimeve që ata kanë përcaktuar tek Alma 20. Ju gjithashtu mund të dëshironi të tregoni për një përvojë nga vetja juaj.

Përfundojeni duke i nxitur studentët të kërkojnë udhëzimin e Shpirtit rreth mënyrës se si mund t'i zbatojnë këto dy parime në jetën e tyre.

Alma 21–22

Hyrje

Vëllai i Amonit, Aaroni, u dha mësim amalekitëve, por ata nuk e pranuan mesazhin e tij rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Më pas ai predikoi në Midoni, ku ai dhe disa nga shokët e tij të misionit më së fundi u burgosën. Ata mbetën besnikë gjatë kohës së tyre të vështirësisë dhe e vazhduan misionin e tyre për ta ndarë ungjillin pasi Amoni dhe mbreti Lamoni siguruan lirinë e tyre.

Pasi ati i Lamoni u përgatit nëpërmjet shembullit të Amonit, ai mësoi nga Aaroni lidhur me mënyrën se si të "lind[ej] nga Perëndia" (Alma 22:15). Ati i Lamoni mësoi se, duke u penduar për mëkatet e tij, ai mundej të arrinte ta njihnte Perëndinë dhe së fundi të merrte jetë të përjetshme.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 21

Aaroni dhe vëllezërit e tij predikojnë ungjillin, pavarësisht nga sprovat dhe burgimi

I pyetni studentët nëse kanë ndier ndonjëherë se po bënin gjithçka mundeshin për t'i zbatuar urdhërimet dhe prapëseprapë përjetuan sfida ose ndien se kishin humbur kurajën. I ftoni ata të përmendin disa situata në të cilat njerëzit mund të ndihen në këtë mënyrë.

Shpjegoni se, ndërsa Amoni pati sukses kur i dha mësim mbretit Lamoni dhe popullit të tij, Aaroni dhe shokët e tij të misionit ndeshën vështirësi të jashtëzakonshme në një pjesë të ndryshme të vendit. Ndërsa studentët studiojnë shembullin e Aaronit dhe të shokëve të tij të misionit, i nxitni ata të kërkojnë mësim që mund t'i ndihmojnë ata kur përballen me sfida ose ndihen të shkurajuar.

Shkruani referencat vijuese në tabelë: *Alma 21:1–4; Alma 21:5–8; Alma 21:9–11; Alma 21:12–15; dhe Alma 20:29–30*. Ndajeni klasën në pesë grupe. I caktoni secilit grup një nga pjesët e shkruara në tabelë. U kërkoni studentëve të përgatiten për të dhënë një përmbledhje të shkurtër të pjesëve që u janë caktuar dhe për të përshkruar ndonjë vështirësi që duan Aaroni dhe shokët e tij të misionit. Pas disa minutash, i ftoni studentët nga secili grup të tregojnë atë që kanë gjetur.

- Si i duruan Aaroni dhe vëllezërit e tij sprovat e tyre? (Shih Alma 20:29; 21:9, 12, 15.)
- Një nga sprovat që hasi Aaroni, ishte kundërshtimi nga amalekitët, ndërsa po i mësonte ata (shih Alma 21:5–10). Çfarë mund të bëjmë nëse dikush dëshiron të argumentojë me ne rreth fesë ose të sfidojë bindjet tona?

I kujtoni studentët për pyetjen në fillim të këtij mësimi. Aaroni dhe vëllezërit e tij punuan shumë për të vepruar si i drejtoi Zoti, por ata përsëri u ndeshën me vështirësi. U kërkoni studentëve të marrin parasysh në heshtje se si mund të ndiheshin nëse ata do të kishin përjetuar atë që përjetuan Aaroni dhe shokët e tij të misionit. Çfarë mund të dëshironin të bënin pas vuajtjes dhe burgosjes për hir të ungjillit në një vend larg shtëpisë? Ju mund t'i pyetni ata nëse do të dëshironin të ktheheshin në shtëpi.

Shkruani në tabelë parimin vijues: *Nëse ngulmojmë me besim gjatë sprovave, Zoti do të na ndihmojë ta bëjmë punën e Tij*. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 21:16–17. I kërkoni pjesës së mbetur të klasës ta ndjekë leximin, duke përcaktuar se si Zoti i ndihmoi Aaronin dhe vëllezërit e tij të bënin punën e Tij. I ftoni studentët të raportojnë për atë që kanë përcaktuar.

Për t'i ndihmuar studentët ta vënë në jetë parimin e shkruar në tabelë, u kërkoni atyre se çfarë lloj punësh ka Perëndia për ta për t'i bërë tani dhe çfarë sfidash mund të ndeshin gjatë përpjekjes për ta përmbushur këtë punë. (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se, përveç punës misionare, studentët mund të marrin pjesë në punën e Perëndisë duke ndjekur mbledhjet e Kishës, duke përmbushur thirrjet dhe detyrat që u caktohen, duke u shërbyer të tjerëve, duke i forcuar dëshmitë e tyre dhe duke u bërë më shumë si Krishti).

Ndihmoni studentët të zbatojnë doktrinat dhe parimet

Me lutje përcaktoni se si t'i ndihmoni studentët që të dallojnë dhe zbatojnë në përputhje me rrethanat e tyre individuale doktrinën dhe parimet në një mësim.

I ftoni studentët të tregojnë se si ata kanë arritur të dinë se parimi që keni shkruar në tabelë është i vërtetë. Ju mund të jepni të ndani dëshminë tuaj rreth mënyrës se si Zoti na ndihmon të përmbushim punën e Tij kur me besnikëri vazhdojmë përmes sprovave. U kërkoni studentëve shembuj të rasteve në të ardhmen kur ata mendojnë se mund të kenë nevojë të vazhdojnë përmes sprovave, ndërsa bëjnë punën e Zotit.

Përmbledhni Almën 21:18–23 duke shpjeguar se, pasi ndihmuar për të siguruar lirim të Aaronit dhe vëllezërve të tij nga burgu, Amoni dhe Lamoni u kthyen në tokën e Ishmaelit, ku vazhduan të predikonin ungjillin. Lamoni i dha liri fetare popullit të tij.

Alma 22

Aaroni i mëson ungjillin atit të Lamoni, i cili beson dhe lindet nga Perëndia

Shkruani në tabelë pyetjet në vijim:

Përse dëshironi të merrni jetë të përjetshme?

Nga çfarë do të ishit të gatshëm të hiqnit dorë me qëllim që të merrni jetë të përjetshme?

Shpjegoni se “jet[a] e përjetshme, ose ekzaltim[i], është të trashëgosh një vend në shkallën më të lartë të mbretërisë çelestiale, ku ne do të jetojmë në prani të Perëndisë dhe do të vazhdojmë si familje (shih DeB 131:1–4). . . . Kjo dhuratë bëhet e mundur nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit” (*Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 62). Shkurtimisht u tregoni studentëve përse ju dëshironi të merrni jetë të përjetshme. Ndërsa e bëni këtë, ju mund të dëshironi të paraqitni një fotografi të familjes suaj dhe një fotografi të Shpëtimtarit. Më pas u kërkoni studentëve të përsiaten për pyetjet në tabelë, ndërkohë që studiojnë së bashku Alma 22.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 22:1.

- Çfarë mbani mend rreth atit të Lamoni nga mësimi i mëparshëm? (Ju mund të dëshironi ta ftoni një student të përmbledhë Almën 20.)
- Sipas Almës 20:27, çfarë i kishte kërkuar ati i Lamoni të bënte Amonit? (Ta mësonite atë).

Përmbledhni Almën 22:2–3 duke shpjeguar se, edhe pse ati i Lamoni kishte dëshiruar ta shihte Amonin dhe të mësohej prej tij, ai ende kishte dëshirë të mësonite kur Aaroni erdhi tek ai në vend të Amonit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 22:5–6. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar atë që ati i mbretit Lamoni dëshironte të dinte. U kërkoni të raportojnë atë që zbulojnë.

Ndajeni klasën në grupe të vogla. I ftoni grupet të lexojnë së bashku Almën 22:7–14 dhe të bëjnë një listë të doktrinave që Aaroni ia mësoi atit të Lamoni. (Për shembull, ata mund të përmendin se ai i mësoi rreth Krijimit, Rënies dhe Shlyerjes). Pasi grupet t’i kenë përpiluar listat e tyre, i kërkoni një student të ndajë me klasën listën e doktrinave që krijoi grupi i vet. Ju mund të dëshironi t’i kërkoni studentit ta shkruajë listën në tabelë. Më pas i ftoni studentët e tyre të shkruajnë ndonjë doktrinë shtesë që renditën grupet e tyre.

- Si i përgjigjen këto doktrina pyetjes së mbretit tek Alma 22:6?

I ftoni studentët të kërkojnë në heshtje Almën 22:15, duke parë për atë nga e cila ishte gati të hiqte dorë ati i mbretit Lamoni, me qëllim që të merrte gëzim dhe jetë të përjetshme.

- Çfarë mendoni ndërkohë që merrni parasysh se nga çfarë ishte i gatshëm të hiqte dorë mbreti?

Vini në dukje se, edhe pse mbreti ishte i gatshëm të hiqte dorë nga gjithë pasuritë e tij, Aaroni e mësoi atë për një sakrificë më të madhe që ai kishte nevojë të bënte. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 22:16. Vëreni klasën të dëgjojë atë që tha Aaroni se kishte nevojë të bënte mbreti.

- Çfarë tha Aaroni se kishte nevojë të bënte mbreti? (Të pendohej për mëkatet e tij dhe t’i lutej Perëndisë me besim).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 22:17–18. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar përgjigjen e mbretit ndaj udhëzimeve të Aaronit.

- Si e shprehu mbreti dëshirën e tij për të marrë jetë të përjetshme?
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë t’i “braktis[im]” mëkatet tona? Si mendoni ju, përse është e nevojshme që të pendohemi për *gjithë* mëkatet tona, jo vetëm për *disa* prej tyre? (I ndihmoni studentët të kuptojnë se kërkon kohë për një njeri që të pendohet për të gjitha mëkatet e veta).
- Çfarë mund të mësojmë nga ati i mbretit Lamoni rreth përgatitjes për jetë të përjetshme? (Ndërsa studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, sigurohuni që ata e kuptojnë të vërtetën që vijon: **Ne duhet të jemi të gatshëm t’i braktisim të gjitha mëkatet tona që të përgatitemi për jetë të përjetshme.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë frazën “unë do t’i braktis të gjitha mëkatet e mia për të të njohur” tek Alma 22:18.)

I kërkonte një student të lexojë me zë të lartë thënien e mëposhtme nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ungjilli i Jezu Krishtit na sfidon që të ndryshojmë. ‘Pendohuni’ është mesazhi më i shpeshtë [i ungjillit] dhe të pendohemi do të thotë të braktisim të gjitha zakonet tona – personale, familjare, etnike dhe kombëtare – që janë në kundërshtim me urdhërimet e Perëndisë. Qëllimi i ungjillit është t’i shndërrojë krijesat e zakonshme në qytetarë çelestialë dhe kjo kërkon ndryshim” (“Resignance and Change”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2003, f. 37).

Vini në dukje se disa njerëz pyeten veten nëse mund të pendohen me të vërtetë dhe të ndryshojnë. Të tjerë vënë në dyshim nëse Zoti do t’i falë ata. Që t’i ndihmoni studentët të cilët mund t’i kenë këto shqetësime, lexoni thënien e mëposhtme nga motra Elen S. Dalton, presidente e përgjithshme e Të Rejave:

“A keni ndonjë gjë në jetën tuaj që duhet ta ndryshoni? Ju mund ta bëni këtë. Ju mund të pendoheni falë sakrificës së pafundme shlyese të Shpëtimtarit. Ai e bëri të mundur për ju dhe mua që të ndryshojmë, të bëhemi të dëlira e të pastra përsëri dhe të bëhemi si Ai. Dhe Ai ka premtuar se, kur ta bëjmë këtë, Ai nuk do t’i kujtojë më mëkatet dhe gabimet tona” (“Tani Është Koha për t’u Ngritur e Shkëlqyer!” *Ensign* ose *Liahona*, maj 2012, f. 124).

Shpjegoni se, ndërkohë që ushtrojmë besim dhe pendohemi për mëkatet tona, ne kualifikohemi për të marrë ordinancat dhe besëlidhjet e priftërisë, të cilat na ndihmojnë të përgatitemi për jetë të përjetshme.

I ftoni studentët t’i shkruajnë përgjigjet e tyre të pyetjes në vijim në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi ta shkruani pyetjen në tabelë ose ta lexoni ngadalë kështu që studentët të mund ta shkruajnë atë.)

- Bazuar në çfarë keni mësuar rreth asaj që kërkohet për të marrë jetë të përjetshme, çfarë mendoni se do t’ju kërkonte Zoti të bëni sot, me qëllim që ju të mund të afroheni më pranë Tij?

Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të përsiatuar dhe shkruar, pyetni:

- Çfarë provash shihni që mbreti ishte kthyer në besim te Zoti? (I kujtoni studentët se mbreti kishte ndryshuar nga dikush që donte të vriste vetë birin e tij, në dikë që ishte i gatshëm ta braktiste të gjithë mbretërinë dhe gjithë mëkatet e tij, me qëllim që të lindej nga Perëndia).

Përmbledhni Almën 22:19–21 duke shpjeguar se, pasi mbreti u mposht nga Shpirti, shërbëtorët e tij vrapuan dhe i thanë mbretëreshës gjithë çka kishte ndodhur. Ajo u zemërua dhe i urdhëroi shërbëtorët për të vrarë Aaronin dhe vëllezërit e tij. Të frikësuar nga fuqia e misi-onarëve nefitë, shërbëtorët nuk pranuan. Edhe mbretëresha pati frikë, por ishte e vendosur t’i bënte të vriteshin nefitët. Ajo i urdhëroi shërbëtorët të shkonin dhe t’i sillnin popullin për të vrarë Aaronin dhe shokët e tij të misionit.

Vëri studentët të lexojnë në heshtje Almën 22:22–26, duke kërkuar veprime që Aaroni dhe mbreti bëjnë, me qëllim që edhe mbretëresha dhe të tjerët të mund të ktheheshin në besim dhe të përjetonin gëzim. Përfundoni duke dhënë dëshminë tuaj për pendimin dhe për bekimin e të ndryshuarit nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Të rinjtë mund të mësojnë t'i përdorin shkrimet e shenjta për t'u mësuar të tjerëve të vërtetat e ungjillit. I ndani studentët në dyshe dhe e ftoni secilin grup të përgatitet për një prezantim prej një ose dy minutash, në të cilin ata u mësojnë të tjerëve një doktrinë bazë që u caktoni atyre. U kërkoni të përdorin të paktën një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë në mësimdhënien e doktrinës. Gjithashtu u kërkoni të marrin parasysh përdorimin e shpjegimeve, shembujve, përvojave dhe dëshmisë në mësimdhënien e tyre. Të dy studentët në secilin grup duhet të marrin pjesë në prezantimet. Pas një kohe të mjaftueshme për përgatitje, u kërkoni dy ose tri grupeve t'i japin mësim klasës. Merrni parasysh t'u kërkoni grupeve të tjera t'i bëjnë prezantimet e tyre gjatë takimeve të ardhshme shpirtërore ose pas një mësimi të shkurtër.

Shënim: Nëse nuk keni kohë për këtë veprimtari si pjesë të këtij mësimi, ju mund ta përdorni atë një ditë tjetër. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Alma 23–24

Hyrje

Pas kthimit të tij në besim, mbreti i lamanitëve shpalli liri fetare mes popullit të tij. Kjo shpallje i lejoi Aaronin dhe vëllezërit e tij ta predikonin ungjillin dhe të krijonin kisha në qytetet lamanite. Mijëra lamanitë u kthyen në besim dhe nuk hoqën dorë kurrë nga besimi i tyre. Këta të kthyer lamanitë bënë besëlidhje për të ulur armët e tyre të luftës dhe u dalluan nga lamanitët e pakthyer në besim duke e quajtur veten anti-nefi-lehitë. Kur lamanitët e pakthyer në besim i sulmuan ata, disa

nga anti-nefi-lehitët flijuan jetën e tyre për ta mbajtur besëlidhjen e tyre.

Shënim: Në mësimin 83, ju mund t’i keni nxitur studentët që t’i lejojnë dëshmitë dhe shembujt e tyre të drejtë për t’i ndikuar të tjerët, sikurse një gur bën dallgëzime në një pellg. Nëse e bëtë këtë, merrni parasysh ta filloni këtë mësim duke u kërkuar studentëve të raportojnë për përpjekjet e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 23

Mijëra lamanitë kthehen në besim te Zoti

Në tabelë, vizatoni një pikturë të dy njerëzve (figura të thjeshta si shkopi do të mjaftojnë). Më pas lexoni thënien vijuese nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Vëreni klasën të dëgjojë përshkrimet e Plakut Skot për dy lloje të ndryshëm njerëzish.

“Secili prej nesh ka vëzhguar se si disa individë e kalojnë jetën e tyre duke bërë gjëra të drejta në mënyrë të vazhdueshme. Ata duken të lumtur, madje entuziastë për jetën. Kur duhet të bëhen zgjedhje të vështira, ata duket se i bëjnë zgjedhjet e duhura pa u lëkundur, edhe pse ka mundësi të tjera joshëse në dispozicion të tyre. Ne e dimë se ata ndeshen me tundimin, por duken se janë të pavëmendshëm ndaj tij. Në mënyrë të ngjashme, ne kemi parë se si të tjerët nuk janë kaq guximtarë në vendimet që marrin. Në një mjedis të fuqishëm shpirtëror, ata marrin vendim të bëjnë më mirë, ta ndryshojnë drejtimin e tyre të jetës, t’i lënë mënjanë zakonet dobësuese. Ata janë shumë të sigurtë në vendosmërinë e tyre për të ndryshuar, por shpejt kthehen te bërja e gjërave të njëjta, të cilat vendosën t’i braktisin. Cila është gjëja që e sjell ndryshimin në jetën e këtyre dy grupeve? Si mund t’i bëni vazhdimisht zgjedhjet e drejta?” (“Full Conversion Brings Happiness”, *Ensign*, maj 2002, f. 24).

I pyetni studentët se si mund t’i emërtojnë dy figurat në tabelë bazuar në komentet e Plakut Skot. Emërtojeni një figurë në tabelë *Besnik* dhe figurën tjetër *I paqëndrueshëm*.

U kërkon studentëve se si do t’u përgjigjeshin pyetjeve që bëri Plaku Skot:

- Cila është gjëja që e sjell ndryshimin në jetën e këtyre dy grupeve?
- Si mund t’i bëni vazhdimisht zgjedhjet e drejta?

Ndërsa klasa studion Almën 23–24, i nxitni studentët të mendojnë rreth asaj që i shtyn shumë anëtarë të Kishës për të qëndruar të vërtetë dhe besnikë gjatë gjithë jetës së tyre.

Përmbledhni Almën 23:1–5 duke shpjeguar se, pasi mbreti i lamanitëve u kthye në besim, ai dërgoi një shpallje mes njerëzve duke deklaruar se ata duhej t’i lejonin Aaronin dhe vëllezërit e tij të predikonin fjalën e Perëndisë nëpër gjithë tokën pa pengesë dhe pa u dëmtuar. Kjo shpallje bëri të mundur për misionarët që të krijonin kisha mes lamanitëve. Si rrjedhim, mijëra lamanitë u kthyen në besim.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 23:6. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar dy gjëra që ndihmuan për të bërë të ndodhë kthimi në besim i lamanitëve. I ftoni studentët të raportojnë atë që zbulojnë.

- Si mendoni ju, përse ishte e rëndësishme që Amoni dhe vëllezërit e tij i mësuam lamanitët “sipas shpirtit të zbulësës dhe të profecisë”?

Ndiqni ecurinë e ftesave

Kur mësuesit ndjekin ecurinë e ftesave dhe të detyrave të dhëna në mësimet e mëparshme, studentët do të arrijnë të kuptojnë dhe ndiejnë rëndësinë e të vepruarit sipas parimeve hyjnore dhe të zbatimit në jetën e tyre jashtë mjedisit shkollor.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë që “fuqi[a] e Perëndisë . . . bë[ri] mrekulli” te lamanitët?
- Kur e keni përjetuar fuqinë e Perëndisë duke ju ndihmuar të bëheni të kthyer në besim? Kur e keni parë fuqinë e Perëndisë duke punuar për të ndihmuar dikë tjetër të bëhet i kthyer në besim?

I ftoni studentët të lexojnë përsëri Almën 23:6, duke përcaktuar fraza që përshkruajnë lamanitët, të cilët besuan në predikimin e Amonit dhe të vëllezërve të tij. (Sigurohuni që studentët të kuptojnë se këta lamanitë u “kthyen në besim te Zoti”, jo te Kisha apo te misionarët që i kishin mësuar ata. Gjithashtu sigurohuni që studentët të kuptojnë se këta njerëz “nuk hoqën dorë kurrë nga besimi i tyre”. Shkruani *Të kthyer në besim te Zoti* dhe *Nuk hoqën dorë kurrë nga besimi i tyre* në tabelë nën figurën e titulluar *Besnik*.)

- Kur përballemi me rrethana të vështira dhe kundërshtim, përse është e rëndësishme që ne të jemi të kthyer në besim te Zoti, në vend që të jemi të kthyer në besim te njerëz të tjerë apo tek ide të tjera?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 23:7, 16–18, duke kërkuar fjalë dhe fraza që japin prova për kthimin në besim të lamanitëve. U kërkoni atyre të raportojnë për atë që zbulojnë. Ju mund t’i renditni këto fjalë dhe fraza në tabelë nën figurën e titulluar *Besnik*. Për t’i ndihmuar studentët të analizojnë më tej këto vargje, ju mund të doni të bëni pyetjet vijuese:

- Si ishte dëshira e njerëzve për një emër të ri provë se ata kishin ndryshuar?
- Si mund të “dallohe[n]” nga të tjerët ata që kthehen në besim sot?
- Sipas Almës 23:18, lamanitët e kthyer në besim filluan të ishin punëtorë dhe të ishin miqësorë me nefitët. Kur një njeri po përpiqet të pendohet ose ta ndryshojë jetën e vet, si mund të jetë e dobishme për të që të shoqërohet me njerëz të tjerë që kthehen në besim?

Shkruani fjalët vijuese në tabelë: *Kthimi në besim do të thotë . . .*

I ftoni studentët të përmbledhin atë që kanë mësuar nga Alma 23 duke plotësuar thënien në tabelë. Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme në përgjigjet e tyre, por ata duhet të shprehin të vërtetën vijuese: **Kthimi në besim do të thotë të ndryshosh dhe të bëhesh një njeri i ri nëpërmjet fuqisë së Perëndisë.** Plotësoni thënien në tabelë.

I drejtoni studentët te fjalët *Besnik* dhe *I paqëndrueshëm* në tabelë. I nxitni ata të marrin parasysh se cilat nga këto terma e përshkruajnë më mirë nivelin e tyre të kthimit në besim.

Alma 24

Anti-nefi-lehitët lidhin besë që kurrë të mos i marrin armët përsëri

I ftoni studentët të marrin parasysh në heshtje nëse kanë marrë vendim ndonjëherë për ta shmangur përsëritjen e një gabimi ose mëkati të caktuar, por më vonë e kanë bërë atë gabim ose mëkat përsëri. Shpjegoni se, nëse e kanë përjetuar këtë gjë, ata duhet të vazhdojnë të përpiqen që të përmirësohen. Ndërsa studiojnë Almën 24, ata do të mësojnë të vërteta të cilat do t’i ndihmojnë.

Përmbledhni Almën 24:1–5 duke shpjeguar se amalekitët dhe amulonitët, që ishin nefitë më parë, i nxitën shumë lamanitë në zemërim kundër mbretit të tyre dhe anti-nefi-lehitëve të tjerë. Në zemërimin e tyre, këta lamanitë u përgatitën t’i sulmonin anti-nefi-lehitët. Në këtë kohë grindjeje, mbreti i anti-nefi-lehitëve vdiq. Mbretëria iu dha njerit prej bijve të tij. Amoni u takua me mbretin e ri dhe me Lamonin e të tjerët për t’u këshilluar së bashku dhe për të përcaktuar se si të mbroheshin ndaj lamanitëve.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 24:6, duke kërkuar për atë që anti-nefi-lehitët vendosën se nuk do të bënin. Pasi studentët të raportojnë se çfarë kanë gjetur, u kërkoni disa studentëve të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 24:7–10, 12–14. E bëni klasën t’i ndjekë, duke dëgjuar për të gjitha mënyrat që mbreti i anti-nefi-lehitëve bëri të njohur se Perëndia i kishte bekuar ata.

- Bazuar në Almën 24:9, cili ishte një prej mëkateve që kishin kryer më parë anti-nefi-lehitët?
- Bazuar në Almën 24:13, përse nuk pranuan ata të luftonin në betejë?

Ndajeni klasën në dy grupe. Ftojeni grupin e parë të lexojë Almën 24:11, 15, duke kërkuar fraza që tregojnë përpjekjet e anti-nefi-lehitëve për t’u penduar. I kërkoni grupit të dytë të lexojë Almën 24:16–19, duke kërkuar atë që anti-nefi-lehitët bëjnë për të siguruar që ata do të mbeteshin të pastër. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar,

i ftoni ata të tregojnë atë që kanë zbuluar. Ju mund të përdorni pyetjet e mëposhtme për të nxjerrë në pah ide shtesë:

- Çfarë mendoni se donte të thoshte mbreti kur tha: “Kjo ishte e gjitha që mund të bënim . . . për t’u penduar”? (Alma 24:11). (Kjo frazë përshkruan përpjekjet e mëdha dhe vendosmërinë e madhe të anti-nefi-lehitëve për t’u penduar për mëkatet e tyre.)
- Fjala *dëshmi* shfaqet tri herë tek Alma 24:15–16, 18. Si shërbeu si dëshmi varrosja e armëve të tyre thellë në tokë? (U tregoi njerëzve të tjerë dhe Perëndisë se ata me të vërtetë i kishin braktisur mëkatet e tyre ose kishin hequr dorë prej tyre).

Ftojani një student të lexojë thënien vijuese nga Presidenti Spenser W. Kimball:

“Në braktisjen e mëkatit dikush nuk mund të urojë thjesht për kushte më të mira. . . . Ai duhet të jetë i sigurt jo vetëm që e ka braktisur mëkatin, por që ka ndryshuar situatat që e rrethonin mëkatin. Ai duhet t’u shmanget vendeve dhe kushteve, dhe rrethanave ku ndodhi mëkati, sepse këto ka shumë mundësi të mund ta shkaktojnë atë përsëri. Ai duhet të braktisë njerëzit me të cilët u krye mëkati. Ai mund të mos i urrejë njerëzit që u përfshinë, por ai duhet t’u shmanget atyre dhe gjithçkaje që shoqërohet me mëkatin” (*The Miracle of Forgiveness* [1969], f. 171–172).

- Çfarë bënë anti-nefi-lehitët për t’iu shmangur kushteve dhe njerëzve që mund t’i joshnin ata për të rifilluar mëkatet e tyre të mëparshme?

Ju mund të dëshironi t’u jepni studentëve një çast për të përsiatuar, nëse ka ndonjë rrethanë në jetën e tyre që ata kanë nevojë ta ndryshojnë, me qëllim që të pendohen për një mëkat, me të cilin ata janë duke u ndeshur, dhe ta braktisin atë.

Shkruani sa vijon në tabelë: *Nëse ne . . . , Perëndia do të . . .*

Vëri studentët të rishikojnë Almën 24:10–18, duke kërkuar mënyra se si mund ta plotësojnë thënien në tabelë. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët të shkruajnë një thënie si e mëposhtme në shkrimet e tyre të shenjta: **Nëse ne bëjmë gjithçka mundemi për t’u penduar, Perëndia do të na e largojë fajin tonë dhe do të na ndihmojë të mbetemi të pastër**).

I drejtoni studentët përsëri te Alma 24:17.

- Cilat janë disa shembuj të armëve të rebelimit (shih Alma 23:7), të cilat njerëzit mund t’i ulin ose varrosin kur kthehen në besimin te Zoti? (I ndihmoni studentët të kuptojnë se armët e rebelimit mund të përfshijnë sjellje ose veprime mëkatore, nga të cilat njerëzit duhet të heqin dorë me qëllim që të bëhen të kthyer në besimin te Zoti).

Ftojani një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kërkon po aq kohë të pendohesh sa të duhet të thuash ‘Do të ndryshoj’ – dhe ta keni me gjithë mend. Sigurisht do të ketë probleme për t’u zgjidhur dhe zhdëmtime për t’u bërë. Ju mund ta kaloni – në të vërtetë ju do të bënit më mirë ta kaloni – pjesën e mbetur të jetës suaj duke dhënë provë për pendimin tuaj nëpërmjet qëndrueshmërisë së tij” (“For Times of Trouble”, *New Era*, tetor 1980, f. 11–12).

U kërkon studentëve të shpjegojnë veprimet që një i ri ose e re mund të ndërmarrë për ta shmangur përsëritjen e secilit prej mëkateve që vijojnë: thyerjen e Fjalës së Urtësisë, shikimin e pornografisë dhe të qenit i ashpër ndaj një motre apo vëllai.

I ftoni studentët të përfytyrojnë se si anti-nefi-lehitët mund të ishin ndier, pasi i varrosën armët e tyre dhe më pas zbuluan se një ushtri lamanite po vinte t’i sulmonte. U kërkon studentëve të marrim parasysh këtë situatë, ndërsa lexojnë në heshtje Alma 24:20–22.

Shkruani të vërtetën që vijon në tabelë: **Ndërsa i mbajmë besëlidhjet tona, ne mund t’i ndihmojmë të tjerët të bëhen të kthyer në besim**. I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 24:23–27. Vëreni klasën t’i ndjekë ata, duke kërkuar fjalë ose fraza që u mësojnë parimin e shkruar në tabelë.

- Si ndikon ky tregim në dëshirën tuaj për t’i mbajtur besëlidhjet tuaja?
- Çfarë mund të bëjmë për ta forcuar dëshirën dhe aftësinë tonë për t’i mbajtur besëlidhjet që kemi bërë me Zotin?

I ftoni studentët të tregojnë për ndonjë përvojë që kanë pasur me parimin në tabelë. Përfundoni duke dhënë dëshminë tuaj për parimet e mësuara në këtë mësim.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 17–24 (Njësia 17)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuan Almën 17–24 (njësia 17), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e mësimit tuaj. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë, teksa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 17–18)

Nga shembulli i Amonit dhe vëllezërve të tij duke i mësuar lamanitët, studentët mësuan se, nëpërmjet kërkimit të shkri-meve të shenjta, lutjes dhe agjërit, ne mund të marrim Frymën e Shenjtë dhe t'i mësojmë të tjerët me fuqi. Shërbimi i Amonit ndaj mbretit Lamoni gjithashtu dha mësim një aspekt të rëndësishëm të shërbimit misionar – që kur ne japim shembuj të mirë, Zoti mund të na bëjë mjete në duart e Tij. Studentët ishin në gjendje të kuptonin se shërbimi i Amonit ndaj Lamoni i përgatiti sundimtarin lamanit dhe të tjerët për ta pranuar ungjillin. Kthimi i mbretit Lamoni në besim na mëson se, kur e kuptojmë nevojën tonë për Shpëtimtarin, ne vërtet do të dëshirojmë të pendohemi.

Dita 2 (Alma 19–20)

Studentët mësuan se dëshmia dhe shembulli i drejtë i Amonit ndihmuan në kthimin e atit të Lamoni te Zoti. Ata gjithashtu mësuan se veprimet tona të dashura mund t'i drejtojnë të tjerët për t'i zbutur zemrat e tyre dhe për të kërkuar të njohin të vërtetën.

Dita 3 (Alma 21–22)

Rrëfimi i punëve misionare të Aaronit i ndihmoi studentët të kuptojnë se, në qoftë se këmbëngulim me besnikëri gjatë sprovave, Zoti do të na ndihmojë ta bëjmë punën e Tij. Aaroni e ndihmoi atin e mbretit Lamoni të kuptonte se ai mund të merrte shpëtim vetëm nëpërmjet meritave të Jezu Krishtit. Si mbreti, ne duhet të jemi të gatshëm t'i braktisim gjithë mëkatet tona me qëllim që të ndryshohemi shpirtërisht dhe të lindemi nga Perëndia.

Dita 4 (Alma 23–24)

Mijëra lamanitë që e pranuan ungjillin, treguan se kthimi në besim është një ndryshim shpirtëror – bërja një njeri i ri nëpërmjet fuqisë së Perëndisë. Nëpërmjet shembullit të lamanitëve që u bënë anti-nefi-lehitë, studentët mësuan se, nëse ne bëjmë gjithçka mundemi për t'u penduar, Perëndia do të na e largojë fajin tonë dhe do të na ndihmojë të mbetemi të pastër. Kthimi në besim i lamanitëve tregon se ne mund t'i ndihmojmë të tjerët të kthehen në besim kur jemi besnikë.

Hyrje

Katër bijtë e mbretit Mosia zgjodhën të mos i praninin mundësitë dhe lukset e shtëpisë, me qëllim që të mund të predikonin ungjillin mes lamanitëve. Rrëfimet e këtyre katër misionarëve ilustrjnë se si studentët mund të përgatiten për t'ua mësuar të tjerëve në mënyrë më të efektshme ungjillin e Jezu Krishtit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 17–22

Amoni dhe vëllezërit e tij u japin mësim dy mbretërve lamanitë

Përpara orës së mësimit, shkruani thënien e paplotë që vijon në tabelë ose në një copë letër: *"Gjëja e vetme, më e rëndësishme që mund të bëni për t'u përgatitur për një thirrje për të shërbyer [një mision] është të . . ."*

Ftoni dy ose tre studentë të tregojnë se si ishte, kur ata panë një anëtar të familjes ose një mik që u kthye nga shërbimi me besnikëri në një mision kohëplotë. Më pas i pyetni studentët: Si ishte personi i ndryshëm pas misionit të tij ose të saj? Çfarë mendoni se e shkaktoi ndryshimin?

U kërkoni studentëve se si mund ta plotësojnë thënien në tabelë. Pasi studentët përgjigjen, u tregoni atyre se si Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, e plotësoi thënien: *"Gjëja e vetme, më e rëndësishme që mund të bëni për t'u përgatitur për një thirrje për të shërbyer [në mision] është të bëheni një misionar kohë përpara se ju të shkoni në mision"* ("Becoming a Missionary", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 45).

Pyetni: Në çfarë mënyrash mund ta ndjekin të rinjtë dhe të rejat këshillën e Plakut Bednar dhe të bëhen misionarë përpara se të shërbejnë misione kohëplota?

Ndani thënien e mëposhtme nga Presidenti Tomas S. Monson:

*"Shërbimi misionar është një detyrë priftërie – një detyrim që Zoti e pret prej nesh, të cilëve na është dhënë kaq shumë. Të rinj, ju këshilloj që të përgatiteni për shërbimin si misionar. Mbajeni veten të pastër, të dëlirë dhe të denjë për të përfaqësuar Zotin. Ruani shëndetin dhe forcën tuaj. Studioni shkrimet e shenjta. Atje ku mundësohen, merrni pjesë në seminar ose institut. Familjarizohuni me manualin misionar *Predikoni Ungjillin Tim*.*

Një fjalë për ju motra të reja: ndonëse ju nuk keni të njëjtën përgjegjësi priftërore siç e kanë të rinjtë për të shërbyer misione kohëplota, ju gjithashtu jepni një kontribut të çmuar si misionare dhe ne e mirëpresim shërbimin tuaj" ("Ndërsa Prapë Takohemi së Bashku", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 6).

Shkruani sa vijon në tabelë: *Zoti do të na bekojë me Frymën e Shenjtë dhe fuqi për t'ua mësuar fjalën e Tij, kur ne . . .*

Ndajeni klasën në katër grupe. I caktoni secilit grup një nga fragmentet vijuese të shkrimit të shenjtë: Alma 17:1–4; Alma 17:9–13; Alma 17:19–25; 18:1–9; Alma 17:26–30. (Përshtateni këtë veprimtari nëse keni një klasë të vogël).

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje pjesët e caktuara atyre, duke kërkuar atë që bënë bijtë e Mosias, gjë që i bekoj ata me Shpirtin dhe me fuqi ndërsa u mësonin ungjillin. Shpjegoni se kur studentët të mbarojnë, ju do t'iu kërkonti atyre të tregojnë se çfarë zbuluan dhe se si do ta plotësonin fjalinë në tabelë.

Pas një kohe të mjaftueshme, ftojini një person nga secili grup për të shpjeguar atë që bënë bijtë e Mosias dhe se si anëtarët e grupit do ta plotësonin parimin në tabelë. Përgjigjet e studentëve mund të përfshijnë sa vijon: kërkonti në shkrimet e shenjta, agjëroni dhe lutuni, kini durim, jepni një shembull të mirë, besoni në Zotin, u shërbeni të tjerëve me çiltërsi dhe i doni të tjerët si vëllezërit e motrat tuaja. Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, i renditni ato në tabelë. U kërkonti studentëve të shpjegojnë se si ata mendojnë që çdo veprim apo karakteristikë mund ta ndihmojë një individ për ta ndarë ungjillin në mënyrë më të efektshme.

Nëse ndonjë prej studentëve tuaj u kthye tek ungjilli pasi mori mësimet nga misionarët kohëplotë, ju mund të doni t'iu kërkonti atyre të tregojnë se si u ndien kur po mësonin ungjillin.

I kujtoni studentët se, pasi Amoni i mbrojti grigjat e mbretit, mbreti Lamoni u çudit prej fuqisë së Amonit, si edhe prej bindjes dhe besnikërisë së tij në përmbushjen e urdhrave të mbretit (shih Alma 18:8–10). Lamoni u përgatit ta dëgjonte mesazhin që Amoni kishte ardhur për ta ndarë me të. I ftoni studentët të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 18:24–29. Vëreni klasën të kërkojë se si Amoni shtoi mbi kuptueshmërinë e Lamoni për Perëndinë, me qëllim që ai të mund ta përgatiste Lamoni për të kuptuar doktrinën e vërtetë.

U bëni studentëve pyetjet e mëposhtme:

- Nëse patët një bisedë rreth Perëndisë me një mik të një besimi tjetër, si mund t'iu përdorni bindjet që të dy keni, ashtu siç bëri Amoni? Si mund ta ndihmojë mikun tuaj kjo përpjekje?
- Për çfarë temash të tjera të ungjillit mund të flisni me miqtë tuaj për të hapur mundësi të ndani me ta ungjillin?

I kujtoni studentët se mbreti Lamoni pranoi të dëgjonte rreth ungjillit të Jezu Krishtit, sikurse bëri edhe ati i tij. I kërkonti një student të lexojnë me zë të lartë Almën 18:39–41 – përgjigjja e

Lamoni ndaj të mësuarit rreth Jezu Krishtit. I kërkonti një student tjetër të lexojë Almën 22:14–18 – përgjigjja e atit të Lamoni. E ftoni klasën të ndjekë në shkrimet e tyre të shenjta dhe të kërkojë për gjëra të ngjashme në përgjigjet e këtyre burrave.

Pyetni: Çfarë donin të bënin të dy burrat kur mësuan rreth Jezu Krishtit?

Shpjegoni se Lamoni dhe ati i tij u prekën nga Shpirti nëpërmjet mësimëve të misionarëve. Si pasojë, ata i dëshiruan bekimet e ungjillit dhe ishin të gatshëm t'iu braktisnin mëkatet e tyre dhe të pendoheshin. I kujtoni studentët për të vërtetën që studiuani këtë javë: **Ne duhet të jemi të gatshëm t'iu braktisim gjithë mëkatet tona me qëllim që të ndryshohemi shpirtërisht dhe të lindemi nga Perëndia.**

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien nga Plaku Dallin H. Ouks, që gjendet në udhëzuesin e tyre të studimit: "Ungjilli i Jezu Krishtit na sfidon që të ndryshojmë. 'Pendohuni' është mesazhi më i shpeshtë [i ungjillit] dhe të pendohemi do të thotë t'iu braktisim të gjitha praktikatat tona – personale, familjare, etnike dhe kombëtare – që janë në kundërshtim me urdhërimet e Perëndisë. Qëllimi i ungjillit është t'iu shndërrojë krijesat e zakonshme në qytetarë çelestialë dhe ajo kërkon ndryshim" ("Repentance and Change", *Ensign ose Liahona*, nëntor 2003, f. 37).

I ftoni studentët të mendojnë rreth jetës së tyre dhe merrni parasysh nëse ata kanë nevojë të braktisin ndonjë mëkat me qëllim që të ndryshohen shpirtërisht, sikurse u ndryshuan Lamoni dhe ati i tij. Përfundoni duke dhënë inkurajimin dhe dëshminë tuaj se, ndërsa jemi të gatshëm t'iu braktisim mëkatet tona, Zoti do të na ndihmojë të ndryshojmë dhe të rritemi.

Njësia Tjetër (Alma 25–32)

U kërkonti studentëve të marrin parasysh këtë pyetje: Çfarë do t'iu thoni dikujt që është një anti-Krisht? Në njësinë tjetër, studentët do të mësojnë se si Alma u bëri ballë pyetjeve dhe talljes së Korihorit, i cili ishte një anti-Krisht. Përveç kësaj, ata do të mësojnë më shumë rreth besimit, ndërkohë që lexojnë rreth mënyrës se si Alma dhe të tjerët vepruan për t'iu mësuar zoramitët braktisës, të cilët po i shtrembëronin udhët e Zotit.

Alma 25–26

Hyrje

Pasi shkatërruan qytetin e Amonihas, lamanitët patën shumë beteja të tjera me nefitët dhe u dëbuan. Pasi pësuan humbje të mëdha, shumë lamanitë i braktisën armët e tyre të luftës, u penduan dhe u bashkuan me anti-nefi-lehitët. Ndërsa bijtë e Mosias dhe shokët e

tyre të misionit e përfunduan misionin e tyre 14-vjeçar mes lamanitëve, Amoni e përlëvdoi Zotin dhe shprehu mirënjohje për bekimin e të qenit mjete në duart e Perëndisë për t'ua sjellë ungjillin lamanitëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 25:1–12

Profecitë e Abinadit dhe të Almës përmbushen

Përpara orës së mësimit, kopjoni listën e mëposhtme në tabelë:

Profecia	Përmbushja e Profecisë
Alma 9:12. Çfarë u profetizoi Alma popullit të Amonihës?	Alma 25:1–2 (shih edhe Alma 16:2–3, 9–11)
Mosia 17:14–19. Çfarë profetizoi Abinadi se do t'u ndodhte pasardhësve të mbretit Noe dhe priftërinjve të tij?	Alma 25:4–9

Shkruani fjalën *besim* në tabelë. U kërkonte studentëve të thonë emrat e disa njerëzve të cilët e vendosim shpesh besimin tonë. (Përgjigje të mundshme përfshijnë Zoti, profetët, prindërit, mësuesit dhe trajnerët). Pyetini studentët:

- Përse është më e lehtë ta vendosni besimin te disa njerëz sesa te disa të tjerë?
- Nga të gjithë njerëzit në tokë sot, te cili është më e lehtë për ju ta vendosni besimin tuaj?

U thoni studentëve se Alma 25 përmban prova që fjala e Zotit thënë profetëve të Tij do të përmbushet gjithmonë. U shpjegoni studentëve se ata do ta përdorin listën në tabelë për të studiuar dy profeci nga profetët e Librit të Mormonit dhe përmbushjen e atyre profecive. U kërkonte studentëve ta kopjojnë listën në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Në kolonën e parë, i bëni të shkruajnë përgjigjet ndaj pyetjeve, duke përdorur referencat e dhëna nga shkrimet e shenjta. Në kolonën e dytë, i bëni të shkruajnë rreth përmbushjes së profecive. I ftoni dy ose tre studentë të raportojnë atë çka gjejnë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 25:11–12. I kërkonte pjesës tjetër të klasës ta ndjekin atë, duke parë për atë që Mormoni tha se ndodhi me fjalët e Abinadit. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë frazën “këto fjalë u vërtetuan” te vargu 12.

- Çfarë do të thotë fraza “këto fjalë u vërtetuan”?

Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët të shkruajnë *DeB 1:38* në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 25:12. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Doktrinën e Besëlidhje 1:38. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar një frazë që është e ngjashme me frazën “këto fjalë u vërtetuan”. (“Do të përmbushe[n të] gjitha.”)

- Çfarë mësojmë nga Alma 25:1–12 rreth profecive dhe premtimeve të bëra nga profetët? (Shkruani të vërtetën që vijon në tabelë: *Fjalët e frymëzuara të profetëve do të përmbushen të gjitha.*)

Vini në dukje se shembujt në listë tregojnë se paralajmërimet e profetëve ndaj të padrejtëve gjithmonë do të përmbushen. Profetët gjithashtu japin premtime për ata që do të kthehen te Zoti. Këto premtime do të përmbushen gjithashtu. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë zbatimin e këtij parimi në jetën e tyre, lexoni thënien vijuese të Presidencës së Parë nga broshura *Për Forcën e Rinisë*. U kërkoni studentëve të dëgjojnë premtimet ndaj atyre që i mbajnë standardet e dhëna në broshurë.

“Standardet në këtë broshurë do t’ju ndihmojnë në zgjedhjet e rëndësishme që ju po bëni tani dhe ato që ende do t’i bëni në të ardhmen. Ne ju premtojmë se, ndërsa i mbani besëlidhjet që keni bërë dhe gjithashtu i mbani këto standarde, ju do të bekoheni me shoqërimin e Frymës së Shenjtë, besimi e dëshmia juaj do të rriten më shumë dhe ju do të gëzoni lumturi të madhe” (*Për Forcën e Rinisë* [broshurë, 2011], f. //).

- Çfarë premtoi Presidenca e Parë?
- Kur i keni parë këto premtime të përmbushen?

Alma 25:13–17

Shumë lamanitë pendohen dhe bashkohen me anti-nefi-lehitët

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 25:13–14. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që bënë shumë lamanitë pasi e kuptuan se ata nuk mund t’i mundnin nefitët.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth veprimeve të lamanitëve?

I bëni studentët të lexojnë në heshtje Almën 25:17, duke kërkuar për ndjenjat e bijve të Mosias rreth suksesit që kishin pasur mes lamanitëve.

- Si ishte sukcesi i bijve të Mosias një shembull i fjalëve të Zotit që po vërtetoheshin? (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, i drejtoni ata te Mosia 28:5–7 dhe Alma 17:11.)

Alma 26

Amoni gëzohet në mëshirat e Zotit ndaj tij e vëllezërve të tij dhe ndaj lamanitëve

Paraqitni disa vegla (të tilla si një çekiç, kaçavidë, çelës papagall, një stilolaps ose laps, një furçë lyerjeje, një palë gërrshërë, një kompjuter dhe një instrument muzikor). Shpjegoni se një fjalë tjetër për *vegël* është *mjet*.

- Cilat janë disa gjëra që një mjeshtër apo artist i aftë mund të bëjë me mjetin e duhur?
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë për dikë të jetë një mjet në duart e Zotit?

I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 26:1–5, 12. I kërkoni klasës të përcaktojnë mënyra se si Amoni dhe bashkëmisionarët e tij ishin mjete në duart e Perëndisë.

- Çfarë përmbushi Zoti nëpërmjet Amonit dhe bashkëmisionarëve të tij?
- Si do ta thonit me fjalë të tjera Almën 26:12? Si lidhet thënia e Amonit në këtë varg me të qenit një mjet në duart e Zotit?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 26:11, 13, 16, duke kërkuar për të gjitha herët që shfaqen fjalët *gëzim* dhe *gëzohem*. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto fjalë në shkrimet e tyre të shenjta. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 26:13–16 dhe vëreni klasën të kërkojë arsytet që dha Amoni për gëzimin e tij.

- Përse u gëzua Amoni?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Studentët mund të përmendin shumë parime të ndryshme. Parimi vijues mund të shërbejë si një përmbledhje e komenteve të tyre: **Ne përjetojmë gëzim kur u shërbejmë me besnikëri Zotit dhe fëmijëve të Tij.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë).
- Si mendoni ju, përse përjetojmë gëzim kur jemi në shërbim të Zotit?

Shkruani në tabelë referencat e shkrimeve të shenjta dhe pyetjet vijuese. (Merrni parasysh t'i shkruani ato përpara orës së mësimi). I ndani studentët në dyshe. I kërkoni çdo dysheje të përzgjedhi e të lexojë një nga fragmentet dhe t'i diskutojë përgjigjet e pyetjes shoqëruese.

Alma 26:17–20. Çfarë lloj njerëzish ishin Amoni dhe vëllezërit e tij përpara se të ktheheshin në besim?

Alma 26:23–25. Bazuar në atë që neftitët i thanë Amonit dhe vëllezërve të tij, si ishin lamanitët përpara se të ktheheshin në besim?

U jepni kohë dy ose tre studentëve t'i shpjegojnë përgjigjet e tyre për këto pyetje. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Alma 26:23–29, duke përcaktuar pengesat që hasën Amoni dhe vëllezërit e tij në shërbimin e tyre ndaj Zotit dhe lamanitëve.

- Cilat prej këtyre pengesave mendoni se mund të hasin misionarët sot?
- Bazuar te Alma 26:27, 30, çfarë i nxiti Amonin dhe bashkëmisionarët e tij të vazhdonin të shërbenin? (Ngushëllim dhe premtime nga Zoti dhe një dëshirë për të "[qenë] mjetet e shpëtimit të ndonjë shpirti".)

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 26:31–34, duke kërkuar për disa prej rezultateve të punëve të bijve të Mosias. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, u kërkoni të tregojnë për atë që kanë gjetur.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 26:35–37. I kërkoni klasës ta ndjekë, duke përsiatuar për arsyet që kanë për t'u gëzuar në mirësinë e Perëndisë.

- Çfarë mesazhesh shihni në këto vargje?

Vini në dukje se një nga mesazhet e shumta në këto vargje është që **Zoti është i mëshirshëm ndaj gjithë atyre që pendohen dhe besojnë në emrin e Tij**. Për t'i ndihmuar studentët ta ndiejnë të vërtetën dhe rëndësinë e këtij parimi, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Boyd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Letra vijnë prej atyre që kanë bërë gabime tragjike. Ata pyesin: 'A mund të falem ndonjëherë?'

Përgjigja është po!

Ungjilli na mëson se ai lehtësim nga mundimi dhe faji mund të fitohet nëpërmjet pendimit. Përveç atyre pak vetëve që zgjedhin të ndjekin humbjen e shpirtit pasi kanë njohur plotësi, nuk ka zakon, as varësi, as rebelim, as shkelje, as kundërvajtje, që të përjashtohet nga premtimi për falje tërësore" ("The Brilliant Morning of Forgiveness", *Ensign*, nëntor 1995, f. 19).

Dëshmoni për fuqinë e Shlyerjes që lejon falje të mëkateve, të mëdha ose të vogla, për ata që kanë besim në Jezu Krishtin dhe pendohen. Gjithashtu dëshmoni për gëzimin që vjen në jetën tonë kur shërbejmë si mjete në duart e Zotit.

Alma 27–29

Hyrje

Kur lamanitët ishin të pasuksesshëm në sulmet e tyre kundër nefitëve, ata e kthyen zemërimin e tyre drejt anti-nefi-lehitëve. Për shkak të besëlidhjes që anti-nefi-lehitët kishin bërë për të mos derdhur më kurrë gjakun e të tjerëve, ata nuk pranuan t'i merrnin armët për të mbrojtur veten. Amoni i çoi anti-nefi-lehitët në Zarahemla, ku ata morën mbrojtje nga nefitët dhe u bënë të njohur si populli i Amonit. Ndërsa nefitët

e mbrojtën popullin e Amonit nga lamanitët, mijëra nefitë dhe lamanitë vdiqën në betejë. Pavarësisht nga hidhërimi që ndien nefitët për vdekjen e të dashurve të tyre, shumë prej tyre gjetën shpresë dhe gëzim në premtimin e Zotit se të drejtët do të "ngrihen për të banuar në krahun e djathtë të Perëndisë, në një gjendje lumturie që nuk mbaron kurrë" (Alma 28:12).

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 27

Amoni e prin popullin e anti-nefi-lehit drejt sigurisë mes nefitëve

U kërkoni studentëve të ngrënë dorën nëse kanë pasur ndonjëherë dikë që u bëri një premtim dhe më pas e shkeli atë premtim. Më pas u kërkoni atyre të ngrënë dorën nëse kanë pasur dikë që bëri një premtim dhe më pas e mbajti atë.

- Si ndiheni ndaj njerëzve që i mbajnë premtimet e tyre? Përse?
- Si mendoni se ndihet Zoti rreth atyre që i mbajnë premtimet e tyre ndaj Tij?

Paraqitni Almën 27 duke shpjeguar se, pasi lamanitët u përpoqën pa sukses t'i shkatërronin nefitët, ata sulmuan anti-nefi-lehitët, lamanitët që ishin kthyer në besim nëpërmjet shërbimit të Amonit dhe vëllezërve të tij. U kërkoni studentëve të kujtojnë se çfarë bënë anti-nefi-lehitët për t'i treguar Zotit se ata do ta mbanin besëlidhjen e tyre për të mos i "përdor[ur] kurrë më armët për të derdhur gjak njeriu" (Alma 24:18). (Ata i varrosën armët e tyre të luftës). Për të gjetur se sa të vendosur ishin anti-nefi-lehitët për ta mbajtur premtimin e tyre, ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 27:2–3. (Ju mund të sugjeroni gjithashtu që studentët të lexojnë Almën 24:18–19 dhe ta shkruajnë këtë referencë në anën pranë Almës 27:3.)

- Nëse do të ishit një nga anti-nefi-lehitët, sa e vështirë mund të jetë për ju ta mbani besëlidhjen tuaj dhe të mos shkoni në betejë për të mbrojtur veten dhe të dashurit tuaj?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 27:4–10, duke kërkuar për atë që propozoi Amoni të bënte për t'i mbrojtur anti-nefi-lehitët dhe për t'i ndihmuar ata t'i mbanin besëlidhjet e tyre. I kërkoni një studentit ta përmbledhë këtë fragment.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 27:11–12 dhe i kërkoni klasës të kërkojë për udhëzimin që mori Amoni nga Zoti. Shpjegoni se anti-nefi-lehitët e ndoqën Amonin për në Zarahemla (shih Alma 27:13–15). (Ju gjithashtu mund të dëshironi ta përmbledhni Almën 27:16–19, duke vënë në dukje që ishte nën këto rrethana që Amoni dhe bijtë e tjerë të Mosias u ribashkuan me Almën, siç tregohet tek Alma 17:1–4).

Shpjegoni se kryegjykatësi i nefitëve i kërkoi popullit nëse ata do t'i lejonin anti-nefi-lehitët të jetonin mes tyre. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 27:22–24, duke kërkuar për përgjigjen e nefitëve ndaj shpalljes së kryegjykatësit.

- Si thanë nefitët se do t'i ndihmonin anti-nefi-lehitët?
- Si mendoni ju, përse nefitët ishin të gatshëm t'i mbronin armiqtë e tyre të dikurshëm?

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 27:26 për të zbuluar se si nefitët filluan t'i quanin anti-nefi-lehitët.

U kërkoni dy ose tre studentëve të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 27:27–30. Bëjeni klasën t'i ndjekë, duke kërkuar për atë që u bë i njohur populli i Amonit. Ftoni studentët të raportojnë atë çka gjejnë.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth popullit të Amonit? Përse?

- Çfarë u mëson Alma 27:27–30 rreth marrëdhënies midis të qenit i kthyer në besim te Zoti dhe mbajtjes së besëlidhjeve? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të tregojnë se e kuptojnë të vërtetën e mëposhtme: **Kur kthehemi plotësisht në besim te Zoti, ne i mbajmë besëlidhjet që kemi bërë me Të.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë).
- Kush ka qenë një shembull i këtij parimi në jetën tuaj?

Alma 28

Nefitët i shpartallojnë lamanitët në një betejë të madhe

Vini në dukje që, edhe pse shumë prej nefitëve ishin besnikë, ata përsëri u ndeshën me sprova të vështira.

Shpjegoni se Presidenti Tomas S. Monson ndau tregimin e mëposhtëm për një përvojë që pati në rininë e tij. Pasi dëgjoi se shoku i tij, Artur Pejtën, kishte vdekur në Luftën II Botërore, i riu Tomas Monson shkoi të vizitonte nënën e Arturit, e cila nuk ishte anëtare e Kishës. Më vonë ai kujtoi:

“Një dritë u shua në jetën e zonjës Pejtën. Ajo kërkonte kuturu në errësirë të plotë dhe dëshpërim të thellë.

Me lutje në zemrën time, iu afrova rrugës së njohur për në shtëpinë e zonjës Pejtën, duke pyetur veten se çfarë fjalësh ngushëllimi mund të dilnin nga buzët e një djali të thjeshtë.

Dera u hap dhe zonja Pejtën më përqafoi sikur të isha djali i saj. Shtëpia u bë një kishë ndërsa një nënë e pikëlluar dhe një djalë i pasigurt u gjunjëzuan në lutje.

Ndërsa u çuam nga lutja, zonja Pejtën më foli duke më vështruar drejt e në sy: “Tomi, unë nuk i përkas ndonjë kishë, por ti po. Më thuaj, a do të jetojë përsëri Arturi?” (“Zonja Pejtën – Historia Vazhdon”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 22).

- Si do t’i përgjigjesht pyetjes së zj. Pejtën?

Lexoni përgjigjen e Presidentit Monson:

“Me sa mirë që dita, i dëshmovava asaj se Arturi me të vërtetë do të jetonte përsëri” (“Zonja Pejtën – Historia Vazhdon”, f. 22).

- Si e ndryshon dija e planit të shpëtimit perspektivën e atyre, të dashurit e të cilëve kanë vdekur?

U kërkoni dy ose tre studentëve të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 28:1–3. Vëreni klasën të kërkojë çmimin që paguan nefitët për ta ndihmuar popullin e Amonit ta mbante besëlidhjen e tyre. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 28:4–6, duke kërkuar mënyrën se si ndikuan te nefitët kaq shumë vdekje. U kërkoni studentëve të shikojnë Almën 28:11–12 për arsyt përse disa njerëz mund të përjetojnë frikë kur u vdesin të afërmit e tyre, ndër kohë që të tjerët mund të ndiejnë shpresë.

- Përse disa njerëz mund të përjetojnë frikë kur u vdesin njerëz të dashur?
- Përse disa njerëz janë në gjendje të ndiejnë shpresë kur u vdesin njerëzit të dashur? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të shprehin që, **kur kemi besim në Jezu Krisht dhe në premtimet e Zotit, ne mund të kemi shpresë dhe gëzim në kohë vdekjeje.**)

Shkruani fjalinë vijuese të paplotë në tabelë: *Dhe kështu ne shohim . . .*

U kërkoni studentëve se si do ta plotësonin fjalinë bazuar në atë që keni studiuar tek Alma 28.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për t’u përgjigjur, ftoni një student të lexojë Almën 28:13–14. I bëni studentët t’i krahasojnë përgjigjet e tyre me parimet që u mësohen në këto vargje. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë frazën “dhe kështu ne shohim” sa herë që shfaqet në këto vargje. Shpjegoni se Mormoni shpesh e përdori këtë frazë për të paraqitur mësim të rëndësishme që mund t’i mësojmë nga tregimet në Librin e Mormonit).

- Çfarë keni lexuar tek Alma 27–28 që i mbështet thëniet e Mormonit “dhe kështu ne shohim”?
- Kur keni parë dikë ta përballojë me shpresë vetë vdekjen e tij ose të saj, apo vdekjen e një njeriu të dashur, për shkak të besimit në Jezu Krishtin?
- Si do ta shpjegonit ringjalljen për ta ndihmuar dikë të ketë shpresë kur është duke u përballur me vetë vdekjen e tij ose të saj, apo vdekjen e një njeriu të dashur?

I ndihmoni studentët të dallojnë parime që u mësohen në shkrimet e shenjta

Në disa raste, parime të ungjillit që na mësohen në shkrimet e shenjta, paraprihen nga fraza “dhe kështu ne shohim”. Për shembull, tek Alma 28:13–14, Mormoni përdor “dhe kështu ne shohim” për ta tërhequr vëmendjen tonë te parime që mund të mësojmë nga përvojat e Amonit dhe anti-nefi-lehitëve. U mësoni studentëve se, ndërsa studiojnë shkrimet e shenjta dhe për-siaten për to, ata vetë mund të gjejnë parime duke e pyetur vetveten: “Çfarë më mësojnë këto vargje mua?”

Alma 29

Alma ngazëllehet në sjelljen e shpirtave te Perëndia

U thoni studentëve se Alma 29 përmban shprehjen e Almës për dëshirën e tij për të qenë një mjet në duart e Zotit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 29:1–3. E bëni klasën të kërkojë atë që do të kishte bërë Alma, në qoftë se ai mund të kishte pasur “dëshirën e zemrës [së tij]”. (Ai do të kishte “[thirrur] pendim në çdo popull”.)

- Sipas Almës 29:2, përse e dëshironte Alma këtë?

I bëni studentët të lexojnë në heshtje Almën 29:4–5, duke kërkuar për atë që Zoti u jep atyre që kanë dëshira të drejta. (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë që t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të vini në dukje frazën “unë e di se ai u jep njerëzve sipas dëshirës së tyre”. Shpjegoni se, **nëse dëshirojmë gjëra të drejta, Zoti do të na bekojë sipas atyre dëshirave.** Vini në dukje që, në qoftë se të gjitha dëshirat tona të drejta nuk përmbushen në këtë jetë, ato do të përmbushen në përjetësitë).

I vini studentët të shikojnë në mënyrë individuale Almën 29:10, 14, 16, duke kërkuar për bekimin që mori Alma, ndërsa i ndihmoi të tjerët të vinin te Krishti. U kërkon studentëve të tregojnë atë që gjejnë.

- Çfarë fjalë përdori Alma për të përshkruar se si u ndje, kur i ndihmoi të tjerët të vinin te Krishti? (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë çdo përdorim të fjalës *gëzim* në këto vargje).
- Çfarë parimi mund të mësojmë nga përvoja e Almës që i ndihmoi të tjerët të pendohen dhe të vijnë te Jezu Krishti? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të tregojnë se e kuptojnë parimin vijues: **Ne vërtet do të përjetojmë gëzim kur i ndihmojmë të tjerët të pendohen dhe të vijnë te Jezu Krishti.**)
- Kur e keni ndier gëzimin që vjen ngaqë i ndihmoni të tjerët të vijnë te Krishti?

I nxitni studentët të kërkojnë mundësi për t’i ndihmuar të tjerët të vijnë te Jezu Krishti. Merrni parasysh të ndani një përvojë misionare të gëzueshme nga vetja juaj.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 28:11–12. Gjetja e paqes kur ndodh vdekja

Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, foli rreth mënyrës se si veprimet tona në këtë jetë mund të na sjellin paqe kur ndodh vdekja:

“Vëllezër e motra, ne jetojmë për të vdekur dhe ne vdesim për të jetuar – në një mbretërim tjetër. Nëse jemi të përgatitur siç duhet, vdekja nuk sjell tmerr. Prej një këndvështrimi të përjetshëm, vdekja është e parakohshme vetëm për ata që nuk janë të përgatitur për ta takuar Perëndinë.

Tani është koha për t’u përgatitur. Kështu, kur vdekja vjen, ne mund të ecim përpara drejt lavdisë celestiale që Ati Qiellor ka përgatitur për fëmijët e Tij besnikë. Ndërkohë, për njerëzit e dashur, të hidhëruar, që janë lënë pas . . . gjembi i vdekjes zbutet nga një besim i patundur në Krishtin, një shkëlqim i përsosur i shpresës, një dashuri për Perëndinë e për gjithë njerëzit dhe një dëshirë e thellë për t’u shërbyer atyre” (“Now Is the Time to Prepare”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 18).

Plaku Uilford W. Andersen, i Të Shtatëdhjetëve, tregoi se si disa miq u përballën me vdekjen e babait të tyre:

“Kohët e fundit, një miku im i shtrenjtë ndërroi jetë nga kanceri. Ai dhe familja e tij janë njerëz me besim të madh. Është frymëzuese të shohësh se si besimi i tyre i mbarti përmes kësaj kohe shumë të vështirë. U mbushën me një paqe të brendshme, që i mbështeti dhe i forcoi ata. Me lejen e tyre do të dëshiroja të lexoja nga letra e një pjesëtareje të familjes, e shkruar vetëm disa ditë para se ati i saj të ndërronte jetë:

‘Pak ditët e fundit kanë qenë veçanërisht të vështira. . . . Natën e shkuar, kur u mblodhëm pranë shtratit të babit, Shpirti i Zotit ishte i dukshëm dhe vërtet veproi si një ngushëllues për ne. Ne jemi në paqe. . . . Ka qenë gjëja më e vështirë që ka përjetuar cilido prej nesh, por ne ndiejmë paqe në dijen se . . . Ati ynë në Qiell ka premtuar se ne vërtet do të jetojmë së bashku si një familje përsëri. Pasi mjeku i tha babit në spital se nuk mbetej asgjë për t’u bërë, ai na pa të gjithëve me besim të përsosur dhe pyeti me guxim: ‘Ndonjëri në këtë dhomë a ka ndonjë problem me planin e shpëtimit?’ Ne . . . jemi mirënjohës për një atë dhe një nënë që na kanë mësuar të kemi mirëbesim të përsosur tek plani’” (“Shkëmbi i Shëlbuesit Tonë”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2010, f. 17).

Alma 30

Hyrje

Pas një beteje të madhe midis nefitëve dhe lamanitëve, paqe u vendos në tokë. Rreth dy vjet më pas, një burrë i quajtur Korihor filloi të predikonte se Perëndia nuk ekzistonte, se nuk do të kishte Krisht dhe se nuk kishte mëkat. Ai tha fjalë të rënda ndaj udhëheqësve të Kishës, duke shpallur se ata po u mësonin tradita të marra. Mësimet e tij të rreme i bënë shumë njerëz të kryenin mëkate të rënda. Korihori u soll përpara Almës, i cili dëshmoi për Jezu Krishtin dhe u mësoi se të gjitha

gjërat dëshmojnë për një Krijues Suprem. Më së fundi, Korihori u bë memec me anë të fuqisë së Perëndisë dhe u bind për të vërtetën. Megjithatë, kur ai kërkoi që t'i rivendosej zëri, Alma ia mohoi kërkesën, duke i thënë se ai përsëri do t'u mësonte njerëzve doktrinën të rreme, në qoftë se ai do ta rifitonte zërin. Korihori e kaloi pjesën e mëpasshme të jetës së tij duke lypur për ushqim, gjersa u shkel për vdekje nga një grup njerëzish të ndarë nga nefitët, të quajtur zoramitë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 30:1–18

Korihori, një anti-Krisht, përqesh doktrinën e Krishtit

Përpara se të fillojë ora mësimore, shponi një vrimë të vogël në fund të një kanaçeje pije dhe e lini lëngun të rrjedhë jashtë. Ia tregoni kanaçen klasës pa u treguar se është bosh. I pyetni se kush e do atë dhe sa do të jenë të gatshëm të paguajnë për të. Bëni një student të dalë përpara, ta shqyrtojë kanaçen dhe t'i tregojë klasës se çfarë ka brenda. (Në vend të një kanaçeje me pije, ju gjithashtu mund të përdorni një kuti bosh, një çantë ose një diçka të mbështjellë që normalisht përmban diçka që do ta pëlqenin studentët).

- Në ç'mënyrë janë mësimet e rreme si kjo kanaçe pijeje? (Ato janë shpesh joshëse nga jashtë, por bosh nga brenda).

Shpjegoni se në mësimin e sotëm, studentët do të mësojnë rreth një burri të quajtur Korihor. Ndërsa studiojnë Almën 30, i nxitni ata të marrin parasysh se si mësimet e Korihorit i lanë atë dhe të tjerët shpirtërisht të zbrazët.

U tregoni studentëve se, pas një kohe lufte kundër lamanitëve, populli i Amonit (anti-nefi-lehitët) dhe nefitët filluan një periudhë paqeje. Më pas Korihori e ndërpreu paqen e tyre. I vini studentët të lexojnë Almën 30:6, 12, duke kërkuar një fjalë që e përshkruan këtë burrë. (Fjala është *anti-Krisht*. Shpjegoni se një përkufizim i kësaj fjale është “dikush ose diçka që falsifikon planin e vërtetë të ungjillit për shpëtimin dhe që haptazi apo fshehurazi kundërshton Krishtin” [Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Antikrisht”, f. 7, scriptures.lds.org].)

Përgatitni ushtrimin e mëposhtëm në një fletushkë për secilin student ose në tabelë përpara orës së mësimin. Nëse e shkruani në tabelë, u kërkoni studentëve ta kopjojnë në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Ajo do t'i ndihmojë të shohin se si Satani dhe ata që i shërbejnë atij, përdorin doktrina të rreme për të na joshur që të bëjmë mëkat.

Mësimet e Rreme të Korihorit, Anti-Krishtit

Mësimi i Rremë

Mesazhi

1. Alma 30:13–14

a. Ju nuk mund të dini që diçka është e vërtetë, në qoftë se nuk e shihni atë. Si rrjedhim, ju nuk mund të dini se do të ketë një Krisht.

2. Alma 30:15

b. Nuk ka asgjë të tillë si mëkati. Nuk ka asnjë standard universal për atë që është e drejtë ose e gabuar.

3. Alma 30:1677

c. Njerëzit përparojnë vetëm në bazë të vetë përpjekjeve të tyre. Nuk ka asgjë të tillë si një shlyerje.

Mësimi i Rremë	Mesazhi
4. Alma 30:17 (duke filluar me "çdo njeri e kalonte . . .")	d. Është e pamundur të dini për gjëra që do të ndodhin në të ardhmen, prandaj ju nuk duhet të besoni në Krishtin ose të ndiqni fjalët e njerëzve që thonë se janë profetë.
5. Alma 30:17 (duke filluar me "çdo gjë që një njeri bënte . . .")	e. Falja e mëkatit është një ide e çmendur që vjen nga tradita të rreme.
6. Alma 30:18	f. Nuk ka jetë pas vdekjes, prandaj nuk ka nevojë të shqetësohemi rreth një gjykimi pas kësaj jete.

I ndani studentët në dyshë. U kërkoni atyre të lexojnë së bashku Almën 30:12–18. I udhëzoni ata t'i bashkoni mësimet e rreme të Korihorit, të cilat janë në anën e majtë të ushtrimit, me mesazhet e atyre mësimëve, të cilat janë në anën e djathtë. (Përgjigjet: 1–d, 2–a, 3–e, 4–c, 5–b, 6–f.)

Për t'i ndihmuar studentët të analizojnë mësimet e Korihorit dhe t'i zbatojnë ato që mësojnë, u bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë mësimesh keni hasur që janë të ngjashme me mësimet e Korihorit?
- Sipas Almës 30:18, çfarë i udhëhoqën mësimet e Korihorit të bënin njerëzit?
- Përse mendoni se këto mësimë i bëjnë njerëzit të dorëzohen ndaj tundimit?
- Çfarë mund të mësojmë nga këto vargje lidhur me rreziqet e doktrinave të rreme? (I ndihmoni studentët të dallojnë parimin vijues: **Satani përdor doktrina të rreme për të na joshur të bëjmë mëkat.**)

U kërkoni studentëve ta përfytyrojnë vetveten në situatën vijuese:

Një shok ju fton të luani një lojë kompjuterike. Kur arrini te shtëpia e shokut tuaj, e kuptoni se loja është e dhunshme dhe përfshin personazhe që nuk kanë veshje modeste. Kur ju ngurroni ta luani lojën, shoku juaj ju kërkoi të shpjegoni arsyen përse nuk dëshironi ta luani atë.

- Çfarë do të thonit? (Studentët mund të shpjegojnë se loja i shkel standardet e besimit të tyre).
- Nëse shoku juaj fillon t'i kritikojë gjërat që besoni, duke thënë se ato e kufizojnë lirinë tuaj, si do të mund t'i përgjigjeni?

Alma 30:19–60

Korihori kërkoi një shenjë nga Alma dhe mbetet pa gojë me anë të fuqisë së Perëndisë

Përmbliidni Almën 30:19–30, duke shpjeguar se Korihori u mësoi njerëzve doktrina të rreme në tre qytete të ndryshme nefite. Si përfundim, ai u soll përpara kryegjykatësit të vendit dhe përpara Almës, që ishte udhëheqësi i Kishës. Ju mund të dëshironi të vini në dukje se një nga diskutimet kryesore të Korihorit ishte që udhëheqësit e Kishës i mbanin njerëzit në robëri – që feja e tyre ua hiqte lirinë njerëzve. Ai gjithashtu i akuzoi udhëheqësit e Kishës se kërkonin përfitim vetjak nga puna e njerëzve.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 30:31, duke kërkuar për akuzimet që Korihori bëri kundër Almës dhe udhëheqësve të tjerë të Kishës.

I ftoni studentët të lexojnë Almën 30:32–35, për të zbuluar se si Alma iu përgjigji Korihorit.

- Si e keni vënë re vërtetësinë e përgjigjes së Almës në jetën e udhëheqësve të Kishës?

I ftoni dy studentët të dalin përpara klasës. U kërkoni atyre të lexojnë me zë të lartë Almën 30:37–45, me njërin duke lexuar fjalët e Almës dhe tjetrin duke lexuar fjalët e Korihorit. Ftojini pjesën tjetër të klasës të kërkohen se çfarë paraqiti Alma si provë për ekzistencën e Perëndisë.

- Çfarë provash dha Alma për ekzistencën e Perëndisë? (Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund të dëshironi t'i shkruani në tabelë përgjigjet e tyre. Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i nxitni studentët t'i shenjojnë ato në shkrimet e tyre të shenjta. Si pjesë e këtij diskutimi, theksoni se **të gjitha gjërat dëshmojnë për Perëndinë.**)
- Nga provat e renditura nga Alma, cilat janë veçanërisht të fuqishme për ju? Përse?

I lejoni studentëve pak minuta të shkruajnë. U kërkoni atyre të renditin provat që kanë parë, të cilat “tregojnë se ka një Perëndi” (Alma 30:44). I ftoni disa studentë t’i ndajnë listat e tyre me klasën.

- Si ndikojnë te ju këto prova? Në çfarë mënyrash mund ta forcojnë ato besimin dhe dëshminë tuaj?

Përmbliidhni Almën 30:46–50 duke shpjeguar se Korihori, ende pa i pranuar shenjat që i ishin dhënë, kërkoi që Alma t’i tregojë atij një shenjë të ekzistencës së Perëndisë. Në përgjigje, Korihori u bë memec nëpërmjet fuqisë së Perëndisë. I bindur për fuqinë e Perëndisë, Korihori shkroi rreth arsyes përse kishte predikuar kundër Perëndisë, Atit, dhe Jezu Krishtit. Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë shpjegimin e Korihorit tek Alma 30:51–53.

- Çfarë mendoni se donte të thoshte Korihori kur tha se ai u mësoi gjëra që ishin “të këndshme për mendjen e mishit”? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se mësimet e Korihorit iu drejtuan dëshirave të padrejta fizike të njerëzve, më shumë sesa dëshirave të tyre të drejta shpirtërore).

Përmbliidhni Almën 30:54–59 duke shpjeguar se Korihori i kërkoi Almës të lutej, kështu që mallkimi të mund të hiqej prej tij. Alma nuk pranoi, duke thënë se, nëse Korihori merrte aftësinë për të folur, ai përsëri do t’u mësonte njerëzve doktrinën të re. Korihori u dëbua dhe shkoi nga shtëpia në shtëpi, duke lypur për ushqim. Më së fundi, ai shkoi te zoramitët, që ishin shpëputur nga nefitët, dhe u shkel deri në vdekje.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 30:60, duke kërkuar parimin që u mëson Mormoni.

- Çfarë parimi na mëson Mormoni në këtë varg?

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se **“djalli nuk do t’i përkrahë fëmijët e tij [pasuesit e tij] në ditën e fundit”**.

- Si është kjo e ndryshme nga mënyra se si Ati Qiellor dhe Jezu Krishti kujdesen për ne? (Ndërsa studentët diskutojnë mbi këtë pyetje, ju mund të dëshironi t’i bëni të lexojnë Almën 36:3.)

Dëshmoni për të vërtetat që ju dhe studentët tuaj keni diskutuar në këtë mësim.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 30:52. “Unë e dija gjithmonë se kishte një Perëndi”

Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi rreth rëndësisë së dallimit të shenjave që kemi marrë lidhur me vërtetësinë e ungjillit:

“Nëse nuk i jepemi ndikimit të butë të Frymës së Shenjtë, ne rrezikojmë të bëhemi si Korihori, një antikrisht në Librin e Mormonit. Korihori jo vetëm që nuk besoi në Perëndi, por ai gjithashtu u tall me Shpëtimtarin, Shlyerjen dhe shpirtin e profecisë, duke mësuar në mënyrë të gabuar të tjerët se nuk ka Perëndi dhe as Krisht.

Korihori nuk mjaftohej që thjesht ta mohonte Perëndinë dhe të shihte punën e vet sipas dëshirës. Ai tallte besimtarët dhe kërkoi që profeti Alma ta bindte me një shenjë të ekzistencës e fuqisë së Perëndisë. Përgjigja e Almës është po aq domethënëse sot, sa ç’ishte atëherë: ‘Ti ke pasur mjaft shenja; a mos do të tundosh Perëndinë? A do të thuash: Më trego një shenjë, kur ke dëshminë e të gjithë këtyre vëllezërve të tu dhe gjithashtu të gjithë profetëve të shenjtë? Shkrimet e shenja

i ke para teje, po, dhe të gjitha gjërat tregojnë se ka një Perëndi; po, madje edhe toka e të gjitha gjërat që gjenden mbi faqe të saj, po edhe lëvizja e saj, po, dhe gjithashtu të gjithë planetët të cilët lëvizin në mënyrën e tyre të rregullt, dëshmojnë se ka një Krijues Suprem.’ [Alma 30:44.]

Përfundimisht Korihorit iu dha një shenjë. Ai u bë memec. ‘Dhe Korihori zgjati dorën e tij dhe shkroi, duke thënë: . . . E di se asgjë përveç fuqisë së Perëndisë nuk mund ta sillte këtë mbi mua; po, dhe unë e dija gjithmonë se kishte një Perëndi.’ [Alma 30:52.]

Vëllezër dhe motra, ju mund ta dini tashmë, thellë në zemrën tuaj, se Perëndia jeton. Ju mund të mos dini akoma gjithçka rreth Tij dhe të mos i kuptoni të gjitha rrugët e Tij, por drita e besimit është brenda jush, në pritje që të zgjohet e të rritet nga Shpirti i Perëndisë dhe Drita e Krishtit, me të cilën keni lindur” (“Në Kërkim të Njohjes së Perëndisë, Atit Tonë Qiellor, dhe Birit të Tij, Jezu Krishtit”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2009, f. 31–32).

Alma 31

Hyrje

Alma mësoi se një grup të shkëputurish nga nefitet, të quajtur zoramitë, ishin larguar nga e vërteta e ungjillit dhe ishin dhënë pas praktikave të rreme. Të trishtuar nga këto njoftime të ligësisë, Alma shkoi me një grup misionarësh për t'u mësuar zoramitëve fjalën e Perëndisë. Alma dhe shokët e tij të misionit vëzhguan

adhurimin braktisës, dhënien pas gjërave materiale dhe krenarinë e zoramitëve. Alma u lut me zell që Zoti do ta ngushëllonte atë dhe shokët e tij të misionit, ndërsa përballëshin me këtë sfidë dhe që ata do të kishin sukses për t'i kthyer zoramitët te Zoti.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 31:1–7

Alma dhe shokët e tij të misionit largohen nga Zarahemla për të predikuar fjalën e Perëndisë te zoramitët braktisës

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth asaj që ata do të bënin, në qoftë se një mik ose anëtar i familjes do të fillonte të largohej nga të jetuarit e ungjillit.

- Çfarë mund të bëni për ta ndihmuar këtë njeri të kthehet në Kishë? Si mund të zgjonit te një njeri dëshirë për t'i zbatuar urdhërimet? Te kush mund të ktheheni për ndihmë, ndërsa punoni me anëtarin tuaj të familjes ose mikun tuaj?

U thoni studentëve se mësimi i sotëm vë në dukje se si Alma dhe disa të tjerë u përpoqën ta ndihmonin një grup njerëzish, të cilët ishin larguar nga ungjilli. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 31:1–4. Vëreni klasën të kërkojë për shqetësimet që Alma dhe të tjerët patën rreth zoramitëve.

- Cilat ishin ndjenjat e Almës kur dëgjoi rreth paudhësisë së zoramitëve?
- Përse filluan nefitet të kishin frikë për shkak të zoramitëve?

U kërkoni studentëve të përfytyrojnë se kanë mundësinë ta këshillojnë Almën për mënyrën se si t'i zgjidhë shqetësimet e tij rreth zoramitëve. U kërkoni studentëve se çfarë do të sugjerorin që ai të bëjë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 31:5. Vëreni klasën të kërkojë atë që Alma e dinte se do të ishte mënyra më e frytshme për t'i ndihmuar zoramitët.

- Çfarë vendosi Alma të bënte për t'i ndihmuar zoramitët?
- Në përpjekjen për t'i ndihmuar njerëzit të ndryshojnë, përse mendoni se fjala e Perëndisë është më e fuqishme sesa forca apo teknika të tjera?

Bazuar në Almën 31:5, çfarë mund të mësojmë rreth fuqisë së fjalës së Perëndisë në jetën tonë? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që ata të dallojnë të vërtetën vijuese: **Kur e studiojmë fjalën e Perëndisë, ajo do të na udhëheqë për të bërë atë që është e drejtë.** Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë këtë të vërtetë).

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë fuqinë e fjalës së Perëndisë, e cila na ndihmon të bëjmë atë që është e drejtë, ndani thënien e mëposhtme nga Presidenti Boyd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. (Ju mund të doni ta shkruani këtë thënie në tabelë ose ta përgatitni atë si një fletushkë).

“Doktrina e vërtetë, kur kuptohet, ndryshon qëndrimet dhe sjelljen.

Studimi i doktrinave të ungjillit do ta përmirësojë sjelljen më shpejt sesa një studim i sjelljes do ta përmirësojë sjelljen. . . . Kjo është arsyeja përse ne ia vëmë theksin kaq shumë studimit të doktrinave të ungjillit” (“Little Children”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 17).

I ftoni studentët të tregojnë rreth një kohe kur ata ose dikush që njohin, fituan një dëshirë më të madhe për të bërë atë që është e drejtë, për shkak të shkrimeve të shenjta ose të mësimëve të udhëheqësve të Kishës.

Përmblihdhni Almën 31:6–7 duke u treguar studentëve se si rezultat i mirëbesimit të Almës në fuqinë e fjalës së Perëndisë, ai dhe shtatë të tjerë shkuan t'u predikonin zoramitëve.

Alma 31:8–23

Zoramitët luten dhe adhurojnë në një mënyrë të rreme

U thoni studentëve se, kur Alma dhe shokët e tij të misionit shkuan mes zoramitëve, ata vëzhguan njerëzit duke adhuruar Perëndinë në një mënyrë të çuditshme.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 31:8–11, duke përcaktuar fjalët dhe frazat që përshkruajnë adhurimin e zoramitëve. Vini në dukje se shënimi 10a në fund të faqes sugjeron që fraza “ceremonitë e kishës” lidhet me ordinancat, si edhe me “lutje[t] dhe përgjërime[t] ndaj Perëndisë çdo ditë”.

- Sipas vargut 10, çfarë po bënin zoramitët që i bënë ata të dobët ndaj tundimit?
- Çfarë mund të mësojmë nga dështimi i zoramitëve që të “vazhdonin çdo ditë në lutje dhe përgjërime ndaj Perëndisë”? (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, por ata duhet të shprehin që **përpjekjet tona të përditshme për t'u lutur dhe për t'i mbajtur urdhërimet na forcojnë ndaj tundimit**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë. Ju mund të sugjeroni gjithashtu që studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 31:9–11.)
- Kur e keni parë se lutja çdo ditë mund të na ndihmojë t'i bëjmë ballë tundimit?

Si pjesë e diskutimit të studentëve për këtë pyetje, lexoni deklaratën e mëposhtme nga Plaku Rulon G. Krejvën, i Të Shtatëdhjetëve:

“Gjatë viteve të mëparshme, herë pas here më është kërkuar nga Vëllezërit që të takohem me anëtarë të penduar të Kishës dhe t'i intervistoj ata për rivendosjen e bekimeve të tyre të tempullit. Kjo gjithmonë ka qenë një përvojë nxitëse shpirtërore për të rivendosur bekimet e atyre njerëzve të mrekullueshëm që janë penduar. Ua kam bërë disave prej tyre pyetjen: ‘Çfarë ndodhi në jetën tuaj që ju shkaktoi të humbisni përkohësisht anëtarësinë tuaj në Kishë?’ Me sy të mbushur me lot, ata u përgjigjën: ‘Nuk iu binda parimeve bazë të ungjillit: lutjes, ndjekjes rregullisht të kishës, shërbimit në kishë dhe studimit të ungjillit. Më pas iu dorëzova tundimeve dhe e humba udhëzimin e Shpirtit të Shenjtë’ ” (“Temptation”, *Ensign*, maj 1996, f. 76).

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Almën 31:12–14. Më pas ftojani një student tjetër të lexojë me zë të lartë Almën 31:15–18. Përpara se të lexojnë studentët e dytë, i kërkonti klasës të mendojë rreth mënyrës se si do të përgjigjeshin, në qoftë se dëgjuan dikë të lutet në këtë mënyrë.

- Çfarë shqetësimesh do të keni nëse dëgjoni dikë të lutet në këtë mënyrë?
- Cilat janë disa doktrina të rreme që zoramitët paraqitën në lutjen e tyre?
- Cili ishte qëndrimi i zoramitëve ndaj njerëzve të tjerë? (Ju mund të dëshironi ta drejtoni vëmendjen e studentëve ndaj shpeshësisë me të cilën fjalët *ne* dhe *nesh* shfaqen në lutjen e zoramitëve).

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë Almën 31:19–23. Vëreni klasën ta ndjekë atë dhe të kërkojë për probleme shtesë në modelin e adhurimit të zoramitëve. U kërkonti studentëve të raportojnë mbi atë çka gjejnë.

- Çfarë ndryshimesh mendoni se do të kishin nevojë të bënin zoramitët me qëllim që adhurimi i tyre të ishte nderues dhe i kënaqshëm për Zotin?

Shpjegoni se ne e adhurojmë Perëndinë duke i dhënë Atij dashurinë, nderimin dhe përkushtimin tonë. (Ju mund të doni t'i renditni këto elemente të adhurimit në tabelë). Ne duhet të jemi plot adhurim, jo vetëm në qëndrimin dhe veprimet tona kur lutemi, agjërojmë dhe shkojmë në Kishë, por në qëndrimin dhe veprimet tona gjatë çdo dite. I nxitni studentët të vlerësojnë përqendrimin dhe sinqeritetin e vetë adhurimit të tyre.

U kërkonti studentëve të përcaktojnë mënyra të ndryshme se si ne mund ta adhurojmë siç duhet Perëndinë. Lejoni kohë të mjaftueshme për ta për t'i dhënë idetë. Ju mund të dëshironi ta bëni një student t'i shkruajë këto në tabelë.

- Çfarë qëndrimi duhet të kemi kur adhurojmë? Si mund ta mbajmë atë qëndrim gjatë çdo dite?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si qëndrimi ynë e ndikon adhurimin tonë, ftojani një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Adhurimi shpesh përfshin veprime, por adhurimi i vërtetë gjithmonë përfshin një gjendje qëndrimi të veçantë të mendjes.

Qëndrimi i adhurimit zgjon ndjenjat më të thella të besnikërisë, dashurisë dhe mahnitjes. Adhurimi ndërthur dashurinë dhe nderimin në një gjendje përkushtimi që i afron shpirtat tanë më pranë Perëndisë” (*Pure in Heart* [1988], f. 125).

I ftoni studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një vlerësim të shkurtër të modelit të tyre të tanishëm vetjak të adhurimit dhe të qëndrimit të tyre ndaj adhurimit në kategoritë e mëposhtme: lutja e përditshme vetjake, studimi i përditshëm vetjak i shkrimeve të shenjta, bindja ndaj urdhërimeve, vajtja në kishë dhe marrja e sakramentit çdo javë. U kërkoni studentëve të caktojnë një synim për ta përmirësuar adhurimin e tyre të përditshëm vetjak.

Alma 31:24–38

Alma lutet për fuqi dhe sukses për t'i kthyer zoramitët përsëri te Zoti

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 31:24–25, duke kërkuar për qëndrime dhe sjellje që e shoqëruan braktisjen e zoramitëve. U kërkoni studentëve të raportojnë mbi atë që gjejnë.

Shpjegoni se kur Alma pa ligësinë e zoramitëve, ai u lut. U kërkoni studentëve të ndahen në dyshe. I bëni dyshet të studiojnë Almën 31:26–35 dhe të diskutojnë mbi pyetjet vijuese. (Ju mund të dëshironi t'ua jepni këto pyetje në një fletushkë ose t'i shkruani ato në tabelë, përpara se të fillojë ora e mësimi).

- Cila ishte qendra e vëmendjes e lutjes së zoramitëve? (Ata u përqendruan te vetja).
- Cila ishte qendra e vëmendjes e lutjes së Almës? (Ai u përqendrua te ndihma për të tjerët. Edhe kur u lut për veten dhe shokët e tij të misionit, ai kërkoi fuqi që t'u shërbenin zoramitëve).
- Cilët elementë të lutjes së Almës do t'ju pëlqente t'i përfshinin në lutjet tuaja vetjake?

Shkruani sa vijon në tabelë:

Nëse lutemi dhe veprojmë me besim, . . .

Shpjegoni se pasi Alma u lut për ndihmë që t'u afroreshin zoramitëve, ai dhe shokët e tij të misionit filluan të shërbejnë, “pa u bërë merak për veten e tyre” (Alma 31:37). I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 31:36–38, duke kërkuar për bekimet që i erdhën Almës dhe shokëve të tij të misionit kur ata morën bekime të priftërisë dhe predikuan ungjillin. (Ju mund të shpjegoni se tek Alma 31:36, fraza “i vuri duart e tij mbi ata” i drejtnënkupton ordinancën e vënies së duarve. Shih shënimin 36b në fund të faqes.)

- Çfarë bekimesh i erdhën Almës dhe shokëve të tij të misionit për shkak të lutjeve dhe veprimeve të tyre?

Bazuar në atë që keni mësuar nga shembulli i Almës dhe i shokëve të tij të misionit, si do ta plotësonit thënien në tabelë? (Studentët mund të japin disa përgjigje të ndryshme, që janë të vërteta. I përmbledhni përgjigjet e tyre duke plotësuar thënien në tabelë: ***Nëse lutemi dhe veprojmë me besim, Zoti do të na forcojë në sprovat tona.***

Shpjegoni se pas lutjes së tij, Alma dhe shokët e tij të misionit e treguan besimin e tyre duke shkuar të punonin dhe duke i besuar Zotit që të siguronte për ta, ndërkohë që i shërbenin Atij. I ftoni studentët të ndjekin shembullin e Almës duke u lutur me besim.

I nxitni studentët të caktojnë synime për të vënë në jetë ato që mësojnë

Presidenti Tomas S. Monson na mësoi për rëndësinë e të ftuarit të studentëve për të vepruar sipas asaj që mësojnë në klasë: “Qëllimi i mësimdhënies së ungjillit . . . nuk është të ‘derdhë informacion’ në mendjet e anëtarëve të klasës.

. . . Qëllimi është që të frymëzohet individi për të menduar, për të ndier dhe më pas për të bërë diçka që t'i jetojë parimet e ungjillit. . . .

Unë dëgjoj dhe harroj;

Unë kuptoj dhe kujtoj;

Unë bëj dhe mësoj” (në Conference Report, tetor 1970, f. 107–108).

Alma 32

Hyrje

Pasi dëshmuar për mënyrën braktisëse të adhurimit të zoramitëve, Alma dhe shokët e tij të misionit filluan të predikonin fjalën e Perëndisë te zoramitët. Ata filluan të provonin pak sukses mes njerëzve që ishin të varfër

dhe që ishin dëbuar nga sinagogat e tyre. Duke e krahasuar fjalën e Perëndisë me një farë, Alma u mësoi njerëzve se si ta pranonin fjalën e Perëndisë dhe ta shtonin besimin e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 32:1–16

Zoramitët e përulur tregojnë se ata janë të përgatitur për ta dëgjuar fjalën e Perëndisë

I ftoni studentët të përfytyrojnë se ju jeni një mik, i cili iu ka kërkuar atyre se si mund ta dinë nëse ungjilli i Jezu Krishtit është i vërtetë. I pyetni ata se çfarë do të thoshin për t’ju ndihmuar të merrni një dëshmi.

Pasi studentët t’i japin mendimet e tyre, shkruani në tabelë *Si ta marrim dhe ta forcojmë një dëshmi*. U thoni studentëve se gjatë gjithë mësimit, ju do të renditni parime dhe ide që zbulojnë rreth mënyrës se si ta marrim dhe ta forcojmë një dëshmi.

I kujtoni studentët se Alma dhe vëllezërit e tij kishin vëzhguar adhurimin e rremë të zoramitëve, një grupi nefitësh që kishin braktisur fenë. Për shkak të pikëllimit të tij për ligësinë e popullit, ai ishte lutur për ngushëllim dhe për fuqi që të ishin në gjendje t’i mësonin ata. (Shih Alma 31.)

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 32:1–3. Vëreni klasën të kërkojë se cili grup i zoramitëve tregoi interesim në mesazhin e misionarëve. U kërkoni atyre të raportojnë mbi atë që zbulojnë.

- Sipas Almës 32:3, në çfarë mënyrash ishin këta njerëz të varfër? (“Ata ishin të varfër nga gjërat e botës; dhe gjithashtu ishin të varfër në zemër.”)
- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “[i] varfër në zemër”?

Për t’i ndihmuar studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, ftoni disa prej tyre të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 32:4–12. (Studentët mund të sugjerojnë se të jesh i varfër në zemër përfshin të qenit i përulur, i penduar dhe i gatshëm për ta dëgjuar fjalën e Perëndisë).

- Si tregon pyetja tek Alma 32:5 se zoramitët ishin të varfër në zemër?
- Si e çoi varfëria këtë grup zoramitësh drejt bekimeve?
- Çfarë na mësojnë këto vargje rreth marrjes dhe forcimit të një dëshmie? (Teksa studentët tregojnë për parime të ndryshme, i shkruani ato nën titullin në tabelë. Sigurohuni që ata të përcaktojnë parimin vijues: **Përlësia na përgatit për të marrë fjalën e Perëndisë.**)
- Përse përlësia është thelbësore në procesin e marrjes dhe forcimit të një dëshmie?

I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 32:13–16. Vëreni klasën të kërkojë dy mënyra të ndryshme se si njerëzit mund të bëhen të përulur. (Njerëzit mund të zgjedhin të jenë të përulur ose ata mund të detyrohen të jenë të përulur).

- Çfarë mund të mësojmë rreth përlësisë nga këto vargje? (I ndihmoni studentët të dallojnë parimin vijues: **ne jemi më të bekuar kur zgjedhim të jemi të përulur, sesa kur detyrohemi të jemi të përulur.**) Si mendoni ju, përse është më mirë të zgjedhim vetë të jemi të përulur?
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të përlëni “për shkak të fjalës”? (Alma 32:14). Si mund të zbatohet kjo për sjelljet tona në kishë, në seminar apo në studimin familjar të shkri-meve të shenjta?

Alma 32:17–43

Alma i mëson zoromitët se si ta shtojnë besimin e tyre

Shpjegoni se Alma përcaktoi një ide të rreme që shumë njerëz e kanë rreth marrjes së një dëshmie. I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 32:17–18, ndërkohë që klasa e përcakton këtë ide të rreme.

- Çfarë ide të rreme patën shumë prej njerëzve lidhur me marrjen e një dëshmie?
- Ku qëndron gabimi lidhur me kërkimin e një shenje përpara se të besojmë? (Ju mund të dëshironi t’iu kujtoni studentëve shembullin e Sheremit të Jakobi 7:13–16 dhe shembullin e Korihorit tek Alma 30:43–52. Ju gjithashtu mund t’i bëni ata të lexojnë Doktrina e Besëlidhje 63:9 për të theksuar se shenjat janë fryt i besimit, jo diçka që duhet ta kërkojmë përpara se të kemi besim).

Shpjegoni se Alma u mësoi njerëzve se çfarë është besimi. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 32:21, duke kërkuar përkufizimin e Almës për besimin. Vini në dukje se ky varg është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shenjojnë atë në një mënyrë të dallueshme, që të mund ta gjejnë atë me lehtësi.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 32:22, duke kërkuar këshillë se si ta marrin dhe forcojnë një dëshmi. I ftoni ata të raportojnë mbi atë që zbulojnë.

I shtoni listës në tabelë *Kujtoni mëshirën e Perëndisë dhe Besoni fjalën e Perëndisë*.

- Përse janë këto veprime të rëndësishme në zhvillimin e besimit tonë?

Shpjegoni se, që t’i ndihmonte zoromitët të kuptonin se si të besonin në fjalën e Perëndisë, Alma sugjeroi që ata të kryenin një provë.

- Përse kryejnë njerëzit eksperimente shkencore? (Për të zbuluar nëse një teori ose ide është e vërtetë).

U kërkoni studentëve të përshkruajnë eksperimente që kanë kryer në orët e mësimin të shkencës apo në mjedise të tjera. I ndihmoni ata të kuptojnë se eksperimentet kërkojnë veprim, jo thjesht hamendje, nga ana e kërkuesit. Procesi i marrjes ose i forcimit të një dëshmie gjithashtu kërkon veprim.

E bëni një student të lexojë me zë të lartë Almën 32:27. Vëreni klasën të kërkojë eksperimentin që Alma i ftoi të kryenin zoromitët. I shtoni listës në tabelë *Bëni provë mbi fjalën*.

- Si mendoni ju çfarë donte të thoshte Alma kur tha të “[bëni] një provë mbi fjalët e [tij]”?
- Si mendoni ju, çfarë donte të thoshte Alma kur tha të “zgjoheni dhe . . . të vini në veprim aftësitë tuaja”? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *aftësitë* nënkupton aftësinë sonë për të menduar e vepruar dhe për të përmbushur gjëra. Alma po i ftonë njerëzit të vepronin sipas fjalëve të tij. Ju mund të dëshironi t’i shtoni listës në tabelë *Zgjohuni dhe vini në veprim aftësitë tuaja*.)
- Çfarë mendoni se do të thotë të “ushtroni një pjesëz të besimit”?

Për t’i ndihmuar studentët të zbulojnë se si mund të fillojnë ta kryejnë këtë eksperiment në jetën e tyre, i ftoni ata të lexojnë në heshtje Almën 32:28.

- Me çfarë e krahasoi Alma fjalën e Perëndisë? (Një farë).
- Cilat janë disa burime të fjalës së Perëndisë? (Përgjigjet duhet të përfshijnë shkrimet e shenjta, mësimet e profetëve të ditëve të mëvonshme dhe zbulesën personale nga Fryma e Shenjtë).
- Çfarë tha Alma se duhet të bëjmë ne me këtë “farë”?

I renditni përgjigjet e studentëve në tabelë. Ju mund të dëshironi t’i shkruani ato nën fjalët *Bëni provë mbi fjalën*, të cilat i shkruat më parë. Lista mund të përfshijë elementët që vijojnë:

1. I bëni vend fjalës (ose farës) që të mbillet në zemrën tuaj.
2. Mos e hidhni tej fjalën me mosbesimin tuaj.
3. Dalloni rritjen e fjalës brenda jush.

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë atë që kanë lexuar rreth eksperimentit, u bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si është fjala e Perëndisë e ngjashme me një farë që mund të mbillet në zemrat tona? (Përgjigjet mund të përfshijnë se ajo mund të rritet, se ajo mund të na forcojë dhe se ne kemi nevojë ta ushqejmë atë).

Alma 32:21

është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Ndërsa studentët diskutojnë mbi krahasimin e fjalës së Perëndisë me një farë, i ftoni ata të lexojnë në heshtje Almën 33:22–23. Përpara se të lexojnë, u kërkoni atyre të kërkojnë shprehjen e Almës “këtë fjalë”. I ndihmoni ata të kuptojnë se i referohet Jezu Krishtit dhe Shlyerjes së Tij.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të “bëni vend” për fjalën që të mbillet në zemrën tuaj? (Shih Almën 32:28. Përgjigjet mund të përfshijnë se ne kemi nevojë ta hapim zemrën tonë dhe se ne kemi nevojë të bëjmë vend në jetën tonë për studimin e shkrimeve të shenjta).
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të ndieni se fjala e Perëndisë “fryhet” brenda jush? Nëse fjala e Perëndisë po fryhet brenda jush, atëherë çfarë po i ndodh dëshmisë dhe besimit tuaj?
- Kur e ka zmadhuar shpirtin tuaj dhe e ka ndriçuar kuptimin tuaj fjala e Perëndisë?

U kërkoni dy ose tre studentëve të lexojnë me radhë nga Alma 32:29–34. E ftoni klasën t’i ndjekë ata, duke kërkuar fjalë dhe fraza që përshkruajnë atë që mësojmë rreth fjalës së Perëndisë. Më pas u kërkoni studentëve të lexojnë fjalët dhe frazat që kanë gjetur dhe të shpjegojnë përse i kanë zgjedhur ato.

- Përse nuk do të jetë ende i përsosur besimi ynë pasi ta kryejmë këtë eksperiment? Si mendoni ju, çfarë kemi nevojë të bëjmë më shumë për të marrë një dëshmi të përherëshme të ungjillit?
- Si është procesi i të ndihmuarit të një peme për t’u rritur i ngjashëm me procesin e forcimit të një dëshmie?

I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 32:35–40. Vëreni klasën të kërkojë këshillën e Almës rreth mënyrës se si ta plotësojnë eksperimentin.

- Sipas Almës 32:37–40, çfarë duhet të bëjmë me qëllim që besimi ynë në fjalën e Perëndisë do të vazhdojë të rritet? (I shtoni listës në tabelë *Ushqeni fjalën.*)
- Çfarë mund të bëjmë për ta ushqyer fjalën? (Përgjigjet mund të përfshijnë që ne mund t’i studiojmë shkrimet e shenjta çdo ditë, të lutemi për udhëzime ndërsa studiojmë, të kërkojmë mënyra se si shkrimet e shenjta dhe mësimet e profetëve të ditëve të mëvonshme zbatohen në jetën tonë dhe të ndajmë atë që mësojmë).
- Çfarë ndodh kur e lëmë pas dore një pemë ose nuk arrijmë ta ushqejmë atë? Çfarë ndodh kur ne e lëmë pas dore fjalën e Perëndisë, e cila është mbjellë në zemrat tona?

U kërkoni studentëve të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta se çfarë kanë mësuar nga Alma 32 rreth mënyrës se si të marrim dhe ta forcojmë një dëshmi. Ju mund të sugjeroni gjithashtu që ata t’i shkruajnë këto përmbledhje në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 32:37–43.

I ftoni studentët të tregojnë për atë që kanë shkruar. Ndërsa tregojnë, sigurohuni që ata të shprehin se, **nëse me zell e ushqejmë fjalën e Perëndisë në zemrat tona, besimi ynë dhe dëshmia jonë për Jezu Krishtin dhe ungjillin e Tij do të rriten.**

I vini studentët të lexojnë Almën 32:41–43, duke parë për përshkrimin e Almës për pemën dhe për frutën.

- Në çfarë vendi tjetër përfshin Libri i Mormonit një përshkrim të një peme me frutë, i cili është “më i ëmbël mbi çdo gjë që është e ëmbël”? (Ju mund të keni nevojë t’i kujtoni studentët për përshkrimin e pemës së jetës te 1 Nefi 8:11–12 dhe 1 Nefi 11:9–24.)
- Në vegimin e Lehit dhe të Nefit për pemën e jetës, çfarë përfaqësojnë pema dhe fruta? (Pema përfaqëson dashurinë e Perëndisë, siç shprehet nëpërmjet Shpëtimtarit dhe Shlyerjes së Tij, dhe fruta përfaqëson bekimet që mund të marrim nëpërmjet Shlyerjes. Shih mësimin 12 në këtë libër).
- Në vegimin e Lehit dhe të Nefit, si arrijnë njerëzit te pema? (Duke ndjekur shufrën e hekurt, e cila përfaqëson fjalën e Perëndisë). Si është kjo e ngjashme me krahasimin e Almës për fjalën e Perëndisë me një farë?

I ftoni dy ose tre studentë për të ndarë se si e kanë ndjekur praktikën e përshkruar tek Alma 32. I pyetni ata se si kjo praktikë ka ndikuar në jetën e tyre. Merrni parasysh të tregojnë për vetë përvojat tuaja kur e keni ndier fuqinë e fjalës së Perëndisë.

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – Alma 32:21

U kërkoni studentëve të përdorin Almën 32:21 për të përcaktuar se si njerëzit në situatat e mëposhtme po ushtrojnë besim ose nuk po ushtrojnë besim.

1. Një e re dëshiron provë fizike që Libri i Mormonit është i vërtetë, përpara se ajo do ta besojë atë.
2. Një i ri dëgjon se gjithë të rinjtë e denjë duhet të shërbejnë një mision kohëplotë. Edhe pse familja e tij është e varfër, ai është i vendosur të shërbejë dhe të bëjë përgatitje për të shërbyer.
3. Një e re dëshiron të bëhet e pastruar nga mëkatet e saj nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Ajo e di se ka nevojë t'ia rrëfejë disa shkelje peshkopit të saj, me qëllim që të pendohet tërësisht. Ajo cakton një orar që të takohet me peshkopin e saj.

Shënim: Ju mund ta përdorni këtë ide gjatë mësimit, ndërkohë që paraqitni fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ose mund ta përdorni atë në fund të mësimit.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 25–32 (Njësia 18)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët i mësuan ndërsa studiuan Almën 25–32 (njësia 18), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës tuaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 25–29)

Studentët mësuan parimin vijues kur studiuan rreth gëzimit të Amonit për suksesin që ai dhe vëllezërit e tij përjetuan duke predikuar ungjillin: Kur përulemi, Zoti na forcon dhe na përdor si një mjet në duart e Tij; ne përjetojmë gëzim kur u shërbejmë me besnikëri Zotit dhe fëmijëve të Tij. Ndërsa lamanitët u kthyen në besimin tek ungjilli dhe nuk pranuan t'i merrnin armët, studentët mësuan se, kur ne kthehemi tërësisht në besimin te Zoti, ne i mbajmë besëlidhjet që kemi bërë me Të. Nga shembulli i Almës, studentët dallojnë se ne do të përjetojmë gëzim, kur i ndihmojmë të tjerët të pendohen dhe të vijnë te Jezu Krishti.

Dita 2 (Alma 30)

Duke lexuar rreth mësimeve të Korihorit, një anti-Krishti, studentët mësuan se Satani përdor doktrina të rreme për të na joshur të bëjmë mëkat. Alma iu përgjigj mësimeve të Korihorit duke shpallur se të gjitha gjërat dëshmojnë për Perëndinë si Krijuesi Suprem. Pasi lexuan se Korihori u shtyp për vdekje, studentët e kuptuan parimin e shënuar nga Mormoni: "Djali nuk do t'i përkrahë fëmijët e tij [pasuesit e tij] në ditën e fundit" (Alma 30:60).

Dita 3 (Alma 31)

Ndërsa studentët lexojnë rreth qëllimit të Almës për t'i rikthyer zoramitët nga braktisja, ata mësuan parimet që vijojnë: Kur e studiojmë fjalën e Perëndisë, ajo do të na udhëheqë për të bërë atë që është e drejtë. Përpjekje të përditshme për t'u lutur dhe për t'i mbajtur urdhërimet na forcojnë ndaj tundimit. Nëse lutemi dhe veprojmë me besim, atëherë ne vërtet do të marrim ndihmë hyjnore në sprovat tona.

Dita 4 (Alma 32)

Ndërsa studentët lexuan rreth suksesit të Almës në predikimin te njerëzit e varfër mes zoramitëve, studentët mësuan se përlësia na përgatit për ta pranuar fjalën e Perëndisë. Alma e krahasoi ushtrimin e besimit me mbjelljen e një fare dhe ushqimin e saj. Studentët mësuan se, nëse ne e ushqejmë me zell besimin tonë në fjalën e Perëndisë në zemrat tona, besimi ynë dhe dëshmia jonë për Jezu Krishtin dhe ungjillin e Tij do të rriten.

Hyrje

E filloni këtë mësim me një veprimtari për t'i ndihmuar studentët që të kërkojnë të jenë mjete në duart e Perëndisë. Pjesa dërrmuese e mësimi, megjithatë, do të përqendrohet në pasojat e të besuarit dhe të vepruarit me idetë e rreme, të krahasuara me të besuarit dhe të vepruarit sipas fjalës së Perëndisë, siç ilustrohet tek Alma 30–32.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 25–29

Amoni dhe bijtë e Mosias ngazëllehen në Zotin, ndërkohë që shumë lamanitë kthehen në besimin tek ungjilli

Siç shënohet tek Alma 26, Amoni dhe vëllezërit e tij u gëzuan për suksesin e tyre në punën e Zotit. I bëni studentët të lexojnë Almën 26:1–4, 11–13 dhe të kërkojnë atë që Amoni dhe vëllezërit e tij përmbushën dhe se si ata ishin në gjendje ta përmbushnin atë. I kujtoni studentët se këto vargje na mësojnë parimin vijues: **Kur përulemi, Zoti na forcon dhe na përdor si mjete në duart e Tij.**

Alma 30

Korihori përqesh doktrinën e Krishtit

I tregoni klasës një farë. U kërkoni atyre të renditin shembuj për gjëra që i pëlqejnë, të cilat vijnë nga fara. Në krahasim me disa nga bimët, frutat dhe perimet që mund t'i kenë përmendur studentët, vini në dukje se është e mundur që një farë mund të rritet në një bimë e cila prodhon fryte të hidhur ose madje helmues apo që mund t'ua marrin frymën bimëve të tjera të mira.

I shkruani fjalët *ide* dhe *bindje* në tabelë dhe pyetni: Si mund të jetë një ide apo një bindje si një farë?

Shpjegoni se, teksa studentët studiojnë dhe diskutojnë mbi Almën 30–32 në klasë sot, ata do t'i krahasojnë pasojat e ndjekjes së ideve të rreme me pasojat e ndjekjes së fjalës së Perëndisë.

U kërkoni studentëve të shpjegojnë se cili ishte Korihori. I ftoni ata të lexojnë Almën 30:12–18, 23 dhe të përcaktojnë idetë e rreme që dha mësim Korihori. Pasi të kenë pasur kohë të lexojnë, i ftoni ata të renditin në tabelë ose në një copë letre dy ose tre ide të rreme të Korihorit, të cilat ata mendojnë se janë veçanërisht të rrezikshme ndaj bindjeve fetare të dikujt. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Cilat janë disa veprime tek të cilat mund të çojnë këto ide? (Ndërsa përgjigjen studentët, vini në dukje se një ide që çon drejt një veprimi, është sikurse një farë që rritet për të dhënë një bimë).
- Sipas Almës 30:18, çfarë i udhëhoqën mësimet e Korihorit të bënin njerëzit? (Teksa studentët përgjigjen, theksoni se **Satani përdor doktrina të rreme për të na joshur të bëjmë mëkat.**)

Ftojini një student të përmbledhë atë që i ndodhi Korihorit. (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë, i ftoni ata të përdorin kreun e kapitullit për Almën 30 ose të lexojnë Almën 30:52–53, 59–60.)

Alma 31

Alma kryeson një mision për t'i rifituar zoramitët që braktisën fenë

I kujtoni studentët që zoramitët besonin ide të rreme dhe kishin rënë në praktika të rreme ose braktisëse. Tek Alma 31:5 ne mësojmë se, **kur e studiojmë fjalën e Perëndisë, ajo do të na udhëheqë për të bërë atë që është e drejtë.**

Alma 32

Alma u jep mësim njerëzve të varfër të zoramitëve se si të ushtrojnë besim

I kujtoni studentët se, edhe pse shumë prej zoramitëve refuzuan ta pranonin fjalën e Perëndisë, Alma filloi të kishte sukses mes të varfërve. Ai i mësoi ata se si të ushtronin besim. I bëni studentët të rishikojnë Almën 32:21, një varg për zotërimin e shkrimit të shenjtë. U kërkoni atyre të shpjegojnë se çfarë u mëson ky varg rreth besimit.

I kujtoni studentët se Alma përdori një farë për të dhënë mësim rreth procesit të zhvillimit të besimit. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë frazash tek Alma 32:28 tregojnë se një farë, ose në këtë rast fjala e Perëndisë, është e mirë?
- Çfarë ndikimi ka fjala e Perëndisë te ne, kur e lejojmë atë të mbillet në zemrat tona?

U tregoni studentëve se Alma i nixti zoramitët ta vinin në provë fjalën, ose ta mbillnin atë në zemrat e tyre duke e besuar atë dhe duke vepruar sipas saj. I ftoni ata të lexojnë Almën 33:22–23, duke kërkuar se cilën “fjalë” Alma dëshironte veçanërisht që njerëzit ta mbillnin në zemrën e tyre. Ju mund të dëshironi t'i nixtni studentët t'i shkruajnë këto vargje si një referencë-kryq pranë Almës 32:28.

I bëni studentët të lexojnë Almën 32:28–29, 31, 37, 41–43, duke kërkuar për shpërblime që i marrim nga të besuarit dhe të vepruarit sipas fjalës së Perëndisë. Ndërsa studentët përgjigjen, sigurohuni që parimi vijues është i qartë: **Nëse ne e ushqejmë me zell besimin tonë në fjalën e Perëndisë në zemrat tona, besimi ynë dhe dëshmia jonë për Jezu Krishtin dhe ungjëllin e Tij do të rriten.**

Për ta përfunduar këtë mësim, i ftoni studentët t'i japin përgjigjet e tyre për mësimin 4, detyrën 4 në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta – rreth rezultateve që kanë parë në jetën e tyre, ndërkohë që e kanë ndjekur eksperimentin që përshkroi Alma tek Alma 32.

Njësia Tjetër (Alma 33–38)

Cili është rreziku i shtyrjes së pendimit? Amuleku i përgjigjet kësaj pyetjeje dhe jep një paralajmërim. Gjithashtu, Alma i këshilloi dy nga bijtë e tij, ndërsa i afrohet fundit të jetës së tij. Ai jep hollësi rreth kthimit të tij në besim – duke ndryshuar nga dikush që luftoi kundër Perëndisë, në dikë që luftonte për Perëndinë – dhe rreth mënyrës se si u ndje kur u çlirua nga faji dhe dhembja e mëkateve të tij.

Alma 33

Hyrje

Një grup zoramitësh dëshiruan të dinin se si ta ndiqnin këshillën e Almës për ta mbjellë fjalën e Perëndisë në zemrat e tyre dhe për të ushtruar besim. Duke i përdorur shkrimet e shenjta, Alma i mësoi njerëzit rreth adhurimit, lutjes dhe mëshirës që mund të marrim nga Perëndia për shkak të Shpëtimtarit. Ai i nxiti njerëzit të shihnin te Jezu Krishti dhe të besonin në fuqinë e Shlyerjes së Tij.

Shënim: Mësimi 94 siguron një mundësi për tre studentë për të dhënë mësim. Ju mund të dëshironi t'i përzgjidhni tre studentët tani dhe t'iu jepni atyre kopje të pjesëve të caktuara të mësimit 94, kështu që të mund të përgatiten. I nxitni ta studiojnë materialin mësimor me lutje dhe të kërkojnë udhëzimin e Frymës së Shenjtë, kështu që ata do ta dinë se si ta përshtatin mësimin sipas nevojave të anëtarëve të klasës së tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 33

Alma u mëson zoramitëve të fillojnë të besojnë në Jezu Krishtin

Shkruani *ushtrim* në tabelë.

- Çfarë do të thotë ta ushtrojmë diçka? (Ndërkohë që studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund t'i kërkonit një studentit të tregojë se si t'i ushtrojë krahët e veta, ndoshta duke bërë ulje-ngritje (pompa) ose këmbët e veta, ndoshta duke vrapuar në vend).

I bëni studentët të lexojnë në heshtje Almën 33:1, duke përcaktuar ushtrimin që zoramitët dëshironin të kuptonin. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, shkruani pyetjen vijuese në tabelë: *Si e ushtrojmë besimin?* I ftoni studentët të kërkojnë të paktën tri përgjigje të kësaj pyetjeje, ndërsa studiojnë dhe diskutojnë Almën 33.

Shpjegoni se, ndërsa Alma filloi t'i përgjigjej pyetjes së zoramitëve rreth mënyrës se si të ushtronin besim, ai korrigjoi një ide të rreme që ata kishin rreth adhurimit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 33:2. I kërkonit klasës të përcaktojë idenë e rreme të zoramitëve rreth adhurimit të Perëndisë.

- Përse këta zoramitë menduan se nuk mund ta adhuronin Perëndinë? (Ngaqë ata nuk u lejuan në sinagogat e tyre.)

U kërkonit studentëve ta përmbledhin atë që mësuuan tek Alma 31 rreth formës së adhurimit të zoramitëve. (Shih Alma 31:22–23. Zoramitët ofruan të njëjtën lutje një herë në javë në sinagogë dhe ata nuk folën më kurrë për Perëndinë përsëri gjatë pjesës së mbetur të javës).

- Përse është ardhja në Kishë një pjesë e rëndësishme e adhurimit tonë? Cilat janë disa mënyra si mund ta adhurojmë Perëndinë, përveç ardhjes çdo javë në mbledhjet tona të Kishës?

Shpjegoni se Alma i citoi mësimet e një profeti të quajtur Zenos për t'i korrigjuar idetë e rreme të zoramitëve rreth adhurimit të Perëndisë. I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 33:3, duke kërkuar fjalën që Alma përdori, e cila mund të këmbëhet me fjalën *adhurim*. (Fjala është *lutje*.)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 33:4–10, duke përcaktuar çdo rrethanë në të cilën Zenosi tha se ai u lut.

- Kur dhe ku u lut Zenosi?
- Çfarë na mësoi Alma rreth adhurimit kur citoi fjalët e Zenosit? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Ne mund ta adhurojmë Perëndinë vazhdimisht nëpërmjet lutjes.**)

Iu drejtoni pyetjes në tabelë: *Si e ushtrojmë besimin?* Poshtë asaj pyetjeje, shkruani *Lutuni gjithmonë*.

- Në çfarë mënyrash është lutja një ushtrim i besimit në Atin Qiellor dhe Jezu Krishtin?
- Kur jeni lutur në ndonjë situatë të ngjashme me ato që përmendi Zenosi? Si mori përgjigje lutja juaj? (U kujtoni studentëve që ata nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo vetjake.)

I ftoni studentët të rishikojnë në heshtje Almën 33:4–5, 8–9. I vini ata të kërkojnë fraza që përmendin mëshirën e Perëndisë (të tilla si “ti je i mëshirshëm” dhe “ti ishe i mëshirshëm”).

Për t’i ndihmuar studentët të shohin lidhjen midis Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe mëshirës së Atit Qiellor, e ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 33:11–16. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar një frazë që shfaqet katër herë në këto vargje. (Fraza është “për shkak të Birit tënd”. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët për ta shenjuar këtë frazë).

- Si mendoni ju, çfarë do të thoshte Zenosi kur tha: “Ti ke larguar prej meje gjykimet e tua, për shkak të Birit tënd”? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Ne marrim mëshirën e Atit Qiellor, duke përfshirë falje për mëkatet tona, për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit.** Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Almës 33:11–16.)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë mëshirën që mund të merret nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, merrni parasysht ndarjen e historisë së mëposhtme, të cituar nga Presidenti Gordon B. Hinkley:

“Mësuesi tha: ‘Mirëmëngjes, djema, ne kemi ardhur për të zhvilluar mësim’. Ata bërtitën dhe u tallën me sa patën zë. ‘Tani, unë dua një mësim të mirë, por ua pohoj se nuk e di se si, në qoftë se ju nuk më ndihmoni. Le të mendojmë se kemi disa rregulla. M’i thoni dhe unë do t’i shkruaj në tabelën e zezë.’

Një djalë bërtiti: ‘Pa vjedhje!’ Një tjetër: ‘Në kohën e duhur’. Së fundi, dhjetë rregulla u shfaqën në dërrasën e zezë.

‘Tani’, tha mësuesi, ‘një ligj nuk është i mirë, në qoftë se nuk ka një gjobë të lidhur me të. Çfarë do të bëjmë me atë që i thyen rregullat?’

‘Të goditet në kurriz dhjetë herë pa asnjë rrobë mbi të’, erdhi përgjigja nga klasa.

‘Kjo është goxha e ashpër, djema. A jeni të sigurt që jeni gati ta mbështesni atë?’ Një tjetër bërtiti: ‘Unë e mbështes vendimin’, dhe mësuesi tha: ‘Në rregull, do të jetojmë patjetër sipas tyre! Nxënës, vendosni rregull!’

Mbas një ose dy ditësh, ‘Tomi i Madh’ pa se ia kishin vjedhur drekën. Vjedhësi u gjet – një djalë i vogël, i urit, rreth dhjetë vjeç. ‘Ne e kemi gjetur hajdutin dhe ai duhet të ndëshkohet në përputhje me rregullin tuaj – dhjetë goditje në kurriz. Xhim, eja këtu!’ tha mësuesi.

Djali i vogël, duke u dridhur, erdhi dalëngadalë me një xhakëtë të madhe, të mbyllur deri te qafa dhe u përgjyera: ‘Mësues, mund të më godasësh sa fort të duash, por të lutem, mos ma hiq xhakëtën!’ [Shënim: Ju mund të dëshironi të shpjegoni se në këtë tregim, fjala *godasësh* do të thotë ta rrahësh dikë.]

‘Hiq xhakëtën’, tha mësuesi. ‘Ti ndihmove në bërjen e rregullave!’

‘O, mësues, mos më bëj ta heq!’ Ai filloi të zbërthente kopsat dhe çfarë pa mësuesi? Djali nuk kishte këmishë dhe u zbulua një trup i vogël, i dëmtuar, gjithë kocka.

‘Si mund ta fshikulloj këtë fëmijë?’ mendoi ai. ‘Por unë duhet, duhet të bëj diçka, në qoftë se do të mbaj rregull në këtë shkollë.’ Gjithçka ishte e heshtur si vdekja.

‘Si është e mundur që nuk ke veshur këmishë, Xhim?’

Ai u përgjigj: ‘Babai më vdiq dhe nëna ime është shumë e varfër. Unë kam vetëm një këmishë dhe ajo po e lan sot, dhe unë veshva xhakëtën e madhe të vëllait tim për të më mbajtur ngrohtë.’

Mësuesi, me shkopin në dorë, ngurroi. Përkishtë atëherë ‘Tomi i Madh’ u ngrit në këmbë dhe tha: ‘Mësues, nëse nuk ke kundërshtim, unë do të rrihem në vend të Xhimit’.

‘Mjaft mirë, ka një ligj të caktuar që dikush mund të bëhet zëvendësues i një tjetri. A jeni të gjithë dakord?’

Tomi e hoqi xhakëtën dhe pas pesë goditjesh shkopi u thye! Mësuesi e uli kokën në duart e tij dhe mendoi: ‘Si mund ta mbaroj këtë detyrë të tmerrshme?’ Atëherë ai dëgjoi që klasa po qante dhe çfarë pa? Xhimi i vogël ishte afuar dhe e kishte kapur Tomin me të dy duart

Përcaktimi i fjalëve dhe frazave të përsëritura

Profetët shpesh theksojnë të vërteta nëpërmjet përsëritjes. Ndërsa studentët zbulojnë fjalë, fraza dhe ide të përsëritura, u kërkoni atyre të marrin parasysht çfarë të vërtete po u mëson shkruesi dhe përse është e rëndësishme ta kuptojnë të vërtetën.

rreth qafës. ‘Tom, më vjen keq që ta vodha drekën, por isha tmerresisht i uritur. Tom, do të të dua vërtet derisa të vdes, sepse ti more goditjet për mua! Po, do të të dua përgjithmonë!’ [Autor i panjohur.]

Pasi e citoi këtë histori, Presidenti Hinkli tha: “Për të nxjerrë një frazë nga ky tregim i thjeshtë, Jezusi, Shëlbuesi im, e ka marrë ‘goditjen time për mua’ dhe tuajën për ju” (“The Wondrous and True Story of Christmas”, *Ensign*, dhjetor 2000, f. 4).

- Si lidhet ky rrëfim me mësimet e Almës për Shlyerjen e Shpëtimtarit? (Siç nevojitet, shpjegoni se gatishmëria e Tomit për të “marrë goditjen e Xhimit” përfaqëson Shlyerjen. Shpëtimtari ka marrë ndëshkimin për mëkatet tona mbi Vetveten, kështu që ne vërtet s’do të duhet ta durojmë atë ndëshkim, në qoftë se pendohemi.)

Shpjegoni se pas citimit të fjalëve të Zenosit, Alma citoi fjalët e Zenokut, një profet tjetër. U lexoni studentëve me zë të lartë Almën 33:15–16. Theksoni pakënaqësinë e Atit Qielor kur njerëzit nuk pranojnë të kuptojnë se çfarë ka bërë Biri i Tij për ta.

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 33:12–14, duke kërkuar burimin që përdori Alma kur ai u dha këto mësimet.

- Përse i njihte Alma fjalët e Zenosit dhe Zenokut? (Sepse fjalët ishin në shkrimet e shenjta. Ju mund të dëshironi të vini në dukje se fjalët e Almës në vargjet 12 dhe 14 sugjerojnë se zoramtët gjithashtu i patën këto shkrime të shenjta. Theksoni se **shkrimet e shenjta dëshmojnë për Jezu Krishtin.**)

Nën pyetjen në tabelë, shkruani *Studioni shkrimet e shenjta dhe i besoni ato.*

Vini në dukje se Alma iu referua një tregimi tjetër të shkrimeve të shenjta që t’i ndihmonte zoramtët për ta zhvilluar besimin te Jezu Krishti. Paraqitni figurën Moisiu dhe Gjarpri prej Bronzi (62202; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 16). Përmbledhni këtë tregim duke shpjeguar se, kur Moisiu po i udhëhiqte izraelitët në vendin e shkretë, shumë njerëz filluan të ngrënë krye kundër tij dhe Zotit. Në përgjigje të kësaj mosbindjeje, Zoti dërgoi gjarpërinj helmues që i kafshuan njerëzit. Njerëzit shkuan te Moisiu për ndihmë. Moisiu u lut dhe mori udhëzim të bënte një gjarpër të vënë mbi një shtizë që njerëzit ta shihnin. Ai u bind, duke bërë një gjarpër prej bronzi. (Shih Numrat 21:4–9.) E bëni një student të lexojë me zë të lartë Almën 33:19–20. Ftojani klasën të përcaktojë se çfarë u ndodhi atyre që e panë gjarprin prej bronzi dhe çfarë u ndodhi atyre që zgjodhën të mos e shihnin.

- Sipas Almës 33:20, përse disa njerëz zgjodhën të mos shihnin?

U kërkoni studentëve të përsiaten nëse do të zgjidhnin të shihnin, po të kishin qenë në atë gjendje.

Paraqitni figurën Kryqëzimi (62505; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 57). Shpjegoni se gjarpri prej bronzi në shtizë ishte një “simbol” (Alma 33:19). Me fjalë të tjera, ishte një simbol i diçkaje që do të ndodhte në të ardhmen. Ai përfaqësoi Jezu Krishtin në kryq (shih Gjoni 3:14).

I vini studentët të lexojnë në heshtje Almën 33:21–23, duke kërkuar se si Alma e përngjasoi këtë tregim me zoramtët. Pasi studentët të raportojnë se çfarë zbuluan, drejtojuni përsëri pyetjes në tabelë: *Si mund të ushtrojmë besim?*

- Çfarë mund të na mësojë tregimi i izraelitëve dhe i gjarprit prej bronzi rreth asaj që duhet të bëjmë për t’u shëruar shpirtërisht?
- Si i përgjigjet Alma 33:22–23 kësaj pyetjeje? (Studentët duhet të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Ne ushtrojmë besim duke zgjedhur të besojmë në Jezu Krishtin dhe në Shlyerjen e Tij.**)

Poshtë pyetjes në tabelë, shkruani *Besoni në Jezu Krishtin dhe në Shlyerjen e Tij.*

- Çfarë veprimesh ose sjelljesh shihni te njerëzit që besojnë në Shlyerjen e Shpëtimtarit?

Për të theksuar që besimi te Jezu Krishti është një zgjedhje që ne bëjmë, drejtojuni vëmendjen e studentëve te fraza vijuese tek Alma 33:23: “Dhe madje të gjithë këtë ju mund ta bëni në qoftë se doni”. Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shenjojnë këtë frazë.

Shkruajeni thënien vijuese në tabelë dhe merrni parasysh t’i nxitni studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta. (Thënia gjendet në “Inquire of the Lord” [fjalim i mbajtur për mësuesit fetarë të SAK-ut, 2 shkurt 2001], f. 1, si.lds.org.)

“Çdo fëmijë në secilin brez zgjedh besim ose mosbesim. Besimi nuk është një trashëgimi; ai është një zgjedhje” (Presidenti Henri B. Ajring).

U kërkoni studentëve t'i përgjigjen njërës prej pyetjeve në vijim në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë përpara orës së mësimit, të përgatitni një fletushkë me pyetje ose t'i lexoni pyetjet ngadalë që studentët të mund t'i shkruajnë).

- Si ka ndikuar zgjedhja juaj për të besuar te Shpëtimtari në jetën tuaj të përditshme?
- Si e ka forcuar studimi vetjak i shkrimeve të shenjta besimin tuaj në Atin Qiellor dhe në Jezu Krishtin?
- Si e ka forcuar lutja e përditshme dhe adhurimi vetjak besimin tuaj në Atin Qiellor dhe në Jezu Krishtin?
- Çfarë ndieni se Ati Qiellor do të dëshironte të bënit për të ushtruar besim më të madh?

Ftoni dy ose tre studentë që t'i japin përgjigjet. Dëshmoni për rëndësinë e zgjedhjes për të besuar në Shpëtimtarin.

Alma 34–35

Hyrje

Pasi Alma u mësoi zoromitëve të besonin në Birin e Perëndisë, Amuleku u shpalli dëshminë e vet për Jezu Krishtin, duke siguruar një dëshmitar të dytë. Amuleku, shoku misionar i Almës, theksoi se Shlyerja e Jezu Krishtit është e nevojshme për shpëtimin e gjithë njerëzimit dhe se individët mund t'i marrin të gjitha bekimet e Shlyerjes, ndërkohë që ushtrojnë besim deri në pendim. Shumë

zoromitë ia vunë veshin ftesës së Amulekut për t'u penduar. Kur zoromitët e penduar u dëbuan nga vendi prej sunduesve dhe priftërinjve të tyre të ligj, nefitët dhe populli i Amonit u dhanë atyre ushqim, veshje dhe toka për trashëgimin e tyre. Si rrjedhim, lamanitët dhe zoromitët e papenduar filluan të bëjnë përgatitje për luftë kundër nefitëve dhe njerëzve të Amonit.

U jepni mësim me anë të Shpirtit dhe dëshmoni për Jezu Krishtin

Bëni gjithçka mundeni për të krijuar një mjedis në të cilin studentët mund të mësohen me anë të Frymës së Shenjtë. Një nga mënyrat më domethënëse për ta krijuar një mjedis të tillë është t'i përqendroni shembujt tuaj dhe diskutimet tuaja te Shpëtimtari, të jepni dëshmi për Të shpesh dhe të siguronit mundësi për studentët që të japin dëshmi për Të.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 34:1–14

Amuleku i mëson zoromitët rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit

Shkruani në tabelë thëniet vijuese përpara orës së mësimin. U kërkoni studentëve të shkruajnë në fletoret e klasës ose në copa letre nëse mendojnë se cila thënie është e vërtetë ose e rreme.

1. Kur Jezu Krishti shleu për mëkatet e njerëzimit, Ai vuajti vetëm për njerëzit e drejtë.
2. Të gjithë njerëzit kanë nevojë për Shlyerjen që të shpëtohen.
3. Çdo njeri mund të shlyejë ose paguajë për mëkatet e dikujt tjetër.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për t'i shënuar përgjigjet e tyre, i kujtoni ata që Alma u mësoi një grupi zoromitësh se si ta merrnin fjalën e Perëndisë dhe të ushtronin besim në Jezu Krishtin (shih Alma 32–33). Përmbledhni Almën 34:1–7 duke shpjeguar se Amuleku e pasoi Almën duke dhënë dëshminë e vet rreth Shpëtimtarit. U kërkoni studentëve të shohin në heshtje mësimet e Amulekut tek Alma 34:8–9, 11, duke përcaktuar fraza që tregojnë se cila thënie në tabelë është e vërtetë ose e rreme. Më pas i rishikoni thëniet si klasë. Përgjigjet e sakta janë:

1. E rreme – “Ai do të shlyejë për mëkatet e botës” (Alma 34:8).
2. E vërtetë – “Duhet të bëhet një shlyerje, përndryshe i tërë njerëzimi do të mbarojë patjetër” (Alma 34:9).
3. E rreme – “Nuk ka njeri që mund të bëjë fli gjakun e tij, për të shlyer mëkatet e një tjetri” (Alma 34:11).

Pasi studentët ta kenë diskutuar përgjigjen e thënies 3, i pyetni:

- Si mendoni ju, përse Jezu Krishti është i vetmi që mund të shlyente për mëkatet e botës?

Për t'i ndihmuar studentët t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, i ftoni ata të lexojnë në heshtje Almën 34:10, 14. Më pas lexoni thëniet në vijim nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Shlyerja e Tij është e pafundme – pa mbarim. Ishte gjithashtu e pafundme në atë që tërë njerëzimi do të shpëtohej nga vdekja e pambarueshme. Ishte e pafundme në kuptimin e vuajtjes së Tij të pashpjegueshme. . . . Ishte e pafundme në qëllim – ishte për t'u bërë njëherësh për të gjithë. Dhe mëshira e Shlyerjes shtrihet jo vetëm te një numër i pafundëm njerëzish, por gjithashtu te një numër i pafundëm botësh të krijuara prej Tij. Ishte e pafundme përtej çdo shkalle njerëzore të matjes ose përtej çdo kuptueshmërie të vdekshme.

Jezusi ishte i vetmi që mund ta ofronte një shlyerje të tillë, të pafundme, ngaqë Ai u lind prej një nëne të vdekshme dhe një Ati të pavdekshëm. Për shkak të asaj parëbirënie të pashoqe, Jezusi ishte një Qenie e pafundme” (“The Atonement”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 35).

“Në përputhje me ligjin e përjetshëm, ajo shlyerje kërkoi një flijim vetjak nga një qenie e pavdekshme që nuk i nënshtrohej vdekjes. Prapë Ai duhet të vdesë dhe ta marrë vetë trupin e Tij përsëri. Shpëtimtari ishte i vetmi që mund ta plotësonte këtë. Nga nëna e Tij, Ai trashëgoi fuqi për të vdekur. Nga Ati i Tij, Ai trashëgoi fuqi mbi vdekjen” (“Constancy amid Change”, *Ensign*, nëntor 1993, f. 34).

- Si na ndihmojnë mësimet e Amulekut dhe thëniet e Plakut Nelson për të kuptuar arsyen përse Jezu Krishti ishte i vetmi që mund të shlyente për mëkatet e botës?
- Si do ta përmbledhni atë që keni mësuar deri tani nga Alma 34 rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit? (Studentët mund të sugjerojnë të vërteta të tjera, por sigurohuni që ata kuptojnë se **Shlyerja e pafundme dhe e përjetshme e Jezu Krishtit e bën shpëtimin të mundur për të gjithë njerëzimin.**)

Për t’i ndihmuar studentët ta vlerësojnë më tej domosdoshmërinë e Shlyerjes në planin e Atit Qiellor për shpëtimin, merrni parasysht të përdorni aktivitetin e mëposhtëm. Ju mund të dëshironi ta përshtatni këtë aktivitet për t’iu përgjigjur nevojave dhe interesave të studentëve, të cilëve ju jepni mësim.

Shkruani frazën që vijon në tabelë: *Përfytyroni jetën pa . . .*

Ngrini lart një objekt që shumë të rinj e vlerësojnë (të tillë si një telefon celular) dhe pyetni:

- Si e përfytyroni se do të ishte jeta pa këtë objekt?

Më pas, ngrini lart një shishe ose një gotë me ujë (ose diçka tjetër që është thelbësore për ta mbështetur jetën).

- Si do të ishte jeta pa ujë?

Pasi studentët ta kenë diskutuar domosdoshmërinë e ujit, plotësoni thënien në tabelë që ajo të lexojë sa vijon: *Imagjinoni jetën pa Shlyerjen e Jezu Krishtit.*

- Si do të ishte jeta e ndryshme pa Shlyerjen e Jezu Krishtit? (U jepni studentëve një çast për të përsiatuar mbi këtë pyetje përpara se t’iu kërkoni përgjigjet. Nëse ua lejon koha, ju mund të doni t’i ftoni ata për t’i shkruar përgjigjet e kësaj pyetjeje).

Alma 34:15–41

Amuleku i mëson zoramitet se si të ushtrojnë besim deri në pendim

Vini në dukje që, edhe pse Jezu Krishti e kreu Shlyerjen për të gjithë njerëzit, ne nuk i marrim në mënyrë të vetvetishme të gjitha bekimet e saj. Amuleku na mësoi se çfarë kemi nevojë të bëjmë për t’i marrë të gjitha bekimet e bëra të vlefshme përmes Shlyerjes. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 34:15–17 dhe të përcaktojnë një frazë që Amuleku e tha katër herë. (“Besim deri në pendim.”)

- Çfarë mund të mësojmë ne nga Alma 34:15–17 rreth asaj që duhet të bëjmë për të marrë bekimet e plota të Shlyerjes? (Sigurohuni që studentët të kuptojnë se, **me qëllim që t’i marrim bekimet e plota të Shlyerjes, ne duhet të ushtrojmë besim deri në pendim.**)
- Si mendoni ju çfarë do të thotë të ushtroni besim deri në pendim?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se çfarë do të thotë të ushtrojnë besim deri në pendim, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Ne kemi nevojë për një besim të fortë në Krishtin që të jemi në gjendje të pendohemi. . . . Besimi në Krishtin do t’i ndryshojë mendimet, bindjet dhe sjelljet tona, që nuk janë në harmoni me vullnetin e Perëndisë. . . . Pendimi do të thotë një ndryshim i mendjes dhe i zemrës – ne pushojmë së bëri gjëra që janë të gabuara dhe fillojmë të bëjmë gjëra që janë të drejta” (“Pikë Kthimi të Sigurt”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 100; Konferenca e Përgjithshme, prill 2007, f. 124).

- Përse është e rëndësishme ta kuptojmë se pendimi kërkon që ne, jo vetëm të ndalojmë bërjen e asaj që është e gabuar, por të fillojmë të bëjmë gjëra që janë të drejta?
- Sipas Almës 34:16, çfarë vjen si përfundim kur ne ushtrojmë besim deri në pendim?
- Çfarë ndodh nëse ne nuk ushtrojmë besim deri në pendim? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se të jesh “i ekspozuar para tërë ligjit të kërkesave të drejtësisë”, do të thotë të vuash pasojat e plota për mëkatet tona dhe të humbasësh bekimin e jetës së përjetshme).

- Sipas Almës 34:17, çfarë është një gjë që mund të bëjmë për të ushtruar besim deri në pendim?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 34:17–28. I vini ata të kërkojnë se çfarë u mësoi Amuleku zoramitëve rreth lutjes, duke përfshirë kur të luten dhe për çfarë të luten.

- Çfarë mësimi dha Amuleku për lutjen që lidhet me jetën tuaj? Përse mendoni se lutja është një pjesë e rëndësishme e ushtrimit të besimit deri në pendim?
- Amuleku tha se lutjet tona nuk do të na vlejné për asgjë, ose do të jenë të padobishme, në qoftë se nuk i ndihmojmë ata që janë përreth nesh (shih Alma 34:28). Si mendoni ju, përse kjo është e vërtetë?

Për t'i ndihmuar studentët të marrin parasysh mënyra shtesë se si mund të ushtrojmë besim deri në pendim, u kërkoni atyre t'u përgjigjen shembujve të mëposhtëm:

1. Një i ri e ka bërë zakon të përdorë gjuhë të pahijshme. Cilat janë disa mënyra se si ai mund të tregojë besim deri në pendim për t'u çliruar nga ky zakon? (Përgjigjet mund të përfshijnë të lutet për ndihmë, t'u kërkojë anëtarëve të familjes e miqve për ta ndihmuar dhe të marrë pjesë në veprimtari që ftojnë Shpirtin).
2. Një e re dhe një i ri janë përfshirë në një marrëdhënie të pahijshme. Ata e kanë ndier Frymën e Shenjtë t'i nxitë për ta përfunduar këtë marrëdhënie menjëherë. Si mund të paraqesë ndjekja e kësaj nxitjeje besimin deri në pendim? Çfarë hapash të tjerë mund t'iu nevojiten të bëjnë për të siguruar që ata janë në shtegun drejt pendimit të plotë? (Përgjigjet mund të përfshijnë kërkimin e udhëzimit nga peshkopi ose presidenti i degës dhe lutjen për forcë e falje).
- Çfarë do të thotë të shtyjme? Cilat janë disa arsye përse njerëzit shtyjnë?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 34:33, duke kërkuar për diçka që Amuleku i paralajmëroi zoramitët të mos e shtynin bërjen. I ftoni dy ose tre studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 34:32–35. Ndërsa lexojnë, e bëni klasën të kërkojë pasojat e shtyrjes së pendimit tonë. Pasi studentët të raportojnë se çfarë kanë gjetur, shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Kjo jetë është koha për ne që të përgatitemi për ta takuar Perëndinë.***

- Si do t'ia shpjegonin këtë të vërtetë dikujt?
- Përfytyroni sikur keni një mik i cili me vetëdije nuk iu bindet disa urdhërimeve, por planifikon të pendohet më vonë. Çfarë mësimi do t'i jepnit këtij miku bazuar në atë që keni mësuar vetë nga Alma 34:32–35?

Shpjegoni se Amuleku jo thjesht paralajmëroi për pasojat e shtyrjes së pendimit; ai gjithashtu na mësoi rreth bekimeve të zgjedhjes për t'u penduar tani. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 34:30–31 dhe ta përcaktojnë këtë bekim.

- Tek Alma 34:31, çfarë sigurie u jepet atyre që pendohen tani? (“Plani i madh i shëlbimit do të realizohet menjëherë për ju.”)

Lexoni thënien në vijim nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ju nuk ka nevojë të dini gjithçka përpara se fuqia e Shlyerjes të veprojë për ju. Kini besim në Krisht; ai fillon të veprojë ditën që ju e kërkoni!” (“Washed Clean”, *Ensign*, maj 1997, f. 10).

- Si na ndihmon të kuptuarim e kësaj sigurie? Në çfarë mënyrash e keni ndier Shlyerjen të fillojë të veprojë për ju, kur keni filluar të mbështeteni tek ajo?

Lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Harold B. Li. U kërkoni studentëve të dëgjojnë për atë që Presidenti Li e quajti “urdhërimi më i rëndësishëm”.

“Tani, nëse keni bërë gabime, bëjeni sot fillimin e një ndryshimi në jetën tuaj. Largohuni prej asaj që keni qenë duke bërë, që është e gabuar. Urdhërimi më i rëndësishëm i të gjitha urdhërimeve të Perëndisë është ai të cilin e keni më të vështirë për ta zbatuar sot. Nëse është një dobësi pandershmërie, nëse është një dobësi padëlirësie, nëse është një dobësi falsifikimi, e mosthënies së të vërtetës, sot është dita që ju të punoni për atë, derisa të jeni në gjendje që ta mposhtni atë dobësi. . . . E vini atë në udhë të drejtë dhe më pas filloni me tjetrin që është më i vështiri për ju për ta mbajtur” (*Teachings of Presidents of the Church: Harold B. Lee* [2000], f. 30).

- Sipas Presidentit Li, cili është urdhërimi më i rëndësishëm? Përse?

Shkruani thëniet e mëposhtme të paplota në tabelë. U kërkoni studentëve që t'i plotësojnë ato në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Sot, urdhërimi më i rëndësishëm për mua është . . .

Unë vërtet do të filloj tani të ushtroj besim deri në pendim duke . . .

Alma 35

Zoramitët e penduar shkojnë për të banuar mes të drejtëve

Përmbliidhni Almën 35 duke shpjeguar se shumë zoramitë u penduan për mëkatet e tyre. Ata u dëbuan nga vendi prej sunduesve dhe priftërinjve të tyre të ligj dhe shkuan të jetonin në vendin e Jershonit me popullin e Amonit. Populli i Amonit u dha atyre toka dhe nefitët u dërguan ushtritë e tyre për t'i mbrojtur.

Alma 36

Hyrje

Pas misionit të tij te zoramitet, Alma e këshilloi secilin prej bijve të tij në mënyrë individuale. Këshilla e tij për birin e tij, Helamanin, gjendet tek Alma 36 dhe 37. Alma i dëshmoi Helamanit se Perëndia do t'i çlironte ata që e vendosnin besimin e tyre tek Ai. Për ta ilustruar këtë të vërtetë, Alma përshkroi përvojën e tij vite më parë kur ai u çlirua nga dhembja e mëkateve të tij nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Ai gjithashtu tregoi për përpjekjet e tij që t'i sillte të tjerët te Krishti dhe që të përjetonin gëzimin e pendesës për veten e tyre.

Shënim: Mësimi 94 siguron mundësi për tre studentë për të dhënë mësim. Nëse nuk e keni bërë këtë tashmë, ju mund të dëshironi t'i përzgjidhni tre studentë tani dhe t'iu jepni atyre kopje të pjesëve të caktuara të mësimt 94, që ata të mund të përgatiten. I nxitni ata ta studiojnë materialin mësimor me lutje dhe të kërkojnë udhëzimin e Frymës së Shenjtë, kështu që ata do ta dinë se si ta përshtatin mësimin sipas nevojave të anëtarëve të klasës së tyre.

I nxitni studentët të luten për udhëzim ndërsa plotësojnë detyrat e caktuara

Kur u caktoni studentëve detyra, të tilla si mësimdhënia e një pjese të një mësimi, i nxitni ata të luten për udhëzim ndërkohë që i plotësojnë detyrat e tyre. Nxitja juaj do ta rritë mirëbesimin e tyre, që ata mund të marrin ndriçim mendor nëpërmjet Shpirtit (shih DeB 6:14–15).

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 36:1–5

Alma e mëson Helamanin rreth fuqisë së Perëndisë për të çliruar

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth mënyrave të padyshimita sipas të cilave ka ndikuar tek ata dëshmia e prindërve të tyre ose një mësim i veçantë i tyre. Ftoni një ose dy studentë që të ndajnë me klasën mendimet e tyre.

Shpjegoni se kapitujt 36–42 në librin e Almës përmbajnë këshillë nga Alma për bijtë e tij. Kapitujt 36–37 i drejtohen Helamanit, kapitulli 38 i drejtohet Shiblunit dhe kapitujt 39–42 i drejtohen Koriantonit.

I nxitni studentët ta përfytyrojnë veten në vendin e Helamanit, ndërsa dëgjonte dëshminë e atit të tij tek Alma 36:1–5. I bëni studentët t'i lexojnë këto vargje në heshtje, duke kërkuar për atë që u lë mbresë rreth dëshmisë së Almës.

- Në këto vargje, çfarë ju lë më shumë mbresë? Përse?

Alma 36:6–22

Alma përshkruan rebelimin e tij dhe shpjegon se si e mori faljen

Shpjegoni se, si dëshmi e mëtejshme e fuqisë së Perëndisë për t'i çliruar ata që e vendosin besimin e tyre tek Ai, Alma tregoi për përvojën e tij e të qenies i çliruar nga dhembja e mëkateve të tij. U kërkoni studentëve t'i hedhin një sy të shpejtë Alma 36:6–9 dhe të përmbledhin atë që i ndodhi Almës, ndërkohë që ai dhe bijtë e Mosias shkuan nëpër vende duke kërkuar të shkatërronin Kishën.

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 36:10. I kërkoni klasës të përcaktojë se sa kohë vuajti Alma për mëkatet e tij. Shpjegoni se tek Alma 36:11–17 ne marrim një tregim akoma më të hollësishëm të asaj që Alma përjetoi gjatë tri ditëve dhe tri netëve të vuajtjes së tij, sesa e marrim në tregimet e tjera të kthimit të tij në besim (shih Mosia 27 dhe Alma 38). I caktoni studentët të punojnë në dyshe. I ftoni dyshtet të studiojnë Almën 36:11–17, duke kërkuar për shprehjet e Almës lidhur me frikën ose dhembjen. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që zbulojnë. I bëni studentët t'i raportojnë fjalët dhe frazat që gjejnë. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani ato në tabelë). Ju mund të dëshironi të bëni pyetjet e mëposhtme për ta thelluar kuptueshmërinë e studentëve për fjalët dhe frazat që raportojnë.

- Si mendoni ju çfarë do të thotë ajo frazë (ose fjalë)? Çfarë e bëri Almën të ndihej në atë mënyrë?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë fjalët *i torturuar*, *i ngacmuar* dhe *mundim*, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve: "*I torturuar* do të thotë 'i munduar me mjete torture'. Në lashtësi një rrotë torture ishte një strukturë mbi të cilën viktimat shtriheshin me secilin kyç të duarve dhe të këmbëve të lidhur te rrota, e cila më pas mund të rrotullohej për të shkaktuar dhembje të padurueshme.

Një lesë është një strukturë me maja heshte përgjatë saj. Kur tërhiqet nëpër tokë, ajo e ngacmon dhe e copëton tokën. Shkrimet e shenjta shpesh flasin për shpirtra dhe mendje që 'ngacm[ohen]' nga faji.

Mundim do të thotë 'të përdredhësh', një mënyrë torturimi aq e dhimbshme sa edhe i pafajshmi do të pohonte se ishte fajtor" ("*The Touch of the Master's Hand*", *Ensign*, maj 2001, f. 23).

- Çfarë mund të na mësojë përvoja e Almës rreth ndikimeve të mëkatit? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Mëkati çon drejt dhembjes, vuajtjes dhe keqardhjes së madhe.**)
- A duket se Alma përjetoi dhembje dhe keqardhje për mëkatet e tij menjëherë pasi i bëri ato? Si mendoni ju, përse është e rëndësishme të kuptojmë se ne mund të mos i ndiejmë ndikimet e mëkateve tona menjëherë?

U kërkoni studentëve të përsiatin për përvoja në të cilat ata kanë ndier dhembje ose keqardhje për mëkatet e tyre. Pastaj lexoni thënien vijuese nga Presidenti Parker:

"Secili prej nesh ka shijuar të paktën dhembjen e ndërgjegjes, e cila i ndjek gabimet tona. . . .

Nëse jeni të rënduar me ndjenja depresuese të fajit ose zhgënjimit, të dështimit ose turpfit, ka një shërim" ("*The Touch of the Master's Hand*", f. 22).

Vini në dukje se, ndërsa Alma po ndiente dhembje dhe brejtje të madhe të ndërgjegjes për mëkatet e tij, ai kujtoi shërimin për dhembjen e tij.

- Sipas Almës 36:17, çfarë kujtoi ai?

E bëni një student të lexojë me zë të lartë Almën 36:18. E ftoni klasën të kërkojë atë që bëri Alma, që të vepronte sipas mësimave të atit të tij. Për t'i ndihmuar studentët t'i kuptojnë më mirë këto vargje, i kërkoni një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Alma ishte prekur nga mësimi i atit të tij, por është veçanërisht e rëndësishme që profecia që ai kujtoi, ishte një profeci lidhur me 'ardhjen e një Jezu Krishti, një Biri të Perëndisë, për të shlyer për mëkatet e botës'. (Alma 36:17.) Ai është emri dhe ai është mesazhi që çdo njeri duhet të dëgjojë. . . . Çfarëdo lutjesh të tjera ofrojmë, çfarëdo nevojash të tjera kemi, të gjitha në një farë mënyre varen nga ai përgjërëm: 'O Jezus, ti Biri i Perëndisë, ki mëshirë mbi mua'. Ai është i përgatitur për ta dhënë atë mëshirë. Ai pagoi me vetë jetën e tij me qëllim që ta japë atë" (*However Long and Hard the Road* [1985], f. 85).

- Si mendoni ju përse është e rëndësishme për ne që jo vetëm të mësojmë rreth Jezu Krishtit, por gjithashtu të kërkojmë për bekimet e Shlyerjes së Tij?

I nxitni studentët të marrin parasysh në heshtje nëse ata janë lutur për të marrë bekimet e Shlyerjes së Jezu Krishtit, duke përfshirë bekimin e faljes.

I ftoni studentët të kërkojnë në heshtje Almën 36:19–22, duke parë për fjalë dhe fraza që përshkruajnë se si ndjenjat e Almës ndryshuan pasi ai u lut për mëshirë.

- Çfarë fjalësh ose frazash gjetët, të cilat përshkruajnë se si ndryshuan ndjenjat e Almës?

Bëni pyetjen e mëposhtme rreth secilës nga fjalët dhe frazat që kanë gjetur studentët:

- Çfarë ju mëson ajo frazë (ose fjalë) rreth fuqisë së Shlyerjes së Shpëtimtarit? (Ndërsa studentët përgjigjen, i ndihmoni ata të kuptojnë se jo vetëm që Almës iu hoq dhembja, por ai u mbush me gëzim).

Shkruajeni thënien e mëposhtme të paplotë në tabelë: *Në qoftë se ushtrojmë besim në Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij, atëherë Ai do të . . .*

- Nga përvoja e Almës, çfarë mund të mësojmë rreth asaj që Zoti bën për ne kur pendo-hemi me sinqeritet? (Studentët mund të thonë parime të ndryshme, por sigurohuni që

ata shprehin se, **në qoftë se ushtrojmë besim në Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij, atëherë Ai do të na çlirojë nga dhembja e mëkateve tona dhe do të na mbushë me gëzim.** Ju mund të doni ta plotësoni thënien në tabelë).

- Çfarë mund të bëjmë për të ushtruar besim në Jezu Krishtin, me qëllim që ne të mund të çlirohemi nga ndjenjat e dhembjes ose të keqardhjes të shkaktuara nga mëkatet tona?

Lexoni me zë të lartë situatën e mëposhtme dhe u kërkonte studentëve të marrin parasysht se si do të përgjigjeshin ata:

Një shok që është duke lexuar Librin e Mormonit, shpreh shqetësim rreth fjalëve të Almës tek Alma 36:19. Shoku juaj ju pyet: “Nëse mund t’i kujtoj mëkatet e mia dhe akoma të ndiej keqardhje për to, a do të thotë se nuk jam falur?”

U kërkonte studentëve të shpjegojnë se si përvojat e Almës lidhen me këtë situatë. Pasi studentët të jenë përgjigjur, lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Satani do të përpiket të na bëjë të besojmë se mëkatet tona nuk na falen ngaqë *ne* mund t’i kujtojmë ato. Satani është një gënjeshtar; ai përpiket të na errësojë shikimin tonë dhe të na largojë nga shtegu i pendimit dhe i faljes. Perëndia nuk na premtoi se *ne* nuk do t’i kujtonim mëkatet tona. Të kujtuarit do të na ndihmojë ta shmangim bërjen përsëri të të njëjtave gabime. Por nëse qëndrojmë të vërtetë dhe besnikë, kujtimi i mëkateve tona do të zbutet me kalimin e kohës. Kjo do të jetë pjesë e procesit të nevojshëm të shërimit dhe të shenjtërimit. Alma dëshmoi se, pasi ai lut Jezusit për mëshirë, ai akoma mund t’i kujtonte mëkatet e tij, por kujtesa e mëkateve të tij nuk e shqetësoi dhe torturoi më atë, ngaqë e dinte se ishte falur (shih Alma 36:17–19).

Është përgjegjësia jonë t’i shmangemi gjithçkaje që do të rikthente kujtime të shkuara mëkatore. Kur vazhdojmë të kemi një ‘zemër të thyer dhe [një] shpirt të penduar’ (3 Nefi 12:19), ne mund të kemi besim se Perëndia nuk do t’i ‘kujtoj[ë] më [mëkatet tona]’ (“Pikë Kthimi të Sigurt”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 101; Konferenca e Përgjithshme, prill 2007, f. 124).

- Bazuar në thënien e Presidentit Uhtdorf, si do ta shpjegoni se çfarë do të thotë të mos jini “më i ngacmuar nga kujtimi i mëkateve [tona]”? (Alma 36:19).

Dëshmoni se, nëse ushtrojmë besim në Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij, Ai do të na çlirojë nga dhembja e mëkateve tona dhe do të na mbushë me gëzim. I nxitni studentët të mendojnë se si mund ta zbatojnë atë që kanë mësuar nga përvoja e Almës. Nëse e lejon koha, e bëni klasën të këndojë “Where Can I Turn for Peace?” (*Hymns*, nr. 129).

Alma 36:23–30

Alma shpjegon përse ai punon vazhdimisht për t’i sjellë të tjerët në pendim

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë përse Alma punoi për t’i sjellë të tjerët në pendim, merrni parasysht të përdorni veprimtarinë e mëposhtme. (Nëse nuk është e mundur që t’i jepni diçka për të ngrënë klasës suaj, në vend të saj ju mund ta përshkruani veprimtarinë).

Paraqitni diçka për të ngrënë (të tillë si një biskotë ose një karamelë) dhe pyetni nëse dikujt në klasë i pëlqen kjo lloj gjëje. Hani një kafshatë dhe shprehni se sa e shijshme është ajo. I thoni klasës se kjo gjë është kaq e mirë sa ju do të donit ta ndanit me të gjithë klasën. Paraqitni më shumë nga e njëjta gjë për të ngrënë dhe pyetni nëse dikush tjetër do të dëshironte ta shijonte atë. I jepni nga gjëja për të ngrënë kujtdo që mund të donte.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 36:23–24. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar për mënyrën se si veprimtaria e shijimit lidhet me përvojën e Almës pas kthimit të tij në besim.

- Si ishin veprimet e Almës të ngjashme me veprimtarinë e të shijuarit? Çfarë dëshironte Alma që të shijonin njerëzit e tjerë?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 36:25–26. I kërkonte klasës të përcaktojnë se si përpjekjet e Almës për të dhënë mësim për ungjillin ndikuan tek ai dhe të tjerët.

- Si ndikoi tek ai dhe të tjerët mësimdhënia e Almës?

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që ata të shprehin se **ne mund të marrim gëzim të madh kur kërkojmë t'i sjellim të tjerët te Krishti.**)

Përmbliidhni Almën 36:27–30 duke shpjeguar se Alma përsëri i dëshmoi Helamanit se Zoti do t'i çlironte ata që e vendosnin besimin e tyre tek Ai. Dëshmoni për gëzimin që mund të provojmë, ndërsa ushtrojmë besim në Jezu Krishtin dhe ndërsa i nxitim të tjerët ta bëjnë atë gjithashtu. Për t'i ndihmuar studentët ta vënë në jetë atë që kanë mësuar nga Alma 36, i ftoni ata të plotësojnë një nga veprimtaritë vijuese. (Ju mund të doni t'i shkruani këto në tabelë).

1. Merrni parasysht nëse e keni ndier Shpëtimtarin t'ju çlirojë nga mëkati dhe t'ju mbushë me gëzim. Në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta, shpjegoni se çfarë do të bëni që të mund t'i merrni këto bekime.
2. Mendoni për dikë (si një mik, motër apo vëlla, ose anëtar i lagjes), i cili mund të përfitojë nga dëshmia juaj për Shpëtimtarin. I shkruani një letër këtij personi dhe përfshini dëshminë tuaj lidhur me mënyrën se si Jezu Krishti është në gjendje të na çlirojë nga dhembja e mëkatit dhe të na mbushë me gëzim.

Alma 37

Hyrje

Alma e vazhdoi këshillën e tij për birin e tij, Helamanin, dhe i dha atij përgjegjësi mbi analet e shenjta. Ai e kujtoi Helamanin se shkrimet e shenjta tashmë kishin qenë mjetet për të sjellë mijëra lamanitë te Zoti dhe ai profetizoi se Zoti pati qëllime të mëdha për analet në të ardhmen. Alma e udhëzoi birin e tij rreth asaj që duhej t'u mësonte njerëzve. Duke i krahasuar fjalët e

Krishtit me Liahonën, ai ia theksoi Helamanit rëndësinë e të kërkuarit në to për udhëzim.

Shënim: Ky mësim siguron mundësi për tre studentë për t'i dhënë mësim klasës. Për t'i ndihmuar këta studentë që të përgatiten për mësimdhënie, i jepni secilit student një ose dy ditë përpara një kopje të pjesës që ai ose ajo do të japin mësim. Ose ju mund të zgjidhni t'ua mësoni vetë këto pjesë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 37

Alma ia beson Helamanit analet, e këshillon atë të zbatojë urdhërimet dhe e kujton atë që Liahona vepronte nëpërmjet besimit

Kopjoni skemën e mëposhtme në tabelë:

Gjëra të vogla dhe të thjeshta → NDIKIM I MADH

U kërkoni studentëve të renditin në tabelë disa gjëra të vogla dhe të thjeshta, të cilat kanë pasur një ndikim të madh për mirë në jetën e tyre. Ju mund të dëshironi t'u kërkoni atyre t'i shpjegojnë përgjigjet e tyre.

Shpjegoni se Alma 37 përmban këshillën e Almës për ta ndihmuar birin e tij, Helamanin, të përgatitet që të bëhet mbajtësi pasues i anave të shenjta. Alma i mësoi atij rreth rolit të gjërave të vogla dhe të thjeshta në punën e Zotit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 37:6–7.

Çfarë mësojmë nga këto vargje rreth vlerës së “gjërave të vogla dhe të thjeshta”? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të shprehin të vërtetën që **Zoti vepron me anë të mjeteve të vogla dhe të thjeshta për t'i realizuar qëllimet e Tij të përyetshme.**)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 37:1–5, duke kërkuar një shembull të një gjëje të vogël dhe të thjeshtë që mund të ketë ndikim të madh në jetën e njerëzve (analet e shenjta ose shkrimet e shenjta). Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, shkruani fjalët *Shkrimet e shenjta* në tabelë nën fjalët *Gjëra të vogla dhe të thjeshta*.

I bëni studentët të kërkojnë tek Alma 37:8–10 për mënyra se si shkrimet e shenjta ndikuan te njerëzit e Librit të Mormonit. Ndërsa studentët raportojnë për atë që gjejnë, ju mund të dëshironi t'i shkruani përgjigjet e tyre nën fjalët **NDIKIM I MADH**.

- Në çfarë mënyrash shkrimet e shenjta kanë pasur ndikim në jetën tuaj?

Përmbledhni Almën 37:11–32 duke shpjeguar që Alma i mësoi Helamanit se Zoti do ta tregonte fuqinë e Tij në daljen në dritë të Librit të Mormonit. Ai i dha detyrë Helamanit të ndiqte urdhërimet e Zotit dhe t'i ruante analet me kujdes. Ai gjithashtu e udhëzoi Helamanin t'i përdorte analet për t'u dhënë mësim njerëzve dhe të shmangte zbulimin e të gjitha hollësive të ligësisë së jareditëve dhe të shkatërrimit që pasoi.

I ftoni studentët të kërkojnë në heshtje Almën 37:13–16, duke kërkuar parime që Alma ia mësoi Helamanit, ndërkohë që i dha përgjegjësinë për analet. (Studentët mund të japin një llojshmëri parimesh, por sigurohuni që përgjigjet e tyre vënë në dukje që, **nëse u bindemi urdhërimeve të Zotit, Ai do të na ndihmojë t'i plotësojmë detyrat tona.** Ju mund të

dëshironi t'i pyetni se si ky parim lidhet me idenë që gjëra të vogla dhe të thjeshta mund të kenë ndikim të madh).

Pjesa e mbetur e këtij mësimi planifikohet për t'u dhënë nga tre studentë. Nëse klasa është e madhe, u kërkoni studentëve që japin mësim, të lëvizin drejt tre drejtimeve të ndryshme në dhomë. Ndajeni klasën në tri grupe. E ftoni secilin grup të marrë shkrimet e tyre të shenjta, fletoret e klasës ose ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta dhe stilolapsa ose lapsa dhe të grumbullohen rreth njërit nga studentët mësimdhënës. Pasi studentët mësimdhënës t'i kenë mbaruar mësimet e tyre, grupet do të rrotullohen. Nëse klasa është e vogël, studentët mësimdhënës mund t'i japin mësim me radhë të gjithë klasës. Pavarësisht nga rasti, studentët mësimdhënës duhet të përdorin rreth shtatë minuta për t'i paraqitur mësimet e tyre dhe për ta drejtuar diskutimin.

Studenti Mësimdhënës 1 – Alma 37:33–34

U kërkoni studentëve të klasës suaj të mendojnë për një udhëheqës vendor të Kishës ose një Autoritet të Përgjithshëm, i cili iu ka mësuar atyre diçka që ka sjellë ndryshim në jetën e tyre. I ftoni dy ose tre studentë të tregojnë se çfarë u mësoi ky udhëheqës dhe se si pati ndikim tek ata. Ju mund të dëshironi t'u tregoni një shembull nga jeta juaj.

I ftoni dy studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Alma 37:33–34. E vini pjesën tjetër të studentëve t'i ndjekë, duke kërkuar atë që Alma e këshilloi Helamanin t'u mësonte njerëzve. Ju mund të sugjeroni që ata të shenjojnë frazat “mësoju” dhe “predikoj atyre”, ndërkohë që lexojnë. Në tabelë ose në një copë letre, shkruani *Mësime të udhëheqësve të Kishës*. Kur studentët t'i kenë mbaruar së lexuari vargjet, u kërkoni të raportojnë për atë që gjetën. I shkruani përgjigjet e tyre nën *Mësime të udhëheqësve të Kishës*. Bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si mund të jenë këto mësimet veçanërisht të dobishme për ne sot? Përse?

U kërkoni shokëve tuaj të klasës të shohin te fraza e fundit e Almes 37:34 për të parë se çfarë bekimi na vjen kur i ndjekim mësimet e udhëheqësve të Kishës. Shkruani në tabelë parimin vijues: ***Duke ndjekur mësimet e udhëheqësve të Kishës, ne mund t'u gjejmë pushim shpirtave tanë.*** I pyetni se çfarë mendojnë ata do të thotë u “gjejmë pushim shpirtave të tyre”. (Përgjigjet mund të përfshijnë qenien të çliruar nga pasojat e mëkatit, marrjen e paqes nga Shpirti dhe qenien të bekuar me forcë për t'i duruar dhe për t'i kapërcyer sfidat.)

Jepni dëshminë tuaj rreth mënyrës se si ky parim ka qenë i vërtetë në jetën tuaj. Nëse keni kohë shtesë, i ftoni të tjerët të japin dëshmitë e tyre rreth këtij parimi.

Studenti Mësimdhënës 2 – Alma 37:35–37

U shpjegoni shokëve tuaj të klasës që është e zakonshme për ata që mbjellin pemë ta lidhin një pemë të re të një kunj dhe më pas ta heqin mbështetjen kur pema të rritet. I pyetni ata përse mendojnë se bëhet kjo. Më pas lexoni tregimin vijues rreth një peme që Presidenti Gordon B. Hinkli mbollti në kopshtin e tij:

Presidenti Gordon B. Hinkli mbollti një pemë të re pranë shtëpisë së tij vetëm pak kohë pasi u martua. I kushtoi pak vëmendje asaj gjatë viteve që kaluan. Një ditë ai vuri re se pema ishte e shtrembër dhe e përkulur drejt perëndimit. Ai u përpoq ta shtynte drejt, por trunghi ishte shumë i trashë. U përpoq të përdorte një litar dhe pulexha për ta drejtuar, por ajo nuk do të përkulej. Më së fundi, mori sharrën dhe e preu degën e rëndë në anën perëndimore, duke lënë një shenjë të shëmtuar. Ai më vonë tregoi për pemën:

“Kishte kaluar më shumë se gjysmë shekulli që kur e mbolla atë pemë. . . . Ditën që shkoi, i hodha një sy përsëri pemës. Është e madhe. Forma e saj është më e mirë. Është një gjë me vlerë për shtëpinë. Por sa e rëndë ishte trauma e rinisë së saj dhe sa i egër trajtimi që përdora për ta drejtuar atë.

Kur u mboll fillimisht, një copë spangoje do ta kishte mbajtur në vend kundrejt forcave të erës. Unë mund ta kisha vendosur dhe duhej ta kisha vendosur atë spango me shumë pak përpjekje. Por nuk e bëra dhe ajo u përkul ndaj forcave që erdhën kundër saj” (“Bring Up a Child in the Way He Should Go”, *Ensign*, nëntor 1993, f. 59).

I bëni studentët të lexojnë këshillën e Almes dhënë Helamanit tek Alma 37:35. U kërkoni atyre të mendojnë rreth mënyrës se si ky varg lidhet me përvojën e Presidentit Hinkli me pemën.

Alma 37:35

është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni t'i ndihmoni studentët me zotërimin e tyre të këtij fragmenti, duke i ftuar ata të plotësojnë detyrën e caktuar në fund të mësimin të sotëm.

I ftoni studentët të përmbledhin me vetë fjalët e tyre Almën 37:35. (Përgjigjet e tyre duhet të shprehin se **ne duhet të mësojmë në rini që t'i zbatojmë urdhërimet e Perëndisë.**) Gjithashtu i ftoni ata t'i shkruajnë përgjigjet e tyre për pyetjet vijuese. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani pyetjet në tabelë ose t'i lexoni ato me ngadalë, kështu që studentët të mund t'i shkruajnë ato).

- Si mendoni ju, çfarë ndryshimi bën në jetën e një njeriu kur mëson t'i zbatojë urdhërimet e Perëndisë sa është ende i ri?
- A mund të mendoni për njerëz që janë bekuar gjatë jetës së tyre, ngaqë mësuari t'u binden urdhërimeve në rininë e tyre? Shkruani rreth mënyrës se si u bekuan ata.

I ftoni dy ose tre studentë të tregojnë për atë që kanë shkruar. Pastaj ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 37:36–37. Vëreni pjesën tjetër të studentëve ta ndjekin atë, duke kërkuar për këshillë të veçantë që mund t'i ndihmojë ata t'i zbatojnë urdhërimet, ndërsa janë të rinj.

- Si mund t'ju ndihmojë ndjekja e kësaj këshille çdo ditë që t'i zbatoni urdhërimet?
- Në çfarë mënyrash përpiqeni ta vini Zotin të parin në mendimet, fjalët, veprimet dhe ndjenjat tuaja? (I nxitni studentët të marrin parasysh se si mund të përmirësohen).

Shprehni ndjenjat tuaja rreth mënyrës se si këshillimi me Zotin ju ka ndihmuar të zbatoni urdhërimet. I inkurajoni shokët tuaj studentë që të këshillohen me Zotin në gjithçka që bëjnë.

Studenti Mësimdhënës 3 – Alma 37:38–45

Paraqitni figurën Liahona (62041; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 68). I kujtoni shokët tuaj studentë për busullën që Zoti e përdori për ta ndihmuar familjen e Lehit të udhëtonte drejt tokës së premtuar. Tek Alma 37:38, ne mësojmë se busulla quhej Liahona. Shpjegoni se Alma foli për Liahonën me qëllim që t'i mësonte Helamanit një parim të rëndësishëm rreth mënyrës se si Zoti i udhëzon fëmijët e Tij.

U shpjegoni shokëve tuaj studentë që ju do t'ju bëni atyre pyetje dhe më pas i bëni ata që të lexojnë me radhë me zë të lartë disa vargje, ndërkohë që çdokush kërkon për përgjigjet. I bëni t'i japin përgjigje secilës pyetjeje pasi është lexuar fragmenti i shkrimit të shenjtë që lidhet me të.

- Si veptoi Liahona? (Shih Alma 37:38–40.)
- Përse pushoi së vepruari Liahona herë pas here? (Shih Alma 37:41–42.)
- Si mund ta krahasojmë Liahonën me fjalët e Krishtit? (Shih Alma 37:43–45.)

Mund t'ju nevojitet të shpjegoni se në këto vargje, fjalët *simbolikë* dhe *figurë simbolike* nënkuptojnë “një njeri, ngjarje ose rit që ka ngjashmëri me një njeri, ngjarje ose rit tjetër të një rëndësie më të madhe, që do të pasojë. . . Tipet e vërtetë do të kenë pika të dukshme ngjashmërie, do të tregojnë provë të caktimit hyjnor dhe do të jenë profetikë për ngjarjet e së ardhmes” (Joseph Fielding McConkie, *Gospel Symbolism* [1985], f. 274). Zgjedhja për t'i ndjekur ose për të mos i ndjekur udhëzimet e Liahonës është sikurse zgjedhja jonë rreth mënyrës se si t'i përgjigjemi udhëzimit që vjen nëpërmjet fjalëve të Krishtit.

- Ku mund t'i gjejmë fjalët e Krishtit? (Përgjigjet mund të përfshijnë shkrimet e shenjtja, fjalët e profetëve të ditëve të mëvonshme, bekimet patriarkale dhe nxitjet e Shpirtit).

I ftoni shokët tuaj studentë t'i përmbledhin fjalët e Almës tek Alma 37:38–45, veçanërisht në vargjet 44–45. Ky diskutim duhet të përfshijë të vërtetën vijuese: **Nëse i ndjekim fjalët e Jezu Krishtit, ato do të na drejtojnë për të marrë jetë të përjetshme.**

Tregoni se si fjalët e Krishtit kanë ndikuar tek ju shpirtërisht dhe se si ju ndihmojnë ato të përparoni drejt jetës së përjetshme. Ju mund të sugjeroni që studentët të konsiderojnë marrjen e një bekimi patriarkal ose, nëse ata e kanë marrë një tashmë, leximin e tij rregullisht dhe plot lutje.

Shënim për mësuesin: Pasi studentët të mbarojnë mësimdhënien e pjesëve të tyre të mësimt, i falënderoni ata dhe, nëse e lejon koha, ftoni dy ose tre studentë të dëshmojnë për një prej parimeve që kanë mësuar sot. Ju gjithashtu mund të dëshironi të jepni dëshminë tuaj për këto parime. Përfundoni duke e ftuar klasën t'ju ndjekë ndërkohë që lexoni me zë të lartë Almën 37:46–47.

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – Alma 37:35

Shënim: Aktiviteti vijues për t'u kryer në shtëpi do t'i përgatitë studentët për fillimin e mësimin pasues (Alma 38). Planifikoni për kohë në orën e mësimin për t'u shpjeguar detyrën e caktuar studentëve dhe i informoni ata lidhur me planin tuaj për ta ndjekur ecurinë e përvojave të tyre kur të takoheni herën e ardhshme.

Vini në dukje se Alma 37:35 është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t'i nxitni studentët ta shenjojnë atë në mënyrë të dukshme, me qëllim që ata të mund ta gjejnë me lehtësi. I ftoni ata ta mësojnë përmendsh këtë pjesë në shtëpi sonte dhe t'ia përsëritin përmendsh një prindi ose një të rrituri tjetër të besuar. (Ose ata mund ta lexojnë vargun së bashku me një të rritur). I inkurajoni ata t'ia bëjnë të rriturit pyetjet e mëposhtme. (Ju mund të doni t'i bëni studentët t'i shkruajnë këto pyetje në një copë letër për t'i marrë me vete në shtëpi).

Si ju ka ndihmuar bindja ndaj urdhërimeve të Perëndisë?

Çfarë këshille keni për mua, që mund të më ndihmojë të kem më shumë urtësi në rini-në time?

Informojini studentët që ju do t'u kërkoni atyre të raportojnë lidhur me përvojën e tyre gjatë orës së ardhshme të mësimin.

Alma 38

Hyrje

Shibloni shërbeu me atin e tij, Almën, si misionar mes zoramitëve (shih Alma 31:7). Pas këtij misioni, Alma shprehu gëzim në qëndrueshmërinë dhe besnikërinë që kishte treguar Shibloni, ndërkohë që vuante prej

përndjekjes. Alma gjithashtu i dëshmoi Shiblonit për fuqinë e Shpëtimtarit për çlirim dhe i ofroi këshillë lidhur me përpjekjet e vazhdueshme të Shiblonit për të dhënë mësim për ungjillin.

Ndjekja e ecurisë pas dhënies së detyrave

Kur ju e ndiqni ecurinë me studentët për ftesa të mëparshme për të zbatuar parime të ungjillit, ju u jepni atyre mundësi për të dëshmuar për bekimet që vijnë nga të jetuarit e ungjillit. Kur studentët tregojnë atë që kanë përjetuar, ndërkohë që kanë zbatuar të vërteta të ungjillit, ata forcojnë dëshmitë e tyre dhe ndihmojnë për të forcur dëshmitë e të tjerëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 38:1–3*Alma shpreh gëzim për besnikërinë e Shiblonit*

Nëse i ftuat studentët ta bënin veprimtarinë e zbatimit të detyrës në shtëpi në fund të mësimit të mëparshëm, u kujtoni atyre dy pyetjet që i ftuat t'ua bënin prindërve të tyre ose ndonjë të rrituri tjetër të besueshëm:

- Si ju ka ndihmuar bindja ndaj urdhërimeve të Perëndisë?
- Çfarë këshille keni për mua, që mund të më ndihmojë të kem më shumë urtësi në rininë time?

U kërkoni studentëve të raportojnë rreth përvojave të tyre me këtë veprimtari. Pasi studentët të kenë folur, i pyetni:

- Si e ndikoi kjo përvojë dëshirën tuaj për t'i zbatuar urdhërimet e Zotit?

Shpjegoni se Alma 38 shënon këshillën që Alma i dha birit të tij, Shiblonit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 38:1–3. E vini klasën që ta ndjekë, duke kërkuar fraza që përkrahajnë se si Alma u ndje rreth Shiblonit dhe përse u ndje ashtu. I ftoni studentët të tregojnë për atë që gjejnë.

- Çfarë mund të mësojmë nga Alma 38:2–3 lidhur me ndikimin që fëmijët e drejtë mund të kenë mbi prindërit e tyre? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme. Sigurohuni që ata e përcaktojnë të vërtetën që **kur të rinjtë janë të qëndrueshëm dhe besnikë në zbatimin e urdhërimeve, ata mund t'iu sjellin gëzim të madh prindërve të tyre.**)
- Kur kanë ndier gëzim prindërit tuaj për shkak të një vendimi të mirë që keni bërë ose për shkak të përpjekjeve tuaja për ta jetuar ungjillin?
- Si ndikojnë përpjekjet tuaja për të zbatuar urdhërimet në marrëdhënien tuaj me prindërit tuaj?

Ju mund të dëshironi të tregoni një shembull të mënyrës se si familja juaj është ndikuar nga zgjedhjet e drejta të fëmijëve në familje.

Alma 38:4–9*Alma dëshmon për fuqinë e Shpëtimtarit për të çliruar*

Shpjegoni se Alma i kujtoi Shiblonit që ata të dy e kishin provuar fuqinë e Shpëtimtarit për çlirim. Përgatiteni tabelën e mëposhtme si një fletushkë ose paraqiteni atë në dërrasë dhe i bëni studentët ta kopjojnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

	Shibloni (Alma 38:4–5)	Alma (Alma 38:6–8)
Nga çfarë u çlirua ai?		
Përse e mori ai bekimin e çlirimit?		
Çfarë mund të mësojmë nga përvoja e tij?		

Plotësojeni tabelën si klasë ose caktoni studentët ta plotësojnë atë në dyshe. I bëni studentët t’u drejtohen fragmenteve të shkrimeve të shenjta të renditura në tabelë, ndërkohë që u përgjigjen pyetjeve. I nxitni ata të përfshijnë atë që tashmë e dinë rreth mënyrës se si Zoti e çliroi Shiblonin (shih Alma 38:2–3) dhe Alma (shih Mosia 27; Alma 36). Pasi studentët ta plotësojnë tabelën, u bëni pyetjet e mëposhtme për t’i ndihmuar ata të diskutojnë parimet që kanë mësuar:

- Çfarë mund të mësojmë nga përvoja e Shiblonit? (Studentët mund të përcaktojnë parime të ndryshme. Sigurohuni që ata të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Nëse i durojmë të gjitha gjërat me durim dhe besim te Perëndia, Ai do të na çlirojë nga sprovat, shqetësimet e mundimet dhe do të na ngrejë në ditën e fundit.**)
- Çfarë mund të mësojmë nga përvoja e Almës? (Edhe pse studentët mund të përgjigjen në mënyra të ndryshme, sigurohuni që ata shprehin se, **për të marrë heqje të mëkateve tona dhe për të gjetur paqe për shpirtat tanë, ne duhet të ushtrojmë besim në Jezu Krishtin dhe ta kërkojmë mëshirën e Tij.**)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 38:9. E vini klasën ta ndjekë, duke kërkuar atë që Alma dëshironte që biri i tij të mësonte rreth Shpëtimtarit.

- Përse është e rëndësishme për ne të dimë që Jezu Krishti është e vetmja “udhë ose [i vetmi] mjet . . . nëpërmjet të cilit [ne] mund të shpëto[hemi]”?
- Në çfarë mënyrash keni përjetuar çlirim nëpërmjet fuqisë së Shpëtimtarit? (Ju mund të dëshironi t’u jepni studentëve kohë për të përsiatuar mbi këtë pyetje përpara se t’u kërkonin përgjigjet e tyre). Çfarë bëtë ju që ta kërkonit atë çlirim?

U jepni njëfarë kohe studentëve për të përsiatuar se si mund ta kërkojnë ndihmën e Zotit për një sfidë personale.

Alma 38:10–15

Alma e këshillon Shiblonin që të vazhdojë t’u mësojë njerëzve ungjillin dhe të zhvillojë tipare të drejta

Shpjegoni se Alma e nxiti Shiblonin për të zhvilluar cilësi që do ta ndihmonin atë, ndërkohë që ai vazhdoi t’u mësonte ungjillin dhe t’u shërbente të tjerëve. Këshilla e Almës për Shiblonin mund të zbatohet për këdo që dëshiron të shërbejë, t’i mësojë të tjerët ose të ndikojë tek ta për mirë. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje Almën 38:10–15, duke kërkuar për këshillë e cila do të ishte veçanërisht e dobishme për ta. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.

U jepni studentëve një kopje të udhëzuesit të studimit në fund të këtij mësimi. Shpjegoni se, ndërsa e përdorin udhëzuesin, ata do të shohin se si **përpjekjet tona për të zhvilluar tipare të drejta na përgatitin për t’i mësuar të tjerët dhe për t’u shërbyer atyre**. I ftoni ata të zgjedhin një pjesë të këshillës së Almës në kolonën e majtë të udhëzuesit dhe ta plotësojnë veprimtarinë mësimore përkatëse në kolonën e djathtë. (Nëse nuk mund të bëni kopje të udhëzuesit të studimit, përshtateni veprimtarinë duke udhëhequr një diskutim në klasë dhe duke e përdorur informacionin në udhëzuesin e studimit si burim).

Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për ta plotësuar një nga veprimtaritë mësimore në udhëzuesin e studimit, merrni parasysh t’u kërkonin disave prej tyre të tregojnë për atë që kanë mësuar nga kjo veprimtari dhe se si mendojnë ta vënë atë në zbatim. Nëse u keni dhënë studentëve kopje të udhëzuesit të studimit, i nxitni ata ta çojnë atë në shtëpi dhe të mësojnë më shumë rreth këshillës së Almës drejtuar Shiblonit.

I përshtatni aktivitetet mësimore

Metodat e mësimdhënies të paraqitura në këtë manual janë sugjerime. Përdorni urtësi për t’i përshtatur ato në përputhje me rrethanat tuaja dhe në përputhje me nevojat e studentëve individualë dhe të klasës si e tërë. Me lutje kërkonin udhëheqjen e Frymës së Shenjtë.

Udhëzuesi i Studimit për Almën 38:10–12

Shqyrtoni pjesë të ndryshme të këshillës së Almës, të renditura më poshtë dhe zgjidhni një që ju do të dëshironit ta përmirësoni. Përfundoni veprimtarinë mësimore përkatëse për t’ju ndihmuar ta zbatoni këtë këshillë në jetën tuaj.

Këshilla e Almës	Aktivitete Mësimore
“Të jesh i zellshëm dhe i përbajtur në të gjitha gjërat” (Alma 38:10).	Zelli është përpjekja e vazhdueshme, e kujdesshme dhe e ndërgjegjshme. Të jesh i përbajtur do të thotë të “përdorësh masë në gjithçka ose të ushtrosh vetëkontroll” (Kent D. Uatson, “Të Jemi të Matur në të Gjitha Gjërat”, <i>Ensign</i> ose <i>Liahona</i> , nëntor 2009, f. 38). Në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta, shkruani rreth arsyes përse këto dy tipare nevojiten kur një njeri u mëson ungjillin të tjerëve dhe u shërben atyre. Gjithashtu shkruani rreth ndonjë aspekti në jetën tuaj në të cilin mund të jeni më i zellshëm dhe më i përbajtur dhe mënyrës se si përmirësimi në ato aspekte do t’ju ndihmojë t’i mësoni të tjerët dhe t’u shërbeni atyre me më shumë efektshmëri.
“Vër re të mos ngrihesh në krenari; . . . të mos lëvdohesh” (Alma 38:11).	Një aspekt i krenarisë është të vendosësh besim më të madh te vetja sesa te Perëndia. Krenaria është gjithashtu e dukshme kur një njeri mendon se ai ose ajo është më i mirë ose më i rëndësishëm se të tjerët. Shkruani në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që mund të ndodhë nëse një anëtar i Kishës është plot krenari në thirrjen e tij ose të saj. Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi: “Dishepujt e vërtetë flasin me besim të qetë, jo me krenari mburracake” (“Kuraja e Krishterë: Çmimi i Qenies Dishepull”, <i>Ensign</i> ose <i>Liahona</i> , nëntor 2008, f. 73). Mendoni për dikë që njihni, i cili jua mëson ungjillin “me besim të qetë”. Në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta, shkruani rreth këtij personi dhe ndikimin që mësimdhënia e tij ose e saj ka pasur te ju. Gjithashtu shkruani një ose dy mënyra se si do të kërkonte ta shmangni krenarinë.
“Ki guxim, por të mos jesh arrogant” (Alma 38:12).	Lexoni fjalët e Apostullit Pal te Filipianëve 1:14 (në Dhiatën e Re) për të parë se si shërbëtorët e Perëndisë mund të tregojnë guxim. Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë, na mësoi se si mund të shmangim qenien arrogant: “Unë nuk besoj se ne kemi nevojë ta . . . ngremë zërin, të jemi shtytës apo indiferentë në mënyrën se si i drejtohem [punës misionare]” (në James P. Bell, <i>In the Strength of the Lord: The Life and Teachings of James E. Faust</i> [1999], f. 373). Në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta, shkruani rreth mënyrës se si një njeri mund të jetë i guximshëm pa qenë arrogant. Shënoni një mënyrë të veçantë se si do ta zbatoni këshillën për të qenë të guximshëm por jo arrogant. Gjithashtu shkruani rreth mënyrës se si kjo këshillë mund t’ju ndihmojë të jeni të suksesshëm në mësimdhënien e të tjerëve dhe në shërbimin ndaj tyre.
“Të frenosh të gjitha pasionet e tua” (Alma 38:12).	Të frenosh do të thotë të kufizosh, të udhëzosh ose të kontrollosh. Një pasion është një emocion i fortë. Përsiatni mbi pyetjet e mëposhtme dhe shkruani përgjigjet tuaja në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta: Si mendoni përse është e rëndësishme për ne që t’i frenojmë pasionet tona? Si mendoni se frenimi i pasioneve tuaja mund t’ju ndihmojë të mbusheni me dashuri? Çfarë do të bëni për të ndjekur këshillën e Almës për t’i frenuar të gjitha pasionet tuaja?
“Të përmbahesh nga përtacia” (Alma 38:12).	Rishikoni fragmente të shkrimeve të shenjta, të renditura në Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta te kombinimi tresh nën “Përtac, Përtaci” f. 150. Kërkonte për këshillë rreth asaj se çfarë do të thotë të jesh përtac dhe rreth të kundërtës së të qenit përtac. Zgjidhni dy vargje të renditura te hyrja dhe i studioni ato. Shkruani në ditarin tuaj të studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që mësoni nga vargjet që keni zgjedhur. Shkruani rreth mënyrës se si këshilla për t’u përbajtur nga përtacia do t’ju ndihmojë t’i mësoni të tjerët dhe t’u shërbeni atyre në mënyrë më të efektshme. Së fundi, shkruani për një mënyrë të veçantë që ju do të përmbaheni nga përtacia.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 33–38 (Njësia 19)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuan Almën 33–38 (njësia 19), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 33–35)

Alma i mësoi zoramitët se ne mund ta adhurojmë Perëndinë vazhdimisht nëpërmjet lutjes. Alma më pas na mësoi se ne marrim mëshirën e Atit Qiellor, duke përfshirë falje për mëkatet tona, për shkak të Shlyerjes së Jezu Krishtit. Amuleku u mësoi zoramitëve se Shlyerja e pafundme dhe e përjetshme e Jezu Krishtit siguron shpëtim për gjithë njerëzimin. Studentët gjithashtu mësuan se, me qëllim që t'i marrim bekimet e plota të Shlyerjes, ne duhet të ushtrojmë besim deri në pendim.

Dita 2 (Alma 36)

Nga rrëfimi i Almës për kthimin e tij në besim, studentët mësuan se mëkati mund të çojë në dhembje dhe keqardhje të madhe. Përveç kësaj, ata mësuan se, në qoftë se ushtrojmë besim në Shlyerjen e Jezu Krishtit, Ai do të na çlirojë nga dhembja e mëkateve tona dhe do të na mbushë me gëzim. Sikurse Alma, ne mund të marrim gëzim të madh kur kërkojmë t'i sjellim të tjerët te Krishti.

Dita 3 (Alma 37)

Alma i dha birit të tij, Helamanit, përgjegjësi për t'i mbajtur dhe për t'i ruajtur analet e shenjta. Nëpërmjet studimit të fjalëve të Almës, studentët mësuan se, për t'i bërë të ndodhin qëllimet e Tij të përjetshme, Zoti vepron me anë të mjeteve të vogla dhe të thjeshta. Ata gjithashtu mësuan se, nëse u bindemi urdhërimeve të Zotit, ne vërtet do të përparojmë. Alma i mësoi birit të tij se ne duhet të mësojmë në rininë tonë t'i zbatojmë urdhërimet e Perëndisë dhe se, në qoftë se ua vëmë veshin fjalëve të Jezu Krishtit, ato do të na drejtojnë për të marrë jetë të përjetshme.

Dita 4 (Alma 38)

Teksa studentët studiuan këshillën e Almës për Shiblolin, ata mësuan se, kur fillojnë në rininë e tyre të jenë të qëndrueshëm dhe besnikë në zbatimin e urdhërimeve, ata mund t'u sjellin gëzim të madh prindërve të tyre. Alma u dëshmoi bijve të tij se Perëndia i çliron individët nga sprovat, shqetësimet dhe mundimet, kur ata i durojnë të gjitha gjërat me durim dhe besim tek Ai. Alma gjithashtu dëshmoi se, për të marrë heqje të mëkateve tona dhe paqe për shpirtrat tanë, ne duhet t'i lutemi Zotit për mëshirë. Së fundi, studentët mësuan se zhvillimi i tipareve të drejta na përgatit për t'iu dhënë mësim të tjerëve dhe për t'u shërbyer atyre.

Hyrje

Amuleku u mësoi zoramitëve se Shlyerja është "[e] pafund[me] dhe [e] përjetsh[me]" (Alma 34:10). Studentët e mësuan këtë të vërtetë në studimin e tyre javor dhe ky mësim do t'i sigurojë ata me një mundësi të mëtejshme për të kuptuar dhe për ta vlerësuar Shlyerjen e Jezu Krishtit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 33–35

Alma dhe Amuleku u mësojnë zoramitëve rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit

Pyetni: Përse ishte Jezu Krishti i vetmi që mund të shlyente për mëkatet e botës?

I kujtoni studentët se, si pjesë e detyrave të tyre të caktuara javore, ata lexuan Almën 34:10–14 dhe shenjuan fraza që përfshijnë fjalët *i pafundëm* dhe *i përjetshëm*. I kërkoni një student t'i lexojë këto vargje me zë të lartë dhe më pas u kërkoni studentëve të tregojnë frazat që përcaktuan.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, për t'i ndihmuar ata të kuptojnë se si Shlyerja e Jezu Krishtit është e pafundme dhe e përjetshme:

"Shlyerja e Tij është e pafundme – pa mbarim. Ishte gjithashtu e pafundme në atë që tërë njerëzimi do të shpëtohej nga vdekja e pambarueshme. Ishte e pafundme në kuptimin e vuajtjes së Tij

të pashpjegueshme. . . . Ishte e pafundme në qëllim – ishte për t’u bërë njëherësh për të gjithë. Dhe mëshira e Shlyerjes shtrihet jo vetëm te një numër i pafundëm njerëzish, por gjithashtu te një numër i pafundëm botësh të krijuara prej Tij. Ishte e pafundme përtej çdo shkalle njerëzore të matjes ose përtej çdo kuptueshmërie të vdekshme.

Jezusi ishte i vetmi që mund të mund ta ofronte një shlyerje të tillë, të pafundme, ngaqë Ai u lind prej një nëne të vdekshme dhe një Ati të pavdekshëm. Për shkak të asaj parëbirënie të pashoqe, Jezusi ishte një Qenie e pafundme” (“The Atonement”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 35).

Pyetni: Si na ndihmojnë mësimet e Amulekut dhe ky shpjegim nga Plaku Nelson për të kuptuar përse Jezu Krishti ishte i vetmi njeri që mund të shlyente për mëkatet e botës?

I bëni studentët ta përmbledhin atë që kanë mësuar deri tani nga Alma 34 rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit. Shpjegoni se një parim i rëndësishëm që mund të mësojmë nga kjo pjesë është që **shlyerja e pafundme dhe e përjetshme e Jezu Krishtit e bën shpëtimin të mundur për gjithë njerëzimin.**

Shkruani frazën që vijon në tabelë ose në një copë letre: *Imagjinoni jetën pa . . .*

Ngrini një diçka që shumë të rinj e quajnë me vlerë (të tillë si një telefon celular). Pyetni: Si do të ishte jeta pa këtë gjë?

Më pas, ngrini një shishe ose një gotë me ujë (ose diçka tjetër që është thelbësore për ta mbështetur jetën). Pyetni: Si do të ishte jeta pa ujë?

Pasi studentët t’u jenë përgjigjur këtyre pyetjeve, përfundoni thënien në dërrasë: *Imagjinoni jetën pa Shlyerjen e Jezu Krishtit.*

Bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si e imagjinoni ju që njerëzit e shohin jetën, nëse ata nuk e njohin Jezu Krishtin apo nëse nuk besojnë se ka një Perëndi?
- Si e imagjinoni ju se do të ishte jeta e ndryshme për ju pa Shlyerjen e Jezu Krishtit? (U lejoni studentëve një çast për të përsiatuar mbi këtë pyetje përpara se t’i pyetni për përgjigje).

Shpjegoni se Amuleku u mësoi zoramitëve se ata kishin nevojë të pendoheshin me qëllim që t’i sillnin bekimet e Shlyerjes në jetën e tyre (shih Alma 34:15–17). I pyetni studentët nëse e kanë vonuar ndonjëherë pendimin, pasi ata kishin frikë t’i rrefenin mëkatet e tyre apo kishin frikë se nuk ishin të fortë sa duhej për të ndryshuar. Më pas pyetni: Përse është e rrezikshme të vonohet pendimi?

I ftoni studentët të lexojnë me zë të lartë nga Alma 34:30–35, duke kërkuar për atë që Amuleku u mësoi rreth arsyes përse ne nuk duhet ta vonojmë pendimin. I diskutoni këto vargje duke bërë pyetjet vijuese:

- Shihni Almën 34:32. Përse duhet të pendohemi sot? (Ndërsa studentët përgjigjen, i ndihmoni ata ta kuptojnë këtë parim: **Kjo jetë është koha për ne që të përgatitemi për ta takuar Perëndinë.**)
- Shihni Almën 34:33. Cili është qëllimi i kësaj jetë? Çfarë do t’u ndodhë atyre që e shtyjnë pendimin?
- Shihni Almën 34:31. Çfarë premtimi u jepet atyre që pendohen tani?

Lexoni thënien në vijim nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ju nuk ka nevojë të dini gjithçka përpara se fuqia e Shlyerjes do të veprojë për ju. Kini besim në Krishtin; ai fillon të veprojë ditën që ju e kërkon!” (“Washed Clean”, *Ensign*, maj 1997, f. 10.)

Pyetni: Çfarë ju mëson kjo thënie nga Presidenti Paker? Përse është ajo e dobishme për ju?

Alma 36

Alma këshillon birin e tij, Helamanin

Studentët tuaj studiuani këshillën e Almës për birin e tij, Helamanin, të shënuar tek Alma 36, dhe mësuani rreth gëzimit që ndjeu Alma kur u pendua me sinqeritet për mëkatet e tij. Studentëve iu kërkua të lexonin Almën 36:19–22 dhe më pas të shkruanin në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta se çfarë u mësuari atyre këto vargje lidhur me fuqinë e Shlyerjes (dita 2, detyra 3). Ftoni dy ose tre studentë të tregojnë atë që shkruan. Përfundojeni me vetë dëshminë tuaj për Shlyerjen e Jezu Krishtit dhe gëzimin që vjen nga pendimi.

Njësia Tjetër (Alma 39–44)

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth mënyrës se si një prind i shqetësuar dhe i dashur mund ta korrigjojë një bir ose bijë, që kreu shkelje të rënda seksuale. Alma u ndodh përballë kësaj situatë dhe i mësoi të vërteta të rëndësishme birit të tij, Koriantonit, i cili mëkatoi ndërkohë që po shërbente në një mision.

Alma 39

Hyrje

Alma qortoi birin e tij të pabindur, Koriantonin, i cili e kishte braktisur shërbesën dhe kishte kryer mëkat seksual. Alma e mësoi atë për seriozitetin e veprimeve të tij dhe shprehu zhgënjim që Koriantoni qe fajtor për

një mëkat të tillë të rëndë. Alma e urdhëroi të birin që të rreshte së shkuari pas epsheve të syve të tij dhe të pendohej. (Këshilla e Almës për Koriantonin mbi tema të tjera vijon në kapitujt 40–42.)

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 39:1–8

Alma i shpjegon të birit, Koriantonit, seriozitetin e mëkatit seksual

Shkruani pyetjen vijuese në tabelë: *Përse disa mëkate janë më serioze se të tjerët?*

Ftojini studentët të marrin parasysh në heshtje përgjigjet e kësaj pyetjeje. Sugjeroni se këshilla e Almës, e shënuar tek Alma 39, mund të na ndihmojë të kuptojmë natyrën e rëndë të disa mëkateve.

Ftojini studentët të shohin shënimin, pikërisht mbi kreun për kapitullin 39. Kërkojuni që të përcaktojnë se cili po flet në këtë kapitull dhe kujt po i flet ai (Alma po i flet birit të tij, Koriantonit). Shpjegoni se Koriantoni kishte shoqëruar vëllanë e tij, Shiblonin, dhe Almën për të predikuar ungjillin mes zoromitëve, por kishte rënë në mëkat. Vini në dukje që të kuptuarit lidhur me atë se ku gaboi Koriantoni, do t'i ndihmojë studentët ta kuptojnë më mirë këshillën e Almës drejtuar atij në këtë kapitull dhe tre kapitujt në vijim.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 39:1–5. Kërkojuni klasën të shikojë se çfarë bëri Koriantoni që qe e gabuar. (Juve mund t'ju duhet të shpjegoni se fjala *grua e përdalë* në vargun 3 nënkupton një grua të pamoralshme ose një prostitutë.)

- Çfarë bëri Koriantoni që qe e gabuar? Cili prej mëkateve të tij qe më i rëndi? (Imoraliteti seksual.)
- Koriantoni, midis zoromitëve, ishte mburrur për fuqinë dhe zgjuarsinë e tij (shih Almën 39:2). Në ç'mënyra mund të çojë qëndrimi krenar drejt mëkateve serioze të tilla si imoraliteti seksual? Cilët janë disa shembuj në kohët e sotme të qëndrimeve krenare që i bëjnë njerëzit të kryejnë mëkat seksual? (Ndërsa studentët diskutojnë mbi këto pyetje, vini në dukje se kur njerëzit janë mburracakë, ata shpesh e mbivlerësojnë fuqinë e tyre vetjake, përfshirë aftësinë për t'i bërë ballë tundimit. Disa shembuj të kohëve të sotme lidhur me këtë janë dalja në moshë të vogël në takime dhe dalja në takime vetëm me një person.)

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 39:5, duke parë mënyrën se si Alma e shpjegoi seriozitetin e mëkatit seksual. (Mund të jetë e dobishme të shpjegoni që fjala *neveri* nënkupton diçka që është mëkatore, e ligë ose e tmerrshme.)

- Ç'mendon Zoti për mëkatit seksual? (Ndërsa studentët përgjigjen, ndihmojini të përcaktojnë të vërtetën se **mëkati seksual është një neveri në pamjen e Zotit.**)
- Përse mendoni se në shkallë serioziteti kurvëria dhe tradhtia bashkëshortore janë pas vrasjes?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë standardet dhe premtimet e Zotit lidhur me pastërtinë seksuale, ftojini të lexojnë në heshtje dy paragrafët e parë të seksionit të titulluar "Pastërtia Seksuale" te broshura *Për Forcën e Rinisë*. Ndërsa lexojnë, kërkojuni që të shohin përgjigjet për pyetjen në vijim. (Ju mund të dëshironi ta shkruani pyetjen në tabelë. Ju mund të dëshironi edhe të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë në broshurë përgjigjet që gjejnë.)

- Cilat janë të mirat e të qëndruarit të pastër seksualisht?

Pasi studentët të kenë pasur kohë për të lexuar dhe për të dhënë përgjigjet që gjetën, kërkojuni të lexojnë në heshtje pjesën e mbetur të seksionit “Pastërtia Seksuale”, duke parë përgjigjet për pyetjen e mëposhtme:

- Çfarë standardesh na ka vendosur Zoti për të qëndruar të pastër seksualisht?

Ftojini studentët të përsiatin se çfarë mesazhi mendojnë se Zoti do të donte që ata të mësonin nga ajo që sapo lexuan. Dëshmoni për seriozitetin e mëkatit seksual dhe për bekimet që vijnë nga të qenit i pastër seksualisht.

Vini në dukje se, duke këshilluar të birin rreth një çështjeje të ndjeshme, Alma po përmbushte detyrën e tij si prind. Kërkojuni studentëve të marrin parasysh se si mund t’i përgjigjeshin këshillës nga prindërit e tyre ose udhëheqësit e tyre të Kishës lidhur me pastërtinë seksuale. Ftojini të lexojnë në heshtje Almën 39:7–8, duke kërkuar qëllimin e Almës kur i mësoi Koriantonit seriozitetin e mëkatit seksual.

- Cila qe arsyeja e Almës që e mësoi Koriantonin për seriozitetin e mëkatit të tij? (Për ta ndihmuar Koriantonin të pendohej, në mënyrë që të mos i duhej të qëndronte fajtor përpara Perëndisë.)
- Si duhet të përgjigjemi kur dikush na fton të pendohejm?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë arsyen përse prindër, si Alma, do t’i ftonin fëmijët e tyre të pendoheshin, lexoni thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ftesa për t’u penduar është shprehje e dashurisë. . . . Nëse ne nuk i ftojmë të tjerët që të ndryshojnë ose, nëse nuk ia kërkojmë pendimin vetes, ne dështojmë në një detyrë themelore për të cilën i detyrohemi njëri-tjetrit dhe vetes. Një prind lejues, një mik tolerues, një udhëheqës Kishe me frikë, në të vërtetë, janë më të shqetësuar për veten sesa për mbarëvajtjen dhe lumturinë e atyre që ata mund t’i ndihmonin. Po, thirrja në pendim nganjëherë

konsiderohet si jotolerante ose fyese dhe madje mund të urrehet, por, e udhëhequr nga Shpirti, ajo në të vërtetë është një akt i përkujdesjes së sinqertë” (“Dhurata Hyjnore e Pendimit”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 39).

Alma 39:9–19

Alma e nxit Koriantonin të pendohet

Për të paraqitur këshillën që Alma i dha të birit lidhur me mënyrën se si të pendohej dhe të kthehej drejt Zotit, shkruani në tabelë sa vijon: *Pendimi përfshin . . .*

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 39:9–13. Bëni një pushim midis secilit varg për t’u bërë studentëve pyetjet e mëposhtme:

Alma 39:9

- Çfarë do të thotë të “heqësh dorë nga mëkatet e tua”? (Të ndalosh së bëri ato.)
- Çfarë lidhje kanë frazat “të mos shkosh më pas epsheve të syve të tua” dhe “t’u vësh kryq të gjitha këtyre gjërave” me heqjen dorë nga mëkati? (Mund të jetë e dobishme të shpjegoni se në kohën tonë fraza “eshpeve të syve të tua” mund të thuhet për imazhet dhe argëtimin që në ndonjë mënyrë janë pornografike. Për të theksuar rrezikshmërinë e pornografisë, merrni parasysh që t’u kërkon studentëve të lexojnë këshillën mbi këtë temë në faqen 12-të të broshurës *Për Forcën e Rinisë*. Ju mund të shpjegoni edhe se fraza “t’u vësh kryq” nënkupton të ushtrosh vetëkontroll ose vetëpërmbajtje; shih shënimin 9b në fund të faqes.)
- Cilat janë disa mënyra se si shenjtorët e ditëve të mëvonshme në moshë të re mund të ushtrojnë vetëkontroll në çështjet e pastërtisë seksuale dhe të shmangin vajtjen pas epsheve të syve të tyre? (Për t’i ndihmuar studentët që të diskutojnë më me hollësi mbi këtë pyetje, ju mund të dëshironi të përshkruani disa situata që kanë lidhje me kulturën dhe rrethanat e studentëve tuaj. Për shembull, ju mund të thoni diçka të ngjashme me sa vijon: Një e re, shenjto e ditëve të mëvonshme, ka vendosur t’u “[vërë] kryq”, por më pas një i ri, të cilin ajo e pëlqen, e fton në një festë të papërshtatshme. Si duhet t’i përgjigjet ajo?)

 Alma 39:9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Vini në dukje se Alma 39:9 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë fragment në shkrimet e tyre të shenjta, në mënyrë që të jenë në gjendje ta gjejnë me lehtësi.

Alma 39:10

- Në çfarë mënyrash mund të na ndihmojë kërkimi i ushqimit shpirtëror – ndoshta nga prindërit, udhëheqësit e Kishës, motrat e vëllezërit apo miqtë e besuar – që të pendohemi?

Alma 39:11

- Çfarë do të thotë “mos lejo që të drejtoshesh”? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *lejo* do të thotë ‘i jap leje’.)
- Çfarë janë disa gjëra “[të] kot[a] dhe [të] marr[a]” nga të cilat ju i shihni njerëzit të drejtohen sot?

Alma 39:12

- Çfarë do të thotë të përmbahesh nga paudhësia? (Të shmangësh mëkatën.)

Alma 39:13

Shpjegoni se pendim do të thotë “ta kthe[sh] zemrën dhe vullnetin . . . te Perëndia” (shih Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta, “Pendohem, Pendim”, f. 144). Në shkrimet e shenjta, fraza “të kthehesh drejt Zotit” zakonisht do të thotë pendim.

- Çfarë mendoni se do të thotë “të kthehesh drejt Zotit me tërë mendjen, fuqinë dhe forcën tënde”?

Kujtojuni studentëve se gjatë misionit të zoramitet, sjellja e Koriantonit kishte bërë që disa njerëz të mos i besonin fjalët e Almës (shih Almën 39:11).

- Kur mëkatet tona ndikojnë tek të tjerët, çfarë duhet të bëjmë si pjesë e pendimit tonë? (T’i pranojmë ose t’ua rrëfejme gabimet tona atyre që kemi lënduar dhe të kërkojmë ta ndreqim dëmin.)

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Pendimi përfshin pranimin dhe braktisjen e mëkateve tona dhe kthimin drejt Zotit me tërë mendjen, fuqinë dhe forcën tonë.*** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 39:13. Ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta se çfarë ndiejnë se Zoti do të dëshironte që ata të bënin për ta kthyer zemrën dhe vullnetin e tyre tek Ai në mënyrë më të plotë.

Për ta theksuar rolin e Shpëtimtarit në procesin e pendimit, kërkoni një student të lexojë me zë të lartë Almën 39:15–16, 19. Kërkoni klasës të shohë për një frazë që përsëritet tri herë në këto vargje. (Fraza është “lajme të gëzuara”, që ju mund të dëshironi të shpjegoni se nënkupton “lajme të mira”.)

- Çfarë “lajme[sh] të gëzuara” i mësoi Alma të birit? (Mes përgjigjeve që japin studentët, duhet të jetë e vërteta që **Jezu Krishti erdhi për t’i marrë botës mëkatet.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë në tabelë.)
- Përse ishte lajm i gëzuar për Koriantonin ardhja e Jezu Krishtit? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi t’u thoni se Koriantoni më vonë u pendua për mëkatet e tij dhe u kthye për të qenë një misionar [shih Almën 49:30].)

Merrni parasysh që të ndani me klasën se si mesazhi i Shlyerjes së Jezu Krishtit ka qenë “lajm [i] gëzuar” për ju apo për ata që njihni. Shtoni dëshminë tuaj lidhur me parimet që klasa ka diskutuar nga Alma 39. Nxitini studentët të ndjekin nxitjet që mund të kenë marrë gjatë mesimit për të ruajtur pastërtinë e tyre dhe për t’u kthyer drejt Zotit nëpërmjet pendimit.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Alma 39:9

Ndajeni klasën në grupe me nga katër ose pesë vetë. Jepini secilit grup një zar me gjashtë faqe dhe një laps. (Nëse nuk keni zare, merrni parasysh që ta përshtatni veprimtarinë duke vendosur në një zarf ose një kuti tjetër gjashtë copa të vogla letre, secila me një nga numrat 1 deri në 6 të shkruar në të.) Secilit student gjithashtu do t’i duhet një copë letre bosh.

Vëreni secilin grup të studentëve të ulet ngjeshur rreth një tavoline ose në formë rrethi. Ftojini që t'i hapin shkrimet e tyre të shenjta tek Alma 39:9.

Shpjegoni se qëllimi i veprimtarisë është që të jeni personi i parë në grup që do ta shkruani të plotë Almën 39:9. Megjithatë, për shkak se ka vetëm një laps për çdo grup, vetëm një person në grup mund të shkruajë në një kohë. Një personi i takon ta përdorë lapsin kur i bie 1-shi në zar.

Vëri anëtarët e secilit grup që ta hedhin zarin me radhë (ose të marrin një copë letre dhe më pas ta kthejnë përsëri [në zarf]). Kur një personi i bie (ose përzgjedh) 1-shi, ai ose ajo e merr lapsin dhe fillon të shkruajë, duke thënë me zë të lartë secilën fjalë ndërsa e shkruan. Ndërkohë, të tjerët në grup e hedhin zarin me radhë që të caktohen për të përdorur lapsin. Kur një student tjetër në grup i bie 1-shi, ai person e merr lapsin nga shkruesi i mëparshëm dhe fillon ta shkruajë vargun në letrën e vet ndërkohë që thotë fjalët. Shkruesi i mëparshëm i bashkohet pjesës tjetër të grupit për të hedhur zarin. Kur studentëve u takon lapsi dhe e kanë shkruar tashmë një pjesë të vargut në letrat e tyre, ata duhet ta lexojnë me zë të lartë pjesën që kanë shkruar përpara se të shkruajnë më tepër nga vargu. (Kjo siguron përsëritjen, që do t'i ndihmojë studentët ta mësojnë përmendsh vargun.) Veprimtaria mbyllet kur një student nga secili grup e shkruan të plotë Almën 39:9.

Kërkojini klasës ta përsëritë vargun njëzëri pas veprimtarisë.

Shënim: Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së këtij mësimi, veprimtaria e mëposhtme do të të përdorej më së miri një ditë tjetër kur të keni më shumë kohë.

Alma 40

Hyrje

Kur Alma e paralajmëroi të birin, Koriantonin, rreth pasojave të mëkatit, ai gjithashtu i mësoi për jetën pas vdekjes. Ai i shpjegoi se nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, i gjithë njerëzimi do të ringjallet. Ai i mësoi për botën e shpirtrave, ku të vdekurit, në varësi të zgjedhjeve të tyre në vdekshmëri, presin ose në parajsë ose në burg deri në ringjallje.

Shënim: Në këtë mësim, studentët do të kenë mundësinë t'i japin mësim njëri-tjetrit. Përpara fillimit të orës mësimore, përgatitni fletushka që përmbajnë udhëzime shoqëruese për dyshet. Njihuni mirë me secilin grup udhëzimesh në mënyrë që të mund t'i ndihmoni studentët ndërsa përgatiten të japin mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 40

Alma i mëson Koriantonit për botën e shpirtrave dhe ringjalljen

Shkruajini pyetjet vijuese në tabelë përpara fillimit të orës mësimore:

1. Çfarë e bën të mundur për ne që të jetojmë pas vdekjes? Kush do të ringjallet?
2. Ku do të shkojmë kur të vdesim? Si është atje?
3. Çfarë është ringjallja? Në ç'mënyrë do të jenë të ndryshëm trupat tanë të ringjallur nga trupat tanë të vdekshëm? Çfarë do të bëjmë pasi të ringjallemi?

Ftojini studentët të përfytyrojnë sikur janë misionarë dhe se kanë lënë takim me dikë i cili po kërkon përgjigje për pyetjet e shkruara në tabelë. Shpjegoni se Alma 40 është vijimësi e mësimëve të Almës dhënë të birit, Koriantonit, dhe se përmban përgjigjet e këtyre pyetjeve.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 40:1. Kërkojuni studentëve të përcaktojnë arsyen përse Alma diskutoi për ringjalljen me të birin.

- Përse i mësoi Alma Koriantonit për ringjalljen?
- Ndërsa sillni ndërmend zgjedhjet e Koriantonit, përse mund të ketë qenë i shqetësuar ai për ringjalljen?

Ndajeni klasën në dyshe. Secilës dyshe caktojini një numër: 1, 2 ose 3. Ftojini secilën dyshe të punojë sikur të ishin shokë misionarë, duke u përgatitur për të dhënë një mësim të shkurtër për t'iu përgjigjur pyetjeve në tabelë të cilat përputhen me numrat e caktuar atyre. Për t'i ndihmuar që të përgatiten, jepuni një kopje të udhëzimeve që lidhen me numrin e tyre (shih më poshtë). Ndërsa studentët punojnë, ju mund të dëshironi të ecni nëpër klasë që të mund të dëgjoni dhe të ndihmoni sipas nevojës.

Grupi misionar 1 – Alma 40:1–5

Pyetjet: *Çfarë e bën të mundur për ne që të jetojmë pas vdekjes? Kush do të ringjallet?*

Përgatituni të përdorni Almën 40:1–5 për t'ju përgjigjur këtyre pyetjeve. Ndërsa përgatiteni, vendosni se cilat pjesë të mësimi do të japë secili shok misionar. Përgatituni të bëni sa vijon:

Jepni disa rrethana për fragmentin që ju caktua juve. (Kur të jepni mësim nga shkrimet e shenjta, shpjegoni se kush po flet, kujt po i flet dhe çfarëdo rrethanash të tjera që mund t'i ndihmojnë nxënësit ta kuptojnë fragmentin.)

Lexoni vargjet që u përgjigjen pyetjeve. Shpjegoni se si të vërtetat në këto vargje ndihmojnë për t'iu përgjigjur pyetjeve. Ndërsa e bëni këtë, sigurohuni që çdonjëri e kupton se **për shkak të Jezu Krishtit, i gjithë njerëzimi do të ringjallet**. Gjithashtu ju mund të sugjeroni që ata, të cilëve u jepni mësim, ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 40:1–5.

Tregoni arsyen përse premtimi i ringjalljes është i rëndësishëm për ju. Ju gjithashtu mund t'i pyetni ata, të cilëve u jepni mësim, se përse e vlerësojnë premtimin e ringjalljes.

Dëshmoni për të vërtetat që keni dhënë mësim.

Ndihmohuni studentët në dyshe ose grupe

Kur studentët të punojnë në dyshe apo grupe, merrni parasysh që të ecni nëpër klasë dhe të dëgjoni diskutimet e tyre. Kjo mund t'ju ndihmojë të dini se sa kohë iu duhet që ta përfundojnë detyrën e tyre. Kjo gjithashtu mund t'ju lejojë t'i dëgjoni studentët të japin pikëpamje, të cilat ju mund të dëshironi t'i përmendni më vonë në mësim. Vini re se studentët shpesh do të ndihen më rehat që ju po i dëgjoni diskutimet e tyre kur i përgëzoni për përpjekjet dhe pikëpamjet e tyre.

Grupi misionar 2 – Alma 40:6–14

Pyetjet: *Ku do të shkojmë kur të vdesim? Si është atje?*

Përgatituni të përdorni Almën 40:6–7, 11–14 për t’ju përgjigjur këtyre pyetjeve. Ndërsa përgatituni, vendosni se cilat pjesë të mësimit do të japë secili shok misionar. Përgatituni të bëni sa vijon:

Jepni disa rrethana për fragmentin që ju caktua juve. (Kur të jepni mësim nga shkrimet e shenjta, shpjegoni se kush po flet, kujt po i fletet dhe çfarëdo rrethanash të tjera që mund t’i ndihmojnë nxënësit ta kuptojnë fragmentin.)

Lexoni vargjet që u përgjigjen pyetjeve. Shpjegoni se si të vërtetat në këto vargje ndihmojnë për t’iu përgjigjur pyetjeve. (Mund të jetë e dobishme të vini në dukje se, kur Alma përdori frazën “errësirën e mëtejshme”, nuk iu referua gjendjes përfundimtare të Satanit dhe të atyre që janë mallkuar. Ai iu referua gjendjes së të ligjve midis kohës së vdekjes së tyre dhe kohës së ringjalljes së tyre. Sot, zakonisht këtë gjendje e quajmë burgu i shpirtit.) Ndërsa i lexoni këto vargje, sigurohuni që çdonjëri e kupton se **midis vdekjes dhe ringjalljes, shpirtat e të drejtëve banojnë në parajsë dhe shpirtat e të ligjve banojnë në burg**. Ju mund të sugjeroni që ata, të cilëve u jepni mësim, ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 40:11–14.

Tregoni se si të kuptuarit tuaj për këtë të vërtetë ndikon në zgjedhjet që bëni në këtë jetë. Ju gjithashtu mund t’i pyetni ata, të cilëve u jepni mësim, se si i ka ndihmuar të kuptuarit e tyre për jetën pas vdekjes.

Dëshmoni për të vërtetat që keni dhënë mësim.

Grupi misionar 3 – Alma 40:21–26

Pyetjet: *Çfarë është ringjallja? Në ç’ mënyrë do të jenë të ndryshëm trupat tanë të ringjallur nga trupat tanë të vdekshëm? Çfarë do të bëjmë pasi të ringjallemi?*

Përgatituni të përdorni Almën 40:21–26 për t’iu përgjigjur këtyre pyetjeve. Ndërsa përgatituni, vendosni se cilat pjesë të mësimit do t’i japë secili shok misionar. Përgatituni të bëni sa vijon:

Jepni disa rrethana për fragmentin që ju caktua juve. (Kur të jepni mësim nga shkrimet e shenjta, shpjegoni se kush po flet, kujt po i fletet dhe çfarëdo rrethanash të tjera që mund t’i ndihmojnë nxënësit ta kuptojnë fragmentin.)

Lexoni vargjet që iu përgjigjen pyetjeve. Shpjegoni se si të vërtetat në këto vargje ndihmojnë për t’iu përgjigjur pyetjeve. (Teksa përgatituni për të dhënë mësim, mund të jetë e dobishme të kuptoni se fjala *shpirt* në këto vargje i referohet shpirtit të një personi.) Sigurohuni që çdonjëri e kupton se **ringjallja është ribashkimi i shpirtit dhe i trupit, me të gjitha gjërat e rikthyera në formën e tyre të përshtatshme dhe të përkryer**. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata të cilëve u jepni mësim, ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 40:21–23.

Ndani arsyen përse jeni mirënjohës që e dini se trupi dhe shpirti juaj një ditë do të rikthehen në formën e tyre të përshtatshme dhe të përkryer. Ju gjithashtu mund të përshkruani se si zgjedhjet tuaja ndikohen nga njohuria juaj se një ditë do të qëndroni përpara Perëndisë dhe do të gjykoheni. Kërkojuni atyre që mësoni të japin ndjenjat e tyre rreth doktrinave të ringjalljes dhe gjykimit përfundimtar.

Dëshmoni për të vërtetat që keni dhënë mësim.

Pasi studentët të jenë përgatitur për t’iu përgjigjur pyetjeve që iu caktuan, organizojini ata në grupe të vogla, në mënyrë që ta mësojnë njëri-tjetrit në një interpretim me role si misionarë. Secili grup duhet të përbëhet nga tri dyshe misionarësh, ku secila dyshe misionari të ketë përgatitur përgjigjet ndaj një grupi të ndryshëm pyetjesh. (Nëse klasa është e vogël, vëreni secilin grup t’i jap mësim të gjithë klasës.) Nxitini studentët që të jenë vetvetja ndërsa japin mësim dhe mësojnë nga të tjerët gjatë interpretimit me role. Sigurojini se Fryma e Shenjtë mund t’i frymëzojë ata dhe studentët që u japin mësim, nëse janë të sinqertë në udhëzimin dhe përgjigjet e tyre. Dëgjojini ndërsa i japin mësim njëri-tjetrit dhe shprehni pikëpamje kur të ndiheni të nxitur.

Pasi studentët të kenë pasur kohë për ta mësuar njëri-tjetrit në grupe, merrni parasysh që t’i bëni klasës disa prej pyetjeve të mëposhtme:

- Çfarë mësuat ndërsa u përgatitët për t’iu përgjigjur pyetjeve të caktuara juve? Çfarë mësuat ndërsa ju dha mësim nga dyshet e tjera misionare?
- Duke e ditur se Koriantoni ishte përpjekur për t’iu bindur ligjit të dëlirësisë, si mendoni se mund ta këtë ndihmuar atë kuptimi i natyrës së jetës pas vdekjes për t’iu bërë ballë tundimeve të ardhshme?

- Përse kanë rëndësi për ju të vërtetat që kemi diskutuar sot?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 40:25–26, duke kërkuar ndryshimet midis gjendjes përfundimtare të të drejtëve dhe gjendjes përfundimtare të të ligjve. Pasi të përshkruajnë atë që zbuluan, kërkojuni të tregojnë se si ky fragment ndikon në zotimin e tyre për ta jetuar ungjillin. Ju mund të dëshironi të jepni përgjigjen tuaj për të njëjtën pyetje. Dëshmoni për rolin e Jezu Krishtit në bërjen të mundshme të bekimeve të ringjalljes.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Të kuptuarit e studentëve për fragmentet e shkrimeve të shenjta do të rritet kur të krijojnë vetë pyetjet e tyre për fragmentet. Ftojini studentët të punojnë bashkërisht, si klasë ose në grupe të vogla, për të shkruar të dhëna që flasin për fragmentet e veçanta për zotërimin e shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi të përzgjidhni një grup fragmentesh që do të donit që studentët t'i mësojnë ose t'i përsëritin.) Më pas, vërinë që t'ju lexojnë të dhënat e tyre. Nëse e gjeni saktësisht fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjtë, do t'ju dhurohen pikë. Nëse nuk jeni në gjendje ta gjeni saktësisht, pikët do t'ju dhurohen klasës.

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t'ju lejojë kohë veprimtarisë së mëposhtme të përsëritjes për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Megjithatë, për t'u siguruar që studentët të kenë kohë të mjaftueshme për t'u përgatitur dhe për të marrë pjesë në mësim, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari në fund të orës mësimore, si t'ju lejojë koha. Nëse nuk keni kohë për ta përdorur këtë veprimtari si pjesë të këtij mësimi, ju mund ta përdorni një ditë tjetër. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 40:11. “Çohen në shtëpi tek ai Perëndi që u dha atyre jetë”

Presidenti Jozef Filding Smith shpjegoi se fjalët tek Alma 40:11 nuk na mësojnë që do të sillemi në praninë e Perëndisë menjëherë pasi të vdesim:

“Këto fjalë të Almës [Alma 40:11–14] siç unë i kuptoj, nuk kanë për qëllim të përçojnë mendimin se të gjithë shpirtrat kthehen në praninë e Perëndisë për caktimin në një vend paqeje ose në një vend ndëshkimi dhe marrin dënimin e tyre individual përpara Tij. ‘Çohen në shtëpi tek Perëndia’, [krahaso Predikuesin 12:7], thjesht do të thotë se ekzistencës së tyre në vdekshmëri i ka ardhur fundi dhe ata janë kthyer në botën e shpirtrave, ku janë caktuar në një vend sipas veprave të tyre me të drejtët ose të padrejtët, për të pritur atje ringjalljen. ‘Sërisht të Perëndia’ është një frazë që e gjen të barsvlershmen në shumë kushte të tjera të mirënjohura. Për shembull: një njeri kalon një kohë të caktuar në ndonjë terren të huaj misioni. Kur lirohet [nga thirrja] dhe kthehet në Shtetet e Bashkuara, ai mund të thotë: ‘Është e mrekullueshme të kthehesh në shtëpi’; përsëri shtëpia e tij mund të jetë diku në Jutë ose Ajdaho apo në ndonjë vend tjetër të Perëndimit” (*Answers to Gospel Questions*, përmb. Joseph Fielding Smith Jr., 5 vëll. [1957–1966], 2:85).

Alma 40:11–15. Ku ndodhet bota e shpirtrave?

Presidenti Brigam Jang dha mësim:

“Ku ndodhet bota e shpirtrave? Ndodhet pikërisht këtu. . . . A shkojnë ata [shpirtrat e atyre që kanë vdekur] përtej kufijve të tokës së organizuar? Jo, ata nuk shkojnë. Ata sillen në këtë tokë” (*Discourses of Brigham Young*, përzgj. John A. Widtsoe [1954], f. 376).

Alma 40:11–15. Çfarë u ndodh shpirtrave në botën e shpirtrave?

“Kur trupi fizik vdes, shpirti vazhdon të jetojë. Në botën e shpirtrave, shpirtrat e të drejtëve ‘pranohen në një gjendje lumturie që quhet parajsë, një gjendje e pushimit, një gjendje e paqes, ku ata do të prehen nga të gjitha trazirat e tyre dhe nga të gjitha vuajtjet dhe brenat’ (Alma 40:12). Një vend i quajtur burg shpirtëror u rezervohet ‘atyre që [kanë] vdekur në mëkatet e tyre, pa një dituri të së vërtetës ose të shkeljes, duke i mohuar profetët’ (DeB 138:32). Shpirtrave në burg ‘[u mësohet] besim në Perëndinë, pendim nga mëkati, pagëzimi mëkëmbës për heqjen e mëkateve, dhurata e Frymës së Shenjtë me anë të vënies së duarve dhe të gjitha parimet e tjera të ungjillit të cilat [janë] të nevojshme për ta për t’i ditur’ (DeB 138:33–34). Nëse ata pranojnë parimet e ungjillit, pendohen për mëkatet e tyre dhe pranojnë ordinancat e kryera në tempuj në emër të tyre, ata do të mirëprehen në parajsë” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 189).

Alma 41

Hyrje

Duke vazhduar së këshilluari të birin, Koriantonin, Alma dha mësim se plani i rivendosjes nuk përfshin vetëm ringjalljen fizike, por edhe një rivendosje shpirtërore në

të cilën gjendja jonë e përjetshme pasqyron veprimet dhe dëshirat tona të vdekshme. Alma theksoi se ligësia nuk mund të çojë kurrë në lumturi.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 41

Alma i mëson Koriantonit rreth planit të rivendosjes

Kërkojini klasës të mendojë se si mund të ndikohen veprimet e një personi nëse ata besojnë në deklaratat vijuese (bëni një ndalesë pas secilës pikë për t'i lejuar studentët të përgjigjen):

Nuk ka jetë pas vdekjes.

Pasi të vdesim, ne do të bëhemi të përsosur pavarësisht punëve tona në tokë.

Në Gjykimin Përfundimtar, ne do të shpërblehemi për punët tona të mira dhe do të ndëshkohemi për punët tona të këqija.

- Përse është e rëndësishme të kemi një kuptim të saktë të asaj që do të na ndodhë pasi të vdesim?

Kujtojini studentët se tek Alma 40 ata mësuuan rreth mësimëve të Almës për Koriantonin lidhur me botën e shpirtëve, ringjalljen dhe gjykimin. Shpjegoni se tek Alma 41 ne mësojmë se Koriantoni ishte i hutuar nga ajo që disa njerëz po jepnin mësim për ringjalljen. Vini në dukje frazën “shkua[n] në udhë të gabuar” tek Alma 41:1 dhe ftojini studentët ta lexojnë këtë varg duke kërkuar se çfarë po i bënte disa njerëz të shkonin në udhë të gabuar.

- Përse disa prej njerëzve po shkonin në udhë të gabuar? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se të shtrembërosht shkrimet e shenjta do të thotë ta përdredhësh, ta prishësh ose ta ndryshosh kuptimin e tyre.)
- Çfarë tha Alma se do t'i shpjegonte Koriantonit?

Sapo studentët të gjejnë fjalën *rivendosje*, ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë.

Shpjegoni se *rivendosje* do të thotë të sjellësh ose të kthesh në një gjendje të mëparshme.

Shpjegoni se Alma dëshiroi që Koriantoni të kuptonte se ka një aspekt fizik dhe një aspekt shpirtëror lidhur me atë që ai e quajti “plani i rivendosjes” (Alma 41:2). Ftojini studentët ta shqyrtojnë në heshtje Almën 41:2–5, duke kërkuar gjërat që do të na rivendosen fizikisht pas vdekjes dhe gjërat që do të na rivendosen shpirtërisht. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që zbulojnë. Përpara se studentët të lexojnë, mund të jetë e dobishme për ju të shpjegoni se *e nevojshme* do të thotë e duhur ose e domosdoshme.

- Cili është aspekti fizik i planit të rivendosjes i përmendur tek Alma 41:2? (Në ringjallje, shpirti do t'i ribashkohet trupit dhe të gjitha pjesët e trupit do të rivendosen.)
- Cili është aspekti shpirtëror i planit të rivendosjes i përshkruar tek Alma 41:3–5? (Ndërkohë që studentët përgjigjen, shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Ne do të rivendosemi ose në lumturi ose në mjerim, sipas punëve dhe dëshirave tona në vdekshmëri.***)

Ftojini studentët të përfytyrojnë sikur po i japin mësim këto vargje në një klasë Fillloreje.

- Si do ta shpjegonit doktrinën e rivendosjes shpirtërore në mënyrë që fëmijët të mund ta kuptojnë atë?

Kujtojini studentët se Koriantoni e kishte thyer ligjin e dëlirësisë dhe i kishte braktisur përgjegjësitë e tij misionare (shih Almën 39:2–4).

- Si mund ta ketë ndihmuar Koriantonin një kuptim i saktë i doktrinës së rivendosjes shpirtërore që ai të bënte zgjedhje më të mira? Si mund të ndikojë kuptimi i kësaj doktrine mbi veprimet dhe dëshirat tona?

Dëshmoni për të vërtetën e kësaj doktrine dhe ndani mendimet tuaja për drejtësinë e Perëndisë në rivendosjen e secilit prej nesh tek e mira apo tek e liga, në përputhje me dëshirat dhe veprimet tona.

Shkruani pyetjen vijuese në tabelë: *Ç'ndodh nëse kam mëkatuar?*

- Sipas planit të rivendosjes, çfarë marrim nëse kemi mëkatuar?
- A ka ndonjë mënyrë që të ketë mirësi dhe lumturi të rivendosur për ne kur kemi vepruar gabim?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 41:6–9. Vëreni klasën të kërkojë se çfarë mund të bëjmë për të pasur mirësi dhe lumturi të rivendosur për ne edhe kur kemi mëkatuar. (Ne duhet të pendohemi dhe të dëshirojmë drejtësinë gjatë gjithë jetës sonë.)

- Cilat fjalë apo fraza tek Alma 41:6–7 sugjerojnë se ne jemi përgjegjës për atë që marrim në ringjallje? Në çfarë kuptimi jemi gjykatës të vetvetes? (Zgjedhjet tona në vdekshmëri përcaktojnë llojin e gjykitimit që do të marrim kur të qëndrojmë përpara Perëndisë.)

Vini në dukje se disa njerëz mendojnë se mund të kthehen për të banuar me Perëndinë pa marrë përgjegjësi personale për veprimet e tyre. Ata shpesh thonë se zgjedhjet e tyre mëkatore janë kënaqësi. Ndonjëherë ata të cilët përfshihen në mëkat, mundet madje të duken se janë të lumtur.

Ftojini studentët të ngrihen në këmbë dhe të lexojnë me zë të lartë Almën 41:10 njëzëri. Vini në dukje se Alma 41:10 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë fragment në mënyrë të dallueshme, që të jenë në gjendje ta gjejnë me lehtësi. (Për shkak se ky është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ju mund t'i vini që ta përsëritin bashkërisht më shumë sesa një herë. Ju mund të pyetni nëse ndonjëri në klasë mund ta përsëritë përmendsh atë.) Kur të kenë mbaruar, kërkojini klasës të ulet. Në tabelë, shkruani *“Ligësia kurrë nuk ka qenë lumturi”*.

- Përse është e vërtetë që “ligësia kurrë nuk ka qenë lumturi”?
- Sillni një shembull të mënyrës se si Satani do të na bënte ta thyenim një urdhërim dhe të besonim se ende mund të provojmë lumturi?

Për t'i ndihmuar studentët të vlerësojnë ndryshimin midis kënaqësive kalimtare të botës dhe lumturisë që ofron Zoti, lexoni thënien vijuese nga Plaku Glen L. Peis, i Të Shtatëdhjetëve:

“Veprimtaritë e ndaluara gjithmonë nga Zoti dhe për shumë vite jo të miratuara nga shoqëria, tani po pranohen dhe nxiten nga po e njëjta shoqëri. Media i paraqet këto veprimtari në një stil të atillë që t'i bëjë të duken shumë të dëshirueshme. . . .

. . . Mos e ngatërroni kënaqësinë telestiale për lumturi dhe gëzim çelestial. Mos e ngatërroni mungesën e vetëkontrollit për liri. Liria e plotë pa kufizimet e duhura na bën skllevër të orekseve tona. Mos e lakmoni një jetë më të vogël dhe më të ulët. . . .

. . . Urdhërimet, të cilave u bindeni, nuk u dhanë nga një Perëndi pa ndjenja për t'ju ndaluar të argëtoheni, por nga një Atë i dashur në Qiell i cili dëshiron që të jeni të lumtur, ndërkohë që jetoni në këtë tokë po ashtu si edhe në atë më pas” (“They’re Not Really Happy”, *Ensign*, nëntor 1987, f. 39–40).

Shkruajeni thënien e mëposhtme në tabelë. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjtë, pranë Almës 41:10. (Thënia gjendet tek “To ‘the Rising Generation’”, *New Era*, qershor 1986, f. 5.)

“Ju nuk mund të veproni gabim dhe të ndiheni mirë. Është e pamundur!” (Presidenti Ezra Taft Benson).

U thoni studentëve se Alma 41:11 shpjegon arsyen përse është e pamundur për të qenë me të vërtetë të lumtur kur bëhen zgjedhje të gabuara. Kopjojeni tabelën e mëposhtme në dërrasë (ju mund të dëshironi ta bëni këtë përpara se të fillojë ora mësimore), ose përgatiteni atë si një fletushkë për çdo student. Vendosini studentët në dyshe dhe udhëzoni që ta lidhin secilën frazë nga Alma 41:11 me kuptimin e saj. Gjithashtu ftojini të diskutojnë pyetjet përkatëse.

Lexoni njëzëri

Leximi njëzëri mund t'ia shtojë theksin një fragmenti të shkrimit të shenjtë, si dhe të kontribuojë për unitet në orën mësimore. Gjithashtu është një mënyrë për t'ia shtuar larminë një mësimi. Përdoreni këtë ide kur shihni që studentëve mund t'iu nevojitet një ndryshim i ritmit. Nxitini ata t'i thonë fjalët me kujdes dhe bashkërisht ndërsa lexojnë.

Alma 41:10

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojeni idesë për mësimdhënie në fund të mësimit për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Frazat tek Alma 41:11 që përshkruajnë të qenit në një "gjendje të natyrshme"	Kuptimi
1. "Në një gjendje të mishit"	a. Të kufizuar dhe të rënduar nga mëkatet tona
2. "Në vrerin e hidhësisë dhe në prangat e paudhësisë"	b. Pa bekimet dhe drejtim nga Perëndia; humbja e shoqërimit të Frymës së Shenjtë
3. "Pa Perëndi në botë"	c. Të drejtuar nga vullneti i mishit

Në këtë varg, ne shohim se "natyr[a e] Perëndisë" është "natyra e lumturisë". Çfarë ju tregon kjo rreth arsyes përse gjendja mëkatore është në kundërshtim me natyrën e lumturisë?
Cilët janë disa shembuj specifikë të arsyes përse njerëzit mund të gjenden në një gjendje të palumtur?

(Përgjigjet: 1-c, 2-a, 3-b)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si vazhdimi në një "gjendje të natyrshme" lidhet me doktrinën e rivendosjes, ftoni një student të lexojë Almën 41:12. Pasi të jetë lexuar vargu, kërkojuni studentëve t'i përgjigjen pyetjes së Almës. Më pas vëri studentët të lexojnë përgjigjen e Almës ndaj vetë pyetjes së tij tek Alma 41:13. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata ta shenjojnë atë që Alma tha se do të na kthehej si pjesë e planit të rivendosjes.)

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur kanë një mik i cili po zgjedh të veprojë në mënyra që janë në kundërshtim me urdhërimet e Zotit, por dëshiron të rivendoset te drejtësia. Ftojini studentët t'i shpjegojnë një partneri doktrinën e rivendosjes, sikur ai të ishte miku në fjalë, duke përdorur Almën 41:12–13. (Studentët mund të përdorin vetë fjalët e tyre ose formulimin e thënies së shkruar në tabelë: "Ne do të rivendosemi ose në lumturi ose në mjerim, sipas punëve dhe dëshirave tona në vdekshmëri".)

Paraqitini studentëve një bumerang ose vizatoni figurën e një të tilli në tabelë.

Pyetini studentët se çfarë bën një bumerang kur hidhet siç duhet. (Ai kthehet në vendin nga i cili u hodh.) Kërkojuni atyre të lexojnë në heshtje Almën 41:14–15, duke kërkuar mënyra në të cilat një bumerang mund të paraqesë të vërtetat e dhëna mësim në këto vargje. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto vargje.) Ftojini studentët të shpjegojnë se çfarë kanë zbuluar.

- Cilat janë disa gjëra që shpresoni të merrni nga të tjerët dhe nga Zoti në këtë jetë dhe në jetën që vjen? (Përgjigjet mund të përfshijnë mirësi, mëshirë dhe dashuri. Merrni parasysh t'i renditni përgjigjet e studentëve në tabelë.)
- Kur u keni dhënë të tjerëve mirësi, mëshirë apo dashamirësi dhe më pas i keni marrë ato prej tyre?

Nxitini studentët të caktojnë një synim për të vepruar në mënyra dhe për të zhvilluar qëndrime që pasqyrojnë atë që ata shpresojnë t'u rivendoset në këtë jetë dhe në jetën që vjen. Dëshmoni për lumturinë që vjen kur veprojmë me drejtësi.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Alma 41:10

Shënim: Për shkak të natyrës dhe kohëzgjatjes së këtij mësimi, veprimtaria e mëposhtme do të të përdorej më së miri një ditë tjetër kur të keni më shumë kohë.

Shkruani sa vijon në tabelë: . . . është lumturi.

Ftojini studentët të japin një thënie të anasjelltë të doktrinës së mësuar tek Alma 41:10. (Një përgjigje e mundshme është "Drejtësia është lumturi".) Më pas ftojini studentët të renditin vepra specifike drejtësie që mendojnë se do t'i përshtateshin vendit bosh. (Për shembull, "Shërbimi ndaj të tjerëve është lumturi".) Pyetini studentët nëse mund të dëshmojnë se cilado nga këto vepra drejtësie të çon drejt lumturisë. Pasi disa studentë të kenë ndarë përvojat dhe dëshmitë e tyre, ftojini klasën të shkruajë në një kartë me madhësinë e xhepit ose në një copë letre një apo dy vepra drejtësie që mund të bëjnë gjatë javës për të rritur lumturinë e tyre. Nxitini që t'i mbajnë letrat e tyre me vete si një kujtues dhe të raportojnë mbi përpjekjet e tyre në ditët në vijim.

Ftojini studentët të shpjegojnë doktrinën dhe parimet

Jepuni studentëve mundësinë për t'u shpjeguar të tjerëve doktrinën dhe parimet që po mësojnë në klasë. Ndërkohë që përgatiten të shpjegojnë të vërtetat e ungjillit, ata do të mësojnë të përsiaten mbi fragmentet e shkrimit të shenjtë më thellësisht dhe t'i organizojnë mendimet e tyre. Ndërsa ua shpjegojnë të tjerëve këto të vërteta, Fryma e Shenjtë do ta thellojë kuptimin e tyre dhe dëshminë e tyre për të vërtetat që po japin mësim.

Alma 42

Hyrje

Alma e përfundon këshillën e tij ndaj të birit, Koriantonit, duke shpjeguar se Ati Qiellor ka siguruar një mënyrë për ata, të cilët mëkatojnë, që të marrin mëshirë. Ai dha mësim se drejtësia e Perëndisë kërkon që mëkatarët të përjashtohen nga prania e Perëndisë.

Ai më pas dëshmoi se Jezu Krishti do t'i "plotës[ojë] kërkesat e drejtësisë" (Alma 42:15) duke vuajtur për të gjithë ata që kanë mëkatur dhe duke siguruar mëshirë për të përnduarin.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 42:1–14

Alma i mëson Koriantonit rreth drejtësisë së Perëndisë

Përpara fillimit të orës mësimore, vizatoni një model të thjeshtë me dy pjata peshoreje në tabelë, siç tregohet në faqen vijuese. (Mos shtoni fjalë të vizatimi derisa të udhëzoheni për t'i shtuar gjatë mësimi. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët ta kopjojnë këtë vizatim në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.)

Sipër peshores, shkruani thënien vijuese: *Dëshiroj që Gjykimi Përfundimtar të jetë i drejtë.*

Ftojini studentët të ngrenë duart lart nëse pajtohen me thënien në tabelë.

- Përse dëshironi që Gjykimi Përfundimtar të jetë i drejtë?
- Çfarë do të thotë fjala *i drejtë*?

Sugjeroni se *i drejtë* mund të nënkuptojë marrjen e asaj që meritoni. Ideja e drejtësisë lidhet me termin e shkrimit të shenjta *drejtësi*. Shkruani fjalën *Drejtësi* në tabelë poshtë peshores.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë konceptin e drejtësisë, kërkojini një studenti të lexojë shpjegimin e mëposhtëm nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Drejtësia ka shumë kuptime. Një kuptim është ekuilibri. Një simbol i njohur i drejtësisë është peshorja me ekuilibrim. Kështu, kur ligjet e njeriut janë shkelur, drejtësia zakonisht kërkon që të vihet një ndëshkim, një dënim që do të rivendosë ekuilibrin [në peshore]. . . .

Lig[et] e Perëndisë lidhen në të njëjtën mënyrë me drejtësinë. Ideja e drejtësisë, e barasvlershme me atë që dikush meriton, është kushti themelor i të gjitha shkrimeve të shenjta që flasin për gjykimin e njerëzve sipas punëve të tyre" ("Sins, Crimes, and Atonement" [drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 7 shkurt 1992], f. 1, si.lds.org).

Shpjegoni se biri i Almës, Koriantoni, u shqetësua për drejtësinë e Gjykimit Përfundimtar. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 42:1, ndërkohë që klasa kërkon atë që Koriantoni mendoi se do të ishte e gabuar ose e padrejtë në lidhje me Gjykimin Përfundimtar.

- Çfarë ndjeu Koriantoni se ishte jo e drejtë? (Që mëkatarët do t'i dorëzoheshin një gjendjeje mjerimi ose do të çoheshin në të.)
- Përse Koriantoni mund të ketë dashur të besojë se ishte e pavend për ata që kanë mëkatur të ndëshkoheshin? (Nëse studentët kanë nevojë t'u rikujtohet se Koriantoni po ndeshej me disa mëkate, drejtojini ata tek Alma 39:2–3.)
- Nëse drejtësia nënkupton marrjen e asaj që meritoni dhe ndëshkimin për mëkatet tona, si mundet kjo që të jetë shqetësuese edhe për ne? (Ne të gjithë mëkatojmë dhe u nënshtrohemi kërkesave të drejtësisë.)

Përmbliidhni Almën 42:2–11 duke shpjeguar se Alma iu drejtua shqetësimit të Koriantonit. Ai e mësoi se Rënia e Adamit i solli të gjithë njerëzimit gjendjen e rënë, në të cilën ata duhet të provojnë vdekjen fizike dhe atë shpirtërore (shih Almën 42:9). Ai gjithashtu

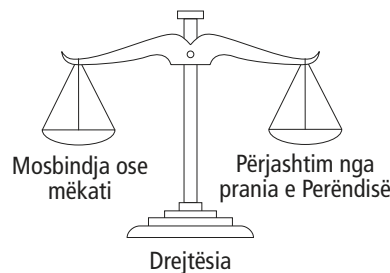

shpjegoi se, pa një mënyrë për t'u shëlbyer nga kjo gjendje e rënë, shpirtat e të gjithë njerëzimit do të ishin të mjeruar dhe do të përjashtoheshin nga prania e Perëndisë përgjithmonë (shih Alma 42:11).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 42:12. Shpjegoni se ky varg thekson se Rënia dhe pasojat e saj, duke përfshirë të qenit të përjashtuar nga prania e Perëndisë, u sollën nga mosbindja e Adamit ndaj urdhërimeve të Perëndisë. Ndhimojini studentët të kuptojnë se, kur nuk u bindemi urdhërimeve të Perëndisë – kur mëkatojmë – ne e largojmë më tej veten shpirtërisht nga Perëndia dhe u nënshtrohemi kërkesave të drejtësisë. (Ju mund të dëshironi të ftoni një student të lexojë me zë të lartë Nenet e Besimit 1:2.) Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 42:14, duke parë për pasojën që drejtësia kërkon për mosbindjen.

- Çfarë do të thotë të jesh "[i] përjashtuar" nga prania e Perëndisë? (Të jesh i ndarë nga Perëndia dhe i paaftë që të kthehesh për të banuar në prani të Tij. Ju mund të dëshironi të përmendni edhe se, kur mëkatojmë, ne e tërheqim veten nga shoqërimi i Frymës së Shenjtë, i cili është anëtar i Kreut-Perëndi.)

Te vizatimi në tabelë shtoni frazat *Mosbindja ose mëkati* dhe *Përjashtim nga prania e Perëndisë*, siç tregohet më poshtë.

Nga ajo që keni mësuar tek Alma 42:1–14, si do ta përmblihdhni me një fjali atë që kërkon ligji i drejtësisë kur një individ është i pabindur? (Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë, poshtë peshores: ***Për shkak të mosbindjes sonë, ligji i drejtësisë kërkon që ne të përjashtohemi nga prania e Perëndisë.*** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 42:1–14.)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 42:18, duke kërkuar për një pasojë tjetër të mëkatit.

- Çfarë do të thotë të kesh brejtje të ndërgjegjes?

Ftojini studentët të mendojnë rreth një rasti kur kanë përjetuar keqardhje dhe hidhërim apo mungesën e Frymës së Shenjtë për shkak se kanë mëkatuar. Kërkojuni atyre ta përfytyrojnë atë ndjenjë të shumëfishohet nga çdo gjë që ata kanë bërë ndonjëherë gabim. Më pas, kërkojuni atyre ta përfytyrojnë atë ndjenjë që mbetet me ta përherë.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë dhe të ndiejnë nevojën për mëshirë, ju mund të dëshironi t'u bëni pyetjen e mëposhtme:

- Bazuar në atë që keni mësuar tek Alma 42:1–14, a dëshironi që Gjykimi Përfundimtar të bazohet vetëm mbi drejtësinë?

Alma 42:15–31

Alma i mëson Koriantonit rreth planit të mëshirës

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se kërkesat e drejtësisë duhet të plotësohen, tregoni me gisht anën e ndëshkimit të peshores në tabelë. Ju mund të merrni parasysh të ngrini lart një fshirëse, duke bërë sikur do t'i fshini kërkesat e drejtësisë. Pyetni:

- A ka ndonjë mënyrë që kërkesat e drejtësisë të fshihen apo të hiqen? (Jo. Kur thyhen ligjet e Perëndisë, drejtësia kërkon ndëshkim. Kërkesat e drejtësisë duhet të përmbushen në një farë mënyre.)

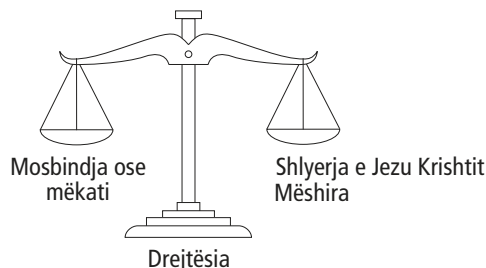
Ndhimojini studentët të kuptojnë se do të ishte e padrejtë të fshiheshin pasojat që kërkon drejtësia. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 42:25.

- Sipas Almës, çfarë do të ndodhte nëse pasojat e mëkatit do të hiqeshin dhe drejtësia do të lihej e paplotësuar?

Kërkojuni studentëve të përsiatin pyetjen në vijim përpara se t'u jepni atyre referencën e shkrimit të shenjtë për të gjetur përgjigjen:

- Nëse kërkesat e drejtësisë nuk mund të fshihen, atëherë si mundën ata që kanë mëkatuar (çdonjëri prej nesh) të kenë përherë paqe të ndërgjegjes dhe të rikthehen në praninë e Perëndisë? (Pasi t'u jepni studentëve kohë për të përsiatur për pyetjen, ftoni një student të lexojë Almën 42:15. Mund të jetë e dobishme të shpjegoni se fraza “plotës[on] kërkesat e drejtësisë”, do të thotë të paguash çmimin, ose të vuash ndëshkimin, që kërkon drejtësia.)
- Sipas Almës 42:15, si është e mundur që mëshira të mund të realizohet përherë për ne?

Ndërkohë që merren përgjigjet e studentëve, fshini frazën “Përrjashtim nga prania e Perëndisë” nga tabela dhe shkruani *Shlyerja e Jezu Krishtit dhe Mëshira*. Poshtë peshores, shkruani të vërtetën vijuese: *Shlyerja e Jezu Krishtit plotësoi kërkesat e drejtësisë, në mënyrë që mëshira të mund të shtrihet drejt nesh.*

- Çfarë do të thotë për ju të dini se Shpëtimtari do të vuante me gatishmëri në vendin tuaj në mënyrë që ju të mund të merrni mëshirë?

Ftojini studentët të lexojnë Almën 42:22–24 dhe të kërkojnë se çfarë urdhërohet me qëllim që mëshira të shtrihet drejt nesh.

- Çfarë kërkohet prej nesh që të marrim mëshirë dhe të shmangim kërkesat e plota të drejtësisë? (Kur studentët ta kenë përcaktuar pendimin si mjetin përmes të cilit ne marrim mëshirë, shkruani parimin vijues në tabelë poshtë peshores: ***Nëse pendohemi, do të marrim mëshirë përmes Shlyerjes së Shpëtimtarit.*** Gjithashtu ju mund të dëshironi t'u sugjeroni që ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjtja, pranë Almës 42:22–24.)
- Çfarë mendoni se do të thotë fraza “të penduarve të vërtetë”? (I penduar me sinqeritet.)
- Përse është e rëndësishme për ne që të kuptojmë se Shpëtimtari vuajti ndëshkime për mëkatet tona në vendin tonë?

Shpjegoni se Jezu Krishti është Ndërmjetësi ynë. Ndërmjetës është dikush i cili qëndron midis dy palëve për të ndihmuar që të zgjidhet një konflikt. Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien e mëposhtme nga Presidenti Boyd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ftojini klasën të dëgjojë arsyet përse nevojitet një person i tretë që mëshira t'i jepet mëkatarit:

“Sipas ligjit të përjetshëm, mëshira nuk mund të jepet përveçse nëse gjendet dikush që është i gatshëm e i aftë të marrë përsipër borxhin tonë dhe të paguajë çmimin e të rregullojë kushtet për shëlbimin tonë.

Pesha e plotë e drejtësisë, e pa zbutur dhe e ftohtë, duhet, me siguri duhet të bjerë mbi ne, përveçse nëse gjendet një ndërmjetës, përveçse nëse kemi një mik. Ndëshkimi i plotë për çdo shkelje, sado e vogël apo sado e madhe, do të kërkohet nga ne deri në qindarkën e fundit.

Por dijeni këtë. E vërteta, e lavdishmja e vërtetë, shpall se ka një Ndërmjetës të tillë. . . .

Nëpërmjet Tij, mëshira mund të shtrihet plotësisht te secili prej nesh, pa shkelur ligjin e përjetshëm të drejtësisë. . . .

Dhënia e mëshirës nuk do të jetë vetvetiu. Ajo do të vijë nëpërmjet besëlidhjes me Të. Ajo do të vijë sipas kushteve të Tij, kushteve të Tij bujare” (“The Mediator”, *Ensign*, maj 1977, f. 55–56).

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 42:29–31, duke parë se çfarë dëshironte Alma për Koriantonin. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që zbulojnë.)

Ftojini studentët të përsiaten rreth një pyetjeje

Bërja e një pyetjeje që u kërkon studentëve të mendojnë përpara se të përgjigjen, nxit dëshirën e tyre për të ditur përgjigjen dhe i bën ata të shohin më thellë në shkrimet e shenjtja ose në përvojën e tyre vetjake për kuptim. Jepuni studentëve kohë të mendojnë rreth pyetjes përpara se t'i drejtoni te shkrimet e shenjtja për një përgjigje.

- Çfarë mendoni se do të thotë ta lejosh drejtësinë, mëshirën dhe vuajtjen e Zotit “të kenë ndikim të plotë në zemrën tënde”?

Ftojini studentët të shkruajnë një plan të shkurtër mësimor që tregon se si ata mund t’ua mësojnë konceptet e drejtësisë dhe të mëshirës të tjerëve. Nxitini që t’u mësojnë familjeve të tyre atë që mësuuan sot.

Kujtojuni studentëve shqetësimin e Koriantonit lidhur me paanësinë e drejtësisë së Perëndisë. Ju mund të dëshironi të dëshmoni se Gjykimi Përfundimtar do të jetë i drejtë dhe se ne përfundimisht do të marrim atë që meritojmë, sipas drejtësisë dhe mëshirës së Perëndisë. Ju gjithashtu mund të dëshironi të vini në dukje se Koriantoni u pendua për mëkatet e tij dhe pati një ndikim pozitiv në rritjen e Kishës (shih Almën 49:30). Kërkojuni studentëve të përsiaten mbi mënyrën se si atyre mund t’ju duhet të veprojnë në procesin e tyre vetjak të pendimit.

Ftoni disa studentë të tregojnë mirënjohjen dhe dëshminë e tyre për gatishmërinë e Shpëtimtarit për të shlyer për mëkatet tona dhe për të plotësuar kërkesat e drejtësisë në emrin tonë. Jepni dëshminë tuaj për mëshirën dhe shëlbimin, të mundësuar nëpërmjet sakrificës shlyese të Shpëtimtarit.

Alma 43–44

Hyrje

Ndërkohë që Alma dhe bijtë e tij vazhduan të predikonin ungjillin, zoromitët u bashkuan me ushtritë lamanite për t'i sulmuar nefitët. Kapiten Moroni tregoi besim dhe urtësi në drejtimin e nefitëve për të mbrojtur veten kundër ushtrisë lamanite. Edhe pse ua kalonin në

numër, përgatitja e ushtarëve nefitë dhe besimi në Jezu Krishtin u dha epërsi në luftë. Kur lamanitët pësuan një numër humbesh, ata bënë besëlidhje për paqe dhe u larguan nga toka për një stinë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 43

Përgatitjet dhe strategjitë e kapiten Moronit ndihmojnë në pengimin e qëllimeve të ushtrisë lamanite

Ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një listë me plane, synime dhe dëshira për të ardhmen e tyre. Ndërkohë që shkruajnë, kujtojini që të mendojnë rreth synimeve dhe dëshirave shpirtërore, të tilla si shërbimi në një mision, të vulosurit në tempull dhe krijimi i një familjeje. Përpara fillimit të orës mësimore, ju mund të dëshironi të shkruani një listë të tillë me synime dhe dëshira për vetë të ardhmen tuaj. Ju mund të tregoni disa prej planeve dhe dëshirave tuaja si shembuj për t'i ndihmuar studentët të fillojnë të shkruajnë.

Pasi studentët të bëjnë listat e tyre, ftojini ata të përcaktojnë dëshirat dhe synimet që mendojnë se Satani nuk do të dëshironte t'i përmbushnin. Ftoni disa studentë të tregojnë synimet që kanë përcaktuar. Kërkojuni që të shpjegojnë arsyen përse Satani nuk do të dëshironte që ata t'i përmbushnin ato synime. Ju gjithashtu mund t'i pyetni përse ata janë aq të vendosur për përmbushjen e atyre synimeve. Sugjeroni se një studim i Almës 43–44 mund të na ndihmojë të kuptojmë se si mund t'i përmbushim synimet tona të drejta pavarësisht nga përpjekjet shkatërruese të kundërshtarit.

Përmbledhni Almën 43:1–4 duke shpjeguar se pavarësisht nga përpjekjet e Almës për t'i kthyer zoromitët në Kishë, shumë prej tyre u bashkuan me lamanitët dhe u përgatitën për t'i sulmuar nefitët. Atyre iu bashkuan edhe amalekitët, të cilët, sikurse zoromitët, kishin qenë dikur nefitë, por ishin larguar nga e vërteta.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 43:5–8. Kërkojini klasës ta ndjekë sipas radhës, duke kërkuar planet ose “qëllimet” e udhëheqësit lamanit, Zerahemna.

Shpjegoni se ndërkohë që i studiojmë rrëfimet e luftërave fizike në Librin e Mormonit, ne mund t'i krahasojmë ato me luftërat shpirtërore që hasim.

- Si mund të jenë qëllimet e Zerahemnës kundër nefitëve të ngjashme me qëllimet që Satani ka kundër nesh?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 43:9–12. Kërkojini klasës të përcaktojë qëllimet e nefitëve.

- Cilat ishin qëllimet e nefitëve?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 43:16–19. Ftojini që të kërkojnë atë që Moroni, kryekapiteni i nefitëve, bëri për ta përgatitur popullin të mbronte vendin dhe familjet e tyre.

- Çfarë gjërash të posaçme bënë nefitët për t'u përgatitur për sulmin e lamanitëve?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 43:20–22 dhe kërkojini klasës të shohë reagimin e lamanitëve ndaj përgatitjeve të nefitëve.

- Përse lamanitët u tërhoqën prej sulmit të tyre edhe pse ua kalonin në numër nefitëve?

- Çfarë mund të mësojnë nga kjo ndodhi rreth mbrojtjes së vetvetes kundrejt qëllimeve të Satanit?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 43:23–24 për të zbuluar atë që bëri Moroni kur nuk ishte i sigurt se si armiku i tij e kishte planifikuar sulmin vijues.

- Përse Moroni dërgoi lajmëtarë për të folur me Almën?
- Çfarë mund të na mësojë shembulli i Moronit rreth mënyrës se si mund të përgatitemi shpirtërisht kundrejt kundërshtarit? (Ndhimjoni studentët të përcaktojnë parimin vijues: **Nëse kërkohet dhe ndjekim këshillën profetike, ne do të jemi më mirë në gjendje të mbrohemi kundrejt kundërshtarit.**)

Përmbledhni shkurtimisht Almën 43:25–43 duke treguar se Moroni veprimi sipas njohurisë që mori nga profeti. Ai e ndau ushtrinë e tij në dy pjesë. Disa ushtarë qëndruan në qytetin e Jershonit për të mbrojtur popullin e Amonit. Pjesa tjetër e ushtrisë marshoi për në tokën e Mantit. Moroni dërgoi spiunë për të gjetur vendin ku ishin lamanitët dhe i vuri ushtarët e tjerë të fshiheshin përgjatë shtegut që do të merrnin lamanitët. Ndërsa lamanitët po afroreshin, ushtarët nefitë i rrethuan. Kur lamanitët e panë se ishin rrethuar, ata luftuan mizorisht. Shumë nefitë humbën jetën, por lamanitët patën akoma më shumë viktime.

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 43:43–54. Kërkojini klasës të kërkojë ndryshimin midis nxitjes dhe burimit të fuqisë së lamanitëve dhe nxitjes dhe burimit të fuqisë së nefitëve.

- Çfarë vutë re rreth arsyeve të lamanitëve për luftim? Çfarë vutë re rreth arsyeve të nefitëve për luftim? Si ndryshoi burimi i fuqisë së nefitëve nga burimi i fuqisë së lamanitëve? (Sipas nevojës, vini në dukje se, ndërkohë që lamanitët luftonin për shkak të urrejtjes dhe zemërimit, nefitët ishin të frymëzuar nga një qëllim më i mirë [shih Almën 43:45–47]. Ata iu lutën Zotit për ndihmë dhe Ai i forcoi ata [shih Almën 43:49–50].)
- Çfarë mund të mësojmë nga shembulli i Moronit dhe i ushtrisë së tij për të na ndihmuar në luftërat tona kundër kundërshtarit?

Ftojini studentët të shkruajnë përgjigjet e tyre për këtë pyetje. Pastaj kërkojuni që të tregojnë atë që kanë shkruar. Ata mund të përmendin disa prej parimeve vijuese:

Ndërsa lutemi për ndihmë për plotësimin e planeve dhe të dëshirave tona të drejta, Perëndia do të na ndihmojë t'i përmbushim ato.

Ne frymëzohemi nga një qëllim më i mirë sesa i atyre që e kundërshtojnë të vërtetën.

Zoti do të na ndihmojë të përmbushim detyrën tonë për t'i mbrojtur familjet tona, lirinë tonë dhe fenë tonë.

Ftojini studentët të tregojnë rreth rasteve kur e kanë ndier dorën e Zotit në përmbushjen e synimeve të drejta. Merrni parasysh të tregoni përvoja vetjake. Dëshmoni për aftësinë e Zotit për të na ndihmuar t'i përmbushim qëllimet e drejta. Ftojini studentët t'i bëjnë synimet e drejta pjesë të pandarë të lutjeve të tyre.

Alma 44

Kapiten Moroni i urdhëron lamanitët të bëjnë besëlidhje për paqe

Ftojini një të ri, i cili është i gatshëm të lexojë me zë të lartë, të vijë përpara klasës me shkrimet e tij të shenjta. Kujtojini klasës se, kur kapiten Moroni pa tmerrin e lamanitëve, ai i urdhëroi njerëzit e tij të ndalonin së luftuari (shih Almën 43:54). Vëreni të riun të lexojë fjalët e Moronit tek Alma 44:1–6. Kërkojini klasës të dëgjojë shpjegimin e Moronit për fitoren e nefitëve.

- Çfarë dëshironte Moroni që Zerahemna të kuptonte rreth burimit të fuqisë së nefitëve në luftë? Çfarë u ofroi ai lamanitëve? (Ai tha se nefitët nuk do t'i lëndonin më, në qoftë se ata do t'i dorëzonin armët e tyre dhe do të hynin në një besëlidhje për paqe.)
- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga Alma 44:4–6 që mund të na ndihmojnë në luftërat tona shpirtërore? (Studentët mund të thonë disa parime, disa prej të cilave tashmë janë trajtuar në këtë mësim. Sigurohuni që ata të përfshijnë të vërtetën e mëposhtme: **Zoti do të na forcojë dhe ruajë sipas besimit tonë në Të.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë fjalët në këto vargje që na mësojnë këtë të vërtetë.)

Ftojani një student të lexojë me zë të larë këshillën në vijim drejtuar të rinjve të Kishës nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ju mund të dëshironi të siguronit një kopje për secilin student.

“Rinia sot po rritet në territor armik me një standard në rënie të moralitetit. Por si shërbëtor i Zotit, unë ju premtoj se ju do të jeni të mbrojtur dhe të ruajtur nga sulmet e kundërshtarit *nëse* ju do t’u vini veshin nxitjeve që vijnë nga Fryma e Shenjtë.

Vishuni me thjeshtësi; flisni me nderim; dëgjoni muzikë që ju ngre shpirtërisht. Shmangni të gjitha imoralitetet dhe praktikat që ju degradojnë personalisht. Kontrolloni jetën tuaj dhe komandojeni veten për të qenë besnikë. Për shkak se ne mbështetemi aq shumë te ju, ju do të jeni jashtëzakonisht të bekuar. Ati juaj i dashur Qiellor ju mbikëqyr vazhdimisht” (“Këshillë për Rininë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 18).

- Çfarë ju bëri përshtypje te fjalët e Presidentit Paker? Përse?

Përmbliidhni Almën 44:7–10 duke shpjeguar se Zerahemna shpalli se ai dhe populli i tij nuk e besonin se nefitët ishin forcuar nga Perëndia. Ai pranoi që lamanitët t’i dorëzonin armët e tyre, por refuzoi të bënte një besëlidhje për paqe. Ftojani studentin që lexoi Almën 44:1–6 të lexojë me zë të lartë përgjigjen e Moronit ndaj Zerahemnës, që gjendet tek Alma 44:11. Pyetni klasën:

- Përse mendoni se ishte kaq e rëndësishme për Moronin që t’i bënte lamanitët të lidhnin besëlidhje për paqe?

Përmbliidhni Almën 44:12–20 duke shpjeguar se, ndërsa shumë prej lamanitëve bënë besëlidhje për paqe, Zerahemna e organizoi pjesën tjetër të njerëzve të tij për të luftuar me ushtrinë e Moronit. Kur nefitët filluan t’i vrisnin, Zerahemna pa shkatërrimin e tyre të pashmangshëm dhe premtoi të hynte në një besëlidhje për paqe.

Dëshmoni për dorën mbrojtëse të Zotit në jetën e atyre që janë besnikë ndaj Tij. Nxitini studentët të luftojnë trimërisht për synimet dhe dëshirat e tyre të drejta dhe t’i mirëbesojnë premtimit të Perëndisë që “do të na përkrahë dhe do të na mbajë dhe do të na ruajë, derisa të jemi besnikë ndaj tij” (Alma 44:4).

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Alma 43:3. Lufta që po luftojmë filloi në jetën tonë para lindjes

Presidenti Gordon B. Hinkli, foli për vërtetësinë e luftës në të cilën jemi përfshirë qysh përpara se bota të fillonte:

“Ka [një] luftë që ka vazhduar që përpara se bota të krijohej dhe e cila ka gjasa të vazhdojë për një kohë të gjatë që ende ka për të ardhur. . . .

Kjo luftë . . . është lufta midis të vërtetës dhe të gabuarës, midis lirisë së zgjedhjes dhe detyrimit, midis pasuesve të Krishtit dhe atyre që e kanë mohuar Atë. Armiqtë e Tij kanë përdorur gjithfarë dredhish në këtë konflikt. . . .

. . . Është siç qe në fillim. . . . Viktimat që bien, janë po aq të çmuara sa ata që kanë rënë në të kaluarën. Është një betejë e vazhdueshme. . . .

Lufta vazhdon. . . . Ajo zhvillohet në vetë jetën tonë, ditë pas dite, në shtëpitë tona, në punën tonë, në shoqërinë tonë të shkollës; ajo zhvillohet lidhur me çështjet

e dashurisë dhe të respektit, të besnikërisë ndaj Zotit dhe të besnikërisë ndaj bashkëshortit/ës, të bindjes dhe të integritetit moral. Ne të gjithë jemi përfshirë në të. . . . Ne po fitojmë dhe e ardhmja asnjëherë nuk është dukur më e ndritshme” (“The War We Are Winning”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 42, 44–45).

Alma 43:9, 45. Mbrojeni dhe forcojeni familjen

Motra Virxhinia U. Xhensen, e presidencës së përgjithshme të Shoqatës së Ndihmës, iu drejtua një paralajmërimi në proklamaten mbi familjen “se shpërbërja e familjes do të sjellë mbi individët, komunitetet dhe kombet fatkeqësitë e parashikuara nga profetët e lashtë dhe modernë” (“Familja: Një Proklamata drejtuar Botës”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 129). Motra Xhensen vërejt: “Vëllezër dhe motra, ne jemi në mes të atij realiteti pikërisht në këtë moment. Është detyra e gjithsecilit prej nesh të mbrojmë dhe të forcojmë familjen” (“Come, Listen to a Prophet’s Voice”, *Ensign*, nëntor 1998, f. 13–14).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 39–44 (Njësia 20)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme doktrina dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Almën 39–44 (njësia 20), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 39)

Ndërkohë që po studionin fjalët e Almës drejtuar birit të tij të pabindur, Koriantonit, studentët mësuan se mëkati seksual është një neveri në pamjen e Zotit. Alma gjithashtu e mësoi të birin se pendimi përfshin pranimin dhe braktisjen e mëkateve tona dhe kthimin drejt Zotit me tërë mendjen, fuqinë dhe forcën tonë. Studentët lexuan dëshminë e Almës se Jezu Krishti erdhi për t'i marrë botës mëkatet.

Dita 2 (Alma 40–41)

Koriantoni ishte i shqetësuar për ringjalljen dhe Gjykimin Përfundimtar. Nga përgjigjja e Almës për këto shqetësime, studentët mësuan disa doktrina të lidhura me ringjalljen, përfshirë të vërtetën se ne do të rivendosemi ose në lumturi ose në mjerim, sipas punëve dhe dëshirave tona në vdekshmëri. Alma gjithashtu theksoi se “ligësia kurrë nuk ka qenë lumturi” (Alma 41:10).

Dita 3 (Alma 42)

Alma e ndihmoi Koriantonin të kuptonte se mosbindja bën që njerëzit të përjashtohen nga prania e Perëndisë. Si rrjedhim, studentët mësuan se si plani i shëlbimit i lejon individët të mposhtin gjendjen e tyre të rënë. Mësimet e Almës pohojnë se vuajtja e Jezu Krishtit plotësoi kërkesat e drejtësisë, në mënyrë që mëshira të mund t'u jepet atyre që pendohen.

Dita 4 (Alma 43–44)

Studentët mësuan rreth një lufte midis lamanitëve dhe nefitëve. Një mësim që mësuan nga Alma 43–44 është se, nëse ndjekim këshillën profetike, ne do të jemi më mirë në gjendje të mbrohemi kundrejt kundërshtarit. Veç kësaj, studentët zbuluan se, kur ne i lutemi Zotit lidhur me planet dhe dëshirat tona të drejta, Ai do të na ndihmojë t'i përmbushim ato.

Hyrje

Siç shënohet tek Alma 39–42, Alma e ndihmoi birin e tij, Koriantonin, të kuptonte seriozitetin e mëkatis seksual, doktrinën lidhur me ringjalljen, Gjykimin Përfundimtar dhe pasojat e përjetshme të ligjeve të drejtësisë dhe mëshirës. Ky mësim do t'u sigurojë studentëve mundësitë për të dhënë mësim dhe për t'ia shpjeguar këto doktrina njëri-tjetrit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Përpara fillimit të orës mësimore, përgatitni fletushka që përmbajnë udhëzimet për këtë mësim. Njihuni mirë me udhëzimet që të mund t'i ndihmoni studentët të përparojnë në përpjekjen e tyre për t'i dhënë mësim njëri-tjetrit.

Alma 39–41

Alma jep mësim se pendimi sjell lumturi

Fillojeni orën mësimore duke i ftuar studentët ta përsëritin bashkërisht Almën 39:9, një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë, që u inkurajuan ta mësonin përmendsh si pjesë të studimit të tyre këtë javë. Pyetni nëse ndonjëri mund t'ia kujtojë klasës arsyen përse Alma e këshilloi birin e tij, Koriantonin, të pendohej dhe t'i braktiste mëkatet e tij në këtë varg.

Kujtojini studentët se tek Alma 40–41, Alma gjithashtu iu drejtua shqetësimeve të Koriantonit për ringjalljen e të vdekurve dhe Gjykimin Përfundimtar. Për t'i ndihmuar studentët të shpjegojnë atë që mësuan dhe të shprehin ndjenjat dhe dëshmitë e tyre lidhur me të vërtetat që gjenden tek Alma 39–41, shkruani pyetjet dhe referencat e shkrimeve të shenjta që vijojnë në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore:

1. *Përse është e rëndësishme ta mbajmë ligjin e dëlirësisë? (Shih Almën 39:1–9.)*
2. *Çfarë është ringjallja? Cili është ndryshimi midis trupave të vdekshëm dhe trupave të ringjallur? Çfarë ndodh pasi ringjallemi? (Shih Almën 40:21–26.)*
3. *Si do të gjykojem në Gjykimin Përfundimtar? (Shih Almën 41:1–7.)*
4. *Duket sikur disa njerëz që i thyejnë urdhërimet, janë të lumtur. A është kjo e vërtetë? (Shih Almën 41:10–15.)*

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur janë misionarë dhe se kanë lënë një takim me dikë, i cili po kërkon përgjigje ndaj këtyre pyetjeve. Vëriti në dijeni se do t'ju jepet pak kohë për t'u përgatitur dhe më pas ata do të kenë mundësinë për t'iu përgjigjur disa prej këtyre pyetjeve, duke përdorur atë që mësuan nga Alma 39–41.

Nëse ua lejon madhësia e klasës, ndajeni klasën në dyshe që përfaqësojnë dyshe misionarësh. Cakttoni secilës dyshe misionarësh një rëndësi prej pyetjeve nga tabela. (Nëse madhësia e klasës suaj është më e vogël, ju mund t'ua caktoni pyetjet studentëve veç e veç.) Jepini secilës dyshe misionarësh një kopje të udhëzimeve më poshtë dhe kërkoni të përdorin vargjet e referuara në fund të pyetjes, që iu caktuan atyre për t'iu përgjigjur pyetjeve të kërkuesit të tyre. Jepuni kohë studentëve që të përsëritin vargjet dhe të përgatitin një mësim të shkurtër për kërkuesin e tyre. Nxitini dyshet e misionarëve të vendosin se për cilat pjesë të udhëzimeve do të jetë përgjegjës secili prej tyre për t'i dhënë mësim.

Ndërsa studentët përgatiten, ju mund të dëshironi të ecni midis studentëve në mënyrë që të mund të dëgjoni dhe të ofroni ndihmë sipas nevojës. Nëse është e nevojshme, ndihmohini studentët të përcaktojnë doktrinat nga Alma 39–41, të cilat i ndihmojnë t'u përgjigjen pyetjeve që u janë caktuar. Përdorini doktrinat në vijim si një udhërrëfyes:

Mëkati seksual është një neveri në pamjen e Zotit (shih Almën 39:1–9).

Ringjallja është ribashkimi i shpirtit dhe i trupit, me të gjitha gjërat e rikthyera në formën e tyre të përshtatshme dhe të përkryer (shih Almën 40:21–26).

Ne do të rivendosemi ose në lumturi ose në mjerim, sipas punëve dhe dëshirave tona në vdekshmëri (shih Almën 41:1–7).

Ligësia kurrë nuk ka qenë lumturi (shih Almën 41:10–15).

Udhëzime

Përgatituni të bëni sa vijon, ndërsa jepni mësim:

- Jepni disa informacione mbi rrethanat për vargjet (të tilla si të shpjeguarin se kush po fliste, kujt po i flisnin dhe përse).
- Lexoni pjesë të fragmentit të shkrimit të shenjtë, të siguruar për t'ju ndihmuar që t'i përgjigjeni pyetjes që ju caktua.
- Shkruani një doktrinë apo parim që u mësohet në vargjet të cilat i studiuat, që gjen zbatim për pyetjen që ju caktua juve.
- Shpjegoni se si doktrina apo parimi që shkruat ju ndihmon t'i përgjigjeni pyetjes që ju caktua. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata, të cilëve u jepni mësim, ta shkruajnë këtë doktrinë apo parim në shkrimet e tyre të shenjta.
- Tregoni arsyen përse kjo doktrinë apo ky parim është i rëndësishëm për ju dhe dëshmoni për të vërtetat që keni dhënë mësim.

Pasi studentët të jenë përgatitur për t'iu përgjigjur pyetjeve që ju caktuan atyre, i vini ata në grupe të vogla, në mënyrë që të mund të mësojnë njëri-tjetrin. (Nëse klasa juaj është e vogël, vëreni secilin student ose dyshe misionarësh t'i japë mësim të gjithë klasës.) Pasi studentët të kenë përfunduar së mësuari njëri-tjetrin, bëjini klasës pyetjet në vijim:

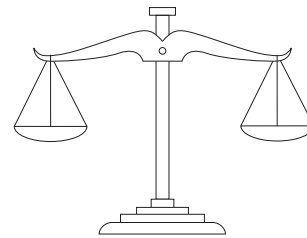
- Ndërsa mendoni për mëkatet e Koriantonit, përse mendoni se të kuptuarit e këtyre doktrinave do të ishte i dobishëm për të?

- Përse do të ishte e rëndësishme që të jeni në gjendje t'ia shpjegoni këto të vërteta atyre me të cilët do të shoqërohemi në jetën tuaj?
- Përse është e rëndësishme që t'i kuptoni dhe t'i jetoni këto të vërteta?

Alma 42

Alma mëson Koriantonin rreth drejtësisë dhe mëshirës

Vizatoni një peshore të thjeshtë në tabelë. Ftojini një student t'ia mësojë konceptet e drejtësisë dhe të mëshirës klasës, duke përdorur ilustrimin dhe atë që ai apo ajo mësoi nga udhëzimet e Almës drejtuar Koriantonit tek Alma 42. Ftojini studentët t'i kthehen Almës 42 në shkrimet e tyre të shenjta e të kërkojnë fraza dhe thënie rreth drejtësisë dhe mëshirës të cilat i shenjuan apo i nënvizuan.

Për t'ju ndihmuar studentët të kuptojnë kushtet sipas të cilave është e mundur të mëshiro, bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë duhej të bënte Jezu Krishti me qëllim që mëshira të ishte e mundur për ne?
- Çfarë duhet të bëjmë ne për të marrë mëshirë?

Ftoni disa studentë të tregojnë se përse janë mirënjohës për Shlyerjen e Jezu Krishtit.

Alma 43–44

Të dëgjuarit e këshillës së profetëve na mbron nga kundërshtari

Nëse mbetet kohë, merrni parasysht që t'ju kërkoni studentëve të përsëritin ato që mësuat nga Alma 43–44, duke treguar atë që shkruan në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta për luftimin në betejat e tyre shpirtërore (dita 4, detyra 3 dhe 4). Dëshmoni për Jezu Krishtin dhe fuqinë e Tij për ta shtrirë mëshirën ndërsa pendohemi dhe për të na mbrojtur kur vijmë tek Ai.

Njësia Tjetër (Alma 45–63)

Përse ishin nefitët kaq të suksesshëm kundër armiqve të tyre? Në ç'mënyrë ishin ata në gjendje të luftonin [duke pasur] forcën e Zotit? Përgjigjet mund të gjenden duke studiuar shembujt e kapiten Moronit, të Helamanit dhe luftëtarëve të tij të rinj.

Alma 45–48

Hyrje

Pasi Alma i dha udhëzimet e fundit birit të tij, Helamanit, ai u largua nga populli i Nefit dhe nuk u dëgjua më kurrë për të. Helamani u bë një udhëheqës shpirtëror i rëndësishëm dhe kapiten Moroni u bë një udhëheqës ushtarak i rëndësishëm gjatë një periudhe të vështirë për nefitët.

Amalikia, udhëheqësi i një grupi nefitësh të shkëputur, vuri në veprim një plan dredharak për të fituar fuqi mbi nefitët. Kapiten Moroni i ndihmoi nefitët ta fortifikonin veten kundër sulmeve të armiqve të tyre, në mënyrë që ata të mund të ruanin lirinë e tyre dhe lirinë e adhurimit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 45

Helamani i beson fjalët e Almës dhe fillon shërbesën e tij

Ftojini studentët të mendojnë për një intervistë që kanë pasur me një prind apo udhëheqës priftërie.

- Çfarë lloj pyetjesh bëjnë zakonisht prindërit dhe udhëheqësit e priftërisë në intervista?

Pas një diskutimi të shkurtër, shpjegoni se, përpara se Alma t'i jepte në ngarkim birit të tij, Helamanit, analet e shenjta dhe të largohej nga toka (shih Almën 45:18–19), ai i bëri Helamanit një varg pyetjesh. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 45:2–8, duke kërkuar pyetjet që bëri Alma dhe përgjigjet që dha Helamani.

- Nefitët ishin në luftë me lamanitët kur Alma dhe Helamani bënë këtë bisedë. Si mendoni se mund ta ketë ndihmuar Helamanin besimi i vet gjatë luftës dhe gjatë gjithë shërbesës së tij?
- Kur keni marrë forcë nga besimi juaj në Jezu Krisht, fjalët e profetëve dhe nga zotimi juaj për të zbatuar urdhërimet?

Përmbliidhni Almën 45:9–19 duke u thënë studentëve se, pasi Alma profetizoi rreth shkaktërimit përfundimtar të kombit nefit, ai u largua nga toka dhe nuk u dëgjua më kurrë për të. Përpara se të largohej, ai dha një profeci të fundit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 45:16.

- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga kjo profeci? (Studentët mund të thonë disa parime, por sigurohuni që ata të shfaqin se e kuptojnë që **Zoti nuk mund ta shikojë mëkatën as me lëshimin më të vogël.**)

Shpjegoni se Helamani e filloi shërbesën e tij duke caktuar priftërinj dhe mësues në Kishë nëpër tërë vendin. Ftojini studentët të hetojnë Almën 45:23–24, duke kërkuar mënyrën se si populli iu përgjigj këtyre udhëheqësve të Kishës.

- Si iu përgjigj populli udhëheqësve të tyre të Kishës? Përse disa njerëz refuzuan t'i dëgjonin udhëheqësit e Kishës?

Alma 46

Kapiten Moroni i ngre të drejtët për të mbrojtur të drejtat e tyre dhe fenë e tyre

Përmbliidhni Almën 46:1–3 duke shpjeguar se ata që nuk do t'ua vinin veshin udhëheqësve të Kishës, drejtoshin nga një burrë i quajtur Amalikia. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 46:4–5, duke parë atë që Amalikia dhe pasuesit e tij dëshironin. Ftojini studentët të shpjegojnë atë që gjejnë.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 46:6–7, duke kërkuar pasojat e ndikimit të Amalikias tek ata që e ndoqën atë.

- Çfarë ndodhi si pasojë e ndikimit të Amalikias?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 46:8–10, duke kërkuar mësimet që Mormoni dëshironte që ne të mësonim prej veprimeve të Amalikias. Ju mund të nxirrni në pah se

disa prej këtyre mësimëve paraqiten nëpërmjet fjalëve “kështu shohim” ose “ne shohim”. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto mësimë në shkrimet e tyre të shenjta.) Studentët mund të zbulojnë mësimet e mëposhtme:

Shumë njerëz janë të shpejtë për ta harruar Zotin dhe për të bërë paudhësi.

Një njeri i lig mund të shkaktojë shumë ligësi.

Për ta krahasuar Amalikian me kapiten Moronin, kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje Almën 46:11–18 dhe Almën 48:11–13, 17. Ftojeni gjysmën e klasës të hetojë atë që dëshironte Moroni. Ftojeni gjysmën tjetër të klasës të kërkojë fjalë dhe fraza që përshkruajnë se si ishte Moroni. (Ndihmohuni studentët të shohin ndryshimin midis arsyeve të drejta të Moronit dhe arsyeve të liga të Amalikias. Moroni mbronte çështjen e lirisë dhe të drejtësisë, ndërsa Amalikia dëshironte fuqi dhe kërkonte t’i çonte nefitët në robëri.)

- Bazuar në ato që lexuat, si do ta përshkruanit kapiten Moronin? Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Studentët mund të sugjerojnë disa parime të ndryshme, përfshirë të vërtetën se **një njeri i drejtë mund të shkaktojë shumë drejtësi.**)
- Sipas Almës 46:11–18, për çfarë u lut Moroni? (Për bekimet e pavarësisë dhe të lirisë që të qëndronin me nefitët dhe për “çështjen” e të Krishterëve” që ajo të favorizohej nga Perëndia.)

Moroni u lut për “çështjen” e të Krishterëve”. Sipas Almës 46:12, cilat prej tre idealeve mendoi Moroni se duhej të mbronin dhe përkrahnin të krishterët? (Ndihmohuni studentët të kuptojnë se **është detyra jonë të mbrojmë familjet tona, fenë tonë dhe lirinë tonë.** Shih edhe Almën 43:45–48.)

- Çfarë sfidash ekzistojnë kundër familjeve, të krishterëve dhe lirisë sot? Cilat janë disa mënyra të përshtatshme se si mund t’i mbrojmë familjet tona, fenë tonë dhe liritë tona?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 46:18–22, duke parë për atë që Moroni i kërkoi popullit të tij që të bënte. (Ju mund të sugjeroni që studentët ta shenjojnë fjalën *besëlidhje* në këto vargje.)

- Çfarë lidhi besë të bënte populli? (Të ruanin të drejtat e tyre dhe fenë e tyre; të mos e braktisin Zotin; të mos shkelnin urdhërimet e Perëndisë; të mos kishin turp për të marrë emrin e Krishtit mbi vete.)
- Sipas Almës 46:22, çfarë bëri populli si shenjë të besëlidhjes që lidhi? (Ata copëtuan, ose grisën, rrobat e tyre dhe i hodhën copat te këmbët e Moronit.)

Mbani në dorë një copë robe dhe griseni në dysh. Ju mund të dëshironi të shpjegoni se përmes copëtimit ose grisjes së rrobave të tyre, populli po tregonte zotimin e tij ndaj besëlidhjes që kishte bërë.

- Sipas Almës 46:21–22, çfarë tha populli se duhej të ndodhte nëse e thyenin besëlidhjen e tyre?
- Si ju ndihmon kjo të kuptoni natyrën e rëndësishme të besëlidhjeve që bëjmë me Perëndinë?

Kujtojini studentët se Moroni dhe populli i tij po përballeshin me armiqtë që donin t’i shkatërronin.

- Sipas Almës 46:18, çfarë tha Moroni se mund ta çonte popullin e tij në shkatërrim?

Shkruani sa vijon në tabelë: *Nëse i mbajmë besëlidhjet tona, Perëndia do të . . .*

Ftojini studentët të tregojnë se si mund ta plotësojnë thënien bazuar në atë që kanë mësuar nga Alma 46:18–22. Gjithashtu kërkoni atyre të japin një shembull të mënyrës se si ata e dinë se thënia është e vërtetë. Përgjigjet mund të ndryshojnë. Përmbledhni përgjigjet duke e plotësuar frazën në tabelë si vijon: ***Nëse i mbajmë besëlidhjet tona, Perëndia do të na bekojë.*** Nxitini studentët të kërkojnë fakte që e mbështesin këtë parim, ndërsa studiojnë kapitujt e mbetur tek Alma. Ju mund të dëshironi të tregoni rreth një rasti kur Zoti ju bekojë për nderimin e besëlidhjeve tuaja.

Përmbledhni Almën 46:29–41. Shpjegoni se Amalikia dhe pasuesit e tij e kuptuan se ishin më të paktë në numër, prandaj shkuan në tokën e Nefit duke kërkuar të bashkoheshin me lamanitët. Ushtria e Moronit nuk e lejoi pjesën më të madhe të grupit të Amalikias të arrinte në tokën e Nefit. Shumë prej pasuesve të Amalikias hynë në besëlidhje për ta mbështetur lirinë. Ata pak të cilët nuk dëshironin të hynin në besëlidhje, u vranë. Amalikia dhe një numër i vogël i burrave të tij u arratisën dhe u bashkuan me lamanitët.

Alma 47

Amalikia, me mashtrim, bëhet mbret i lamanitëve

Pyetni studentët se si do të ndiheshin nëse do të ishin në një lojë konkurruese ose një garë tjetër dhe do të kishin në zotërim një libër, i cili përmbante një listë të gjërave që kundërshtari i tyre kishte për qëllim të bënte për ta fituar konkurrimin. Tregojuni studentëve se, duke e krahasuar Almën 47 me veten tonë, ne mund të marrim disa mësimë të rëndësishme rreth taktikave të Satanit në përpjekjen për të na mposhtur.

Përmblihdni Almën 47:1–6 duke iu treguar studentëve se Amalikia nuk hoqi dorë nga qëllimi i tij për të fituar fuqi mbi nefitët. Ai sajoi një plan dredharak për ta rrëzuar mbretin e lamanitëve nga fronin dhe për t'u bërë mbreti i tyre, që përfundimisht të mund t'i bënte lamanitët të luftonin kundër nefitëve. Kur Amalikia u bashkua me lamanitët, ai fitoi përkrahjen e mbretit të tyre, i cili i dha komandën mbi një pjesë të ushtrisë lamanite. Mbreti e urdhëroi Amalikian dhe ushtrinë e tij të ndiqnin një grup të pabindur të ushtrisë lamanite, të drejtuar nga një njeri i quajtur Lehonti. Amalikia u urdhërua ta detyronte ushtrinë e Lehontit të ngrinte armët kundër nefitëve, por Amalikia kishte plane të tjera.

Ftojini studentët ta studiojnë Almën 47:7–19 sikur ata të ishin [në vend të] Lehontit dhe sikur Amalikia të ishte Satani. Kërkojuni ta lexojnë në heshtje Almën 47:7–10, duke parë vendin se ku shkoj Lehonti për të mbrojtur ushtrinë e tij dhe se çfarë u përpoq Amalikia që ta detyronte të bënte Lehontin.

- Ku e mblodhi Lehonti ushtrinë e tij në përgatitje për luftë? Çfarë epërsie ka një ushtri nëse është në një vend më të lartë sesa armiku i saj?
- Çfarë dëshiroi Amalikia që të bënte Lehonti? Cilat janë disa taktika që përdor Satani për të na bërë të zbesim nga vendi më i lartë? (Përgjigjet e mundshme përfshijnë tundimin për të ulur standardet tona dhe joshjen për të shkuar në vende ku nuk jemi të sigurt shpirtërisht.)

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 47:11–19. Kërkojini klasës që t'i ndjekë, duke marrë parasysh se si taktikat e Amalikias mund të krahasohen me taktikat që përdor Satani për të na shkatërruar.

- Në ç'mënyra qenë taktikat e Amalikias të ngjashme me taktikat që përdor Satani për të na shkatërruar? (Përgjigjet e mundshme përfshijnë se Satani është këmbëngulës, mashtrues, dinak dhe keqdashës.)
- Cilët janë disa shembuj të mënyrave që kërkon Satani për të na helmuar “pak nga pak”?

Përmblihdni Almën 47:20–36 duke shpjeguar se Amalikia vazhdoi të mashtronte dhe të vriste derisa u bë mbreti i lamanitëve. Theksoni se qëllimet dhe taktikat e Amalikias ngjanin shumë me qëllimet dhe taktikat e Satanit kundrejt nesh. Shkruani në tabelë parimin vijues: **Satani kërkon të na shkatërrojë dhe na josh pak nga pak për të ulur standardet tona.**

Alma 48

Kapiten Moroni i frymëzon nefitët të jenë të përgatitur dhe besnikë

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 48:7–10, duke kërkuar për atë që Moroni po bënte ndërkohë që Amalikia po kërkonte pushtet mes lamanitëve.

- Çfarë ishte duke bërë Moroni ndërkohë që Amalikia po kërkonte pushtet mes lamanitëve?
- Çfarë bëri Moroni për të forcuar popullin e tij dhe qytetet e tyre kundër sulmeve të ardhshme? Cilave vende të veçanta u kushtoi vëmendje të posaçme Moroni?

Jepuni studentëve kohë për të medituar mbi zonat e dobësisë në jetën e tyre dhe se çfarë mund të bëjnë për t'i forcuar këto zona. Kërkojuni t'i shkruajnë mendimet e tyre.

- Sipas Almës 48:10, përse Moroni punoi kaq shumë për ta fortifikuar popullin e tij kundër sulmeve të armiqve të tyre? (Theksoni se Moroni donte të ndihmonte që të ruhej liria e nefitëve për ta ushtruar fenë e tyre.)
- Cilët janë disa shembuj të gjërave që na mësojnë udhëheqësit bashkëkohorë të Kishës për të na ndihmuar që t'i fortifikojmë zonat tona të dobësive shpirtërore?
- Përse punojnë kaq shumë udhëheqësit e Kishës për të na fortifikuar shpirtërisht?

Sigurojini studentët se, **kur e ndjekim këshillën e shërbëtorëve të Zotit, ne do të jemi të fortifikuar kundër tundimit.**

Nxitini studentët të vëzhgojnë me kujdes kapitujt e mbetur të Almës për parime rreth vlerës së mbajtjes së besëlidhjeve dhe rëndësisë së fortifikimit të vetvetes për t'i bërë ballë Satanit.

Alma 49–51

Hyrje

Përgatitjet e Moronit për mbrojtje qenë thelbësore për mbrojtjen e nefitëve kundër armiqve të tyre. Nefitët ishin të suksesshëm në mbrojtjen e vetes kundër lamanitëve, derisa rebelimi dhe ligësia brenda vetë popullit

filloi t'i dobësonte ata. Moriantoni dhe njerëzit e mbretit kërkuan ndarje dhe nxitën grindje mes popullit. Moroni u përpoq ta eliminonte ndasinë e grindjen dhe të vendoste paqe.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 49; 50:1–24

Nefitët ndërtojnë fortesa, përparojnë dhe ruajnë liritë e tyre

Lexojani skenarin vijues klasës tuaj dhe bëni pyetjet përkatëse (ose krijoni vetë skenarin dhe grupin tuaj të pyetjeve):

Një i ri po ndihet i lodhur, por nuk donte të shkonte në shtrat, prandaj filloi të kërkonte në internet. Ai u gjend i joshur për të vizituar faqe interneti që përmbanin pamje pornografike.

- Çfarë përgatitjesh mund të kishte bërë ky i ri për ta shmangur këtë tundim?
- Çfarë mund të bëjë ai për ta shmangur tundimin në të ardhmen?

Shpjegojuni studentëve se, ndërsa studiojnë Almën 49–51, ata mund të kërkojnë se si përgatitjet që bëri kapiten Moroni kundër lamanitëve, mund të krahasohen me përgatitjet që ne duhet të bëjmë kundër tundimeve të Satanit sot.

Shpjegoni se, ndërkohë që Amalikia po nixte ushtrinë lamanite për të shkuar në luftë, kapiten Moroni po fortifikonte qytetet e nefitëve. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 49:1, 6–7. Kërkojuni atyre të marrin parasysht mënyrën se si përgatitjet e kapiten Moronit për t'u bërë ballë lamanitëve mund të krahasohen me nevojën tonë për t'u përgatitur për sulmet e Satanit ndaj nesh. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 49:2–4; 50:1–6 duke kërkuar mënyra se si nefitët u përgatitën për sulmet e ardhshme të lamanitëve.

- Nëse do të kishit qenë një ushtar lamanit, si mund të ishit ndier kur t'i shihnit këto fortifikime për herë të parë?

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 49:8–12. Kërkojini klasës që t'i ndjekë ata, duke parë për mënyrën se si lamanitët iu përgjigjën përgatitjeve të nefitëve.

- Çfarë bënë lamanitët kur panë se Amonia ishte fortifikuar? (Ata u tërhoqën.)

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë thënien e mëposhtme nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë:

“Satani është armiku ynë më i madh dhe punon natë e ditë për të na shkatërruar. Por ne nuk duhet të paralizohemi nga frika e fuqisë së Satanit. Ai nuk mund të ketë fuqi mbi ne, vetëm po qe se e lejojmë këtë. Ai është me të vërtetë burracak dhe nëse qëndrojmë të palëkundur, ai do të tërhiqet” (“Be Not Afraid”, *Ensign*, tetor 2002, f. 4).

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 49:18–20, 23. Kërkojini klasës që t'i ndjekë ata dhe të marrë parasysht se si mund t'i përdorim përgatitjet e nefitëve për luftë si model për të na ndihmuar të përgatitemi për luftërat tona shpirtërore kundër Satanit.

- Kapiten Moroni punoi për t'i mbrojtur nefitët kundër lamanitëve. Në ç'mënyrë punojnë udhëheqësit tanë për të na mbrojtur dhe ruajtur kundrejt kundërshtarit?
- Çfarë mund të bëjmë për të ndërtuar mure të larta shpirtërore kundër tundimeve të Satanit? (Përgjigjet mund të përfshijnë lutje kuptimplotë të përditshme, studim të përditshëm të shkrimeve të shenjta, pjesëmarrje të rregullt në Kishë, shërbim ndaj të tjerëve dhe agjërime.)

Përshtatja e skenarëve

Ju jeni në pozicionin më të mirë për të kuptuar kulturën dhe personalitetet e studentëve në klasën tuaj, si edhe tundimet që ata hasin. Përzgjidhni skenarë që do t'i mundësojnë studentët të reflektojnë mbi situata të ngjashme me të tyret. Kjo do të sigurojë një mundësi që Shpirti t'i nxitë studentët sipas nevojave të tyre. Ndërsa kërkoni drejtimin e Atit Qiellor, Ai do t'ju ndihmojë t'i përshtatni skenarët në manual për t'ju përshtatur më shumë jetës së studentëve tuaj.

Merrni parasysh të ftoni studentët për t'iu përgjigjur pyetjeve në vijim në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto pyetje në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore.)

- Si do t'i përshkruanit përpjekjet tuaja të përditshme për të forcuar muret tuaja shpirtërore të mbrojtjes?
- Përzgjidhni një gjë që po bëni për ta forcuar veten shpirtërisht ose një gjë që nuk po bëni. Çfarë mund të bënit për ta rritur efektshmërinë e asaj veprimtarie që të forcoheni kundër të ligës?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 49:28–30. Kërkojini klasës të përcaktojë se kush, përveç Moronit, po punonte për t'iu mbrojtur nefitët kundër lamanitëve. Theksoni se, duke i ndihmuar nefitët të qëndronin të drejtë, Helamani dhe vëllezërit e tij po i ndihmonin ata të merrnin bekimet dhe mbrojtjen e Zotit.

Jepuni studentëve kohë për të studiuar Almën 50:10–12. Më pas vëriini të diskutojnë mbi skenarët e mëposhtëm me një shok klase. (Nëse është e mundur, përgatitni një fletushkë me skenarët përpara se të fillojë ora mësimore. Nëse kjo nuk është e mundur, lexojini skenarët një e nga një, duke lejuar kohë të mjaftueshme për diskutimin e secilit.)

1. Moroni “i veçoi të gjitha fortesat e Lamanitëve”. Si mundet një e re të “veço[het]” nga një situatë thashethemesh, kur mblidhet bashkë me miqtë e saj për drekë?
2. Moroni fortifikoi një vijë, ose kufi, midis nefitëve dhe lamanitëve. Si mundet një i ri dhe e re ta fortifikojnë vijën midis mbajtjes së ligjit të dëlirësisë dhe kalimit në imoralitet?
3. Ushtritë e Moronit ndërjuan fortifikime për ta ruajtur popullin e tij kundër armiqtë të tyre. Një i ri e pranon që ka kaluar shumë kohë duke përdorur rrjete shoqërore (në internet ose përmes shkëmbimit të mesazheve nga celulari). Kjo sjellje duket se e pakëson interesimin e tij për familjarët e afërt dhe ai i shpërfill përgjegjësitë e tij në shtëpi. Çfarë mund të bëjë ai për t'iu fortifikuar dhe ruajtur marrëdhëniet e tij me familjen e tij?

Ftoni disa studentët të përmbledhin atë që kanë mësuar nga veprimet e kapiten Moronit për mënyrën se si ne mund ta mbrojmë veten kundrejt sulmeve të kundërshtarit. Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se, **nëse e përgatitim veten, ne mund t'iu bëjmë ballë sulmeve (tundimeve) të kundërshtarit.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 50:1. Pyetni klasën:

- Duke pasur parasysh suksesin e përgatitjeve të kapiten Moronit, çfarë pikëpamjesh të tjera mund të mësojmë nga ky varg? (Moroni “nuk i ndaloj” përgatitjet; ai vazhdoi t'iu forconte mbrojtjet e tij, edhe kur dukej se nuk kishte kërcënim të afërt.)

Për t'iu ndihmuar studentët të vlerësojnë nevojën për fortifikim të vazhdueshëm shpirtëror, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë:

“Ndërkohë që forcat përreth nesh rriten në intensitet, çfarëdo force shpirtërore që dikur ishte e mjaftueshme, nuk do të jetë më e tillë. Dhe çfarëdo rritjeje në forcë shpirtërore që dikur e menduam se ishte e mundur, rritje më e madhe do të bëhet e mundur për ne. Si nevojat për forcë shpirtërore, ashtu edhe mundësia për ta siguruar atë, do të rriten me ritme që ne i nënvlerësojmë për rrezikun tonë” (“Always”, *Ensign*, tetor 1999, f. 9).

Shkruani sa vijon në tabelë:

Do të përgatitem t'iu bëj ballë tundimit përmes . . .

Do të qëndroj i palëkundur kur . . .

Ftojini studentët që t'iu plotësojnë këto shprehje në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Pasi studentët të kenë përfunduar së shkruari, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta, pranë Almës 50:10–12.)

“Është më mirë të përgatitesh dhe të parandalosh sesa është të ndreqësh dhe të pendohesh” (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], f. 285).

- Përse mendoni se kjo thënie është e vërtetë? Kur keni parë një shembull të parimit që ju mëson kjo thënie?

Shpjegoni se përgatitja e nefitëve i çoi ata në disa vite begatie dhe paqeje të madhe. Vini në dukje se, ndërsa Amalikia mallkoi Perëndinë ngaqë u mund, nefitët “falënder[uan] Zotin, Perëndinë e tyre” (Alma 49:28).

Ftojini studentët të përfytyrojnë sikur kanë një mik i cili jeton në një zonë ku lufta është e shfrenuar. Ai ndien se është e pamundur të gjesh paqe dhe lumturi për shkak të përshtjellimit të madh përreth tij. Shkruani referencën vijuese të shkrimit të shenjtë në tabelë: *Alma 50:18–23*. Ftojini studentët ta lexojnë këtë fragment dhe të krijojnë një përgjigje që mund t’ia japin mikut të tyre. Kërkojuni disa studentëve të tregojnë atë që do të thoshin. Një e vërtetë që ata mund të përfshijnë në përgjigjet e tyre është se **besnikëria ndaj Perëndisë sjell lumturi, edhe mes trazirës**. (Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.) Ndhimojini studentët të kuptojnë se kjo e vërtetë nuk zbatohet vetëm për luftën, por edhe për sfida vetjake, të tilla si pengesat financiare, humbja e punës, vdekja e një personi të dashur, marrëdhënie të trazuar me pjesëtarët e familjes dhe katastrofa natyrore.

- Sipas Almës 50:18–23, përse nefitët po kalonin një periudhë lumturie?
- Kur e keni ndier Zotin t’i shtrijë fuqinë dhe bekimet e Tij ndaj jush për [shkak të] qenies të bindur dhe për fortifikimin e vetes kundër tundimit?
- Kur ju ka bekuar Zoti ju ose dikë që njihni me begati, paqe dhe lumturi në mes të kohëve të vështira? (Pasi studentët të jenë përgjigjur, merrni parasysh që të ndani një shembull nga jeta juaj.)

Alma 50:25–40; 51

Mbrojtjet nefite dobësohen dhe Moroni ballafaqohet me rebelimin mes popullit të tij

(*Shënim*: Duke pasur parasysh kohëzgjatjen e mësimit deri këtu, mund t’ju duhet ta përmbledhni shkurtimisht pjesën e mbetur të materialit. Nëse e bëni këtë, shpjegoni se Alma 50:25–40 përmban rrëfimin e rebelimit dhe vdekjes së Moriantonin dhe caktimin e Pahoranit si kryegjykatës. Alma 51 tregon për një grup të quajtur njerëz të mbretit, të cilët u përpoqën ta ndryshonin ligjin për ta lejuar një mbret të sundonte mbi nefitët. Ata dështuan në përpjekjen e tyre. Në zemërimin e tyre për këtë dështim, njerëzit e mbretit refuzuan të merrnin armët kur Amalikia dhe lamanitët erdhën në luftë kundër nefitëve. Sipas ligjit, Moroni u kërkoi të merrnin armët ose do të ndëshkoheshin. Ushtria e Amalikias push-toi shumë qytete nefite dhe vrau shumë nefitë. Kur Amalikia kërkoi të pushtonte vendin Begati, ai u takua nga Teankumi dhe ushtria e tij. Teankumi e vrau Amalikian dhe e pengoi përparimin e ushtrisë lamanite.)

Shkruani thënien vijuese në tabelë: *Të bashkuar ia dalim; të ndarë dështojmë*.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 50:25–26, duke kërkuar fjalë në secilin varg që përshkruajnë arsyen për ndarjen mes nefitëve.

- Çfarë e shkaktoi ndarjen mes popullit?

Përmbledhni pjesën e mbetur të Almës 50, duke shpjeguar se Moriantoni dhe njerëzit e tij u përpoqën të largoheshin nga nefitët dhe të arratiseshin për në tokën drejt veriut. Moroni pati frikë se kjo ndarje do të çonte në humbjen e lirisë për nefitët. Ai dërgoi një ushtri, të drejtuar nga një njeri i quajtur Teankumi, për t’i ndaluar njerëzit e Moriantonit të largohe-shin. Ushtria e Teankumit i ndaloi njerëzit e Moriantonit të mbërrinin në pikëndalimin e tyre dhe Moriantoni u vra. Pjesa e mbetur e popullit të tij “bë[ri] besëlidhje për të mbajtur paqen” (Alma 50:36). Pak pas rebelimit të Moriantonit, u zhvillua një ndarje e rrezikshme politike mes popullit të Nefit. Disa prej nefitëve dëshiruan ta hiqnin Pahoranin nga fronin i gjykimit dhe ta zëvendësonin me një mbret. Pjesa tjetër e popullit dëshiroi të mbante sistemin e vet qeverisës të gjykatësve.

Ftojini studentët të hetojnë Almën 51:5–6 për emrat e këtyre dy grupeve kundërshtarë (njerëz të mbretit dhe njerëz të lirë). Jepuni studentëve një çast për të përcaktuar tek Alma 51:8 arsyet e njerëzve të mbretit.

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: *Ndarja dhe grindja e shkatërrojnë paqen tonë*.

- Si paraqitet ky parim te rrëfimet e ndarjes dhe të grindjes, të shënuara tek Alma 50 dhe 51?
- Çfarë mund të bënit në familjen tuaj, mes miqve tuaj ose në komunitetin tuaj për ta zgjidhur grindjen?
- Kur i keni parë bekimet që vijnë nga uniteti të forcojnë një familje ose një kuorum apo klasë?

Dëshmoni për ato të vërteta që ndieni mbresa për t’i vënë në pah. Kujtojuni studentëve se mësimit e tjera të mbetura do t’iu japin atyre më shumë mundësi për të përcaktuar parimet dhe për të nxjerrë mësim nga lufta midis nefitëve dhe lamanitëve.

Alma 52–55

Hyrje

Në këtë pikë të luftës me lamanitët, nefitët kishin humbur shumë qytete për shkak të grindjes mes tyre. Moroni, Teankumi dhe Lehi pushtuan qytetin e Mulekut dhe mundën një rën prej ushtrive më të mëdha të lamanitëve. Moroni nuk e pranoi kërkesën e Amoronit, udhëheqësit lamanit, për të shkëmbyer të burgosurit dhe vuri në zbatim një plan për lirim të të burgosurve

nefitë pa gjakderdhje. Moroni qëndroi i palëkundur dhe nuk bëri kompromis me ligësinë e Amoronit dhe të pasuesve të tij.

Shënim: Ky mësim përqendrohet te ndodhitë në jetën e Moronit, Teankumit dhe Lehit. Në mësimin e ardhshëm, studentët do të mësojnë më shumë për 2.000 luftëtarët e rinj të Helamanit, të përmendur tek Alma 53:16–23.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 52–53

Moroni, Teankumi dhe Lehi punojnë së bashku për të mundur lamanitët

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruani thënien në vijim në tabelë:

“Rinia sot po rritet në territor armik” (Presidenti Bojd K. Paker).

Në fillim të orës mësimore, ftojini një student ta lexojë këtë thënie. Më pas pyetni:

- Kush është armiku? (Satan.)
- Çfarë faktesh të ndikimit të Satanit shihni në botën përreth jush? (Studentët mund të përmendin gjuhën dhe veshjen e papërshtatshme, sjelljen e pandershme dhe të pamoralshme dhe tundimet shpesh të ngritura lart nga media dhe teknologjia.)

Nxitini studentët të marrin parasysh mënyra se si mund t’i krahasojnë sfidat që hasin, me ndodhitë dhe situatat që përshkruhen tek Alma 52–55. Më pas lexoni vazhdimin e thënies së Presidentit Paker:

*“Rinia sot po rritet në territor armik me një standard në rënie të moralitetit. Por si shërbëtor i Zotit, unë ju premtoj se ju do të jeni të mbrojtur dhe të ruajtur nga sulmet e kundërshtarit nëse ju do t’u vini veshin nxitjeve që vijnë nga Fryma e Shenjtë” (“Këshillë për Rininë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 18).*

Nxitini studentët të kërkojnë drejtimin e Frymës së Shenjtë që të mund t’i bëjnë ballë të ligës.

Kujtojini studentët se, ndërkohë që Moroni po shtypte rebelimin e njerëzve të mbretit, lamanitët shtinë në dorë shumë qytete të fortifikuara nefite (shih Almën 51:26). Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 52:14, duke kërkuar përshkrimin e Mormonit për situatën e nefitëve në këtë kohë. Pastaj kërkojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 53:9. Kërkojini klasës të përcaktojë arsyen përse qenë të rrezikshme rrethanat e nefitëve.

- Cilat janë disa mënyra se si njerëzit e vënë veten në rrethana që janë shpirtërisht të rrezikshme?

Shkruajeni referencën vijuese të shkrimit të shenjtë në tabelë: *Alma 52:5–10, 16–19*. Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë kontekstin dhe radhën e ngjarjeve në këto vargje, kërkojuni dy studentëve të lexojnë me zë të lartë përmbledhjet e kapitujve për Almën 52 dhe 53. Më pas ftojini studentët t’i studiojnë vargjet që keni shkruar në tabelë, duke kërkuar parime që mund t’i ndihmojnë ta shmangin ose t’i bëjnë ballë së ligës. Pas një kohe të mjaftueshme, pyetni:

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Mes parimeve të tjera, studentët mund të përcaktojnë të vërtetën në vijim: **Nëse u shmangemi fortesave të kundërshtarit, ne jemi më shumë në gjendje ta shmangim dhe t’i bëjmë ballë tundimit.**)

Ftojini studentët të reflektojnë mbi vende fizike, mjedise shoqërore ose situata, duke përfshirë përdorimin e teknologjisë (të tillë si interneti), që ata mendojnë se mund t’i çojnë në rrethana të rrezikshme në jetën e tyre.

Ndihmojini studentët të përcaktojnë parimet e nënkuptuara

Shumë parime nuk shpallen drejtpërdrejt nga ata që i shkruan shkrimet e shenjtja. Përkundrazi, një parim mund të përfshihet në një radhë të ngjarjeve ose në një ndodhi apo shëmbëlltë të veçantë. Ai mund të ilustruhet përmes një libri të tërë të shkrimit të shenjtë, një kapitulli ose një vargu të vetëm. Parimet e nënkuptuara shpesh mund të zbulohen nëpërmjet analizimit të veprimeve dhe të sjelljeve të individëve apo të grupeve në shkrimet e shenjtja dhe më pas të përcaktohen pasojat e atyre veprimeve dhe sjelljeve.

Shpjegoni se Mormoni përshkroi qëndrimin e Teankumit kundër lamanitëve, duke përdorur fjalë të tilla si *mbrohej*, *fortifikonte*, *siguronte*, *dërrmonte* dhe *forconte*. Kërkojuni studentëve të përsiaten mbi atë se çfarë mund të duhet të “dërrm[ohet]” ose dëbohet nga vetë jeta e tyre për t’i ndihmuar ata të jenë më të sigurt shpirtërisht.

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Almën 52:19. Pyetni klasën:

- Çfarë bënë udhëheqësit nefitë përpara se të shkonin në luftë? (Ata mbajtën një këshill luftime.)
- Në ç’mënyra mund të jetë i ngjashëm një këshill familjar ose një këshill Kishë me “një këshill luftime”? Si mund të na forcojnë këto këshilla në luftërat tona kundër kundërshtarit?

Përmbliidhni Almën 52:20–40 dhe Almën 53 duke shpjeguar se pas këshillit të luftës, kapiten Moroni dhe ushtritë e tij e rimorën qytetin e Mulekut duke i tërhequr lamanitët jashtë fortesave të tyre. Nefitët morën shumë të burgosur lamanitë dhe i dërguan për të punuar për fortifikimin e qytetit Begati. Megjithatë, lamanitët vazhduan të kishin sukses në rajone të tjera për shkak të përçarjes mes nefitëve.

Alma 54–55

Moroni nuk i pranon kushtet e Amoronit për shkëmbimin e robërve dhe përdor një taktikë për t’i çliruar robërit nefitë

Shpjegoni se Alma 54 është një anali i letrave të dërguara midis Amoronit (mbretit lamanit) dhe kapiten Moronit. Përpara kësaj, lamanitët dhe nefitët kishin siguruar shumë robër luftime. Ky kapitull shënon përgjigjen e Moronit ndaj kërkesës së Amoronit që lamanitët dhe nefitët të shkëmbejnë robërit.

Shpjegoni se Alma 54:9–12 përmban fjalët e kapiten Moronit drejtuar Amoronit. Ftojuni një student t’i lexojë këto vargje me zë të lartë. Më pas, kërkojuni një student tjetër të lexojë përgjigjen e Amoronit drejtuar kapiten Moronit tek Alma 54:18–20.

- Si qenë arsyet e kapiten Moronit për shkëmbimin e robërve, të ndryshme nga ato të Amoronit? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se Moroni ishte i shqetësuar për familjet, ndërsa Amoroni ishte i shqetësuar vetëm për burrat e tij të luftës, sepse ai dëshironte t’i shkatërronte nefitët.)
- Si i pasqyrojnë deklaratat e Amoronit tek Alma 54:18–20 arsyet e Satanit në luftën e tij kundër nesh?

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Almën 55:1–2. Kërkojuni klasës të shikojnë për përgjigjen e Moronit ndaj kërkesave të Amoronit.

- Përse Moroni nuk ishte i gatshëm të bënte atë që thoshte Amoroni? (Ai e dinte se Amoroni po gënjente, dhe nuk donte t’i jepte Amoronit më shumë fuqi sesa kishte tashmë.)
- Çfarë mund të mësojmë nga përgjigja e Moronit drejtuar Amoronit? (Edhe pse studentët mund të shpallin një numër të vërtetash, sigurohuni që ata e kuptojnë se, **kur qëndrojmë të vendosur për atë që është e drejtë, ne mund të parandalojmë ndikimet e liga të marrin fuqi mbi ne.**)

Deklaratat në vijim nga Jozef Smithi mund të jenë të dobishme në diskutimin tuaj mbi këto vargje:

“Satani nuk mund të na joshë me anë të ndjelljeve të tij, veç nëse ne në zemrën tonë miratojmë dhe jepemi” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2009], f. 224).

“Djalli nuk ka fuqi mbi ne, vetëm kur ne e lejojmë atë” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith*, f. 224).

Shkruajeni referencën vijuese të shkrimit të shenjtë në tabelë: *Alma 55:15–24, 28–31*.

Shpjegoni se tek Alma 55 ne mësojmë se kapiten Moroni i liroi robërit nefitë në qytetin e Gidit përmes taktikës (një metodë e përdorur në luftë për të mashtruar ose gënjyer armikun). Tek Alma 55:3–14, ne mësojmë se Moroni qe në gjendje të përdorte një ushtar nefit të quajtur Lamani, që t’i bënte të deheshin ushtarët lamanitë që ruanin robërit nefitë. Ftojuni studentët të lexojnë në heshitje vargjet që shkruar në tabelë, duke kërkuar se çfarë bëri kapiten Moroni pasi kishte rrethuar lamanitët në qytetin e Gidit. Kujtojuni studentët të kërkojnë parime ndërsa studiojnë. Pas një kohe të mjaftueshme, kërkojuni atyre të raportojnë se çfarë kanë zbuluar. Ju gjithashtu mund të pyetni:

- Çfarë ju mësojnë këto vargje për Moronin?

Shkruani thënien e mëposhtme në tabelë dhe ftojini studentët të plotësojnë vendet bosh:

Ne nuk gëzohemi në . . . ; përkundrazi, ne gëzohemi në . . .

- Si mund ta zbatojmë shembullin e Moronit të mosgëzimit në gjakderdhje? Për shembull, si mund ta zbatojmë shembullin e Moronit në gjërat që lexojmë dhe shikojmë apo lojërat që luajmë?

Ftojini studentët të mendojnë për pyetjen vijuese:

- Çfarë mendoni se dëshiroi Mormoni që ju të mësonit në mësimin e sotëm, që do t'ju ndihmojë të jeni besnikë ndërsa luftoni kundër kundërshtarit?

Merrni parasysh që t'ju jepni studentëve kohë për të shkruar në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që do të bëjnë për t'i bërë ballë futjes në territorin e Satanit dhe për të qëndruar të palëkundur ndaj sulmeve të tij.

Mbylleni mësimin duke dëshmuar për të vërtetat që keni diskutuar në klasë sot.

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Alma 53:20–21. Duke ecur drejtësisht para Perëndisë

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 53:20–21.

- Çfarë do të thotë të ecësh drejtësisht para Perëndisë?

Kërkojuni studentëve të përsiatin se si ata, sikurse luftëtarët e rinj, mund të jenë të “besuar në çdo kohë, në çdo gjë që u besohe[t]”. Lexoni thënien e mëposhtme, në të cilën Presidenti Xhorxh Albert Smith ndan këshilla të urta, të dhëna nga gjyshi i tij Xhorxh A. Smith:

“Gjyshi im e kishte zakon t’i thoshte familjes: ‘Ka një vijë kufiri të përcaktuar mirë midis territorit të Zotit dhe territorit të djallit. Nëse ju do të qëndroni nga ana e Zotit e vijës ju do të jeni nën ndikimin e tij dhe nuk do të keni dëshirë të bëni gabim; por, nëse kaloni në anën e djallit të asaj vije sado pak, ju jeni në fuqinë e tunduesit dhe, nëse ai është i suksesshëm, ju nuk do të jeni në gjendje të mendoni ose madje të arsyetoni siç duhet, sepse ju do të keni humbur Shpirtin e Zotit.’

Kur kam qenë i tunduar ndonjëherë për të bërë diçka, unë kam pyetur veten: ‘Në cilën anë të vijës gjendem?’

Nëse përcaktoja se isha në anën e sigurt, në anën e Zotit, unë do të bëja gjënë e drejtë çdo herë. Kështu, kur tundimi vjen, mendoni me lutje rreth problemit tuaj dhe ndikimi i Zotit do t’ju ndihmojë të vendosni me urtësi. Siguri ka për ne vetëm nga ana e Zotit e vijës” (“A Faith Founded upon Truth”, *Deseret News*, 17 qershor 1944, seksioni i Kishës, f. 9; Mësimet e Presidentëve të Kishës: Xhorxh Albert Smith, Kapitulli 18, Nga Jeta e Xhorxh Albert Smithit, f. 189).

Merrni parasysh të vizatoni një vijë vertikale në qendër të tabelës. Emërtojini njëherë anë të tabelës *Territori i Zotit* dhe anën tjetër të tabelës *Territori i djallit*. Pyetni studentët:

- Në lidhje me vijën që ndan dy territoret, ku është vendi më i sigurt për të qenë? (Në anën e Zotit, sa më larg vijës të jetë e mundur.)
- Çfarë rreziku mund të ketë në përpjekjen për të jetuar në anën e Zotit, por sa më afër vijës që të jetë e mundur?
- Çfarë ju ndihmon të qëndroni larg vijës?

Alma 56–58

Hyrje

Helamani dhe kapiten Moroni i luftuan lamanitët në pjesë të ndryshme të vendit. Helamani i dërgoi një letër Moronit duke përshkruar luftërat e ushtrisë së tij me lamanitët dhe duke shprehur sigurinë e tij në besimin

e 2.060 luftëtarëve të rinj që i ishin bashkuan ushtrisë së tij. Helamani gjithashtu përshkroi atë që bëri ushtria e tij për të fituar luftërat dhe për të marrë shpresë e forcë gjatë vuajtjeve të tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 56

Ushtritë e Antipusit dhe Helamanit janë fitimtare mbi ushtrinë më të fuqishme të lamanitëve

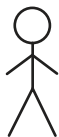
Pyetini studentët nëse kanë marrë ndonjëherë një letër ose mesazh, që i forcoi ata për të duruar një vështirësi të caktuar. Shpjegoni se Alma 56–58 përfshin përmbajtjen e një letre që Helamani ia shkroi kapiten Moronit gjatë një periudhe të vështirë në luftë. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 59:1–2 për të zbuluar se si kapiten Moroni iu përgjigj letrës. Nxitini studentët që, ndërsa e studiojnë letrën, të përcaktojnë arsyet përse kapiten Moroni mund të gëzohej pavarësisht nga rrethanat e vështira në të cilat ndodhej.

Përmbledhni Almën 56:2–17 duke shpjeguar se Helamani komandoi një ushtri të vogël, të përbërë prej 2.000 bijësh anti-nefi-lehitë, ose nga populli i Amonit. Këta ushtarë shpesh quhen si 2.000 luftëtarët e rinj. (Mund t’ju duhet të shpjegoni se fjala *i ri* do të thotë i ri në moshë.) Prindërit e këtyre djemve të rinj kishin besëlidhur që të mos t’i merrnin më kurrë armët. Djemtë e rinj, të cilët nuk kishin lidhur të njëjtën besëlidhje, dolën vullnetarë për t’i mbrojtur prindërit e tyre dhe nefitët e tjerë kur u kërcënuan nga një ushtri lamanite.

Shpjegoni se Helamani i drejtoi 2.000 luftëtarët e rinj drejt qytetit të Judesë për të ndihmuar një ushtri nefite të drejtuar nga Antipusi. Lamanitët kishin pushtuar disa qytete nefite dhe e kishin pakësuar shumë ushtrinë e Antipusit. Antipusi u gëzua kur Helamani dhe ushtarët e tij mbërritën për t’i ndihmuar.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 53:17–21, duke kërkuar fjalë dhe fraza që përshkruajnë forcën shpirtërore që i sollën këta djem të rinj ushtrisë. Ndërsa ata lexojnë, kopjojeni vizatimin e mëposhtëm në tabelë. Ftoni disa studentë të dalin në tabelë dhe të shkruajnë fjalë dhe fraza që i zbuluan nën kreun “Përpara luftës”.

Përpara luftës

Gjatë luftës

Luftëtar i Ri/Shenjtor i Ditëve të Mëvonshme në Moshë të Re

- Çfarë mendoni se mund të ketë dashur të thoshte Helamani kur i përshkroi 2.000 luftëtarët e rinj si “njerëz që i përmbaheshin së vërtetës dhe njerëz seriozë”? (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se fjala *serioz* tregon seriozitet, qetësi dhe vetëkontroll.)
- Si mund të na ndihmojnë tiparet e renditura në tabelë që t’i përballojmë luftërat shpirtërore dhe sfidat e tjera?

Përmbledhni shkurtimisht fillimin e luftës së parë të luftëtarëve të rinj tek Alma 56:29–43. Antipusi përdori Helamanin dhe 2.000 luftëtarët e tij si një kurth për ta tërhequr ushtrinë më të fortë të lamanitëve jashtë qytetit Antiparah. Pjesa më e madhe e ushtrisë lamanite

u largua nga qyteti Antiparah për të ndjekur ushtrinë e Helamanit, duke i dhënë mundësi ushtrisë së Antipusit t'i ndiqte dhe t'i sulmonte nga prapa. Teksa ushtria e Antipusit e arriti ushtrinë lamanite, ata i sulmuan sipas planit të tyre. Kur ushtria lamanite e ndali ndjekjen e ushtrisë së Helamanit, Helamani nuk mund të kuptonte nëse ushtria lamanite po përpiquej t'i tërhiqte luftëtarët e tij në kurth apo nëse ushtria e Antipusit i kishte tërhequr lamanitët në betejë prapa krahëve të tyre. Helamani dhe ushtarët e tij të rinj duhet të vendosnin nëse do të vazhdonin të iknin apo do të sulmonin lamanitët.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 56:44–48. Kërkojuni të kërkojnë fjalë dhe fraza që tregojnë fakte se si këta djem të rinj vepruan me besim. Ftoni disa studentë të shkruajnë atë që zbulojnë në tabelë poshtë kreut “Gjatë luftës”.

- Për çfarë nuk dyshuan këta djem të rinj? (Që Perëndia do t'i shpëtonte.)
- Përse nuk dyshuan se Perëndia do t'i shpëtonte?
- Si i ndihmuan gjatë luftës tiparet që kishin zhvilluar që përpara luftës?

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Kur veprimet me besim, ne mund të marrim forcë nga Perëndia.** Ftojini studentët të kërkojnë fakte për këtë të vërtetë ndërsa studiojnë Almën 56.

Përmbliidhni Almën 56:49–53 duke shpjeguar se ushtria e Helamanit e gjeti ushtrinë e Antipusit në një situatë të vështirë. Antipusi dhe shumë nga udhëheqësit e tjerë të ushtrisë kishin vdekur dhe nefitët e lodhur e të hutuar ishin afër shpartallimit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 56:54–56. Kërkojini klasën ta ndjekë, duke parë mënyrën se si Perëndia i bekoji luftëtarët e Helamanit për shkak të besimit të tyre.

- Si mendoni ju se cilësitë shpirtërore të renditura në tabelë kontribuan në ndodhitë e shënuara tek Alma 56:56?
- Kur keni vepruar ju ose dikush që njihni me besim dhe morët forcë nga Perëndia në një situatë të vështirë?

Alma 57

Helamani dhe luftëtarët e tij të rinj rimarrin qytetin Kumeni dhe ruhen në luftë

Shpjegoni se Alma 57 është vijimësi e letrës së Helamanit drejtuar kapiten Moronit. Ajo nis me rrëfimin për nefitët që rimarrin dy qytete nga lamanitët. Gjatë kësaj kohe, Helamani merr 6.000 ushtarë për të fuqizuar ushtrinë e tij, së bashku me 60 djem më shumë nga populli i Amonit. Lamanitët gjithashtu morën përforcime dhe vazhduan të fortifikonin qytetet që kishin pushtuar.

Vini në dukje se në njërin luftë, lamanitët ishin gati t'i mposhtnin nefitët (shih Almën 57:18). Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 57:19–22, duke kërkuar arsyen përse nefitët qenë në gjendje të triumfonin.

- Përse nefitët ishin në gjendje të triumfonin kundër lamanitëve?
- Helamani tha se luftëtarët e tij “u bindën dhe u përpoqën të zbatonin çdo fjalë të urdhrimit me përpikmëri” (Alma 57:21). Çfarë mendoni se nënkupton kjo? Si qe kjo bindje një shprehje e besimit të tyre?

Për të plotësuar përgjigjet e studentëve ndaj këtyre pyetjeve, lexoni thënien në vijim nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“[Ju] do të has[ni] njerëz, që përzgjedhin se cilat urdhërime do të mbajnë dhe nuk i marrin parasysht [urdhërimet e] tjera, të cilat vendosin t'i shkelin. Unë e quaj këtë ta trajtosh bindjen si përzgjedhja e ushqimeve në një vakt tip bufe. Ky zakon i përzgjedhjes dhe i të vendosurit, nuk do të funksionojë. Do të udhëheqë drejt mjerimit. Që të përgatitet të takohet me Perëndinë, një njeri i mban të gjitha urdhërimet e Tij. Duhet besim për t'ju bindur atyre; dhe mbajtja e urdhërimeve të Tij do ta përforcojë atë besim” (“Të Përballosh të Ardhmen me Besim”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 34-35).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 57:23–27. Kërkojini klasës të shohë se si Zoti i ruajti ushtarët e rinj të Helamanit dhe përse Ai i ruajti ata. Për t'i ndihmuar të diskutojnë mbi atë që zbulojnë, bëni këto pyetje pasuese:

- Lidhur me luftëtarët e tij, Helamani tha: “Mendjet e tyre janë të vendosura”. Si mendoni ju, çfarë do të thotë kjo? Përse duhet t’i mbajmë mendjet tona të vendosura kur hasim sfida?
- Si e treguan ushtarët e Helamanit se “e vendos[nin] përherë besimin e tyre në Perëndi”?

Mund të jetë e dobishme të shpjegoni se në disa rrethana, të drejtët do të vuajnë ose do të vdesin, sikurse luftëtarët e rinj vuajtën dhe sikurse disa në ushtrinë nefite u vranë. Megjithatë, Perëndia do t’i nderojë gjithnjë ata që e nderojnë Atë dhe të drejtët që vdesin do të bekohen.

- Çfarë ngjashmërisht shihni midis luftërave të luftëtarëve të rinj me armiqtë e tyre dhe luftërave tona me kundërshtarit?

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë deklaratën vijuese nga Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Sot, ne po luftojnë një luftë që në shumë mënyra është më e rrezikshme . . . sesa lufta midis nefitëve dhe lamanitëve. Armiku ynë është dinak dhe i shkathët. Ne luftojmë kundër Luciferit, babait të të gjitha gënjeshtrove, armikut të gjithçkaje që është e mirë, e drejtë dhe e shenjtë. . . .

. . . Ne ndeshemi në kuptimin e mirëfilltë për shpirtrat e njerëzve. Armiku është i pafalshëm dhe i pamëshirshëm. Ai po merr të burgosur të përjetshëm në një shkallë alarmuese. Dhe nuk tregon asnjë shenjë të heqjes dorë.

Ndërsa jemi jashtë mase mirënjohës për shumë anëtarë të Kishës të cilët po bëjnë gjëra të mrekullueshme në luftën për të vërtetën dhe të drejtën, ndershmërisht duhet t’ju them se ende nuk mjafton. Ne kemi nevojë për më shumë ndihmë. . . . Kemi nevojë për ju. Ashtu si 2.000 luftëtarët e rinj të Helamanit, . . . ju gjithashtu mund të pajiseni me fuqi për të ngritur dhe mbrojtur mbretërinë e Tij. Ne kemi nevojë që ju të bëni besëlidhje të shenjta, sikurse bënë ata. Ne kemi nevojë që ju të jeni plotësisht të bindur dhe besnikë, sikurse ishin ata” (“The Greatest Generation of Missionaries”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2002, f. 46–47).

Shkruani sa vijon në tabelë: *Nëse i mirëbesojmë Zotit dhe i bindemi Atij me përpikëri . . .*

- Bazuar në atë që keni lexuar rreth luftëtarëve të Helamanit, si do ta plotësonit këtë fjalë? (Plotësojeni fjalinë në tabelë sipas sugjerimeve të studentëve. Për shembull, ju mund të shkruani të vërtetën në vijim: *Nëse i mirëbesojmë Zotit dhe i bindemi Atij me përpikëri, Ai do të na mbështetë në luftërat tona.*)

Kërkojuni studentëve të reflektojnë rreth një kohe kur ata ose dikush që njohin u bind me përpikëri në një situatë të vështirë në shkollë, në shtëpi ose në një mjedis shoqëror. Ftoni disa studentë të tregojnë përvojat e tyre. Pyetini se si Zoti i ndihmoi me situatën.

Jepuni studentëve kohë që të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkri-meve të shenjta rreth asaj që do të bëjnë për t’ju bindur urdhrave të Perëndisë “me përpikëri” (Alma 57:21) dhe për të “vendos[ur] përherë besimin e tyre në Perëndi” (Alma 57:27).

Alma 58

Usharët nefitë mirëbesojnë se Perëndia do t’i ruajë ata në vështirësitë e tyre

Shpjegoni se Alma 58 përmban fundin e letrës së Helamanit drejtuar Moronit. Helamani tregoi se si ushtritë nefite u përballën me rrethana të vështira që i ndërlikuan kushtet e pafavorshme që kishin hasur tashmë. Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 58:2, 6–9 dhe kërkojini klasës të përcaktojë ato rrethana të vështira (mungesa e furnizimeve, mungesa e përforcimeve, frika se do të shkatërroheshin nga armiqtë e tyre).

Vëriuni studentët të lexojnë në heshtje Almën 58:10–12, duke kërkuar përgjigjet ndaj pyetjeve në vijim. (Përpara fillimit të orës mësimore, shkruajini pyetjet në tabelë. Lexojani pyetjet klasës përpara se të lexojnë fragmentin e shkrimit të shenjtë dhe më pas përsëritini ato pasi t’i kenë lexuar. Kjo do t’i ndihmojë studentët të përqendrohen te mënyra se si ushtria e Helamanit u përgjigj në këtë situatë të vështirë.)

Çfarë bënë nefitët kur u përballën me këtë situatë të vështirë?

Si iu përgjigj Zoti kërkesave dhe lutjeve të tyre të sinqerta?

Si i ndihmuan sigurimet e Zotit Helamanin dhe ushtrinë e tij?

Ftojini studentët të përmbledhin një të vërtetë që kanë mësuar nga Alma 58:10–12. (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që ta përcaktojnë parimin në vijim: **Nëse kthehemi te Perëndia në kohë vështirësish, ne mund të marrim siguri hyjnore që mund ta forcojë besimin tonë dhe të na japë shpresë.**)

- Kur ju ka bekuar Zoti me paqe dhe siguri gjatë një përvoje të vështirë?

Shpjegoni se pjesa tjetër e Almës 58 ritregon përpjekjet e suksesshme të ushtrisë nefite për të rimarrë qytetet që ishin pushtuar nga lamanitët (shih Almën 58:31). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 58:39–40.

- Si e treguan besimin e tyre te Perëndia luftëtarët e rinj të Helamanit, pavarësisht nga “shumë plagë” që morën?
- Kur hasni sfida në jetë, si mund të përfitoni nga ndjekja e shembullit të bijve të Helamanit?

Mbylleni mësimin duke dhënë dëshminë tuaj për parimet e dhëna në këtë mësim.

Alma 59–63

Hyrje

Kapiten Moroni gëzohet për suksesin e Helamanit në rifitimim e disa qyteteve nefite që i kishin humbur kundrejt lamanitëve. Megjithatë, kur mësoi se qyteti i Nefihës ishte pushtuar nga lamanitët, ai u zemërua me qeverinë që e la pas dore dërgimin e përforcimeve. Në një letër drejtuar Pahoranit, kryegjykatësit, ai vajtoi vuajtjen e të drejtëve dhe qortoi Pahoranin për mosmbështetjen e çështjes së lirisë. Pa dijeninë e Moronit,

Pahorani ishte larguar në tokën e Gideonit për shkak të rebelimit të njerëzve nefitë të mbretit. Pahorani nuk u ofendua nga qortimi i rëndë i Moronit; përkundrazi, u gëzua për dashurinë e Moronit për lirinë. Zoti i forcoi nefitët dhe së bashku, Moroni, Pahorani dhe njerëzit e tyre, i mposhtën njerëzit e mbretit dhe lamanitët. Pas disa vitesh lufte, nefitët sërish përjetuan paqe dhe Helamani e ngriti Kishën përsëri.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 59

Nefitët humbasin një fortesë dhe kapiten Moroni vreroset për shkak të ligësisë së popullit

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani në tabelë thënien e mëposhtme nga Presidenti Ezra Taft Benson (nga *The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], f. 285):

“Është më mirë të përgatitesh dhe të parandalosh sesa të ndreqësh dhe të pendohesh” (Presidenti Ezra Taft Benson).

Ju mund ta keni cituar këtë thënie si pjesë të mësimin tek Alma 49–51. Nëse e keni cituar, merrni parasysh të lini hapësira bosh në vend të disa fjalëve kur ta shkruani në tabelë. Kërkojuni studentëve t’i plotësojnë vendet bosh.

Ftojini studentët të tregojnë rreth rasteve në jetën e tyre ose në jetën e dikujt që njohin, kur përgatitja i ka ndihmuar të parandalojnë zhgënjimin ose hidhërimin.

Kujtojini studentët se në mësimet e fundit ata kanë studiuar kapituj për luftërat midis nefitëve dhe lamanitëve. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 59:5–11, duke menduar se si thënia në tabelë lidhet me situatën e përshkruar në këto vargje.

- Çfarë duket se u dha mundësi lamanitëve që ta mposhtin qytetin e Nefihës? (Ligësia e popullit të Nefihës.)
- Çfarë gjetët në këto vargje që lidhet me thënien e shkruar në tabelë?

Nëse studentët nuk e përmendin thënien në vijim tek Alma 59:9, u vini në dukje: “Ishte më e lehtë të mbahej qyteti që të mos binte në duart e lamanitëve, sesa të merrej rishtas prej tyre”. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shënojnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta. Për t’i ndihmuar studentët të mendojnë se si zbatohet kjo e vërtetë në jetën e tyre, kërkojuni t’i krahasojnë qytetet në këtë rrëfim me veten e tyre dhe luftërat shpirtërore që hasin. Pastaj bëni një ose më shumë nga pyetjet e mëposhtme:

- Si lidhet kjo e vërtetë me ne? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se **është më e lehtë dhe më e mirë që të qëndrosh besnik sesa të kthehesh në besim pas daljes nga udha e drejtë.**)
- Përse është më e lehtë të qëndrosh besnik në Kishë sesa të kthehesh sërish në Kishë pas një periudhe të qenit pak aktiv?
- Përse është më e lehtë ta ruash dëshminë sesa të rifitosh një dëshmi pas braktisjes?

Ftojini studentët të përsiatin për mënyrat se si kundërshtari dhe pasuesit e tij mund t’i sulmojnë ata. Nxitini të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që do të bëjnë për t’u përgatitur për luftërat shpirtërore.

Mësime që mbulojnë disa kapituj

Kur një mësim mbulon disa kapituj në shkrimet e shenjta, nuk keni përse t’i jepni të njëjtin theksim çdo gjëje në ata kapituj. Ju mund të theksoni pjesë të bllokut të shkrimit të shenjta dhe më pas t’u kushtoni më shumë kohë pjesëve të bllokut që janë veçanërisht të lidhura me studentët tuaj.

Alma 60–62

Moroni gabimisht e akuzon Pahoranin, i cili i përgjigjet me dashuri dhe respekt

Lexoni me zë të lartë Almën 59:13. Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se Moroni u zemërua, sepse mendoi se qeveria ishte mospërfillëse, ose e painteresuar, për lirinë e popullit. Në zemërim e sipër, ai i shkroi një letër Pahoranit, kryegjykatësit në Zarahemla. Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 60:6–11.

- Për çfarë e akuzoi kapiten Moroni Pahoranin?
- Çfarë emocionesh kuptoni në akuzat e Moronit?

Shkruajeni referencën vijuese të shkrimit të shenjtë në tabelë: *Alma 60:17–20, 23–24*. Ftoni studentët t'i lexojnë këto vargje në heshtje. Inkurajojini të përfytyrojnë se si do të ndiheshin po të ishin në vend të Pahoranit.

- Në ç'mënyra mund të kishin qenë lënduese akuzat e kapiten Moronit drejtuar Pahoranit?

Ftoni disa studentë të lexojnë me zë të lartë sipas radhës nga Alma 60:33–36. Kërkojini klasën t'i ndjekë, duke parë për atë që kapiten Moroni u përgatit të bënte, në qoftë se Pahorani nuk do t'u përgjigjej favorshëm kërkesave të tij. Pasi t'i lejonin studentët të raportojnë mbi atë që kanë zbuluar, kërkojuni të përcaktojnë fjalë ose fraza në këto vargje që tregojnë përgjigjet apo arsyet e Moronit për bërjen e kërkesave të tij.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 61:1–5 për të zbuluar arsyen përse Moroni nuk kishte marrë përf forcime.

- Çfarë informacioni ndau Pahorani me Moronin?
- Cilat janë disa mënyra se si njerëzit përgjigjen kur akuzohen në mënyrë të gabuar për diçka?
- A jeni akuzuar ndonjëherë në mënyrë të gabuar për diçka? Si u ndiet rreth akuzave dhe akuzuesit?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 61:9–10, 15–18, duke kërkuar çdo gjë që nxjerr në pah madhësinë e karakterit të Pahoranit. Pas një kohe të mjaftueshme, drejtoju-ni dy ose tre studentëve që të tregojnë për atë që kanë gjetur.

- Çfarë mësimesh mund të marrim nga mënyra se si Pahorani iu përgjigj akuzimeve të Moronit? (Ndihmojini studentët të përcaktojnë parimin e mëposhtëm: **Ne mund të zgjedhim të mos ofendohemi nga fjalët dhe veprimet e të tjerëve.** Të vërteta të tjera që studentët mund të gjejnë, përfshijnë se **ne duhet të shmangim bërjen e gjykimeve të ashpra për të tjerët** dhe se, **kur bashkohemi në drejtësi me të tjerët, jemi më të fortë në luftërat tona kundër të keqes.** Ju mund të dëshironi t'i shkruani këto të vërteta në tabelë.)
- Si mund të zgjedhim që të mos ofendohemi?

Merrni parasysh t'i pyetni studentët nëse janë të gatshëm të tregojnë ndonjë përvojë që kanë pasur ku zgjodhën të mos ofendohen kur njerëzit kanë thënë gjëra të ashpra ose të pavërteta për ta. Mund të merrni parasysh edhe t'u tregoni rreth një përvoje vetjake. Dëshmoni për rëndësinë e faljes së të tjerëve për fjalët ose veprimet e tyre kundër nesh. Nxitini studentët të ndjekin shembullin e Pahoranit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 62:1. Kërkojini klasës të gjejë se si u ndje Moroni kur mori përgjigjen e Pahoranit.

Shpjegoni se, edhe pse kapiten Moroni gaboi në akuzimet e tij ndaj Pahoranit, ai na mësoi parime të vërteta që mund t'i zbatojmë në jetën tonë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Almën 60:23. Vini në dukje se fjalët e Moronit rreth pastrimit të “brendësisë së enës” mund të zbatohen për çdokënd që ka nevojë të pendohet. Shpjegoni se një enë është një mbajtëse, si p.sh. një gotë ose vazo. Vendosni dhë ose baltë brenda dhe jashtë një gotë (nëse është e mundur, një gotë e tejudkshme funksionon më mirë). Pyetini studentët nëse do t'u pëlqente të pinin nga gota. Pastrojini pjesën e jashtme të gotës dhe pyetni nëse studentët tani do të ndiheshin rehat të pinin prej saj.

- Nëse e konsiderojmë veten si enë, çfarë mund të thotë të pastrosh brendësinë e enëve ose anën e brendshme të tyre?

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Ne duhet të pastrojmë brendësinë e enës (shih Almën 60:23), duke filluar së pari me veten, më pas me familjet tona dhe në fund me Kishën” (“Cleansing the Inner Vessel”, *Ensign*, maj 1986, f. 4).

- Përse është e rëndësishme që të jemi të pastër nga brenda (atë që njerëzit nuk mund ta shohin), si edhe nga jashtë (atë që njerëzit mund ta shohin)?
- Përse është e rëndësishme të pastrojmë brendësinë e enës së jetës sonë përpara se të mund të jemi plotësisht të efektshëm në mbretërinë e Zotit?

Përmbliidhni Almën 62:1–38 duke shpjeguar se kapiten Moroni e solli një pjesë të ushtrisë së tij për ta ndihmuar Pahoranin të rrëzonte nga pushteti njerëzit e mbretit në Zarahemla. Më pas, me ushtrinë e tyre të bashkuar dhe ndihmën e forcave të tjera nefite, Moroni dhe Pahorani rimorën qytetet e mbetura që i kishin humbur kundrejt lamanitëve. Ata i nxorën lamanitët nga vendi dhe vendosën paqe mes popullit.

- Cilat janë disa sfida me të cilat individët dhe familjet mund të përballen pas një kohe lufte?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Almën 62:39–41 për të kuptuar se si nefitët u prekën nga sprovat e luftës.

- Çfarë parimesh mund të përcaktoni tek Alma 62:40–41?

Ndërkohë që studentët diskutojnë mbi këtë pyetje, ata mund të japin përgjigje të tilla si këto:

Lutjet tona të drejta mund të kenë një ndikim pozitiv në komunitetet tona.

Në kohë vështirësie, shumë njerëz e përuhin veten përpara Perëndisë, ndërkohë që njerëz të tjerë ngurtësohen.

- Përse mendoni se disa njerëz afrohen më pranë Zotit kur përballen me sprovat? Përse disa njerëz largohen prej Zotit kur përballen me sprovat? (Ndihmohuni studentët të kuptojnë se në kohë fatkeqësie, zgjedhjet tona përcaktojnë nëse vërtet do t'i afrohem më pranë Zotit.)
- Ndërsa i keni lexuar kapitujt e Librit të Mormonit mbi luftën, çfarë ju kanë mësuar ato rreth të qenit një dishepull i Jezu Krishtit në kohë lufte ose grindjeje?

Alma 63

Shumë nefitë udhëtojnë drejt tokave në veri

Përmbliidhni fjalët e Mormonit në këtë kapitull duke shpjeguar se shumë nefitë filluan të shpërngulehin drejt veriut, nëpërmjet tokës dhe nëpërmjet detit. Shiblioni ia dorëzoi analët e shenjta Helamanit. Kapiten Moroni vdiq dhe i biri i tij, Moroniha, udhëhoqi një ushtri e cila e dëboi një sulm tjetër të lamanitëve.

Ju mund të dëshironi ta mbyllni këtë mësim duke treguar rreth dikujt që ka përjetuar vështirësi e vuajtje dhe ka zgjedhur të ketë një zemër të butë dhe mirëbesim të rritur te Perëndia. Merrni parasysh të ndani një përvojë vetjake.

Përsëritja e Librit të Almës

Kaloni pak kohë për t'i ndihmuar studentët të përsëritin librin e Almës. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse është e nevojshme, ftojini të përsëritin disa prej përmbledhjeve të kapitujve të libri i Almës për t'i ndihmuar të kujtojnë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë të shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre rreth diçkaje në libër që u ka lënë mbresa.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Alma 45–63 (Njësia 21)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Almën 45–63 (njësia–21) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Alma 45–49)

Alma i shpjegoi të birit, Helamanit, që Zoti nuk mund ta shikojë mëkatin as me lëshimin më të vogël. Nëpërmjet krahasimit të luftërave të nefitëve me vetë luftërat e tyre vetjake, studentët mësuan të vërtetat në vijim: Kur jemi të guximshëm në mbajtjen e urdhërimeve, sikurse ishte kapiten Moroni, Perëndia do të na forcojë dhe bekojë. Satani kërkon të na shkatërojë dhe na josh pak nga pak për t'i ulur standartet tona.

Dita 2 (Alma 50–52; 54–55)

Edhe pse nefitët përparuan për një kohë pas largimit të Amalikias, Moroni vazhdoi ta përgatiste popullin për sulme të mëtejshme. Shembulli i nefitëve gjatë rrethanave të vështira i ndihmoi studentët të kuptonin se besnikëria ndaj Perëndisë sjell lumturi, edhe mes trazirës – prapëseprapë ndarja dhe grindja mund ta shkatërrojnë paqen tonë. Studentët gjithashtu mësuan se, kur qëndrojmë të vendosur për atë që është e drejtë, ne mund të parandalojmë ndikimet e liga të marrin fuqi mbi ne.

Dita 3 (Alma 53; 56–58)

Gjatë disa prej kohëve më të vështira të luftës, Helamani drejtoi një ushtri djemsh të rinj që ishin nga populli i Amonit. Këta luftëtarë të rinj treguan se, kur veprojmë me besim, ne mund të marrin forcë nga Perëndia. Studentët mësuan nga shembulli i këtyre luftëtarëve të rinj se, nëse i mirëbesojmë Zotit dhe i bindemi Atij me përpikëri, Ai do të na mbështesë në luftërat tona. Pavarësisht nga plagët e shumta që morën dhe nga vështirësitë e shumta që duruan, ushtria nefite dhe luftëtarët e rinj treguan se, nëse kthehemi te Perëndia në kohë vështirësish, ne mund të marrim siguri hyjnore që mund ta forcojë besimin tonë dhe të na japë shpresë.

Dita 4 (Alma 59–63)

Për shkak të rebelimit të brendshëm, nefitët humbën disa qytete; kjo u tregoi studentëve se është më e lehtë dhe më e mirë që të qëndrosh besnik sesa të kthehesh në besim pas daljes nga udha e drejtë. Moroni e akuzoi para kohe kryegjykatësin, Pahoranin, për shpërfilljen e detyrave të tij dhe studentët mësuan nga përgjigjja e Pahoranit se ne mund të zgjedhim të mos ofendohemi nga fjalët dhe veprimet e të tjerëve. Përveç këtyre, studentët mësuan se, kur bashkohemi në drejtësi me të tjerët, ne jemi më të fortë në luftërat tona kundër të keqes, siç tregohet nga Moroni dhe Pahorani.

Hyrje

Për shkak se ky mësim trajton 19 kapituj të librit të Almës, ju nuk do të jeni në gjendje të jepni mësim ose të theksoni të gjithë përmbajtjen historike dhe të gjitha doktrinat e parimet që studentët mësuan përgjatë javës. Sugjerimet vijuese të mësimdhënies u japin studentëve mundësi t'i zbatojnë në luftërat e vetë jetës së tyre të vërtetat që mësuan nga studimi i luftërave nefite. Me lutje studioni shkrimet e shenjta për këtë mësim, në mënyrë që të mund të frymëzoheni për të theksuar të vërtetat te të cilat studentët kanë nevojë të përqendrohen gjatë orës mësimore.

Sugjerime për Mësimdhënien

Alma 45–63

Duke mirëbesuar te Perëndia dhe duke ndjekur udhëheqësit e frymëzuar, nefitët janë në gjendje të mundin lamanitët

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruani thënien vijuese në tabelë nga Presidenti Ezra Taft Benson: *"Nga Libri i Mormonit ne mësojmë se si dishepujt e Krishtit jetojnë në kohë lufte"* ("The Book of Mormon—Keystone of Our Religion", *Ensign*, nëntor 1986, f. 7).

Kërkojuni studentëve të emërtojnë disa luftëra që janë bërë nga vendi në të cilin jetojnë. Më pas kërkojuni të emërtojnë disa sfida që njerëzit mund të hasin gjatë një lufte.

Pyetni: Përse mund të jetë e vështirë të jesh një dishepull i Jezu Krishtit gjatë një lufte?

Ftojini studentët të mendojnë rreth luftërave që studiuuan gjatë javës së kaluar, siç shënohen tek Alma 45–63. Ju mund të dëshironi t'i nxitni ata të përsëritin shpejt disa prej përmbledhjeve të

kapitujve për Almën 45–63. Ftojini që të emërtojnë disa sfida që hasën nefitët gjatë luftërave të tyre.

Kujtojuni studentëve se, edhe në se nuk luftojmë kurrë në një luftë fizike, ne të gjithë jemi të përfshirë në një luftë shpirtërore. Ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, i cili përshkroi luftën shpirtërore në të cilën jemi të përfshirë aktualisht. Ju mund të dëshironi të siguronit një kopje për secilin student.

“Jeni përfshirë në ushtrinë e Zotit në periudhën e fundit ungjillore. Kjo nuk është kohë paqeje. Kështu ka qenë që kur Satani rreshtoi forcat e tij kundër planit të Atit Qiellor në jetën paratokësore. Ne nuk i dimë detajet e betejës së atëhershme. Por ne dimë një pasojë. Satani dhe pasuesit e tij u dëbuan poshtë në tokë. Dhe konflikti ka vijuar që prej krijimit të Adamit dhe Evës. Ne e kemi parë të rritet. Dhe shkrimet e shenjta sugjerojnë se lufta do të bëhet më e dhunshme dhe të varrët shpirtërisht në anën e Zotit do të rriten” (“Një nga Tanët Ra!” *Ensign* ose *Liahona*, maj 2009, f. 63).

Drejtojini studentët të thënia nga Presidenti Benson në tabelë. U thoni se, qoftë kur flasim për luftë fizike ose luftë shpirtërore, thënia është e vërtetë. Shpjegoni se studimi i jetës së dishepujve që jetuan gjatë luftërave në kohët e Librit të Mormonit, mund të na ndihmojë të zhvillojmë cilësi që do të jenë të rëndësishme në vetë luftërat tona shpirtërore.

Shkruajini emrat dhe referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë, ose përgatitini ato si një fletushkë për shpërndarje. Kërkojuni studentëve të zgjedhin njërin prej këtyre individëve ose grupeve për ta studiuar. Përpikuni që ta vini të paktën një student për të studiuar secilin person ose grup.

1. *Moroni* – Alma 46:11–21; 48:7–17
2. *Helamani* – Alma 48:19–20; 56:2–9; 58:4–12, 32–37
3. *2.060 luftëtarët e rinj* – Alma 53:16–22; 56:47–56; 57:19–27
4. *Pahorani* – Alma 50:39–40; 51:1–7; 61:1–21

Jepuni studentëve disa minuta për të studiuar sa më shumë shkrime të shenjta të munden për individin ose grupin që zgjodhën. Kërkojuni që të jenë të përgatitur për t’i mësuar klasës

idetë vijuese (ju mund të dëshironi t’i shkruani këto në tabelë ose t’i vendosni edhe ato në një fletushkë):

- Një ndodhi nga jeta e këtij personi ose grupi që tregon se njerëzit ishin dishepuj të vërtetë të Shpëtimtarit.
- Një ose më shumë cilësi të këtij personi ose grupi që e ndihmoi të qëndronte ose të qëndronin të guximshëm gjatë luftës me lamanitët.
- Një parim të ungjillit që ne mund të mësojmë nga ky person ose grup, që mund të na forcojnë në luftërat tona shpirtërore sot.

Ftoni sa më shumë studentë që të jetë e mundur për të ndarë me klasën atë që mësuani. Ju mund të dëshironi t’u kërkonit studentëve t’i shkruajnë parimet e ungjillit që mësuani në tabelë.

Merrni parasysht të bëni pyetjet e mëposhtme për t’i ndihmuar studentët të zbatojnë atë që mësuani nga studimi vetjak i Almës 45–63:

- Mendoni rreth cilësive të një dishepulli të Jezu Krishtit të cilat i patë te njerëzit që jetuan gjatë luftërave me lamanitët. Cilën prej këtyre cilësive do të pëlqenit më shumë ta zhvillonit në jetën tuaj? Përse?
- Cilat janë disa luftëra shpirtërore që hasim sot? Si mund t’ju ndihmojnë shembujt e këtyre dishepujve të Shpëtimtarit që të keni besim dhe kurajë ndërsa i hasni këto luftëra?

Ju mund të dëshironi të tregoni njërin prej fragmenteve tuaja të parapëlqyera nga Alma 45–63. Dëshmoni se parimet që mësojmë nga këta kapituj, mund të na ndihmojnë të jemi dishepuj të vërtetë të Jezu Krishtit gjatë luftës shpirtërore të ditëve të fundit.

Njësia Tjetër (Helamani 1–9)

U thoni studentëve se kapitulli i parë i Helamanit shënon vdekjen e tre kryegjykatësve. U thoni se do të gjejnë përgjigje ndaj pyetjeve të mëposhtme: Si vdiqën gjykatësit? Çfarë mrekullie i ndodhi Nefit dhe Lehit kur ishin në burg? Zërin e kujt dëgjuan ata? Tregojuni studentëve se profeti Nefi që në gjendje të zgjidhte një vrasje përmes fuqisë së profecisë.

Librin e Helamanit

Përse të studiohet ky libër?

Me studimin e librit të Helamanit studentët do të mësojnë nga shembujt dhe mësimet e njerëzve të mëdhej si Helamani, bijtë e tij Nefi dhe Lehi si dhe Samuel Lamaniti, të cilët iu bindën Zotit me guxim dhe dëshmuar për Të. Shërbesat e këtyre njerëzve tregojnë që Perëndia dhuron fuqi për t'i ndihmuar shërbëtorët e Tij të kryejnë vullnetin e Tij dhe që përpjekjet e individëve të drejtë mund të bekojnë mijëra vetë. Studentët do të mësojnë gjithashtu mbi ndikimet shkatërrimtare të krenarisë, ligësisë dhe të lidhjeve të fshehta.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni ka mbledhur dhe përmbledhur dokumente nga fletët e mëdha të Nefit për të krijuar librin e Helamanit. Libri mban emrin e Helamanit, i cili ishte bir i Helamanit dhe nip i Almës të Riut. Helamani i mori dokumentet nga Shibloni, ungji i tij, dhe shërbeu si një kryegjykatës i drejtë mbi nefitët. Ai u mësoi të bijve Nefi dhe Lehi që t'i zbatonin urdhërimet e ta kujtonin Shëlbuesin e tyre dhe ta bënin Atë themelin e jetës së tyre (shih Helamani 5:9–14). Të frymëzuar nga këto mësimet dhe të shqetësuar për ligësinë e popullit, Nefi dhe Lehi u predikuan pendimin nefitëve dhe lamanitëve. Nefi hoqi dorë nga posti i kryegjykatësit për këtë. Pasi mijëra lamanitë u kthyen në besim, një profet lamanit i quajtur Samuel u frymëzua që të predikonte pendim e të profetizonte mes nefitëve. Libri i Helamanit e merr lëndën nga dokumentet e mbajtura gjatë pushtetit dhe shërbesave të Helamanit (Helamani 1–3) dhe të Nefit (Helamani 4–16). Dokumentet e Nefit përfshinin profecitë dhe mësimet e Samuel Lamanitit.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni e shkroi librin e Helamanit për njerëzit e ditëve të mëvonshme që do të merrnin dokumentin e tij. Ashtu si përmbledhjet e tij të tjera nga fletët e mëdha të Nefit, libri i Helamanit dëshmon për hyjninë dhe misionin shëlbues të Jezu Krishtit (shih Helamani 3:27–30; 5:9–12; 8:13–23; 14:1–29; 16:4–5).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Dokumentet origjinale që u përdorën si burime për librin e Helamanit, mundet të jenë shkruar mes viteve 52 Pr.K. dhe 1 Pr.K. Mormoni i përmbodhi ato dokumente diku mes viteve 345 Ps.K. dhe 385 Ps.K.. Mormoni nuk e ka shënuar se ku ndodhej kur hartoi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Libri i Helamanit i përshkruan nefitët në një luhati mes drejtësisë dhe ligësisë me shpeshësi më të madhe se në çfarëdo kohe tjetër të historisë së tyre. Libri tregon për raste të shumta konflikti, lufte, vrasjeje dhe lidhjes të fshehta. Ai gjithashtu nis të paraqitë dhe përshkruan veprimtaritë e hajdutëve të Gadiantonit, veprat e errësirës të të cilëve në fund shkaktuan

shkatërrimin e nefitëve (shih Helamani 2:13–14). Libri i Helamanit gjithashtu është i përveçëm ngaqë përshkruan një periudhë kur “pjesa më e madhe” e lamanitëve u kthyen në besim dhe “drejtësia e tyre ia kaloi asaj të Nefitëve” (Helamani 6:1). Përveç kësaj, ai shfaq fuqinë që Perëndia u jep profetëve të Tij, siç ishte kur Nefi nxori në shesh vrasjen e një kryegjykatësi dhe profetizoi rrëfimin e vëllait të gjykatësit (shih Helamani 8–9) dhe kur Nefi mori nga Zoti fuqinë vulosëse e pastaj e ushtroi për të shkaktuar dhe për të anuluar një zi buke (shih Helamani 10–11). Gjithashtu, me ruajtjen e fjalëve të Samuelit, ky libër përmban të vetmin dokument të një predikimi nga një profet lamanit drejtuar nefitëve (shih Helamani 13–15). Në këtë predikim Samueli profetizoi shenjat e lindjes dhe të vdekjes së Jezu Krishtit.

Përmbledhje

Helamani 1–3 Dy kryegjykatës, Pahorani dhe Pakumeni, vriten. Moroniha zmbrops një pushtim lamanit të udhëhequr nga Koriantumri. Kishkumeni vritet teksa përipiqet të vrasë Helamanin, kryegjykatësin e emëruar së fundi. Megjithëse Gadiantoni dhe hajdutët e tij shtrijnë lidhjet e fshehta, dhjetëra mijë njerëz pagëzohen në Kishë. Nefi bëhet kryegjykatës pas vdekjes së Helamanit.

Helamani 4–6 Një ushtri e nefitëve të shkëputur dhe e lamanitëve zaptot të gjitha tokat jugore të nefitëve, përfshirë Zarahemlën. Nefitët dobësohen për shkak të ligësisë së tyre. Nefi ia dorëzon fronin e gjykimit Cezoramit. Nefi dhe Lehi sjellin ndër mend fjalët e atit të tyre, Helamanit, dhe i kushtohen predikimit të ungjillit. Shumë të shkëputur pendohen dhe rikthehen te nefitët. Pasi Zoti i mbron për mrekulli Nefin dhe Lehin në burg, pjesa më e madhe e lamanitëve kthehen në besim dhe ua rikthejnë nefitëve tokat që u kishin zaptuar. Gjatë një periudhe begatie, hajdutët e Gadiantonit shumohen. Shumë nefitë i bashkohen ligësisë së tyre, duke çuar në korruptimin e qeverisjes nefite.

Helamani 7–12 Nefi lutet në majën e kullës së oborrit të tij dhe i paralajmëron njerëzit që të pendohen. Ai citon dëshmitë e shumë njerëzve që profetizuan për Krishtin. Ai gjithashtu nxjerr në shesh që Sezorami, kryegjykatësi, është vrarë nga i vëllai, Seantum. Nefi merr fuqinë vulosëse dhe vazhdon të predikojë pendimin. Ai i kërkon Zotit që t'i zëvendësojë luftërat e nefitëve me zi buke dhe lutjet e tij sjellin shi për ta përfunduar zinë e bukës pasi populli pendohet. Pas një periudhe të shkurtër begatie dhe paqeje, grindja dhe ligësia përhapen mes popullit. Mormoni vajton udhët e paqëndrueshme e pa mend të njerëzve.

Helamani 13–16 Samuel Lamaniti i paralajmëron nefitët që të pendohen, profetizoi për shkatërrimin e tyre përfundimtar dhe parathotë shenjat që ndjekin lindjen dhe vdekjen e Jezu Krishtit. Ata që i besojnë fjalët e tij, pagëzohen. Megjithatë, shumica e popullit e kundërshtojnë Samuelin dhe largojnë nga mendja shenjat dhe çuditë që jepen.

Helamani 1–2

Hyrje

Pasi vdiq Pahorani, mes nefitëve buroi një grindje se cili duhej të ishte kryegjykatësi tjetër. Biri i tij, Pahorani, u emërua me anë të zërit të popullit. Megjithatë, kryegjykatësi i ri u vra nga Kishkumeni, i cili vepronte si pjesë e një lidhjeje të fshehtë. Duke përfutur nga

kjo grindje dhe përçarje, lamanitët pushtuan kryeqytetin e Zarahemlës. Nefitët rimarrin Zarahemlën dhe Kishkumeni vritet teksa përpiqet të vrasë Helamanin (bir i Helamanit), kryegjykatësin e ri.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 1

Grindja i përçan nefitët dhe i lejon lamanitët ta pushtojnë Zarahemlën

Përpara orës së mësimit, shkruani në tabelë sa vijon:

Helamani 1:1–4. Çfarë e shkaktoi grindjen dhe ndarjet mes popullit nefit?

Helamani 1:5–8. Cili u caktua kryegjykatës dhe si reagues dy vëllezërit e tij?

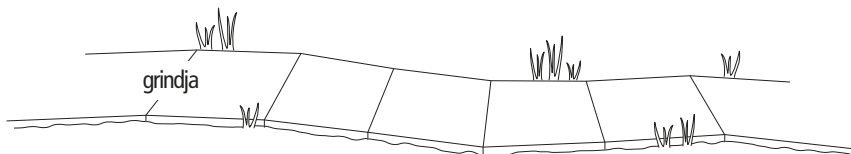
Për ta filluar mësimin, kërkoni studentëve të përshkruajnë dallimet mes *diskutimit* të një çështjeje dhe *grindjes* mbi një çështje. Nëse studentëve u nevojitet ndihmë për t'i kuptuar këto dallime, kërkoni që të marrin parasysh situatat në vijim dhe të përcaktojnë se cilat janë shembuj grindjeje. (Ata duhet të përcaktojnë situatën e dytë dhe të tretë.)

1. Shpjegimi i pikëpamjes suaj nëpërmjet bindjes miqësore dhe fakteve
2. Shfaqja e mungesës së respektit ndaj një personi, pikëpamjet e të cilit janë të ndryshme nga tuajat
3. Mendimi se, të fitosh në një diskutim, është më e rëndësishme sesa mirëqenia e një personi tjetër

Ftojini studentët që të kërkojnë rreziqet e grindjes, ndërsa studiojnë Helamanin 1. Nxitini të shqyrtojnë personalisht mënyrat se si grindja mund të jetë e dukshme në jetën e tyre.

Kërkoni studentëve t'i lexojnë në heshtje fragmentet e shkrimit të shenjtë që keni shkruar në tabelë, duke kërkuar të gjejnë përgjigjet e pyetjeve përkatëse. Ftojini t'i raportojnë ato që gjejnë.

Vizatoni në tabelë një rrugëkalim dhe emërtojeni me fjalën *grindje*.

Shpjegoni se grindja mund të jetë si një rrugëkalim që të çon drejt mëkateve dhe pasojave të tjera negative. Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 1:9.

Kërkoni klasës të përcaktojë se ku çoi përfundimisht grindja mes nefitëve. (Vrasja.) Shkruani në tabelë *vrasja*, diku gjatë rrugëkalimit që keni vizatuar.

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 1:10–12, duke përcaktuar se çfarë bënte Kishkumeni dhe ata që e kishin dërguar atë, për të mbuluar vrasjen që kishin kryer.

- Përse do të dëshironin Kishkumeni dhe pasuesit e tij t'i mbanin sekret veprimet e tyre?
- Cilët janë disa shembuj të ditëve moderne për njerëzit që përpiqen t'i mbajnë të fshehta veprimet e tyre të padrejta? (Përgjigjet mund të përfshijnë të gënjeshtë prindërit apo në intervista me peshkopin ose presidentin e degës.)
- Përse do të ishte pamaturit që të ndihmoje dikë tjetër t'i mbulonte mëkatet e veta?

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 1:18–21. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të përcaktojë pasojat e tjera të grindjes së nefitëve. Teksa studentët i raportojnë ato që gjejnë, kërkojuni t'i shkruajnë përgjigjet e tyre diku mbi rrugëkalimin në tabelë. Gjithashtu ju mund t'i ftoni të sugjerojnë e të shkruajnë të tjera pasoja grindjeje që kanë parë.

Përmbledhni Helamanin 1:22–30 duke shpjeguar se, pasi lamanitët mposhtën Zarahemlën, ushtritë nefite i mundën ata në një betejë ku u vranë shumë veta.

Ftojini studentët që lidhur me grindjen të përmbledhin një parim që e kanë mësuar nga studimi i Helamanit 1. Një parim që studentët mund të përcaktonin, është që **grindja na bën të cenueshëm nga ndikimi i kundërshtarit**. Do të ishte mirë ta shkruani këtë në tabelë.

Që t'i ndihmoni studentët ta kuptojnë më mirë këtë parim e ta zbatojnë në jetën e tyre, merrni parasysh t'u bëni disa nga pyetjet që vijojnë:

- Nëse një e re ka bërë fjalë me prindërit lidhur me miqtë e saj, si mund të ndikonte kjo mbi qëndrimin e saj ndaj këshillës së prindërve në sfera të tjera të jetës së saj?
- Nëse vëlla e motër kanë qenë grindavecë, si mund të ndikonte sjellja e tyre në marrëdhënien e tyre afatgjatë. Si mund të ndikonte ajo tek e gjithë familja?
- Në ç'mënyrë grindja në një lagje ose degë mund t'i bëjë anëtarët e Kishës më të cenueshëm nga sulmet e Satanit?
- Nëse një i ri ka ndjenja zemërimi kundrejt dikujt në kuorumin e tij të priftërisë, si mund të ndikonin ndjenjat e tij të veprimet e tij në kishë? Si mund të ndikonin ato te pjesëmarrja e tij në kishë?
- Në ç'mënyrë mund të na dobësonin ndjenjat kundërshtuese kur përballemi me tundimin?

Ftojini studentët të sugjerojnë situata të tjera në të cilat grindja mund të na bëjë të dobët e të cenueshëm nga planet e kundërshtarit.

Jepuni studentëve kohë që të mendohen për sfera të jetës së tyre ku ata mund të jenë duke kontribuar për ndjenja grindjeje. Ftojini që të përcaktojnë një veprim të veçantë që ata mund të bëjnë për të shmangur sjelljen grindavece.

Helamani 2

Helamani bëhet kryegjykatës dhe shërbëtori i tij e pengon Kishkumenin që t'i marrë jetën

- Përse është më mirë ta spastrosh një padrejtësi, sesa ta mbulosh atë?
- Përse mund të donte dikush ta mbulonte diçka që ai ose ajo ka bërë?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Helamani 2:3–4 dhe DeB 58:43.

- Sipas këtyre vargjeve, cili është ndryshimi mes mënyrës se si dëshiron Zoti që ta trajtojë më mëkatin dhe mënyrës si e trajtonin mëkatin hajdutët e Gadiantonit?

Shpjegoni që te Helamani 2 ne lexojmë për përpjekjen e Kishkumenit për të vrarë Helamanin, kryegjykatësin vijues. Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur ata janë gazetarë të caktuar që të raportojnë përpjekjen për vrasjen e kryegjykatësit. Ftojini të lexojnë bashkë me një partner Helamanin 2:2–9 dhe të shkruajnë një titull për të përmbledhur çfarë ndodhi. Kërkojuni disa studentëve t'ua lexojnë titujt e tyre klasës.

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 2:10–11, duke kërkuar të gjejnë veprimin që ndërmori Helamani kundër hajdutëve të Gadiantonit. Kërkojuni studentëve që t'i përmbledhin këto vargje.

Shpjegoni se banda e Gadiantonit është shembull i një lidhjeje të fshehtë. Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 2:12–14. Kërkojini klasës të përcaktojë ndikimin që patën mbi nefitët lidhjet e fshehta.

- Çfarë mund të mësojmë nga këto vargje lidhur me rrezikun e lidhjeve të fshehta? (Ndërsa studentët përgjigjen, sigurohuni që të jetë e qartë kjo e vërtetë: **Lidhjet e fshehta mund të çojnë në shkatërrimin e shoqërive**. Mund të jetë mirë të shpjegoni se, përveç që shkaktuan shkatërrimin e nefitëve, lidhjet e fshehta çuan në shkatërrimin e Jareditëve, për të cilët studentët do të lexojnë te libri i Ethërit; shih Ethëri 8:20–21.)

Përcaktimi i doktrinave dhe i parimeve

Herë-herë studentët shprehin doktrina ose parime teksa u përgjigjen pyetjeve apo përmbledhin ato që kanë mësuar në një grup shkrimesh të shenjta. Meqë ata nganjëherë janë të pavetëdijshëm se po shprehin një të vërtetë themelore, mund të jetë e dobishme ta shkruash atë në tabelë ose t'i nxitësh studentët ta shkruajnë në fletore apo ditarë të studimit të shkrimeve të shenjta.

Lexoni thënien e mëposhtme nga Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë me vëmendje për shembuj të lidhjeve të fshehta sot:

“Libri i Mormonit mëson se lidhjet e fshehta që merren me krimin, paraqitin një sfidë serioze, jo vetëm për individët dhe familjet, por për mbarë qytetëritmet. Ndër lidhjet e fshehta të sotme janë bandat, kartelet e drogës dhe familjet e krimit të organizuar. . . .

Nëse ne nuk jemi të kujdesshëm, lidhjet e fshehta të sotme mund të fitojnë pushtet dhe ndikim po aq shpejt dhe po aq plotësisht, siç arritën ato në kohët e Librit të Mormonit. . . .

. . . [Djali] i përdor lidhjet e fshehta, përfshirë bandat, ‘nga brezi në brez, sipas mundësisë [për të vënë] nën kontroll zemrat e fëmijëve të njerëzve’. [Helamani 6:30.] Synimi i tij është që të shkatërrojë individë, familje, komunitete dhe kombe. [Shih 2 Nefi 9:9.] Deri diku, ai ishte i suksesshëm gjatë kohëve të Librit të Mormonit. Dhe po arrin shumë më tepër sukses sot. Kjo është arsyeja pse është aq e rëndësishme që ne . . . të kemi një qëndrim të patundur për të vërtetën dhe të drejtën duke bërë ç’të mundim për të ndihmuar t’i mbajmë të sigurt komunitetet tona” (“Standing for Truth and Right”, *Ensign*, nëntor 1997, f. 38).

Ftojini studentët të mendohen se në ç’mënyra mund të gjejë zbatim mësimi i Plakut Ballard. Ftojini që të shkruajnë në fletore apo në ditarë studimi të shkrimeve të shenjta se çfarë do të bëjnë për të shmangur çdo formë lidhjeje të fshehtë dhe çfarë do të bëjnë për të “[pasur] një qëndrim të patundur për të vërtetën dhe të drejtën” në komunitetet e tyre.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Helamani 1:1–21. Grindja është shkatërrimtare

Libri i Helamanit rrëfen për një periudhë ligësie të madhe mes nefitëve. Hajdutët e Gadiantonit lulëzuan dhe populli përjetoi cikle ligësie, shkatërrimi dhe pendese, vetëm për t’u rikthyer te ligësia. Shumë nga këto telashe filluan me grindjen, sikurse përshkruhet në kapitullin e parë të Helamanit. Disa njerëz gjykojnë se grindja është mëkat i vogël. Mirëpo, dy thëniet e mëposhtme nga profetë të ditëve të mëvonshme theksojnë seriozitetin e këtij mëkati:

Presidenti Xhejms E. Faust, nga Presidenca e Parë, paralajmëroi: “Kur ka grindje, Shpirti i Zotit do të largohet, pavarësisht se kush është në faj” (“What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission”, *Ensign*, maj 1996, f. 41).

Plaku Jozef B. Uirthlin, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, paralajmëroi: “Mëkatet e korrupsionit, pandershmërisë, konfliktit, grindjes dhe të këqijave të tjera në këtë botë, nuk janë këtu rastësisht. Ato janë

dëshmi të përpjekjes së papajtueshme të Satanit dhe të atyre që e ndjekin. Ai përdor çdo mjet e mënyrë që i gjendet, për të mashtruar, ngatërruar dhe çorientuar” (“Deep Roots”, *Ensign*, nëntor 1994, f. 76).

Në dallim me ndikimin shkatërrues të grindjes, Presidenti Henri B. Ajring, nga Presidenca e Parë, theksoi unitetin dhe paqen që sjell Shpirti i Zotit:

“Aty ku njerëzit e kanë atë Shpirt me vete, mund të presim harmoni. Shpirti e vendos dëshminë e së vërtetës në zemrën tonë, gjë që i bashkon ata që e shprehin atë dëshmi. Shpirti i Perëndisë asnjëherë nuk krijon grindje (shih 3 Nefi 11:29). Asnjëherë nuk krijon ndjenja të dallimeve midis njerëzve të cilat çojnë në konflikt (shih Joseph F. Smith, *Gospel Doctrine*, bot. 13-të (1963), f. 131). Ai të çon drejt paqes dhe një ndjenje bashkimi me të tjerët. Ai i bashkon shpirtrat njerëzorë. Një familje e bashkuar, një Kishë e bashkuar dhe një botë në paqe varen nga shpirtrat e bashkuar” (“That We May Be One”, *Ensign*, maj 1998, f. 67).

Helamani 3–4

Hyrje

Gjatë kësaj kohe të historisë në Librin e Mormonit, nefitët gëzonin periudha paqeje, por edhe përjetonin kohë grindjesh. Dhjetëra mijë nefitë u bashkuan me Kishën gjatë kohës së paqes. Pas kësaj periudhe begatie të madhe, krenaria filloi të hynte në zemrën e njerëzve.

Megjithatë, anëtarët më të përlulur të Kishës u rritën në besim, megjithëse përndiqeshin nga ata që ishin krenarë. Për shkak të ligësisë mes shumë nefitëve, atyre iu morën prej lamanitëve të gjitha tokat jugore.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 3

Shumë nefitë shtegtojnë drejt veriut, ndërsa Kisha përparon në mes të ligësisë dhe përndjekjes

Shkruaji në tabelë fjalët që vijojnë (këtë mund të jetë mirë ta bëni përpara orës së mësimin):

Njerëz në . . . (emri i shtetit tuaj)

Njerëz në . . . (emri i qytetit tuaj)

Njerëz në lagjen ose degën time

Njerëz në familjen time

Unë vetë

Pyetini studentët se cilët nga të gjithë njerëzit e renditur në tabelë, mendojnë se mund t'i kontrollojnë. Pastaj kërkoni të ngrenë dorën nëse ndonjëherë janë shkurajuar për shkak të veprimeve të tjerëve. Kërkoni t'i mbajnë duart ngritur, nëse kohët e fundit janë shkurajuar për shkak të veprimeve të padrejta të tjerëve. Shpjegoni se, ndërsa studiojnë Helamanin 3, do të gjejnë kuptime mbi atë që mund të bëjnë kur njerëzit rreth tyre nuk jetojnë sipas ungjillit.

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 3:1–2. Kërkoni klasës ta ndjekë, duke kërkuar raste të shprehjes “nuk pati grindje”. Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 3:3, 19, duke gjetur fjalë ose shprehje që tregojnë se si ndryshuan gjërat ndërmjet nefitëve.

- Si mendoni, pse nefitët ndryshuan aq shpejt nga një periudhë pa grindje në një periudhë me shumë grindje?

Përmbledhni Helamanin 3:3–16 duke shpjeguar se gjatë kësaj kohe grindjeje shumë nefitë shteguan drejt veriut.

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 3:20. Kërkoni klasës të gjejë se si u përshkrua Helamani gjatë kësaj kohe grindjeje.

- Çfarë ju bën përshtypje nga shembulli i Helamanit gjatë kësaj kohe grindjeje? (Teksa studentët përgjigjen, mund të jetë mirë që t'u këshilloni ta nënvizojnë fjalën *vazhdimisht* të Helamani 3:20.)

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 3:22–26 dhe të përcaktojnë se si ndryshoi gjendja mes nefitëve.

- Çfarë i bëri udhëheqësit e Kishës të çuditëshin?
- Çfarë mund të mësojmë nga këto vargje për ndikimin e mundshëm që Kisha mund të ketë mbi njerëzit?

Kujtojuni studentëve se, ndërsa Mormoni përgatiste dokumentin e Librit të Mormonit, herë pas here vinte në dukje mësimet të cilat ai dëshironte që lexuesit t'i mësonin nga disa prej përshkrimeve. Në rastin e Helamanit 3 ai përdori shprehjet “kështu, ne mund të shohim”, “kështu ne shohim” dhe “ne shohim”, për të parashtruar mësimet e tij. Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 3:27–30 dhe të përcaktojnë se çfarë mësimesh dëshiron Mormoni që ne t'i mësojmë. Pasi studentët t'i raportojnë ato që gjejnë, pyetni:

Gjetja e shprehjeve “dhe kështu, ne shohim”

Në përgatitjen e Librit të Mormonit, profeti Mormon nganjëherë përdor shprehje të tilla si “dhe kështu, ne shohim”, që të theksojë të vërtetën që ai dëshiron të na mësojë. Duke i theksuar këto shprehje të Helamani 3, ju mund t'i përgatitni studentët për të zbuluar në pjesë të tjera të Librit të Mormonit mësimet të paramenduara.

- Çfarë dëshironte Mormoni që ne të dinim për fjalën e Perëndisë?

Jepuni studentëve pak kohë që të mendohen se në ç'mënyrë i ka bërë studimi i shkrimeve të shenjta të aftë për të fituar bekime si ato që premtohen te Helamani 3:29. Merrni parasysh t'iu drejtoheni disa studentëve për të treguar përvojat e tyre.

Shpjegoni se pjesa e mbetur e Helamanit 3 tregon me hollësi se në ç'mënyrë, pas kohës së begatisë së madhe, u përhap krenaria mes nefitëve. Shumë anëtarë të përulur të Kishës përjetuan përndjekjen nga anëtarë të tjerë të Kishës që ishin krenarë në zemrën e tyre. Lexojini me zë situatat që vijojnë. Kërkojuni studentëve të mendohen se kur kanë parë ose përjetuar situata të ngjashme.

1. Një e re tallet me një vajzë tjetër nga lagja e saj.
2. Një i ri e vë në lojë një pjesëtar të kuorumit të tij që mezi pret t'iu përgjigjet pyetjeve në klasë ose të dalë vullnetar për detyra priftërie.
3. Një grup të rinjsh në lagje e përjashtojnë një të ri tjetër nga bisedat dhe veprimtaritë e tyre jashtë kishës.
4. Një grup të rejash bëjnë komente lënduese për veshjet që ka një e re tjetër.

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 3:33–34. Kërkojini klasës të përcaktojë ngjashmëri ndërmjet situatës së nefitëve dhe situatave që përshkruhen më sipër. Pasi studentët të kenë pasur kohë të përgjigjen, bëni pyetjet që vijojnë:

- Si mendoni, pse përndjekja e anëtarëve të Kishës nga anëtarë të tjerë të saj, u gjykua si “një e keqe e madhe” mes nefitëve?
- Cilat parime të ungjillit shkelim kur nëpërkëmbim ose jemi të ashpër me anëtarë të tjerë të Kishës? Si mund ta forcojmë dashurinë tonë për shoqi-shoqin si shenjtore?

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 3:35 dhe të përcaktojnë se si iu përgjigjen përndjekjes nefitët e përulur.

- A u rrit, u zvogëluar apo mbeti i njëjtë besimi i njerëzve të përndjekur?
- Cilat veprime ndërmorën njerëzit e përndjekur të cilat kontribuan në forcimin e tyre në besim? (Ata agjëruan dhe u lutën shpesh, kërkuan të ishin të përulur dhe zemrën ia dhanë Perëndisë.)
- Përveç rritjes së besimit, ku tjetër çuan veprimet e nefitëve të përulur? (Gëzim, ngushëllim dhe pastrim e shenjtërim të zemrës së tyre.)

Shkruajeni këtë në tabelë: *Kur ne . . . , besimi ynë te Jezu Krishti do të rritet, pavarësisht përndjekjes dhe sprovës.* Kërkojuni studentëve ta plotësojnë këtë thënie nisur nga ato që kanë mësuar nga Helamani 3:33–35. Mund të jetë mirë të ftoni disa studentë të thonë se si e kanë plotësuar thënien. Sido që përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, sigurohuni që ata të shprehin këtë të vërtetë: **Kur kërkojmë të jetojmë me drejtësi, besimi ynë te Jezu Krishti do të rritet, pavarësisht përndjekjes dhe sprovës.** Që t'i ndihmoni studentët ta thellojnë kuptimin për mësimet e këtyre vargjeve, mund të jetë mirë t'iu bëni pyetjet që vijojnë:

- Si ju kanë ndihmuar lutja dhe agjërimi në një kohë përndjekjeje dhe sprove?
- Çfarë mendoni se do të thotë t'ia japësh zemrën Perëndisë?
- Përse dhënia e zemrës suaj Perëndisë është e domosdoshme për ta rritur besimin tuaj në një kohë përndjekjeje ose sprove?

Pyetini studentët nëse kanë ndier ndonjëherë që besimi i tyre të rritet kur i janë përgjigjur drejtësisht përndjekjes. Ftojini disa studentë të tregojnë përvojat e tyre. Mund të jetë mirë që edhe ju të tregoni një përvojë tuajën.

Për t'iu përgatitur studentët të studiojnë Helamanin 4, ftojini ta lexojnë në heshtje Helamanin 3:36. Kërkojuni të përcaktojnë gjendjen e përgjithshme të nefitëve. (Nefitët u rritën në krenari, pavarësisht shembullit të pasusve të përulur të Krishtit.)

Helamani 4

Për shkak të ligësisë Shpirti i Zotit largohet nga nefitët dhe lamanitët i pushtojnë të gjitha tokat jugore të nefitëve

Shpjegoni se Helamani 4:4–8 tregon për betejën që bënë nefitët kundër lamanitëve dhe nefitëve kundërshtarë. Ftojini një student t'iu lexojë me zë këto vargje. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke gjetur se cilat toka nefite u pushtuan gjatë kësaj beteje.

Shkruani në tabelë udhëzimet që vijojnë. (Këtë mund të jetë mirë ta bëni përpara se të fillojë ora e mësimit.) Ftojini studentët t'i kopjojnë në fletore ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Shkruani tri shprehje që tregojnë qëndrimin dhe veprimet e nefitëve.

Shkruani tri shprehje që tregojnë se çfarë ndodhi prej atyre veprimeve.

Ndajini studentët në çifte. Kërkojuni çifteve të lexojnë së bashku Helamanin 4:11–13, 23–26, duke kërkuar e duke shënuar shprehjet kryesore sipas udhëzimeve të tabelës.

Ftojini disa çifte t'i raportojnë përgjigjet e tyre. Teksa studentët tregojnë se ç'kanë shkruar, mund të jetë mirë t'u këshilloni që t'i nënvizojnë te shkrimet e shenjta të tyre këto shprehje: “u lanë në fuqinë e tyre” (Helamani 4:13), “ishin dobësuar” (Helamani 4:24) dhe “kështu ishin bërë të dobët” (Helamani 4:26).

Kërkojuni studentëve se çfarë parimesh mund të përcaktojnë nga studimi i Helamanit 4. Ndhimojini të përcaktojnë parimin që vijon: **Krenaria dhe ligësia na ndajnë nga Shpirti i Zotit dhe na lënë të fuqia jonë vetjake**. Mund të jetë mirë ta shkruani këtë parim në tabelë. Mund t'u këshilloni gjithashtu që ta shkruajnë në shkrimet e shenjta të tyre pranë Helamanit 4:23–24.

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë këtë parim, ftojini njërin prej tyre të vijë para klasës. Kërkojini studentit ose studentes të përfytyrojë sikur e kanë zgjedhur të luftojë i vetëm ose e vetme në një betejë kundër lamanitëve. Pyeteni studentin apo studenten se sa mundësi do të kishte për fitore kundër një ushtrie të konsiderueshme. Kërkojini një student tjetër të vijë para klasës dhe të qëndrojë pranë studentit të parë. Pyeteni studentin e parë nëse ndihma e marrë prej studentit të dytë do t'ia shtonte mundësitë për fitore kundrejt fuqisë së armikut. (Kundrejt një ushtrie të konsiderueshme, shtimi i studentit të dytë nuk do t'ia shtonte në thelb mundësitë për fitore.) Pastaj shkruani në tabelë *Zoti*. Pyeteni studentin e parë:

- Sa mendoni se do të ishin mundësitë tuaja për fitimin e betejës, nëse do të kishit Zotin në anën tuaj?

Pyetini studentët se si lidhet kjo veprimtari mësimore me parimin e përcaktuar nga Helamani 4. Merrni parasysh të bëni pyetjen që vijon:

- Në ngjarjen e nefitëve lënia në fuqinë vetjake do të thoshte humbje e betejave dhe e tokave. Çfarë “betejash” mund të humbasim nëse nuk e kemi Frymën e Shenjtë me ne?

Kërkojuni studentëve të mendohen për një gjë që ata mund ta bëjnë për të ruajtur shoqërinë e Frymës së Shenjtë në jetën e tyre dhe ftojini që ta bëjnë atë. Tregoni dëshminë tuaj për rëndësinë e Shpirtit në jetën tuaj.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Helamani 3:33–34, 36; 4:12. Ndikimi i krenarisë mbi Kishën

Mormoni vuri në dukje se krenaria nuk ishte pjesë e Kishës së Zotit, por që, për arsye të pasurive të mëdha, ajo filloi të hynte në zemrën e disa prej anëtarëve të Kishës (shih Helamani 3:33, 36).

Presidenti Ezra Taft Benson dha këtë mësim:

“Mendoni se çfarë na ka kushtuar në të kaluarën krenaria dhe çfarë po na kushton tani në jetën tonë vetjake, në familjet tona dhe në Kishë.

Mendoni për pendimim që mund të zinte vend tok me ndryshimin e jetëve, ruajtjen e martesave dhe forcimin e shtëpive, nëse krenaria nuk do të na pengonte për

rrëfimin e mëkateve tona dhe braktisjen e tyre. (Shih DeB 58:43.)

Mendoni për shumëkënd që janë anëtarë pak aktivë të Kishës për arsye se qenë fyer dhe krenaria e tyre nuk i lejon të falin apo të ngopen plotësisht në tryezën e Zotit.

Mendoni për shtesën prej dhjetëra mijë të rinjsh dhe çiftesh që mund të ishin në misione, përveç që krenaria i pengon t'ia japin zemrën Perëndisë. (Shih Alma 10:6; Helamani 3:34–35.)

Mendoni se sa do të shtohet puna e tempullit, nëse koha e shpenzuar në këtë shërbim hyjnor do të ishte më e rëndësishme se shumë veprimtari krenarie që konkurrojnë për të na marrë kohën” (“Beware of Pride”, *Ensign*, maj 1989, f. 6).

Helamani 5

Hyrje

Nefitët vazhduan në ligësi, derisa pjesa më e madhe e tyre zgjodhi ligësinë përmbi drejtësinë. Nefi dhe Lehi iu përkushtuan predikimit të fjalës së Perëndisë. Ati i tyre, Helamani, u kishte mësuar ta kujtonin Shëlbuesin e tyre dhe ta bënin Atë themelin e jetës së tyre. Pasi i mësuan

nefitët, Nefi dhe Lehi u predikuan lamanitëve, të cilët i hodhën ata në burg. Zoti i çliron ata mrekullisht dhe pjesa më e madhe e lamanitëve pendohen dhe kthehen në besim tek ungjilli.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 5:1–13

Helamani i këshillon bijtë e tij që t'i zbatojnë urdhërimet e Perëndisë, të predikojnë ungjillin dhe ta kujtojnë fuqinë shëlbuese të Jezu Krishtit

Përpara orës së mësimit përgatitni për të paraqitur gjashtë shiritat letre. I pari duhet të ketë të shkruar emrin tuaj. Pesë të tjerët duhet të përmbajnë fjalët dhe shprehjet që vijojnë: *Prindërit, Shlyerja e Jezu Krishtit, Profetët, Pendimi çon në shpëtim dhe Zbato urdhërimet.*

Jepini secilit student një copë të vogël letre. Shpjegoni se ju do t'u tregoni shkurtimisht gjashtë shiritat e letrës me fjalët e shkruara. Pastaj ata do t'i shkruajnë ato fjalë me sa mbajnë mend. Tregojuni studentëve nga një shirit letre me radhë.

Kërkojuni studentëve t'i shkruajnë fjalët që mbajnë mend. Pastaj ua tregoni përsëri gjashtë shiritat e letrës. Pyetni:

- A ishte e lehtë apo e vështirë që t'i mbaje mend këto fjalë dhe shprehje?
- Si mendoni, çfarë ndryshimi solli fakti që juve ju ishte thënë që më përpara se duhet të mbanit mend çfarë ishte shkruar në shiritat e letrës?

Kërkojini një studenti të lexojë thënien e mëposhtme nga Presidenti Spenser W. Kimball. Ftojini klasën të dëgjojë me vëmendje se çfarë tha ai për rëndësinë e të kujtuarit të mësi-meve të ungjillit që i kemi marrë:

“Kur kërkon në fjalor për fjalën më të rëndësishme, a e dini cila është? Mund të ishte *kujto*. Për arsye se të gjithë keni bërë besëlidhje – ju dini se çfarë të bëni dhe dini si ta bëni – nevoja më e madhe është që të kujtojmë” (“Circles of Exaltation” [fjalim drejtuar arsimtarëve të fesë të SAK-ut, 28 qershor 1968], f. 5, si.lds.org).

Shpjegojini klasës se sot do të mësojnë për dy njerëz që sollën një ndryshim në jetën e mijëra të tjerëve, ngaqë kujtuan dhe vepruan mbi disa të vërteta. Nxitini studentët të mendohen gjatë mësimit të sotëm se çfarë, sipas tyre, dëshiron Zoti që ata të mbajnë mend.

Përmbledheni vargun Helamani 5:1–4. Shpjegoni se, për shkak të ligësisë së popullit, Nefi hoqi dorë si kryegjykatës që ai dhe i vëllai Lehi të mund t'i kushtoheshin predikimit të fjalës së Perëndisë.

Shkruani në tabelë referencat vijuese të shkrimeve të shenjta. (Mos i përfshini fjalët në kllapa.)

Helamani 5:5–7 (Zbatojini urdhërimet; kujtojini shembujt e drejtë të paraardhësve.)

Helamani 5:9–11 (Kujtojini Shlyerjen e Krishtit; mbani mend se nuk mund të shpëtohem në mëkatet, por që mund të shpëtohem nga mëkatet nëpërmjet bindjes dhe fuqisë së Shlyerjes.)

Helamani 5:12 (Mbani mend që Jezu Krishti duhet të jetë themeli ynë.)

Ftojini studentët t'i lexojnë vargjet e renditura në tabelë, duke kontrolluar për fjalët *mbani mend*. Mund të jetë mirë që t'u këshilloni ta nënvizojnë çdo rast të këtyre fjalëve. Pastaj jepuni studentëve disa minuta kohë që t'i lexojnë në heshtje këto fragmente, duke kërkuar

Jepni mësim me anë të Shpirtit

Kur përgatiteni të jepni mësim, lutuni që Fryma e Shenjtë të jetë me ju dhe studentët.

se çfarë donte Helamani që të bijtë të mbanin mend. Ftojini studentët të raportojnë çfarë gjetën. Mund të jetë mirë t'i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë pranë referencave përkatëse të shkrimit të shenjtë.

Për t'i ndihmuar studentët t'i analizojnë e t'i kuptojnë këto vargje, bëni pyetjet që vijojnë:

- Si mundet mbajtja mend e shembujve të drejtë të të tjerëve t'ju ndihmojë për të zgjedhur “të bëni atë që është e mirë”?
- Çfarë bëni ju për ta mbajtur mend Shlyerjen e Jezu Krishtit?

Shkruani në tabelë këtë thënie: *Nëse ne . . . , Satani nuk do të ketë fuqi mbi ne.*

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamani 5:12. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar një mënyrë se si mund ta plotësojnë thënien në tabelë. Sido që studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, sigurohuni që ata të shprehin se, **nëse e ndërtojmë themelin tonë mbi Jezu Krishtin, Satani nuk do të ketë fuqi mbi ne.** Mund të jetë mirë që t'i ftoni studentët të nënvizojnë shprehje te Helamani 5:12 të cilat shprehin këtë parim. Vini në dukje se Helamani 5:12 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Mund të jetë mirë t'i këshilloni studentët ta shënojnë këtë fragment në një mënyrë të dukshme, që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtë.

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë parimin që mësohet në këtë varg, ndërtoni një kullë ose shtëpi të vogël prej sendesh (si kuba ose libra) dhe bëni pyetje të tilla si vijon:

- Përse është thelbësore që një ndërtesë të ketë themel të qëndrueshëm?
- Si mendoni, çfarë do të thotë ta ndërtojmë themelin tonë mbi Jezu Krishtin?
- Çfarë premtimesh u jepen atyre që e ndërtojnë themelin e tyre mbi “shkëmbin e Shëlbuesit tonë”?
- Ç'mund të bëjmë për ta ndërtuar themelin tonë mbi shkëmbin e Jezu Krishtit? (Mund të jetë mirë t'i pyetni studentët se si janë të vërtetat e mësuara te Helamani 5:6–11 shembuj të mënyrave si mund ta ndërtojmë themelin tonë mbi Jezu Krishtin.)

Mund të ishte mirë të vinit në dukje se të ndërtuarit mbi themelin e Shpëtimtarit nuk do t'i parandalojë sulmet e Satanit, por do të na japë forcë që t'i mposhtim ato.

- Kur keni qenë të aftë t'i qëndroni tundimit ose të duroni sprova ngaqë themeli juaj ishte ndërtuar mbi Jezu Krishtin?

Dëshmoni për fuqinë që keni marrë për shkak se e keni ndërtuar themelin tuaj mbi shkëmbin e Jezu Krishtit. Jepuni studentëve kohë të shkruajnë në fletore ose në ditarë të studimit të shkrimit të shenjtë për një mënyrë se si do të përpiqen më me zell ta ndërtojnë themelin e tyre në shkëmbin e Shëlbuesit të tyre.

Helamani 5:14–52

Zoti i mbron Nefin dhe Lehin në burg dhe shumë lamanitë kthehen në besim

Përmbledhni Helamanin 5:14–19 duke shpjeguar se Nefi dhe Lehi e predikuan ungjillin me fuqi të madhe mes nefitëve dhe lamanitëve. Si rrjedhojë, shumë disidentë nefitë u rikthyen në besim. Në Zarahemla dhe zonat përçark saj 8000 lamanitë u pagëzuan.

Kopjojeni në tabelë listën e mëposhtme. Ndajeni klasën në çifte dhe secilit çift kërkojini ta kopjojë listën në një copë letër. Kërkojuni çifteve të punojnë bashkë për të lexuar fragmentet e renditura në listë dhe pastaj të vizatojnë një figurë të thjeshtë ose të shkruajnë një përmbledhje të shkurtër se çfarë përshkruan secili fragment. (Teksa studentët e kopjojnë listën, nxitini të lënë vend të mjaftueshëm nën secilën referencë të shkrimit të shenjtë për figurat ose përmbledhjet e tyre.)

Helamani 5:20–21	Helamani 5:22–25	Helamani 5:26–28
Helamani 5:29–34	Helamani 5:35–41	Helamani 5:42–44

Pas një kohe të mjaftueshme, ftojini studentët t'ia tregojnë shkurtimisht një çifti tjetër studentësh figurat ose përmbledhjet e tyre. Që t'i ndihmoni studentët ta thellojnë kuptimin për këto vargje, bëni pyetjet që vijojnë:

Helamani 5:12

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë së mësimdhënies në fund të mësimit, për t'i ndihmuar studentët në zotërimin e këtij fragmenti.

- Kur lamanitët u mbuluan prej errësirës, çfarë i nxiti zëri që të bënin? (Shih Helamani 5:29, 32.)
- Si e përshkruan Helamani 5:30 zërin?
- Kur i keni ndier ose dëgjuar pëshpëritjet e “[zërit të qetë të] një butësie të përsosur”?
- Ç’u mësoi Aminadabi vëllezërve të tij të bënin për të shpërndarë errësirën? (Shih Helamani 5:41.)
- Ç’ndodhi kur lamanitët iu bindën këshillës së Helamanit dhe ushtruan besim te Krishti? (Shih Helamani 5:43–44.)

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 5:44–47, duke kërkuar të gjejnë fjalë që përshkruajnë rjedhojat e pendimit.

- Nga këto vargje, çfarë mësoni ju mbi pendimin? (Ndihmojini studentët të përcaktojnë këtë të vërtetë: **Kur ushtrojmë besim te Jezu Krishti dhe pendohe mi për mëkatet tona, Fryma e Shenjtë do të na e mbushë zemrën me paqe dhe gëzim.**)

Përmbledhni Helamanin 5:48–52 duke shpjeguar se lamanitët dhe disidentët nefitë të cilët e përjetuan këtë mrekulli, shkuan dhe u shërbyen njerëzve dhe “pjesa më e madhe e Lamanitëve” u kthyen në besim tek ungjilli.

Nxitini studentët të gjykojnë nëse ndiejnë në këtë kohë paqe dhe gëzim në jetën e tyre. Nëse nuk ndiejnë, ftojini të mendohen se çfarë mund të bëjnë për ta ndërtuar themelin e tyre mbi Jezu Krishtin e për t’i shpërndarë retë e errësirës nga afërsia përreth tyre.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Helamani 5:12

Ftojini studentët të lexojnë Helamanin 5:12. Për t’i ndihmuar që ta mësojnë këtë varg përmendsh, jepuni një fletë letre. Vëri ta shkruajnë vargun në letër duke përdorur vetëm figura dhe shkronja më vete. Për fjalët që të kujtojnë pamje (si *shkëmb*, *themel*, *erë*, *breshër* dhe *furtunë*), vëri të vizatojnë figura të thjeshta. Për fjalët që nuk të kujtojnë pamje (si *tani* dhe *e mi*), vëri të shkruajnë shkronjat e para të fjalëve. Ftojini studentët të praktikojnë përsëritjen e vargut duke përdorur vetëm figurat dhe germet që kanë vizatuar e shkruar. Gjithashtu mund t’i ftoni që t’i shkëmbejnë letrat me njëri-tjetrin dhe ta përsëritin vargun duke përdorur kujtuesit që kanë vizatuar e shkruar shokët e tyre të klasës. Nxitini studentët t’i marrin fletët e tyre në shtëpi dhe t’i vendosin aty ku do t’i shohin shpesh, që të mund të punojnë për ta mësuar këtë varg përmendsh.

Shënim: Për shkak të kohëzgjatjes së mësimin të sotëm, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Helamani 5:12. Si mund t’u rezistojmë “erërave të fuqishme” të kundërshtarit?

Presidenti Spenser W. Kimball na mësoi se duhet të kapemi tek ungjilli i Jezu Krishtit, kur kundërshtari ndërson forcat e tij kundër nesh:

“Ne, po ashtu, përballe mi me forca të fuqishme e shkatërrimtare që ndërsehen nga kundërshtari. Dallgët e mëkatit, ligësisë, pamoralshmërisë, çthurjes, tiranisë, mashtrimit, komplotimit dhe pandershmërisë na kërcënojnë të gjithëve. Ato vijnë me fuqi e shpejtësi të madhe dhe do të na shkatërrojnë, nëse nuk jemi vigjilentë.

Por dëgjohe një paralajmërim për ne. Duhet të jemi vigjilentë e të dëgjojmë me vëmendje dhe t’i shpëtojmë

së keqes për jetën tonë të përjetshme. Pa ndihmë nuk mund t’i qëndrojmë asaj. Duhet të arratisemi në terrene të larta ose të kapemi fort tek ai që mund të na ruajë nga spastrimi. Ai ku duhet të kapemi për sigurim, është ungjilli i Jezu Krishtit. Ai është mbrojtja jonë prej çfarëdo force që ligësia mund të grumbullojë. Një profet i frymëzuar i Librit të Mormonit e këshilloi popullin e tij: ‘Mbani mend se është mbi shkëmbin e Shëlbuesit tonë që është Krishti, biri i Perëndisë, që ju duhet të ndërtoni themelin tuaj; që kur djalli të çojë erërat e tij të fuqishme, po, shigjetat e tij në shtjellë të erës, po, kur i gjithë breshëri i tij dhe furtuna e tij e fuqishme do të lëshohen mbi ju, nuk do të ketë fuqi mbi ju, që t’ju tërheqë në humnerën e mjerimit dhe të vuajtjes së pafund’ (Helamani 5:12)” (“Hold Fast to the Iron Rod”, *Ensign*, nëntor 1978, f. 6).

Helamani 6–7

Hyrje

Si rrjedhojë e përpjekjeve misionare të Nefit dhe Lehit, lamanitët u forcuan në drejtësi. Megjithatë, nefitët u bënë të ligj dhe filluan t’i përkrahnin hajdutët e Gadiantonit dhe Shpirti i Zotit u largua prej tyre. Nefi

profetizoi se, në qoftë se nefitët vazhdonin të jetonin në ligësi, do të mbaronin. Gjithashtu profetizoi se, për arsye të drejtësisë së lamanitëve, Zoti do të ishte i mëshirshëm ndaj tyre dhe do t’i ruante.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 6

Lamanitët bëhen të drejtë dhe luftojnë kundër hajdutëve të Gadiantonit, ndërsa nefitët forcohen në ligësi dhe i përkrahin hajdutët e Gadiantonit

Vizatojeni skemën që vijon në qendër të tabelës:

Ndikimi i Frymës së Shenjtë në jetën tuaj

Ftojini studentët të përcaktojnë dhe të mendojnë rreth qëndrimeve e veprimeve që rezultojnë në rritjen e ndikimit të Frymës së Shenjtë në jetën e tyre dhe të atyre që rezultojnë në zvogëlimin e ndikimit të Frymës së Shenjtë.

Shpjegoni që Mormoni mbajti shënim se Zoti e largoi Shpirtin e Tij nga nefitët dhe filloi ta derdhë Shpirtin e Tij mbi lamanitët (shih Helamani 6:35–36). Kujtojuni studentëve se nefitët “ishin bërë të dobët, për shkak të shkeljes së tyre” (Helamani 4:26). “Shpirti i Zotit nuk i ruante më” (Helamani 4:24) dhe qenë “gati për shkatërrim” (Helamani 5:2).

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 6:2. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejnë veprime dhe qëndrime që do t’i çonin nefitët të vazhdonin të ishin “gati për një shkatërrim të përhershëm” (Helamani 6:40). Teksa studentët raportojnë se çfarë gjejnë, vini një student t’i shkruajë përgjigjet e tyre në gjysmën e poshtme të tabelës, poshtë ose anash shigjetës me drejtim nga poshtë. (Mund të jetë mirë të shpjegoni se fjala *i papenduar* do të thotë pa u penduar dhe pa brejtje të ndërgjegjes.)

Kujtojuni studentëve se, për shkak të përpjekjeve misionare të Nefit dhe Lehit në vitin pa-raardhës, mijëra lamanitë në Zarahemla qenë pagëzuar dhe pjesa më e madhe e lamanitëve në tokën e Nefit qenë kthyer në besim tek ungjilli (shih Helamani 5:19–20, 50–51). Kërkojini një student ta lexojë me zë Helamanin 6:1, 3–5. Ftojini klasën ta ndjekë, duke kërkuar të gjejnë veprime dhe qëndrime që i bënë lamanitët të gëzonin një ndikim më të madh të Shpirtit. Teksa studentët raportojnë se çfarë gjejnë, kërkojini një student t’i shkruajë përgjigjet e tyre në gjysmën e sipërme të tabelës, sipër ose anash shigjetës me drejtim nga lart.

- Ç’do të thotë për ju të jesh i vendosur dhe i vazhdueshëm në besim? (Shih Helamani 6:1.)
- Në ç’mënyrë iu përgjigjen njerëzit e Kishës kthimit të lamanitëve në besim? (Mund të jetë mirë të vini në dukje se përhapja e ungjillit dhe shoqërimi me shenjtorët mund të sjellë gëzim të madh, madje edhe kur rrethohemi nga ligësia.)

Përmbliidheni Helamanin 6:7–14 duke shpjeguar se për afro tre vjet nefitët dhe lamanitët gëzuan paqe. Meqenëse prodhimtaria dhe tregtia u rritën mes tyre, të dy popujt lulëzuan. Më pas, në vitin e 66-të të mbretërimit të gjykatësve, u vranë dy kryegjykatës. Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 6:16–17. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke përcaktuar edhe më shumë qëndrime e veprime që e bënë Shpirtin të largohej prej nefitëve. Teksa studentët raportojnë se çfarë gjejnë, kërkojini një student t’i shkruajë përgjigjet e tyre në gjysmën e poshtme të tabelës, poshtë ose anash shigjetës me drejtim nga poshtë.

Ndani me studentët faktet që vijojnë:

Zemra është thelbësore për mbijetesën tonë fizike. Ajo pompon gjakun nëpër trupin tonë, që oksigjeni dhe ushqyesit e tjerë t'u shkojnë të gjitha qelizave tona. Me afërsisht madhësinë e një grushti, zemra mesatare e një të rrituri pompon 7570 litra gjak çdo ditë. Ajo rreh rreth 70 herë në minutë ose 100.000 rrahje në ditë.

- Duke e ditur natyrën jetike që ka zemra juaj fizike, çfarë do të ishit të gatshëm të bënit për ta mbajtur të shëndetshme?

Shkruani në tabelë këtë referencë të shkrimit të shenjtë: *Helamani 6:17, 21, 26, 28-31*. Vini në dukje se çdo varg i kësaj reference përdor fjalën *zemër* ose *zemra*, duke pasur parasysh zemrën tonë shpirtërore. Jepuni studentëve kohë t'i studiojnë këto vargje dhe të mendohen për përgjigjet e pyetjeve që vijojnë: (Për të kursyer kohë, shkruajini këto pyetje në tabelë përpara orës së mësimit ose përgatitni ato në formë fletushkash që studentët t'iu referohen teksa studiojnë vargjet e renditura në tabelë.)

Si mendoni, përse Satani është aq i interesuar për zemrën e fëmijëve të Perëndisë?

Çfarë bënë nefitët që i krijoi Satanit mundësi të ndikojë në zemrën e tyre? (Shih Helamani 6:17.)

Çfarë i ndodh një personi, zemra e të cilit ndikohet ose kontrollohet nga Satani? (Shih Helamani 6:21, 28, 30-31.)

Ftoni disa studentë t'u përgjigjen pyetjeve. Pastaj kërkojini një student ta lexojë me zë thënien e mëposhtme nga Presidenti Bojd K. Parker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës ta dëgjojë me kujdes për të përcaktuar mënyrat me të cilat Satani përpiket t'i ngulitë tundimet në zemrën tonë.

“Mund të ekzistojnë zbulesat e rreme, nxitjet e djallit, tundimet! Për sa të jetoni, në një mënyrë a tjetër kundërshtari do të përpiket t'ju çojë shtrembër. . . .

Nëse merrni ndonjëherë një nxitje për të bërë diçka që ju bën të ndiheni në siklet, diçka që ju e dini në *mendjen* tuaj se është e gabuar dhe kundër parimeve të drejtësisë, mos iu përgjigjini asaj!” (“Personal Revelation: The Gift, the Test, and the Promise”, *Ensign*, nëntor 1994, f. 61).

Shtojni shprehjen *dëgjimi dhe dorëzimi ndaj tundimit* te lista në gjysmën e poshtme të tabelës. Ftojini disa studentë që me radhë të lexojnë me zë nga Helamani 6:20-21, 37-38. Kërkojini klasës t'i ndjekë, duke kërkuar të gjejnë reagimet e ndryshme të lamanitëve dhe nefitëve ndaj ndikimit të hajdutëve të Gadiantonit.

Thuajuni studentëve se, pasi Mormoni dokumentoi atë që u kishte ndodhur nefitëve dhe lamanitëve, ai vuri në dukje mësimet që mund të marrim nga përvoja e tyre. Shkruani në tabelë shprehjet e papërfunduara të mëposhtme:

Nefitët e humbën Shpirtin ngaqë . . .

Zoti derdhi Shpirtin e Tij mbi lamanitët, sepse . . .

Ftojini studentët të lexojnë Helamanin 6:34-36, duke kërkuar informacion që do t'i ndihmojë për të plotësuar shprehjet në tabelë.

- Nisur nga ato që lexuat në këto vargje, si do t'i plotësonit shprehjet e papërfunduara në tabelë? (Mund të jetë mirë t'i plotësoni shprehjet në tabelë duke përdorur përgjigjet e studentëve.)
- Çfarë na mësojnë këto vargje për atë që mund të bëjmë që ta kemi Shpirtin me ne? (Sido që studentët mund të japin disa përgjigje, sigurohuni që të shprehin se, **kur besojmë dhe u bindemi fjalëve të Zotit, Ai do të derdhë Shpirtin e Tij mbi ne**. Studentët gjithashtu duhet të shprehin se, **kur e lejojmë Satanin të ndikojë në zemrën tonë, Shpirti i Zotit do të largohet nga ne**.)

Tërhiqni vëmendjen e studentëve te listat që shkruan sipër dhe poshtë shigjetave në tabelë. Vini në dukje se veprimet dhe qëndrimet në gjysmën e sipërme të tabelës përfaqësojnë gatishmërinë për t'i besuar dhe për t'iu bindur fjalëve të Zotit, ndërsa veprimet dhe qëndrimet në gjysmën e poshtme përfaqësojnë ligësinë dhe zemërgurtësinë.

- Ç'po bëni ju për ta ftuar në mënyrë aktive ndikimin e Frymës së Shenjtë në jetën tuaj dhe për ta mbajtur ndikimin e Satanit jashtë zemrës suaj?
- Në ç'mënyrë ka ndihmuar kryerja e një prej veprimeve nga gjysma e sipërme e tabelës për ta ftuar Frymën e Shenjtë në jetën tuaj? (Mund të jetë gjithashtu mirë t'u kërkon

studentëve të mendohen nëse kanë bërë ndonjë prej veprimeve apo mbajtur ndonjë prej qëndrimeve nga gjysma e poshtme e tabelës dhe të gjykojnë se si ka rezultuar kjo gjë me zvogëlimin e ndikimit të Shpirtit në jetën e tyre.)

Kërkojuni studentëve të shkruajnë në fletore a në ditarë të studimit të shkrimit të shenjtë një gjë që do të bëjnë për ta ftuar Shpirtin e Zotit në jetën e tyre. Nxitini që t'i ndjekin deri në fund qëllimet e tyre.

Helamani 7

Nefi u predikon nefitëve të ligj dhe i urdhëron të pendohen

Për secilën nga pyetjet që vijojnë, ftojini studentët të përdorin librat e tyre të shkrimeve të shenjta, që t'i gjejnë përgjigjet sa më shpejt që mundën. Udhëzoni që, kur ta kenë gjetur përgjigjen, të ngrihen në këmbë. Për secilën pyetje, kërkojini personit të parë që ngrihet në këmbë të përgjigjet. Pastaj kërkojuni studentëve të ulen, para se të lexoni pyetjen tjetër.

- Sipas Helamanit 7:1, cili ishte emri i profetit që u kthye nga toka e veriut?
- Cila shprehje te Helamani 7:2 përshkruan se çfarë i mësoi Nefi popullit në tokën e veriut?
- Sipas Helamanit 7:3, përse Nefi iku nga toka e veriut?
- Sipas Helamanit 7:4, cilët i kishin zënë fronet e gjyqimit në kohën që Nefi u kthye në Zarahemla?

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 7:5 dhe kërkojini klasës të përcaktojë se si e sundonin popullin hajdutët e Gadiantonit.

Përmbledhni Helamanin 7:6–12 duke shpjeguar se, kur Nefi e pa gjendjen e popullit të tij, “zemra iu enjt . . . nga keqardhja” (Helamani 7:6). Ai u ngjiti në një kullë në oborrin e tij, që të lutej e të vajtonte për ligësinë e popullit. Kur njerëzit e dëgjuan që lutej dhe vajtonte, një turmë u mbledh për të mësuar përse ishte aq i mërziur. Ai e përdori këtë mundësi që t'i mësonte.

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 7:15–16.

- Përse Nefi tha se populli “duhet të [çuditej]”?
- Për çfarë përpiqet Satani?

Ftojini studentët të ndalen dhe të mendojnë mbi gjuhën figurative që përdori Nefi. Pasi Satani fiton ndikim në zemrën e njerëzve, ai kërkon më pas t'i flakë shpirtat e tyre poshtë në mjerim të përhershëm.

- Si mendoni, pse Nefi e paralajmëroi popullin për qëllimet e Satanit? Çfarë deshi Nefi që të shmangnin ata?

Ftojini disa studentë që ta lexojnë me zë me radhë nga Helamani 7:17–22, 26–28. Ftojini gjysmën e klasës të përcaktojë mëkatet e nefitëve dhe kërkojini gjysmës tjetër të klasës të përcaktojë pasojat që Nefi paralajmëroi se do të vinin, nëse populli nuk pendohesh.

Teksa gjysma e parë e klasës raporton se çfarë gjeti, vini në dukje ngjashmëritë me atë që shkruhet te gjysma e poshtme e tabelës. Ndërsa raporton gjysma e dytë e klasës, bëni pyetjet që vijojnë:

- Cila shprehje te Helamani 7:22 nxjerr në pah diçka që Zoti ua refuzon atyre që nuk pranojnë të pendohen? (Mund të jetë mirë t'i këshilloni studentët ta nënvizojnë këtë shprehje te librat e tyre të shkrimeve të shenjta.)
- Sipas Helamanit 7:28, cila është rrjedhoja kur njerëzit nuk pranojnë të pendohen? (Ata do të mbarojnë. Mund të jetë mirë që të shpjegoni se, në rastin e nefitëve, mospranimi për t'u penduar do të thoshte se ata do të mbaronin edhe fizikisht, edhe shpirtërisht.)

Shkruani në tabelë këtë të vërtetë: ***Nëse nuk pranojmë të pendohemi për mëkatet tona, do ta humbasim mbrojtjen e Zotit dhe bekimet e jetës së përjetshme.***

Për t'i ndihmuar studentët që ta kuptojnë këtë parim, ftojini të shpjegojnë se çfarë pasojash mund t'u vijnë njerëzve të ndodhur në situatat që vijojnë: 1) Një i ri nuk pranohet të pendohet për një varësi nga pornografia; 2) Një e re ka si përparësinë më të madhe të bëhet shumë e njohur e të gëzojë popullaritet, pavarësisht se prindërit e mësojnë ndryshe; 3) Megjithatë i ka dëgjuar vetë mësimet e profetëve që të kërkojë të shkrimet e shenjta e të lutet, një i ri nuk pranohet të bëjë asnjërin.

Ftojini studentët të mendohen se në ç'mënyra mund të kenë nevojë të pendohen. Nxitini të pendohen, në mënyrë që të mund të kenë përherë fuqinë dhe mbrojtjen e Zotit në jetën e tyre.

Helamani 8–9

Hyrje

Pasi Nefi shpalli se populli duhej të pendohej ose të shkatërrohej, gjykatësit e korruptuar ndërsyen shumë nga populli kundër tij. Disa njerëz e mbrojtën atë me guxim. Nefi u mësoi se njerëzit që e hidhnin poshtë dëshminë e tij, hidhnin poshtë dëshmitë e të gjithë

profetëve që kishin ardhur para tij, të cilët të gjithë kishin dëshmuar për Jezu Krishtin. Si dëshmi që ai ishte profet, Nefi u zbuloi se kryegjykatësin e kishin vrarë. Kur fjalët e Nefit u vërtetuan, disa njerëz e pranuan atë si profet.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 8:1–10

Gjykatësit e korruptuar përpiqen të ndërsejnë popullin kundër Nefit

- Cilat janë disa nga ndikimet që përpiqen t’ju bindin për të mos i besuar fjalët e profetëve?

Ndërsa studentët diskutojnë për këtë pyetje, kërkojini një student t’i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë. Ftojini studentët të kërkojnë të gjejnë kuptime mbi atë që mund të bëjnë kur përballen me ndikime si ato për të cilat do të lexojnë sot te Helamani 8.

Kujtojuni studentëve se Nefi me guxim i dha një mesazh pendese popullit të tij (shih Helamani 7). Ftojini disa studentë që me radhë të lexojnë me zë nga Helamani 8:1–6. Kërkojini klasës t’i ndjekë, duke përcaktuar se si reagon gjykatësit ndaj mësimin të Nefit. Mund të jetë mirë të vini në dukje se disa nga gjykatësit bënin pjesë në bandën e fshehtë të Gadiantonit.

- Çfarë mesazhi i dhanë gjykatësit popullit? (Ata u përpoqën ta bindnin popullin që të zemërohej me Nefin.)
- Sipas Helamanit 8:4, përse gjykatësit nuk guxonin ta ndëshkonin Nefin?

Kërkojuni studentëve të mendojnë se çfarë do të bënin nëse dikush përpiqej t’i bindte që t’i shpërfillnin fjalët e profetëve?

Vëri në dijeni studentët se disa njerëz folën hapur kundër ideve të gjykatësve. Kërkojini një student t’i lexojë me zë Helamanin 8:7–9. Vini në dukje se, ashtu si disa njerëz nga turma, **ne mund ta ngremë zërin në mbështetje të profetit, edhe kur kjo nuk është gjëja e pëlqyer për t’u bërë.**

- A ka pasur raste në jetën tuaj kur e keni ngritur zërin që të përkrahni profetin e gjallë, edhe pse mësimet e tij kanë qenë të padëshiruara? Si ju solli kjo ndryshim në jetën tuaj? Si ndikoi te të tjerët?

Kërkojuni studentëve ta lexojnë në heshtje Helamanin 8:10 që të gjejnë se në ç’mënyrë sollën ndryshim fjalët e këtyre njerëzve.

- Ç’ndryshim solli kur disa njerëz e përkrahën profetin? Si mendoni, përse është e rëndësishme ta bëjmë këtë sot?

Ftojini një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne duhet të kujtojmë thënien e Edmund Burke: ‘E vetmja gjë e nevojshme për triumfin e së ligës është që njerëzit e mirë të mos bëjnë asgjë’. [I njihet në përmbledhjen e John Bartlett-it, *Familiar Quotations*, bot. 15-të (1980), ix.] Ne duhet ta ngremë zërin tonë bashkë me qytetarët e tjerë të shqetësuar në mbarë botën për të kundërshtuar prirjet e kohëve të fundit. Ne duhet t’u themi sponsorëve të mediave të pahijshme se boll i kemi duruar. Ne duhet të mbështesim programe dhe produkte që janë pozitive dhe frymëzuese. Duke u bashkuar me fqinjët dhe miqtë që kanë të njëjtat shqetësime me ne, ne mund t’u dërgojmë një mesazh të qartë atyre që janë përgjegjës për to” (“Let Our Voices Be Heard”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2003, f. 18).

Jepuni studentëve kohë të mendohen

Bëni pyetje të ndërtuara me kujdes, që nxitin mendimin. Disa pyetje mund të kërkojnë që studentët të shpenzojnë kohë për t'u menduar, para se të përgjigjen. Në raste të tilla mund të thoni: "Ju lutem, kushtojini një çast për ta menduar përgjigjen dhe pastaj do t'jua kërkoj përgjigjet".

- Si mund t'u bëjmë ballë ndikimeve që përpiqen të na bindin për t'i kundërshtuar fjalët e profetëve?
- Cilat janë disa mënyra të përshtatshme për të folur hapur kundër ndikimeve të liga dhe pro fjalëve të profetëve?

Ftojini studentët të tregojnë për raste kur ata ose dikush që ata e njohin është ngritur kundër ndikimeve të tilla.

Helamani 8:11–24

Helamani jep mësimin se të gjithë profetët dëshmojnë për Jezu Krishtin

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 8:13. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të përcaktojë se çfarë tha Nefi se njerëzit mohuan. Tregojuni studentëve pikturën "Moisiu dhe Gjarpri prej Bronzi" (62202; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* (2009), nr. 16). Kërkojuni të lexojnë Helamanin 8:14–15 dhe të përcaktojnë se ç'mësim dha Moisiu për Shpëtimtarin.

- Cilat janë disa mënyra se si një person mund "ta [shikojë] Birin e Perëndisë me besim"?
- Të kesh "shpirt të penduar," siç shprehet te Helamani 8:15, do të thotë të jesh i përlurur, i penduar dhe pranues ndaj vullnetit të Zotit. Përse është thelbësor ky qëndrim kur shikojmë nga Shpëtimtari?
- Në ç'mënyrë mund të na ndihmojë njohja e misionit të Shpëtimtarit, që t'i bëjmë ballë së ligës?

Ftojini studentët ta shprehin rishtas mësimin e dhënë te Helamani 8:15 duke përdorur fjalët e veta. Për shembull, ata mund të thonin se, **nëse përqendrohemi te Jezu Krishti dhe ushtrojmë besim tek Ai, ne do të marrim jetë të përjetshme.**

Kërkojini një student ta lexojë me zë Helamanin 8:16. Ftojini klasën ta ndjekë, duke përcaktuar njerëz të tjerë që kanë dhënë mësim mesazhin që shprehet te Helamani 8:15. Më pas kërkojuni studentëve të kërkojnë shpejt e shpejt te Helamani 8:17–22 për emra profetësh të tjerë të cilët dëshmuar për Krishtin. Ftojini studentët të sjellin ndër mend dëshmitë e shumta për Jezu Krishtin, që i kanë lexuar ose dëgjuar nga profetët e lashtë dhe profetët e ditëve të mëvonshme.

Shpjegoni se shumë njerëz e kundërshtuan Nefin dhe mesazhin e tij. Ftojini studentët të lexojnë Helamanin 8:24–26 dhe të përcaktojnë se me çfarë pasojash u përballën nefitët ngaqë i hodhën poshtë dëshmitë e profetëve.

- Si mendoni, përse ata të cilët rregullisht e mohojnë të vërtetën dhe ngrenë krye kundër Perëndisë, përballen me pasoja të tilla serioze?
- Kur ju ka ndihmuar juve mesazhi i një profeti që të ktheheni te Zoti?

Ftojini studentët të gjykojnë se si mund të përmirësohen në përpjekjet e tyre për t'u kthyer drejt Shpëtimtarit. Nxitini ata të përqendrohen mbi një drejtim në të cilin do të përmirësohen brenda javës tjetër.

Helamani 8:25–9:41

Nefi nxjerr në shesh se kryegjykatësin e kanë vrarë

Përmbliidheni Helamanin 8:25–28 duke shpjeguar se, si provë që populli ishte në një gjendje mëkati dhe që Nefi fliste fjalën e Perëndisë, Nefi nxori në shesh se kryegjykatësin e kishin vrarë. Ndajeni klasën në çifte. Kërkojini çdo dysheje të përfytyrojë sikur janë hetues të çështjes për të përcaktuar se kush e vrau kryegjykatësin. Shkruajini në tabelë pyetjet që vijojnë ose përfshijini ato në një fletushkë për secilën dyshe.

Dita e Parë e Hetimit:

1. Kur pesë njerëz i hetuan pohimet e Nefit, çfarë gjetën? Përse ranë përdhe? (Shih Helamani 9:1–5.)
2. Për cilët dyshoi populli se ishin vrasësit? (Shih Helamani 9:7–9.)

Dita e Dytë e Hetimit:

3. Kush u lirua? (Shih Helamani 9:10–13, 18.)
4. Kush u akuzua? (Shih Helamani 9:16–17, 19.)

5. Ç'të dhëna të mëtejshme tregoi Nefi. (Shih Helamani 9:25–36.)

6. Kush ishte vrasësi? (Shih Helamani 9:37–38.)

Ftojini dyshet të gjejnë përgjigjet e pyetjeve 1 dhe 2. Pasi të kenë pasur kohë të mjaftueshme, pyetni:

- Kur të pesë njerëzit zbuluan kryegjykatësin e vvarë, çfarë besuan ata? Çfarë patën frikë? (Shih Helamani 9:5.)

Ftojini dyshet t'u përgjigjen pyetjeve që mbeten, për ta përfunduar hetimin e tyre. Më pas pyetni:

- Sipas Nefit, çfarë do të thoshte Seantumi pasi të rrefente fajin e vet? (Shih Helamani 9:36.)
- Sipas Helamanit 9:39–41, përse disa njerëz e besuan Nefin?

Ftojini studentët të përmbledhin ato që kanë mësuar për fjalët e profetëve nga Helamani 9. Studentët mund të shprehin shumë mendime të ndryshme, por sigurohuni që ata të përcaktojnë këtë parim: **Fjalët e profetëve do të përmbushen.** Për ta theksuar këtë të vërtetë, mund të jetë mirë t'i vini studentët të lexojnë Doktrinën e Besëlidhjet 1:37–38.

- Cilat përvoja e kanë forcuar dëshminë tuaj se ne kemi profetë të vërtetë në tokë sot?

Përfundojeni me dëshminë tuaj që fjalët e profetëve do të përmbushen.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Helamani 8:14–15. "Gjarpri prej bronzi"

Kur Nefi foli për Moisiun i cili ngriti një "gjarpër prej bronzi", ai iu referua një kohe kur fëmijët e Izraelit i kishin pllakosur "gjarpërinj flakërues" (shih Numrat 21:6–9). Shkaku për këtë hall të izraelitëve, ishte se kishin folur keq për Perëndinë dhe profetin e Tij (shih Numrat 21:5). Ata që shikonin nga gjarpri prej bronzi, shëroheshin dhe ata që zgjidhnin të mos shikonin nga ai, mbaronin (shih Numrat 21:9; 1 Nefi 17:41).

Sikurse ata izraelitë, shumë nga populli i kohës së Nefit folën kundër Perëndisë dhe profetit të Tij. Kur Nefi iu referua ngjarjes së gjarprit prej bronzi, theksoi se populli i tij "[duhej të shikonte] në Birin e Perëndisë me besim" e të jetonte (Helamani 8:15; shih edhe Gjoni 3:14–15, në të cilën Vetë Jezu Krishti iu referua gjarprit prej bronzi si simbol i Kryqëzimit të Tij të afërt). Nefi më pas i kujtoi popullit se të gjithë profetët kishin dëshmuar për Krishtin (shih Helamani 8:16–23).

Ide për Mësimdhënie Shtesë

Helamani 7–9. Paraqitje filmike

Në vend të veprimtarisë mësimore të hetimit që është përdorur në mësim, mund të jetë mirë të shfaqni paraqitjen filmike "Cikli i Krenarisë", i cili është një

përshkrim i përmbledhjes të Helamani 7–9 dhe i disa vargjeve të para të Helamani 10. Paraqitja filmike gjendet në *Book of Mormon DVD Presentations 1–19* (54011) dhe LDS.org.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Helamani 1–9 (Njësia 22)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Helamanin 1–9 (njësia 22), nuk ka për qëllim të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Helamani 1–2)

Kur studentët studiuuan mospajtimet dhe vrasjet politike mes nefitëve dhe pushtimin e qytetit të Zarahemlës nga lamanitët, mësuan se grindja është përçarëse dhe na bën të cenueshëm nga ndikimi i kundërshtarit. Gjithashtu mësuan se lidhjet e fshehta mund të çojnë në shkatërrim shoqërisht.

Dita 2 (Helamani 3–4)

Duke studiuar se si nefitët pasues të përlur të Shpëtimtarit duruan shumë përndjekje, studentët mësuan se, pavarësisht përndjekjes dhe sprovës, besimi ynë te Jezu Krishti mund të rritet kur ne i thërrasim Perëndisë dhe ia japim zemrën Atij. Kur studentët studiuuan se si krenaria në rritje e nefitëve i lejoji lamanitët të merrnin gjysmën e tokës së nefitëve, mësuan se krenaria dhe ligësia na ndajnë nga Shpirti i Zotit dhe na lënë në fuqinë tonë.

Dita 3 (Helamani 5)

Duke studiuar këshillën që Helamani u dha të bijve Nefi dhe Lehi, studentët mësuan se, nëse e ndërtojmë themelin tonë te Jezu Krishti, Satani nuk do të ketë fuqi mbi ne. Nëpërmjet fuqisë së Perëndisë si dhe besimit dhe përpjekjeve misionare të Nefit dhe Lehit, shumë lamanitë u penduan. Studentët mësuan se, kur ushtrojmë besim te Jezu Krishti dhe pendo-hemi për mëkatet tona, Fryma e Shenjtë e mbush zemrën tonë me paqe dhe gëzim.

Dita 4 (Helamani 6–9)

Studentët mësuan se, kur i besojmë dhe u bindemi fjalëve të Zotit, Ai do të derdhë Shpirtin e Tij mbi ne. Nefi i paralajmëroi nefitët e ligj për pasojat e ligësisë së tyre dhe theksoi se, nëse nuk pranojmë të pendohemi për mëkatet tona, do ta humbasim mbrojtjen e Zotit dhe bekimet e jetës së përgjeshme. Pasi i dëgjuan fjalët e Nefit, disa njerëz u ngritën në përkrahje të tij. Studentët mësuan se, nëse i bëjmë ballë së ligës, mund ta parandalojmë përparimin e saj. Nefi i kujtoi popullit se shumë profetë kishin dëshmuar për Shpëtimtarin dhe mësoi se, kur përqendrohemi te Jezu Krishti dhe ushtrojmë besim tek Ai, do të marrim jetë të përgjeshme. Nga mësimet e Nefit që shënohen te Helamani 7–9, studentët mësuan se fjalët e profetëve do të përmbushen.

Hyrje

Mes shtimit të grindjes dhe ligësisë, Nefi u mësoi bijve të tij se themeli i besimit të tyre duhej të ishte Jezu Krishti. Mësimet e Nefit për pendimin dhe dëgjuesën ndaj fjalëve të profetëve të Zotit ishin jetike për lumturinë e popullit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 1–5

Nefitët pësojnë disfata për shkak të grindjes dhe ligësisë; shumë lamanitë kthehen në besim kur Nefi dhe Lehi predikojnë ungjillin

Kërkojuni studentëve të gjykojnë përse disa ndërtesa qëndrojnë për një kohë të gjatë, ndërsa të tjerat rrëzohen. Më pas pyetni: Pse është e rëndësishme që një ndërtesë të ketë themel të fortë?

Ftojuni një student ta lexojë me zë Helamanin 5:12. Meqenëse ky është një varg për zotërimin e shkrimit të shenjtë, ftojuni disa studentë të përpiqen ta përsëritin atë me sa mbajnë mend. Nxitini ta provojnë edhe pse mund të mos e kenë mësuar plotësisht përmendsh. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë premtohet në këtë varg, nëse e ndërtojmë jetën mbi themelin e Jezu Krishtit? (Përgjigjet e studentëve duhet të shprehin që, **nëse ne e ndërtojmë themelin tonë mbi Jezu Krishtin, Satani nuk do të ketë fuqi mbi ne.**)
- Çfarë keni bërë për ta ndërtuar jetën tuaj mbi themelin e Jezu Krishtit?

Ftojuni studentët të tregojnë për raste kur dëshmitë e tyre për Shpëtimtarin i kanë ndihmuar t'u bëjnë ballë tundimeve apo t'i durojnë sprovat. Tregoni dëshminë tuaj për forcën shpirtërore që keni marrë për shkak se e keni ndërtuar jetën tuaj mbi themelin e Jezu Krishtit. Nxitini studentët të mendojnë për një a më shumë mënyra se si do të përpiqen për ta ndërtuar më mirë jetën e tyre mbi shkëmbin e Krishtit.

Helamani 6–7

Lamanitët bëhen më të drejtë, ndërsa nefitët bëhen më të ligj; Nefi u predikon nefitëve të ligj dhe i urdhëron të pendohen

Kujtojuni studentëve se, ndërsa lamanitët u penduan dhe u forcuan në ungjill, nefitët jetuan në ligësi dhe Fryma e Shenjtë u largua prej tyre. Kërkojuni studentëve të mendojnë për një kohë të jetës së tyre kur ndien se Shpirti iu largua për shkak të zgjedhjeve të tyre.

Shpjegoni se, kur Nefi pa gjendjen e popullit të tij, “zemra iu enjt . . . nga keqardhja” (Helamani 7:6). Ai u ngjiti në një kullë në oborrin e tij, që të lutej e të vajtonte për ligësinë e popullit. Një turmë e popullit u mbledh rreth tij dhe Nefi e përdori atë mundësi që t'i mësonte.

Ftojuni një student të dalë përpara klasës për të përfaqësuar Nefin në kullën e tij. Kërkojuni studentit ta lexojë me zë Helamanin 7:15–22, 26–28, ndërsa pjesa tjetër e klasës e ndjek.

Para se ai ose ajo të lexojë, ndajeni klasën përgjysmë. Kërkojini njëerës gjysmë për të parë për ato që Nefi dha mësim se ishin mëkatet e nefitëve dhe kërkojini gjysmës tjetër të gjejë pasojat që Nefi dëshmoi se do të vinin, nëse nefitët nuk pendoheshin. Pastaj ftojini studentët të raportojnë se çfarë kanë gjetur.

Pasi studentët të jenë përgjigjur, ftojini të shprehin parimet që mund të mësojmë nga kjo përmbledhje. Studentët mund të thonë parime të ndryshme, por duhet të shprehin se, **nëse nuk pranojmë të pendohemi për mëkatet tona, do ta humbasim mbrojtjen e Zotit dhe bekimet e jetës së përjetshme.**

Për t'i ndihmuar studentët që ta kuptojnë këtë parim, ftojini të shpjegojnë se çfarë pasojash mund t'u vijin njerëzve të ndodhur në situatat që vijojnë: 1) Një i ri nuk pranon të pendohet për një varësi nga pornografia. 2) Një e re ka si përparësinë më të madhe të bëhet shumë e njohur e të gëzojë popullaritet, pavarësisht se prindërit e mësojnë ndryshe. 3) Një i ri e ka dëgjuar udhëzimin e profetëve që të kërkojë në shkrimet e shenja e të lutet, por ai nuk pranon të bëjë asnjërin.

Ftojini studentët të mendohen nëse ka ndonjë gjë për të cilën duhet të pendohen, që të mund ta kenë më të plotë fuqinë e Zotit në jetën e tyre.

Helamani 8

Nefi jep mësimin se të gjithë profetët dëshmojnë për Jezu Krishtin

Shkruani në tabelë fjalët *pranoj* dhe *mohoj*. Kërkojuni studentëve të shpjegojnë ndryshimin midis këtyre dy fjalëve. Ftojini një student të lexojë Helamanin 8:13 ndërsa klasa gjen se çfarë tha Nefi të cilën populli e mohoi. Mund të jetë mirë t'i nxitni studentët t'i nënvizojnë ato që zbulojnë.

Tregojuni studentëve pikturën "Moisiu dhe Gjarpri prej Bronzi" (62202; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* (2009), nr. 16). Ftojini të lexojnë Helamanin 8:14–15 dhe të përcaktojnë se ç'mësim dha Moisiu për Shpëtimtarin. Ftojini t'i raportojnë ato që gjejnë. Më pas pyetni:

- Cilat janë disa mënyra se si një person mund të shohë të Shpëtimtarin me besim?
- Ç'do të thotë të kesh "shpirt të penduar"? (Të jesh i përulur, i penduar dhe pranues ndaj vullnetit të Zotit.) Përse është thelbësor ky qëndrim, kur shikojmë te Shpëtimtarin?
- Si mund të na ndihmojë njohuria për Shlyerjen e Shpëtimtarit që t'i bëjmë ballë së ligës e të pendohemi kur mëkatojmë?

Ftojini studentët të shprehin një parim që mund ta mësojmë nga këto vargje. Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të shprehin se, **nëse ne përqendrohemi te Jezu Krishti dhe ushtrojmë besim tek Ai, do të marrim jetën e përjetshme.**

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 8:16 dhe kërkojini klasës të përcaktojë se kush tjetër dha mësim mbi misionin e Shpëtimtarit. Kërkojuni studentëve të kërkojnë shpejt e shpejt te Helamani 8:17–22 për emra profetësh të tjerë të cilët dëshmuar për Jezu Krishtin. Ftojini studentët të mendojnë se në ç'mënyrë kanë dhënë dëshmi profetët e kohëve të lashta, si dhe të kohës sonë, për misionin e Shpëtimtarit dhe sakrificën shlyese.

Ftojini studentët të tregojnë dëshmitë e tyre lidhur me domethënien që ka Shlyerja e Shpëtimtarit në jetën e tyre. Mund të jetë mirë të tregoni dëshminë tuaj.

Njësia Tjetër (Helamani 10–16)

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur Zoti u ka premtuar se do të bëjë çfarëdo që ata t'i kërkojnë. Nefi ishte aq besnik, sa që Zoti ia bëri këtë premtim dhe i dha fuqinë vulosëse. Nxitini studentët të studiojnë këtë javë Helamanin 10–11, duke kërkuar të gjejnë mënyrat si e përdori Nefi fuqinë që i dha Zoti, për të ndihmuar popullin e tij. Gjithashtu ftojini të kërkojnë të gjejnë se sa shenja të lindjes dhe vdekjes së Jezu Krishtit mund të gjejnë ndërsa studiojnë profecinë e Samuel Lamanitit te Helamani 13–16.

Helamani 10

Hyrje

Procesi për të provuar se kush e vrau kryegjykatësin, përfundoi kur zbulesa e Nefit lidhur me vrasësin u vërtetua. Pasi i shpëtoi dënimit nga akuzat e rreme që i kishin drejtuar, Nefi u nis të shkonte në shtëpi. Ai po mendohej për atë që Zoti i kishte shfaqur, duke ndier

shkurajim për shkak të ligësisë së popullit. Në këtë çast rikujtimi e trishtimi ai dëgjoi zërin e Zotit. Zoti e bekoj me fuqinë vulosëse dhe e urdhëroi që të vazhdonte t'i predikonte popullit pendimin. Nefi menjëherë iu bind urdhrimit të Zotit.

Mjedisi i klasës

Një mjedis ideal për mësimin e ungjillit ushqen ndjenjat e dashurisë, të respektit, të nderimit dhe të paqes. Ai është një vend rregull, që ndihmon në ndjesinë e një qëllimi. Presidenti Bojd K. Paker mësoi që "frymëzimi vjen më me lehtësi në mjedise paqësore" dhe që "nderimi ndjell zbulesën" ("Reverence Invites Revelation", *Ensign*, nëntor 1991, f. 21, 22).

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 10:1–11

Nefi merr fuqinë vulosëse

Kujtojuni studentëve zbulesën e Nefit mbi vrasjen e kryegjykatësit, që shënohet te Helamani 8–9. Ftojini studentët ta përfytyrojnë veten në vendin e Nefit, kur sapo bëri të ditur se kush e kishte vranë kryegjykatësin.

- Si do të ndiheshit? Çfarë do prisnit lidhur me reagimin e të tjerëve?
- Çfarë do të donit t'u thonit njerëzve?
- Si do të ndiheshit nëse njerëzit do t'ju shpërfillnin e t'ju linin vetëm?

Shpjegoni se, pasi u gjet i pafajshëm për vrasjen e kryegjykatësit, Nefi u nis të kthehej në shtëpi. Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 10:1–3 dhe kërkojini klasës të gjejë se çfarë bëri Nefi ndërsa shkonte në shtëpi. Mund të jetë mirë t'u këshillojini studentëve ta nënvizojnë togfjalëshin *duke medituuar* kudo ku gjendet në këto vargje.

- Pse ishte Nefi "shumë i mërzhitur"?
- Çfarë ndodhi ndërsa Nefi po mendohej? (I erdhi zëri i Zotit.) Cila është lidhja ndërmjet përsiatjes dhe marrjes së zbulesës?

Teksa studentët përgjigjen, ndihmojini të përcaktojnë këtë parim: **Përsiatja e gjërave të Zotit na përgatit për të marrë zbulesë.** Mund të jetë mirë ta shkruani këtë parim në tabelë.

Kërkojuni studentëve nëse mundet të mendojnë për rrëfime nga shkrimet e shenjta ose historia e Kishës, kur njerëzit morën zbulesë si rrjedhojë e përsiatjes së gjërave të Zotit. (Shembuj mund të përfshijnë Nefin, bir i Lehit, i cili mori një vegim pasi dëshiroi të shikonte gjërat që pa ati i tij dhe ishte "duke menduar në zemrën [e tij]" (shih 1 Nefi 10:17; 11:1); Jozef Smithi, Vegimi Parë i të cilit erdhi pasi "[mendoj] . . . herë pas here" në lidhje me Jakobin [Bibël] 1:5 (shih Joseph Smith – Historia 1:11–17); dhe Jozef F. Smithi, i cili mori vegimin për shëlbimin e të vdekurve pasi u mendua dhe u rimendua mbi fjalët e Zotit (shih DeB 138:1–6, 11).)

- Kur ju ka ndihmuar përsiatja të merrni zbulesë vetjake? (Mund të jetë mirë të përmendni se marrja e zbulesës vetjake, zakonisht, nuk është aq mahnitëse sa disa prej shembujve në shkrimet të shenjta. Përvojat me zbulesën zakonisht janë çaste të një ndriçimi të papritur, si ato kur befasi ne kuptojmë diçka për të cilën kemi pasur vështirësi më parë.)
- Cilat janë disa kohë ose situata kur përsiatja e gjërave të Zotit do të ishte veçanërisht me vend? (Shembuj të kohëve të tilla përfshijnë gjatë dhe pas mbjedhjes së sakramentit, para dhe pas lutjeve e studimit në mënyrë vetjake të shkrimit të shenjtë, pasi shikohet ose dëgjohet konferenca e përgjithshme, teksta agjërohet, ndërsa shërbehet në tempull dhe ndërsa nderojmë Shabatin e Zotit.)

Nxitini studentët të rezervojnë kohë për t'u menduar rregullisht. Këshillojini që t'i shënojnë përshtypjet që marrin kur mendohen.

Për t'i përgatitur studentët të vazhdojnë me studimin e përvojës së Nefit, ftojini të përfytyrojnë sikur fqinjët e tyre do të largoheshin për njëfarë kohe dhe kërkojnë dikë që t'u ruante shtëpinë dhe pronat.

- Ç'loj personi mendoni se do të donin fqinjët tuaj që t'u ruante shtëpinë?
- Si mund t'ua tregonit ju fqinjëve se jeni të përgatitur t'ju mirëbesojnë një përgjegjësi të tillë?

Kërkojuni studentëve ta lexojnë në heshtje Helamanin 10:4–5, duke kërkuar të gjejnë përsë Zoti i mirëbesoi Nefit bekime dhe përgjegjësi të mëdha. (Mund t'ju nevojitet të shpjegoni se togfjalëshi *pa u lodhur* do të thotë të veprësh me zell.) Ftojini studentët të raportojnë çfarë kanë gjetur.

- Si tregon shërbimi i palodhur se Zoti mund të na mirëbesojë bekime dhe përgjegjësi?
- Në ç'mënyrë ndjekja e shembullit të Nefit për të mos pasur frikë nga njerëzit, mund të na ndihmojë të përgatitemi për përgjegjësi në mbretërinë e Zotit?
- Çfarë do të thotë për ju shprehja “ti . . . nuk ke kërkuar të shpëtosh jetën tënde”?

Shkruani në tabelë sa vijon: *Zoti na mirëbeson bekime dhe përgjegjësi atëherë kur ne . . .*

Pyetini studentët se si do ta përfundonin këtë thënie, nisur nga ato që kanë mësuar për Nefin te Helamani 10:4–5. Një mënyrë se si studentët mund ta plotësonin thënien, është si vijon: **Zoti na mirëbeson bekime dhe përgjegjësi atëherë kur ne e vëmë vullnetin e Tij para vullnetit tonë.** Mund të jetë mirë t'i këshilloni studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë te librat e tyre të shkrimeve të shenjta ose në fletore apo në ditarët e studimit të shkrimit të shenjtë.

Ftojini studentët të mendohen për pyetjet që vijojnë, dhe të shkruajnë përgjigjet për njërën prej tyre:

- Çfarë keni bërë në jetën tuaj kohët e fundit për t'i treguar Zotit se vullneti i Tij është më i rëndësishëm sesa i juaji?
- Në cilën sferë të jetës suaj mund ta kërkonit më mirë vullnetin e Zotit?

Dëshmoni për gatishmërinë e Zotit për të na mirëbesuar bekime gjithnjë e më të mëdha, kur përiqemi për vullnetin e tij dhe zbatojmë urdhërimet e Tij.

Ftojini studentët ta lexojnë në heshtje Helamanin 10:5–7, duke kërkuar të gjejnë bekimet dhe përgjegjësitë që Zoti i dha Nefit. Ndërsa studentët po lexojnë, shkruani në tabelë sa vijon:

Vargu 5

Vargu 6

Vargu 7

Ftojini disa studentë t'i shkruajnë në tabelë, pranë numrit të vargut përkatës, bekimet që Zoti i ofroi Nefit.

Theksoni se një nga bekimet që Zoti i dha Nefit, ishte fuqia vulosëse. Pastaj shkruani në tabelë të vërtetën që vijon: **Fuqia vulosëse lidh dhe zgjidh në tokë dhe në qiell.** Mund të jetë mirë t'u këshilloni studentëve ta shkruajnë këtë të vërtetë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta, pranë vargut Helamani 10:7.

Pyetini studentët nëse dinë për të tjerë përveç Nefit të cilëve u qe dhënë fuqia vulosëse. Pasi studentët të përgjigjen, mund t'i ftonit të përqasin vargun Helamani 10:7 me këto shkrime të shenjta: 1 Mbretërit 17:1 (Elija); Mateu 16:15–19 (Pjetri); Doktrina e Besëlidhje 132:46 (Jozef Smithi).

Shpjegoni se çelësat e po kësaj fuqie mbahen sot nga Presidenti i Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme. Ashtu si Nefi, Presidentët e Kishës kanë shërbyer pa u lodhur dhe kanë treguar se Zoti mund t'ua besojë atyre bekime dhe përgjegjësi të mëdha. Më së shumti, ne e përmendim fuqinë vulosëse në lidhje me vulosjen e familjeve nëpërmjet ordiancave të tempullit.

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë më mirë fuqinë vulosëse, ftojini një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Tempujt, ordinancat, besëlidhjet, indaumentet dhe vulosjet u rivendosën, saktësisht siç u profetizua. Ordinancat e tempullit sigurojnë pajtim me Zotin dhe i vulosin familjet së bashku përgjithmonë. Bindja ndaj besëlidhjeve të shenjta të bëra në tempuj, na cilëson të përshtatshëm për jetë të përjetshme – dhurata më e madhe e Perëndisë për njeriun” (“Përgatituni për Bekimet e Tempullit”, *Liahona*, tetor 2010, f. 42).

- Në cilat mënyra ju ka bekuar dija se familjet mund të bashkohen përjetësisht?
- Si mund të përpiqeni për bekimet e fuqisë vulosëse në të ardhmen? (Përgjigjet mund të përfshijnë që studentët mund të përgatiten për martesën në tempull dhe që ata mund të bëjnë punën e tempullit dhe të historisë familjare, që do t'i lejojë të vulosen me paraardhësit e tyre të vdekur.)

Shprehni ndjenjat tuaja për bekimet e fuqisë vulosëse dhe rëndësinë e marrjes së ordinancave vulosëse në tempull.

Helamani 10:12–19

Nefi i bindet urdhrat të Zotit për t'i predikuar popullit pendim

Pyetini studentët nëse e kanë vonuar ndonjëherë kryerjen e diçkaje që u është kërkuar ta bëjnë. (Shembujt mund të përfshijnë shtyrjen e plotësimit të një pune në shtëpi ose të një detyre në shkollë apo në punë.)

- Çfarë mesazhi u japim të tjerëve kur e vonojmë kryerjen e asaj që ata na kërkojnë?

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 10:11–12. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejë se si reagoi Nefi kur Zoti e urdhëroi t'i predikonte popullit pendim.

- Çfarë i tregojmë Zotit kur reagojmë me të shpejtë ndaj këshillës dhe urdhërimit të Tij?

Ftojini një student ta lexojë me zë Helamanin 10:13–14. Pastaj kërkojini një student tjetër ta lexojë me zë Helamanin 10:15–17.

- Çfarë na mëson shembulli i Nefit në këto vargje?
- Si e ndihmoi Zoti Nefin?

Ndihmojini studentët të kuptojnë se, për shkak të besnikërisë së Nefit, Zoti e mbrojti dhe e bekoji me fuqi të madhe. Nefi që i vendosur ta kryente misionin që Zoti i kishte dhënë.

- Si mund ta tregoni vendosmërinë tuaj për t'i shërbyer Zotit?

Nxitini studentët të përpiqen për mënyra se si ta vënë vullnetin e Zotit para vullnetit të tyre dhe të binden me të shpejtë. Dëshmoni për bekimet që vijnë kur i bindemi Zotit.

Përsëritja për Zotërimin e Shkrimit të Shenjtë

Kohëzgjatja e këtij mësimi mund t'i lejojë kohë veprimtarisë së mëposhtme të përsëritjes për zotërimin e shkrimit të shenjtë.

Caktojini çdo student të lexojë në heshtje një nga këto vargje për zotërimin e shkrimit të shenjtë: 1 Nefi 3:7; 2 Nefi 2:27; 2 Nefi 31:19–20; Mosia 2:17. Kërkojuni studentëve ta lexojnë fragmentin që iu caktua, dhe të gjykojnë se si vlen ai për Nefin dhe shërbesën e tij siç përshkruhet te Helamani 10. Pas një kohe të mjaftueshme, ftojini disa studentë të përgjigjen.

Helamani 11–12

Hyrje

Kapitujt 11 dhe 12 të librit të Helamanit pasqyrojnë një histori 14-vjeçare të nefitëve, në të cilën populli kaloi nëpër një cikël drejtësie e ligësie. Kjo histori tregon se

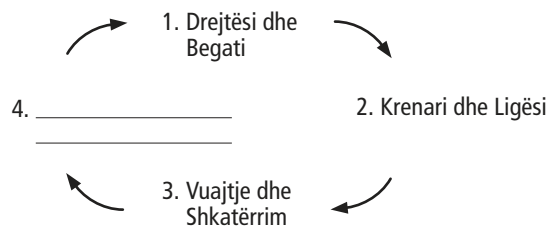
sa shpejt njerëzit mund ta harrojnë Zotin dhe se si Ai i ndëshkon që t'i ndihmojë të pendohen e të kthehen drejt Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 11

Nefitët kalojnë nëpër një cikël drejtësie e ligësie

Kopjojeni në tabelë skemën që vijon. Shpjegoni se kjo skemë përfaqëson atë që shpeshherë quhet cikli i krenarisë.

Kërkojuni studentëve të gjykojnë se çfarë do të shkruanin për pjesën përbërëse të katërt të ciklit të krenarisë. Lërinë studentët të diskutojnë mbi përgjigjet e mundshme. Pas një diskutimi, shkruani në tabelë *Përrulësi dhe Pendim* pranë numrit 4 në skemë. Shpjegoni se veprimtaria e mëposhtme mësimore me shkrimin e shenjtë, do të tregojë se si kaluan nëpër këtë cikël njerëzit në Librin e Mormonit. Vini në dukje se ky cikël shpeshherë shihet te shoqëritë e mëdha, por gjithashtu mund të pasqyrojë modele të jetës së familjeve e të individëve.

Kujtojuni studentëve se, edhe pasi Nefi i tregoi popullit për vdekjen e kryegjykatësit të tyre, “ata ngurtësuan zemrat e tyre dhe nuk ua vunë veshin fjalëve të Zotit” (Helamani 10:13). Nga fundi i vitit të 71-të të mbretërimit të gjykatësve, njerëzit “u ndanë mes tyre dhe filluan të vrisnin njëri-tjetrin me shpatë” (Helamani 10:18).

- Në këtë kohë, në ç’vend të ciklit të krenarisë mendoni se ishin nefitët?

Përpara orës së mësimi, kopjojeni në tabelë listën në vijim. Mos i përfshini përgjigjet me shkrim të pjerrët të kolonës së tretë dhe të katërt. Nëse ka mundësi, bëni një kopje të listës si fletushkë për çdo student. Nëse kjo nuk është e mundur, kërkojuni ta kopjojnë listën në fletore ose në ditaret e tyre të studimit të shkrimit të shenjtë.

Konkretizojeni se si plotësohet lista, duke punuar tok si klasë me rreshtin e parë. Ftojuni një student ta lexojë me zë Helamanin 11:1–2. Ftojuni klasën të japë një përmbledhje të shkurtër të gjendjes së popullit, siç përshkruhet në këto vargje. Shkruajini përgjigjet e tyre te lista. Pastaj kërkojuni studentëve të përcaktojnë se në cilën fazë ose faza të ciklit ndodhej populli. Shkruajini përgjigjet e tyre te lista.

Kur studentët ta kuptojnë se si plotësohet lista, jepuni kohë që të veprojnë kështu. Ju mund t’u kërkonte të punojnë veç e veç, në dyshe apo grupe të vogla ose së bashku si klasë.

Konkretizimi i veprimtarive mësimore të shkrimit të shenjtë

Kur përgatiteni t’u kërkonte studentëve të plotësojnë një veprimtari të shkrimit të shenjtë, përcaktoni shkallën e vësh-tirësisë së veprimtarisë dhe aftësitë e studentëve tuaj. Në disa situata mund të jetë mirë ta konkretizoni ju vetë një pjesë të veprimtarisë, në mënyrë që studentët të arrijnë të shohin se çfarë do të duhet të bëjnë kur ta kryejnë detyrën në mënyrë të pavarur.

Vitet e mbretërimit të gjyqtarëve	Vargjet te Helamani 11	Përshkrimi i gjendjes së popullit	Faza/fazat te ciklit
72–73	1–2	<i>Grindja dhe luftërat u shtuan dhe banda e fshehtë e hajdutëve vijon me veprën e shkatërrimit.</i>	2, 3
73–75	3–6	<i>Për arsye të kërkesës së Nefit te Zoti, zia e bukës zëvendëson luftën dhe mijëra vetë nisin të mbarojnë nga uria.</i>	2, 3
75	7–11	<i>Njerëzit fillojnë ta kujtojnë Zotin e të përulen dhe e spastrojnë bandën e Gadiantonit nga mesi i tyre.</i>	3, 4
76	17–20	<i>Populli gëzohet dhe e përlëvdon Perëndinë. Ata janë të drejtë dhe fillojnë sërish të begatohen.</i>	4, 1
77–79	21–23	<i>Begatia dhe paqja rikthehen. Grindjet janë të pakta dhe i zgjidhin nëpërmjet zbulesës dhe mësimëve të ungjillit.</i>	1
80	24–26	<i>Populli bëhet përsëri krenar, zemërak dhe i lig. Një bandë e ligë hajdutësh zhvillohet përsëri mes popullit, me vrasjet dhe planet e tyre të fshehta.</i>	2, 3
80–81	27–35	<i>Hajdutët shkaktojnë pështjellim e shkatërrim dhe ushtritë e nefitëve e të lamanitëve nuk janë në gjendje ta asgjësojnë bandën e të ligjve. Hajdutët vrasin shumë veta dhe shpien rob në shkretëtirë disa njerëz, përfshirë gra e fëmijë. Sprovat e bëjnë popullin që ta kujtojë Zotin.</i>	3, 4

Pasi studentët të kenë pasur kohë që ta plotësojnë listën, kërkojuni të raportojnë se çfarë kanë mësuar nga kjo veprimtari mësimore. Pastaj bëni pyetjet që vijojnë:

- Sipas Helamanit 11:4, përse Nefi u lut për zi buke? (Ai shpresonte se zia e bukës do ta bënte popullin që të kujtonte Zotin e të pendohej.)
- Çfarë mund të kishin bërë njerëzit që të shmangnin fazën “Vuajtje dhe Shkatërrim” të ciklit?

Studentët mund të parashtrojnë shumë përgjigje të mira për këtë pyetje. Sigurohuni që të përcaktojnë parimin që vijon: **Nëpërmjet përlësisë dhe pendimit mund ta shmangim krenarinë dhe shkatërrimin.** Vini në dukje se nefitët mund t’i shpëtonin fazës së dytë dhe të tretë të ciklit. Mund të kishin jetuar gjithmonë me drejtësi e përlësi, duke u penduar pa vonesë sa herë që mëkatonin. Nëse do të kishin jetuar kështu, ata ende do të kishin përjetuar disa sprova, por nuk do t’u duhej të duronin vuajtjen dhe shkatërrimin e tmerrshëm që erdhën si rrjedhojë e ligësisë së tyre.

Ftojuni një student të lexojë me zë Helamani 11:36–37. Kërkojuni klasës ta ndjekë, duke dëgjuar me vëmendje për ndryshimin që ndodhi brenda një periudhe të shkurtër kohe.

- Pasi kujtuan Zotin, sa kohë u kërkoi nefitëve të ishin “gati përsëri për shkatërrim”? (Katër vite.)
- Cila fazë e ciklit të krenarisë përshkruhet në fund të kapitullit Helamani 11?

Kërkojuni studentëve të përcaktojnë e të mendojnë për kohë të veçanta kur e kanë parë në njëfarë mase këtë cikël në jetën e vet apo në jetën e njerëzve që njohin. Ftojuni të mendohen se çfarë mund të bëjnë për të shmangur fazën e dytë dhe të tretë të ciklit. Nxitini të shkruajnë ide të veçanta që marrin teksa mendohen.

Helamani 12

Mormoni shpjegon përse Zoti i ndëshkon njerëzit.

Shkruani në tabelë sa vijon: “*Dhe kështu ne mund të shohim . . .*” Shpjegoni se Mormoni e përdor këtë shprehje për të treguar mësimet që duhet të nxirren nga përmbledhjet që ai dokumentoi.

- Nisur nga Helamani 11, si do ta plotësonit ju këtë thënie?

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 12:1 dhe thuajini klasës të kërkojë të gjejë se si e plotësoi Mormoni thënien.

- Çfarë do të thotë për ju shprehja “paqëndrueshmërinë e zemrave të fëmijëve të njerëzve”?
- Çfarë e ndihmon zemrën tuaj të mbetet e qëndrueshme në përkushtimin ndaj Zotit?

Kërkojuni studentëve ta studiojnë në heshtje Helamanin 12:2–3, duke kërkuar të gjejnë mësimet të tjera që Mormoni donte që ne t’i mësojmë nga kjo histori e nfitëve. Kujtojuni studentëve se Mormoni shpeshherë përdori shprehje të tilla si “ne mund të shohim” (vargu 2) dhe “kështu ne shohim” (vargu 3), kur ai rrëfen të vërtetat që mund të mësojmë nga përmbledhjet në shkrimet e shenjta.

- Me fjalët tuaja, cilat mësimet donte Mormoni që ne t’i mësojmë? (Studentët mund të japin përgjigje si këto që vijojnë: **Nëse nuk jemi të kujdesshëm, begatia jonë mund të na bëjë ta harrojmë Zotin; Zoti e ndëshkon popullin e Tij për t’i nxitur që ta kujtojnë Atë.**)
- Si mendoni, përse njerëzit që janë të begatuar, e harrojnë nganjëherë Zotin?
- Si mendoni, përse njerëzit nganjëherë duhet të ndëshkohen, përpara se ta kujtojnë Zotin? (Mund t’ju nevojitet të shpjegoni se fjala *ndëshkoj* do të thotë të ndreqësh dikë nëpërmjet një lloj dënimi ose vuajtjeje.)

Kërkojuni studentëve të mendohen për pyetjen që vijon:

- Në çfarë mënyrash mund të na ndëshkojë Zoti sot?

Për t’i ndihmuar studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, lexoni thënien e mëposhtme nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ndëshkimi hyjnor ka të paktën tre qëllime: 1) të na mbushë mendjen që të pendohemi, 2) të na pastrojë e shenjtërojë neve dhe 3) nganjëherë ta ridrejtojë orientimin e jetës sonë në atë që Perëndia e di se është një shteg më i mirë” (“Unë të Gjithë Ata që i Dua i Qortoj dhe i Ndëshkoj”, *Liahona*, maj 2011, f. 98).

- Në ç’mënyrë është ndëshkimi i Zotit një provë e dashurisë së Tij?

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 12:4–6. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejë qëndrimet që ia vështirësuan popullit ta kujtonte Perëndinë. Ftojini studentët t’i raportojnë ato që gjejnë.

Shpjegoni se Mormoni i përshkroi njerëzit të cilët nuk pranojnë që Zoti të jetë udhëheqësi i tyre, si “më pak se pluhuri i tokës” (Helamani 12:7). Kërkojini një student të lexojë me zë Helamani 12:7–8.

- Përse të tillë njerëz mund të vlerësoheshin “më pak se pluhuri i tokës”? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se Mormoni nuk po mësonte se njerëzit kanë më pak vlerë se pluhuri i tokës për Atin Qiellor. Ai, më saktë, po tërhiqte vëmendjen te fakti që pluhuri u bindet përherë urdhrave të Perëndisë, kurse njerëzit shpeshherë jo.)

Përmbledhjeni Helamanin 12:9–22 duke përmendur se në këto vargje Mormoni na kujton për fuqinë e madhe të Zotit – që Zoti mund t’i urdhërojë elementet fizikë të lëvizin ose të ndryshojnë dhe që Ai mund të bëjë që një njeri me mëkatet të përjashtohet nga prania e Tij. Ftojini studentët të kërkojnë te Helamani 12:23–26 për të gjetur të dhënë që tregojnë se ne kemi vlerë më të madhe se pluhuri i tokës. Mund të jetë mirë t’i këshilloni studentët që t’i nënvizojnë fjalët dhe shprehjet që janë të rëndësishme për ta.

- Cila dhuratë është e mundshme për ne, kur pendohemi dhe ia vëmë veshin zërit të Zotit?
- Në ç’mënyrë është kjo një provë e vlerës sonë para Perëndisë?

Shkruani në tabelë shprehjet e papërfunduara të mëposhtme. Ftojini studentët të shkruajnë një mbyllje për mësimin e sotëm, duke i përfunduar këto shprehje te fletoret ose ditarët e studimit të shkrimit të shenjtë.

Dhe kështu unë shoh te Helamani 11–12 se . . .

Dhe prandaj unë do të . . .

Dëshmoni se, kur ne e kujtojmë Zotin, i vëmë veshin zërit të Tij dhe pendohemi, ne shprehim përvullësinë dhe besimin tonë tek Ai. Si rezultat, Ai mban premtimin e Tij të na bekojë e begatojë, duke na dhënë si përfundim jetën e përjetshme.

Helamani 13

Hyrje

Pak vite para lindjes së Shpëtimtarit, Zoti dërgoi një profet lamanit, të quajtur Samuel, që t'u predikonte nefitëve pendim. Ai u shpalli nefitëve të Zarahemlës lajmet e gëzueshme të shëlbimit nëpërmjet Shlyerjes së

Jezu Krishtit. Ai gjithashtu u përball me ta për kundërshtimin e tyre ndaj profetëve dhe prirjen e tyre për ta kërkuar lumturinë në paudhësi. Ai i paralajmëroi për shkatërrimin që do t'u vinte nëse nuk pendoheshin.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 13

Samueli i paralajmëron nefitët për shkatërrimin e tyre nëse nuk pendohen

Përpara orës së mësimit, përgatitni fletushkën që gjendet në fund të këtij mësimi. Mund të jetë mirë ta pritni fletushkën në tre pjesë, secila me nga një detyrë grupi. Përsëri përpara orës së mësimit, kopjojini në tabelë konspektin e mëposhtëm, nga Helamani 13.

Helamani 13:1–4. Zoti thërret Samuel Lamanitin që t'u predikojë nefitëve.

Helamani 13:5–23. Samueli i paralajmëron nefitët për shkatërrimin që do të vijë mbi ta nëse nuk pendohen.

Helamani 13:24–39. Samueli e paralajmëron popullin për pasojat e flakjes së profetëve dhe të mospranimit për t'u penduar.

Fillojeni mësimin duke paraqitur pikturën “Samuel Lamaniti mbi Mur” (62370; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 81). Pyetini studentët nëse e dinë përse nefitët deshën ta vrisnin Samuelin. Pasi studentët të përgjigjen, shpjegoni se Helamani 13–16 përmban përmbledhjen për profetin lamanit Samuel. Kjo përmbledhje është e papërsëritshme, sepse për të vetmen herë në Librin e Mormonit mësojmë për një profet lamanit që i thërret nefitët në pendim. Gjatë kësaj kohe lamanitët ishin më të drejtë se nefitët. Drejtojuni konspektin në tabelë për t'u dhënë studentëve një vështrim të përmbledhur për Helamanin 13.

Ndajeni klasën në tri grupe. (Nëse mundet, çdo grup duhet të ketë një numër të barabartë studentësh.) Jepini çdo student një kopje të detyrës së grupit të vet (që gjendet në fund të mësimit). Thuajuni studentëve se do ta studiojnë një pjesë të kapitullit Helamani 13 në mënyrë individuale dhe pastaj do t'i mësojnë njëri-tjetrit ato që kanë mësuar vetë. Kërkojini çdo student të përgatitet të bëjë mësimin e parimeve nga fragmenti që i është caktuar nga shkrimi i shenjtë e të përgatitë përgjigjet për pyetjet shoqëruese. Jepuni studentëve zgjedhjen për t'i shkruar përgjigjet e tyre. (Kjo veprimtari do t'i lejojë të gjithë studentët të marrin pjesë dhe do të sigurojë një atmosferë sigurie ku studentët mund t'i tregojnë njëri-tjetrit ndjesi, mendime dhe dëshmi.)

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme që të studiojnë më vete, caktojini të punojnë në grupe prej tre vetash. Nëse ka mundësi, çdo grup duhet të përfshijë një student që studioi Helamanin 13:1–7, 11, një që studioi Helamanin 13:17–23 dhe një që studioi Helamanin 13:24–33. Lëri kohë të mjaftueshme çdo student t'ua thotë përgjigjet e veta pjesëtarëve të tjerë të grupit. Gjatë diskutimeve në grupe të vogla, ecni përreth klasës dhe vëzhgoni përgjigjet e studentëve. Si të jetë e përshtatshme, shtoni kuptimet tuaja në diskutimet që dëgjoni.

Kur studentët të kenë pasur kohë për ta mësuar njëri-tjetrit, ftojini disa prej tyre që t'i tregojnë të gjithë klasës një të vërtetë ose kuptim që kanë mësuar nga njëri-tjetri gjatë kësaj veprimtarie.

Përmbledhjeni Helamanin 13:9–14 duke shpjeguar se brenda 400 vitesh nefitët do të shkatërronin (shih Helamani 13:9–10) dhe arsyeja e vetme pse nuk qenë shkatërruar tashmë, ishte se mes tyre ende banonin njerëz të drejtë (shih Helamani 13:13–14). Dëshmoni se Samueli u dërgua te nefitët nga Zoti dhe tha ato që Zoti i vuri në zemër ndërsa i ftonte nefitët të pendoheshin e t'i ktheheshin Zotit (shih Helamani 13:11).

Lejojini studentët t'i shprehin ato që kanë mësuar nga njëri-tjetri.

Përmes fuqisë së Frymës së Shenjtë, fjalët dhe të shprehurat e studentëve mund të kenë një ndikim të rëndësishëm në zemrën dhe mendjen e bashkëmoshatarëve të tyre. Kur u kërkon të shprehin të vërtetat që kanë mësuar nga njëri-tjetri, ju i ndihmoni të zhvillojnë një mjedis dashurie, respekti dhe uniteti.

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 13:27–28. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejë se si kishin reaguar nefitët ndaj profetëve të remë.

- Sipas Samuelit, si reagues nefitët ndaj atyre që u mësuan pavërtetësi? Si mendoni, pse disa e pranuan këshillën e tij dhe të tjerët e flakën?
- Si janë të dukshme në kohën tonë të thënat dhe qëndrimet për të cilat lexojmë te Helamani 13:27?

Kërkojini një student ta lexojë me zë këtë thënie nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Mënyra se si reagojmë për fjalët e një profeti të gjallë kur na thotë atë që kemi nevojë ta dimë, por që disa nuk do t’ia vinim veshin, është një provim për besnikërinë tonë” (“Fourteen Fundamentals in Following the Prophet” [fjalim të mbledhja shpirtërore e UB], 26 shkurt 1980), f. 3–4, speeches.byu.edu).

- Cila këshillë e profetëve mund të ishte e vështirë për disa njerëz për t’u ndjekur sot?
- Cilës këshillë profetike, për shembull, ju keni zgjedhur t’i bindeni? Si u bekuat ju nga që ndoqët këtë këshillë?

Ftojini studentët të shkruajnë në fletore apo ditarë të studimit të shkrimit të shenjtë rreth një mënyre se si mund të përmirësohen në ndjekjen e këshillës së profetëve të gjallë.

Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, kërkojini një student të lexojë me zë Helamani 13:33–37. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejnë se ç’do të përjetonin si përfundim nefitët e papenduar dhe ç’do të thonin për veten? Pastaj ftojini një student tjetër të lexojë me zë Helamani 13:38. Thuajini klasës të kërkojë për të gjetur të vërtetën e trishtueshme që shpalli Samueli në lidhje me brezat e ardhshëm të nefitëve.

- Çfarë të vërtete të trishtueshme shpalli Samueli për brezat e ardhshëm të nefitëve?
- Si mendoni, çfarë nënkuptoi Samueli kur tha se “ditët [e tyre] të provës kanë kaluar”? (Brezat e ardhshëm të nefitëve do ta shtynin pendimin derisa për ta do të ishte shumë vonë të pendoheshin. Dhe, ngaqë nuk do të pendoheshin, mëkatet do t’i çonin drejt shkatërrimit.)
- Çfarë është gabim me të kërkuarit “lumturi duke bërë paudhësi”? (Ndihmojini studentët ta kuptojnë që **lumturia e vërtetë vjen vetëm kur i zbatojmë urdhërimet e Perëndisë.**)
- Cilat janë disa mënyra se si njerëzit e kërkojnë lumturinë duke bërë paudhësi?

Kujtojini studentët se ka përmbledhje të tjera te Libri i Mormonit në të cilat individët kanë ngulmuar në rebelim dhe ligësi, derisa zemra iu ngurtësua ndaj ndikimit të Frymës së Shenjtë. (Shembujt përfshijnë Lamanin dhe Lemuelin, të cilët kishin “humbur ndjesinë” [1 Nefi 17:45] dhe nuk pranuan t’ia vinin veshin Perëndisë, si dhe Mbretin Noe dhe popullin e tij, të cilët nuk pranuan të pendoheshin, pavarësisht nga paralajmërimet e profetit Abinadi.) Samueli theksoi se mospranimi i nefitëve për t’u penduar do të çonte në shkatërrimin e popullit të tyre në brezat e ardhshëm.

Ndihmojini studentët të kuptojnë se, në nivel vetjak, ekziston shpresë për të gjithë ata që do të zgjedhin të pendohen. Nëpërmjet pendimit mund të marrim faljen e Zotit dhe ta parandalojmë ngurtësimin e zemrës sonë. Që t’i ndihmoni studentët ta kuptojnë se ne mund ta ndreqim rrugën tonë nëpërmjet pendimit, lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Gjatë trajnimit tim për t’u bërë kapiten linjeje ajrore, m’u desh të mësoja si të drejtoja një aeroplan në rrugë të gjata. Fluturimet mbi oqeanet gjigande, që kapërcejnë shkretëtira të gjera dhe lidhin kontinentet, kanë nevojë për planifikim të kujdesshëm që të sigurojnë një mbërritje të sigurt në vendin e planifikuar. Disa nga këto fluturime pa ndalesa mund të zgjasin deri në 14 orë dhe të kapërcejnë gati 9.000 milje [14.500 km].

Gjatë fluturimeve të tilla të gjata është një pikë e rëndësishme vendimi, e njohur si *pika e kthimit të sigurt*. Deri në këtë pikë, aeroplani ka mjaft karburant sa të ndërrojë drejtim e të kthehet i sigurt tek aeroporti nga është nisur. Pasi e ka kaluar pikën e kthimit të sigurt, kapiteni e ka humbur këtë mundësi dhe duhet të vazhdojë më tej. Kjo është arsyeja pse kësaj pike i referohen shpesh si *pika e moskthimit*.

. . . Satani do që të mendojmë se, kur kemi mëkatuar, ne kemi shkuar përtej ‘pikës pa kthim’ – që është shumë vonë për ta ndryshuar drejtimin tonë. . . .

. . . Për të na bërë ne të humbasim shpresën, të ndiehem të mjeruar si ai vetë dhe të besojmë se ne jemi përtej mundësive të faljes, Satani mund të abuzojë me fjalët nga librat e shenjta që theksojnë drejtësinë e Perëndisë, me qëllim që të nënkuptohet sikur nuk ka mëshirë. . . .

Krishti erdhi për të na shpëtuar. Nëse kemi marrë drejtim të gabuar, Shlyerja e Jezu Krishtit mund të na japë sigurinë se mëkati *nuk* është pikë pa kthim. Një kthim i sigurt është i mundshëm, nëse do të ndjekim planin e Perëndisë për shpëtimin tonë” (“Pikë e Kthimit të Sigurt”, *Liahona*, maj 2007, f. 99).

- Si mund t’i jepnin shpresë komentet e Presidentit Uhtdorf dikujt që ka mëkatuar?

Nxitini studentët të mendohen për të vërtetat që kanë diskutuar. Nxitini që të veprojnë sipas mbresave që kanë marrë nga Fryma e Shenjtë. Dëshmoni se lumturia do t’u vijë atyre që ia vënë veshin ftesës së Zotit për t’u penduar.

Shënim: Përgatitni fletushkën e mëposhtme për tri grupet e përshkruara më përpara në mësim.

Grupi 1 – Helamani 13:1–7, 11

Profetët thonë mesazhet që Perëndia u vë në zemër.

1. Cilat vargje mendoni se mësojnë këtë të vërtetë?
2. Çfarë mesazhi vuri Perëndia në zemrën e Samuelit?
3. Si mendoni, përse mund të ishte e vështirë për Samuelin ta jepte këtë mesazh?
4. Çfarë ndikimi shpresonte Samueli që do të kishte mesazhi i tij mbi nefitët?
5. Kur keni ndier ju se një prind ose udhëheqës i Kishës u frymëzua të japë një mesazh për ju? Si ndikoi kjo mbi ju?
6. Cilat të vërteta shtesë mund të gjeni në këto vargje?

Grupi 2 – Helamani 13:17–23

Kur nuk e kujtojmë Zotin, ne cenohemi nga krenaria dhe paudhësia.

1. Cilat vargje mendoni se mësojnë këtë të vërtetë?
2. Çfarë mallkimi tha Samueli se do t’u vinte nefitëve, nëse ngulmonin në paudhësi?
3. Në çfarë mëkatesh të tjera kishte çuar dashuria e nefitëve për pasuritë?
4. Cilat janë disa gjëra ku ndoshta të rinjtë vënë zemrën, të cilat çojnë në krenari dhe mëkat?
5. Si mendoni, përse është domosdoshmëri të “kujtoni Zotin, Perëndinë tuaj në gjërat me anë të të cilave ai ju ka bekuar”? (Helamani 13:22).
6. Cilat të vërteta shtesë mund të gjeni në këto vargje?

Grupi 3 – Helamani 13:24–33

Nëse i hedhim poshtë fjalët e profetëve të Zotit, ne do të provojmë keqardhje dhe trishtim.

1. Cilat vargje mendoni se mësojnë këtë të vërtetë?
2. Sipas Samuelit, përse nefitët i hodhën poshtë profetët e vërtetë?
3. Si mendoni, përse disa njerëz i pranojnë profetët e rremë, sikurse i përshkroi Samueli?
4. Cilat janë disa mësim të veçanta të profetëve dhe apostujve të gjallë?
5. Cilët janë disa “drejtues të marrë dhe të verbër” (Helamani 13:29) që profetët dhe apostujt e gjallë na kanë paralamëruar t’i shmangim?
6. Cilat të vërteta shtesë mund të gjeni në këto vargje?

Helamani 14

Hyrje

Duke vijuar t'u predikojë nefitëve në Zarahemla, Samuel Lamaniti njoftoi për shenjat që do të shënonin lindjen dhe vdekjen e Jezu Krishtit. Ai shpjegoi se i profetizonte këto shenja për t'i ndihmuar njerëzit të besonin te Jezu Krishti dhe për t'i bindur që të pendoheshin për mëkatet e tyre. Ai dha mësimin se,

nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, i gjithë njerëzimi do të kthehej në praninë e Perëndisë. Duke u bërë thirrje njerëzve të pendoheshin, ai premtoi që të penduarit do të faleshin për mëkatet, por që ata të cilët mbeteshin pa u penduar, do të përjashtoheshin sërish nga prania e Perëndisë.

Dhënia e dëshmisë

Një dëshmi është një deklaram i thjeshtë e i drejtpërdrejtë i së vërtetës. Jepeni shpesh dëshminë tuaj për Jezu Krishtin dhe ungjillin e Tij të rivendosur. Kjo do të ftojë ndikimin e Frymës së Shenjtë, i cili do t'i fuqizojë studentët në përpjekjet për të mësuar, për të kuptuar dhe për të jetuar ungjillin.

Kërko të gjesh qëllimin e shkruesit ose të folësit

Në përgatitjen e shkrimeve të shenjta profetët e lashtë frymëzoheshin të përmbledhnin mesazhe që do të kishin të bënin me nevojat tona të sotme. Ndërsa përpiqeni të përcaktoni qëllimin e një shkruesi ose folësi të Libri i Mormonit, kini kujdes që të mos shkoni përtej asaj që është e qartë në tekst. Mbajeni mend se qëllimi kryesor i profetëve ka qenë gjithmonë të dëshmojnë për Jezu Krishtin.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 14:1–13

Samueli profetizon për shenjat që i përkasin lindjes së Shpëtimtarit

Përpara orës së mësimin, vizatoni në tabelë tri shigjeta si më poshtë. Ju do të shtoni fjalë dhe shprehje përçark shigjetave gjatë zhvillimit të mësimin.

Ftojini studentët të kujtojnë se çfarë diskutuan në mësimin paraardhës, që ishte për kapitullin Helamani 13. Nëse u duhet një ndihmë për të kujtuar, kujtojuni se mësuani mbi një profet të quajtur Samuel. Kërkojuni të tregojnë hollësitë që mbajnë mend për të, si, p.sh., kush ishte, ku shkoi, ç'mësime dha si dhe gjendjen shpirtërore të atyre që ai i mësoi. Kërkojuni studentëve të kujtojnë se si reagues njerëzit për mesazhin e Samuelit. Shpjegoni se kapitulli Helamani 14 përmban vazhdimin e mësimin të Samuelit.

Shpjegoni se Samueli profetizoi për ngjarje që do të ndodhnin në të ardhmen, disa prej të cilave mijëra kilometra nga Zarahemla. Kërkojuni studentëve t'u hedhin një sy vargjeve Helamani 14:1–2 dhe të përcaktojnë një ngjarje që Samueli e profetizoi (lindja e Jezu Krishtit).

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Helamani 14:3–6, duke kërkuar të gjejnë shenjat që do të shikonin nefitët në kohën e lindjes së Shpëtimtarit. Mund të jetë mirë t'u këshilloni studentëve që t'i nënvizojnë këto shenja në librat e tyre të shkrimeve të shenjta. Mund të jetë gjithashtu mirë ta drejtoni vëmendjen e studentëve te poshtëshënimet që u përkasin këtyre vargjeve, që tregojnë përmbushjet e profecive të Samuelit.

- Ç'kuptim ka për ju lindja e Shpëtimtarit?

Lexojeni me zë Helamanin 14:8–9. Theksoni rëndësinë e besimit te Shpëtimtari për të fituar jetën e përjetshme. Shkruani në tabelë *Jeta e Përjetshme*, mbas shigjetës së fundit. Shpjegoni se "jetë e përjetshme" do të thotë të njëjtën gjë si "jetë e amshuar". Do të thotë të jetojmë llojin e jetës që jeton Perëndia e të jetojmë përgjithmonë në praninë e Tij tok me familjet tona. Samueli u mësoi nefitëve të Zarahemlës se ç'duhet të bënin që të mermin jetën e përjetshme.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Helamani 14:11–13, duke kërkuar të gjejnë se ç'dëshironte Samueli nga njerëzit që t'i dinin e t'i bënin. Mund të jetë mirë t'u këshilloni studentëve t'i nënvizojnë gjërat që Samueli dëshironte nga njerëzit që t'i dinin e t'i bënin.

Nga e majta e shigjetës së parë në tabelë shkruani *Dituri*. Pastaj pyetini studentët se çfarë gjetën, që Samueli dëshiroi që njerëzit t'i dinin. Kërkojuni disa studentëve t'i renditin këto gjëra në tabelë, nën fjalën *Dituri*. (Përgjigjet duhet të përfshijnë që Samueli dëshironte nga njerëzit të dinin mbi gjykimet e Perëndisë për ata që mëkatojnë, kushtet e pendimit, ardhjen e Jezu Krishtit dhe shenjat që shoqërojnë ardhjen e Tij.)

- Çfarë shpresonte Samueli se kjo dituri do t'i çonte të bënin njerëzit? (Të besonin te Jezu Krishti dhe të pendoheshin për mëkatet e tyre.)

Kërkojuni studentëve të shkruajnë një parim duke u nisur nga Helamani 14:13. Më pas kërkojuni disa studentëve t'i lexojnë me zë ato që kanë shkruar. (Një përgjigje e mundshme do të ishte që **besimi te Jezu Krishti të çon në pendim dhe në heqjen e mëkateve.**)

Që t'i ndihmoni studentët ta kuptojnë domethënien e shprehjes “nëpërmjet meritave të tij”, shpjegoni se meritat janë cilësi ose veprime që e bëjnë një njeri të jetë i denjë për shpërblimin. Që të jemi të denjë për të marrë heqjen e mëkateve tona, duhet të bëjmë disa gjëra, si: të pendohemi sinqerisht, të pagëzohemi e të konfirmohemi dhe t'i zbatojmë urdhërimet. Megjithatë, dhuratën e faljes e marrim në saje të meritave të Shpëtimtarit e jo tonave. Mund të jetë mirë t'u kujtoni studentëve vargun 2 Nefi 25:23, një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë: “Ne shpëtohemi nëpërmjet hirit, pas gjithçkaje që ne mund të bëjmë”. Gjithashtu mund t'u këshillonit studentëve të lexojnë Alma 22:14 dhe Alma 24:10–11.

Përfundojeni skemën tek tabela në mënyrën që vijon:

Dituria → Besimi te Krishti → Pendimi → Jeta e Përhjetshme

- Në ç'mënyrë e ka rritur marrja e diturisë për Shpëtimtarin besimin tuaj tek Ai?
- Në ç'mënyrë ju ka çuar besimi te Shpëtimtari të pendoheni e të përpiqeni të jeni më shumë si Ai?

Dëshmoni se vetëm nëpërmjet meritave të Jezu Krishtit mund të marrim heqje të mëkateve e të marrim jetë të përhjetshme.

Helamani 14:14–31

Samueli profetizon për shenjat që i përkasin vdekjes së Shpëtimtarit

Ftojuni një student të lexojë me zë Helamani 14:14. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Helamani 14:20–27, duke kërkuar të gjejnë shenjat që do të shikonin nefitët në kohën e vdekjes së Shpëtimtarit. Mund të jetë mirë t'u këshillonit t'i nënvizojnë këto shenja. Kur të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'i lexuar, ftojuni të raportojnë ato që kanë gjetur. Tregojuni se përmbushjet e këtyre shenjave dokumentohen te 3 Nefi (shih Helamani 14:20, poshtëshënimi a).

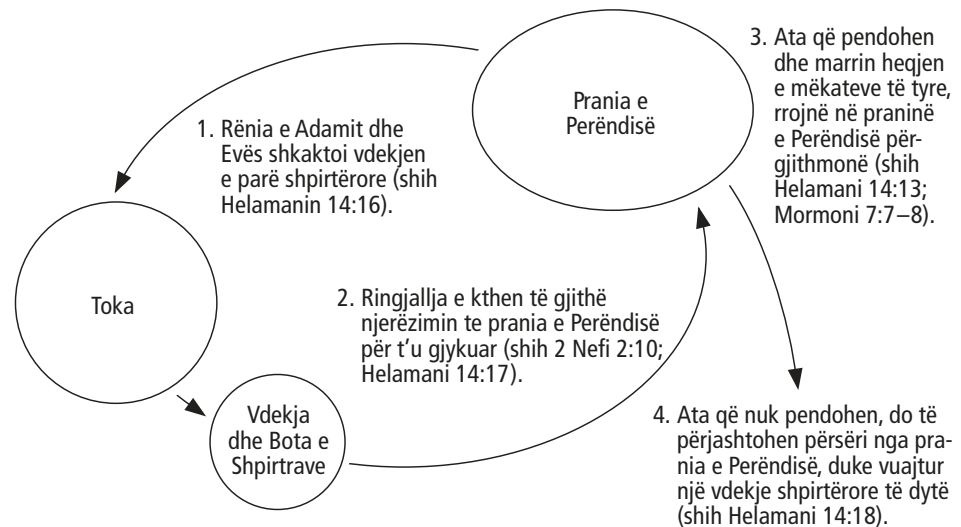
Ftojuni një student të lexojë me zë Helamani 14:28–29. Kërkojuni klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejnë arsyet pse Zoti siguron shenja dhe çudi. Kërkojuni disa studentëve t'i shprehin këto arsye me fjalët e veta. (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por sigurohuni që ata të përcaktojnë këtë të vërtetë: **Zoti siguron shenja dhe çudi që t'i ndihmojë njerëzit të besojnë tek Ai.**)

- Çfarë na mëson kjo e vërtetë për shenjat që do të paraprijnë Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit?

Kërkojuni studentëve të mendojnë për shenjat ose provat që Zoti u ka dhënë për t'i ndihmuar të besojnë tek Ai. Mund t'i nxitni studentët të tregojnë përvojat e tyre (por u kujtoni se nuk duhet të ndihen të detyruar për të treguar diçka që është shumë personale ose e brendshme). Dëshmoni se Zoti në kohën tonë siguron shenja e dërgon profetë, sikurse Samueli, për t'i bindur njerëzit të besojnë tek Ai.

Shënim: Ngaqë shumë shkrime të shenjta na paralajmërojnë që të mos kërkojmë shenja, studentët mund të ndienin ndonjë hutim lidhur me këtë diskutim për shenjat. Ndihmojini të kuptojnë se ka ndryshim midis pranimit të shenjave të dashurisë së Perëndisë dhe kërkimit të shenjave për arsye egoiste (shih Jakobi [Lim] 7:9–14; Alma 30:43–50; DeB 46:9; 63:7–11). Kur profetët paralajmërojnë ndaj kërkimit të shenjave, ata e thonë për njerëzit që nuk pranojnë të besojnë po të mos u tregohen shenja, jo për njerëzit që ushtrojnë besim në kërkimin e mrekullive sipas vullnetit të Zotit.

Shpjegoni se, ndërsa është mirë të dihet për shenjat që nefitët do të shikonin lidhur me vdekjen e Shpëtimtarit, është më e rëndësishme të kuptohen mësimet e Samuelit mbi rëndësinë e vdekjes dhe ringjalljes së Jezu Krishtit. Vizatojuni në tabelë skemën që vijon, pa i përfshirë shpjegimet e numërtuara. Këto shpjegime shtojni në kohën e duhur gjatë diskutimit të Helamanit 14:15–19. (Mund të merrnit parasysh që t'i ftoni studentët ta kopjojnë skemën në fletore ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.)

Shpjegoni që shprehja “vdekje shpirtërore” tregon për ndarjen nga prania e Perëndisë. Kërkojini një student të lexojë me zë Helamani 14:15–16.

- Çfarë është vdekja shpirtërore e parë, për të cilën flitet te Helamani 14:16? (Mund të jetë e nevojshme të shpjegoni se, për shkak të Rënies së Adamit dhe Evës, ne ndahemi nga prania e Perëndisë.)

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 14:17. Kërkojini klasës ta ndjekë e të mendohet për mënyrën se si mund ta mposhtin vdekjen e parë shpirtërore. Shkruani në tabelë këtë të vërtetë: **Jezu Krishti e shëlbton të gjithë njerëzimin nga Rënia që ne të mund të rikthehemi te prania e Perëndisë.** Shpjegoni se i gjithë njerëzimi do të rikthehet te prania e Perëndisë për t'u gjykuar (shih 2 Nefi 2:10).

Kërkojini një student të lexojë me zë Helamani 14:18–19.

- Çfarë është vdekja shpirtërore e dytë, për të cilën flitet te Helamani 14:18–19? (Mund t'ju nevojitet të shpjegoni se ata që nuk pendohen, do të përjashtohen sërish nga prania e Atit.)
- Çfarë mund të bëjmë për të shmangur vdekjen e dytë që thotë Samueli? (Merrni parasysh t'i ftoni studentët të lexojnë Helamanin 14:13 dhe Mormonin 7:7–8. Vini në dukje se **nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit ata që pendohen do të banojnë në praninë e Perëndisë përgjithmonë.**)

Për ta theksuar rëndësinë e lirisë së zgjedhjes teksa kërkojmë bekimet e Shlyerjes së Shpëtimtarit, ftojini studentët të lexojnë në heshtje Helamani 14:30–31. Thuajuni të kërkojnë për të gjetur fjalë dhe shprehje mbi lirinë e tyre të zgjedhjes. Ftojini që t'i tregojnë fjalët dhe shprehjet që gjejnë. Kërkojuni të shpjegojnë se si i ndihmojnë këto fjalë dhe shprehje të kuptojnë rëndësinë e zgjedhjeve që ata bëjnë çdo ditë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Helamani 14:18–19. Dhurata hyjnore e pendimit

Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, dëshmoi për gëzimin që vjen nëpërmjet pendimit:

“Unë njoh dhe dëshmoj me mirënjohje që vuajtja e pakapshme, vdekja dhe Ringjallja e Zotit tonë ‘përmësh kushtin

e pendimit’ (Helamani 14:18). Dhurata hyjnore e pendimit është çelësi i lumturisë këtu dhe paskëtaj. Me fjalët e Shpëtimtarit dhe me përlësi e dashuri të thellë, unë i ftoj të gjithë të [pendohen], sepse mbretëria e qiejve është afër’ (Mateu 4:17). Unë e di që me pranimin e kësaj ftese, ju do të gjeni gëzim tani dhe përgjithmonë” (“Dhurata Hyjnore e Pendimit”, *Liahona*, nëntor 2011, f. 41).

Helamani 15–16

Hyrje

Samuel Lamaniti i paralajmëroi nefitët që, po të mos pendoheshin, ata do të shkatërroheshin. Ai shpalli se Zoti do t'ua zgjaste ditët lamanitëve, të cilët qenë bërë më të drejtë se nefitët. Disa nefitë i besuan mësimet e

Samuelit dhe u pagëzuan nga Nefi. Ata që nuk e besuan Samuelin, u përpoqën që ta vrisnin. Por Samueli u mbrojt nga fuqia e Perëndisë e u kthye në vendin e vet.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 15

Samueli i paralajmëron nefitët dhe shpjegon se si lamanitët janë bërë një popull premtimi

Lexojini me zë përshkrimet që vijojnë:

Një i ri që rritur nga prindër që nuk ishin anëtarë të Kishës dhe nuk e vunë theksin te mësimet e Jezu Krishtit. Ata e lejuan të pinte alkool, praktikë të cilën ai e vazhdoi në kolegji. Më pas ai takoi misionarët e shenjtorëve të ditëve të mëvonshme. Pasi u takua disa herë me misionarët, ai u zotua ta linte alkoolin. Disa ditë më vonë ishte me një grup miqsh. Ata i ofruan një pije alkoolike.

Një i ri tjetër që rritur në një familje të shenjtorëve të ditëve të mëvonshme. Prindërit e tij bënë mbrëmje familjare dhe studim familjar të shkrimit të shenjtë. Ai zhvilloi zakonet e studimit të shkrimit të shenjtë dhe të lutjes vetjake për çdo ditë. Ndoqi Filloren, shërbeu në kuorumet e Priftërisë Aarone dhe mori diplomën e seminarit, duke fituar dijen e urdhërimi dhe të udhëve të Zotit. Ndërsa ndiqte kolegjin, ai zhvilloi miqësi të reja. Një mbrëmje një mik i ofroi atij një pije alkoolike.

- Do të ishte pranimi i pijes alkoolike një shkelje më e rëndë për të rinë e parë apo për të dytin? Përse po ose përse jo?

Shkruajini në tabelë këto që vijojnë:

Gjendja shpirtërore e nefitëve – Helamani 15:1–3, 17

Gjendja shpirtërore e lamanitëve – Helamani 15:4–6

Ftojini studentët t'i lexojnë në heshtje fragmentet e renditura në tabelë. (Përpara se të lexojnë, mund të jetë mirë ta drejtoni vëmendjen e tyre te togfjalëshi *me kujdes* në vargun Helamani 15:5. Të bësh diçka me kujdes, do të thotë të veprosh me vëmendje të madhe.) Kërkojuni studentëve që t'i shkruajnë dy fjalitë – njëra që përmbledh gjendjen shpirtërore të nefitëve dhe tjetra që përmbledh gjendjen shpirtërore të lamanitëve. Pas një kohe të mjaftueshme, pyetni:

- Cili nga dy të rinjtë që diskutuam në fillim të mësimin, u ngjan nefitëve të përshkruar në këto vargje? Cili u ngjan lamanitëve?
- Ndonëse lamanitët kishin një histori të gjatë ligësie, përse qenë në gjendje të merrnin aq shumë bekime?
- Përse nefitët ishin në rrezik të shkatërroheshin?
- Në ç'mënyrë është ndëshkimi i Zotit një shenjë e dashurisë së Tij? (Mund t'ju nevojitet të shpjegoni se fjala *ndëshkoj* do të thotë të ndreqësh dikë nëpërmjet një lloj dënimi ose vuajtjeje.)

Shkruajini në tabelë këto që vijojnë:

Kur njerëzit e dinë të vërtetën dhe i besojnë shkrimet e shenjta, ata shpien në . . . dhe . . . , që sjellin . . .

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Helamani 15:7, duke kërkuar të gjejnë se si mund ta plotësojnë thënien e tabelës. Pas një kohe të mjaftueshme, kërkojuni disa

studentëve se si do ta plotësonin ata thënien. (Për shembull, studentët mund të shprehin këtë parim: **Kur njerëzit e dinë të vërtetën dhe i besojnë shkrimet e shenjta, ata udhëhiqen në besim dhe pendim që sjellin një ndryshim të zemrës së tyre.**)

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 15:8. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar të gjejnë përshkrimin e Samuelit për lamanitët që kishin përjetuar një ndryshim të zemrës. (Ata ishin “të vendosur dhe të paepur në besim”.)

Jepuni studentëve kohë të mendohen nëse studimi i shkrimeve të shenjta i ka bërë të kenë besim më të madh te Zoti. Gjithashtu kërkojuni të mendohen nëse kjo i ka bërë të jenë të vendosur e të paepur në besim. Merrni parasysh të ftoni një a dy studentë për të shpjeguar se si ua ka shtuar studimi i shkrimeve të shenjta besimin te Jezu Krishti.

Tërhiqni vëmendjen e studentëve te Helamani 15:9–17. Shpjegoni se në këto vargje fjala *ju* ka parasysh nefitët dhe fjalët *ata* dhe *atyre* kanë parasysh lamanitët. Lexojani këto vargje klasës, duke u ndalur, sipas nevojës, që të jepni shpjegime ose t’u përgjigjeni pyetjeve. Pastaj jepuni studentëve kohë që t’i shohin vargjet sërish dhe të shkruajnë një fjali e cila mbart një të vërtetë që na mësohet në këto vargje.

Ftojini disa studentë të lexojnë ato që kanë shkruar. Ndër të vërtetat e tjera, studentët mund të shkruajnë diçka si kjo: **Në rast se njerëzit bëhen mosbesues pasi kanë marrë plotësinë e ungjillit, do të marrin një dënim më të madh.** Mund të jetë mirë t’u këshilloni studentëve ta shkruajnë këtë të vërtetë në librat e tyre të shkrimeve të shenjta, pranë vargut Helamani 15:9–17.

Ndërsa studentët diskutojnë për këtë të vërtetë, vini theksin te bekimet e mëdha që vijnë duke e kuptuar dhe jetuar ungjillin tani. Mësimet e Samuelit nuk e shfaqësojnë një anëtar të ri të Kishës në kryerjen e mëkatit. As nuk lënë të kuptohet se mund t’u shpëtojme përgjegjësisë dhe dënimit duke mos pranuar të mësojmë për ungjillin. Teksa është e vërtetë se, të kesh dijen e ungjillit, të çon në një përgjegjësi të shtuar nëse bëjmë diçka të gabuar, ajo gjithashtu të çon në një fuqi më të madhe në përpjekjet tona për të bërë atë që është e drejtë. Dhe, kur i bindemi vullnetit të Perëndisë dhe i ndihmojmë të tjerët për të njëjtën gjë, Ai na bekon me paqen dhe lumturinë që s’mund t’i marrim në asnjë mënyrë tjetër.

Helamani 16

Ata që e besojnë Samuelin, pendohen dhe pagëzohen, ndërsa të tjerët e ngurtësojnë zemrën

Paraqitni një fotografi të Presidentit të tanishëm të Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme. Kërkojuni studentëve të përshkruajnë mënyra të ndryshme me të cilat kanë parë se njerëzit (brenda dhe jashtë Kishës) reagojnë ndaj mesazheve të profetit.

Kërkojini gjysmës së klasës të lexojë në heshtje Helamani 16:1–5, duke kërkuar të gjejë veprime të njerëzve që e besuan mesazhin e Samuelit. Kërkojini gjysmës tjetër të klasës të lexojë në heshtje Helamani 16:2–3, 6–7, duke kërkuar të gjejë veprime të njerëzve që nuk e besuan mesazhin e Samuelit. (Mund të jetë mirë t’i shkruani në tabelë këto referenca të shkrimit të shenjtë.) Ftojini disa studentë të raportojnë ato që kanë mësuar.

- Si mendoni, pse njerëzit reagojnë në kësi mënyrash të ndryshme ndaj profetëve dhe mesazheve të tyre?
- Si mendoni, përse disa njerëz zemërohen kur profetët japin një këshillë të tillë sikurse fjalët te broshura *Për Forcën e Rinisë?*

Ftojini një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Kur profeti i vë në dukje mëkatet e botës, ata që janë të kësaj bote, më fort sesa të pendohen për mëkatet e tyre, ose dëshirojnë t’ia mbyllin gojën profetit, apo, ndryshe, veprojnë sikur profeti nuk ekziston. Popullariteti nuk është asnjeherë provë e së vërtetës. Shumë profetë qenë vrarë ose flakur. Teksa i afrohem ardhjes së dytë të Zotit, mund të prisni që, ndërsa njerëzit e botës bëhen më të ligj, profeti do të gëzojë më pak popullaritet tek ata” (*The Teachings of Ezra Taft Benson* [1988], f. 133).

- Cilët janë disa shembuj të njerëzve që ndoqën këshillën e profetëve, ndonëse të tjerët nuk e pranuan atë këshillë.

Kërkojuni studentëve t’i mbyllin librat e shkrimeve të shenjta. Kërkojini një student të hapë librin e shkrimeve të shenjta e të lexojë Helamani 16:13–14, kurse studentët e tjerë ta

dëgjojnë me vëmendje. Pyeteni klasën se si mendon se do të reagonin jobesimtarët ndaj këtyre shenjave dhe shfaqjeve.

Kërkojuni studentëve t'i hapin librat e shkrimeve të shenjta dhe t'ju ndjekin ndërsa u lexoni Helamanin 16:15–16. Pastaj kërkojuni të përfytyrojnë sikur ata qenë lejuar të flasnin me njerëzit që ishin në Zarahemla në kohën që u dhanë shenjat. Ftojini të mendojnë për pyetjet që do të dëshironin t'u bënin një besimtar dhe një jobesimtar. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mendojnë për pyetjet, kërkojuni disave prej tyre t'ia tregojnë përgjigjet klasës.

Ftojini studentët të mendohen për pyetjen e mëposhtme, pa u përgjigjur me zë:

- Nëse do të kishit qenë atje e të dëshmonit ato shenja dhe çudi, si mendoni se do të kishit reaguar?

Kur studentët të kenë pasur kohë të mendohen, pyetni:

- Sipas Helamanit 16:16, përse disa njerëz e kundërshtuan përmbushjen e profecive të profetëve, përfshirë edhe shenjat nga qielli?

Jepuni studentëve disa minuta të lexojnë në heshtje Helamani 16:17–21, duke kërkuar të gjejnë shfajësime të tjera që bënë të padrejtët për mosbesimin e profecive të Samuelit. Kërkojuni disa studentëve të thonë se çfarë shfajësimesh kanë gjetur në këto vargje.

- Cilat nga këto shfajësime ose arsyetime kundër profetëve mendoni se janë më të zakonshme në kohën tonë?

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 16:22–23 dhe kërkojuni klasës të gjejë se çfarë ndodhi kur shumë njerëz vazhduan t'i shpërfillnin paralajmërimet e Samuelit. Ftojini studentët t'i raportojnë ato që gjejnë.

- Çfarë do të na ndodhë neve nëse nuk i pranojmë profetët e Zotit për ditët e mëvonshme?

Ndërsa studentët përgjigjen, theksojeni këtë parim: **Kur nuk i pranojmë dëshmitarët e Zotit, e lejojmë Satanin të ketë ndikim mbi zemrën tonë.** (Mund të jetë mirë ta shkruani këtë thënie në tabelë.)

Për ta përmbyllur mësimin e sotëm, ftojini një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. Kërkojuni klasës të dëgjojë me vëmendje se çfarë jemi vërtet duke zgjedhur kur flakim këshillën që vjen nga Perëndia, shumë prej së cilës vjen përmes profetëve të ditëve të mëvonshme:

“Kur hedhim poshtë këshillën që vjen nga Perëndia, ne nuk zgjedhim të jemi të pavarur nga ndikimi i jashtëm. Ne zgjedhim një tjetër ndikim. Ne hedhim poshtë mbrojtjen e një Ati të përsosur, të dashur, të gjithëfuqishëm, të gjithëditur në Qiell, gjithë qëllimi i të cilit, ashtu si ai i Birit të Tij të Dashur, është të na japë jetën e përjetshme, të na japë të gjithëve gjithçka që ka dhe të na sjellë përsëri në shtëpi, me familje, në krahët e dashurisë së Tij. Kur hedhim poshtë këshillën e Tij, ne zgjedhim ndikimin e një fuqie tjetër, qëllimi i së cilës është të na mjerohet dhe shtypa e së cilës është urrejtja. Ne kemi zgjedhjen e lirë morale si një dhuratë nga Perëndia. Më tepër sesa e drejta për të zgjedhur të jemi të lirë nga ndikimi, ajo është e drejta e patjetërsueshme për t'iu nënshtruar cilësdrejtësisht prej atyre fuqive që zgjedhim” (“Finding Safety in Counsel”, *Ensign*, maj 1997, f. 25).

- Sipas Presidentit Ajring, çfarë jemi vërtet duke zgjedhur, nëse e hedhim poshtë këshillën që vjen nga Perëndia dhe profetët e Tij?

Ftojini studentët të gjykojnë me qetësi nëse e kanë ngurtësuar në ndonjë mënyrë zemrën kundrejt këshillës që Perëndia ka dhënë përmes profetëve dhe apostujve. Nxitini ata të jenë të vendosur e të paepur për ta jetuar ungjillin e për t'i kushtuar vëmendje këshillës së Zotit nga profetët e Tij. Dëshmoni për të vërtetat që keni diskutuar në këtë mësim.

Rishikim i Librit të Helamanit

Shpenzoni një kohë për t'i ndihmuar studentët të rishikojnë librin e Helamanit. Kërkojuni të mendojnë për ato që kanë mësuar nga ky libër, qoftë në seminar, qoftë në studimin vetjak të shkrimeve të shenjta. Ftojini t'i rishikojnë shkurtimisht disa nga përmbledhjet e kapitujve të Helamanit, për t'i ndihmuar t'i kujtojnë. Kërkojuni disa studentëve të tregojnë diçka nga libri i Helamanit, që ishte frymëzuese për ta ose i ka ndihmuar të kenë besim më të madh te Jezu Krishti. Pas një kohë të mjaftueshme, kërkojuni disa studentëve të tregojnë mendimet dhe ndjenjat e tyre.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Helamani 10–16 (Njësia 23)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Helamanin 10–16 (njësia 23), nuk ka për qëllim të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (Helamani 10)

Helamani 10 u siguroi studentëve një mundësi për të mësuar më shumë mbi fuqinë shpirtërore të Nefit. Nëpërmjet shembullit të tij studentët mësuan se përsiatja e gjërave të Zotit na përgatit për të marrë zbuluesë. Gjithashtu mësuan se Zoti na mirëbeson bekime e përgjegjësi kur vëmë vullnetin e Tij para tonit. Kur Nefi vuri vullnetin e Zotit para vullnetit të vet, Zoti i ofroi fuqinë vullnosë.

Dita 2 (Helamani 11–12)

Me studimin e 14 viteve nga historia nefite studentët mësuan se, nëpërmjet përlësisë dhe pendimit, ne mund të shmangim krenarinë dhe shkatërrimin. Në qoftë se nuk jemi të kujdesshëm, begatia jonë mund të na bëjë ta harrojmë Zotin. Nefi dha mësimin se, për t'i ndihmuar njerëzit që ta shmangin këtë gabim, Zoti e ndëshkon popullin e Tij që t'i nxitë ta kujtojnë Atë.

Dita 3 (Helamani 13–14)

Samueli, një profet lamanit, tregoi se profetët thonë mesazhet që Perëndia u vë në zemër. Me studimin e paralajmërimeve të tij profetike, studentët mësuan se, nëse i hedhim poshtë fjalët e profetëve të Zotit, ne do të provojmë keqardhje dhe trishtim. Samueli e nxiti popullin që të besonte te Jezu Krishti dhe dëshmoi se Zoti siguron shenja dhe çudi për t'i ndihmuar njerëzit që të besojnë tek Ai.

Dita 4 (Helamani 15–16)

Ngaqë Zoti i kishte bekuar nefitët aq bollshëm, Samueli përpiqej t'i ndihmonte të kuptonin gjykimet e Perëndisë që do t'i përjetonin nëse nuk pendoheshin. Nga kjo studentët mësuan se, në rast se njerëzit bëhen mosbesues pasi kanë marrë plotësinë e ungjillit, do të marrin një dënim më të madh. Nga reagimi i nefitëve ndaj Samuelit, studentët mësuan se, kur zgjedhim të mos i pranojmë dëshmitarët e Zotit, e lejojmë Satanin të ketë ndikim mbi zemrën tonë.

Hyrje

Në Helamani 10–16 theksohet roli i profetëve në shpalljen e pendimit. Përgjatë kësaj jave studentët patën mundësi të studionin besnikërinë e profetëve Nefi dhe Samuel Lamaniti. Të dy burrat merrnin shpërfaqje shpirtërore dhe kishin autoritet për të shërbyer mes nefitëve të pabindur. Pavarësisht nga ngurtësia e zemrës së njerëzve, të dy burrat shpallën pendimin. Ata dhanë mësimin se lumturia gjendet duke jetuar parimet e ravigjizuara nga Jezu Krishti dhe jo duke bërë paudhësi.

Sugjerime për Mësimdhënien

Helamani 10–16

Helamani dhe Samueli i shërbejnë popullit me besnikëri

Pyetini studentët nëse janë ndodhur ndonjëherë në një situatë ku përkrahja e standardeve që mëson broshura *Për Forcën e Rinisë*, nuk do të përshëndetej nga miqtë e tyre. Mund t'i ftonit disa studentë të tregojnë përvojat e tyre dhe të thonë se si janë ndier dhe çfarë kanë mësuar.

Tregojuni studentëve se Helamani 10–16 jep shembuj të dy burrave të cilët u ngritën në mbrojtje të standardeve të Zotit, megjithëse kjo nuk përkrahej nga njerëzit. Ftojini studentët të gjykojnë se çfarë mund të mësojnë nga shembujt e Nefit dhe të Samuel Lamanitit, që mund t'i ndihmojnë në rrethana të ngjashme.

Listën që vijon shkruajeni në tabelë ose në një copë letër.

Ngjashmëritë ndërmjet Nefit dhe Samuel Lamanitit		
Nefi (Helamani 10:1–5, 12, 15–16)		Samueli (Helamani 13:1–6; 16:1–2)

Kërkojuni studentëve t'i hetojnë vargjet e listës, duke kërkuar të gjejnë ngjashmëri ndërmjet Nefit dhe Samuel Lamanitit. Ftojini disa studentë t'i renditin këto ngjashmëri te hapësira bosh e listës. Lista mund të përfshijë sa vijon: nuk u pranuan nga njerëzit; dëgjuan zërin e Zotit; i ndoqën menjëherë udhëzimet e Zotit; thanë ato që Zoti u vuri në zemër; i paralajmëruan nefitët se, nëse nuk pendoheshin, do të shkatërroheshin; u mbrojtën nga fuqia e Perëndisë në mënyrë që të jepnin mesazhin e Tij.

Pasi studentët t'i kenë renditur ngjashmëritë që zbuluan, kërkojini një student të lexojë me zë Helamani 10:4. Pastaj bëni pyetjet që vijojnë:

- Cilat janë disa arsye të mundshme pse Nefi ishte i palodhur?
- Si e tregoi edhe Samueli që ishte i palodhur? Si mund ta zhvillojmë ne një qëndrim të tillë të palodhur?

Kërkojini një student t'i lexojë klasës thënien e mëposhtme nga Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, në të cilën na mëson se si mund ta zhvillojmë këtë veçori:

“Nëse përqendrohemi te Jezusi dhe puna e Tij, edhe gëzimi ynë, edhe qëndresa jonë shtohen. . . . Nefi nuk pati kërkuar me egoizëm ‘jetën e vet’, por kishte kërkuar më tepër të bënte vullnetin e Perëndisë. Kjo ia dha atij energjinë shtesë e të papjesëtuar e cila i mundësoi atij përpjekjen me zell të palodhur. Nefi e dinte se në cilin drejtim e kishte kthyer fytyrën: drejt Perëndisë” (*If Thou Endure It Well* (1996), f. 116).

Pyetni:

- Sipas Plakut Maksuell, çfarë mund të bëjmë ne për të shërbyer me zell të palodhur?
- Cilat thënie te Helamani 10:4 tregojnë se Nefi “e kishte kthyer fytyrën drejt Perëndisë” ose, me fjalë të tjera, ishte përqendruar te kryerja e vullnetit të Perëndisë?
- Cilat thënie te Helamani 13:3–5 tregojnë se Samueli vendosi vullnetin e Perëndisë mbi atë të vetin?
- Çfarë të vërtete mund të mësojmë nga përvojat e Nefit dhe të Samuelit? (Një përgjigje e mundshme mund të pasqyrojë një të vërtetë që studentët e mësuan në studimin e tyre vetjak këtë javë: **Zoti na mirëbeson bekime dhe përgjegjësi, kur e vëmë vullnetin e Tij përpara vullnetit tonë.**)

Lexojeni historinë që vijon, të treguar nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, për një vajzë 12-vjeçare e cila pranoi ta vinte vullnetin e Perëndisë përpara të sajit:

“Ne nuk mund të kemi besim të vërtetë te Zoti, pa pasur edhe një mirëbesim të plotë në vullnetin e Zotit e në kohën që zgjedh Zoti. Kur kemi atë lloj besimi dhe i mirëbesojmë Zotit, ne kemi siguri të vërtetë në jetën tonë. . . .

Lexova për një të re e cila e ushtroi atë lloj besimi e mirëbesimi. Prej shumë muajsh nëna e saj që sëmurë rëndë. Së fundi, babai besnik i thirri fëmijët të vinin pranë shtratit të saj dhe u tha që t'i jepnin lamtumirën nënës së tyre, sepse ajo po vdiste. Vajza 12-vjeçare kundërshtoi:

‘Baba, nuk dua që mëna ime të vdesë. Kam qenë me të në spital . . . për gjashtë muaj; vazhdimisht . . . ti i ke dhënë bekime dhe ajo lehtësohej nga dhembja dhe flinte gjumë qetësisht. Dua që ti t'i vendosësh duart mbi kokën e mëmës sime dhe ta shërosh.’

Babai, i cili ishte Plaku Hibër J. Grant, u tha fëmijëve se e ndiente në zemër që nënës së tyre i kishte ardhur koha. Fëmijët u larguan dhe ai u gjuhëzua në anë të shtratit të bashkëshortes. Më vonë e rikujtonte lutjen e tij: ‘I thashë Zotit se e pranoja dorën e tij në jetë [dhe] në vdekje. . . . Por i thashë Zotit se më mungonte forca që bashkëshortja të më vdiste dhe që kjo të ndikonte te besimi i fëmijëve të mi të vegjël.’ Ai iu përgjyera Zotit që t'i jepte së bijës ‘një dije se ishte mendimi i tij dhe vullneti i tij që mëna e saj të vdiste’.

Brenda orës nëna vdiq. Kur Plaku Grant i thirri përsëri fëmijët në dhomën e saj dhe ua tha, djali i tij i vogël gjashtëvjeçar [i quajtur Hibër] filloi të qante thekshëm. Motra dymbëdhjetëvjeçare e mori atë në krahë dhe i tha: ‘Mos vajto, Hibër; që kur dolëm nga kjo dhomë, zëri i Zotit nga qielli më tha: Në vdekjen e mëmës suaj do të bëhet vullneti i Zotit’ (Bryant S. Hinckley, *Heber J.*

Grant: Highlights in the Life of a Great Leader, Salt Lake City: Deseret Book Co., 1951, f. 243–244).

Kur e kemi atë lloj besimi e mirëbesimi që shfaqti ajo e re, kemi fuqinë që na mbështet në çdo ngjarje të rëndësishme të jetës sonë” (“Faith in the Lord Jesus Christ”, *Ensign*, maj 1994, f. 100).

Pyetni:

- Çfarë e ndihmoi Presidentin Hibër J. Grant dhe familjen e tij ta vinte vullnetin e Zotit përpara vullnetit të tyre?
- A keni pasur ndonjëherë një përvojë ku ju kishit nevojë ta vinit mirëbesimin tuaj te Perëndia dhe ta vinit vullnetin e Tij përpara tuajit? (Merrni parasysh t'i ftoni disa studentë t'ia tregojnë përvojat e tyre klasës. Kujtojuni se nuk duhet të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale ose e brendshme.)

Sigurojini studentët se, kur e vëmë mirëbesimin tonë te Perëndia dhe e vëmë vullnetin e Tij përpara tonit, Ai do të na përkrahë gjatë kohëve të vështira.

Shpjegoni se një pjesë e rëndësishme e shërbesës së Nefit ishte që t'i ndihmonte njerëzit ta kujtonin Perëndinë dhe të pendoeshin për mëkatet e tyre. Megjithatë, ata vazhduan ta ngurtësonin zemrën dhe deshën të ndreqeshin.

Ndajeni klasën në dy grupe. Kërkojini njërit grup të lexojë Helamani 10:15–18; 11:3–10 dhe grupit tjetër të lexojë Helamani 11:30–37; 12:1–3. (Mund të jetë mirë që t'i shkruani në tabelë këto referenca.) Kërkojini secilit grup të përgatitet të diskutojë për arsyet pse Zoti e ndëshkoi popullin e Tij. Studentët mund të përmendin disa arsye të ndryshme, por siguroni që ata të shprehin se **Zoti e ndëshkon popullin e Tij që t'i nxitë për ta kujtuar Atë.**

- Çfarë lloj dënimi përdori Zoti për të pasur vëmendjen e njerëzve?
- Sipas Helamanit 12:3, shumë njerëz nuk e kujtojnë Zotin, përveç nëse Ai i ndëshkon. Si mendoni, përse ndodh kjo?

Ftojini një student të lexojë me zë Helamani 15:3.

- Në ç' mënyrë është ndëshkimi i Zotit një shprehje e dashurisë së Tij?

Kërkojuni studentëve të tregojnë përgjigjet për detyrën 5 të ditës 2 të kësaj jave. Mund të jetë mirë të përsëritin se **nëpërmjet përlulisë dhe pendimit mund ta shmangim krenarinë dhe shkatërrimin** dhe se, **nëse nuk jemi të kujdesshëm, begatia jonë mund të na bëjë ta harrojmë Zotin.**

Njësia Tjetër (3 Nefi 1–11)

Në detyrën e ardhshme të studentëve, ata do të lexojnë rreth mbledhjes së mbarë kombit nefit për të luftuar hajdutët e Gadiantonit në një betejë të madhe. Si ishin në gjendje nefitët t'i mundnin hajdutët e ligj? Studentët do të lexojnë gjithashtu për shkatërrimin që ndodhi në kontinentet e Amerikës në kohën e vdekjes së Jezu Krishtit në Jerusalem. Në errësirë njerëzit dëgjuan zërin e Jezu Krishtit. Më pas Shpëtimtari i ringjallur erdhi që t'u shërbente vetë. Kërkojuni studentëve të marrin parasysh se si do të ndiheshin, po të kishin qenë aty.

Nefin e Tretë: Libri i Nefit

Përse të studiohet ky libër?

Në studimin e tyre të 3 Nefit, studentët do të mësojnë rreth fjalëve dhe veprimeve të Shpëtimtarit gjatë shërbesës së Tij triditore mes nefitëve. Presidenti Ezra Taft Benson na mësoi: “3 Nefi përmban disa nga pjesët më prekëse dhe më të fuqishme në të gjitha shkrimet e shenja. Ai dëshmon për Jezu Krishtin, profetët e Tij dhe doktrinën e shpëtimit” (“The Savior’s Visit to America”, *Ensign*, maj 1987, f. 6). Teksa studentët kuptojnë se si Jezu Krishti tregoi dhembshuri për njerëzit “një nga një”, ata mund ta vlerësojnë më shumë shqetësimin e Tij për ata si individë (shih 3 Nefi 11:15; 17:21). Ata mund të mësojnë mësim të rëndësishme nga shembujt e drejtë të atyre që u përgatitën për ta takuar Shpëtimtarin. Gjithashtu mund të mësojnë mësim të rëndësishme nga shembujt e padrejtë të atyre që nuk u përgatitën për ta takuar Shpëtimtarin.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni përmbodhi anale nga fletët e mëdha të Nefit për të krijuar librin e 3 Nefit. Libri ka marrë emrin e Nefit (birin të Nefit), veprat e të cilit mbuluan periudhat përpara, gjatë dhe pas shfaqjeve të Shpëtimtarit të njerëzit. Gjatë kohës së ligësisë së madhe që parapriu vizitat e Jezu Krishtit, Nefi shërbeu “me fuqi dhe me autoritet të madh” (3 Nefi 7:17). Përpjekjet e tij ishin një parathënie e shërbesës së Jezu Krishtit, fjalët dhe veprat e të cilit përbëjnë përqendrimin e 3 Nefit. Ndërsa përmbodhi analin e Nefit, Mormoni gjithashtu përfshiu komentet dhe dëshminë e vet (shih 3 Nefi 5:8–26; 26:6–12; 29–30).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni i kishte menduar shkrimet në 3 Nefi për dy grupe njerëzish. Së pari, ai shpjegoi se i kishte shkruar ato për pasardhësit e Lehit (shih 3 Nefi 26:8). Së dyti, Mormoni iu drejtua johebrenjve në ditët e mëvonshme dhe shënoi këshillën e Zotit që ata të vijnë tek Ai dhe të bëhen pjesë e popullit të Tij të besëlidhjes (shih 3 Nefi 30). Libri i 3 Nefit e nënvizon këtë ftesë me dëshminë e tij të fuqishme për Jezu Krishtin dhe theksimin e tij për rëndësinë e besëlidhjeve.

Kur dhe ku u shkrua ai?

Analet origjinale të përdorura si burime për librin e 3 Nefit, ka mundësi që u shkruan midis viteve 1 Pr.K. dhe 35 Ps.K.. Mormoni i përmbodhi ato anale diku midis 345 Ps.K. dhe 385 Ps.K.. Mormoni nuk e shënoi se ku ishte kur e përmbodhi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

3 Nefi dokumenton plotësimin e profecive lidhur me lindjen, vdekjen dhe Ringjalljen

Përmbledhje

3 Nefi 1–5 Nefi merr analet nga ati i tij. Jepen shenjat e lindjes së Krishtit, pengohet një komplot për t’i shkatërruar besimtarët dhe shumë njerëz kthehen në besim. Nefitët dhe lamanitët bashkohen për të luftuar kundër hajdutëve të Gadiantonit. Ata pendohen për mëkatet e tyre dhe si përfundim i mposhtin hajdutët nën udhëheqjen e Lako-neusit dhe Gidgidonit. Mormoni komenton mbi rolet e tij si dishepull i Krishtit dhe si mbajtës i analit.

3 Nefi 6–7 Begatia mes nefitëve çon drejt krenarisë, ligësisë dhe lidhjeve të fshehta. Qeveria rrëzohet dhe njerëzit ndahen në fise. Nefi shërben me fuqi të madhe.

3 Nefi 8–10 Stuhi, shkatërrim dhe errësirë shenjojnë kryqëzimin dhe vdekjen e Shpëtimtarit. Njerëzit vajtajnë për vdekjen e atyre që u vranë nga shkatërrimi. Zëri i Jezu Krishtit i fton të mbijetuarit të pendohen dhe të vijnë tek Ai.

3 Nefi 11–18 Jezu Krishti i shfaqet një turme tek tempulli dhe e fton çdo njeri t’i prekë shenjat e gozhdëve në duart dhe këmbët e Tij. Ai cakton dymbëdhjetë dishepuj dhe u jep atyre autoritetin për të kryer ordianca dhe për t’i administruar Kishës. Shpëtimtari u mëson doktrinën e Tij, cakton ligje të drejtësisë dhe shpjegon se Ai e ka përmbushur ligjin e Moisiut. Ai shëron

e Jezu Krishtit (shih 3 Nefi 1; 8; 11).

Anali i tij për shfaqjen e Shpëtimtarit të nefitët përfaqëson atë që Plaku Xhefri R. Holland e ka quajtur “pikën qendrore, çastin më të lartë, në të gjithë historinë e Librit të Mormoni” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 250). Njëzet nga tridhjetë kapitujt të 3 Nefi përmbajnë mësimet që Shpëtimtari ua dha njerëzve drejtpërsëdrejti (shih 3 Nefi 9–28).

dobësitë e njerëzve, lutet për ta dhe i bekon fëmijët e tyre. Pas vendosjes së sakramentit dhe dhënies së mësimëve shtesë, Ai largohet.

3 Nefi 19–26 Dymbëdhjetë dishepuj u shërbejnë njerëzve dhe Fryma e Shenjtë derdhet mbi ta. Jezu Krishti shfaqet për herë të dytë dhe lutet për të gjithë ata që do të besojnë tek Ai. Ai administron sakramentin dhe u mëson se si Ati do ta plotësojë besëlidhjen e Tij me Izraelin. Shpëtimtari i urdhëron njerëzit t’i hetojnë fjalët e Isaia dhe të gjithë profetëve dhe Ai e udhëzon Nefin për ta shënuar plotësimin e profecive të shpallura nga Samuel Lamaniti. Ai u thotë fjalët që Ati i dha Malakias dhe u shpjegon “të gjitha gjërat . . . nga fillimi dhe deri në kohën që ai do të vijë në lavdinë e tij” (3 Nefi 26:3). Pastaj Ai largohet.

3 Nefi 27–28 Jezu Krishti shfaqet dhe i udhëzon dymbëdhjetë dishepuj për ta quajtur Kishën sipas emrit të Tij. Ai shtjellon ungjillin e Tij dhe i udhëzon dishepujt që të jenë sikurse është Ai. Jezu Krishti i jep dymbëdhjetë apostujve sipas dëshirave të tyre.

3 Nefi 29–30 Mormoni shpjegon se dalja në dritë e Librit të Mormoni është shenjë se Perëndia ka filluar ta mbledhë Izraelin në ditët e mëvonshme. Zoti i këshillon johebrenjtë të pendohen dhe të bëhen pjesë e popullit të Tij të besëlidhjes.

3 Nefi 1

Hyrje

Kur afroi koha për përmbushjen e profecisë së Samuel Lamanitit rreth lindjes së Shpëtimtarit, besimtarët pri-tën shenjat që kishte thënë Samueli se do të vinin. Mos-besimtarët kërcënuan se do t'i vrisnin besimtarët, në qoftë se profecia nuk do të përmbushej deri në një ditë të caktuar. Nefi, një bir i Nefit dhe nip i Helamanit, iu lut Zotit në emër të besimtarëve. Në përgjigje të lutjes

së Nefit, zëri i Zotit erdhi tek ai, duke shpallur se shenja do të jepej atë natë. Kur dielli perëndoi, nuk pati errë-sirë dhe një yll i ri u shfaq. Pavarësisht nga përpjekjet e vazhdueshme të Satanit për ta shkatërruar besimin e njerëzve, shumica e njerëzve u kthyen në besim te Zoti. Por dy vjet më vonë, hajdutët e Gadiantonit filluan t'i udhëheqin shumë nefitë dhe lamanitë drejt ligësisë.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 1:1–26

Përmbushen profeci lidhur me lindjen e Jezu Krishtit dhe shumë nefitë kthehen në besim

I ftoni studentët të mendojnë rreth njerëzve që e kanë sakrifikuar jetën e tyre për ungjillin. (Disa shembuj janë Jezu Krishti, Abinadi, disa nga anti-nefi-lehitët dhe Jozef e Hajrëm Smithi). U kërkoni studentëve të shpjegojnë si mendojnë ata, përse njerëzit janë të gatshëm ta bëjnë një sakrificë të tillë. U lejoni studentëve një çast që të përsiatin se si mendojnë se do të përgjigjeshin, në qoftë se do të ishin në një situatë që do t'u kërkonte të jepnin jetën për ungjillin. Shpjegoni se pesë vjet pasi Samuel Lamaniti predikoi në Zarahemla, një grup nefitësh besnikë u ndeshën me këtë mundësi.

Përmbliidhni 3 Nefi 1:1–3 duke u treguar studentëve se biri i Helamanit, Nefi, ia dha analet e shenjta birit të tij, Nefit, dhe më pas u largua nga vendi. Askush nuk e dinte se ku shkoi ai.

Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 1:4–9. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, për të kërkuar sfidën që hasën nefitët besnikë.

- Çfarë sfide hasën besimtarët?
- Përse disa njerëz mund të kenë vështirësi që të mbeten besnikë në këtë situatë?
- Cilin njihni që besoni se do të mbetet besnik në këtë situatë? Si mendoni ju, përse këta njerëz do të qëndronin besnikë?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje tek 3 Nefi 1:10–12, duke kërkuar për atë që bëri Nefi në këtë kohë vendimtare.

- Çfarë ju bën përshtypje rreth përgjigjes së Nefit ndaj kësaj situatë? Përse?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë tek 3 Nefi 1:13–14 dhe i kërkoni klasës t'i kush-tojë vëmendje të veçantë përgjigjes së Zotit ndaj lutjes së Nefit.

- Çfarë tha Zoti se Ai do t'i "treg[onte] botës"? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë se **Zoti do t'i përmbushë të gjitha fjalët që Ai i ka bërë të thuhesh nga profetët e Tij.**)
- Kur Zoti foli për ardhjen në botë për të "bërë vullnetin, si të Atit, ashtu dhe të Birit", Ai e kishte fjalën për Shlyerjen e Tij. Si na ndihmon ky mesazh për të "mos e humb[ur] kurajën"?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 1:4, 14–15, 19–21, duke kërkuar fraza që theksojnë se Zoti i përmbush fjalët e profetëve.

- Si mendoni se do të ishit ndier nëse do të kishit qenë mes besimtarëve kur erdhi shenja?
- Si mund t'ju ndihmojë ju dija se Zoti do t'i përmbushë fjalët e profetëve, kur dikush tallet me standardet tuaja ose ju përmdjek për shkak të bindjeve tuaja?

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 1:16–18. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar mënyrën se si u përgjigjën të ligjtë kur panë shenjat që ishin profetizuar.

- Çfarë dinin të lightë pasi ishte dhënë shenja?
- Përse mëkati dhe mosbesimi çojnë drejt frikës?

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 1:22–23. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që bëri Satani për t'i bindur njerëzit që të mos besonin në shenjat e lindjes së Zotit.

- Çfarë bëri Satani? (Ai përhapi gënjeshtër mes njerëzve). Cilat janë disa gënjeshtër që përhap Satani sot?
- Çfarë të vërtete mund të mësojmë nga përgjigjja e njerëzve ndaj gënjeshtërve të Satanit? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë parimin vijues: **Kur përballemi me gënjeshtër të Satanit, ne mund të zgjedhim të besojmë në Jezu Krishtin dhe të kthehemi në besim.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë).

Për t'i ndihmuar studentët të ndiejnë të vërtetën dhe rëndësinë e këtij parimi, ndani thënien vijuese nga Peshkopi Riçard C. Exhli, i Peshkopatës Kryesuese. Merrni parasysh që t'u jepni studentëve një kopje të kësaj thënieje, e cila mund të vendoset brenda shkrimeve të tyre të shenjta.

“Për shkak të mosmarrëveshjeve dhe sfidave që hasim në botën e sotme, dëshiroj të sugjeroj një zgjedhje të vetme – një zgjedhje paqeje e mbrojtjeje dhe një zgjedhje që është e përshtatshme për të gjithë. Ajo zgjedhje është besimi. . . . Zgjidhni besimin kundrejt dyshimit, zgjidhni besimin kundrejt frikës, zgjidhni besimin kundrejt së panjohurës e së paparës dhe zgjidhni besimin kundrejt pesimizimit. . . .

Kur logjika, arsyeja ose intelektu vetjak arrijnë në mosmarrëveshje me mësimet dhe doktrinën e shenjta, ose mesazhe ngatëruese ua sulmojnë bindjet tuaja . . . , *zgjidhni* të mos e flakni farën tej zemrës suaj me anë të mosbesimit [shih Alma 32:28]. Mbani mend, ne nuk marrim dëshmi deri pas provës së besimit tonë (shih Ethëri 12:6)” (“Faith – the Choice Is Yours”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 31, 32–33).

- Çfarë mund të bëjmë për të zgjedhur besimin kundrejt dyshimit, frikës dhe pesimizimit? (Përgjigjet mund të përfshijnë atë që ne mund të zgjedhim të lutemi dhe të kërkojmë ndihmën e Zotit, të studiojmë shkrimet e shenjta, të zbatojmë urdhërimet, të ndjekim mbledhjet e Kishës dhe t'u shërbejmë të tjerëve).

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 1:24–25 dhe të përcaktojnë një sfidë tjetër që hasën disa nga besimtarët.

- Çfarë u përpoqën të vërtetonin disa njerëz rreth ligjit të Moisiut?
- Çfarë ju bën përshtypje lidhur me përgjigjen e këtyre njerëzve kur mësuan se kishin gabuar?

Shkruajeni pyetjen vijuese në tabelë: *Kur kundërshtari përpiqet të më bëjë të dyshoj, si do ta ruaj vërtetë besimin në Jezu Krishtin dhe në ungjillin e Tij të rivendosur?* U kërkonte studentëve ta kopjojnë këtë pyetje në fletoret e shënimeve ose në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta. U jepni atyre pak minuta për t'i shkruar përgjigjet e tyre.

3 Nefi 1:27–30

Të larguarit nga nefitët dhe disa të rinj lamanitë bashkohen me hajdutët e Gadiantonit

Ftoni dy studentë të dalin përpara klasës. I kërkonte një student t'i mbyllë sytë dhe të qëndrojë me një këmbë. Shpjegoni se ky student përfaqëson dikë që e di të vërtetën, por nuk po ushtron besim tek Ati Qiellor dhe Jezu Krishti dhe nuk është i zellshëm në të jetuarit e ungjillit.

Shpjegoni se në këtë demonstrim, studenti i dytë përfaqëson ndikimet që mund ta çojnë dikë që të largohet nga e vërteta. I kërkonte studentit të dytë ta shtyjë butësisht nga krahu studentin e parë, derisa studenti i parë ta humbasë ekuilibrin e tij ose të saj apo të bëhet i paqëndrueshëm. Vini në dukje se kur një njeri nuk po përpiqet ta jetojë ungjillin, ai ose ajo ka më shumë mundësi të mashtrohet nga gënjeshtërta dhe tundimet e Satanit.

- Çfarë ka nevojë të bëjë studenti i parë me qëllim që të qëndrojë i palëkundur? (Studenti duhet t'i hapë sytë dhe të qëndrojë me të dy këmbët).

Udhëzojeni studentin e parë t'i hapë sytë dhe të qëndrojë mbi të dyja këmbët të hapura sa gjerësia e shpatullave. Shpjegoni se ky student tani përfaqëson dikë që është "[i] vendosur dhe [i] paepur" (Helamani 15:8). Pastaj i kërkonte studentit të dytë që ta shtyjë butësisht studentin e parë përsëri. Vini në dukje se kur një njeri po përpiqet ta studiojë ungjillin dhe t'i zbatojë urdhërimet e Perëndisë, ai ose ajo qëndron i patundur edhe kur vjen kundërshtimi.

I bëni dy studentët të kthehen në vendet e tyre. Shpjegoni se pak vite pas shenjave të lindjes së Jezu Krishtit, Satani vazhdoi të përpiqej t'i bënte njerëzit ta dyshonin vërtetësinë e ungjillit.

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 1:27–29. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar ndikimin që njerëz të padrejtë patën mbi disa të rinj lamanitë.

- Çfarë u ndodhi disa prej të rinjve lamanitë? (Ata "u çuan në udhën e keqe nga disa që ishin Zoramitë" dhe ata u bashkuan me hajdutët e Gadiantonit).
- Sipas 3 Nefi 1:29, përse disa nga të rinjtë lamanitë i besuan "gënjeshtër[t]" dhe "fjalë[t] lajkatare" të zoramitëve? (Nëse studentët nuk e përmendin thënien e Mormonit se të rinjtë "vendosnin vetë", ua vini atë në dukje).
- Çfarë mendoni se do të thotë fraza "vendosnin vetë"?

Teksa studentët e diskutojnë këtë pyetje, lexoni atë që Motra Kathlin H. Hjus, një anëtare e presidencës së përgjithshme të Shoqatës së Ndihmës, tha rreth frazës:

"Do të thotë për mua që ata panë te vetja fillimisht dhe u dhanë pas dëshirave për të cilat profetët i kishin paralajmëruar për t'i shmangur. Ata iu hapën udhën joshjeve dhe tërheqjeve të Satanit" ("Grow Up unto the Lord", *Ensign*, shkurt 2010, f. 18).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 1:30. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar ndikimin e "brezit të ri" (rinisë) mbi të tjerët.

- Çfarë ndikimi pati brezi i ri mbi besimin e atyre që ishin përreth tyre?

Për t'i ndihmuar studentët ta krahasojnë këtë tregim me situata të kohëve të tanishme, bëni pyetjet që vijojnë:

- Cilat janë disa "gënjeshtër" dhe "fjalë lajkatare" që mund ta joshin rininë sot për t'u shoqëruar me grupe njerëzish të padrejtë?
- Kur i keni parë të rinjtë të kenë ndikim të keq mbi besimin e të tjerëve?

U kërkonte studentëve të thonë një parim i cili përmbledh atë që mund të mësojmë nga 3 Nefi 1:29–30. Ata mund të përdorin fjalë të ndryshme për t'i shprehur përgjigjet e tyre, por sigurohuni që e përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Nëse i dorëzohemi tundimit, shembulli ynë mund të ketë ndikim të keq mbi besimin dhe drejtësinë e të tjerëve.** Ju mund të doni t'i nxitni studentët që ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta).

Vini në dukje se, edhe pse të rinjtë e përmendur tek 3 Nefi 1:30 patën ndikim të keq mbi besimin e të tjerëve, të rinjtë gjithashtu mund të kenë ndikim të drejtë tek njerëzit përreth tyre. Ftojini një student të vijë tek tabela dhe të veprojë si shkrues për klasën. I kërkonte shkruesit t'i shkruajë përgjigjet e studentëve për pyetjen që vijon:

- Cilat janë disa mënyra se si ju mund të keni ndikim pozitiv mbi besimin e familjes, lagjes apo degës suaj dhe të komunitetit tuaj?

I nxitni studentët të zgjedhin një ose dy ide në tabelë që ata do t'i vënë menjëherë në vepër. I siguroni që ata mund ta forcojnë besimin e të tjerëve nëpërmjet fuqisë së shembujve të tyre të drejtë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 1:29–30. “Ligësi[a e] brezit të ri”

Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, shpjegoi ndikimin që një njeri, i cili shkon në udhë të shtrembër, mund të ketë mbi një familje:

“Të rinjtë e Kishës . . . e mbajnë të ardhmen në duart e tyre. Kisha gjithmonë ka qenë një brez larg nga

zhdukja. Nëse një brez i tërë do të humbej, gjë e cila nuk do të ndodhë, ne do ta humbisnim Kishën. Por edhe një individ i vetëm, i humbur nga ungjilli i Jezu Krishtit, i mbyll dyert për breza pasardhësish, përveç në se Zoti ndihmon që t’i kthejë disa nga ata” (“We Must Raise Our Sights” [fjalim i dhënë mësuesve fetarë të SAK-ut, 14 gusht 2001], f. 1, si.lds.org).

3 Nefi 2–5

Hyrje

Pasi njerëzit i panë shenjat e lindjes së Jezu Krishtit, ata filluan të habiteshin më pak nga shenjat dhe i ngurtësuan zemrat e tyre. Shumë njerëz i mohuan shenjat dhe mrekullitë e mëtejshme dhe ligësia e tyre u shtua. Si rrjedhim, hajdutët e Gadiantonit u fuqizuan kaq shumë sa nefitët dhe lamanitët u detyruan të merrnin armët kundër tyre. Lamanitët e kthyer në besim u bashkuan

me nefitët dhe u bënë të njohur si nefitë. Lakoneusi, kryegjykatësi i nefitëve, u bëri thirrje njerëzve të pendohen dhe i përgatiti ata për betejë. Për shkak të pendimit të tyre, besimit të tyre në Zotin dhe përgatitjeve të tyre të zellshme, nefitët triumfuan mbi hajdutët e Gadiantonit. Pas çlirimit të tyre, njerëzit e pranuan fuqinë e Perëndisë në ruajtjen e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 2

Lamanitët e kthyer në besim bashkohen me nefitët për t'u vetëmbrojtur prej hajdutëve të Gadiantonit

I ftoni studentët të përdorin pak minuta për të renditur në fletoret e shënimeve ose në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta disa përvoja shpirtërore që kanë pasur. I kujtoni ata se përvojat shpirtërore nuk kanë nevojë të jenë dramatike apo të pazakonta për të qenë domethënëse. Sugjeroni që ata të përsiaten për kohët kur e kanë ndier dashurinë e Atit të tyre Qiellor ose ndikimin e Frymës së Shenjtë. Për shembull, ata mund të shkruajnë rreth përvojave që kanë pasur kur kanë marrë përgjigje ndaj lutjes, kur kanë marrë bekime të priftërisë ose kur u kanë shërbyer të tjerëve. Kur të kenë mbaruar së shkruari, u kërkoni atyre përse mendojnë se mund të jetë e rëndësishme që t'i kujtojnë këto përvoja shpirtërore sot dhe 10 ose 20 vjet në të ardhmen.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 2:1–3. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që ndodhi kur njerëzit filluan të harrojnë shenjat që lidheshin me lindjen e Shpëtimtarit.

- Çfarë të vërtetash na mëson ky tregim rreth rrezikut të harrimit të përvojave shpirtërore?

Teksa studentët tregojnë për të vërtetat që kanë përcaktuar, theksoni parimin që vijon:

Nëse i harrojmë përvojat e mëparshme shpirtërore, ne vërtet do të bëhemi më të cenueshëm nga tundimet dhe mashtrimet e Satanit. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë. Ju gjithashtu mund të doni t'i nxitni studentët ta shkruajnë atë nën listat e tyre të përvojave shpirtërore.

- Si mendoni ju, përse harrimi i përvojave shpirtërore mund të na bëjë të cenueshëm nga Satani?
- Çfarë mund të bëjmë për t'u siguruar që nuk i harrojmë përvojat shpirtërore që kemi pasur? (Përgjigjet mund të përfshijnë ndarjen e përvojave me të tjerët si të jetë e përshtatshme, të shkruarin në një ditar personal ose shënimin e përvojave nga veprimtaritë tek Detyra ndaj Perëndisë ose te Përparimi Personal).

Ftojini një student të lexojë thënien vijuese, në të cilën Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, shpjegon se si shënimi i përvojave shpirtërore në një ditar e ndihmoi atë. I kërkoni klasës të dëgjojë për bekimet që mund të vijnë nga mbajtja e një anali të tillë.

“Shkrova pak rreshta çdo ditë për vite me radhë. Nuk lashë asnjë ditë pa shkruar, pavarësisht sa i lodhur isha apo sa herët do të më duhej ta nisja ditën tjetër. Përpara se të shkruaja, do të përsiatja për këtë pyetje: ‘A e kam parë dorën e Perëndisë të afrohet për të na prekur ne apo fëmijët ose familjen tonë sot?’ Ndërsa vazhdova ta bëja atë, diçka filloi të ndodhë. Ndërkohë që do të mendoja për ditën, do të shihja provë të asaj që Perëndia kishte bërë për një nga [anëtarët e familjes sime], që nuk e kisha kuptuar gjatë çasteve të

zhurmshme të ditës. Ndërsa kjo ndodhte, dhe ajo ndodhte shpesh, fillova të kuptoj se përpjekja për të kujtuar i kishte mundësuar Perëndisë të më tregonte se çfarë Ai kishte bërë. Më shumë sesa mirënjohje filloi të rritej në zemrën time. Dëshmia u rrit. U bëra gjithmonë e më i sigurt se Ati ynë Qiellor i dëgjon dhe u përgjigjet lutjeve tona. Ndjeva më shumë mirënjohje për zbutjen dhe pastrimin që erdhi për shkak të Shlyerjes së Shpëtimtarit Jezu Krisht. Dhe unë u rrita më shumë në vetëbesim se Fryma e Shenjtë mund t'i sjellë të gjitha gjërat në kujtesën tonë – madje gjëra që nuk i vumë re ose nuk u dhamë rëndësi kur ato ndodhën” (“O Kujtoni, Kujtoni”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 67).

I ftoni studentët të tregojnë se si të kujtuarit e përvojave shpirtërore – qoftë nëpërmjet shkrimit në një ditar ose mënyrash të tjera – i ka ndihmuar ata të qëndrojnë besnikë, pavarësisht nga përpjekjet e Satanit për t'i tunduar apo mashtruar ata.

Përmblihdni 3 Nefi 2:4–19 duke shpjeguar se, ndërsa njerëzit vazhduan në ligësi, hajdutët e Gadiantonit u shtuan në numër dhe në forcë. Hajdutët e Gadiantonit u bënë agresivë në mënyrë më të dhunshme dhe lamanitët e kthyer në besim i bashkuan forcat me nefitët për të luftuar kundër tyre. Edhe pse patën njëfarë suksesi në dëbimin e hajdutëve të Gadiantonit nga tokat e tyre, nefitët (së bashku me lamanitët e kthyer në besim, të cilët u thirrën tani nefitë) ishin ende në rrethana të rrezikshme 15 vjet pas shenjës së lindjes së Jezu Krishtit.

3 Nefi 3:1–10

Udhëheqësi i hajdutëve të Gadiantonit kërkon që nefitët të dorëzohen

Shpjegoni se në 3 Nefi 3:1–10, ne shohim një shembull të mënyrës se si kundërshtari nganjëherë mund të veprojë nëpërmjet të tjerëve në përpjekje për ta dobësuar besimin tonë dhe për të na çuar në udhë të gabuar. Gidianhi, udhëheqësi i hajdutëve të Gadiantonit, i shkroi një letër Lakoneusit, kryegjykatësit të nefitëve, për ta nxitur atë t'u dorëzohej hajdutëve të Gadiantonit.

Shkruani *Gidianhi tudson Lakoneusin* në tabelë. I kërkonte gjysmës së klasës të lexojë në heshtje 3 Nefin 3:2–5 dhe gjysmës tjetër të klasës të lexojë në heshtje 3 Nefin 3:6–10. Ndërkohë që studentët lexojnë, i bëni ata të kërkojnë fjalë ose fraza që tregojnë taktikat e përdorura nga Gidianhi në përpjekje për ta dobësuar besimin e Lakoneusit dhe për ta çuar atë në udhë të gabuar. Pasi studentët ta kenë përfunduar leximin, u kërkonte atyre të raportojnë për atë që kanë gjetur. Ftojini një student t'i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë.

Për t'i përmbledhur taktikat që përcaktuan studentët te 3 Nefi 3:2–10, shkruani të vërtetën që vijon në tabelë nën listën e studentëve: **Satani dhe pasuesit e tij shpesh përdorin lajka, premtime të rreme dhe kërcënime për t'i udhëhequr njerëzit në udhë të gabuar.** I ftoni studentët të zgjedhin një nga taktikat e Gidianhit të shkruara në tabelë dhe shpjegoni se si Satani dhe pasuesit e tij mund të përdorin një taktikë të ngjashme me rininë sot. Për t'i ndihmuar studentët të shqyrtojnë disa nga këto krahasime, ju mund të bëni pyetje të tilla si ato që vijojnë:

- Cilët janë disa shembuj të mënyrës se si kundërshtari mund të përdorë lajka (lavdërim të pasinqertë ose të tepërt) mbi rininë sot? Cilat janë disa premtime të rreme ose kërcënime të zbrazëta që mund të përdorë kundërshtari? Si mendoni se rinia mund t'iu bëjë ballë këtyre taktikave?

3 Nefi 3:11–5:7

Njerëzit e Lakoneusit përgatiten për ta mbrojtur vetveten dhe i mundin hajdutët e Gadiantonit

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 3:11–12. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar mënyrën se si Lakoneusi iu përgjigj letrës kërcënuese të Gidianhit.

- Çfarë të vërtetash mund të mësojmë nga mënyra se si Lakoneusi iu përgjigj Gidianhit? (Një e vërtetë që studentët mund të përcaktojnë, është se **burrat dhe gratë e drejta nuk kanë pse të druhen nga të ligjtë dhe nuk duhet t'i dorëzohen kërcënimit të tyre.**)

Ndajeni klasën në katër grupe. I jepni secilit grup një fletë të madhe letre. I bëni grupet t'i ndajnë letrat e tyre në dy kolona, një të quajtur *Përgatitjet e Lakoneusit* dhe tjetrën të quajtur *Paralele të Kohës Sonë*. Shkruajini pjesët vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë dhe caktojini nga një pjesë secilit grup: 3 Nefi 3:12–15; 3 Nefi 3:16–21; 3 Nefi 3:22–26; 3 Nefi

4:1–4. I ftoni studentët të lexojnë vargjet që u caktohen, duke kërkuar mënyra se si Lakoneusi e përgatiti popullin e tij shpirtërisht dhe fizikisht për t'i bërë ballë sulmit të hajdutëve të Gadiantonit. Nën titullin *Përgatitjet e Lakoneusit*, bëni një student nga secili grup të shkruajë atë që njerëzit bënë për t'u përgatitur. (*Shënim:* Ndërkohë që studentët i studiojnë këto vargje, sigurohuni që ata bëjnë dallimin midis Gidianhit, udhëheqësit të hajdutëve të Gadiantonit, dhe Gidgidonit, profetit të madh dhe kryekapitenit mes nefitëve).

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'i plotësuar listat e tyre nën titullin *Përgatitjet e Lakoneusit*, i ftoni ata të renditin nën titullin *Paralele të Kohës Sonë* përgatitje shpirtërore dhe fizike që na kanë këshilluar t'i bëjmë në ditët e mëvonshme. Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për ta plotësuar këtë detyrë, ftojeni një student nga secili grup për t'i treguar klasës atë që mësoi grupi i tij ose i saj. Për t'i ndihmuar studentët të përcaktojnë se si mund ta vënë në zbatim atë që kanë mësuar, bëni pyetje si ato që vijojnë, gjatë ose pas paraqitjeve të tyre:

- Si mund t'i forcojmë shtëpitë tona ndaj sulmeve të kundërshtarit?
- Përse përgatitjet materiale – të tilla si marrja e një arsimimi dhe ruajtja e ushqimeve në shtëpi – janë të rëndësishme në ditët e fundit?
- Si siguron mbrojtje për ne mbledhja në familje dhe në lagje ose degë?
- Kur ju ka ndihmuar lutja për të fituar forcë shpirtërore?
- Si mund të na përgatitë pendimi për të ardhmen?
- Çfarë bekimesh mund të na vijnë kur ndjekim profetët dhe apostujt e gjallë?
- Si mund ta ftojmë shpirtin e zbulës në jetën tonë?

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 4:7–12. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar mënyra se si njerëzit u bekuan për shkak të përgatitjeve të tyre shpirtërore dhe fizike.

- Çfarë të vërtetash keni mësuar nga ky tregim? (Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, theksoni parimin që vijon: **Kur e përgatim vetveten shpirtërisht dhe materialisht, Zoti do të na forcojë për t'i kapërcyer sfidat.**)

Përmbledhni 3 Nefi 4:13–29 duke shpjeguar se Lakoneusi dhe populli i tij i mundën hajdutët e Gadiantonit dhe i ekzekutuan udhëheqësit e tyre. Lexoni me zë të lartë 3 Nefin 4:30–33. I ftoni studentët t'ju ndjekin, duke kërkuar mënyrën se si njerëzit iu përgjigjën kësaj fitoreje.

- Si u përgjigjën njerëzit pasi Zoti i çliroi ata prej armiqve të tyre?
- Cilat i pranuan njerëzit si shkaqet e çlirimit të tyre nga hajdutët e Gadiantonit? (Pendimin dhe përlësinë e tyre dhe mirësinë e Perëndisë. Ju mund të doni të vini në dukje se, **kur pendohemi dhe e përlim vetveten, Perëndia do të na mbështetë përmes sprovave tona dhe do të na çlirojë prej tyre.**)

Ju mund të doni të tregoni për një përvojë në të cilën ju u mbështetët te Perëndia dhe Ai ju ndihmoi që të duroni një provë ose ta kapërceni atë. Ju gjithashtu mund të ftoni një ose dy prej studentëve tuaj për të treguar ndonjë përvojë të tillë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 5:1–4. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që bënë nefitët si rezultat i ndihmës dhe bekimeve që morën në betejën e tyre kundër hajdutëve të Gadiantonit. Ndërkohë që studentët e tregojnë atë që zbulojnë, theksoni se një nga mënyrat se si njerëzit u përgjigjën, ishte t'u predikonin ungjillin të tjerëve.

3 Nefi 5:8–26

Paqja rivendoset mes popullit; Mormoni shpjegon përmbledhjen e tij për analet

U thoni studentëve se pjesa e mbetur e 3 Nefit 5 përmban shpjegimin e Mormonit lidhur me arsyen përse ai po e përmbledhte këtë anal. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 5:12–15, duke kërkuar atë që tha Mormoni rreth përgjegjësisë së tij për të shkruar një përmbledhje të anave nefite.

- Çfarë të vërtete keni mësuar nga këto vargje, e cila përshkruan përgjegjësinë tonë si dishepuj të Jezu Krishtit? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Si dishepuj të Jezu Krishtit, ne kemi përgjegjësi për t'u mësuar të tjerëve udhën drejt jetës së përjetshme.** Ju mund të doni ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë).

Vini në dukje se një nga mënyrat më të rëndësishme si mund t'i tregojmë mirënjohjen tonë Zotit për bekimet që Ai na jep, është duke i ndihmuar të tjerët të vijnë tek Ai dhe të marrin po të njëjtat bekime. U kërkoni studentëve të sugjerojnë pak mënyra përmes të cilave ata, si dishepuj të Jezu Krishtit, mund t'u mësojnë të tjerëve udhën drejt jetës së përjetshme. I nxitni studentët të zgjedhin një ose dy prej këtyre sugjerimeve për ndarjen e ungjillit dhe me lutje të kërkojnë ndihmën e Zotit për të vënë në jetë atë që zgjodhën të bëjnë.

3 Nefi 6–7

Hyrje

Pas çlirimit të tyre të mrekullueshëm nga hajdutët e Gadiantonit, nefitët gëzuan paqe për gati tre vjet. Por krenaria, dallimet midis klasave dhe përndjekjet u shtuan mes njerëzve. Ndërkohë që disa mbetën besnikë ndaj Zotit, shumë veta hynë në lidhje të fshehta. Për

shkak të lidhjeve të fshehta, kryegjykatësi u vra dhe qeveria nefite u përmbys. Njerëzit u ndanë në fise dhe caktuan vetë udhëheqësit e tyre. Nefi u shërbeu njerëzve me fuqi dhe autoritet të madh.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 6:1–18

Pas një periudhe mirëqenieje, nefitët bëhen krenarë dhe Kisha copëtohet

Shkruajini pyetjet e vijues në tabelë përpara orës së mësimi. U kërkoni studentëve t’u përgjigjen atyre dhe t’i shpjegojnë përgjigjet e veta.

A është e mundur për dikë që të jetë . . .

I pasur dhe i përulur?

I varfër dhe krenar?

I arsimuar dhe i përulur?

I paarsimuar dhe krenar?

I nxitni studentët të vazhdojnë të mendojnë rreth këtyre pyetjeve teksa studiojnë 3 Nefi 6. Përmbledhni 3 Nefin 6:1–9 duke shpjeguar se pasi nefitët dhe lamanitët i mundën hajdutët e Gadiantonit, ata vendosën paqe në vend dhe filluan të përparonin. Por pas një kohe të shkurtër, paqja dhe mirëqenia e tyre u kërcënuan.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 6:5, 10–12 dhe vëreni klasën të kërkojë atë që filloi ta kërcëronte paqen dhe mirëqenien e njerëzve.

- Çfarë filloi të ndodhte që e kërcënoi paqen dhe mirëqenien e njerëzve?
- A e keni parë grumbullimin e pasurive ose të diturisë të sjellin probleme të ngjashme në shkollën, komunitetin apo vendin tuaj? Nëse po, në çfarë mënyrash?

Hiqni një linjë vertikale nga lart poshtë në qendër të tabelës për të bërë dy kolona. Shkruani *Krenarë* në kreun e një prej kolonave dhe *Të Përulur* në kreun e kolonës tjetër. I ftoni studentët të kërkojnë 3 Nefi 6:13–14, duke gjetur fjalë dhe fraza që përshkruajnë se si u përgjigjen njerëzit, ndërkohë që pasuritë dhe dituria filluan t’i ndajnë ata. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se të *zemërohesh* ose të *thuash fjalë të rënda* do të thotë ta kritikosh dikë me zemërim ose t’i flasësh dikujt në mënyrë fyese). Kur studentët ta kenë mbaruar leximin, i ftoni ata të shkruajnë në kolonën e duhur në tabelë fjalët ose frazat që kanë gjetur.

- Çfarë prove shihni te 3 Nefi 6:13 se disa veta që po përndiqeshin nga kryelartët, po përgjigjeshin edhe vetë me krenari?
- Si mendoni ju, përse është përgjigja ndaj “zemërimit me zemërim” (ose kritikës me kritikë) një shfaqje e krenarisë?
- Çfarë ju lë mbresë rreth mënyrës se si lamanitët e kthyer në besim u përgjigjen gjatë kësaj kohe?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga 3 Nefi 6:13–14? (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, por ata duhet të përcaktojnë parimin që vijon: **Ne mund të zgjedhim të jemi të përulur dhe besnikë pavarësisht nga rrethanat tona.**)

I drejtoni studentët te kolona në tabelë që rendit përgjigje të përulura. Bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë veprimesh mund të ndërmarrim për ta ndihmuar veten tonë që të qëndrojmë të përulur dhe besnikë në çfarëdolloj rrethane? (Renditni përgjigjet e studentëve në tabelë në kolonën e titulluar *Të Përulur*.)

- Mendoni për një njeri që e ndieni se është një shembull i mirë i zgjedhjes për të qenë i përlur dhe besnik, pavarësisht nga rrethanat e tij ose të saj. Si është ky njeri një shembull përulësie?

Shpjegoni që, për shkak se shumica e nefitëve nuk u penduan për krenarinë e tyre, situata e tyre u keqësua. Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 6:15–18. Vëreni klasën t’i ndjekë ata, duke kërkuar mënyrën se si krenaria e njerëzve e lejoj Satanin t’i ndikonte ata.

- Çfarë na mësojnë këto vargje rreth marrëdhënies midis krenarisë dhe fuqisë së Satanit për të na tunduar? (Ndërsa studentët përgjigjen, i ndihmoni ata të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Kur jemi krenarë, ne i lejojmë Satanit fuqi më të madhe që të na tundojë dhe të na udhëheqë për të bërë më shumë mëkat.** Ju mund të doni t’i nxitni ata ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta ose në fletoret e shënimeve apo në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta).
- Sipas 3 Nefi 6:15–18, çfarë fjalësh dhe frazash e përshkruajnë ndryshimin e lig të zemrës që përjetuan këta njerëz për shkak të krenarisë? (Ata u “lanë . . . që [t’i] çonte kudo që [Satan] dëshironte dhe të bënin çfarëdo paudhësie që ai donte që ata të bënin”. Ata ishin në “një gjendje ligësie të tmerrshme” dhe “ngritën krye me dashje kundër Perëndisë”.)
- Si mendoni ju, përse krenaria e ndikon shkallën me të cilën Satani mund të na ndikojë ne?

Përveç përgjigjeve të dhëna nga studentët, merrni parasysh ta ftoni një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. U kërkonte studentëve të dëgjojnë për atë që Presidenti Ajring paralajmëroi se është një nga rreziqet e krenarisë.

“Krenaria krijon një zhurmë brenda nesh, e cila e bën zërin e qetë të Shpirtit të vështirë për t’u dëgjuar. Dhe shpejt, në kotësinë tonë, ne as nuk dëgjojmë më për të. Ne shpejt mund të arrijmë të mendojmë se nuk kemi nevojë për të” (“Prayer”, *Ensign*, nëntor 2001, f. 16).

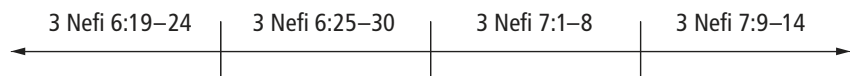
- Përse është e rrezikshme që të mos e dëgjojmë më zërin e Shpirtit? (I ndihmoni studentët të kuptojnë se kur nuk ia vëmë veshin pëshpëritjeve të Frymës së Shenjtë, ne jemi më të prekshëm nga tundimet e djallit).

Drejtojini studentët përsëri te lista e përgjigjeve të përlura në tabelë. I ftoni ata të zgjedhin një përgjigje të përlur që mendojnë se do të ishte më e dobishmja për ta personalisht. U lejoni atyre pak minuta për të shkruar rreth mënyrës se si ata mund të fillojnë menjëherë ta vënë në jetë atë sugjerim në shkollë apo në shtëpi.

3 Nefi 6:19–7:14

Lidhjet e fshehta e shkatërrojnë qeverinë nefite dhe populli ndahet në fise

Kopjoni boshtin e kohës që vijon në tabelë:

Ndajeni klasën në katër grupe dhe i caktoni secilit grup një nga pjesët e shkrimeve të shenjta në tabelë. Vëreni studentët të lexojnë në heshtje pjesët e caktuara atyre, duke kërkuar ngjarjet kryesore që ndodhën mes nefitëve. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, ftojini një student nga secili grup që t’i shkruajë ngjarjet kryesore nga pjesa që iu caktua atij ose asaj, nën seksionin përkatës të boshtit të kohës (studentë të tjerë në secilin grup mund të ndihmojnë). Kur të kenë mbaruar, shpjegoni se lista e ngjarjeve tregon se si lidhjet e fshehta çuan në përmbysjen e qeverisë nefite dhe në ndarjen e popullit në fise.

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 6:27–30. I kërkonte klasës t’i ndjekë ata dhe të përcaktojnë themeluesin e lidhjeve të fshehta dhe qëllimin e tyre. Kur studentët ta kenë përcaktuar themeluesin e lidhjeve të fshehta (djallin), pyetni:

- Cilat fjalë dhe fraza i përshkruajnë qëllimet e lidhjeve të fshehta? (Përgjigjet mund të përfshijnë “për t’u bashkuar kundër gjithë drejtësisë”, “t’i shkatërronin” njerëzit e Zotit, “nuk përfillën ligjin dhe të drejtat e vendit të tyre” dhe “vendi të mos kishte më liri”.)

- Si i shpëtuan ndëshkimit ata që i vranë profetët? (Miqtë dhe farefisi i tyre, të cilët ishin gjithashtu anëtarë të lidhjeve të fshehta, u bashkuan për t'i ndihmuar ata që t'i mbanin të fshehta veprimet e tyre dhe që t'u shmangeshin pasojave të veprimeve të tyre).
- Përfytyroni se keni disa miq që duan t'iu shmangen pasojave të veprimeve të tyre. Si mund t'i ndihmoni ata që, përkundrazi, ta jetojnë ungjillin dhe t'i jetojnë standardet e tij?

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 7:1–8. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar ndikimin e këtyre lidhjeve të fshehta mes nefitëve. Shpjegoni se **djalli i josh njerëzit që të hyjnë në lidhje të fshehta në përpjekje për ta shkatërruar drejtësinë dhe për ta shtuar paudhësinë**. I ndihmoni studentët të kuptojnë se metodat dhe synimet e lidhjeve të fshehta shpesh janë tinzare dhe jo gjithmonë të lehta për t'u dalluar. I nxitni ata ta shmangin shoqërimin me grupe ose individë që u ngajnë lidhjeve të fshehta në ndonjë mënyrë.

3 Nefi 7:15–26

Gjatë një kohe kur pak veta janë besnikë, Nefi vazhdon t'u shërbejë dhe disa njerëz kthehen në besim

- Si mendoni ju se do të ishit ndier, në qoftë se do të kishit jetuar mes nefitëve pasi u përmbys qeveria e tyre? Përse?
- Ku mendoni se do të ishit kthyer për udhëheqje dhe drejtim?

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 7:15–20. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar arsye përse ata mund të kishin dashur ta ndiqnin Nefin në këto rrethana. Merrni parasysh që studentët të ndalojnë pas secilit varg ose pas dy vargjeve, në mënyrë që ju të mund t'u kërkonin studentëve të shpjegojnë përse ata mund të ishin frymëzuar për ta ndjekur Nefin.

- Cili ishte mesazhi i Nefit drejtuar popullit në këtë kohë? (Shih 3 Nefi 7:16.)
- Si janë udhëheqësit e Kishës sot të ngjashëm me Nefin?
- Kur keni parë një udhëheqës të Kishës që ju “mësoi me fuqi dhe me autoritet të madh”? (3 Nefi 7:17).

U kërkonin studentëve të lexojnë në heshtje 3 Nefi 7:21–26 dhe të përcaktojnë se si ata që u kthyen në besim, u bekuan ngaqë e ndoqën Nefin dhe u penduan për mëkatet e tyre. I ftoni disa studentë që të shpjegojnë atë që kanë gjetur.

- Cilat parime mund të mësojmë nga shembulli i atyre që u penduan dhe e ndoqën Nefin?

Studentët mund të japin një shumëllojshmëri të vërtetash, por ata duhet të përcaktojnë parimin që vijon: **Në qoftë se pendohemi dhe i ndjekim shërbëtorët e Zotit, ne vërtet do të marrim ndikimin e Frymës së Shenjtë.**

- Përse është pendimi thelbësor me qëllim që ne ta kemi Frymën e Shenjtë me ne?
- Si mendoni ju, përse ndjekja e shërbëtorëve të Zotit na ndihmon të bëhemi më të dëgjueshëm ndaj udhëzimit nga Fryma e Shenjtë?

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë:

“Kam arritur në përfundimin se udhërrëfimi shpirtëror në përmasë të gjerë varet nga të qenit në harmoni me Presidentin e Kishës, Presidencën e Parë dhe Kuorumin e Të Dymbëdhjetëve – të gjithë të cilët mbështeten . . . si profetë, shikues dhe zbulues. Nuk e di se si ne mund të presim të jemi në harmoni të plotë me Shpirtin e Zotit, në qoftë se nuk jemi në harmoni me Presidentin e Kishës dhe profetët, shikuesit dhe zbuluesit e tjerë” (“Called and Chosen”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 53).

- Kur e keni ndier ndikimin e Frymës së Shenjtë, ngaqë keni zgjedhur të jeni të bindur ndaj shërbëtorëve të Zotit?

I nxitni studentët të shkruajnë mbresa që kanë marrë, rreth asaj që mund të bëjnë për t'i vënë në jetë të vërtetat që kanë mësuar sot. Theksoni se, edhe kur të tjerët zgjedhin të jetojnë në kundërshtim me urdhërimet e Zotit, siç ishte rasti i nefitëve, ne mund të zgjedhim të ndjekim me përlësi Perëndinë dhe shërbëtorët e Tij të zgjedhur.

3 Nefi 8–10

Hyrje

Tridhjetë e tre vjet pasi kishin parë shenjën e lindjes së Shpëtimtarit, nefitët filluan të kërkonin shenjën që Samuel Lamaniti kishte profetizuar për vdekjen e Shpëtimtarit. Edhe pse shumë shenja u dhanë, dyshime dhe grindje u shtuan mes njerëzve. Brenda vitit në vazhdim, profecia e Samuelit u përmbush. Pasi stuhi, tërmete dhe fatkeqësi të

tjera të mëdha natyrore shkaktuan shkatërrim të përhapur gjerësisht, errësira e mbuloi tokën për tri ditë. Në errësi, njerëzit që i kishin mbijetuar shkatërrimit, dëgjuan zërin e Jezu Krishtit. Ai i ftoi ata të pendohen dhe të kthehen tek Ai. Kur errësira u shpërnda, vajtimi i njerëzve u kthye në gëzim dhe përlëvdim të Jezu Krishtit.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 8:1–18

Shkatërrim i madh shenjon vdekjen e Jezu Krishtit, duke përmbushur profecinë e Samuel Lamanitit

Fillojeni orën e mësimi duke bërë pyetjen vijuese:

- A jeni në dijeni për ndonjë shenjë që tashmë ka ndodhur, duke treguar se Ardhja e Dytë e Shpëtimtarit është pranë? (Ju mund të doni të vini në dukje se shumë profeci, të tilla si Rivendosja e ungjillit, ardhja e profetit Elija dhe ungjilli duke u predikuar nëpër botë, janë përmbushur ose po përmbushen).
- Si ndiheni kur dalloni diçka të tillë si një shenjë e qartë se Ardhja e Dytë e Shpëtimtarit po afrohet?

Shpjegoni se ne jetojmë në një kohë që është e ngjashme me kohën pikërisht përpara se Jezu Krishti të vizitonte nefitët. Po ashtu sikurse nefitët po vëzhgonin për shenjat që Samuel Lamaniti kishte profetizuar se do të shenjonin vdekjen dhe Ringjalljen e Jezu Krishtit, ne duhet të vëzhgojmë për shenja të Ardhjes së Dytë të Shpëtimtarit.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 8:3–4, duke përcaktuar ndryshimet midis mënyrës se si disa nefitë u ndien rreth shenjave. U kërkon studentëve të raportojnë atë që gjejnë. (Edhe pse njerëzit vëzhguan për shenjat “me padurim të madh”, “dyshime dhe grindje të mëdha” ekzistonin mes tyre).

- Në çfarë mënyrash është situata e përshkruar te 3 Nefi 8:3–4 e ngjashme me kushtet në botë sot?
- Si mund ta forcojmë besimin tonë në Jezu Krishtin edhe kur shumë njerëz përreth nesh shprehin dyshim?

I pyetni studentët nëse ata kanë përjetuar ndonjëherë një stuhi, tërmet apo ndonjë fatkeqësi tjetër natyrore të ashpër. Ndërsa studentët përgjigjen, i ftoni ata të tregojnë se si u ndien gjatë përvojës dhe pas saj.

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 8:5–7. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që ndodhi në fillimin e vitit të 34-t pas lindjes së Jezu Krishtit. Më pas i ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 8:8–18, duke kërkuar atë që u ndodhi banorëve të qyteteve. I bëni studentët të tregojnë atë që gjejnë. I kujtoni studentët se Samuel Lamaniti kishte profetizuar për këto gjëra (shih Helamani 14:20–27). Theksoni se **fjalët e profetëve do të përmbushen që të gjitha** dhe se **Perëndia do t'i mbajë të ligjtë përgjegjës për veprimet e tyre**.

3 Nefi 8:19–25

Errësira mbulon tokën për tri ditë

Shpjegoni se, pasi pushuan stuhitë dhe tërmetet, errësira e mbuloi tokën për tri ditë. I mbyllni dritat në dhomë për një çast. Më pas i pyetni studentët nëse kanë qenë ndonjëherë në një vend tërësisht të errët, të tillë si një shpellë ose një dhomë pa dritare.

- Si u ndiet kur ishit në atë vend?

Vini në dukje se errësira që mbuloi tokën për tri ditë, ishte e ndryshme nga errësira që vjen kur shuhen dritat ose kur shkohet në një vend pa dritare. U kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje 3 Nefin 8:19–23, duke parë për fraza që përshkruajnë errësirën që përjetuan nefitët. (Përgjigjet mund të pëfshijnë “errësirë të plotë”, “avulli i errësirës”, “mjegullat e errësirës” dhe “nuk u pa dritë”.)

U kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje 3 Nefin 8:23–25, duke parë për ndikimin që pati errësira mbi nefitët që i kishin mbijetuar shkatërrimit. U kërkoni studentëve të raportojnë për atë që gjejnë.

3 Nefi 9:1–14

Në errësirë, Jezu Krishti i fton ata që i kanë mbijetuar shkatërrimit, të pendohen dhe të vijnë tek Ai

Shkruani pyetjet që vijojnë në tabelë. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 9:1–12, duke parë për përgjigje ndaj këtyre pyetjeve.

Përse ndodhi ky shkatërrim?

Si reagoi Satani ndaj këtij shkatërrimi?

Çfarë na mëson kjo rreth Satanit dhe mënyrës se si ai i trajton ata që e ndjekin atë?

I lexoni klasës me zë të lartë 3 Nefin 9:13–14. Vëri studentët t’ju ndjekin, duke kërkuar ftesën e Shpëtimtarit drejtuar atyre që ishin ruajtur nga shkatërrimi. U kërkoni studentëve t’i përfytyrojnë ata nefitë, duke dëgjuar zërin e Shpëtimtarit në errësirë të plotë. Ata ishin “shpëtuar, sepse [kishin] qenë më të drejtë se” ata që ishin shkatërruar, por ende kishin nevojë të pendoheshin dhe të ndryshonin (shih 3 Nefi 9:13; 10:12).

- Si mendoni se u ndien nefitët kur e dëgjuan këtë ftesë nga Shpëtimtari? Përse?

Ftojini një student të lexojë thënien që vijon nga Plaku C. Skot Grou, i Të Shtatëdhjetëve:

“Jezu Krishti është Shëruesi i Madh i shpirtit tonë. . . .

Kur mëkatojmë, Satani na thotë se jemi të humbur. Në dallim, Shëlbuesi ynë ofron shëlbim për të gjithë – pavarësisht se çfarë kemi bërë gabim – madje dhe juve dhe mua” (“Mrekullia e Shlyerjes”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 109).

Pohoni se ftesa e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 9:13 – për të ardhur tek Ai dhe për t’u shëruar – shtrihet tek secili prej nesh. Me qëllim që Shpëtimtari të na shërojë, ne duhet ta pranojmë ftesën e Tij për të ardhur tek Ai, për t’u penduar për mëkatet tona dhe për t’u kthyer në besim. U kërkoni studentëve të mendojnë rreth aspektesh në jetën e tyre në të cilat ata kanë nevojë për shërimin e Shpëtimtarit. Më pas i ftoni ata t’i përgjigjen pyetjes vijuese në fletoret e shënimeve ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

- Çfarë keni nevojë të bëni që të mund ta merrni shërimin e Shpëtimtarit në jetën tuaj?

3 Nefi 9:15–22

Shpëtimtari shpall se nëpërmjet flijimit të Tij, përmbushet ligji i Moisiut

Lexoni me zë të lartë 3 Nefin 9:19. Vëreni klasën t’ju ndjekë, duke kërkuar atë që Jezu Krishti tha se Ai nuk do ta pranonte më nga nefitët. Mund të jetë e nevojshme t’u kujtoni studentëve se nefitët në këtë kohë po jetonin ligjin e Moisiut. Si pjesë e ligjit të Moisiut, Zoti e urdhëroi popullin e Tij për të ofruar flijime kafshësh, si një simbol dhe një shenjë e flijimit që Shpëtimtari do të ofronte nëpërmjet Shlyerjes së Tij.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 9:20, duke kërkuar atë që tha Shpëtimtari se nefitët duhej të ofronin tani si flijim. I bëni studentët të raportojnë për atë që gjejnë.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të ofrosh për flijim “një zemër të thyer dhe një shpirt të penduar”?
- Çfarë bekimesh u premtan Shpëtimtari atyre që vijnë tek Ai me një zemër të thyer dhe shpirt të penduar?

Shpjegoni se Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi një mënyrë për të menduar rreth frazave “zemër e thyer” dhe “shpirt i penduar”. Lexojeni thënien vijuese, duke u kërkuar studentëve të dëgjojnë fjalët që përdori Plaku Kristoferson për të na ndihmuar t’i kuptojmë këto fraza:

Pyetje vetjake

Pyetje vetjake mund t’i ndihmojnë studentët të zbatojnë të vërteta të ungjillit. Megjithatë, për shkak të natyrës së këtyre pyetjeve, studentët mund të ngurrojnë t’u përgjigjen atyre me zë. Të ftuarit e studentëve për t’u përgjigjur pyetjeve vetjake me shkrim i lejon ata t’u përgjigjen atyre në fshehtësi, me përgjigje më të çiltra dhe më të ndiera. Megjithatë, ju duhet t’i paralajmëroni që të mos shkruajnë rreth çështjesh sekrete, të tilla si mëkate apo shkelje të së kaluarës.

“Ju mund t’i ofroni Zotit dhuratën e zemrës suaj të thyer, ose penduese, dhe të shpirtit tuaj të penduar, ose të bindur. Në të vërtetë, ajo është dhurata e vetvetes – ajo që jeni dhe ajo që po bëheni.

A ka diçka brenda jush ose në jetën tuaj që është e papastër ose e padenjë? Kur hiqni dorë prej saj, ajo është një dhuratë për Shpëtimtarin. A ka ndonjë zakon apo cilësi të mirë që po mungon në jetën tuaj? Kur e merrni atë dhe e bëni pjesë të karakterit tuaj, ju po i jepni një dhuratë Zotit” (“When Thou Art Converted”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 12).

- Çfarë fjale përdori Plaku Kristoferson për të na ndihmuar të kuptojmë frazën “zemër e thyer”? (Penduese). Si mendoni ju, çfarë do të thotë të kesh një zemër penduese?
- Çfarë fjale përdori Plaku Kristoferson për të na ndihmuar të kuptojmë frazën “shpirt i penduar”? (I bindur). Si do ta përshkruanit dikë që ka një shpirt të bindur?

Vërieni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 9:21–22, duke kërkuar përshkrimin e Shpëtimtarit lidhur me mënyrën se si ne duhet të vijmë tek Ai. I ftoni ata të raportojnë atë që gjejnë. Ngrini lart një fotografi të një fëmije të vogël, ndoshta të dikujt nga familja juaj.

- Si e përfytyroni një fëmijë të vogël duke ardhur te Shpëtimtari? Si ju ndihmon kjo të kuptoni mënyrën se si ne duhet të vijmë te Shpëtimtari?

Shkruani sa vijon në tabelë:

Nëse vijmë te Krishti me një zemër të thyer dhe shpirt të penduar, Ai do të . . .

U kërkon studentëve të shqyrtojnë 3 Nefin 9:13–15, 19–22 për të përcaktuar mënyra se si ta plotësojnë thënien në tabelë. I ftoni ata të raportojnë atë që zbulojnë. Përgjigjet e tyre mund të përfshijnë se Ai do të na shërojë (shih 3 Nefi 9:13), do të na japë jetë të përjetshme (shih 3 Nefi 9:14) dhe do të na pranojë (shih 3 Nefi 9:22). Pasi studentët të jenë përgjigjur, plotësoni thënien në tabelë: ***Nëse vijmë te Krishti me një zemër të thyer dhe shpirt të penduar, Ai do të na pranojë, do të na shërojë dhe do të na japë jetë të përjetshme.***

3 Nefi 10

Zoti ofron që ta mbledhë popullin e Tij si një kllaçë mbledh zogjtë e saj

Përmbledhni 3 Nefin 10:1–3 duke shpjeguar se, pasi e dëgjuan zërin e Shpëtimtarit, njerëzit u mahnitën aq shumë sa ata ishin të heshtur për shumë orë. Më pas Ai u foli përsëri njerëzve.

Ftoni dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 10:4–6. Vini në dukje se, në këto vargje, Shpëtimtari foli për shtëpinë e Izraelit, popullin e Tij të besëlidhjes.

- Në çfarë mënyrash është Shpëtimtari i ngjashëm me një kllaçë duke i mbrojtur zogjtë e saj nga rreziku? Përse Shpëtimtari nuk i kishte mbledhur dhe mbrojtur të gjithë njerëzit e shtëpisë së Izraelit? (Ata nuk do të vinin tek Ai).
- Çfarë u premtoi Shpëtimtari atyre që do të pendoheshin dhe ktheheshin tek Ai? (Ai do t’i mbledhte ata si një kllaçë mbledh zogjtë e saj).

U kërkon studentëve t’i përgjigjen pyetjes që vijon në fletoret e shënimeve ose në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të doni ta shkruani këtë pyetje në tabelë ose ta lexoni atë ngadalë me qëllim që studentët të mund ta shkruajnë atë).

- Kur e keni ndier ftesën e Shpëtimtarit për ta marrë ushqimin e Tij shpirtëror dhe mbrojtjen e Tij?

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 10:9–11. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që ndodhi pasi Shpëtimtari i kishte folur popullit. Ju mund të doni të përfundoni duke dëshmuar se Shpëtimtari është i mëshirshëm ndaj të gjithë atyre që vijnë tek Ai me një zemër të thyer dhe një shpirt të penduar. Ju gjithashtu mund të dëshironi të shpjegoni se në mësimin që pason, studentët do të diskutojnë për vizitën e Shpëtimtarit te njerëzit dhe se si Ai vetë i shërbeu secilit prej tyre.

3 Nefi 11:1–17

Hyrje

Pas shkatërrimit dhe tri ditëve të errësirës, të cilat shenjtan vdekjen e Shpëtimtarit, rreth 2.500 burra, gra dhe fëmijë nefitë u mblodhën përreth tempullit në tokën e Begatisë (shih 3 Nefi 17:25). Ndërsa flisnin me njëri-tjetrin, ata dëgjuan zërin e Atit Qiellor duke

paraqitur Birin e Tij, Jezu Krishtin, i cili atëherë u shfaq. Jezu Krishti i ftoi njerëzit të dëshmonin në mënyrë personale se Ai ishte vrarë për mëkatet e botës. Një nga një ata u afruan tek Ai dhe e prekën plagën në anën e Tij dhe gjurmët e gozhdëve në duart dhe këmbët e Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 11:1–7

Nefitët dëgjojnë zërin e Atit duke shpallur shfaqjen e Birit të Tij

Ndërkohë që studentët hyjnë në klasë, bëni që të luhet një regjistrim i muzikës së shenjtë ose i konferencës së përgjithshme me qetësi në sfond – me zë të mjaftueshëm për t’u dëgjuar. Ndalojeni regjistrimin kur është koha për të bërë lutjen e hapjes dhe mblodhjen shpirtërore. Pas lutjes, pyetini studentët nëse ata e dëgjuan regjistrimin. (Nëse nuk i keni mjetet për ta kryer këtë veprimtari, merrni parasysht ta bëni një student të lexojë me një zë të butë nga 3 Nefi 11, ndërkohë që studentët të hyjnë në klasë. Nëse zgjidhni këtë mundësi, do të dalë më mirë nëse e caktoni studentin një ditë përpara orës së mësimin, ndoshta një student që zakonisht mbërrin herët).

- Çfarë duhet të bëjë një njeri për ta dëgjuar dhe kuptuar një zë të butë?
- Cili ishte mesazhi i këngës (ose i bisedës së konferencës së përgjithshme ose i pjesës së shkrimit të shenjtë) që po luhej, ndërkohë që ju hytë në klasë sot?
- A ishte e lehtë apo e vështirë për t’i dëgjuar dhe kuptuar fjalët, ndërkohë që të gjithë po hynin në klasë? Përse?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:1–3. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që nefitët patën vështirësi të kuptonin.

- Si ishte zëri i përshkruar tek 3 Nefi 11:3? (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë përshkrimin e zërit në shkrimet e tyre të shenjta.)
- Çfarë ndikimi pati zëri mbi ata që e dëgjuan atë?

Vëreni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 11:4–7, duke kërkuar atë që nefitët bënë ndryshe, me qëllim që ta kuptonin zërin herën e tretë që e dëgjuan atë.

- Çfarë bënë nefitët ndryshe herën e tretë që e dëgjuan zërin?
- Bazuar në atë që lexoni tek 3 Nefi 11:7, zërin e kujt dëgjuan njerëzit? (Ata dëgjuan zërin e Atit Qiellor, duke paraqitur Birin e Tij, Jezu Krishtin.)

Merrni parasysht t’u kërkoni studentëve të lexojnë Helamanin 5:30, duke parë për një përshkrim tjetër të zërit të Zotit.

- Si ishte zëri që dëgjuan nefitët, i ngjashëm me nxitjet që ne marrim nga Fryma e Shenjtë? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Fryma e Shenjtë shpesh na flet nëpërmjet ndjenjave tona.**)
- Përse është e rëndësishme t’i kushtojmë vëmendje frymëzimit që marrim nga Zoti nëpërmjet Frymës së Shenjtë?

I ftoni studentët të tregojnë përvoja që kanë pasur kur ata e ndien frymëzimin e Frymës së Shenjtë të vijë në mendjet ose zemrat e tyre. U kërkoni atyre të përshkruajnë se si u ndien. Ju gjithashtu mund të doni të tregoni një përvojë nga vetja juaj.

Kontrolli i ritmit të mësimin

Kontrollojeni ritmin për secilin mësim që të harxhoni kohë të mjaftueshme për elementët më të rëndësishëm. Për shembull, në fund të këtij mësimi, studentët do të kenë mundësi për të dhënë dëshmi për Jezu Krishtin. Edhe pse pjesët e tjera të mësimin janë të rëndësishme, sigurohuni që të mbetet kohë e mjaftueshme për dhënien e dëshmimeve.

Ftojani një student të lexojë thënien që vijon nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorunit të Dymbëdhjetë Apostujve, rreth asaj që kemi nevojë të bëjmë për ta dëgjuar dhe kuptuar zërin e Zotit nëpërmjet Frymës së Shenjtë:

“Shpirti nuk e tërheq vëmendjen tonë me anë të bërtitjes. Kurrë nuk na shkund me një dorë të rëndë. Fryma e Shenjtë pëshpërit. Ai na lehaton kaq butë, vërtet, sa që nëse jemi të shqetësuar, mund të mos e ndiejmë atë aspak.

Me raste, Shpirti do t’ju shtyjë mjaft qëndrueshëm ose shpesh aq sa të mjaftojë që t’i kushtojmë vëmendje; por nga përvoja ime, shumicën e kohës, nëse nuk ia vëmë veshin ndjenjës së butë, nëse nuk e dëgjojmë me ato ndjenja, Shpirti do të tërhiqet dhe do të presë derisa ne të vijmë duke kërkuar e dëgjuar, në mënyrën tonë dhe në shprehjen tonë” (“How Does the Spirit Speak to Us?” *New Era*, shkurt 2010, f. 3).

- Çfarë parimi mund të mësojmë nga 3 Nefi 11:1–7 dhe nga Presidenti Paker? (Studentët mund të japin një larmi përgjigjesh, por sigurohuni që ata të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Ndërsa mësojmë se si ta dëgjojmë zërin e Zotit nëpërmjet Frymës së Shenjtë, ne vërtet do të jemi në gjendje të kuptojmë komunikimin që Ai na jep.**)
- Çfarë ju ndihmon t’i përgatitni mendjen dhe zemrën tuaj për t’i dëgjuar dhe kuptuar pëshpëritjet e Frymës së Shenjtë?

3 Nefi 11:8–17

Jezu Krishti u shfaqet nefitëve dhe i fton ata një e nga një t’i prekin shenjat e plagëve në duart, këmbët dhe ijën e Tij

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:8–10. I kërkon klasës ta ndjekin atë dhe të përfytyrojnë se si mund të ishin ndier po të kishin qenë mes nefitëve në këtë kohë. Paraqitni fotografinë Jezusi Jep Mësim në Hemisferën Perëndimore (62380; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 82) dhe pyetni:

- Çfarë mendimesh dhe ndjenjash mendoni se do të kishit pasur, në qoftë se do të kishit qenë mes nefitëve kur Shpëtimtari i vizitoi ata?

I kujtoni studentët për errësirën dhe shkatërrimin që nefitët përjetuan pikërisht përpara se të shfaqej Shpëtimtari. Më pas ftojani një student të lexojë me zë të lartë thënien që vijon nga Plaku Xhëfri R. Holland, i Kuorunit të Dymbëdhjetë Apostujve, rreth rëndësisë së shfaqjes së Shpëtimtarit te nefitët:

“Ajo shfaqje dhe ai deklaram përbëjnë pikën qendrore, çastin më të madhërishtëm, në të gjithë historinë e Librit të Mormonit. Ishin manifestimi dhe vendimi që e kishin vënë në dijeni dhe frymëzuar çdo profet nefit për gjashtëqind vitet e mëparshme, pa përmendur paraardhësit e tyre izraelitë dhe Jareditë për mijëra vjet përpara kësaj.

Kushdo kishte folur për të, kishte kënduar për të, kishte ëndërruar për të dhe ishte lutur për praninë e tij – por këtu ai ishte me të vërtetë. Dita e ditëve! Perëndia i cili e kthen çdo natë të errët në dritë mëngjesi, kishte ardhur” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 250–251).

I shpjegoni klasës se pjesa e mësimi që vazhdon, hartohet për t’i lejuar ata vetë të përsiatin për vizitën e Shpëtimtarit. Përpara orës së mësimi, përgatitni udhëzimet dhe pyetjet vijuese në një fletushkë për secilin student (ose i shkruani në tabelë apo në një fletë afisheje). U lejoni studentëve kohë të mjaftueshme për të lexuar 3 Nefin 11:11–17 dhe për t’i ndjekur udhëzimet në fletushkë. I nxitni ata të përsiatin me kujdes kuptimin e këtyre vargjeve ndërsa i studiojnë ato.

1. Lexoni në heshtje 3 Nefi 11:11–12. Kërkonin atë që Jezu Krishti dëshironte që njerëzit të dinin rreth Tij dhe rreth asaj që Ai kishte bërë gjatë shërbesës së Tij në vdekshmëri. Përsiatini pyetjet që vijojnë:
  - Cila nga thëniet e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 11:11 është më domethënëse për ju? Përse?
  - Çfarë donte të thoshte Shpëtimtari kur Ai tha: “Unë kam pirë nga ajo kupë e hidhur që Ati më dha”? Përse është e rëndësishme të dimë se Jezu Krishti gjithmonë ka qenë i nënshtruar ndaj vullnetit të Atit Qiellor?
2. Lexoni 3 Nefi 11:13–15 dhe përsiatni pyetjet vijuese:
  - Çfarë i ftoi Shpëtimtari të bënin nefitët? Çfarë donte Ai që ata të dinin si rezultat i kësaj përvoje?

- Njerëzit shkuan te Shpëtimtari “një e nga një, derisa ata të gjithë shkuan përpara” (3 Nefi 11:15). Duke marrë parasysh se ishin rreth 2.500 njerëz në turmë (shih 3 Nefi 17:25), çfarë na mëson kjo rreth mënyrës se si Shpëtimtari ndihet rreth secilit prej nesh?
3. Jepuni përgjigje pyetjeve që vijojnë, në një fletore shënimesh ose në një ditar të studimit të shkrimeve të shenjta:
- Si mendoni ju, përse Zoti donte që njerëzit ta shihnin dhe ta preknin Atë “një nga një”?
  - Si mendoni se do të ndikoheshit po të ishit në gjendje t’i preknit plagët që mori Shpëtimtari ndërsa shlyente për mëkatet tuaja?
4. Merrni parasysh ta shkruani të vërtetën vijuese në buzë të shkrimeve tuaja të shenjta pranë 3 Nefit 11:11–15. **Jezu Krishti më fton mua të marr një dëshmi vetjake se Ai është Shpëtimtari im.** U jepni përgjigje pyetjeve që vijojnë, në një fletore shënimesh ose në një ditar të studimit të shkrimeve të shenjta:
- Çfarë përvojash ju kanë udhëhequr për të fituar vetë dëshminë tuaj se Jezu Krishti është Shpëtimtari juaj?
  - Si mendoni ju, çfarë do të donte Shpëtimtari që ju të bënit për ta forcuar dëshminë tuaj për Të?
  - Kur e keni ndier se Shpëtimtari ju njeh dhe ju ka bekuar në mënyrë individuale?

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për ta përfunduar këtë veprimtari, e ftoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:16–17. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që bënë njerëzit pasi patën këtë përvojë vetjake me Shpëtimtarin. Ju mund të doni të shpjegoni se *hosana* është një fjalë hebraike që do të thotë “shpëto tani” ose “të lutemi na shpëto” dhe përdoret përmes të gjitha shkrimeve të shenjta si thirrje përlëvdimi dhe përgjërimi (shih Bible Dictionary, “Hosanna”; Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Hosana”, scriptures.lds.org).

- Si mendoni ju, përse njerëzit thirrën “hosana” pas përvojës së tyre me Shpëtimtarin?
- I ftoni studentët të hedhin një vështrim më të kujdesshëm te 3 Nefi 11:15. U kërkonit atyre të përcaktojnë atë që bënë njerëzit pasi i kishin parë dhe prekur plagët e Shpëtimtarit. (Njerëzit dhanë dëshmi, ose dëshmuar, se ishte Jezu Krishti.)
- A na duhet të jemi në gjendje ta shohim dhe ta prekim Shpëtimtarin për të ditur se Ai jeton? (Shih Moroni 10:5.) Si mund të “dëshm[ojmë]” për Jezu Krishtin?
  - Si mund ta përshtatim 3 Nefin 11:15 për veten tonë? Çfarë duhet të bëjë secili prej nesh pasi ta marrë një dëshmi për Jezu Krishtin? (**Kur marrim një dëshmi vetjake për Jezu Krishtin, është përgjegjësia jonë për të dhënë dëshmi për Të.**)

Përfundojeni orën e mësimi duke i ftuar studentët të tregojnë rreth rasteve kur ata i kanë ndarë dëshmitë e tyre për Jezu Krishtin me të tjerët. Nëse e lejon koha, i ftoni të japin një dëshmi të shkurtër për Shpëtimtarin të gjithë ata që dëshirojnë për ta bërë këtë, dhe, ndoshta, të tregojnë atë që kanë bërë për t’i fituar dëshmitë e tyre. Nëse koha e lejon, ju gjithashtu mund t’i ftoni ata të tregojnë sot disa nga gjërat që shkruan ose ndien gjatë studimit të tyre për 3 Nefin 11.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 11:3. “Një zë i vogël”

Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi se si zëri i Frymës së Shenjtë vepron mbi mendjet dhe zemrat tona:

“Zëri i Shpirtit vjen si një *ndjesi* më shumë sesa një zë. Ju do të mësoni, siç unë kam mësuar, të ‘dëgjoni’ për atë zë që *ndihet* më shumë sesa *dëgjohet*. . . .

Dhurata e Frymës së Shenjtë, nëse e miratoni, do t’ju drejtojë e mbrojë dhe madje do të korrigjojë veprimet tuaja. Ai është një zë shpirtëror që vjen në mendje si një mendim apo ndjenjë e vendosur në zemrën tuaj. . . .

Nuk pritet që ju ta kaloni jetën pa bërë gabime, por ju nuk do të bëni gabime të mëdha pa qenë të paralajmëruar më parë nga nxitjet e Shpirtit (“Këshillë për Rininë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 17–18).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

3 Nefi 1–11:17 (Njësia 24)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 3 Nefin 1–11:17 (njësia 24), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (3 Nefi 1)

Ndërkohë që studentët studiuuan rreth përmbushjes së profecive të Samuel Lamanit lidhur me lindjen e Jezu Krishtit, ata mësuan se Zoti do t'i përmbushë të gjitha fjalët që Ai i ka bërë të thuhet prej profetëve të Tij. Prej shembullit të atyre që ishin besnikë, edhe kur mosbesuesit planifikuan t'i shkatërronin, studentët mësuan se, kur ndeshemi me gënjeshtat e Satanit, ne mund të zgjedhim të besojmë te Jezu Krishti dhe të mbetemi besnikë. Kryengritja e disa të rinjve lamanitë u tregoi studentëve se, në qoftë se i dorëzohemi tundimit, shembulli ynë mund të ketë ndikim të keq mbi besimin dhe drejtësinë e të tjerëve.

Dita 2 (3 Nefi 2–5)

Ndërsa studiuuan pakësimin e drejtësisë së njerëzve, studentët vëzhguan se, nëse i harrojmë përvojat e mëparshme shpirtërore, ne vërtet do të bëhemi më të cenueshëm ndaj tundimeve dhe mashtrimeve të Satanit. Ndërkohë që ata analizuan letrën mashtruese të Gidianhit drejtuar Lakoneusit, studentët zbuluan se Satani dhe pasuesit e tij shpesh përdorin lajka, premtime të rreme dhe kërcënime për t'i udhëhequr njerëzit në udhë të gabuar. Studentët mësuan nga nefitët dhe lamanitët, të cilët u vetëmbrojtën me sukses ndaj hajdutëve të Gadiantonit, se, kur e përgatitim veten shpirtërisht dhe fizikisht, Zoti do të na forcojë për t'i kapërcyer sfidat. Ndërsa studentët lexojnë rreth nefitëve duke lavdëruar Zotin për çlirimin e tyre, ata mësuan se dallimi e mirësisë dhe mëshirës së Perëndisë në çlirimin tonë nga vështirësitë na ndihmon të mbetemi të përlulur. Përpjekjet e nefitëve për të predikuar ungjillin dhe deklarimi i Mormonit për detyrën e tij treguan se, si dishepuj të Jezu Krishtit, ne kemi përgjegjësi për t'u mësuar të tjerëve udhën drejt jetës së përjetshme.

Dita 3 (3 Nefi 6–10)

Ndërkohë që studentët lexuan rreth mënyrës se si nefitët dhe lamanitët përsëri ranë në ligësi, ata zbuluan se, kur jemi krenarë, ne i lejojmë Satanit fuqi më të madhe që të na tundojë dhe të na udhëheqë për të bërë më shumë mëkat. Por shembulli besnik i disa prej njerëzve demonstroi se ne mund të zgjedhim të jemi të përlulur dhe besnikë pavarësisht nga rrethanat tona. Ndërsa u përmbys qeveria nefite, ata që e

ndoqën Nefin, demonstruan se, nëse vërtet do të pendohemi dhe do t'i ndjekim shërbëtorët e Zotit, ne patjetër do të gëzojmë ndikimin e Frymës së Shenjtë në jetën tonë. Pas shkatërrimit të tmerrshëm, tërë njerëzit nëpër të gjithë vendin dëgjuan zërin e Jezu Krishtit duke shpallur në errësirë se, nëse ne do të vijmë tek Ai me një zemër të thyer dhe shpirt të penduar, Ai do të na shërojë dhe do të na japë jetë të përjetshme.

Dita 4 (3 Nefi 11:1–17)

Ndërsa studentët studiuuan lajmërimin e Atit për Jezu Krishtin, ata zbuluan se Fryma e Shenjtë shpesh na flet nëpërmjet ndjenjave tona. Ata gjithashtu mësuan se, kur mësojmë se si ta dëgjojmë zërin e Zotit nëpërmjet Frymës së Shenjtë, ne vërtet do të jemi në gjendje ta kuptojmë komunikimin që Ai na jep. Nga tregimi i Shpëtimtarit për fillimin e shërbesës së Tij mes nefitëve, studentët mësuan se Jezu Krishti na fton ne të gjithëve për të marrë një dëshmi vetjake se Ai është Shpëtimtari ynë dhe se kur e marrim atë dëshmi, ne kemi përgjegjësi për të dhënë dëshmi për Të.

Hyrje

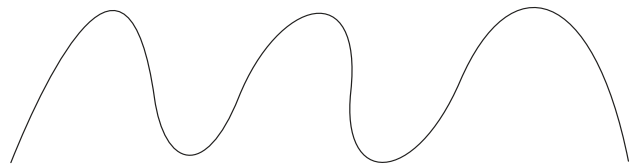
Veprimtaria për 3 Nefin 1–7 në këtë mësim thekson disa nga doktrinën dhe parimet që mund t'i ndihmojnë studentët të kuptojnë më mirë se çfarë do të thotë të jenë të kthyer në ungjillin e Jezu Krishtit. Veprimtaritë mësimdhënëse për 3 Nefin 8–10 do t'i përgatitin studentët që të mendojnë mbi dëshmitë e tyre për Shpëtimtarin, ndërkohë që mësojnë rreth shfaqjes së Tij te pasardhësit e Lehit te 3 Nefi 11.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 1–7

Shenja dhe mrekulli shpallin lindjen e Jezu Krishtit; njerëzit qar-kullojnë midis drejtësisë dhe ligësisë derisa përmbysen qeveria

Vizatoni një vizë si ajo që vijon në tabelë:

Pyetni: Bazuar në studimet tuaja javën që shkoi, si mund t'i paraqitë kjo vijë nefitët tek 3 Nefi 1–7? (Ju mund të doni t'i ftoni studentët të rishikojnë titujt e kapitujve për 3 Nefin 1–7 për t'i rikujtuar ata se si nefitët u luhatën midis drejtësisë dhe ligësisë nga viti 1 Ps.K. deri në vitin 33 Ps.K.).

Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë rreth asaj që 3 Nefi 1–7 mund të na mësojë rreth bërjes me të vërtetë të kthyer te Jezu Krishti dhe tek ungjilli i Tij, e ftoni një student të lexojë me zë të lartë thënien që vijon nga Presidenti Marion G. Romney, i

Presidencës së Parë. (Nëse është e mundur, i jepni një kopje secilit student dhe u kërkonit atyre të nënvizojnë fraza ose fjalë që mendojnë se e përshkruajnë më mirë një njeri të kthyer në besim.)

“Kthimi në besim është një ndryshim shpirtëror dhe moral. *I kthyer në besim* nënkupton jo thjesht pranimin mendor të Jezusit dhe të mësimave të tij, por gjithashtu një besim nxitës tek Ai dhe tek ungjilli i tij. . . . Te një njeri që është me të vërtetë tërësisht i kthyer në besim, dëshira për gjëra në kundërshtim me ungjillin e Jezu Krishtit ka vdekur me të vërtetë. Dhe si rrjedhim zëvendësohet me një dashuri për Perëndinë, me një vendosmëri të patundur dhe kontrolluese për t’i zbatuar udhërimet e tij” (në Conference Report, Konferenca e Zonës së Guatemalës 1977, f. 8).

Pyetni: Çfarë fraza ose fjalë ndieni se e përshkruajnë më mirë një njeri të kthyer në besim?

Vizatojeni skemën vijuese në tabelë ose përgatiteni atë si fletushkë për studentët:

	Bindjet dhe Veprimet që Udhëheqin drejt Kthimit në Besim	Bindjet dhe Veprimet që e Dobësojnë Kthimin në Besim
3 Nefi 1:15–23, 27–30		
3 Nefi 2:1–3; 3:1–10		
3 Nefi 4:7–12, 30–33		
3 Nefi 6:13–18; 7:1–5		
3 Nefi 7:15–22		

I caktoni secilit student një nga pjesët e shkrimeve të shenjta nga tabela. U jepni anëtarëve të klasës kohë për t’i kërkuar pjesët e caktuara atyre për besime dhe veprime që udhëheqin drejt kthimit në besim ose që e dobësojnë atë. Shumë prej parimeve që studentët mund të gjejnë, ndodhen në Përmbledhjen e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi për ditët 1–3 në fillimin e këtij mësimi. Ndërkohë që studentët raportojnë atë që gjejnë, i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë ose i nxitni ata t’i shkruajnë ato në fletushkat e tyre. I ndihmoni studentët të zbatojnë parimet që kanë gjetur, duke u bërë pyetje si të mëposhtmet lidhur me një ose dy të vërteta që përcaktuan studentët:

- Si keni jetuar ju ose dikush që e njihni, në përputhje me atë të vërtetë ose si e keni përjetuar atë parim?
- Bazuar në të vërtetën që zbuluat, çfarë këshille do të jepnit për ta ndihmuar dikë të bëhet më i kthyer në besim dhe më i qëndrueshëm shpirtërisht?

3 Nefi 8–11:17

Shkatërrim dhe errësirë e madhe shenjojnë vdekjen e Jezu Krishtit; pas Ringjalljes së Tij, Ai viziton pasardhësit e Lehit

Ftojini një student të përmbledhë ngjarjet te 3 Nefi 8 dhe të ndajë me klasën ndonjë ndjenjë ose mbresë që ai ose ajo pati

gjatë studimit të këtij kapitulli javën që shkoi. I kërkonit një studentit të lexojë tek 3 Nefi 8:20–23. E ftoni klasën të shpjegojnë përse shenja që përshkruajnë këto vargje, është një shenjë e përshatshme për të treguar vdekjen e Jezu Krishtit. Për ta theksuar errësirën që përjetuan nefitët, ju mund të doni të përdorni veprimtarinë që vijon:

I jepni secilit student një elektrik dore dhe i mbyllni dritat në dhomë. (Nëse nuk keni elektrikë dore të mjaftueshëm, studentët mund të duhet t’i përdorin së bashku). I bëni studentët t’i ndezin elektrikët e tyre të dorës dhe ftoni dy ose tre prej tyre të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 9:13–20. Vëreni klasën t’i ndjekë ata, duke kërkuar të vërteta që njerëzit i mësuhan rreth Jezu Krishtit, ndërkohë që ata përjetuan errësirën pas vdekjes së Tij. Me dritat të ndezura përsëri, përmbliidhni në tabelë të vërtetat që përcaktuan studentët. Theksoni parimet që vijojnë: **Jezu Krishti është drita dhe jeta e botës. Nëse vijmë te Jezu Krishti me një zemër të thyer dhe shpirt të penduar, Ai do të na pranojë, do të na shërojë dhe do të na japë jetë të përjetshme.**

Përmbliidhni 3 Nefin 11:1–7 duke shpjeguar se njerëzit që i kishin mbijetuar shkatërrimit, u mblodhën në tempullin në Begati.

Tregoni figurën Jezusi Jep Mësim në Hemisferën Perëndimore (62380; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 82) ose Jezusi Shëron Nefitët (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 83). I ftoni studentët të përfytyrojnë 3 Nefin 11:8–17, ndërsa ua lexoni atë. Ndaloni me raste gjatë leximit tuaj dhe i ftoni studentët të tregojnë se si ndihen kur e përfytyrojnë këtë përvojë, veçanërisht përvojën “një nga një” që nefitët patën me Shpëtimtarin, siç përshkruhet te 3 Nefi 11:15.

Pasi të lexoni 3 Nefin 11:8–17, u bëni studentëve pyetjet që vijojnë. I ftoni ata të kalojnë pak çaste duke përsiatuar me qetësi pyetjet përpara se të përgjigjen. (Sigurohuni që të lejoni kohë të mjaftueshme për studentët që t’u përgjigjen këtyre pyetjeve, me qëllim që ata të mos ndihen të nxituar teksa përsiaten e shprehin ndjenjat dhe dëshmitë e tyre).

- Nëse do të ishit mes nefitëve dhe do të kishit pasur mundësi t’i preknit plagët e Shpëtimtarit, çfarë do t’i kishit thënë Atij?
- Kur Jezu Krishti ua paraqiti veten e Tij nefitëve, si mendoni ju përse është e rëndësishme që Ai ua tërhoqi vëmendjen drejt “kupë[s së] hidhur”? (3 Nefi 11:11).
- Cila është “kup[a] e hidhur” që përmend Jezu Krishti? (Shih DeB 19:16–19.)

Jepni dëshminë tuaj për Shpëtimtarin dhe dritën që ju ka ardhur në jetën tuaj kur e keni ndjekur Atë. (Ju gjithashtu mund të dëshironi t’i nxitni studentët të kujtojnë ndjenjat që përjetuan gjatë këtij mësimi dhe t’i shënojnë ato në ditarët e tyre personalë në shtëpi).

Njësia Pasuese (3 Nefi 11:18–16:20)

I ftoni studentët të marrin parasysh pyetjet që vijojnë, ndërkohë që studiojnë njësinë pasuese: A e konsideroj dikë të jetë armiku im? Nëse po, si i trajtoj këta njerëz? Cilat virtyte e ndien Perëndia se janë të rëndësishme në jetën time? A është e pranueshme që të gjykojmë njerëz të tjerë? Studentët mund të gjejnë përgjigje të këtyre pyetjeve ndërsa studiojnë fjalët e Shpëtimtarit në njësinë 25.

3 Nefi 11:18–41

Hyrje

Pasi nefitët ishin afruar dhe i kishin prekur shenjat e plagëve në duart, këmbët dhe anën e Shpëtimtarit, Zoti i dha Nefit dhe të tjerëve fuqinë për të pagëzuar dhe për të kryer funksione të tjera të priftërisë. Shpëtimtari

gjithashtu i paralajmëroi njerëzit t'i shmangeshin grindjes dhe u premtoi se ata që jetojnë sipas doktrinës së Tij, do të trashëgojnë mbretërinë e Perëndisë.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 11:18–27

Jezu Krishti u jep Nefit dhe të tjerëve fuqinë për të pagëzuar

Përpara orës mësimore, shkruani pyetjet vijuese në tabelë: *Kush mund të më pagëzojë mua? Si bëhet pagëzimi?*

Nëse po u jepni mësim një ose më shumë studentëve që kohët e fundit janë bashkuar me Kishën, ju mund ta filloni këtë mësim duke i pyetur ata të tregojnë disa përvoja që patën kur po mësonin rreth Kishës. I pyetni nëse ata menduan rreth përgjigjeve të dy pyetjeve në tabelë kur vendosën të pagëzoheshin.

Ju gjithashtu mund ta filloni këtë mësim duke i ftuar studentët të imagjinojnë se një nga miqtë e tyre kohën e fundit ka vendosur të bashkohet me Kishën dhe iu ka bërë atyre dy pyetjet në tabelë. U kërkoni studentëve të shpjegojnë se si ata mund t'i u përgjigjen këtyre pyetjeve. Ose ju mund të dëshironi t'i ftoni dy studentët të luajnë me role një diskutim midis një anëtarit të Kishës dhe mikut të tij ose të saj duke i përdorur këto pyetje.

I kujtoni studentët se në mësimet e mëparshme ata mësuuan rreth shfaqjes së Jezu Krishtit te një grup nefitësh. Jezu Krishti i ftoi ata ta dëshmonin vetë Ringjalljen dhe hyjninë e Tij duke i prekur gjurmët e plagëve në duart, këmbët dhe anën e Tij. Shpjegoni se, menjëherë pas kësaj përvoje, Shpëtimtari u mësoi njerëzve doktrinën e Tij, e cila ishte të besonin tek Ai, të pagëzoheshin dhe të merrnin Frymën e Shenjtë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:18–22. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar përgjigje të pyetjes *Kush mund të më pagëzojë mua?* Bëjeni një student t'i shkruajë përgjigjet në tabelë nën pyetjen. Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Pagëzimi duhet të kryhet nga një njeri që mban autoritetin e duhur.** (Nëse kjo ide nuk është e shkruar tashmë në tabelë, ju mund ta shtoni atë në listën e përgjigjeve).

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë më tej këtë të vërtetë, ju mund të shpjegoni shkurtimisht se pagëzimi mund të kryhet vetëm nga një njeri që mban detyrën e priftit në Priftërinë Aarone (shih DeB 20:46) ose nga dikush të cilit i ishte dhënë Priftëria Melkizedeke mbi vete (shih DeB 20:38–39; 107:10–11). Për më tepër, ky njeri duhet të veprojë nën drejtimin e një udhëheqësi të priftërisë i cili mban çelësat e priftërisë, të nevojshëm për ta autorizuar ordinancën (të tillë si një peshkop, president dege ose president misioni).

- Si mendoni ju, përse Zoti kërkon që ordinanca e pagëzimit të kryhet me anë të një mbajtësi të autorizuar të priftërisë?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:23–27. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar përgjigje për pyetjen *Si bëhet pagëzimi?* Bëjeni një student t'i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë poshtë pyetjes.

- Çfarë bëhet gjatë një pagëzimi nëse fjalët e ordinancave nuk thuhet ose nëse personi që pagëzohet, nuk zhytet tërësisht në ujë? (Ordinanca përsëritet). Çfarë të vërtete mund të mësojmë nga kjo? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Pagëzimi duhet të bëhet sipas mënyrës së caktuar nga Zoti.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë thënie në tabelë.)

Përshtateni mësimin

Shumë mësim në këtë manual fillojnë duke sugjeruar një veprimtari ose një pyetje që ka për qëllim t'i përgatitë studentët të studiojnë shkrimet e shenjtja. Këto sugjerime mund të përshtaten sipas nevojave dhe rrethanave të studentëve.

- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme që pagëzimet të kryhen saktësisht sipas mënyrës së caktuar nga Zoti?

Për t'i ndihmuar studentët të ndiejnë rëndësinë e të vërtetave që keni diskutuar te 3 Nefi 11:18–27, ju mund të doni t'u bëni studentëve disa nga pyetjet që vijojnë:

- Çfarë ndjenjash patët kur u pagëzuat? Çfarë do të thotë për ju që ta dini se ju u pagëzuat nga një njeri që mbante autoritetin e duhur dhe në mënyrën e caktuar nga Zoti?
- A keni parë ndonjë pagëzim kohët e fundit? Çfarë ndjenjash patët?

Nëse ndonjë nga studentët tuaj mban detyrën e priftit në Priftërinë Aarone, pyetni:

- Si ju ndikon kur dini se keni autoritetin për të pagëzuar? (Ju mund të dëshironi të zbuloni nëse ndonjë student në klasën tuaj ka pasur mundësinë për ta pagëzuar dikë. Nëse po, i ftoni ata të tregojnë për atë që ndien dhe mësuan gjatë përvojës së tyre).

Ju mund të dëshironi të tregoni përvojat dhe ndjenjat tuaja rreth ordinancës së shenjtë të pagëzimit.

3 Nefi 11:28–30

Jezu Krishti paralajmëron se grindja është nga djalli

Shkruani fjalën *grindje* në tabelë.

- Çfarë është grindja? (Debat, konflikt ose zënie).

I ftoni studentët të renditin shkurtimisht në fletoret e shënimeve ose në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta disa situata ose veprimtari në të cilat mund të lindin grindje. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, i kërkonin një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:28–30. Ftojini klasën ta ndjekë atë dhe të përcaktojë se për çfarë u grindën disa nga nefitët.

- Për çfarë ishin duke u grindur dukshëm disa nga nefitët? (Ordinancën e pagëzimit [shih gjithashtu 3 Nefi 11:22] dhe doktrinën e Krishtit.)
- Sipas 3 Nefit 11:29, nga vjen shpirti i grindjes? (Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Shpirti i grindjes nuk është nga Perëndia, por është nga djalli.*** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë të vërtetë tek 3 Nefi 11:29.)
- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme që t'i shmangeni grindjes kur diskutoni për ungjillin me të tjerët? Përse është debatimi mënyra e gabuar për t'ua mësuar të tjerëve ungjillin? (Studentët mund të japin një larmi përgjigjesh, por sigurohuni që ata e kuptojnë se kur ne grindemi ose debatojmë me të tjerët rreth ungjillit, Fryma e Shenjtë nuk do të jetë i pranishëm për të na ndihmuar të japim mësim ose të dëshmojmë për të vërtetën në zemrat e atyre të cilët po i mësojnë.)

Për të theksuar një pasojë të rëndësishme të grindjes, shkruani në tabelë thënien e mëposhtme nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë. Ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë 3 Nefit 11:29. (Thënia gjendet në "What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission" ["Çfarë do të Doja që Biri Im të Dinte përpara se Ai të Shkonte në Misionin e Tij"], *Ensign*, maj 1996, f. 41).

"Kur ka grindje, Shpirti i Zotit do të largohet, pavarësisht se kush e ka fajin" (Presidenti Xhejms E. Faust).

- Kur e keni ndier Shpirtin e Zotit të largohet për shkak të grindjes? Si e dinit ju se Shpirti ishte larguar?

Vini në dukje thënien e Shpëtimtarit lidhur me grindjen tek 3 Nefi 11:30: "Doktrina ime është kjo, që gjëra të tilla duhet të zhduken".

- Si mund t'i "zhduk[im]" grindjen dhe zënie? (Përgjigjet mund të përfshijnë sa vijon: Ne mund të përpiqemi të jemi paqebërës [shih 3 Nefi 12:9]. Ne mund të lutemi për urtësi dhe durim për ta mposhtur grindjen. Ne mund të përpiqemi që t'i shmangim situatat në të cilat ne mund të tundohemi për t'u grindur me të tjerët.)
- Kur jeni ndier të bekuar për përpjekjet tuaja për t'iu shmangur grindjes ose për ta mposhtur atë?

3 Nefi 12

Hyrje

Jezu Krishti i mësoi nefitët se si t'i merrnin bekimet e ungjillit të Tij dhe i udhëzoi ata t'i ndikonin të tjerët për mirë. Ai shpalli se e kishte përmbushur ligjin e

Moisiut dhe u dha njerëzve një ligj më të lartë për t'i përgatitur të bëhen si Ai dhe si Ati ynë në Qiell.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 12:1–12

Jezu Krishti e mëson turmën rreth bekimeve që marrim kur e jetojmë ungjillin e Tij

Përpara orës mësimore, shkruani pyetjet vijuese në tabelë:

A pret Ati Qiellor që ne të jemi të përsosur?

A mendoni se është e nevojshme të bëhemi të përsosur në këtë jetë për të hyrë në mbretërinë celestiale?

A mund të jemi ndonjëherë të përsosur?

Në fillim të mësimin, i ftoni studentët të përsiaten për këto pyetje. U kërkoni atyre t'i marrin parasysh pyetjet gjatë gjithë mësimin.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 12:48. Vini në dukje se kjo është një pjesë e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugeroni që studentët ta shenjojnë këtë pjesë në mënyrë të dukshme që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

Ftojini një student ta lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, rreth urdhërimit për të qenë të përsosur:

“Ne nuk ka nevojë të zhgënjehemi nëse përpjekjet tona të zellshme drejt përsosjes tani duken kaq të mundimshme [të vështira] dhe të pafundme. Përsosja është duke pritur. Mund të vijë e plotë vetëm pas Ringjalljes dhe vetëm nëpërmjet Zotit. I pret të gjithë ata që e duan Atë dhe i zbatojnë urdhërimet e Tij” (“Perfection Pending”, *Ensign*, nëntor 1995, f. 88).

- Si mendoni ju, përse përsosja mund të vijë “vetëm nëpërmjet Zotit”?

Shqyrtoni tri pyetjet në fillim të mësimin. I pyetni studentët nëse ata mund t'i ndryshojnë përgjigjet e tyre për ato pyetje pas leximit të 3 Nefit 12:48 dhe dëgjimit të shpjegimit të Plakut Nelson. I ndihmoni studentët të kuptojnë se Ati Qiellor nuk pret që ne të bëhemi të përsosur gjatë jetës sonë të vdekshme, por që, ndërsa përiqemi me zell t'i zbatojmë urdhërimet dhe ndërsa mbështetem te Shlyerja, ne mund të përsosemi në fund të fundit.

Shkruani fjalën *të bekuar* në tabelë. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 12:1–12, duke kërkuar cilësi që Shpëtimtari na nxit t'i zhvillojmë dhe bekime që Ai premtan si rrjedhim.

- Çfarë bekimesh ju kanë ardhur në jetën tuaj si rezultat i të jetuarit të mësimin të Jezu Krishtit tek 3 Nefi 12:1–12?

Vini në dukje se sa herë shfaqet fjala *të bekuar* në këto vargje. Ndani dëshminë tuaj për mënyrën se si jeni bekuar kur keni jetuar sipas mësimin të Shpëtimtarit.

U kërkoni studentëve të shkruajnë në fletoret e shënimeve ose në ditaret e studimit të shkrimeve të shenjta rreth një bekimi që dëshirojnë, i cili përshkruhet tek 3 Nefi 12:1–12. I bëni ata të shkruajnë cilësinë që duhet të zhvillojnë për ta marrë atë bekim. Më pas i ftoni ata të shkruajnë atë që do të donin të bënin për ta zhvilluar atë cilësi. Ftoni dy ose tre studentët të tregojnë për atë që kanë shkruar dhe përse.

3 Nefi 12:48

është pjesë e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Referojuni idesë së mësimdhënies në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e tyre të kësaj pjesë.

3 Nefi 12:13–16

Shpëtimtari e nxit turmën të jenë shembuj të drejtë për botën

Paraqitni një enë me kripë. I kërkonit klasës që të përcaktojnë përfitimet nga kripa. Ndërkohë që përgjigjen studentët, sigurohuni që është e qartë se kripa i jep shije ushqimit dhe se është një lëndë ruajtëse e përdorur për të mos lejuar prishjen e mishit. Ju mund të doni gjithashtu të shpjegoni se, sipas ligjit të Moisiut, priftërinjtë u urdhëruan të ofronin kripë me ofrimet e tyre fljuese (shih Levitiku 2:13). Kështu, kripa ishte simbol i besëlidhjes midis Zotit dhe popullit të Tij.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 12:13 dhe të përcaktojnë se kë krahasoi Shpëtimtari me kripën. Ndërsa përgjigjen studentët, shpjegoni se Shpëtimtari po i drejtohej jo vetëm turmës në tempull atë ditë, por të gjithë atyre që pagëzohen në Kishën e Tij dhe jetojnë ungjillin e Tij.

- Në çfarë mënyrash ne, si pasues të Jezu Krishtit, mund të jemi të ngjashëm me kripën? (Ne duhet të ndihmojmë për t'i ruajtur e shpëtuar njerëzit dhe për ta përmirësuar botën duke ndikuar tek të tjerët për mirë).
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë për kripën që ta humbasë shijen e saj?

Ndërsa studentët e diskutojnë këtë pyetje, ju mund të doni të lexoni thënien vijuese nga Plaku Karlos E. Asai, i Të Shtatëdhjetëve:

“Kripa nuk do ta humbasë shijen e saj me kalimin e kohës. Shija humbet nëpërmjet përzierjes dhe ndotjes. . . . Shija dhe cilësia i largohen një njeriu kur ai e ndot mendjen e vet me mendime të papastrë, e përdhos gojën e vet duke folur më pak se të vërtetën dhe e keqpërdor forcën e vet duke kryer vepra të liga” (“Salt of the Earth: Savor of Men and Saviors of Men”, *Ensign*, maj 1980, f. 42).

- Përse duhet të jemi të pastër me qëllim që t'i ndikojmë të tjerët për mirë?

Shpjegoni se Shpëtimtari përdori një simbol tjetër për të na mësuar se si anëtarët e besëlidhjes së Kishës së Tij duhet t'i ndikojnë të tjerët për mirë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 12:14–16. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar mënyrën se si Shpëtimtari e përdori dritën për të na mësuar rreth rolit të popullit të Tij të besëlidhjes në botë. Përpara se të lexojë studenti, ju mund të doni të shpjegoni se një babunë është një shportë.

- Si mund të jenë anëtarët e Kishës një dritë për të tjerët? Si mendoni ju, çfarë do të thotë ta lini dritën tuaj të shkëlqejë? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, i ndihmoni të kuptojnë se shembujt e tyre të të jetuarit të drejtë mund të ndihmojnë njerëz të tjerë).
- Në çfarë mënyrash disa anëtarë të Kishës mund ta mbulojnë dritën e tyre?
- Sipas 3 Nefit 12:16, përse dëshiron Shpëtimtari që ne ta lejojmë dritën tonë të shkëlqejë? **(Kur japim një shembull të drejtë, ne mund t'i ndihmojmë të tjerët ta përlëvdojnë Atin Qiellor.** Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim me fjalët e tyre në shkrimet e tyre të shenjta.)
- Shembujt e drejtë të cilëve ju kanë ndihmuar të afroheni më pranë Atit Qiellor dhe ta forconi dëshirën tuaj për ta jetuar ungjillin?

I ftoni studentët të përsiaten për shembullin që ata dhanë për studentët. I nxitni ata të mendojnë se si mund t'i ndihmojnë të tjerët më mirë për ta shtuar dashurinë e tyre për Atin Qiellor dhe dëshirën e tyre për ta ndjekur Atë.

3 Nefi 12:17–48

Jezu Krishti i mëson turmës ligjin më të lartë që do t'i ndihmojë të bëhen si Ai dhe Ati Qiellor

Shpjegoni se Shpëtimtari vazhdoi t'i mësonte nefitët se si të vinin tek Ai dhe të hynin në mbretërinë e qiellit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 12:19–20. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar një fjalë që shfaqet shumë herë në këto vargje.

- Çfarë fjale të rëndësishme përdor Shpëtimtari tri herë si pjesë e kësaj ftese që të vijmë tek Ai? (Urdhërimet.)

Shpjegoni se 3 Nefi 12:21–47 përmban disa urdhërime të veçanta që dha Shpëtimtari, të cilat do të na ndihmojnë të vijmë tek Ai dhe të bëhemi më shumë si Ai. Kur ua mësoi këto urdhërime nefitëve, Ai iu drejtua parimeve që ishin pjesë e ligjit të Moisiut dhe më

pas u mësoi atyre një ligj më të lartë. Ai i drejtua kuptueshmërisë tradicionale të ligjit të Moisiut kur përdori fraza të tilla si “është thënë nga të lashtët” dhe “është shkruar”. Kur Ai tha “por unë ju them juve”, Ai paraqiti mënyrën se si Ai dëshiron që ne ta zbatojmë atë urdhërim sot.

Për t’i ndihmuar studentët t’i studiojnë këto vargje, kopjoni tabelën që vijon në dërrasë. Ndajeni klasën në katër grupe. I caktoni secilit grup një rresht në tabelë dhe i ftoni ata të lexojnë vargjet shoqëruese dhe t’u përgjigjen pyetjeve.

Cila ishte kuptueshmëria tradicionale në ligjin e Moisiut?	Si na këshilloi Shpëtimtari të jetojmë?	Çfarë mund të bëjë një i ri ose e re që ta vërë në jetë mësimin e Shpëtimtarit?
3 Nefi 12:21	3 Nefi 12:22–26	
3 Nefi 12:27	3 Nefi 12:28–30	
3 Nefi 12:38	3 Nefi 12:39–42	
3 Nefi 12:43	3 Nefi 12:44–46	

Për dobinë e studentëve që lexojnë 3 Nefin 12:22, ju mund të doni të shpjegoni se *Raka* është një term poshtërues ose tallës, i cili shpreh përbuzje ose përqeshje (shih Mateu 5:22, shënimi *d* në fund të faqes). Ju gjithashtu mund të doni të shpjegoni se Plaku Dejvid E. Sorensen, i Të Shtatëdhjetëve, dha mësim se fraza “merr vesh shpejt me kundërshtarin tënd” (3 Nefi 12:25) do të thotë t’i “zgjdhim herët mosmarrëveshjet tona, përndryshe pasionet e çastit rriten në egërsi fizike ose emocionale dhe ne bëhemi robër të zemërimit tonë” (“Forgiveness Will Change Bitterness to Love”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2003, f. 11).

Kur studentët ta kenë mbaruar studimin e vargjeve caktuar atyre, e ftoni secilin grup t’i raportojë përgjigjet e tyre. Ju mund të doni t’i bëni ata t’i shkruajnë përgjigjet e tyre në tabelën në dërrasë.

- Çfarë u duk se ndryshoi midis ligjit të Moisiut dhe ligjit më të lartë të mësuar nga Jezu Krishti?

Ju mund të doni të vini në dukje se ligji më i lartë përqendrohet më shumë mbi dëshirat, mendimet dhe qëllimet tona sesa mbi veprimet tona të jashtme.

- Ndërsa përqipemi të përsosemi, përse është kaq e rëndësishme që të përqendrohemi mbi dëshirat, mendimet dhe qëllimet tona?

I ftoni studentët të zgjedhin një nga mësimet e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 12 dhe shkruani një paragraf rreth mënyrës se si ata do të bëjnë përparim në atë fushë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 12:19–20. I ndihmoni studentët të kuptojnë se me anë të pendimit dhe përpjekjes plot zell për t’i zbatuar urdhërimet që na mësoi Shpëtimtari, ne mund të bëhemi të përsosur nëpërmjet Shlyerjes dhe të “[hyjmë] në mbretërinë e qiellit” (3 Nefi 12:20).

Pasi studentët t’i kenë plotësuar këto veprimtari, i ftoni ata të tregojnë atë që ishte më domethënësja për ta. Përmbledhni këtë kapitull duke shkruar parimin vijues në tabelë:

Kur vijmë te Krishti dhe i zbatojmë urdhërimet e Tij, ne mund të bëhemi më shumë si Ai dhe si Ati ynë Qiellor, të cilët janë të përsosur. I kujtoni studentët se, me qëllim që të fitojmë një shkallë përsosmërie, ne duhet të mbështetemi te Shlyerja e Jezu Krishtit. I ftoni studentët të shkruajnë rreth një ose dy mënyrash se si do të donin t’i vinin në jetë mësimet e Shpëtimtarit që ata i mësuuan sot. Përfundoni duke ndarë dëshminë tuaj për parimin që shkruat në tabelë.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 3 Nefi 12:48

I ftoni studentët t’i hapin shkrimet e tyre të shenjta te 3 Nefi 12:48. U kërkoni atyre ta lexojnë vargun njëzëri me zë të lartë. U jepni studentëve kohë për ta studiuar vargun dhe më pas u kërkoni atyre t’i mbyllin shkrimet e tyre të shenjta dhe ta thonë vargun përsëri sa më mirë që mundën. I bëni ata ta përsëritin procesin e të parit të vargut, mbylljes së shkrimeve të tyre të shenjta dhe më pas të përsëritjes së vargut përmendsh.

- Si u përmirësuar nëpërmjet përpjekjes?
- Si ju ndihmon kjo veprimtari që të kuptoni udhëtimin tuaj drejt përsosjes?

Vini në dukje se përpjekjet tona në jetë janë vendimtare. Megjithatë, i kujtoni studentët se Zoti nuk pret që ne të bëhemi të përsosur në të gjitha gjërat gjatë jetës sonë të vdekshme. Nëpërmjet Shlyerjes dhe përpjekjeve tona të zellshme për ta ndjekur Shpëtimtarin, ne mund të përsosemi në fund të fundit. I ftoni studentët të mendojnë për një mënyrë se si ata mund të përpiqen për ta ndjekur Shpëtimtarin.

Shënim: Për shkak të kohëzgjatjes së këtij mësimi, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

3 Nefi 13

Hyrje

Shpëtimtari vazhdoi predikimin e Tij në tempull në tokën e Begatisë. Ai i paralajmëroi njerëzit ndaj hipokrizisë dhe i mësoi ata të bënin vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor. Ai gjithashtu e udhëzoi turmën të

vinte thesare në qiell dhe i udhëzoi dishepujt e Tij që të kërkonin mbretërinë e Perëndisë përpara problemeve të tyre tokësore.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 13:1–18

Shpëtimtari i paralajmëron nefitet ndaj hipokrizisë dhe i mëson ata të bëjnë vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor

Përpara orës së mësimin, përgatitni një fletushkë të vetëvlerësimit që vijon, dhe bëni kopje për secilin student. Nëse ajo nuk është e mundshme, ju mund ta paraqitni vlerësimin me gojë ose ta shkruani në tabelë.

- Jap lëmoshë (veprime të përkushtimit fetar ose shërbim për të tjerët) sepse:
  - Pritet prej meje.
  - E dua Zotin dhe gjej kënaqësi kur ndihmoj njerëz të tjerë.
  - Dua që të tjerët të mendojnë mirë për mua.
- Unë lutem sepse:
  - Dua të jem në gjendje t’u them prindërve të mi ose peshkopit tim “po” kur më pyetin nëse lutem.
  - Është thjesht pjesë e rutinës sime të përditshme.
  - Dua të bashkëbisedoj me Atin tim Qiellor.
- Unë agjëroj sepse:
  - Agjërimi më ndihmon të afrohem më pranë Zotit.
  - Njerëz të tjerë do të mendojnë se jam i dobët nëse nuk agjëroj.
  - Prindërit e mi më thonë se duhet të agjëroj.

Për ta filluar mësimin, u kërkoni studentëve ta plotësojnë vetëvlerësimin (qoftë në fletushkë ose në fletoret e shënimeve apo në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta) duke treguar se cilat fraza përshkruajnë më mirë qëllimet ose arsyet e tyre për dhënien e lëmoshave, lutjen dhe agjërimin. I siguroni studentët se ju nuk do t’u kërkoni atyre t’ua tregojnë përgjigjet e tyre të tjerëve. Pasi studentët e mbarojnë vetëvlerësimin, vini në dukje se përgjigjet e mundshme, të renditura nën dhënien e lëmoshave, lutjen dhe agjërimin pasqyrojnë qëllime ose arsye të ndryshme që mund t’i kemi për bërjen e këtyre veprimtarive ose të veprimtarive të tjera të lidhura me ungjillin (ne mund t’i bëjmë ato, për shembull, për shkak të detyrës ose detyrimit, për t’u bërë përshtypje njerëzve të tjerë ose për ta kënaqur Atin Qiellor).

- A është e rëndësishme arsyeja përse bëjmë vepra të drejta? Përse po ose përse jo?

Shkruajini temat që vijnë, dhe referencat shoqëruese nga shkrimet e shenjta në tabelë (ju mund të doni ta bëni këtë përpara orës së mësimin):

Lëmosha: 3 Nefi 13:1–4

Lutja: 3 Nefi 13:5–6

Agjërimi: 3 Nefi 13:16–18

Shpjegoni se 3 Nefi 13 tregon se si Jezu Krishti vazhdoi ta udhëzonte turmën nefite në tempull dhe i mësoi ata rreth rëndësisë së qëllimeve të një personi për bërjen e lëmoshave, të lutjes dhe agjërimin.

Përkufizimi i fjalëve ose frazave të vështira

Gjuha e shkrimeve të shenjta nganjëherë mund të jetë e vështirë për t'u kuptuar nga studentët. Përkufizimi i fjalëve ose frazave të vështira mund t'i ndihmojë studentët më mirë të kuptojnë jo vetëm përmbajtjen e një vargu të caktuar, por gjithashtu mesazhin e përgjithshëm të shkruesit profetik. Fjalorët, shënimet në fund të faqeve dhe mjetet ndihmëse të studimit të shkrimeve të shenjta mund të jenë mjete të dobishme për t'i ndihmuar studentët të zbulojnë kuptimin e një fjale ose fraze të caktuar.

I ftoni studentët të zgjedhin një nga tri temat e renditura në tabelë. U kërkoni atyre të lexojnë pjesën e renditur të shkrimeve të shenjta, duke parë për përgjigje të pyetjeve vijuese (ju mund të doni t'i shkruani këto pyetje në tabelë):

- Kundrejt cilit qëllim na paralajmëroi Zoti tekta e bëjmë këtë veprimtari?
- Si tha Zoti se ne duhet ta bëjmë këtë veprimtari?

Përpara se të fillojnë studentët, mund të jetë e dobishme ta përcaktoni *hipokritin* si dikush që vesh një paraqitje të jashtme të urremtë të drejtësisë ose që thotë një gjë, por bën diçka tjetër.

Ftoni dy ose tre studentë t'i japin përgjigjet që gjetën për të dyja pyetjet. (Nga kërkimi i tyre, studentët duhet të zbulojnë se Zoti na paralajmëroi kundër bërjes së veprave të drejta për t'u parë nga njerëzit dhe na mësoi se ne duhet të bëjmë vepra të drejta për ta kënaqur Atin tonë Qiellor.) Për t'i ndihmuar studentët të mendojnë më tej për mësimet e Shpëtimtarit dhe për t'i vënë ato në jetë, bëni pyetjet që vijojnë:

- Si mund ta ndikojnë qëllimet tona për bërjen e veprave të drejta, mënyrën se si i bëjmë ato?
- Cilat janë disa qëllime të drejta që mund ta frymëzojnë një njeri për të dhënë lëmosha, për t'u lutur dhe për të agjëruar në fshehtësi?

Shkruani sa vijon në tabelë: *Nëse bëjmë vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor . . .*

- Sipas 3 Nefit 13:4, 6, 18, çfarë bekimi do t'u vijë atyre që bëjnë vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor? (Teksa studentët përgjigjen, plotësoni thënien në tabelë: *Nëse bëjmë vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor, Ai do të na shpërblejë haptas.*)

I ftoni studentët të rishikojnë shkurtimisht vetëvlerësimin e tyre dhe t'i vlerësojnë qëllimet e tyre për dhënien e lëmoshave, lutjen ose agjërimin. I nxitni ata të marrin parasysh se si mund t'i vënë në jetë mësimet e Shpëtimtarit për t'i përmirësuar qëllimet e tyre për bërjen e këtyre veprimtarive apo të veprimtarive të tjera, të tilla si studimi i shkrimeve të shenjta, pagimi i së dhjetës, ardhja në kishë dhe marrja e sakramentit.

3 Nefi 13:19–24

Jezu Krishti i jep mësim turmës se si të mbledhë thesare në qiell

Shkruajini frazat vijuese në tabelë: *Thezare në Tokë* dhe *Thezare në Qiell*. I ftoni studentët të diskutojnë për pyetjen që vijon me një shok:

- Cilat janë disa shembuj të thesareve në tokë dhe të thesareve në qiell?

Pasi studentët të kenë pasur kohë ta diskutojnë këtë pyetje në dyshe, ju mund t'u kërkoni dy ose tre studentëve t'i ndajnë përgjigjet e tyre me klasën. Merrni parasysh të përmendni një shembull nga jeta juaj për një thesar në tokë (ju mund të paraqitni një diçka të çmuar që zotëroni) dhe një shembull të një thesari në qiell (ju mund të doni të paraqitni një fotografi të familjes suaj ose të përmendni rëndësinë e dëshmisë suaj). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 13:19–23. I kërkoni klasës ta ndjekë atë dhe të përcaktojë këshillën që dha Shpëtimtari lidhur me kërkimin e thesareve në tokë dhe të thesareve në qiell.

- Sipas 3 Nefit 13:19–20, si janë të ndryshme thesaret në tokë nga thesaret në qiell?
- Si mund të na e tërheqë vëmendjen kërkimi i thesareve në tokë nga kërkimi i thesareve në qiell? (Ju mund të doni të sqaroni se Shpëtimtari nuk u mësoi se paraja ose pasuritë tokësore janë të liga; përkundrazi, Ai theksoi rëndësinë e vendosjes së zemrës sonë te thesare qiellore të cilat do të durojnë.)
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë fraza “në qoftë se syri yt është i shëndoshë” tek 3 Nefi 13:22? (Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë domethënien e kësaj fraze, i drejtoni ata te referenca e Udhëzuesit Tematik në shënimin 22c në fund të faqes.) Si mund të tregoni ju përkushtim në mbledhjen e thesareve në qiell?

Ftojini një student të shkruajë fjalën *Perëndia* në një fletë letre dhe vendoseni atë në njërin anë të klasës. Ftojini një student të shkruajë fjalën *Bota* në një fletë letre dhe vendoseni atë në anën e kundërt të klasës. I kërkoni një student të tretë të qëndrojë përpara klasës me fytyrë nga fleta e emërtuar *Perëndia*. Pastaj, e bëni studentin të kthehet me fytyrë nga fleta e emërtuar *Bota*. Ftojini studentin të përpiqet t'i shohë të dyja fletët në të njëjtën kohë. I kërkoni klasës të lexojë në heshtje 3 Nefin 13:24 dhe të marrë parasysh se si ky varg lidhet me përpjekjen e studentit për t'i parë njëkohësisht të dyja fletët e letrës. Shpjegoni se fjala *mamon* përfaqëson të qenit i botës ose pasuritë.

- Si është përpjekja për t'u shërbyer Perëndisë dhe mamonit e ngjashme me përpjekjen për t'i parë njëkohësisht të dy muret?
- Cilët mund të jenë disa shembuj të përpjekjes për t'i shërbyer Perëndisë dhe mamonit në të njëjtën kohë?

Ftojeni klasën të qëndrojë në këmbë dhe të vështrojë nga letra e emërtuar *Perëndia*.

- Përse është e rëndësishme për ju që ta keni Perëndinë si zotërinë tuaj?
- Bazuar në fjalët e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 13:24, si mund të tregoni nëse Perëndia është zotëria juaj? (Edhe pse studentët mund të japin shumë përgjigje të sakta, sigurohuni që e përcaktojnë parimin që vijon: **Me qëllim që ta kemi Perëndinë si zotërinë tonë, ne duhet ta duam Atë dhe t'i shërbejmë Atij mbi të gjitha gjërat e botës.**)

Ndërsa studentët qëndrojnë në këmbë, lexoni shembujt më poshtë dhe u kërkoni të kthehen e të shohin anën e dhomës që përfaqëson zotërinë të cilit mendojnë se po i shërben personi – *Perëndisë* ose *Botës* (mamonit). U kërkoni studentëve të shpjegojnë përse ata zgjedhën të ktheheshin ashtu siç bënë. (Ju mund të doni t'i përshtatni këta shembuj për t'iu përgjigjur rrethanave dhe interesave të studentëve që ju mësoni.)

1. Një i ri nuk e pranon një punë e cila do të kërkonte që ai t'i humbiste mbledhjet e së dielës dhe në vend të saj zgjedh një punë me pagesë më të vogël e cila nuk kërkon që ai t'i humbasë mbledhjet e tij.
2. Një e re shpesh u ankohet prindërve të saj rreth nevojës së saj për rroba të reja. Veshjet që ajo dëshiron të blejë, kushtojnë më shumë sesa familja e saj mund të shpenzojë.
3. Një i ri e paguan të dhjetën e tij rregullisht me paratë që merr nga puna e tij. Megjithatë, ai i përdor të gjitha të ardhurat që i mbeten për të blerë artikuj argëtimi, duke përfshirë disa filma dhe këngë të papërshtatshme, dhe nuk ka kursyer aspak para për të paguar për një mision ose për arsimim.
4. Një e re shpesh e përdor një pjesë të të ardhurave të saj për të blerë dhurata të vogla që të tregojë dashurinë e saj për të tjerët.

Pas veprimtarisë, i ftoni studentët të ulen dhe më pas u bëni atyre pyetjet që vijojnë:

- Bazuar në përvojën tuaj, përse mund të jetë e vështirë që gjithmonë ta doni Perëndinë dhe t'i shërbeni Atij krahasuar me gjërat e botës? Përse ia vlen të përpiqemi për ta vendosur Perëndinë të parin?

3 Nefi 13:25–34

Shpëtimtari i drejton të dymbëdhjetë dishepujt për të kërkuar mbretërinë e Perëndisë përpara vetë shqetësimeve të tyre materiale

Përmbliidhni 3 Nefin 13:25–31 duke u thënë studentëve se Jezu Krishti i udhëzoi dymbëdhjetë dishepujt e Tij të mos shqetësohen rreth nevojave të tyre materiale për ushqim dhe veshje. Vini në dukje se, edhe pse këto mësimë u dhanë në mënyrë të veçantë për të dymbëdhjetë dishepujt, parimet që theksohen mund të zbatohen për të gjithë. Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 13:32–33. I kërkoni klasës ta ndjekë atë dhe të përcaktojnë se si Shpëtimtari i ngushëlloi dishepujt e Tij lidhur me nevojat e tyre materiale.

- Si na ndihmon ne të kuptuarim se Perëndia i njeh nevojat tona?
- Sipas 3 Nefit 13:33, çfarë u premtoi Jezu Krishti atyre që e vendosin Perëndinë dhe mbretërinë e Tij të parat në jetën e tyre? (Edhe pse studentët mund të përgjigjen në mënyra të ndryshme, sigurohuni që ata të përcaktojnë parimin që vijon: **Nëse kërkojmë fillimisht mbretërinë e Perëndisë, Ai do të na ndihmojë për të siguruar për nevojat tona.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)
- Si ndiheni kur një mik i afërt ose një anëtar i familjes i vendos interesat dhe nevojat tuaja mbi interesat dhe nevojat e veta? Çfarë i tregojmë Atit Qiellor dhe Shpëtimtarit kur i vendosim ata mbi nevojat dhe interesat tona materiale?

I ftoni studentët të shkruajnë në fletoret e shënimeve ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një synim lidhur me një gjë që ata mund ta bëjnë për ta vënë në mënyrë më të plotë Perëndinë të parin në jetën e tyre. Ju mund të doni ta përfundoni mësimin duke dhënë dëshminë tuaj për bekimet që keni përjetuar, kur keni kërkuar t'i vendosni Perëndinë dhe mbretërinë e tij të parat në jetën tuaj.

3 Nefi 14

Hyrje

Ndërsa Jezu Krishti e vazhdoi predikimin e Tij tek tempulli në Begati, Ai i këshilloi njerëzit rreth gjykimit të të tjerëve dhe i udhëzoi ata të kërkonin bekime nga Ati Qiellor duke u lutur dhe duke bërë vullnetin e Tij.

Shpëtimtari gjithashtu i paralajmëroi ata rreth profetëve të rremë dhe theksoi rëndësinë e bërjes së vullnetit të Perëndisë.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 14:1–6

Shpëtimtari na mëson rreth bërjes së gjykimeve të drejta

Për t'i përgatitur studentët të studiojnë mësimet e Shpëtimtarit në bërjen e gjykimeve të drejta, lexoni ngjarjen e mëposhtme të treguar nga Presidenti Tomas S. Monson:

“Një çift i ri, Lisa dhe Xhoni, u transferuan në një lagje të re. Një mëngjes, ndërsa po hanin mëngjes, Lisa pa nga dritarja dhe vështroi fqinjën përbrë që po varte rrobat e saj të lara.

‘Këto rroba nuk janë të pastra!’ thirri Lisa. ‘Fqinja jonë nuk di si t’i lajë rrobat!’ Xhoni vështroi, por qëndroi i heshtur.

Sa herë që fqinja varte rrobat e saja të lara për tharje, Lisa bënte të njëjtat komente.

Pak javë më vonë, Lisa u befasua të shihte nga dritarja dhe të vinte re rroba të lara mirë, pastër që varehin në oborrin e fqinjës së saj. Ajo i tha bashkëshortit të saj: ‘Shih, Xhon – ajo më në fund mësoi si të lajë siç duhet! Çuditërisht si e ka bërë.’

Xhoni u përgjigj: ‘Mirë, e dashur, unë e kam përgjigjen për ty. Ti do të jesh e interesuar të dish se unë u çova herët këtë mëngjes dhe lava dritaret tona!’” (“Dashuria Nuk Ligështohet Kurrë”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 122).

- Çfarë mësimesh mund të mësojmë nga ky tregim?

Shpjegoni se 3 Nefi 14 përmban një vazhdim të mësimet të Shpëtimtarit dhënë nefitëve tek tempulli. Ftojini një student të lexojë 3 Nefi 14:1–2. I kërkonin klasës ta ndjekë atë dhe të përcaktojë paralajmërimin që Jezu Krishti dha rreth gjykimit të të tjerëve. Ju mund të doni të shpjegoni se fjala *matni*, që gjendet te 3 Nefi 14:2, do të thotë të gjykos. Frazja “me çfarë mase ju matni” i drejtohet standardit që një njeri përdor për të matur ose për të gjykuar njerëzit e tjerë.

- Si do ta shprehnit me fjalët tuaja të vërtetën tek 3 Nefi 14:2? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë të vërtetën që vijon: **Ne do të gjykojemi sipas mënyrës se si i gjykojmë të tjerët.**)

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë urdhrin e Shpëtimtarit për të “mos gjyk[uar]” te 3 Nefi 14:1, ftojini një student të lexojë thënien që vijon nga Plaku Dallin H. Oaks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I kërkonin klasës të dëgjojnë për llojin e gjykimit që u bëjmë të tjerëve, të cilin duhet ta shmangim.

“Gjykimi përfundimtar . . . është ai rast i së ardhmes në të cilin ne të gjithë do të qëndrojmë përpara fronit të gjykimit të Krishtit për t’u gjykuar sipas veprave tona. . . . Unë besoj se urdhri i shkrimeve të shenjta për të ‘mos gjyk[uar]’ i drejtohet më qartësisht këtij gjykimi përfundimtar. . . .

. . . Përse na urdhëroi Shpëtimtari që të mos gjykojmë gjykime përfundimtare? Unë besoj se ky urdhërim u dha, sepse ne mendojmë se po bëjmë gjykime përfundimtare sa herë që shpallim se një njeri i caktuar po shkon në ferr (ose në qiell) për një veprim të caktuar ose për një kohë të caktuar. Kur e bëjmë këtë – dhe ka tundim të madh për ta bërë këtë – ne e lëndojmë vetveten dhe njeriun që pretendojmë të gjykojmë. . . .

... Ungjilli është një ungjill shprese dhe askush prej nesh nuk autorizohet për ta mohuar fuqinë e Shlyerjes që të bëjë të ndodhë një pastrim i mëkateve individuale, faljes dhe një ndryshim i jetës sipas kushteve të duhura” (“‘Judge Not’ and Judging”, *Ensign*, gusht 1999, f. 7, 9).

- Si ju ndihmon thënia e Plakut Ouks që ta kuptoni urdhrin e Shpëtimtarit për të “mos gjyk[uar]”?

Paraqitni një copë të vogël material, të tillë si një ashkël të vogël druri. Shpjegoni se një fjalë tjetër për një copëz është *qime*. Më pas paraqitni (ose vizatoni në tabelë) një tra druri ose një copë të gjatë druri. Vëri në dijeni studentët se Shpëtimtari përmendi një qime dhe një tra për të na ndihmuar të kuptojmë problemet që dalin kur ne i gjykojmë të tjerët padrejtësisht. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 14:3–5 dhe i kërkonti klasës të mendojë se çfarë përfaqësojnë qimja dhe trari.

- Çfarë përfaqëson qimja? (Një faj që e shohim te dikush tjetër.) Çfarë përfaqëson trari? (Vetë fajet tona.)

Vini në dukje se analogjia e Shpëtimtarit përqendrohet në objekte që vendosen në sy. Objekte të tilla do të ndikojnë në shikimin e një njeriu.

- Si mund ta ndikojnë fajet tona mënyrën se si i shohim të tjerët?

I ftoni studentët të marrin parasysh nëse është ndonjëherë e përshtatshme të bëjmë gjykim ndaj të tjerëve. U jepni atyre një çast për ta përsiatur këtë pyetje. Pastaj shpjegoni se në përkthimin e frymëzuar të Mateut 7:1, Profeti Jozef Smith qartësoi mësimin e Shpëtimtarit rreth gjykimit të të tjerëve. Sipas Jozef Smithit, Shpëtimtari tha: “Mos gjykoni padrejtësisht, që ju të mos gjykoheni; por gjykoni me gjykim të drejtë” (Përzgjedhje nga Përkthimi i Biblës prej Joseph Smith-it, Mateu 7:1 [në Mateu 7:1, shënimi *a* në fund të faqes]). Ftojini një student të lexojë shpjegimin që vijon në *Të Vërtetë ndaj Besimit*:

“Nganjëherë njerëzve u duket se është gabim të gjykos të tjerët, sido që të jetë. Ndërsa është e vërtetë që nuk duhet t’i dënoni të tjerët ose t’i gjykoni me pa të drejtë, juve do t’ju duhet të bëni gjykime mbi ide, rrethana e njerëz gjatë gjithë jetës. Zoti ka dhënë shumë urdhërime të cilat ju nuk mund t’i mbani pa arritur të gjykoni” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2006], f. 58).

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se Shpëtimtari na mësoi rëndësinë e bërjes së gjykimeve të drejta, i ftoni ata të lexojnë në heshtje 3 Nefin 14:6. U kërkonti studentëve të përcaktojnë disa gjykime që Ai na udhëzoi të bënim. I ftoni ata të raportojnë për atë që gjejnë.

- Çfarë do të thotë t’u japim qenve atë që është e shenjtë ose t’i hedhim margaritarët para derrave? (Të ndash diçka që është e shenjtë me ata që nuk do ta vlerësojnë atë ose nuk do ta nderojnë shenjtërinë e saj.)
- Si na kërkon këshilla e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 14:6 që të bëjmë gjykime ndaj të tjerëve?

Pasi përgjigjen studentët, lexoni thënien që vijon nga Plaku Dallin H. Ouks rreth situatave të tjera në të cilat ne kemi nevojë të bëjmë gjykime të drejta:

“Ne të gjithë bëjmë gjykime në zgjedhjen e miqve tanë, në zgjedhjen e mënyrës se si do ta harxhojmë kohën tonë e paratë tona dhe, sigurisht, në zgjedhjen e një shoku të përjetshëm. . . .

. . . Një gjykim i drejtë do të udhëhiqet nga Shpirti i Zotit, jo nga zemërimi, hakmarrja, xhelozia apo interesi vetjak” (“‘Judge Not’ and Judging”, f. 9).

- Përse është e rëndësishme të bëjmë gjykime të drejta në fusha të tilla si zgjedhja e miqve, vendimi se si t’i harxhojmë kohën tonë e paratë tona dhe zgjedhja e një shoku të përjetshëm?
- Cilat janë disa situata të tjera në të cilat ne kemi nevojë të bëjmë gjykime të drejta ndaj të tjerëve? (Studentët mund të përmendin zgjedhjen midis punëdhënësve të mundshëm ose vendimin për të pranuar një ftesë për të shkuar në një takim njohjeje.)

3 Nefi 14:7–11

Shpëtimtari na mëson rreth kërimit të bekimeve nga Ati Qiellor

U kërkonti studentëve të lexojnë në heshtje 3 Nefin 14:7–11, duke parë për mësimet e Shpëtimtarit rreth gatishmërisë së Atit Qiellor për t’iu përgjigjur lutjeve tona. Shpjegoni se, në qoftë se etërit tokësorë, të cilët janë të mirë dhe të dashur, por të papërsosur, do t’u japin fëmijëve të tyre bukë dhe peshq në vend të gurëve dhe gjarpërinjve, Ati ynë Qiellor,

i cili është në mënyrë të përsosur i mirë dhe i dashur, me siguri do t'iu përgjigjet lutjeve të fëmijëve të Tij për ndihmë.

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga 3 Nefi 14:7–11? (Studentët mund të përcaktojnë një larmi parimesh. Një parim që ju mund të doni të theksoni, është se **Ati Qiellor na bekon kur lutemi për ndihmën e Tij.**)
- Përse është e rëndësishme që ju të dini se Ati Qiellor do t'iu përgjigjet lutjeve tuaja?
- Kur e keni ndier dashurinë e Atit Qiellor për ju nëpërmjet mënyrës se si Ai u është përgjigjur lutjeve tuaja? (Ju mund të doni t'iu lejoni studentëve një çast për ta përsiatur këtë pyetje përpara se ata të përgjigjen. Gjithashtu merrni parasysh të tregoni për një përvojë nga vetja juaj.)

3 Nefi 14:12–27

Shpëtimtari na mëson rëndësinë e bërjes së vullnetit të Atit Qiellor

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 14:12 dhe u kërkoni atyre të marrin parasysh se si mësimi i Shpëtimtarit në këtë varg mund t'iu ndihmojë ata të bëhen më shumë si Ati Qiellor.

- Si na ndihmon bindja ndaj këshillës tek 3 Nefi 14:12 që të bëhemi më shumë si Ati ynë Qiellor?

I njoftoni studentët se, ndërsa Shpëtimtari vazhdon t'iu jepte mësim, Ai përdori analogji të fuqishme për të na ndihmuar të kuptojmë rëndësinë e bërjes së vullnetit të Atit Qiellor.

Për t'iu përgatitur studentët të studiojnë analogjitë e Shpëtimtarit te 3 Nefi 14, kryeni vepërimitarinë që vijon:

I ndani studentët në grupe me nga 2–4 vetë. I jepni çdo student një fletë letre. Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë dhe i caktoni një prej tyre secilit grup: 3 Nefi 14:13–14; 3 Nefi 14:15–20; 3 Nefi 14:24–27. (Nëse keni një klasë të madhe, ia caktoni pjesët e shkrimeve të shenjta më shumë se një grupi.) U kërkoni studentëve të lexojnë shkrimet e shenjta që iu caktuan, dhe të vizatojnë ilustrime të analogjive që përdori Shpëtimtari. Gjithashtu i bëni ata të shkruajnë atë që mësojnë nga analogjitë.

Pas një kohe të mjaftueshme, i bëni studentët t'ia tregojnë pikturat klasës dhe të shpjegojnë atë që kanë mësuar. Ndërsa studentët paraqitin atë që kanë mësuar, bëni pyetje të tilla si vijueset:

- Si është bindja ndaj mësimave të Jezu Krishtit e ngjashme me ecjen në një shteg të ngushtë? Si është mohimi i mësimave të Jezu Krishtit i ngjashëm me ecjen në një shteg të gjerë? (Shih 3 Nefi 14:13–14.) Cilat janë disa mënyra se si mësimet e Shpëtimtarit janë të ndryshme nga mësimet e botës?
- Përse do të vishej një ujk me rroba deleje? (Shih 3 Nefi 14:15.) Çfarë na tregon kjo analogji rreth dëshirave dhe veprimeve të profetëve të remë?
- Nëse pemët tek 3 Nefi 14:16–20 përfaqësojnë njerëz, çfarë mund të përfaqësojnë frytet? (Përgjigjet mund të përfshijnë mendimet, fjalët, veprimet dhe ndikimet e njerëzve mbi të tjerët.)
- Kur i dëgjojmë fjalët e Shpëtimtarit dhe i ndjekim ato, si jemi ne të ngjashëm me një njeri që e ndërton shtëpinë e tij mbi një shkëmb? (Shih 3 Nefi 14:24–25.) Nëse zgjedhim të mos i ndjekim fjalët e Shpëtimtarit, si jemi ne të ngjashëm me një njeri që e ndërton shtëpinë e tij mbi rërë? (Shih 3 Nefi 14:26–27.)

Pas paraqitjeve dhe diskutimit të studentëve, i kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 14:21–23.

- Çfarë mund të mësojmë nga 3 Nefi 14:21? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon [shkruajeni këtë të vërtetë në tabelë]: **Ne duhet të bëjmë vullnetin e Atit Qiellor me qëllim që të hyjmë në mbretërinë e qiellit.**)
- Si lidhet kjo e vërtetë me ilustrimet e shtigjeve të gjera dhe të ngushta, të pemëve të mira e të prishura dhe me njeriun e urtë dhe njeriun e marrë?

U lejoni studentëve një çast për të përsiatur dhe për ta vënë në jetë atë që kanë mësuar nga 3 Nefi 14. I ftoni të shkruajnë në fletoret e shënimeve ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth mënyrës se si ata do të përmirësohen në përpjekjet e tyre për t'i ndjekur mësimet e Shpëtimtarit të 3 Nefi 14. Nëse e lejon koha, ftoni dy ose tre studentë të përmbledhin atë që kanë mësuar, dhe të tregojnë atë që do të bëjnë, për shkak të asaj që kanë mësuar. Ju mund të përfundoni duke dëshmuar për bekimet që keni marrë, kur keni ndjekur vullnetin e Atit Qiellor.

3 Nefi 15–16

Hyrje

Ndërsa Jezu Krishti vazhdoi t'i mësonte njerëzit tek tempulli në tokën Begati, Ai shpalli se ligji i Moisiut u plotësua dhe se Ai ishte drita dhe ligji tek të cilët duhej të shihnin njerëzit. Më pas Ai u shpjegoi të dymbëdhjetë dishepujve se njerëzit në kontinentin amerikan ishin

“dele të tjera” për të cilat Ai kishte folur në Jerusalem (shih Gjonin 10:14–16). Ai gjithashtu premtoi se ata të cilët pendohen dhe kthehen tek Ai, do të numërohen mes popullit të Tij të besëlidhjes.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 15:1–10

Shpëtimtari shpall se Ai e ka plotësuar ligjin e Moisiut

Përpara se të fillojë ora e mësimin, i shkruani pyetjet vijuese në tabelë:

Përse të paguani të dhjetën? Përse e mbani të shenjtë ditën e Shabatit? Përse t'i nderoni prindërit tuaj?

Për ta filluar mësimin, tregoni drejt pyetjeve në tabelë dhe pyetni:

- Disa njerëz mund të pyetin vetveten përse Zoti jep urdhërime. Si mund ta shpjegoni qëllimin e urdhërimeve?

U tregoni studentëve se, ndërkohë që Jezu Krishti i udhëzoi nefitët, Ai u mësoi atyre se një qëllim i urdhërimeve të Tij ishte t'i drejtonin njerëzit tek Ai. Ftojini studentët për ta kërkuar këtë qëllim teksa studiojnë 3 Nefin 15.

Shpjegoni se, ndërkohë që Shpëtimtari i foli turmës, Ai e kuptoi se disa prej tyre kishin një pyetje. U kërkoni studentëve të këqyrin 3 Nefin 15:1–2 për të gjetur se çfarë dëshironin të dinin këta njerëz. (Ata pyetnin veten se çfarë i donte Shpëtimtari që të bënin “në lidhje me ligjin e Moisiut”. Adhurimi, ritet e nefitëve dhe organizimi i Kishës mes tyre ishin ndërtuar mbi bazën e ligjit të Moisiut që t'i përgatitnin njerëzit për ardhjen e Jezu Krishtit dhe që t'i ndihmonin ata të prisnin me gëzim për fljimin e Tij shlyes. Siç dukej, disa ishin të ngatërruar rreth asaj që duhej të bënin, në vend që të zbatonin ligjin e Moisiut.)

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 15:3–5, 9. E ftoni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar në shpjegimin e Shpëtimtarit fraza që mund t'i kishin siguruar përsëri nefitët se besimi i tyre nuk kishte nevojë të ndryshonte. Bëni dy ose tre student të thonë frazat që përcaktojnë. U kërkoni atyre të shpjegojnë përse mendojnë se këto fraza mund të kishin qenë të dobishme për nefitët.

- Si mendoni ju, çfarë po u mësonte Jezusi kur shpalli se Ai është “ligji”? (3 Nefi 15:9).

Studentët mund të japin një larmi përgjigjesh. Teksa përgjigjen, i ndihmoni të përcaktojnë të vërtetat që vijnë (shkruajini këto të vërteta në tabelë): **Jezu Krishti është burimi i ligjit. Të gjitha ligjet e ungjillit na drejtojnë te Jezu Krishti dhe te Shlyerja e Tij. Nëse i ndjekim urdhërimet e Tij, ne vërtet do të marrim jetë të përjetshme.**

- Përse këto të vërteta do të kishin qenë të rëndësishme që nefitët t'i mësonin në këtë kohë? (Ju mund të doni të vini në dukje se, sikurse ligji i Moisiut, ligji i ri çonte drejt Shpëtimtarit dhe Shlyerjes së Tij. Ndërsa disa prej metodave të adhurimit të njerëzve do të ndryshonin, ata do të vazhdonin të ushtronin besim në Jezu Krishtin dhe ta adhuronin Atin në emrin e Tij.)

Përmbliidhni 3 Nefin 15:6–8 duke shpjeguar se Shpëtimtari i siguroi përsëri njerëzit se, ashtu siç ishin plotësuar tek Ai fjalët e profetëve lidhur me një Shëlbues, po ashtu do të ndodhnin profecitë e tyre lidhur me ngjarjet e së ardhmes. Ai gjithashtu shpjegoi se besëlidhja që Ai kishte bërë me popullin e Tij, ende ishte në fuqi dhe do të përmbushej.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 15:9–10. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që Shpëtimtari dëshiron që njerëzit e Tij të bëjnë me diturinë e tyre për të vërtetat të cilat shkruhen në tabelë.

- Çfarë do të thotë për ju të “shikoni te” Krishti?

U kërkoni studentëve të shqyrtojnë 3 Nefin 15:9–10 dhe të përmbledhin se si na do Zoti t’i afrohem mënyrës se si e jetojmë ungjillin dhe bekimin që vjen si rrjedhim. (Studentët mund ta përmbledhin këtë pjesë në mënyra të ndryshme, por përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë parimin që vijon: **Nëse shikojmë te Jezu Krishti nëpërmjet zbatimit të urdhërimeve të Tij dhe durimit deri në fund, Ai do të na japë jetë të përjetshme.**)

- A është e mundur ta ndjekim Jezu Krishtin pa i zbatuar urdhërimet e Tij? Përse jo?

I ftoni studentët të marrin parasysh pyetjet që i shkruat në tabelë përpara klasës.

- A është e mundur që një njeri t’i zbatojë urdhërimet së jashtmi pa parë te Jezu Krishti?
- Cilat janë disa arsye që mund ta bëjnë një njeri t’u bindet urdhërimeve së jashtmi, pa parë te Jezu Krishti? (Përgjigjet mund të përfshijnë detyrën, frikën e ndëshkimit, një dëshirë për t’u përshtatur apo për t’i ruajtur shfaqjet e jashtme, ose një dashuri për rregullat.)
- Cilat duhet të jenë arsyet që ne u bindim urdhërimeve? (Ne duhet t’i zbatojmë urdhërimet sepse ne e duam Zotin, dëshirojmë ta kënaqim Atë dhe duam të vijmë tek Ai.)
- Si jeni bekuar kur i keni zbatuar urdhërimet me qëllim të vërtetë?

I ftoni studentët të mendojnë për një urdhërim ose standard të ungjillit, i cili ka qenë i vështirë për ta që ta kuptonin dhe ndiqnin. I ftoni ata të marrin parasysh se si ndjenjat e tyre rreth këtij urdhërimi apo standardi mund të ndryshojnë, në qoftë se dashuria e tyre për Zotin bëhet arsyeja e tyre për bindjen. I nxitni ata t’iu binden urdhërimeve për shkak të dashurisë për Zotin. Tregoni mënyra se si urdhërimet ju kanë ndihmuar të afroheni më pranë Atit Qiellor dhe Shpëtimtarit.

3 Nefi 15:11–16:5

Jezu Krishti u flet dishepujve të Tij lidhur me delet e Tij të tjera

U kërkoni studentëve të ngrenë dorën nëse janë ndier ndonjëherë më pak të rëndësishëm sesa dikush tjetër. U kërkoni atyre të marrin parasysh nëse janë ndier ndonjëherë të harruar ose të vetmuar, apo në qoftë se e kanë pyetur veten ndonjëherë nëse Ati Qiellor e di se cilët janë ata.

Shkruajeni thënien vijuese në tabelë: **Perëndia kujdeset për të gjithë fëmijët e Tij dhe Ai ua shfaq veten e Tij atyre.** I siguroni studentët për të vërtetën e kësaj thënieje dhe i ftoni të vëzhgojnë për provë të kësaj të vërtete, ndërkohë që studiojnë pjesën e mbetur të 3 Nefit 15 dhe fillimin e 3 Nefit 16.

Ftojini një student të lexojë 3 Nefin 15:11–17 dhe u kërkoni studentëve të përcaktojnë atë që Zoti u tha njerëzve në Jerusalem rreth njerëzve të Tij në kontinentin amerikan. Ju gjithashtu mund të doni t’i bëni studentët të lexojnë Gjonin 10:14–16. (I ndihmoni studentët të kuptojnë se “dele të tjera” është një emër për pasuesit e tjerë të Bariut, Jezu Krishtit. Fjala *tufë* mund t’i drejtohet një vathe delesh, por gjithashtu tregon një grup njerëzish me një bindje të përbashkët.)

- Sipas 3 Nefit 15:17, si u premtoi Zoti ta shfaqte vetveten tek delet e Tij të tjera, ose pasuesit e Tij të tjerë? (Ata do ta dëgjonin zërin e Tij.)

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 15:18–19. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar arsyen përse Ati Qiellor e urdhëroi Jezu Krishtin ta fshihte diturinë për delet e Tij të tjera nga njerëzit në Jerusalem. Pasi studentët të kenë raportuar atë që kanë gjetur, pyetni:

- Çfarë parimi mund të mësojmë nga kjo? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë parimin që vijon: **Perëndia na jep dituri dhe të vërtetë në përputhje me besimin dhe bindjen tonë.**)

Përmbledhni 3 Nefin 15:21–23 duke shpjeguar se Zoti u tha nefitëve që ata ishin delet e tjera për të cilat kishte folur; megjithatë, judenjtë në Jerusalem kishin menduar se Ai po fliste për johebrenjtë, ose për joizraelitët. Ata nuk e kishin kuptuar se johebrenjtë nuk do ta dëgjonin në mënyrë personale zërin e Tij.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 15:24 dhe i kërkoni klasës të dëgjojë për mënyrën se si Zoti i siguroi nefitët për kujdesin e Tij për ta. Ju mund t’u kërkoni studentëve se si mund të ndiheshin nëse ata e dëgjonin Zotin t’ua thoshte këto fjalë.

U kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje 3 Nefin 16:1–3 dhe të përcaktojnë se kush tjetër do ta dëgjonte zërin e Shpëtimtarit. Shpjegoni se ne nuk e kemi një anal të vendeve dhe

Pyetjet kërkimore

Pyetjet kërkimore i ndihmojnë studentët ta krijojnë kuptueshmërinë e tyre bazë për pjesën e shkrimeve të shenjta, duke i ftuar ata të kërkojnë detaje të rëndësishme kur lexojnë. Është e dobishme të bëni pyetje të tilla përpara se t'i bëni studentët të lexojnë vargjet ku gjendet përgjigjja. Kjo e përqendron vëmendjen e studentëve dhe i ndihmon ata t'i zbulojnë përgjigjet brenda tekstit të shkrimeve të shenjta që lexojnë.

njerëzve të tjerë, të vizituar nga Shpëtimtari, por është e qartë se Ai vizitoi grupe të tjera ose "grigja".

Për ta paraqitur idenë se Shpëtimtari gjithashtu ua shfaq veten e Tij atyre që nuk e dëgjojnë zërin e Tij, i bëni pyetjet e mëposhtme përpara se t'i ftoni studentët të hetojnë shkrimet e shenjta për përgjigje:

- Po për ata që nuk e kanë mundësinë ta dëgjojnë zërin e Shpëtimtarit? Si u tregon Ai atyre se tregon kujdes për ta?

I ftoni studentët të kërkojnë tek 3 Nefi 15:22–23 dhe 3 Nefi 16:4, duke kërkuar se si shpalli Zoti se do t'ua shfaqte veten e Tij johebrenjve (nëpërmjet predikimit të të tjerëve, nëpërmjet dëshmisë së Frymës së Shenjtë dhe nëpërmjet shkrimeve të profetëve).

- Si tregojnë këto shfaqje se Perëndia kujdeset për të gjithë fëmijët e Tij?
- Në cilat mënyra jua ka shfaqur Zoti veten e Tij juve dhe familjes suaj?
- Si mund të ndihmoni në përpjekjen e Zotit për t'ua shfaqur vetveten të gjithë njerëzve të Tij?

3 Nefi 16:6–20

Jezu Krishti u shpall bekime dhe paralajmërimet johebrenjve, të cilët do ta marrin ungjillin në ditët e mëvonshme

I pyetni studentët nëse kanë dëshiruar ndonjëherë të jenë pjesë e një grupi, klubi ose skuadre. Pyetni se cilat kualifikime kërkoheshin për t'u bërë anëtar i grupit pjesë e të cilit ata donin të bëheshin. Sugjeroni se grupi më i madhërisëm, anëtarë të të cilit mund të bëhemi, është ai i popullit të besëlidhjes së Zotit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 16:6–7. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që Zoti tha se do të ndodhte në ditët e fundit ngaqë johebrenjtë do të besonin tek Ai dhe se shtëpia e Izraelit nuk do të besonte tek Ai. (Ju mund të doni të shpjegoni se profetët e Librit të Mormonit e përdorën termin *johebrenj* për t'iu drejtuar njerëzve që nuk ishin nga Toka e Shenjtë. Si rrjedhim, fjala mund t'iu drejtohet anëtarëve të Kishës, si edhe mosbesuesve dhe anëtarëve të besimeve të tjera.) Pasi përgjigjen studentët, përmbledhni 3 Nefin 16:8–9 duke shpjeguar që Jezu Krishti profetizoi se do të ketë gjithashtu johebrenj mosbesues në ditët e fundit, të cilët do t'i shpërndajnë dhe keqtrajtojnë anëtarët e shtëpisë së Izraelit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 16:10. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që do t'u ndodhë këtyre johebrenjve mosbesues.

- Çfarë shpalli Zoti se do të humbisnin johebrenjtë mosbesues?
- Si mund të zbatohet kjo ndaj atyre që e dinë të vërtetën, por ngrihen në kryelartësi?

Shpjegoni se Zoti premtoi ta mbante besëlidhjen e Tij me shtëpinë e Izraelit duke ua sjellë atyre ungjillin (shih 3 Nefin 16:11–12). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 16:13. Vëreni klasën ta ndjekë, duke gjetur atë që kërkohet nga një njeri që të bëhet anëtar i popullit të besëlidhjes së Zotit. Shkruajeni sa vijon në tabelë: "*Në qoftë se . . . , atëherë ne . . .*". U kërkoni studentëve ta përdorin 3 Nefin 16:13 për ta plotësuar këtë thënie. Studentët duhet të jenë në gjendje të përcaktojnë të vërtetën vijuese: ***Nëse pendohemi dhe kthehemi te Jezu Krishti, atëherë ne vërtet do të numërohemi mes popullit të Tij.***

- Përse është bekim të numërohemi mes popullit të Zotit?

Përfundoni duke dhënë dëshminë tuaj për të vërtetat e mësuara në mësimin sot.

Komente dhe Informacion për Rrethanat**3 Nefi 15:5–8. Besëlidhja nuk plotësohet e gjitha**

Çfarë donte të thoshte Jezusi kur tha: "Besëlidhja që bëra me popullin tim nuk është plotësuar e gjitha"? (3 Nefi 15:8). Jehova bëri besëlidhje me Abrahamin në

lashtësi. Abrahamit iu premtoi 1) pasardhës të përjetshëm, 2) një tokë trashëgimie dhe 3) fuqia e priftërisë së Perëndisë. Këto premtime iu bënë edhe pasardhësve të Abrahamit (shih DeB 132:30–31) dhe do të plotësohen në të ardhmen.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

3 Nefi 11:18–16:20 (njësia 25)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuan 3 Nefin 11:18–16:20 (njësia 25), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e mësimi tuaj. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (3 Nefi 11:18–12:48)

Studentët mësuan se pagëzimi duhet të kryhet nga një njeri që mban autoritetin e duhur dhe duhet të bëhet në mënyrën e përcaktuar nga Zoti. Ata gjithashtu studiuan doktrinën e Krishtit dhe mësuan se Fryma e Shenjtë dëshmon për Atin Qiellor dhe Jezu Krishtin. Në studimin e tyre për Lumturitë dhe shpjegimin e Shpëtimtarit për ligjin më të lartë, ata mësuan se, në qoftë se jetojmë në përputhje me mësimet e Jezu Krishtit, ne vërtet do të bekohemi dhe përgatitemi për të hyrë në mbretërinë e qiellit. Gjithashtu ata mësuan se, ndërsa vijmë te Krishti dhe i zbatojmë urdhërimet e Tij, ne mund të bëhemi më shumë si Ai dhe Ati ynë në Qiell, të cilët janë të përsosur.

Dita 2 (3 Nefi 13)

Nga mësimet e Shpëtimtarit rreth qëllimeve të dhënies së lëmoshave, lutjes dhe agjërimit, studentët mësuan se, në qoftë se kryejmë vepra të drejta për ta kënaqur Atin Qiellor, Ai do të na shpërblejë haptazi. Ndërsa studiuan mësimet e Shpëtimtarit rreth pamundësisë për t'u shërbyer dy zotërinjve, ata mësuan parimet që vijojnë: Me qëllim që ta kemi Perëndinë si zotëruuesin tonë, ne duhet ta duam Atë dhe t'i shërbejmë Atij më shumë sesa gjërave të botës. Nëse kërkojmë së pari mbretërinë e Perëndisë, Ai do të na ndihmojë t'i sigurojmë nevojat tona.

Dita 3 (3 Nefi 14)

Mësimet e Shpëtimtarit rreth gjyqimit me drejtësi i ndihmuan studentët të kuptojnë se ne vërtet do të gjykojemi sipas mënyrës se si i gjykojmë të tjerët. Gjithashtu ata mësuan se Ati Qiellor na bekon kur lutemi për ndihmën e Tij. Studentët bënë vizatime që tregonin mësimet e Shpëtimtarit dhe mësuan se ne duhet të bëjmë vullnetin e Atit Qiellor me qëllim që të hyjmë në mbretërinë e qiellit.

Dita 4 (3 Nefi 15–16)

Studentët mësuan se Jezu Krishti është burimi i të gjitha ligjeve dhe urdhërimeve të ungjillit. Nëse shikojmë tek Ai nëpërmjet zbatimit të urdhërimeve të Tij dhe durimit deri në fund, Ai do të na japë jetë të përhershme. Ndërsa studiuan fjalët e

Shpëtimtarit rreth “dele[ve] të tjera” (3 Nefi 15:21), studentët mësuan se Perëndia kujdeset për të gjithë fëmijët e Tij dhe ua shfaq atyre veten e Tij. Ata gjithashtu mësuan se Perëndia na jep dituri dhe të vërtetë sipas besimit dhe bindjes sonë.

Hyrje

Në këtë mësim studentët do të marrin parasysh se si grindja e ndikon aftësinë e tyre për ta ndier Shpirtin. Ata gjithashtu do të jenë në gjendje të mendojnë rreth atyre njerëzve që kanë qenë shembuj të mirë për ta dhe të marrin parasysh se si mund të shërbejnë më mirë si shembuj për të tjerët.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 11:18–41

Jezu Krishti paraqet mënyrën e pagëzimit, dënon grindjen dhe shpall doktrinën e Tij

Shkruani fjalën *grindje* në tabelë dhe u kërkon studentëve ta përcaktojnë këtë fjalë (debatim, mosmarrëveshje ose zënie).

I ftoni studentët të renditin shkurtimisht në tabelë disa situata ose veprimtari në të cilat ata mund të priren për të provuar grindje. (Ju mund ta bëni një student të veprorë si shkruar, ndërkohë që klasa jep përgjigje.) Ndërsa e bëni këtë aktivitet, shmangni ato që Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, i quajti “teknikat e kundërshtarit”, të cilat mund të nxitin “debat dhe kundërshtim” (*The Lord’s Way* [1991], f. 139).

I kujtoni studentët që tek 3 Nefi 11 ata lexojnë se Jezu Krishti iu shfaq neftëve që u mblodhën në tempull. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:28 dhe i kërkon klasës të përcaktojnë temën për të cilën ishin grindur disa prej neftëve. (Për t’i ndihmuar studentët ta kuptojnë më mirë këtë varg, ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *grindje* do të thotë debatare ose mosmarrëveshje.)

Pyetni: Si mendoni ju, përse është e rëndësishme t’iu shmangeni zënkave ose grindjes kur e diskutoni ungjillin me të tjerët?

Shkruajeni sa vijon në tabelë: *Shpirti i grindjes nuk është nga Perëndia, por . . .* Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 11:29–30 dhe u kërkon studentëve të përcaktojnë se nga vjen shpirti i grindjes. E vërteta që gjejnë, mund të shprehet si vijon: **Shpirti i grindjes nuk është nga Perëndia, por është nga djalli.** Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta.

Pyetni: Si mund t’ju ndihmojë të kujtuarit e mësimeve të Shpëtimtarit tek 3 Nefi 11:29–30 kur jeni në një situatë që mund të shkaktojë grindje? (Ju mund të vini në dukje situata të veçanta të shkruara në tabelë ose i bëni studentët të marrin parasysh një situatë në të cilën dikush dëshiron të debatojë rreth çështjeve të ungjillit.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë një pasojë të rëndësishme të grindjes, lexoni ose paraqitni thënien vijuese nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë: "Kur ka grindje, Shpirti i Zotit do të largohet, pavarësisht se kush e ka fajin" ("What I Want My Son to Know before He Leaves on His Mission", *Ensign*, maj 1996, f. 41).

Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta ose në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Pyetni: A e keni ndier ju ndonjëherë Shpirtin e Zotit të largohet për shkak të grindjes? Si u ndiet?

Vini në dukje fjalët e Shpëtimtarit lidhur me grindjen tek 3 Nefi 11:30: "Doktrina ime është kjo, që gjëra të tilla duhet të zhduken". Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si mund t'i zhdukim grindjen dhe zënkat?
- Si mund të mos biem dakord me të tjerët dhe ta shmangim grindjen?
- Në çfarë mënyrash u ndiet të bekuar për përjekjet tuaja që ta shmangnit ose mposhtnit grindjen?

Ju mund të doni të ndani një përvajë që keni pasur, kur u ndiet të bekuar për përjekjet tuaja për ta shmangur ose mposhtur grindjen. I ftoni studentët t'i drejtohen listës në tabelë dhe zgjidhni një situatë në të cilën ata shpesh mund të ndiejnë grindje. U jepni kohë të shkruajnë një synim për mënyrën se si do të përpiqen ta shmangin ose ta mposhtin grindjen në atë situatë.

3 Nefi 12–16

Jezu Krishti u mëson parime që i ndihmojnë fëmijët e Tij të ecin drejt përsosjes

I ftoni studentët të ngrihen në këmbë dhe të thonë me zë të lartë 3 Nefi 12:48. Ju mund të keni nevojë t'i bëni ata të praktikojnë dy herë që të mund ta thonë në mënyrë të përsosur këtë fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. U kërkoni studentëve t'i përdorin shkrimet e tyre të shenjta për të vënë në dukje disa prej tipareve të përsosjes, të përmendura tek 3 Nefi 12:1–12, të cilat shpresojnë t'i zhvillojnë në shkallë më të madhe.

Vendosni një sasi të vogël kripe në një lugë dhe u kërkoni studentëve të gjejnë se çfarë është lënda. Pastaj ftojini një student të dalë përpara dhe ta përcaktojë lëndën duke e shijuar atë. Pasi studenti e ka përcaktuar lëndën si kripë, i kërkoni klasës të rendisë përfitimet e kripës. Teksa përgjigjen, sigurohuni që është e qartë se, përveç se i jep shije ushqimit, kripa përdoret si ruajtës për ta parandaluar prishjen e mishit.

U kërkoni studentëve të lexojnë 3 Nefi 12:13 për të zbuluar me cilin e krahasoi kripën Shpëtimtari. Teksa përgjigjen studentët, shpjegoni se Ai po i drejtohej jo vetëm turmës në tempull atë ditë, por edhe të gjithë atyre që pagëzohen në besëlidhjen e Tij.

Pyetni: Në çfarë mënyrash mund të jemi ne, si pasues të Jezu Krishtit, të ngjashëm me kripën? (Ne duhet të ndihmojmë për t'i ruajtur ose shpëtuar njerëzit dhe për ta përmirësuar botën duke i ndikuar të tjerët për mirë.)

Shpjegoni se tek 3 Nefi 12:13 fjala *shije* i drejtohet jo vetëm shijes së kripës, por edhe funksionit të saj si ruajtëse.

I kërkoni një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Karlos E. Esei, i Të Shtatëdhjetëve, lidhur me mënyrën se si kripa mund ta humbasë shijen e saj:

"Kripa nuk do ta humbasë shijen e saj me kalimin e kohës. Shija humbet nëpërmjet përzierjes dhe ndotjes. Në mënyrë të ngjashme . . . shija dhe cilësia i largohen një njeriu kur ai e ndot mendjen e tij me mendime të papastra, e përdhos gojën e tij duke folur më pak se të vërtetën dhe e keqpërdor forcën e tij në kryerjen e veprave të liga" ("Salt of the Earth: Savor of Men and Saviors of Men", *Ensign*, maj 1980, f. 42).

Pyetni: Përse duhet të përpiqemi të jemi të pastër që t'i ndikojmë të tjerët për mirë?

Tregojuni studentëve një elektrik dore. Ndizeni dhe i ftoni studentët të lexojnë 3 Nefi 12:14–16 dhe të kërkojnë mënyrën se si Shpëtimtari e përdori dritën për t'i mësuar më tej rreth rolit të popullit të Tij të besëlidhjes në botë. Përpara se të lexojnë, mund të jetë e dobishme të shpjegoni se një *babun* është një shportë.

Pyetni: Si mund të jenë anëtarët e Kishës që i mbajnë besëlidhjet e tyre, një dritë për të tjerët?

Mbulojeni dritën me një shportë ose peshqir dhe bëni pyetjet vijuese:

- Cilat janë disa mënyra se si mund të tundohehi për ta mbuluar dritën tonë?
- Sipas 3 Nefi 12:16, përse Shpëtimtari dëshiron që ne të japim një shembull të drejtë për të tjerët? (**Kur japim një shembull të drejtë, ne mund t'i ndihmojmë të tjerët ta përlëvdojnë Atin Qiellor.** Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në anën e shkrimeve të tyre të shenjta.)
- Shembulli i drejtë i cilëve njerëz ju ka ndihmuar të afroheni më pranë Atit Qiellor ose e ka forcuar dëshirën tuaj për ta jetuar ungjillin në mënyrë më të plotë?

I nxini studentët të jenë si kripa dhe si një dritë për botën duke zgjedhur të jenë shembuj të drejtë.

Shpjegoni se Shpëtimtari vazhdoi t'u mësonte nefitëve se shpërblimi i vërtetë për zbatimin me drejtësi të urdhërimeve do të vinte kur ata të adhuronin pa hipokrizi dhe pa i vendosur zemrat e tyre mbi thesare ose shpërblime tokësore. Shkruani referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: 3 Nefi 13:22; 13:31–33; 14:7–8; 15:9; 16:13. I ftoni studentët t'i hetojnë këto fragmente dhe të përcaktojnë disa nga shpërblimet që Ati në Qiell na premtoi nëse zemrat tona përqendrohen në të jetuarin e një jete të drejtë. Pas një kohe të mjaftueshme, i ftoni të raportojnë atë që kanë gjetur.

Ndani me studentët dëshminë tuaj se Ati Qiellor dhe Jezu Krishti do t'i ndihmojnë dhe bekojnë ata në përjekjet e tyre që të zhdukin grindjen dhe të jenë një shembull i drejtë për botën.

Njësia Tjetër (3 Nefi 17–22)

U thoni studentëve se, kur studiojnë 3 Nefi 17–22, ata do të lexojnë se Jezu Krishti vajtoi kur Ai ishte me fëmijët e nefitëve. I nxitni që të kërkojnë përgjigje për pyetjet në vijim: Çfarë bëri Ai për ta? Çfarë mrekullish të tjera kreu Jezusi ndërsa u shërbente nefitëve?

3 Nefi 17

Hyrje

Ndërsa dita e parë e Shpëtimtarit me nefitët po i afrohej mbarimit, Ai e kuptoi se shumë vetë nuk i kuptuan plotësisht fjalët e Tij. Ai i mësoi se si të merrnin më shumë të kuptuar dhe theksoi rëndësinë e lutjes dhe të përsiatjes. Njerëzit vajtuan kur Ai shpalli se po largohej.

I mbushur me dhembshuri, Shpëtimtari qëndroi pak më gjatë për t'i shëruar të sëmurët, për t'u lutur për njerëzit dhe për t'i bekuar fëmijët e tyre. Nefitët u tronditën nga gëzimi.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 17:1–3

Jezusi i udhëzon nefitët t'i përsiatin fjalët e Tij dhe të luten për kuptim

I ftoni studentët ta përfytyrojnë vetveten në situatën që vijon: Ju dhe një shok jeni ulur në radhët e para në konferencën e përgjithshme ose në një konferencë krahinore ku po flet profeti. Teksa jeni atje, ju që të dy arrini ta takoni atë. Kur mbaron konferenca, ju dhe shoku juaj shkoni në shtëpi.

- Si mendoni ju, për çfarë do të flisnit ju dhe shoku juaj pas mbledhjes?

I kujtoni studentët se Jezu Krishti i kishte mësuar nefitët për aq kohë sa kishte qenë pothuajse një ditë e tërë. Teksa përgatitej të largohej, Ai e kuptoi se njerëzit nuk i kuptuan tërësisht ato që Ai iu kishte mësuar. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 17:1–3, duke kërkuar atë që u tha Shpëtimtari nefitëve se duhej të bënin me qëllim që të fitonin më shumë kuptueshmëri. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.) Pasi studentët të kenë raportuar për atë që kanë gjetur, i pyetni:

- Çfarë do të thotë të përsiatin?

Ftojini një student të lexojë thënien që vijon nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. I kërkonte klasës të dëgjojë për atë që ai u mësoi se çfarë do të thotë të përsiatësh.

“Leximi, studimi dhe përsiatja nuk janë e njëjta gjë. Ne lexojmë fjalë dhe mund të marrim ide. Ne studiojmë dhe mund të zbulojmë modele ose lidhje në shkrimin e shenjtë. Por kur përsiatemi, ne ftojmë zbulues nga Shpirti. Përsiatja, për mua, është mendimi dhe lutja që bëj, pasi i lexoj e i studioj me kujdes shkrimet shenjtë” (“Shërbeni me Shpirtin”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 60).

- Si mendoni ju, në çfarë mënyre përsiatja dhe lutja mund të punojnë së bashku për të na ndihmuar të kuptojmë atë që mësojmë në kishë ose në seminar?

Vini në dukje udhëzimin e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 17:3 se nefitët duhej ta “përgati[snin] mendjen [e tyre] për nesër”, kur Ai do të kthehej për t'i mësuar përsëri.

- Çfarë mund të bëjë një njeri për ta përgatitur mendjen e tij ose të saj përpara se të shkojë në kishë ose në seminar?
- Çfarë ndryshimi bëhet kur ne e përgatitim mendjen tonë për mundësi të tilla mësimi?

Për t'i ndihmuar studentët të përcaktojnë një parim të mësuar tek 3 Nefi 17:1–3, shkruajeni thënien e mëposhtme të paplotë në tabelë dhe u kërkonte studentëve ta plotësojnë duke u bazuar në atë që kanë mësuar.

Me anë të përsiatjes dhe lutjes drejtuar Atit, ne mund . . .

Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë parimin vijues: **Me anë të përsiatjes dhe lutjes drejtuar Atit, ne mund të marrim kuptueshmëri më të madhe.**

Shkruani në tabelë sa vijon:

Përgatit mendjen time përpara se të shkoj në kishë ose seminar

Përsiat për atë që dëgjoj në kishë ose në seminar

Lutem rreth asaj që dëgjoj në kishë ose në seminar

I ftoni studentët të zgjedhin një nga veprimet e shkruara në tabelë. U jepni kohë të mendojnë rreth 1) mënyrës se si e kanë bërë atë dhe 2) mënyrës se si i ka ndihmuar të mësojnë në më shumë nga përvoja e tyre në kishë ose në seminar. Ftoni dy ose tre studentë që t'i ndajnë mendimet e tyre me klasën. I nxitni studentët të marrin parasysh mënyrën se si ata mund të përmirësohen në një nga të tri fushat dhe të bëjnë plane për mënyrën se si do ta bëjnë këtë. Ju mund t'u sugjeroni që t'i shkruajnë planet e tyre në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. U thoni studentëve se pjesa tjetër e mësimit do të sigurojë një mundësi për ta për të praktikuar përsiatjen.

3 Nefi 17:4–25

Shpëtimtari shëron të sëmurët mes nefitëve, i lutet Atit për njerëzit dhe bekon fëmijët e tyre

Paraqitni figurën Jezusi Jep Mësim në Hemisferën Perëndimore (62380; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 82). Ftojini një student të lexojë 3 Nefin 17:4. Vini në dukje frazën “tani po shkoj tek Ati”. U kërkoni studentëve të përfytyrojnë se sapo kanë kaluar një ditë me Shpëtimtarin dhe Ai ka shpallur se është koha për Të për t'u larguar. Ftojini dy ose tre studentë të tregojnë se si mund të ndiheshin në këtë situatë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 17:5 dhe i kërkoni klasës të përcaktojë mënyrën se si u përgjigjen nefitët kur Shpëtimtari shprehu qëllimin e Tij për t'u larguar.

Shpjegoni se, po të mos ishte për dëshirat e drejta të nefitëve, ngjarjet e shënuara tek 3 Nefi 17 dhe 18 mund të mos kishin ndodhur kurrë. Aktiviteti vijues krijohet për t'i ndihmuar studentët që ta kuptojnë në mënyrë më të plotë dashurinë që Jezu Krishti ka për njerëzit e Tij dhe për t'i ndihmuar që të gjejnë në mënyrë të pavarur të vërteta në shkrimet e shenjta rreth karakterit të Jezu Krishtit. Shkruajini referencat që vijnë të shkrimeve të shenjta në tabelë dhe u kërkoni studentëve t'i kopjojnë ato në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

3 Nefi 17:6–10

3 Nefi 17:11–18

3 Nefi 17:19–25

Lexoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Ai njeri është më i madhërismi dhe më i bekuari e plot gëzim, jeta e të cilit i afrohet më afër se gjithçka modelit të Krishtit. Kjo nuk ka të bëjë aspak me pasurinë, fuqinë apo prestigjin tokësor. E vetmja provë e vërtetë e madhësisë, bekueshmërisë, gëzueshmërisë është se sa pranë mund të vijë një jetë me të qenit si Mësuesi, Jezu Krishti. Ai është udha e drejtë, e vërteta e plotë dhe jeta e begatshme” (“Jesus Christ – Gifts and Expectations”, *Ensign*, dhjetor 1988, f. 2).

U jepni studentëve 5 deri në 10 minuta për ta studiuar në heshtje secilin fragmet të shkrimeve të shenjta që keni shkruar në tabelë. I ftoni të përcaktojnë të vërteta rreth karakterit të Shpëtimtarit. Ndërsa studiojnë, ata duhet të gjejnë të paktën një të vërtetë për secilin fragment të shkrimeve të shenjta. U kërkoni atyre t'i shkruajnë të vërtetat që gjejnë.

Kur studentët ta kenë mbaruar studimin, ftojini disa prej tyre të shkruajnë në tabelë, nën referencën përkatëse të shkrimeve të shenjta, një të vërtetë që kanë mësuar rreth Shpëtimtarit. Kur studentët ta kenë përfunduar këtë veprimtari, bëni pyetjet që vijnë:

- Përse është e rëndësishme për ne që t'i dimë këto të vërteta rreth Shpëtimtarit?
- Çfarë prove gjetët që Shpëtimtari është i ndjeshëm ndaj nevojave dhe dëshirave tona?
- Cilat pjesë të këtij tregimi ju lanë mbresën më të madhe? Përse?
- Si mendoni ju, përse njerëzit u tronditën nga gëzimi? (Shih 3 Nefin 17:18.)
- Si mendoni ju, përse gëzimi i Shpëtimtarit ishte i plotë atë ditë? (Shih 3 Nefi 17:20.)

U kërkoni studentëve të përmbledhin atë që kanë mësuar nga 3 Nefi 17:6–25. Studentët mund të japin një larmi përgjigjesh. Një e vërtetë që ata mund të përcaktojnë, është që

Shpëtimtari ndien dhembshuri të madhe për ne. Shkruajeni këtë të vërtetë në tabelë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë, ose ndonjë të vërtetë tjetër që kanë përcaktuar, në anë të shkrimeve të tyre të shenjta pranë 3 Nefit 17:6.

Për t'i ndihmuar studentët të vlerësojnë se si kuptueshmëria e karakterit të Jezu Krishtit na ndihmon ta shtojmë besimin tonë, lexoni thënien që vijon:

“Mund të ushtroni besim tek Krishti atëherë kur keni sigurinë që Ai jeton, ide të saktë për karakterin e Tij dhe dijeninë që po mundoheni të jetoni sipas vullnetit të Tij” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], f. 20).

- Si ju ndihmon të kuptuarit e natyrës plot dhembshuri të Shpëtimtarit për të ushtruar besim tek Ai?

Vini në dukje frazën “të prekur në ndonjë mënyrë” tek 3 Nefi 17:9.

- Çfarë lloj sëmundjesh mund të përfshihen në vuajtjet e “ndonjë mënyr[e]”? (Të gjitha llojet e sëmundjeve fizike, emocionale, mendore dhe shpirtërore.)

U kërkoni studentëve të përsiaten për mënyra sipas të cilave ata mund të “prek[en]” dhe prej çfarë do t'i kërkonin Shpëtimtarit që t'i shëronte, në qoftë se Ai do t'i bekonte ata personalisht. I kujtoni ata se, edhe pse Shpëtimtari nuk është këtu për të na shërbyer vetë, fuqia e Tij për të bekuar dhe shëruar është në dispozicion nëpërmjet priftërisë.

- Te cili shkoni për bekime priftërie?
- Kur ishte hera e fundit që e ndiet ndikimin shërues të Shpëtimtarit në jetën tuaj?

I kujtoni studentët për parimin rreth përsiatjes që e diskutuan në fillimin e orës mësimore. Sugjeroni se një mënyrë se si mund të përsiatin është nëpërmjet përfytyrimit të vetvetes në situatat e përshkruara në tregimet e shkrimeve të shenjta që ata lexojnë. I ftoni studentët ta përfytyrojnë vetveten mes neftëve në kohën e ngjarjeve të treguara tek 3 Nefi 17. U jepni studentëve kohë për të shkruar në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj që mund të kishin dëgjuar, parë, ndier dhe mësuar nëse do të kishin qenë mes neftëve dhe ndërvepruar me Shpëtimtarin në atë rast. Ju mund të sugjeroni që ata të shkruajnë rreth një sëmundjeje që do t'i kishin kërkuar Shpëtimtarit për t'i shëruar. Kur të kenë mbaruar së shkruari, merrni parasysh të ftoni dy ose tre studentë për t'ia lexuar klasës atë që kanë shkruar. Sigurohuni që ata e kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë diçka që është tepër personale apo e brendshme.

Pasi dy ose tre studentë ta kenë ndarë atë që shkruan, ju mund të doni t'i ftoni një ose dy prej tyre për të treguar se si kanë arritur të dinë se Jezu Krishti i do dhe ka dhembshuri për ta. I nxitni studentët të përsiatin për këtë mësim dhe të besojnë te dhembshuria e Shpëtimtarit, ndërkohë që mbështeten tek Ai për ndihmë me dëshirat, dobësitë, dhembjet dhe sprovat e tyre.

Përfytyrimi

Përfytyrimi është një aftësi e studimit të shkrimeve të shenjta që mund t'i ndihmojë studentët të analizojnë, kuptojnë dhe vënë në jetë atë që kanë lexuar. I ndihmoni studentët të mësojnë se si t'i përfytyrojnë ngjarjet e shkrimeve të shenjta, duke i nxitur ata të përqipen të krijojnë në mendjen e tyre njerëz, vende dhe ngjarje rreth të cilave lexojnë. Një mënyrë se si studentët mund ta përmbushin këtë, është duke përfytyruar se ata janë pjesëmarrës në historinë që po lexojnë.

3 Nefi 18

Hyrje

Ndërkohë që Jezu Krishti përfundoi ditën e parë të shërbesës së Tij mes nefitëve, Ai administroi sakramentin. Ai i urdhëroi ata të merrnin sakramentin, t'i luteshin Atit gjithmonë dhe t'u afronin shoqërim të gjithë njerëzve. Shpëtimtari u premtoi bekime të mëdha atyre

që bindeshin. Ai më pas u dha dymbëdhjetë dishepujve nefitë udhëzime që lidheshin me shërbesën e tyre në Kishë. Përpara se të ngjitej në qiell, Ai u dha atyre fuqi për të dhënë dhuratën e Frymës së Shenjtë.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 18:1–14

Jezu Krishti u administron sakramentin nefitëve

Ftojeni një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Xherald N. Land, i Të Shtatëdhjetëve. (U thoni studentëve se emri i tij është *Zenkush*.) Nxiteni klasën të përfytyrojë se si mund të kishte qenë po të ishin alpinisti i përmendur nga Plaku Land.

“Pak kohë më parë pati një artikull interesant rreth alpinizmit në një revistë mjekësore. . . .

Artikulli ishte rreth një njeriu të quajtur Zenkush, i cili drejton një shkollë alpinizmi. . . .

Zenkushi po i përshkruante intervistuesit sistemin e sigurimit në alpinizëm. Ky është sistemi me anë të të cilit alpinistët e mbrojnë veten nga rëniet. Një alpinist arrin në një pozitë të sigurt dhe siguron litarin për alpinistin tjetër, zakonisht rreth trupit të vet. ‘Je i siguruar’, do të thotë, ‘Të kam siguruar. Nëse diçka ndodh, unë vërtet do të të pengoj të biesh.’ Është pjesë e rëndësishme e alpinizmit. Tani, vini re atë që vazhdon më pas në artikull: ‘Procesi i sigurimit i ka sjellë Zenkushit çastet më të mira dhe më të këqija të ngjitjes. Zenkushi dikur ra prej një humnere të lartë, duke tërhequr tri mbështetje mekanike dhe duke e shkëputur siguresin e tij nga buza e shkëmbit. Ai u ndal, me kokëposhtë, rreth 3 metra nga toka, kur siguresi [Doni], me krahët e hapur si shqiponjë, e ndaloi rënien me forcën e krahëve të tij të tejshtirë. “Doni më shpëtoi jetën”, tha Zenkushi. “Si i përgjigjeni një njeriu si ai? T’i japësh një litar të përdorur alpinizmi për dhuratë Krishtlindjeje? Jo, *duke e kujtuar atë. Gjithmonë e kujton atë*” [Eric G. Anderson, “The Vertical Wilderness”, *Private Practice*, nëntor 1979, f. 21; theksimi i shtuar]” (“The Grace and Mercy of Jesus Christ”, në *Jesus Christ: Son of God, Savior*, bot. Paul H. Peterson, Gary L. Hatch dhe Laura D. Card [2002], f. 48).

- Si mendoni ju, përse alpinisti ndjeu se dhënia e dhuratave materiale shpëtuesit të tij do të ishte një mënyrë e papërshtatshme për ta falënderuar atë?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 18:1–7, duke parë për atë që Shpëtimtari u kërkoi nefitëve të bënin për ta kujtuar Atë. (Ju mund të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë fjalët *për të kujtuar* dhe *kujtoni* tek 3 Nefi 18:7.) Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, u bëni pyetjet që vijojnë:

- Si na ndihmon marrja e sakramentit për ta kujtuar flijimin e Shpëtimtarit për hirin tonë?
- Sipas 3 Nefit 18:7, çfarë duhej të kujtonin nefitët ndërkohë që merrnin bukën?

U jepni studentëve kohë për t’u rikthyer tek 3 Nefi 11:14–15. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Përse mund të jetë të kujtuarit e trupit të Shpëtimtarit veçanërisht domethënës për nefitët?
- Edhe pse nuk i keni parë plagët në trupin e Shpëtimtarit, sikurse i panë nefitët, përse është ende e rëndësishme për ju që ta merrni bukën e sakramentit “në kujtim të trupit” të Shpëtimtarit? (DeB 20:77).
- Çfarë mund të bëni për ta kujtuar gjithmonë Shpëtimtarin?

Shkruani në tabelë frazën që vijon: *Kur marrim sakramentin, ne i dëshmojmë Atit se . . .*

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 18:8–11, duke kërkuar fjalë ose fraza që plotësojnë thënien në tabelë. Kërkojuni disa studentëve të tregojnë atë që kanë zbuluar. (Studentët mund ta plotësojnë thënien në këtë mënyrë: **Kur marrim sakramentin, ne**

i dëshmojmë Atit se gjithmonë do ta kujtojmë Jezu Krishtin. Një tjetër përgjigje e mundshme mund të jetë sa vijon: **Kur marrim sakramentin, ne i dëshmojmë Atit se jemi të gatshëm të bëjmë gjithçka që na ka urdhëruar Shpëtimtari.**

Përdorni disa ose të gjitha pyetjet vijuese për t'i ndihmuar studentët ta zgjerojnë të kuptuarin dhe vlerësimin e tyre për rolin e sakramentit për të na ndihmuar që ta kujtojmë Shpëtimtarin:

- Cilat janë disa aspekte të jetës dhe shërbesës së Shpëtimtarit që mund t'i kujtojmë gjatë ordinancës së sakramentit? (Përgjigjet mund të përfshijnë vdekjen dhe flijimin shlyes të Tij, lindjen e Tij të përlulur, mrekullitë dhe mësimet e Tij, kujdesin e Tij plot dashuri ndaj të tjerëve dhe nënshtrimin e Tij ndaj Atit Qiellor.)
- Edhe pse marrja e sakramentit bëhet për një kohë të shkurtër, ndikimet e përgatitjes për këtë ordinancë dhe të pjesëmarrjes në të janë të përrjetshme. Çfarë mund të bëjmë për ta kujtuar gjithmonë Shpëtimtarin pasi e kemi marrë sakramentin dhe gjatë pjesës së mbetur të javës?
- Si mund të na ndihmojnë për ta kujtuar Shpëtimtarin gjatë javës sinqeriteti dhe vëmendja që i kushtojmë marrjes së sakramentit?
- Çfarë domethënieje ka sakramenti nëse nuk arrijmë ta kujtojmë Atë?
- Sipas 3 Nefit 18:7, 11, çfarë u premtoi Shpëtimtari atyre që e marrin sakramentin dhe e kujtojnë Atë? (**Ndërsa e marrim sakramentin dhe gjithmonë e kujtojmë Shpëtimtarin, ne vërtet do të kemi Shpirtin e Tij të jetë me ne.**)

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 18:12–14 dhe më pas i kërkoni një student tjetër të lexojë me zë të lartë Helamanin 5:12. Ftojini pjesën tjetër të studentëve t'i ndjekin ata, duke përsiatuar lidhjet midis dy fragmenteve të shkrimeve të shenjta.

- Si mund t'ju ndihmojë marrja e sakramentit rregullisht që ta bëni Jezu Krishtin themelin mbi të cilin e ndërtoni jetën tuaj?

Për t'i ndihmuar studentët ta kujtojnë më shumë Jezu Krishtin, i ftoni të shkruajnë çdo ditë për javën që vjen në fletoren e klasës, në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta ose në ditarët e tyre personalë rreth asaj që bëjnë për ta kujtuar Shpëtimtarin. I nxitni ata të marrin parasysh që të shkruajnë rreth mendimeve që patën gjatë sakramentit ose mënyrës se si të kujtuarit e Shpëtimtarit i ndikoi mendimet, fjalët dhe veprimet e tyre.

Ndiqni ecurinë e studentëve gjatë disa orëve pasuese mësimore duke i nxitur të vazhdojnë të shkruajnë çdo ditë. Gjatë javës, ju mund të doni t'u jepni atyre dy ose tre minuta në fillim të orës mësimore për të shënuar atë që po bëjnë për ta kujtuar Shpëtimtarin.

3 Nefi 18:15–25

Jezusi i mëson nefitët t'i luten Atit gjithmonë dhe të takohen shpesh së bashku

I ndani studentët në dyshe. Ftojini çdo dyshe për të lexuar së bashku 3 Nefin 18:15–21, duke kërkuar atë që Shpëtimtari na mësoi të bënim për t'i bërë ballë tundimit. Kur ta kenë mbaruar leximin, i bëni dyshet të shkruajnë një fjalë që mendojnë se i përmbledh këto mësimet rreth kapërcimit të tundimit. U kërkoni disa dysheve të tregojnë për atë që shkruan. (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme për t'i shprehur përmbledhjet e tyre, ju duhet të përcaktoni të vërtetën që vijon: **Nëse do të jemi vërtet vigjilentë dhe do t'i lutemi Atit gjithmonë, ne mund t'u bëjmë ballë tundimeve të Satanit.**)

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë shprehja *mbani sytë hapur* tek 3 Nefi 18:18? (Jini shpirtërisht syhapur, vigjilentë ose në rojë.)
- Si mendoni ju, përse si mbajtja e syve hapur ashtu edhe lutja janë thelbësore për t'i bërë ballë tundimit?

Vini në dukje se 3 Nefi 18:15, 20–21 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë fragment në mënyrë të dukshme, që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

- Si na ndihmon lutja të qëndrojmë syhapur dhe vigjilentë ndaj përpjekjeve të Satanit për të na tunduar?

I ftoni studentët t'i përgjigjen njëris prej pyetjeve në vijim në fletoret e klasës ose ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të doni t'i shkruani përgjigjet në tabelë ose t'i lexoni ato me ngadalë, kështu që studentët të mund t'i shkruajnë ato.)

 3 Nefi 18:15, 20–21 është një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë së mësimdhënies në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët në zotërimin e tyre të këtij fragmenti.

- Si ju ka ndihmuar të luturit që t’u bëni ballë tundimeve të Satanit?
- Çfarë mund të bëni për t’i përmirësuar lutjet tuaja vetjake?
- Çfarë bekimesh keni parë nga të luturit me familjen tuaj?
- Çfarë mund të bëni për ta ndihmuar familjen tuaj që të ketë lutje familjare të vazhdueshme dhe domethënëse?

Nëse e lejon koha, merrni parasysh t’u kërkoni dy ose tre studentëve të ndajnë me klasën atë që shkruan.

U kërkoni studentëve të mendojnë për dikë që do të dëshironin ta ndihmonin të afrohej më pranë Shpëtimtarit. Shkruani parimin që vijon në tabelë dhe i nxitni studentët ta shkruajnë atë: ***Ndërsa u shërbejmë të tjerëve, ne mund t’i ndihmojmë ata të vijnë te Krishti.*** I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 18:22–24.

- Çfarë na kërkon Shpëtimtarit të bëjmë për t’i ndihmuar të tjerët të vijnë tek Ai? (Ne nuk duhet t’i largojmë të tjerët nga mbledhjet tona të Kishës dhe duhet të lutemi për ta.)
- Shpëtimtari tha se Ai është drita që ne duhet t’ia ngremë botës. Në çfarë mënyre secili prej nesh mund të jetojë duke mbajtur lart dritën e Shpëtimtarit?

Lexojeni me zë të lartë thënien në vijim nga Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I ftoni studentët të dëgjojnë për atë që Plaku Hejls tha se do të ndodhë kur ne jetojmë me drejtësi.

“A nuk do të ishte e kënaqshme për Jezusin nëse do ta linim dritën tonë të shkëlqente kaq shumë sa ata që na ndoqën ne, do të ndiqnin Shpëtimtarin? Ka njerëz që po e kërkojnë dritën, të cilët me gëzim do të kalojnë përmes portës së pagëzimit nëpër udhën e ngushtë dhe të ngushtuar që çon drejt jetës së përjetshme (shih 2 Nefin 31). A do të jeni ju ajo dritë që i udhëheq ata drejt një porti të sigurt?” (“That Ye May Be the Children of Light” [bisedë në takimin shpirtëror të Universitetit “Brigam Jang”, 3 nëntor 1996], f. 8, speeches.byu.edu).

- Çfarë mendimesh keni kur merrni parasysh pyetjen: “A nuk do të ishte e kënaqshme për Jezusin nëse do ta linim dritën tonë të shkëlqente kaq shumë sa ata që na ndoqën ne, do të ndiqnin Shpëtimtarin?”

Shpjegoni se të luturit për të tjerët, të ftuarit e tyre për të ardhur në mbledhjet e Kishës dhe dhënia e një shembulli sikurse Krishti, janë mënyra se si ne mund t’u shërbejmë të tjerëve. Ftojini dy ose tre studentë të tregojnë për një përvojë në të cilën ata e mbajtën lart dritën e Shpëtimtarit për ta ndihmuar një njeri të vinte tek Ai.

3 Nefi 18:26–39

Shpëtimtari u mëson dishepujve të Tij që t’iu japin shoqërim të gjithë njerëzve

Përmbliidhni 3 Nefin 18:26–39 duke shpjeguar se, pasi Shpëtimtari i foli turmës, Ai iu kthye të dymbëdhjetë dishepujve që kishte zgjedhur, dhe i udhëzoi ata se si t’i udhëhiqnin e drejtonin punët e Kishës. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 18:32, duke kërkuar mënyrën se si duhet t’u përgjigjemi njerëzve që janë larguar nga besimi.

- Përse është e rëndësishme që të vazhdojmë t’u shërbejmë njerëzve që janë larguar nga besimi?

Merrni parasysh të ndani një përvojë në të cilën ju ndihmuat për t’i shërbyer dikujt nga fëmijët e Perëndisë dhe e ndihmuat atë njeri të vinte te Krishti.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – 3 Nefi 18:15, 20–21

Shënim: Për shkak të kohëzgjatjes së këtij mësimi, ju mund të dëshironi ta filloni mësimin pasues me veprimtarinë vijuese të zotërimit të shkrimeve të shenjta. Ose kjo veprimtari mund të përdoret në një mësim të ardhshëm, kur të keni më shumë kohë për të përsëritur fragmente të zotërimit të shkrimeve të shenjta.

Kaloni disa minuta duke i ndihmuar studentët të mësojnë përmendsh 3 Nefin 18:15, 20–21. I shkruani të tri vargjet në tabelë dhe i bëni studentët t’i praktikojnë duke i thënë ato me zë të lartë. Pasi studentët t’i kenë lexuar të gjitha vargjet dy ose tri herë, filloni të fshini pjesë të ndryshme të vargjeve ndërsa studentët vazhdojnë ta thonë me zë të lartë të gjithë fragmentin. Përsëriteni këtë proces derisa të gjitha fjalët të jenë fshirë nga tabela.

3 Nefi 19

Hyrje

Pasi Shpëtimtari e përfundoi vizitën e Tij të parë të nefitët, lajmi i vizitës së Tij u përhap mes popullit gjatë gjithë asaj nate. (Të gjitha ngjarjet e shënuara tek 3 Nefi 11–18 ndodhën gjatë një dite.) Gjatë gjithë natës, njerëzit punuan “jashtëzakonisht . . . që të mund të ishin të nesërmen në vendin” ku Shpëtimtari do të shfaqej përsëri (3 Nefi 19:3). Në mëngjes, dymbëdhjetë

dishepujt i mësuuan njerëzit dhe u lutën me ta. Jezu Krishti u shfaq dhe i urdhëroi njerëzit të luteshin, ndërsa Ai iu lut Atit në emër të tyre. Për shkak të besimit të tyre, të dymbëdhjetë dishepujt u pastruan. Jezusi u lut që dishepujt dhe gjithë ata që u besuan fjalëve të tyre, të mund të bëheshin një me Të dhe me Atin e Tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 19:1–14

Dymbëdhjetë dishepujt u shërbejnë njerëzve sikurse urdhëron Shpëtimtari

I ftoni studentët të përfytyrojnë atë që mund të bënin ose se si mund të ndiheshin nëse do ta dinin se të nesërmen Jezu Krishti do të vinte në tempull (ose në qendrën e kishës, ose në qendrën e qytetit, ose në ndonjë vendndodhje tjetër, që do të kërkonte një farë përpjekjeje nga ana e studentëve për të udhëtuar deri atje).

- Si do të shkonit atje?
- Kë do të donit të shkante me ju?
- Çfarë do të bënit për t’u përgatitur për këtë përvojë?

U kujtoni studentëve se, pranë përfundimit të vizitës së Shpëtimtarit të nefitët në ditën e parë, Ai i nixti njerëzit të shkonin në shtëpitë e tyre dhe të përsiatnin e luteshin rreth mesimeve të Tij për t’u përgatitur për vizitën e Tij të nesërmen (shih 3 Nefin 17:3). Vëreni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 19:1–3, duke kërkuar përgjigjen e nefitëve ndaj premtimit të Shpëtimtarit se Ai do të kthehej të nesërmen. Pasi studentët të raportojnë atë që gjejnë, përmbledhni 3 Nefin 19:4–8 duke shpjeguar se, pasi turma u mbledh të nesërmen, dymbëdhjetë dishepujt i ndanë njerëzit në dymbëdhjetë grupe dhe filluan t’i mësonin ata. Pasi e udhëzuan turmën të gjunjëzohej në lutje, dymbëdhjetë dishepujt gjithashtu u lutën dhe më pas u mësuuan njerëzve të njëjtat të vërteta që Shpëtimtari u kishte dhënë mësim ditën e mëparshme. Pastaj dishepujt u gjunjëzuan në lutje përsëri.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:8–9. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë për të cilën u lutën dishepujt.

- Çfarë dëshiruan dishepujt më shumë se çdo gjë tjetër?
- Të dymbëdhjetë dishepujt do t’i drejtonin punët e Kishës mes nefitëve pasi të largohej Shpëtimtari. Si mendoni ju, përse ata kishin nevojë për Frymën e Shenjtë në shërbesën e tyre?
- Në lutjet që bëni, cilat janë pak gjëra që i dëshironi më shumë se të tjerat?
- A luteni për Frymën e Shenjtë? Përse po ose përse jo?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:10–12. Pasi ai ose ajo ta ketë mbaruar leximin, shpjegoni se ky pagëzim i dytë ishte një rrethanë e veçantë. Edhe pse nefitët ishin pagëzuar më parë për heqjen e mëkateve dhe ishin të denjë për të qenë në praninë e Jezu Krishtit, Shpëtimtari i urdhëroi ata të pagëzoheshin përsëri, sepse ai e kishte organizuar Kishën sërish.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:13–14. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar bekimet që morën dishepujt në përgjigje të dëshirave të tyre të drejta. Për të ndihmuar që të rritet dëshira e studentëve për ndikimin e Frymës së Shenjtë në jetën e tyre, bëni veprimtarinë që vijon:

I ndani studentët në dyshe. I kërkoni secilës dyshe të bëjë një listë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta për atë që Fryma e Shenjtë bën për ata që jetojnë me denjësi. Më pas, i ftoni studentët t'i krahasojnë listat e tyre me thënien që vijon nga Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. (Përpara orës mësimore, bëni kopje të thënies ose shkruajeni në tabelë.) I bëni studentët të shtojnë në listat e tyre ndonjë ide të re që gjejnë kur lexojnë thënien.

“Fryma e Shenjtë . . . është burimi i dëshmisë sonë për Atin dhe Birin. . . .

Ne kemi nevojë për Frymën e Shenjtë si shoqëruesin tonë të vazhdueshëm për të na ndihmuar të bëjmë zgjedhje më të mira në vendimet me të cilat përballemi çdo ditë. . . . Shoqërimi me Shpirtin do t'u japë atyre [të rinjve tanë] forcën që t'i bëjmë ballë të ligës dhe, kur nevojitet, që të pendohen dhe të kthehen tek shtegu i ngushtë dhe i ngushtuar. . . . Ne të gjithëve na duhet

fortifikimi i mundësuar përmes Frymës së Shenjtë. . . . Të pasurit e dhuratës së Frymës së Shenjtë i ndihmon anëtarët e familjes të bëjnë zgjedhje të urta – zgjedhje që do t'i ndihmojnë të kthehen me familjet e tyre tek Ati i tyre Qiellor dhe Biri i Tij, Jezu Krishti, për të jetuar me Ta përjetësisht” (“The Covenant of Baptism: To Be in the Kingdom and of the Kingdom”, *Ensign*, nëntor 2000, f. 8).

- Në çfarë mënyrash bekimet në listën tuaj do të ishin të dobishme për të rinjtë në Kishë?

I ftoni studentët të shqyrtojnë listën e bekimeve që kanë shkruar, dhe të marrin parasysht se çfarë kemi nevojë të bëjmë për t'u kualifikuar për këto bekime. Vëri ata të lexojnë në heshtje 3 Nefin 19:9, 13, duke kërkuar një parim rreth marrjes së ndikimit të Frymës së Shenjtë. I bëni studentët ta shkruajnë parimin që përcaktuan. U kërkoni dy ose tre prej tyre të tregojnë atë që kanë shkruar. (Studentët mund të tregojnë diçka të ngjashme me sa vijon: **Dëshirat dhe lutjet tona të drejta mund të na kualifikojnë për t'u mbushur me Frymën e Shenjtë.**)

- Kur ju kanë ndihmuar dëshirat dhe lutjet tuaja të drejta që ta ndieni ndikimin e Shpirtit?

Shkruajeni në tabelë thënien vijuese të paplotë. I ftoni studentët ta shkruajnë këtë thënie të pjesshme dhe më pas ta plotësojnë atë me fjalët e tyre.

Unë do t'ia tregoj me të vërtetë Atit Qiellor dëshirën time për shoqërimin e Frymës së Shenjtë me anë të . . .

3 Nefi 19:15–36

Shpëtimtari shfaqet dhe lutet për njerëzit që të pastrohen nëpërmjet besimit të tyre

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:15–16. Vini në dukje se, ndërsa njerëzit u gjuhëzuan, ata dëshmuar që Jezu Krishti bëri tri lutje të dallueshme për dishepujt e Tij dhe për turmën. (Shpjegoni se më vonë në mësim, klasa do të studiojë lutjen e tretë të Shpëtimtarit.)

Shkruajini në tabelë referencat dhe pyetjet vijuese të shkrimeve të shenjta përpara orës mësimore (ose përgatitini ato në një fletushkë për secilin student):

3 Nefi 19:17–18, 24–26, 30

3 Nefi 19:19–23

3 Nefi 19:27–29

Çfarë mund të mësoni rreth lutjes nga ky fragment?

Si mund të vini në jetë atë që keni mësuar në këto vargje për lutjet tuaja vetjake?

Ndajeni klasën në grupe me tre studentë secili. (Nëse klasa është e vogël, mund t'ju duhet ta ndani klasën në grupe më të vogla.) Caktoni një student në secilin grup për të lexuar një nga fragmentet e shkrimeve të shenjta të shkruara në tabelë. I njoftoni studentët se ata të gjithë duhet të përgatiten për t'iu përgjigjur në grupet e tyre pyetjeve në tabelë.

Pas një kohe të mjaftueshme, u kërkoni studentëve t'ua tregojnë përgjigjet e tyre për pyetjet anëtarëve të tjerë të grupeve të tyre. Jini i përgatitur për t'ua përgjigjur nëse studentët pyetin përse iu lutën dishepujt Shpëtimtarit (shih 3 Nefin 19:18). Vini në dukje se, në këtë gjendje të veçantë, dishepujt iu lutën Jezu Krishtit ngaqë Ai vetë ishte me ta si përfaqësues i Atit (shih 3 Nefin 19:22).

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:31–34. I kërkoni klasës ta ndjekë atë dhe të marrë parasysh përse lutja e Shpëtimtarit i ndikoi kaq thellë njerëzit. Ftoni dy ose tre studentë të raportojnë atë që gjejnë. Ndërsa studentët mund të mësojnë shumë të vërteta nga njëri-tjetri teksa tregojnë, veprimtaria që vijon do të theksojë dy parime që mund t'i zbulojnë në studimin e tyre.

Shkruani sa vijon në tabelë: *Kur ushtrojmë besim te Jezui Krishti, . . .*

I vini studentët të shqyrtojnë në heshtje 3 Nefin 19:28, duke kërkuar mënyra për ta plotësuar thënien e shkruar në tabelë. (Ftoni studentët t'i shkruajnë përgjigjet e tyre. Sa vijon është një mënyrë se si studentët mund ta plotësojnë thënien: **Kur ushtrojmë besim te Jezui Krishti, ne mund të pastrohemi.**)

- Çfarë do të thotë të pastrohesh? Si na ndihmon të jemi të pastër ushtrimi i besimit te Jezui Krishti?
- Në çfarë mënyrash ushtruan dishepujt besim gjatë ngjarjeve të shënuara tek 3 Nefi 19?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se ne pastrohemi nëpërmjet Frymës së Shenjtë, i kujtoni ata se dishepujt e kishin marrë Frymën e Shenjtë dhe u "mbushën . . . me zjarr" (3 Nefi 19:13). Shpjegoni se fraza "mbushur . . . me zjarr" është simbolike, duke iu referuar bekimit të qenies i pastruar nga ndikimi i Frymës së Shenjtë.

I vini studentët të rilexojnë në heshtje 3 Nefin 19:23, 29, duke kërkuar një bekim tjetër që u vjen atyre që e kanë Shpirtin e Zotit me ta. (Pasi studentët lexojnë, ju mund të doni t'u sugjeroni që ata ta shenjojnë në të dy vargjet frazën "që ne të mund të jemi një".)

- Si janë një Jezui Krishti dhe Ati? (Ata janë qenie të veçanta, të prekshme, por janë një në qëllim dhe doktrinë. Të bashkuar në mënyrë të përsosur, ata sjellin në dritë planin hyjnor të Atit Qiellor për shpëtimin.)
- Çfarë do të thotë për ne të bëhemi një me Perëndinë, Atin, dhe Birin?
- Çfarë mësojmë nga 3 Nefi 19:23, 29 rreth mënyrës se si mund të bëhemi një me Ta? (**Nëpërmjet besimit, ne mund të pastrohemi dhe bëhemi një me Jezui Krishtin, sikurse Ai është një me Atin.**)

Ftojani një student të lexojë thënien që vijon nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I kërkoni klasës të dëgjojnë për mënyrën se si ne mund të jemi një me Atin dhe Birin:

"Jezusi arriti bashkësi të përsosur me Atin duke ia nënshtruar Vetveten, si mishin dhe shpirtin, vullnetit të Atit. Shërbesa e Tij gjithmonë ishte qartësisht e përqendruar, sepse nuk kishte asnjë mëdyshje dobësuese apo hutuese brenda Tij. Duke iu drejtuar Atit të Tij, Jezusi tha: 'Bëj vazhdimisht gjërat që i pëlqejnë [atij]' (Gjoni 8:29). . . .

Sigurisht ne nuk do të jemi një me Perëndinë dhe Krishtin derisa t'i bëjmë vullnetin dhe interesin e Tyre dëshirën tonë më të madhe. Një nënshtrim i tillë nuk arrihet brenda një dite, por nëpërmjet Shpirtit të Shenjtë, Zoti do të na mësojë nëse jemi të gatshëm derisa, në procesin e kohës, mund të thuhet me saktësi se Ai është në ne sikurse Ati është në Të" ("That They May Be One in Us", *Ensign*, nëntor 2002, f. 72, 73).

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 19:35–36 dhe të përsiatin mbi forcën e vetë lutjeve të tyre. U premtoni studentëve se edhe ne mund të kemi përvoja më të mëdha shpirtërore dhe të rritemi drejt bërjes një me Atin dhe Birin, në qoftë se e rrisim besimin tonë dhe lutemi me zell për shoqërimin e Shpirtit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 19:18, 22. "Ata iu lutën Jezusit"

Nga shkrimet e shenjta dhe mësimet e profetëve të ditëve të mëvonshme, ne e dimë se duhet të adhurojmë Perëndinë, Atin, dhe t'i lutemi vetëm Atij. Ne nuk duhet t'i lutemi Jezu Krishtit. Për shembull, Shpëtimtari i mësoi nefitët: "Ju duhet t'i luteni gjithmonë Atit në emrin tim" (3 Nefi 18:19). Megjithatë, pak kohë pasi Shpëtimtari ua mësoi këtë, dishepujt e Tij nefitë iu lutën Atij drejtpërsëdrejti (shih 3 Nefin 19:18). Ata e bënë këtë, tha Ai, sepse Ai ishte me ta (shih 3 Nefin 19:22). Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë

Apostujve, shpjegoi se ky ishte një përjashtim – një situatë e veçantë:

"Kishte një arsye të veçantë përse kjo u bë në këtë rast dhe vetëm në një herë. Jezusi i kishte mësuar tashmë t'i luteshin Atit në emrin e tij, të cilën gjë ata e bënë fillimisht. . . . Jezusi ishte i pranishëm përpara tyre si simboli i Atit. Kur e shihnin Atë, ishte sikur të shihnin Atin; kur i luteshin Atij, ishte sikur t'i luteshin Atit. Ishte një situatë e veçantë dhe e pashoqe" (*The Promised Messiah* [1978], f. 560, 561).

3 Nefi 20

Hyrje

Në ditën e dytë të shërbesës së Tij mes nefitëve, Jezu Krishti e administroi përsëri sakramentin mes njerëzve. Ai dëshmoi se besëlidhjet dhe premtimet e Atit do të

plotësoheshin në ditët e fundit. Izraeli do të mblidhej dhe të gjitha kombet e tokës do të bekoheshin.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 20:1–9

Shpëtimtari u administroi sakramentin njerëzve përsëri

Për ta filluar mësimin, shpjegoni se ju do të donit që të rinjtë dhe të rejat në klasë t'iu përgjigjeshin pyetjeve të veçanta. Ftojini dy ose tre të rinj që mbajnë Priftërinë Aarone, t'i tregojnë klasës rreth përgjegjësive të tyre për të përgatitur, bekuar ose shpërndarë sakramentin. I ndihmoni të shprehin ndjenjat e tyre mbi kryerjen e këtyre detyrave duke u bërë atyre pyetjet që vijojnë:

- Çfarë do të thotë për ju të ndihmoni në administrimin e sakramentit?
- Si i demonstroi Zotit se e kuptoni natyrën e shenjtë të kësaj ordinance?

Ndihmoni dy ose tre të reja të shprehin ndjenjat e tyre rreth shenjtërisë së sakramentit duke u bërë atyre pyetjet që vijojnë:

- Si ndiheni kur shihni djem të rinj të denjë duke administruar sakramentin?
- Çfarë bëni gjatë administrimit të sakramentit që tregon se ju e kuptoni natyrën e tij të shenjtë?

Shpjegoni se, gjatë ditës së dytë të shërbesës së Tij mes nefitëve, Shpëtimtari dhe dishepujt e Tij iu administruan njerëzve sakramentin për herë të dytë. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 20:1. Vini në dukje fjalinë që vijon: “Dhe ai i urdhëroi ata që të mos pushonin së luturi në zemrat e tyre”.

- Çfarë do të thotë që ju të “mos pushoni së luturi” në zemrën tuaj?

I kërkoni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:3–5.

- Si mendoni ju, në çfarë mënyre të luturit në zemrën tuaj mund ta ndikojë përvojën tuaj javore të marrjes së sakramentit?
- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme të mbetemi të përqendruar te Shpëtimtari ndërkohë që marrim sakramentin?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:8. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke parë për atë që buka dhe vera përfaqësojnë. (Mund të jetë e dobishme të shpjegoni se praktika e tanishme e Kishës është të përdoret ujë në vend të verës. [Shih DeB 27:2.]

- Çfarë përfaqësojnë buka dhe uji i sakramentit? (Trupin dhe gjakun e Shpëtimtarit.)

Ju mund të doni të lexoni thënien që vijon, nga Plaku Xhejms E. Talmixh, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë kuptimin figurativ të ftesës së Shpëtimtarit për të ngrënë mishin e Tij dhe për të pirë gjakun e Tij:

“Të hash mishin dhe të pish gjakun e Krishtit ishte dhe është të besosh tek Ai dhe ta pranosh Atë si Birin e drejtpërdrejtë të Perëndisë dhe Shpëtimtarin e botës, dhe t’u bindesh urdhërimeve të Tij. Vetëm nëpërmjet këtyre mjeteve Shpirti i Perëndisë mund të bëhet një pjesë lidhëse e qenies individuale të njeriut, madje sikurse lënda e ushqimit që ha, përvetësohet nga indet e trupit të tij” (Jesus the Christ, bot. i 3-të [1916], f. 342; kursivet shtuar).

- Çfarë simbolike ka në marrjen e bukës dhe të ujit?
- Sipas 3 Nefit 20:8, çfarë u premtoi Jezu Krishti atyre që e marrin sakramentin? (Shpirtrat e tyre do të jenë të ngopur.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se çfarë do të thotë që shpirtrat e tyre do të jenë të ngopur, u kërkoni atyre të mendojnë rreth masës së bukës dhe të ujit që zakonisht hanë dhe pinë kur marrin sakramentin. Më pas pyetni:

- Nëse do të ishit të uritur dhe të etur, a do të ngopeshit prej këtyre?

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:9 dhe pyetni klasën:

- Cili është një parim që mund të mësojmë nga mësimet e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 20:8–9? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të përcaktojnë parimin vijues: **Nëse e marrim me denjësi sakramentin, ne mund të mbushemi me Frymën e Shenjtë.**)

Ftojeni një student të lexojë thënien që vijon, nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I kërkoni klasës të dëgjojë për të gjetur mënyra se si mund të bekohemi kur mbushemi me Shpirtin:

“Le të bëhemi të denjë për premtimin e Shpëtimtarit tonë se duke marrë sakramentin do të ‘jemi të ngopur’ (3 Nefi 20:8; shih gjithashtu 3 Nefi 18:9), që do të thotë se do të jemi të ‘mbushur me Shpirtin’ (3 Nefi 20:9). Ai Shpirt – Fryma e Shenjtë – është ngushëlluesi ynë, gjetësi i drejtimit tonë, komunikuesi ynë, interpretuesi ynë, dëshmitari ynë dhe pastuesi ynë – udhëheqja jonë e pagabueshme dhe shenjtëruesi i udhëtimit tonë gjatë vdekshmërisë drejt jetës së përjetshme.

... Nga veprimi i vogël në dukje i ripërtëritjes së ndërgjegjshme dhe nderuese të besëlidhjeve tonë pagëzimore, vjen një ripërtëritje e bekimeve të pagëzimit me anë të ujit dhe me anë të Shpirtit, që ne gjithmonë të mund ta kemi Shpirtin e tij të jetë me ne. Në këtë mënyrë, ne të gjithë do të udhëzohemi dhe në këtë mënyrë ne të gjithë mund të pastrohem” (“Always Have His Spirit”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 61).

- Cilat janë disa mënyra se si mund të bekohemi kur ne jemi të mbushur me Shpirtin?
- Kur ju ka ndihmuar marrja e sakramentit të jeni të mbushur me Frymën e Shenjtë?

Dëshmoni për bekimet që keni marrë nga marrja e sakramentit dhe nga të qenit të mbushur me Shpirtin. Pohoni se të luturit në zemrën tonë është një mënyrë se si mund të përgatitemi për ta marrë sakramentin dhe për të qenë të mbushur me Frymën e Shenjtë. I nxitni studentët të kalojnë kohë në lutje përpara marrjes së sakramentit.

3 Nefi 20:10–46

Shpëtimtari u mëson nefitëve për besëlidhje që do të përmbusheshin në ditët e fundit

I ftoni studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një përshkrim të shkurtër të cilësive të tyre më të rëndësishme. Pasi të kenë mbaruar, i ftoni ata të shohin llojet e cilësive tek të cilat u përqendruan. A ishin ato karakteristika fizike? Tipare personaliteti? Cilësi shpirtërore? (Nëse keni kohë, ju mund t'i ftoni dy ose tre studentët të lexojnë çfarë shkruan.) Lexoni thënien që vijon nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, dhe i kërkoni klasës të dëgjojë për atë që ai thotë se duhet ta përcaktojë identitetin e një njeriu:

“Mund t’ju pëlqejë muzika, atletika ose keni prire mekanike dhe një ditë mund të punoni në një zanaat ose profesion apo në fushën e arteve. Sado të rëndësishme të mund të jenë veprimtari dhe profesione të tilla, ato nuk përcaktojnë se kush jemi. Para së gjithash, ne jemi qenie shpirtërore. Ne jemi [fëmijë] të Perëndisë dhe fara e Abrahamit” (“Becoming a Missionary”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 47).

- Si e përcaktoi Plaku Bednar se cilët jemi ne? Si mendoni ju, përse është e rëndësishme për ne ta shohim vetveten “para së gjithash” si qenie shpirtërore që jemi fëmijë të Perëndisë?

Vini në dukje se, përveç të thënit se ne jemi fëmijë të Perëndisë, Plaku Bednar tha se jemi fara e Abrahamit. Shpjegoni se fraza “fara e Abrahamit” mund t’iu drejtohet njerëzve që janë drejtëpërsëdrejti pasardhës të Abrahamit. Gjithashtu mund t’iu drejtohet njerëzve që, me anë të pranimit dhe bindjes ndaj ligjeve dhe ordinancave të ungjillit të Jezu Krishtit, marrin plotësinë e ungjillit, bekimet e priftërisë dhe të njëjtat premtime e besëlidhje që Perëndia bëri me Abrahamin.

U thoni studentëve që në pjesën e mbetur të 3 Nefit 20, ata do të studiojnë mësimet e Shpëtimtarit dhënë nefitëve rreth besëlidhjeve dhe premtimeve të bëra Abrahamit dhe

pasardhësve të tij (shtëpisë së Izraelit). Ai tha se ata mund të mësonin për këto besëlidhje duke studiuar fjalët e Isaia. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:11–12. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që Shpëtimtari tha se do të ndodhë kur të përmbushen fjalët e Isaia. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, ju mund të keni nevojë t'u shpjegoni se fjalët e Isaia do të përmbushen në ditët e fundit.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:13 dhe u kërkonte studentëve të përcatojnë se si Ati Qiellor do t'i përmbushë besëlidhjet e Tij me shtëpinë e Izraelit në ditët e fundit. U kërkonte studentëve të përmbledhin të vërtetat që kanë mësuar nga 3 Nefi 20:11–13. (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, por ata duhet të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Zoti do ta përmbushë besëlidhjen e Tij për ta mbledhur shtëpinë e Izraelit në ditët e fundit.** Merrni parasysh ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë.)

- Sipas 3 Nefit 20:13, çfarë njohurie do të fitojnë njerëzit e shtëpisë së Izraelit si një pjesë të rëndësishme të kësaj mbledhjeje? (Ata do të fitojnë “njohurinë e Zotit, Perëndisë së tyre që i ka shëlbuar ata”.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si arritja te një dituri për Jezu Krishtin është pjesë thelbësore e mbledhjes së Izraelit, i kërkonte një student të lexojë me zë të lartë thënien që vijon nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I ftoni studentët të dëgjojnë për atë që përfshin mbledhja e Izraelit.

“Mbledhja e Izraelit përbëhet nga të besuarit, të pranuarit dhe të jetuarit në përputhje me të gjitha ato që Zoti i ofroi dikur popullit të tij të lashtë, të zgjedhur. Përbëhet nga të pasurit besim në Zotin Jezu Krisht, të penduarit, të pagëzuarit dhe të marrjes së dhuratës së Frymës së Shenjtë dhe të mbajturit e urdhërimeve të Perëndisë. Përbëhet nga të besuarit e ungjillit, të bashkuarim me Kishën dhe ardhjen në mbretëri. Përbëhet nga marrja e priftërisë së shenjtë, marrja e dhurimit në vende të shenjta me fuqi nga lart dhe marrja e të gjitha bekimeve të Abrahamit, Isakut dhe Jakobit, nëpërmjet ordinancës së martesës çelestiale. Dhe mund të përbëhet edhe nga mbledhja në një vend ose tokë të caktuar adhurimi” (A *New Witness for the Articles of Faith* [1985], f. 515).

- Si është të besuarit në Jezu Krishtin dhe ndjekja e Tij pjesë thelbësore e mbledhjes së Izraelit?

Përmbledhni shkurtimisht 3 Nefin 20:14–22. Shpjegoni se Shpëtimtari u mësoi nefitëve se, si pjesë e mbledhjes së Izraelit dhe në përmbushje të besëlidhjes së Zotit me Abrahamin, Ati Qiellor u dha pasardhësve të Lehit si trashëgimi tokën mbi të cilën banuan. Ai gjithashtu shpjegoi një mënyrë tjetër se si nefitët u bekuan si fëmijë të besëlidhjes. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 20:23–24, duke kërkuar personin që Moisiu profetizoi se do ta bekonte shtëpinë e Izraelit. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, i ftoni të lexojnë në heshtje 3 Nefin 20:25–26. U kërkonte të përcaktojnë se si pasardhësit e Lehit u bekuan për shkak të besëlidhjes që bëri Zoti me Abrahamin. Ndërsa studentët raportojnë atë që kanë gjetur, theksoni se Ati Qiellor e dërgoi Jezu Krishtin t'i vizitonte pasardhësit e Lehit dhe t'i shpëtonte ata nga mëkati “sepse [ata ishin] fëmijë të besëlidhjes”.

- Si jemi bekuar nëpërmjet besëlidhjeve që bëjmë me Atin Qiellor?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:27 dhe i kërkonte klasës të përcaktojë një përgjegjësi që vjen me besëlidhjet që ne i bëjmë me Zotin.

- Sapo kemi bërë besëlidhje me Zotin, cila është përgjegjësia jonë ndaj njerëzve të tjerë kudo nëpër botë? (Studentët duhet të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Si fara e Abrahamit, ne kemi përgjegjësi besëlidhëse t'i bekojmë të gjithë njerëzit e tokës.** Merrni parasysh ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë.)
- Si mendoni se mund të jemi një bekim për të gjithë njerëzit e tokës? (Nëse e keni shkruar thënien doktrimore në tabelë, i shtoni asaj fjalët “**duke ndarë ungjillin me ta**”.)

Përmbledhni 3 Nefin 20:29–46 duke shpjeguar shkurtimisht që, përveç që i mësoi nefitët rreth bekimeve dhe përgjegjësive të tyre si fëmijë të besëlidhjes, Shpëtimtari pohoi se toka e trashëgimit të judenjve do të ishte Jerusalemi. Ai citoi profecitë e Isaia, të cilat parathënë për një kohë kur judenjtë do të rivendosen në tokën e trashëgimisë së tyre pasi të besojnë në Jezu Krishtin dhe t'i luten Atit në emrin e Tij.

Për ta përfunduar mësimin, i kërkonte një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 20:46. I ftoni studentët ta ndjekin dhe të përcaktojnë një mënyrë se si ata e bekojnë jetën e një njeriu tjetër me ungjillin gjatë javës që vjen. Planifikoni ta ndiqni ecurinë e studentëve gjatë një ore mësimore të ardhme për t'u dhënë atyre mundësi të raportojnë mbi përvojat e tyre. Dëshmoni për rëndësinë e plotësisht të përgjegjësisë sonë për të ndihmuar që të mblidhet Izraeli.

3 Nefi 21–22

Hyrje

Ndërkohë që Jezu Krishti vazhdoi t'i mësonte nefitët, Ai shpjegoi se dalja në dritë e Librit të Mormonit në ditët e fundit, do të ishte një shenjë se Ai e kishte filluar mbledhjen e Izraelit dhe plotësimin e besëlidhjes

së Tij me popullin e Tij. Duke theksuar dashurinë e Tij të madhe për popullin e Tij të besëlidhjes, Shpëtimtari citoi profecitë e Isaias rreth rivendosjes së popullit të besëlidhjes.

Jepni Mësim me Anë të Shpirtit të Shenjtë

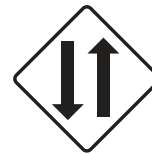
Lutuni për udhëheqjen e Frymës së Shenjtë, ndërkohë që përgatiteni për të dhënë mësim dhe ndërsa jepni mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 21:1–11

Jezu Krishti na mëson se dalja në dritë e Librit të Mormonit do të jetë një shenjë e mbledhjes së Izraelit në ditët e fundit

Përpara orës së mësimit, vizatoni shenjat që vijojnë në tabelë (ose përdorni shenja të tjera që janë të zakonshme atje ku jetoni).

U kërkoni studentëve të përcaktojnë se çfarë do të thotë secila shenjë. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Për çfarë përdoren shenjat? (Për të na përgatitur, paralajmëruar dhe udhëzuar.)
- Përse është e rëndësishme që një shenjë të vendoset siç duhet dhe që mesazhi i shenjës të jetë i lehtë për t'u kuptuar?

I kujtoni studentët se shkrimet e shenjta shpesh flasin për shenja që na përgatitin, paralajmërojnë dhe udhëzojnë lidhur me plotësimin e planit të Atit Qiellor. I ftoni studentët të shohin nëpër 3 Nefin 21:1–2, 7, duke kërkuar fjalën *shenjë*. Ju mund të doni të sugjeroni që ta shenjojnë fjalën kudo që shfaqet në ato vargje. Më pas u kërkoni të lexojnë me kujdes në heshtje vargun 1.

- Përse tha Zoti se Ai do ta jepte këtë shenjë të veçantë? (Me qëllim që njerëzit do të dinë se Ai po e mbledh shtëpinë e Izraelit.)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 21:1–7 dhe u kërkoni atyre të shënojnë frazat “këto gjëra” e “këto vepra” dhe të marrin parasysh se cilave u drejtohen këto fraza.

- Duke u folur nefitëve, Shpëtimtari foli për “këto gjëra që po ju njoftoj” (3 Nefi 21:2). Ku do të shënoheshin fjalët e Tij drejtuar nefitëve? (Në Librin e Mormonit.)
- Sipas këtyre vargjeve, cila është një shenjë që Perëndia po i plotëson besëlidhjet e Tij në ditët e mëvonshme? (I ndihmoni studentët të përcaktojnë të vërtetën që vijon [shkruajeni atë në tabelë]: *Sjellja në dritë e Librit të Mormonit është shenjë se Perëndia po e plotëson besëlidhjen e Tij për ta mbledhur Izraelin në ditët e mëvonshme.*)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien që vijon nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. I kërkoni klasës të dëgjojnë për të gjetur mënyra se si Libri i Mormonit i ndihmon njerëzit të mblidhen te puna e Zotit.

“Libri i Mormonit është thelbësor për këtë punë. Ai shpall doktrinën e mbledhjes. I bën njerëzit të mësojnë rreth Jezu Krishtit, ta besojnë ungjillin e Tij dhe të bashkohen me Kishën e Tij. Në fakt, nëse nuk do të kishte Libër të Mormonit, mbledhja e premtuar e Izraelit nuk do të ndodhte” (“The Gathering of Scattered Israel”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2006, f. 80).

- Kur ju ka ndihmuar Libri i Mormonit në këto mënyra? Kur e keni parë Librin e Mormonit t'i ndihmojë të tjerët në këto mënyra?

Ftojeni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 21:9 dhe i kërkonte klasës të shënojë frazën “një vepër madhështore dhe e mrekullueshme”. Vini në dukje se kjo frazë i drejtohet Rivendosjes së ungjillit të Jezu Krishtit, që përfshin sjelljen në dritë të Librit të Mormonit.

- Çfarë është madhështore dhe e mrekullueshme rreth Rivendosjes së ungjillit të Jezu Krishtit?

Vini në dukje se 3 Nefi 21:9 i drejtohet “një njeri[u]”. I ftoni studentët të marrin parasysh se kush mund të ishte ky njeri. Më pas paraqitni një fotografi të Jozef Smithit (ndoshta figurën Vëllai Jozef ose figurën Vegimi i Parë [*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* (2009), nr. 87 ose nr. 90]). U tregoni studentëve se Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, e përcaktoi njeriun si Jozef Smithin (shih *Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 287–288). I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 21:10–11, duke përsiatuar se si Profeti Jozef Smith i përputhet përshkrimin në këto vargje.

- Si ka treguar Perëndia nëpërmjet Jozef Smithit se “urtësia [e Tij] është më e madhe se dinakëria e djallit”?
- Sipas 3 Nefit 21:11, çfarë do t'u ndodhë atyre që nuk i besojnë fjalët e Krishtit, të cilat u nxorën në dritë nëpërmjet Jozef Smithit? (Ata do të “veçohet[n]” nga bekimet që vijnë nëpërmjet besëlidhjeve.)

3 Nefi 21:12–22:17

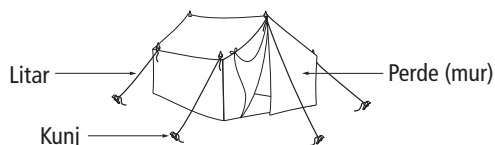
Shpëtimtari flet për shkatërrimin e të papenduarve dhe rivendosjen e popullit të Tij, i cili do të pendohet dhe kthehet tek Ai

Përmbliidhni 3 Nefin 21:12–21 duke shpjeguar se Shpëtimtari u dha një paralajmërim atyre në ditët e fundit që nuk do të besojnë tek Ai dhe nuk do të pendohen. Ai tha se zotërimet e tyre materiale, qytetet, fortesat dhe praktikat e tyre të liga do të shkatërroheshin. Ai gjithashtu tha se ata do të përjashtoheshin nga populli i Tij i besëlidhjes.

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 21:22, 25–28, duke kërkuar për bekime dhe përgjegjësi që do t'u vijnë në ditët e fundit atyre që do të pendohen dhe do t'ua vënë veshin fjalëve të Shpëtimtarit.

I pyetni studentët se si mund t'i përmbliidhnin mësimet tek 3 Nefi 21:12–22, 25–28. Ftojeni një student t'i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë. Më pas i përmbliidhni të gjitha përgjigjet në tabelë duke vënë në dukje se, **kur pendohemi dhe ua vëmë veshin fjalëve të Shpëtimtarit, ne mbliidhemi si pjesë e popullit të Tij të besëlidhjes.** (Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë këtë të vërtetë.)

Vizatoni një çadër në tabelë ose në një fletë letre (ju mund të doni ta bëni këtë para orës mësimore). Shpjegoni se Jezu Krishti citoi një profeci që Ai e kishte frymëzuar profetin Isaia ta shkruante shekuj më parë. Në këtë profeci, Isaia e krahasoi Kishën, me besëlidhjet dhe bekimet e saj, me një çadër.

- Cilat janë disa përparësi të të qenit nën mbulimin e një çadre? (Përgjigjet mund të përfshijnë që një çadër siguron mbrojtje nga stuhitë dhe hije nga dielli.)
- Si është Kisha e ngjashme me një çadër?

I kërkonte një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 22:2.

- Përse kjo “çadër” mund të ketë nevojë të zgjerohet dhe forcohet në ditët e mëvonshme? (Sepse shumë njerëz do të bashkohen me Kishën ose do të kthehen te besëlidhjet e tyre me Zotin.) Çfarë mund të bëni që të ndihmoni për ta zgjeruar çadrën dhe për t'i forcuar kunjet? (I nxitni studentët të veprojnë sipas përgjigjeve të tyre për këtë pyetje.)

Shpjegoni se në po këtë profeci, Isaia përdori një metaforë tjetër. Ai iu drejtua shtëpisë së Izraelit si një grua, bashkëshorti i së cilës është Zoti. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 22:4–5 dhe vëreni klasën të kërkojnë fjalë ngushëllimi për gruan.

- Çfarë fjalësh ngushëllimi shihni tek 3 Nefi 22:4? (Përgjigjet mund të përfshijnë “nuk do të turpërohesh” dhe “nuk do të kujtosh më turpin [çnderimin] e vejërisë sate”.) Përse është ngushëlluese të dimë se “bashkëshorti” është “Shëlbuesi, i Shenjti i Izraelit”? (3 Nefi 22:5).
- Si janë këto vargje të ngjashme me përgjigjen e Shpëtimtarit për ne kur mëkatojmë?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 22:7–10, duke kërkuar premtimet që Shpëtimtari i bën popullit të Tij të besëlidhjes, i cili kthehet tek Ai.

- Çfarë u premtonte Shpëtimtari atyre që kthehen tek Ai?
- Cilat janë disa të vërteta që mësojmë rreth Zotit në këto vargje? (Studentët mund të japin disa përgjigje të ndryshme për këtë pyetje. Sigurohuni që ata e përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Zoti tregon mirësi dhe mëshirë të përhershme ndaj njerëzve që kthehen tek Ai.** Ju mund të dëshironi ta shkruani në tabelë këtë të vërtetë. Gjithashtu mund të merrni parasysh të sugjeroni që studentët ta shkruajnë atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë 3 Nefin 22:7–10.)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë 3 Nefin 22:4–10, merrni parasysh leximin e thënies vijuese nga Plaku Xhefi R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Edhe pse ka pasur shterpësi dhe nganjëherë pabesnikëri, përsëri bashkëshorti (Krishti) do ta rifitojë dhe shëlbejë nusen e tij (Izraelin). Shëmbëlltyra e Jehovahit si dhëndri dhe i Izraelit si nuse është mes metaforave më të zakonshme, të përdorura në shkrimet e shenjta, duke u përdorur nga Zoti dhe profetët e tij për të përshkruar marrëdhënien midis Hyjnisë dhe fëmijëve të besëlidhjes.

. . . Krishti, sipas rastit, ka qenë i zemëruar me të drejtë me Izraelin besëshkelës, por ky gjithmonë ka qenë ‘një çast i vogël’ – i shkurtër dhe i përkohshëm. Dhembshuria dhe mëshira gjithmonë kthehen dhe mbizotërojnë në mënyrën më të sigurt. Malet dhe kodrat mund të zhduken. Uji i detërave të mëdha mund të thahet. Gjërat më pak të mundshme në botë mund të ndodhin, por mirësia dhe paqja e Zotit nuk do të largohen kurrë prej popullit të tij të besëlidhjes. Ai është betuar me një betim qiellor se nuk do të jetë i zemëruar me ta përgjithmonë” (*Christ and the New Covenant*, f. 290).

- Çfarë provash të mëshirës dhe mirësisë së Shpëtimtarit keni parë në jetën tuaj? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se nuk kanë nevojë të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e fshehtë.)
- Si e ndikon besnikërinë tonë ndaj besëlidhjeve një njohuri për mëshirën dhe mirësinë e Shpëtimtarit?

Shpjegoni se Shpëtimtari vazhdoi t’i mësonte nefitët për bekimet që i presin të drejtët. I ftoni studentët të kërkojnë në heshtje 3 Nefin 22:13–17, duke parë për një bekim të premtuar që është veçanërisht domethënës për ta. Vini në dukje se, ndërkohë që lexojmë rreth këtyre bekimeve të premtuara, ne kuptojmë se **populli i Zotit do të vendoset në drejtësi dhe do të triumfojë mbi ligësinë.**

Mbylleni me dëshminë tuaj mbi të vërtetat për të cilat është diskutuar në këtë mësim. I ftoni studentët të shkruajnë tri ose katër fjali në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth një gjëje që ata mund të bëjnë sot për t’u kualifikuar për bekimet që Zoti dëshiron t’iu japë atyre.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 21:22–25. Jerusalemi i Ri

Daniel L. Ladlou qartësoi se kush do ta ndërtojë qytetin e Jerusalemit të Ri:

“‘Jerusalemi i Ri’ i ditëve të fundit do të ndërtohet në kontinentin amerikan nga 1) ‘mbetja e Jakobit’,

2) johebrenjtë që ‘do të hyjnë në besëlidhje dhe do të numërohen mes . . . mbetje[s] së Jakobit’ dhe 3) ‘të gjithë ata të shtëpisë së Izraelit që do të vijnë’. (3 Nefi 21:22–25. Lexo edhe 3 Nefin 20:22; Ethërin 13:1–12.)” (*A Companion to Your Study of the Book of Mormon* [1976], f. 281).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

3 Nefi 17–22 (Njësia 26)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 3 Nefin 17–22 (njësia 26) nuk ka për qëllim të jepet si pjesë e mësimit tuaj. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (3 Nefi 17)

Ndërkohë që studentët studiuuan fjalët e Jezu Krishtit drejtuar turmës nefite, ata mësuan se, duke përsiatuar dhe duke iu lutur Atit, ne mund të marrim kuptueshmëri më të madhe të mësimeve të Shpëtimtarit. Shpëtimtari iu përgjigj dëshirës së nefitëve që të qëndronte me ta për një kohë më të gjatë, duke i shëruar të sëmurët e tyre dhe duke i bekuar fëmijët e tyre. Kur studentët lexuan për këto ngjarje, ata mësuan se Jezu Krishti ndien dhembshuri të madhe për ne.

Dita 2 (3 Nefi 18)

Shpëtimtari i administroi sakramentin turmës. Studentët mësuan se, kur marrim sakramentin, ne i dëshmojmë Atit se gjithmonë jemi të gatshëm të bëjmë gjithçka që Ai ka urdhëruar dhe se ne gjithmonë do ta kujtojmë Jezu Krishtin. Ata gjithashtu mësuan se, ndërsa e marrim sakramentin dhe gjithmonë e kujtojmë Shpëtimtarin, ne vërtet do të kemi Shpirtin e Tij të jetë me ne. Mësimet e Shpëtimtarit rreth lutjes i ndihmuan studentët të kuptojnë se, nëse do të jemi vërtet vigjilentë dhe i lutemi gjithmonë Atit, ne mund t'u bëjmë ballë tundimeve të Satanit. Ata gjithashtu mësuan se, ndërsa u shërbejmë të tjerëve, ne mund t'i ndihmojmë ata të vijnë te Krishti.

Dita 3 (3 Nefi 19)

Pasi Shpëtimtari u largua në fund të ditës së Tij të parë me nefitët, dishepujt u dhanë mësim njerëzve. Ata u lutën për Frymën e Shenjtë dhe e morën atë. Studentët mësuan se dëshirat dhe lutjet tona të drejta mund të na kualifikojnë për t'u mbushur me Frymën e Shenjtë. Shpëtimtari u shfaq përsëri dhe falënderoi Atin për pastrimin e dishepujve të Tij. Studentët mësuan se, kur ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të pastrohemi dhe bëhemi një me Jezu Krishtin, ashtu si Ai është një me Atin.

Dita 4 (3 Nefi 20–22)

Jezu Krishti përsëri administroi sakramentin. Studentët mësuan se, nëse e marrim me denjësi sakramentin, ne mund të mbushemi me Frymën e Shenjtë. Shpëtimtari më pas u mësoi nefitëve se Ati do ta plotësojë besëlidhjen e Tij për

ta mbledhur shtëpinë e Izraelit në ditët e fundit. Studentët gjithashtu mësuan se, si fara e Abrahamit, ne kemi përgjegjësi besëlidhëse t'i bekojmë të gjithë njerëzit e tokës duke e ndarë ungjillin me ta.

Hyrje

Ky mësim mund t'i ndihmojë studentët të kuptojnë dhembshurinë dhe mëshirën që Shpëtimtari ndjen për popullin e Tij. Përveç kësaj, ndërsa studentët shqyrtojnë këshillën e Zotit për t'u lutur, ata mund të marrin parasysh mënyra për t'i bërë lutjet e tyre vetjake dhe familjare më domethënëse.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 17

Shpëtimtari shëron të sëmurët, i lutet Atit për njerëzit dhe i bekon fëmijët e tyre

I ftoni studentët të mendojnë për njeriun që njohin që tregon më shumë përkujdesje. Më pas pyetni: Për kë menduat? Si tregon ky njeri dashuri për të tjerët dhe për ju?

Paraqitni figurën Jezusi Shëron Nefitët (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 83) dhe Jezusi Bekon Fëmijët Nefitë (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit*, nr. 84). Më pas pyetni: Çfarë mësuar rreth dashurisë së Shpëtimtarit për njerëzit gjatë studimit tuaj të Librit të Mormonit javën që shkoj?

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Shpëtimtari ndien dhembshuri të madhe për ne.** Nën këtë thënie, shkruani referencën që vijon të shkrimeve të shenjta: *3 Nefi 17:7, 9, 11, 15–17, 21, 24.* I ftoni studentët t'i shqyrtojnë këto vargje dhe të zgjedhin një që paraqet veçanërisht të vërtetën e shkruar në tabelë. Pas një kohe të mjaftueshme, ju mund të doni të bëni pyetjet që vijojnë:

- Si tregon vargu që zgjidhet se Shpëtimtari ndien dhembshuri të madhe për ne?
- Çfarë mësoni rreth Shpëtimtarit nga fakti që Ai u shërbeu njerëzve "një e nga një"? (3 Nefi 17:21).
- Si ju ndihmon dituria rreth dhembshurisë së Shpëtimtarit të ushtroni besim më të madh tek Ai dhe të ndieni dashuri më të madhe për Të?

3 Nefi 18–19

Jezusi i mësoi njerëzit t'i luten Atit gjithmonë dhe të mblidhen shpesh së bashku

I ndani studentët në dyshe dhe i kërkoni secilës dyshe të bëjë një listë të pesë prej tundimeve më sfiduese që besojnë se rinia po i has sot. Kur të kenë mbaruar, ftoni secilën dyshe të lexojë 3 Nefin 18:15–20 dhe kërkoni këshillën që dha Shpëtimtari për

kapërcimin e tundimeve. U kërkoni dy ose tre studentëve të thonë një parim që gjejnë në këto vargje. Një parim që mund të përcaktojnë është që, **nëse do të jemi vërtet vigjilentë dhe do t'i lutemi Atit gjithmonë, ne mund t'u bëjmë ballë tundimeve të Satanit.**

Bëjuni studentëve pyetjet që vijojnë:

- Si mendoni ju, për çfarë duhet të jetë vigjilent një i ri/e re me qëllim që t'i bëjë ballë njërit prej tundimeve në listën tuaj?
- Për çfarë mund të lutet një i ri/e re që do ta ndihmonte atë për t'i bërë ballë një prej tundimeve në listën tuaj? Si ju ndihmon lutja drejtuar Atit Qiellor që të mbeten të fortë?

Për t'i ndihmuar studentët t'i forcojnë dëshmitë e tyre për lutjen familjare, ftojuni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 18:21. Më pas pyetni: Çfarë bekimesh keni marrë nga të luturit me familjen tuaj?

Ftojuni një student të lexojë tregimin që vijon nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë, i cili foli për fuqinë e lutjes familjare:

“Lutja familjare është një ndikim i fuqishëm dhe mbështetës. Gjatë ditëve të errëta të Luftës II Botërore, një bombë 250 kg ra jashtë shtëpisë së vogël të vëllait Peti, një ati të ri në Liverpool në Angli, por bomba nuk plasi. Bashkëshortja e tij kishte vdekur, prandaj ai po i rriste i vetëm pesë fëmijët e tij. Ai i mbloodhi ata së bashku për lutje familjare në atë kohë aq të shqetësuar. Ata 'të gjithë u lutën . . . me zell dhe kur e kishin mbaruar lutjen, fëmijët thanë: "Babi, do të jemi vërtet mirë që të gjithë. Do të jemi vërtet mirë që të gjithë në shtëpinë tonë sonte.”

Dhe kështu shkuan në shtrat, përfytyroni, me atë bombë të tmerrshme që shtrihej jashtë derës, gjysmë e zhytur në tokë. . . .

Të nesërmen në mëngjes . . . e tërë lagjja u largua për dyzet e tetë orë dhe bomba më së fundi u hoq. . . .

Në rrugë duke u kthyer, vëllai Peti e pyeti mbikqyrësin e A.R.P.-së (Masave Paraprake për Bombardimet Ajrore). Mbikqyrësi: “Pra, çfarë gjetët?”

“Z. Peti, ne mbërritëm te bomba jashtë derës tuaj dhe e gjetëm gati të shpërthente në çdo çast. Nuk kishte asgjë që s'shkonte me të. Jemi të habitur përse nuk plasi.” Gjëra të mrekullueshme ndodhin kur familjet luten së bashku (“The Lifeline of Prayer”, *Ensign*, maj 2002, f. 61).

U bëni studentëve pyetjet që vijojnë, duke qenë i ndjeshëm ndaj studentëve familjet e të cilëve mund të mos luten së bashku:

- Çfarë mund të bëni për ta ndihmuar familjen tuaj që të ketë lutje familjare më të vazhdueshme dhe më domethënëse?
- Si mendoni ta bëni lutjen familjare një përparësi për familjen tuaj të ardhshme?

Shpjegoni se, kur Shpëtimtari u kthye ditën e dytë për t'i mësuar nefitët, sikurse shënohet tek 3 Nefi 19, Ai përsëri i këshilloi dishepujt nefitë të luteshin. Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 19:9, 13 dhe i bëni studentët të përcaktojnë se për çfarë u lutën dishepujt. Pyetni: Çfarë parimi mund të mësojmë nga përvoja e dishepuje nefitë? (Sa vijon është një mënyrë se si studentët mund ta shprehin këtë parim: **Dëshirat dhe lutjet tona të drejta mund të na kualifikojnë për t'u mbushur me Frymën e Shenjë.**)

Më pas i pyetni studentët: Kur keni dëshiruar dhe jeni lutur me çiltërsi për shoqërimin e Frymës së Shenjtë? Si u bekuat ngaqë e bëtë këtë?

3 Nefi 20–22

Në ditët e mëvonshme, Perëndia do të fillojë ta mbledhë shtëpinë e Izraelit

Shpjegoni se, pasi i mësoi nefitët rreth lutjes, Shpëtimtari filloi t'i mësonte ata rreth mbledhjes së shtëpisë së Izraelit në ditët e fundit. Ftojuni një student të lexojë 3 Nefin 21:9. E bëni klasën ta ndjekë, duke kërkuar fjalët që përkruajnë punën e Zotit. Më pas pyetni:

- Cilës mendoni se i drejtohet shprehja “një vepër madhështore dhe e mrekullueshme”? (Rivendosjes së ungjillit të Jezu Krishtit, që përfshin daljen në dritë të Librit të Mormonit.)
- Sipas mendimit tuaj, çfarë është madhështore dhe e mrekullueshme rreth Rivendosjes së ungjillit të Jezu Krishtit?

U kërkoni studentëve të shqyrtojnë 3 Nefin 21:10–11 dhe të mendojnë rreth atij që Zoti po e përshkruante si “shërbëtori im”. Pyetni: Cilat fjalë ose fraza ju ndihmojnë të dini se Zoti po përshkruan Profetin Jozef Smith? Më pas paraqitni figurën Jozef Smithi në Burgun e Libertisë (*Libri i Fotografive Artistike të Ungjillit*, nr. 97).

Pyetni: Si ka treguar Perëndia nëpërmjet Jozef Smithit se “urtësia [e Tij] është më e madhe se dinakëria e djallit”?

Në përfundim, i ftoni studentët të japin dëshmitë e tyre për Profetin Jozef Smith dhe Rivendosjen e ungjillit. Ndani dëshminë tuaj për këto gjëra me studentët tuaj.

Njësia Tjetër (3 Nefi 23–30)

I ftoni studentët të përfytyrojnë se Shpëtimtari u tha atyre që Ai do t'u jepte çfarëdo që dëshironin. Shpjegoni se, ndërsa studiojnë 3 Nefin 23–30 në javën që vjen, ata do të mësojnë rreth dymbëdhjetë burrave që e patën këtë përvojë dhe për atë që ata kërkuan.

3 Nefi 23

Hyrje

Pasi citoi fjalët e Isaias (shih 3 Nefin 22), Jezu Krishti re-komandoi që nefitët t'i shqyrtonin fjalët e këtij profeti. Ai tha se fjalët e Isaias janë një bekim pasi Isaia "foli mbi të gjitha këto gjëra në lidhje me popullin tim i cili është nga shtëpia e Izraelit" (3 Nefi 23:2). Ai gjithashtu

tha se të gjitha fjalët e Isaias ishin përmbushur ose do të përmbusheshin. Më pas Shpëtimtari i urdhëroi nefitët t'i kërkojnë fjalët e gjithë profetëve dhe i udhëzoi ata t'u shtonin material analeve të tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 23:1–5

Jezu Krishti i urdhëron njerëzit t'i kërkojnë fjalët e profetëve

Shkruani frazën që vijon në tabelë: *Bekimet nga studimi im i shkrimeve të shenjta*. U kërkonte studentëve të përsiatin përvojat e tyre të studimit të Librit të Mormonit në shtëpi dhe në seminar këtë vit. I ftoni ata të vijnë tek tabela dhe të shkruajnë një fjalë ose një frazë të shkurtër që përshkruan një bekim që ka ardhur në jetën e tyre si rezultat i studimit të shkrimeve të shenjta. Ju mund të doni t'u kërkonte dy ose tre studentëve të përshkruajnë më me hollësi atë që kanë shkruar. Më pas vini në dukje bekimet e shkruara në tabelë.

- Si mendoni ju, përse bekohemi në këto mënyra kur i lexojmë shkrimet e shenjta?

U kërkonte studentëve të kujtojnë nga mësimi i mëparshëm se fjalët e kujt citoi Jezu Krishti, ndërkohë që po u jepte mësim nefitëve. (Fjalët e Isaias.) Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 23:1–3. Vëreni klasën ta ndjekë, duke kërkuar atë që Shpëtimtari tha se ne duhej të bënim me fjalët e Isaias. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë fjalët dhe frazat që iu bien në sy në këto vargje. Ftojini të tregojnë për atë që zbulojnë.

- Përse Zoti dëshironte që njerëzit t'i kërkonin fjalët e Isaias? (Shih 3 Nefi 23:2–3.)
- Përse është bekim të dimë se të gjitha fjalët e Isaias do të përmbushen?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 23:4–5. Vini në dukje se, pasi Shpëtimtari tha që t'i kërkonin fjalët e Isaias, Ai tha të "kërkonte[n] profetët". Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: *Shpëtimtari na urdhëron t'i kërkojmë me zell fjalët e Isaias dhe të profetëve të tjerë*.

- Sipas 3 Nefit 23:5, çfarë duhet të bëjmë që të shpëtohem? Si na ndihmojnë fjalët e profetëve për t'i ndjekur këto urdhërime?
- Në çfarë mënyrash është i ndryshëm kërkimi me zell i fjalëve të profetëve nga vetëm leximi i fjalëve të profetëve? Si mendoni ju, përse është e rëndësishme t'i kërkojmë me zell fjalët e Isaias dhe të profetëve të tjerë?
- Cilat metoda të studimit të shkrimeve të shenjta ju ndihmojnë më mirë që ta bëni kërkimin e fjalëve të Isaias dhe të profetëve të tjerë një pjesë domethënëse të jetës suaj?

Ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Merrill J. Beitmen, i Të Shtatëdhjetëve:

"Ka bekime të caktuara që fitohen kur dikush i kërkon shkrimet e shenjta. Ndërkohë që një njeri studion fjalët e Zotit dhe u bindet atyre, ai ose ajo afrohet më pranë Shpëtimtarit dhe fiton një dëshirë më të madhe për të jetuar një jetë të drejtë. Fuqia për t'i bërë ballë tundimit rritet dhe dobësitë shpirtërore kapërcehen. Plagët shpirtërore shërohen" ("Coming unto Christ by Searching the Scriptures", *Ensign*, nëntor 1992, f. 28).

- Përveç shkrimeve të shenjta, ku mund t'i gjejmë fjalët e profetëve?

Kërkojuni studentëve t'i përgjigjen pyetjes vijuese në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

- Çfarë ndryshimesh mund të bëni për t'i studiuar më me zell fjalët e profetëve?

Ftoni dy ose tre studentë të dëshmojnë për bekimet që vijnë nga kërkimi i fjalëve të profetëve.

3 Nefi 23:6–14

Shpëtimtari i udhëzon dishepujt e Tij të shtojnë një ngjarje të rëndësishme në analin e tyre të shkrimeve të shenjta

U kërkoni dy ose tre studentëve të përmendin tregimet e tyre të parapëlqyera nga Libri i Mormonit. Renditini përgjigjet e tyre në tabelë. Më pas fshini një prej përgjigjeve. U kërkoni studentëve të përfytyrojnë se Mormoni ose Nefi apo një mbajtës tjetër i analit do ta kishte lënë pas dore përfshirjen e atij tregimi.

- Çfarë mësimesh të rëndësishme do të humbisnin prej Librit të Mormonit, në qoftë se ky tregim nuk përfshihej?

Shpjegoni se, kur Shpëtimtari po i mësonte nefitët, Ai vuri në dukje se mbajtësit e analit të tyre kishin lënë pas dore përfshirjen e një ngjarjeje të rëndësishme që erdhi në përmbushje të profecisë. Ftoni disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 23:6–13. Vëreni klasën t'i ndjekë, duke parë për atë që nefitët nuk e kishin shkruar në anal.

- Nefitët tashmë e kishin një anal të profecisë së Samuelit (shih Helamanin 14:25). Si mendoni ju, përse do të kishte qenë e rëndësishme për ta që të kishin një anal të përmbushjes së saj?

Vini në dukje se, edhe pse ne nuk jemi urdhëruar që të mbajmë një anal të shkrimeve të shenjta për Kishën, ne jemi këshilluar të mbajmë ditarë personale.

- Si mund të zbatohet këshilla e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 23:6–13 në përpjekjet tona për të mbajtur ditarë personale?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë një mënyrë se si mund ta mbajnë një ditar, ftojini një student të lexojë me zë të lartë përvojën që vijon, të treguar nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë:

“U ktheva në shtëpi vonë nga një detyrë e Kishës. Ndërkohë ishte errësuar. Vëhri im, i cili jetonte pranë nesh, më habiti ndërsa po ecja në drejtim të derës kryesore të shtëpisë sime. Ai po mbante një sasi tubash në shpatull, ecte mjaft shpejt e ishte veshur me rrobat e tij të punës. E dija se po ndërtonte një sistem për të sjellë ujë me pompë në pronën tonë nga një përrua poshtë nesh.

Ai buzëqeshi, foli me butësi dhe më pas kaloi pranë meje me nxitim drejt errësirës për të vazhduar me punën e tij. Eca pak hapa drejt shtëpisë, duke menduar për atë që ai po bënte për ne, dhe sapo shkova tek dera, dëgjova në mendjen time – jo sipas zërit tim – këto fjalë: ‘Nuk po t’i jap këto përvoja për veten tënde. Shkruaj ato.’

Hyra brenda. Nuk shkova drejt shtratit. Megjithëse isha i lodhur, mora një copë letër dhe fillova të shkruaj. Dhe ndërsa e bëra atë, e kuptova mesazhin që pata dëgjuar në mendjen time. Duhej të shkruaja që fëmijët e mi të lexonin, një ditë në të ardhmen, se si e kisha parë dorën e Perëndisë ta bekonte familjen tonë. Gjyshi nuk kishte pse të bënte atë që po bënte për ne. Ai mund ta kishte bërë dikë tjetër ta bënte atë ose mund të mos e kishte bërë atë aspak. Por ai po na shërbente ne, familjes së tij, në mënyrën si gjithmonë shërbejnë dishepujt e besëlidhjes së Jezu Krishtit. E dija se ishte e vërtetë. Dhe kështu unë e shkruajta atë, me qëllim që fëmijët e mi të mund ta kishin kujtimin një ditë kur ai do t’ju nevojitej.

Shkrova pak rreshta përditë për vite me radhë. Nuk lashë asnjë ditë pa shkruar, pavarësisht sa i lodhur isha apo sa herët do të më duhej ta nisja ditën tjetër. Përpara se të shkruaja, mendohesha për këtë pyetje: ‘A e kam parë dorën e Perëndisë të afrohet për të na prekur ne apo fëmijët ose familjen tonë sot?’” (“O Kujtoni, Kujtoni”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2007, f. 66–67).

- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme për ne që të shkruajmë rreth përvojave që na forcojnë shpirtërisht?
- Si mund të përfitojmë nga ndjekja e shembullit të Presidentit Ajring? Si mund t’i ndikojë të tjerët anali ynë?

Shpjegoni se Presidenti Ajring tregoi për bekimet që mori, sepse ai mbajti një anal të përditshëm për Perëndinë duke e bekuar familjen e tij. I kërkoni një student të lexojë thënien që vijon me zë të lartë. (Ju mund ta keni ndarë një pjesë të kësaj thënieje në mësimin 117. Studentët mund të përfitojnë nga të dëgjuarit e saj përsëri.)

“Ndërsa vazhdova ta bëja atë, diçka filloi të ndodhë. Ndërkohë që i ktheja mendimet rreth ditës që kisha kaluar, do të shihja provën e asaj që Perëndia kishte bërë për një nga ne, të cilën nuk e kisha kuptuar gjatë momenteve të zëna të ditës. Ndërsa ajo ndodhi, dhe ndodhi shpesh, e kuptova se përpjekja për të kujtuar e kishte lejuar Perëndinë për të më treguar se çfarë Ai kishte bërë.

Më shumë se mirënjohje filloi të rritej në zemrën time. Dëshmia u rrit. U bëra gjithmonë e më shumë i sigurt se Ati ynë Qiellor i dëgjon dhe u përgjigjet lutjeve. Ndjeva më shumë mirënjohje për zbutjen dhe përmirësimin që vjen për shkak të Shlyerjes së Shpëtimtarit Jezu Krishtit. Dhe pata më shumë besim se Fryma e Shenjtë mund të na i sjellë të gjitha gjërat në kujtesë – edhe gjërat që nuk do t’i vëmë re ose nuk do t’u kushtojmë vëmendje kur ndodhin” (“O Kujtoni, Kujtoni”, f. 67).

- Çfarë parimi mund të mësojmë nga tregimi tek 3 Nefi 23 dhe nga përvoja e Presidentit Ajring? (Studentët mund t’i përgjigjen kësaj pyetjeje në disa mënyra të ndryshme. Përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë të vërtetën e mëposhtme: **Kur shënojmë përvoja shpirtërore, ne vërtet do të bekojemi individualisht dhe në familjet tona.**)

Disa studentë mund të ndiejnë se nuk kanë pasur ndonjë gjë që ju ndodhi atyre, që do të ishte mjaft e vlefshme për t’u shënuar. Për t’i ndihmuar ata, ju mund të dëshironi ta ftoni një student të lexojë me zë të lartë thënien që vijon nga Plaku Xhon H. Groberg, i Të Shtatëdhjetëve:

“Disa njerëz thonë: ‘Nuk kam ndonjë gjë për të shënuar. Asgjë shpirtërore nuk më ndodh mua.’ Unë them: ‘Filloni të shënoni dhe gjërat shpirtërore do të ndodhin. Ato gjenden gjithë kohën, por ne bëhemi më të ndjeshëm ndaj tyre kur shkruajmë’” (“Writing Your Personal and Family History”, *Ensign*, maj 1980, f. 48).

I ftoni studentët t’i bëjnë pyetjen vetes nëse e kanë lënë pas dore të shkruarit rreth përvojave që i kanë forcuar ata shpirtërisht. I nxitni ata të shkruajnë rreth këtyre përvojave dhe të vazhdojnë shënimin e përvojave të tjera gjatë gjithë jetës së tyre. Ju mund të sugjeroni që ata të ndjekin shembullin e Presidentit Ajring, duke shkruar diçka çdo ditë.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Të mësuarit se si të zgjidhin probleme duke përdorur shkrimet e shenjta, mund t’i ndihmojë studentët gjatë gjithë jetës së tyre. Jepini secilit student një copë të vogël letre. I ftoni ata të shkruajnë rreth një pyetjeje që kanë ose një sfide që hasin. Shpjegoni se ju do t’i mbledhni letrat dhe do t’ia lexoni disa klasës. I udhëzoni studentët të mos i vendosin emrat e tyre në letrat dhe i kujtoni ata të mos përfshijnë hollësi që janë personale ose të papërshtatshme për t’u diskutuar në klasë. (Pas mbledhjes së letrave, ju mund të doni t’i shqyrtoni shkurtimisht përgjigjet për t’u siguruar që ato janë të përshtatshme dhe jo shumë personale.) I lexoni një pyetje ose një sfida klasës dhe shihni nëse studentët mund t’i përdorin fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë për t’i ndihmuar që të merren me pyetjen ose sfidën.

Shpjegoni se Shpëtimtari na urdhëroi t’u mësojmë të tjerëve atë që Ai na e ka mësuar (shih 3 Nefin 23:14). Për t’i ndihmuar studentët të përgatiten për ta mbajtur këtë urdhërim, i nxitni ata të praktikojnë aftësi mësimdhënëse, të tilla si shpjegimin e doktrinave ose të parimeve, ndarjen e përvojave dhe dhënien e dëshmisë, ndërsa i përdorin fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë për të zgjidhur probleme. Ju mund të doni t’i ruani pyetjet ose sfidat e tjera, të cilat u dorëzuan nga studentët, dhe t’i diskutoni ato në një mënyrë të ngjashme në ditët kur keni kohë të tepërt.

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund të lejojë kohë për këtë përsëritje të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund ta kryeni veprimtarinë në fillim të orës mësimore, si një pushim midis pjesëve të mësimi ose në fund të orës mësimore. Mos e zgjatni veprimtarinë që të lini kohë për mësimin. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Ndiqni ecurinë e synimeve dhe sfidave

Pasi t’i sfidoni studentët të bëjnë diçka të veçantë, të tillë si të shkruajnë në një ditar, merrni parasysh mënyra për ta ndjekur ecurinë, duke i kujtuar ata për zotimin që kanë bërë. U jepni mundësi për t’i treguar përvojat e tyre, ndërkohë që ata i zbatojnë të vërtetat që mësojnë në klasë. Nëpërmjet ndarjes së përvojave të tyre, ata mund ta frymëzojnë njëri-tjetrin për ta jetuar ungjillin. Ju mund të merrni parasysh që t’u jepni mundësi të tilla në fillimin e një mësimi. Nuk është e nevojshme që çdo student të tregojë diçka.

3 Nefi 24–26

Hyrje

Jezu Krishti e përmbushi një urdhërim nga Ati Qiellor për të ndarë me nefitët disa profeci nga profeti Malakia (shih 3 Nefi 26:2). Këto profeci na mësojnë se anëtarët e shtëpisë së Izraelit kishin nevojë të pendoheshin dhe të ktheheshin te Zoti në përgatitje për Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit. Jezu Krishti gjithashtu u shpjegoi

nefitëve “të gjitha gjërat, madje që nga fillimi dhe deri në kohën që ai do të vijë në lavdinë e tij” (3 Nefi 26:3). Mormoni na mësoi se ata që e besojnë Librin e Mormonit, do të kenë madje gjëra më të mëdha që do t’iu tregohen atyre (shih 3 Nefi 26:9).

Vendosni se çfarë t’u mësoni

Ky mësim përmban më shumë material nga sa do të keni mundësi kohe për ta dhënë mësim. Me lujtje merrni parasysh cilat doktrina, parime dhe ide mësimdhënieje do të jenë më të dobishmet për studentët në klasën tuaj.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 24:1–6

Jezu Krishti citon profecinë e Malakias lidhur me Ardhjen e Dytë

Fillojeni orën mësimore duke mbajtur lart një shkrepse dhe një kallëp sapuni (ose vizatoni në tabelë një pikturë të një zjarri dhe të një kallëpi sapuni). Pyetni studentët se çfarë kanë të përbashkët zjarri dhe sapuni. (Si sapuni dhe zjarri mund të përdoren si veprues pastrimi ose që heqin papastërtitë.)

Shpjegoni se Jezu Krishti e përmbushi një urdhërim nga Ati (shih 3 Nefi 26:2) për t’u dhënë nefitëve disa prej profecive të Malakias, një profet i Dhiatës së Vjetër që jetoi në Tokën e Shenjtë rreth 170 vjet pasi Lehi dhe familja e tij të largoheshin nga Jerusalemi. Vëritë studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 24:1–3, duke kërkuar dikë që Malakia e krahasoi me “zjarri[n e] një rafinuesi” dhe me “sod[ën] e larësve”.

- Kush krahasohet me zjarrin e një rafinuesi dhe me sodën e larësve? (Jezu Krishti.)
- Cila ngjarje përshkruhet në këto vargje? (“Dita e ardhjes së tij.” Me fjalë të tjera, Ardhja e Dytë e Jezu Krishtit. Që t’i ndihmoni studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të doni të sugjeroni që ata t’i hedhin një sy kreut të kapitullit ose shënimeve në fund të faqes.)
- Çfarë sugjeron krahasimi i Jezu Krishtit me zjarrin dhe sodën se do të ndodhë në Ardhjen e Dytë të Tij? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Në Ardhjen e Tij të Dytë, Jezu Krishti do ta pastrojë botën.** Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë 3 Nefit 24:2–3.)

Shpjegoni se një rafinues e përdor zjarrin për ta nxehur një metal si argjendi ose ari deri sa arrin një gjendje të lëngshme. Procesi i nxehjes e lejon zgjyrën, ose papastërtitë, të dalin në sipërfaqen e metalit të lëngët, kur rafinuesi mund t’i heqë ato, duke e pastruar kështu metalin nga papastërtitë e tij. Një larës është dikush që pastron ose zbardh tekstilet duke përdorur sodë ose sapun. Ju gjithashtu mund të keni nevojë të shpjegoni se “bijtë e Levit” ishin mbajtës të priftërisë në Izraelin e lashtë. Sot fraza mund t’iu drejtohet mbajtësve të priftërisë në kohën e sotme (shih DeB 84:33–34).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 24:5–6. I kërkonit klasës ta ndjekë atë dhe të përcaktojë se kush do të konsumohet, ose shkatërrohet, në Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit dhe kush nuk do të konsumohet. (Ju mund të dëshironi të shpjegoni se fraza “bijtë e Jakobit” i drejtohet popullit të besëlidhjes së Zotit në shtëpinë e Izraelit.)

- Sipas 3 Nefit 24:5, çfarë do të bëjë Jezu Krishti në Ardhjen e Tij të Dytë? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Jezu Krishti do t’i shkatërrojë të ligjtë në Ardhjen e Tij të Dytë.**)

3 Nefi 24:7–18

Jezu Krishti citon mësimet e Malakias lidhur me mënyrën se si shtëpia e Izraelit mund të kthehet te Zoti

Ftoni studentët të përfytyrojnë se kanë një shok/shoqe të afërt ose një anëtar të familjes që po has vështirësi për ta ndier dashurinë dhe ndikimin e Zotit dhe të ruajë një dëshmi të ungjillit.

- Çfarë do të bëni që të përpiqeni për ta ndihmuar këtë person?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefi 24:7 dhe u kërkoni atyre të përcaktojnë këshillën e Zotit ndaj atyre që kishin filluar të largoheshin prej Tij dhe prej mbajtjes së besëlidhjeve të tyre me Të.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë që njerëzit ishin “larguar” nga ordinancat e Zotit? (Ata nuk po i mbanin më besëlidhjet dhe ordinancat e ungjillit.)
- Çfarë premtimi u dha Zoti atyre që nuk po i mbanin besëlidhjet e tyre? (“Kthehuni tek unë dhe unë do të kthehem te ju.”)
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë “ktheh[eni]” te Zoti? Si mendoni ju, çfarë do të thotë që Zoti do të “kthehe[t]” tek ata që kthehen tek Ai?

Shkruajeni parimin vijues në tabelë: ***Nëse ne vërtet do të kthehemi te Zoti, Ai do të kthehet tek ne.***

- Çfarë ju mëson ky parim rreth Atit Qiellor dhe Jezu Krishtit?

Në tabelë, shkruani *Kthehuni te Zoti*. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefi 24:8–12, duke kërkuar një mënyrë se si Zoti u tregoi njerëzve se si mund të ktheheshin tek Ai. Ndërsa përgjigjen studentët, shkruani *paguani të dhjetat dhe ofertat* nën fjalët *Kthehuni te Zoti*.

- Si është gatishmëria për të paguar të dhjetën një tregues se dikush i ka vendosur dashurinë dhe pasionet e tij te Zoti?

Ftojini një student të lexojë thënien që vijon, nga Presidenti Gordon B. Hinkli:

“Ne *mund* ta paguajmë të dhjetën tonë. Kjo nuk është dhe aq një çështje parash, sesa është një çështje besimi” (“Let Us Move This Work Forward”, *Ensign*, nëntor 1985, f. 85).

- Si është një tregues i besimit tonë në Zotin gatishmëria jonë për t’i paguar të dhjetat dhe ofertat?

U jepni studentëve kohë për të shqyrtuar në heshtje 3 Nefi 24:10–12. U kërkoni atyre të përcaktojnë premtimet e Zotit për ata që paguajnë një të dhjetë të plotë dhe të ndershme.

- Në çfarë mënyrash jeni bekuar si rezultat i pagimit të së dhjetës suaj? Si janë këta shembuj të “dritare[ve të] qiellit” duke u hapur për ju?

Përmbledhni 3 Nefi 24:13–18 duke shpjeguar se në këto vargje Zoti vuri në dukje se disa njerëz në Izraelin e lashtë kishin vënë në dyshim nevojën për t’i zbatuar ordinancat e ungjillit. Ata u ankuan se krenarët dhe të ligjtë dukej se po përparonin pavarësisht nga padrejtësia e tyre. Në 3 Nefi 24:16, Zoti u përgjigj se një “libër kujtimi” do të mbahej, ku emrat e besimtarëve do të shënoheshin (shih DeB 85:7–9; 128:6–7; Moisiun 6:5–8). Zoti më pas vuri në dukje se, kur të vijë përsëri, Ai do t’i ruajë besimtarët dhe do t’i ruajë ata për veten e Tij si thesar, ose do t’i “mbledh[ë] xhevahiret e [Tij]”.

- Në ç’ mënyrë është bekim të dimë se Zoti do t’i ruajë besimtarët dhe do t’i bëjë ata thesarin e Tij?
- Në 3 Nefi 24:16, cilat fraza përshkruajnë ata që do t’i ruajë Zoti si thesarin e Tij? (“Ata që kishin frikë nga Zoti” dhe që e “respektonin emrin e tij.”)

Shkruani *kanë frikë Zotin* dhe *respektojnë emrin e Zotit* nën *Kthehuni te Zoti*. (Ju mund të doni të shpjegoni se në këtë kontekst, fjala *frikë* do të thotë nderim ose respekt.) Ftojini studentët t’i përgjigjen pyetjes që vijon në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

- Merrni parasysh se si gjendeni në fushat e pagimit të së dhjetës e ofertave dhe të menduarit shpesh për Krishtin. Në çfarë mënyrash mund të “ktheh[eni]” tek Ai dhe të përmirësoheni në këto fusha?

3 Nefi 25

Jezu Krishti citon profecinë e Malakias se Elija do të kthehej përpara Ardhjes së Dytë

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 25:1–3. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar një arsye përse Ardhja e Dytë do të jetë një bekim për ata që janë besnikë ndaj Jezu Krishtit. Ftoni studentët të raportojnë atë që gjejnë. Mund t’ju duhet të shpjegoni se tek 3 Nefi 25:1, fjala *rrënjë* ka mundësi t’i drejtohet paraardhësve dhe fjala *degë* pasardhësve. Kështu, në jetën që vjen, të ligjtë nuk do të gëzojnë bekimet e të qenit të vulosur me paraardhësit dhe pasardhësit e tyre. Tek 3 Nefi 25:2, fraza “viça stalle” u drejtohet viçave që janë të sigurt, të ushqyer mirë dhe për të cilët tregohet kujdes. Zoti premton se, në mënyrë të ngjashme, Ai do të mbrojë dhe do të kujdeset për ata që i “tremben emrit [të Tij]”.

Shpjegoni se Malakia profetizoi rreth një ngjarjeje që do të ndodhte përpara Ardhjes së Dytë dhe që do të përfshinte profetin e Dhiatës së Vjetër, Elijan. Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 25:5–6 dhe vëreni klasën të kërkojë për atë që Elija do të bënte për ta ndihmuar botën të përgatitej për ardhjen e Zotit.

I pyetni studentët se çfarë dinë rreth kthimit të Elijas në tokë si pjesë e Rivendosjes së ungjillit. Ju mund të dëshironi t’i plotësoni përgjigjet e tyre duke shpjeguar se më 3 prill 1836 Elija iu shfaq Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit në tempullin e sapopërkushtuar të Kirtlandit (shih DeB 110:13–16). Në atë kohë, Elija rivendosi çelësat e priftërisë të nevojshëm për vulosjen e familjeve për përjetësinë në tempujt e shenjtë të Zotit. Nëpërmjet kërkimit të historisë familjare, ne përcaktojmë anëtarë të familjes për të cilët mund të kryhen ordinancat e tempullit.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë që Elija do t’i “kth[ente] zemrat e etërve tek fëmijët dhe zemrat e fëmijëve tek etërit e tyre”?
- Si është bekim për ju të dini se ju mund të vuloseni me familjen tuaj për përjetësinë?

Dëshmoni se, **kur zemrat tona kthehen tek etërit tanë nëpërmjet historisë familjare dhe punës në tempull, ne po ndihmojmë për ta përgatitur tokën për Ardhjen e Dytë të Jezu Krishtit.**

3 Nefi 26:1–12

Jezu Krishti shpjegon shkrimet e shenjta dhe Mormoni na mëson se çfarë duhet të bëjmë për të marrë gjërat më të mëdha që zbuloi Shpëtimtari

Përmbliidhni 3 Nefin 26:1–5 duke shpjeguar se, pasi Shpëtimtari u tregoi profecitë e Malakias, Ai u mësoi njerëzve “të gjitha gjërat që do të ndodhin mbi faqen e dheut” nga Krijimi deri në Gjykimin Përfundimtar (3 Nefi 26:3–4).

Ftojani një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 26:6–8 dhe vëreni klasën të kërkojë se sa shumë prej asaj që u mësoi Jezu Krishti, u shënuan në analin e Librit të Mormonit. Më pas i ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 26:9–11, duke kërkuar arsyen përse Mormoni nuk e përfshiu në përmbledhjen e tij gjithçka që Shpëtimtari u mësoi nefitëve. Theksoni se fjala *besojmë* në këto vargje nënkupton se ne kemi nevojë të veprojmë sipas doktrinave dhe parimeve që ka zbuluar Perëndia dhe jo thjesht të shpresojmë se ato janë të vërteta.

- Sipas 3 Nefit 26:9, çfarë u premton Zoti atyre që besojnë dhe veprojnë sipas asaj që Ai ka zbuluar? (Ndërsa përgjigjen studentët, theksoni se, **kur besojmë dhe veprojmë sipas asaj që ka zbuluar Perëndia, ne përgatitemi vetë për të marrë zbuluesë më të madhe.**)
- Si mendoni ju, përse është e nevojshme që të besojmë në të vërtetat që tashmë kemi marrë, përpara se të mund të marrim të vërtetat shtesë?
- Si mund të tregojmë se ne e besojmë atë që ka zbuluar Zoti?

U premtoni studentëve se, ndërsa studiojnë dhe zbatojnë me besnikëri parimet në Librin e Mormonit, ata do të marrin të kuptuar më të madh të ungjillit. I ndihmoni studentët të përsiatin se sa mirë po i pranojnë të vërtetat në Librin e Mormonit, duke i ftuar ata t’u përgjigjen pyetjeve vijuese në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta (ju mund të doni t’i shkruani këto pyetje në tabelë):

- Çfarë po bëni në jetën tuaj që e demonstroi besimin tuaj në Librin e Mormonit?
- Kur ju ka bërë leximi me qëllim të vërtetë i Librit të Mormonit të merrni zbuluesë personale?

3 Nefi 26:13–21*Shpëtimtari e përfundon shërbesën e Tij tokësore mes nefitëve dhe dishepujt e Tij ndjekin shembullin e Tij në shërbesën e tyre*

Shpjegoni se tek 3 Nefi 26, Mormoni përmbledhi pjesën e mbetur të shërbesës së Shpëtimtarit mes nefitëve. Ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 26:13–16. Ju mund të sugjeroni që ata t'i shenjojnë disa nga gjërat që bëri Shpëtimtari, të cilat zgjodhi t'i theksononte Mormoni.

Nëse e lejon koha, i ftoni studentët të shqyrtojnë dhe të përsiatin shënimet e tyre dhe shenjimet e shkrimeve të shenjta nga studimi i tyre i 3 Nefit 11–25. Nxitini ata të kërkojnë mësimet dhe ngjarje nga shërbesa e Shpëtimtarit mes nefitëve, të cilat janë domethënëse ose mbresëlënëse për ta. Ftoni dy ose tre studentë t'i shprehin mendimet dhe ndjenjat e tyre rreth shërbesës së Shpëtimtarit mes nefitëve.

3 Nefi 27

Hyrje

Shpejt pas shërbesës së Shpëtimtarit mes nefitëve, të dymbëdhjetë dishepujt e sapothirrur nefitë u bashkuan në lutje të fuqishme dhe agjërim. Jezu Krishti iu shfaq

atyre dhe iu përgjigj pyetjeve të tyre lidhur me emrin që ata do t'i jepnin Kishës. Ai i mësoi ata rreth ungjillit të Tij dhe i urdhëroi ata të jenë si Ai.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 27:1–12

Jezu Krishti i mëson dymbëdhjetë dishepujt që Kisha e Tij duhet të mbajë emrin e Tij

Ndajeni klasën në grupe me tre ose katër veta. Nëse klasa juaj është e vogël, e bëni secilin student të punojë në mënyrë individuale. I kërkoni secilit grup (ose individ) të përfytyrojnë se ata do të fillojnë me një klub të ri ose një skuadër të re sportive. I kërkoni secilit grup të vendosë se çfarë lloj klubi ose skuadre sportive do të krijonin ata, të tillë si një klub shkencor ose një skuadër futbollit dhe më pas i bëni ata të zgjedhin një emër për organizatën e tyre. E bëni secilin grup ta shkruajnë emrin e tyre në një copë letre. Më pas i mblidhni letrat e grupeve. (Ky aktivitet duhet të jetë i shkurtër. Nuk duhet të zërë shumë kohë ose të largojë shumë vëmendje nga doktrinat dhe parimet tek 3 Nefi 27.)

Lexoni me zë të lartë emrin në secilën letër. Pasi ta lexoni secilin emër, i kërkoni klasës të hamendësojë, bazuar në emrin, se çfarë lloj klubi ose skuadre është.

- Çfarë mund të përçojë një emër rreth një organizate dhe njerëzve në të?

Shpjegoni se shpejt pas vizitës së Jezu Krishtit tek nefitët, dymbëdhjetë dishepujt e Tij nefitë u bashkuan në agjërim dhe lutje (shih 3 Nefi 27:1). Ftojini dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 27:2–7. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar pyetjen e dishepujve dhe përgjigjen e Shpëtimtarit.

- Si tha Shpëtimtari se duhej të quhej Kisha e Tij?
- Çfarë arsyes dha Ai për ta quajtur emrin e Kishës sipas vetes së Tij?

I ftoni studentët të shqyrtojnë në heshtje 3 Nefin 27:8–12, duke gjetur përshkrimin e Shpëtimtarit për Kishën e Tij të vërtetë. Teksa studiojnë, shkruani thënien e mëposhtme të paplotë në tabelë:

Kisha e vërtetë e Jezu Krishtit duhet të jetë . . .

Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t'i shqyrtuar këto vargje, i pyetni se si do ta plotësonin fjalinë në tabelë bazuar në atë që kanë lexuar. (Studentët duhet të jenë në gjendje të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Kisha e vërtetë e Jezu Krishtit duhet të quhet me emrin e Tij dhe të ngrihet mbi ungjillin e Tij.**)

- Si mendoni ju, përse është e rëndësishme për Kishën e Shpëtimtarit që të mbajë emrin e Tij?
- Si mendoni ju, çfarë do të thotë për Kishën që është “ndërtuar mbi ungjillin [e Tij]”? (3 Nefi 27:10). Si mendoni ju, përse është e rëndësishme për Kishën që të ndërtohet mbi ungjillin e Tij dhe jo mbi veprat e njerëzve?

Ftojini studentët që ta plotësojnë fjalinë që vijon në fletoret e klasës ose në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta: “Të qenit anëtar i Kishës së Jezu Krishtit është e rëndësishme për mua, sepse . . .”

3 Nefi 27:13–22

Jezu Krishti përcakton ungjillin e Tij dhe u mëson se çfarë duhet të bëjnë për të qëndruar të pafajshëm përpara Tij dhe Atit të Tij

U kërkoni studentëve të mendojnë rreth mënyrës se si janë ndier kur janë kapur duke bërë diçka të gabuar. (Mos u kërkoni t’i tregojnë këto përvoja.) Më pas u kërkoni atyre të përfytyrojnë se si do të jetë po të qëndrojnë përpara Zotit për t’u gjykuar. I nxitni të përsiatin pyetjen që vijon:

- Si do të ndiheni përpara Zotit nëse jeni fajtorë për një mëkat?

Shpjegoni se fjala *ungjill* do të thotë “lajm i mirë”. Ftoni dy ose tre studentë ta bëjnë me radhë duke lexuar me zë të lartë nga 3 Nefi 27:13–16 dhe vëreni klasën të kërkojë për lajmin e mirë në këto vargje. Gjithashtu u kërkoni atyre të marrin parasysh se si ky lajm i mirë lidhet me ditën kur ata do të qëndrojnë përpara Perëndisë për t’u gjykuar.

- Shpëtimtari dëshmon se Ai erdhi në botë për të bërë vullnetin e Atit të Tij. Sipas 3 Nefit 27:14, për çfarë e dërgoi Ati Qiellor Jezu Krishtin që të bënte në botë?
- Bazuar tek 3 Nefi 27:13–14, cili është themeli i ungjillit? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Themeli i ungjillit është që Jezu Krishti bëri vullnetin e Atit të Tij në kryerjen e Shlyerjes.** Ju mund të dëshironi t’i ftoni studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë 3 Nefit 27:13–14.)
- Ngaqë Shpëtimtari e përbushi vullnetin e Atit të Tij, çfarë do të ndodhë për të gjithë njerëzimin? (Ne vërtet do të ngrihemi përpara Tij për t’u gjykuar për veprat tona.)

Ftoni studentët të shqyrojnë në heshtje 3 Nefin 27:16, duke kërkuar vepra që duhet t’i bëjmë që të marrim të gjitha bekimet e Shlyerjes dhe të përgatitemi për gjykimin. Kërkojuni studentëve të raportojnë mbi atë që gjejnë. Ftojini një student t’i shkruajë përgjigjet e tyre në tabelë.

- Sipas këtij vargu, çfarë bekimesh do t’u vijnë atyre që pendohen, pagëzohen dhe durojnë deri në fund? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë të vërtetën që vijon: **Nëse pendohemi, pagëzohemi dhe durojmë deri në fund, ne vërtet do të jemi të pafajshëm kur të qëndrojmë përpara Perëndisë për t’u gjykuar.**)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 27:17–19. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar se çfarë do t’u ndodhë atyre që nuk pendohen ose nuk durojnë deri në fund.

- Nga ajo që keni lexuar, përse të gjithë fëmijët e Atit Qiellor kanë nevojë për Shlyerjen e Jezu Krishtit?
- Çfarë lajmi i mirë gjendet për ne, ndërkohë që mendojmë lidhur me qëndrimin tonë përpara Zotit për t’u gjykuar?

Ftojini një student të lexojë thënien që vijon nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Lajmi i mirë [është] se vdekjes dhe ferrit [mund] t’i shpëtohet, se gabimet dhe mëkatet [mund] të kapërcehen, se ka shpresë, se ka ndihmë, se e pazgjidhshmja zgjidhet, se armiku [është] mposhtur. Lajmi i mirë [është] se varri i *çdo njeriu* [do të] jetë i zbrazët një ditë, se fryma e *çdo njeriu* [mund] të jetë e pastër përsëri, se *çdo* fëmijë i Perëndisë [mund] të kthehet përsëri tek Ati që u dha atyre jetë” (“Missionary Work and the Atonement”, *Ensign*, mars 2001, f. 8, 10).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 27:20–21 dhe vëreni klasën të kërkojë ftesën e Shpëtimtarit për ne.

- Cila është ftesa e Shpëtimtarit në këto vargje?

Për t’i ndihmuar studentët të mendojnë rreth përpjekjeve të tyre për ta pranuar këtë ftesë, i ftoni ata t’iu përgjigjen pyetjeve që vijnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të doni t’i shkruani këto pyetje në tabelë përpara orës mësimore ose lexojini ato me ngadalë që studentët të mund t’i shkruajnë ato.)

- Përse Shpëtimtari dëshiron që ju të pendoheni dhe të vini tek Ai?
- Në çfarë mënyrash po e pranoni ftesën e Shpëtimtarit tek 3 Nefi 27:20–21?
- Çfarë mund të bëni sot për t’u përgatitur që të qëndroni të panjollë përpara Zotit?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Doktrinën e Besëlidhjet 76:40–42. I kërkoni klasës ta ndjekë atë, duke kërkuar ide shtesë rreth arsyes përse ungjilli është lajmi i mirë. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë *DeB 76:40–42* në shkrimet e tyre të shenjta pranë 3 Nefit 27:13.)

Herët në mësim, ju u kërkuat studentëve të përsiatin se si ata do të ndiheshin përpara Zotit, në qoftë se do të ishin fajtorë për mëkatin. Në këtë pikë të mësimit, i ftoni ata të përsiatin se si mund të ndihen përpara Shpëtimtarit, në qoftë se e dinë se janë bërë të pastër nëpërmjet Shlyerjes së Tij dhe nëpërmjet bindjes ndaj parimeve, urdhërimeve dhe ordinancave të ungjillit.

- Nëse mund të flisnit me Shpëtimtarin në atë kohë, çfarë do të thoshit?
- Bazuar në atë që keni studiuar sot, si do t'ia shpjegonit një shoku lajmin e mirë të ungjillit të Jezu Krishtit?

3 Nefi 27:23–33

Jezu Krishti i udhëzon dishepujt e Tij për t'u bërë sikurse është Ai

Përmbledhni 3 Nefin 27:23–26 duke shpjeguar se Shpëtimtari u dha udhëzime dymbëdhjetë dishepuje të Tij nefitë dhe u mësoi atyre rreth përgjegjësive të tyre. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 27:27, duke kërkuar urdhërimin që Ai u dha dishepujve për t'i ndihmuar ata t'i përmbushnin rolet e tyre si gjykatës të njerëzve.

- Përse do të ishte e rëndësishme për gjykatësit e njerëzve që të ishin si Shpëtimtari?

Kërkojuni studentëve të rishikojnë 3 Nefin 27:21.

- Çfarë i urdhëroi Shpëtimtari dishepujt të bënin?
- Cila është marrëdhënia midis bërjes së veprave të Shpëtimtarit dhe bërjes si Ai?

Ndërsa studentët e diskutojnë këtë pyetje, shkruajeni parimin që vijon në tabelë: **Zoti pret që dishepujt e Tij t'i bëjnë veprat e Tij dhe të bëhen siç është Ai.**

- Cilat janë disa mënyra se si mund të jemi të ngjashëm me Shpëtimtarin? Cilat janë disa vepra që mund t'i bëjmë, ndërkohë që e ndjekim shembullin e Tij?
- Në çfarë mënyrash jeni bekuar ndërsa jeni përpjekur për ta ndjekur shembullin e Shpëtimtarit?

Përfundojeni orën mësimore duke dëshmuar për bekimet që vijnë kur ne përpiqemi të bëhemi si Jezu Krishti.

Dëshmoni për Jezu Krishtin

Shlyerja e Jezu Krishtit është e vërteta themelore mbi të cilën ngrihen të gjitha doktrinat dhe parimet e ungjillit. Ajo duhet të jetë në thelbin e të gjithë mësimdhënies dhe të mësuarit të ungjillit. Kërkoni mundësi për të dëshmuar shpesh për Jezu Krishtin dhe për t'i ndihmuar studentët ta shtojnë dashurinë e tyre për Të dhe dëshirën e tyre për të qenë dishepujt e Tij të vërtetë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 27:13–21. Ungjilli i Jezu Krishtit

Profeti Jozef Smith shpjegoi mesazhin thelbësor të ungjillit të Jezu Krishtit:

“Parimet themelore të besimit tonë janë dëshmia e Apostujve dhe Profetëve në lidhje me Jezu Krishtin, që Ai vdiq, u varros, u ngrit sërish ditën e tretë dhe u ngjiti në qiell; dhe gjithë gjërat e tjera që i përkasin besimit tonë, janë vetëm shtojca të kësaj” (*Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2009], f. 52).

Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi:

“Fjala *ungjill* do të thotë ‘lajm i mirë’. Lajmi i mirë është Zoti Jezu Krisht dhe mesazhi i Tij i shpëtimit. [Shih Bible Dictionary, “Gospels”, f. 682–683.] Jezusi e barazoi ungjillin si me misionin e Tij, ashtu edhe me shërbesën e Tij në vdekshmëri. Në deklarin e *misionit* të Tij, Jezusi tha:

‘Dhe ky është ungjilli që ju kam dhënë – se unë erdha në botë për të bërë vullnetin e Atit tim, sepse Ati im më dërgoi.

Dhe, Ati im më dërgoi që të mund të ngrihesha në kryq.’ [3 Nefi 27:13–14.]

Misionin e Shpëtimtarit në vdekshmëri ne e njohim si *Shlyerje*.

Shërbesa në vdekshmëri e Shpëtimtarit përfshin gjithçka tjetër që Ai bëri – mësimet e Tij, shprehjet e Tij të dashurisë, vëmendjen e Tij ndaj ordinancave, modelet e Tij të lutjes, këmbënguljen e Tij dhe më shumë. Ai jetoi që të ishte Shembulli ynë, të cilin ai gjithashtu e barazoi me ungjillin në deklarin e shërbesës së Tij. ‘Ky është ungjillim im’, tha Ai, ‘. . . pasi veprat që më keni parë të bëj, duhet t’i bëni edhe ju.’ [3 Nefi 27:21.] Prandaj, besimi; pendimi; pagëzimi me anë të ujit, zjarrit dhe Frymës së Shenjtë; mbledhja e të zgjedhurve; dhe durimi deri në fund janë të gjitha pjesë të ungjillit” (“Senior Missionaries and the Gospel”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2004, f. 81).

3 Nefi 27:27. Bërja si Jezu Krishti

Presidenti Ezra Taft Benson na mësoi:

“Ai njeri është më i madhërishtmi, më i bekuari dhe më i gëzuari, jeta e të cilit i përshtatet sa më pranë modelit të Krishtit. Kjo s’ka të bëjë aspak me pasurinë, pushtetin ose prestigjin tokësor. E vetmja provë e vërtetë e madhërshtisë, bekueshmërisë, gëzueshmërisë është se sa mund të vijë një jetë pranë të qenit si Mësuesi, Jezu Krishti. Ai është udha e drejtë, e vërteta e plotë dhe jeta e begatë” (“Jesus Christ – Gifts and Expectations” [fjalim në takimin shpirtëror të UBJ-së, 10 dhjetor 1974], f. 1, speeches.byu.edu).

3 Nefi 28

Hyrje

Kur Jezu Krishti i pyeti secilin prej dymbëdhjetë dishepujve të Tij nefitë se çfarë dëshironin prej Tij, nëntë prej tyre kërkuan një kthim të shpejtë tek Ai kur të ishte plotësuar shërbesa e tyre në tokë. Tre kërkuan të mbeteshin në tokë për të sjellë shpirtra tek Ai deri në Ardhjen e Dytë të Tij. Zoti i respektoi të dy grupet

e dëshirave të drejta. Mormoni dha disa hollësi për shërbesën e Tre Nefitëve dhe ai gjithashtu tregoi atë që i kishte zbuluar Zoti atij rreth ndryshimit fizik që përjetuan Tre Nefitët, me qëllim që ata të mund të mbeteshin në tokë.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 28:1–11

Jezu Krishti plotëson dëshirat e dishepujve të Tij nefitë

I ftoni studentët të përsiatin se si do të përgjigjeshin nëse Jezu Krishti u shfaqej atyre dhe i pyeste: “Çfarë dëshironi nga unë?” U kërkoni t’i shkruajnë përgjigjet e tyre në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Jepuni atyre mundësinë për të treguar atë që kanë shkruar nëse ndihen rehat për ta bërë atë.

Ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:1–3, duke kërkuar përgjigjen e nëntë dishepujve nefitë kur Zoti ua bëri këtë pyetje. Pasi studentët të raportojnë se çfarë kanë mësuar, pyetni:

- Si u ndje Shpëtimtari rreth dëshirës së këtyre nëntë dishepujve?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:4–9, duke kërkuar se çfarë dëshiruan tre dishepujt e mbetur prej Shpëtimtarit. I bëni studentët të raportojnë për atë që gjejnë. (Mund të jetë e dobishme që ta tërhiqni vëmendjen e studentëve të thënia që vijon tek 3 Nefi 28:9: “Ju dëshiruat që të mund të sillnit tek unë shpirtrat e njerëzve”.)

- Si u ndje Shpëtimtari rreth dëshirës së këtyre tre dishepujve?
- Sipas 3 Nefit 28:8–9, çfarë u premtoi Shpëtimtari Tre Nefitëve që të mund të përmbusheshin dëshirat e tyre të drejta?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 28:10 dhe bëjeni klasën të kërkojë bekimet që Zoti u premtoi Tre Nefitëve.

- Çfarë u premtoi Zoti Tre Nefitëve? Kur e keni parë se shërbimi ndaj të tjerëve çon drejt gëzimit?
- Çfarë mund të mësojmë rreth Zotit nga 3 Nefi 28:1–10? (Përgjigjet e studentëve për këtë pyetje mund të përfshijnë që **Zoti na bekon sipas dëshirave tona të drejta** dhe se **Zoti kënaqet kur ne dëshirojmë t’i ndihmojmë të tjerët të vijnë tek Ai.**)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë rëndësinë e dëshirave të drejta, lexoni thëniet që vijojnë:

Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tha:

“Ajo që dëshirojmë me ngulmim, me kalimin e kohës, është ajo që vërtet do të bëhemi më së fundi dhe ajo që vërtet do të marrim në përjetësi. . . .

Dëshirat e drejta kanë nevojë të jenë të palëkundshme, si rrjedhim” (“According to the Desire of [Our] Hearts”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 21–22).

Presidenti Brigam Jang na mësoi:

“Burrat dhe gratë që dëshirojnë të fitojnë vende në mbretërinë çelësiale, do të shohin se ata duhet të ndeshen me armikun e gjithë drejtësisë çdo ditë” (“Remarks”, *Deseret News*, 28 dhjetor 1864, f. 98).

- Si mendoni ju, përse duhet të ndeshemi çdo ditë me qëllim që dëshirat tona të drejta të përmbushen?

Shmangni spekulimin rreth Tre Nefitëve

Shumë veta kanë dëgjuar histori rreth vizitave të hamendësuar nga Tre Nefitët. Në vend që t’i tregoni këto histori, u mësoni atë që na mësohet në shkrimet e shenjta. Kujtoni thënien e Mormonit se Tre Nefitët do të jenë mes johebrenjve dhe judenjve, të cilët “nuk do t’i njohin” (3 Nefi 28:27–28). Përbahuni që të mos diskutoni për histori ose informacione të tjera, të cilat nuk gjenden në burime të miratuara nga Kisha.

- Kur e keni ndier se Zoti ju ka bekuar për shkak të dëshirave tuaja të drejta?

I drejtoni studentët të dëshirat për të cilat shkruan në fillim të orës mësimore. I ftoni ata të shkruajnë dy ose tri fjali rreth asaj që do të fillojnë të bëjnë sot për t'u siguruar që mund të përmbushen ato dëshira të drejta.

3 Nefi 28:12–35

Mormoni përshkruan shërbesën e Tre Nefitëve

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 28:12–16. Bëjeni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar atë që u ndodhi dishepujve nefitë pasi Shpëtimtari u largua prej tyre. Shpjegoni se dishepujt përjetuan shpërfytyrimin – një ndryshim të përkohshëm në trupat e tyre.

- Sipas 3 Nefit 28:15, cila është një arsye përse dishepujt patën nevojë të shpërfytyrohe-
shin? (Me qëllim që ata “të mund të shihnin gjërat e Perëndisë”.)

Shpjegoni se duke filluar me 3 Nefin 28:17, ne lexojmë përshkrimin e Mormonit për shërbesën e Tre Nefitëve. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:17, duke kërkuar atë që Mormoni nuk e dinte rreth gjendjes fizike të Tre Nefitëve kur e shkroi këtë rrëfim. (Ju mund të doni t'u thoni studentëve se më vonë në mësim, ata do të mësojnë më shumë rreth ndryshimit që përjetuan Tre Nefitët.)

Ftojini dy ose tre studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 3 Nefi 28:18–23. Vëreni klasën t'i ndjekë ata, duke kërkuar për mënyrën se si Zoti i bekoji Tre Nefitët, që ata të mund t'i plotësonin dëshirat e tyre të drejta.

- Çfarë bënë Tre Nefitët për t'i përmbushur dëshirat e tyre që të sillnin njerëz të tjerë të Shpëtimtari?
- Në çfarë mënyrash i bekoji Zoti ata që të mund t'i përmbushnin dëshirat e tyre?

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:25–32, duke përcaktuar njerëz që kanë përfiturar dhe ende do të përfitojnë nga shërbesa e Tre Nefitëve. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë. (Vini re se 3 Nefi 28:27–28 tregojnë një arsye përse ne duhet të jemi të kujdesshëm rreth të besuarit dhe të treguarit të historive nga njerëz që shpallin se i kanë takuar Tre Nefitët: Mormoni tha se njerëzit mes të cilëve shërbenin Tre Nefitët “nuk do t'i njohin”.)

3 Nefi 28:36–40

Mormoni na mëson rreth natyrës së qenieve të përndryshuara

Pyetni studentët nëse kanë pasur ndonjëherë një pyetje rreth ungjillit ose nëse kanë lexuar ndonjëherë diçka në shkrimet e shenjta që nuk e kuptonin. I kujtoni ata se, kur Mormoni fillimisht shkroi rreth shpërfytyrimit të Tre Nefitëve, ai tha se nuk e kuptoi plotësisht ndryshimin në gjendjen e tyre fizike gjatë shërbesës së tyre në tokë (shih 3 Nefin 28:17).

- Te kush drejtoheni zakonisht kur keni pyetje rreth ungjillit ose rreth pjesëve të shkrimeve të shenjta? Përse?

Ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:36–37 për të zbuluar atë që Mormoni bëri për ta gjetur përgjigjen e pyetjes së tij.

- Çfarë parimi mund të mësojmë nga Mormoni rreth mënyrës se si të marrim kuptueshmëri shtesë? (Edhe pse studentët mund t'i përgjigjen kësaj pyetjeje në mënyra të ndryshme, sigurohuni që ata të përcaktojnë parimin që vijon: **Kur na mungon të kuptuarit, ne duhet t'i kërkojmë Atit Qiellor dhe vërtet do të marrim udhëzim.**)
- Cilët janë disa shembuj që e ilustronin këtë parim?
- Cilat janë disa situata në të cilat ne mund të kemi nevojë t'i kërkojmë Atit Qiellor për më shumë të kuptuar?

Lexoni thënien që vijon, në të cilën Presidenti Spenser W. Kimball vë në dukje pak rrethana në të cilat ne duhet të lutemi për ndihmë:

“Ne secili kemi kaq shumë nevojë për ndihmën e tij, kur kërkojmë të mësojmë të vërtetat e ungjillit dhe më pas t'i jetojmë ato, kur ne kërkojmë ndihmën e tij në vendimet madhore të jetës sonë, vendime që përfshijnë arsimimin, martesën, punësimin, vendin e banimit, rritjen e familjeve tona, shërbimin me njëri-tjetrin në punën e Zotit dhe kërkimin e faljes së tij dhe të udhëzimit e

mbrojtjes së tij të vazhdueshme në gjithçka që bëjmë. Lista jonë e nevojave është e gjatë, e vërtetë dhe e përzemërt. . . .

Pas një jete të tërë plot lutje, unë e njoh dashurinë, fuqinë dhe forcën që vjen nga lutja e ndershme dhe e përzemërt. Unë e njoh gatishmërinë e Atit tonë për të na ndihmuar në përvijën tonë të vdekshmërisë, për të na mësuar, për të na udhëhequr, për të na udhëzuar. Kështu, me dashuri të madhe, Shpëtimtari ynë ka thënë: ‘Çfarë të them ty, ua them të gjithëve; lutuni gjithmonë’. (DeB 93:49.)” (“Pray Always”, *Ensign*, tetor 1981, f. 3, 6).

- Si mund ta shtoni besimin tuaj tek fuqia e lutjes? Kur keni marrë ju dhe familja juaj përgjigje ndaj lutjeve tuaja?

I nxitni studentët të drejtohen tek Ati Qiellor në lutje, ndërsa kërkojnë të kuptojnë ungjillin dhe ndërsa hasin sfida në jetë. Dëshmoni për bekimet që ju kanë ardhur në jetën tuaj, ndërkohë që i keni çuar sfidat dhe pyetjet tuaja tek Ati Qiellor.

Shpjegoni se ndryshimi i përjetuar nga Tre Nefitët quhet përndryshim. **Disa nga shërbëtorët besnikë të Zotit janë përndryshuar që të mund të vazhdonin shërbesën e tyre në tokë.** Ndërsa Mormoni vazhdoi të kërkonte rreth këtij ndryshimi, ai mësoi rreth natyrës së qenieve të përndryshuara.

Shkruani në tabelë *Qenie të Përndryshuara*. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 28:37–38. Vëreni klasën ta ndjekë atë, duke kërkuar për atë që Mormoni mësoi rreth ndryshimit që ndodhi në trupat e Tre Nefitëve.

- Çfarë mësoi Mormoni rreth qenieve të përndryshuara? (I kërkonte një student të shërbejë si shkruar dhe t’i shkruajë përgjigjet e studentëve të tjerë në tabelë. Përgjigjet duhet të përfshijnë se qeniet e përndryshuara nuk e “provojnë] vdekjen”, se ata nuk ndiejnë dhembje dhe se nuk përjetojnë brengë përveçse brengës që ndiejnë për shkak të mëkateve të botës.)
- Përse ishte ky ndryshim i nevojshëm për trupat e tyre? (Ju mund të dëshironi t’i bëni studentët të shqyrtojnë 3 Nefin 28:6–7. Ndryshimi ishte i nevojshëm që ata të mund ta përmbushnin dëshirën e tyre të drejtë që të mbeteshin në tokë dhe të vazhdonin të sillnin shpirta te Krishti deri në Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit.)

I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 28:39–40, duke kërkuar informacion shtesë rreth qenieve të përndryshuara. Ndërkohë që studentët raportojnë, bëjeni një shkruar tjetër t’i shkruajë gjetjet e tyre në tabelë. (Përgjigjet duhet të përfshijnë se qeniet e përndryshuara nuk mund të tundohen nga Satani, që ata janë të shenjtë dhe se “fuqitë e tokës nuk mund t’i përmbajjnë”.) Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se, edhe pse qeniet e përndryshuara nuk i provojnë dhembjet e vdekjes, ata nuk janë të ringjallur. Ata nuk do ta marrin atë “ndryshim më të madh” deri në Ditën e Gjykimit, kur do të ndryshohen nga vdekshmëria në pavdekshmëri me të shpejtë – “sa hap e mbyll sytë” (shih 3 Nefin 28:8, 40).

Përfundoni duke dëshmuar për parimet dhe doktrinat që diskutuat në klasë. I ftoni studentët të veprojnë sipas nxitjeve që kanë marrë nga Shpirti.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 28. Shpërftyrimi dhe përndryshimi

Tre Nefitët u shpërftyruan dhe u përndryshuan.

Shpërftyrimi, që përmendet tek 3 Nefi 28:13–17, është “gjendja e njerzve që përkohësisht ndryshohen në pamjen e jashtme dhe natyrën fizike – domethënë ngrihen në një nivel më të lartë shpirtëror – kështu që ata të mund të durojnë praninë dhe lavdinë e qenieve qiellore” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Shpërftyrimi”, scriptures.lds.org; shih edhe DeB 67:11; Moisiu 1:11). Shkrimet e shenjta tregojnë për njerz që janë shpërftyruar, duke përfshirë Moisiun (shih Moisiu 1:9–11); Jezu Krishtin, Pjetrin, Jakobin dhe Gjonin (shih

Mateu 17:1–8); dhe Jozef Smithin (shih Joseph Smith – Historia 1:14–20).

Qenie të përndryshuara janë “persona që ndryshohen që të mos provojnë dhembje ose vdekje, deri në ringjalljen e tyre në pavdekësi” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Qenie të Ngritura në Qiell”, scriptures.lds.org; shih edhe 3 Nefin 28:7–9, 20–22, 37–40). Qëllimi i tyre është të sjellin shpirta te Krishti (shih 3 Nefi 28:9). Shkrimet e shenjta përmbajnë tregime të njerzve që janë përndryshuar, duke përfshirë Enokun (shih Zanafilla 5:24; Hebrejve 11:5), Moisiun (shih Almën 45:19), Elijan (shih 2 Mbretërve 2:11) dhe Gjon të Dashurisë (shih Gjonin 21:22–23; DeB 7).

3 Nefi 29–30

Hyrje

Ndërsa Mormoni e përfundoi rrëfimin e tij për vizitën e Shpëtimtarit mes nefitëve, ai shpjegoi se dalja në dritë e Librit të Mormoni do të ishte një shenjë se Zoti po e përmbushte besëlidhjen e Tij me shtëpinë e Izraelit. Ai gjithashtu paralajmëroi se ata që i mohojnë veprat e

Perëndisë, do t’iu nënshtrohen gjytimeve të Perëndisë. Së fundi, ai shënoi ftesën e Shpëtimtarit për të gjithë njerëzit, që të pendohen dhe të numërohen mes shtëpisë së Izraelit.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 29

Mormoni dëshmon se Zoti do ta përmbushë besëlidhjen e Tij me shtëpinë e Izraelit në ditët e fundit

Përpara se të fillojë ora mësimore, kopjoni skemën vijuese në tabelë (ose përgatiteni atë si fletushkë për secilin student):

_____ 1. Johebrenjtë	a. Dy kuptime: 1) pasardhësit e profetit Jakob (Izrael) të Dhiatës së Vjetër, me të cilin Zoti bëri besëlidhje dhe 2) besimtarët e vërtetë në Jezu Krishtin, të cilët kanë bërë besëlidhje me Perëndinë
_____ 2. Shtëpia e Izraelit	b. Një premtim për besnikët i cili përfshiu bekimet e ungjillit, autoritetin e priftërisë, familjet e përjetshme dhe një tokë trashëgimie
_____ 3. Përbuz	c. Dy kuptime: 1) njerëz me prejardhje familjare joizraelitë ose jojudëse dhe 2) njerëz pa ungjillin
_____ 4. Besëlidhja e Zotit me Izraelin	d. Trishtim dhe keqardhje e thellë
_____ 5. Mjerë	e. Të mos përfillësh ose të mohosh me përcënim ose nënvlerësim

Fillojeni klasën duke i ftuar studentët t’i përputhin fjalët në kolonën e parë të skemës me përkufizimet e tyre të sakta në kolonën e dytë (përgjigjet: 1-c, 2-a, 3-e, 4-b, 5-d). Teksa studentët i raportojnë përgjigjet e tyre, sigurohuni që ta kuptojnë secilin prej përkufizimeve. Ju mund ta bëni këtë duke i ftuar studentët t’i shpjegojnë përkufizimet me vetë fjalët e tyre ose duke e përdorur secilën fjalë ose frazë në një fjali. I njoftoni studentët se këto përkufizime do t’i ndihmojnë të kuptojnë më mirë 3 Nefin 29–30.

Shpjegoni se, pasi Mormoni shkroi rreth vizitës së Shpëtimtarit te nefitët, ai profetizoi për përmbushjen e premtimeve të Zotit në ditët e fundit. Pyetni studentët nëse e kanë përjetuar ndonjëherë plotësimin e një premtimi hyjnor, qoftë ai i dhënë në shkrimet e shenjta, nga një profet, nëpërmjet Frymës së Shenjtë apo nëpërmjet një bekimi patriarkal. Ftoni dy ose tre studentë t’i tregojnë përvojat e tyre, por sigurohuni që i kujtoni ata se nuk duhet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo të fshehta.

- Si mendoni ju, përse disa njerëz mund të dyshojnë se Perëndia do t’i mbajë premtimet e Tij?
- Në ç’mënyrë e dini se Perëndia i mban premtimet e Tij?

Shkruani në tabelë fjalët *Kur* dhe *Atëherë*. Ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 29:1–3, duke kërkuar për fjalët në tabelë. Shpjegoni se këto fjalë do t’i ndihmojnë ata të

Ndiqni ecurinë e synimeve dhe të sfidave

Si pjesë e mësimi 131, ju i nxitët studentët të shkruajnë rreth përvojave që i kanë forcuar ata shpirtërisht. Përpara se ta filloni mësimin e sotëm, merrni parasysht t’i rikujtoni ata për këtë sfidë. Ju gjithashtu mund t’u jepni atyre mundësinë për të folur rreth mënyrës se si kanë përfituar nga shënimi i përvojave të tyre.

përcaktojnë një ngjarje që do të tregojë se Zoti po i mban premtimet e Tij drejtuar shtëpisë së Izraelit në ditët e fundit. (Mund të jetë e dobishme të shpjegoni se fraza “këto thënie” tek 3 Nefi 29:1 u drejtohet shkrimeve në Librin e Mormonit.)

- Si do ta përmbledhni profecinë e shënuar në këto vargje? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Dalja në dritë e Librit të Mormonit është një shenjë se Zoti po e përmbush besëlidhjen e Tij për ta mbledhur Izraelin në ditët e mëvonshme.** Ju mund të dëshironi t’i nxitni studentët ta shenjojnë këtë të vërtetë në përmbledhjen e kapitullit të 3 Nefit 29.)

I ftoni studentët t’i ngrenë lart kopjet e tyre të Librit të Mormonit. Shpjegoni se ata kanë në duart e tyre përmbushjen e profecisë së Mormonit dhe se ata do të mund të sigurohen se Zoti po e përgatit popullin e Tij për ardhjen e Tij. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien në vijim nga Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Libri i Mormonit është një provë fizike që Zoti është angazhuar të mbledhë fëmijët e besëlidhjes së Tij me Izraelin. . . .

Vërtet, Zoti nuk ka harruar! Ai na ka bekuar ne dhe të tjerë kudo në botë me Librin e Mormonit. . . . Ai na ndihmon të bëjmë besëlidhje me Perëndinë.

Ai na fton ta kujtojmë Atë dhe të njohim Birin e Tij të Dashur. Ai është një dëshmi tjetër e Jezu Krishtit” (“Besëlidhjet”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor

2011, f. 88).

- Si është fakti që ne e kemi Librin e Mormonit, një dëshmi se Perëndia do t’i mbajë premtimet e Tij?

Shkruajeni pyetjen vijuese në tabelë: *Përse interesohen shenjtorët e ditëve të mëvonshme në besëlidhjen e Zotit me shtëpinë e Izraelit?* U kërkoni studentëve të dëgjojnë përgjigjet e kësaj pyetjeje, ndërsa lexoni thënien që vijon nga Plaku Rasëll M. Nelson, i cili rendit premtimet që janë pjesë e besëlidhjes së Zotit me popullin e Tij. (Ju mund të dëshironi t’i jepni secilit student një kopje të kësaj thënieje.)

“Besëlidhja e Perëndisë, e bërë me Abrahamin dhe më vonë e përsëritur me Isakun dhe Jakobin, . . . përmbante disa premtime, duke përfshirë:

- Jezusi, Krishti, do të lindte përmes prejardhjes familjare të Abrahamit.
- Pasardhësit e Abrahamit do të jenë të shumtë, me të drejtën që të shtohen përjetësisht dhe gjithashtu me të drejtën që të mbajnë priftërinë.
- Abrahami do të bëhet atë i shumë kombeve.
- Vende të caktuara do të trashëgohen nga pasardhësit e tij.
- Të gjitha kombet e tokës do të bekohen nga fara e tij.
- Dhe ajo besëlidhje do të jetë e përjetshme – madje nëpër ‘një mijë breza’.

Disa nga këto premtime janë përmbushur; të tjera presin të përmbushen. . . .

Disa nga ne janë farë e mirëfilltë e Abrahamit, të tjerë janë mbledhur në familjen e tij nëpërmjet birësisimit. Zoti nuk bën asnjë dallim. Së bashku ne i marrim këto bekime të premtuara – nëse e kërkojmë Zotin dhe u bindemi urdhërimeve të Tij. . . .

. . . Brigam Jangu tha: “Të gjithë shenjtorët e ditëve të mëvonshme hyjnë në besëlidhjen e re dhe të përjetshme kur hyjnë në këtë Kishë” (“Besëlidhjet”, f. 87–88; duke cituar *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* [1997], f. 62).

- Duke përdorur atë që keni mësuar nga thënia e Plakut Nelson, si mund t’i përgjigjeni pyetjes në tabelë? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme, por sigurohuni që ata të përcaktojnë të vërtetën që vijon: **Shenjtorët e ditëve të mëvonshme janë pjesë e popullit të besëlidhjes së Zotit dhe ne mbajmë përgjegjësinë për t’i bekuar të gjitha kombet.**)
- Si kërkojnë shenjtorët e ditëve të mëvonshme t’i bekojnë kombet e tokës?
- Çfarë roli luan Libri i Mormonit në këto përpjekje?

Drejtojuuni fjalëve *përbuz* dhe *mjerë* nga veprimtaria përputhëse. Shpjegoni se Mormoni e dinte që në ditët e fundit do të ishin ata që do ta përbuznin Librin e Mormonit dhe prova të tjera të përmbushjes së besëlidhjes së Zotit me popullin e Tij. Vëriini studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 29:4–9, duke kërkuar atë që do t’u ndodhë atyre që e përbuzin Shpëtimtarin dhe veprat e Tij. Pasi studentët të shpjegojnë atë që kanë gjetur, ju mund të sugjeroni që ta shkruajnë të vërtetën që vijon në shkrimet e tyre të shenjta: **Hidhërim do t’iu vijë atyre që i mohojnë Jezu Krishtin dhe veprat e Tij.**

- Përse është hidhërimi pasojë e natyrshme e përbuzjes së Shpëtimtarit dhe të veprave të Tij?
- Si do t'i përgjigjesht dikujt që thotë se Zoti nuk i flet njeriut ose Ai nuk kryen mrekulli?
- Si mund t'i dallojmë dhe vlerësojmë më mirë në jetën tonë Zotin dhe veprat e Tij?

3 Nefi 30

Zoti i këshillon johebrenjtë të pendohen dhe të vijnë tek Ai

Drejtojuini fjalës *përbuz* nga veprimtaria përputhëse. I njoftoni studentët se tek 3 Nefi 30, Mormoni plotësoi një urdhërim nga Zoti për të shënuar një ftesë nga Jezu Krishti drejtuar veçanërisht johebrenjve, ose njerëzve pa ungjillin. I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 30:1–2, duke kërkuar sa më shumë ftesa drejtuar johebrenjve që mund të gjejnë. Pasi të raportojnë atë që kanë gjetur, pyetni:

- Cilat prej këtyre ftesave mendoni se do të ishin një përmbledhje e gjithë të tjerave? (Ftesa për të ardhur te Krishti përfshin pendimin, pagëzimin, marrjen e Frymës së Shenjtë dhe qenien i numëruar mes njerëzve të Zotit.)
- Çfarë bekimesh u premton Jezu Krishti johebrenjve, në qoftë se ata do të vijnë tek Ai? (Heqje të mëkateve, qenien të mbushur me Frymën e Shenjtë dhe qenien të numëruar mes popullit të Tij.)
- Përse është bekim që të numërohemi mes popullit të Zotit?

Shkruani parimin vijues në tabelë: ***Nëse vijnë te Krishti, ne vërtet do të numërohemi mes popullit të Tij.*** Shpjegoni se, edhe pse 3 Nefi 30:2 u drejtohet atyre që nuk janë anëtarë të Kishës, ne mund ta përdorim ftesën e Jezu Krishtit për të matur vetë përpjekjet tona për t'i mbajtur besëlidhjet që kemi bërë me Perëndinë. Dëshmoni për bekimet që vijnë nga mbajtja e besëlidhjeve tona dhe e urdhërimeve të Zotit.

Përsëritje e 3 Nefit

Merrni pak kohë për t'i ndihmuar studentët të përsëritin librin e 3 Nefit. Kërkojuini të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar ashtu edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse nevojitet, i ftoni të shqyrtojnë shkurtimisht disa prej përmbledhjeve të kapitujve në 3 Nefi për t'i ndihmuar që të kujtojnë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë të tregojnë diçka nga 3 Nefi që ishte frymëzuese për ta ose që i ka ndihmuar të kenë besim më të madh në Jezu Krishtin.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Jepini secilit student një fletë letre bosh. I ftoni ata të shkruajnë një letër drejtuar një personi (qoftë imagjinar ose dikujt që njohin) që nuk është anëtar i Kishës. Sugjeroni që t'i kërkojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë për të vërteta që mund t'i përdorin për ta ftuar marrësin e letrës që të vijë te Krishti dhe të numërohet mes popullit të Tij. Kërkojuini dy ose tre studentëve të tregojnë atë që shkruan.

Shënim: Kohëzgjatja e këtij mësimi mund të lejojë kohë për këtë veprimtari. Për veprimtari të tjera përsëritjeje të zotërimit të shkrimit të shenjtë, shihni shtojcën në fund të këtij manuali.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

3 Nefi 30:1–2. Mbledhja e Izraelit

Presidenti Spenser W. Kimball na mësoi:

“Mbledhja e Izraelit përbëhet nga bashkimi me kishën e vërtetë dhe nga ardhja e tyre tek një dije për Perëndinë e vërtetë. . . . Si rrjedhim, çdo njeri që e ka pranuar

ungjillin e rivendosur dhe që tani kërkon ta adhurojë Zotin në gjuhën e vet dhe me shenjtoret në kombet ku ai jeton, ka vepruar në pajtim me ligjin e mbledhjes së Izraelit dhe është trashëgimtar i të gjitha bekimeve të premtuara shenjtoreve në këto ditë të fundit” (*The Teachings of Spencer W. Kimball*, red. Edward L. Kimball [1982], f. 439).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

3 Nefi 23–30 (Njësia 27)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 3 Nefin 23–30 (njësia 27), nuk synohet të jepet si pjesë e mësimi tuaj. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (3 Nefi 23)

Studentët vazhduan t'i studiojnë fjalët e Jezu Krishtit drejtuar nefitëve. Ata mësuan se Shpëtimtari i urdhëroi njerëzit që t'i kërkojnë me zell fjalët e Isaias dhe të profetëve të tjerë. Kur Shpëtimtari i qortoi njerëzit për mosmbajtjen e anave të sakta të vetë historisë së tyre shpirtërore, studentët mësuan se, kur i shënojmë përvojat shpirtërore, ne e ftojmë Zotin për të na dhënë më shumë zbulësë.

Dita 2 (3 Nefi 24–26)

Ndërsa studentët i përsiatin fjalët e Malakias, të cilat Jezu Krishti i ndau me nefitët, atyre u rikujtohet se në Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit, Ai do ta pastrojë popullin e Tij dhe do t'i gjykojë të ligjtë. Reflektimi i mëtejshëm mbi parimin e së dhjetës dhe kthimin e profetizuar në ditët e mëvonshme të Elijas i ndihmon studentët të kuptojnë se, në qoftë se kthehem te Zoti, Ai do të kthehet tek ne dhe se, kur zemrat tona kthehen tek etërit tanë, ne po ndihmojmë për ta përgatitur tokën për Ardhjen e Dytë të Jezu Krishtit. Shpjegimi i Mormonit për sa i përket arsyes përse ai nuk i përfshiu të gjitha mësimet e Shpëtimtarit mes nefitëve, i ndihmoi studentët të zbulojnë se kur e besojmë atë që Perëndia ka zbuluar, ne e përgatitim veten tonë për të marrë zbulësë më të madhe.

Dita 3 (3 Nefi 27)

Ndërsa dymbëdhjetë dishepujt nefitë vazhdonin në lutje dhe agjërim, Shpëtimtari i vizitoi ata dhe u shpjegoi se Kisha e vërtetë e Jezu Krishtit thirret me emrin e Tij dhe ndërtohet mbi ungjillin e Tij. Nga ajo që Shpëtimtari u mësoi dishepujve të Tij, studentët gjithashtu mësuan se themeli i ungjillit të Jezu Krishtit është se Ai bëri vullnetin e Atit të Tij në kryerjen e Shlyerjes. Me këtë të kuptuar të ungjillit, studentët gjithashtu mësuan se, nëse i jetojmë parimet e ungjillit, atëherë ne mund të qëndrojmë të panjollë përpara Perëndisë në ditën e fundit.

Dita 4 (3 Nefi 28–30)

Teksa Jezu Krishti i ringjallur i respektoi dëshirat e dishepujve të Tij nefitët, studentët mësuan se Zoti na bekon në përputhje me dëshirat tona të drejta. Nga shembulli i Mormonit që

i kërkoji Zotit dituri shtesë lidhur me Tre Nefitët, studentët mësuan se, në qoftë se i kërkojmë Zotit aftësi për të kuptuar, ne vërtet do të marrim zbulësë. Përfundimi i Mormonit lidhur me shërbesën e Shpëtimtarit mes nefitëve i mësoi studentët se dalja në dritë e Librit të Mormonit është shenjë se Zoti po e plotëson besëlidhjen e Tij me shtëpinë e Izraelit dhe se, nëse vijmë te Krishti, ne mund të numërohemi mes popullit të Tij.

Hyrje

Edhe pse ka shumë parime të vlefshme që gjenden tek 3 Nefi 23–30, gjysma e parë e këtij mësimi përqendrohet në atë që studentët mund të mësojnë tek 3 Nefi 24–25 rreth përgatitjes për Ardhjen e Dytë të Jezu Krishtit. Gjysma e dytë e mësimi përqendrohet mbi parimet tek 3 Nefi 27 që mund t'i ndihmojnë studentët të mendojnë se çfarë do të thotë të jesh një dishepull i Jezu Krishtit dhe se si mund të jemi më shumë si Ai.

Sugjerime për Mësimdhënien

3 Nefi 23–26

Jezu Krishti i ringjallur ua shpjegon shkrimet e shenja nefitëve

I ftoni studentët të japin shembuj të ngjarjeve që kërkojnë përgatitje të kujdesshme gjatë një periudhe të kohës. (Shembujt mund të përfshijnë një garë vrapimi të gjatë, një koncert muzikor ose një shfaqje teatrale.) U kërkoni studentëve të shpjegojnë se ç'mund t'i ndodhë dikujt që përpiqet të marrë pjesë në këtë ngjarje pa përgatitjen e nevojshme.

Ftoni një student të lexojë 3 Nefin 24:2 dhe më pas pyetni klasën se çfarë ngjarje mendojnë se po paratregonte profeti Malakia. Pasi studentët ta kenë përcaktuar "ditën e ardhjes së tij" si Ardhjen e Dytë të Jezu Krishtit, i ftoni ta shenjojnë pyetjen që bëri Malakia: "Kush mund të durojë ditën e ardhjes së tij dhe kush do të qëndrojë më këmbë kur ai të shfaqet?"

Pyetni: Përse është kjo një pyetje e rëndësishme për t'u marrë parasysh nga ata që jetojnë në ditët e fundit?

Ftoni një student të lexojë me zë të lartë shpjegimin vijues nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, lidhur me mënyrën se si pagimi i të dhjetës mund të na ndihmojë që të jemi të përgatitur për Ardhjen e Dytë të Shpëtimtarit:

"Nëpërmjet vendimit tonë tani për t'u bërë pagues i së dhjetës së plotë dhe përpjekjeve tona të vazhdueshme për t'u bindur, ne vërtet do të forcohem në besimin tonë dhe, me kalimin e kohës, zemrat tona do të zbuten. Është ai ndryshim në zemrat tona nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, përtej ofrimit të parave ose mallrave tona, që e bën të mundur për Zotin që t'u premtojë paguesve të së dhjetës së plotë mbrojtje në ditët e fundit. Ne mund të kemi mirëbesim se vërtet do të kualifikohemi për atë bekim të mbrojtjes, në qoftë se tani zotohemi për të paguar një të dhjetë të plotë dhe e bëjmë atë në mënyrë të vazhdueshme"

("Spiritual Preparedness: Start Early and Be Steady", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2005, f. 40).

Pyetni: Sipas Presidentit Ajring, si mund të na ndihmojë pagimi i së dhjetës që të përgatitemi për ta takuar Shpëtimtarin?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë profecinë e Malakias lidhur me ardhjen e Elijas tek 3 Nefi 25:5–6. Për t'i ndihmuar që ta kuptojnë më mirë se si përmbushja e kësaj profecie mund t'i ndikojë ata, e ftoni një student të lexojë ftesën që vijon nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuoromit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"I ftoj të rinjtë e Kishës që të mësojnë e të përjetojnë Shpirtin e Elijas. . . .

Kur i përgjigjeni me besim kësaj ftese, zemra juaj do të kthehet drejt etërve. Premtimet që iu bënë Abrahamit, Isakut dhe Jakobit, do të nguliten në zemrën tuaj. . . . Dashuria dhe mirënjohja juaj për paraardhësit tuaj do të shtohet. Dëshmia juaj për Shpëtimtarin për kthimin në besim tek Shpëtimtari do të bëhet e thellë dhe e qëndrueshme. Dhe unë ju premtoj se do të jeni të mbrojtur ndaj ndikimit në rritje të kundërshtarit. Ndërsa merrni pjesë dhe e doni këtë punë të shenjtë, ju do të mbroheni në rini dhe gjatë gjithë jetës suaj" ("Zemrat e Fëmijëve do të Kthehen", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 26–27).

Pyetni: Çfarë përvojash keni pasur duke bërë historinë familjare dhe punën në tempull, të cilat ju kanë forcuar shpirtërisht?

3 Nefi 27–30

Jezu Krishti zbulon emrin dhe tiparet themelore të Kishës së Tij dhe i nderon dëshirat e drejta të dishepujve të Tij; Mormoni e përfundon analin e Tij për shërbesën e Shpëtimtarit mes nefitëve

Shkruani thënien që vijon nga Profeti Jozef Smith në tabelë (ju mund të dëshironi ta bëni këtë përpara orës së mësimi dhe mbulojeni atë deri në këtë pikë të mësimi). I kërkoni një student ta lexojë thënien me zë të lartë. (Kjo thënie gjendet tek *Mësimet e Presidentëve të Kishës: Jozef Smith* [2009], f. 52.)

"Parimet themelore të besimit tonë janë dëshmia e Apostujve dhe Profetëve në lidhje me Jezu Krishtin, që Ai vdiq, u varros, u ngrit sërish ditën e tretë dhe u ngjiti në qiell" (Jozef Smith).

Shpjegoni se, sikurse shpalli Profeti Jozef Smith, Shpëtimtari u mësoi nefitëve se qendra e ungjillit të Tij është sakrifica e Tij shlyese. Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Themeli i ungjillit të Jezu Krishtit është se Ai bëri vullnetin e Atit të Tij në kryerjen e Shlyerjes.**

Ftojini studentët t'i hedhin një sy të shpejtë 3 Nefit 27 dhe të përcaktojnë frazat në të cilat Shpëtimtari na e mësoi këtë doktrinë. U kërkoni studentëve të tregojnë fragmentet që zbuluan.

Shpjegoni se 3 Nefi 27:16–20 përmban mësimet e Shpëtimtarit lidhur me mënyrën se si mund ta ftojimë fuqinë e Shlyerjes së Tij në jetën tonë. Shkruani thënien vijuese në tabelë: *Nëse ne . . . , atëherë ne . . .* I ftoni studentët të lexojnë në heshtje 3 Nefin 27:20, duke kërkuar fjalë ose fraza që mund t'i përdorin për të plotësuar hapësirat bosh në tabelë. Pyetni: Si na ndihmon

ndjekja e këtij parimi për të qenë dishepuj të vërtetë të Jezu Krishtit?

I shpjegoni klasës se sfida përfundimtare dhe pika kulmore e të qenit dishepuj nga ana jonë gjendet tek 3 Nefi 27:21, 27. I ftoni studentët t'i lexojnë në heshtje këto vargje. Ndërsa ata lexojnë, shkruani thënien vijuese në tabelë: *Zoti Jezu Krisht pret që dishepujt e Tij t'i bëjnë veprat e Tij dhe të bëhen. . . .*

Pyetini studentët se si do ta plotësonin këtë thënie, bazuar në atë që lexojnë tek 3 Nefi 27:27. (Ndërsa studentët përgjigjen, plotësoni thënien në dërrasë që të lexohet si vijon: **Zoti Jezu Krisht pret që dishepujt e Tij t'i bëjnë veprat e Tij dhe të bëhen siç është Ai.**) Lexoni me zë të lartë thënien e mëposhtme nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë:

"Le të marrim parasysh disa nga gjërat që bëri Jezusi, të cilat ne të gjithë mund t'i ngjasojmë.

1. Jezusi 'e përshkoi vendin duke bërë mirë'. [Veprat e Apostujve 10:38.] Ne të gjithë mund të bëjmë diçka të mirë çdo ditë – për një anëtar të familjes, një mik ose edhe një të panjohur – në qoftë se ne vërtet do t'i kërkojmë ato mundësi.

2. Jezusi ishte Bariu i Mirë i cili u kujdes për delet e Tij dhe pati merak për ato që u humbën. Ne mund të kujdesemi për të vetmuarit ose ata që janë më pak aktivë, dhe të shoqërohemi me ta.

3. Jezusi pati dhembshuri për shumë veta, duke përfshirë një lebroz të varfër. Edhe ne mund të kemi dhembshuri. Neva na rikujtohet në Librin e Mormonit se duhet 'të vajtoj[më] me ata që vajtojnë'. [Mosia 18:9.]

4. Jezusi dha dëshmi për misionin e Tij të shenjtë dhe për veprën e madhërisme të Atit të Tij. Për pjesën tonë, ne të gjithë mund të 'qëndrojmë' si dëshmitarë të Perëndisë në të gjitha kohërat'. [Mosia 18:9.] ("Çmimi i Qenies Dishepull", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2006, f. 21).

Ndajeni klasën në dyshe ose në grupe të vogla. Ftojini secilën dyshe ose secilin grup të shkruajnë dy ose tri mënyra se si mund t'i zbatojnë në jetën e tyre katër sugjerimet e Presidentit Faust.

Pasi të kenë mbaruar, ftojini secilën dyshe ose secilin grup të japin një ide prej listës së tyre një e nga një. Në tabelë, shkruani idetë e tyre për mënyrën se si ne mund t'i bëjmë veprat e Shpëtimtarit dhe të bëhemi më shumë si Ai. I ftoni studentët që në heshtje të zotohen për të vepruar sipas një ose dy prej këtyre ideve gjatë javës së vjen. Jepni dëshminë tuaj se ne të gjithë mund të bëhemi si Shpëtimtari, në qoftë se ushtrojmë besim tek Ai.

Njësia Tjetër (4 Nefi 1–Mormoni 8)

I nxitni studentët të kërkojnë përgjigje për pyetjet e mëposhtme, ndërsa studiojnë njësinë e ardhshme: Si mund të shkojë një popull nga të qenit paqësor dhe i begatë drejt të qenit të lig? Si shkuan nefitët nga populli më i begatë dhe më i lumtur që kishte jetuar ndonjëherë në tokë, drejt bërjes tërësisht të ligj? Cilat ishin fjalët përfundimtare të Mormonit?

4 Nefin: Libri i Nefit

Përse të studiohet ky libër?

Ndërsa studentët studiojnë 4 Nefin, ata do të mësojnë për bekimet që u vijjnë njerëzve, të cilët janë të bashkuar në të jetuarit e ungjillit të Jezu Krishtit. Pas shërbesës së Shpëtimtarit midis pasardhësve të Lehit, të gjithë njerëzit kudo në tokë u kthyen në besim. Ndërsa u bindeshin urdhërimeve, ata gëzuan paqe, begati dhe bekime të mrekullueshme shpirtërore. Mormoni shpalli: “Me siguri nuk mund të kishte një popull më të lumtur mes gjithë njerëzve të krijuar nga dora e Perëndisë” (4 Nefi 1:16). Studentët do të mësojnë gjithashtu mësimet të rëndësishme nga rënia graduale e njerëzve në një gjendje ligësie.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni përpiloi dhe përmbledhi analet e katër shkruarëve për të krijuar librin e 4 Nefit. I pari i këtyre ishte Nefi, sipas të cilit u quajt libri. Nefi ishte biri i Nefit, i cili ishte një nga dymbëdhjetë dishepujt e zgjedhur nga Zoti gjatë shërbesës së Tij midis pasardhësve të Lehit (shih 3 Nefin 11:18–22; 12:1). Tre autorët e tjerë ishin biri i Nefit, Amosi, dhe bijtë e Amosit, Amosi dhe Amaroni (shih 4 Nefin 1:19, 21, 47).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni nuk ia drejtoi librin e 4 Nefit një publiku të veçantë dhe nuk tha përse e shkroi atë. Megjithatë, ky libër ndihmon në qëllimet kryesore të Librit të Mormonit – për të dëshmuar se Jezusi është Krishti dhe për t’i bërë të njohura

besëlidhjet e Zotit (shih faqen e titullit të Librit të Mormonit). Ai e bën këtë duke paraqitur bekimet që pasojnë kur njerëzit pendohen, vijjnë te Jezu Krishti dhe bëjnë besëlidhje me Të. Ai tregon gjithashtu pasojat shkatërruese që ndodhin kur njerëzit e mohojnë Shpëtimtarin dhe ungjillin e Tij, dhe i braktisin besëlidhjet e tyre.

Kur dhe ku u shkrua ai?

Analet origjinale të përdorura si burime për librin e 4 Nefit ka mundësi të jenë shkruar midis viteve 34 Ps.K. dhe 321 Ps.K.. Mormoni i përmbledhi ato analet diku midis viteve 345 Ps.K. dhe 385 Ps.K.. Mormoni nuk e tha se ku ishte kur e hartoi këtë libër.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Në vetëm 49 vargje, libri i 4 Nefit rrëfen një periudhë gati 300 vjeçare – pothuaj një e treta e të gjithë historisë nefite të pasqyruar nga Libri i Mormonit. Shkurtësia e 4 Nefit ndihmon në fuqinë e tij [si libër]. Ai thekson shkurtimisht dallimin midis drejtësisë së njerëzve menjëherë pas shërbesës së Shpëtimtarit në mes tyre dhe ligësisë së tyre katër breza më vonë. 18 vargjet e para të librit paraqitin bekimet e gëzuara nga një shoqëri që është ndërtuar mbi ungjillin e Jezu Krishtit. Vargjet e mëvonshme japin një dëshmi të shkatërrimit prej krenarisë, duke treguar se si kjo shoqëri u dobësua gradualisht deri sa ishte pothuajse e gjitha e konsumuar në mëkat.

Përmbledhje

4 Nefi 1:1–18 Në vijim të shërbesës së Jezu Krishtit, të gjithë njerëzit kudo në tokë kthehen në besim dhe pagëzohen. Ata nuk e veçojnë më veten si nefitë dhe lamanitë. Ata i “[kanë] të gjitha gjërat e përbashkëta” (4 Nefi 1:3), përjetojnë shumë mrekulli dhe përparojnë e jetojnë në unitet dhe lumturi për 110 vjet.

4 Nefi 1:19–34 Nefi vdes dhe biri i tij, Amosi, mban analet. Amosi më vonë ia kalon analet birit të tij, Amosit. Shumë njerëz e lejojnë Satanin të “fu[së] në dorë zemrat e tyre” (4 Nefi 1:28). Ndoqndin ndarje, krenari dhe ngrihen kisha të rreme midis njerëzve. Të ligjtë fillojnë t’i përndjekin anëtarët e Kishës së vërtetë dhe “dishepujt e Jezusit që kishin qëndruar me ta” (4 Nefi 1:30).

4 Nefi 1:35–49 Njerëzit e veçojnë sërish veten si nefitë dhe lamanitë. Lamanitët ngrenë krye qëllimisht kundër ungjillit dhe ndërtojnë lidhjet e fshehta të Gadiantonit. Përfundimisht, edhe nefitët bëhen të ligj. Amosi vdes dhe vëllai i tij, Amaroni, i mban analet për një farë kohe, përpara se të shtyhet nga Fryma e Shenjtë për t’i fshehur ato.

4 Nefi

Hyrje

Pas shërbesës së Jezu Krishtit midis pasardhësve të Lehit, njerëzit i zbatuan mësimet e Tij dhe gëzuan më shumë se 100 vjet unitet, begati dhe lumturi. Ata u bashkuan si "fëmijë të Krishtit" dhe nuk iu drejtuan më vetes si nefitë ose lamanitë (4 Nefi 1:17). Megjithatë,

ata përfundimisht u bënë krenarë dhe gjithnjë e më shumë të ligj, dhe e veçuan veten përsëri si nefitë dhe lamanitë. Rreth 300 vjet pas vizitës së Shpëtimtarit, pothuaj të gjithë njerëzit ishin bërë të ligj.

Sugjerime për Mësimdhënien

4 Nefi 1:1–18

Të gjithë njerëzit kthehen në besim dhe përjetojnë paqe dhe lumturi

Përpara fillimit të orës mësimore, përgatitni dy fletë letre bosh për çdo student – nëse është e mundur, një të bardhë dhe një me një ngjyrë tjetër (gjysma fletësh do të ishin të mjaftueshme). Vendosini fletët e bardha mbi bankat e studentëve ose mbi karriget përpara se ata të mbërrijnë. Vëri nën mendje letrat me ngjyra për t'i përdorur më vonë në mësim. Shkruajeni pyetjen vijuese në tabelë: *Çfarë ju bën me të vërtetë të lumtur?* Ndërsa studentët mbërrijnë, i ftoni të shkruajnë në tabelë përgjigjet e tyre për pyetjen.

Fillojeni orën mësimore duke diskutuar përgjigjet që ata kanë shkruar në tabelë. Bëjuni studentëve pyetjen që vijon:

- Cili është ndryshimi midis gjërave që na bëjnë përkohësisht të lumtur dhe gjërave që na çojnë drejt lumturisë së përhershme? (Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund të dëshironi të theksoni se lumturia e vërtetë nuk mund të gjendet në gjërat e përkohshme si fama, pasuritë dhe zotërimet materiale.)

Shpjegoni se 4 Nefi është një anal i disa brezave të pasardhësve të Lehit, të cilët jetuan pas vizitës së Jezu Krishtit. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje 4 Nefin 1:16, duke kërkuar për mënyrën se si Mormoni i përshkroi njerëzit që jetuan rreth 100 vjet pas vizitës së Shpëtimtarit. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë frazën "me siguri nuk mund të kishte një popull më të lumtur". Kërkojuni studentëve të shkruajnë *Nuk Mund të Kishte një Popull më të Lumtur* në krye të fletës së bardhë të letrës që iu dhatë. Më pas, vëri ata që të vizatojnë një rreth të madh në mes të letrave të tyre.

Tërhiqeni vëmendjen e studentëve ndërsa mbërrijnë

Gjeni mënyra për t'i ndihmuar studentët që të fillojnë të mendojnë rreth mësimin sapo të hyjnë në klasë. Ju mund të shkruani një pyetje në tabelë ose mund të paraqitni një objekt apo një fotografi. Kjo i ndihmon studentët ta përqendrojnë vëmendjen e tyre dhe t'i përgatitin mendjet e zemrat për të mësuar.

Kërkojuni studentëve të lexojnë 4 Nefin 1:1–2, duke parë për atë që bënë njerëzit, që e bëri të mundur këtë lumturi. I ftoni t'i renditin gjetjet e tyre brenda rrethit. (Përgjigjet duhet të përfshijnë që njerëzit u penduan, u pagëzuan, morën Frymën e Shenjtë dhe "[të gjithë u] kthye[n] në besim te Zoti".)

- Çfarë do të thotë të kthehesh në besim?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se kthimi në besim është më i thellë sesa thjesht pasja e një dëshmie apo të qenit anëtar i Kishës, ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien e mëposhtme nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Nëse është e mundur, jepuni studentëve kopje të kësaj thënieje dhe nxitini të gjejnë fjalë dhe fraza që përkufizojnë kthimin në besim.

“Lumturia juaj tani dhe përgjithmonë është e kushtëzuar nga niveli juaj i kthimit në besim dhe shndërrimi që sjell në jetën tuaj. Atëherë, si mund bëheni me të vërtetë të kthyer në besim? Presidenti [Marion G.] Romni përshkruan hapat që duhet të ndiqni:

‘Anëtarësia në Kishë dhe kthimi në besim nuk janë e njëjta gjë. As të kthyerit në besim dhe pasja e një dëshmie nuk janë domosdoshmërisht e njëjta gjë. Një dëshmi vjen kur Fryma e Shenjtë i jep kërkuesit të zellshëm një dëshmi të së vërtetës. Një dëshmi prekëse i jep jetë besimit. Që do të thotë, ajo nxit pendimin dhe bindjen ndaj urdhërimeve. Kthimi në besim është fryti ose shpërblimi për pendimin dhe bindjen.’ [Në Conference Report, Konferenca e Zonës së Guatemalës 1977, f. 8–9.]

E thënë thjesht, kthimi i vërtetë në besim është fryti i *besimit, pendimit dhe bindjes së qëndrueshme*. . . .

Kthimi i vërtetë në besim prodhon frytin e lumturisë së përhershme, që mund të gëzohet edhe kur bota është në trazirë dhe pjesa më e madhe e njerëzve nuk janë të lumtur” (“Full Conversion Brings Happiness”, *Ensign*, maj 2002, f. 25, 26).

- Çfarë fjalësh dhe frazash dëgjuat që përkufizojnë kthimin në besim?
- Si mendoni se do të ishte nëse çdo njeri rreth jush do të ishte kthyer në besim te Zoti?

Shkruani në tabelë referencën vijuese të shkrimit të shenjtë: *4 Nefi 1:2–3, 5, 7, 10–13, 15–18*. Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga këto vargje. Kërkojini klasës t’i ndjekë, duke parë për fjalë dhe fraza që përshkruajnë atë që njerëzit përjetuan për shkak se të gjithë u kthyen në besim te Zoti. Ftojini studentët t’i shkruajnë këto fjalë dhe fraza përçark rrethit në letrat e tyre. (Përgjigjet mund të përfshijnë sa vijon: nuk kishte grindje ose zënka, ata e trajtuan njëri-tjetrin me drejtësi, i kishin të gjitha gjërat e përbashkëta, shumë mrekulli u kryen në emrin e Jezu Krishtit, Zoti i begatoi njerëzit, ata rindërtuan qytetet që ishin shkatërruar, u martuan dhe krijuan familje, u shumuan dhe u bënë të fortë, dashuria e Perëndisë ishte në zemrat e tyre dhe ata ishin të lumtur e të bashkuar.)

Kërkojuni studentëve të gjejnë një parim për lumturinë që ata e kanë mësuar nga gjysma e parë e 4 Nefit 1. Megjithëse studentët mund të gjejnë disa parime, sigurohuni që ata të shprehin se, **kur njerëzit punojnë së bashku për t’u kthyer në besim te Zoti, ata bëhen të bashkuar dhe përjetojnë lumturi më të madhe**. Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.

- Si mendoni ju, çfarë bekimesh do t’i vinin klasës sonë nëse ne të gjithë do të jetonim siç jetuan këta njerëz? Si mendoni ju, çfarë bekimesh do t’i vinin familjes suaj? Si mendoni ju, çfarë bekimesh do t’i vinin lagjes apo degës suaj?

Ftojini studentët të tregojnë për një rast kur ata ishin pjesë e një grupi që ishte i bashkuar në drejtësi, të tillë si familja e tyre, një kuorum apo klasë, ose një grup miqsh. Ju gjithashtu mund të tregoni një përvojë.

- Si mund të ndikojnë përpjekjet tuaja për të qenë të drejtë, në lumturinë dhe mirëqenien e njerëzve përreth jush? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se kthimi ynë në besim dhe veprimet tona të drejta ndihmojnë jo vetëm në lumturinë tonë vetjake, por gjithashtu në lumturinë dhe mirëqenien e të tjerëve. Kur anëtarët e një familjeje, kuorumi, klase apo një grupi tjetër janë të bashkuar në drejtësi, ata mund të përjetojnë lumturi më të madhe sesa do të ishin në gjendje të përjetojnë po të ishin vetëm.)
- Si mund të ndikojnë mëkatet e një njeriu të vetëm te pjesa tjetër e grupit që po përpiket të jetë e drejtë?

Nxitini studentët ta forcojnë kthimin e tyre në besim te Zoti dhe t’i ndihmojnë njerëzit përreth tyre të bëjnë të njëjtën gjë. Për t’i ndihmuar studentët me këtë sfidë, u kërkoni të rishikojnë fjalë dhe fraza që i kanë renditur në letrat e tyre. Ftojini të zgjedhin një ose dy fraza që përshkruajnë mënyra jetese që ata do të donin të përjetonin. Jepuni atyre pak minuta për të shkruar në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta se si do të kërkojnë të jetojnë sipas këtyre mënyrave. Dëshmoni për lumturinë që vjen nga kthimi i vërtetë në besim dhe të qenit të bashkuar në drejtësi.

4 Nefi 1:19–49

Nefitët bëhen gjithnjë e më shumë të ligj derisa mbeten vetëm pak njerëz të drejtë

- Çfarë mendoni se mund ta shkatërrojë një shoqëri si ajo e përshkruar te 4 Nefi 1:1–18?

Vëri studentët të lexojnë në heshtje 4 Nefin 1:20, 23–24, duke kërkuar për atë që e kërcënonte unitetin dhe lumturinë e njerëzve. Ju mund të sugjeroni që ta shenjojnë atë që gjejnë. Pasi të raportojnë atë që kanë gjetur, shkruani në tabelë thënien e mëposhtme nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë. (Kjo thënie gjendet te “Zemrat Tona Thuren si Një e Vetme”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2008, f. 70.) Ju mund të dëshironi t’u sugjeroni studentëve që ta kopjojnë këtë thënie në shkrimet e tyre të shenjta pranë 4 Nefit 1:24.

“Krenaria është armiku i madh i unitetit” (Presidenti Henri B. Ajring).

- Si mendoni ju, në çfarë mënyrash krenaria është armiku i unitetit?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien në vijim nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë. Kërkojini klasës të dëgjojë për një mënyrë se si krenaria mund ta shkatërrojë unitetin.

“Në thelbin e vet, krenaria është një mëkat krahasimi, sepse edhe pse zakonisht fillon me ‘Shih sa i mrekullueshëm jam dhe çfarë gjërash madhështore kam bërë’, ajo gjithnjë duket se mbaron me ‘Prandaj, unë jam më i mirë se ty’.

Kur zemrat tona janë mbushur me krenari, ne bëjmë një mëkat të rëndë, sepse ne shkelim dy urdhërimet e mëdha [shih Mateu 22:36–40]. Në vend që të adhurim Perëndinë dhe të duam fqinjin tonë, ne zbulojmë objektivin e vërtetë të adhurimit dhe të dashurisë sonë – shëmbëlltyrën që ne shohim te pasqyra” (“Krenaria dhe Priftëria”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2010, f. 56).

- Bazuar në thënien e Presidentit Uhtdorf, si mund ta shkatërrojë krenaria unitetin?

I ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga 4 Nefi 1:24–35, 38–45.

Kërkojini klasës t’i ndjekë, duke parë për ndikimet e krenarisë mes njerëzve. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë. (Përgjigjet mund të përfshijnë sa vijon: veshjen e rrobave të shtrenjta, ndarjen në klasa shoqërore ose grupe të veçanta miqsh, ndërtimin e kishave për përfitime, mohimin e kishës së vërtetë, përndjekjen e besimtarëve, formimin e lidhjeve të fshehta dhe ligësinë.)

Një nga një, kërkojini çdo student të raportojë një gjë që ai apo ajo ka gjetur. (Studentët mund t’i përsëritin përgjigjet e njëri-tjetrit.) Ndërsa çdo student përgjigjet, shkruani përgjigjen e tij apo të saj në një nga copat e letrës me ngjyrë që i latë mënjanë përpara orës mësimore. Jepjani letrën me ngjyra studentit/es në shkëmbim të letrës së bardhë të tij apo të saj, duke përshkruar lumturinë dhe unitetin e njerëzve. Përsëriteni këtë proces derisa të gjithë studentët në klasë t’i kenë shkëmbyer letrat e tyre të bardha me letra me ngjyrë.

U kërkoni studentëve të vështrajnë përreth dhe të shohin se çdonjëri në klasë ka një letër me ngjyrë që përfaqëson krenarinë. Ftojini të përsiatin se si duhet të jenë ndier tre dishepujt e Krishtit teksa panë krenarinë dhe ligësinë të përhapje midis një populli, që dikur kishte qenë kaq i lumtur dhe i bashkuar.

- Çfarë të vërtete mund të mësojmë nga këto vargje? (Megjithëse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të dallojnë parimin vijues: **Mëkati i krenarisë krijon përçarje dhe çon në ligësi.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë të vërtetë në tabelë.)

- Si mund të ndikojë krenaria e pak njerëzve në lumturinë e një grupi të tërë?

Ftojini studentët të marrin në konsideratë mënyrën se si krenaria e një individi mund të ndikojë tek të tjerët në shembujt që pasojnë:

1. Pavarësisht nga nxitja e familjes së tij, një vëlla më i madh vendos të ndjekë interesa egoiste në vend që të shërbejë një mision.
2. Një anëtare e një klase të Të Rejave ose një anëtar i kuorumit të Priftërisë Aarone e prish qëllimisht orën e mësimimit, nuk pranon të marrë pjesë në orën e mësimimit dhe e kundërshton ndjekjen e udhëzimeve.
3. Një i ri ose e re në mënyrë këmbëngulëse ngacmon ose përçmon një anëtar tjetër të grupit të vet të miqve.

Kërkojuni studentëve të mendojnë për raste kur ata e kanë parë krenarinë të dëmtojë lumturinë dhe unitetin.

Ftojini studentët të marrin parasysh rolet e tyre në grupet e ndryshme ku ata bëjnë pjesë, të tilla si familjet, kuorumet ose klasat, lagjet apo degët e tyre dhe klasën e seminarit.

(Ju mund të dëshironi të përmendni grupe të tjera në të cilët bëjnë pjesë studentët tuaj.) Kërkojuni atyre të përsiatin nëse kanë bërë ose po bëjnë ndonjë gjë që shfaq krenari në marrëdhëniet e tyre me njerëzit e tjerë në këto grupe. Inkurajojini ata të pendohen dhe të mendojnë për mënyrat se si mund ta mposhtin krenarinë dhe të nxitni unitet dhe drejtësi në këto grupe. Gjithashtu nxitini ata të përsiatin mbi atë që kanë shkruar në lidhje me mënyrën se si planifikojnë të jetojnë më shumë si pasardhësit e Lehit, të cilët u kthyen në besim te Zoti.

Dëshmoni që, ndërsa kërkojmë të bëhemi më shumë të kthyer në besim te Jezu Krishti dhe të jetojmë me të tjerët në unitet, ne mund të përjetojmë lumturi si ajo e përshkruar te 4 Nefi 1:1–18.

Librin e Mormonit

Përse të studiohet ky libër?

Ndërsa studentët e studiojnë këtë libër, ata do të mësojnë mësimet të vlefshme nga Mormoni, një dishepull i Jezu Krishtit, i cili jetoi me besnikëri pavarësisht të qenit i rrethuar gjatë gjithë jetës së tij nga “një seri e vazhdueshme ligësish dhe neverish” (Mormoni 2:18). Studentët do të përfitojnë edhe nga të studiuarit e fjalëve të Moronit, i cili u dëshmoi lexuesve të ditëve të mëvonshme se “Jezu Krishti ju ka paraqitur tek unë dhe unë i di veprimet tuaja” (Mormoni 8:35). Ndërsa studentët lexojnë rreth shkatërrimit që erdhi si pasojë e ligësisë së nefitëve, ata do të mësojnë rëndësinë e të jetuarit sipas urdhërimeve dhe besëlidhjeve të ungjillit të Jezu Krishtit.

Kush e shkroi këtë libër?

Mormoni i shkroi shtatë kapitujt e parë të këtij libri, si një rrëfim të shkurtër të ligësisë dhe luftërave mes nefitëve dhe lamanitëve në kohën e tij. Ai gjithashtu bëri një rrëfim të plotë të ngjarjeve nga jeta e tij në fletat e mëdha të Nefit (shih Mormoni 2:18; 5:9). Kur Mormoni ishte rreth 10 vjeç, mbajtësi i analeve, Amaroni, e ngarkoi atë të merrte përgjegjësinë për analet e shenjta kur të mbushte moshën. Ai duhej të shënonte çdo gjë që vinte re në lidhje me popullin (shih Mormoni 1:4). Në moshën 15-vjeçare, Mormoni u “vizit[ua] nga Zoti, dhe provo[i] e njoh[u] mirësinë e Jezusit” (Mormoni 1:15). Në të njëjtin vit, nefitët e caktuan Mormonin për të udhëhequr ushtritë e tyre (shih Mormoni 2:1). I bindur ndaj këshillës së Amaronit, ai më vonë i mori fletët e mëdha të Nefit dhe filloi të bënte analin e tij. Ai përmblo-di gjithashtu fletët e mëdha të Nefit, të cilat përfshinin shkrime nga profetë dhe mbajtës analesh, duke filluar nga Lehi deri tek Amaroni, dhe i përfshiu fletët e vogla të Nefit në atë përmbledhje. Afër fundit të jetës së tij, Mormoni i vuri të gjitha analet në kodrën Kumorah, përveç disa fletëve që ia dha birit të tij, Moronit (shih Mormoni 6:6). Më pas, ai i udhëhoqi nefitët në betejën e tyre të fundit e të madhe kundër lamanitëve. Përpara se Mormoni të vdiste, ai e urdhëroi Moronin të përfundonte analin e tij. Moroni shtoi fjalët që përbëjnë kapitujt 8–9 të këtij libri.

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Mormoni u shkroi johebrenjve dhe anëtarëve të shtëpisë së Izraelit në ditët e mëvonshme, duke dëshiruar që t’i “bind[te] të gjitha skaje[t e] tokës, të pendohen dhe të përgatiten të qëndro[n]ë para fronit të gjykimit të Krishtit” (Mormoni 3:22). Kur Moroni e përfundoi librin e atit të tij, ai iu drejtua drejtpërsëdrejti atyre që do t’i lexonin fjalët e tij. Ai i paralajmëroi ata për pasojat e mëkateve të tyre dhe i ftoi “të vij[n]ë te Zoti me gjithë zemrën e [tyre]” (Mormoni 9:27).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Mormoni ka mundësi t’i ketë shkruar kapitujt 1–7 të këtij libri midis viteve 345 Ps.K. dhe 401 Ps.K. (shih Mormoni 2:15–17; 8:5–6). Ai i përfundoi shkrimet e tij pas betejës së fundit mes nefitëve dhe

lamanitëve në Kumorah në vitin 385 Ps.K. (shih Mormoni 6:10–15; 7:1). Moroni ndoshta e shkroi materialin në kapitujt 8–9 midis viteve 401 Ps.K. dhe 421 Ps.K. ndërsa u end “për të shpëtuar jetën [e tij]” (shih Mormoni 8:4–6; Moroni 1:1–3).

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Ky libër përshkruan përmbushjen e profecive nga Nefi, Alma, Samuel Lamaniti dhe Jezu Krishti në lidhje me shkatërrimin e nefitëve (shih 1 Nefin 12:19; Almën 45:9–14; Helamanin 13:8–10; 3 Nefin 27:32). Mormoni u referohet disa prej shkrimeve të tij si “analin tim në lidhje me shkatërrimin e popullit tim” (Mormoni 6:1). Ai tregoi se rënia e nefitëve ishte pasojë e ligësisë së tyre (shih Mormoni 4:12; 6:15–18).

Përmbledhje

Mormoni 1 Amaroni i jep porosi Mormonit që të mbajë një anal të njerëzve në kohën e tij. Nefitët mposhtin lamanitët në betejë. Ligësia mbizotëron kudo në vend, tre dishepujt nefitë pushojnë së shërbyeri midis njerëzve dhe dhuratat e Shpirtit në përgjithësi janë tërhequr. Megjithatë, Mormoni “vizito[het] nga Zoti”.

Mormoni 2–3 Nefitët e caktojnë Mormonin që të udhëheqë ushtritë e tyre. Ai i udhëheq ata në betejat kundër lamanitëve për më shumë se 30 vjet. Pavarësisht nga shkatërrimi dhe vuajtja e madhe, nefitët nuk pranojnë të pendohen. Mormoni rimerr fletët e Nefit nga një kodër e quajtur Shim dhe fillon analin e tij. Pas disa fitoresh, njerëzit fillojnë të mburren me fuqinë e tyre dhe të bëjnë betime hakmarrjeje kundër lamanitëve. Mormoni nuk pranon t’i udhëheqë ata më gjatë. Ai shkruan për t’i binduar të gjithë njerëzit në ditët e mëvonshme që të përgatiten për të qëndruar para fronit të gjykimit të Krishtit.

Mormoni 4 Duke mos qenë më të udhëhequr nga Mormoni, ushtritë

nefite vazhdojnë të luftojnë kundër lamanitëve. Vriten me mijëra nga të dyja palët. Pasardhësit e Lehit bëhen më të ligj sesa ndonjëherë tjetër në historinë e tyre dhe lamanitët fillojnë që t’i asgjësojnë nefitët. Mormoni merr kujdestari për të gjitha analet nefite dhe i zhvendos ato nga kodra e quajtur Shim në një kodër të quajtur Kumorah.

Mormoni 5–7 Mormoni rimerr komandën e ushtrive nefite, ndonëse e di se ata do të shkatërrohen. Ai profetizon për daljen në dritë të Librit të Mormonit. Ai i mbledh nefitët në Kumorah për një betejë të fundit kundër lamanitëve. Pas betejës, ai vajton për shkatërrimin e popullit të tij. Mormoni shkruan që t’i bindë pasardhësit e lamanitëve të besojnë në Jezu Krisht dhe të pagëzohen.

Mormoni 8–9 Pas vdekjes së Mormonit, Moroni vazhdon analin. Ai profetizon për daljen në dritë të Librit të Mormonit me anë të fuqisë së Perëndisë, në një kohë mosbesimi dhe ligësie. Ai dëshmon për Jezu Krishtin dhe jep mësim se mrekullitë dhe shenjat e shoqërojnë besimin në Të. Ai i këshillon ata që lexojnë fjalët e tij të vijnë te Zoti dhe të shpëtohen.

Mormoni 1–2

Hyrje

Megjithëse Mormoni u rrit në një kohë ligësie të madhe, ai zgjodhi të ishte besnik. Për shkak të besnikërisë së tij, atij iu tha se do t'i besoheshin analet e shenjta të popullit më vonë në jetën e tij. Në moshën 15-vjeçare, ai u "vizit[ua] nga Zoti" (Mormoni 1:15). Ai dëshironte që t'i ndihmonte nefitët të pendoheshin, por për shkak

se ata ngritën krye me qëllim, ai u ndalua nga Zoti që t'u predikonte atyre. Në moshë kaq të re, ai u caktua për të udhëhequr ushtrinë nefite. Për shkak se shumë nefitë i kishin humbur Frymën e Shenjtë dhe dhurata të tjera të Perëndisë, ata u lanë vetëm me forcën e tyre ndërsa luftonin lamanitët.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 1:1–5

Mormoni mëson se një ditë atij do t'i besohen analet e shenjta të nefitëve

Shkruajeni pyetjen vijuese në tabelë përpara orës mësimore, kështu që studentët të mund të mendojnë për të ndërsa mbërrijnë: *Si ndiheni kur njerëzit ju thërrasin mormon?*

Në fillim të orës mësimore, ftojini studentët t'i përgjigjen pyetjes në tabelë. Pasi ta kenë diskutuar pyetjen, kërkoni një student të lexojë thënien vijuese nga Presidenti Gordon B. Hinkli:

"Ndonëse herë pas here ndiej keqardhje që njerëzit nuk e quajnë këtë kishë sipas emrit të saj të duhur, unë jam i lumtur që nofka që ata përdorin, është një nofkë me nder të madh, e bërë kështu nga një njeri i mrekullueshëm dhe një libër që jep një dëshmi të pashoqe në lidhje me Shëlbuesin e botës.

Kushdo që arrin ta njohë burrin [me emrin] Mormon, nëpërmjet leximit dhe përsiatjes së fjalëve të tij, kushdo që lexon këtë thesar të çmuar të historisë, i cili u mbledh dhe u ruajt në një masë të madhe prej tij, do të arrijë të dijë se *mormon* nuk është një fjalë diskretitimi, por përfaqëson të mirën më të madhe – atë të mirë që është nga Perëndia" ("*Mormon Should Mean 'More Good'*", *Ensign*, nëntor 1990, f. 52–53).

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë kontekstin e Mormoni 1–2, shpjegoni se 320 vjet pasi Shpëtimtari iu shfaq nefitëve, pothuajse çdo njeri në vend po jetonte në ligësi. Në këtë kohë, Amaroni, një njeri i drejtë që kishte shërbyer si mbajtës analet, u "shty nga Fryma e Shenjtë [që t'i fshihte] analet që ishin të shenjta" (shih 4 Nefin 1:47–49). Rreth së njëjtës kohë, Amaroni vizitoi një djalë 10-vjeçar të quajtur Mormoni dhe e udhëzoi atë lidhur me përgjegjësinë e tij të ardhshme për analet.

Kërkoni studentëve të lexojnë në heshtje Mormoni 1:2, duke parë për fjalët dhe frazat që përdori Amaroni për ta përshkruar Mormoni. U kërkoni atyre të raportojnë atë që gjejnë. Shkruani në tabelë emrin *Mormoni* dhe renditini përgjigjet e tyre poshtë tij. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *i matur* do të thotë i qetë, serioz dhe i kujdesshëm.

- Si mendoni ju, për çfarë duhet të jemi të matur? (Përgjigjet mund të përfshijnë administrimin dhe marrjen e sakramentit, studimin e shkrimeve të shenjta, dëlirësinë, të folurën dhe të dëshmuarën për Shpëtimtarin.) Përse duhet të jemi të matur për këto gjëra?

Shpjegoni se një individ mund të jetë i matur dhe ende mund të argëtohet e të qeshë. Megjithatë, një individ i matur e kupton kur duhet të jetë gazmor dhe kur duhet të jetë më serioz.

- Si mendoni ju, çfarë do të thotë të jesh "i shpejtë për të vënë re"?

Si pjesë e këtij diskutimi, ftojini një student të lexojë shpjegimin e mëposhtëm nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

"Kur jemi të shpejtë për të vënë re, ne shohim ose vëmë re me shpejtësi dhe bindemi. Të dy këta elementë themelorë – të shikuarit dhe të bindurit – janë të domosdoshëm për të qenë i shpejtë për të vënë re. Dhe profeti Mormoni është një shembull i madh i kësaj dhurate në veprim. . . .

. . . Dhurata shpirtërore e të qenit i shpejtë për të vënë re është kaq jetësore për ne në botën në të cilën jetojmë tani dhe ende do të jetojmë” (“Quick to Observe”, *Ensign*, dhjetor 2006, f. 34).

- Si mund të na ndihmojë aftësia për të parë dhe për t’iu bindur me shpejtësi këshillës së Zotit?

Ftojini studentët që të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth diçkaje që duhet ta marrin më seriozisht – diçka për të cilën duhet të jenë më të matur. Gjithashtu u kërkoni atyre të renditin udhëzime nga Zoti, të cilave mund t’u binden me më gatishmëri. Nxitini që të kërkojnë të jenë më të matur dhe më të shpejtë për të vënë re.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 1:3–5 dhe i kërkoni klasës të përcaktojnë udhëzimet e Amaronit për Mormonin.

- Çfarë i kërkoi Amaroni Mormonit që të bënte?
- Përse mendoni se Mormoni kishte nevojë për të qenë i matur dhe i shpejtë për të vënë re, me qëllim që t’i përmbushte këto përgjegjësi?

Mormoni 1:6–19

Për shkak të rebelimit të qëllimshëm të njerëzve, Zoti e ndalon Mormonin që t’u predikojë atyre

Pyetini studentët nëse kanë humbur ndonjëherë diçka që ata e donin fort apo nëse diçka me vlerë u mor prej tyre. Ftojini disa studentë që t’i tregojnë këto përvoja.

Përmbliidhni Mormonin 1:6–12 duke shpjeguar se, ndërsa Mormoni ishte në rininë e tij, ai dëshmoi një numër betejash ndërmjet nefitëve dhe lamanitëve. Ai gjithashtu dëshmoi përhapjen e ligësisë midis të gjithë njerëzve në vend.

Shpjegoni që për shkak se nefitët u bënë kaq të ligj, ata humbën dhurata të çmuara nga Zoti. Ndajeni klasën përgjysmë. Caktojeni gjysmën e parë të lexojë në heshtje Mormonin 1:13–14, 18, duke kërkuar për dhuratat që Zoti filloi t’i largonte nga nefitët. Caktojeni gjysmën tjetër të lexojë Mormonin 1:14, 16–17, 19, duke kërkuar për arsyet se përse Zoti i hoqi këto dhurata nga nefitët. Ftoni studentët nga secili grup për t’i ndarë gjetjet e tyre me klasën.

- Sipas Mormonit 1:13–14, çfarë ndodh kur njerëzit ngrenë krye dhe largohen nga Zoti? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme. Merrni parasysh t’i përmbliidhni përgjigjet e tyre duke shkruar të vërtetën vijuese në tabelë: **Kur njerëzit janë të ligj e mosbesues, ata i humbasin dhuratat shpirtërore që kanë marrë nga Zoti, dhe nuk janë në gjendje të marrin ndikimin e Frymës së Shenjtë.**)

Vini në dukje se rebelimi i nefitëve ishte shumë i madh. Megjithatë, ky parim zbatohet te ne individualisht kur nuk u bindemi urdhërimeve të Perëndisë.

- Cilat nga dhuratat e renditura te Mormoni 1:13–14, 18 do të ishin më të vështira për ju që t’i humbisnit?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 1:15. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për atë që po përjetonte Mormoni ndërsa shumë prej nefitëve po i humbisnin dhuratat e Perëndisë dhe ndikimin e Frymës së Shenjtë.

- Përse mendoni se Mormoni ishte në gjendje të kishte përvoja shpirtërore, edhe pse ishte në mes të ligësisë së madhe?

Mormoni 2:1–15

Mormoni udhëheq ushtritë nefite dhe hidhërohet për ligësinë e tyre

Kërkojini një student që është 15 vjeç (ose afër moshës 15-vjeçare) të lexojë me zë të lartë Mormonin 2:1–2. Ftojini klasën të kërkojë përgjegjësinë që iu dha Mormonit kur ishte 15 vjeç (në “vitin [e tij] të gjashtëmbëdhjetë”). Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se si do të ishte për një 15-vjeçar që të udhëhiqte një ushtri.

- Në çfarë mënyrash, cilësitë e përmendura te Mormoni 2:1 mund ta kenë ndihmuar Mormonin si udhëheqës të një ushtrie?

Përmbliidhni Mormonin 2:3–9 duke u treguar studentëve se lamanitët i sulmuan ushtritë nefite me një forcë të atillë sa që nefitët u frikësuan dhe u tërhoqën. Lamanitët i dëbuan

ata nga një vend në tjetrin derisa nefitët u mblodhën në një vend. Përfundimisht, ushtria e Mormonit u bëri ballë lamanitëve dhe bëri që ata të largoheshin.

Ftojini studentët të lexojnë në heshje Mormonin 2:10–15, duke parë për gjendjen shpirtërore të nefitëve pas këtyre betejave.

- Përse nefitët ndienin keqardhje? (Shih Mormonin 2:10–13. Ata ndien keqardhje, sepse nuk ishin në gjendje t'i mbanin gjërat e tyre. Me fjalë të tjera, ata patën keqardhje vetëm për shkak të pasojave të mëkateve të tyre, jo ngaqë u penduan për veprimet e tyre.)
- Sipas Mormonit 2:13–14, si e dinte Mormoni se keqardhja e njerëzve nuk ishte një shenjë e pendesës së vërtetë?

Për t'i ndihmuar studentët të shohin ndryshimet midis “keqardhj[es] . . . në pendim” dhe “dhimbj[es së] të mallkuarve”, shkruani në tabelë sa vijon:

Ata që ndiejnë keqardhje deri në pendim . . .

Ata që ndiejnë keqardhje vetëm për shkak të pasojave të mëkatit . . .

U kërkoni studentëve të rishikojnë Mormonin 2:12–15, duke parë për karakteristikat e këtyre dy grupeve njerëzish. Ftojini ata të raportojnë atë që gjejnë. Përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë të vërtetat vijuese:

Ata që ndiejnë keqardhje deri në pendim, e njohin mirësinë e Perëndisë dhe vijnë te Krishti me zemra të përlulura.

Ata që ndiejnë keqardhje vetëm për shkak të pasojave të mëkatit, vazhdojnë të ngrenë krye kundër Perëndisë.

Shpjegoni që Mormoni përdori frazën “dhimbja e të mallkuarve” (Mormoni 2:13) për të përshkruar dhembjen e atyre që vuajnë për shkak të pasojave të veprimeve të tyre, por nuk janë të gatshëm të pendohen. Ky qëndrim nuk çon drejt faljes dhe paqes. Ai çon drejt mallkimit, që do të thotë se një individ ndalet në përparimin e tij ose të saj drejt jetës së përjetshme.

Ftojini studentët të përsiatin mbi mënyrën se si reagojnë kur e kuptojnë se kanë mëkatuar. Nxitini ata të vijnë te Shpëtimtari me një zemër të përlulur që të mund të falen, të provojnë paqe dhe të pajtohen me Perëndinë.

Mormoni 2:16–29

Mormoni merr fletët dhe shënon një rrëfim të ligësisë së popullit të tij

Përmbliidhni Mormonin 2:16–18 duke shpjeguar se, ndërkohë që betejat me lamanitët vazhdonin, Mormoni u gjend afër një kodre të quajtur Shim, ku Amaroni kishte fshehur analet nefite. Ai i hoqi fletët e Nefit dhe filloi të shënonte atë që kishte vëzhguar mes njerëzve që nga koha që ishte fëmijë.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 2:18–19. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë përshkrimin e Mormonit për gjendjen shpirtërore të njerëzve në kohën e tij. Gjithashtu u kërkoni atyre të kërkojnë shprehjet e tij vetjake të shpresës.

- Si e përshkroi Mormoni gjendjen shpirtërore në kohën e tij? (“Një seri e vazhdueshme ligësisë dhe neverish.”)
- Nga ajo që keni mësuar rreth Mormonit, si mendoni ju, përse ai mund të ishte i sigurt se do të “ngrih[ej] lart në ditën e fundit”? (Ju mund të dëshironi t'i ndihmoni studentët të kuptojnë se kur Mormoni foli për të qenit “[i ngritur] lart në ditën e fundit”, ai iu referua të qenit i ringjallur dhe i të sjellurit në praninë e Perëndisë për të qëndruar me Të përgjithmonë.)
- Si është i dobishëm për ju shembulli i drejtësisë së Mormonit? (Studentët mund të japin shumë përgjigje të ndryshme. Përgjigjet e tyre duhet të shprehin parimin vijues: **Ne mund të zgjedhim të jetojmë me drejtësi edhe në një shoqëri të ligë.** Ju mund të dëshironi të ftoni një student për ta shkruar këtë të vërtetë në tabelë.)
- Kur keni parë miq ose anëtarë të familjes të qëndrojnë të vendosur për t'iu bindur vullnetit të Perëndisë, edhe kur njerëzit përreth tyre nuk qëndrojnë të tillë?

Nxitini studentët të mendojnë për një aspekt të veçantë në jetën e tyre, në të cilën ata mund të bëjnë më shumë për të mbrojtur atë që është e drejtë. Ftojini ata të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth mënyrës se si do të donin të reagonin herën tjetër që sfidohen në atë aspekt të veçantë. Dëshmoni se, ashtu si Mormoni, ne mund të zgjedhim të jetojmë me drejtësi dhe se Zoti do të na ndihmojë për të qëndruar të vendosur për atë që është e drejtë, edhe kur të tjerët përreth nesh nuk e bëjnë atë.

Mormoni 3–4

Hyrje

Pas rimarrjes së tokave të tyre nga lamanitët, nefitët u përgatitën sërish për betejë. Mormoni iu lut nefitëve që të pendoheshin. Në vend të kësaj, ata u mburrën me fuqinë e tyre dhe u betuan që të hakmerreshin për vëllezërit e tyre të rënë. Për shkak se Zoti ia kishte ndaluar

popullit të Tij që të kërkonte hakmarrje, Mormoni nuk pranoi ta drejtonte ushtrinë nefite dhe ata u mundën. Ndërsa nefitët vazhdonin me këmbëngulje në ligësi, Perëndia derdhi gjykimet e Tij mbi ta dhe lamanitët filluan që t'i zhduknin nga toka.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mormoni 3:1–8

Zoti i kursen nefitët në luftë për t'u dhënë atyre mundësinë që të pendohen, por ata i forcojnë zemrat e tyre

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruani pyetjen vijuese në tabelë: *A keni ndier ndonjëherë se Zoti po përpqej ta tërhiqte vëmendjen tuaj dhe t'ju nxiste për të ndryshuar diçka në jetën tuaj?*

Filloni duke u kërkuar studentëve të japin përgjigjet e tyre për pyetjen në tabelë. (Sigurohuni që ata të mos ndihen të detyruar të tregojnë ndonjë gjë që është tepër personale apo e brendshme.) Ju gjithashtu mund të merrni parasysh tregimin e një përvoje.

Shpjegoni që Zoti donte të tërhiqte vëmendjen e nefitëve, kështu që ata do t'i ndryshonin mënyrat e tyre të liga. Megjithatë, nefitët i ngurtësuan zemrat e tyre dhe nuk arritën të kuptonin se Zoti po i bekonte në betejat e tyre me lamanitët. Pasi nefitët bënë një marrëveshje me lamanitët dhe hajdutët e Gadiantonit (shih Mormonin 2:28), Zoti i mbrojti ata, duke i lejuar të jetonin 10 vjet pa konflikt. Gjatë atyre viteve, Mormoni i ndihmoi nefitët që të përgatiteshin për sulme të ardhshme (shih Mormonin 3:1).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 3:2–3. Kërkojini klasës që ta ndjekë, duke parë për atë që Zoti donte që nefitët të bënin, gjatë kohës së paqes që Ai ua kishte dhënë atyre.

- Çfarë mesazhi e urdhëroi Zoti Mormonin që t'u jepte nefitëve? A e kuptuan nefitët këtë mesazh? Si reagueshan nefitët ndaj mesazhit?
- Sipas Mormonit 3:3, përse Zoti i kishte kursyer nefitët në betejat e tyre të fundit pavarësisht nga ligësia e tyre?
- Çfarë të vërtete mund të dalloni nga marrëdhëniet e Zotit me nefitët të shënuar te Mormonin 3:2–3? (Studentët mund të japin përgjigje të ndryshme. Përmblihdhini përgjigjet e tyre duke shkruar të vërtetën vijuese në tabelë: **Zoti na jep mundësi të mjaftueshme për t'u pënduar për mëkatet tona.** Ju mund të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta.)

Përmblihdhieni Mormonin 3:4–8 duke shpjeguar që Zoti i mbrojti nefitët edhe dy herë të tjera në betejë, pavarësisht nga ligësia e tyre dhe mosdashja e tyre për t'u kthyer tek Ai.

- Çfarë ju mëson mbrojtja e Zotit për nefitët lidhur me karakterin e Tij? (Përgjigjet mund të përfshijnë se Zoti është i mëshirshëm dhe i duruar.)

Vini në dukje se Zoti na jep të gjithëve “mundësi të pendohe[mi]” (Mormoni 3:3). Më pas u kërkon studentëve të përsiatin në heshtje pyetjet e mëposhtme:

- A keni qenë të gatshëm të pendoheni dhe të bëni ndryshimet që Perëndia dëshiron që ju të bëni? A ka ndryshime që mund t'i bëni tani, për t'u bërë njeriu që Perëndia dëshiron që ju të bëheni?

Dëshmoni për mirësinë dhe durimin e Perëndisë duke na dhënë mundësi që të pendohe-mi. Ftojini studentët të kërkojnë mundësi e ftesa për të bërë ndryshime në jetën e tyre dhe nxitini ata t'i bëjnë ndryshimet shpejt.

Përsiatja

Një mënyrë për t'i ndihmuar studentët të thellojnë kuptimin e tyre për atë që po mësojnë, është t'u jepni kohë në klasë për të përsiatur. Ju mund t'i ftoni studentët të marrin parasysh në heshtje se si ka ndikuar një parim në jetën e tyre apo se si mund ta zbatojnë atë. Ndërsa studentët mësojnë t'i përsiatin shkrimet e shenjta në klasë dhe individualisht, Shpirti i Shenjtë shpesh do t'ua zbulojë të vërtetën atyre.

Mormoni 3:9–22

Nefitët rriten në ligësi dhe Mormoni nuk pranon t'i udhëheqë ushtritë e tyre

Shpjegoni se nefitët nuk iu përgjigjën ftesave të Zotit për t'u penduar, por përkundrazi i ngurtësuan zemrat e tyre. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 3:9–10. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë mënyrën se si vepruan nefitët në përgjigje të fitoreve të tyre të shumta mbi lamanitët. (Ju mund të keni nevojë t'u thoni studentëve se fjala *hakmerreshin* në vargun 9 do të thotë të përpiqesh për të marrë hak.)

- Si reagues nefitët pas fitoreve të tyre mbi lamanitët?
- Përse ishte e gabuar për nefitët të mburreshin me fuqinë e tyre vetjake? Çfarë tregon kjo mburrje rreth marrëdhënies së tyre me Perëndinë?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 3:11–13. Kërkojini klasës të shohë për përgjigjen e Mormonit kur nefitët u betuan të kërkonin hakmarrje.

- Çfarë bëri Mormoni kur nefitët shprehën dëshirën për t'u hakmarrë mbi lamanitët?
- A keni dëshiruar ndonjëherë të kërkonin hakmarrje ndaj dikujt? Përse mendoni se të kërkuarit e hakmarrjes është një përgjigje e natyrshme për shumë njerëz?
- Mormoni i kishte udhëhequr ushtritë nefite për më shumë se 30 vjet, pavarësisht nga ligësia e tyre. Çfarë ju mëson mospranimi i Mormonit për ta udhëhequr ushtrinë, rreth peshës së rëndë të kërimit të hakmarrjes?

Ftojini një student të lexojë Mormonin 3:14–16 dhe nxiteni klasën të kërkojë atë që Zoti i mësoi Mormonit rreth kërimit të hakmarrjes.

- Si ndihet Zoti rreth kërimit të hakmarrjes? (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë. Përmblidhni përgjigjet e tyre duke shkruar të vërtetën vijuese në tabelë: **Zoti na ndalon të kërkojmë hakmarrje.**)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë këshillën e Zotit në vargjet 14–16, kërkojuni studentëve të rithonë me fjalët e tyre pjesën e parë të Mormonit 3:15 (“Hakmarrja është e imja dhe unë do ta bëj shpagimin”).

- Përse është e rëndësishme që të mos kërkojmë hakmarrje? Si mund t'i mposhtim dëshirat për të kërkuar hakmarrje?

Për t'i ndihmuar studentët të mësojnë si t'i mposhtin ndjenjat e hakmarrjes, ftojini një student të lexojë me zë të lartë këshillën e mëposhtme nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë. Nëse është e mundur, i jepni një kopje të citimit çdo studenti.

“Ne duhet t'i njohim dhe pranojmë ndjenjat e zemërimit. Do të duhet përpulsi për ta bërë këtë, por nëse do të biem në gjunjë dhe do t'i kërkojmë Atit Qiellor për një ndjenjë faljeje, Ai do të na ndihmojë. Zoti na kërkon ‘[që] t'i fal[im] të gjithë njerëzit’ [DeB 64:10] për të mirën tonë, sepse ‘urrejtja e vonon rritjen shpirtërore’. [Orson F. Whitney, *Gospel Themes* (1914), f. 144.] Vetëm kur e çlirojmë veten nga urrejtja dhe hidhërimi, Zoti mund të na japë ngushëllim në zemrën tonë. . . .

. . . Kur tragjedia godet, ne nuk duhet të përgjigjemi duke kërkuar hakmarrje personale, por përkundrazi ta lëmë drejtësinë të bëjë punën e saj dhe më pas të heqim dorë prej hakmarrjes. Nuk është e lehtë të heqim dorë prej saj dhe ta boshatisim zemrën nga ndjenjat e fyerjeve torturose. Shpëtimtari na ka ofruar të gjithëve një paqe të çmuar nëpërmjet Shlyerjes së Tij, por kjo mund të vijë vetëm kur jemi të gatshëm t'i dëbojmë ndjenjat negative të zemërimit, mërisë ose hakmarrjes” (“Fuqia Shëruese e Faljes”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 69; Konferenca e Përgjithshme, prill 2007, f. 80, 81).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 3:17, 20–22 dhe kërkojini klasës të shohë për atë që Mormoni donte që ne ta dinim. Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shenjojnë këshillën e Mormonit që të “pendohen dhe të përgatiten të qëndrojnë para fronit të gjykimit të Krishtit” (Mormoni 3:22).

Mormoni 4

Lamanitët fillojnë t'i fshijnë nefitët nga toka

Kërkojuni studentëve të ngrënë duart e tyre nëse njohin dikë që ka bërë diçka të gabuar, por nuk është kapur ende ose nuk është përballur me pasojat e keqbërjes. Ftojini studentët të përsiatin pyetjen vijuese:

- A e pyetni veten ndonjëherë se kur pasojat e zgjedhjeve të gabuara do ta arrijnë dikë që me dashje po zgjedh të gabuarën?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 4:1–2, duke parë për atë që i ndodhi ushtrisë nefite kur kërkuan hakmarrje ndaj lamanitëve. Pastaj kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mormonin 4:4, duke kërkuar se përse ushtritë nefite ishin të pasuksesshme. U kërkoni studentëve të raportojnë për atë që gjejnë.

Kërkojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 4:5. Ftojini klasën ta ndjekë, duke kërkuar të vërtetat që na mëson ky varg për pasojat e vazhdimin në ligësi. Ndërsa studentët tregojnë atë që kanë gjetur, shkruani në tabelë të vërtetën vijuese nga Mormoni 4:5: *“Gjykimet e Perëndisë do t’u bien mbi kokë të ligjve”*. Ju mund të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 4:10–12, duke kërkuar përshkrime të ligësisë së nefitëve. U kërkoni studentëve të raportojnë për atë që gjejnë.

Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Mormoni 4:13–14, 18, 21–22. Kërkojini klasës që t’i ndjekë, duke parë se si u derdhën gjykimet e Perëndisë mbi nefitët.

- Cila është pjesa më e trishtuar e këtij rrëfimi për ju?

Drejtojini studentët të parimet që keni shkruar në tabelë. Ftojini ata të përsiatin mbi mënyrën se si ata mund t’i zbatojnë këto të vërteta në jetën e tyre. Nxitini të veprojnë sipas nxitjeve të Shpirtit të Shenjtë, që i marrin ndërsa përsiatin.

Dëshmoni për mirësinë dhe dashurinë e Zotit që na jep mundësi të mjaftueshme për t’u penduar. Gjithashtu dëshmoni se atyre që vazhdojnë në mëkat, do t’u vijnë pasoja gjithmonë.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mormoni 3:9–10. Duke u betuar me betim

Mormoni tha se nefitët u betuan “për qiej dhe gjithashtu për fronin e Perëndisë” se do të kërkonin hakmarrje ndaj lamanitëve (shih Mormonin 3:9–10). Thënia vijuese nga Plaku Brus R. Mek-Konki, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegon domethënien e të betuarit me një betim në kohën e Librit të Mormonit, duke na dhënë kështu një kuptim të natyrës blasfemuese të përpjekjes së nefitëve për ta përfshirë Perëndinë në hakmarrjen e tyre.

“Kjo çështja e të betuarit me një betim në kohët e lashta ishte shumë më tepër domethënëse sesa shumë prej nesh e kanë kuptuar.

Për shembull: Nefi dhe vëllezërit e tij po kërkonin të merrnin fletët prej tunxhi nga Labani. Jeta e tyre ishte në rrezik. Sidoqoftë, Nefi u betua me këtë betim: ‘Ashtu si Zoti jeton dhe ashtu si ne jetojmë, ne nuk do të kthehemi tek ati ynë në vendin e shkretët, derisa ne të kemi plotësuar gjënë që Zoti na ka urdhëruar’. (1 Nefi 3:15.)

Kështu Nefi e bëri Perëndinë ortakun e tij. Nëse dësh-tonte për të marrë fletët, do të thoshte që Perëndia kishte dështuar. Dhe për shkak se Perëndia nuk dështon, ishte e detyrueshme për Nefin që të merrte fletët ose të jepte jetën e tij në përpjekje” (“The Doctrine of the Priesthood”, *Ensign*, maj 1982, f. 33).

Mormoni 5–6

Hyrje

Mormoni profetizoi se anali i tij do të dilte në dritë në ditët e fundit, për t'i bindur ata që e lexojnë se Jezusi është Krishti. Ai i nxiti ata që do ta lexonin analin, të pendoheshin dhe të përgatiteshin për vetë gjykimin e tyre përpara Perëndisë. Midis vetë popullit të tij, Mormoni mori përsëri në shqyrtim dorëheqjen e tij si komandanti ushtarak i nefitëve, duke rënë dakord t'i

udhëhiqte sërish në betejë. Megjithatë, njerëzit nuk pranuan të pendoheshin dhe u ndoqën nga lamanitët derisa i gjithë kombi nefit u shkatërrua. Ndërsa Mormoni pa këtë skenë vdekjeje dhe shkatërrimi, ai vajtoi rënien e popullit të tij dhe mosdashjen e tyre për t'u kthyer te Jezu Krishti.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mormoni 5:1–9

Mormoni vendos ta udhëheqë përsëri ushtrinë nefite, por lamanitët fitojnë

Përmendni një katastrofë natyrore që mund të ishte një kërcënim në zonën tuaj – për shembull, një tërmet, cunam, shpërthim vullkani ose uragan. Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur janë paralajmëruar se kjo katastrofë natyrore do të ndodhë në komunitetin e tyre brenda pak ditësh.

- Ku do të drejtoheshit për ndihmë?

Kujtojuni studentëve se nefitët ishin përballë një niveli të ngjashëm rreziku, por katastrofa e tyre kërcënuese ishte shpirtërore. Kujtojuni studentëve gjithashtu se nefitët ishin në luftë dhe se, për shkak të ligësisë së tyre, Mormoni nuk kishte pranuar t'i udhëhiqte ushtritë e tyre (shih Mormonin 3:16).

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 5:1–2. Kërkojuni klasës ta ndjekë dhe të gjejë se te kush besonin nefitët se mund t'i çlironte nga vuajtjet e tyre.

- Ndonëse është e vërtetë se Mormoni mund t'i udhëhiqte nefitët në një betejë ushtarake, përse Mormoni besonte se njerëzit nuk do të çliroheshin nga vuajtjet e tyre?
- Çfarë mund të mësojmë nga Mormoni 5:1–2 rreth asaj se ku duhet të drejtohem si pari për ndihmë gjatë vuajtjeve tona? (Ne duhet të drejtohem si pari te Perëndia, i cili do t'u përgjigjet atyre që pendohen dhe e thërrasin Atë për ndihmë gjatë vuajtjeve të tyre.)

Përmblidhni Mormonin 5:3–7 duke shpjeguar se nën udhëheqjen e Mormonit, nefitët zmbrahsën disa valë të sulmeve lamanite. Por përfundimisht, lamanitët “e shkelën nën këmbë popullin e Nefitëve” (Mormoni 5:6). Kur nefitët u tërhoqën, ata që nuk mund të largoheshin mjaft shpejt, u shkatërruan.

Ftojuni një student të lexojë Mormonin 5:8–9. Kërkojuni klasës të kërkojë arsyen e Mormonit për moshkrimin e një rrëfimi të plotë të gjërave që pa.

- Përse Mormoni u shmang nga dhënia e një përshkrimi të plotë të asaj që ai dëshmoi?

Mormoni 5:10–24

Mormoni shpjegon se qëllimi i analit të Librit të Mormonit është që t'i bindë njerëzit të besojnë në Jezu Krishtin

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 5:10–11. Kërkojuni klasës ta ndjekë dhe të gjejë një fjalë që Mormoni e përdori tri herë, për të përshkruar se si do të ndihe-shin njerëzit në ditët e fundit kur të mësonin për rënien e kombit nefit. (Ai tha se ne do të “bregos[eshim]”.)

- Çfarë gjeni të trishtueshme nga ky rrëfim?

Tërhiqeni vëmendjen e studentëve në thënien e Mormonit te Mormoni 5:11 se, nëse populli i tij do të ishte penduar, ata do të ishin “marrë në krahët e Jezusit”.

- Çfarë mendoni se do të thotë të “[merresh] në krahët e Jezusit”? (Ju mund të dëshironi të vini në dukje se fjala *marrëdo* të thotë të mbaresh fort ose mirë apo të përqafohesh.)
- Çfarë na mëson kjo frazë rreth pasojës së vetë pendimit tonë? (Ndhimjoni studentët të përcaktojnë parimin vijues: **Nëpërmjet pendimit, ne mund të “[merremi] në krahët e Jezusit”**. Shkruajeni këtë parim në tabelë.)

Për t’i ndihmuar studentët ta kuptojnë më mirë këtë parim, ftojini njërin prej tyre të lexojë thënien vijuese nga Plaku Kent F. Riçards, i Të Shtatëdhjetëve:

“Të gjithë që do të vijnë mund të ‘[merren] në krahët e Jezusit’. [Mormoni 5:11.] Të gjithë shpirtat mund të shërohen nëpërmjet fuqisë së Tij. Gjithë dhembjet mund të lehtësohen. Në Të, ne mund të ‘[gjejmë] prehje për shpirtat [tanë]’. [Mateu 11:29.] Rrethanat tona në vdekshmëri mund të mos ndryshojnë menjëherë, por dhembja, shqetësimi, vuajtja dhe frika jonë mund të gëlltiten në qetësinë dhe balsamin e Tij shërues” (“Shlyerja Mbulon të Gjitha Dhembjet”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 17).

Ftojini studentët të shkruajnë një përgjigje për njërin prej pyetjeve vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. (Ju mund të dëshironi t’i shkruani këto pyetje në tabelë ose t’i lexoni ngadalë, kështu që studentët të mund t’i shkruajnë ato.)

- Kur jeni ndier të “marrë në krahët e Jezusit”?
- Çfarë mund të bëni për të marrë më plotësisht ngushëllimin, mbrojtjen dhe faljen e Zotit?

Shpjegoni se Mormoni 5:12–13 përmban profecinë e Mormonit se shkrimet e tij do të fshiheshin e më pas do të dilnin në dritë për t’u lexuar nga të gjithë njerëzit. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 5:14–15, duke kërkuar atë që Zoti kishte për qëllim që shkrimet e Mormonit të bënin për njerëzit në ditët e fundit. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë frazat që janë të rëndësishme për ta.

- Sipas Mormonit 5:14–15, cilat janë qëllimet e Librit të Mormonit? (Sigurohuni që studentët të shprehin se **Libri i Mormonit u shkrua për t’i bindur të gjithë njerëzit se Jezusi është Krishti, për ta ndihmuar Perëndinë të plotësojë besëlidhjen e Tij me shtëpinë e Izraelit dhe për t’i ndihmuar pasardhësit e lamanitëve ta besojnë në mënyrë më të plotë ungjillin.**)

Ndërkohë që studentët përgjigjen se shkrimet e Mormonit janë shkruar për t’i bindur njerëzit se Jezusi është Krishti, ndani dëshminë tuaj në lidhje më këtë si qëllimi kryesor i Librit të Mormonit.

- Në çfarë mënyrash i bekon ky qëllim kryesor i Librit të Mormonit ata që e lexojnë atë?
- Si ju ka ndihmuar studimi juaj i Librit të Mormonit që të besoni në mënyrë më të plotë te Jezu Krishti dhe ta doni Atë?

Vini në dukje se aktualisht Libri i Mormonit është duke ndihmuar shumë njerëz që të pendohen dhe të “[merren] në krahët e Jezusit”, por ka ende shumë njerëz që nuk pranojnë të besojnë në Krishtin.

Në tabelë, pranë parimit të pendimit që ju shkruat në fillim të mësimit, shkruani sa vijon: *Nëse nuk pranojmë të pendohemi . . .* Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 5:16–19 dhe kërkojini klasës të shohë për pasojat e mospranimit të nefitëve për t’u penduar. Kërkojuni studentëve ta përdorin atë që kanë zbuluar në këto vargje, për të përfunduar fjalinë në tabelë. Ndërsa përgjigjen, ju mund të bëni disa nga pyetjet vijuese për t’i ndihmuar ata të kuptojnë fjalët dhe frazat në vargjet:

- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “pa Krisht dhe Perëndi në këtë botë”? (Mormoni 5:16). (Përgjigjet mund të përfshijnë se do të thotë të jetosh pa besim në Jezu Krishtin apo Atin Qiellor dhe pa ndikim e udhëheqje hyjnore.)
- Byku është një cipë e hollë nën anën e jashtme të grurit. Kur korret gruri, byku hidhet. Çfarë mendoni se është kuptimi i frazës “hidhen sa andej këndeji si byku në erë”? (Mormoni 5:16).
- Si do të ishte, po të ishit në një anije me asnjë mundësi për të lundruar ose manovruar dhe pa spirancë? (Shih Mormonin 5:18.) Si është kjo situatë e ngjashme me atë të nefitëve?

- Çfarë na mësojnë fjalët e Mormonit për ata që nuk pranojnë të pendohen? (Përgjigjet e studentëve duhet të shprehin se mospranimi për t'u penduar çon në humbjen e udhëheqjes nga Zoti. Përfundojeni thënien në tabelë duke shkruar të vërtetën vijuese: **Nëse nuk pranojmë të pendohemi, Shpirti do të tërhiqet dhe ne do ta humbasim udhëheqjen e Zotit.**)

Kërkojuni studentëve të përsiatin në heshtje mbi mënyrën si e kanë parë këtë parim në jetën e tyre apo në jetën e të tjerëve.

Ftojini studentët të rishikojnë me shpejtësi Mormonin 5:11, 16–18 dhe dy parimet që keni shkruar në tabelë.

- Me vetë fjalët tuaja, si do ta shprehnit ndryshimin midis rezultatit të një pendimi të sinqertë dhe rezultatit të mospranimit për t'u penduar?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 5:22–24, duke kërkuar atë që Mormoni i këshilloi njerëzit të bënin në ditët e mëvonshme. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.

Dëshmoni për të vërtetën e të dy parimeve të kundërta në tabelë.

Mormoni 6

Mormoni rrëfen betejën e fundit nefite dhe vajton shkatërrimin e popullit të tij

Bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si mund të ndiheni për vdekjen e një njeriu të dashur, i cili ishte besnik ndaj Perëndisë gjatë gjithë jetës së tij ose të saj?
- Si mund të ndiheni për vdekjen e një njeriu të dashur, i cili ishte i pabindur ndaj urdhërimeve Perëndisë gjatë gjithë jetës së tij ose të saj?

Shpjegoni se Mormoni ndjeu pikëllim të madh për vdekjen e gjithë popullit të tij, sepse ai e dinte se ata nuk ishin të përgatitur për ta takuar Perëndinë. Përmbliidhni Mormonin 6:1–6 duke shpjeguar se lamanitët i lejuan nefitët që të mblihdeshin në tokën Kumorah për një betejë. Mormoni po plakej dhe e dinte se kjo do të ishte “beteja e fundit e popullit [të tij]” (Mormoni 6:6). Ai ia besoi disa prej anave të tij të shenjta birit të tij, Moronit, dhe e fshehu pjesën e mbetur të anave në kodrën Kumorah. Ai shënoi atë që dëshmoi për shkatërrimin përfundimtar të popullit të tij. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mormonin 6:7–15, duke menduar për mënyrën se si mund të jetë ndier Mormoni ndërsa shkruante këto fjalë.

- Përse mendoni se nefitët e pritën vdekjen me “frikë të tmerrshme”? (Mormoni 6:7).

Lexojuni studentëve me zë të lartë Mormonin 6:16–22, ndërsa ata ju ndjekin në shkrimet e tyre të shenjta. Pastaj u kërkonit të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth mendimeve dhe përshtypjeve që u erdhën teksa i lexuan dhe dëgjuan këto vargje. Pas një kohe të mjaftueshme, ju mund të dëshironi t'u jepni atyre një mundësi për të ndarë disa nga mendimet që kanë shkruar.

Dëshmojuni studentëve për dashurinë që Ati Qiellor, Jezu Krishti, profetët, udhëheqësit dhe prindërit kanë për ta. Nxitini ata të ushtrojnë besim në Jezu Krishtin dhe të pendohen për mëkatet e tyre, kështu që ata të mund të “[merren] në krahët e Jezusit” (Mormoni 5:11).

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mormoni 5:11. “Marrë në krahët e Jezusit”

Plaku Rasëll M. Nelson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi një lidhje midis fjalës *Shlyerje* dhe frazës “marrë në krahët e Jezusit”:

“Një domethënie e pasur gjendet në studimin e fjalës *shlyerje* në gjuhët semitike të kohës së Dhiatës së Vjetër. Në hebraisht, fjala bazë për shlyerjen është *kaphar*, një folje që do të thotë ‘të mbulosh’ ose ‘të falësh’. E lidhur ngushtë

është edhe fjala aramaike dhe arabike *kafat*, që do të thotë ‘një përqaqim i ngushtë’ – pa dyshim e lidhur me përqaqimin ritual egjiptian. Referencat për atë përqaqim janë të qarta në Librin e Mormonit. Një njeri deklaroi se ‘Zoti ka shëlbuar shpirtin tim . . . ; unë kam parë lavdinë e tij dhe unë jam i rrethuar përjetësisht në krahët e dashurisë së tij’. [2 Nefi 1:15.] Një tjetër ofron shpresën e lavdishme që të “[merremi] në krahët e Jezusit’. [Mormoni 5:11.]” (“The Atonement”, *Ensign*, nëntor 1996, f. 34).

Mormoni 7–8:11

Hyrje

Pas betejës përfundimtare mes nefitëve dhe lamanitëve, Mormoni u shkroi pasardhësve të ardhshëm të njerëzve të Librit të Mormonit rreth rëndësisë së njohjes se cilët janë dhe çfarë duhet të bëjnë për t’u shpëtuar. Me dashuri të madhe për pasardhësit e ardhshëm të

armiqve të tij, Mormoni dha mësim mbi rëndësinë e ndjekjes së ungjillit të Jezu Krishtit, që të mund të jetë “mirë për [ta në] ditën e gjykimit” (Mormoni 7:10). Pas vdekjes së Mormonit, biri i tij Moroni u la vetëm që të shkruante rreth shkatërrimit të popullit të tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mormoni 7

Në dëshminë e fundit të Mormonit, ai i këshillon pasardhësit e lamanitëve të besojnë në Jezu Krishtin dhe të ndjekin ungjillin e Tij

Shkruani në tabelë numrin 230.000. Pyetini studentët nëse e kujtojnë se si ky numër lidhet me shkatërrimin e nefitëve. (Është numri i ushtarëve nefitë që vdiqën në betejën përfundimtare, e shënuar te Mormoni 6. Ju mund të dëshironi të theksoni se numrat te Mormoni 6:10–15 duket se iu referohen vetëm atyre që luftuan në betejë, jo shumë të tjerëve të cilët u vranë si rezultat i betejës.) I vini studentët që të përfytyrojnë sikur i kanë mbijetuar një beteje të madhe, në të cilën anëtarët e familjes dhe miqtë e tyre janë vranë dhe kombi i tyre është pushtuar. Jepuni atyre një çast për të menduar rreth asaj që mund të thonë, nëse do t’u shkruanin një mesazh pasardhësve të njerëzve që i vranë njerëzit e tyre të dashur dhe e pushtuan kombin e tyre.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 7:1–4, duke kërkuar disa nga fjalët e fundit të Mormonit drejtuar pasardhësve të lamanitëve.

- Çfarë donte Mormoni që të dinin pasardhësit e lamanitëve?
- Çfarë cilësish të Shpëtimtarit shihni te fjalët e Mormonit drejtuar armiqve të tij?

Ndihmohjini studentët të kuptojnë se Mormoni u mësoi pasardhësve të lamanitëve atë që duhej të bënin për t’u shpëtuar. Ai kishte dashuri hyjnore për të gjithë njerëzit, edhe për armiqtë e tij.

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mormonin 7:5, 8, 10, duke përcaktuar atë që Mormoni u mësoi lexuesve të tij se duhet të bëjnë. Kërkojuni studentëve të tregojnë atë që gjejnë dhe renditni përgjigjet e tyre në tabelë. Ju mund të dëshironi të përmendni se mësimet e Mormonit janë të njëjtat parime të ungjillit që mund t’i kishin shpëtuar nefitët nga shkatërrimi (shih Mormonin 3:2).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 7:6–7. Kërkojuni klasës ta ndjekë, duke parë për atë që Zoti u ofron të gjithë atyre që do të besojnë tek Ai dhe do ta pranojnë ungjillin e Tij. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, nxitini ata ta shkruajnë të vërtetën vijuese pranë Mormonit 7:6–7: **Zoti u ofron shpëtim të gjithëve dhe Ai do t’i shëlbejë ata që i pranojnë parimet dhe ordinancat e ungjillit të Tij.**

Shkruani në tabelë pyetjen e mëposhtme. Ftojini studentët që t’i shkruajnë përgjigjet e tyre për pyetjen në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Si pas Mormonit 7:7, cilat janë bekimet për ata që gjenden “të pafajshëm” përpara Perëndisë?

Ftojini disa studentë që të tregojnë atë që shkruajnë.

Mormoni 8:1–11

Pasi Mormoni vdes, biri i tij Moroni mbetet vetëm për të shkruar rreth shkatërrimit të popullit të tij

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një rast kur ata ishin vetëm në një situatë që e sfidoi besimin e tyre – ndoshta një situatë në të cilën ata lehtësisht mund të kishin bërë diçka

të gabuar pa u parë nga askush. Ftojini të marrin parasysh nëse vendosmëria e tyre për ta ndjekur Shpëtimtarin dhe për t'i mbajtur urdhërimet e Tij gjatë asaj kohe u rrit, qëndroi e njëjtë apo u zvogëlua.

- Përse disa njerëz mund të zgjedhin të mos qëndrojnë besnikë, kur janë të vetëm në një situatë që e sfidon besimin e tyre?
- Përse disa njerëz, në të njëjtën situatë, zgjedhin të qëndrojnë besnikë?

Shpjegoni se Mormoni u vra pas betejës së fundit midis nefitëve e lamanitëve dhe biri i tij Moroni u la vetëm, pa ndonjë anëtar të familjes ose ndonjë nga populli i tij. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë fjalët e Moronit te Mormoni 8:1–9 dhe kërkojini klasës të shohë përshkrimet e rrethanave të Moronit. U kërkonit atyre të raportojnë atë që gjejnë.

- Si mendoni se do të mund të ndiheshit nëse do të ishit në rrethanat e Moronit?

Duke përdorur datat në fund të faqeve ose në përmbledhjet e kapitujve, ndihmojini studentët të shohin se kaluan përafërsisht 16 vjet midis fjalëve të fundit të shkruara nga Mormoni dhe kohës kur Moroni filloi të shkruante tek fletët. Më pas ftojini studentët të shohin sërish te Mormoni 8:1–4, për të parë atë që Moroni ishte i vendosur të bënte, edhe pse ai kishte qenë vetëm për kaq kohë. U kërkonit ta raportojnë atë që gjejnë. (Ata duhet të shohin se ai ishte i vendosur t'i bindej të atit dhe të shkruante tek fletët.)

- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga bindja e Moronit pavarësisht rrethanave të tij? (Ndërsa studentët japin idetë e tyre, theksoni të vërtetën vijuese: **Edhe kur jemi vetëm, ne mund të zgjedhim të qëndrojmë besnikë.** Ju mund të dëshironi t'i ftoni studentët ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Mormonit 8:1–4.)

Vini në dukje se Moroni kishte një mision të veçantë. Ai “mbet[i] vetëm, që të shkrua[nte] historinë e trishtueshme të shkatërrimit të popullit [të tij]” (Mormoni 8:3). Megjithëse studentët nuk do të përballen me të njëjtat rrethana, ata mund të përballen me situata në të cilat ata janë vetëm dhe kanë nevojë të qëndrojnë besnikë. Ata mund të përballen gjithashtu me situata kur ndihen vetëm, edhe kur janë me njerëz të tjerë – të tilla si rastet kur janë me njerëz që nuk i jetojnë standardet e vendosura nga Zoti dhe profetët e Tij.

- A njihni dikë që ka qenë besnik edhe kur ka qenë vetëm në rrethana sfiduese?

Kur studentët t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, bëni disa ose të gjitha këto pyetje pasuese:

- Si veptoi ky person në ato rrethana?
- Si u bekua përfundimisht personi për bërjen e asaj që Perëndia e kishte urdhëruar të bënte?
- Si ju ndihmojnë këta shembuj?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 8:10–11. Kërkojuni atyre të gjejnë një mënyrë se si Zoti i mbështeti Moronin dhe Mormonin gjatë rrethanave të vështira me të cilat u përballën. (Zoti dërgoi Tre Nefitët për t'i shërbyer Mormonit dhe Moronit; shih edhe 3 Nefin 28:25–26.) Theksoni se, **nëse jemi besnikë ndaj Perëndisë në rrethana të vetmuara ose të vështira, Ai do të na ndihmojë të qëndrojmë besnikë.** Përdorni pyetjet vijuese për ta diskutuar këtë të vërtetë:

- Kur keni qenë të bindur ndaj njërit prej urdhërimeve të Atit Qiellor në një rrethanë veçanërisht të vështirë? Si mendoni se u bekuat për atë që bëtë?
- Përse mendoni se është e rëndësishme të përgatitemi tani për të qenë besnikë në rrethana të vështira në të ardhmen?

Për t'i nxitur studentët të qëndrojnë besnikë edhe në rrethana kur duhet të qëndrojnë vetëm, ndani thënien vijuese nga Presidenti Tomas S. Monson:

“Ndërsa ne jetojmë ditë pas dite, është pothuajse e pashmangshme që besimi ynë do të vihet në provë. Ndonjëherë, ne mund ta gjejmë veten të rrethuar nga njerëz të tjerë dhe prapë se prapë duke qenë pjesë e pakicës ose duke qëndruar të vetëm lidhur me atë që është e pranueshme dhe atë që nuk është. A e kemi ne guximin moral për të qëndruar të vendosur për ato çka besojmë, megjithëse duke bërë kështu do të na duhet të qëndrojmë të vetëm? . . . Qofshim ne gjithmonë të guximshëm dhe të përgatitur që të qëndrojmë për atë që besojmë, dhe nëse do të na duhet të qëndrojmë vetëm në këtë proces, e bëfshim këtë me guxim, të forcuar nga njohuria se në të vërtetë ne nuk jemi kurrë vetëm kur ne

Pyetje pasuese

Bërja e pyetjeve që ndjekin përgjigjet fillestare të studentëve, mund t'i ndihmojë ata të mendojnë thellë për një përgjigje që kanë dhënë, dhe të shprehin mendime e ndjenja kuptimplota. Ju mund t'i bëni pyetje pasuese studentit që jep një përgjigje fillestare, ose mund ta filloni diskutimin duke u drejtuar pyetje pasuese studentëve të tjerë.

qëndrojmë për Atin tonë në Qiell” (“Kini Guxim të Qëndroni Vetëm”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 60, 67).

Përfundoni duke treguar një përvojë kur Zoti ju bekoj ngaqë ishit besnikë në një rrethanë të vetmuar ose të vështirë.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Shkruani *këshilloj* në tabelë. Shpjegoni se fjala *këshilloj* do të thotë t’i nxitësh fort të tjerët për të vepruar në një mënyrë të caktuar. Shpjegoni se fjalët e fundit të Mormoni 7 janë një shembull i mirë i një këshille. Jepuni studentëve fletë letre dhe u thoni se do të shkruajnë një këshillë bazuar në një prej fragmenteve të tyre të preferuara për zotërimin e shkrimit të shenjtë në Librin e Mormoni. Në krye të fletës së letrës, i vini studentët të shkruajnë: “Unë do të doja t’i flisja diçka të rinjve të ditëve të fundit”. Ftojini çdo student të zgjedhë një fragment të preferuar të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe pastaj t’u shkruajnë një këshillë të rinjve të ditëve të fundit bazuar në fragmentin që kanë zgjedhur. Këshilla e tyre mund të përfshijë një përmbledhje të të vërtetave kryesore të gjen-dura në fragmentin e zotërimit të shkrimit të shenjtë, një shpjegim se përse këto të vërteta janë të rëndësishme për rininë sot dhe një ftesë për të vepruar në përputhje me këto të vërteta. Këshillat mund të përfundojnë me një premtim si ai që gjendet te Mormoni 7:7 ose Mormoni 7:10. Ju mund t’u kërkoni disa studentëve të ndajnë me klasën këshillat e tyre të përfunduara. Ju gjithashtu mund t’i mbledhni këto këshilla për t’i përdorur si të dhëna për veprimtari të ardhshme për zotërimin e shkrimit të shenjtë ose për t’i paraqitur në klasë.

Shënim: Ju mund ta përdorni këtë veprimtari në çfarëdo kohe gjatë mësimit. Për shembull, ju mund ta përdorni atë në fund të mësimit ose mund ta përdorni pas diskutimit të Mormoni 7.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mormoni 7. Lutja e fundit e Mormoni për të besuar në Krishtin

Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi lutjen e fundit të Mormoni për të besuar në Krishtin, një lutje që ai ua shkroi njerëzve në kohën tonë pasi pa shkatërrimin e tërë kombit të tij:

“Në një monolog vdekjeje, Mormoni depërtoi përtej kohës dhe hapësirës tek të gjithë, veçanërisht tek ajo ‘mbetje [e] shtëpisë së Izraelit’, e cila një ditë do ta lexonte analin e tij madhështor. Ata të një kohe dhe vendi tjetër duhet të mësojnë atë që ata që ishin të shtrirë përpara tij, e kishin harruar – se të gjithë duhet të ‘besojnë’ në Jezu Krishtin, se ai është Biri i Perëndisë’, se pas kryqëzimit të tij në Jerusalem, Ai, ‘nga

fuqia e Atit . . . u ngrit përsëri me anë të së cilës ai mori fitoren mbi varrin; dhe gjithashtu në të u gëlltit gjembi i vdekjes.

Dhe ai bën të ndodhë ringjalljen e të vdekurve . . . [dhe] shëlbimin e botës.’ Ata që shëlbhen mundet atëherë, për shkak të Krishtit, të gëzojnë ‘një gjendje lumturie që nuk ka fund’. [Mormoni 7:2, 5–7.] . . .

Të ‘beso[sh] në Krishtin’, veçanërisht kur matet përkundrejt pasojave të tilla tragjike por të shmangshme, ishte lutja e fundit e Mormoni dhe shpresa e tij e vetme. Ai është qëllimi themelor i të gjithë librit, i cili do t’i vinte botës së ditëve të mëvonshme duke mbajtur emrin e Tij” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 321–322).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Mormoni 7:8–9. Bibla dhe Libri i Mormoni

Paraqitni një kopje të Librit të Mormoni të etiketuar “ky”. Pastaj paraqitni një kopje të Biblës të etiketuar “këtë”. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormoni 7:8–9, duke parë për atë që tha Mormoni

rreth marrëdhënies midis “ky” (Libri i Mormoni) dhe “këtë” (Bibla).

- Si e ka forcuar studimi juaj i Librit të Mormoni dëshminë tuaj për të vërtetat në Bibël? Si e ka forcuar studimi i Biblës dëshminë tuaj për Librin e Mormoni?

Mësimi i Studimit në Shtëpi

4 Nefi 1–Mormoni 8:11 (Njësia 28)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan 4 Nefin 1–Mormonin 8:11 (njësia 28) nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë, ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve.

Dita 1 (4 Nefi 1)

Ndërsa studentët mësuan për gjendjen mes nefitëve gjatë periudhës pothuaj 200-vjeçare pas vizitës së Shpëtimtarit, ata mësuan se, kur njerëzit punojnë së bashku për t'u kthyer në besim te Zoti, ata bëhen të bashkuar dhe provojnë lumturi më të madhe. Ata kuptuan gjithashtu se krenaria krijon ndarje dhe çon në ligësi më të madhe.

Dita 2 (Mormoni 1–2)

Nga shembulli i jetës së drejtë të Mormonit, studentët mësuan rreth cilësive të të qenit i matur dhe i shpejtë për të vënë re. Ata mësuan se ne mund të zgjedhim të jetojmë me drejtësi edhe në një shoqëri të ligë. Nga shembulli i ligësisë së popullit nefit, studentët arritën të kuptojnë parimet vijuese: Ligësia dhe mosbesimi i largojnë dhuratat e Zotit dhe ndikimin e Frymës së Shenjtë. Nëse keqardhja jonë për mëkatën çon deri në pendim, ajo do të na udhëheqë për të ardhur te Krishti me një zemër të përlulur. Keqardhja që është vetëm për pasojat e mëkatit, çon drejt mallkimit (ose e ndalon përpimin tonë drejt jetës së përditshme).

Dita 3 (Mormoni 3–6)

Ndërsa studiuuan durimin e Zotit me nefitët, studentët mësuan se Zoti na jep mundësi të mjaftueshme që të pendohemi për mëkatet tona. Megjithatë, nefitët nuk pranuan të pendohen dhe donin të kërkonin hakmarrje ndaj lamanitëve. Për shkak se Zoti e ndalon kërkimin e hakmarrjes, Mormoni zgjodhi të hiqte dorë nga drejtimi i ushtrive nefite. Rezultati i përpjekjeve të nefitëve për të kërkuar hakmarrje i lejoi studentët të kuptojnë se gjykimet e Perëndisë do t'u bien mbi kokë të ligjeve. Mormoni dëshmoi shkatërrimin e gjithë popullit të tij dhe vajtoi rënien e tyre.

Dita 4 (Mormoni 7:1–8:11)

Mormoni e mbaroi analin e tij duke iu drejtuar pasardhësve të lamanitëve. Studentët mësuan se Zoti ofron shëlbim për të gjithë njerëzit që i pranojnë parimet dhe ordinancat e ungjillit të Tij. Mormoni vdiq dhe Moroni shkroi për gjendjen pas shkatërrimit të nefitëve. Nga shembulli i Moronit, studentët mësuan se edhe kur janë vetëm, ata mund të zgjedhin të qëndrojnë besnikë.

Hyrje për Mësimin

Në këtë mësim, studentët do të rishikojnë shkatërrimin e nefitëve dhe do të mësojnë për dëshirën e Mormonit që populli i tij të "[merrej] në krahët e Jezusit" (Mormoni 5:11). Studentët do të mësojnë se si ta ftojnë përqafimin e Zotit në vetë jetën e tyre. Nga mospranimi i nefitëve për t'u penduar, studentët do të kuptojnë pasojat e trishtueshme që përjetojnë njerëzit kur nuk pendohen.

Sugjerime për Mësimdhënien

4 Nefi 1–Mormoni 4

Populli nefit largohet nga drejtësia dhe lumturia drejt ligësisë

Kërkojuni studentëve të përcaktojnë se sa vite të historisë nefite studiuuan këtë javë. I ndihmoni të përdorin datat në përmbledhjet e kapitujve ose në fund të faqes të 4 Nefi 1 dhe Mormoni 8 për ta gjetur këtë. (Këta kapituj mbulojnë pothuaj 400 vjet ose mbi një të tretën e historisë së nefitëve.)

Kërkojini gjysmës së klasës të përdorin shkrimet e tyre të shenja dhe ditarët e studimit të shkrimeve të shenja për të rishikuar atë që kanë mësuar për lumturinë e nefitëve të 4 Nefi 1. E vini gjysmën tjetër të klasës të përdorë Mormonin 1–2 dhe ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenja për të rishikuar se kush ishte Mormoni dhe përse ai ishte kaq i admirueshëm. Kërkojini secilit grup të përmbledhë atë që kanë mësuar. Pastaj ftojini grupet të prezantojnë përmbledhjet e tyre.

Pyetini studentët: Cila është një e vërtetë që mësuar nga studimi i këtyre kapitujve dhe përse është e rëndësishme për ju?

Shpjegoni se pavarësisht nga përpjekjet e Mormonit për t'i ndihmuar nefitët ta përgatitnin veten e tyre shpirtërisht për betejë, ata nuk pranuan të pendoheshin dhe të ktheheshin te Zoti. Si pasojë e ligësisë së tyre, ata u lanë në fuqinë e tyre dhe lamanitët filluan t'i mposhtnin (shih Mormonin 3–4).

Mormoni 5:8–24

Mormoni shpjegon se anali i Librit të Mormonit u shkrua për t'i bindur njerëzit të besojnë në Jezu Krishtin

Pyetini studentët nëse janë ndier ndonjëherë të trishtuar për dikë që duhej të duronte pasojat e një zgjedhjeje të gabuar. Ju mund të ndani një shembull të përshtatshëm (dhe jo paragjykes) të dhembjes që keni ndier për dikë që duhej të vuante pasojat negative për një zgjedhje që ai ose ajo bëri. Shpjegoni që Mormoni shkroi se njerëzit në ditët e fundit do të brengoseshin ndërsa lexonin për shkatërrimin e nefitëve.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 5:10–11, duke kërkuar atë që Mormoni tha se nefitët mund të kishin gëzuar. Pasi studentët të përgjigjen, bëni pyetjet vijuese:

- Çfarë mendoni se do të thotë të “[merresh] në krahët e Jezusit”? (Fjala *merresh* do të thotë të mbahesh fort ose mirë, apo të përqafohesh, që është një gjest mbrojtjeje dhe dashurie.)
- Sipas Mormonit 5:11, çfarë mund të bëjmë për ta marrë këtë lloj përqaqimi? (**Nëpërmjet pendimit, ne mund të “[merremi] në krahët e Jezusit”**. Shkruajeni këtë parim në tabelë.)

Lexoni ose ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Kent F. Riçards, i Të Shtatëdhjetëve. Kërkojini klasës të dëgjojë për atë se çfarë do të thotë të “[merresh] në krahët e Jezusit”.

“Të gjithë që do të vijnë, mund të [merren] në krahët e Jezusit”. [Mormoni 5:11.] Të gjithë shpirtat mund të shërohen nëpërmjet fuqisë së Tij. Gjithë dhembjet mund të lehtësohen. Në Të, ne mund të [gjejmë] prehje për shpirtat [tanë]’. [Mateu 11:29.] Rrethanat tona në vdekshmëri mund të mos ndryshojnë menjëherë, por dhembja, shqetësimi, vuajtja dhe frika jonë mund të gëlltiten në qetësinë dhe balsamin e Tij shërues” (“Shlyerja Mbulon të Gjitha Dhembjet”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 17).

Ftojini studentët të mendojnë për raste kur ata janë ndier të “marrë në krahët e Jezusit” si rezultat i pendimit. Gjithashtu, kërkojuni atyre të përsiatin për atë që mund t’u duhet të bëjnë për t’u marrë në krahët e Tij tani. Dëshmoni për pasojat ngushëlluese dhe mbrojtëse të pendimit.

Për të ilustruar një parim tjetër te Mormoni 5, vendosni një tapë ose një objekt tjetër pluskues në një tavë me ujë. Vini dy ose tre studentë ta fryjnë në drejtime të ndryshme. Pyetini se sa ndikim ka tapa në atë se ku po shkon. Nxitini studentët, ndërsa vazhdojnë të studiojnë, që të kërkojnë mënyrën se si kjo tapë mund të jetë si nefitët.

Shkruani në tabelë: *Kur nuk pranojmë të pendohemi* . . . Më pas ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormoni 5:2, 16–19, ndërsa klasa kërkon pasojat e mospranimit të nefitëve për t’u penduar. Kërkojuni studentëve ta përdorin atë që kanë zbuluar në këto vargje për të përfunduar fjalinë në tabelë. Ndërsa përgjigjen, ju mund të bëni disa nga pyetjet vijuese për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë disa nga fjalët dhe frazat në vargjet:

- Te vargu 16, çfarë mendoni se do të thotë të jesh “pa Krisht dhe Perëndi në këtë botë”? (Të jetosh pa besim në Jezu Krishtin apo Atin Qiellor dhe pa ndikimin dhe udhëheqjen e Tyre.)
- Çfarë mendoni se do të thotë të “hidhe[sh] sa andej këtej si byku në erë”? (Mormoni 5:16). (Ju mund të shpjegoni se

byku iu referohet barërave dhe shtresës së jashtme të grurit që merren nga era gjatë shirjes.)

- Si mendoni se do të ndiheshit nëse do të ishit në një varkë pa spirancë në oqean, pa asnjë mundësi për të lundruar ose manovruar? Si është kjo situatë e ngjashme me gjendjen e nefitëve?

Shpjegoni se Mormoni 5 na mëson se, **kur nuk pranojmë të pendohemi, Shpirti tërhiqet dhe ne e humbasim udhëheqjen nga Zoti**. Shkruajeni këtë parim në tabelë për të përfunduar thënien që filluat ta shkruanit më përpara. Kërkojuni studentëve të përsiatin për raste në jetën e tyre kur ata mund ta kenë provuar këtë parim.

Ju mund të doni që studentët të bëjnë krahasimin midis të dyja parimeve të shkruara në tabelë, duke bërë pyetjen e mëposhtme: Nga dy të vërtetat e shkruara në tabelë, si është i ndryshëm rezultati i pendimit nga rezultati i mospranimit për t’u penduar?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormoni 5:22–24, duke kërkuar atë që Mormoni na ftoi të gjithëve të bëjmë, kështu që nuk do të bëhemi si nefitët e kohës së tij. Ju mund t’i nxitni studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.

Dëshmoni për të vërtetën e të dyja parimeve të shkruara në tabelë.

Mormoni 6:1–8:11

Pasi dëshmon shkatërrimin përfundimtar të popullit të tij, Mormoni u shkruan pasardhësve lamanitë dhe pastaj vdes, duke e lënë birin e tij, Moronin, vetëm

Ftojini studentët të përmbledhin shkatërrimin përfundimtar të nefitëve, duke përdorur krerët e kapitujve të Mormoni 6–8 nëse është e nevojshme.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje dhe të përsiatin Mormoni 7:10, fjalët e fundit që shkroi Mormoni përpara se të vdiste.

Njësia Tjetër (Mormoni 8:12–Ethëri 3)

Moroni foli me Jezu Krishin dhe iu tregua koha jonë. Për çfarë na paralajmëroi Moroni? Vëllai i Jaredit gjithashtu kishte besim të madh. Ai e pa Jezu Krishtin dhe foli me Të ballë për ballë. Si ju ndihmon njohuria se edhe Moroni, edhe vëllai i Jaredit panë dhe folën me Krishtin, për t’u besuar fjalëve të tyre?

Mormoni 8:12–41

Hyrje

Pasi shkroi rreth shkatërrimit të popullit të tij dhe vdekjes së atit të tij, Moroni profetizoi për daljen në dritë të Librit të Mormoni dhe paralajmëroi për pasojat e hedhjes poshtë të tij. Moroni pa se anali nefit do të dilte në dritë në një kohë ligësie të madhe, kur

shumë do t'i donin pasuritë e kësaj bote më shumë sesa Perëndinë. Ai dëshmoi se Libri i Mormoni do të ishte me vlerë të madhe në mes të kushteve të rrezikshme shpirtërore që do të ekzistonin në ditët e fundit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mormoni 8:12–32

Moroni profetizon për daljen në dritë të Librit të Mormoni

Përpara fillimit të orës mësimore, përgatitni një paraqitje të objekteve ose fotografive që pasqyrojnë përparimet teknologjike. Në fillim të orës mësimore, drejtojeni vëmendjen e studentëve te paraqitja. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson:

“Do të doja të flisja për një prej dhuratave më domethënëse dhënë botës në kohët moderne. Dhurata që po mendoj, është më e rëndësishme sesa ndonjë nga shpikjet që ka ardhur nga revolucionet industriale dhe teknologjike. Kjo është një dhuratë me vlerë më të madhe për njerëzimin sesa edhe përparimet e shumta, të mrekullueshme që kemi parë në mjekësinë moderne. Është me vlerë më të madhe për njerëzimin sesa zhvillimi i udhëtimit ajror ose në hapësirë. E kam fjalën për dhuratën e . . .” (“The Book of Mormon – Keystone of Our Religion”, *Ensign*, nëntor 1986, f. 4).

- A do të donit ta kishit dhuratën për të cilën foli Presidenti Benson? Përse?
- Cila mendoni se mund të jetë dhurata?

Shpjegoni se Moroni na mësoi rreth kësaj dhurate. Kërkojuni studentëve të lexojnë Mormonin 8:12 për të zbuluar se cila është dhurata. Ndihmojini studentët të kuptojnë se fraza “këtë anal” i referohet Librit të Mormoni. Shpjegoni se Presidenti Benson foli për dhuratën e Librit të Mormoni.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë vlerën e Librit të Mormoni, ftojini ata të lexojnë në heshtje Mormonin 8:13–16. Përpara se të lexojnë, kërkojuni atyre të shohin atë që Moroni na mësoi për vlerën e Librit të Mormoni. Më pas bëni disa ose të gjitha pyetjet vijuese, për t'i ndihmuar ata të diskutojnë dhe të analizojnë atë që kanë gjetur:

- Disa njerëz mund të mendojnë për vlerën monetare të fletëve të arta. Sipas Mormoni 8:14, cili aspekt i fletëve ishte me të vërtetë “[me] vler[ë] të madhe”? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se, për shkak se Zoti nuk do ta lejojë askënd për të “nxjerrë fitime” nga fletët e arta, vetë fletët “nuk janë të çmueshme”. Megjithatë, anali që u shkrua tek fletët, “është i një vlere të madhe”.)
- Moroni tha se Libri i Mormoni mund të dilte në dritë vetëm nga dikush që kishte “një sy të vetëm në lavdinë e [Perëndisë]” (Mormoni 8:15). Çfarë mendoni se do të thotë kjo? (Ndërsa studentët diskutojnë mbi këtë pyetje, ju mund të dëshironi t'i ftoni ata të lexojnë Joseph Smith – Historia 1:46, që përmban udhëzimet e mëvonshme të Moroni për Jozef Smithin, përpara se ai të nxirrte në dritë Librin e Mormoni.)
- Te Mormoni 8:16, si ndihmon përskrimi i Moroni për daljen në dritë të Librit të Mormoni, për të shpjeguar vlerën e madhe të librit?

Siç është shënuar te Mormoni 8:17–21, Moroni i paralajmëroi ata që do ta dënonin ose kundërshtonin Librin e Mormoni. Ftojini studentët t'i lexojnë këto vargje dhe të kërkojnë paralajmërimet e Moroni.

- Cilat janë paralajmërimet e Moronit ndaj atyre që e hedhin poshtë ose e dënojnë Librin e Mormonit?
- Çfarë të vërtete mësoni nga Mormoni 8:22? Si ndihmon dalja në dritë e Librit të Mormonit në ditët e fundit që të plotësohen qëllimet e përjetshme të Zotit?

Shpjegoni se Mormoni 8:23–25 përmban fjalët e Moronit rreth lutjeve të shenjtoreve besnikë që kishin jetuar përpara kohës së tij. Ai foli për ata që i luten Zotit “nga pluhuri”. Kërkojuni studentëve ta lexojnë këtë fragment në heshtje, duke parë për atë që shenjtoret në kontinentin e lashtë amerikan u lutën në lidhje me Librin e Mormonit.

- Për kë u lutën shenjtoret e lashtë? (Ata u lutën për vëllezërit e tyre – që do të thotë, lamanitët dhe pasardhësit e tyre – dhe për njeriun që do ta nxirrte në dritë Librin e Mormonit – domethënë Profetin Jozef Smith.)

Shpjegoni se Moroni përshkroi kushtet që do të ekzistonin kur Libri i Mormonit do të dilte në dritë. Pastaj u kërkonte që ta përfytyrojnë veten e tyre në vend të Moronit, duke jetuar më shumë se 1.600 vjet më parë dhe duke marrë një vegim për kohën tonë.

Ftojini studentët që të shkruajnë një paragraf në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta, duke përshkruar gjendjen shpirtërore të kohës sonë. Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të shkruar, ftojini disa prej tyre të tregojnë atë që kanë shkruar. Më pas, kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Mormonin 8:26–32 dhe t’i krahasojnë paragrafët e tyre me përshkrimin profetik të Moronit për kohën tonë. Ndajeni klasën në dyshe. Kërkojuni secilës dyshe të thotë disa ngjashmëri dhe ndryshime midis përshkrimeve të tyre dhe përshkrimit të Moronit.

- Çfarë gjeni të saktë rreth përshkrimit të Moronit për kohën tonë?

Shkruani në tabelë përmbledhjen vijuese të profecive të Moronit: **Libri i Mormonit do të dalë në dritë nga fuqia e Perëndisë gjatë një kohe ligësie të madhe**. Nëse keni paraqitur objekte ose fotografi që pasqyrojnë shpikje teknologjike ose mjekësore, merrni parasysh vendosjen e një kopijeje të Librit të Mormonit pranë tyre. Për t’i ndihmuar studentët të përsiatin dhe dëshmojnë për vlerën e Librit të Mormonit në jetën e tyre, bëni pyetje të tilla si vijojnë:

- Si mund të na ndihmojë Libri i Mormonit për t’i bërë ballë ligësisë në kohën tonë?
- Në çfarë mënyrash Libri i Mormonit është më i vlefshëm sesa shpikjet teknologjike ose mjekësore?
- Përse mendoni se Libri i Mormonit është “një prej dhuratave më domethënëse dhënë botës në kohët moderne”, siç tha Presidenti Benson?
- Nëse një mik do t’ju pyeste përse Libri i Mormonit është i vlefshëm për ju, çfarë do t’i thonit?

Mormoni 8:33–41

Moroni shikon ditët e fundit dhe dënon ligësinë shpirtërore të kohës sonë

Kërkojuni një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 8:35. Përpara se ai ose ajo të lexojë, vini në dukje se në këtë varg Moroni po na flet drejtpërdrejt neve.

- Si mund të ndikojë ky varg në mënyrën se si e lexojmë Librin e Mormonit?

Kur studentët ta kenë diskutuar këtë pyetje, lexoni thënien vijuese nga Presidenti Ezra Taft Benson, në të cilën ai foli për profetët e Librit të Mormonit:

“Nëse ata e panë ditën tonë dhe zgjodhën ato gjëra që do të jenë me vlerën më të madhe për ne, a nuk është kjo se si ne duhet ta studiojmë Librin e Mormonit? Ne duhet vazhdimisht të pyetim veten: ‘Përse Zoti e frymëzoi Mormonin (ose Moronin apo Almën) që ta përfshijë atë në analin e tij? Çfarë mësimi mund të nxjerr unë nga ajo, që të më ndihmojë të jetoj në këtë kohë dhe epokë?’” (“The Book of Mormon—Keystone of Our Religion”, f. 6).

Nxitini studentët që ta ndjekin këtë këshillë, ndërsa studiojnë pjesën tjetër të fjalëve të Moronit te Mormoni 8.

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një rast kur ata panë dikë në nevojë – materiale, emocionale, shoqërore ose shpirtërore. Ftojini ata të marrin parasysh se çfarë bënë për ta ndihmuar atë njeri – ose, nëse nuk dhanë ndihmë, se çfarë mund të kishin bërë. Ftojini që të përsiatin gjithashtu për arsyen përse zgjodhën të ndihmonin ose jo.

Ftojini disa studentë të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Mormoni 8:33–41. Kërkojuni klasës që t’i ndjekë, duke parë për arsyet pse disa njerëz në ditët e fundit nuk do t’i ndihmonin nevojtarët.

Kërkojuni studentëve të tregojnë përgjigjet e shkruara

Kohë pas kohe, nxitini studentët të tregojnë atë që kanë shkruar në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Sigurohuni që t’i falënderoni studentët për tregimin e atyre që shkruan dhe t’i përgëzojnë me sinqeritet. Teksa gjeni kohë për ta bërë këtë në klasë, ju do të ndihmoni për të krijuar një mjedis mësimor plot dashuri dhe respekt.

- Përse disa njerëz në ditët e fundit nuk do t'i ndihmonin nevojtarët? (Përgjigjet mund të përfshijnë krenarinë, paudhësinë, dashurinë më shumë për para dhe veshje të mira sesa për njerëzit nevojtarë dhe dëshirën për lëvdatat e botës.)
- Te Mormoni 8:38, Mormoni përdor fjalën *të fëlliqur*. Cilat janë disa ndikime në botë sot që mund të konsiderohen të fëlliqura? (Përgjigjet mund të përfshijnë krenarinë, pornografinë dhe dashurinë për para.)

Kërkojuni studentëve të shkruajnë një fjali që përmbledh atë që kanë mësuar nga Mormoni 8:36–41 rreth përgjegjësisë sonë për t'u kujdesur për të varfërit dhe nevojtarët. Ftoni dy ose tre studentë që t'ua lexojnë fjalitë e tyre klasës. Edhe pse fjalët e studentëve mund të ndryshojnë, ata duhet të jenë në gjendje të dallojnë të vërtetën vijuese: **Perëndia do të na mbajë përgjegjës për mënyrën se si i trajtojmë të varfërit dhe nevojtarët.**

- Cilat mendoni se janë disa nga nevojat më të zakonshme në shkollën apo komunitetin tuaj? Çfarë mund të bëjë rinia e Kishës që të ndihmojë në përkujdesjen për njerëzit me këto nevoja? (Ndihmohini studentët të kuptojnë se nuk pritet nga ata që të japin paratë dhe kohën e tyre për çdo kauzë të vlefshme ose për çdo njeri që kërkon ndihmë. Në familjet e tyre dhe në Kishë, të rinjtë kanë shumë mundësi për t'i ndihmuar nevojtarët. Për më tepër, ata mund të ndjekin udhëheqjen e Shpirtit për të dhënë shërbim vetjak.)
- Çfarë mendoni se mund të bëjnë të rinjtë në Kishë, që të kujdesen për të varfërit? (Nëse studentët nuk e përmendin ofertën e agjërimit, ju mund të dëshironi të theksoni pagimin e ofertës së agjërimit, duke lexuar paragrafët nën "E Diela e Agjërimit" te *Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2004], faqet 11–13.)

Pas këtij diskutimi, ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta për një ose dy gjëra që ata mund të bëjnë, për t'u kujdesur për të varfërit dhe nevojtarët. Ata mund të shkruajnë sugjerime që i kanë dëgjuar gjatë orës mësimore, ose vetë idetë e tyre. Ftojini të shkruajnë një synim për ta bërë njërin nga këto gjëra në javët e ardhshme. Nxitini ata që t'i përmbushin synimet e tyre.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Mormoni 8:14–18. "Bekuar qoftë ai që do ta nxjerrë këtë gjë në dritë"

Moroni profetizoi për Profetin Jozef Smith, i cili ishte zgjedhur për t'i sjellë botës Librin e Mormonit (shih Mormonin 8:15–16). Shumë profetë të tjerë të lashtë gjithashtu kishin dijeni për Jozef Smithin dhe u lutën për suksesin e tij në përkthimin dhe botimin e fletëve të arta, duke përmbushur kështu qëllimet e Perëndisë (shih Mormonin 8:23–25; DeB 10:46). Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, foli për rolin e Jozef Smithit në sjelljen në dritë të Librit të Mormonit:

"E vërteta është, thjesht, se ai ishte një profet i Perëndisë – as më shumë e as pak më pak!

Shkrimet e shenjta nuk erdhën kaq shumë nga Jozef Smithi sa ç'erdhën nëpërmjet tij. Ai ishte përcjellësi nëpërmjet të cilit u dhanë zbulesat. . . .

Profeti Jozef Smith ishte një djalë ferme i pashkolluar. Leximi i disa prej letrave të tij të hershme në origjinal e tregon atë të jetë paksa i parafinuar në drejtshkrim e gramatikë dhe në shprehje.

Që zbulesat erdhën nëpërmjet tij në cilëndo formë të një përsosjeje letrare nuk është asgjë tjetër veçse një mrekulli" ("We Believe All That God Has Revealed", *Ensign*, maj 1974, f. 94).

Mormoni 8:37–38. Si lidhet përkujdesja për të varfërit dhe nevojtarët me lumturinë e përjetshme?

Peshkopi H. Dejvid Barton, Peshkop Kryesues, dëshmoi për pasojat e përjetshme të përkujdesjes për të varfërit dhe nevojtarët:

"Synimi, premtimet dhe parimet që përforcojnë punën tonë të përkujdesjes për të varfërit dhe nevojtarin, shtrihen shumë më larg se kufijtë e vdekshmërisë. Kjo punë e shenjtë nuk është vetëm për t'u sjellë dobi e për të bekuar ata që vuajnë ose janë në nevojë. Si bij dhe bija të Perëndisë, ne nuk mund të trashëgojmë shkallën më të lartë të jetës së përjetshme pa qenë plotësisht të përfshirë në përkujdesjen për njëri-tjetrin, ndërsa jemi këtu në tokë. Ne i mësojmë parimet qiellore të sakrificës dhe përkushtimit nëpërmjet ushtrimit mirëdashës të sakrificës dhe shërbimit ndaj të tjerëve" ("Puna Shenjtëruese e Mirëqenies", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2011, f. 81–82).

Mormoni 9

Hyrje

Moroni përfundon analin e atit të tij duke u bërë thirrje atyre që nuk besuan në Jezu Krisht, për t'u kthyer te Zoti nëpërmjet pendimit. Ai na mëson se Perëndia është një Perëndi i mrekullive, që nuk ndryshon, dhe se

mrekullitë pushojnë vetëm për shkak të mosbesimit. Ai i nxiti njerëzit të besojnë në Jezu Krishtin dhe t'i luten Atit me gjithë zemrën e tyre në emër të Jezu Krishtit, me qëllim që të marrin gjërat që ata kanë nevojë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Mormoni 9:1–6

Mormoni u bën thirrje atyre që nuk besojnë në Jezu Krishtin, që të pendohen

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një situatë në të cilën ata nuk u ndien rehat. Ftojini disa studentë të tregojnë rreth përvojave të tyre dhe të shpjegojnë përse nuk u ndien rehat. Ju gjithashtu mund t'i pyetini se çfarë mund t'i bënte të ndiheshin më rehat në ato situata.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 9:1–5, duke parë për situatën e paretshme që përshkroi Moroni. (Ju gjithashtu mund të dëshironi t'i ftoni studentët të lexojnë Almën 12:12–15 dhe ta shkruajnë këtë referencë pranë Mormonit 9:1–5.)

- Në Gjykimin e Fundit, si do të ndihen të ligjtë në praninë e Perëndisë, Atit, dhe Jezu Krishtit? Përse do të ndihen në këtë mënyrë?

Ftojini një student të lexojë thënien në vijim nga Presidenti Jozef Filding Smith:

“Nuk mund të ketë shpëtim pa pendim. Një njeri nuk mund të hyjë në mbretërinë e Perëndisë me mëkatet e tij. Do të ishte një gjë shumë e papajtueshme për një njeri që të hynte në praninë e Atit dhe të jetonte në praninë e Perëndisë me mëkatet e tij. . . .

Mendoj se ka shumë njerëz në tokë, shumë prej tyre ndoshta në Kishë – të paktën disa në Kishë – që kanë një ide se mund të kalojnë përmes kësaj jete duke bërë si të duan, duke shkelur urdhërimet e Zotit dhe prapë në përfundim të hyjnë në praninë e Tij. Ata mendojnë se do të pendohen, ndoshta në botën e shpirtave.

Ata duhet t'i lexojnë këto fjalë nga Moroni [duke cituar Mormonin 9:3–5].

A mendoni se një njeri, jeta e të cilit është mbushur me korrupsion, që ka qenë kryengritës kundrejt Perëndisë, që nuk e ka pasur shpirtin e pendimit, do të ishte i lumtur ose rehat nëse do të lejohej të hynte në praninë e Perëndisë?” (*Doctrines of Salvation*, red. Bruce R. McConkie, 3 vëll. [1954–1956], 2:195–196; hiqen shkronjat kursive nga origjinali).

- Përse duhet të pendohemi për mëkatet tona sot dhe të mos presim deri në Gjykimin? (Për t'i ndihmuar studentët që t'i përgjigjen kësaj pyetjeje, ju mund të dëshironi t'i ftoni të lexojnë Almën 34:33–38.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 9:6. Kërkojini klasës që ta ndjekë, duke parë për atë që duhet të bëjnë ata që janë mosbesues, kështu që të mund të ndihen rehat në praninë e Perëndisë. Pasi studentët të raportojnë mbi atë që kanë gjetur, kërkojuni atyre të përcaktojnë fjalë dhe fraza tek Mormoni 9:6, të cilat përshkruajnë ata që janë kthyer te Zoti dhe janë lutur për falje. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë fjalët dhe frazat që gjejnë.

Ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një parim që përmbledh Mormonin 9:6. Thërrisni dy ose tre studentë që të lexojnë atë që kanë shkruar. Megjithëse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, përgjigjet e tyre duhet të shprehin të vërtetën vijuese: **Nëse pendohemi, ne do të gjendemi të panjohllë kur të hyjmë në praninë e Perëndisë.**

Dëshmoni se, nëpërmjet pendimit dhe jetesës së drejtë, ne mund të përgatitemi për të qenë rehat në praninë e Zotit. Ftojini studentët të përsiatin se çfarë duhet të bëjnë tani, për të qenë të përgatitur që ta takojnë Zotin.

Thirrja e studentëve të veçantë

Thirrja e studentëve të veçantë mund të nxitë pjesëmarrje nga ata që nuk flasin shpesh. Ndihmojini studentët që të jenë të përgatitur për të marrë pjesë duke u dhënë atyre kohë për t'u menduar përpara se t'i thërrisni. Kujdesuni që të mos i vini në siklet ose nën presion për të marrë pjesë nëse ata nuk ndihen rehat duke e bërë këtë.

Mormoni 9:7–20

Moroni shpall se Perëndia kryen mrekulli dhe u përgjigjet lutjeve të besnikëve

Shkruani *mrekulli* në tabelë. Pyetini studentët se si do ta përkufizonin këtë fjalë. Pasi disa studentë të jenë përgjigjur, ftojini klasën të shohë *mrekulli* në Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta. Kërkojuni atyre të lexojnë hyrjen, duke parë për informacionin që mund t’i qartësojë përkufizimet që ata kanë sugjeruar, ose t’u shtohet atyre.

- Përse mendoni se disa njerëz nuk besojnë në mrekulli?

Përmbliidheni Mormonin 9:7–8 duke shpjeguar se Moroni iu drejtua njerëzve në ditët e fundit, të cilët do të pretendonin se zbulesa, profecia, dhuratat shpirtërore dhe mrekullitë nuk ndodhin më.

Ndajini studentët në dyshe. Ftojini një partner të lexojë në heshtje Mormonin 9:9–11, ndërkohë që tjetri lexon në heshtje Mormonin 9:15–19. Kërkojini secilit student të shkruajë pikat kryesore që hartoi Moroni për t’i bindur njerëzit të besonin në mrekullitë. Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të përfunduar, ftojini ata t’u raportojnë partnerëve të tyre atë që kanë shkruar.

Në anën e majtë të tabelës, shkruani *Mrekullitë pushojnë kur ne . . .*

Në anën e djathtë të tabelës, shkruani *Mrekullitë mund të ndodhin kur ne . . .*

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 9:20 dhe kërkojini klasës të shohë për tri arsye përse Perëndia mund të pushojë së bëri mrekulli mes fëmijëve të Tij. Ftojini një student t’i shkruajë këto arsye në tabelë për të përfunduar thënien në të majtë të tabelës, siç tregohet në skemën vijuese.

Kërkojuni studentëve ta rishprehin secilën thënie në lidhje me arsyen përse mrekullitë pushojnë, në një mënyrë që shpreh një kusht që i bën të mundura mrekullitë. Përgjigjet e tyre duhet të jenë të ngjashme me shembujt në anën e djathtë të tabelës.

Mrekullitë pushojnë kur ne . . .	Mrekullitë mund të ndodhin kur ne . . .
Venitemi në mosbesim	Rritim besimin tonë
Largohemi nga udha e drejtë	Jetojmë në mënyrën e duhur ose zbatojmë urdhërimet e Perëndisë
Nuk e njohim Perëndinë në të cilin duhet të kemi besim	Arrijmë ta njohim dhe të besojmë në Perëndinë

Ftojini studentët të rishikojnë me të shpejtë Mormonin 9:9, 19, duke kërkuar mësimet e Moronit për natyrën e Perëndisë. Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, pyetini:

- Duke qenë se ne e dimë që Perëndia është i pandryshueshëm dhe që Ai kreu mrekulli mes fëmijëve të Tij në kohët e mëparshme, çfarë mund të dimë rreth gatishmërisë së Tij për të kryer mrekulli në jetën tonë sot? (Megjithëse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të shprehin parimin vijues: **Perëndia gjithmonë ka kryer mrekulli dhe për shkak se Ai është i pandryshueshëm, Ai ende kryen mrekulli në përputhje me besimin tonë.** Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë dhe të sugjeroni që studentët ta shkruajnë atë pranë Mormonit 9:19–20 në shkrimet e tyre të shenjta.)

Shpjegoni se ne mund ta përjetojmë fuqinë çudibërëse të Perëndisë në jetën tonë në shumë mënyra. Për t’i ndihmuar studentët të marrin parasysh mënyrat në të cilat Perëndia është ende një Perëndi mrekullish, ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Motra Sidni S. Reynolds, nga presidenca e përgjithshme e Fillores:

“Unë kam mësuar . . . se Zoti do të na ndihmojë në çdo aspekt të jetës sonë kur përpiqemi t’i shërbejmë Atij dhe të bëjmë vullnetin e Tij.

Unë besoj se të gjithë ne mund të dëshmojmë për këto mrekulli të vogla. Ne njohim fëmijë që luten për ndihmë që të gjejnë një send të humbur dhe e gjejnë atë. Ne njohim të rinj që e mbledhin kurajën për të qëndruar si dëshmitarë të Perëndisë dhe e ndiejnë dorën e Tij mbështetëse. Ne njohim miq që paguajnë të dhjetat e tyre me paratë e tyre të fundit dhe pastaj, nëpërmjet një mrekullie, e gjejnë veten e tyre të aftë për të paguar shkollimin apo qiranë e tyre, ose në një farë mënyre të sigurojnë ushqim për familjen e tyre. Ne mund të

tregojmë përvoja të lutjeve që kanë marrë përgjigje dhe të bekimeve të priftërisë që dhanë kurajë, sollën ngushëllim apo rikthyen shëndetin. Këto mrekulli të përditshme na njohin me dorën e Zotit në jetën tonë” (“A God of Miracles”, *Ensign*, maj 2001, f. 12).

- Çfarë përvojash keni pasur që vërtetojnë se Perëndia është ende një Perëndi mrekullish?

Mormoni 9:21–37

Mormoni i këshillon jobesimtarët të besojnë në Jezu Krishtin dhe të luten në emrin e Tij

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 9:21. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për atë që Moroni na mësoi rreth lutjes drejtuar Atit Qiellor.

- Çfarë premtimi dha Moroni? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë parimin vijues: **Nëse lutemi me besim dhe në emrin e Krishtit, Ati Qiellor do të na japë çfarëdo gjëje që ne kërkojmë.**)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se çfarë do të thotë të lutesh “në emrin e Krishtit”, ftojini një student të lexojë thënien vijuese:

“Ne lutemi në emrin e Krishtit kur mendja jonë është mendja e Krishtit dhe dëshirat tona janë dëshirat e Krishtit – kur fjalët e Tij qëndrojnë me ne (Gjoni 15:7). Atëherë ne kërkojmë gjëra që janë të mundura për Perëndinë për t’i dhënë. Shumë lutje mbeten pa përgjigje, sepse ato nuk janë aspak në emrin e Krishtit; ato, në asnjë mënyrë nuk përfaqësojnë mendjen e Tij, por burojnë nga zemra egoiste e një njeriu” (Bible Dictionary, “Prayer”).

Ju mund të dëshironi të bëni pyetjet e mëposhtme:

- Si mund të sigurohemi se gjërat për të cilat lutemi, pasqyrojnë atë që Zoti do për ne?
- Kur e keni parë të përmbushet premtimi i dhënë te Mormoni 9:21? (Ju mund të keni nevojë t’u jepni studentëve kohë për ta menduar këtë pyetje përpara se të përgjigjen.)

Përmbledhni Mormonin 9:22–25 duke shpjeguar se Shpëtimtari u premtoi dishepujve të Tij bekime, kur Ai i dërgoi të jepnin mësim ungjillin. Kërkojuni studentëve t’i hedhin një sy Mormonit 9:22–25 dhe të përcaktojnë disa nga ato bekime.

- Çfarë do të thotë për ju se Shpëtimtari do t’i “vërtetoj[ë] të gjitha fjalët e [Tij]”? (Mormoni 9:25).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Mormonin 9:27–29, duke kërkuar për qëndrime dhe veprime që do t’i ndihmojnë ata të kualifikohen dhe të marrin ndihmën e Perëndisë. Ju mund të dëshironi t’u kërkonin studentëve t’i shkruajnë përmbledhjet e atyre vargjeve në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Për ta përfunduar këtë mësim, përmbledhni Mormonin 9:30–34 duke u thënë studentëve se Moroni ishte i shqetësuar se disa njerëz në ditët e fundit do ta hidhnin poshtë mesazhin e Librit të Mormonit, për shkak të papërsosmërive të atyre që e shkruan atë dhe të gjuhës që ishte shkruar në të. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Mormonin 9:35–37.

Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për arsyet përse Moroni dhe të tjerët u lutën që Libri i Mormonit do të dilte në dritë në ditët e mëvonshme. (Kështu që pasardhësit e vëllezërve e tyre, lamanitëve, të mund të ktheheshin në “njohurinë e Krishtit” dhe të besëlidhjet që Perëndia kishte bërë me shtëpinë e Izraelit.)

Për t’i ndihmuar studentët të përmbledhin atë që kanë mësuar sot, bëni pyetjet vijuese:

- Si është Libri i Mormonit një provë se Perëndia është Perëndi i mrekullive dhe se Ai u përgjigjet lutjeve?
- Çfarë të vërtetash keni mësuar sot që do t’i ndikojnë lutjet tuaja vetjake?

Rishikimi i librit të Mormonit

Shpenzoni pak kohë për t’i ndihmuar studentët të rishikojnë librin e Mormonit. U kërkonin të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Ftojini ata të rishikojnë shkurtimisht disa nga përmbledhjet e kapitujve të librit të Mormonit për t’i ndihmuar të kujtojnë. Kërkojuni disa studentëve që të tregojnë diçka nga Mormoni, që i ka frymëzuar ose që i ka ndihmuar të kenë besim më të madh te Jezu Krishti.

Ethërit

Përse të studiohet ky libër?

Duke studiuar librin e Ethërit, studentët do të mësojnë rreth Jareditëve – një grup njerëzish që udhëtuan për në hemisferën perëndimore dhe jetuan atje për shumë shekuj përpara arritjes së popullit të Lehit. Studentët do të mësojnë parime të rëndësishme rreth lutjes, zbulësës dhe marrëdhënies midis ushtrimit të besimit në Jezu Krisht dhe marrjes së njohurisë shpirtërore. Ata do të mësojnë gjithashtu rreth rolit të profetëve në bindjen e njerëzve për t'u penduar dhe rreth pasojave që vijnë tek ata që nuk pranojnë Jezu Krishtin dhe profetët e Tij.

Kush e shkroi këtë libër?

Moroni e përmbodhi këtë libër nga 24 fletët e arta që u quajtën fletët e Ethërit. Libri është quajtur sipas profetit Ethër, që ishte profeti i fundit i Jareditëve dhe që krijoi analin e historisë së tyre (shih Ethëri 15:33–34). Rreth 500 vjet përpara se Moroni të bënte përmbledhjen e tij të anave të shenjta, disa nga njerëzit e Limhit zbuluan fletët e Ethërit kur ishin duke kërkuar vendin e Zarahemlës (shih Mosia 8:7–11; Ethëri 1:2). Profetët nefitë dhe mbajtësit e dokumenteve i pasuan fletët e Ethërit gjersa ato arritën në zotërim të Moronit. Moroni deklaroi se ai nuk përfshiu madje as “të njëqindtën pjesë” të analit në përmbledhjen e tij (Ethëri 15:33).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Ngaqë Moroni i përmbodhi fletët e Ethërit pasi Jareditët dhe populli i tij qenë shkatërruar, ai e adresoi këtë libër për njerëzit e kohës sonë. Moroni i paralajmëroi johebrenjtë e ditëve të mëvonshme të pendohen, t'i shërbejnë Perëndisë dhe të heqin dorë nga lidhjet e fshehta (shih Ethëri 2:11–12; 8:23). Ai gjithashtu mbajti shënim fjalët e Jezu Krishtit, duke i ftuar “të gjitha . . . skaje[t e] tokës” të pendohen, të vijnë tek Ai, të pagëzohen dhe të marrin njohurinë që i është fshehur botës për shkak të mosbesimit (shih Ethëri 4:13–18).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Ethëri e plotësoi analin e popullit të tij gjatë dhe pas betejës së madhe përfundimtare ku u vranë të gjithë Jareditët përveç dyve – ai vetë dhe Koriantumri (shih Ethëri 13:13–14; 15:32–33). Ai i fshehu pastaj shkrimet “në një mënyrë të tillë që njerëzit e Limhit ta gjenin” (Ethëri 15:33; shih edhe Mosia 8:7–9). Moroni e përmbodhi analin e Ethërit midis vitit 400 Pr.K. dhe vitit 421 Pr.K. (shih Mormoni 8:3–6; Moroni 10:1). Moroni shkroi se Jareditët qenë shkatërruar në “[këtë] vend verior” (Ethëri 1:1), duke treguar se ai mund të kishte qenë te vendi ku ata qenë shkatërruar kur përmbodhi analin e tyre.

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Ndryshe nga librat e tjerë në Librin e Mormoni, libri i Ethërit nuk flet për historinë e pasardhësve të Lehit. Libri tregon se si Jareditët dolën nga Kulla e Babelit dhe udhëtuan për në tokën e premtuar, ku më në fund u shkatërruan. Libri i Ethërit është një dëshmi e dytë për analin e nefitëve që ilustron se “cilido komb që të bëhet zot [i tokës së premtuar], do t'i shërbejë Perëndisë ose ata do të fshihen nga faqja e dheut . . . kur ata të jenë mbushur me paudhësi” (Ethëri 2:9).

Shfaqja paratokësore e Jezu Krishtit te vëllai i Jaredit “renditet midis çasteve më madhështore në historinë e shkruar”. Kjo ngjarje “e vendosi përgjithmonë vëllanë e Jaredit ndër profetët më të mëdhenj të Perëndisë” (Jeffrey R. Holland, *Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 17). Tregimi i Moronit për vegimin jep një dëshmi të fuqishme për Jezu Krishtin dhe paraqet mësim të veçanta rreth natyrës së trupave shpirtërore (shih Ethëri 3:4–17).

Përmbledhje

Ethëri 1–3 Zoti e ruan gjuhën e Jareditëve në Kullën e Babelit dhe premtonte t'i çojë ata në një vend të zgjedhur dhe t'i bëjë një komb të madh. Ai i udhëhoqi ata drejt bregdetit dhe i udhëzoi të bëjnë maune për udhëtimin e tyre përtej oqeanit. Zoti zbulon Vetën dhe “të gjitha gjërat” (Ethëri 3:26) te vëllai i Jaredit.

Ethëri 4–5 Moroni vulos shkrimet e vëllait të Jaredit. Ai regjistron shpjegimin e Jezu Krishtit që këto shkrime do t'u zbulohen atyre që ushtrojnë besim tek Ai. Moroni jep mësim që tre dëshmitarë të ditëve të mëvonshme do t'i bashkohen Atit, Birit dhe Frymës së Shenjtë në dëshmimin e Librit të Mormoni.

Ethëri 6–11 Jareditët udhëtojnë për në tokën e premtuar. Populli shtohet dhe fillon të përhapet mbi tokë. Një varg mbretërisht të drejtë dhe të ligj sundojnë mbi shumë breza. Jareditët thuajse shkatërrohen për shkak të lidhjeve të fshehta. Shumë profetë i paralajmërojnë njerëzit që të pendohen, por njerëzit nuk i pranojnë.

Ethëri 12 Moroni jep mësim që kërkohet besim përpara se një person të mund të marrë dëshmi shpirtërore. Ai i shpreh Zotit shqetësimin e tij se johebrenjtë në të ardhmen do të tallen me dobësinë e tij në shkrimin e analit të shenjtë dhe shënon përgjigjen që Zoti i dha. Moroni i nxiti lexuesit e ditëve të mëvonshme që të kërkojnë Jezu Krishtin.

Ethëri 13–15 Moroni diskuton mbi profecinë e Ethërit për Jerusalemin e Ri. Pasi Jareditët nuk e pranojnë Ethërin, ai dëshmon dhe shënon gjithë shkatërrimin e tyre.

Ethëri 1

Hyrje

Moroni përmbledhi librin e Ethërit nga 24 fletë të arta që u gjetën nga grupi i kërkimit dërguar prej Limhit (shih Mosia 8:7–11). Këto fletë përmbanin historinë e popullit Jaredit. Tregimi për Jareditet fillon me Jaredin dhe vëllanë e tij duke kërkuar dhembshurinë dhe drejtimin e Zotit për familjet dhe miqtë e tyre kur Zoti

ngatërroi gjuhët e njerëzve në Kullën e Babelit (shih Zanafilla 11). Ngaqë vëllai i Jaredit iu lut besnikërisht Zotit, Zoti e ruajti gjuhën e Jaredit, vëllait të tij dhe të familjeve dhe miqve të tyre. Zoti deklaroi se Ai do t'i çonte në tokën e premtuar, ku ata do të mund të bëheshin një komb i madh.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 1:1–32

Moroni shënon gjenealogjinë e Ethërit prapa deri te Jaredi në Kullën e Babelit

Për t'i ndihmuar studentët të kujtojnë prej nga erdhi libri i Ethërit, rishikoni me ta përmbledhjen e udhëtimeve të Mosia 7–24 në shtojcën e këtij manuali. Kërkojuni atyre t'i referohen udhëtimit 4: përpjekje për të gjetur Zarahemlën. Pastaj i ftoni të kërkojnë se çka gjetën njerëzit e Limhit në këtë udhëtim. Pastaj u kërkoni të drejtohen te faqja e parë e librit të Ethërit. Përmbledhja poshtë titullit shpjegon se libri i Ethërit ishte marrë nga 24 fletët që u gjendën nga populli i Limhit.

Shpjegoni se, pasi mbaroi analin e babait të tij, Moroni shkroi një përmbledhje, apo një variant të shkurtuar, të analit që gjendet në 24 fletët e arta. Ky anal përmbante historinë e Jareditëve, të cilët jetonin në kontinentin amerikan përpara nefitëve dhe lamanitëve. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Ethërin 1:1–5, duke parë për atë që Moroni zgjodhi të përfshinte në përmbledhjen e tij të analit Jaredit. Kërkojuni studentëve të raportojnë mbi atë që gjejnë.

Nëse ju ndodhet një pikturë e Kullës së Babelit, merrni parasysh ta paraqitni. Kërkojuni studentëve të përmbledhin atë që dinë rreth kullës që përmendet tek Ethëri 1:5 dhe çfarë u ndodhi atyre që u përpoqën ta ndërtonin. (Ajo u quajt Kulla e Babelit. Zoti e ngatërroi gjuhën e njerëzve që u përpoqën ta ndërtonin dhe i shpërndau për shkak të ligësisë së tyre; shih Zanafilla 11:1–9.)

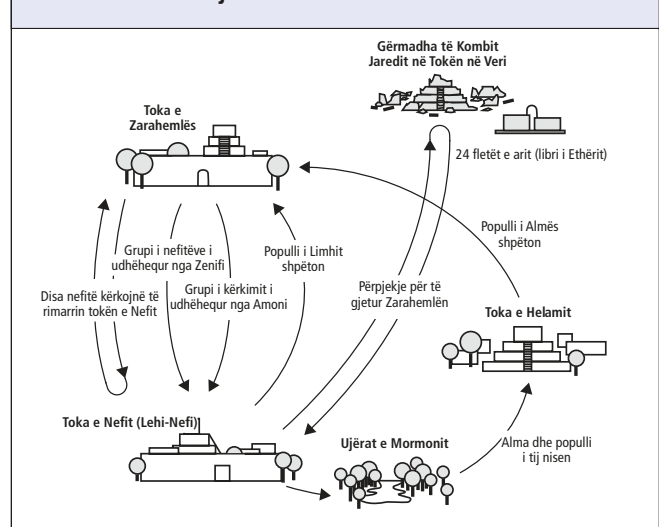
Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë lidhjen midis historisë së Jareditëve dhe historisë së nefitëve, ju mund të doni t'i vini ata t'i referohen kronologjisë të libërshenjuesi i Librit të Mormonit (materiali numër 32336). Shpjegoni se Moroni e filloi rrëfimin e tij për historinë Jaredite duke shkruar prejardhjen e profetit Ethër, i cili e shkroi historinë në 24 fletët e arta. Moroni shkroi prejardhjen e Ethërit prapa deri te një burrë i quajtur Jared, i cili jetoi gjatë kohës së Kullës së Babelit.

Ethëri 1:33–43

Nëpërmjet lutjeve të vëllait të Jaredit, familja dhe miqtë e tij marrin mëshirë dhe drejtim

I pyetni studentët nëse ndonjëri prej tyre ka qenë ndonjëherë në një vend ku nuk mund ta kuptonte gjuhën që flisnin njerëzit përreth tij. Ftojini të tregojnë se si u ndien në atë situatë. Pastaj i kërkoni të përfytyrojnë se si mund të ketë qenë ndjesia te njerëzit përreth Kullës

Përmbledhje e Udhëtimeve të Mosia 7–24

së Babelit kur kuptuan se gjuha e secilit po ngatërrohej. Kërkojuni të përsiatin në heshtje për pyetjet vijuese:

- Nëse do të ishit në atë situatë, me kë do ta ndienit më shumë mungesën e komunikimit? Përse?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 1:33–34. Përpara se të lexojnë, kërkojuni të shohin 1) me cilin donte të mund të komunikonte Jaredi dhe 2) si propozoi ai që të zgjidhej problemi. (Ai donte të ishte në gjendje të komunikonte me familjen e tij dhe i kërkoi vëllait të tij të lutej që gjuha e tyre të mos ngatërrohej.) Pasi studentët të raportojnë atë që kanë zbuluar, pyetni:

- Çfarë do të thotë për ju fraza “lute Zotin”?
- Nga Ethëri 1:33–34, çfarë mësoni rreth asaj se si u ndje Jaredi lidhur me vëllanë e tij dhe lidhur me lutjet e vëllait të tij?

Ndajeni klasën në çifte. Në çdo çift, vëرين studentët të lexojnë me radhë me zë nga Ethëri 1:35–42. Kërkojuni atyre të kërkojnë lutjet e vëllait të Jaredit dhe për përgjigjet e Zotit për ato lutje. Kur studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për të lexuar, pyetni:

- Çfarë ju bën përshtypje rreth lutjeve të vëllait të Jaredit?
- Si iu përgjigj Zoti lutjeve të vëllait të Jaredit?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga mënyra me të cilën u lut vëllai i Jaredit dhe mënyra me të cilën Zoti iu përgjigj lutjeve të tij? (Ndërsa studentët japin idetë e tyre, i nxitni të përsiatin për dhembshurinë dhe dashurinë e Atit Qiellor për ta. Shkruani në tabelë parimin vijues:
Ndërsa i lutemi vazhdimisht me besim Perëndisë, Ai do të ketë dhembshuri për ne.)

Përpara se të fillojë ora mësimore, shkruani pyetjet vijuese në tabelë. (Ose ju mund të merrni parasysh t’ua jepni në një fletushkë ose t’ua lexoni ngadalë me zë, në mënyrë që studentët të mund t’i shkruajnë ato.)

Në ç’mënyrë lutja ndaj Atit Qiellor është e ndryshme nga thjesht “thënia e një lutjeje”?

Kur e keni ndier dhembshurinë e Atit Qiellor në përgjigje të një lutjeje? Kur ju kanë treguar anëtarë të familjes apo miq për dhembshurinë e Atit Qiellor në përgjigje të lutjes?

Çfarë na mësojnë përgjigjet e Perëndisë ndaj lutjeve tona rreth ndjenjave të Tij për ne?

Çfarë mund të bëni për t’i bërë lutjet tuaja më domethënëse?

Ftojini studentët që t’u përgjigjen këtyre pyetjeve në fletoret e klasës apo në ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Ju mund të doni t’ua jepni një mundësi për të treguar atë që shkruajnë. Dëshmoni që ju e dini se Ati Qiellor na do dhe dëshiron të na bekojë kur ne i lutemi Atij rregullisht.

Shpjegoni se rrëfimi tek Ethëri 1 mund të na japë vështrime shtesë për dashurinë e Perëndisë për ne dhe bekimet që vijnë nëpërmjet lutjes. Kërkojuni studentëve të rishikojnë në heshtje Ethërin 1:34, 36, 38, duke parë për çka kërkoi Jaredi që vëllai i tij të kërkonte në lutjet e tij. Ftojini një student të veprojë si shkrues dhe të rendisë përgjigjet e studentëve në tabelë. Ju mund të sugjeroni që shkruesi t’i shkruajë këto përgjigje nën fjalët “lutju Atit Qiellor”, te parimi që keni shkruar në tabelë.

Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shenjojnë frazën “të jemi besnkë ndaj Zotit” në fund të Ethërit 1:38. Theksoni që veprimet e Jaredit dhe vëllait të tij shfaqin besimin e tyre te Zoti dhe vullnet për të qënë të bindur ndaj Tij. Ata kërkuan me besim për bekimet që kishin nevojë.

Ftojini studentët të rishikojnë në heshtje Ethërin 1:35, 37, 40–42, duke parë për mënyrat se si Perëndia e bekoj Jaredin dhe vëllanë e tij dhe familjen e miqtë e tyre. Vëreni studentin që vepron si shkrues, të shkruajë zbulimet e studentëve në tabelë nën fjalën *dhembshuri*, te parimi që keni shkruar. Sigurohuni që studentët ta shohin lidhjen midis kërkesave të vëllait të Jaredit dhe bekimeve që i dha Zoti.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 1:43. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për bekimet që Perëndia premtoi edhe pse vëllai i Jaredit nuk i pati kërkuar konkretisht ato.

- Çfarë bekime shtesë u premtoi Zoti njerëzve? (Jaredi pati kërkuar që vëllai i tij ta pyeste Zotin se ku duhej të shkonin. Jaredi pati menduar se Zoti mund t’i drejtonte ata te një vend që ishte “zgjedhur në të gjithë tokën” [Ethëri 1:38]. Zoti premtoi t’i drejtonte ata për te një tokë e premtuar. Përveç kësaj, Ai u dha atyre udhëzime të posaçme rreth mënyrës se si të bënin përgatitjet fillestare për udhëtimin e tyre. Ai premtoi gjithashtu se do të ngrinte një komb të madh nga familjet e tyre dhe se nuk do të kishte komb më të madh mbi tokë.)

Ftojini studentët të drejtohen te 2 Nefi 4:35. (Ju mund të sugjeroni që ata të shkruajnë 2 Nefi 4:35 pranë Ethërit 1:43 në shkrimet e tyre të shenjta.) Pastaj kërkoni të lexojnë në heshtje 2 Nefi 4:35 dhe Ethëri 1:43, duke parë për atë çfarë na mësojnë këto vargje rreth bekimeve që Perëndia na jep në përgjigje të lutjeve tona.

- Te 2 Nefi 4:35, çfarë na mëson Nefi rreth përgjigjeve të Perëndisë ndaj lutjes? (Perëndia do t'ju japë me zemërgjerësi atyre që e kërkojnë Atë në lutje. Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fjala *zemërgjerësi* do të thotë bujarisht.) Si e përforcon rrëfimi tek Ethëri 1:43 atë që Nefi e deklaroi te 2 Nefi 4:35?
- Sipas Ethërit 1:43, çfarë arsyeje dha Zoti që premtoi bekime përtej atyre që jareditët patën kërkuar? (Zoti premtoi bekime shtesë sepse ata patën qenë besnikë në lutjet e tyre. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të shenjojnë frazën vijuese tek Ethëri 1:43: “Për shkak të kësaj kohe të gjatë që më je lutur”.)
- Çfarë parimi mund të mësojmë nga Ethëri 1:43? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të gjejnë parimin vijues: **Nëse i lutemi rregullisht Perëndisë me besim, ne mund të marrim bekime përtej atyre që kërkojmë.** Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta.)
- Kur e keni parë këtë parim në jetën tuaj ose në jetën e dikujt që njihni?

Pasi studentët të japin përgjigjet e tyre, ju mund të doni të tregoni shembuj nga jeta juaj ose nga jeta e të tjerëve. Profeti Jozef Smith është një shembull i mirë i këtij parimi. Ai mori bekime përtej atyre që kishte kërkuar, kur u lut të dinte se cila kishë ishte e vërtetë (shih Joseph Smith – Historia 1:10–20) dhe kur ai u lut të dinte për qëndrimin e tij përpara Zotit (shih Joseph Smith – Historia 1:29–47).

Për të përfunduar, nxitini studentët të bëjnë një përpjekje për t'ju lutur me sinqeritet më të madh. Gjithashtu nxitini të kujtojnë se Ati Qiellor është mbushur me dhembshuri dhe se Ai do t'ju përgjigjet lutjeve të tyre në përputhje me besnikërinë e tyre dhe sipas asaj që Ai e di se do të sjellë bekimet më të mëdha në jetën e tyre.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Ndajeni klasën në çifte. Jepuni kohë për ta ndihmuar njëri-tjetrin të përsëritin referencat dhe frazat kyçe të të gjithë 25 fragmenteve për zotërimin e shkrimit të shenjtë nga Libri i Mormonit. Ju mund të sugjeroni që ata të përdorin kartat për zotërimin e shkrimit të shenjtë për të pyetur njëri-tjetrin (shih ide për përsëritjen e zotërimit të shkrimeve të shenjta në fund të mësimit 45). Pastaj jepuni një test të shpejtë mbi fragmentet, ndoshta duke përdorur të dhëna nga kartat për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Korrigjoni testin me pyetje së bashku si klasë. Kërkoni studentëve të shenjojnë fragmentet që kanë nevojë të përsëritin, dhe i nxitni t'i studiojnë më vete. Ndërsa vitit shkollor i afrohet fundi, merrni parasysh t'ju jepni një test të fundit mbi fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë nga Libri i Mormonit.

Shënim: Ju mund ta kryeni këtë veprimtari në fillim ose në fund të orës mësimore. Nëse e kryeni veprimtarinë në fillim të orës mësimore, mbajeni shkurt për t'i lënë kohë mësimi. Për veprimtari të tjera përsëritjeje, shih shtojcën në këtë manual.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 1:34–35. Si është emri i vëllait të Jaredit?

Plaku Xhorxh Rejnolds, i Të Shtatëdhjetëve, paraqiti tregimin vijues, që tregon se emri i vëllait të Jaredit i qe zbuluar Profetit Jozef Smith:

“Ndërsa banonte në Kirtland, Plakut Rejnolds Kahun i lindi një djalë. Një ditë, kur Presidenti Jozef Smith po kalonte nga dera e tij, ai e thirri Profetin brenda dhe i kërkoi të bekonte dhe t'i vinte emrin foshnjës. Jozefi e bëri

këtë dhe i dha djalit emrin Mahonri Moriankumer. Kur pati përfunduar bekimin, ai e shtriu foshnjën në shtrat dhe, duke iu kthyer Plakut Kahun, tha se emri që i kam dhënë birit tuaj është emri i vëllait të Jaredit; Zoti sapo ma ka treguar. Plaku Uilliam F. Kahun që po qëndronte pranë, e dëgjoi Profetin t'ia bënte këtë deklaratë babait të tij; dhe kjo ishte hera e parë që emri i vëllait të Jaredit ishte bërë i ditur në Kishë në këtë periudhë ungjillore” (“The Jaredites”, *Juvenile Instructor*, 1 maj 1892, f. 282).

Hyrje

Pas largimit nga Kulla e Babelit, Jaredi e vëllai i tij dhe familjet e miqtë e tyre u udhëhoqën nga Zoti nëpër vendin e shkretë. Zoti e udhëzoi vëllanë e Jaredit për të ndërtuar tetë maune për të mbartur njerëzit e tij përtej

detit drejt tokës së premtuar. Ndërsa vëllai i Jaredit dhe njerëzit e tij iu bindën Zotit me besim, Zoti u dha atyre udhëzimin dhe drejtimin e nevojshëm për të qenë të suksesshëm në udhëtimin e tyre.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 2:1–12

Jareditët fillojnë udhëtimin e tyre drejt tokës së premtuar

Për t'i ndihmuar studentët të shohin se si të ndjekurit e udhëzimeve që marrim nga Perëndia, mund të na përgatitë të marrim udhëzim dhe drejtim të mëtejshëm prej Tij, kryeni veprimtarinë vijuese:

Përpara se të fillojë ora mësimore, fshihni diçka që përfaqëson një thesar në dhomën ku takoheni. Përgatitni një seri prej tre ose katër të dhënash që i çojnë studentët te thesari. Ju do t'u jepni të dhënë e parë studentëve. Ajo e dhënë do të çojë te tjetra, që do të çojë te tjetra dhe kështu me radhë gjersa studentët ta gjejnë thesarin. Pasi ta kenë gjetur thesarin, pyetni:

- Çfarë do të kishte ndodhur nëse ju do ta kishit shpërfillur të dhënë e parë? (Ata nuk do ta kishin gjetur të dhënë e dytë.)

Ftojini studentët të rishikojnë në heshtje Ethërin 1:41–42, duke parë për grupin e parë të udhëzimeve të Zotit për t'i drejtuar Jareditët drejt tokës së premtuar.

Për t'i ndihmuar studentët të shohin se si iu përgjigjen Jareditët këtyre udhëzimeve, ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 2:1–3.

- Si iu përgjigjen Jareditët grupit të parë të udhëzimeve të Zotit?

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 2:4–6. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për bekimin që morën Jareditët pasi ndoqën grupin e parë të udhëzimeve.

- Çfarë ndodhi pasi Jareditët ndoqën grupin e parë të udhëzimeve të Zotit? (Zoti u dha atyre udhëzime shtesë nëpërmjet vëllait të Jaredit.)
- Çfarë mund të mësojmë nga ky rrëfim rreth asaj se si të marrim udhëzim nga Zoti? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë parimin që vijon: **Ndërsa veprojmë me besim në drejtimin që Zoti na ka dhënë, ne mund të marrim udhëzim të mëtejshëm prej Tij.** Ju mund të doni të sugjeroni që ata ta shkruajnë këtë të vërtetë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Ethërit 2:6.)

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë dhe zbatojnë më mirë këtë parim, ftojini të mendojnë për një mbresë apo nxitje që kanë marrë së fundi nga Zoti. Pastaj lexoni deklaratën në vijim nga Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, rreth mënyrës se si ne shpesh marrim zbulësë:

“Do të vijë me radhë çdo pjesë, në paketa, kështu që ju do të rriteni në aftësi. Kur çdo pjesë ndiqet me besim, ju do të udhëhiqeni drejt pjesëve të tjera gjersa ta keni të gjithë përgjigjen. Ky model kërkon që ju të ushtroni besim tek aftësia e Atit tonë për t'u përgjigjur. Kur ndonjëherë është shumë e vështirë, ajo rezulton në rritje të rëndësishme vetjake” (“Using the Supernal Gift of Prayer”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2007, f. 9).

Ftojini studentët t'u përgjigjen pyetjeve vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Ju mund të doni t'i shkruani ato në tabelë ose t'i lexoni ngadalë në mënyrë që studentët të mund t'i shkruajnë.

Krijimi i interesit dhe i përqendrimit

Planifikoni veprimtari që do të krijojnë interes dhe do t'i ndihmojnë nxënësit ta përqendrojnë vëmendjen e tyre te shkrimet e shenjta në mësim. Këto veprimtari janë shumë të efektshme kur janë të shkurtra dhe kur i udhëheqin nxënësit për t'u përqendruar te parimet kryesore të mësimin.

- Kur keni ndjekur një nxitje shpirtërore dhe pastaj keni marrë drejtim të mëtejshëm nga Perëndia?
- Përse mendoni se ndonjëherë ne kemi nevojë t'i përgjigjemi nxitjes shpirtërore përpara se të mund të marrim zbulësë shtesë?

Përmbliidhni Ethërin 2:8–12 duke shpjeguar se Zoti i tregoi vëllait të Jaredit se kur Jareditët të arrinin në tokën e premtuar, ata do të duhej “t'i shërben[in] atij, Perëndisë të vetëm dhe të vërtetë” (Ethëri 2:8) nëse ishin për t'u bërë kombi i madh që Ai pati premtuar se mund të bëheshin. Nëse nuk do t'i shërbenin Atij, ata do të “fshihe[shin]” nga toka (Ethëri 2:8–10). Moroni tha se ky ishte një “vendim i përhershëm” (Ethëri 2:10), që do të thotë se do të zbatohet mbi të gjithë që do të jetonin në atë tokë.

Ethëri 2:13–15

Zoti ndëshkon vëllanë e Jaredit për mos thirrjen e Tij në lutje

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 2:13–15, duke parë për atë që bënë Jareditët kur arritën në breg të detit.

- Çfarë bënë Jareditët? (Ata ngritën tendat e tyre dhe qëndruan në breg të detit për katër vite.)
- Përse e ndëshkoi Zoti vëllanë e Jaredit?
- Çfarë mësimesh mund të nxjerrim nga Ethëri 2:14? (Studentët mund të gjejnë të vërteta të ndryshme, duke përfshirë sa vijon: **Zoti do që ne ta thërrasim Atë rregullisht në lutje; Zoti nuk është i kënaqur kur ne nuk e thërrasim Atë në lutje; dhe Shpirti nuk do të përpiqet me ne nëse jemi mëkatarë.**)

Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth lutjeve të tyre vetjake ndërsa lexoni thënien vijuese nga Plaku Donald L. Staheli, i Të Shtatëdhjetëve:

“Lutje të përditshme të zjarrta që kërkojnë falje dhe ndihmë e drejtim të posaçëm, janë thelbësore në jetën tonë dhe ushqimi i dëshmimeve tona. Kur bëhemi të ngutur, përsëritës, rastësorë apo harrues në lutjet tona, ne tentojmë të humbasim afërsinë e Shpirtit, që është aq thelbësor në drejtimin e vazhdueshëm që kemi nevojë për të mposhtur me sukses sfidat e jetës sonë të përditshme” (“Securing Our Testimonies”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2004, f. 39).

Shkruani pyetjet vijuese në tabelë përpara fillimit të orës mësimore. (Ose ju mund të doni t'i përgatitni ato në një fletushkë ose t'i lexoni ngadalë në mënyrë që studentët të mund t'i shkruajnë.) Jepuni studentëve dy ose tre minuta kohë që të shkruajnë përgjigje të shkurtra për këto pyetje në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Si ndiheni rreth shpeshësisë së lutjeve tuaja vetjake?

Si ndiheni rreth sinqeritetit të lutjeve tuaja vetjake?

Në lutjet tuaja vetjake, a ndieni se vërtet komunikoni me Atin Qiellor? Përse ose përse jo?

Nëse mund të bënit një ndryshim për t'i përmirësuar lutjet tuaja vetjake, cili do të ishte?

Ethëri 2:16–25 (gjithashtu Ethëri 3:1–6; 6:4–9)

Jareditët ndërtojnë maune për të kaluar oqeanin për në tokën e premtuar

Kërkojuni studentëve të mendojnë për një sfidë që mund të kenë ose një vendim të rëndësishëm që mund t'u duhet të marrin, tani ose në të ardhmen. Për shembull, ata mund të mendojnë rreth një gjendjeje të vështirë familjare, sfidave në shkollë, të vendosurit me kë të martohen apo të zgjedhurit e një profesioni për të ndjekur. Ftojini të përsiatin mbi mënyrën se si Zoti mund t'u japë drejtim apo ndihmë. Ndërsa studiojnë pjesën tjetër të Ethërit 2, nxitini të kërkojnë parime që do t'i ndihmojnë të marrin ndihmën e Zotit në marrjen e vendimeve të mira.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 2:16–17. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për atë që Zoti u tha Jareditëve të bëjnë për të përparuar drejt tokës së premtuar. Kur studenti të ketë mbaruar së lexuari, pyetni nëse ndonjëri do të donte të vinte në tabelë dhe të vizatonte me shpejtësi atë me të cilën mendojnë se mund të kenë ngjasuar maunet e Jareditëve.

Kopjoni tabelën vijuese në dërrasë pa përfshirë përgjigjet në tre rreshtat e fundit. Jepeni tabelën si fletushkë ose kërkojuni studentëve ta kopjojnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Ethëri 2:18–19	Ethëri 2:20–25; 3:1–6; 6:4–9		
Problemi me maunet	Zgjidhja	Çfarë bëri Zoti	Çfarë bëri vëllai i Jaredit
Pa ajër	Bëj vrima që mund të hapen dhe mbyllen në majë dhe në fund të mauneve	I dha Jaredit udhëzime	Bëri vrimat
Pa drejtim me timon	Era do t'ju fryjë mauneve drejt tokës së premtuar	Bëri që era të fryjë	Mirëbesoi te Zoti
Pa dritë	Përgatit gurë të posaçëm dhe kërkoi Zotit t'i prekë në mënyrë që të shkëlqejnë	Këshilloi vëllanë e Jaredit rreth gjërave që nuk do të funksiononin dhe e udhëzoi atë të gjente një zgjidhje që do të funksiononte Preku gurët pasi vëllai i Jaredit i përgatiti ato	Përgatiti gurët dhe i kërkoi Zotit që t'i prekë në mënyrë që të mund të shkëlqenin në errësirë

Ftojini studentët të kërkojnë në mënyrë të pavarur tek Ethëri 2:18–19 për të gjetur tre probleme që vëllai i Jaredit vuri re te maunet.

- Çfarë problemesh vuri re vëllai i Jaredit? (Shkruani përgjigjet e studentëve në kolonën e parë të tabelës, siç tregohet. I nxitni ata të bëjnë të njëjtën gjë në kopjet e tyre të tabelës.)

Pasi studentët të kenë gjetur problemet, ftojini të studiojnë Ethërin 2:20–25; 3:1–6; 6:4–9. (*Shënim:* Fragmentet tek Ethëri 3 dhe 6 do të trajtohen në hollësi më të mëdha në mësimet 145 dhe 147.) Jepuni kohë ta plotësojnë pjesën tjetër të tabelës individualisht.

Kur studentët të kenë pasur mjaft kohë për të plotësuar tabelën, bëni pyetjet vijuese për t'i ndihmuar të gjejnë parimet nga përvoja e vëllait të Jaredit:

- Bazuar në zgjidhjen për shqetësimin rreth ajrit, si na ndihmon ndonjëherë Zoti për të zgjidhur problemet tona apo për t'iu përgjigjur pyetjeve tona? (Ndonjëherë Zoti na tregon se si ta zgjidhim një problem dhe pret nga ne të ndjekim udhëzimet e Tij.)
- Bazuar në zgjidhjen për shqetësimin rreth drejtimit me timon, si na ndihmon ndonjëherë Zoti për të zgjidhur problemet tona apo për t'iu përgjigjur pyetjeve tona? (Ndonjëherë Zoti kujdeset Vetë për zgjidhjen.)
- Bazuar në zgjidhjen për shqetësimin rreth ndriçimit, si na ndihmon ndonjëherë Zoti për të zgjidhur problemet tona apo për t'iu përgjigjur pyetjeve tona? (Ndonjëherë Zoti kërkon që ne të vijmë me një zgjidhje dhe të kërkojmë miratimin e Tij si dhe ndihmë për zbatimin e tij.)

Shkruani parimin vijues në tabelë: ***Kur i lutemi Zotit dhe bëjmë pjesën tonë për të zgjidhur problemet tona, ne mund të marrim ndihmën e Zotit.*** Për t'i ndihmuar studentët ta zbatojnë këtë parim, kërkojuni të marrin parasysh vendimin e rëndësishëm për të cilin menduan pak minuta përpara. Pastaj kërkojuni të përsiatin për pyetjet vijuese:

- Çfarë mendoni se mund të presë Zoti që ju të bëni për marrjen e këtij vendimi?
- Çfarë mund të bëjë Zoti për t'ju ndihmuar?
- Si mund të shfaqni besim në Zot kur mendoni rreth këtij vendimi?

Jepuni studentëve disa minuta që të shkruajnë rreth asaj që kanë mësuar sot. Ndani dëshminë tuaj që kur ne i lutemi besnikërisht Zotit dhe bëjmë pjesën tonë për të zgjidhur problemet tona, Ai do të na drejtojë dhe ndihmojë sipas urtësisë dhe fuqisë së Tij.

Ethëri 3

Hyrje

Në përgjigje të pyetjes së Zotit – “Ç’do që të bëj që të keni dritë në barkat tuaja?” – vëllai i Jaredit përgatiti gjashtëmbëdhjetë gurë dhe përlësisht i kërkoi Zotit t’i prekte ata “që të ndriço[nin] në errësirë” (Ethëri 2:23; 3:4). Për shkak se vëllai i Jaredit pati besim të madh, ai

e pa gishtin e Shpëtimtarit t’i prekte gurët. Zoti atëherë e shfaq Vetën te vëllai i Jaredit dhe i zbuloi shumë gjëra. Zoti e urdhëroi vëllanë e Jaredit të shkruante atë që pati parë e dëgjuar dhe t’i vuloste këto shkrime gjersa Zoti do të donte që ato të dilnin në dritë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 3:1–20

Zoti prek gurët për të dhënë dritë për maunet jaredite dhe e shfaq Vetën te vëllai i Jaredit

Ftojuni një student të veprojë si shkruer. Pastaj bëjuni studentëve pyetjen vijuese dhe kërkojini shkruerit të renditë përgjigjet e studentëve në tabelë.

- Cilat janë disa gjëra për të cilat adoleshentët luten sinqerisht?

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur një nga miqtë e tyre po lutet për një nga gjërat e renditura në tabelë. Ky mik do të donte të dinte se si të përmirësonte lutjet dhe veprimet e tij apo saj, për të qenë në gjendje të marrë ndihmën dhe drejtimin nga Zoti. Nxitini studentët të mendojnë rreth kësaj kërkesë ndërsa studiojnë shembullin e vëllait të Jaredit tek Ethëri 3, duke kërkuar kuptime që mund t’i ndajnë me mikun e tyre.

Kujtojuni studentëve se në mësimin e mëparshëm, ata diskutuan për rrefimin e vëllait të Jaredit që i kërkoi Zotit se si të siguronte ndriçim në maunet jaredite.

- Çfarë bëri vëllai i Jaredit për të ndihmuar të sigurohej ndriçim për maunet? (Shih Ethëri 3:1.)
- Çfarë i kërkoi vëllai i Jaredit Zotit që të bënte për të siguruar ndriçim? (Shih Ethëri 3:1, 4.)
- Çfarë ju bën përshtypje nga përpjekjet e vëllait të Jaredit?

Theksoni se vëllai i Jaredit bëri përpjekje të madhe për të përgatitur gurët. Pastaj ftojuni studentët të marrin parasysh se sa të efektshëm do të kishin qenë gurët në sigurimin e ndriçimit nëse Zoti nuk do t’i kishte prekur. Ftojuni studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 3:2–5, duke kërkuar fraza që tregojnë se vëllai i Jaredit e njihnte varësinë e tij nga Zoti.

Pasi studentët të kenë pasur kohë të lexojnë, ndajini në çifte. Kërkojuni t’ia tregojnë njëri-tjetrit gjetjet e tyre. Gjithashtu sugjeroni që të tregojnë atë që u bën përshtypje nga lutja e vëllait të Jaredit.

Ndërsa studentët lexojnë Ethërin 3:2, ata mund të kenë pyetje rreth frazave “ne jemi të padenjë para teje” dhe “natyra jonë është bërë e ligë vazhdimisht”. Ndhimojini ata të kuptojnë se, kur vëllai i Jaredit përdori këto fjalë, ai iu referua gjendjes që ne kemi trashëguar “për shkak të rënies”. Ne jemi fizikisht dhe shpirtërisht të ndarë nga Perëndia dhe ne e ndajmë edhe më shumë veten prej Tij kur mëkatojmë. Krahasuar me Atë, ne jemi të dobët dhe të padenjë. Pa ndihmën e Tij, ne nuk mund të kthehemi kurrë të banojmë në praninë e Tij.

Për t’i ndihmuar studentët të kapin më mirë kuptimin e vargjeve që kanë lexuar, bëni pyetjet vijuese:

- Përse mendoni se është e rëndësishme për ne që të njohim varësinë tonë nga Zoti kur kërkojmë ndihmën e Tij?
- Tek Ethëri 3:1–5, çfarë faktesh shihni që vëllai i Jaredit pati besim se Zoti mund ta ndihmonte për ta zgjidhur problemin e tij? (Kur nevojitet, i nxitni studentët të kërkojnë fraza që përshkruajnë përpjekjen e vëllait të Jaredit dhe fraza që tregojnë besimin e tij te Zoti.)

Për të theksuar fuqinë e besimit të vëllait të Jaredit, kërkojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Sigurisht Perëndia, ashtu si edhe lexuesi, ndien diçka shumë të mrekullueshme të çiltërsia fëmijërore dhe e zjarrtë e besimit të këtij njeriu. ‘Vëre re, O Zot, ti mund ta bësh këtë.’ Ndoshta nuk ka një rresht të vetëm më të fuqishëm besimi, thënë nga njeriu në shkrimin e shenjtë. . . . Sado i pasigurt që është profeti rreth aftësisë së vet, ai nuk ka *asnjë* pasiguri rreth fuqisë së Perëndisë” (“Rending the Veil of Unbelief”, te *Nurturing Faith through the Book of Mormon: The 24th Annual Sidney B. Sperry Symposium* [1995], f. 12).

Tregoni figurën Vëllai i Jaredit Sheh Gishtin e Zotit (62478; *Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 85). Ftojini një student të lexojë Ethërin 3:6. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të përfytyrojë se si mund të ketë qenë përvoja e shenjuar në këtë varg për vëllanë e Jaredit.

- Çfarë do të mendonit apo ndienit nëse do të kishit një përvojë të ngjashme me atë të vëllait të Jaredit?

Përmbliidhni Ethërin 3:6–8 duke shpjeguar se, kur vëllai i Jaredit pa gishtin e Zotit, ai “ra përpara Zotit” (Ethëri 3:6). Ai u befasua të shihte se gishti i Zotit “qe si gishti i një njeriu prej mishi dhe gjaku” (Ethëri 3:6). (Vëllai i Jaredit më vonë mësoi se ai pati parë një pjesë të trupit shpirtëror të Zotit [shih Ethëri 3:16].)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 3:9, duke kërkuar shkakun përse vëllai i Jaredit ishte në gjendje të shihte gishtin e Zotit.

Pasi studentët të përgjigjen, shkruani thënien e paplotë vijuese në tabelë:

Ndërsa ne përlësisht i lutemi Zotit, Ai do të na bekojë sipas . . . tonë dhe vullnetit të Tij.

Kërkojuni studentëve të sugjerojnë fjalë që mund të përdoren për ta plotësuar këtë thënie. Studentët duhet të sugjerojnë që fjala *besim* e plotëson fjalinë. Ata mund të sugjerojnë gjithashtu fjalë të tilla si *përpjekje*, *përlësi*, *nevoja* dhe *sinqeritet*. Ndhimojini të shohin se të gjitha këto fjalë përfaqësojnë shprehje të besimit tonë. Pastaj plotësojeni thënien në tabelë: ***Ndërsa ne përlësisht i lutemi Zotit, Ai do të na bekojë sipas besimit tonë dhe vullnetit të Tij.***

Drejtojuni sërish listës në tabelë, që u bë në fillim të mësimin. Zgjidhni një ose dy elemente nga lista. Ftojini studentët të japin mendimet e tyre mbi mënyrën se si dikush mund të shfaqë besim te Zoti në ato situata të veçanta. Pasi studentët t’i kenë ndarë, drejtojuni parimit që sapo keni shkruar në tabelë.

- Çfarë përvojash keni pasur që ju kanë ndihmuar të dini se ky parim është i vërtetë?

Për t’i ndihmuar studentët ta zbatojnë këtë parim në jetën e tyre, ftojini të mendojnë mbi një situatë në të cilën u duhet ndihma e Zotit. Jepuni kohë të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth një mënyre si ata mund të ushtrojnë më shumë besim kur kërkojnë përlësisht ndihmën e Zotit. Nxitini studentët që t’i zbatojnë deri në fund ato që kanë shkruar. Ju mund të doni të tregoni një përvojë që keni pasur kur morët bekime ngaqë ushtruat besim te Zoti.

Ftojini një student të lexojë thënien në vijim, ku Plaku Xhefri R. Holland shpjegon se përvojat tona të shkuara mund të përforcojnë besimin tonë.

“Besimi përgatitor formohet nga përvoja në të kaluarën – nga e njohura, e cila siguron një bazë për besim” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 18).

- Duke filluar te Kulla e Babelit, cilat janë disa përvoja që vëllai i Jaredit pati, të cilat me gjasa forcuar besimin e tij te Zoti? Si mendoni se e përgatitën këto përvoja atë, për të ushtruar një besim të tillë të madh kur i çoi gurët te Zoti?

Ftojini studentët të ndahen në çifte për të diskutuar për pyetjet në vijim:

- Cilat përvoja e kanë forcuar besimin tuaj te Zoti? Si mund t’ju përgatitin ato përvoja për të ushtruar një besim edhe më të madh më vonë në jetën tuaj?

Ftojini disa studentë që të lexojnë me radhë me zë vargjet nga Ethëri 3:9–12. Kërkojini klasës që t’i ndjekë. Pastaj bëni pyetjen e mëposhtme:

- Kur Zoti pyeti: “A do t’u besosh fjalëve që unë do të të them?” vëllai i Jaredit tha: “Po, Zot” (Ethëri 3:11–12). Përse mendoni se është e rëndësishme që vëllai i Jaredit do të zotohej të besonte te fjalët e Zotit përpara se t’i dëgjonte ato?

Tregoni përvoja vetjake

Kur tregoni përvoja vetjake që keni pasur ndërsa jeni përpjekur të jetoni parimet e ungjillit, ju mund t’i ndihmoni studentët të kuptojnë se si t’i zbatojnë vetë ato parime. I tregoni shkurt historitë dhe gjithmonë përfshini deklaratime për dëshmi që i përshtaten asaj që keni mësuar apo mënyrës se si qetë bekuar nëpërmjet përvojave tuaja. Kjo do ta ftojë Frymën e Shenjtë për të dhënë dëshmi për të vërtetat që ndani.

Shpjegoni se pasi Plaku Holland dha mësim rreth besimit që bazohet në përvojat e kaluara, ai dha mësim rreth një besimi më të kompletuar që duhet të zhvillojmë. Ftojini një student të lexojë me zë thënien vijuese nga Plaku Holland:

“Besimi shëlbues duhet të ushtrohet shpesh ndaj përvojave të së ardhmes – së panjohurës, që jep një mundësi për të mrekullueshmen. Besimi këmbëngulës, besimi që lëviz male, besimi si ai i vëllait të Jaredit, *paraprin* mrekullinë dhe njohjen. . . . Besim do të thotë të biesh dakord pa kushte – dhe paraparakisht – ndaj çfarëdo kushtesh që Perëndia mund të kërkojë edhe në të ardhmen e afërt edhe në atë të largët.

Besimi i vëllait të Jaredit ishte i kompletuar” (*Christ and the New Covenant*, f. 18–19).

Nxitini studentët të shqyrtojnë nëse kanë mjaft besim te Zoti, për t’u zotuar të besojnë dhe të ndjekin atë që Ai do t’u zbulojë edhe përpara se Ai ta zbulojë atë.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 3:13–20, duke parë për bekimin që vëllai i Jaredit mori për shkak të besimit të tij. Ju mund të doni t’u jepni kohë për të shkruar rreth të vërtetave që ai mësoi dhe përvojës që pati. Kur studentët të kenë pasur kohë të shkruajnë, merrni parasysh t’u kërkonin disa prej tyre të tregojnë atë që kanë shkruar.

Në fillim të këtij mësimi, kur studentët lexuan rreth vëllait të Jaredit që pa gishtin e Zotit, ju pyetët se si do të ndiheshin nëse do të kishin një përvojë të ngjashme. Tani, pasi kanë lexuar më shumë rreth përvojës së vëllait të Jaredit, ju mund të merrni parasysh ta bëni atë pyetje përsëri.

Dëshmoni se, **kur ushtrojmë besim si ai i vëllait të Jaredit, ne do të vijmë më afër Zotit.**

Ethëri 3:21–28

Zoti e urdhëron vëllanë e Jaredit të shkruajë gjërat që ka parë dhe ta vulosë analin e tij

Ftojini një student të lexojë Ethërin 3:25–26 dhe i kërkonin klasës të gjejë çka Zoti i shfaqti vëllait të Jaredit në vegim. Ftojini studentët të raportojnë për atë që mësojnë.

Përmbledhni Ethërin 3:21–24, 27–28, duke shpjeguar se Zoti e urdhëroi vëllanë e Jaredit të shkruajë gjërat që pati parë e dëgjuar dhe të vulosë shkrimet e tij. Zoti shpjegoi gjithashtu se Ai do të përgatiste një mënyrë për shkrimet e vëllait të Jaredit që të përktheheshin në të ardhmen – nëpërmjet dy gurëve. Këta gurë qenë pjesë e asaj që quhet Urim dhe Thumim (shih DeB 17:1; shih gjithashtu Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Urim dhe Thumim”, f. 200–201).

Përfundojeni mësimin duke i nxitur studentët të zbatojnë atë që kanë mësuar sot – të kërkojnë mënyra për të treguar besimin e tyre te Zoti. Shprehni sigurinë tuaj se, ndërsa ushtrojmë besim te Jezu Krishti, Perëndia do të na bekojë siç bekoji vëllanë e Jaredit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 3:15. “Kurrë unë nuk i jam shfaqur njeriut”

Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, paraqiti një shpjegim të mundshëm për thënien e Jezusit që Ai kurrë nuk e kishte shfaqur Vetën te njeriu, përpara se ta shfaqte Vetën te vëllai i Jaredit:

“Krishti po i thoshte vëllait të Jaredit: ‘Kurrë nuk i jam shfaqur njeriut në këtë mënyrë, pa dëshirën time, i nxitur vetëm nga besimi i vërejtësit’. Si rregull, profetët ftohen në praninë e Zotit, ftohen të hyjnë në praninë e Tij prej Tij dhe vetëm me sanksionimin e Tij. Vëllai

i Jaredit, nga ana tjetër, duket ta ketë shtyrë veten përmes velit, jo si mik i pamirëpritur por ndoshta formalisht si një i paftuar. . . . Duket qartë se Zoti Vetë po bashkonte një besim të pashembullt me këtë vegim të pashembullt. Nëse vetë vegimi nuk ishte unik, atëherë duhej të ishte besimi dhe mënyra se si ishte arritur vegimi që ishte aq e pashoqe. E vetmja mënyrë si besimi të mund të ishte aq i mrekullueshëm, ishte aftësia e tij për ta çuar profetin, të paftuar, atje ku të tjerët kishin qenë në gjendje të shkonin vetëm me ftesën e Perëndisë” (*Christ and the New Covenant: The Messianic Message of the Book of Mormon* [1997], f. 23).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Mormoni 8:12–Ethëri 3 (Njësia 29)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët i mësuan ndërsa studiuan Moroni 8:12–Ethërin 3 (njësia 29), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orë suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni xitjet e Shpirtit të Shenjtë, ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Moroni 8:12–41)

Studentët zbuluan se Moroni pa ditët tona dhe se ai bëri një përshkrim profetik të rrethanave në të cilat ne jetojmë. Ata mundën të kuptojnë përse Libri i Mormoni është një dhuratë e vlefshme nga Zoti, e cila mund t'i drejtojë gjatë ditëve të fundit. Bazuar në përshkrimin e ditëve të fundit nga Moroni, studentët mësuan gjithashtu se Perëndia do të na mbajë përgjegjës për mënyrën se si i trajtojmë të varfërit dhe ata në nevojë.

Dita 2 (Mormoni 9)

Moroni e përfundoi analin e babait të tij duke shpallur se, nëse do të pendohemi dhe i lutemi Perëndisë, ne do të jemi të panjollë kur të vijmë në praninë e Tij. Nga Moroni, studentët mësuan se, ngaqë Perëndia është i pandryshueshëm, Ai do të bëjë mrekulli sipas besimit të fëmijëve të Tij dhe se, nëse i lutemi me besim Atit Qellor në emrin e Jezu Krishtit, Ai do të na japë bekime që do të na ndihmojnë të punojmë për shpëtimin tonë.

Dita 3 (Ethëri 1–2)

Studentët mësuan se libri i Ethërit është përmbledhje nga Moroni e 24 fletëve të arta të zbuluara nga populli i Limhit, siç është shënuar në librin e Mosias. Këto fletë dhanë një rrefim për Jareditët, që qenë drejtuar nga Zoti për në tokën e premtuar. Duke studiuar përvojat e Jareditëve, studentët mësuan se, kur veprojmë me besim në drejtimin që Zoti na ka dhënë, ne mund të marrim drejtim të mëtejshëm prej Tij. Në një pikë gjatë udhëtimit për në tokën e premtuar, Zoti e ndëshkoi vëllanë e Jaredit sepse nuk e thirri Atë në lutje. Duke studiuar këtë përvojë, studentët mësuan rëndësinë e thirrjes së Atit Qellor rregullisht në lutje. Përvoja e vëllait të Jaredit me Zotin kur ndërtonin maunet i ndihmoi studentët të dinë se, kur i lutemi Zotit dhe bëjmë pjesën tonë për të zgjidhur problemet vetjake, ne mund të marrim ndihmën e Zotit.

Dita 4 (Ethëri 3)

Kur vëllai i Jaredit u përpoq ta zgjidhte problemin e sigurimit të ndriçimit në maune, ai tregoi se, kur i lutemi përulësisht Zotit, Ai do të na bekojë sipas besimit tonë dhe vullnetit të Tij. Studentët mësuan se, kur ne ushtrojmë besim te Zoti, ne do t'i afrohem më shumë Atij. Vëllai i Jaredit i jetonte këto parime dhe ai pa trupin shpirtëror të Shpëtimtarit dhe një vegim të mrekullueshëm të të gjithë banorëve të tokës.

Hyrje

Libri i Ethërit është përmbledhje nga Moroni e analit Jaredit. Profeti Ethër e bëri këtë anal në 24 fletë të arta, të cilat qenë zbuluar nga një grup i njerëzve të mbretit Limhi. Idea vijuese për mësimdhënie do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë disa parime rreth lutjes që jepen tek Ethëri 1.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri–1

Me anë të lutjeve të vëllait të Jaredit, ai dhe familja e miqtë e tij marrin mëshirë dhe drejtim

Fillojeni orën mësimore duke u kërkuar studentëve të mendojnë rreth një situatë kur ata vërtet ndien nevojën të luten për ndihmë. Ftoni disa studentë të tregojnë përvojat e tyre ose tregoni një nga përvojat tuaja vetjake.

Kujtojeni studentëve se libri i Ethërit është përmbledhje nga Moroni e analit të Jareditëve. Jaredi, vëllai i tij, miqtë e tij dhe familjet e tyre jetuan gjatë kohës së Kullës së Babelit (afërsisht 2200 Pr.K.), kur Perëndia ngatërroi gjuhën e njerëzve. Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 1:33–35 dhe kërkojeni anëtarëve të klasës të kërkojnë shkaqet përse Jaredi dhe vëllai i tij ndien nevojën të luteshin për ndihmë. Përpara se studenti të lexojë, ju mund të doni të shpjegoni se fraza “[thërras] Zoti[n]” është një mënyrë tjetër e thënies “lutem”. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë ndihme i nevojitej Jaredit dhe vëllait të tij nga Zoti?
- Çfarë ju tregojnë këto vargje rreth mënyrës se si ndihej Jaredi rreth besimit të vëllait të tij?

Ndajini studentët në çifte. Ftojini secilin çift për t'i lexuar me radhë me zë njëri-tjetrit nga Ethëri 1:35–42. Përpara se të lexojnë, kërkojeni të kërkojnë 1) çdo herë që vëllai i Jaredit i lutet Zotit dhe 2) çdo herë që Zoti tregoi dhembshuri për vëllanë e Jaredit si rrjedhim i lutjeve të tij. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa

çifte të tregojnë një shembull ku Zoti tregon dhembshuri për vëllanë e Jaredit dhe familjen e tij për shkak të lutjeve të tyre të përsëritura.

Pyetni: Çfarë parimesh mund të mësojmë rreth lutjes nga këto vargje? (Ndërsa studentët tregojnë parimet që kanë gjetur, theksoni parimin vijues: **Ndërsa i lutemi vazhdimisht me besim Perëndisë, Ai do të ketë dhembshuri për ne.** Shkruajeni këtë parim në tabelë.)

Shpjegojuni studentëve se është e rëndësishme të kujtojmë që “lutja është akti me anën e të cilit vullneti i Atit dhe vullneti i fëmijës vijnë në marrëveshje me njëri-tjetrin. Qëllimi i lutjes nuk është të ndryshohet vullneti i Perëndisë, por të arrijmë për veten dhe për të tjerët bekime që Perëndia tashmë dëshiron t’i dhurojë, por që janë bërë të kushtëzuara nga kërkimi ynë për to” (Bible Dictionary, “Prayer”).

Ftojini studentët të përsëritin Ethërin 1:34, 36, 38 dhe të kërkojnë atë që vëllai i Jaredit kërkoi në lutjet e tij. Kërkojini një student të rendisë gjërat që studentët gjejnë nën frazën “i lutemi . . . Perëndisë” te parimi që shkruat në tabelë.

Theksoni se Jaredi dhe vëllai i tij patën besim dhe ishin të gatshëm për të qenë të bindur ndaj Zotit. Sugjeroni që studentët të shenjojnë frazën “të jemi besnikë ndaj Zotit” në fund të Ethërit 1:38.

Ftojini studentët të rishohin Ethërin 1:35, 37, 40–42 dhe të kërkojnë mënyrat e veçanta me të cilat Perëndia bekoji vëllanë e Jaredit dhe familjen e miqtë e tij. Ndërsa studentët gjejnë këto bekime, vëreni një student t’i rendisë ato nën fjalën *dhembshuri* te parimi që shkruat në tabelë. Theksoni se Zoti i dha vëllait të Jaredit bekimet për të cilat u lut.

Shkruani pyetjet vijuese në tabelë, ose i përgatitni ato në një fletushkë. Kërkojuni studentëve t’i referohen parimit të shkruar në tabelë dhe t’i diskutojnë pyetjet në çiftet e tyre. Këto pyetje do t’i ndihmojnë të kuptojnë dhe të ndiejnë rëndësinë e parimit.

Si mendoni se ndryshon “t’i lutesh Perëndisë” nga thjesht “të thuash një lutje”?

Kur e keni përjetuar ju, ose dikush që e njihni, dhembshurinë e Atit Qiellor në përgjigje të një lutjeje?

Çfarë mund të mësoni rreth Zotit nga përgjigjet e Tij ndaj lutjeve të vëllait të Jaredit?

Kur studentët të kenë pasur kohë të diskutojnë mbi këto pyetje, ju mund t’u kërkonit të tregojnë një përvojë që kanë diskutuar në grupet e tyre ose të japin ide nga diskutimi i tyre.

Jepni dëshminë tuaj për dashurinë e Atit Qiellor për ne dhe dëshirën e Tij për të na bekuar ndërsa i lutemi rregullisht Atij. Ftojini studentët të shqyrtojnë se si mund ta zbatojnë parimin që është në tabelë. Për shembull, ata mund të vendosin një objektiv

për t’u lutur më rregullisht ose të zgjedhin një mënyrë për t’i bërë lutjet e tyre më të singërta. Ju mund të doni t’u jepni kohë që të shkruajnë atë që dëshirojnë të bëjnë, në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta.

Shpjegoni se një studim i lutjeve të vëllait të Jaredit mund të na japë një të kuptuar shtesë mbi dashurinë e Zotit për ne dhe bekimet që vijnë nëpërmjet lutjes. Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 1:43. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për bekimin shtesë që Perëndia i premtoi Jaredit dhe vëllait të tij. Pasi studentët të raportojnë për atë që kanë mësuar, theksoni se vëllai i Jaredit nuk qe lutur posaçërisht për bekimin që pasardhësit e tij të bëheshin një komb i madh. Ju mund të sugjeroni që studentët të shenjojnë në shkrimet e tyre të shenjta frazën te fundi i Ethërit 1:43 që tregon arsyen përse Perëndia iu përgjigj lutjes së vëllait të Jaredit në këtë mënyrë: “Për shkak të kësaj kohe të gjatë që më je lutur”.

Pyetni: Çfarë parimesh mund të mësojmë nga bujaria e Zotit ndaj Jaredit dhe vëllait të tij, siç tregohet tek Ethëri 1:43?

Ka disa parime që mund të mësohen nga ky shkrim i shenjtë. Një parim i rëndësishëm është: **Nëse i lutemi rregullisht Perëndisë me besim, ne mund të marrim bekime përtej atyre që kërkojmë.**

Pyetni: Kur keni pasur një përvojë që tregon se ky parim është i vërtetë? A njihni dikë që ka pasur një përvojë të tillë, apo a mund të mendoni për dikë në shkrimet e shenjta që e ka pasur? (U thoni studentëve se do t’u jepni një çast që të mendojnë për shembuj, përpara se t’u kërkonit që të përgjigjen. Ju gjithashtu mund të doni të tregoni një shembull nga vetë jeta juaj.)

Për ta përfunduar këtë mësim, jepni dëshminë tuaj se Perëndia i dëgjon dhe u përgjigjet lutjeve tona. Ai është plot urtësi e dhembshuri dhe kënaqet t’i bekojë fëmijët e Tij. Ai është i kënaqur ku ne sinqerisht dhe vazhdimisht i lutemi Atij. Nxitini studentët të bëjnë një përpjekje për t’u lutur me më shumë besim. Nxitini të kujtojnë se Ati Qiellor është i mbushur me dhembshuri dhe do t’u përgjigjet lutjeve të tyre sipas asaj që Ai e di se do të sjellë bekimet më të mëdha në jetën e tyre.

Njësia Tjetër (Ethëri 4–12)

Në njësinë tjetër, studentët do të mësojnë më shumë rreth Jareditëve. Edhe pse profetët paralajmërojnë që Jareditët të mos caktojnë mbretër, njerëzit e bëjnë këtë dhe mbretërit i çojnë njerëzit në robëri. Njerëzit që dëshirojnë fuqi të kësaj bote, zakonisht përdorin lidhje të fshehta për të çuar më tej dëshirat e tyre egoiste. Moroni dokumenton shumë gjëra të mrekullueshme që qenë bërë për shkak se disa nga njerëzit kishin besim të madh. Ai na mëson se ata që e përuan veten përpara Perëndisë dhe kanë besim tek Ai, do të marrin hirin e Tij për t’i ndihmuar të kapërcejnë dobësitë e tyre.

Ethëri 4–5

Hyrje

Zoti e urdhëroi Moronin të vulosë vegimin e regjistruar të vëllait të Jaredit dhe shpjegoi se këto shkrime do të zbuloheshin kur njerëzit të kishin besim si vëllai i

Jaredit. Moroni profetizoi se tre dëshmitarë do të sillnin dëshmi për vërtetësinë e Librit të Mormonit në ditët e mëvonshme.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 4:1–7

Moroni regjistron dhe vulos rrëfimin e plotë të vegimit të vëllait të Jaredit

Ftojini studentët të mendojnë për një objekt që është veçanërisht i vlefshëm për ta apo familjen e tyre dhe që ata mund të duan ta mbajnë larg fëmijëve të vegjël. Si shembull, ju mund të doni të shfaqni apo përshkruani diçka që është e vlefshme për ju.

- Përse nuk do ta lejonit një fëmijë ta prekte një objekt të tillë?
- Çfarë do t'i nevojitej një fëmije të mësonte apo të bënte përpara se t'ia besonit atij apo asaj objektin?

Shpjegoni se të vërtetat e ungujllit janë të vlefshme për Zotin. Ai do që t'i ndajë të gjitha ato me ne, por Ai pret gjersa ne të jemi gati t'i pranojmë. Ndërsa studentët studiojnë Ethërin 4 gjatë këtij mësimi, i nxitni të kërkojnë parime që mund t'i ndihmojnë të përgatiten për të marrë të vërtetën nga Zoti.

Ftojini një student të lexojë Ethërin 4:1–5 dhe kërkojini klasës të shohë për çfarë Zoti e urdhëroi Moronin të regjistrojë dhe vulosë.

- Çfarë qe urdhëruar “të vulos[te]” Moroni?

Shpjegoni se Moroni e përfshiu analin e vëllait të Jaredit në atë që shpesh është quajtur pjesa e vulosur e Librit të Mormonit. (Ju mund të doni të shfaqni tabelën e titulluar Burime të Librit të Mormonit, që gjendet te shtojca në fund të këtij manuali.)

- Si e përshkroi Moroni atë që pa vëllai i Jaredit? (Shih Ethëri 4:4.)

Për t'i ndihmuar studentët të mësojnë më shumë rreth asaj që Zoti i shfaqti vëllait të Jaredit, i ftoni të lexojnë në heshtje Ethërin 3:25–26 dhe 2 Nefin 27:8–10. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Sipas Ethërit 3:25–26, çfarë i shfaqti Zoti vëllait të Jaredit?
- Sipas 2 Nefit 27:10, çfarë përmban pjesa e vulosur e Librit të Mormonit?

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 4:6–7. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë kushtet që duhet të ekzistojnë përpara se zbulesat që iu dhanë vëllait të Jaredit të bëheshin të njohura. Ju mund të doni t'i nxitni studentët të shenjojnë ato që gjejnë në shkrimet e tyre të shenjta.

- Çfarë kushtesh gjetët?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga ky fragment lidhur me marrjen e zbulesës? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se, **kur pendo kemi dhe ushtrojmë besim te Jezu Krishti, ne mund të marrim zbulesë shtesë.**)
- Përse mendoni se kemi nevojë të pendo kemi dhe të bëhemi të pastër me qëllim që të marrim zbulesë shtesë?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se çfarë do të thotë “të ushtrojnë besim . . . madje si bëri vëllai i Jaredit” (Ethëri 4:7), ftojini të renditin në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta aq sa mund të mbajnë mend nga mënyrat se si vëllai i Jaredit shfaqti besim te Zoti. Ju mund të doni të sugjeroni që ata të përsëritin Ethërin 1–3 ndërsa hartojnë listat e tyre. Kur të kenë pasur mjaft kohë për të përsiatuar dhe shkruar, ftoni disa studentë

të lexojnë disa nga shembujt që kanë renditur, dhe të shpjegojnë përse u bëjnë përshtypje ata shembuj.

Kujtojeni studentëve objektin e vlefshëm që menduan në fillim të orës mësimore, dhe kushet në të cilat do t'ia besonin atë një fëmije. Dëshmoni se, në të njëjtën mënyrë, Zoti u kërkon fëmijëve të Tij që të plotësojnë disa kushte përpara se Ai t'u zbulojë atyre të gjithë të vërtetën e Tij. Ai kërkon që ne ta tregojmë me vepra përgatitjen shpirtërore dhe besimin tonë.

Ethëri 4:8-19

Zoti na mëson se çfarë duhet të bëjmë për të marrë zbuluesë të mëtejshme

Ngrini lart një copë rrobë. Shpjegoni se Zoti na mësoi parime që mund të na ndihmojnë të marrim zbuluesë. Kur Ai dha mësim këto parime, Ai iu referua një veli. Veli është një perde apo një copë rrobë që përdoret për të mbuluar apo fshehur diçka.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 4:15 dhe të gjejnë frazën që përfshin fjalën *vel*.

- Cilit lloj veli iu referua Zoti? (“Vel[it] të mosbesimit.”) Si ngjan mosbesimi me një vel?
- Fjala *grisni* do të thotë ta copëtosh apo ndash. Çfarë mendoni se do të thotë “grisni . . . vel[in e] mosbesimit”?

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 4:8, një tjetër të lexojë me zë Ethërin 4:11 dhe një tjetër të lexojë me zë Ethërin 4:15. I kërkon klasës të ndjekë dhe të gjejë çfarë mund të na pengojë nga marrja e zbuluesës dhe çfarë mund të na ndihmojë të “gris[im . . . velin e] mosbesimit” dhe të marrim më shumë zbuluesë.

- Çfarë mendoni se do të thotë të “lufto[sh] kundër fjalës së Zotit”? (Ethëri 4:8.)
- Sipas Ethërit 4:8, me çfarë pasojash përballemi kur luftojmë kundër fjalës së Zotit?
- Sipas Ethërit 4:11, cili është ai bekim që marrim kur besojmë te fjalët e Zotit?

Shkruajeni në tabelë thënien e paplotë vijuese:

Kur e besojmë fjalën e Zotit, . . .

Kërkojeni studentëve ta plotësojnë këtë thënie sipas asaj që kanë mësuar në këto vargje. Edhe pse përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, sigurohuni që ata të gjejnë parimin vijues: ***Kur e besojmë fjalën e Zotit, Zoti do të na bekojë me zbuluesë të mëtejshme.*** Shkruajeni këtë parim në tabelë. Ju mund të doni gjithashtu t'i nxitni studentët ta shkruajnë në atë në shkrimet e tyre të shenjta pranë Ethërit 4:11.

Për t'i ndihmuar studentët ta kuptojnë këtë parim, pyetni:

- Përse mendoni se kemi nevojë t'i besojmë të vërtetat që kemi marrë tashmë, përpara se Zoti të na japë të tjera?

Kërkojeni një student të shkruajë në tabelë shembujt vijues të ushtrimit të besimit te fjala e Zotit: *studimi vetjak i shkrimeve të shenjta; ndjekja e nxitjeve nga Fryma e Shenjtë; ndjekja e udhëheqësve vendorë të Kishës; studimi i shkrimeve të shenjta në kishë dhe seminar; ndjekja e fjalëve të profetëve të ditëve të mëvonshme.*

Ftojini studentët të përsiatin se si të treguarit e besimit te fjala e Zotit në një nga këto mënyra, i ka çuar ata te marrja e një zbuluesë të mëtejshme. Nxitni disa studentë të tregojnë atë që kanë përjetuar.

Drejtojeni përsëri shembujt të shkruar në tabelë. Kërkojeni studentëve t'i shqyrtojnë ata shembuj ndërsa përsiatin në heshtje se sa mirë e tregojnë besimin e tyre te fjala e Perëndisë. Sugjeroni që për çdo shembull, ta renditin veten në një shkallëzim nga 1 deri në 10, me një notë 10 që do të thotë se shembulli i referohet diçkaje që ata e bëjnë mirë. Ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta për një mënyrë se si mund të tregojnë më shumë besim në drejtimin që kanë marrë tashmë nga Zoti. Jepni dëshminë tuaj për parimin që keni shkruar në tabelë, dhe i nxitni studentët të vazhdojnë me objektivat që kanë shkruar.

Fshijeni frazën “besojmë fjalën e Zotit” nga tabela. Theksoni se Zoti dha mësim parime shtesë rreth marrjes së zbuluesës. Kërkojeni studentëve të lexojnë në heshtje Ethërin 4:13-15, duke kërkuar për gjëra të tjera që mund të bëjnë për të marrë zbuluesë nga Zoti.

Kur studentët të kenë pasur kohë për të lexuar, kërkojeni të sugjerojnë mënyra për të plotësuar thënien. Përgjigjet mund të përfshijnë parimet vijuese: **Kur vijmë te Zoti, Zoti do**

të na bekojë me zbulësë të mëtejshme. Kur lutemi përulësisht, Zoti do të na bekojë me zbulësë të mëtejshme.

Për t'i ndihmuar studentët t'i kuptojnë më mirë këto parime, merrni parasysh të bëni pyetjet vijuese:

- Çfarë do të thotë për ju të vish te Zoti? (Përgjigjet mund të përfshijnë studimin e fjalëve të Tij, kthimin e zemrave tona tek Ai, pendimin dhe ndjekjen e bindjen ndaj Tij.)
- Çfarë do të thotë të kesh një zemër të thyer dhe një shpirt të penduar? (Të jesh i përulur, i penduar dhe pranues i vullnetit të Zotit.) Përse janë të nevojshme këto qëndrime kur lutemi për zbulësë të vazhdueshme nga Zoti?

Ftojini studentët të përsiatin se si mund t'i përfshijnë këto parime në përpjekjet e tyre për të marrë zbulësë.

Përmbliidhni Ethërin 4:17–19, duke shpjeguar që Zoti deklaroi se dalja e Librit të Mormonit në dritë do të jetë një shenjë se vepra e ditëve të mëvonshme e Perëndisë ka filluar. Ai gjithashtu i nxiti të gjithë njerëzit të pendohen dhe të vijnë tek Ai.

Ethëri 5

Moroni deklaron se tre dëshmitarë do të shohin dhe japin dëshmi për fletët

Ngrini figurën Jozef Smithi Përkthen Librin e Mormonit (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 92). Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 5:1–3. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të përfytyrojë se si mund të kishte qenë për Jozef Smithin të përkthente Librin e Mormonit dhe të kuptonte se kjo këshillë ishte shkruar drejtpërdrejt për të nga Moroni mbi 1.400 vite përpara.

- Çfarë tha Moroni rreth fletëve që pati “vulos[ur]”?
- Sipas Ethërit 5:2–3, çfarë do të ishte i privilegjuar Jozefi të bënte me fletët?

Fytini studentët nëse mund t'i thonë emrat e Tre Dëshmitarëve të Librit të Mormonit dhe të kujtojnë se çfarë përjetuan. (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë, ftojini të lexojnë “Dëshmia e Tre Dëshmitarëve” në ballë të Librit të Mormonit.) Ju mund të shpjegoni se përveç Tre Dëshmitarëve, të tjerë kanë dëshmuar për vërtetësinë e fletëve të arta, përfshirë anëtarë të Kreut-Perëndi (shih Ethërit 5:4), Moroni (shih Ethëri 5:6), Jozef Smithi dhe Tetë Dëshmitarët.

- Në cilat mënyra mund të jeni një dëshmitar i Librit të Mormonit, madje pa i parë fletët? Si mundet që dëshmia juaj për Librin e Mormonit të ndikojë te njerëzit e tjerë?

Për ta përfunduar këtë mësim, kërkojuni disa studentëve të japin dëshminë e tyre për Librin e Mormonit.

Ethëri 6

Hyrje

Pasi bënë përgatitjet sipas urdhërimeve të Zotit, jareditët hipën në barkat e tyre, duke besuar se Zoti do t'i ndihmonte të duronin udhëtimin e tyre të vështirë për në tokën e premtuar. Zoti dërgoi një erë që i shtyu

maunet mbi valë dhe i mbuloi shumë herë në det ata, por prapë ajo erë i shtyu barkat drejt tokës së premtuar. Me vendosjen e tyre në tokën e re, njerëzit zgjodhën një mbret, me gjithë paralajmërimet nga vëllai i Jaredit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 6:1–12

Zoti shkakton një erë për t'i shtyrë maunet jaredite për në tokën e premtuar

Përpara se të fillojë mësimi, shkruani sa vijon në tabelë:

Ndarja e ungjillit me një mik

Të qëndruarit moralisht të pastër

Të zgjedhurit e miqve me standarde të larta

Vendosja e përparësive korrekte në jetë

Theksoni se këto janë shembuj gjërash që Zoti do që ne të bëjmë. Sidoqoftë, disa njerëz mendojnë se këto gjëra janë tepër të vështira. Ftojini studentët të mendojnë për shembuj të tjerë që mund t'i shtohen listës. Shpjegoni se rrëfimi i udhëtimit të jareditëve për në tokën e premtuar përmban parime që mund të na drejtojnë kur e shohim të vështirë të bëjmë atë që Zoti urdhëron. Nxitini studentët ndërsa studiojnë Ethërin 6 që të kërkojnë parime që do t'i ndihmojnë me sfida si ato të renditura në tabelë.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 2:24–25. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar për paralajmërimin e Zotit ndaj jareditëve rreth vështirësisë së udhëtimit të tyre për në tokën e premtuar.

- Çfarë premtoi Zoti se do të bënte për t'i ndihmuar jareditët të shkonin të sigurt në tokën e premtuar?

Kujtojuni studentëve se, me qëllim që t'i rezistonin valëve dhe erës, jareditët bënë maune që ishin "[të] puthitura si një tas" (Ethëri 2:17), me vrima në krye dhe në fund që të mund të kishin hapje për ajër. Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 6:1–4. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë mënyra të tjera se si u përgatitën jareditët për këto vështirësi.

- Çfarë mendoni se do të thotë që jareditët nisën lundrimin "duke ia dorëzuar veten Zotit, Perëndisë së tyre"? (Ata ia besuan veten Perëndisë për kujdes dhe ruajtje.)
- Përse mendoni se ishte e rëndësishme për jareditët t'ia dorëzonin veten Zotit, pasi patën bërë gjithçka që mund të përgatitnin vetë?
- Përse mund të ketë qenë e vështirë të kishë besim në Zot në këtë situatë? (Në qoftë se studentët nuk përmendin sa më poshtë, ju mund të doni të theksoni se jareditët duhej të ndërtonin maunet e tyre, ata nuk mund t'i manovronin barkat e tyre dhe me shumë gjasa nuk e dinin udhën për në tokën e premtuar apo se sa do të zgjaste udhëtimi.)

Për t'i ndihmuar studentët të përfytyrojnë ngjarjet e treguara tek Ethëri 6, u kërkonin të vizatojnë një skicë të thjeshtë të maunes jaredite në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Pastaj i vini të vizatojnë apo të renditin ngarkesat e mauneve sipas Ethërit 6:1–4.

Ftojini disa studentë që të lexojnë me radhë me zë nga Ethëri 6:5–11. Kërkojini klasës të shohin te vizatimet e tyre ndërsa dëgjojnë dhe të përfytyrojnë si mund të ketë qenë të udhëtoje në barka të tilla.

- Çfarë mendoni se do të ishte e vështirë rreth të udhëtuarit në një maunë jaredite?
- Sipas Ethërit 6:11, sa gjatë udhëtuan jareditët në këtë mënyrë?

Përfytyrimi

Kur studentët përfytyrojnë apo pikturojnë në mendjen e tyre ngjarjet e një rrëfimi të shkrimeve të shenjta, ato ngjarje bëhen më reale dhe të gjalla për ta. Kjo mund t'i ndihmojë studentët të lidhen më mirë me njerëzit e situatat në shkrimet e shenjta dhe t'i analizojnë e t'i kuptojnë rrëfimet më me efektshmëri.

- Cili mendoni se është kuptimi i frazës “dallgët si male”? (Ethëri 6:6.) Si mendoni se do të ndiheshit nëse do të ishit në një maunë Jaredite kur një dallgë e tillë do të bënte që ajo të “mbul[ohet] në thellësinë e detit”? (Ju mund të doni t’u kujtoni studentëve se Jareditët duhej të prisnin që maunët e tyre të dilnin në sipërfaqe përpara se ata të mund të hapnin një vrimë dhe të merrnin ajër.)

Për t’i ndihmuar studentët të gjejnë një parim, pyetni:

- Si e treguan Jareditët besimin e tyre në Zot ndërsa kalonin detin? (Shih Ethëri 6:7, 9.)
- Cilat janë disa fraza tek Ethëri 6:5–11 që përshkruajnë atë që Zoti bëri për Jareditët për shkak të besimit të tyre tek Ai?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 6:12, duke gjetur përfundimin e udhëtimit të Jareditëve.

- Përse Jareditët derdhën lotë gëzimi? Çfarë “mëshir[e] . . . të dashur” u pati dhënë Zoti atyre?

Për t’i ndihmuar studentët të gjejnë një parim të ilustruar nga shembulli i Jareditëve, pyetni:

- Bazuar në ato që keni mësuar nga udhëtimi i Jareditëve, çfarë do të bëjë Zoti për ne kur i besojmë Atij dhe bëjmë vullnetin e Tij? (Një nga parimet që duhet të gjejnë studentët, është se, **kur i besojmë Zotit dhe bëjmë vullnetin e Tij, Ai do të drejtojë rrjedhën e jetës sonë.** Shkruajeni këtë parim në tabelë. Kërkojuni studentëve të përsiatin për parimin dhe të tregojnë përvoja që i kanë ndihmuar ta dinë se ai është i vërtetë. Ju gjithashtu mund të doni të thoni se si e dini që ai është i vërtetë.)

Ftojini studentët të mendojnë me kujdes se si mund t’i besojnë më mirë Zotit dhe të ndjekin drejtimet e Tij në situata të vështira me të cilat mund të përballen pikërisht tani. Shpjegoni se ata mund të zbulojnë parime të tjera tek Ethëri 6:1–12. Fshini çdo gjë në tabelë përveç thënies rreth të besuarit te Zoti. Vizatoni një maunë të thjeshtë në një anë të tabelës. Në anën tjetër, shkruani *Toka e Premtuar*.

- Me çfarë mund të krahasohet toka e premtuar në planin e shpëtimit? (Jetën e përjetshme.)
- Kur përballemi me vështirësi të jetës, si mund ta ndjekim shembullin e këtyre Jareditëve? Si na ndihmon Zoti ne, siç Ai ndihmoi Jareditët, gjatë udhëtimit tonë nëpër vdekshmëri? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë parimin që vijon: **Nëse ne besojmë në Zot, Ai do të na mbështesë kur përparojmë dhe përgatitemi të marrim jetë të përjetshme.** Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shkruajnë këtë parim në shkrimet e tyre të shenjta tek Ethëri 6:5–12.)

Ftojini studentët të mendojnë rreth vështirësive me të cilat janë përballur ose po përballen aktualisht në jetën e tyre. Vëri në shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta rreth asaj se si ndihen se i janë përgjigjur besnikërisht këtyre vështirësive dhe se si Zoti i ka mbështetur.

Nxitini disa studentë të tregojnë atë që kanë shkruar. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Bazuar në ato që keni studiuar sot, çfarë këshille do t’i jepnit dikujt që është duke përjetuar fatkeqësi apo vështirësi?

Ethëri 6:13–18

Jareditët u mësuan fëmijëve të tyre të ecnin përulësisht para Zotit

Përmbledhni Ethërin 6:13–18 duke shpjeguar se, kur arritën në tokën e premtuar, Jareditët filluan të krijojnë familjet e tyre dhe të rritin të lashta. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 6:17, duke parë për çka Jareditët u mësuan fëmijëve të tyre. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë mendoni se do të thotë të “ec[ësh] përulësisht para Zotit”? Cilët janë disa shembuj që keni parë të njerëzve që ndjekin këtë parim? Si ju kanë nxitur prindërit tuaj dhe të tjerë që të ecni përulësisht përpara Zotit?
- Çfarë do të thotë të mësohesh “nga lart”?
- Çfarë lidhjeje mendoni se ka midis të ecurit përulësisht para Zotit dhe të qenit i mësuar nga lart? (Përgjigjet e studentëve duhet të pasqyrojnë parimin që vijon: **Nëse ecim përulësisht para Zotit, ne mund të mësohemi nga lart.**)

Ftojini studentët të tregojnë përvoja

Kur i ftoni studentët të përsiatin se si e dinë që një parim është i vërtetë, ju u jepni një mundësi që Shpirti t’i frymëzojë ndërsa kërkojnë në kujtimet e tyre për ndjesi dhe përvoja. Ndërsa studentët përgjigjen, ata do të jenë duke shprehur dëshmi, edhe pse përgjigjet e tyre mund të mos përfshijnë fraza të tilla si “Unë do të doja të jepja dëshminë time” ose “Unë e di”.

Ju mund të doni t'i ftoni studentët të shkruajnë rreth kohës kur ata ndien se genë "mësua[r] nga lart". Nxitini disa prej tyre të tregojnë atë që kanë shkruar. I ftoni studentët të ndjekin parimet e shënuara tek Ethëri 6:17.

Ethëri 6:19–30

Jareditët zgjedhin një mbret

Përmbledhni Ethërin 6:19–22 duke shpjeguar se, kur Jaredi dhe vëllai i tij u plakën, Jareditët kërkonin një mbret. U thoni studentëve të kërkojnë tek Ethëri 6:23 për të gjetur se çfarë paralajmëroi vëllai i Jaredit se do të ndodhte nëse do të zgjidhnin një mbret.

Përfundoni me dëshminë tuaj për parimet në këtë mësim.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 6:1–12. Jareditët kalojnë të sigurt oqeanin

Presidenti Tomas S. Monson dha mësim se si ne mund të jemi të përgatitur për sfidat që na dalin përpara:

"Jetojmë në një kohë kur shumë njerëz në botë e kanë lënë sigurinë që gjendet kur u bindemi urdhërimeve. Është një kohë tolerimi, kur shoqëria në përgjithësi shpërfill dhe shkel në mënyrë të zakonshme ligjet e Perëndisë. Shpesh ne e gjejmë veten duke notuar kundër rrymës dhe nganjëherë duket sikur rryma do të mund të na mbartë me vete.

Mua më kujtohen fjalët e Zotit që gjenden tek libri i Ethërit në Librin e Mormonit. Tha Zoti: 'Ju nuk mund ta kapërceni këtë thellësi të madhe, në qoftë se nuk ju përgatis kundër dallgëve të detit dhe erërave që kanë dalë dhe përmytjeve që do të vijnë' [Ethëri 2:25]. Vëllezër dhe motrat e mia, Ai na ka përgatitur. Nëse ua vëmë veshin fjalëve të Tij dhe jetojmë urdhërimet, do të mbijetojmë në këtë kohë tolerimi dhe ligësie – një kohë që mund të krahasohet me dallgët, dhe erërat, dhe përmytjet që mund të shkatërrojnë. Ai gjithmonë

kujtohet për ne. Ai na do dhe do të na bekojë kur bëjmë atë që është e drejtë" ("Fjala e Mbylljes", *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2009, f. 109).

Ethëri 6:22–24. Jareditët zgjedhin një mbret

Kudo në shkrimet e shenjta, profetët kanë paralajmëruar kundër rreziqeve të pasjes mbretëre. Shqyrtojini shembujt që vijojnë:

1. Vëllai i Jaredit e paralajmëroi popullin e tij se pasja e një mbreti mund t'i shpinte në robëri (shih Ethëri 6:23).
2. Mbreti Mosia e paralajmëroi popullin e tij rreth rreziqeve të qenies i udhëhequr nga një mbret i padrejtë. Ai sugjeroi që më mirë të krijonin një sistem gjykatësish. (Shih Mosia 29.)
3. Profeti Samuel i Dhiatës së Vjetër paralajmëroi për problemet e sundimit mbretëror kur populli i tij donte të kishte një mbret që të mund të ishte "si gjithë kombet" (shih 1 Samuelit 8).

Ethëri 7–11

Hyrje

Vëllai i Jaredit u pikëllua nga kërkesa e popullit të tij që të udhëhiqej nga një mbret. Ai tha: “Me siguri, kjo gjë do t’ju shpjerë në robëri” (Ethëri 6:23). Profecia e tij u përmbush dy breza më vonë. Gjatë mbretërimeve

të shumë mbretërve, Jareditët kaluan nëpër dica cikle dëgjimi me vëmendje të profetëve dhe jetese në drejtësi dhe mandej kundërshtimi të profetëve dhe jetese në ligësi.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 7

Oriha dhe Kibi sundojnë me drejtësi; Korihori rebelohet dhe merr mbretërinë, dhe vëllai i tij Shule e rimerr atë; dhe profetët kundërshtojnë ligësinë e njerëzve

Vizatoni një qeli të thjeshtë burgu në tabelë.

Kërkojuni studentëve të përshkruajnë se si mund të ndihen njerëzit kur janë në robëri. Theksoni se sjellja mëkatore mund t’i çojë njerëzit në robëri shpirtërore dhe fizike.

- Në çfarë mënyrash sjelljet mëkatore çojnë në robëri?

Studentët mund të përmendin ide të tilla si më poshtë: Zgjedhja për të shkelur Fjalën e Urtësisë ose të shikuarit pornografi mund të çojë në robërinë e varësisë. Të gjitha format e mëkatit ulin fuqinë e Shpirtit të Shenjtë në jetën tonë. Shpjegoni se ky mësim do t’i ndihmojë studentët të shohin se si mund ta shmangin robërinë.

Shpjegoni se, kur vëllai i Jaredit mësoi se njerëzit donin një mbret, ai i paralajmëroi se zgjedhja e tyre do të shpinte në robëri (shih Ethëri 6:22–23). Pavarësisht kësaj, populli jaredit zgjodhi të ketë një mbret. Mbreti i tyre i parë ishte Oriha, një nga bijtë e Jaredit. Mbreti i tyre i dytë ishte biri i Orihas, Kibi.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 7:1–2 për të mësuar nëse profecia e vëllait të Jaredit qe përmbushur në ditët e Orihas. Kërkojuni atyre të raportojnë për atë që mësojnë.

- Çfarë do t’i thoshit dikujt që jetonte në kohën e mbretit Oriha dhe nuk besonte që profecia e vëllait të Jaredit do të përmbushej?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 7:3–7, duke kërkuar mënyrën me të cilën profecia e vëllait të Jaredit filloi të përmbushej. Kërkojuni të raportojnë për atë që gjejnë. Sigurohuni që të kuptojnë se mbreti Kibi dhe populli i tij ishin sjellë në robëri – “Kibi jetoi në robëri dhe populli i tij” (Ethëri 7:7).

- Çfarë parimesh keni parë deri tani tek Ethëri 7? (Ndërsa studentët tregojnë atë që kanë mësuar, sigurohuni që parimi vijues të jetë i qartë: **Kundërshtimi i fjalëve të profetëve mund të çojë në robëri.**)

Ftojini studentët të lexojnë Ethërin 7:8–13 për të mësuar rreth Shules, që i lindi Kibit ndërsa ai ishte në robëri. Përpara se të lexojnë, kërkojuni të përfytyrojnë sikur të jenë reporterë lajmesh të caktuar për të mbuluar rrëfimin e Ethërit 7:8–13. Pastaj kërkojuni secilit student të raportojë te një anëtar tjetër i klasës se çfarë ai apo ajo do të theksonin nga rrëfimi.

Përmbledhni Ethërin 7:14–22 duke shpjeguar se, pasi Shule u bë mbret dhe Korihori u pendua për çka kishte bërë, biri i Korihorit, Noeu, udhëhoqi një rebelim kundër Shules dhe Korihorit. Shule u mor në robëri. Bijtë e Shules qenë në gjendje ta vrasin Noeun dhe

të lironin Shulen, dhe Shule u kthye në mbretërinë e vet si mbret. Sidoqoftë, biri i Noeut, Kohori, e mbajti mbretërinë ku Noeu pati sunduar. Vendi ishte ndarë midis dy mbretërve dhe dy popujve, deri në një betejë në të cilën Shule e vrau Kohorin. Biri i Kohorit, Nimrodi, i dha Shules pjesën e mbretërisë së Kohorit.

Shpjegoni se, pasi Shule rimori mbretërinë, profetët erdhën midis njerëzve. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Ethërin 7:23–25, duke gjetur atë që profetët thanë dhe se si reaguan njerëzit. Pasi studentët të raportojnë mbi atë që kanë gjetur, pyetni:

- Si iu përgjigjën njerëzit profetëve? Si u përgjigj Shule?
- Si e bekoj popullin e tij mbrojtja që Shulja u bëri profetëve?

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 7:26–27. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për çka ndodhi kur njerëzit iu bindën fjalëve të profetëve. Ndërsa studentët raportojnë çfarë kanë gjetur, sigurohuni që të gjejnë parimin vijues: **Ndërsa ndjekim këshillën e profetëve dhe kujtojmë Zotin, ne fillojmë të përparojmë.**

- Si keni qenë bekuar për shkak se i jeni bindur këshillës së profetëve?

Nxitini studentët të mendojnë për një mënyrë me të cilën ata mund të dëgjojnë me kujdes dhe t'u binden fjalëve të profetëve.

Ethëri 8:1–9:13

Jaredi dhe më pas Akishi bëhen mbretër Jareditë nëpërmjet lidhjeve të fshehta

Përmbledhni Ethërin 8:1–14 duke shpjeguar se, pasi vdiq Shule, Omeri u bë mbret. Biri i Omerit, Jaredi, ngriti krye kundër babait të tij dhe e kishte vënë zemrën e tij te të bërit mbret. Ai që në gjendje të fitonte gjysmën e mbretërisë për një kohë, por ai u mund më vonë dhe u detyrua të dorëzonte gjysmën e mbretërisë së tij. Pastaj bija e Jaredit planifikoi një mënyrë për Jaredin që të bëhej mbret. Ajo i kujtoi babait të saj për lidhjet e fshehta të njohura në kohët e lashta. Ajo pastaj tha se do të kërcente përpara një burri të quajtur Akishi, për të cilin ajo dinte se ai donte të martohej me të. Kur Akishi do ta kërkonte atë për martesë, Jaredi do t'i thoshte Akishit që ai duhej të vriste Omerin, mbretin. Jaredi dhe bija e tij e bënë këtë plan. Akishi e kërkoi bijën e Jaredit për t'u martuar dhe pastaj hyri në një lidhje të fshehtë me miqtë e tij për të vrarë Omerin, mbretin.

Theksoni se, për shkak të këtij plani, lidhje të fshehta filluan midis Jareditëve dhe më në fund shkaktuan shkatërrimin e tyre. Shpjegoni se një lidhje e fshehtë është “një organizatë njerëzish të lidhur së bashku me anë të betimeve për të kryer qëllimet e liga të grupit” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Lidhje të fshehta”, f. 106, scriptures.lds.org). Hajdutët e Gadiantonit janë një shembull i një organizate të Libri i Mormonit që përdori lidhje të fshehta për të përmbushur qëllimet e saj të këqija.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 8:15–19, duke parë për atë që bëri Akishi për të krijuar një lidhje të fshehtë. Kërkojuni studentëve të kërkojnë atë që na mësojnë këto vargje rreth lidhjeve të fshehta.

- Cilat janë shtysat e atyre që përqafojnë lidhje të fshehta? (Për të fituar pushtet që të mund të bëjnë vepra të liga.)
- Fuqia e kujt është prapa lidhjeve të fshehta? (Djali.)
- Cila frazë tek Ethëri 8:18 tregon se si ndihet Zoti rreth lidhjeve të fshehta? (“Më e urryera dhe më e keqja mbi të gjitha.”)

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 8:20–22, 25. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për gjëra shtesë që mund të mësojnë rreth lidhjeve të fshehta. Kërkojuni atyre t'i kushtojnë rëndësi të veçantë efektit që kanë lidhjet e fshehta mbi shoqëritë. (Vini re se fraza “e ndërton atë” në fillim të Ethërit 8:25 i referohet të ndërtoarit të lidhjeve të fshehta.)

- Nga ajo që lexuat, çfarë ndikimi kanë lidhjet e fshehta mbi shoqëritë? (Ndërsa studentët shprehin idetë e tyre, sigurohuni që të gjejnë të vërtetën vijuese: **Mbështetja e lidhjeve të fshehta çon në shkatërrimin e shoqërive.**)

Ftojini klasën të lexojë në heshtje Ethërin 8:23–24, 26, duke parë për çka Moroni donte që ne të bënim si rezultat i paralajmërimeve të tij rreth lidhjeve të fshehta.

- Çfarë na tha Moroni të bënim? (Kini kujdes nga lidhjet e fshehta dhe përpiquni të siguroheni që ato janë zhdukur në shoqëritë tona.)

- Siç është shënuar tek Ethëri 8:26, cila ishte shpresa e Moronit për ne në ditët e fundit?

Përmbliidhni Ethërin 9:1–13 duke shpjeguar se, si rezultat i lidhjeve të tyre të fshehta, Akishi dhe miqtë e tij qenë në gjendje të rrezonin mbretërinë e Omerit. Sidoqoftë, Perëndia e paralajmëroi Omerin se duhej të arratisesh me familjen e tij, duke shpëtuar kështu jetën e tyre. Biri i keq i Omerit, Jaredi, u bë mbret dhe ia dha bijën e tij Akishit për martesë. Akishi dhe miqtë e tij vazhduan planet e tyre të liga, duke vrarë Jaredin dhe madje birin e Akishit. Këto veprime çuan në luftë midis Akishit dhe bijve të tij që më në fund shkatërruan thuajse të gjithë Jareditët dhe rivunë Omerin në fron. Theksoni se këto ngjarje tregojnë se lidhjet e fshehta çojnë në shkatërrimin e shoqërive.

Ethëri 9:14–11:23

Një mbret pason një tjetër, disa duke sunduar me drejtësi dhe të tjerë me ligësi

Shpjegoni se kapitujt 9–11 të Ethërit shënojnë se 24 mbretër të tjerë i sunduan Jareditët pas Jaredit – disa me drejtësi dhe disa me ligësi. Kujtojuni studentëve parimin që vijon, i cili u diskutua më herët: Kundërshtimi i fjalëve të profetëve mund të çojë në robëri. Kërkojini gjysmës së klasës të studiojë Ethërin 9:26–35 (gjatë mbretërimit të Hethit) dhe i kërkonin gjysmës tjetër të studiojë Ethërin 11:1–8 (gjatë mbretërimit të Komit dhe Shiblomit). Kërkojuni të dy grupeve të kërkojnë fakte për këtë parim. Ftojini studentët të raportojnë shkurtimisht për çfarë gjejnë.

Jepni dëshminë tuaj rreth rëndësisë së ndjekjes së këshillës së profetëve. Ju mund të doni të tregoni një përvojë nga jeta juaj që ju mësoi për rëndësinë e ndjekjes së këshillës së profetëve.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 7:23–27; 9:28–31. Profetët dhe mesazhet e tyre kundërshtohen shpesh

Përse profetët shpallin mesazhe që nuk janë të dashura për shumë njerëz në botë? Plaku Robert D. Hejls, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, shpjegoi:

“Profetët duhet të paralajmërojnë shpesh për pasojat e shkeljes së ligjeve të Perëndisë. Ata nuk predikojnë atë që është e dashur për botën. . . . Përse profetët shpallin urdhërime jo të dashura dhe i bëjnë thirrje shoqërisë të pendohet për kundërshtimin, ndryshimin dhe madje shpërfilljen e urdhërimeve? Arsyeja është shumë e thjeshtë. Me marrjen e zbulesës, profetët nuk kanë zgjedhje tjetër veçse të shpallin dhe të ripohojnë atë që

Perëndia u ka dhënë për t’ia treguar botës” (“If Thou Wilt Enter into Life, Keep the Commandments”, *Ensign*, maj 1996, f. 37).

Plaku L. Aldin Porter, i Presidencës së Të Shtatëdhjetëve, dha mësim:

“Disa ankohen kur profetët flasin me qartësi dhe vendosmëri, se ata po na heqin lirinë tonë të zgjedhjes. Ne jemi ende të lirë të zgjedhim. Por ne duhet të pranojmë pasojat e atyre vendimeve. Profetët nuk na e heqin lirinë tonë të zgjedhjes. Ata thjesht na paralajmërojnë se cilat do të jenë pasojat e zgjedhjeve tona. Sa marrëzi të fajësosh profetët për paralajmërimet e tyre” (“Our Destiny”, *Ensign*, nëntor 1999, f. 66).

Ethëri 12:1–22

Hyrje

Pas rrëfimit të shumë viteve të historisë Jaredite, Moroni paraqiti shërbesën e profetit Ethër. Moroni atëherë e ndërpreu rrëfimin historik për të regjistruar disa nga

bekimet që erdhën tek ata që ushtrojnë besim në Jezu Krisht. Ky mësim trajton Ethërin 12:1–22, ndërsa mësimi 150 shqyrton Ethërin 12:23–41.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 12:1–4

Ethëri u predikon pendim Jareditëve

Fillojeni orën mësimore duke ftuar një student të vijë në tabelë dhe të vizatojë disa dallgë dhe një barkë të siguruar nga një spirancë.

- Përse është e rëndësishme për një barkë të ketë një spirancë?
- Çfarë rreziqesh apo vështirësish mund të përballë një barkë nëse nuk ka spirancë?
- Çfarë ndikimi kanë dallgët mbi një barkë? (Përgjigjet mund të përfshijnë se dallgët bëjnë që barka të vijë rrotull, ta marrë era apo të hidhet nga një anë në tjetrën.)

Etiketoni barkën me fjalët *jeta juaj*.

- Nëse barka përfaqëson jetën tonë, me çfarë mund të krahasohen dallgët? (Përgjigjet mund të përfshijnë presione shoqërore, mbrapshti, mësimet të reme apo ligësi.)
- Si mundet të jetë jeta e një personi si një barkë pa spirancë? (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët të lexojnë Mormonin 5:17–18 për t'i ndihmuar ata t'i përgjigjen kësaj pyetjeje.)
- Cilat janë disa gjëra që Zoti ka siguruar, të cilat mund të veprojnë si spiranca shpirtërore në jetën tonë? (Studentët mund të japin një larmi përgjigjesh. Shumë aspekte të ungjillit mund të krahasohen me një spirancë.)

Nxitini studentët të kërkojnë shembuj të spirancave shpirtërore ndërsa studiojnë Ethërin 12.

Shpjegoni se Ethëri 12 fillon me prezantimin nga Moroni të Ethërit, një profet Jaredit që predikoi gjatë një kohe kur njerëzit kundërshtonin profetët dhe jetonin në ligësi. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 12:1–3, duke gjetur ndonjë gjë që u bën përshtypje nga veprimet e Ethërit. I vini të raportojnë mbi atë që gjejnë.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 12:4. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke gjetur se për çfarë “mund të shpresoj[në]” ata që besojnë në Perëndi, megjithëse janë të rrethuar nga vështirësi dhe ligësi. Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund të doni të theksoni se “bot[a] më [e] mirë” për të cilën duhet të shpresojmë është “një vend në krahun e djathtë të Perëndisë”.

- Çfarë do të thotë të kesh një vend në krahun e djathtë të Perëndisë? (Të kthehesh në praninë e Tij dhe të marrësh jetë të përjetshme.)
- Si mendoni se pasja e shpresës “me siguri” ndryshon nga thjesht të dëshiruarit e diçkaje? (Në shkrimet e shenjta, shpresa i referohet të pasjes së mirëbesimit se ne mund të marrim bekimet që Perëndia na premton, nëse i mbajmë besëlidhjet tona me Të.)
- Sipas Ethërit 12:4, si fitojmë shpresë për marrjen e një vendi në krahun e djathtë të Perëndisë? (Ndërsa studentët përgjigjen, shpjegoni se besimi i përmendur tek Ethëri 12:4 i referohet besimit të Jezu Krishti.) Si na mundëson besimi të Jezu Krishti të shpresojmë “me siguri” për një vend në krahun e djathtë të Perëndisë?

Në tabelë, etiketoni spirancën me fjalët *besim dhe shpresë*.

- Sipas Ethërit 12:4, çfarë ndodh kur dikush ka shpresë dhe besim të Jezu Krishti? (Edhe pse studentët mund të përgjigjen me fjalë të ndryshme, ata duhet të shprehin parimin vijues: **Kur kemi shpresë dhe besim të Jezu Krishti, ne do të bëhemi të vendosur dhe do të gëlojmë në vepra të mira.**)

- Çfarë mendoni se do të thotë të “gëlojnë” në vepra të mira? (Të bësh shumë gjëra të mira.)
- Cilat janë disa vepra të mira që “lavdër[ojnë] Perëndinë”? (Përgjigjet mund të përfshijë në lutjen, studimin e shkrimeve të shenjta, shërbimin ndaj të tjerëve dhe zhvillimin e talenteve.)
- Mendoni për njerëz që i njihni, të cilët gjithmonë duken se gëlojnë në vepra të mira dhe nuk u vjen turp të lavdërojnë Perëndinë. Çfarë janë disa gjëra të veçanta që ata bëjnë, të cilat i bëjnë ata shembuj të mirë të këtij parimi?

Ftojini studentët të përsiatin mbi kohët kur ka qenë e vështirë për ta që të jenë të vendosur dhe të gëlojnë në vepra të mira. Për t’i ndihmuar studentët të përgatiten për situata të ngjashme gjatë gjithë jetës së tyre, nxitini të kërkojnë mënyra me të cilat mund të rritin besimin dhe shpresën e tyre ndërsa vazhdojnë të studiojnë Ethërin 12.

Ethëri 12:5–22

Moroni tregon mrekulli dhe vepra të mëdha që erdhën nëpërmjet besimit

Shkruani frazën vijuese në tabelë: *Unë do të doja të fitoja një dëshmi shpirtërore që . . .*

Ftojini studentët të sugjerojnë çfarëdo të vërtetash, parime apo doktrina të ungjillit për të cilat njerëzit mund të kërkojnë dëshmi shpirtërore. Ndërsa studentët përgjigjen, shkruajini përgjigjet e tyre në tabelë. (Përgjigjet mund të përfshijnë një dëshmi që *Libri i Mormonit është i vërtetë; të jetuarit e një jete të pastër dhe të virtytshme është e rëndësishme; Fjala e Urtesisë është ligj i Perëndisë; unë duhet të përgatitem të shërbej në një mision.*) Ftojini studentët të mendojnë për një të vërtetë të ungjillit për të cilën do të donin të merrnin një dëshmi shpirtërore ose dëshmi më të fortë.

Shpjegoni se disa njerëz kanë qëndrimin e mëposhtëm: “Unë nuk do të besoj apo jetoj sipas një parimi të ungjillit gjersa të shoh fakte se ai është i vërtetë”. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 12:5–6, duke parë për atë se si lidhen këto vargje me këtë qëndrim. Vini në dukje se Ethëri 12:6 është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë fragment në mënyrë të dallueshme që të mund ta gjejnë lehtësisht.

- Sipas Ethërit 12:6, çfarë duhet të ndodhë përpara se ne të mund të marrim një dëshmi?
- Çfarë mendimesh keni ndërsa mendoni rreth frazës “provës së besimit tuaj”?

Pasi studentët të përgjigjen, ju mund të doni të shpjegoni se disa njerëz gabimisht e interpretojnë “provë[n] e besimit” sikur gjithmonë i referohet vështirësisë. Frazja “provë [e] besimit” mund të përshkruajë çdo gjë që na jep mundësi ta tregojmë me vepra apo ta ushtrojmë besimin tonë te Jezu Krishti. Për t’i ndihmuar studentët të arrijnë një kuptim më të mirë të kësaj fraze, ftoni një student të lexojë me zë thënien e mëposhtme nga Plaku Richard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Përpara se të lexohet thënia, kërkojini klasës të dëgjojë shpjegimin e Plakut Skot për frazën “provë [e] besimit”.

“Ju mund të mësoni të përdorni më efektivisht besimin duke zbatuar këtë parim të mësuar nga Moroni: ‘. . . Ju nuk do të merrni asnjë dëshmi, deri pas provës së besimit tuaj’ [Ethëri 12:6; theksimi i shtuar]. Kështu, çdo herë që ju provoni besimin tuaj, që domethënë, të veproni me denjësi sipas një përshtypjeje, ju do të merrni provën vërtetuese të Shpirtit. Këto ndjenja do të fortifikojnë besimin tuaj. Duke e përsëritur këtë model, besimi tuaj do të bëhet më i fortë” (“The Sustaining Power of Faith in Times of Uncertainty and Testing”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2003, f. 76).

- Si ndryshon procesi i përshkruar nga Plaku Skot nga qëndrimi i atyre që duan fakte përpara se të besojnë apo të veprojnë?

Shkruajini referencat vijuese të shkrimeve të shenjta në tabelë: *Ethëri 12:7–12; Ethëri 12:13–18; Ethëri 12:19–22, 30–31*. Ndajeni klasën në tri grupe dhe caktoni një nga fragmentet e shkrimeve të shenjta për secilin grup. Kërkojuni studentëve të kërkojnë bekimet që erdhën si rezultat i besimit të njerëzve të përshkruar në çdo fragment. Nxitini të shënojnë përdorimin e frazës “pasi ata patën besim” ose “deri pas besimit të tyre” te vargjet 7, 12, 17, 18 dhe 31. (Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t’i shenjojnë këto fraza sa herë që shfaqen.)

Pasi studentët të raportojnë atë që kanë gjetur, ftojini të përmbledhin atë që Zoti jep pasi ne tregojmë me vepra besim te Jezu Krishti. Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të shprehin një të vërtetë të ngjashme me sa më poshtë: **Nëse**

 Ethëri 12:6 është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

dëshirojmë një dëshmi shpirtërore, atëherë ne duhet së pari të ushtrojmë besim te Jezu Krishti. Shpjegoni se, ashtu si me dëshmitë shpirtërore, mrekullitë nuk ndodhin deri pasi ne të kemi ushtruar besimin tonë.

Paraqitini klasës situatat e mëposhtme. Ftojini studentët të shpjegojnë se si individi në çdo situatë mund të tregojë me vepra besim në Zot.

1. Një e re dëshiron të marrë një dëshmi për vërtetësinë e Librit të Moronit.
2. Një i ri ka një dëshirë të fortë të ndihmojë njerëzit e tij të dashur që ta pranojnë ungjillin.

Ftojini studentët të përsiatin për një kohë kur ata apo njerëzit që njohin, kanë marrë dëshmi shpirtërore apo mrekulli pasi kanë shfaqur besim në Zot. Ftojini disa studentë të tregojnë përvojat që kanë menduar. (Sigurohuni që studentët ta kuptojnë se nuk duhet të ndihen të detyruar të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo e brendshme.) Ju mund të doni gjithashtu të tregojnë një përvojë.

Ftojini studentët të kujtojnë një të vërtetë të ungjillit, për të cilën do të donin të merrnin një dëshmi shpirtërore. Ftojini të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkri-meve të shenjta diçka që mund të bëjnë për të ushtruar më shumë besim në Zot.

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – Ethëri 12:6

Për t'i ndihmuar studentët të mësojnë përmendsh Ethërin 12:6, ftojini çdo student ta shkruajë vargun në një copë letër, duke hequr fjalë apo fraza kyçe dhe duke lënë hapësira bosh në vend të tyre. Sapo të kenë mbaruar, jepuni studentëve një minutë për t'u përpjekur ta mësojnë përmendsh vargun, duke plotësuar me mendje hapësirat bosh në letrat e tyre.

Kërkojuni studentëve t'i shkëmbejnë letrat me dikë pranë tyre. Çdo student duhet të lexojë me zë letrën e re të tij apo saj, duke u përpjekur të plotësojë hapësirën bosh me sa mban mend. Kur ka kohë, vëriini studentët ta përsëritin aktivitetin duke shkëmbyer letrat përsëri.

Ftojini studentët t'i marrin letrat e tyre në shtëpi dhe t'i përdorin për t'ia përsëritur Ethërin 12:6 një prindi. Nxitini që t'u kërkojnë prindërve të tyre për një rast kur kanë treguar besim te Jezu Krishti dhe kanë marrë një dëshmi apo mrekulli që kanë qenë duke e kërkuar.

Përfundoni mësimin me dëshminë tuaj për parimet e dhëna në këtë mësim.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 12:4–6. Çfarë është shpresa?

Tek Ethëri 12, mësimet nga Moroni rreth parimeve të shpresës dhe besimit zbulojnë se të dyja janë të lidhura ngushtë. Ai e përkufizoi besimin si “gjërat që shpresohen dhe nuk shihen” (Ethëri 12:6) dhe na mësoi se shpresa jonë për shpëtim “vjen nga besimi” në Jezu Krisht (Ethëri 12:4). Broshura *Të Vërtetë ndaj Besimit* na mëson sa më poshtë rreth shpresës:

“Kur kemi shpresë, u besojmë premtimeve të Perëndisë. Kemi një siguri të heshtur që po të bëjmë ‘veprat e drejtësisë’, ne ‘duhet ta [marrim] shpërblimin [tonë], madje paqe në këtë botë dhe jetë të përjetshme në botën që vjen’ (DeB 59:23). . . . Parimi i shpresës shtrihet deri tek përjetësitë, por edhe ju krijon mbështetje përmes sfidave të përditshme të jetës” (*Të Vërtetë ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin* [2006], f. 176–177).

Presidenti Diter F. Uhtdorf e përkufizoi shpresën si më poshtë:

“Shpresa është një dhunti e Shpirtit. [Shih Moroni 8:26.] Ka një shpresë që, nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe fuqisë së Ringjalljes së Tij, ne do të ngrihemi në jetë të përjetshme dhe kjo për shkak të besimit tonë tek Shpëtimtari. [Shih Moroni 7:41.] Kjo lloj shprese është edhe një parim i premtimit edhe një urdhërim [shih Kolosianëve 1:21–23] dhe, si me të gjithë urdhërimet, ne kemi përgjegjësinë ta bëjmë atë një pjesë aktive të jetës tonë dhe të mposhtim tundimin për humbjen e shpresës. Shpresa tek plani i mëshirshëm i lumturisë i Atit tonë Qiellor çon në paqe [shih Romakëve 15:13], mëshirë [shih Psalmeve 33:22], festë [shih Romakëve 12:12] dhe gëzim. [Shih Fjalët e Urta 10:28.] Shpresa e shpëtimtimit është si një helmë mbrojtëse [shih 1 Thesalonikasve 5:8]; ajo është themeli i besimit tonë [shih Hebrenjve 11:1; Moroni 7:40] dhe spirancë për shpirtat tanë. [Shih Hebrenjve 6:19; Ethëri 12:4.]” (“Forca e Pafundme e Shpresës”, *Ensign ose Liahona*, nëntor 2008, f. 21–22).

Ethëri 12:23–41

Hyrje

Në lutje të përlur, Moroni shprehu një shqetësim. Ai u shqetësua për dobësinë që perceptoi në të shkruarin e tij dhe në të shkruarin e profetëve të tjerë të Librit të

Mormonit. Zoti u përgjigj me një premtim për të forcuar ata që e përlin veten dhe kanë besim tek Ai.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 12:23–41

Moroni jep mësim se besimi, shpresa dhe dashuria hyjnore janë të domosdoshme për shpëtim

Shkruani fjalën *i fortë* në një anë të tabelës dhe fjalën *i dobët* në anën tjetër të tabelës. Jepuni kohë studentëve të përsiatin për ato që ndiejnë se janë pikat e tyre të forta. Pastaj i ftoni të mendojnë rreth disa dobësive apo mangësive të tyre. Kërkojuni të ngrenë duart lart nëse do të donin që dobësitë e tyre të shndërroheshin në pika të forta. Shpjegoni se Moroni dha mësim rreth arsyes përse kemi dobësi dhe si mund t'i kapërcejmë ato.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 12:23–25. Kërkojini klasës që ta ndjekë, duke gjetur dobësinë që Moroni ndiente se kishin ai dhe shkruarit e tjerë të Librit të Mormonit. Përpara se studentët të lexojnë, ju mund të doni të shpjegoni se fjala *Johebreajtë* në këto vargje i referohet njerëzve që do të jetonin në kombe johebrease në ditët e mëvonshme.

- Për çfarë u shqetësua Moroni se do të ndodhte për shkak të dobësisë së atyre që shkruan Librin e Mormonit?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje përgjigjen e Zotit për shqetësimin e Moronit tek Ethëri 12:26–27. Kërkojuni të lexojnë për një arsye përse Perëndia na jep neve dobësi. Vini në dukje se Ethëri 12:27 është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund t'i nxitni studentët ta shenjojnë këtë fragment në mënyrë të dukshme që të mund ta gjejnë lehtësisht.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë termin *dobësi* siç është përdorur në këto vargje, kërkojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Përpara se të lexohet thënia, kërkojini klasës të dëgjojë për dy llojet e dobësisë që ka përcaktuar Plaku Maksuell.

“Kur lexojmë në shkrimet e shenjta për ‘dobësinë’ e një njeriu, ky term përfshin . . . dobësinë e trashëguar në gjendjen e përgjithshme njerëzore, në të cilën mishi ka një ndikim të tillë të pareshtur [apo të përhershëm] mbi shpirtin (shih Ethëri 12:28–29). Dobësia po ashtu përfshin, gjithsesi, dobësitë tona të veçanta, vetjake, që ne pritët t'i kapërcejmë (shih DeB 66:3; Jakobi [LiM] 4:7). Jeta ka një mënyrë të të shfaqurit të këtyre dobësive” (Lord, *Increase Our Faith* [1994], f. 84).

- Sipas Plakut Maksuell, cilat janë dy llojet e dobësive njerëzore rreth të cilave ne lexojmë në shkrimet e shenjta? (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fraza “gjendje e përgjithshme njerëzore” i referohet dobësisë që erdhi si pasojë e Rënies së Adamit dhe Evës, ose, me fjalë të tjera, dobësive që lidhen me “njeriu[n e] natyrshëm” për të cilin flitet te Mosia 3:19.)

Kujtojuni studentëve se shkrimet e shenjta ndonjëherë e tregojnë një parim duke përdorur fjalët *në qoftë se* dhe *atëherë*. Fjala *në qoftë se* paraqet diçka që ne duhet ta bëjmë dhe *atëherë* paraqet një shpjegim për atë që do të ndodhë si rrjedhim i veprimeve tona. Ftojini studentët të shqyrtojnë në heshtje Ethërin 12:27, duke parë për parimet “në qoftë se - atëherë” të mësuara në këtë varg. Studentët duhet të gjejnë parimet vijuese (i shkruani në tabelë):

Në qoftë se vijmë te Jezu Krishti, atëherë Ai do të na tregojë dobësitë tona.

Në qoftë se e përlim veten dhe ushtrojmë besim te Zoti, atëherë Ai do të bëjë që gjërat e dobëta të bëhen të forta në ne.

 Ethëri 12:27
është fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

- Përse mendoni se është e rëndësishme për ne që të njohim dobësitë tona?
- Theksoni frazën “vijmë te Jezu Krishti” në parimin e parë. Cilat janë disa gjëra që mund të bëjmë për të “[vajtur] te Jezu Krishti”? (Përgjigjet mund të përfshijnë që ne mund të lutemi, të agjërojmë, të pendohemi, të studiojmë shkrimet e shenjta, të marrim pjesë në adhurimin në tempull, t’u shërbejmë të tjerëve dhe të kërkojmë të zhvillojmë cilësi si të Krishtit. Ju mund të doni të theksoni se në shumë raste, kapërcimi i dobësive do të thotë se, përveç të kërkuarit e ndihmës së Zotit, ne duhet të bëjmë pjesën tonë.)
- Çfarë nënkupton parimi i dytë se do të ndodhë në qoftë se zgjedhim *të mos* e përuhim veten dhe të mos ushtrojmë besim te Jezu Krishti? (Dobësitë tona do të mbeten për shkak se ne kemi kundërshtuar hirin e Zotit për të na ndihmuar t’i kapërcejmë ato.)
- Çfarë mendoni se nënkuptohet me frazën “hiri im është i mjaftueshëm për të gjithë . . . që përuhen para meje”? (Për t’i ndihmuar studentët t’i përgjigjen kësaj pyetjeje, mund të keni nevojë të shpjegoni se hiri është një “mjet hyjnor për të ndihmuar apo forcuar, i dhënë nëpërmjet mëshirës dhe dashurisë së bollshme të Jezu Krishtit” dhe i bërë i mundur nëpërmjet Shlyerjes [Bible Dictionary, “Grace”]. Kjo fuqi apo ndihmë aftësuese nuk do të mbarojë kurrë – pavarësisht se sa shumë njerëz e përdorin.)

Ftojini studentët të tregojnë përvoja që kanë pasur kur Zoti i ka ndihmuar ata (ose dikë që njohin) për të kapërcyer një dobësi. (Kujtojuini studentëve që nuk nevojitet të tregojnë përvoja që janë tepër personale apo brendshme.) Ju gjithashtu mund të doni të tregoni një përvojë tuajën.

Për të nxitur zbatimin e parimeve të dhëna mësim tek Ethëri 12:27, shkruani frazat vijuese në tabelë:

1. Njoh dobësinë time 2. Përu veten 3. Ushtrij besim te Jezu Krishti

Ftojini studentët t’i shkruajnë këto fraza në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkri-meve të shenjta. Nën frazat e duhura, ftojini të shkruajnë 1) një dobësi që mendojnë se e kanë, 2) mënyrën se si mund ta përuhin veten dhe 3) mënyrën se si mund të ushtrojnë besim te Jezu Krishti, që ata të mund të marrin ndihmën ose hirin e Tij për të kapërcyer dobësitë që kanë vënë në listë. Sigurojuini studentët që, ndërsa vazhdojnë deri në fund me ato që kanë shkruar, Zoti do “të bëj[ë] që gjërat e dobëta, të bëhen të forta në ta” (Ethëri 12:27).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 12:26, 28, duke kërkuar mënyrën se si Zoti iu përgjigj më tej shqetësimeve të Moronit rreth dobësisë së tij.

Theksoni thënien “Të marrët tallen, por ata do të vajtojnë” (Ethëri 12:26).

- Bazuar në atë që kemi studiuar sot, përse mendoni se është marrëzi të tallesh me dobësitë e të tjerëve?

Theksoni se Ethëri 12:26 përmend përulesinë. (Ju mund të doni të shpjegoni se të jesh i përu-lur do të thotë të jesh kokulur e i mësueshëm dhe të jesh i durueshëm në kohë vuajtjesh.)

- Përse mendoni se kemi nevojë të jemi të përuhur me qëllim që të anashkalojmë dobësitë e të tjerëve?

Përpara se të vazhdoni, theksoni se, **në qoftë se jemi të përuhur, ne mund të marrim hirin e Zotit për të na ndihmuar të anashkalojmë dobësitë e të tjerëve.**

Përmbliidhni Ethërin 12:29–32 duke shpjeguar se Moroni dha mësim rreth rëndësisë së të ushtuarit besim dhe pasjes së shpresës dhe dashuri hyjnore. Ju mund të doni të shpjegoni se “dashuria hyjnore është dashuria e pastër e Krishtit” (Moroni 7:47).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 12:33–35, duke kërkuar arsye përse është e rëndësishme të ushtrojmë dashuri hyjnore kur përballemi me dobësitë e të tjerëve.

- Sipas Ethërit 12:34, cila është pasoja me të cilën do të përballemi në qoftë se nuk kemi dashuri hyjnore?

Për të përfunduar, ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 12:38–41. Kërkojuini të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkri-meve të shenjta rreth asaj që po bëjnë për t’iu përgjigjur ftesës së shkruar tek Ethëri 12:41 – “Kërkoni këtë Jezus për të cilin kanë shkruar profetët dhe apostujt”.

Dëshmoni se, ndërsa e përuhim veten dhe ushtrojmë besim te Jezu Krishti, Ai do “të bëj[ë] që gjërat e dobëta, të bëhen të forta në [ne]” (Ethëri 12:27). Nxitini studentët të vazhdojnë deri në fund me planet që kanë shkruar. Ju mund të doni gjithashtu t’i nxitni të kërkojnë ndihmën e Zotit në ushtimin e dashurisë hyjnore kur përballen me dobësitë e të tjerëve.

Nxitini studentët të tregojnë përvoja shpirtërore

Ju mund të besoni se studentët tuaj do të kenë përvoja shpirtërore për të treguar. Presidenti J. Ruben Klark i Riu, i Presidencës së Parë, vërejt: “Zor se gjendet një i ri që hyn në derën e seminarit tuaj, . . . që nuk ka qenë i vetëdijshëm për përfitimin e bekimeve shpirtërore, . . . që nuk e ka parë efektshmërinë e lutjes, . . . që nuk e ka dëshmuar fuqinë e besimit për të shëruar të sëmurin, apo që nuk i ka vërejtur bekimet shpirtërore të asaj për të cilën bota jashhtë sot nuk ka dijeni” (*The Charted Course of the Church in Education*, bot. i rish. [1994], f. 6; shih edhe si.lds.org).

Zotërim i Shkrimit të Shenjtë – Ethëri 12:27

Për t'i ndihmuar studentët të mësojnë përmendsh Ethërin 12:27, shkruani fjalët vijuese në tabelë dhe ftojini studentët t'i kopjojnë në një copë letër:

Në qoftë se . . . vijmë . . . tregoj . . . dobësinë . . . jap . . . dobësi . . . të përulur . . . hiri . . . të gjithë njerëzit . . . përulen . . . në qoftë se . . . përulen . . . besim . . . e dobëta . . . të forta.

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Ethërin 12:27, duke vënë re këto fjalë. Pastaj ftojini të përsëritin sa më shumë që munden nga vargu, duke parë vetëm te fjalët në letrat e tyre. Nxitini studentët ta vendosin copën e letrës diku që do ta gjejnë më vonë sot apo nesër (për shembull, në një xhep apo në shkrimet e tyre të shenjta). Ftojini të përsëritin Ethërin 12:27 kurdo që e shohin copën e letrës gjersa ta kenë mësuar fragmentin përmendsh.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Ethëri 12:27. "Unë do t'u tregoj atyre dobësinë e tyre"

Plaku Brus C. Hejfen, i Të Shtatëdhjetëve, tregoi se përpjekja jonë për të kapërcyer dobësitë është qendrore në qëllimin tonë këtu në tokë:

"Plani i Atit tonë na vë përpara tundimit dhe mjerimit në këtë botë të rënë. . . .

Kështu, në qoftë se keni probleme në jetën tuaj, mos mendoni se ka diçka që s'shkon me ju. Përpjekja me ato probleme është në qendër të qëllimit të jetës. Ndërsa i afrohem Perëndisë, Ai do të na tregojë dobësitë tona dhe nëpërmjet tyre do të na bëjë më të urtë, më të fortë. Nëse po shihni më shumë nga dobësitë tuaja, kjo thjesht mund të tregojë se po shkoni më afër Perëndisë, jo më larg" ("The Atonement: All for All", *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 97).

Historia e mëposhtme është rreth një të riu që përjetoi një plotësim të premtimit të Zotit tek Ethëri 12:27:

Të gjithë të rinjtë në Kishë nxiten të plotësojnë objektiva nëpërmjet programit Detyrë ndaj Perëndisë dhe, në disa zona, programit të skautizmit. Prindërit e Xhonthan Perezit qenë të zënë duke siguruar për familjen e tij të madhe dhe miqtë i përqeshnin përpjekjet e tij për të arritur gradën e Shqiponjës në programin e skautizmit. Me gjithë këto vështirësi, Xhonthani vendosi një objektiv dhe shkoi të punonte. Me kohë dhe me ndihmën e mbështetjen e udhëheqësve të tij të Të Rinjve, ai e arriti objektivin e tij. Ai shkroi: "Kjo përvojë më mësoi se, pavarësisht nga pengesat apo sfidat që dalin në udhën time, Zoti do të më ndihmojë të kapërcej mangësitë dhe dobësitë e mia (Ethëri 12:27). Nuk ka rëndësi nga çfarë tradite vijmë apo nëse jemi të pasur ose të varfër. Ne mund t'i arrijmë objektivat tona sepse kemi Zotin në anën tonë" (Jonathan Perez, "An Honor Earned", *New Era*, nëntor 2007, f. 45).

Ide Shtesë për Mësimdhënien

Ethëri 12:26. Anashkalimi i dobësive të të tjerëve

Theksoni se një dobësi me të cilën luftojnë shumë njerëz, është paaftësia për të qenë të përulur dhe për të ushtruar besim kur përballen me dobësitë e të tjerëve. Lexoni me zë dy apo tre nga situatat vijuese. Ndaloni pas secilës dhe ftojini studentët të shpjegojnë se si pasja e besimit të Jezut Krishtit, pasja e shpresës në arritjen e bekimeve të përjetshme, apo të vepruarit me dashuri hyjnore e ndihmon njeriun të veprojë siç duhet në situatën e dhënë.

1. Një i/e njohur apo mik/mikeshë ka tipare që ju duken të bezdisshme.
2. Një anëtar i lagjes tuaj jep një bisedë apo mësim që mendoni se është i mërzitshëm.
3. Dikush flet në mënyrë kritike rreth jush.
4. Një anëtar i familjes ka një të metë që ndonjëherë e bën jetën sfiduese për ju.

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Ethëri 4–12 (Njësia 30)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët i mësuan ndërsa studiuan Ethërin 4–12 (njësia 30), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë, ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Ethëri 4–5)

Moroni vulosi shkrimet e vëllait të Jaredit dhe dha mësim rreth kushteve që ne duhet të plotësojmë para se ta marrim atë anal. Nga këto mësim, studentët mësuan se, ndërsa ushtrojmë besim të madh te fjala e Zotit, Ai do të na bekojë me zbulues të mëtejshme.

Dita 2 (Ethëri 6)

Nga shembulli i Jareditëve për ushtrimin e besimit në Zot ndërsa kapërcenin “ujërat e mëdha” (Ethëri 6:3) me maunet e tyre, studentët mësuan se, kur i besojmë Zotit dhe bëjmë vullnetin e Tij, Ai do ta drejtojë rrjedhën e jetës sonë. Erërat i çuan maunet te toka e premtuar dhe studentët mësuan se, nëse besojmë në Zot, mbrapshtia dhe vështirësia mund të na ndihmojnë të përparojmë dhe të arrijmë bekimet e premtuara.

Dita 3 (Ethëri 7–11)

Kur Jareditët e shpërfillën paralajmërimin e vëllait të Jaredit dhe zgjodhën të kenë mbret, studentët zbuluan se, kundërshtimi i fjalëve të profetëve, të çon në robëri. Shule ishte një mbret që sundoi me drejtësi. Ndërsa filluan të pendohen dhe të dëgjojnë me vëmendje profetët, njerëzit filluan të përparojnë. Studentët mësuan se, ndërsa pendohemi për padrejtësitë tona, ne fillojmë të përparojmë. Jareditët më në fund ranë në ligësi dhe ilustruan të vërtetën se të mbështeturit e lidhjeve të fshehta çon në shkatërrimin e shoqërive.

Dita 4 (Ethëri 12)

Nga profeti Ethër, studentët mësuan se, kur kemi shpresë dhe besim te Jezu Krishti, ne do të marrim forcë që të jemi të vendosur dhe të gëlojmë në vepra të mira. Moroni shkroi se, nëse dëshirojmë një dëshmi, atëherë duhet së pari të ushtrojmë besim te Jezu Krishti. Nga përgjigjja e Zotit për shqetësimet e Moronit rreth dobësisë të tij dhe të shkrimtarëve të tjerë të Librit të Mormonit në të shkruar, studentët zbuluan se, nëse ne e përlulim veten dhe ushtrojmë besim te Zoti, atëherë Ai do të bëjë që dobësitë tona të bëhen pika të forta.

Hyrje

Ky mësim përqendrohet tek Ethëri 12:23–41. Moroni na mësoi përse njerëzit kanë dobësi dhe çfarë duhet të bëjnë që t'i kapërcëjnë ato.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 4–11; 12:6

Jareditët begatohen dhe bekohen kur janë të drejtë

Caktoni tre studentë që të përsëritin dhe përmbledhin kapitujt vijues duke përdorur përmbledhjet e kapitujve: Ethëri 4–5; Ethëri 6; dhe Ethëri 7–11. Kërkojini një student tjetër të përsëritë Ethërin 12:6. Kërkojini të ndajnë me klasën një apo dy parime që mësuan.

Ethëri 12:23–41

Moroni shpreh shqetësim rreth qëndrimit që do të mbajnë johebrenjtë ndaj Librit të Mormonit

Shkruani fjalën *i fortë* në një anë të tabelës dhe *i dobët* në tjetrën. Jepuni studentëve një çast të përsiatin se cilat mendojnë se janë pikat e tyre të forta dhe cilat ndiejnë se janë disa nga dobësitë apo mangësitë e tyre. Shpjegoni se tek Ethëri 12, Moroni na mësoi se si dobësia jonë mund të bëhet pikë e fortë.

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 12:23–25 dhe kërkojini klasës të gjejë dobësinë që Moroni mendoi se e kishin ai dhe shkrimtarë të tjerë të Librit të Mormonit. Pastaj bëjuni studentëve pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë dobësie përmendi Moroni në këto vargje?
- Për çfarë u shqetësua Moroni se do të ndodhte, për shkak të dobësisë së atyre që shkruan Librin e Mormonit?

Pasi studentët të përgjigjen, vëriini të lexojnë në heshtje përgjigjen e Zotit për shqetësimin e Moronit tek Ethëri 12:26–27 dhe kërkonin se përse Perëndia na jep dobësi. Pasi studentët të kenë pasur kohë të lexojnë vargjet, kujtojuni se Ethëri 12:27 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë fjalën *dobësi* në këto vargje, kërkojini një student të lexojë thënien vijuese nga Plaku Nil A. Maksuell, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Kur lexojmë në shkrimet e shenjta për ‘dobësinë’ e njeriut, ky term përfshin dobësinë e përgjithshme por të nevojshme të trashëguar në gjendjen e përgjithshme njerëzore, në të cilën mishi ka një ndikim të tillë të pareshtur [apo të përhershëm] mbi shpirtin. . . . Dobësia po ashtu përfshin, gjithsesi, dobësitë tona të veçanta, vetjake, që ne pritët t'i kapërcëjmë” (*Lord, Increase Our Faith* [1994], f. 84).

Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se gjendja e përgjithshme njerëzore për të cilën foli Plaku Maksuell i referohet dobësisë që vjen te burrat dhe gratë nëpërmjet Rënies së Adamit. Për shkak

të Rënies, ne jemi të gjithë të prirur ndaj tundimit dhe papërsosmërisë njerëzore krahas vetë mangësive tona personale.

Ftojini studentët të gjejnë një parim që mësohet tek Ethëri 12:27. **(Në qoftë se e përuhim veten dhe ushtrojmë besim te Zoti, atëherë Ai do të bëjë që gjërat e dobëta të bëhen të forta në ne.)**

Për të nxitur zbatimin e këtij parimi të dhënë mësim tek Ethëri 12:27, shkruani sa vijon në tabelë:

1. Njoh dobësinë time
2. Përuhim veten
3. Ushtrojmë besim te Krishti

Ftojini studentët t'i shkruajnë këto fraza në krye të një cope letre. Nën titujt, kërkojuni studentëve të meditojnë dhe të shkruajnë, tani apo më vonë, 1) një dobësi që përsiatin se e kanë, 2) mënyrën se si mund ta përuhin veten në lidhje me atë dobësi dhe 3) mënyrën se si mund të ushtrojnë besim te Krishti, në mënyrë që të mund të marrin ndihmën ose hirin e Tij për ta kapërcyer dobësinë që kanë vënë në listë.

Kur të kenë mbaruar, nxitini studentët ta vendosin letrën në ditarët e tyre vetjakë ose në ndonjë vend tjetër ku mund ta shohin shpesh dhe të kujtohen për përpjekjen që dëshirojnë të bëjnë. Dëshmojuni studentëve se, ndërsa përpiqen përulesisht të kapërcejnë dobësitë e tyre, Zoti do t'i ndihmojë "të bëj[ë] që gjërat e dobëta, të bëhen të forta në ta" (Ethëri 12:27).

Ftojini studentët të lexojnë Ethërin 12:26-28, për të gjetur se si Zoti iu përgjigj më tej shqetësimeve të Moronit rreth dobësisë së tij në të shkruar. Ju mund të doni të bëni pyetjet e mëposhtme:

- Tek Ethëri 12:26, Moroni përmendi përulesinë, që nënkupton të jesh miqësor, i përuar dhe i nënshtruar ndaj vullnetit

hyjnor. Përse mendoni se kërkohet përulesia për të anashkaluar dobësitë e të tjerëve?

- Si mund të na ndihmojë hiri i Zotit (ndihma apo fuqia aftësuese e Tij) që të mos përfitojmë nga dobësitë e të tjerëve?

Theksoni se, **ndërsa përparojmë në besim, shpresë dhe dashuri hyjnore, hiri i Zotit do të na ndihmojë kur përballemi me dobësitë e të tjerëve.** Përmbledhni Ethërin 12:29–32 duke shpjeguar se Moroni shqyrtoi rëndësinë e të ushtruarit besim dhe dëshmitë e mrekullitë që ai sjell. Kërkojuni studentëve të lexojnë Ethërin 12:33–35 dhe të gjejnë çfarë shkroi Moroni rreth rëndësisë së ushtrimit të dashurisë hyjnore.

Pyetni: Përse është e rëndësishme të kemi dashuri hyjnore kur përballemi me dobësitë e të tjerëve?

Ftojini studentët të ndajnë me një shok student atë që po bëjnë për t'u përpjekur të kenë hirin e Jezu Krishtit më të plotë në jetën e tyre. Kur e lejon koha, ju mund të doni të ftoni disa studentë t'i tregojnë klasës se si ka ndikuar në jetën e tyre përpjekja për të qenë më afër Jezu Krishtit.

Njësia Tjetër (Ethëri 13–Moroni 7)

Ndërsa studentët përgatiten të studiojnë njësinë tjetër, nxitini të marrin parasysh sa vijon: Si do të ishte në qoftë se miqtë dhe familja juaj do të vriteshin dhe ju do të ishit i vetmi i lënë gjallë që qe besnik ndaj ungjillit të Jezu Krishtit? Edhe Ethëri edhe Moroni e përjetuan këtë lloj vetmie. Si mund të duroni çfarëdo sprove dhe të arrini jetë të përjetshme? Moroni 7 shpjegon se si besimi, shpresa dhe dashuria hyjnore janë të nevojshme për t'i arritur këto dhurata.

Ethëri 13–15

Hyrje

Anali i profetit Ethër për qytetërimin Jaredit shërben si një dëshmi se ata që e kundërshtojnë Zotin dhe profetët e Tij, nuk do të përparojnë. Ethëri e paralajmëroi Koriantumrin, një mbret Jaredit, se populli i tij nuk do të shkatërrohej në qoftë se ai dhe familja e tij nuk do të pendoheshin. Kur Koriantumri dhe populli i tij kundërshtuan të pendoheshin, lufta dhe ligësia u

përshtallëzuan për shumë vite gjersa i gjithë kombi Jaredit u shkatërrua. Vetëm Ethëri dhe Koriantumri mbijetuan për të dëshmuar plotësimin e profecisë së Ethërit. Këta kapituj janë gjithashtu plotësim i urdhrimit të Perëndisë që “cilido komb që të bëhet zot [i tokës së premtuar], do t’i shërbejë Perëndisë ose ata do të fshihen nga faqja e dheut” (Ethëri 2:9).

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 13:1–12

Moroni shënon profecitë e Ethërit rreth Jerusalemit të Ri dhe Jerusalemit të vjetër

Shpjegoni se disa qytete janë të njohur nga emrat që përshkruajnë tiparet e tyre të rëndësishme. Lexoni emrat përshkrues që vijojnë për qytetet dhe kërkojuni studentëve të hamendësojnë se cili qytet i përshatet secilit emër: Qyteti i Dritës (Paris, Francë); Qyteti i Përjetshëm (Romë, Itali); Qyteti i Erës (Çikago, Illinois, Shtetet e Bashkuara); Perla e Lindjes (Manila, Filipine); dhe Qyteti i Pallateve (Meksiko-Siti, Meksikë). Kërkojuni studentëve të sugjerojnë se çfarë mund të komunikojnë këta emra përshkrues për qytetet.

Theksoni se Moroni regjistroi profecitë e Ethërit mbi tre qytete: Jerusalemi i Ri (shih Ethëri 13:6–8, 10); qyteti i Enokut, që do të “zbriste nga qielli” (Ethëri 13:3; shih edhe Moisiu 7:62–64); dhe Jerusalemi në Tokën e Shenjtë (shih Ethëri 13:11). Tregojini klasës se Ethëri u mësoi Jareditëve se toka ku jetonin që vendi i një qyteti të ardhshëm të një rëndësie të madhe (shih Ethëri 13:2–3). Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 13:4–8, duke parë për emra të qyteteve që përmenden në këto vargje.

- Cilët janë emrat e këtyre qyteteve? (Jerusalem dhe Jerusalemi i Ri.) Çfarë emri përshkrues përdori Ethëri për Jerusalemin në Tokën e Shenjtë dhe Jerusalemin e Ri që do të ndërtohej një ditë në kontinentin Amerikan? (“Qytet i shenjtë.”)
- Si mendoni se do të ishte të jetoje në një qytet të njohur si “qytet i shenjtë”?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 13:10–11, duke kërkuar për atë se si njerëzit do të kualifikohen për të jetuar në këto qytete të shenjta.

- Si do të kualifikohen njerëzit për të jetuar në këto qytete? (Duke pasur veshjet e tyre bërë “të bardha nëpërmjet gjakut të Qengjit”.)
- Çfarë do të thotë që njerëzit t’i kenë rrobat e tyre të bëra “të bardha nëpërmjet gjakut të Qengjit”? (Kjo do të thotë që njerëzit të jenë bërë të pastër dhe të kulluar nga mëkati nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit, Qengjit të Perëndisë; shih 1 Nefi 12:11; Alma 5:21.)

Shpjegoni se një emër tjetër për Jerusalemin e Ri është *Sion* (shih Moisiu 7:62; Nenet e Besimit 1:10). Ndërsa Jerusalemi i Ri dhe qyteti i Jerusalemit do të themelohen në të ardhmen, të gjithë anëtarët e Kishës mund të kërkojnë tani të themelojnë Sionin kudo që ata jetojnë (shih DeB 6:6; 14:6). Në kuptimin më themelor, Sioni është “të kulluarit në zemër” (DeB 97:21). Ndani thënien vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Sioni është Sion për shkak të karakterit, cilësive dhe të besnikërisë së qytetarëve të tij [shih Moisiu 7:18]. Kujtoni: ‘Zoti e quajti popullin e tij Sion, ngaqë ata ishin të një zemre dhe të një mendjeje dhe banuan në drejtësi; dhe nuk kishte të varfër mes tyre’ (Moisiu 7:18). Nëse do të dëshironim të ndërtonim Sionin në shtëpitë, lagjet dhe kunjet tona, ne duhet të ngrihemi deri te një standard. Do të jetë e domosdoshme 1) të bashkohemi në një zemër e një

Nxitni një atmosferë dashurie dhe respekti

Studentët që ndihen të dashur, të besuar dhe të vlerësuar nga ju dhe shokët e tyre studentë, do të duan të vijnë në klasë. Ata do të jenë më të hapur për ndikimin e Shpirtit të Shenjtë dhe do të kenë një dëshirë më të fortë për të marrë pjesë.

mendje; 2) të bëhemi, si individë dhe si kolektiv, një popull i shenjtë; dhe 3) të kujdesemi për të varfrit dhe nevojtarët” (“Ejani në Sion”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2008, f. 38).

Jepuni studentëve një çast për të përsiatuar se çfarë mund të bëjnë për të ndihmuar në krijimin e një standardi më të lartë në shtëpitë e tyre dhe në degët apo lagjet e tyre. Ju mund të doni t’u jepni kohë të shkruajnë mendimet e tyre në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Ethëri 13:13–15:34

Jareditët kundërshtojnë paralajmërimet profetike të Ethërit dhe këmbëngulin në ligësi dhe luftë derisa shkatërrohen

Përmbliidhni Ethërin 13:13–14 duke shpjeguar se jareditët e kundërshtuan Ethërin dhe e dëbuan atë nga mesi i tyre. Gjatë ditës, Ethëri u fsheh në “zgavrën e shkëmbit”, ku përfundoi analin e tij për jareditët. Natën, ai doli për të parë gjërat që po ndodhnin te populli i tij, jareditët. Ai shkroi rreth gjërave që pa.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 13:15–19, duke kërkuar përshkrime të shoqërisë jaredite. Pasi t’i kenë lexuar, ftojini të përshkruajnë shoqërinë jaredite me fjalët e tyre. Mandej, ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 13:20–22. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar mesazhin që Zoti e urdhëroi Ethërin t’ia jepte Koriantumrit.

- Cili ishte mesazhi i Ethërit për Koriantumrin? (Nëse Koriantumri dhe familja e tij do të pendoheshin, Zoti do ta kursente popullin dhe do ta lejonte Koriantumrin ta mbante mbretërinë e tij. Nëse nuk do të pendoheshin, kushdo në mbretëri, përveç Koriantumrit, do të shkatërrohej.)
- Si u përgjigj Koriantumri dhe populli i tij?

Përmbliidhni Ethërin 13:23–14:20 duke shpjeguar që luftrat vazhduan në vend. Tre burra njëri pas tjetrit – Sharedi, Gileadi dhe Libi – u përpoqën t’ia heqin mbretërinë Koriantumrit. Më në fund, lidhjet e fshehta fituan më shumë fuqi dhe i gjithë kombi u përfshi në luftë. “Të gjithë njerëzit mbi faqen e dheut po derdhnin gjak dhe nuk kishte asnjë që t’i ndalonte” (Ethëri 13:31). Armiku i fundit i Koriantumrit qe një burrë i quajtur Shiz.

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Ethërin 14:21–25, 30–31 dhe 15:1–2, duke kërkuar shtrirjen e shkatërrimit të shkaktuar nga këto luftra. Mandej, ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 15:3–5. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke kërkuar atë që Koriantumri u përpoq të bënte për të kursyer pjesën e mbetur të popullit nga shkatërrimi.

- Çfarë bëri Koriantumri? (Ai ofroi t’ia japë mbretërinë Shizit.)
- Si iu përgjigj Shizi ofertës së Koriantumrit? (Ai tha se do ta kursente popullin nëse do mund të lejohej të vriste Koriantumrin. Shih edhe Ethëri 14:24.)

Përmbliidhni Ethërin 15:6–11 duke shpjeguar se njerëzit e Koriantumrit dhe njerëzit e Shizit vazhduan të luftojnë me njëri-tjetrin. Ju gjithashtu mund të doni të shpjegoni se kjo luftë, në të cilën kombi jaredit u shkatërrua, u bë pranë kodrës së quajtur Ramah. Qindra vite më vonë, qytetërimi nefit u shkatërrua në një betejë pranë së njëjtës kodër, që atëherë quhej Kumorah. (Shih Ethëri 15:11; Mormoni 6:6.)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Ethërin 15:12–17. Përpara se të lexojnë, kërkojuni të kërkojnë hollësi rreth situatës së jareditëve dhe të gjejnë një gjë në këtë rrefim që është veçanërisht e trishtuar. Kur të kenë pasur kohë të lexojnë, kërkojuni disa studentëve të raportojnë për atë që kanë gjetur.

Kujtojuni studentëve se Ethëri pati shpenzuar shumë vite duke i paralajmëruar njerëzit të pendoheshin (shih Ethëri 12:2–3; 13:20). Shkruani thënien vijuese të paplotë në tabelë: *Në qoftë se ne kundërshtojmë paralajmërimet e Zotit për t’u penduar, . . .*

Ftojini një student të lexojë me zë Ethërin 15:18–19. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke gjetur mënyra për ta plotësuar thënien në tabelë. Pasi studentët të kenë ndarë idetë e tyre, plotësojeni thënien duke shkruar parimin vijues: *Në qoftë se ne kundërshtojmë paralajmërimet e Zotit për t’u penduar, Shpirti i Tij do të tërhiqet dhe Satani do të fitojë fuqi mbi zemrat tona.*

- Si ndikoi kundërshtimi i jareditëve për t’u penduar më herët tek aftësia e tyre për të ndryshuar më pas?

Përmbliidhni Ethërin 15:20–32 duke shpjeguar se ushtritë e Koriantumrit dhe të Shizit luftuan derisa mbetën vetëm Koriantumri dhe Shizi. Atëherë Koriantumri e vrau Shizin. Siç pati profetizuar Ethëri, qenë vararë të gjithë njerëzit në mbretëri me përjashtim të Koriantumrit, i cili atëherë jetoi për të parë një popull tjetër – popullin e Zarahemlës – të trashëgojë tokën (shih Ethëri 13:21; Omni 1:20–22). Kërkojini një student të lexojë Ethërin 15:33 për të treguar se fjalët e Zotit thënë nga Ethëri, u plotësuan.

Theksoni se historia e jareditëve është një shembull i skajshëm i asaj se çfarë u ndodh njerëzve kur kundërshtojnë ftesat e përsëritura të Perëndisë për t'u penduar. Edhe pse është një shembull i skajshëm, ne mund të gjejmë te rrëfimi parime që mund të na ndihmojnë. Shpjegoni se, ashtu si jareditët, shumë njerëz sot kundërshtojnë ftesat e Perëndisë për t'u penduar, duke humbur kështu Shpirtin e Zotit. Këta njerëz shpesh e arsyetojnë kundërshtimin e tyre për t'u penduar. Lexoni arsyetimet e mëposhtme dhe ftoni studentët të shpjegojnë se çfarë do të thoshin në përgjigje të dikujt që do t'i thoshte këto gjëra. Ndërsa studentët japin përgjigjet e tyre, i nxitni t'u referohen parimeve që kanë mësuar tek Ethëri 13–15.

1. “Unë e di se filmat që shoh nuk u përgjigjen standardeve të Kishës, por ato nuk duket të kenë ndonjë ndikim të keq mbi mua.”
2. “Të pirit alkool me miq të mi nuk është aq i keq – ne thjesht argëtohemi.”
3. “Unë kopjoj vetëm sepse kushdo tjetër në klasën time e bën këtë. Do të qe e pamundur të merrja notë të mirë nëse nuk do të kopjoja.”
4. “Është thjesht pak pornografi. Nuk është si të dal jashtë dhe të jem imoral. Përveç kësaj, unë mund ta ndërpres kurdo që dua.”
5. “Nuk kam pse të pendohem tani. Mund të pres gjersa të jem afër për të shkuar në mision apo për t'u martuar në tempull.”

Sigurohuni që studentët të kuptojnë se, kur njerëzit mëkatojnë dhe nuk pendohen, ata gjithmonë përballen me pasojat e atyre mëkateve. Sigurojini studentët se, në qoftë se kanë mëkatuar, ata mund të pendohen për mëkatet e tyre dhe të fitojnë përsëri Shpirtin e Zotit në jetën e tyre. Lexoni thënien në vijim nga Plaku Nil L. Andersen, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Unë dëshmoj që Shpëtimtari është në gjendje dhe pret me padurim t'i falë mëkatet tona. Me përjashtim të mëkateve të atyre pak që zgjedhin humbjen mbasi e kanë njohur plotësinë, nuk ka mëkat që nuk mund të falet. Sa privilegj i mrekullueshëm, për çdonjërin nga ne, që të largohemi nga mëkatet tona e të vijmë te Krishti. Falja hyjnore është një nga frytet më të ëmbla të ungjillit, që na heq fajin e dhimbjen nga zemra dhe i zëvendëson ato me gëzim e me paqe në ndërgjegje” (“Pendohuni . . . Që të Mund t'Ju Shëroj”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2009, f. 41).

Ftojini studentët të shqyrtojnë jetën e tyre për cilindo mëkat që po ndërhyjnë në pasjen prej tyre të shoqërimin të vazhdueshëm të Frymës së Shenjtë. Nxitini ata të mbështeten te fuqia e Shlyerjes për të bërë ndryshimet që do t'i ndihmojnë të mbajnë shoqërimin e Shpirtit dhe t'i rezistojnë fuqisë së Satanit.

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë një parim tjetër që jepet tek Ethëri 13–15, u kërkoni të lexojnë në heshtje fragmentet e mëposhtme: Ethëri 13:27; 14:24; 15:6, 22, 28. Përpara se të lexojnë kërkojuni të kërkojnë fjalë dhe fraza që theksojnë ndjenjat e zemërimit dhe dëshirave të jareditëve për hakmarrje. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fjalë dhe fraza.

- Bazuar në studimin tuaj të Ethërit 13–15, cilat qenë pasojat e zemërimit dhe dëshirave të jareditëve për hakmarrje?
- Çfarë parimesh rreth zemërimit dhe hakmarrjes mund të mësojmë nga ngjarjet e fundit të historisë së jareditëve? (Studentët mund të thonë disa parime të ndryshme. Siguroni që përgjigjet e tyre të pasqyrojnë se **zemërimi dhe hakmarrja i çojnë njerëzit në marrjen e zgjedhjeve që dëmtojnë ata vetë dhe të tjerët.**)
- Çfarë pasojash mund të ketë zemërimi për një individ apo një familje?

Dëshmoni se ne mund t'i kapërcejmë ndjenjat e zemërimit dhe dëshirat për hakmarrje ndërsa kthehemi te Jezu Krishti dhe marrim falje e ngushëllim nëpërmjet Shlyerjes së Tij. Nxitini studentët të kthehen te Zoti në lutje për ndihmën që u nevojitet, në qoftë se ndiejnë zemërim ndaj një personi tjetër.

Librin e Moronit

Përse të studiohet ky libër?

Ndërsa studentët studiojnë librin e Moronit, ata mund të marrin forcë nga shembujt e fuqishëm dhe nga mësimet e Moronit dhe të babait të tij, Mormonit. Ata do të mësojnë rreth ordinancave dhe praktikave bazë të Kishës së Jezu Krishtit; rëndësisë së bërjes së veprave të drejta me dëshirë të sinqertë; mënyrës për të gjykuar midis së mirës dhe së keqes; lidhjes midis besimit, shpresës dhe dashurisë hyjnore; dhe shpëtimit të fëmijëve të vegjël. Studentët do të lexojnë gjithashtu këshillën e Moronit për t'u lutur që ta njohin vetë se Libri i Mormonit është i vërtetë (shih Moroni 10:3–5) dhe të "[vijjnë] te Krishti dhe [të përsosen] në të" (Moroni 10:32).

Kush e shkroi këtë libër?

Moroni e shkroi këtë libër, që përfshin vetë fjalët e tij, fjalët e Jezu Krishtit drejtuar dymbëdhjetë dishepujve të Tij nefitë (shih Moroni 2) dhe fjalët e babait të tij, Mormonit (shih Moroni 7–9). Përpara se nefitët të shkatërroheshin, Moroni shërbeu midis tyre si udhëheqës ushtarak dhe udhëheqës Kise (shih Moroni 6:12; Moroni 8:1). Ashtu si shkrimtarë dhe hartues të tjerë të mëdhenj të Librit të Mormonit, Moroni ishte dëshmitar për Shpëtimtarin. Ai dëshmoi: "Unë kam parë Jezusin dhe . . . ai foli me mua ballë për ballë" (Ethëri 12:39). Moroni ishte besnik në dëshminë e tij, duke duke mos pranuar ta mohonte Krishtin gjatë kohës kur lamanitët po vrisnin çdo nefit që nuk do ta mohonte Atë (shih Moroni 1:1–3). Në 1823-shin, afërsisht 1.400 vjet pas plotësimit të analit të Librit të Mormonit, Moroni iu shfaq Profetit Jozef Smith si genie e ringjallur dhe e informoi Jozefin se anali ishte depozituar në një kodër pranë shtëpisë së tij (shih Joseph Smith – Historia 1:29–35). Në atë kohë dhe periodikisht gjatë katër viteve pasues, Moroni e udhëzoi Jozef Smithin "lidhur me atë që Zoti do të bënte dhe se si e në çfarë mënyre mbretëria e tij do të udhëhiqej në ditët e fundit" (Joseph Smith – Historia 1:54).

Për kë u shkrua ky libër dhe përse?

Moroni deklaroi: "Po shkruaj edhe pak gjëra, që ndoshta mund t'u vlejnjë një ditë në të ardhmen, vëllezërve të mi Lamanitë" (Moroni 1:4; shih edhe Moroni 10:1). Ai gjithashtu deklaroi se u fliste "të gjitha skajeve të tokës", duke paralajmëruar se te shufra e gjykimit të Perëndisë, të gjithë do të mbahen përgjegjës për fjalët që ai pati shkruar (shih Moroni 10:24, 27). Në përgatitje për këtë ngjarje, Moroni i ftoi të gjithë të "[vijnjë] te Krishti" (Moroni 10:30, 32).

Kur dhe ku u shkrua ai?

Ka mundësi që Moroni e shkroi dhe e hartoi këtë libër midis viteve 401 Ps.K. dhe 421 Ps.K. (shih Moroni 8:4–6; Moroni 10:1). Ai nuk tha se ku ndodhej kur e shkroi atë – vetëm se ai endej kudo që mundej, për të shpëtuar jetën e vet (shih Moroni 1:1–3).

Cilat janë disa tipare dalluese të këtij libri?

Ky libër jep hollësi lidhur me udhëzimet e Jezu Krishtit për dymbëdhjetë dishepujt e Tij nefitë kur Ai u dha atyre fuqi për të dhënë dhuratën e Frymës së Shenjtë (shih Moroni 2; shih edhe 3 Nefi 18:36–37). Ai përfshin gjithashtu udhëzimet e vetme në Librin e Mormonit lidhur me kryerjen e ordinancave të priftërisë dhe lutjet që përdoren në ordinancën e sakramentit (shih Moroni 3–5). Tiparet e tjera dalluese të këtij libri përfshijnë mësimet e Mormonit mbi bërjen e dallimit midis së mirës dhe së keqes (shih Moroni 7:12–19), shërbesën e engjëjve (shih Moroni 7:29–39), dashurinë hyjnore si dashuria e pastër e Krishtit (shih Moroni 7:44–48) dhe shpëtimin e fëmijëve të vegjël (shih Moroni 8). Ai përfshin gjithashtu përshkrimin e Moronit për degjenerimin e nefitëve dhe të lamanitëve përpara betejës së tyre finale në Kumorah (shih Moroni 9). Moroni përfshiu mësimet e veta për dhuratat e Shpirtit (shih Moroni 10:8–26). Ai regjistroi edhe një ftesë, që

gjendet te Moroni 10:3–5, e cila jep një kontribut thelbësor në Librin e Mormonit. Duke iu referuar këtij fragmenti, Presidenti Gordon B. Hinkli shpjegoi se Libri i Mormonit "është i vetmi libër që përmban brenda kapakëve të tij një premtim që nëpërmjet fuqisë hyjnore lexuesi mund të dijë me siguri për vërtetësinë e tij" ("A Testimony Vibrant and True", *Ensign*, gusht 2005, f. 4).

Përmbledhje

Moroni 1–6 Ndërsa endej për të shpëtuar jetën e vet, Moroni shkruan ordinancat dhe praktikat e Kishës së Jezu Krishtit. Këto përfshijnë dhënien e dhuratës së Frymës së Shenjtë, kryerjen e ordinancave të priftërisë, administrimin e sakramentit dhe kualifikimin për pagëzim. Moroni diskuton gjithashtu ushqimin shpirtëror të anëtarëve të Kishës, si dhe qëllimet e mbledhjeve të Kishës dhe se si drejtoheshin ato.

Moroni 7 Moroni shkruan një predikim dhënë nga Moroni, i cili dha mësim mbi Dritën e Krishtit, rëndësinë e kryerjes së veprave të drejta me dëshirë të sinqertë, duke dalluar ndryshimin midis së mirës dhe së keqes, duke u mbajtur te çdo gjë e mirë dhe marrëdhënien midis besimit, shpresës dhe dashurisë hyjnore.

Moroni 8–9 Moroni regjistron letra nga Moroni duke shpjeguar përse fëmijët e vegjël nuk kanë nevojë për pagëzim dhe duke përshkruar ligësinë e madhe midis nefitëve dhe lamanitëve.

Moroni 10 Moroni i nxit të gjithë ata që do të lexojnë Librin e Mormonit, të lutën për ta ditur vërtetësinë e tij, që të mos mohojnë fuqinë dhe dhuratat e Perëndisë dhe të vijnjë te Krishti dhe të jenë të përsosur në Të.

Moroni 1–3

Hyrje

Pasi përfundoi përmbledhjen e tij për fletët e Ethërit, Moroni mendoi se nuk do të shkruante më tej. Sidoqoftë, ai u frymëzua të "shkrua[nte] edhe pak gjëra, që ndoshta mund t'u vle[nin] një ditë në të ardhmen,

vëllezërve të [tij] Lamanitë, sipas vullnetit të Zotit" (Moroni 1:4). Fjalët e tij e vërtetojnë besnikërinë e tij ndaj Jezu Krishtit dhe përvijojnë gjithashtu ordinancat e rëndësishme të ungjillit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 1

Moroni endet për të shpëtuar jetën e vet dhe vazhdon shkrimet e tij

Ftojini një student të lexojë me zë historinë vijuese që tregohet nga një e re, e cila i mbrojti bindjet e saj në shkollë:

"Mësuesja ime ishte përpara klasës, duke folur rreth një pjese nga një film që po përgatiteshim ta shihnim. . . . Mësuesja ime . . . shpjegoi me moskokëçarje se . . . filmi ishte për të rritur. Unë u trondita. . . . Nuk pata menduar kurrë se mund të ndodhte kjo.

Qëndroja në karrigen time, duke menduar se çfarë duhet të bëja. Një mendim më vinte vazhdimisht në kokë: Neve na është kërkuar të mos shohim filma të pahijshëm. Përpiqe-sha të arsyetoja se, ngaqë isha në shkollë, pjesa e filmit që po përgatiteshim të shihnim do të ishte e përshtatshme. Por mendimi që të mos shoh filma të pahijshëm i mbyti arsyetimet e mia.

Unë qetësisht ngrita dorën dhe përpara gjithë klasës sime, kërkoja të dal nga klasa gjatë kohës që do të shfaqej filmi. Ndjeva vështrimet e secilit mbi mua ndërsa shtyva karrigen time dhe rrëmbeva librin tim. Pashë pamjen e fytyrave të tyre; ata thjesht nuk kuptonin.

Ndërsa isha ulur në korridor, ndihesha shumë e lumtur. E dija se pata bërë gjënë e drejtë, pavarësisht se çfarë thoshin shokët e shoqet apo mësuesja ime. U ndjeva më e fortë gjithashtu. E dija se nuk duhej të shihja një pjesë të papërshtatshme filmi thjesht ngaqë na e pati shfaqur mësuesja ime.

. . . Unë besoj se, kur përballemi me çaste vështirësie dhe u kundërvihemi atyre, ne bëhemi më të fortë sesa po të uleshim dhe t'i linim ato të ndodhnin.

Kjo është një forcë e brendshme që gjendet nëpërmjet Shpëtimtarit tonë. Nëse shohim tek Ai në kohët tona të vështira, ne do të bëhemi të fortë. Besimi ynë tek Ai mund të na ndihmojë të përballemi me vështirësi" (Catherine Hall, "Standing Up, Standing Out", *New Era*, shkurt 2012, f. 11).

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 1:1–3, duke kërkuar se si Moroni qëndroi i vetëm në besimin e tij. Ftojini ata të raportojnë atë që zbulojnë. Merrni parasysh të bëni pyetjet që vijojnë:

- Çfarë do të thotë për ju të mos e "moho[ni] Krishtin"?
- Kur keni treguar vendosmëri ju apo dikush që e njihni për të ndjekur Jezu Krishtin duke u gjendur mes vështirësish?

Shpjegoni se, edhe pse shembujt e Moronit dhe të së resë në histori janë shembuj të mëdhenj të mosmohimit të Jezu Krishtit, secili prej nesh mund të marrë vendime të vogla çdo ditë që demonstrojnë të njëjtin besim, bindje dhe dëshirë për të mos e "moh[uar] Krishtin".

- Cilat janë disa mënyra se si mund ta ndiqni shembullin e Moronit? (Studentët mund të sugjerojnë se mund të mos u vijë turp për ungjillin dhe standardet e tij, t'u binden urdhërimeve, të bëhen një shembull i drejtë dhe të qëndrojnë të patundur në dëshminë për Jezu Krishtin edhe kur të tjerët nuk e bëjnë këtë.)

Jepni Mësim me Anë të Shpirtit

Në përgatitjen dhe mësimdhënien tuaj, përpiquini të udhëhiqeni nga Fryma e Shenjtë. Kur mësuesi dhe studentët udhëhiqen nga Shpirti, "ai që predikon dhe ai që pranon, e kuptojnë njëri-tjetrin dhe që të dy lartësohen e gëzohen së bashku" (DeB 50:22).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 1:4. Kërkojini klasës ta ndjekë duke parë për arsyet përse Moroni zgjodhi të vazhdojë të shkruajë. Pasi studentët të raportojnë për ç'kanë gjetur, vini në dukje që Moroni shkroi për përfitimin e pasardhësve të atyre që kërkonin t'i merrnin jetën.

- Çfarë mund të mësojmë nga dëshira e Moronit për t'i ndihmuar lamanitët? (Ne mund të demonstrojmë zotimin tonë për ta ndjekur Jezu Krishtin duke zgjedhur të tregojmë dashuri për armiqtë tanë.)

Shpjegoni se zotimi i Moronit ndaj Jezu Krishtit e bëri atë që të shkruajë rreth disa aspekteve kyçe të Kishës që ai ndiente se “[vlenin]” (Moroni 1:4). Ftoni studentët të shqyrtojnë se si Moroni 2–3 mund t'u vlejë ndërsa studiojnë këta kapituj.

Moroni 2

Moroni regjistron udhëzimet e Jezu Krishtit mbi dhënien e dhuratës së Frymës së Shenjtë

Ftojini një të ri të dalë përpara klasës. Kërkojini klasës ta përfytyrojë këtë të ri në të ardhmen si misionar kohëplotë. Ai dhe shoku i tij misionar kanë qenë duke i mësuar ungjillin dikujt dhe personi ka vendosur të pagëzohet. I riu në klasën tuaj ftohet të kryejë ordinancën e konfirmimit, që përfshin dhënien e dhuratës së Frymës së Shenjtë. Bëjini të riut pyetjen e mëposhtme:

- Çfarë mund të bëni për t'u përgatitur që ta kryeni këtë ordinancë? (Pasi i riu përgjigjet, ftojini pjesën tjetër të klasës që të ndajë gjithashtu mendimet e veta.)

Shpjegoni se kur Shpëtimtari i ringjallur vizitoi nefitët, “ai preku me dorën e tij dishepujt që kishte zgjedhur” dhe “u dha fuqi atyre që të jepnin Frymën e Shenjtë” (3 Nefi 18:36–37). Moroni përfshiu në analin e tij disa nga udhëzimet e Shpëtimtarit për dymbëdhjetë dishepujt nefitë mbi mënyrën se si ta jepnin dhuratën e Frymës së Shenjtë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 2:1–3 dhe i thoni klasës të kërkojë për informacionin që vijon.

1. Çfarë duhet të bëjë personi që kryen ordinancën për t'u përgatitur
2. Si duhet të kryhet ordinanca

Pasi studentët të lexojnë vargjet, u bëni disa ose të gjitha pyetjet që vijojnë:

- Sipas shënimit *b* në fund të faqes për Moronin 2:2, cila priftëri kërkohet për të dhënë dhuratën e Frymës së Shenjtë? (Priftëria Melkizedeke.)
- Çfarë duhet të bëjë një mbajtës i Priftërisë Melkizedeke për t'u përgatitur të japë dhuratën e Frymës së Shenjtë? (Ai duhet “t'i thërr[asë] Atit në emrin [e Jezu Krishtit], me lutje të fuqishme”.)
- Si mendoni ju se mund ta ndihmojë lutja një person që të përgatitet për të kryer një ordinancë të priftërisë?
- Si duhet të kryhet ordinanca e konfirmimit? (Me anë të vënies së duarve dhe në emër të Jezu Krishtit. Shpjegoni se për një pjesë të kësaj ordinance, mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke duhet të përdorin disa fjalë të caktuara. Misionarëve kohëplotë u jepen manuale të vegjël me udhëzime mbi mënyrën se si të kryejnë ordinanca dhe bekime të priftërisë.)

Ju mund të doni të përmbledhni atë që studentët kanë mësuar deri tani duke shkruar të vërtetën e mëposhtme në tabelë: *Mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke ua japin dhuratën e Frymës së Shenjtë anëtarëve të pagëzuar të Kishës me anë të vënies së duarve.*

Moroni 3

Moroni regjistron udhëzimet e Jezu Krishtit për shugurimin e priftërinjve dhe mësuesve

Një ditë apo dy përpara dhënies së këtij mësimi, ju mund të merrni parasysh t'i kërkonin një të riu që të përgatitet për t'i lexuar klasës linjën e tij të autoritetit të priftërisë. (Ose ju mund të përgatiteni të lexoni linjën tuaj të autoritetit ose linjën e autoritetit të një anëtarit të familjes apo të një udhëheqësi të priftërisë në lagjen ose degën tuaj.) Shpjegoni se linja e autoritetit të priftërisë e çon autoritetin e mbajtësit të priftërisë te Jezu Krishti. Mbajtësit e Priftërisë Melkizedeke mund të kërkojnë një anal të linjës së tyre të autoritetit duke

kontaktuar zyrtar qendrore të Kishës ose zyrën e administratës së zonës së tyre. Kisha nuk siguron dokumentacion linjash autoriteti për mbajtësit e Priftërisë Aarone. Gjithsesi, nëse një mbajtës i Priftërisë Aarone është shuguruar nga një mbajtës i Priftërisë Melkizedeke, ai mund të mësojë rreth linjës së autoritetit të njeriut që e shuguroi atë.

Kërkojini studentit t'i lexojë klasës linjën e tij të autoritetit (ose i lexoni klasës linjën e autoritetit që keni sjellë). Ftojini të thonë çfarë do të thotë për të të dijë se ai mund ta ndjekë autoritetin e tij të priftërisë drejtpërdrejt te Jezu Krishti (ose tregoni për vetë ndjenjat tuaja rreth mbajtësve të priftërisë që janë në gjendje të ndjekin autoritetin e tyre të priftërisë deri te Shpëtimtari).

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë që autoriteti për të kryer të gjitha detyrat e priftërisë vjen nga Jezu Krishti dhe Ati Qjellor, ftojini një student të lexojë thënien e mëposhtme nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Të vepruarit me autoritet hyjnor kërkon më shumë se një kontratë të thjeshtë shoqërore. Ajo nuk mund të krijohet me anë të trajnimit teologjik apo autorizimit nga njësia e besimtarëve. Jo, në punën e autorizuar të Perëndisë duhet të ketë fuqi më të madhe sesa ajo e zotëruar tashmë nga njerëzit në komunitete apo në rrugë, apo në seminare – një fakt që shumë kërkues të ndershëm fetarë e kanë njohur dhe pranuar haptazi ndër breza deri te Rivendosja. . . .

. . . Ne në Kishën e rivendosur të Jezu Krishtit mund ta gjurmojmë linjën e autoritetit të priftërisë të ushtruar nga dhjaku më i ri në lagje, peshkopi që kryeson mbi të dhe profeti që kryeson mbi të gjithë ne. Ajo linjë shkon pas në një zinxhir të pashkëputur deri te shërbeshtarët engjëllorë që erdhën nga Vetë Biri i Perëndisë, duke e sjellë këtë dhuratë të pakrahasueshme nga qielli” (“Our Most Distinguishing Feature”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2005, f. 44).

- Përse është e rëndësishme për ju që të dini se çdo mbajtës i priftërisë në këtë Kishë mund ta gjurmojë autoritetin e tij pas deri te Jezu Krishti?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 3:1–4. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për mënyrën se si individët shugurohen në detyra priftërie.

- Si shugurohen individët në detyra priftërie? (**Individët shugurohen në detyra priftërie me anë të vënies së duarve nga ata që kanë autoritet.**)
- Përse është e nevojshme për një individ që të shugurohet në një detyrë priftërie nga dikush që aktualisht e mban atë detyrë, ose një detyrë më të lartë, në priftëri?

Kërkojuni mbajtësve të priftërisë në klasë të shpjegojnë shkurt detyrat e tyre të priftërisë. Pyeteni klasën:

- Kur jeni bekuar ngaqë një mbajtës i priftërisë i plotësoi përgjegjësitë e tij?

Ftoni disa studentë të tregojnë ndjenjat e tyre rreth mënyrës se si priftëria e ka bekuar jetën e tyre. Ju mund të doni gjithashtu të tregoni se si jeta juaj është bekuar në saje të priftërisë.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Jepuni studentëve një listë të të gjitha 25 referencave të Librit të Mormonit të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe një gjysmë flete letrë. Kërkojuni studentëve të shkruajnë numrat 1, 2 dhe 3 në letrat e tyre. Pastaj lexoni shembujt më poshtë (ose përgatitni disa nga vetja që mund të lidhen më shumë me nevojat dhe interesat e studentëve të cilëve u jepni mësim). Pranë çdo numri në letrat e tyre, i vini studentët të shkruajnë fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjtë që mendojnë se përputhet më shumë me shembullin që ju lexuat. Pastaj kërkojuni të japin përgjigjet e tyre. Përderisa mund të ketë më shumë sesa një përputhje të mundshme, ftojini studentët të shpjegojnë përse kanë zgjedhur fragmente të caktuara.

1. Ju po kërkonte forcë për të kapërcyer një tundim veçanërisht të vështirë. (Përgjigje të mundshme: Helamani 5:12 dhe 3 Nefi 18:15, 20–21.)
2. Ndërsa po studionit shkrimet e shenjta dhe po mendoni rreth një sfide në jetën tuaj, ju morët një drejtim se çfarë duhet të bëni. (Përgjigje e mundshme: 2 Nefi 32:3.)
3. Ju keni ndier presion nga disa miq për të marrë pjesë në veprimtari që janë në kundërshtim me urdhërimet e Perëndisë. Ata ju thonë se këto veprimtari janë pjesë e të qenit i ri dhe e të argëtuarit. (Përgjigje të mundshme: Mosia 4:30; Alma 37:35; 41:10.)

Moroni 4–5

Hyrje

Moroni regjistroi udhëzimet e Shpëtimtarit për nefitët lidhur me administrimin e sakramentit, duke përfshirë

lutjet që mbajtësit e priftërisë duhej të përdornin në bekimin e bukës dhe të verës.

Të ftuarit e Frymës së Shenjtë për të dëshmuar të vërtetën

Ndërsa i ndihmoni studentët të gjejnë dhe të kuptojnë parimet dhe doktrinat e ungjillit, jepni mësim në një mënyrë që e fton Frymën e Shenjtë për të dëshmuar të vërtetën. Sapo studentët të fitojnë dëshmi shpirtërore për një doktrinë të ungjillit, do të ketë më shumë mundësi që ata të veprojnë dhe ta jetojnë ungjillin më plotësisht.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 4–5

Moroni shpjegon se si duhet të administrohet sakramenti

Nëse është e mundur, tregoni një mbajtëse buke të sakramentit dhe një mbajtëse uji të sakramentit. (Ndërsa mund të jetë e përshtatshme të shfaqen këto gjëra, ju nuk duhet të tentoni të imitoni në çfarëdo mënyre ordinancën e sakramentit.) Jepuni studentëve një copë letër dhe kërkoni të shkruajnë nga ajo që kujtojnë, aq sa mundën, një nga lutjet e sakramentit. Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftë, shpjegoni se, si pjesë të këtij anali, Moroni i përfshiu këto lutje siç janë dhënë nga Zoti për administrimin e sakramentit. Vëriini të kthehen te Moroni 4:3 ose Moroni 5:2 dhe kontrolloni përgjigjet e tyre. Më pas pyetni:

- Nëse një mik i një besimi tjetër do të vendoste të merrte pjesë me ju në një mbledhje sakramenti, si do ta shpjegonit domethënien e sakramentit dhe rëndësinë e tij për ju?

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë një nga qëllimet e sakramentit, ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 4:1–3 dhe një student tjetër të lexojë me zë të lartë Moronin 5:1–2. Ftojini studentët të gjejnë fraza që shpjegojnë se çfarë përfaqëson buka dhe uji i sakramentit te Moroni 4:3 dhe Moroni 5:2. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto fraza në shkrimet e tyre të shenjta. (Ju mund të doni t'i kujtoni klasës se sot Kisha përdor ujë në sakrament në vend të verës, siç lejohet nga një zbulues që i është dhënë Jozef Smithit [shih DeB 27:2].)

- Çfarë përfaqëson buka? (Trupin e Jezu Krishtit. Shih Mateu 26:26; 3 Nefi 18:6–7.)
- Çfarë përfaqëson uji? (Gjakun e Jezu Krishtit. Shih Mateu 26:27–28; 3 Nefi 18:8–11.)
- Përse janë domethënës trupi dhe gjaku i Shpëtimtarit për ne? (Ndërsa studentët i përgjigjen kësaj pyetjeje, ata duhet të përmendin vuajtjen fizike të Shpëtimtarit dhe vdekjen e Tij në kryq. Ata duhet të përmendin Ringjalljen e Tij, kur trupi i Tij u ribashkua me shpirtin e Tij tri ditë më vonë pasi Ai mori vdekjen mbi Vete. Ata duhet të përmendin gjithashtu vuajtjen shpirtërore dhe ankthin e Tij të skajshëm kur mori mbi Vete mëkatet tona, duke bërë që gjaku i Tij të derdhej nga çdo por. Ngaqë Ai mori mbi Vete vdekjen fizike, të gjithë njerëzit do të ringjallen. Për shkak se Ai vuajti për mëkatet tona, ne mund të falemi për mëkatet tona kur pendohe mi.)

Shkruani thënien e paplotë vijuese në tabelë: *Simbolet e sakramentit na ndihmojnë të kujtojmë . . .* Pyetini studentët se si do ta përmbledhnin këtë qëllim të rëndësishëm të sakramentit. Pastaj plotësojeni të vërtetën në tabelë si më poshtë: ***Simbolet e sakramentit na ndihmojnë të kujtojmë Shlyerjen e Jezu Krishtit.***

Ftoni studentët të përsiaten mbi pyetjen vijuese shtruar nga Plaku Dejvid B. Heit, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Si po veprojmë ne si anëtarë të Kishës për ta kujtuar Zotin dhe Shpëtimtarin tonë, sakrificën e Tij dhe borxhin tonë ndaj Tij?” (“Remembering the Savior’s Atonement”, *Ensign*, prill 1988, f. 7).

- Çfarë mund të bëjmë ne për t’u përqendruar në të kujtuarit e Shlyerjes gjatë sakramentit?
- Çfarë keni përjetuar kur keni përsiatur sinqerisht mbi Shlyerjen e Shpëtimtarit gjatë sakramentit?

Pasi studentët të kenë ndarë këndvështrimet e tyre, ftojini të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një mënyrë se si mund t'i përqendrojnë mendimet e tyre mbi Shlyerjen gjatë mundësisë së tyre të radhës për të marrë sakramentin. (Ju mund të doni të ftoni disa studentë të tregojnë atë që kanë shkruar.)

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë synime të tjera të sakramentit, vizatoni skemën vijuese në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore, duke mos përfshirë përgjigjet në kllapa. Ftojini studentët ta kopjojnë skemën në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta.

Çfarë besëlidhem të bëj	Çfarë mendoj se do të thotë ta mbaj këtë pjesë të besëlidhjes sime	Çfarë mund të bëj për ta mbajtur këtë pjesë të besëlidhjes sime
1. (Jam i gatshëm të marr mbi vete emrin e Zotit)		
2. (Gjithmonë ta kujtoj Atë)		
3. (Të mbaj urdhërimet e Tij)		

Kujtojuni studentëve se, kur marrim sakramentin, ne bëjmë besëlidhje, apo marrëveshje të shenjta, me Perëndinë. Ftojini studentët të rishikojnë në heshtje Moronin 4:3. Në kolonën e parë të skemës i vini të shkruajnë tre premtimet që bëjnë kur marrin sakramentin. Kërkojuni t'i kontrollojnë përgjigjet e tyre me dikë që është ulur pranë tyre. Pastaj ftojini të plotësojnë individualisht kolonën e dytë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë të tregojnë se çfarë kanë shkruar. Ndërsa studentët tregojnë atë që kanë shkruar, përdorni një pjesë apo të gjithë materialin vijues për t'i ndihmuar të thellojnë kuptimin e tyre për secilën pjesë të besëlidhjes.

Për t'i ndihmuar studentët të thellojnë kuptimin e tyre mbi domethënien e të marrit mbi vete të emrit të Jezu Krishtit, ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë:

“Ne premtojmë të marrim emrin e Tij mbi vete. Kjo do të thotë që ne duhet ta shohim veten tonë si të Tijët. Ne do ta vëmë Atë të parin në jetën tonë. Ne do të duam më shumë atë që Ai do sesa atë që ne duam apo çka bota na mëson që të duam” (“That We May Be One”, *Ensign*, maj 1998, f. 67).

Shpjegoni se, kur e vërtetojmë gatishmërinë tonë për të marrë mbi vete emrin e Jezu Krishtit, ne zotohemi të jetojmë si dishepuj të Tij. Ne premtojmë se nuk do t'i sjellim turp ose qortim emrit të Tij. Ne zotohemi t'i shërbejmë Atij dhe bashkënjërvëzve tanë. Ne gjithashtu tregojmë se jemi të gatshëm të identifikohemi me Të dhe me Kishën e Tij.

- Si jeni përpjekur ta tregoni gatishmërinë tuaj për të marrë emrin e Zotit mbi vete? Çfarë ndikimi ka pasur kjo në jetën tuaj?

Ftojini studentët të krahasojnë lutjen për bukën te Moroni 4:3 me lutjen për verën te Moroni 5:2. Pyetini mbi ndryshimet dhe ngjashmëritë që vënë re. Theksoni se premtimi që “gjithmonë ta kujtoj atë” duket në të dyja lutjet.

- Çfarë mendoni se do të thotë “gjithmonë ta kujtoj atë”?

Ftojini një student të lexojë deklaratën vijuese nga Plaku D. Tod Kristoferson, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës të dëgjojë dhe të gjejë se çfarë mund të bëjmë që të na ndihmojë që gjithmonë ta kujtojmë Shpëtimtarin.

“Ne duhet së pari të vendosim në vend gjërat që e bëjnë të mundur që ne gjithmonë ta kujtojmë Atë – lutje dhe studim të shpeshtë të shkrimeve të shenjta, studim të kujdesshëm të mësimave apostolike, përgatitje të përjavshme për të marrë pjesë denjësisht në sakrament, në adhurimin e së dielës dhe në shënimin dhe kujtimin e asaj çka Shpirti dhe përvoja na mësojnë neve rreth të qenit dishepull.

Gjëra të tjera mund t'ju vijnë ndër mend që ju përshtaten veçanërisht juve në këtë kohë të jetës suaj. . . .

. . . Unë mund të vërtetoj se me kohë dëshira dhe aftësia jonë për të kujtuar dhe ndjekur gjithmonë Shpëtimtarin do të rriten. Ne duhet të punojmë me durim për këtë qëllim dhe të lutemi gjithmonë për mprehtësinë dhe ndihmën hyjnore që na nevojiten” (“Gjithmonë Kujtojeni Atë”, *Liahona*, prill 2011, f. 23).

- Çfarë keni bërë ju që “gjithmonë ta kujto[ni] atë”?
- Si na ndihmon të kujtuarit e Shpëtimtarit gjithmonë për t’i mbajtur pjesët e tjera të besëlidhjes sonë?
- Përse mendoni se është e rëndësishme për ne që ta marrim sakramentin çdo javë?

Për të theksuar premtimin tonë për të mbajtur urdhërimet, ftojini një student të lexojë thënien vijuese nga broshura *Për Forcën e Rinisë*:

“Ati Qiellor ju ka dhënë lirinë e zgjedhjes, aftësinë për të zgjedhur të drejtën nga e gabuara dhe për të vepruar për veten tuaj. Krahas dhuratës së vetë jetës, një nga dhuratat më të mrekullueshme të Perëndisë për ju është e drejta për të zgjedhur drejtimin e jetës suaj. Ndërsa jeni këtu në tokë, ju po provoheni për të parë nëse do ta përdorni lirinë tuaj të zgjedhjes për të treguar dashurinë tuaj për Perëndinë duke mbajtur urdhërimet e Tij” (*Për Forcën e Rinisë* [2011], f. 2).

- Çfarë bëni çdo ditë për ta ndihmuar veten që të mbani urdhërimet e Perëndisë?

Pasi studentët të kenë diskutuar premtimet që i ripërtërijmë çdo javë nëpërmjet sakramentit, kërkoni të shkruajnë në kolonën e tretë të skemës një gjë që do të bëjnë gjatë javës për të mbajtur më mirë secilën pjesë të besëlidhjes. Ftojini të tregojnë disa nga idetë e tyre (por siguroni që të kuptojnë se nuk duhet të tregojnë asgjë që është tepër vetjake apo e brendshme).

Shpjegoni se, kur i mbajmë besëlidhjet që bëjmë me Zotin, Ai premtim të na bekojë (shih DeB 82:10). Ftojini studentët të kërkojnë te Moroni 4:3 dhe Moroni 5:2, duke parë për atë që Zoti na premtim nëse i mbajmë premtimet që i ripërtërijmë kur marrim sakramentin. Shkruajeni thënien e mëposhtme të paplotë në tabelë poshtë skemës: *Kur e mbajmë besnikërisht besëlidhjen e sakramentit . . . Ftoni studentët ta plotësojnë thënien në tabelë bazuar në atë që mësuani nga Moroni 4:3 dhe Moroni 5:2. (Një mënyrë për ta mbyllur thënien do të ishte si më poshtë: **Kur e mbajmë besnikërisht besëlidhjen e sakramentit, ne mund të kemi gjithmonë Shpirtin e Zotit me ne.**)*

- Në ç’ mënyrë ky premtim që Shpirti mund të jetë gjithmonë me ne, ia vlen për përpjekjet tona për ta mbajtur këtë besëlidhje?

Ftojini një student të lexojë thënien në vijim nga Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Kërkojini klasës të dëgjojë se çfarë mund të bëjë Shpirti për ne.

“Shpirti i Zotit mund të jetë udhërrëfyesi ynë dhe do të na bekojë me drejtim, udhëzim dhe mbrojtje shpirtërore gjatë udhëtimit tonë në vdekshmëri” (“That We May Always Have His Spirit to Be with Us”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2006, f. 31).

- Kur keni marrë udhëzim, drejtim, mësim apo mbrojtje në saje të shoqërimit nga Fryma e Shenjtë? (Përveç të kërkuarit nga studentët që të tregojnë përvoja, mund të dëshironi të tregoni një përvojë tuajën.)
- Çdo javë gjatë sakramentit, ne kemi rastin të shqyrtojmë se sa mirë po e mbajmë besëlidhjen e përshkruar në lutjet e sakramentit. Si mund të na ndihmojë kjo në përpjekjet tona që gjithmonë ta kemi Shpirtin me ne?
- Ndërsa përsiatni mbi atë që keni mësuar sot rreth marrjes së sakramentit, cila pjesë e lutjeve të sakramentit është veçanërisht domethënëse për ju? Përse?

Nxitini studentët të përsiatin mbi Shlyerjen e Shpëtimtarit ndërsa marrin sakramentin. Ftojini të rishikojnë skemat e tyre dhe të ndjekin deri në fund idetë e tyre për mbajtjen e besëlidhjes së sakramentit më plotësisht. Kujtojuni studentëve premtimin e Zotit për ne kur e mbajmë këtë besëlidhje: do të kemi gjithmonë me vete Shpirtin e Tij. Dëshmoni për bekimet që do të na vijnë në jetën tonë kur kujtojmë dhe mbajmë besëlidhjen që bëjmë çdo javë kur marrim sakramentin.

Përsëritja e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Ju mund të doni të programoni një provë përfundimtare të zotërimit të shkrimit të shenjtë ose të përsërisni veprimtari për t'i ndihmuar studentët të përforcojnë zotërimin prej tyre të fragmenteve të përzgjedhura nga Libri i Mormonit. Vendosi se si do të donit ta provonit njohurinë e tyre dhe planifikoni një veprimtari që i përshtatet atij qëllimi. Ju mund të krijoni një test me përputhje ose një fletë prove me hapësira për plotësim të gjetur me referenca dhe fjalë apo skenare kyç, ose mund t'i testoni studentët për të parë sa i kanë mësuar përmendsh disa fragmente. Një mënyrë tjetër mund të ishte t'i caktoni çdo studenti të japë një mësim të shkurtër apo të japë një bisedë duke përdorur fragmente për zotërimin e shkrimit të shenjtë si burimin kryesor. Sido që të vendosni ta formoni një përvojë përfundimtare me fragmentet për zotërimin e shkrimit të shenjtë, jepuni studentëve kohë për të studiuar dhe për t'u përgatitur. Kohëzgjatja e mësimit të sotëm mund të sigurojë kohë për ta filluar këtë përgatitje.

Moroni 6

Hyrje

Ndërsa Moroni i afrohej përfundimit të shkrimeve të tij në fletët, ai shpjegoi disa nga cilësitë për individët që duhet të pagëzohen në Kishë. Ai më pas përvijoi përgjegjësitë e anëtarëve të Kishës për t'u kujdesur për

njëri-tjetrin. Ai gjithashtu shpjegoi qëllimet e mbledhjeve të Kishës dhe theksoi nevojën që mbledhjet e Kishës të drejtohen me anë të ndikimit të Frymës së Shenjtë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 6:1–3

Moroni shtjellon kërkesat për pagëzim

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë sikur kanë një vëlla a motër shtatëvjeçare që do të hyjë për tetë brenda pak muajve. Kërkojuni gjithashtu të përfytyrojnë se prindërit e tyre u kanë kërkuar të japin një mësim në një mbrëmje familjare mbi përgatitjen për pagëzim. Ftoni disa studentë të tregojnë se çfarë do të jepnin mësim me qëllim që të ndihmojnë vëllanë a motrën e tyre më të vogël që të përgatitet për t'u pagëzuar.

Shpjegoni se Moroni 6 përmban përshkrimin e Moronit mbi kërkesat për pagëzim. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 6:1–3, duke parë për kërkesat për pagëzim. Më pas i ftoni studentët të tregojnë atë që gjetën. Mëri parasysht të bëni pyetjet që vijojnë:

- Çfarë do të thotë, sipas jush, se ata që presin të pagëzohen duhet të sjellin “fryt, që ata [janë] të denjë për të”? (Ata duhet të jetojnë në bindje ndaj urdhërimeve të Perëndisë, duke treguar se janë gati të bëjnë dhe të mbajnë besëlidhjen e pagëzimit.)
- Përse mendoni se është e rëndësishme për një individ që të ketë “një zemër të thyer dhe shpirt të penduar” përpara se të pagëzohet? (Ju mund të doni të shpjegoni se fraza “një zemër të thyer dhe shpirt të penduar” i referohet përlulësisë dhe gatishmërisë së një personi për t'u penduar dhe bindur ndaj urdhërimeve të Zotit.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 6:3 dhe kërkojini klasës të gjejë se çfarë besëlidhemi të bëjmë kur pagëzohemi. Studentët duhet të gjejnë të vërtetën vijuese: **Nëpërmjet pagëzimit, ne besëlidhim të marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit dhe t'i shërbejmë Atij deri në fund.** (Ju mund të doni t'u kërkonit studentëve të rikujtojnë atë që mësuuan në mësimin e mëparshëm rreth domethënies së marrjes mbi vete të emrit të Jezu Krishtit.)

- Nga përvoja juaj, përse një individ që dëshiron të pagëzohet, ka nevojë për vendosmëri që t'i shërbejë Jezu Krishtit deri në fund?
- Çfarë keni bërë për ta ruajtur dhe forcuar vendosmërinë tuaj për t'i shërbyer Zotit?

Moroni 6:4

Moroni shpjegon si të kujdesemi për anëtarët e Kishës dhe t'i ushqejmë ata shpirtërisht

Tregojuni studentëve se, pasi ai përshkruan kërkesat për pagëzim, Moroni shpjegoi se çfarë bëhej në kohën e tij për t'i ndihmuar individët e pagëzuar rishtazi të qëndronin besnikë në besëlidhjet e tyre. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 6:4, duke parë për atë që bënin anëtarët e Kishës për t'i ndihmuar anëtarët e rinj. U kërkonit studentëve të raportojnë mbi atë që gjejnë. Renditini përgjigjet e tyre në tabelë.

Kërkojuni studentëve të përmbledhin atë që Moroni 6:4 na mëson rreth përgjegjësisë tona ndaj anëtarëve të tjerë të Kishës, veçanërisht anëtarëve të rinj. (Për shembull, studentët mund të përgjigjen si më poshtë: **Ne kemi përgjegjësi për t'i kujtuar anëtarët e tjerë të Kishës dhe për t'i ushqyer ata shpirtërisht me anë të fjalës së Perëndisë.** Ata gjithashtu mund të thonë se **ne duhet ta ndihmojmë njëri-tjetrin që të jemi përherë të kujdesshëm në lutje** dhe se **duhet ta ndihmojmë njëri-tjetrin për t'u mbështetur te Shpëtimtari dhe Shlyerja e Tij.**)

- Si mund ta përmbushim përgjegjësinë tonë për ta kujtuar njëri-tjetritin?
- Si e ushqejmë njëri-tjetritin me “fjal[ën] e mirë [të] Perëndisë”?
- Çfarë bekimesh vijnë nga të qenit të ushqyer me anë të fjalës së Perëndisë?

Lexoni thënien në vijim nga Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Shumë njerëz nuk vijnë në kishë thjesht për të kërkuar disa fakte të reja ungjillore ose për të takuar miq të vjetër, edhe pse e gjithë kjo është e rëndësishme. Ata vijnë në kërkim të një përvoje shpirtërore. Ata duan paqe. Ata duan që besimi i tyre të përforcohet dhe shpresa e tyre të përtërihet. Ata duan, shkurt, të ushqehen nga fjala e mirë e Perëndisë, të forcohen nga fuqitë e qiellit. Ata prej nesh që thirren për të folur apo dhënë mësim ose udhëhequr, kanë një detyrim që të ndihmojnë të sigurohet ajo, sa më mirë që është e mundur” (“A Teacher Come from God”, *Ensign*, maj 1998, f. 26).

Kërkojuni studentëve të marrin parasysh njerëzit që bëjnë përpjekje, ose që kanë bërë përpjekje, për t’i kujtuar ata dhe për t’i ushqyer shpirtërisht. Pyetini nëse kanë menduar ndonjëherë, për shembull, rreth të gjithë individëve që janë lutur për ta, kanë përgatitur mësim për ta, i kanë nxitur në veprimtarinë e tyre në Kishë dhe i kanë ndihmuar gjatë sfidave me të cilat janë përballur. Ftoni disa studentë të tregojnë se si janë bekuar ngaqë dikush është kujtuar për ta dhe i ka ushqyer me anë të fjalës së Perëndisë. Ju mund të merrni parasysh t’u jepni studentëve kohë që të shkruajnë letra për të falënderuar njerëz, përpjekjet e të cilëve i kanë ndihmuar.

Kërkojuni studentëve të marrin parasysh individë të veçantë, të cilët Zoti mund të dojë që ata t’i kujtojnë apo t’i ushqejnë. Ftoni studentët që të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta atë që ata mund të bëjnë më mirë për t’i përmbushur përgjegjësitë që kanë ndaj anëtarëve të tjerë të Kishës. Nxitini t’u kushtojnë vëmendje të veçantë nevojave të anëtarëve të rinj.

Moroni 6:5–9

Moroni përshkruan qëllimet e mbledhjeve të Kishës dhe se si duhet të drejtohen mbledhjet

Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se secili prej tyre është prind i një të riu apo të reje që, gjatë disa javëve të fundit, ka thënë se ai apo ajo nuk dëshiron të shkojë në kishë, sepse i duket pa kuptim dhe e mërzhitshme. Ftojini studentët të shqyrtojnë se çfarë mund të thonë për ta nxitur adoleshentin/en të shkojë në kishë dhe si mund ta ndihmojnë atë të kuptojë arsyet e drejta për të marrë pjesë rregullisht në kishë.

Shkruajeni thënien e paplotë vijuese në tabelë:

Si anëtarë të Kishës, ne duhet të mblidhemi shpesh së bashku për . . .

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 6:5–6. Kërkojini klasës ta ndjekë atë dhe të shohë për mënyra për ta plotësuar thënien në tabelë. Teksa studentët raportojnë atë që gjejnë, i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë. Përgjigjet e tyre mund të përfshijnë të vërtetat vijuese:

Si anëtarë të Kishës, ne duhet të mblidhemi shpesh së bashku për të agjëruar dhe për t’u lutur.

Si anëtarë të Kishës, ne duhet të mblidhemi shpesh së bashku për të forcuar njëri-tjetritin shpirtërisht.

Si anëtarë të Kishës, ne duhet të mblidhemi shpesh së bashku për të marrë sakramentin në kujtim të Jezu Krishtit.

Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tregoi një pjesë nga një letër prej një miku që mësoi se si të gjente gëzim duke marrë pjesë në kishë:

“Vite më parë unë ndryshova qëndrim lidhur me vajtjen në kishë. Nuk shkoj më në kishë për interesin tim, por që të mendoj për të tjerët. Caktoj si qëllim të përshëndes njerëzit që ulen vetëm, të mirëpres vizitorët, . . . të dal vullnetar për ndonjë detyrë. . . .

Shkurt, unë shkoj në kishë çdo javë me qëllim që të jem aktiv, jo pasiv, dhe të sjell një ndryshim pozitiv në jetën e njerëzve. Si rrjedhim, pjesëmarrja ime në

mbledhjet e Kishës më jep shumë më tepër kënaqësi dhe plotësim” (cituar në “Shërbimi Vetëmohues”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2009, f. 96).

Ndërsa mendoni rreth nevojave të studentëve në klasën tuaj, merrni parasysh të shtroni disa ose të gjitha pyetjet vijuese për t’i ndihmuar ata të analizojnë dhe të zbatojnë parimet që gjetën nga Moroni 6:5–6:

- Çfarë përvajash ju kanë mësuar mbi rëndësinë e të luturit dhe të agjëruarit me anëtarët e lagjes apo të degës suaj?
- Çfarë mendoni se do të thotë që ne duhet të “[flasim] me njëri-tjetrin, në lidhje me mirëqenien e shpirtit [tonë]”? (Moroni 6:5). Si e bëjmë këtë në kishë?
- Si mund të jetë ndikimi i përvajës sonë në kishë nëse marrim pjesë me dëshirë për t’i forcuar të tjerët shpirtërisht?
- Cilat janë disa gjëra që mund të kujtojmë rreth Shpëtimtarit kur marrim sakramentit? Si mund të na ndihmojë marrja e sakramentit që ta kujtojmë Atë përgjatë çdo jave?
- Si mund të na ndihmojë të shkuarit në kishë për qëllimet që kemi diskutuar, që të “mba[hemi] në udhën e drejtë”? (Moroni 6:4). Çfarë mund të bëni ju për t’i nxitur të rinjtë e tjerë që të marrin pjesë në mbledhjet e Kishës?

Lexoni me zë të lartë thënien vijuese nga Presidenti Jozef Filding Smith:

“Nuk ka vend në Sion për mëkatarin që mëkaton me paramendim. Ka vend për mëkatarin e penduar, për njeriun që largohet nga ligësia dhe që kërkon për jetën e përjetshme dhe dritën e Ungjillit” (në Conference Report, prill 1915, f. 120).

Pastaj i ftoni studentët të lexojnë në heshtje Moronin 6:7–8, duke parë për atë që udhëheqësit e Kishës në kohën e Moronit ishin “të kujdesshëm”.

Ftojini studentët të raportojnë për atë që mësojnë. Ju mund të dëshironi të shpjegoni se në këtë varg, fraza “fshiheshin” i referohet shkishërimit. Nëse anëtarët e Kishës bëjnë një mëkat serioz dhe nuk pendohen, ata mund të përjashtohen, ose të humbasin anëtarësinë e tyre në Kishë dhe bekimet e besëlidhjeve të tyre.

- Cilat janë disa gjëra që udhëheqësit e Kishës i bëjnë sot për të na ndihmuar të shmanjim paudhësinë?
- Sipas Moronit 6:8, çfarë premtimi na jepet nëse pendohemi sinqerisht për mëkatet tona? **(Sa herë që pendohemi dhe kërkojmë falje me dëshirë të sinqertë, ne do të falemi.)**

Kërkojuni studentëve të marrin parasysh mundësitë që kanë për ta ndjerë Frymën e Shenjtë gjatë mbledhjeve të tyre të rregullta në Kishë të dielën (për shembull, gjatë lutjeve, gjatë sakramentit, ndërsa anëtarët japin biseda ose japin mësim, gjatë këndimit të himneve, apo kur përsiatin një shkrim të shenjtë gjatë një mësimi). Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 6:9. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë çfarë roli duhet të ketë Fryma e Shenjtë në mbledhjet tona.

- Çfarë të vërtete mësojmë nga Moroni 6:9 rreth mënyrës se si duhet të drejtohen mbledhjet e Kishës? **(Mbledhjet e Kishës duhet të drejtohen nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë.)**

- Kur e keni ndier se një mbledhje e Kishës u drejtua nëpërmjet fuqisë së Frymës së Shenjtë?

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se si kjo e vërtetë gjen zbatim te të gjitha aspektet e mbledhjeve të Kishës sonë, u kërkon ta përfytyrojnë veten në pozitën e personave në situatat vijuese. (Ju mund të doni t’i shkruani ato në tabelë përpara se të fillojë ora mësimore ose ta përgatitni si fletushkë.) Ftojini studentët të shpjegojnë se si parimi që gjetën te Moroni 6:9 mund të zbatohet në secilën nga këto situata.

1. Ju është kërkuar të mbani një bisedë në mbledhjen e sakramentit rreth Shlyerjes së Jezu Krishtit.
2. Ju është kërkuar të planifikoni një shfaqje muzikore për një mbledhje të ardhshme sakramenti.
3. Jeni ulur në një mbledhje dëshmish dhe ndieni nxitjen të jepni dëshminë tuaj, por jeni i pasigurt se çfarë duhet të thoni.

Kujtojuni studentëve se më herët në mësim u kërkuat të mendonin rreth asaj që prindrit mund të thonë për ta nxitur një të ri apo të re që të vijë në kishë. Për ta përfunduar mësimin, pyetini studentët se çfarë kanë menduar që mund ta tregojnë. Më pas jepni dëshminë tuaj rreth bekimeve të pjesëmarrjes në kishë dhe parime të tjera që keni diskutuar sot.

Moroni 7:1–19

Hyrje

Moroni shënoi një predikim që babai i tij, Mormoni, pati bërë shumë vite përpara. Ky mësim pasqyron pjesën e parë të predikimit, në të cilin Mormoni na mësoi rreth bërjes së punëve të drejta me dëshirë të sinqertë

dhe rreth mënyrës se si mund të dallojmë midis së mirës dhe së keqes. Mësimi 156 mbulon pjesën tjetër të predikimit.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 7:1–11

Mormoni i mëson pasuesit e Jezu Krishtit që të bëjnë vepra të mira me dëshirë të sinqertë

Paraqitni një frutë që duket e mirë nga jashtë.

- A keni zbuluar ndonjëherë se ajo frutë nuk ishte aq e mirë nga brenda siç dukej nga jashtë? (Ftoni disa studentë të japin shembuj. Ju mund të doni që të tregoni një përvojë tuajën.)
- Në çfarë mënyrash mundet një person të jetë si një frutë që duket e mirë nga jashtë, por është e kalbur nga brenda?

Shpjegoni se Moroni i regjistroi fjalët e babait të tij, Mormoni, rreth rëndësisë së të qenit të drejtë në zemrën tonë, si dhe të të bërit të punëve të drejta. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:2–3 dhe kërkojini klasës të gjejë grupin të cilit Moroni po i fliste. (Ai po u fliste anëtarëve të Kishës.)

Pasi studentët të raportojnë për atë që kanë mësuar, kërkojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:4–5. Ftojini klasën të ndjekë dhe të përcaktojë se si e dinte Mormoni që këta njerëz qenë “pasues paqësorë të Krishtit” (Moroni 7:3).

Shkruani frazën *dëshirë e sinqertë* në tabelë.

- Si mendoni, çfarë do të thotë kjo frazë?

Ndërsa studentët diskutojnë mbi këtë pyetje, ju mund të doni t’i kërkonin njërit prej tyre të lexojë shpjegimin vijues nga Plaku Dallin H. Oaks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne duhet jo vetëm të bëjmë çka është e drejtë. Ne duhet të veprojme për arsye të drejta. Termi bashkëkohor është *shtysë e mirë*. Shkrimet e shenja shpesh e shënojnë këtë qëndrim të drejtë të mendjes me fjalët *qëllim i plotë i zemrës ose dëshirë e sinqertë*.

Shkrimet e shenja e bëjnë të qartë se Perëndia i kupton shtysat tona dhe do t’i gjejë veprimet tona sipas tyre” (*Pure in Heart* [1988], f. 15).

Ftojini studentët të kërkojnë në heshtje te Moroni 7:6–10, duke parë për paralajmërimet e Zotit drejtuar njerëzve që bëjnë vepra të mira pa dëshirë të sinqertë.

- Çfarë paralajmërimesh u bëri Zoti atyre që bëjnë vepra të mira pa dëshirë të sinqertë? (Ai paralajmëroi se veprat e tyre nuk do t’u sjellin dobi dhe se veprat e tyre do të llogariten për keq më shumë sesa për drejtësi.)
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga këto vargje? (Ndërsa studentët mund të përmendin një numër të vërtetash, ndihmohuni të gjejnë parimin vijues: **Që të bekohemi për vepra tonat të mira, ne duhet të veprojme me dëshirë të sinqertë**.)
- Përveç të dëshiruarit të bekimeve nga Zoti, përse mendoni se është e rëndësishme të bëjmë vepra të mira me dëshirë të sinqertë?
- Çfarë ndryshimi keni vërejtur kur keni bërë vepra të mira me qëllim të drejtë?

Vini në dukje se Mormoni na nxiti të lutemi me dëshirë të sinqertë (shih Moroni 7:9). Ftojini një student të lexojë këshillën vijuese nga Presidenti Brigam Jang:

Ndiqni nxitjet e Frymës së Shenjtë

Ndërsa vendosni se cilat parime dhe doktrina të theksoni, vazhdimisht kërkonin drejtim nga Fryma e Shenjtë.

“Nuk ka rëndësi nëse ju apo unë ndiejmë se duam të lutemi, kur vjen koha për t’u lutur, lutu. Nëse nuk ndiejmë se duam të lutemi, ne duhet të lutemi gjersa ta ndiejmë se duam” (*Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* [1997], f. 45).

- Si mundet që të zgjedhurit për t’u lutur edhe kur nuk e duam, na ndihmon që më në fund të lutemi me dëshirë të sinqertë?
- Si mund të lidhet këshilla e Presidentit Brigam Jang me të bindurit ndaj udhërimeve të tjera përveç lutjes? (Nëse studentët kanë vështirësi për t’iu përgjigjur kësaj pyetjeje, merrni parasysh të tregoni shembullin vijues: Disa njerëz mund të mos marrin pjesë në kishë me dëshirë të sinqertë. Gjithsesi, nëse vazhdojnë të vijnë në kishë dhe bëjnë gjithçka munden për të ardhur dhe adhuruar, ata do të kenë përvoja që do t’i ndihmojnë të gjejnë gëzim tek ardhja në kishë. Arsyet e tyre për pjesëmarrje do të ndryshojnë. Ata do të vijnë ngaqë duan të jenë atje – ata duan të adhurojnë Perëndinë, të përtërijnë besëlidhjet e tyre dhe t’u shërbejnë të tjerëve.)

Për t’i ndihmuar studentët të zbatojnë mësimet e Mormonit në bërjen e veprave të mira me dëshirë të sinqertë, përgatitni aktivitetin vijues përpara orës mësimore: përgatitni disa copa të vogla letre. Në secilën copë letre, shkruani një urdhërim. Shembujt mund të përfshijnë agjërimin, pagimin e së dhjetës, shërbimin ndaj të tjerëve, studimin e shkrimeve të shenjta, respektimin e prindërve dhe çfarëdo urdhërimi tjetër që ndieni se mund të jetë i dobishëm për studentët që ta diskutojnë. Vendosini copat e letrës në një kuti.

Në klasë, ftojini një student të vijë përpara dhomës. Kërkojini atij apo asaj të marrë një copë letër nga kutia dhe t’ia lexojë klasës. Pastaj kërkojini klasës të bëjë një të dyja nga sa vijon:

1. Tregoni se si ata janë ndier të bekuar kur i janë bindur me dëshirë të sinqertë atij urdhërimi.
2. Sugjeroni mënyra për t’iu bindur atij urdhërimi me dëshirë të sinqertë.

Ju mund të doni ta përsëritni këtë veprimtari disa herë.

Pas kësaj veprimtarie, merrni parasysh të tregoni një përvojë që keni pasur kur i jeni bindur një urdhërimi të Perëndisë me dëshirë të sinqertë.

Moroni 7:12–19

Mormoni jep mësim se si të gjykojmë midis së mirës dhe së keqes

Shpjegoni se Isaia profetizoi që në ditët e fundit, disa njerëz do ta quanin të keqen të mirë dhe të mirën të keqe (shih Isaia 5:20; 2 Nefi 15:20).

- Cilët janë disa shembuj të njerëzve që e quajnë të keqen të mirë dhe të mirën të keqe?
- Përse mendoni se është e rëndësishme të mos i ngatërrojmë të mirën dhe të keqen?

Ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Moroni 7:12–17. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë parimet që mund të na ndihmojnë të dallojmë të mirën nga e keqja. Ju mund të doni t’i nxitni të shenjojnë frazat që janë veçanërisht domethënëse për ta. Për t’i ndihmuar studentët të raportojnë mbi atë që kanë gjetur, bëni pyetjet vijuese:

- Si mund ta dimë se diçka vjen nga Perëndia? (Sigurohuni që studentët të përcaktojnë të vërtetën vijuese: **Ajo që është nga Perëndia na fton të bëjmë mirë, të besojmë në Jezu Krishtin dhe ta duam Perëndinë dhe t’i shërbejmë Atij.**)
- Si mund ta dimë se diçka vjen nga djalli? (Sigurohuni që studentët të gjejnë të vërtetën vijuese: **Gjithçka që na bind të bëjmë keq, të mohojmë Jezu Krishtin apo të luftojmë kundër Perëndisë vjen nga djalli.**)
- Cilat janë disa mënyra me të cilat Perëndia na fton dhe na nxit të bëjmë mirë vazhdimisht?
- Si na fton dhe na nxit djalli që të mëkatojmë?

Për t’i përgatitur studentët të zbatojnë mësimet e Mormonit në gjykimin midis së mirës dhe së keqes, ftojini të shkruajnë një listë të shfaqjeve të tyre të parapëlqyera televizive, filmave, këngëve, grupeve muzikore, faqeve të internetit, programeve kompjuterike, video-lojrave apo sendeve personale. (Ju mund të doni ta ndryshoni këtë listë sipas nevojave dhe interesave të studentëve.) Pasi studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme që të shkruajnë, kërkojuni t’i lënë mënjane listat e tyre. U thoni se do të kenë mundësi të mendojnë më shumë rreth listave të tyre pas pak minutash.

- Sipas Moronit 7:16, çfarë i është dhënë çdo personi për ta ndihmuar që të dallojë të mirën nga e keqja?

Shpjegoni se Shpirti i Krishtit quhet gjithashtu Drita e Krishtit (shih Moroni 7:18). Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë Dritën e Krishtit, lexoni thënien e mëposhtme nga Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Fryma e Shenjtë dhe Drita e Krishtit janë të ndryshme nga njëra-tjetra. . . .

Pavarësisht nëse kjo dritë e brendshme, kjo dijeni për të drejtën dhe të gabuarën, quhet Drita e Krishtit, ndjesia morale, apo vetëdija, mund të na drejtojë që t'i rregullojmë veprimet tona – nëse, pra, nuk e shtypim apo nuk e shuajmë atë. . . .

Çdo burrë, grua dhe fëmijë i çfarëdo kombi, besimi apo ngjyre – kushdo, pavarësisht se ku jeton apo çfarë beson ose çfarë bën – ka brenda tij Dritën e pavdekshme të Krishtit” (“The Light of Christ”, *Ensign*, prill 2005, f. 8–10).

- Si mundet një person ta ndrydhë apo shuajë Dritën e Krishtit brenda tij apo saj?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 7:18–19 dhe të gjejnë këshillën e Mormonit rreth mënyrës se si t'i përgjigjemi Dritës së Krishtit brenda nesh. Kërkojuni studentëve të tregojnë atë që mësojnë.

- Çfarë mendoni se do të thotë “të kërkonte me zell në dritën e Krishtit”?
- Çfarë parimesh mund të mësojmë nga Moroni 7:19? (Studentët duhet të gjejnë parimet vijuese: **Ndërsa kërkojmë me zell Dritën e Krishtit, ne mund të bëjmë dallimin midis së mirës dhe së keqes. Në qoftë se mbështetemi në çdo gjë të mirë, ne do të jemi fëmijë të Krishtit.** Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë për ta kuptuar frazën “fëmijë i Krishtit”, ju mund të doni t'i referoheni mësimi 55 në këtë manual.)
- Kur keni kërkuar të dini nëse diçka ishte e mirë apo e përshtatshme? Çfarë bëtë ju për “të kërkuar me zell” që të mësonit nëse ishte e mirë apo e përshtatshme?

Kërkojuni studentëve t'u referohen listave që bënë më parë. Shfaqni ose lexoni me zë të lartë pyetjet vijuese dhe ftojini studentët të “kërkojnë] me zell në dritën e Krishtit” (Moroni 7:19), ndërsa i shënojnë përgjigjet e tyre për këto pyetje. Mos e bëni me ngut këtë veprimtari. Jepuni studentëve kohë të mjaftueshme për të përsiatur e shkruar. Informojini studentët se nuk do t'u kërkonte ta tregojnë atë që shkruajnë.

- Sa fort ju ftojnë këto gjëra që të bëni mirë, të besoni në Jezu Krishtin dhe ta doni Perëndinë e t'i shërbeni Atij?
- A priret ndonjë nga këto gjëra që t'ju bindë për të bërë keq, për të dyshuar te Jezu Krishti ose për t'ju ndaluar së shërbyeri Perëndisë?
- A ndieni se duhet ta largoni ndonjë nga këto gjëra prej jetës suaj? Nëse po, si do ta bëni? Theksoni se ndonjëherë mund të jetë e vështirë të bëjmë atë që e dimë se është e drejtë kur kërkohet të lëmë diçka që e pëlqejmë. Për t'i ndihmuar studentët ta mbështesin njëri-tjetrin në këtë përpjekje, pyetni:
- Çfarë këshille do të ofronit për ta ndihmuar dikë të lërë gjëra që nuk janë të mira apo të përshtatshme?

Për të përfunduar, pohoni se kur ndjekim Dritën e Krishtit, ne mund ta dallojmë atë që është e mirë, të shmangim mashtrimet e Satanit dhe të jetojmë si pasues të Jezu Krishtit.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Moroni 7:17. Djalli nuk bind askënd për të bërë mirë

Plaku Xhefri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi:

“Satasi ose Luciferi ose ati i gënjeshtrove – pavarësisht si e quani – është i vërtetë, pasqyrimi i vërtetë i së keqes. Arsyet e tij janë në çdo rast keqdashëse. . . . Ai

është përjetësisht kundër dashurisë së Perëndisë, Shlyerjes së Jezu Krishtit dhe punës së paqes e shpëtimit. Ai do të luftojë kundër këtyre gjërave kurdo dhe kudo që të mundet. Ai e di se do të mundet dhe do të flaket në fund, por është i vendosur që të shkatërrojë sa më shumë njerëz të tjerë që të mundet” (“Ne Jemi të Gjithë të Rekrutuar”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 44).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Ethëri 13–Moroni 7:19 (Njësia 31)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuajnë, ndërsa studiojnë Ethërin 13–Moronin 7:19 (njësia 31), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Ethëri 13–15)

Jareditët kundërshtuan profetin Ethër dhe vazhduan në ligësi dhe luftë gjersa më në fund shkatërruan njëri-tjetrin. Nga ky rrëfim, studentët mësuajnë se, nëse ne i kundërshtojmë paralajmërimet e Zotit për t'u penduar, Shpirti i Tij tërhiqet dhe Satani fiton fuqi mbi zemrat tona. Studentët qenë gjithashtu në gjendje të shohin se zemërimi dhe hakmarrja na çojnë të bëjmë zgjedhje që dëmtojnë veten dhe të tjerët. Në rrëfimin e tij për shkatërrimin e Jareditëve, Moroni u dha lexuesve të tij shpresë duke deklaruar se Jerusalemi i Ri, ose Sioni, do të ndërtohet në ditët e mëvonshme.

Dita 2 (Moroni 1–5)

Ndërsa Moroni endej për të shpëtuar jetën e vet, ai regjistroi informacion të mëtejshëm mbi priftërinë dhe ordinancat e ungjillit. Ai shkroi se dhënia e dhuratës së Frymës së Shenjtë dhe shugurimi në detyra të priftërisë bëhen me anë të vënies së duarve nga ata që kanë autoritet. Vëmendja e Moronit për sakramentin u siguroi studentëve një mundësi për të përsiatur se si simbolet e sakramentit mund t'i ndihmojnë ata për të kujtuar Shlyerjen e Jezu Krishtit. Atyre iu kujtua gjithashtu se, ndërsa mbajnë besnikërisht besëlidhjet që shoqërohen me sakramentin, ata mund ta kenë gjithmonë Shpirtin e Zotit të jetë me ta.

Dita 3 (Moroni 6)

Moroni theksoi rëndësinë e pagëzimit, shoqërimin në Kishë dhe drejtimin e mbledhjeve të Kishës nëpërmjet Frymës së Shenjtë. Studentët mësuajnë se nëpërmjet pagëzimit ne besëlidhim të marrim mbi vete emrin e Jezu Krishtit dhe t'i shërbejmë Atij deri në fund. Ata gjithashtu mësuajnë rreth përgjegjësisë që kanë që të ushqejnë shpirtërisht anëtarë të tjerë të Kishës duke u mbledhur së bashku shpesh për të agjëruar dhe lutur dhe për të marrë sakramentin në kujtim të Jezu Krishtit. Përveç kësaj, studentët mësuajnë se aq shpesh sa pendohemi dhe kërkojmë falje me dëshirë të sinqertë, ne do të falemi.

Dita 4 (Moroni 7:1–19)

Moroni regjistroi një fjalim dhënë nga babai i tij, i cili u mësoi se, që të bekohemi për punët tona të mira, ne duhet

t'i bëjmë ato punë me dëshirë të sinqertë. Në këtë fjalim Moroni dha gjithashtu mësim se si mund të marrim vendime të drejta. Studentët zbuluan se gjithçka që vjen nga Perëndia, na fton të bëjmë mirë dhe ta duam Perëndinë dhe t'i shërbejmë Atij, dhe çfarëdo që na bind të bëjmë keq dhe të luftojmë kundër Perëndisë, vjen nga djalli. Moroni iu përgjërua dëgjuesve të tij që të kërkojnë me zell në Dritën e Krishtit, që do t'u japë atyre fuqi për të bërë dallim midis së mirës dhe së keqes.

Hyrje

Mësimi i sotëm thekson arsyet dhe nevojën për secilin prej nesh që të marrë pjesë në mbledhjet e Kishës. Ai gjithashtu i nxit studentët në vendosmërinë e tyre për të bërë dallim midis së mirës dhe së keqes dhe për të kërkuar me zell në Dritën e Krishtit me qëllim që të bëjnë gjykime të mira.

Sugjerime për Mësimdhënien

Ethëri 14–15

Moroni regjistron fundin e qytetërimit Jaredit

Shkruani shifrën 2.000.000 në tabelë. Kërkojuni studentëve të përfytyrojnë se sa shumë njerëz është dymilionëshi krahasuar me numrin e njerëzve që jetojnë në qytetin e tyre. Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Ethërin 15:1–2 ndërsa klasa rishikon atë që ndodhi me dy milionë Jareditët.

Pyetni nëse ndonjë nga studentët mund t'i përmbledhë ngjarjet që çuan në shkatërrimin e Jareditëve, siç janë regjistruar tek Ethëri 14–15. Nëse studentët kanë vështirësi të përgjigjen, ftojini të rishikojnë fragmentet vijuese të shkrimit të shenjtë: Ethëri 14:5–10, 24; 15:1–6, 19, 22.

Pyetni: Cilat janë disa mësimet që mund t'i mësojmë nga shkatërrimi i Jareditëve?

Këto dy të vërteta u theksuan në mësimet e studentëve gjatë javës: 1) **Nëse ne i kundërshtojmë paralajmërimet e Zotit për t'u penduar, Shpirti i Tij do të tërhiqet dhe Satani do të fitojë fuqi mbi zemrat tona.** 2) **Zemërimi dhe hakmarrja i çojnë njerëzit të bëjnë zgjedhje që i lëndojnë ata vetë dhe të tjerët.**

Pyetni: Cilat janë disa situata në të cilat këto mësimet mund të zbatohen në jetën e një të riu apo të reje sot?

Moroni 1–3

Moroni dëshmon se ai nuk do ta mohojë Krishtin

Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Moronin 1:1–4. Pastaj bëjini klasës pyetjet vijuese:

- Përse do ta vrisnin lamanitët Moronin?

- Çfarë tregon kjo rreth besimit dhe kurajës së Moronit? Si mund ta zhvillojmë ne një dëshmi të tillë të qëndrueshme për Jezu Krishtin?

Moroni 4–6

Moroni regjistron lutjet e sakramentit, kërkesat për pagëzim dhe arsyet për mbledhjet e Kishës

Shkruani frazën vijuese në tabelë: *Përse duhet të shkoj në kishë të dielën*. I ftoni studentët të kërkojnë te Moroni 4–6 dhe të përgatitin një përgjigje një deri dyminutëshe për këtë thënie duke bërë disa shënime në ditarët e tyre të studimit të shkrimeve të shenjta. Nxitini të përfshijnë në përgjigjet e tyre të paktën dy nga elementët vijues (ju mund të doni t’i shkruani në tabelë këto ose t’i përgatitni në një fletushkë):

1. Një fragment nga shkrimi i shenjtë te Moroni 4–6 që shpjegon një arsye për t’u mbledhur së bashku në kishë.
2. Një doktrinë apo parim që shpjegon përse duhet të marrim pjesë në mbledhjet e Kishës.
3. Një përvojë vetjake që ilustron arsyen përse ne duhet të marrim pjesë në mbledhjet e Kishës.
4. Një dëshmi personale për rëndësinë e marrjes pjesë në mbledhjet e Kishës.

Sapo studentët të kenë pasur kohë të mjaftueshme për t’i përgatitur mendimet e tyre, ftoni disa prej tyre që t’ia tregojnë këndvështrimet e tyre klasës.

Pasi studentët të kenë thënë atë që kanë mësuar, shtoni dëshminë tuaj për të vërtetat që ata kanë gjetur dhe për rëndësinë e të mbledhurit së bashku rregullisht në mbledhjet e Kishës.

Moroni 7:1–19

Mormoni na mëson se si të gjykojmë midis së mirës dhe së keqes

Përpara se të fillojë ora mësimore, mbushni një gotë me ujë dhe një tjetër me përzierje uji dhe uthull të bardhë (ose kripë). Gotat duhet të duken njësoj. Informoni klasën se ju keni dy gota uji që duken të jenë njësoj, por njëra prej tyre ka shije të athët (ose të kripur). Kërkoni për një vullnetar që të përcaktojë cila gotë ka ujë të mirë dhe cila gotë ka ujë të athët (ose të kripur) (ata duhet ta bëjnë këtë duke e provuar ose duke e nuhatur).

Pyetni: Si mund ta gjejmë se diçka është e keqe pa e provuar atë në të vërtetë?

Shpjegoni se në analin e tij Moroni përfshiu një predikim nga ati i tij, Mormoni, që e ndriçon këtë pyetje. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:11–13, 15–16. Kërkojini klasës të zgjedhë të paktën një frazë që u bie në sy, e cila shpjegon se si mund të bëjmë dallim midis së mirës dhe së keqes. Jepuni disa studentëve mundësi të tregojnë për një frazë që zgjedhën.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:19 dhe kërkojini klasës të kërkojë atë që Mormoni tha se ne duhet të bëjmë me qëllim që të dallojmë të mirën nga e keqja.

Pyetni: Çfarë na këshilloi Mormoni të bëjmë në mënyrë që të mund të bëjmë dallimin midis së mirës dhe së keqes?

Studentët duhet të jenë në gjendje të gjejnë parimin vijues: **Ndërsa e kërkojmë me zell Dritën e Krishtit, ne mund të bëjmë dallim midis së mirës dhe së keqes.**

Bëjuni studentëve pyetjet vijuese:

- Nga studimet tuaja këtë javë, çfarë kuptoni se është Drita e Krishtit?
- Kur ju ka ndihmuar Drita e Krishtit të bëni dallimin midis së mirës dhe së keqes?

Jepuni studentëve një apo dy minuta që të shkruajnë një listë të shfaqjeve të tyre të parapëlqyera televizive, këngëve, grupeve muzikore, faqeve të internetit, programeve kompjuterike, videojërave apo sendeve personale. Ftojini të përdorin Moronin 7:16–19 për të përcaktuar nëse elementet në listat e tyre i ndihmojnë të vijnë më afër Perëndisë apo të lëvizin më larg Tij.

Kujtojini studentët për ftesën që kanë marrë në studimin e tyre këtë javë për të lënë jashtë jetës së tyre ato gjëra që nuk janë të mira dhe të “mbështeten në çdo gjë të mirë” (Moroni 7:19). Ju mund të doni të tregoni një përvojë që keni pasur kur keni ndjekur Dritën e Krishtit dhe ishit në gjendje të bëni dallimin midis së mirës dhe së keqes.

Njësia Tjetër (Moroni 7:20–10:34)

Ftojini studentët të shqyrtojnë pyetjet vijuese ndërsa studiojnë njësinë tjetër: Çfarë është dashuria hyjnore? Si mund të fitojë një njeri dashuri hyjnore? Përse nuk duhet të pagëzohen fëmijët e vegjël apo foshinat? Si qëndruan besnikë Mormoni dhe Moroni madje kur ata ishin të rrethuar nga ligësia? Cilat genë fjalët e fundit të Moronit? Përse ato janë të rëndësishme?

Moroni 7:20–48

Hyrje

Moroni regjistroi përfundimin e predikimit që ati i tij, Mormoni, pati bërë në një sinagogë vite përpara. Në predikim, Mormoni u mësoi dëgjuesve të tij se si të “mbështete[shin] në çdo gjë të mirë” (Moroni 7:20, 25). Ai shpjegoi marrëdhënien midis besimit, shpresës e

dashurisë hyjnore dhe përfundoi me një lutje ndaj popullit të tij që t’i luteshin Atit me të gjithë energjinë e zemrës për dhuratën e dashurisë hyjnore, “dashuri[në] e pastër [të] Krishtit” (Moroni 7:47).

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 7:20–39

Mormoni jep mësim se nëpërmjet besimit në Jezu Krishtin, ne mund të mbështetemi në çdo gjë të mirë

Përpara fillimit të orës mësimore, shkruani pyetjen vijuese në tabelë:

Cilat janë disa gjëra të mira me të cilat Ati Qiellor ju ka bekuar?

Në fillim të orës mësimore, u jepni studentëve një apo dy minuta për t’iu përgjigjur kësaj pyetjeje në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta. Pastaj ftojini të lexojnë disa nga gjërat që kanë renditur.

Lexoni me zë të lartë Moronin 7:24. Kërkojini klasës t’ju ndjekë, duke parë për burimin e të gjitha gjërave të mira që u kanë ardhur.

- Cili është burimi i të gjitha gjërave të mira që ju kanë ardhur? (Përgjigjet e studentëve mund të ndryshojnë, por ato duhet të shprehin të vërtetën vijuese: **Të gjitha gjërat e mira vijnë në saje të Jezu Krishtit.**)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë më tej doktrinën që u mësohet te Moroni 7:24, shpjegoni se, si pasardhës të Adamit dhe Evës, ne jemi të “rënë” dhe të paaftë të marrim vetë ndonjë bekim (shih edhe Alma 22:14; Ethëri 3:2; Nenet e Besimit 1:3). Pa Jezu Krishtin dhe Shlyerjen e Tij, “asgjë e mirë nuk do të mund [të na] vinte [neve]”. Çdo gjë e mirë që kemi marrë ndonjëherë nga Ati ynë Qiellor, ka ardhur nëpërmjet Shpëtimtarit dhe Shlyerjes së Tij.

Shpjegoni se Ati Qiellor ka shumë bekime në ruajtje për ne. Ai do që ne “të mbështete[mi] në çdo gjë të mirë” (Moroni 7:19) dhe Ai do që të na japë gjithçka që Ai ka (shih DeB 84:38).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë pyetjen e Mormonit te Moroni 7:20. Pastaj ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 7:21–24, duke kërkuar atë që këto vargje japin mësim mbi mënyrën se si mund të mbështetemi në çdo gjë të mirë.

- Bazuar në atë që keni lexuar te Moroni 7:21–24, si do t’i përgjigjeshit pyetjes së Mormonit te Moroni 7:20? (Ndërsa studentët përgjigjen, ndihmohjini të gjejnë parimin vijues: **Ndërsa ushtrojmë besim te Jezu Krishti, ne mund të mbështetemi në çdo gjë të mirë.**)

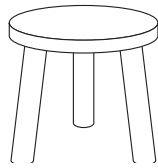
Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë se si mund të “mbështete[en] në çdo gjë të mirë”, kërkojuni disave prej tyre të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Moroni 7:25–26, 32–38. Ftoni gjysmën e klasës të gjejë mënyra se si ne duhet të shfaqim besimin tonë në Jezu Krishtin. Ftoni gjysmën tjetër të shohë për gjëra të mira që na vijnë si rrjedhim. (Kur një student lexon vargun 33, ju mund të doni të shpjegoni se fraza “të përshtatshme” u referohet gjërave që janë në përputhje me vullnetin e Zotit.)

Pasi studentët raportojnë për ato që kanë gjetur, mermi parasysht t’u kërkonti të shkruajnë një qëllim që do t’i ndihmojë të ushtrojnë besim më të madh në Jezu Krishtin dhe të mbështeten në të gjitha gjërat e mira që Ati Qiellor dëshiron t’u japë. Jepni dëshminë tuaj që bekime të mëdha vijnë nëpërmjet Shpëtimtarit, ungjillit të Tij dhe Shlyerjes së Tij. Nxiti- ni studentët të ushtrojnë besim më të madh tek Ai.

Moroni 7:40–43

Mormoni na mëson se besimi në Jezu Krishtin na bën që të kemi shpresë për jetë të përjetshme

Vizatoni në tabelë një figurë të një stoli me tri këmbë (ose tregoni një stol me tri këmbë).

Lexoni thënien në vijim nga Plaku M. Rasëll Ballard, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Tri parime hyjnore përbëjnë themelin mbi të cilin ne mund të ndërtojmë ngrehinën e jetës sonë. . . . Së bashku ato na japin një bazë mbështetjeje si këmbët e stolit me tri këmbë” (“The Joy of Hope Fulfilled”, *Ensign*, nëntor 1992, f. 33).

Emërtojeni një nga këmbët e stolit me frazën *Besim në Jezu Krishtin*. Kërkojuni studentëve të mendojnë rreth asaj që dy këmbët e tjera mund të përfaqësojnë. Më pas ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 7:40 që të gjejnë se çfarë përfaqëson këmba e dytë. (Këmba e dytë përfaqëson shpresë.)

Lexoni me zë të lartë shprehjet vijuese për shpresën. Ftojini studentët të dëgjojnë për ndryshimet midis këtyre dy shprehjeve.

1. Unë shpresoj se do të bjerë shi sot.
  2. Unë kam shpresë te premtimi i Zotit se unë mund të ndiej paqe nëpërmjet pendimit.
- Në çfarë mënyrash ndryshojnë këto shprehje? (Ndihmohjini studentët të kuptojnë se në shembullin e parë, fjala *shpresë* nënkupton një dëshirë të pasigurt. Në shembullin e dytë, fjala *shpresë* është një shprehje besimi në vetvete. Ajo është një shtysë për veprim dhe përqendrohet te Shlyerja e Jezu Krishtit.)

Për t’i ndihmuar studentët të kuptojnë fjalën *shpresë* siç përdoret në shkrimet e shenjta, ftoni një student të lexojë me zë të lartë thënien vijuese nga Presidenti Diter F. Uhtdorf, i Presidencës së Parë:

“Shpresa është një dhunti e Shpirtit. . . .

Shpresa nuk është një njohuri, por më shumë besimi i qëndrueshëm që Zoti do të plotësojë premtimin që na ka dhënë. Ajo është besimi se, nëse jetojmë sipas ligjeve të Perëndisë dhe të fjalëve të profetëve të Tij tani, ne do të marrim bekimet e dëshiruara në të ardhmen. Ajo është të besosh dhe të presësh që lutjet tona të marrin përgjigje. Ajo manifestohet në besimin tek vetja, optimizmin, entuziazmin dhe këmbënguljen me durim” (“Forca e Pafundme e Shpresës”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2008, f. 21–22).

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:41. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për atë që Mormoni na mësoi se duhet të shpresojmë. Ndërsa studentët raportojnë për çka gjejnë, emërtoni këmbën e dytë të stolit me frazën *Shpresë për Jetë të Përjetshme*.

Vini në dukje se Moroni 7:41 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë këtë varg në mënyrë të dukshme që të jenë në gjendje ta gjejnë lehtësisht.

- Sipas Moronit 7:41, si mund të shpresojmë të ngrihemi në jetë të përjetshme? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të gjejnë parimin vijues: **Nëse ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të arrijmë shpresë që nëpërmjet Shlyerjes së Tij të ngrihemi në jetë të përjetshme.**)

Ftojini studentët të lexojnë më vete Moronin 7:42–43, duke parë për karakteristika që na duhen me qëllim që të kemi besim dhe shpresë. Kërkojuni të raportojnë për atë që kanë gjetur. (Ju mund të doni të shpjegoni se të jesh i i bindur dhe i përvuajtur në zemër do të thotë të jesh i përgjigjshëm, i dashur dhe i nënshtuar ndaj vullnetit të Zotit.)

Moroni 7:41

është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

- Si mendoni ju, përse të qenit i bindur dhe i përvuajtur në zemër është i nevojshëm për të pasur besim dhe shpresë të Shlyerja e Jezu Krishtit?

Ftojini studentët t'i përgjigjen pyetjes vijuese në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

- Si ju jep besimi juaj te Jezu Krishti dhe Shlyerja e Tij shpresë se do të merrni jetë të përjetshme?

Moroni 7:44–48

Mormoni na mëson për rëndësinë e dashurisë hyjnore

Rikthehuni te stoli me tri këmbë. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 7:44 dhe gjeni një emërtim për këmbën e tretë të stolit. Ndërsa studentët raportojnë atë që kanë gjetur, emërtojeni këmbën e tretë me fjalën *Dashuri Hyjnore*. Kërkojuni ta përkufizojnë *dashurinë hyjnore* me fjalët e tyre.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:45–47. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për atë se si Mormoni e përshkroi dhe përkufizoi dashurinë hyjnore.

- Si e përkufizon Mormoni dashurinë hyjnore te Moroni 7:47? (“Dashuria e pastër e Krishtit.”)
- Çfarë mendoni se do të thotë që dashuria hyjnore nuk do të dështojë kurrë?
- Si mendoni ju, përse ne nuk jemi asgjë nëse nuk kemi dashuri hyjnore?

Ftojini studentët të zgjedhin përshkrime të dashurisë hyjnore te Moroni 7:45 dhe të shpjegojnë se çfarë mendojnë mbi domethënien e tyre. Sqaroni shpjegimet e tyre kur nevojitet. (Për shembull, “është e duruar” do të thotë që dikush i përballon sprovat me durim. “Nuk ka smirë” do të thotë që një person nuk është ziliqar për të tjerët. “Nuk krekoset” do të thotë që dikush është i përlur. “Nuk kërkon të mirën e vet” përshkruan cilësinë e vënies së Perëndisë dhe të të tjerëve përpara vetes. “Nuk nxitet lehtë në zemërim” do të thotë nuk inatoset lehtësisht. “Beson të gjitha gjërat” përshkruan dikë që e pranon të gjithë të vërtetën.)

Pyetini studentët si do mund të përgjigjeshin në secilën nga situatat vijuese nëse u mungon dashuria hyjnore. Pastaj pyetni se si mund të përgjigjeshin nëse janë të mbushur me dashuri hyjnore. (Ju mund të doni t'i përshtatni këto situata sipas nevojave dhe interesave të studentëve të cilëve po u jepni mësim.)

1. Njerëz tallen me ju ose dikë tjetër në shkollë.
2. Ju keni një vëlla apo motër që shpesh ju bezdis.
3. Dikush që e njihni ka bërë një mëkat të rëndë.
4. Juve nuk ju pëlqen një këshillues i ri i kuorumit apo klasës aq sa ju pëlqente këshilluesi i mëparshëm.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 7:48. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë se çfarë duhet të bëjmë ne që të bekohemi me dhuratën e dashurisë hyjnore. Ndërsa studentët japin përgjigje, sigurohuni që parimi vijues të jetë i qartë: **Nëse i lutemi Atit me të gjithë fuqinë e zemrës dhe jetojmë si pasues të vërtetë të Jezu Krishtit, ne mund të mbushemi me dashuri hyjnore.**

Vini në dukje se Moroni 7:45, 47–48 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët t'i shenjojnë këto vargje në mënyrë të dukshme që të jenë në gjendje t'i gjejnë lehtësisht.

- Përse mendoni se kemi nevojë të lutemi për dhuratën e dashurisë hyjnore me gjithë fuqinë e zemrës?
- Kur keni dëshmuar shembuj të dashurisë hyjnore? (Ftoni disa studentë të tregojnë përvoja. Ju mund të doni gjithashtu të tregoni një përvojë tuajën.)
- Kur e keni ndier se Zoti ju ka ndihmuar të ndieni më shumë dashuri hyjnore ndaj të tjerëve?

Kërkojuni studentëve të rishikojnë Moronin 7:45 dhe të zgjedhin një element të dashurisë hyjnore ku ata kanë nevojë të përmirësohen. Nxitini të luten për dhuratën e dashurisë hyjnore ndërsa përpiqen të përmirësohen në këtë fushë. Dëshmoni për ndikimin që kanë pasur besimi, shpresa dhe dashuria hyjnore në jetën tuaj.

Moroni 7:45,

47–48 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimin për t'i ndihmuar studentët për zotërimin e këtij fragmenti.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Moroni 7:41

Ndihmohjini studentët të mësojnë përmendsh Moronin 7:41. Merrni parasysh të përdorni një nga metodat e shpjeguara në shtojcën në fund të këtij manuali.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Moroni 7:45, 47–48

Ftojini studentët të zgjedhin nga lista vijuese një individ për të cilin do të donin të kishin më shumë dashuri hyjnore: një anëtar të familjes, një anëtar të kuoromit apo klasës, një shok klase në shkollë, një mik apo një fqinj. Nxitini të mendojnë rreth personit që kanë zgjedhur ndërsa lexojnë Moronin 7:45 dhe të marrin parasysh mënyra me të cilat ata mund t'i shfaqin personit më shumë dashuri si dashuria e Krishtit. Ftojini të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një ose dy mënyra se si do të shfaqnin dashuri hyjnore për personin që kanë zgjedhur. Ftojini ta bëjnë këtë përpjekje pjesë të lutjeve të tyre në javën e ardhshme. Ju mund të merrni parasysh t'u jepni studentëve mundësi që t'i tregojnë përvojat e tyre në ditët e ardhshme.

Shënim: Për shkak të kohëzgjatjes së këtij mësimi, ju mund të dëshironi ta përdorni këtë veprimtari një ditë tjetër, kur të keni më shumë kohë.

Moroni 8

Hyrje

Duke vazhduar të shtojë tek anali i shenjtë, Moroni përfshiu një letër, që ai e pati marrë nga ati i tij, Mormoni. Në letër, Mormoni regjistroi një zbulësë që pati marrë rreth arsyes përse fëmijët e vegjël nuk kanë nevojë për

pagëzim. Mormoni gjithashtu na mësoi rreth mënyrës se si mund të përgatitemi që të jetojmë me Perëndinë. Ai e përfundonte letrën e tij duke shprehur shqetësim rreth ligësisë së nefitëve dhe shkatërrimit të tyre të afërt.

Jepni Mësim me Anë të Shpirtit

Zoti tha: “Dhe Shpirti do t’ju jepet me anë të lutjes së besimit; dhe nëse nuk e merrni Shpirtin, ju s’duhet të jepni mësim” (DeB 42:14). Lutuni për aftësinë që të drejtoheni nga Fryma e Shenjtë dhe u vini rëndësi të veçantë pëshpëritjeve të Frymës së Shenjtë ndërsa jepni mësim.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 8:1–24

Mormoni na mëson që fëmijët e vegjël janë gjallë në Krishtin

Përpara se të fillojë ora mësimore, tregoni fotografinë Vajzë Duke u Pagëzuar (*Libri i Figurave Artistike të Ungjillit* [2009], nr. 104) ose një fotografi tjetër të një fëmije tetëvjeçar në shërbesën e tij apo të saj të pagëzimit. Shkruani pyetjen vijuese në tabelë:

Përse nuk pagëzohen fëmijët pa arritur moshën tetë vjeç?

Ndërsa studentët arrijnë [në klasë], ftojini të shohin te fotografia dhe të përsiatin për pyetjen në tabelë.

Kur të fillojë ora mësimore, tregojuni studentëve se në një letër për birin e tij Moronin, Mormoni na mësoi rreth shpëtimit të fëmijëve të vegjël. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 8:4–6 dhe kërkojini klasës të shohë për çfarë u shqetësua Mormoni. (Ju mund të keni nevojë të shpjegoni se te vargu 6, fjala *i madh* do të thotë i rëndë, i turpshëm apo trishtues.)

Pasi studentët raportojnë për çfarë kanë gjetur, ftojini të lexojnë në heshtje Moronin 8:7 dhe të gjejnë çfarë bëri Mormoni kur mësoi mbi këtë problem.

- Çfarë mund të mësojmë nga shembulli i Mormorit?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 8:8–9 dhe kërkojini klasës të shohë për përgjigjen e lutjes së Mormorit. Ndërsa studentët raportojnë për atë që gjejnë, ju mund të keni nevojë të shpjegoni se fraza “mallkimi i Adamit” i referohet ndarjes së Adamit nga prania e Perëndisë si pasojë e Rënies. Disa njerëz gabimisht besojnë se çdo fëmijë lindet në gjendje mëkati për shkak të Rënies. Me këtë ide të pasaktë, ata mendojnë se fëmijët e vegjël janë të padenjë për të qenë në praninë e Perëndisë nëse vdesin pa u pagëzuar. Ndërsa shpjegoni këtë, ju mund të doni t’i vini studentët të përsëritin nenin e dytë të besimit. Ju mund të sugjeroni gjithashtu që ata të kenë si referencë-kryq Moronin 8:8–9 me Nenet e Besimit 1:2. Shkruani thënien e paplotë vijuese në tabelë: *Pendimi dhe pagëzimi janë të nevojshëm për të gjithë ata që janë . . .*

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Moronin 8:10, duke parë për fjalë dhe fraza që plotësojnë thënien në tabelë. Pasi studentët i raportojnë përgjigjet e tyre, plotësojeni thënien si më poshtë: *Pendimi dhe pagëzimi janë të nevojshëm për të gjithë ata që janë të përgjegjshëm dhe të aftë të bëjnë mëkat*. Ju mund të doni t’i nxitni studentët të shenjojnë fraza te Moroni 8:10 që ua mësojnë këtë të vërtetë.

Mund të jetë me dobi të sqarohet se mëkati është “mosbindje e vullnetshme ndaj urdhërimeve të Perëndisë” (Udhëzuesi për Shkrimet e Shenjta, “Mëkat”, f. 117, scriptures.lds.org). Lexoni thënien në vijim nga Plaku Dallin H. Ouks, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Ne e kuptojmë nga doktrina jonë se përpara moshës së përgjegjshmërisë një fëmijë ‘nuk mund të bëj[ë] mëkat’ (Moroni 8:8). Gjatë asaj kohe, fëmijët mund të bëjnë gabime, madje shumë të rënda dhe dëmtuese që duhet të korrigjohen, por veprimet e tyre nuk vlerësohen si mëkatë” (“Sins and Mistakes”, *Ensign*, tetor 1996, f. 65).

Ndajeni klasën në dy pjesë. Ftojini gjysmën e studentëve të lexojnë në heshtje Moronin 8:11–18 dhe gjysmën tjetër të lexojnë në heshtje Moronin 8:11, 19–24. (Ju

mund të dëshironi t'i shkruani këto referenca në tabelë.) Përpara se të lexojnë, kërkojuni studentëve në të dy grupet të gjejnë çfarë mësimi dha Mormoni mbi pagëzimin e fëmijëve të vegjël. Kur studentët të kenë pasur mjaft kohë për të lexuar, ftoni disa nga secili grup që të raportojnë çfarë kanë gjetur. Ju mund të përdorni disa nga pyetjet vijuese për t'i ndihmuar studentët të mendojnë më tej rreth mësimëve të Mormomit:

- Çfarë mendoni se do të thotë që fëmijët e vegjël janë “gjallë në Krisht”? (Moroni 8:12, 22). (Ata janë shëlbuer nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Ata nuk mund të mëkatojnë, sepse fuqia nuk i është dhënë Satanit që t'i tundojë fëmijët e vegjël. Shih edhe Moroni 8:10; DeB 29:46–47.)
- Çfarë duhet të bëjmë ne që të bëhemi të gjallë në Krisht? (Shih 2 Nefi 25:23–26; Moroni 8:10.)
- Çfarë mund të mësojmë nga këto vargje rreth asaj se si janë shpëtuar fëmijët e vegjël? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të gjejnë të vërtetën vijuese: **Fëmijët e vegjël shpëtohen nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Studentët mund edhe të theksojnë se fëmijët e vegjël janë gjallë në Krishtin, se Perëndia nuk është një Perëndi paragjykses, dhe se Perëndia është i pandryshueshëm.**)

Shkruani shembujt vijues në tabelë ose ua jepni në një fletushkë. Ftojuni secilin student të zgjedhë një prej tyre. Më pas kërkojuni studentëve të zgjedhin një ose dy vargje nga Moroni 8:8–23 dhe të shpjegojnë se si të vërtetat në ato vargje i drejtohen shqetësimit të shprehur në shembullin që zgjedhën.

Shembulli 1: Si misionar, ju takoni një bashkëshort dhe bashkëshorte që janë tmerrësisht të dëshpëruar për shkak se bija e tyre dymuajshe vdiq. Udhëheqësi i kishës së tyre u ka thënë se fëmijët e vegjël linden në gjendje mëkati për shkak të shkeljes së Adamit. Ai thotë se, ngaqë bija e tyre nuk ishte pagëzuar përpara se të vdiste, ajo nuk mund të shpëtohet.

Shembulli 2: Ju keni një mikeshë që është takuar me misionarët dhe ka ardhur në kishë me ju. Ajo vendos që dëshiron të bashkohet me Kishën, por është ngurruese për t'u pagëzuar. “Unë u pagëzova kur isha foshnjë”, shpjegon ajo. “A nuk mjafton?”

Ndërkohë që studentët japin mendimet e tyre mbi shembullin e dytë, ju mund të keni nevojë t'u kujtoni se pendimi dhe pagëzimi janë për “ata që janë të përgjegjshëm dhe që mund të bëjnë mëkat” (Moroni 8:10). Zoti ka thënë se fëmijët fillojnë të bëhen të përgjegjshëm përpara Tij në moshën tetëvjeçare. Zbulesat mbi këtë të vërtetë gjenden te Përktimi prej Joseph Smith-it, Zanafilla 17:11 (në faqen 220 pas Udhëzuesit për Shkrimet e Shenjta në Kombinimin Tresh të Kishës sonë) dhe Doktrina e Besëlidhje 68:25–27.

Moroni 8:25–30

Mormoni na mëson se çfarë duhet të bëjnë ata që janë të përgjegjshëm, për të jetuar me Perëndinë

Shpjegoni se pasi Mormoni i mësoi Moronit rreth arsyes përse nuk ka nevojë të pagëzohen fëmijët e vegjël, ai na mësoi se përse pagëzimi është i nevojshëm për ata që janë të përgjegjshëm. Ftojuni një student të lexojë me zë të lartë Moronin 8:25–26. Kërkojuni klasës ta ndjekë, duke parë për bekimet që u vijnë njerëzve që ushtrojnë besim, pendohen dhe pagëzohen.

- Çfarë bekimesh shihni në këto vargje? (Ndërsa studentët raportojnë se çfarë kanë gjetur, ju mund të doni t'i renditni përgjigjet e tyre në tabelë. Përgjigjet mund të përfshijnë që besimi, pendimi dhe pagëzimi çojnë drejt heqjes së mëkateve, bindjes dhe përlësisë në zemër, vizitimit të Frymës së Shenjtë, shpresës, dashurisë së përsosur dhe, më në fund, bekimit të të jetuarit me Perëndinë.)

Ndërsa studentët renditin bekimet që shohin te Moroni 8:25–26, ju mund të doni të bëni këto pyetje vazhduese:

- Përse mendoni se marrja e heqjes së mëkateve tona çon në bindje dhe përlësi në zemër?
- Si mundet të qenit i bindur dhe i përlulur në zemër ta ftojë Frymën e Shenjtë në jetën tonë?
- Përse Fryma e Shenjtë na ndihmon të përgatitemi të jetojmë me Perëndinë?
- Përse mendoni se duhet të jemi të zellshëm dhe plot lutje që dashuria e përsosur të durojë në jetën tonë?

Shkruani thënien e paplotë vijuese në tabelë: *Nëpërmjet bindjes besnike ndaj urdhërimeve, ne mund të marrim Frymën e Shenjtë, që na përgatit të . . .*

I ftoni studentët të gjejnë një frazë nga Moroni 8:25–26 që plotëson këtë parim: *Nëpërmjet bindjes besnike ndaj urdhërimeve, ne mund të marrim Frymën e Shenjtë, që na përgatit të jetojmë me Perëndinë.*

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 8:27 dhe kërkojini klasës të shohë për pasojat e kryelartësisë së nefitëve. Pastaj kërkojuni studentëve të rishikojnë Moronin 8:26 dhe Moronin 8:27, duke krahasuar pasojat e bindjes dhe të përlulesisë në zemër me pasojat e kryelartësisë.

Ftojini një student tjetër të lexojë me zë të lartë Moronin 8:28. Theksoni se, pasi Mormoni shprehu shqetësim rreth nefitëve, ai tha: “Lutu për ta, biri im, që pendimi të mund të vijë tek ata”. Kujtojuni studentëve për fuqinë që mund të vijë në jetën e njerëzve kur të tjerët luten për ta.

Për ta përfunduar mësimin, ftojini studentët të shprehin ndjenjat e tyre rreth fuqisë së Shlyerjes për të shpëtuar fëmijët e vegjël dhe për të na shpëtuar ne të gjithëve ndërsa përpiqemi të jemi besnikë ndaj besëlidhjeve tona.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Moroni 8:8. “Mallkimi i Adamit hiqet nga ata tek unë”

Disa njerëz besojnë se, për shkak të Rënies së Adamit dhe të Evës, fëmijët e porsalindur vijnë në botë të njollur me mëkat. Presidenti Jozef Filding Smith shpjegoi se ky mësim është i gënjeshtërt:

“Të gjithë ata që besojnë se njeriu, po, madje çdo fëmijë i porsalindur, është i njollur me ‘mëkatin fillestar’, (me fjalë të tjera shkeljen e Adamit) mohojnë mëshirat e gjakut shlyes të Jezu Krishtit. Bibla (gjithashtu shkrimet tona të kohëve moderne) na mësojnë që Jezu Krishti është në çdo veprim, Shëlbuesi i njerëzimit qysh nga rënia. Ai pagoi borxhin që njerëzimi kishte trashëguar nëpërmjet shkeljes së Adamit. Borxhi mbi shpirtrat tanë u pagua plotësisht. Ai nuk la varur asnjë gjobë që do të kërkonte ndonjë veprim nga çfarëdo krijesë e gjallë, ose në emër të saj, për ta çliruar nga ‘mëkati fillestar’. Doktrina që fëmijët vijnë në këtë botë nën mallkimin e ‘mëkati[t] fillestar’, është një doktrinë e neveritshme në sytë e Perëndisë dhe mohon madhësinë dhe mëshirën e shlyerjes. (Shih Moroni Kapitulli 8.)” (*Church History and Modern Relevation: A Course of Study for the Melchizedek Priesthood Quorums*, 4 vëll. [1949], 4:99).

Moroni 8:8–24. Pagëzimi i fëmijës

Profeti Jozef Smith dha mësim se fëmijët e vegjël nuk duhet të pagëzohen:

“‘A besojmë [ne] te pagëzimi i fëmijëve?’ . . . Jo. . . . Sepse nuk është e shkruar askund në Bibël. . . . Pagëzimi është për heqjen e mëkateve. Fëmijët nuk kanë mëkate. . . . Fëmijët janë bërë të gjithë të gjallë në Krishtin dhe ata më të pjekur në moshë nëpërmjet besimit dhe pendimit” (*History of the Church*, 5:499).

Presidenti Bojd K. Paker, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tregoi për misionarët kohëplotë që mundën

të ngushëllonin një nënë që vuante në vdekjen e birit të saj të ri:

“Dy misionarë po bënë punë misionare në malet në jug të Shteteve të Bashkuara. Një ditë, nga një kodër, ata panë njerëz që po mbledheshin në një çeltirë shumë më poshtë. Misionarët nuk kishin shpesh shumë njerëz të cilëve mund t’u predikonin, kështu që nisën të zbrisnin për te çeltira.

Një djalë i vogël ishte mbytur dhe do të kishte një funeral. Prindërit e tij kishin dërguar që të thërrisnin meshtarin për të folur në funeralin e të birit. Misionarët qëndruan prapa ndërsa meshtari shëtitës u kthye nga babai dhe nëna e vrerosur dhe filloi predikimin e tij. Nëse prindërit do të prisnin të merrnin ngushëllim nga ky meshtar, ata do të zhgënjeheshin.

Ai i qortoi ashpër që nuk e kishin pagëzuar djalin e vogël. Ata e kishin vonuar pagëzimin për shkak të një gjëje apo një tjetre dhe tani ishte tepër vonë. Ai u tha atyre shumë hapur se djali i vogël kishte shkuar në ferr. Ishte faji i tyre. Ata duhej të fajësoheshin për vuajtjen e tij të pafund.

Pasi predikimi përfundoi dhe varri u mbulua, misionarët iu afruan prindërve të vrerosur. ‘Ne jemi shërbëtorë të Zotit’, i thanë ata të ëmës, ‘dhe ne kemi ardhur me një mesazh për ju’. Ndërkohë që prindërit e ngashëryer dëgjonin, dy misionarët lexuan nga zbulesat dhe ndanë dëshminë e tyre për rivendosjen e çelësave për shëlbimin si të të gjallëve, ashtu edhe të të vdekurve.

Kam ca simpati për atë predikues. Ai po bënte më të mirën që mundte me atë dritë dhe njohuri që kishte. Por ka më shumë se sa ai duhej të kishte qenë në gjendje të jepte. Ka një plotësi të ungjillit.

Misionarët erdhën si ngushëllues, si mësues, si shërbëtorë të Zotit, si shërbëtarë të autorizuar të ungjillit të Jezu Krishtit” (“Dhe do të Udhëhiqen nga një Fëmijë”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2012, f. 7–8).

Moroni 9

Hyrje

Në letrën e tij të fundit të regjistruar, drejtuar birit të tij, Moronit, Mormoni shprehu keqardhjen për gjendjen në ligësi të nefitëve. Ai e nxiti Moronin të punonte me zell për t'i ndihmuar nefitët të pendoheshin. Mormoni gjithashtu tregoi vuajtjet e popullit që shkaktoheshin

nga ligësia e tyre. Pavarësisht nga gjendja e korruptuar e popullit të tij, ai e nxiti Moronin që të ishte besnik te Jezu Krishti dhe të kishte shpresë në premtimin për jetë të përjetshme.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 9:1–20

Mormoni vajton për ligësinë e nefitëve dhe të lamanitëve

Kërkojuni studentëve të përsiatin nëse janë përpjekur ndonjëherë të ndihmojnë dikë, duke parë vetëm atë që përpjekjet e tyre u kundërshtuan.

- Si mund të reagojnë disa njerëz kur qëllimet e tyre të mira kundërshtohen vazhdimisht nga ata që po përpiqen t'i ndihmojnë?

Shpjegojini klasës se Moroni 9 është një letër e shkruar nga profeti Mormoni drejtuar birit të tij, Moronit. Ftojini të kërkojnë mënyrën se si Mormoni e nxiti birin e tij.

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 9:1. Kërkojini klasës ta ndjekë, duke parë për fjalën që Mormoni përdori për të përshkruar situatën e nefitëve. Pasi studentët të përgjigjen, mund t'ju duhet të shpjegoni që fjala *e dhimbshme* i drejtohet diçkaje që është shumë lënduese, hidhëruese apo dëshpëruese.

Shkruani referencat vijuese nga shkrimet e shenjta në tabelë: *Moroni 9:2–5; Moroni 9:7–10; Moroni 9:16–19*. Ndajini studentët në tri grupe. Caktojini çdo grupi të lexojë një nga fragmentet e shkrimit të shenjtit të renditur në tabelë, duke parë për gjërat e dhembshme që përshkroi Mormoni. Ftojini një student nga secili grup të raportojë për atë që gjejnë. (Nëse studentët të cilëve iu caktua Moroni 9:2–5 nuk përmendin fjalën zemërim, ju mund të doni ta përmendni rolin që zemërimi luajti në ngjarjet e tmerrshme që përshkroi Mormoni.)

Ftojini disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë nga Moroni 9:11–15, 20. Kërkojuni studentëve të kërkojnë arsyet pse ishte i hidhëruar Mormoni nga gjendja e popullit të tij. Bëni pyetjet vijuese për t'i ndihmuar studentët të analizojnë këto vargje:

- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “pa qytetërim”? (Moroni 9:11). (Të vepros si i paqytetëruar – pa sqimë apo vetëpërmbytje; të mos kesh respekt për personat e tjerë; të shpërfillësh ligjet që drejtojnë shoqërinë.)
- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “[pa] parime”? (Moroni 9:20). (Të jetosh pa standarde dhe pa respektuar e mbajtur urdhërimet e Perëndisë.)
- Çfarë mendoni se do të thotë të jesh “[pa] ndjenja”? (Moroni 9:20). (Të jesh me zemër të ngurtësuar kundër Shpirtit të Zotit dhe Dritës së Krishtit dhe të mos dallosh midis së drejtës dhe së gabuarës.)
- Çfarë faktesh shihni sot në botë që disa njerëz janë pa qytetërim, janë pa parim dhe janë pa ndjenja?

Ju mund të doni që të theksoni se Mormoni tha që populli i tij ra në këtë gjendje ligësie brenda vetëm pak vitesh (shih Moroni 9:12).

Shpjegoni se, ashtu sikurse profeti Ethër i kombit Jaredit, Mormoni dëshmoi zemërimin dhe ligësinë që kishte mposhtur popullin e tij. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 9:4. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të dëgjojë për atë që Moroni kishte frikë lidhur me nefitët. (Ai kishte frikë se “Shpirti i Zotit [pati] pushuar së përpjekuri me ta”.)

Lartësimi i mësimdhënies

Kur vendosni çfarë të jepni mësim nga një bllok i shkrimeve të shenjta dhe si ta jepni atë, zgjidhni të vërtetat dhe metodat e mësimdhënies që do t'i mësojnë dhe lejojnë studentët të lartësohen moralisht nga Fryma e Shenjtë.

- Mormoni përmendi se ai po “puno[nte] me [popullin e tij] vazhdimisht”. Përse Mormoni, apo një udhëheqës i Kishës sot, mund të vazhdojë të punojë midis njerëzve që zemërohen ose e ngurtësojnë zemrën e tyre kundër fjalës së Perëndisë?

Shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: ***Ne duhet të punojmë me zell në shërbim të Perëndisë, edhe nëse ata të cilëve u shërbejmë nuk përgjigjen pozitivisht.*** Shpjegoni se kjo është e vërtetë edhe kur ata të cilëve u shërbejmë janë fajtorë për një mëkat të rëndë. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 9:6. Kërkojuni studentëve ta ndjekin, duke parë për arsyt përse duhet të punojmë me zell në shërbim të Perëndisë, edhe nëse ata të cilëve u shërbejmë nuk na përgjigjen pozitivisht. Pasi studentët raportojnë atë që kanë gjetur, paraqituni atyre situatat e mëposhtme (ose krijoni disa nga vetja) për t’i ndihmuar që të shqyrtojnë se si kjo e vërtetë mund të zbatohet në jetën e tyre. Ftojini një apo më shumë studentë të shpjegojnë se si mund ta zbatojnë të vërtetën në tabelë në secilën situatë që paraqitni.

1. Si presidente e klasës së Të Rejave, ju jeni përgjegjëse për pesë të reja të tjera në lagjen tuaj. Një nga këto të reja nuk ka ardhur në mbledhjet apo veprimtaritë e kishës për më shumë se një vit. Pasi e keni ftuar personalisht gjatë tre muajve të kaluar që të vijë, ajo ende nuk ka ardhur në ndonjë mbledhje apo veprimtari.
2. Si mësues shtëpie, ju punoni me zell për t’i shërbyer secilës nga familjet që ju kanë caktuar. Gjithsesi, për pak muaj të kaluar, një nga familjet tuaja nuk iu është përgjigjur thirrjeve tuaja telefonike apo nuk jua ka hapur derën kur jeni ndalur atje.
3. Ju ndiheni i nxitur të ftoni një nga miqtë tuaj të mirë për t’u takuar me misionarët. Ai nuk e pranon ftesën tuaj, por ju përsëri vazhdoni të ndieni nxitje që ta pyetni përsëri.

Ndani thënien vijuese nga Presidenti Henri B. Ajring, i Presidencës së Parë, i cili na nxiti të këmbëngulim në përpjekjet tona për të punuar midis fëmijëve të Perëndisë. Kërkojuni studentëve të dëgjojnë gjithçka që i shtyn të punojnë me zell për t’i ndihmuar të tjerët.

“Ajo është një besëlidhje që bëjmë me Perëndinë për t’i mbajtur të gjitha urdhërimet e Tij dhe për të dhënë shërbim, siç Ai do ta kishte dhënë nëse do të ishte personalisht i pranishëm. Të jetuarit me atë standard sa më mirë që të mundemi, ndërton forcën që do të na duhet për të duruar deri në fund.

Përgatitës të efektshëm të priftërisë më kanë treguar si ta ndërtoj atë forcë: ajo është të krijosh një zakon të kapërcimit të lodhjes dhe frikës që mund t’ju bëjë të mendoni të hiqni dorë. Këshilltarët e mrekullueshëm të Zotit më kanë treguar se fuqia e qëndrueshme shpirtërore vjen nga të punuarit përtej kufirit, ndërkohë që të tjerët do të çlodheshin. . . .

. . . Unë ju premtoj se, nëse ju bëni gjithçka që mundeni, Perëndia do ta rritë forcën dhe urtësinë tuaj” (“Përgatitja në Priftëri: ‘Unë Kam Nevojë për Ndhimën Tuaj’”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 58–59).

- Çfarë dha mësim Presidenti Ajring që ju shtyn të punoni me zell në shërbimin tuaj ndaj Zotit, pavarësisht se sa pranohen përpjekjet tuaja?

Lexoni historinë vijuese nga Plaku Mervin B. Arnold, i Të Shtatëdhjetëve, rreth një udhëheqësi priftërie që punonte me zell me një të ri edhe pse ai kishte hasur kundërshtim vazhdimisht. Ftojini studentët të dëgjojnë për atë që pa më në fund i riu tek udhëheqësi i tij i priftërisë.

“Si anëtar i presidencës së degës në Fortalesa, Brazil, Vëllai Markes me udhëheqës të tjerë të priftërisë hartuan një plan për të riaktivizuar ata që ishin më pak aktivë në degën e tij. Një nga ata që ishte më pak aktiv, qe një i ri me emrin Fernando Araujo. Kohët e fundit unë fola me Fernandon dhe ai më tregoi për përvojën e tij:

‘Unë u përfshiva në garat e sërfit të dielave në mëngjes dhe nuk shkoja më në mbledhjet e mia të Kishës. Një të diel në mëngjes Vëllai Markes trokiti në derën time dhe e pyeti nënën time joanëtare nëse mund të fliste me mua. Kur ajo i tha se po flija, ai kërkoi leje të më zgjonte. Ai më tha: “Fernando, ti je vonë për në kishë!” Duke mos i dëgjuar justifikimet e mia, ai më mori në kishë.

Të dielën tjetër ndodhi e njëjta gjë, kështu që të dielën e tretë unë vendosa të dal herët që ta shmangja atë. Ndërsa hapa portën e gjeta atë ulur në makinën e tij, duke lexuar shkriimet e shenjta. Kur më pa, ai tha: “Mirë! Ti je ngritur herët. Sot do të shkojmë dhe do të gjejmë një të ri tjetër!” Unë u justifikova se kisha lirinë time të zgjedhjes, por ai tha: “Ne mund të bisedojmë për këtë më vonë”.

Pas tetë të dielash nuk shpëtoja dot prej tij, kështu që vendosa të flija te shtëpia e një miku. Isha në bregdet të nesërmen në mëngjes kur pashë një burrë të veshur me kostum dhe me kravatë duke ecur drejt meje. Kur pashë se ishte Vëllai Markes, vrapova në ujë. Krejt papritur, ndjeva dorën e dikujt në supin tim. Ishte Vëllai Markes, në ujë gjer te gjoksi i tij! Ai më mori nga dora dhe tha: “Je vonë! Le të shkojmë.” Kur thashë se nuk kisha rroba për të veshur, ai u përgjigj: “Janë në makinë”.

Atë ditë ndërsa dilnim nga oqeani, u preka nga dashuria e sinqertë dhe shqetësimi i Vëllait Markes për mua. . . . Vëllai Markes jo thjesht më çoi me makinë në kishë – kuorumi e bëri të sigurt që unë të qëndroja aktiv. Ata planifikuan veprimtari që më bënë të ndjehesha i nevojshëm dhe i kërkuar, unë mora një thirrje dhe anëtarët e kuoromit u bënë miqtë e mi’ ” (“Strengthen Thy Brethren”, *Ensign* ose *Liahona*, maj 2004, f. 46–47).

Shpjegoni se si anëtarët të Kishës, ne të gjithë kemi punë të rëndësishme për të bërë në këtë jetë. Shembujt e Mormonit, Moronit dhe Vëllait Markes mund të na nxitin në ato punë kur jemi shkurajuar apo e gjejmë veten të papranuar nga ata të cilëve duhet t’u shërbejmë.

Moroni 9:21–26

Mormoni e nxit Moronin të jetë besnik

Ftojini studentët të përmendin ndonjë ngjarje të kohës së fundit në bashkësinë apo kombin e tyre ose në botë që mund të bëjë që njerëzit të ndihen të shkurajuar.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 9:21–22, 25–26. Kërkojuni të kërkojnë këshillën që Mormoni i dha Moronit mbi atë se çfarë duhej të bënte në rrethanat e veta shkurajuese. Për t’i ndihmuar studentët t’i analizojnë këto vargje, bëni pyetjet vijuese:

- Në këto vargje, cilat fjalë dhe fraza tregojnë se si ndihej Mormoni ndaj birit të tij Moronit?
- Çfarë sugjeroi Mormoni se duhej të “qëndro[nte] në mendjen [e Moronit] përherë”? (Moroni 9:25.) Si mundet të na ndihmojë të kujtuarit e Shpëtimtarit dhe e Shlyerjes së Tij kur jemi të shkurajuar apo kur jemi të rrethuar nga ligësia?
- Çfarë mund të mësojmë nga këto vargje rreth mënyrës se si të reagojmë ndaj vështirësive dhe ligësisë që mund të na rrethojnë? (Edhe pse studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, ata duhet të shprehin që **nëse jemi besnikë në Jezu Krishtin, Ai do të na ngrejë edhe kur na rrethojnë vështirësitë dhe ligësia.** Ju mund të doni ta shkruani këtë parim në tabelë dhe të sugjeroni që studentët ta shkruajnë te shkrimet e shenjta vetjake.)
- Çfarë përvojash në jetën tuaj apo në jetën e atyre pranë jush tregojnë se ky parim është i vërtetë?

Nxitini studentët të përsiatin mënyra që të mund të jenë më besnikë dhe më të vëmendshëm për Jezu Krishtin edhe kur janë të shkurajuar apo të rrethuar nga ligësia. Dëshmoni për forcën që keni marrë nga të qenit besnik në Jezu Krishtin.

Moroni 10:1–7, 27–29

Hyrje

Moroni i këshilloi lamanitët dhe gjithë të tjerët që do ta lexonin dëshminë e tij, që t'i kërkonin Perëndisë të pohonte vërtetësinë e fjalëve të tij. Ai na mësoi se Perëndia do të demonstronte të vërtetën e Librit të Mormonit dhe realitetin e Jezu Krishtit me anën e fuqisë së Frymës së Shenjtë. Moroni deklaroi gjithashtu se ai do të na takonte ne përpara shufrës së gjykimit të

Perëndisë, ku Zoti Vetë do ta pohonte të vërtetën e fjalëve të Moronit. (*Shënim*: Ju mund të doni të lini kohë në fund të mësimit për studentët që të japin dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit. Për të siguruar që ka kohë të mjaftueshme, zgjidhni plot lutje pjesët e këtij mësimi që do të jenë më të dobishme për studentët tuaj.)

Ndani dëshminë tuaj

Shfrytëzoni raste të shpeshta për të dëshmuar për Jezu Krishtin, ungjillin e Tij dhe Librin e Mormonit. Nxitini studentët të japin po ashtu dëshminë e tyre. Dhënia e dëshmisë bekon personin që e jep atë dhe mund të forcojë besimin dhe dëshmitë e të tjerëve.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 10:1–7

Moroni na këshillon të fitojmë dëshmi për Librin e Mormonit dhe për Jezu Krishtin

Para se të fillojë ora mësimore, vizatoni në tabelë figurën e një harku me një gur kyç (ju mund të doni t'i referoheni ilustrimit të përdorur në mësimin 4). Fillojeni mësimin duke iu drejtuar figurës.

- Cili është qëllimi i gurit kyç në hark?
- Si lidhet guri kyç me Librin e Mormonit? (Nëse studentët kanë nevojë për ndihmë për t'iu përgjigjur kësaj pyetjeje, ju mund të doni të sugjeroni që të lexojnë thënien nga Profeti Jozef Smith në paragrafin e gjashtë të hyrjes së Librit të Mormonit.)

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje paragrafin e fundit të hyrjes në Librin e Mormonit. Para se të lexojnë, kërkojuni të kërkojnë tri të vërteta që një person mund të arrijë t'i dijë duke fituar një dëshmi për Librin e Mormonit.

- Ashtu si një hark që mbahet i lidhur nga një gur kyç, cilat pjesë të tjera të dëshmimeve tona forcohen duke fituar një dëshmi për Librin e Mormonit?
- Përse është e rëndësishme për çdo individ të fitojë dëshminë e vet për Librin e Mormonit?

Përmbliidhni Moronin 10:1–2 duke shpjeguar se rreth 1.400 vite përpara se Profeti Jozef Smith të merrte fletët e arta, Moroni e përfundoi analin e babait të tij duke shkruar këshillën e tij të fundit për ata që do ta merrnin Librin e Mormonit në ditët e mëvonshme. (Mund të jetë me dobi të shpjegoni se fjala *këshilloj* do të thotë të nxitësh apo të shtysh fuqishëm dikë. Kjo fjalë shfaqet tetë herë te Moroni 10.)

Shpjegoni se Moroni i këshilloi të gjithë ata që e marrin Librin e Mormonit, për të kërkuar një dëshmi për të vërtetën dhe shenjtërinë e tij. Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 10:3–4, duke kërkuar fraza që përshkruajnë kërkesat për të marrë një dëshmi për Librin e Mormonit me anë të Frymës së Shenjtë. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata t'i shenjojnë këto fraza kur t'i zbulojnë. Ndërkohë që studentët raportojnë frazat që kanë gjetur, shkruajini frazat në tabelë. Përgjigjet e tyre duhet të përfshijnë sa vijon:

“Lexoni këto gjëra”

“Kujtoni sa i mëshirshëm ka qenë Zoti”

“Meditoni në zemrat tuaja”

“Kërkoni me një zemër të sinqertë, me qëllim të vërtetë duke pasur besim në Krisht”

Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë më mirë se çfarë duhet të bëjë një njeri për të marrë dëshmi nga Fryma e Shenjtë se Libri i Mormonit është i vërtetë, përdorni idetë e mëposhtme për mësimdhënie për të diskutuar secilën nga kërkesat që na mësoi Moroni.

1. “Lexoni këto gjëra”

Moroni na ftoi “lexoni këto gjëra”, ose lexoni Librin e Mormonit. Ftojini një student të lexojë me zë të lartë historinë në vijim nga Plaku Ted R. Kelister, i Kuorumit të Të Shtatëdhjetëve, rreth mënyrës se si një e re përfitoi ngaqë kishte lexuar Librin e Mormonit:

“Një vajzë 14-vjeçare . . . tha se kishte diskutuar rreth fesë me një nga shoqet e saj në shkollë. Shoqja e saj i tha: ‘Cilës fe i përket?’

Ajo u përgjigj: ‘Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme ose Mormonëve’.

Shoqja e saj u përgjigj: ‘Unë e njoh atë kishë dhe e di se ajo nuk është e vërtetë’.

‘Si e di ti?’ erdhi përgjigjja.

‘Sepse’, tha shoqja, ‘unë kam bërë kërkime rreth saj.’

‘A e ke lexuar Librin e Mormonit?’

‘Jo’, ishte përgjigjja. ‘Nuk e kam lexuar.’

Atëhere kjo vajzë e re, e ëmbël u përgjigj: ‘Epo ti nuk ke bërë kërkime rreth kishës sime, pasi unë kam lexuar çdo faqe të Librit të Mormonit dhe e di se është i vërtetë’” (“Libri i Mormonit – një Libër nga Perëndia”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 76).

- Përse është leximi i Librit të Mormonit kyç për të marrë një dëshmi mbi vërtetësinë e tij?
- Si e ka forcuar leximi i Librit të Mormonit këtë vit dëshminë tuaj për të dhe për të vërtetat që na mëson?

2. “Kujtoni sa i mëshirshëm ka qenë Zoti”

Moroni dha mësim se ata që e lexojnë Librin e Mormonit dhe dëshirojnë të dinë për vërtetësinë e tij, duhet të “kujto[jnë] sa i mëshirshëm ka qenë Zoti” (Moroni 10:3). Shpjegoni se njohja dhe kujtimi i rasteve të mëshirës së Zotit mund t’i zbutin zemrat tona dhe të na përgatitin të ndiejmë ndikimin e Frymës së Shenjtë. Një kuptim i fjalës *i mëshirshëm* është i dhembshur. Ftojini studentët të përsiatin për një çast kur ata kanë përjetuar mëshirën apo dhembshurinë e Zotit ndaj tyre ose e kanë dalluar në jetën e dikujt që e njohin.

Ftojini studentët të tregojnë shembuj të mëshirës së Zotit në Librin e Mormonit që kanë qenë domethënës për ta.

- Si mendoni se mund ta ndihmojë dikë të kujtuarit e mëshirës së Zotit për të qenë më pranues ndaj Frymës së Shenjtë dhe për të marrë dëshmi për Librin e Mormonit?
- Çfarë faktesh për mëshirën e Zotit keni dëshmuar në jetën tuaj?
- Çfarë ndjenjash keni ndërsa kujtoni mëshirën e Zotit në jetën tuaj?

3. “Meditoni [mëshirën e Zotit] në zemrat tuaja”

Moroni na mësoi se ne duhet ta meditojmë mëshirën e Zotit në zemrat tona. Shpjegoni se të medituarit e mënyrave se si Zoti ka qenë i mëshirshëm me të tjerët dhe me ne, na përgatit të marrim ndikimin nga Fryma e Shenjtë. Për t’i ndihmuar studentët që ta kuptojnë se si ndodh kjo, ftoni një student të lexojë shpjegimin në vijim nga Plaku Marvin J. Ashton, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve:

“Fjalorët thonë se *meditohet* do të thotë të peshosh mendërisht rreth diçkaje, të mendosh thellë për diçka, të përsiatësh. . . .

Duke medituar [përsiatur] ne i japim Shpirtit një mundësi që të japë mbresa dhe të drejtojë. Përsiatja është një lidhje e fortë midis zemrës dhe mendjes. Ndërsa lexojmë shkrimet e shenjtja, zemrat dhe mendjet tona preken. Nëse e përdorim dhuratën e përsiatjes, ne mund t’i marrim këto të vërteta të përjetshme dhe të kuptojmë se si mund t’i përfshijmë ato në veprimet tona të përditshme. . . .

Përsiatja është një veprimtari mendore përparuese. Ajo është një dhuratë e madhe për ata që e kanë mësuar ta përdorin. Ne gjejmë kuptim, largpamje dhe gjetje praktike nëse do ta përdorim dhuratën e përsiatjes” (“There Are Many Gifts”, *Ensign*, nëntor 1987, f. 20).

- Ndërsa studiuar Librin e Mormonit, kur ju ka ndihmuar përsiatja të ndieni ndikimin e Frymës së Shenjtë?
- Çfarë mund të bëjmë më shumë që të përsiatim në mënyrë të vazhdueshme ndërsa studiojmë shkrimet e shenjtja?

4. “Kërkoni me një zemër të sinqertë, me qëllim të vërtetë duke pasur besim në [Jezu] Krisht”

Moroni na mësoi se, nëse duam të marrim dëshmi për vërtetësinë e Librit të Mormonit, ne duhet t'i kërkojmë Perëndisë “me një zemër të sinqertë, me qëllim të vërtetë duke pasur besim në [Jezu] Krisht”. Shpjegoni që të lutemi me sinqeritet dhe me qëllim të vërtetë do të thotë që ne të “[kemi] për qëllim të vepr[im] sipas përgjigjes që marri[m] nga Perëndia” (*Predikoni Ungjillin Tim: Një Udhëzues për Shërbimin Misionar* [2004], f. 115). Merrni parasysh të tregoni historinë që vijon, në të cilën një burrë u lut me qëllim të vërtetë për të fituar dëshmi për vërtetësinë e Librit të Mormonit:

“Rastësisht unë u luta për të ditur çfarë ishte e drejtë, por ishte më shumë një mendim kalmantar sesa një pyetje e sinqertë. Atëherë një natë vendosa të lutem me ‘qëllim të vërtetë’.

I tregova Atit Qiellor se doja ta njihja Atë dhe të jem pjesë e Kishës së Tij të vërtetë. Unë i premtova: ‘Nëse Ti do të më lejosh të di nëse Jozef Smithi është një profet i vërtetë dhe nëse Libri i Mormonit është i vërtetë, unë do të bëj çdo gjë që Ti do që unë të bëj. Nëse Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është Kisha e vërtetë, unë do ta ndjek atë dhe nuk do të heq dorë asnjëherë.’

Unë nuk pata shfaqje mbresëlënëse, por u ndjeva në paqe dhe shkova në shtrat. Disa orë më vonë unë u zgjova me një mendim të qartë: ‘Jozef Smithi është një profet i vërtetë dhe Libri i Mormonit është i vërtetë’. Mendimi shoqërohej nga një paqe e papërshkrueshme. Unë rashë të fle përsëri, vetëm për t’u zgjuar më vonë saktësisht me po atë mendim dhe ndjenjë.

Qysh nga ajo kohë, unë nuk kam dyshuar kurrë se Jozef Smithi është një profet i vërtetë. Unë e di se kjo është puna e Shpëtimtarit dhe se Ati Qiellor do t’u përgjigjet kërkesave tona të sinqerta” (Rodolfo Armando Pérez Bonilla, “How I Know”, *Ensign*, tetor 2011, f. 64).

Ftojini studentët të kërkojnë te Moroni 10:4 dhe të gjejnë se çfarë do të bëjë Perëndia për ata që e ndjekin procesin që përvijoi Moroni.

- Çfarë u premtoi Moroni atyre që kërkojnë dëshmi për Librin e Mormonit në mënyrën që ai përshkroi?
- Në cilat mënyra mund të na dëshmojë Fryma e Shenjtë për vërtetësinë e Librit të Mormonit? (Sigurohuni që studentët e kuptojnë se shumica e zbulesës nuk vjen në mënyrë të bujshme. Ndërsa disa individë mund të kenë përvoja shpirtërore të jashtëzakonshme, shumë do të përjetojnë diçka të qetë dhe të padukshme, të tillë si një ndjesi e ngrohtë paqeje apo një siguri. Ju gjithashtu mund të doni të shpjegoni se, ndërsa i studiojmë shkrimet e shenjta, Shpirti mund ta dëshmojë të vërtetën e asaj që po lexojmë. Atëherë, kur ne kërkojmë konkretisht të dimë të vërtetën për Librin e Mormonit, Shpirti do t’i konfirmojë dëshmitë që ne tashmë i kemi marrë.)

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 10:5–7. Kërkojini klasës ta ndjekë dhe të gjejë çfarë tjetër premtoi Moroni që ne mund ta dimë nëpërmjet Frymës së Shenjtë. Vini në dukje se Moroni 10:4–5 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Ju mund të doni t’i nxitni studentët që ta shenjojnë këtë fragment në një mënyrë të dallueshme që të mund ta gjejnë me lehtësi.

- Çfarë mund të mësojmë nga Moroni 10:3–7? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por ata duhet të gjejnë parimin vijues: **Nëse i kërkojmë Perëndisë me besim dhe me qëllim të vërtetë, ne mund të marrim dëshmi për Librin e Mormonit dhe për Jezu Krishtin nëpërmjet Frymës së Shenjtë.**)

Ftojini studentët të shkruajnë në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta një qëllim lidhur me atë që do të bëjnë për t’i arritur apo forcuar dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit. Nxitini ta zbatojnë parimin që u mësohet nga Moroni 10:4.

Moroni 10:27–29

Moroni dëshmon se ai do të na takojë te shufra e gjykimit të Perëndisë

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 10:27–29. Kërkojini klasës të mendojë rreth mënyrës se si ata mund t’i përgjigjeshin pyetjes që gjendet te Moroni 10:27. Dëshmoni që **ata, të cilët e kanë marrë Librin e Mormonit, do të jenë përgjegjës para Perëndisë për mënyrën se si i përgjigjen atij.**

Moroni 10:4–5 është një fragment për zotërimin e shkrimit të shenjtë. Drejtojuni idesë për mësimdhënie në fund të mësimit për t’i ndihmuar studentët me zotërimin e këtij fragmenti.

Lejoni kohë të mjaftueshme në fund të këtij mësimi për t'i ftuar studentët të japin dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit. Merrni parasysh të jepni vetë dëshminë tuaj për Librin e Mormonit. Sigurojini studentët se, ndërsa vazhdojnë ta studiojnë Librin e Mormonit gjatë gjithë jetës së tyre, besimi i tyre në Jezu Krishtin dhe në ungjillin e Tij do të rritet.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë – Moroni 10:4–5

Studentët që e mësojnë përmendsh Moronin 10:4–5, do të përgatiten më mirë për ta ndarë mesazhin e Librit të Mormonit me të tjerët. Shkruajeni fragmentin në tabelë dhe kërkojuni studentëve ta lexojnë si klasë me zë të lartë. Fshini gjashtë fjalë dhe pastaj vëreni klasën ta lexojë atë përsëri, duke plotësuar fjalët që mungojnë ndërsa lexojnë. Vazhdojeni këtë proces gjersa shumica apo i gjithë fragmenti të jetë fshirë.

Moroni 10:8–26, 30–34

Hyrje

Pasi dha mësim si fitohet një dëshmi për vërtetësinë e të gjitha gjërave nëpërmjet Frymës së Shenjtë, Moroni i këshilloi ata që do t'i lexonin fjalët e tij, që të marrin dhe të dallojnë dhuratat shpirtërore. Moroni e

përfundoi analin e Librit të Mormonit duke i këshilluar të gjithë njerëzit që të vijnë te Jezu Krishti, të mbahen fort në çdo dhuratë të mirë që Ai ofron dhe të përsosin nëpërmjet Tij.

Duajini studentët tuaj

Kur shprehni dashuri dhe interes për studentët tuaj, ju pasqyroni dashurinë që Perëndia ka për ta. Ndërsa përfundoni këtë kurs studimi, kërkonte t'i ndihmoni studentët të dinë se ata janë bij dhe bija të dashura të Perëndisë.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 10:8–26

Moroni na mëson rreth dhuratave të Shpirtit dhe qëllimin e tyre në punën e Zotit

Ftojini studentët të mendojnë për një kohë kur Ati Qiellor i ndihmoi të bëjnë diçka që nuk kanë mundur ta bëjnë vetë. Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Moronin 10:8, duke parë për frazën që përshkruan aftësitë apo bekimet shpirtërore që Perëndia u jep besnikëve (“dhuratat e Perëndisë”). Shpjegoni se ne shpesh u referohemi këtyre dhuratave si dhurata të Shpirtit ose dhuratat shpirtërore.

- Sipas Moronit 10:8, përse u jep Perëndia dhuratat të Shpirtit fëmijëve të Tij? (Pasi studentët të përgjigjen, shkruani të vërtetën vijuese në tabelë: **Perëndia jep dhuratat të Shpirtit për përfitimin e fëmijëve të Tij**. Ju mund të keni nevojë ta shpjegoni atë në këtë kontekst: *përfitim* do të thotë të japësh bekim apo ndihmë.)

Kërkojuni studentëve të lexojnë në heshtje Moronin 10:9–16, duke parë për dhuratat e Perëndisë që Moroni i përshkroi në këto vargje. Ju mund të doni të sugjeroni që studentët ta shenjojnë atë që gjejnë.

- Cilat dhuratat të Shpirtit gjetët në këto vargje? (Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund të dëshironi t'i shkruani përgjigjet e tyre në tabelë.)
- Cilët shembuj të këtyre dhuratave keni parë në Kishë?
- Kur keni parë njerëz të marrin bekime ngaqë të tjerë kanë përdorur dhuratat e tyre shpirtërore? (Ju mund të doni të jeni të përgatitur për të treguar një shembull që keni parë.)
- Si mund t'i japin dobi dhuratat e Shpirtit personit që i merr ato?

Ftojini një student të lexojë me zë të lartë Moronin 10:19, 24. Kërkojuni klasës ta ndjekë, duke kërkuar një pengesë për të marrë dhe njohur dhuratat shpirtërore.

- Çfarë pengese zbuluat për marrjen dhe njohjen e dhuratave shpirtërore?
- Përse mendoni se njerëzit në gjendje mosbesimi nuk mund t'i njohin apo marrin fuqinë dhe dhuratat e Perëndisë?

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 10:25–26, duke parë për atë që do t'u ndodhë atyre që i kundërshtojnë dhuratat dhe fuqinë e Perëndisë. Kërkojuni të raportojnë atë që zbulojnë.

Ftoni pak studentë që të lexojnë me radhë me zë nga Moroni 10:20–23. Kërkojuni klasës t'i ndjekë, duke parë për bekimet e të pasurit besim, shpresë dhe dashuri hyjnore. (Përpara se studentët të lexojnë, ju mund të doni të shpjegoni se fraza “të përshtatshme për mua” te Moroni 10:23 u referohet gjërave që janë në përputhje me vullnetin e Perëndisë.)

- Çfarë bekimesh na mësoi Moroni se do t'u vinin atyre që kanë besim, shpresë dhe dashuri hyjnore?

Ndërsa studentët përgjigjen, shkruani parimin vijues në tabelë: **Nëse kemi besim, ne do të jemi në gjendje të bëjmë atë që Shpëtimtari do që ne të bëjmë**. Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata ta shenjojnë këtë parim te Moroni 10:23.

- Si mendoni se mund të lidhen me njëri-tjetrin dy parimet në tabelë? (Nëse kemi besim, Perëndia do të na japë dhuratat që kemi nevojë me qëllim që të bëjmë punën që Ai do që ne të bëjmë.)
- Si mundet njohja e këtyre dy parimeve t’ju ndihmojë tani dhe në të ardhmen?

Shkruajini thëniet e paplota të mëposhtme në tabelë. Për t’i ndihmuar studentët të shohin se si premtimi që gjendet te Moroni 10:23 është plotësuar ose mund të plotësohet në jetën e tyre, jepuni disa minuta për të plotësuar një nga thëniet në fletoret e klasës apo ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta:

Unë përjetova premtimin te Moroni 10:23 kur . . .

Premtimi që gjendet te Moroni 10:23 mund të më ndihmojë kur . . .

Pas një kohe të mjaftueshme, ftojini studentët që të ndajnë me një partner atë që kanë shkruar.

Moroni 10:30–34

Moroni na fton të gjithëve të vijmë te Jezu Krishti dhe të përsosemi në Të

Shkruajeni fjalën *Përsosje* në tabelë. Nën të, shkruani *E mundur apo e pamundur?*

Ftojini studentët të japin mendimet e tyre lidhur me pyetjen në tabelë. Pas një diskutimi të shkurtër, kërkojini një student të lexojë me zë të lartë 3 Nefin 12:48.

- Cili tha Shpëtimtari se është qëllimi i fundit për secilin prej nesh? (Të bëhemi të përsosur.) Si është e mundur kjo?

Pasi studentët të japin idetë e tyre, ftojini një student të lexojë shpjegimin që vijon nga Presidenti Xhejms E. Faust, i Presidencës së Parë:

“Përsosja është një qëllim i përjetshëm. Edhe pse nuk mund të jemi të përsosur në vdekshmëri, përpjekja për të është një urdhërim, që më së fundi, nëpërmjet Shlyerjes, ne mund ta mbajmë” (“This Is Our Day”, *Ensign*, maj 1999, f. 19).

Shpjegoni se, edhe pse përsosja nuk është e arritshme në këtë jetë, ne më së fundi mund të bëhemi të përsosur. Moroni na mësoi se çfarë mund të bëjmë që të bëhemi të përsosur nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Kopjojeni në tabelë pasqyrën përmbledhëse vijuese, pa përfshirë përgjigjet në kllapa.

Çfarë duhet të bëj unë . . .	Çfarë premtion Perëndia . . .
(Përgjigjet mund të përfshijnë atë që ne duhet të vijmë te Jezu Krishti; të kërkojmë dhe të marrim dhuratat të mira; të shmangim dhuratat e liga dhe gjërat e papastra; t’i mohojmë vetes çdo ligësi; dhe ta duam Perëndinë me të gjithë fuqinë, mendjen dhe forcën tonë.)	(Përgjigjet mund të përfshijnë që Ai do t’i përmbushë besëlidhjet e Tij; hiri i Tij do të jetë i mjaftueshëm për ne; ne do të jemi të përsosur në Jezu Krishtin; ne do të marrim hirin e Perëndisë; ne do të shenjtërohemi dhe marrim heqje të mëkateve tona; dhe do të bëhemi të shenjtë, pa njollë.)

Vëriini studentët të kërkojnë te Moroni 10:30–33 për fraza që përshkruajnë se çfarë duhet të bëjmë ne dhe çfarë premtion Perëndia të bëjë që të na ndihmojë të bëhemi të pastër e të përsosur. Ftojini një student t’i shënojë përgjigjet e studentëve në kolonat e duhura të pasqyrës. Vini në dukje se fjala *hir* i referohet ndihmës dhe fuqisë hyjnore që marrim në saje të Shlyerjes së Jezu Krishtit.

- Çfarë thënie do të shkruanin nën këtë pasqyrë për të përmbledhur atë që Moroni na mëson rreth të bërit i pastër dhe i përsosur? (Studentët mund të përdorin fjalë të ndryshme, por përgjigjet e tyre duhet të pasqyrojnë të vërtetën vijuese: **Ndërsa vijmë te Jezu Krishti, ne mund të bëhemi të pastër dhe të përsosur nëpërmjet Shlyerjes së Tij.**)

Nëse është e mundur, jepuni studentëve një kopje të thënies në vijim nga Plaku Xhef-ri R. Holland, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve. Ftojini një student të lexojë me zë thënien, ndërsa pjesa tjetër e klasës e ndjek. Përpara se studentit të lexojë, nxiteni klasën të dëgjojë me vëmendje, duke shqyrtuar se çfarë mund të bëjnë ata për të ardhur te Jezu Krishti, si rrjedhim i studimit të Librit të Mormonit gjatë këtij viti.

“Ajo thirrje përfundimtare, e fundit, e vetmuar e gurit kyç të fesë sonë dhe libri më i saktë i shkruar ndonjëherë është që të mos e prekim gjënë e papastër; është që të jemi të shenjtë dhe pa njollë; është që të jemi të pastër. Dhe ajo pastërti mund të vijë vetëm nëpërmjet gjakut të atij Qengji që mbajti hidhërimet tona dhe mbajti brengat tona, Qengjit që u plagos për shkeljet tona dhe u vra për padrejtësitë tona, Qengjit që u përçmua dhe u vreros, por që ne nuk e vlerësuam (shih Mosia 14). . . .

Pastërti – nëpërmjet gjakut të Qengjit. Kjo është ajo për të cilën bën thirrje ky libër” (“A Standard unto My People” [fjalim drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 9 gusht 1994], f. 13–14, si.lds.org).

Kërkojuni studentëve të gjejnë fraza te Moroni 10:32–33 që theksojnë se ne mund të jemi të përsosur vetëm “në Krisht”, ose nëpërmjet fuqisë dhe hirit pastrues të Shlyerjes së Tij.

- Përse na duhet Shlyerja e Jezu Krishtit për t’u bërë të pastër dhe të përsosur?
- Cilat fraza te Moroni 10:32–33 i gjeni nxitëse, ndërkohë që përipiqeni për pastërti dhe për qëllimin e përrjetshëm të përsosjes?

Ftojini studentët të zgjedhin një apo dy prej frazave nga kolona e parë e pasqyrës në tabelë. Jepuni disa minuta të shkruajnë në fletoret e klasës ose ditarët e studimit të shkrimeve të shenjta çfarëdo mendimesh apo mbresash që kanë mbi atë se si mund të përmirësohen në këto fusha.

Përfundojeni këtë mësim duke i lexuar klasës Moronin 10:34. Ftojini studentët t’ju ndjekin, duke parë për fakte që Moroni pati besim dhe shpresë në Jezu Krishtin. Pasi raportojnë atë që kanë gjetur, ftojini studentët të shkruajnë çfarëdo mendimi apo mbrese që kanë ndërsa përfundojnë kursin e këtij viti studimi të Librit të Mormonit. Merrni parasysh të ftoni studentë për të ndarë me klasën atë që kanë shkruar. Dëshmoni për bekimet që Ati Qiellor u ka premtuar nëse do të vijnë te Jezu Krishti, duke ndjekur mësimet e Tij dhe duke ushtruar besim te Shlyerja e Tij. Nxitini studentët ta bëjnë studimin e Librit të Mormonit një veprimtari që zgjat gjatë gjithë jetës.

Përsëritje e Moronit

Harxhoni pak kohë për t’i ndihmuar studentët të përsëritin librin e Moronit. Kërkojuni të mendojnë rreth asaj që kanë mësuar nga ky libër, si në seminar edhe në studimin e tyre vetjak të shkrimeve të shenjta. Nëse është e nevojshme, i ftoni të rishikojnë shkurtimisht disa nga përmbledhjet e kapitujve të Moronit për t’i ndihmuar ata të kujtojnë. Pas një kohe të mjaftueshme, ftojini disa studentë të tregojnë diçka nga Moroni që ishte frymëzuese për ta ose që i ka ndihmuar të kenë besim më të madh te Jezu Krishti.

Komente dhe Informacion për Rrethanat

Moroni 10:8–19. Dhurata të Shpirtit

Plaku Brus R. Mek-Konki përshkroi qëllimet dhe arsyet për marrjen e dhuratave shpirtërore:

“[Qëllimi i dhuratave shpirtërore] është për të ndriçuar, nxitur dhe lartësuar besnikët në mënyrë që ata të trashëgojnë paqe në këtë jetë dhe të udhëhiqen drejt jetës së përjetshme në botën që vjen. Prania e tyre është provë e shenjtërisë së punës së Zotit; atje ku ato nuk janë, atje nuk është Kisha dhe mbretëria e Perëndisë. Premtimi është se ato nuk do të mbarohen kurrë për sa kohë që toka do të vazhdojë në gjendjen e tanishme, veçse nga mosbesimi (Moroni 10:19), por kur dita e përsosur të vijë dhe shenjtoret të arrijnë ekzaltimin, nuk do të ketë më nevojë për to. Siç e shprehu Pali: ‘Kur të vijë përsosmëria, atëherë ajo që është e pjesshme do të shfuqizohet’. (1 Korintasve 13.)

Personat besnikë pritet t’i kërkojnë dhuratat e Shpirtit me gjithë zemrën e tyre. Ata duhet të ‘kërkojnë] me zemër të zjarrtë dhuntitë më të mira’ (1 Korintasve 12:31; D eB 46:8), të ‘lyp[in] me zemër të zjarrtë dhuntitë frymërore’ (1 Korintasve 14:1), ‘t’i kërkojnë] Perëndisë, i cili jep me zemërgjerësi’. (D eB 46:7; Mateu 7:7–8.) Disave do t’u jepet një dhuratë; të tjerëve, një tjetër; dhe ‘disave mund t’u jepet t’i kenë gjithë këto dhurata, që të ketë një kre, me qëllim që çdo anëtar të mund

të përfitojë në këtë mënyrë’. DeB 46:29.)” (*Mormon Doctrine*, bot. i 2-të [1966], f. 314).

Plaku Marvin J. Ashton, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, na mësoi:

“Një nga tragjeditë e mëdha të jetës, më duket mua, është kur një njeri e klasifikon veten si dikush që nuk ka talente apo dhurata. . . .

Nga Doktrina e Besëlidhje 46:11–12, kemi këtë të vërtetë: ‘Sepse të gjithë nuk e kanë çdo dhuratë të dhënë atyre; sepse ka shumë dhurata dhe çdo njeriu i jepet një dhuratë me anë të Shpirtit të Perëndisë.

Disave u jepet një dhuratë dhe disave u jepet një tjetër, me qëllim që të gjithë të mund të përfitojnë në këtë mënyrë.’

Perëndia i ka dhënë secilit prej nesh një apo më shumë talente të veçanta. . . . Varet nga secili prej nesh të kërkojë për dhuratat që Perëndia i ka dhënë dhe t’i shtojë ato. . . .

Perëndia vërtet jeton. Ai vërtet na bekon me dhurata. Kur ne i zhvillojmë dhe i ndajmë dhuratat tona, të dhëna nga Perëndia, dhe përfitojmë nga dhuratat e atyre përreth nesh, bota mund të jetë një vend më i mirë dhe puna e Perëndisë do të shkojë përpara me një ritëm më të shpejtë” (“There Are Many Gifts”, *Ensign*, nëntor 1987, f. 20, 23).

Mësimi i Studimit në Shtëpi

Moroni 7:20–10:34 (Njësia 32)

Materiali Përgatitor për Mësuesin e Studimit në Shtëpi

Përmbledhje e Mësimeve të Studimit të Përditshëm në Shtëpi

Përmbledhja e mëposhtme e doktrinave dhe e parimeve që studentët mësuan ndërsa studiuuan Moronin 7:20–10:34 (njësia 32), nuk ka për qëllim që të jepet si pjesë e orës suaj mësimore. Mësimi që jepni, përqendrohet vetëm te disa nga këto doktrina dhe parime. Ndiqni nxitjet e Shpirtit të Shenjtë, ndërsa i mbani parasysh nevojat e studentëve tuaj.

Dita 1 (Moroni 7:20–48)

Ndërkohë që studentët vazhdonin studimin e tyre të predikimit të Mormonit te njerëzit në sinagogë, ata mësuan parime të rëndësishme mbi besimin, shpresën dhe dashurinë hyjnore: Kur ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të mbështetemi në çdo gjë të mirë. Nëse ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të arrijmë shpresë që, nëpërmjet Shlyerjes së Tij, të ngrihemi në jetën e përjetshme. Nëse i lutemi Atit me të gjithë fuqinë e zemrës dhe jetojmë si pasues të vërtetë të Jezu Krishtit, ne mund të mbushemi me dashuri hyjnore.

Dita 2 (Moroni 8–9)

Duke studiuar letrën e Mormonit për Moronin, të regjistruar te Moroni 8, studentët mësuan se pendimi dhe pagëzimi janë të nevojshëm për të gjithë ata që janë të përgjegjshëm dhe të aftë të bëjnë mëkat. Ata studiuuan gjithashtu doktrinën që fëmijët e vegjël shpëtohen nëpërmjet Shlyerjes së Jezu Krishtit. Duke studiuar letrën e regjistruar te Moroni 9, studentët mësuan se ne duhet të punojmë me zell në shërbim të Perëndisë, edhe nëse ata të cilëve u shërbejmë nuk përgjigjen pozitivisht. Përveç kësaj, studentët mësuan nga shembujt e Mormonit dhe Moronit se, nëse jemi besnikë në Jezu Krishtin, Ai do të na ngrejë edhe kur na rrethojnë vështirësi dhe ligësi.

Dita 3 (Moroni 10:1–7, 27–29)

Ndërsa studionin dëshminë përmblylëse të Moronit, studentëve ua kujtuan se, nëse i kërkojmë Perëndisë me besim dhe me qëllim të vërtetë, ne mund të marrim një dëshmi për Librin e Mormonit dhe për Jezu Krishtin nëpërmjet Frymës së Shenjtë. Ata mësuan gjithashtu se ata që e kanë marrë Librin e Mormonit, do të jenë përgjegjës para Perëndisë për qëndrimin ndaj tij.

Dita 4 (Moroni 10:8–26, 30–34)

Studentët mësuan se Perëndia i jep dhuratat e Shpirtit për përfitimin e fëmijëve të Tij. Ata mësuan gjithashtu se, nëse kemi besim, ne do të jemi në gjendje të bëjmë atë që Shpëtimtari do që ne të bëjmë. Ata studiuuan gjithashtu fjalët e fundit të Moronit në Librin e Mormonit, që na mësojnë se, kur vijmë te Jezu Krishti, ne mund të bëhemi të pastër dhe të përsosur nëpërmjet Shlyerjes së Tij.

Hyrje

Ky mësim mund t'i ndihmojë studentët të kuptojnë më mirë çfarë do të thotë të mbështetesh në gjëra të mira. Studentëve do t'u jepet rasti të shpjegojnë se si një person mund ta mësojë vetë që Libri i Mormonit është i vërtetë. Ata do të jenë në gjendje gjithashtu të japin dëshmitë e tyre për Librin e Mormonit dhe të diskutojnë se si janë forcuar dëshmitë e tyre këtë vit. Moroni 7–9 përmban letra nga Mormoni të cilat Moroni i përfshiu në librin e tij.

Sugjerime për Mësimdhënien

Moroni 7:20–48

Moroni shënon mësimet e Mormonit mbi besimin te Jezu Krishti, shpresën dhe dashurinë hyjnore

Shkruani në tabelë fjalët *prek* dhe *mbështetem*. Kërkojini një studentit të vijë përpara klasës dhe të demonstrojë për klasën çfarë do të thotë të prekësh Librin e Mormonit. Pastaj kërkojini studentit të tregojë se çfarë do të thotë të mbështetesh te Libri i Mormonit.

Ftojini studentët të lexojnë në heshtje Moronin 7:19 dhe të shohin se ku tha Mormoni se duhet të mbështetemi. Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Ku tha Mormoni se duhet të mbështetemi?
- Çfarë mendoni se do të thotë të “mbështete[m]i në çdo gjë të mirë”? (Ndihmojini studentët të kuptojnë se “çdo gjë [e] mirë” mund të përfshijë qëllime, veprime, mendime, parime dhe synime të drejta.)

Shpjegoni se Mormoni vazhdoi të jepte mësim për atë se si mund të “mbështete[m]i në çdo gjë të mirë”. Ftoni disa studentë që të lexojnë me radhë me zë të lartë Moronin 7:20–22, 25. Bëjeni klasës të kërkojë këshillën e Mormonit mbi atë që ne duhet të bëjmë për t'u “mbështet[ur] në çdo gjë të mirë”.

Shkruajeni në tabelë thënien e paplotë vijuese: *Kur ne . . . , ne mund të mbështetemi në çdo gjë të mirë.*

Pyetni: Pas leximit të këtyre vargjeve, si do ta plotësonin këtë thënie? (Një përgjigje që mund të japin studentët, është që, **kur ne ushtrojmë besim në Jezu Krishtin, ne mund të mbështetimi në çdo gjë të mirë.**)

Kujtojuni studentëve që në këtë kapitull Mormoni dëshmoi gjithashtu që nëpërmjet besimit te Jezu Krishti, ne mund të mbushemi me dhuratën e dashurisë hyjnore (shih Moroni 7:48). Ftojini klasën të përpiqet të thotë përmendsh fragmentin për zotërimin e shkrimit të shenjtë Moroni 7:45, 47–48. Anëtarët e klasës mund t'i lexojnë edhe me zë të lartë vargjet.

Bëni pyetjet vijuese:

- Cila është fraza juaj e parapëlqyer te Moroni 7:45, 47–48? Pëse është domethënëse për ju ajo frazë?

- Kur e keni parë dikë të jetë me dashuri hyjnore, ose kur e keni ndierë Zotin t'ju ndihmojë të keni dashuri hyjnore? (Ju mund të dëshironi të jepni përgjigjet tuaja për këto pyetje.)

Moroni 10

Moroni na këshillon të fitojmë dëshmi për Librin e Mormonit dhe të vijmë te Jezu Krishti

Rishikoni me studentët qëllimin e gurit kyç në një hark. Diskutoni se si ideja e një guri kyç lidhet me Librin e Mormonit. (Ju mund të dëshironi t'i drejtoni studentët te piktura në njësinë 1, dita 3 për udhëzimet e tyre të studimit.) Ftojini studentët të tregojnë se si është Libri i Mormonit guri kyç për dëshmitë e tyre.

Ftojini një student të lexojë Moronin 10:3–5. Kërkojuni studentëve të shqyrtojnë pse këto vargje janë me rëndësi për t'i ndarë me të gjithë njerëzit, qofshin apo jo ata anëtarë të Kishës sonë. Ftoni disa studentë të ndajnë mendimet e tyre dhe pastaj pyetni: Çfarë thotë Moroni se duhet të bëjmë për ta ditur të vërtetën? (Ndërsa studentët përgjigjen, ju mund të dëshironi t'i shkruani në tabelë përgjigjet e tyre. Theksoni se këto përgjigje janë mënyra se si mund të kërkojmë me besim për ta ditur “të vërtetën e të gjitha gjërave”.)

Ftojini një student të lexojë Moronin 10:6–7 dhe pastaj pyetni: Përveç vërtetësisë së Librit të Mormonit, çfarë tjetër mund të dimë me anë të fuqisë së Frymës së Shenjtë? (Fryma e Shenjtë do të pohojë se Jezusi është Krishti.)

Shkruani parimin vijues në tabelë: ***Nëse i kërkojmë Perëndisë me besim dhe me qëllim të vërtetë, ne mund të marrim dëshmi për Librin e Mormonit dhe për Jezu Krishtin nëpërmjet Frymës së Shenjtë.***

Kujtojuni studentëve se Moroni la një ftesë përfundimtare për të gjithë njerëzit që do ta lexonin Librin e Mormonit. Kërkojini një student të lexojë ftesën e tij, që gjendet te Moroni 10:30,

32–33. Kërkojuni anëtarëve të klasës të kërkojnë mënyra se si ne mund “të vijmë] te Krishti”. (Ju mund të dëshironi të sugjeroni që ata ta shenjojnë atë që gjejnë.) Pastaj bëni pyetjet e mëposhtme:

- Çfarë ftese na bëri Moroni në fund të këtij anali të shenjtë?
- Cilat fraza në këto vargje ju ndihmojnë të dini si të “vini te Krishti”?
- Çfarë parimesh mund të mësoni nga këto vargje? (Përgjigjet e studentëve mund të përfshijnë parimin e mëposhtëm: **Ndërsa vijmë në Jezu Krisht, ne mund të bëhemi të pastër dhe të përsosur nëpërmjet Shlyerjes së Tij.**) Ju mund të dëshironi ta shkruani këtë parim në tabelë.)
- Çfarë do të thotë për ju që ju mund të përsoseni vetëm nëpërmjet Jezu Krishtit?

Ftoni secilin student të zgjedhë një nga pyetjet e mëposhtme dhe të mendojë një përgjigje për të. (Ju mund të dëshironi t'i paraqitni këto pyetje në tabelë ose t'i përgatitni në një fletushkë përpara se të fillojë ora mësimore.) Pas një kohe të mjaftueshme, ftoni disa studentë t'i ndajnë përgjigjet e tyre me klasën.

- Si keni arritur të dini se Libri i Mormonit është i vërtetë?
- Si ju ka ndihmuar Shpëtimtari të bëheni më shumë nga sa do të mund të bëheshit ndonjëherë vetë?
- Kur vështroni prapa në studimin tuaj të Librit të Mormonit këtë vit, çfarë është diçka që do të donit të bënit që ta përmirësonit studimin tuaj të shkrimeve të shenjta?

Pasi studentët të kenë dhënë përgjigjet e tyre, ju mund të doni të jepni dëshminë tuaj për Librin e Mormonit dhe për Shlyerjen e Jezu Krishtit. Përveç kësaj, ndani me studentët vlerësimin tuaj për ta dhe përpjekjet e tyre për të studiuar dhe mësuar në seminar këtë vit. Nxitini të vazhdojnë të lexojnë shkrimet e shenjta çdo ditë dhe të përqipen ta zbatojnë në jetën e tyre atë që mësojnë.

Shtojcë

Tabela për Leximin e Shkrimit të Shenjtë

Ne ndihmojmë në përmbushjen e Synimit të Seminareve dhe Instituteve të Fesë ndërsa i nxitim studentët që të 1) lexojnë dhe studiojnë shkrimet e shenjta çdo ditë dhe 2) të lexojnë shkrimet e shenjta lidhur me kursin e studimit. Ju mund të dëshironi t’u jepni studentëve tabela si

ato të treguara në vijim për t’i ndihmuar të ndjekin ecurinë e tyre vetjake. Nëse do të dëshironi të raportoni leximin e përditshëm të shkrimeve të shenjta nga studentët, ndiqni udhëzimet tek Udhëzimet për Raportimin e Leximit të Shkrimit të Shenjtë. Kërkojini këto udhëzime te si.

lds.org duke përdorur shprehjen “udhëzimet për raportimin e leximit të shkrimeve të shenjta” [“scripture reading reporting instructions”].

Tabelë për Leximin e Librit të Mormonit

1 Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
2 Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
Jakobi	1	2	3	4	5	6	7				
Enosi	1										
Jaromi	1										
Omni	1										
Fjalët e Mormonit			1								
Mosia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29				
Alma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33
	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44
	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55
	56	57	58	59	60	61	62	63			
Helamani	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16						
3 Nefi	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
	23	24	25	26	27	28	29	30			
4 Nefi	1										
Mormoni	1	2	3	4	5	6	7	8	9		
Ethëri	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	12	13	14	15							
Moroni	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	

Tabelë për Leximin e Përditshëm të Shkrimit të Shenjtë

Janar	Shkurt	Mars	Prill	Maj	Qershor	Korrik	Gusht	Shtator	Tetor	Nëntor	Dhjetor
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6
7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8
9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9	9
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12	12
13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14	14
15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17	17
18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18	18
19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19	19
20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	21
22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22	22
23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23	23
24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24	24
25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25	25
26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
29	(29)	29	29	29	29	29	29	29	29	29	29
30		30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
31		31		31		31	31		31		31

Udhërrëfytyesi i Ritmit për Mësuesit që Japin Mësim Përditë

Plani Mësimor i Sugjeruar për Vitin Shkollor me 36-të Javë

Java	Blloku i Shkrimit të Shenjtë për t'u Dhënë Mësim	Blloku i Leximit	Java	Blloku i Shkrimit të Shenjtë për t'u Dhënë Mësim	Blloku i Leximit
1	Dita 1: Mësimi 1 Roli i Nxënësit Dita 2: Mësimi 2 Studimi i Shkrimeve të Shenjta Dita 3: Mësimi 3 Plani i Shpëtimit Dita 4: Mësimi 4 Faqja e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve Dita 5: Mësimi 5 Vështrim i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit	Faqja e titullit, Parathënia e Librit të Mormonit, Dëshmitë e Dëshmitarëve, Dëshmia e Profetit Joseph Smith, dhe Një Shpjegim i Shkurtër mbi Librin e Mormonit	10	Dita 1: Mësimi 41 2 Nefi 32 Dita 2: Mësimi 42 2 Nefi 33 Dita 3: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 4: Mësimi 43 Jakobi 1–2:11 Dita 5: Mësimi 44 Jakobi 2:12–35	2 Nefi 32–Jakobi 2
2	Dita 1: Mësimi 6 1 Nefi 1 Dita 2: Mësimi 7 1 Nefi 2 Dita 3: Mësimi 8 1 Nefi 3–4 Dita 4: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 5: Mësimi 9 1 Nefi 5	1 Nefi 1–5	11	Dita 1: Mësimi 45 Jakobi 3–4 Dita 2: Mësimi 46 Jakobi 5:1–51 Dita 3: Mësimi 47 Jakobi 5:52–77; Jakobi 6 Dita 4: Mësimi 48 Jakobi 7 Dita 5: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme)	Jakobi 3–7
3	Dita 1: Mësimi 10 1 Nefi 6 dhe 9 Dita 2: Mësimi 11 1 Nefi 7 Dita 3: Mësimi 12 1 Nefi 8 Dita 4: Mësimi 13 1 Nefi 10–11 Dita 5: Mësimi 14 1 Nefi 12–13	1 Nefi 6–13	12	Dita 1: Mësimi 49 Enosi Dita 2: Mësimi 50 Jaromi dhe Omni Dita 3: Mësimi 51 Fjalët e Mormonit–Mosia 1 Dita 4: Mësimi 52 Mosia 2 Dita 5: Mësimi 53 Mosia 3	Enosi–Mosia 3
4	Dita 1: Mësimi 15 1 Nefi 14 Dita 2: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 3: Mësimi 16 1 Nefi 15 Dita 4: Mësimi 17 1 Nefi 16 Dita 5: Mësimi 18 1 Nefi 17	1 Nefi 14–17	13	Dita 1: Mësimi 54 Mosia 4 Dita 2: Mësimi 55 Mosia 5–6 Dita 3: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 4: Mësimi 56 Mosia 7–8 Dita 5: Mësimi 57 Mosia 9–10	Mosia 4–10
5	Dita 1: Mësimi 19 1 Nefi 18 Dita 2: Mësimi 20 1 Nefi 19 Dita 3: Mësimi 21 1 Nefi 20–22 Dita 4: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 5: Mësimi 22 2 Nefi 1	1 Nefi 18–2 Nefi 1	14	Dita 1: Mësimi 58 Mosia 11–12:17 Dita 2: Mësimi 59 Mosia 12:18–14:12 Dita 3: Mësimi 60 Mosia 15–17 Dita 4: Mësimi 61 Mosia 18 Dita 5: Mësimi 62 Mosia 19–20	Mosia 11–20
6	Dita 1: Mësimi 23 2 Nefi 2 (Pjesa 1) Dita 2: Mësimi 24 2 Nefi 2 (Pjesa 2) Dita 3: Mësimi 25 2 Nefi 3 Dita 4: Mësimi 26 2 Nefi 4 Dita 5: Mësimi 27 2 Nefi 5	2 Nefi 2–5	15	Dita 1: Mësimi 63 Mosia 21–22 Dita 2: Mësimi 64 Mosia 23–24 Dita 3: Mësimi 65 Mosia 25 Dita 4: Mësimi 66 Mosia 26 Dita 5: Mësimi 67 Mosia 27	Mosia 21–27
7	Dita 1: Mësimi 28 2 Nefi 6–8 Dita 2: Mësimi 29 2 Nefi 9:1–26 Dita 3: Mësimi 30 2 Nefi 9:27–54 dhe 2 Nefi 10 Dita 4: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 5: Mësimi 31 2 Nefi 11 dhe 16	2 Nefi 6–11; 16	16	Dita 1: Mësimi 68 Mosia 28–29 Dita 2: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 3: Mësimi 69 Alma 1–2 Dita 4: Mësimi 70 Alma 3–4 Dita 5: Mësimi 71 Alma 5:1–36	Mosia 28–Alma 5:36
8	Dita 1: Mësimi 32 2 Nefi 12–15 Dita 2: Mësimi 33 2 Nefi 17–20 Dita 3: Mësimi 34 2 Nefi 21–24 Dita 4: Mësimi 35 2 Nefi 25 Dita 5: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme)	2 Nefi 12–15; 17–25	17	Dita 1: Mësimi 72 Alma 5:37–62 Dita 2: Mësimi 73 Alma 6–7 Dita 3: Mësimi 74 Alma 8 Dita 4: Mësimi 75 Alma 9–10 Dita 5: Mësimi 76 Alma 11	Alma 5:37–11:46
9	Dita 1: Mësimi 36 2 Nefi 26 Dita 2: Mësimi 37 2 Nefi 27 Dita 3: Mësimi 38 2 Nefi 28 Dita 4: Mësimi 39 2 Nefi 29–30 Dita 5: Mësimi 40 2 Nefi 31	2 Nefi 26–31	18	Dita 1: Mësimi 77 Alma 12 Dita 2: Mësimi 78 Alma 13 Dita 3: Mësimi 79 Alma 14 Dita 4: Mësimi 80 Alma 15–16 Dita 5: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme)	Alma 12–16

Java	Bloku i Shkrimit të Shenjtë për t'u Dhënë Mësim	Bloku i Leximit
19	Dita 1: Mësimi 81 Alma 17 Dita 2: Mësimi 82 Alma 18 Dita 3: Mësimi 83 Alma 19–20 Dita 4: Mësimi 84 Alma 21–22 Dita 5: Mësimi 85 Alma 23–24	Alma 17–24
20	Dita 1: Mësimi 86 Alma 25–26 Dita 2: Mësimi 87 Alma 27–29 Dita 3: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 4: Mësimi 88 Alma 30 Dita 5: Mësimi 89 Alma 31	Alma 25–31
21	Dita 1: Mësimi 90 Alma 32 Dita 2: Mësimi 91 Alma 33 Dita 3: Mësimi 92 Alma 34–35 Dita 4: Mësimi 93 Alma 36 Dita 5: Mësimi 94 Alma 37	Alma 32–37
22	Dita 1: Mësimi 95 Alma 38 Dita 2: Mësimi 96 Alma 39 Dita 3: Mësimi 97 Alma 40 Dita 4: Mësimi 98 Alma 41 Dita 5: Mësimi 99 Alma 42	Alma 38–42
23	Dita 1: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 2: Mësimi 100 Alma 43–44 Dita 3: Mësimi 101 Alma 45–48 Dita 4: Mësimi 102 Alma 49–51 Dita 5: Mësimi 103 Alma 52–55	Alma 43–55
24	Dita 1: Mësimi 104 Alma 56–58 Dita 2: Mësimi 105 Alma 59–63 Dita 3: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 4: Mësimi 106 Helamani 1–2 Dita 5: Mësimi 107 Helamani 3–4	Alma 56–Helamani 4
25	Dita 1: Mësimi 108 Helamani 5 Dita 2: Mësimi 109 Helamani 6–7 Dita 3: Mësimi 110 Helamani 8–9 Dita 4: Mësimi 111 Helamani 10 Dita 5: Mësimi 112 Helamani 11–12	Helamani 5–12
26	Dita 1: Mësimi 113 Helamani 13 Dita 2: Mësimi 114 Helamani 14 Dita 3: Mësimi 115 Helamani 15–16 Dita 4: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 5: Mësimi 116 3 Nefi 1	Helamani 13–3 Nefi 1
27	Dita 1: Mësimi 117 3 Nefi 2–5 Dita 2: Mësimi 118 3 Nefi 6–7 Dita 3: Mësimi 119 3 Nefi 8–10 Dita 4: Mësimi 120 3 Nefi 11:1–17 Dita 5: Mësimi 121 3 Nefi 11:18–41	3 Nefi 2–11

Java	Bloku i Shkrimit të Shenjtë për t'u Dhënë Mësim	Bloku i Leximit
28	Dita 1: Mësimi 122 3 Nefi 12 Dita 2: Mësimi 123 3 Nefi 13 Dita 3: Mësimi 124 3 Nefi 14 Dita 4: Mësimi 125 3 Nefi 15–16 Dita 5: Mësimi 126 3 Nefi 17	3 Nefi 12–17
29	Dita 1: Mësimi 127 3 Nefi 18 Dita 2: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 3: Mësimi 128 3 Nefi 19 Dita 4: Mësimi 129 3 Nefi 20 Dita 5: Mësimi 130 3 Nefi 21–22	3 Nefi 18–22
30	Dita 1: Mësimi 131 3 Nefi 23 Dita 2: Mësimi 132 3 Nefi 24–26 Dita 3: Mësimi 133 3 Nefi 27 Dita 4: Mësimi 134 3 Nefi 28 Dita 5: Mësimi 135 3 Nefi 29–30	3 Nefi 23–30
31	Dita 1: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 2: Mësimi 136 4 Nefi Dita 3: Mësimi 137 Mormoni 1–2 Dita 4: Mësimi 138 Mormoni 3–4 Dita 5: Mësimi 139 Mormoni 5–6	4 Nefi–Mormoni 6
32	Dita 1: Mësimi 140 Mormoni 7–8:11 Dita 2: Mësimi 141 Mormoni 8:12–41 Dita 3: Mësimi 142 Mormoni 9 Dita 4: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 5: Mësimi 143 Ethëri 1	Mormoni 7–Ethëri 1
33	Dita 1: Mësimi 144 Ethëri 2 Dita 2: Mësimi 145 Ethëri 3 Dita 3: Mësimi 146 Ethëri 4–5 Dita 4: Mësimi 147 Ethëri 6 Dita 5: Mësimi 148 Ethëri 7–11	Ethëri 2–11
34	Dita 1: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 2: Mësimi 149 Ethëri 12:1–22 Dita 3: Mësimi 150 Ethëri 12:23–41 Dita 4: Mësimi 151 Ethëri 13–15 Dita 5: Mësimi 152 Moroni 1–3	Ethëri 12–Moroni 3
35	Dita 1: Mësimi 153 Moroni 4–5 Dita 2: Mësimi 154 Moroni 6 Dita 3: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme) Dita 4: Mësimi 155 Moroni 7:1–19 Dita 5: Mësimi 156 Moroni 7:20–48	Moroni 4–7
36	Dita 1: Mësimi 157 Moroni 8 Dita 2: Mësimi 158 Moroni 9 Dita 3: Mësimi 159 Moroni 10:1–7, 27–29 Dita 4: Mësimi 160 Moroni 10:8–26, 30–34 Dita 5: Ditë e ndryshueshme (shih sugjerimet për ditët e ndryshueshme)	Moroni 8–10

Sugjerime për Ditët e Ndryshueshme

Udhërrëfytyesi i ritmit për mësuesit që japin mësim përditë është bazuar mbi një vit shkollor me 36 javë ose 180 ditë. Ky manual përfshin 160 mësim të përditshme, duke lënë 20 ditë për të cilat nuk është përfshirë asnjë material mësimdhënies. Këto 20 “ditët e ndryshueshme” duhet të përdoren me mençuri për qëllime dhe veprimtari me vlerë, duke përfshirë sa vijon:

1. Përshtatjen e mësimëve të përditshme. Ju mund të dëshironi të shpenzoni kohë shtesë për një mësim i cili kërkon më shumë kohë për t’u dhënë mësim efektshëm. Gjithashtu, ju mund të dëshironi të përdorni idetë shtesë për mësimdhënien të cilat shfaqen në fund të disa mësimëve ose të merrni kohë për t’iu përgjigjur pyetjeve të studenteve rreth një fragmenti të veçantë të shkrimit të shenjtë ose një teme ungjillore. Ditët e ndryshueshme ju lejojnë të përfitoni nga këto mundësi ndërsa ruani ritmin e planit tuaj mësimor dhe përbushni detyrën tuaj për të dhënë mësim shkrimet e shenjta në mënyrë të njëpasnjëshme.

2. Zotërimin e fragmenteve kyçe të shkrimit të shenjtë dhe Doktrinë Bazë. Ju mund të dëshironi të përdorni veprimtaritë e përsëritjes së fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë të cilat gjenden nëpër manual dhe të shtojca. Ju mund të krijoni veprimtari shtesë përsëritjeje të zotërimit të shkrimit të shenjtë të cilat përbushin nevojat dhe interesat e veçanta të studentëve në klasën tuaj. Gjithashtu, ju mund të përdorni pjesë të një dite të ndryshueshme për veprimtari që i ndihmojnë studentët të përsëritin dhe të thellojnë kuptimin e tyre për Doktrinën Bazë. Herët gjatë vitit, ju mund të përdorni një ditë të ndryshueshme për të drejtuar një Vlerësim të Doktrinës Bazë (VDB) që është krijuar për t’i ndihmuar mësuesit të vlerësojnë se në çfarë mase studentët i kuptojnë, i besojnë, dinë si t’i zbatojnë dhe janë të aftë t’i shpjegojnë disa doktrina bazë të Kishës. Për të gjetur Vlerësimin e Doktrinës Bazë dhe vlerësime të tjera te faqja e internetit S&I (si.lds.org), bëni një kërkim duke përdorur fjalën kyçe

assessment [vlerësim]. Raportet VDB i ndihmojnë mësuesit, të cilët kanë drejtuar vlerësimin, që t’i analizojnë nevojat e studentëve të tyre dhe ta përshtatin mësimdhënien për t’i përbushur më mirë ato nevoja.

3. Përsëritjen e materialit të mëparshëm. Është e dobishme për studentët që herë pas here t’i kthehen asaj që kanë mësuar në mësimet e kaluara ose nga një libër i veçantë i shkrimit të shenjtë. Ju mund t’u jepni studentëve një mundësi për të shpjeguar një të vërtetë nga një mësim i mëparshëm dhe të tregojnë se si ajo e vërtetë ka ndikuar në jetën e tyre. Ju gjithashtu mund të krijoni e drejtoni një provim me alternativë ose veprimtari mësimore që janë përsëritje e materialit të mëparshëm.

4. Lejimin për ndërprerje të planit mësimor. Veprimtaritë ose mbledhjet shkollore, ngjarjet në komunitet, moti dhe ndërprerje të tjera mund të kërkojnë prej jush pezullimin ose shkurtimin herë pas here të orës mësimore. Ditët e ndryshueshme mund të përdoren që të mundësojnë ndërprerje të tilla.

Udhërrëfytyesi i Ritmit për Mësuesit e Studimit në Shtëpi

Ky manual përmban 32 mësimet të studimit në shtëpi të cilat përputhen me 32 njësitë tek *Udhëzuesi i Studimit të Librit të Mormonit për Studentët e Seminarit që Studiojnë në Shtëpi*. Ju mund t'i përshtatni mësimet dhe ritmin sipas nevojës për numrin e javëve që ju duhet t'i jepni mësim klasës suaj.

Njësia	Mësimi i Studimit në Shtëpi	Njësia	Mësimi i Studimit në Shtëpi	Njësia	Mësimi i Studimit në Shtëpi
Njësia 1	Dita 1: Studimi i Shkrimeve të Shenjta Dita 2: Plani i Shpëtimit Dita 3: Faqja e Titullit, Parathënia dhe Dëshmitë e Dëshmitarëve Dita 4: Vështrim i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit <i>Mësimi i Mësuesit: Studimi i Shkrimeve të Shenjta–Vështrim i Përgjithshëm mbi Librin e Mormonit</i>	Njësia 11	Dita 1: Fjalët e Mormonit–Mosia 2 Dita 2: Mosia 3 Dita 3: Mosia 4 Dita 4: Mosia 5–6 <i>Mësimi i Mësuesit: Fjalët e Mormonit–Mosia 6</i>	Njësia 22	Dita 1: Helamani 1–2 Dita 2: Helamani 3–4 Dita 3: Helamani 5 Dita 4: Helamani 6–9 <i>Mësimi i Mësuesit: Helamani 1–9</i>
Njësia 2	Dita 1: 1 Nefi 1 Dita 2: 1 Nefi 2 Dita 3: 1 Nefi 3–4 Dita 4: 1 Nefi 5–6; 9 <i>Mësimi i Mësuesit: 1 Nefi 1–6; 9</i>	Njësia 12	Dita 1: Mosia 7–8 Dita 2: Mosia 9–10 Dita 3: Mosia 11–14 Dita 4: Mosia 15–17 <i>Mësimi i Mësuesit: Mosia 7–17</i>	Njësia 23	Dita 1: Helamani 10 Dita 2: Helamani 11–12 Dita 3: Helamani 13–14 Dita 4: Helamani 15–16 <i>Mësimi i Mësuesit: Helamani 10–16</i>
Njësia 3	Dita 1: 1 Nefi 7 Dita 2: 1 Nefi 8 Dita 3: 1 Nefi 10–11 Dita 4: 1 Nefi 12–14 <i>Mësimi i Mësuesit: 1 Nefi 7–8; 10–14</i>	Njësia 13	Dita 1: Mosia 18 Dita 2: Mosia 19–20 Dita 3: Mosia 21–24 Dita 4: Mosia 25 <i>Mësimi i Mësuesit: Mosia 18–25</i>	Njësia 24	Dita 1: 3 Nefi 1 Dita 2: 3 Nefi 2–5 Dita 3: 3 Nefi 6–10 Dita 4: 3 Nefi 11:1–17 <i>Mësimi i Mësuesit: 3 Nefi 1–11:17</i>
Njësia 4	Dita 1: 1 Nefi 15 Dita 2: 1 Nefi 16 Dita 3: 1 Nefi 17 Dita 4: 1 Nefi 18–19 <i>Mësimi i Mësuesit: 1 Nefi 15–19</i>	Njësia 14	Dita 1: Mosia 26 Dita 2: Mosia 27 Dita 3: Mosia 28–29 Dita 4: Alma 1–4 <i>Mësimi i Mësuesit: Mosia 26–Alma 4</i>	Njësia 25	Dita 1: 3 Nefi 11:18–12:48 Dita 2: 3 Nefi 13 Dita 3: 3 Nefi 14 Dita 4: 3 Nefi 15–16 <i>Mësimi i Mësuesit: 3 Nefi 11:18–16:20</i>
Njësia 5	Dita 1: 1 Nefi 20–22 Dita 2: 2 Nefi 1 Dita 3: 2 Nefi 2 Dita 4: 2 Nefi 3 <i>Mësimi i Mësuesit: 1 Nefi 20–2 Nefi 3</i>	Njësia 15	Dita 1: Alma 5:1–36 Dita 2: Alma 5:37–62 Dita 3: Alma 6–7 Dita 4: Alma 8–10 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 5–10</i>	Njësia 26	Dita 1: 3 Nefi 17 Dita 2: 3 Nefi 18 Dita 3: 3 Nefi 19 Dita 4: 3 Nefi 20–22 <i>Mësimi i Mësuesit: 3 Nefi 17–22</i>
Njësia 6	Dita 1: 2 Nefi 4–5 Dita 2: 2 Nefi 6–8 Dita 3: 2 Nefi 9 Dita 4: 2 Nefi 9–10 <i>Mësimi i Mësuesit: 2 Nefi 4–10</i>	Njësia 16	Dita 1: Alma 11 Dita 2: Alma 12 Dita 3: Alma 13 Dita 4: Alma 14–16 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 11–16</i>	Njësia 27	Dita 1: 3 Nefi 23 Dita 2: 3 Nefi 24–26 Dita 3: 3 Nefi 27 Dita 4: 3 Nefi 28–30 <i>Mësimi i Mësuesit: 3 Nefi 23–30</i>
Njësia 7	Dita 1: 2 Nefi 11–16 Dita 2: 2 Nefi 17–20 Dita 3: 2 Nefi 21–24 Dita 4: 2 Nefi 25 <i>Mësimi i Mësuesit: 2 Nefi 11–25</i>	Njësia 17	Dita 1: Alma 17–18 Dita 2: Alma 19–20 Dita 3: Alma 21–22 Dita 4: Alma 23–24 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 17–24</i>	Njësia 28	Dita 1: 4 Nefi 1 Dita 2: Mormoni 1–2 Dita 3: Mormoni 3–6 Dita 4: Mormoni 7:1–8:11 <i>Mësimi i Mësuesit: 4 Nefi 1–Mormoni 8:11</i>
Njësia 8	Dita 1: 2 Nefi 26–27 Dita 2: 2 Nefi 28 Dita 3: 2 Nefi 29–30 Dita 4: 2 Nefi 31 <i>Mësimi i Mësuesit: 2 Nefi 26–31</i>	Njësia 18	Dita 1: Alma 25–29 Dita 2: Alma 30 Dita 3: Alma 31 Dita 4: Alma 32 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 25–32</i>	Njësia 29	Dita 1: Mormoni 8:12–41 Dita 2: Mormoni 9 Dita 3: Ethëri 1–2 Dita 4: Ethëri 3 <i>Mësimi i Mësuesit: Mormoni 8:12–Ethëri 3</i>
Njësia 9	Dita 1: 2 Nefi 32 Dita 2: 2 Nefi 33 Dita 3: Jakobi 1–2 Dita 4: Jakobi 3–4 <i>Mësimi i Mësuesit: 2 Nefi 32–Jakobi 4</i>	Njësia 19	Dita 1: Alma 33–35 Dita 2: Alma 36 Dita 3: Alma 37 Dita 4: Alma 38 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 33–38</i>	Njësia 30	Dita 1: Ethëri 4–5 Dita 2: Ethëri 6 Dita 3: Ethëri 7–11 Dita 4: Ethëri 12 <i>Mësimi i Mësuesit: Ethëri 4–12</i>
Njësia 10	Dita 1: Jakobi 5–6 Dita 2: Jakobi 7 Dita 3: Enosi Dita 4: Jaromi dhe Omni <i>Mësimi i Mësuesit: Jakobi 5–Omni</i>	Njësia 20	Dita 1: Alma 39 Dita 2: Alma 40–41 Dita 3: Alma 42 Dita 4: Alma 43–44 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 39–44</i>	Njësia 31	Dita 1: Ethëri 13–15 Dita 2: Moroni 1–5 Dita 3: Moroni 6 Dita 4: Moroni 7:1–19 <i>Mësimi i Mësuesit: Ethëri 13–Moroni 7:19</i>
		Njësia 21	Dita 1: Alma 45–49 Dita 2: Alma 50–52; 54–55 Dita 3: Alma 53; 56–58 Dita 4: Alma 59–63 <i>Mësimi i Mësuesit: Alma 45–63</i>	Njësia 32	Dita 1: Moroni 7:20–48 Dita 2: Moroni 8–9 Dita 3: Moroni 10:1–7, 27–29 Dita 4: Moroni 10:8–26, 30–34 <i>Mësimi i Mësuesit: Moroni 7:20–10:34</i>

Hyrje në Zotërimin e Shkrimit të Shenjtë

Seminaret dhe Institutet e Fesë kanë përzgjedhur 25 fragmente të zotërimit të shkrimit të shenjtë për secilin nga katër kurset e seminarit. Këto fragmente përbëjnë një bazë të rëndësishme nga shkrimet e shenja për të kuptuar dhe për të shpërndarë ungjillin dhe për të forcuar besimin. Fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë për Librin e Mormoni janë si vijon:

- 1 Nefi 3:7
- 2 Nefi 2:25
- 2 Nefi 2:27
- 2 Nefi 9:28–29
- 2 Nefi 25:23, 26
- 2 Nefi 28:7–9
- 2 Nefi 31:19–20
- 2 Nefi 32:3
- 2 Nefi 32:8–9
- Mosia 2:17
- Mosia 3:19
- Mosia 4:30
- Alma 7:11–13
- Alma 32:21
- Alma 37:35
- Alma 39:9
- Alma 41:10
- Helamani 5:12
- 3 Nefi 12:48
- 3 Nefi 18:15, 20–21
- Ethëri 12:6
- Ethëri 12:27
- Moroni 7:41
- Moroni 7:45, 47–48
- Moroni 10:4–5

Studentët e seminarit nxiten që të zhvillojnë një “zotërim” të këtyre fragmenteve. Ju do të jeni më shumë në gjendje t’i ndihmoni studentët tuaj nëse edhe ju i zotëroni këto fragmente. Zotërimi i fragmenteve të shkrimit të shenjtë përfshin sa vijon:

- **Gjetja e vendndodhjes** së vargjeve duke ditur referencat shoqëruese të shkrimit të shenjtë
- **Të kuptuarit** e kontekstit dhe të përmbajtjes së fragmenteve të shkrimit të shenjtë

- **Zbatimi** i parimeve dhe doktrinave të ungjillit të dhëna mësim në fragmentet e shkrimit të shenjtë
- **Të mësuarit përmendsh** të fragmenteve

Vazhdueshmëria, Pritshmëritë dhe Metodat

Kur planifikoni t’i ndihmoni studentët të zotërojnë fragmentet e shkrimit të shenjtë, ju do të jeni më të suksesshëm nëse u drejtoheni fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë duke treguar vazhdueshmëri, nëse ruani pritshmëritë e duhura dhe përdorni metoda që tërheqin stile të ndryshme të të mësuarit.

Vazhdueshmëria dhe përsëritja në mësimdhënien e zotërimit të shkrimit të shenjtë do t’i ndihmojnë studentët të ruajnë të vërtetat në kujtesën e tyre afatgjatë për përdorim të ardhshëm. Mund të jetë e dobishme ta përvijoni kursin e studimit për vitin dhe të krijoni një plan që t’u siguroni vazhdimisht mundësi studentëve në klasë për të zotëruar fragmentet e shkrimit të shenjtë. Tregohuni të mençur në përcaktimin se sa shpesh dhe se sa kohë të harxhoni duke i ndihmuar studentët të mësojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Sigurohuni që veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë të mos lënë në hije studimin e përditshëm të njëpasnjëshëm të shkrimeve të shenja. Ju mund të vendosni të kaloni disa minuta çdo ditë duke përsëritur fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë me studentët tuaj. Ose ju mund të vendosni të bëni një veprimtari të shkurtër të zotërimit një herë ose dy herë në javë për 10 deri 15 minuta. Pavarësisht se si planifikoni t’i ndihmoni studentët që të mësojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, kini vazhdimësi dhe përshtatini përpjekjet tuaja.

Mbështetini pritshmëritë tuaja për zotërimin e shkrimit të shenjtë tek aftësitë e secilit student. Zotërimi i fragmenteve të shkrimit të shenjtë kërkon përpjekje nga ana e nxënësit. U thoni studentëve që suksesi i tyre në zotërimin e shkrimit të shenjtë varet në masë të madhe nga qëndrimi dhe gatishmëria e tyre për të punuar. Nxitini që të vendosin qëllime që i shtojnë aftësitë e tyre drejt niveleve më të larta. Jini të ndjeshëm ndaj studentëve që mund të kenë vështirësi për të

mësuar përmendsh dhe jini të gatshëm t’i përshtatni pritshmëritë e metodat tuaja të mësimdhënies në përputhje me nevojat e studentëve tuaj.

Që të tërhiqni një larmi më të madhe personalitetesh dhe stilesh të të mësuarit, ndryshojini metodat që përdorni për t’i ndihmuar studentët të zotërojnë fragmente të shkrimit të shenjtë. Si me gjithë mësimdhënien dhe të mësuarin e ungjillit, jini të matur në zgjedhjen e veprimtarive nga ana juaj, në mënyrë që Fryma e Shenjtë të mund ta mbështesë zotërimin e shkrimeve të shenja dhe të doktrinës prej studentëve. Ju do të gjeni një numër metodash të përshtatshme mësimdhënies të zotërimit të shkrimit të shenjtë në mësimet e këtij manuali. Për metoda shtesë mësimdhënies të zotërimit të shkrimit të shenjtë, shihni veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë të renditura më poshtë.

Zotërimi i Shkrimit të Shenjtë në Programin Mësimor

Zotërimi i shkrimit të shenjtë është shkruar brenda programit mësimor në një numër mënyrash. Një ikonë e zotërimit të shkrimit të shenjtë vë në dukje trajtesën e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë në materialin mësimor. Fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë janë paraqitur dhe diskutuar në kontekstin e kapitullit ku ndodhen. Idetë shtesë për mësimdhënien të fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë shfaqen në fund të mësimëve në të cilat ndodhen. Këto ide shtesë për mësimdhënien ndihmojnë në drejtpeshimin e katër elementeve të zotërimit të shkrimit të shenjtë (gjetjes, të kuptuarit, të zbatuarit, të mësuarit përmendsh) në lidhje me çdo fragment. Për shembull, nëse mësimi i ndihmon studentët ta kuptojnë dhe ta zbatojnë fragmentin e zotërimit të shkrimit të shenjtë, atëherë ideja për mësimdhënien shtesë do t’i ndihmojë që ta gjejnë ose ta mësojnë përmendsh fragmentin.

Programi mësimor gjithashtu jep rregullisht veprimtari përsëritjeje të zotërimit të shkrimit të shenjtë që mund të përdoren kur e lejon koha dhe në harmoni me qëllimet e zotërimit të shkrimit të shenjtë të klasës suaj. Këto përsëritje mund të plotësohen me veprimtari të zotërimit të

shkrimit të shenjtë të renditura më poshtë. Ju mund të përdorni kohë shtesë në fillim ose në fund të një mësimi më të shkurtër për të bërë një prej këtyre veprimtarive për përsëritje.

Qasje të Sugjeruara për Zotërimin e Shkrimit të Shenjtë

Për t'i ndihmuar studentët në aftësinë e gjetjes së vendndodhjes së shkrimit të shenjtë, ju mund të planifikoni t'i paraqitni të 25 fragmentet e zotërimit aty nga fillimi i kursit dhe pastaj të punoni për thellimin e zotërimit të tyre gjatë kursit. Ose mund të paraqitni disa fragmente çdo muaj dhe të përqendrohni te zotërimi i atyre fragmenteve gjatë atij muaji. Këto paraqitje mund të përfshijnë sugjerimin që studentët t'i shenjojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë në kopjet e tyre vetjake të shkrimeve të shenjta, të ndihmuarit e studentëve që të mendojnë për mënyra si t'i kujtojnë fjalët e referencat kyçe dhe shpjegimin e doktrinave e parimeve që përmban secilin fragment. Ju gjithashtu mund t'i përfshini studentët në paraqitjen e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë duke i caktuar që t'i përdorin fragmentet në takimet e tyre shpirtërore ose duke i ftuar ata të mësojnë njëri-tjetrin se si t'i kujtojnë dhe t'i gjejnë fragmentet. Krijoni [tek ata] përgjegjësinë për të mbajtur mend fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë me provime të herëpashershme me alternativa dhe veprimtari të herëpashershme të gjetjes së fragmenteve (shihni veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë në vijim

për shembuj). Një listë me 25 fragmentet e zotërimit për këtë kurs studimi mund të gjendet te libërshenjuesit dhe kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë për studentët.

Për t'i ndihmuar studentët në të kuptuarin e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë nga ana e tyre, theksojini këto fragmente ndërsa dalin në mësimet tuaja të përditshme. Ju mund të përdorni edhe veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë në vijim për të rritur njohurinë dhe aftësinë e studentëve për t'i shpjeguar të vërtetat që përmbajnë fragmentet. Në takimet shpirtërore ose gjatë orës mësimore jepuni studentëve mundësi që të shpjegojnë se si të vërtetat në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë i ndihmojnë që t'i kuptojnë më mirë Doktrinat Bazë.

Për t'i mbështetur studentët në zbatimin e të vërtetave të gjendura në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, inkurajojini që të ndjekin nxitjet e Frymës së Shenjtë për të kuptuar se si të vërtetat te fragmentet gjejnë zbatim në jetën e tyre. Për t'i ndihmuar studentët të veprojnë sipas të vërtetave që mësojnë, herë pas here mund të vendosni në një tabelë njoftimesh në klasë një sfidë të lidhur me një fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ose mund t'u jepni studentëve mundësi në orën mësimore që të ushtrohen për t'i dhënë mësim doktrinave dhe parimet e ungjillit duke përdorur fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë (shihni veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë në vijim për ide). Ju gjithashtu mund t'i ftoni studentët të

zbatojnë parimet që mësojnë në mësimet ku dalin fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Jepuni studentëve mundësi, në takimet shpirtërore ose në raste të tjera, që t'i raportojnë përvojat e tyre. Kjo do t'i ndihmojë që të rritin dëshminë e tyre për të vërtetat që kanë mësuar nga fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë.

Për t'i ndihmuar studentët që t'i mësojnë përmendsh të 25 fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ju mund të planifikoni të vendosni si qëllim që të mësoni përmendsh dy ose tre fragmente çdo muaj gjatë orës mësimore. Ju gjithashtu mund t'i sfidoni studentët që të mësojnë përmendsh disa fragmente në shtëpi (ata mund ta bëjnë këtë me familjet e tyre apo t'ia thonë fragmentet një prindi ose një anëtar të familjes). Ju mund ta bëni të mësuarin përmendsh pjesë të takimeve të përditshme shpirtërore duke i kërkuar klasës që ta thotë me zë fragmentin [përmendsh] ose duke u dhënë kohë studentëve për ta mësuar përmendsh në dyshe. Dhënia e mundësive studentëve që t'i thonë me zë [përmendsh] fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë në dyshe ose në grupe të vegjël, apo para klasës mund t'i ndihmojë që të jenë të përgjegjshëm për përpjekjet e tyre. Veprimtaritë e zotërimit të shkrimit të shenjtë në vijim përfshijnë një shumëllojshmëri metodash të të mësuarit përmendsh. Bëni kujdes që t'i përshtatni pritshmëritë lidhur me të mësuarin përmendsh sipas aftësive dhe rrethanave të secilit student. Studentët nuk duhet të bëhen të ndihen në siklet ose të shqetësuar nëse nuk janë në gjendje të mësojnë përmendsh.

Veprimtaritë e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Hyrje

Kjo nënndarje jep disa ide që mund t'i përdorni për t'i ndihmuar studentët të zotërojnë fragmente kyçe të shkrimit të shenjtë. Kur i ndihmoni dhe i nxitni studentët t'i zhvillojnë këto aftësi, ju po i ndihmoni ata të bëhen të sigurt te vetvetja në studimin e tyre [vetjak] të shkrimeve të shenjta. Studentët mund t'i përdorin këto aftësi zotëruese për gjatë jetës së tyre për të gjetur, kuptuar, zbatuar e mësuar më mirë përmendsh fragmentet në shkrimet e shenjta. Idetë për mësimdhënie për secilin element të zotërimit të shkrimit të shenjtë janë renditur më poshtë. Përdorimi i një shumëllojshmërie prej këtyre

llojeve të veprimtarive mund t'i ndihmojë studentët që t'i zotërojnë më me sukses fragmentet e shkrimit të shenjtë.

Veprimtari që i Ndhimjnë Studentët të Gjejnë Vendndodhjen e Fragmenteve të Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Shenjimi i Fragmenteve

Shenjimi i fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë mund t'i ndihmojë studentët t'i mbajnë mend këto fragmente dhe t'i gjejnë më me shpejtësi. Merrni parasysh që t'i nxitni studentët t'i shenjojnë

këto fragmente kyçe në shkrimet e tyre të shenjta në një mënyrë që i dallon nga fragmentet e tjera që shenjojnë.

Njohja e Librave

Mësimi përmendsh i emrave dhe i radhës së librave në Librin e Mormonit mund t'i ndihmojë studentët t'ua gjejnë më shpejt vendndodhjen fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Në vijim janë shembuj veprimtarish që mund t'i ndihmojnë studentët të familjarizohen me librat në Librin e Mormonit:

- **Gjeni Tabelën e Përmendshes** – Ndhimojini studentët të gjejnë tabelën e përmendshes te Libri i Mormonit, e cila

është e titulluar “Emrat dhe Radha e Librave në Librin e Mormonit”.

- **Këndoni një Këngë** – Mësojuni studentëve këngën “The Books in the Book of Mormon” [“Librat në Librin e Mormonit”] (*Children’s Songbook*, f. 119). Vëriini që ta këndojnë rregullisht për gjatë vitit për t’i ndihmuar të mbajnë mend emrat dhe radhën e librave në Librin e Mormonit.
- **Përdorni Germat e Para** – Shkruani në tabelë germat e para të librave të Libri i Mormonit (1N, 2N, J, E dhe kështu me radhë). Vëriini studentët të ushtrohen duke thënë emrat e librave që përpunohen me secilën gërmë. Përsëriteni këtë veprimtari derisa ata të mund t’i thonë përmendsh emrat e librave.
- **Gjuetia e Librave** – Thoni emrin e njërit prej librave në të cilin gjendet një fragment i zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe vëriini studentët t’i hapin shkrimet e tyre të shenjta të ndonjë faqe në atë libër. Matni kohën që i duhet të gjithë klasës për të gjetur vendndodhjen e secilit prej librave. Kjo veprimtari mund të përsëritet për t’u mundësuar studentëve që të bëhen më të aftë në mbajtjen mend dhe gjetjen e vendndodhjes së librave të Libri i Mormonit.

Mbajtja Mend e Referencave dhe e Përmbajtjes

Ndërsa studentët mësojnë se ku ndodhen fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe përmbajtjen e tyre, Fryma e Shenjtë mund t’i ndihmojë të kujtojnë referencat e shkrimit të shenjtë sipas nevojës (shih Gjoni 14:26). Fjalë ose fraza kyçe të tilla si: “Unë do të shkoj dhe do të bëj” (1 Nefi 3:7) dhe “të lirë të zgjedhin” (2 Nefi 2:27) mund t’i ndihmojnë studentët të kujtojnë përmbajtjen dhe mësimet doktrinale të secilit fragment. Metodën vijim mund t’i ndihmojnë studentët t’i lidhin referencat e zotërimit të shkrimit të shenjtë me përmbajtjen e tyre ose fjalët e tyre kyçe. (Ju mund të dëshironi t’i ruani veprimtaritë që përfshijnë konkurrim, garë ose kronometrim për më vonë gjatë vitit, pasi studentët të kenë treguar që e dinë se ku ndodhen fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Në atë kohë, veprimtari të tilla do t’i ndihmojnë të përforcojnë atë që kanë mësuar.)

- **Referencat dhe Fjalët Kyçe** – Nxitiini studentët t’i mësojnë përmendsh

referencat dhe fjalët kyçe të secilit fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë të renditur në kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë. (Kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë mund të porositen në internet tek adresa store.lds.org. Ju gjithashtu mund t’i vini studentët të krijojnë vetë grupin e tyre të kartave të zotërimit të shkrimit të shenjtë.) Jepuni studentëve kohë që t’i studiojnë kartat e tyre me një shok dhe pastaj t’i bëjnë pyetje njëri-tjetrit. Nxitiini studentët të jenë krijuar në mënyrat se si studiojnë së bashku dhe i bëjnë pyetje njëri-tjetrit. Ndërsa bëhen më të zotë me fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ju mund t’i ftoni të përdorin të dhëna orientuese që përfshijnë kontekst nga fragmentet ose zbatim të doktrinaeve dhe parimeve nga ato. Personit që i bëhen pyetjet, mund të përgjigjet me gojë ose me shkrim.

- **Kartat e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë** – Kjo veprimtari mund të përdoret për të paraqitur ose për të përsëritur një grup fragmentesh të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Përzgjidhni një numër kartash të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe përgatituni që t’i shpërndani mes studentëve tuaj. (Sigurohuni që të keni kopje të shumta të secilës kartë në mënyrë që më shumë se një student të marrë të njëjtin fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ju mund të dëshironi të keni mjaft karta që secili student të ketë dy ose tri fragmente të ndryshme.) Shpërndajini ato klasës. Jepuni kohë studentëve që t’i studiojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, referencën, fjalët kyçe, thënien e kontekstit, doktrinën ose parimin dhe idetë për zbatim në secilën kartë. Thoni disa të dhëna orientuese nga kartat (për shembull, fjalë nga fragmenti i zotërimit të shkrimit të shenjtë ose fjalët kyçe, [fjalë nga] konteksti, doktrina apo parimi, ose zbatim). Studentët që kanë kartat shoqëruese, duhet të ngrihen dhe të thonë me zë të lartë referencën e zotërimit të shkrimit të shenjtë.
- **Gjuetia e Shkrimit të Shenjtë** – Përdorni të dhëna orientuese për t’i ndihmuar studentët të ushtrohen në gjetjen me shpejtësi të fragmenteve në shkrimet e tyre të shenjta. Si të dhëna, ju mund të përdorni fjalë kyçe, thënie të kontekstit, doktrina e parime dhe ide për zbatim nga kartat e zotërimit të

shkrimit të shenjtë. Ju gjithashtu mund t’i krijoni vetë të dhënat tuaja orientuese. Veprimtaritë e gjuetisë së shkrimit të shenjtë në të cilat studentët konkurrojnë për të gjetur fragmentet në shkrimet e shenjta, mund t’i ndihmojnë që të përfshihen në mënyrë aktive në mësimin e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Kur përdorni veprimtaritë e gjuetisë së shkrimit të shenjtë për t’i ndihmuar për zotërimin e shkrimit të shenjtë, bëjeni në një mënyrë që nuk u lëndon ndjenjat apo largon Shpirtin. Ndihmohuni studentët të shmangin trajtimin e shkrimeve të tyre të shenjta pa nderim ose të qenit konkurrues në mënyrë të tepruar. Gjithashtu merrni parasysh t’i vini studentët të konkurrojnë kundrejt një standardi sesa kundër njëri-tjetrit. Për shembull, studentët mund të konkurrojnë kundër mësuesit, ose mund t’i vini të konkurrojnë për të parë nëse një përqindje e caktuar e klasës mund të gjejë një fragment të veçantë në një sasi të caktuar kohe.

- **Gjuetia e Ngjarjes** – Jepni të dhëna orientuese duke krijuar skenarë që paraqitin lidhjen e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë me jetën e përditshme. Për shembull, si të dhënë për 1 Nefin 3:7, ju mund të thoni: “Xhoni e di se Zoti i urdhëron të gjithë të rinjtë e denjë të shërbejnë në misione, por ai merakoset se mos druajtja e tij do ta pengojë që të shërbejë në mënyrë të efektshme. Pastaj i kujtohet se si iu përgjigj Nefi detyrës së vështirë të marrjes së fletëve prej tunxhi. Xhoni merr kurajë që Zoti do të sigurojë një mënyrë për të që të bëhet një misionar i aftë.” Ndërsa studentët dëgjojnë skenarët, vëriini që të gjejnë në shkrimet e tyre të shenjta fragmentet përkatëse të zotërimit të shkrimit të shenjtë.
- **Provime me Alternativa dhe Detyra Kontrolli** – Jepuni studentëve mundësi të vënë në provë aftësinë e tyre për të kujtuar fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Të dhënat orientuese mund të përfshijnë fjalë kyçe ose referenca të shkrimit të shenjtë, citate nga fragmentet, ose skenarë që ilustrojnë të vërtetat e dhëna mësim te fragmentet. Provimet me alternativa dhe detyrat e kontrollit mund të jepen me gojë, në tabelë ose në letër. Pasi studentët të kenë bërë provimin me alternativa apo detyrën e kontrollit, merrni parasysh të

vini në dyshe studentë që marrin shumë pikë me studentë që kanë më pak pikë. Studenti me më shumë pikë mund të veprojë si mësues për ta ndihmuar studentin me më pak pikë që të studiojë dhe të përmirësohet. Si pjesë e kësaj përpjekjeje, dyshja gjithashtu mund të vendosë një qëllim për të marrë më shumë pikë si skuadër në provimin tjetër. Merrni parasysh të krijoni një diagram ose tabelë njoftimesh për të paraqitur qëllimet e studentëve dhe për të vënë në dukje përparimin e tyre.

Veprimtari që i Ndhimjnë Studentët t'i Kuptojnë Fragmentet e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Përkufizimi i Fjalëve dhe Frazave

Përkufizimi i fjalëve dhe frazave në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë (ose të ndihmuarit e studentëve për t'i përkufizuar ato) do t'i ndihmojë studentët të kuptojnë domethënien e të gjithë fragmentit. Kur përkufizime të tilla janë të rëndësishme për të kuptuar doktrinat dhe parimet në një fragment, ju mund të dëshironi t'i nxitni studentët t'i shkruajnë këto përkufizime në shkrimet e tyre të shenjta. Përsëritini kuptimet e fjalëve dhe frazave ndërsa përsëritni fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë.

Përcaktimi i Kontekstit

Përcaktimi i kontekstit të fragmentit të shkrimit të shenjtë mund t'i ndihmojë studentët ta kuptojnë më mirë domethënien e fragmentit. Konteksti përfshin të dhëna lidhur me cilin person po i flet cilit person dhe përse, rrethanat (historike, kulturore dhe gjeografike) të fragmentit dhe pyetjen ose situatën nga ka dalë përmbajtja e fragmentit të shkrimit të shenjtë. Për shembull, konteksti i 1 Nefit 3:7 përfshin faktin që Nefit i qe kërkuar nga i ati, Lehi, i cili qe profet, që të kthehej në Jerusalemin dhe të merrte fletët prej tunxhi. Të diturit e kësaj të dhëne mund t'i ndihmojë studentët të kuptojnë më qartë se përse Nefit thotë: "Unë do të shkoj dhe do të bëj gjërat që Zoti ka urdhëruar". Ndërsa jepni mësimet që përfshijnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, theksoni kontekstin si rrethana të atyre fragmenteve. Veprimtari shtesë si ajo në vijim mund t'i ndihmojë studentët gjithashtu t'i kuptojnë këto fragmente kyçe.

- **Përcaktoni Kontekstin** – Shkruani titujt në vijim në krye të tabelës: *Folësi, Dëgjuesi, Qëllimi, Kuptime të Tjera të Dobishme*. Ndajini studentët në grupe dhe caktojini secilit grup një fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ftojini që të zbulojnë kontekstin e fragmenteve të caktuara atyre duke dalluar të dhënat që përputhen me titujt në tabelë. Vëriini që t'i shkruajnë në tabelë ato çfarë kanë zbuluar. Pastaj kërkoni secilit grup që të shpjegojë kontekstin e fragmenteve të caktuara atyre dhe se si ky informacion ndikon në të kuptuarin prej tyre të të vërtetave në secilin fragment. Për t'i shtuar edhe diçka më shumë kësaj veprimtarie, ju mund të dëshironi ta sfidoni klasën që të gjejë referencat e zotërimit të shkrimit të shenjtë bazuar në përshkrimet në tabelë, përpara se secili grup të shpjegojë atë që ka shkruar.

Analizimi

Analizimi përfshin përcaktimin e doktrinaeve dhe parimeve që gjenden në fragmentet e shkrimit të shenjtë. Ai gjithashtu përfshin të ndihmuarit e studentëve për të kuptuar se si këto të vërteta janë domethënëse për ta. Kjo mund të çojë në një zbatim më të thellë të doktrinaeve dhe parimeve në jetën e tyre. Veprimtaria në vijim mund t'i ndihmojë studentët t'i analizojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë:

- **Shkruani të Dhëna Orientuese** – Ndërsa studentët njihen më shumë me fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ftojini që të krijojnë pyetje, skenarë ose të dhëna të tjera që ilustrojnë doktrina dhe parime të dhëna mësim të fragmentet. Këto mund të përdoren për t'i bërë provim klasës.

Shpjegimi

Vënia e studentëve për të shpjeguar fragmentet e shkrimit të shenjtë e thëllon të kuptuarit e tyre dhe e përmirëson aftësinë e tyre për të dhënë mësim doktrina dhe parime nga shkrimet e shenjta. Në vijim janë dy metoda që mund t'i ndihmojnë studentët të mësojnë të shpjegojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë:

- **Fjalë dhe Fraza Kyçe** – Ftojini studentët të lexojnë më vete të njëjtin fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe të përcaktojnë një fjalë ose frazë që e mendojnë si veçanërisht të rëndësishme për kuptimin e fragmentit. Pastaj

ftoni një student t'ia lexojë fragmentin klasës dhe ta vendosë theksin te fjala apo fraza që ai apo ajo ka zgjedhur. Kërkoni studentit të shpjegojë se përse ajo fjalë apo frazë është e rëndësishme për të kuptuar fragmentin. Ftoni disa studentë të tjerë të bëjnë të njëjtën gjë. Studentët mund të zgjedhin fjalë ose fraza të ndryshme për të njëjtin fragment. Ndërsa anëtarët e klasës i dëgjojnë këto pikëpamje të ndryshme, ata mund të fitojnë kuptim më të thellë të fragmentit.

- **Përgatitni një Mendim Shpirtëror** – Jepuni studentëve mundësi të përdorin fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë ndërsa përgatiten dhe paraqitin mendime shpirtërore në fillim të orës mësimore. Ndihmohini që të përgatiten të përmbledhin kontekstin, të shpjegojnë doktrina dhe parime, të tregojnë përvoja ose shembuj domethënës dhe të dëshmojnë për doktrinat dhe parimet te fragmentet. Ju gjithashtu mund të sugjeroni që studentët të marrin parasysh të përdorin një mësim me objekte për të shpjeguar idetë te fragmentet.

Të Ndiert e Rëndësishë së Doktrinaeve dhe Parimeve

Ndhimohini studentët të kuptojnë dhe të fitojnë një dëshmi shpirtërore për doktrinat dhe parimet e dhëna mësim në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Plaku Robert D. Hejls shpjegoi: "Një mësues i vërtetë, pasi i ka dhënë mësimin faktet [e ungjillit] . . . , i çon [studentët] një hap më tej për të fituar dëshminë shpirtërore dhe kuptueshmërinë në zemrat e tyre që shkaktojnë veprim e punë" ("Teaching by Faith" [fjalim drejtuar mësuesve të fesë së SAK-ut, 1 shkurt 2002], f. 5, si.lds.org). Kur studentët e ndiejnë të vërtetën, rëndësinë dhe ngulmimin e një parimi ose doktrine përmes ndikimit të Shpirtit të Shenjtë, dëshira e tyre për ta zbatuar atë të vërtetë në jetën e tyre rritet. Mësuesit mund t'i ndihmojnë studentët që t'i ftojnë dhe t'i ushqejnë këto ndjenja të Shpirtit të Shenjtë duke u dhënë atyre mundësi për të treguar përvoja që kanë pasur me të jetuarin e parimeve të ungjillit që gjenden në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Kjo do t'i ndihmojë studentët t'i kuptojnë më mirë të vërtetat që mësohen te fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe do të sigurojë që këto të vërteta janë të shkruara në zemrat e studentëve. Veprimtaria në vijim mund t'i

ndihmojë studentët ta ndiejnë rëndësinë e doktrinave dhe parimeve të dhëna mësim në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë:

- **Mbajtja Vesh e Fragmenteve të Shkrimit të Shenjtë** – Ftojini studentët t'i mbajnë vesh fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë te bisedat dhe mësimet në kishë, në fjalimet e konferencave të përgjithshme dhe në diskutimet me familjen dhe miqtë. Herë pas here, ftojini studentët të raportojnë se cilat fragmente kanë dëgjuar, se si u përdorën fragmentet, çfarë të vërtetash u dhanë mësim dhe çfarë përvojash kanë pasur ata apo të tjerët me të vërtetat që u dhanë mësim. Kërkoni mundësi për të dëshmuar (dhe ftojini studentët të dëshmojnë) për të vërtetat që na mësohen nga fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë.

Veprimtari që i Ndhimjojnë Studentët t'i Zbatojnë Fragmentet e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Mësimdhënia

Fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe Doktrinat Bazë u krijuan bashkërisht dhe u radhitën me qëllimin e përfitimit të studentëve. (Fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë janë paraqitur për gjatë dokumentit të Doktrinave Bazë.) Kur studentët i mësojnë dhe i shprehin doktrinat dhe parimet e përbajtura në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ata gjithashtu do të mësojnë dhe do të shprehin Doktrinat Bazë. Dhe ndërsa studentët mësojnë të shprehin Doktrinat Bazë me vetë fjalët e tyre, ata mund të mbështeten te fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë të mësuara përmendsh për t'i ndihmuar ata. Dhënia e mundësisë studentëve për të dhënë mësim doktrinat dhe parimet e ungjillit duke përdorur fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë mund të rritë besimin e tyre te vetja dhe te njohuria e tyre për shkrimet e shenjta. Kur studentët japin mësim dhe dëshmojnë për doktrinat dhe parimet që gjenden në fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ata gjithashtu mund të forcojnë dëshmitë e tyre. Nxitini studentët t'i përdorin fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë për të dhënë mësim dhe për të shpjeguar

ungjillin në orën mësimore dhe në bisedat me miqtë, familjen dhe të tjerët.

- **Paraqitni një Mesazh** – Caktoni studentë që të përgatitin biseda ose mësimet prej 3 deri 5 minutash mbi fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Kërkojuni që të përgatiten në orën mësimore ose në shtëpi. Për t'i ndihmuar ata që të përgatiten, përveç fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë, ata mund të përdorin burime të tjera, të tilla si kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë, Udhëzuesin për Shkrimet e Shenjta, ose *Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim për Ungjillin*. Çdo bisedë ose mësim duhet të përfshijë një hyrje, fragmentin e zotërimit të shkrimit të shenjtë, një histori ose një shembull të parimit që po mësohet, dhe dëshminë e studentit. Studentët mund të dalin vullnetarë për t'i paraqitur mesazhet e tyre në orën mësimore, në një mbrëmje familjare ose në kuorimet apo orët e tyre mësimore si pjesë të orvatjeve të tyre me Detyrën ndaj Perëndisë apo Përparimin Personal. Nëse studentët i paraqitin bisedat ose mësimet e tyre jashtë klase, merrni parasysh që t'i ftoni të raportojnë mbi përvojat e tyre.
- **Interpretim me Role si Misionarë** – Përgatitni një numër kartash me pyetje që mund t'i bëjë një kërkues të cilat mund të marrin përgjigje me ndihmën e fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë (për shembull, "Çfarë besojnë anëtarët e kishës suaj rreth Jezu Krishtit?"). Ftoni dyshe studentësh që të vijnë përpara klasës për t'iu përgjigjur një pyetjeje të zgjedhur nga kartat. Për t'i ndihmuar studentët të kuptojnë se si misionarët mund t'iu përgjigjen pyetjeve të ngjashme, ju mund të sugjeroni disa metoda të efektshme mësimdhënieje, të tilla si: 1) thënien e kontekstit të fragmentit të shkrimit të shenjtë, 2) shpjegimin e një doktrine ose parimi, 3) bërjen e pyetjeve për të zbuluar nëse ata të cilëve po u japin mësim, e kuptojnë apo e besojnë atë çfarë është dhënë mësim, 4) ndarjen e përvojave dhe të dëshmisë dhe 5) të ftuarit e atyre që mësojnë të veprojnë në përputhje me të vërtetën e dhënë mësim. Kërkojini klasës që të japë përshtypjet mbi atë çfarë pëlqyen rreth mënyrës se si secila dyshe iu përgjigj pyetjes së tyre.
- **Dëshmoni** – Ftojini studentët të shqyrtojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë dhe të zgjedhin njërin që

përmban një doktrinë ose parim për të cilin mund të dëshmojnë. Ftojini të dëshmojnë për të vërtetën që kanë përzgjedhur dhe të tregojnë përvoja që i bënë të ishin në gjendje të dëshmonin për të. Ndërsa studentët japin dëshmitë e tyre, edhe Fryma e Shenjtë do të dëshmojë të vërtetën e doktrinave ose parimeve për të cilat po dëshmojnë. Dëshmitë e tyre mund t'i frymëzojnë të tjerët të veprojnë me besim gjithashtu.

Shënim: Mundësitë për studentët për të ndarë dëshmitë e tyre duhet të jenë me dëshirë. Studentët asnjëherë nuk duhet të detyrohen të japin dëshmi ose të detyrohen që të ndiejnë se duhet të shprehin njohuri që ata nuk i ndiejnë se i kanë. Përveç kësaj, disa studentë janë ngurrues në dhënien e dëshmive të tyre pasi ata gabimisht mendojnë se duhet ta fillojnë me "Unë dua të jap dëshminë time . . ." ose që shprehja e dëshmive nga ana e tyre duhet të shoqërohet me shfaqje emocioni. Ndhimjojin studentët të kuptojnë se kur dëshmojnë, ata thjesht mund të thonë doktrina ose parime që e dinë se janë të vërteta. Dhënia e dëshmisë mund të jetë aq e thjeshtë sa të thuash: "Unë besoj se kjo është e vërtetë", ose "Unë e di se kjo është e vërtetë" apo "Unë e besoj këtë me të gjithë zemrën time".

Vënia në Jetë

Sugjerimi i mënyrave si studentët mund t'i zbatojnë doktrinat dhe parimet që përmbajnë fragmentet e shkrimit të shenjtë (ose të ftuarit e studentëve për të menduar për mënyra [të tilla] u jep mundësinë që të mësojnë duke ushtruar besim. Plaku Dejvid A. Bednar, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, tha:

"Një nxënës që e ushtron lirinë e zgjedhjes duke vepruar sipas parimeve të drejta, ia hap zemrën e tij ose të saj Frymës së Shenjtë dhe fton fuqinë e Tij mësimdhënëse, dëshmuere dhe dëshmimin e Tij pohues. Mësimi me anë të besimit kërkon ushtrim shpirtëror, mendtor dhe fizik dhe jo thjesht pranimit pasiv. Është nëpërmjet sinqeritetit dhe qëndrueshmërisë së veprimit tonë të frymëzuar nga besimi, që ne i tregojmë Atit tonë Qiellor dhe Birit të Tij, Jezu Krishtit, gatishmërinë tonë për të mësuar dhe për të marrë udhëzim nga Fryma e Shenjtë" ("Seek Learning by Faith", *Ensign*, shtator 2007, f. 64).

Jepuni studentëve mundësi të tregojnë dhe të dëshmojnë për përvojat që kanë

pasur me zbatimin e doktrinave dhe parimeve. Në vijim është një mënyrë për t'i inkurajuar studentët që t'i zbatojnë fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë në jetën e tyre:

- **Vendosni Synime** – Bazuar te pjesa mbi zbatimin tek kartat e zotërimit të shkrimit të shenjtë, ftojini studentët të vendosin synime të posaçme për t'i vënë më mirë në jetë parimet që gjenden te fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë. Vëriini që t'i shkruajnë synimet e tyre në një copë letër për ta pasur me vete si kujtues. Kur të jetë e përshtatshme, ftojini studentët të raportojnë mbi arritjet e tyre.

Veprimtari që i Ndhimjojnë Studentët t'i Mësojnë Përmendsh Fragmentet e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Mësimi Përmendsh

Mësimi përmendsh i fragmenteve të shkrimit të shenjtë mund ta thellojë të kuptuarin dhe ta rritë aftësinë e studentit për të dhënë mësim ungjillin. Kur studentët i mësojnë përmendsh shkrimet e shenjta, Fryma e Shenjtë mund t'u sjellë në mendje fraza dhe ide në kohë nevojë (shih Gjoni 14:26; DeB 11:21). Kujtohuni që t'i përshtatni veprimtaritë e mësimi përmendsh në përputhje me aftësitë e studentëve tuaj. Plaku Riçard G. Skot, i Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve, nxiti mësimin përmendsh të shkrimeve të shenjta kur tha:

“Fuqi e madhe mund të vijë nga futja në kujtesë [mësimi përmendsh] i shkrimeve të shenjta. Futja në kujtesë e shkrimeve të shenjta është si të krijosh miqësi të re. Ajo është si të zbulosh një individ të ri që mund të të ndihmojë në kohë nevojë, të japë frymëzim e ngushëllim dhe të jetë një burim nxitjeje për ndryshimin e nevojshëm” (“Fuqia e Shkrimeve të Shenjta”, *Ensign* ose *Liahona*, nëntor 2011, f. 6).

Secila nga veprimtaritë në vijim mund të përsëritet disa ditë rresht në fillim ose në fund të orës mësimore për t'i ndihmuar studentët që të arrijnë të mbajturit mend për një kohë të gjatë:

- **Gara me Nga Një Fjalë** – Sfidojeni klasën që të thotë një fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë nga një fjalë e nga një fjalë secili student njëri pas tjetrit. Për shembull, kur i ndihmoni studentët të mësojnë përmendsh Almën 39:9, studenti i parë do të thotë fjalën *tani*, studenti i dytë do të thotë *biri*, studenti i tretë do të thotë *im*, dhe kështu me radhë derisa i gjithë vargu të plotësohet. Kronometrojani kohën klasës dhe jepuni disa mundësi përpjekjeje që të arrijnë një kohë të synuar. Ndërsa e përsëritni këtë veprimtari, merrni parasysh të ndërroni renditjen e studentëve në mënyrë që t'u duhet të thonë fjalë të ndryshme.
- **Shkronjat e Para** – Shkruajini në tabelë shkronjat e para të secilës fjalë në një fragment të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Tregojini me gisht shkronjat ndërsa klasa e përsërit fragmentin me ju, duke përdorur shkrimet e tyre të

shenjta sipas nevojës. Përsëriteni këtë veprimtari derisa studentët të ndihen të sigurt për aftësinë e tyre për ta thënë fragmentin vetëm me ndihmën e shkronjave të para. Ju mund të dëshironi t'i fshini disa prej shkronjave sa herë që studentët e thonë me zë fragmentin. Kjo dalëngadalë do ta rritë sfidën derisa studentët të mund ta përsëritin fragmentin pa i përdorur shkronjat e para.

- **Gjzë Formuese me Shirita Letre** – Shkruani, ose vëriini studentët të shkruajnë fjalët e një fragmenti të zotërimit të shkrimit të shenjtë në një copë letre gjatësore. Priteni letrën në shirita duke i lënë të paprekur rreshtat e shkrimit të shenjtë. Pritini më të vogla disa prej shiritave për të përfshirë në secilin prej tyre vetëm pak fjalë nga fragmenti. Përziejini shiritat e letrës dhe jepuni dysheve ose grupeve të vogla të studentëve. Sfidojini studentët që të rregullojnë shiritat e letrës në rendin e duhur, duke përdorur si udhëzues shkrimet e tyre të shenjta. Vëriini që të ushtrohen derisa të mos u duhet më të përdorin shkrimet e tyre të shenjta. Pasi të kenë mbaruar, kërkojuni që ta thonë me zë të lartë fragmentin. Ju gjithashtu mund të kronometroni kohën që u duhet studentëve për të parë se cili grup mund t'i vendosë më shpejt shiritat sipas renditjes së duhur. Ose ju mund ta kronometroni kohën që i duhet të gjithë klasës për të parë se sa kohë u duhet të gjitha grupeve për ta plotësuar gjzën formuese (kur grupi i parë përfundon, lëreni që të ndihmojë grupet më të ngadalta).

100 Fragmentet e Zotërimit të Shkrimit të Shenjtë

Dhiata e Vjetër	Dhiata e Re	Libri i Mormonit	Doktrina e Besëlidhje
Moisiu 1:39	Mateu 5:14–16	1 Nefi 3:7	DeB 1:37–38
Moisiu 7:18	Mateu 11:28–30	2 Nefi 2:25	DeB 6:36
Abraham 3:22–23	Mateu 16:15–19	2 Nefi 2:27	DeB 8:2–3
Zanafilla 1:26–27	Mateu 22:36–39	2 Nefi 9:28–29	DeB 10:5
Zanafilla 2:24	Mateu 28:19–20	2 Nefi 25:23, 26	DeB 13:1
Zanafilla 39:9	Lluka 24:36–39	2 Nefi 28:7–9	DeB 18:10–11
Eksodi 19:5–6	Gjoni 3:5	2 Nefi 31:19–20	DeB 18:15–16
Eksodi 20:3–17	Gjoni 14:6	2 Nefi 32:3	DeB 19:16–19
Jozueu 24:15	Gjoni 14:15	2 Nefi 32:8–9	DeB 19:23
1 Samuelit 16:7	Gjoni 17:3	Mosia 2:17	DeB 25:13
Psalmeve 24:3–4	Veprat e Apostujve 2:36–38	Mosia 3:19	DeB 46:33
Psalmeve 119:105	Veprat e Apostujve 3:19–21	Mosia 4:30	DeB 58:27
Psalmeve 127:3	1 Korintasve 6:19–20	Alma 7:11–13	DeB 58:42–43
Fjalët e Urta 3:5–6	1 Korintasve 15:20–22	Alma 32:21	DeB 64:9–11
Isaia 1:18	1 Korintasve 15:40–42	Alma 37:35	DeB 76:22–24
Isaia 5:20	Galatasve 5:22–23	Alma 39:9	DeB 76:40–41
Isaia 29:13–14	Efesianëve 4:11–14	Alma 41:10	DeB 78:19
Isaia 53:3–5	Filipianëve 4:13	Helamani 5:12	DeB 82:10
Isaia 58:6–7	2 Thesalonikasve 2:1–3	3 Nefi 12:48	DeB 88:124
Isaia 58:13–14	2 Timoteut 3:15–17	3 Nefi 18:15, 20–21	DeB 89:18–21
Jeremia 1:4–5	Hebrenjve 12:9	Ethëri 12:6	DeB 107:8
Ezekieli 37:15–17	Jakob 1:5–6	Ethëri 12:27	DeB 121:36, 41–42
Amosi 3:7	Jakobi [Bibël] 2:17–18	Moroni 7:41	DeB 130:22–23
Malakia 3:8–10	1 Pjetër 4:6	Moroni 7:45, 47–48	DeB 131:1–4
Malakia 4:5–6	Zbulesa 20:12	Moroni 10:4–5	JS—H 1:15–20

Hyrje në Doktrinat Bazë

Doktrinat Bazë në vijim duhen vënë në dukje në seminar:

- Kreu-Perëndi
- Plani i shpëtimit
- Shlyerja e Jezu Krishtit
- Periudha Ungjillore, Braktisja dhe Rivendosja
- Profetët dhe zbulesa
- Priftëria dhe çelësat e priftërisë
- Ordinancat dhe besëlidhjet
- Martesa dhe familja
- Urdhërimet

Mësuesit duhet t'i ndihmojnë studentët që t'i dallojnë, kuptojnë, besojnë, shpjegojnë dhe zbatojnë këto doktrina bazë të ungjillit teksa studiojnë shkrimet e shenjta. Të vepruarit në këtë mënyrë do t'i ndihmojë studentët që të forcojnë dëshmitë e tyre dhe të rritin vlerësimin e tyre për ungjillin e rivendosur të Jezu Krishtit. Studimi i Doktrineve Bazë gjithashtu do t'i ndihmojë studentët të përgatiten më mirë për ta jetuar ungjillin dhe për t'ua mësuar të tjerëve këto të vërteta të rëndësishme. Mësimet në këtë manual u ndërtuan duke pasur në mendje Doktrinat Bazë. Është e rëndësishme që të kuptohet se doktrina të tjera domethënëse të ungjillit do të theksohen edhe në këtë manual, edhe pse nuk janë renditur mes Doktrineve Bazë.

Mësimdhënia e doktrineve bazë të ungjillit ndodh ndërsa i studioni shkrimet e shenjta çdo ditë me studentët dhe ndërsa i ndihmoni të zotërojnë fragmentet kyçe të shkrimit të shenjtë. Ju nuk duhet ta anashkaloni studimin e njëpasnjëshëm të shkrimit të shenjtë për t'u përqendruar te këto doktrina. Përkundrazi, ju duhet t'u kushtoni vëmendje atyre ndërsa dalin natyrshëm gjatë kursit të studimit dhe ndërsa i ndihmoni studentët të zotërojnë fragmente kyçe të shkrimit të shenjtë. Për shembull, ndërsa jepni mësim të vërtetën që "profetët paralajmërojnë kundër mëkatit dhe japin mësim shpëtimitin nëpërmjet Jezu Krishtit" te 1 Nefi 1, ju mund të dëshironi t'u vini në dukje studentëve që kjo e vërtetë mund t'i ndihmojë të kuptojnë Doktrinën Bazë të "profetëve dhe zbulesës". Ju mund t'u kërkoni studentëve të shpjegojnë se çfarë tjetër dinë rreth profetëve dhe zbulesës. Gjithashtu, teksa studentët mësojnë fragmentin e zotërimin të shkrimit të shenjtë 2 Nefi 25:23, 26, ju mund t'i ndihmoni të kuptojnë që fragmenti ilustron një mënyrë si profetët e përmbushin detyrën e tyre për të dhënë mësim shpëtimitin nëpërmjet Jezu Krishtit. Rritja në të kuptuarin, të besuarin dhe të jetuarin e Doktrineve Bazë është një proces që ndodh gjatë katër viteve të seminarit dhe vazhdon për gjithë pjesën tjetër të jetës së studentit.

Ju mund të dëshironi t'u jepni studentëve një listë të Doktrineve Bazë.

Vlerësimi i Doktrineve Bazë

Për t'u dhënë mësuesve informacion që mund ta përdorin për të bekuar më mirë jetën e studentëve të tyre, është krijuar një Vlerësim i Doktrineve Bazë. Ne rekomandojmë që mësuesit ta administrojnë këtë vlerësim gjatë javës së parë të orëve mësimore dhe përsëri nga fundi i vitit. Për të gjetur Vlerësimin e Doktrineve Bazë dhe vlerësime të tjera te faqja e internetit e S&I-së (si.lds.org), bëni një kërkim duke përdorur fjalën *assessment* [vlerësim].

Mësuesit që i dërgojnë rezultatet e vlerësimit të studentëve të tyre te Zyra Kërkimore e S&I-së, do të marrin një raport që do t'i ndihmojë ta përshtatin mësimdhënien vetjake për të plotësuar më mirë nevojat e studentëve të tyre. Për shembull, nëse rezultatet tregojnë që studentët nuk e kuptuan doktrinën e pendimit, do të përcaktohen disa mësim nga programi mësimor i vitit që mund t'i ndihmojnë studentët ta kuptojnë më mirë këtë doktrinë. Tëksa mësuesit e përdorin me lutje këtë informacion në mësimdhënien e tyre të njëpasnjëshme të shkrimit të shenjtë, rinia jonë dhe të rinjtë tanë në moshë madhore do të jenë më të mirëpërgatitur për të përmbushur Objektivin e Seminareve dhe Instituteve të Fesë.

Doktrinat Bazë

Doktrinat Bazë duhet të vihen në dukje gjatë orëve mësimore si të seminarit dhe të institutit. Mësuesit duhet t'i ndihmojnë studentët që t'i dallojnë, kuptojnë, besojnë, shpjegojnë dhe zbatojnë këto doktrina të ungjillit. Të vepruarit në këtë mënyrë do t'i ndihmojë studentët që të forcojnë dëshmitë e tyre dhe të rritin vlerësimin e tyre për ungjillin e rivendosur të Jezu Krishtit. Studimi i këtyre doktrinave gjithashtu do t'i ndihmojë studentët të përgatiten më mirë për t'ua mësuar të tjerëve këto të vërteta të rëndësishme.

100 fragmentet e zotërimit të shkrimit të shenjtë të përzgjedhura nga Seminarët dhe Institutet e Fesë u zgjodhën për të mbështetur të kuptuarin e Doktrinave Bazë nga studentët. Shumica e referencave të shkrimit të shenjtë të renditura më poshtë i përkasin fragmenteve të zotërimit të shkrimit të shenjtë. Ato janë përfshirë për të treguar se si lidhen me Doktrinat Bazë.

1. Kreu-Perëndi

Në Kreun-Perëndi ka tri personazhe të ndara: Perëndia, Ati i Përrjetshëm; Biri i Tij, Jezu Krishti, dhe Fryma e Shenjtë (shih Joseph Smith—Historia 1:15–20). Ati dhe Biri kanë trupa të prekshëm prej mishi e kockash, dhe Fryma e Shenjtë është një personazh i shpirtit (shih DeB 130:22–23). Ata janë të bashkuar në qëllim dhe doktrinë. Ata janë përsosmërisht të bashkuar që të bëjnë të ndodhë plani hyjnor i shpëtimit i Atit Qiellor.

Perëndia, Ati

Perëndia, Ati, është Sunduesi më i Lartë i universit. Ai është Ati i shpirtave tanë (shih Hebrenjve 12:9). Ai është i përsosur, ka gjithë fuqinë dhe i di të gjitha gjërat. Ai gjithashtu është një Perëndi i mëshirës, shpirtshmërisë dhe dashurisë hyjnore të përkryer.

Jezu Krishti

Jezu Krishti është i Parëlinduri i Atit në shpirt dhe është i Vetëmlinduri i Atit në mish. Ai është Jehovahi i Dhiatës së Vjetër dhe Mesia i Dhiatës së Re.

Jezu Krishti jetoi një jetë pa mëkat dhe kreu një Shlyerje të përkryer për mëkatet e të gjithë njerëzimit (shih Alma 7:11–13). Jeta e Tij është shembulli i përsosur se si duhet të jetojë i gjithë njerëzimi (shih

Gjoni 14:6; 3 Nefi 12:48). Ai ishte personi i parë në këtë tokë që u ringjall (shih 1 Korintasve 15:20–22). Ai do të vijë sërish në fuqi e lavdi dhe do të mbretërojë në tokë gjatë Mijëvjeçarit.

Të gjitha lutjet, bekimet dhe ordinancat e priftërisë duhet të bëhen në emrin e Jezu Krishtit (shih 3 Nefi 18:15, 20–21).

Referenca përkatëse: Helamani 5:12; DeB 19:23; DeB 76:22–24

Fryma e Shenjtë

Fryma e Shenjtë është anëtar i tretë i Kreut-Perëndi. Ai është një personazh i shpirtit pa një trup prej mishi e kockash. Atë shpesh e quajnë Shpirti, Shpirti i Shenjtë, Shpirti i Perëndisë, Shpirti i Zotit dhe Ngushëlluesi.

Fryma e Shenjtë sjell dëshmi për Atin dhe Birin, zbulon të vërtetën e të gjitha gjërave dhe shenjtëron ata që pendohen dhe pagëzohen (shih Moroni 10:4–5).

Referenca përkatëse: Galatasve 5:22–23; DeB 8:2–3

2. Plani i Shpëtimit

Në ekzistencën para lindjes, Ati Qiellor paraqiti një plan për të na krijuar mundësinë të bëhemi si Ai dhe për të marrë pavdekësinë dhe jetën e përrjetshme (shih Moisiu 1:39). Këtë plan shkrimet e shenjta e quajnë plani i shpëtimit, plani i madh i lumturisë, plani i shëlbimit dhe plani i mëshirës.

Plani i shpëtimit përfshin Krijimin, Rënien, Shlyerjen e Jezu Krishtit dhe të gjitha ligjet, ordinancat dhe doktrinat e ungjillit. Liria morale e zgjedhjes – aftësia për të zgjedhur dhe vepruar për veten – është gjithashtu thelbësore në planin e Atit Qiellor (shih 2 Nefi 2:27). Për shkak të këtij plani, ne mund të përsosemi përmes Shlyerjes, mund të marrim plotësi të gëzimit dhe mund të jetojmë përgjithmonë në praninë e Perëndisë (shih 3 Nefi 12:48). Marrëdhëniet tona familjare mund të zgjasin gjatë gjithë përjetësive.

Referenca përkatëse: Gjoni 17:3; DeB 58:27

Jeta Para Lindjes

Përpara se të lindeshim në tokë, ne jetuam në praninë e Atit tonë Qiellor si fëmijët e Tij shpirtërorë (shih Abraham

3:22–23). Në këtë ekzistencë para lindjes, ne morëm pjesë në një këshill me fëmijë të tjerë shpirtërorë të Atit Qiellor. Gjatë atij këshilli, Ati Qiellor paraqiti planin e tij dhe Jezu Krishti paratokësor besëlidhi se do të ishte Shpëtimtari.

Ne e përdorëm lirinë tonë të zgjedhjes për të ndjekur planin e Atit Qiellor. Ne u përgatitëm për të ardhur në tokë, ku do të mund të vazhdonim të përparonim.

Ata që ndoqën Atin Qiellor dhe Jezu Krishtin, u lejuan të vijnë në tokë për të përjetuar vdekshmërinë dhe përparimin drejt jetës së përrjetshme. Luciferi, një bir tjetër shpirtëror i Perëndisë, u ngrit kundër planit. Ai u bë Satani dhe ai dhe pasuesit e tij u dëbuan nga qielli dhe iu mohuan privilegjet e marrjes së një trupi fizik dhe të përjetimit të jetës në vdekshmëri.

Referencë përkatëse: Jeremia 1:4–5

Krijimi

Jezu Krishti krijoi qiejt dhe tokën nën drejtimin e Atit. Toka nuk u krijua nga hiçi; ajo u organizua nga materiet ekzistuese. Jezu Krishti ka krijuar botë të panumërta (shih DeB 76:22–24).

Krijimi i tokës qe thelbësor për planin e Perëndisë. Ajo siguroi një vend ku ne mund të merrnim një trup fizik, të viheshim në provë e të sprovoheshim dhe të zhvillonim tipare hyjnore.

Ne duhet t'i përdorim burimet e tokës me urtësi, gjykim dhe falënderim (shih DeB 78:19).

Adami qe njeriu i parë i krijuar në tokë. Perëndia e krijoi Adamin dhe Evën sipas shëmbëlltyrës së Vet. Të gjitha qeniet njerëzore – meshkuj dhe femra – janë krijuar sipas shëmbëlltyrës së Perëndisë (shih Zanafilla 1:26–27).

Rënia

Në Kopshtin e Edenit, Perëndia e urdhëroi Adamin dhe Evën që të mos merrnin nga fruta e pemës së njohjes të së mirës dhe të së keqes; pasoja e këtij veprimi do të ishte vdekja shpirtërore dhe fizike. Vdekja shpirtërore është ndarja nga Perëndia. Vdekja fizike është ndarja e shpirtit nga trupi i vdekshëm. Për shkak se Adami dhe Eva e shkelën urdhrin e Perëndisë, ata u dëbuan nga prania e Tij dhe u bënë të vdekshëm. Shkelja e Adamit dhe e Evës

dhe ndryshimet pasuese që ata përjetuan, përfshirë vdekjen shpirtërore dhe fizike, janë quajtur Rënia.

Si rezultat i Rënies, Adami dhe Eva, dhe pasardhësit e tyre mund të përjetojnë gëzim dhe dëshpërim, të njohin të mirën dhe të keqen dhe të kenë fëmijë (shih 2 Nefi 2:25). Si pasardhës të Adamit dhe Evës, ne trashëgojmë një gjendje të rënë gjatë vdekshmërisë. Ne veçohemi nga prania e Zotit dhe duhet t'i nënshtrohemi vdekjes fizike. Ne gjithashtu vihemi në provë përmes vështirësive të jetës dhe tundimeve të kundërshtarit. (Shih Mosia 3:19.)

Rënia është pjesë thelbësore e planit të shpëtimit të Atit Qiellor. Ajo ka një drejtim të dyfishtë – poshtë, por përsëri përpara. Përveç paraqitjes së vdekjes fizike dhe shpirtërore, ajo na dha mundësinë të lindemi në tokë dhe të mësojmë dhe të përparojmë.

Jeta në Vdekshmëri

Jeta në vdekshmëri është kohë mësimi kur ne mund të përgatitemi për jetën e përjetshme dhe të vërtetojmë që do ta përdorim lirinë tonë të zgjedhjes për të bërë gjithçka që ka urdhëruar Zoti. Gjatë kësaj jete në vdekshmëri, ne duhet t'i duam dhe t'u shërbejmë të tjerëve (shih Mosia 2:17; Moroni 7:45, 47–48).

Në vdekshmëri, shpirtat tanë bashkohen me trupat tanë fizikë, duke na dhënë mundësi të rritemi dhe të zhvillohemi në mënyra që nuk qenë të mundura në jetën para lindjes. Trupat tanë janë një pjesë e rëndësishme e planit të shpëtimit dhe duhet të respektohen si një dhuratë nga Ati ynë Qiellor (shih 1 Korintasve 6:19–20).

Referenca përkatëse: Jozueut 24:15; Mateu 22:36–39; 2 Nefi 28:7–9; Alma 41:10; DeB 58:27

Jeta pas Vdekjes

Kur vdesim, shpirtat tanë hyjnë në botën e shpirtave dhe presin Ringjalljen. Shpirtat e të drejtëve pranohen në një gjendje lumturie, që quhet parajsë. Shumë nga besnikët do t'u predikojnë ungjillin njerëzve në burgun shpirtëror.

Burgu shpirtëror është një vend i përkohshëm në botën pas vdekjes për ata që ndërrojnë jetë pa njohurinë e së vërtetës dhe për ata që janë të pabindur në vdekshmëri. Atje, shpirtat u mësohet ungjilli dhe kanë mundësi të pendohen

dhe të pranojnë ordinancat e shpëtimit që janë kryer për ta në tempuj (shih 1 Pjetër 4:6). Ata të cilët e pranojnë ungjillin, do të banojnë në parajsë deri në Ringjallje.

Ringjallja është ribashkimi i trupave tanë shpirtërorë me trupat tanë fizikë të përkryer prej mishi e kockash (shih Lluca 24:36–39). Pas ringjalljes, shpirti dhe trupi nuk do të ndahen më kurrë dhe do të jenë të pavdekshëm. Çdo person i lindur në tokë do të ringjallet për shkak se Jezu Krishti e mposhti vdekjen (shih 1 Korintasve 15:20–22). Të drejtët do të ringjallen përpara të ligjve dhe do të dalin në Ringjalljen e Parë.

Gjykimi Përfundimtar do të ndodhë pas Ringjalljes. Jezu Krishti do ta gjykojë çdo person që të përcaktojë lavdinë e përjetshme që ai apo ajo do të marrë. Ky gjykim do të bazohet në bindjen e secilit person ndaj urdhrave të Perëndisë (shih Zbulesa 20:12; Mosia 4:30).

Ka tri mbretëri lavdie (shih 1 Korintasve 15:40–42). Më e larta prej tyre është mbretëria çelestiale. Ata që janë të guximshëm në dëshminë për Jezusin dhe të bindur ndaj parimeve të ungjillit, do të banojnë në mbretërinë çelestiale, në praninë e Perëndisë, Atit dhe Birit të Tij, Jezu Krishtit (shih DeB 131:1–4).

E dyta nga tri mbretëritë e lavdisë është ajo terestriale. Ata që banojnë në këtë mbretëri, do të jenë burrat e gratë e ndershme të tokës, që nuk qenë të guximshëm në dëshminë për Jezusin.

Mbretëria telestiale është më e ulëta e tri mbretërive të lavdisë. Ata që e trashëgojnë këtë mbretëri, do të jenë ata që zgjedhën ligësinë në vend të drejtësisë gjatë jetës së tyre në vdekshmëri. Këta individë do ta marrin lavdinë e tyre pasi të shëlbehen nga burgu shpirtëror.

Referencë përkatëse: Gjoni 17:3

3. Shlyerja e Jezu Krishtit

Të shlyesh është të vuash ndëshkimin për mëkatin, pra të heqësh pasojat e mëkatis nga mëkatari i penduar dhe ta lejosh atë të pajtohet me Perëndinë. Jezu Krishti ishte i vetmi që qe në gjendje të bënte një shlyerje të përkryer për të gjithë njerëzimin. Shlyerja e Tij përfshiu vuajtjen e Tij për mëkatet e njerëzimit në Kopshtin e Gjetsemanit, derdhjen e gjakut të Tij, vuajtjen dhe vdekjen e Tij në kryq dhe Ringjalljen e Tij nga varri (shih Lluca

24:36–39; DeB 19:16–19). Shpëtimtari qe në gjendje të kryente Shlyerjen pasi Ai e mbajti Vetën të pastër nga mëkati dhe pati fuqi mbi vdekjen. Nga e ëma e Tij e vdekshme, trashëgoi aftësinë për të vdekur. Nga i Ati i Tij i pavdekshëm, trashëgoi fuqinë për ta marrë sërish jetën e Tij.

Përmes hirit, të bërë të mundur me anë të sakrificës shlyese të Shpëtimtarit, të gjithë njerëzit do të ringjallen dhe do të marrin pavdekësinë. Shlyerja e Jezu Krishtit e bën të mundur për ne edhe marrjen e jetës së përjetshme (shih Moroni 7:41). Për të marrë këtë dhuratë, ne duhet ta jetojmë ungjillin e Jezu Krishtit, i cili përfshin të pasurit e besimit në Të, pendimin për mëkatet tona, të qenit të pagëzuar, marrjen e dhuratës së Frymës së Shenjtë dhe durimin deri në fund me besnikëri (shih Gjoni 3:5).

Si pjesë e Shlyerjes së Tij, Jezu Krishti jo vetëm vuajti për mëkatet tona, por gjithashtu mori mbi Vete dhembjet, sëmundjet dhe dobësitë e të gjithë njerëzve (shih Alma 7:11–13). Ai e kupton vuajtjen tonë sepse e përjetoj atë. Hiri i Tij, ose fuqia shëlbuese, na forcon për të mbajtur barrat dhe për të përmbyshur detyrat që nuk mund t'i bëjmë vetë (shih Mateu 11:28–30; Filipianëve 4:13; Ethëri 12:27).

Referenca përkatëse: Gjoni 3:5; Veprat e Apostujve 3:19–21

Besimi te Jezu Krishti

Besimi është një "[shpresë] për gjëra që nuk shihen, të cilat janë të vërteta" (Alma 32:21; shih edhe Ethëri 12:6). Ai është një dhuratë nga Perëndia.

Besimi duhet të përqendrohet te Jezu Krishti me qëllim që ta drejtojë një person drejt shpëtimit. Të pasurit e besimit te Jezu Krishti do të thotë të mbështetesh plotësisht tek Ai dhe të mirëbesosh te Shlyerja, fuqia dhe dashuria e Tij e pafundme. Ai përfshin besimin në mësimet e Tij dhe besimin se, ndonëse nuk i kuptojmë të gjitha gjërat, Ai i kupton (shih Fjalët e Urta 3:5–6; DeB 6:36).

Më shumë se bindje jovepruese, besimi shprehet me mënyrën se si jetojmë (shih Jakobi [Bibla] 2:17–18). Besimi mund të rritet kur lutemi, i studiojmë shkrimet e shenjta dhe u bindemi urdhërimeve të Perëndisë.

Shenjtoret e ditëve të mëvonshme kanë besim edhe te Perëndia, Ati, Fryma e Shenjtë dhe fuqia e priftërisë si dhe tek

aspekte të tjera të rëndësishme të ungjillit të rivendosur. Besimi na ndihmon të marrim shërim dhe forcë shpirtërore e fizike për të ecur përpara, për t'u bërë ballë vuajtjeve tona dhe për të mposhtur tundimin (shih 2 Nefi 31:19–20). Zoti do të bëjë mrekulli të mëdha në jetën tonë sipas besimit tonë vetjak.

Përmes besimit në Jezu Krisht, një person mund të marrë heqje të mëkateve dhe përfundimisht të jetë në gjendje të banojë në praninë e Perëndisë.

Referencë përkatëse: Mateu 11:28–30

Pendimi

Pendimi është një ndryshim i mendjes dhe i zemrës që na jep një pamje të qartë mbi Perëndinë, mbi veten dhe mbi botën. Ai përfshin largimin nga mëkati dhe kthimin te Perëndia për falje. Ai merr shtysë nga dashuria për Perëndinë dhe dëshira e sinqertë për t'iu bindur urdhërimeve të Tij.

Mëkatet tona na bëjnë të papastër – të padenjë për t'u kthyer e për të banuar në praninë e Atit tonë Qiellor. Përmes Shlyerjes së Jezu Krishtit, Ati ynë në Qiell ka siguruar të vetmen mënyrë për ne që të falemi për mëkatet tona (shih Isaia 1:18).

Pendimi përfshin edhe ndjenjën e dëshpërimit për mëkatin e kryer, rrëfimin para Atit Qiellor dhe të tjerëve nëse është e nevojshme, braktisjen e mëkateve, përpjekjen për ta korriguar atë që është e mundshme gjithçka që ishte dëmtuar nga mëkatet e personit dhe të jetuarit e një jetë me bindje ndaj urdhërimeve të Perëndisë (shih DeB 58:42–43).

Referenca përkatëse: Isaia 53:3–5; Gjoni 14:6; 2 Nefi 25:23, 26; DeB 18:10–11; DeB 19:23; DeB 76:40–41

4. Periudha Ungjillore, Braktisja dhe Rivendosja

Periudha Ungjillore

Periudha ungjillore është një periudhë kohore kur Zoti zbulon doktrinat, ordincat dhe priftërinë e Tij. Është një periudhë në të cilën Zoti ka të paktën një shërbëtor të autorizuar në tokë që mban priftërinë e shenjtë dhe që ka një porosi hyjnore për të përhapur ungjillin dhe për të administruar ordincat e tij. Sot po jetojmë në periudhën e fundit ungjillore – periudhën e plotësisë së kohëve, e cila filloi me zbulimin e ungjillit Jozef Smithit.

Periudhat e mëparshme ungjillore identifikohen me Adamin, Enokun, Noeun, Abrahamin, Moisiun dhe Jezu Krishtin. Përveç këtyre, ka pasur periudha të tjera ungjillore, duke përfshirë ato midis nefitëve dhe Jareditëve. Plani i shpëtimit dhe ungjilli i Jezu Krishtit kanë qenë zbuluar dhe mësuar në çdo periudhë ungjillore.

Braktisja

Kur njerëzit largohen nga parimet e ungjillit dhe nuk kanë çelësat e priftërisë, ata janë në gjendje braktisjeje.

Periudha të braktisjes së përgjithshme kanë ndodhur gjatë historisë së botës. Një shembull është Braktisja e Madhe, e cila ndodhi pasi Shpëtimtari krijoi Kishën e Tij (shih 2 Thesalonikasve 2:1–3). Pas vdekjes së Apostujve të Shpëtimtarit, parimet e ungjillit u korruptuan dhe u bënë ndryshime të paautorizuara në organizimin e Kishës dhe tek ordincat e priftërisë. Për shkak të kësaj ligësie të përhapur gjerësisht, Zoti e mori nga toka autoritetin dhe çelësat e priftërisë.

Gjatë Braktisjes së Madhe, njerëzit qenë pa drejtim hyjnor nga profetë të gjallë. U krijuan shumë kisha, por ato nuk e kishin autoritetin për të dhënë dhuratën e Frymës së Shenjtë apo për të kryer ordincat të tjera të priftërisë. Pjesë të shkrimeve të shenjta u prishën apo humbën, dhe njerëzit nuk kishin më një kuptim të saktë për Perëndinë.

Kjo braktisje zgjati derisa Ati Qiellor dhe Biri i Tij i Dashur iu shfaqën Jozef Smithit dhe filluan Rivendosjen e plotësisë së ungjillit.

Rivendosja

Rivendosja është rithemelimi nga Perëndia i të vërtetave dhe i ordincave të ungjillit të Tij midis fëmijëve të Tij në tokë (shih Veptrat e Apostujve 3:19–21).

Gjatë përgatitjes për Rivendosjen, Zoti ngrii njerëz fisnikë gjatë asaj që u quajt Reformimi. Ata u përpoqën ta kthenin doktrinën, praktikat dhe organizimin fetar në mënyrën si i kishte krijuar Shpëtimtari. Megjithatë, ata nuk e kishin priftërinë apo plotësinë e ungjillit.

Rivendosja filloi në vitin 1820 kur Perëndia, Ati, dhe Biri i Tij, Jezu Krishti, iu shfaqën Jozef Smithit si përgjigje ndaj lutjes së tij (shih Joseph Smith—Historia 1:15–20). Disa nga ngjarjet kryesore të Rivendosjes qenë përkthimi i Librit të

Mormonit, rivendosja e Priftërive Aarone dhe Melkizedeke dhe organizimi i Kishës më 6 prill 1830.

Priftëria Aarone iu rivendos Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit nga Gjon Pagëzori më 15 maj 1829. Priftëria Melkizedeke dhe çelësat e mbretërisë gjithashtu u rivendosën në vitin 1829, kur Apostujt Pjetri, Jakobi dhe Gjoni ia dhanë ato Jozef Smithit dhe Oliver Kaudrit.

Plotësia e ungjillit u rivendos dhe Kisha e Jezu Krishtit e Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është e “vetm[ja] kishë [e] vërtetë dhe [e] gjallë mbi faqen e tërë dheut” (DeB 1:30). Kisha përfundimisht do të mbushë të gjithë dheun dhe do të ekzistojë përjetë.

Referenca përkatëse: Isaia 29:13–14; Ezekieli 37:15–17; Efesianëve 4:11–14; Jakobit [Bibël] 1:5–6

5. Profetët dhe Zbulesa

Një profet është një person që është thirrur nga Perëndia për të folur për Të (shih Amosi 3:7). Profetët dëshmojnë për Jezu Krishtin dhe japin mësim ungjillin e Tij. Ata bëjnë të njohur vullnetin dhe natyrën e vërtetë të Perëndisë. Ata e dënojnë mëkatin dhe paralajmërojnë për pasojat e tij. Ndonjëherë, ata profetizojnë për ngjarjet e ardhshme (shih DeB 1:37–38). Shumë mësim të profetëve gjenden në shkrimet e shenjta. Ndërsa i studiojmë fjalët e profetëve, ne mund të mësojmë të vërtetën dhe të marrim udhëzim (shih 2 Nefi 32:3).

Ne e mbështesim Presidentin e Kishës si profet, shikues dhe zbulues, dhe si të vetmin person në tokë që merr zbulesë për të drejtuar gjithë Kishën. Ne gjithashtu i mbështesim këshilltarët në Presidencën e Parë dhe anëtarët e Kuorumit të Dymbëdhjetë Apostujve si profetë, shikues e zbulues.

Zbulesa është komunikim nga Perëndia për fëmijët e Tij. Kur Zoti ia zbulon vullnetin e Tij Kishës, Ai flet përmes profetit të Tij. Shkrimet e shenjta – Bibla, Libri i Mormonit, Doktrina e Besëlidhje dhe Perla me Vlerë të Madhe – përmbajnë zbulesa të dhëna përmes profetëve të lashtë dhe atyre të ditëve të mëvonshme. Presidenti i Kishës së Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme është profeti i Perëndisë në tokë sot.

Individët mund të marrin zbuluesë për t'i ndihmuar për nevoja, përgjegjësi dhe pyetje të veçanta vetjake dhe për t'i ndihmuar në forcimin e dëshmive të tyre. Shumica e zbulësive drejtuar udhëheqësve dhe anëtarëve të Kishës vijnë përmes mbresave dhe mendimeve nga Fryma e Shenjtë. Fryma e Shenjtë u flet mendjeve e zemrave tona me një zë të qetë e të ulët (shih DeB 8:2–3). Zbuluesia mund të vijë edhe përmes vegimeve, ëndrrave dhe vizitave nga engjëjt.

Referenca përkatëse: Psalmeve 119:105; Efesianëve 4:11–14; 2 Timoteut 3:15–17; Jakobit [Bibël] 1:5–6; Moroni 10:4–5

6. Priftëria dhe Çelësat e Priftërisë

Priftëria është fuqia dhe autoriteti i përjetshëm i Perëndisë. Nëpërmjet priftërisë Perëndia krijoi dhe sundon qiejt dhe tokën. Nëpërmjet kësaj fuqie Ai i shëmben dhe i ekzalton fëmijët e Tij, duke bërë të ndodhë “pavdekësia dhe jeta e përjetshme e njeriut” (Moisiu 1:39).

Perëndia ua jep autoritetin e priftërisë anëtarëve të denjë meshkuj të Kishës në mënyrë që ata të mund të veprojnë në emrin e Tij për shpëtimin e fëmijëve të Tij. Çelësat e priftërisë janë të drejtat e presidencës, ose fuqia e dhënë njeriut nga Perëndia, për të udhëhequr dhe drejtuar mbretërinë e Perëndisë në tokë (shih Mateu 16:15–19). Përmes këtyre çelësive, mbajtësit e priftërisë mund të autorizohen të predikojnë ungjillin dhe të administrojnë ordinancat e shpëtimit. Të gjithë ata që shërbejnë në Kishë, thirren nën drejtimin e një personi që mban çelësat e priftërisë. Si rrjedhojë, ata kanë të drejtë për fuqinë e nevojshme për të shërbyer dhe për të përmbushur përgjegjësitë e thirrjeve të tyre.

Referencë përkatëse: DeB 121:36, 41–42

Priftëria Aarone

Priftëria Aarone shpesh quhet priftëria përgatitore. Detyrat në Priftërinë Aarone janë dhjak, mësues, prift dhe peshkop. Në Kishë sot, anëtarët e denjë meshkuj mund ta marrin Priftërinë Aarone duke filluar nga mosha 12 vjeç.

Priftëria Aarone “mban çelësat e shërbesës së engjëjve dhe të ungjillit të pendimit e të pagëzimit” (DeB 13:1).

Priftëria Melkizedeke

Priftëria Melkizedeke është priftëria më e lartë, ose më e madhe dhe administron gjërat shpirtërore (shih DeB 107:8). Kjo priftëri më e madhe iu dha Adamit dhe ka qenë në tokë sa herë që Zoti e ka zbuluar ungjillin e Tij.

Fillimisht ajo quhej “Priftëria e Shenjtë, sipas Urdhërit të Birit të Perëndisë” (DeB 107:3). Më vonë ajo u njoh si Priftëria Melkizedeke, e quajtur sipas një prifti të lartë të shquar që jetoi gjatë kohës së profetit Abraham.

Brenda Priftërisë Melkizedeke janë detyrat e plakut, priftit të lartë, patriarkut, Të Shtatëdhjetit dhe Apostullit. Presidenti i Priftërisë Melkizedeke është Presidenti i Kishës.

Referencë përkatëse: Efesianëve 4:11–14

7. Ordinancat dhe Besëlidhjet

Ordinancat

Në Kishën e Jezu Krishtit të Shenjtorëve të Ditëve të Mëvonshme, një ordinancë është një veprim i shenjtë dhe zyrtar që ka domethënie shpirtërore. Secila ordinancë u përcaktua nga Perëndia për të dhënë mësim të vërteta shpirtërore. Ordinancat e shpëtimit kryhen përmes autoritetit të priftërisë dhe nën drejtimin e atyre që mbajnë çelësat e priftërisë. Disa ordinanca janë thelbësore për ekzaltimin dhe quhen ordinanca shpëtuese.

Ordinanca e parë shpëtuese e ungjillit është pagëzimi me zhytje në ujë nga një person që ka autoritet. Pagëzimi është i domosdoshëm që një individ të bëhet anëtar i Kishës dhe të hyjë në mbretërinë celestiale (shih Gjoni 3:5).

Fjala pagëzim vjen nga një fjalë greke që do të thotë të kridhesh ose të zhytesh. Zhytja është simboli i fundit i jetës mëkatore të një personi dhe i lindjes së tij apo të saj në një jetë shpirtërore, të përkushtuar shërbimit ndaj Perëndisë dhe fëmijëve të Tij. Gjithashtu, është simbol i vdekjes dhe i ringjalljes.

Pasi një person pagëzohet, një apo më shumë mbajtës të Priftërisë Melkizedeke i vendosin duart e tyre mbi kokën e personit dhe e konfirmojnë atë anëtar të Kishës. Si pjesë e kësaj ordinance, që quhet konfirmim, personit i jepet dhurata e Frymës së Shenjtë.

Dhurata e Frymës së Shenjtë ndryshon nga ndikimi i Frymës së Shenjtë. Përpara pagëzimit, një person mund ta ndiejë ndikimin e Frymës së Shenjtë herë pas here dhe përmes atij ndikimi mund të marrë dëshmi të së vërtetës (shih Moroni 10:4–5). Pas marrjes së dhuratës së Frymës së Shenjtë, një person ka të drejtën e shoqërimit të vazhdueshëm të Tij, nëse ai ose ajo i mban urdhërimet.

Ordinanca të tjera shpëtuese përfshijnë shugurimin në Priftërinë Melkizedeke (për burrat), marrjen e indamentit të tempullit dhe vulosjen e martesës (shih DeB 131:1–4). Të gjitha ordinancat shpëtuese të priftërisë shoqërohen nga besëlidhjet. Në tempull, këto ordinanca shpëtuese mund të kryhen edhe në mënyrë mëkëmbëse për të vdekurit. Ordinancat mëkëmbëse hyjnë në fuqi vetëm kur personat e vdekur i pranojnë ato në botën e shpirtave dhe i respektojnë besëlidhjet e lidhura me to.

Ordinanca të tjera, të tilla si administrimi i të sëmurëve dhe vënia e emrit si dhe bekimi i fëmijëve, janë gjithashtu të rëndësishme për zhvillimin tonë shpirtëror.

Referencë përkatëse: Veprat e Apostujve 2:36–38

Besëlidhjet

Një besëlidhje është marrëveshje e shenjtë midis Perëndisë dhe njeriut. Perëndia jep kushtet për besëlidhjen dhe ne biem dakord të bëjmë atë që Ai na kërkon të bëjmë; pastaj Perëndia na premtim disa bekime për bindjen tonë (shih DeB 82:10).

Të gjitha ordinancat shpëtuese të priftërisë shoqërohen nga besëlidhje. Ne bëjmë besëlidhje me Zotin në pagëzim dhe i ripërtërijmë ato besëlidhje duke marrë sakramentin. Vëllezërit që marrin Priftërinë Melkizedeke, hyjnë në betimin dhe në besëlidhjen e priftërisë. Ne bëjmë besëlidhje të tjera në tempull.

Referenca përkatëse: Eksodi 19:5–6; Psalmeve 24:3–4; 2 Nefi 31:19–20; DeB 25:13

8. Martesa dhe Familja

Martesa midis një burri dhe një gruaje shugurohet nga Perëndia dhe familja është thelbësore në planin e Tij të shpëtimit dhe për lumturinë tonë. Lumturia në jetën familjare është e mundur të arrihet më mirë kur bazohet te mësimet e Zotit Jezu Krisht.

Fuqitë e shenjta të krijimit të jetës duhet të përdoren vetëm midis burrit dhe gruas, ligjërisht të martuar si bashkëshort e bashkëshorte. Prindërit duhet të shumëzohen dhe të mbushin tokën, t'i rritin fëmijët e tyre me dashuri e drejtësi, dhe të plotësojnë nevojat fizike dhe shpirtërore të fëmijëve të tyre.

Bashkëshorti dhe bashkëshortja kanë një përgjegjësi solemne që ta duan dhe të kujdesen për njëri-tjetrin. Etërit duhet t'i kryesojnë familjet e tyre me dashuri e drejtësi dhe të sigurojnë gjërat e nevojshme për jetën. Nënata janë kryesisht përgjegjëse për edukimin e fëmijëve të tyre. Në këto përgjegjësi të shenjta, etërit dhe nënat kanë detyrim të ndihmojnë njëri-tjetrin si partnerë të barabartë.

Plani hyjnor i lumturisë bën të mundur që marrëdhëniet familjare të vazhdojnë përtej varrit. Toka u krijua dhe ungjilli u zbulua në mënyrë që familjet të mund të krijojnë, vulosen dhe ekzaltohen përjetësisht.

(Përshtatur nga "Familja: Një Proklamata drejtuar Botës", *Ensign ose Liahona, nëntor 2010, f. 129.*)

Referenca përkatëse: Zanafilla 2:24; Psalmeve 127:3; Malakia 4:5–6; DeB 131:1–4

9. Urdhërimet

Urdhërimet janë ligje dhe kërkesa që Perëndia ia jep njerëzimit. Ne e shfaqim dashurinë tonë ndaj Tij duke mbajtur urdhërimet e Tij (shih Gjoni 14:15). Mbajtja e urdhërimeve do të sjellë bekime nga Zoti (shih DeB 82:10).

Dy urdhërimet më themelore janë: "Duaje Zotin, Perëndinë tënd me gjithë zemrën tënde, me gjithë shpirtin tënd dhe me gjithë mendjen tënde. . . . Dhe . . . duaje të afërmin tënd porsivetveten" (Mateu 22:36–39).

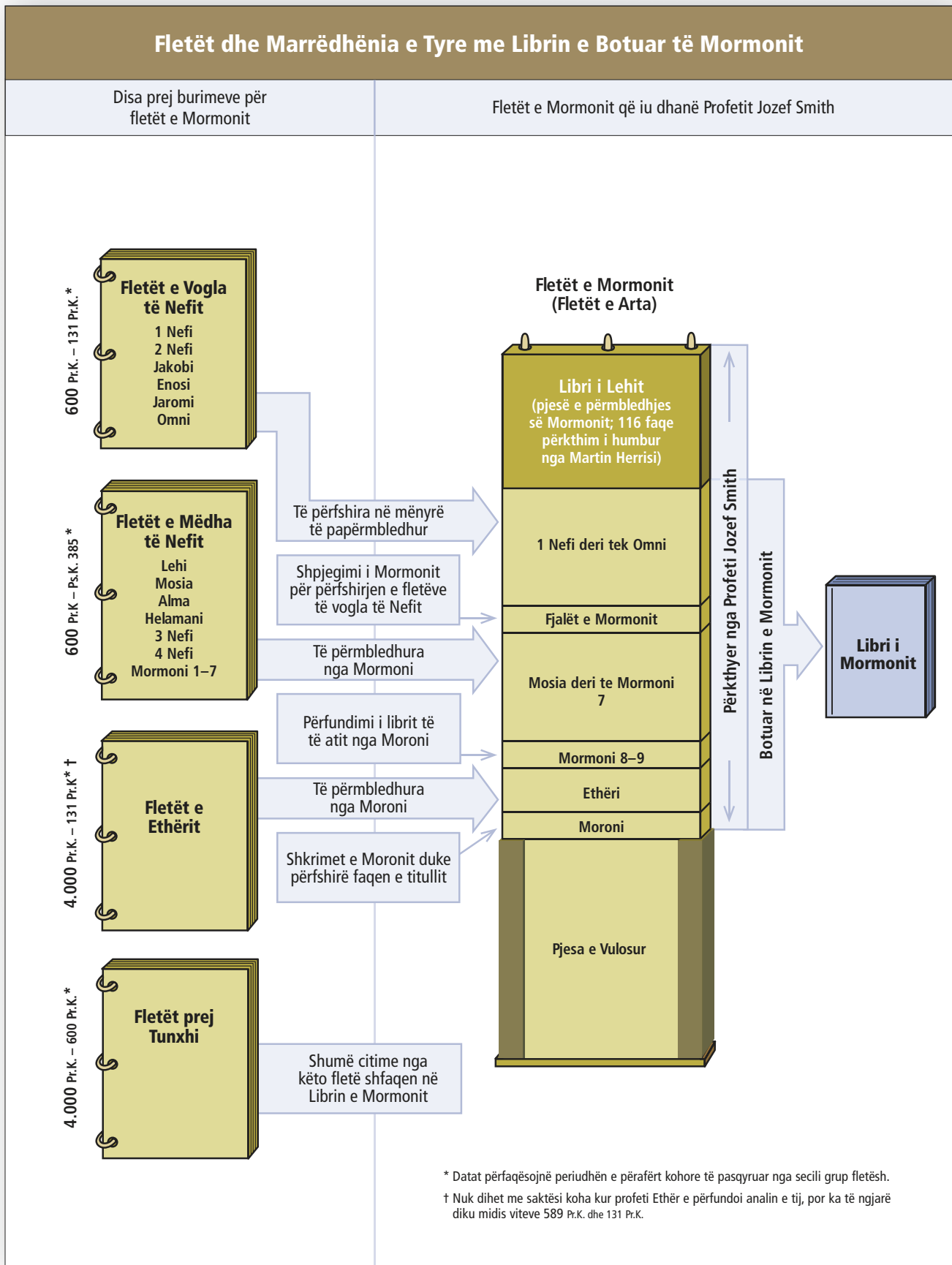
Dhjetë Urdhërimet janë një pjesë thelbësore e ungjillit dhe janë parime të përjetshme që janë të nevojshme për ekzaltimin

tonë (shih Eksodi 20:3–17). Zoti ia zbuloi ato Moisiut në kohët e lashta dhe Ai i ka shpallur ato përsëri në zbulosat e ditëve të mëvonshme.

Urdhërimet e tjera përfshijnë lutjen e përditshme (shih 2 Nefi 32:8–9), të mësuarit e ungjillit të tjerëve (shih Mateu 28:19–20), mbajtjen e ligjit të dëlirësisë (shih DeB 46:33), pagimin e së dhjetës së plotë (shih Malakia 3:8–10), agjërimin (shih Isaia 58:6–7), faljen e të tjerëve (shih DeB 64:9–11), të pasurit e një shpirti falënderimi (shih DeB 78:19) dhe mbajtjen e Fjalës së Urtësisë (shih DeB 89:18–21).

Referenca përkatëse: Zanafilla 39:9; Isaia 58:13–14; 1 Nefi 3:7; Mosia 4:30; Alma 37:35; Alma 39:9; DeB 18:15–16; DeB 88:124

Për më shumë informacion mbi këto tema, shkoni te LDS.org, Teachings, Gospel Topics [Mësimet, Tema mbi Ungjillin]; ose shihni *Të Vërtetë Ndaj Besimit: Një Referim Për Ungjillin (2004)*.

Përmbledhje e Udhëtimeve të Mosia 7–24

1 Disa nefitë përpiqen të rizotërojnë tokën e Nefit. Ata luftojnë me njëri-tjetrin dhe të mbijetuarit kthehen në Zarahemla. Zenifi është pjesë e këtij grupi. (Shih Omni 1:27–28; Mosia 9:1–2.)

2 Grupi nefit i udhëhequr nga Zenifi vendoset mes lamanitëve në tokën e Nefit (shih Omni 1:29–30; Mosia 9:3–5).

Pasi Zenifi vdiq, i biri, Noeu, mbretëroi në ligësi. Abinadi i paralajmëroi njerëzit që të pendoheshin. Alma iu bind mesazhit të Abinadit dhe ia mësoi atë të tjerëve pranë Ujërave të Mormonit. (Shih Mosia 11–18.)

3 Alma dhe populli i tij largohen nga mbreti Noe dhe udhëtojnë për në tokën e Helamit (shih Mosia 18:4–5, 32–35; 23:1–5, 19–20).

Lamanitët sulmojnë popullin e Noeut në tokën e Nefit. Biri i Noeut, Limhi, mbretëroi ndërsa populli jetonte nën robërinë e lamanitëve. (Shih Mosia 19–20.)

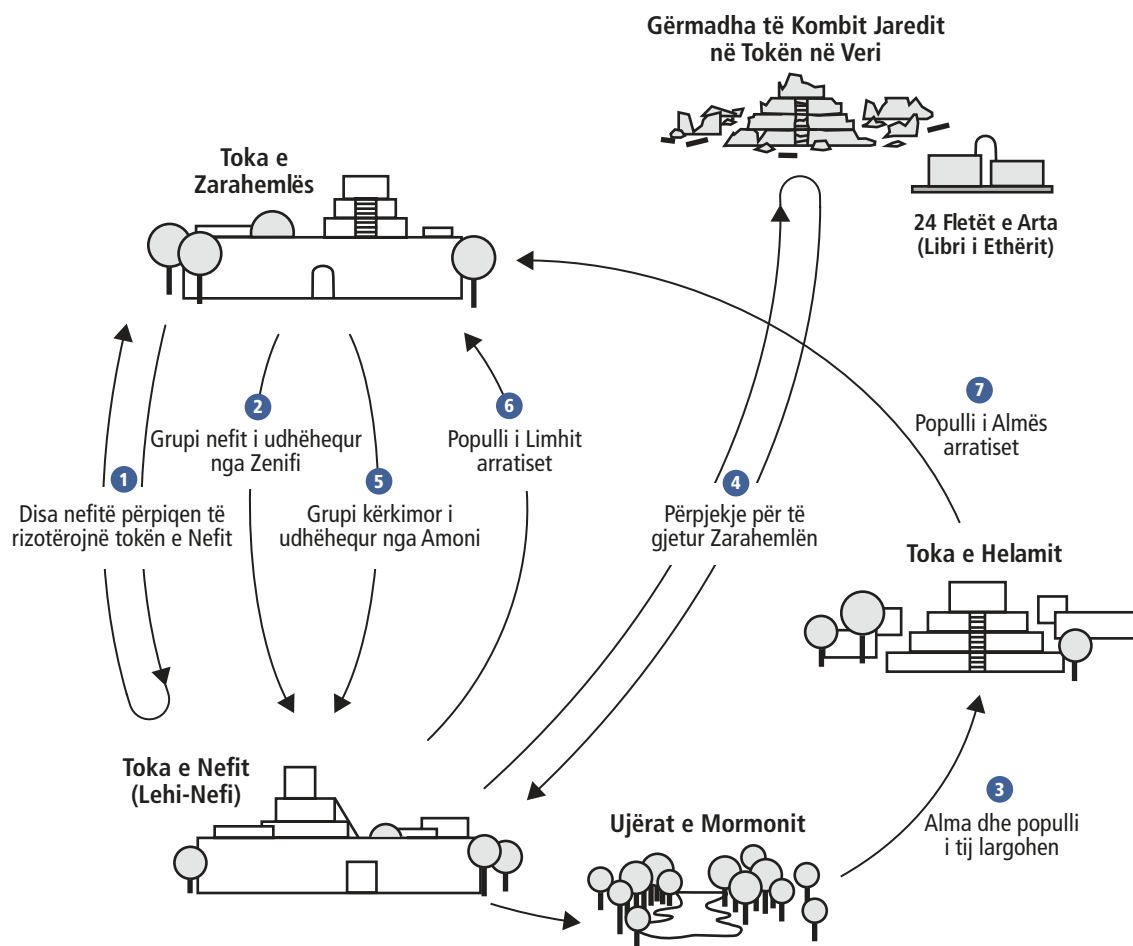
4 Përpjekje për të gjetur Zarahemlën: Limhi dërgon një grup për të gjetur Zarahemlën dhe për të marrë ndihmë. Grupi zbulon gërmadhat e një kombi të shkatërruar dhe 24 fletët e arta. (Shih Mosia 8:7–9; 21:25–27.)

5 Grupi kërkimor i udhëhequr nga Amoni udhëton nga Zarahemla për të gjetur pasardhësit e atyre që kishin shkuar në tokën e Nefit (shih Mosia 7:1–6; 21:22–24).

6 Populli i Limhit arratiset nga robëria dhe udhëhiqen nga Amoni në kthimin për në Zarahemla (shih Mosia 22:10–13).

Lamanitët dërgojnë një ushtri për të ndjekur Limhin dhe popullin e tij. Pasi humbet në shkretëtirë, ushtria zbuloi Almën dhe popullin e tij në tokën e Helamit. Lamanitët i nënshtruan në robëri. (Shih Mosia 22–24.)

7 Populli i Almës arratiset nga robëria dhe udhëton për në Zarahemla (shih Mosia 24:20–25).

Vendndodhje të Mundshme te Libri i Mormonit (në raport me njëra-tjetrën)*

* Raportet e mundshme mes vendndodhjeve në Librin e Mormonit, bazuar në fakte të brendshme. Nuk duhet bërë asnjë përpjekje për të njëjtësuar pika nga kjo hartë me ndonjë pozicion gjeografik ekzistues.

KISHA E
JEZU KRISHTIT
E SHENJTORËVE TË
DITËVE TË MËVONSHME

